011/k 180-2

Ad Bibliothecam
Academiæ Scientiarum
Electoralis Boicæ Monachii

MITTELALTERLICHE BIBLIOTHEKSKATALOGE

HERAUSGEGEBEN VON DER
PREUSSISCHEN AKADEMIE DER WISSENSCHAFTEN IN BERLIN
GESELLSCHAFT DER WISSENSCHAFTEN IN GÖTTINGEN
AKADEMIE DER WISSENSCHAFTEN IN HEIDELBERG
SÄCHSISCHEN AKADEMIE DER WISSENSCHAFTEN IN LEIPZIG
BAYERISCHEN AKADEMIE DER WISSENSCHAFTEN IN MÜNCHEN
AKADEMIE DER WISSENSCHAFTEN IN WIEN

DEUTSCHLAND UND DIE SCHWEIZ

ZWEITER BAND

C. H. BECK'SCHE VERLAGSBUCHHANDLUNG
MÜNCHEN MCMXXVIII

MITTELALTERLICHE BIBLIOTHEKSKATALOGE DEUTSCHLANDS UND DER SCHWEIZ

HERAUSGEGEBEN VON DER
BAYERISCHEN AKADEMIE DER WISSENSCHAFTEN
IN MÜNCHEN

ZWEITER BAND

BISTUM MAINZ
ERFURT

BEARBEITET VON
PAUL LEHMANN

C. H. BECK'SCHE VERLAGSBUCHHANDLUNG
MÜNCHEN MCMXXVIII

Bayerische Akademie der Wissenschaften
Bibliothek

EINLEITUNG

Der Beschluß, im II. Bande die alten Kataloge von Erfurt zu veröffentlichen, wurde von den vereinigten Akademien der Wissenschaften Deutschlands schon im Juni 1918 gefaßt. Daß der Drucksatz erst im Frühjahr 1926 beginnen konnte, wird verständlich, wenn man an die Jahre nach dem Weltkriege zurückdenkt, an die unruhigen und unsicheren Verhältnisse, die vielfachen Arbeitsstörungen, an die Entwertung des Geldes, die das für den Druck zu einem großen Teil schon angesammelte Kapital vollständig verschwinden ließ, an die notwendig gewordene Verringerung der Zuschüsse von seiten der Akademien und den zeitweiligen Verzicht auf Mitarbeiter. Nun aber ist es dem Unterzeichneten, der in schweren Zeiten die Arbeiten des Katalogunternehmens weiterführte, endlich gelungen, den lange versprochenen Band zum Abschluß zu bringen. Die Dauer der Manuskriptherstellung und der Drucklegung wird ein Blick auf den Umfang entschuldigen.

Im Sinne der zwischen den beteiligten Gesellschaften und Akademien gepflogenen Beratungen hat die Münchner Kommission auf zweckmäßige Kürzung Wert gelegt: die bibliotheksgeschichtlichen und die beschreibenden Einleitungen sind noch knapper als beim I. Bande gehalten, die Verzeichnisse 11 und 12 nur insoweit wiedergegeben, wie sie von 12 und 13 abwichen, der Riesenkatalog 14 an vielen Stellen kräftig gekürzt, beim Register der Schriftsteller und Schriften die Varianten der Autornamen, Beinamen und Büchertitel teils bloß angedeutet, teils fortgelassen, bei den Beinamen u. dergl. auch die Seitenverweisungen nur in besonderen Fällen geliefert worden. Indessen hielt es der Bearbeiter für seine Pflicht bei allem Streben nach Knappheit nichts auszuscheiden, was von den Katalogen und für ihre Benutzung von Wert zu sein schien. Von der Beigabe einer Karte konnte abgesehen werden. Des weiteren muß die Veröffentlichung für sich selbst sprechen. Unveröffentlicht waren bisher nr. 3—12 und 14, von nr. 13 lag nur ein Teildruck vor.

Die Druckeinrichtung der Kataloge und des Registers entspricht fast vollkommen der des I. Bandes, so daß wir auf die dort in der Einleitung sowie S. XVI f. und 593 f. gegebenen Erklärungen verweisen können. Nur das sei hier noch bemerkt, daß außer den Überschriften bei der Wiedergabe von nr. 6—13 die Namen der Schenker, bei nr. 15 in Sperrdruck gesetzt sind die von den Katalogschreibern durch Farben oder sonstwie besonders hervorgehobenen Namen, Büchertitel etc.

Die handschriftlichen Vorlagen unserer Texte sind folgenden Sammlungen entnommen:

Erfurt, Archiv und Bibliothek des Domkapitels.
„ Stadtbücherei.
Kopenhagen, Univ.-Bibliothek.
Magdeburg, Staatsarchiv.
Weimar, Staatsarchiv.

Ihren Beamten wie denen der sonstigen Archive und Bibliotheken, die den Herausgeber bei den Forschungen über die Erfurter Bibliotheken bereitwilligst unterstützten, sei hier öffentlich der beste Dank gesagt. Verschiedene Mitarbeiter, die sich durch Abschriften, Kollationen, Auskünfte um das Werk Verdienste erworben haben, sind an den entsprechenden Stellen genannt worden. Hier seien namentlich aufgeführt die Herren: stud. phil. B. Bischoff (München), Staatsoberbibliothekar Dr. P. Ruf (München), Bibliothekar Dr. F. Schillmann (Berlin), Univ.-Bibliothekar Dr. H. Schreiber (Leipzig), Bibliotheksdirektor Dr. J. Theele (Fulda). Dr. Schreiber hat insbesondere bei der mühsamen Bearbeitung der Verzeichnisse der Alten Erfurter Universitätsbibliothek freiwillig und unverdrossen geholfen, stud. B. Bischoff an der Korrektur des ganzen Bandes und der außerordentliche Arbeit erfordernden Herstellung des großen Registers der Schriftsteller und Schriften zweieinhalb Jahre lang so selbstlos, treu und aufmerksam mitgewirkt, daß der Herausgeber sich ihm aufs tiefste verpflichtet fühlt. Zum Schluß aber sei den Herren von der Münchner Akademischen Kommission, den Herren M. Grabmann und G. Leidinger, derzeitigem Vorsitzenden, dafür gedankt, daß sie dem Unterzeichneten immer mit Rat und Tat vertrauensvoll zur Seite gestanden und in jeder Weise für Fortsetzung des Unternehmens gesorgt haben, sowie in trauernder Verehrung der Kommissionsmitglieder gedacht, die das Erscheinen des lebhaft von ihnen gewünschten und geförderten Bandes nicht mehr haben erleben dürfen, der Herren F. Vollmer († 1923) und H. v. Grauert († 1924), von denen namentlich der letztgenannte, viele Jahre hindurch unser Vorsitzender, gerade die Erfurter Bibliotheken und Bibliothekskataloge stets in ihrer Bedeutung für das spätmittelalterliche Geistesleben gewürdigt hat.

Möchten die Akademien von Berlin, Heidelberg, Leipzig und München sowie die Gesellschaft der Wissenschaften zu Göttingen, die auch diesen Band in ihre Obhut genommen und die Mittel bereitgestellt haben, befriedigt auf das Werk blicken!

München, am 1. September 1928.

PAUL LEHMANN

INHALTSVERZEICHNIS

Seite

Einleitung . . . . . *V*

ERFURT

Collegium Amplonianum *1*

1. Katalog des Amplonius Ratinck, 1410—12 . . . . . *5*

2.—5. Kauflisten des Amplonius, Zuwachsverzeichnisse der Amploniana und unbestimmte Listen *96*

Collegium universitatis *100*

6.—11. Bücherverzeichnisse von 1407—1450 . . . . . *107*

6. Nicolaus Hopfgartens Verzeichnis der Wohltäter der Bibliothek und ihrer Schenkungen, 1407 . . . . . *109*

7. Nicolaus Hopfgartens Standortsregister der angeketteten und der noch anzukettenden Bücher, 1408 . . . . . *118*

8. Nikolaus Hopfgartens Verzeichnis der nichtangeketteten in einer Truhe aufbewahrten Bücher, 1408 . . . . . *122*

9. Ausleihverzeichnis vom 19. Februar 1413 . . . . . *125*

10. Ausleihverzeichnis von Michaelis 1413 . . . . . *128*

11. Verzeichnis der in der Truhe aufbewahrten Bücher, 1450 . . . . . *129*

12. Standortsregister, nach 1497 abgeschlossen *133*

13. Standortsregister von etwa 1510 . . . . . *179*

Karthause Salvatorberg *221*

14. Großer Bibliothekskatalog vom Ende des 15. Jahrhunderts *232*

Marienknechtskloster *594*

15. Standortsregister der Klosterbibliothek und Bücherverzeichnis des Priors Johannes Pfennig vom Jahre 1485 . . . . . *594*

ANHANG *601*

SCHRIFTSTELLER UND SCHRIFTEN *604*

BERICHTIGUNGEN UND NACHTRÄGE *811*

COLLEGIUM AMPLONIANUM

SIVE PORTAE CAELI

Universitätskolleg

Gründungszeit: *1412*
Schicksal: *1816 mit der Universität aufgehoben*

Den Grundstock der Bibliothek bildete die schon um 1412 aus mindestens 635 Bänden bestehende Privatsammlung des Amplonius Ratinck de Berka (aus Rheinberg am Niederrhein), der, etwa 1363|64 geboren, die Schulen in Osnabrück und Soest besuchte, an den Universitäten Prag, Köln, Erfurt und Wien studierte und lehrte, in Prag 1387 Magister artium, 1393 in Erfurt Doctor medicinae wurde, 1399 zweimal zum Rektor der Universität Köln gewählt ward, als Leibarzt in die Dienste Erzbischofs Friedrichs III. von Köln trat, mit diesem 1401 eine Romfahrt machte, 1412 als Pfründner und Chorregens zu St. Aposteln in Köln, seit 1417 als Dechant des St. Viktorstiftes bei Mainz lebte, im Frühjahr 1435 starb. Von Jugend auf ein Freund der Wissenschaften, hat er in den genannten und anderen Orten des In- und Auslandes eifrigst Bücher gesammelt, gekauft, geschrieben, abschreiben lassen, eingetauscht, einzelne Bände wie Büchersammlungen, z. B. einen Teil der Bibliothek des Brügger Magisters Johannes de Wasia. Dementsprechend ist die Herkunft der Codices Amploniani sehr verschiedenartig. Handschriften der Rheinlande sind besonders stark vertreten, aber nicht wenige auch aus Frankreich, Italien, England, Skandinavien, ja aus Palästina vorhanden. Über die Vorbesitzer, die Art der Entstehung, die Art des Erwerbes durch Amplonius unterrichten häufig Einträge in den Handschriften selbst. Außerdem gibt es Reste von Verzeichnissen, die mehr oder weniger sicher mit Amplonius in unmittelbare Verbindung gebracht werden können (vgl. Schum S. XVII und unten Nr. 2f.).

Zwischen 1410 und 1412 legte er eigenhändig ein Verzeichnis seiner ganzen Sammlung an (vgl. unten S. 5ff.). Diese Bibliothek übergab er dem 1412 von ihm an der Universität Erfurt gestifteten Kollegium, für das der Rat der Stadt ein Gebäude 'ad portam coeli' an der Michaelisstraße zur Verfügung stellte. Der Gründer versprach eine Reihe von ihm zurückbehaltener Bücher sowie alle von ihm noch zu machenden Neuerwerbungen nachzuliefern. Nach mehrjährigem Streit wiederholte Amplonius 1423 die Stiftung und erklärte für baldige Ablieferung der noch in seinen oder anderer Händen befindlichen Bände sorgen zu wollen. 1433 wurden Statuten für die Bibliothek, ihre Verwaltung und Benutzung aufgestellt.

Weitere Vermehrung des Bücherschatzes sollte durch die Zinsen gestifteter Kapitalien und durch Schenkungen von Seiten der Kollegiaten ermöglicht werden. Tatsächlich haben viele Männer im Laufe des 15. Jahrhunderts Codices gestiftet, Bücherankäufe sind ebenfalls nachweisbar (vgl. Schum S. XXXVI und 957 ff.). Die Neuerwerbungen wurden teils den schon im Kataloge von 1410—12 gebildeten Fächern mit fortlaufenden Signaturen eingereiht (vgl. Schum S. XXXVII und 868 f., hier unten S. 4 f. u. 6 f.), teils einer besonderen in die gleichen Fächer gegliederten Abteilung der Neuerwerbungen zugewiesen, bei der man nova *und* novissima *unterschied. So sind nach Schums Berechnung 263 + 167 Bände seit 1412 hinzugekommen. Die Richtigkeit von Schums Überzeugung, daß er damit nur Mindestzahlen gegeben hatte, wurde durch Neufunde meinerseits bestätigt. Über die Aufbewahrung auf Pulten, die Benutzungsordnung, über die Einbände, Inhaltsverzeichnisse und anderes mehr findet man viele Angaben bei Weissenborn und Schum, die hier, der Kürze wegen, nicht wiederholt und ergänzt oder berichtigt werden. Es sei aber nachdrücklichst daran erinnert, daß die alten Signaturen auf den Deckeln oder den Vorsatzblättern, die zumeist von Amplonius selbst geschriebenen Inhaltsangaben u. a. wichtige Momente für die sichere Zuweisung fraglicher Bände an die Amploniussammlung sind.*

Seit dem Siege der Buchdruckerkunst sind der Bibliothek hauptsächlich Drucke zugeflossen. Auf der anderen Seite sind schon frühe Verluste von Handschriften zu beklagen. Der Chronist Friese spricht von einem Diebstahl (anscheinend des 15. Jahrhunderts), unter dessen Verdacht der Magister Johannes Frankfurter und ein Student Simon von Straßburg verhaftet wurden. Man fand die Bücher in Köln wieder und ermittelte als Dieb einen Siegfried von Bremen (vgl. Serapeum. XVIII 130). Auch im Laufe des 16. und 17. Jahrhunderts sind einzelne Codices fortgekommen. Erfurt (Stadtbücherei) C. E. 2°84 hat aus der Mitte des 17. Jahrhunderts zwei Besitzervermerke des Jacobus Heun vom Marien(Dom-)stifte und des Erfurter Jesuitenkollegs. Zwischen 1709 und 1729, vielleicht z. T. auch schon früher, ließ sich der Mainzer Erzbischof Lothar Franz aus dem Schönbornschen Grafenhause eine ganze Reihe von wertvollen Amploniani für seine Bibliothek geben. Ebenfalls sind die jetzt in Göttingen liegenden Handschriften spätestens schon im 18. Jahrhundert in Bewegung gekommen. Die Sorgfalt, mit der die Bibliothek verwaltet wurde, war nach dem Zeugnis von Z. C. von Uffenbach u. a. zeitweise sehr gering, freilich scheint es diesem Sammler dort nicht gelungen zu sein, irgendeinen Codex der Amploniana käuflich zu erwerben. 1765 erfolgte die Übersiedlung des ganzen Kollegs mit der Bibliothek in die alte Statthalterei. Späterhin brachte J. B. Maugérard mehrere Handschriften an sich und verkaufte sie nach Gotha, andere wanderten durch Vermittlung des letzten Dekans und Kollegiaten Jacob Dominicus nach Weimar, wieder andere gingen andere Wege, sind z. T. sogar ver-

schollen. Einzelnes scheint bereits 1783 im Besitz der Benediktiner vom Erfurter Peterskloster gewesen zu sein. Nach Eingehen des Kollegiums fand man 45 Codices so verfault und vermodert vor, daß man sich dazu entschloß, sie zu vernichten. Ein — trotz aller immerhin ca. 200 Bände ausmachender Verluste — sehr stattlicher Rest ist in Erfurt geblieben, lange Zeit als besonderer Bestandteil der kgl. Bibliothek, nunmehr der Hauptschatz der Stadtbücherei.

Die von der Amploniana bereits im ersten Jahrhundert ihres Bestehens ausgegangenen Wirkungen sind noch nicht recht erforscht. „Eine Seite der Amplonianischen Stiftung, die noch genauerer Prüfung bedarf, ist die Bedeutung, die sie als Pflanzschule gelehrter Abschreiber weit über die Grenzen der eigenen Sammlung hinaus gewann", sagt E. Jacobs (ADB. XLV 774) und verweist dann auf 2 Handschriften in Leiden und Epinal. Jedoch ist es mir wahrscheinlicher, daß beide mit der Erfurter Universitätsbibliothek zusammenhängen. Die Entscheidung wird dadurch erschwert, daß die Kataloge in diesen Fällen die fraglichen Bände nicht genau genug beschreiben, alte Verzeichnisse der seit dem Kataloge von ca. 1412 beträchtlich vermehrten Sammlung des Amplonius nicht vorhanden sind, dieselben Männer sowohl die Amploniana wie die Universitätsbibliothek beschenkt haben. Ja, es gibt Codices, die von Wohltätern der Amploniana stammen und doch vielleicht niemals dieser Bibliothek gehört haben, so das Exemplar der Sentenzen des Petrus Lombardus, das sich Hermann Gresemunt 1457, der kleinen Schriften des Thomas von Aquin, das er sich 1462 in Erfurt schreiben ließ: Münster (Univ.-Bibl.) Ms. 106 und 123.

Und die Ausdrücke „Pflanzschule gelehrter Abschreiber" bez. „Schreiberschule" führen irre. Richtig ist, daß Kollegiaten und andere Gelehrte Texte der Amploniana vervielfältigt oder sonstwie benutzt haben, daß wir darüber aber noch nicht hinreichend unterrichtet sind. Die Benediktiner und Karthäuser von Erfurt haben die Kollegbibliothek gekannt. Der große Katalog der Karthause verweist (fol. 165^{v}) bei Henricus de Hassia auf Ampl. theol. 10 (bez. 11), 19 (bez. 20), 20 (bez. 21), 142 (bez. 143), 145 (bez. 146), und in der Karthäuserhs. Wolfenbüttel Aug. 83, 5 in 2° heißt es: sic est finis tractatus Luciferi qui editus a magistro Hynrico de Hassia, sicuti intitulatus est in libraria Porta Celi in Erfordia. *In einer anderen Wolfenbüttler Handschrift saec. XV, deren mittelalterliche Provenienz noch nicht ermittelt ist, Gud. lat. 2° 95 mit Cassiodors Variae steht der alte Vermerk:* Item simile volumen habetur in libraria collegii Porte Celi in Erffordia, cuius titulus Undecim libri variarum rerum plurimas epistolas continentes illustrissimi Salvatoris (*lies* Senatoris) Cassiodori quas composuit quando erat cancellarius Theoderici regis Gotorum, et sunt pulcherime. Et est volumen in rhetorica 13 illius librarie. *Es ist also ein Band benutzt, welcher der im alten Katalog mit no. 12 schließenden Rhetorikabteilung hinzugefügt war. Der Cod. Erf. 2° 132 der Stadtbücherei Erfurt ist ohne Zweifel eine*

1446 in Erfurt (für St. Peter?) angefertigte Abschrift von Amplon. Philos. moral. 27.

Die gelehrte Benutzung setzt sich seit dem Anfang des 16. Jahrh. fort. Mutianus Rufus arbeitete 1512 in Gotha mehrere Codices Amploniani durch, z. B. die Alexandreis mit der Signatur 48 poetriae (vgl. Briefwechsel, her. von Carl Krause, Kassel 1885, S. 219 und 243). Th. Sitzmann benutzte eine Handschrift für seine Ausgabe der Consolatio des Boethius, 1607 (vgl. Schum S. XLVII). Justus Zinzerling veröffentlichte 1610 Lesarten aus Amploniuscodices von Ovid und Seneca (vgl. Serapeum. XXVI 340) und Ehwald, Maugérard S. 364). Th. Reinesius erwähnte 1645 einen Pergamentcodex des Petrus Eliae (vgl. Schum a. a. O.), in einem anderen Briefe (Th. Reinesii epistolae ad Chr. Daumium, Jena 1670, p. 211) einen Facetus, lieferte Chr. Daumius die Kollation eines Amplonianus für die Ausgabe vom Palpanista des Bernhard von der Geist, Zwickau 1660. Bei genauer Durchsicht der Korrespondenz thüringisch-sächsischer Gelehrten läßt sich gewiß eine viel weiter gehende Kenntnis der Amploniana feststellen. Johann Georg Graevius widmete seit 1657 Ovid-, Seneca-, Claudian-Handschriften der Sammlung seine Aufmerksamkeit (vgl. Schum S. XLVII f. und Serapeum. XXVI 340), für eigene Arbeiten wie für Ausgaben seines Freunds Nicolaus Heinsius. Marquard Gude machte sich Auszüge aus den Bibliothekskatalogen (vgl. Schum S. XLVIII), desgleichen 1709 Z. C. von Uffenbach (vgl. Schum a. a. O., außerdem Serapeum. XXVI 341 f., 354 f.). Da kein zwischen 1412 und dem 19. Jahrhundert entstandener Katalog der Amploniana erhalten ist, können Uffenbachs Notizen, die in Hamburg erhalten sind, von erheblichem bibliotheksgeschichtlichen Werte sein. 1773|74 teilte Joh. Aug. Ernesti in seiner Bearbeitung von Gesners Ausgabe der Scriptores rei rusticae Latini veteres Varianten zum Palladius aus Ampl. oct. 15 mit. Seit dem 19. Jahrhundert wurden die Amploniani mehr und mehr von den Forschern vieler Länder und Fächer herangezogen.

Erhaltene Handschriften: *Berlin, Staatsbibl., lat. qu. 2 Aesopus, Ysengrimus abbrev., Versus de die iudicii, Rosarius, Theodulus, Geta etc. saec. XII—XIV = Ampl. Poetr. 51 (noch nicht im Kat. von 1412); ? lat. qu. 227 Glossae in epistolas Horatii, saec. XII|XIII; ? lat. qu. 228 Glossae in Statii Thebaiden, saec. XI; lat. qu. 536 + oct. 87, saec. XIII; ? lat. qu. 537 Persius, saec. XIII; lat. oct. 9 saec. XIII; lat. oct. 84 saec. XIII; lat. oct. 84 und 85 saec. XIII.*

Dresden, Landesbibl. A. 62 saec. X; Db. 85 Libri de speculis, Wigandi Durnheimer liber perspectivae, saec. XV (noch nicht im Kat. von 1412, Vorbesitzer der Basler Dominikanerkonvent).

Erfurt, Stadtbücherei 978 Codices Amploniani. Vgl. Schum. Ferner: C. Erf. 2o 84 saec. XV in.

Göttingen, Univ.-Bibl.? Philol. 127 Ovidius Fastorum u. Ovidius de nuce, saec. XII ex.; Philol. 164 + Theol. 100 + Philol. 170 saec. XII|XIII; ? Philol. 167 Kommentare zur Consol. philos. des Boethius, saec. XIII.

Gotha, Landesbibl. membr. II. 122 Ovidii tristia, saec. XIII (anscheinend noch nicht im Kat. von 1412); 125 saec. XIII. Vgl. R. Ehwald, Maugérard.

Münster, Univ.-Bibl. vgl. oben S. 3.

Pommersfelden, Gräfl. Schönbornsche Bibl. Ms. 12 (2671) saec. XIII; 15 (2785) saec. XIV ex.; 40 (2919); (saec. XII|XIII); 43 saec. XIV; 45 (2915) saec. XII; 48 (2910) saec. XI|XII; 53 (2799) saec. XII; 66 (2640 saec. XIII; 67 (2643) saec. XIII; 76 (2663) saec. XIII; 78 (2654) saec. XIII; 84 (2804) saec. XIII|XIV; 90 (2656) saec. XIV; 92 (2667) saec. XIII; 104 saec. XII ex.; 105 saec. XV. (1409); 133 (2693) saec. XII; 161; 164 (2707) saec. XV; 178 (2542) saec. XIV; 189 (2807) saec. XIV; 196 (2814) saec. XII—XIV; 197; 224 (2846) Nicolaus de Gorram in ev. Matthaei, saec. XIV; 230 (2852) saec. XIV ex.; 232; 255 (2917) saec. XIII; 261 (2905, Gaibach 2807) saec. XI—XIII; (2666) saec. XIII ex.; 282 (2880) saec. XIV und andere, die noch festzustellen sind. Vgl. Bethmann und Schum, deren Mitteilungen wesentlich ergänzt und berichtigt nach Mitteilungen von L. Bertalot (München) und eigener Prüfung des Herausgebers.

Weimar, Landesbibl. Fol. 59 saec. XIV; ? Fol. 60 Circa instans, saec. XV, istum librum accomodavit nobis d. Johannes Lupenicz, sacerdos Ysnacensis; *? Fol. 61 Galienus de crisi etc., saec. XIV; ? Fol. 62 Nicolai de Florencia summa medicinalis, saec. XV; Q. 38 saec. XIII und XIV; ? Q. 82 Vetus ars log., saec. XIV; Q. 90 saec. XII ex. und XIV; Q. 91 saec. XIII|XIV; ? Q. 113 Epithalamium B.M.V. 'Aula triumphalis', saec. XIII. Nach eigener Prüfung des Herausgebers.*

Literatur: *K. L. Bethmann, Einige Handschriften der Gräfl. Schönbornschen Bibl. in Pommersfelden: Serapeum. VI (1845) S. 33 ff.; Archiv. IX (1847) S. 525 ff.*

R. Ehwald (u. L. Traube), Jean-Baptiste Maugérard, München 1904: Abhandl. d. Kgl. Bayer. Akad. d. Wiss. 3. Kl. Bd. XXIII. 2. Abt. S. 364 f.

L. F. Hesse, Beiträge usw.; Serapeum XVIII (1857) S. 129 ff.; Nachrichten usw.: a. a. O. XXVI (1865) S. 337 ff., 353 ff., 369 ff.

Ed. Jacobs, Amplonius: Allgemeine Deutsche Biographie. XLV (1900) S. 772—774.

F. Kritz, De codicibus bibliothecae Amplonianae Erfurtensibus potioribus: Serapeum. XI (1850). S. 129 ff., 145 ff., 173 ff.

P. Lehmann, Handschriften des Erfurter Benediktiner-Klosters St. Petri: Studien und Mitteilungen zur Geschichte des Benediktinerordens N. F. XII (1925) S. 16 ff.

W. Schum, Erfurter Handschriften in auswärtigen Bibliotheken: Mittheilungen des Vereins f. d. Geschichte und Alterthumskunde von Erfurt VI (1873) S. 253 ff.; Beschreibendes Verzeichnis der amplonianischen Handschriften-Sammlung zu Erfurt, Berlin 1887.

M. Wähler, Die Blütezeit des Erfurter Buchgewerbes: Mitteilungen XLII (1924) S. 5 ff.

H. Weissenborn, Amplonius Ratingk de Berka und seine Stiftung, Erfurt 1878; Urkunden zur Geschichte des Amplonius de Fago: Mitteilungen VIII (1877), IX (1880).

1. Katalog des Amplonius Ratinck, 1410—12.

(Gottlieb no. 6.)

ERFURT (Stadtbücherei), Papierumschlag mit Aufschrift saec. XVIII: Amplonii Ratynck de Berka (al. de Fago) artium et medicinae doctoris catalogus librorum manuscriptorum in propria bibliotheca asservatorum. *46 Pap.-Bll. in Schmalfolio, etwa 29,5 × 10,5 cm. Von der Hand des Amplonius wohl zwischen 1410 und 1412 geschrieben: es kommen nach 1410 angefertigte Handschriften vor, während 1413 entstandene fehlen. W. Schum sieht in dem Vorliegenden eine „ohne größere Unterbrechung ausgeführte Abschrift, der ein allmählich zusammengeschriebenes, stellenweis flüchtiges, vielfach ergänztes Konzept zugrunde gelegen haben muß" und denkt sich die Ordnung und Verzeichnung mit Rücksicht auf die vom Besitzer beabsichtigte Entäußerung vorgenommen.*

Außer den von Schum im allgemeinen richtig bestimmten Codices, die noch heute einen geschlossenen Bestand in Erfurt bilden, sind folgende Bände, die im alten Katalog stehen oder späterhin im 15. Jahrh. eingereiht worden sind, bisher ermittelt, z. T. erst durch den Herausgeber.

Gramm. 17 = Pommersfelden 67 (2643).
Gramm. 44 = Berlin lat. oct. 84 (Einband!).
Poetr. 4 = Gotha membr. II 125.
Poetr. 6 = Pommersfelden 133 (2693).
Poetr. 13 = Pommersfelden 92 (2667).
? Poetr. 14 (z. T.) = Berlin lat. qu. 536.
Poetr. 15 = Weimar Q. 90.
Poetr. 16 = Pommersfelden 255 (2917).
Poetr. 18 = Weimar Q. 91.
Poetr. 19 = Pommersfelden (2666).
Poetr. 20 = Pommersfelden 84 (2804).
+ ? Berlin lat. qu. 227 + ? qu. 535.
Poetr. 23 (a—d) = Berlin lat. oct. 85 + 84.
Poetr. 25 = Göttingen Philol. 164 + Theol. 100 + Philol. 170.
Poetr. 26 = Pommersfelden 12 (2671).
? Poetr. 29 (z. T.) = Berlin lat. qu. 228.
? Poetr. 33 (z. T.) = Berlin lat. qu. 537.
Poetr. 34 = Pommersfelden 196 (2814).
Poetr. 51 = Berlin lat. qu. 2.
Loyc. 6 = ? Pommersfelden 161.
Reth. 8 = Pommersfelden 189 (2807).
Math. 24 = Pommersfelden 230 (2852).
Math. 41 = Pommersfelden 66 (2640).
Math. 62 = ? Pommersfelden 45 (2915).
Phil. nat. 13 = Pommersfelden 282 (2880).
Phil. nat. 38 = Pommersfelden 53 (2799).
Phil. nat. 43 = Berlin lat. oct. 9.
Phil. nat. 47 = Pommersfelden 261 (2905).
Metaph. 8 = Pommersfelden 76 (2663).
Phil. mor. 31 = Erfurt C. Erf. 2° 84.
Med. 23 = Weimar Fol. 59.
Med. 28 = Pommersfelden 178 (2642).
Med. 75 = Pommersfelden 197.
Med. 94 = Pommersfelden 232.
? Theol. 2 = Pommersfelden 15 (2785).
Theol. 6 = Pommersfelden 164 (2707).
Theol. 22 = Pommersfelden 105.
Theol. 30 = Pommersfelden 48 (2910).
Theol. 86 = Weimar Q. 38.

Theol. 101 = Pommersfelden 40 (2919).
Theol. 105 = Dresden A. 62.
Theol. 125 = Pommersfelden 43.
Theol. 148 = Pommersfelden 190.
Theol. 180 = Pommersfelden 78 (2654).
Theol. 186 = Pommersfelden 104 (2655).
Theol. 235 = Pommersfelden 164 (2707).
Theol. 245 = Pommersfelden 90 (2656).
Dazu noch 6 Hss. in Berlin, Dresden, Göttingen, Gotha, Pommersfelden mit unbestimmter alter Signatur.

Überlieferung: *Erfurt, Stadtbücherei.*

Veröffentlichungen und Erörterungen: *L. F. Hesse, Nachrichten usw.: Serapeum. XXVI (1865) S. 356 ff. (Auszug.)*

W. Schum, Beschr. Verzeichnis usw. S. XX, XXIII f. und 785—867 (V. und E. nebst einer Tafel).

f. 1 R.

De gramatica. |

Isti sunt libri quos ego Amplonius Ratinck de | Berka habeo in gramatica tam positiva quam speculativa. |

1. Primo siquidem vocabularium secundum ordinem alphabeti sequens | Papiam et breviter exponens vocabula Latine et vulgariter; | glosa cum textu | bona super dictionibus equivocis Johannis de Garlandia; | tractatus de preposicionibus quibusdam equivocis; | glosula quedam super Donato. |

2. Item liber de derivacionibus et exposicionibus fere omnium vocabulorum Latinorum qui dicitur Puericius, eo quod optime | instruit novellos clericulos in gramatica positiva, | et habet in fine tabulam bonam bene quotatam secundum | ordinem alphabeti. |

3. Item liber Huguicionis cum tabula in fine posita de ex- | posicionibus et derivacionibus vocabulorum Latinorum et quorundam Grecorum, | solempne volumen. |

4. Item liber Wylhelmi Britonis de vocabulorum rarorum | ac difficilium tocius biblie exposicionibus et origine ac ethimologia cum tabula eorundem in fine posita. |

5. Item dictionarium glosarum venerabilis Ysidori de vocabulorum | succincta exposicione secundum ordinem alphabeti; | dictionarium Rabani monachi de vocabulorum deriva- | cionibus Latinorum secundum ordinem alphabeti, et est rarum volumen et ⟨bonum⟩. |

6. Item interpretaciones vocabulorum rarorum et difficilium maxime | poeticorum, tripliciter ordinate secundum ordinem alphabeti; | novus grecismus Conradi de Mure, multo utilior veteri grecismo, et est bene correctum opus. |

---

20 latine] *über dem* e *ein* o. 36 bonum *von Schum ergänzt, da Papier beschädigt.*

7. Item optime notule Herzonis super grecismo, longe | meliores textu cum tabula; | Johannes de Garlandia de dictionibus equivocis cum sui ipsius propria glosa, utile volumen. |

8. Item antiquum vocabularium secundum ordinem alphabeti de | compositione vocabulorum Latinorum, Grecorum et quorundam barbaricorum, | et est in se triplex valde bonum; | quedam eciam excerpta de derivacionibus et exposicionibus Huguicionis. |

9. Item libri 20 ethimologiarum venerabilis Ysidori bene | correcti cum tabula incepta, sed nondum completa. |

10. Item liber doctoris devoti venerabilis Bonaventure de | exposicionibus vocabulorum biblie secundum ordinem alphabeti ex Papia | et Ysidoro, require 11. theologie. |

11. Item liber doctoris Nycolai de Lyra de interpretacionibus | vocabulorum difficilium tam Latinorum, Grecorum quam Hebreorum, opus | egregium quod nuncupatur triglossum id est trium linguarum fere | omnes gramaticos corrigens, require 11. volumen theologie. |

12. Item dictionarium vocabulorum rerum usualium Johannis de Gerlandia; | dictionarium de eisdem et aliis multis Alexandri Nekam cum propriis | glosis eorundem autorum; Johannes de Gerlandia de dictionibus equivocis cum glosa; | distigium eiusdem quod dicitur Cornutum cum bona glosa ipsius Johannis; | glosule Remigii super Donato; | tractatus parvus de gramatica Symonis Daci, sed est bonus; liber Prisciani de barbarismo; | liber eiusdem Prisciani de accentibus. ||

13. Item compendiosum excerptum fere omnium vocabulorum de | libris ethimologiarum Ysidori, valde bonum; | dictionarium vocabulorum rerum usualium Johannis de Gerlandia. | *f. 1V.*

14. Item certorum vocabulorum interpretaciones; | textus verborum deponencialium cum glosa; | versus Latinales secundum ordinem alphabeti; | distigium Johannis de Gerlandia cum optima glosa; | glosa super compotum manualem; | glosa optima super libro equivocorum Johannis de Gerlandia, theokaris; | questio optima in theologia de Deo et beata virgine an sit concepta | in originali; | distigium Johannis de Gerlandia cum glosa; | novella Petri Helie de octo partibus oracionis; | rethorici colores quidam cum exemplis; | tractatus bonus de gramatica ex dictis Bede et Augustini et | metra multa bona et quedam proverbialia metra et epitaphia; | metra notabilia Abbonis gramatici optimi. |

15. Item distigium Johannis de Gerlandia cum valde bona glosa; | glosa lata et bona super verbis deponencialibus; | glosa bona super composicionibus verborum; | quedam questiones de supposicionibus terminorum; | optime regule parcium oracionis Herzonis de ethimologia earum; | verbarium bonum secundum ordinem alphabeti; | summa Francisci Petrarche de 4 speciebus artis gramatice; | quedam disputata Anglicana super primo minoris voluminis Prisciani, | et sunt valde valde bona, sed carent principio. |

16. Item optimum doctrinale Alexandri cum bona glosa tam | marginali quam interliniari. |

17. Item volumen maius gramatici Prisciani, continens 16 | libros parciales de orthographia et ethimologia octo | parcium oracionis.

18. Item libellus optimus de eisdem in gramatica correspondens volumini maiori quem edidit Burley. |

19. Item commentum optimum super minori volumine Prisciani | de dyasinthetica cancellarii Parisiensis, collectum originaliter | ex dictis Petri Helie, commentatoris Prisciani, et Herzonis. |

20. Item minus volumen Prisciani habens duos libros de dyasinthetica; | optima dubia circa oraciones gramaticas per modum sophismatum cancel-| larii Parisiensis; | questiones optime Symonis Daci super 2. minoris voluminis Prisciani; | barbarismus Prisciani cum commento Petri Helie; | versus differenciales Primatis, sed non est finis. |

21. Item dydascalicon Servii gramatici circa Donatum de octo partibus | oracionis et aliis de gramatica ut puta litteris, sillabis, figuris, tropis et posituris, sed deficit primum folium propter vetustatem; | Gaius Romanus de partibus oracionis; | tractatus bonus antiquus de viciis locucionum gramaticalium, ut puta | acyrologia, methaplasmo et tropo; | gramatica beati Augustini Aurelii de octo partibus oracionis; | gramatica egregii Foce viri eruditissimi de partibus oracionis | et aliis multis; | orthographia eiusdem Foce, et in medio ponitur pulchrum poema; | exposicio sive lectio Servii gramatici de octo partibus oracionis succincta; | de Grecorum vocabulorum interpretacionibus secundum ordinem alpha- | beti et officiis aliquot, et valde deservit hic tractatus arti poetice. ||

f. 2 R. 22. Item commentum seu proprium scriptum Remigii optimi gramatici de | barbarismo, de omnibus eius speciebus, ibi pulcherrima invenies | de oracionibus figurativis tam constructionis quam locucionis; | tractatus Petri Helie de decem predicamentis gramatice inquisicionis; | metra optima de figuris; | metra alia notabilia quoad multa. |

23. Item 16 libri maioris voluminis Prisciani; | commentum Petri Helie super aliquot libris maioris voluminis Prisciani, | videlicet de nomine, de verbo aliqua ponens, de pronomine plura, | sed de prepositione, adverbio et coniunctione totaliter et integre, interiectio comprehenditur sub adverbio; adhuc modicum circa primum voluminis maioris. |

24. Item commentum optimum super minori volumine Prisciani Herzonis | cum multis egregiis notabilibus et questionibus; | questiones bone super 2. libro minoris voluminis; | questiones circa gramaticam bone et subtiles, ubi eciam de modis significandi | optimas ymaginaciones et methaphisicales reperies; | questiones quedam bone de partibus oracionis. |

25. Item summa bona de gramatica; | tractatus alius de constructionibus; | tractatus alius per modum questionum gramaticalium; | tractatus correspondens secunde parti doctrinalis; | tractatus Ysnacensis de rarissimis vocabulis

cum glosa; | tractatus verborum deponencialium cum glosa satis bona; | tractatus de constructionibus secundum antiquos ex modis significandi; | glosa quedam super Donatum; | libellus metricus Johannis de Gerlandia 'Olla patella' de voca- | bulis utensilium domesticorum cum glosa; | con- pendium metricum de arte dictandi Jovis Monoculi cum glosa tamen correspondente; | regule quedam de constructionibus; | medii versiculi proverbiales secundum ordinem alphabeti. |

26. Item notabilis exposicio cum bonis questionibus super Donato per totum moderna. |

27. Item egregia glosa super secunda parte doctrinalis; | questiones eciam valde notabiles super eadem 2. parte doctrinalis moderne. |

28. Item liber qui dicitur Lumen gramatice fere de omnibus eius speciebus; | liber de constructionibus Petri Helie, et postea sequitur de accentibus; | quedam descripciones philosophie; quedam gramaticalia; | arbor viciorum; | dictamina multa bona, ubi eciam quedam sunt Petri de Vineis; | quedam gramaticalia; regule de quantitatibus sillabarum; | ars quedam versificandi; | ars altera metrificandi; | tractatus de camenis poeticis; | tractatus de orthographia; | tractatus de dyptongis; multa de prima libro maioris voluminis Prisciani de mutacionibus | litterarum secundum ordinem eorum; | sequuntur quedam gramaticalia tam de similitudinibus preteritorum verborum quam aliorum et alia multa bona. |

29. Item minor edicio Donati; | commentum Remigii super eadem; | maior edicio Donati; | ars Donati de barbarismo; | commentum Remigii super eadem arte barbarismi; | liber institucionum Prisciani gramatici de nomine, pronomine et verbo; | commentum Petri Helie super eadem institucione Prisciani; || Remigius de pedibus metrorum; | Remigius de par- *f. 2v.* tibus oracionis; | opus Petri Helie super gramaticam Foce; | excerpta utilia ex epistola Abbonis, maximi gramatici, scripta | Angligenis; | topographia Abbonis; | excerptum librorum Cassiodori de artibus liberalibus, nobile opus; | tractatus de litteris et orthographia; | liber de preposicionibus Grecis, *f.* de dictionibus Grecis et de barbarismo. |

30. Item scripta bona magistri Johannis Tekeneborgh super minore edicione | ipsius Donati cum questionibus; | scripta non minus bona super eadem magistri Johannis Monachi; | questiones Monachi de regulis gramatice. |

31. Item summa metrica Petri Helie correspondens maiori volumini Prisciani; | summa metrica Hyldensemensis correspondens minori volumini Prisciani; tractatus | de supposicionibus Marsilii; | tractatus de ampliacionibus Marsilii; | tractatus de appellacionibus Marsilii; | tractatus de supposicionibus Maulevelt; | tractatus de confusionibus Maulevelt; | tractatus de exposicionibus proposicionum Biligam. |

32. Item doctrinale bonum, optime glosatum et bene correctum. |

---

28 scripte *Hs.* 35 volumine *Hs.* 36 volumine *Hs.*

33. Item grecismus cum tota glosa a principio usque in finem. |

34. Item doctrinale cum commento Herzonis a principio usque in | finem, et est valde bona glosa. |

35. Item exposiciones vocabulorum quorundam; | libellus Alexandri Halis de quantitatibus sillabarum; | exoticon, id est de raris et inauditis vocabulis libellus | eiusdem Alexandri Halis; | exposiciones vocabulorum rariorum quibus in officio ecclesiastico | chori utuntur; | distigium Johannis de Gerlandia; | de preposicionibus Grecis libellus eiusdem Gerlandici; | omne punctum de versibus differencialibus; | libellus metricus de proverbiis puerorum; | Donatus minor metrificatus bonus; | florista cum glosa de dyasinthetica; | quidam tractatus disputatorius in gramatica; | tractatus de ortu et determinacione modorum significandi. |

36. Item liber Huguicionis bonus de derivacionibus | vocabulorum, et ponitur registrum in principio. |

Hic deficiunt katholicon et | Papias et gramatica positiva, quorum | volumina Dei adiutorio procurabuntur. |

De poetria. |

Isti sunt libri quos ego Amplonius | habeo in poetria seu in arte poetica que | merito succedit gramatice facultati quia cognate | sunt. Et est valde nobile scire eam et de ea. |

1. Primo igitur duo libri poetrie Aristotilis cum commento | commentatoris Averoys; | centimetrum Servii poete de variis generibus metrorum; | sentencia venerabilis Ysidori de arte poetica, videlicet de sillabis, | pedibus, de accidenciis pedum, de accentibus, de metha- | plasmo, de scematibus, de tropis, de prosa, de metris, | de fabulis et poetis optima dicta; | libellus Donati de arte metrica; | commentum Remigii super eadem; | glosule Remigii super eadem arte; | inventicule pedum Iheronimi; | Serviolus Servii poete de arte metrica; | Cassiodorus de XII libris autoris defloratus; | liber *f. 3R.* Prisciani de numero et pondere || ; liber Prisciani de metris Terencii; | liber preexercitative Prisciani; commentarium Ruffini in metra Terenciana; | tractatus de XVIII versibus et XII versibus Virgilii; | liber venerabilis Hugonis de Sancto Victore de generibus et diversitatibus | metrorum et maxime Boecii de consolatu philosophico et Marciani de | nupciis philologie; | metra poetica seu carmina omnia 5 librorum Boecii de conso- | latu philosophico optime, distincta et bene correcta; | metra seu carmina poetica egregii poete Primatis de excidio | et hystoria Troye optima; | liber de metrificatura Bernhardi Silvestris optimi poete; | flores diversorum poetarum, in unum redacti secundum materias morales tam virtutum | quam viciorum, laudis vel vituperii. |

2. Item parvi flores quorundam poetarum excerpti de libris | de facecia,

---

4 35] 25 *Hs.* 8 Gerlandice *Hs.* 13—14 *am Rande nachgetragen von 1. Hand.*

de Alexandride, de arte amandi, | de remedio amoris, de sine tytulo, de epistolarum Ovidii, | de Esopo, de Pamphilo, de Tobia, de poetria Oracii, | de sermonibus eius, de epistolis eius, de fastis, | de tristibus, et de methamorphoseos Ovidii. |

3. Item magni flores fere omnium poetarum famosorum, excerpti | studiose de infrascriptis: | de quindecim libris methamorphoseos, | de sex libris fastorum Ovidii eiusdem, | de libris Ovidii de Ponto, | de libris Ovidii de tristibus, | de libris Ovidii heroum, | de libris Ovidii de arte amandi, | de libris Ovidii de remediis amoris, | de libro Ovidii de sine tytulo, | de libro Ovidii in Ybim; de libro Ovidii de nuce, | de libro Ovidii de pulice, | de libro Ovidii de medicamine faciei, | de libris georgicorum Virgilii Maronis, | de libris bucolicorum Virgilii Maronis, | de libris Eneidorum Virgilii Maronis, | de libris Lucani, | de libris Iuvenalis, | de libro Persii, | de libris sermonum Oracii, | de libris epistolarum Oracii, | de libris poetrie Oracii, | de XII libris Stacii Thebaidos, | de libris Stacii Achilleidos, | de minori volumine Claudiani, | de libro Maximiani, | de poetria nova Gaufredi, | de libris Prudencii de conflictu virtutum et viciorum, | de libris Sedulii de carmine paschali, | de libris Ovidii de vetula, | de libris Galtheri in Alexandridos, | de libris anthiclaudiani Alani, | de libris Alani de planctu nature, | de libris Boecii de consolatu philosophico. ‖

4. Item libri Macri phisici de viribus herbarum metrici; | decem libri *f. 3V.* eglogarum bucolicorum Virgilii; | liber Ovidii de nuce; | libri quatuor georgicorum Virgilii, et sunt in fine versus | Ovidii super eisdem; | liber Ovidii de anulo; | liber Ovidii de pulice; | liber Ovidii de sompno; | codicellus Abbonis cernui; | quedam de alphabeto Greco; | quedam de septem sapientibus; | liber 5 bucolicorum Marcii Valerii Maximi; | liber Petri Helie de quantitate sillabarum; | versus quidam notabiles de Deo, angelis, sanctis, artibus et aliis plurimis; | liber de minimo metrice et aliis diversis; | libri duo venerabilis Bede de arte metrica. |

5. Item fabularum poeticarum interpretaciones, valde bone, dantes | intellectum ad poetrias; | liber Aviani de fabulis cum glosula; | liber Homeri de Ylion, id est de excidio Troye; | omne punctum de differencialibus versibus; | phagifacetus de facecia comedendi; | liber de disciplina puerorum bonus; | glosule super libris Ovidii de remediis amorum; | glosule super libris Lucani de bellis Punicis tam Romanorum quam Libicorum. |

6. Item 12 libri Eneidorum Virgilii Maronis in egregio | volumine, bene correcti et distincti. |

7. Item glose famose Servii, optimi gramatici et poete apud | Latinos, super predictis 12 libris Eneidis Virgilii, a quibus Ser- | vii glosis gramatice facultas maximam trahit originem et fabule | poetice latentem in eis veritatem. |

8. Item libri Lucani de bellis Punicis. |

9. Item sex comediarum et tragediarum Terencii poete libri. |

10. Item Claudianus de raptu Proserpine et vocatur minor; | Claudianus maior de fabulis poeticis et moribus. |

11. Item quindecim libri methamorphoseos, id est de transformacione Ovidii. |

12. Item decem libri tragediarum venerabilis Senece, optimi et bene correcti. |

13. Item libri omnes venerabilis doctoris Alani in anthiclaudi- | anum de fronesi et eius filiabus et pedissequis; | libri satyrarum Iuvenalis poete satyrici. |

14. Item liber Stacii Achilleidos, bene glosatus; | liber apologorum Aviani; | liber poetrie Oracii; | distigium Cathonis cum glosa; | Theodolus cum glosa; | Esopus cum glosa. |

15. Item liber venerabilis Prudencii poete divini, optime glosatus et bene correctus; | liber Thobie de moribus, bene correctus; | liber Ovidii de Ponto; | libri Ovidii sine tytulo; | libellus novi phagifaceti; | libellus de probris mulierum. |

16. Item comedie Terencii; | pauper Henricus de miseriis; liber proverbiorum Oracii; | glosule super Esopum; omnipunctus seu omnepunctum; | liber Aviani per totum; glosule super phisiologum; | glosule super facetum; | glosule super Avianum; | Petri Helie metra de libro genesis. ||

V. *f. 4R.* 17. Item anthiclaudianus Alani; Alexandridis libri decem de gestis Alexandri Magni, regis Macedonum. |

18. Item libri Ovidii de tristibus; | libri Ovidii epistolarum seu heroum; | palpanista Bernhardi de stipite; | glosule quedam super methamorphoseos libris Ovidii. |

19. Item liber georgicorum Virgilii; | et liber satyrarum Iuvenalis. |

20. Item Theodolus bonus cum glosa; | Persius bene glosatus; | glosa egregii poete Maulevelt super Persium cum textu; | libri Ovidii de remedio amoris cum glosa; | libri odarum Oracii bene correcti; | glosule Stacii Achilleidos; | glosule epistolarum Oracii; | glosule Maximiani de conquestu senectutis; | glosule Ovidii de Ponto; | epistole Oracii bene glosate. |

21. Item libri Bernhardi Silvestris de contemptu mundi; | declinaciones excidii Troiani; | libellus eiusdem Bernhardi Silvestris de altercacione hiemis et estatis; | libri fastorum Ovidii. |

22. Item decem libri Alexandridis Galtheri pulcherrimi de gestis Alexandri Magni, regis Macedonum. |

23. Item phagifacetus de facecia mense; laborintus de artis poetice scematibus; | palpanista Bernhardi; | ocultus de diversis mundi statibus; | Gaufredus de fraude curie papalis. |

24. Item libri epistolarum seu heroum Ovidii poete. |

25. Item duo libri Marciani Felicis Cappelle de nupciis Mer- | curii et philologie boni; | liber Stacii Achilleidos bene glosatus; | integumenta super fabulis Ovidii in libris methamorphoseos contenti⟨s⟩; | metra quedam archipoete. |

26. Item duo libri Sedulii de carmine paschali autentici eciam in canone; | Ysengrinus de statu principum et sequencium curias eorum cum tabula; | distigium Cathonis; Theodolus eglogarum; | Esopus de apologis rerum; Avianus de apologis rerum; | Homerus de bello seu excidio Troye. |

27. Item libri Alani de planctu nature, bene correcti; | directorium breve in anthiclaudianum; | glosule autentice super libris Persii; | libellus Ovidii de ventre; | altercacio Cayn cum Christo; | libellus Francisci Petrarche de constancia Griseldis; | optima quedam super libris Ovidii methamorphoseos; | de fabulis eiusdem libri; | passio sancte Agnetis metrice descripta; | glosarium de vocabulis; | distigium Cathonis cum optima glosa; | liber eglogarum Theodoli cum optima glosa. ||

28. Item tres libri de vetula bene glosati et correcti Ovidii; | liber *f. 4v.* metricus rithmimachie, id est de pugna numerorum, | optimus et subtilissimus profundissimi mathematici | Bragwerdin deserviens valde premissis libris Ovidii | de vetula et arismetrice; | invectiva scismatis inveterati contra monstrum Babilonis magistri | Henrici de Hassia qui inferius dicitur Hasso; | libri Nasardi de execracione bigamie et aliis di-|versis mundi statibus merito execrandis; | directorium in anthiclaudianum Alani; | liber venerabilis Prudencii, sed non finitus; | sequuntur versus quidam adulatorii. |

29. Item musa Blesensis egregia de antropynaculo, id est de mascula virgine; | cosmographia metrica optime poetizata clarissimi Bernhardi | Silvestris, habens 29 capitula bonarum rerum; | liber Gete de Birria; | liber epistolarum Oracii; | liber poetrie veteris Oracii; | glosule bone super eadem poetria veteri Oracii; | libri bucolicorum antiqui et bene correcti Virgilii Maronis Publii; | libellus Alani qui dicitur Distigium vel doctrinale, quia continet metrice proverbia bona; | libellus metricus novi Cathonis; | liber Gaufredi de misteriis ecclesie; | vetus poetria Oracii correcta bene; | glosule super libris odarum Oracii; | glosule super libris satyricis sermonum Oracii; | glosule super libris poetrie eiusdem; | glosule super libris Stacii Thebaidos; | vita Pylati metrice descripta; | vita beate Katherine metrice descripta. |

30. Item liber Panphili; | liber Gete de Birria; | libri Ovidii de remedio amoris; | libri doctrinales Tobie, ambo boni; | quedam excerpta de libris poetarum; | excerpta quedam de libris Ovidii de arte; | liber Homeri de Ylion, id est casu Troye; | summa metrica optima ordinarii ecclesiastici de | libris Beleth et Rabani cum multis utilibus documentis. |

31. Item distigium Cathonis cum bona glosa; | liber de facecia morum; | liber Bernhardi de contemptu mundi; | libellus qui dicitur Filius de moribus; | libellus de vita Jesu Christi; | libellus de modo confitendi bis; | quedam medicinalia de herbis et curis; | phagifacetus de facecia mense; | omne punctum de versibus differencialibus; | Zozimas metricus de vita Marie Egipciace quam | Iheronimus describit; | liber Gete de Amphitrione et Alcmena; | quidam versus notabiles in fine. |

32. Item libri Lucani poete de bellis Punicis inter Romanos et | Karthaginenses. |

33. Item pars glosarum Servii, gramatici et poete, | super quibusdam libris Eneidis Virgilii, et deficit pars | principii 8. libri et pars ultima ultimi libri; | glosule super phagifacetum; | glosule super libris methamorphoseos Ovidii; ‖ *f.5R.* glosule super libris heroum Ovidii; | glosule super sine tytulo; | glosule librorum Ovidii de fastis; | glosule super libris de remediis amoris; | glosule super libris de tristibus Ovidii; | glosule super de arte amandi; | glosule Ovidii de Ponto; | glosule longe meliores prioribus de libris heroum seu epistolarum | Ovidii; | glosule consimiles super libris de arte amandi Ovidii; | glosule tales super libris Ovidii de remediis amoris; | glosule bone et magistrales super libris fastorum Ovidii; | glosule eiusdem super libris methamorphoseos Ovidii; | pars glosule consimilis super libris epistolarum Ovidii; | glosule valde notabiles super libris epistolarum Oracii, et puto | glosulas 7 ultimorum librorum in hoc volumine annotatorum | esse venerabilis Hugonis de Sancto Victore, qui maximus in hac arte viguit. |

34. Item liber palpaniste Bernhardi; | liber Sedulii divini poete de carmine paschali; | liber Prudencii consimilis poete de sichomachia, id est de pugna; | liber epistolarum Oracii; | musa Petri Helie super canticis canticorum, et est egregium opus; | libri Ovidii de arte amandi; | item optimus tractatus Herzonis de arte metrificandi, quem require infra in | volumine rethorice; | item egregius et longe distentus tractatus de carminibus et | metris Treveth, quem require in 5. volumine philosophie naturalis; | Item libri duo Marciani Felicis Cappelle de connubio Mercurii | et philologie; | libellus Virgilii de scopa; libellus eiusdem de est et non; | libellus eiusdem de bono et prudenti; | libellus eiusdem de flore virginitatis; | libellus eiusdem de moreto vel symulo. Hos omnes require infra in volumine 47. philosophie naturalis. |

Item sentencie Prosperi, doctoris antiqui et famosi, metrice | et prosayce, quas require in 96. volumine theologie. |

35. Item liber Fulgencii de fabulis poetarum; | liber eiusdem de continencia virgiliana; | philosophia W. de Conchis super Eneidos Virgilii; exposiciones super Eneidos Virgilii; | de prohemiis Eneidos Virgilii; | declaracio de yli, id est materia prima; | declaracio mappe mundi secundum autores; | liber nautarum bonus; | liber de institucione universitatis; | liber de ceremoniis Romane urbis et principis Romanorum; | commentum Bernhardi Silvestris super 6 libris Eneidos; | liber nauticorum operum ab Anglia in partes Iherosolomitanas; | liber margariti Pyrate de eisdem; | quedam de aquis et aliis ab⟨breviata⟩ ethimologiarum Ysidori; egregia poetria | Alberici; | similia poetica prioribus Alberici; | adhuc similia prioribus poetica; | alia poetica bona de fabulis; | super Eneidos Virgilii optima quedam; | commentum Bernhardi Silvestris super Theodolum; quedam de inferis; |

---

21 *Die Zahl der Rhetorikabteilung nicht mitgeteilt.* 38 abbreviata] ab. *Hs.*

quedam de vocabulorum exposicionibus Petri Helie; | ultimo quedam de fabulis, valde solempne volumen et bonum in arte poetica. |

36. Item commentum solempne Fulgencii insignis viri super duobus | libris Marcialis de nupciis Mercurii et philologie; | idem Fulgencius de astronomia quam Marcialis tangit in secundo. ||

37. Item libellus Senece de quatuor virtutibus cardi- | nalibus; | libri *f. 5V.* venerabilis Alani cum prologo in anthiclaudianum. |

De loyca. |

Isti sunt libri quos ego Amplonius habeo de loyca. |

1. Primo ysagogas Porphirii; | kathegorias seu predicamenta Aristotilis; | libros duos peryermenias Aristotilis; | librum sex principiorum Gilberti; | librum divisionum Boecii; | quatuor libros topicorum Boecii; | octo libros topicorum Aristotilis; duos libros elenchorum Aristotilis; | duos libros priorum Aristotilis; | et duos libros posteriorum analeticorum Aristotilis in bono volumine. |

2. Item egregia commenta illius Greci expositoris optimi | super predicamentis Aristotilis cum textu videlicet Simplicii, solempne volumen. |

3. Item octo libri topicorum Aristotilis; | duo libri elenchorum Aristotilis; | duo libri priorum Aristotilis; | et duo libri posteriorum Aristotilis. |

4. Item commenta domini Alberti Magni in egregio volumine | super duobus libris priorum Aristotilis; | et super duobus libris posteriorum Aristotilis. |

5. Item commenta Angeli super octo libris topicorum, | mirabiliter bona extracta originaliter ex dictis venerabilis | Egidii Romani, qui erat eiusdem ordinis cum illo. |

6. Item commenta venerabilis Egidii Romani super duobus libris | elenchorum Aristotilis. |

7. Item quedam porcio 4. libri sentenciarum cum certis erroribus Parisius | condempnatis; | deinde sequitur loyca Alberti valde bona, quasi toti loyce correspondens; | bonum principium et solempne circa libros legum; | subtilia sophismata Clymitonis; | commenta Alberti Magni super libro sex principiorum bona valde; liber Bracwerdin de proporcionibus valde subtilis; | sophismata Clenconis optima; | egregius et latus tractatus Nycolay Orem de proporcione | proporcionum subtilis; | tractatus eiusdem Orem de latitudinibus formarum; | tractatus eiusdem Orem de terminis confundentibus. |

8. Item commenta b. Thome de Aquino super duobus libris | posteriorum Aristotilis; | commenta venerabilis Egidii Romani super duobus libris elenchorum | Aristotilis. || *f.*

9. Item loyca Hesbri, valde correcta; | insolubilia Bracwerdin; propor- *f. 6R.* ciones Bracwerdin; | subtilissimus tractatus Anglicanus magnus de motibus naturalibus | et annexis, compilatus a Rogerio Swynshede, et est summe |

utilis in loyca et philosophia naturali; | tractatus de infinito Backingham, tam loyce quam philosophie naturali utilis; | tractatus antiquus, sed valde bonus de sincathegreumatibus et circa ea; | commentum bonum super divisionibus Boecii; | commenta b. Thome de Aquino super veteri arte, videlicet | super ysagogis Porphirii, | super predicamentis Aristotilis, super libris peryermenias Aristotilis. |

5V. 10. Item loyca Burley per modum tractatuum Petri Hispani, sed longe | melior; | commenta Boecii super predicamentis Aristotilis. |

11. Item insolubilia Thome Maulevelt bona; | insolubilia Bracwerdin; | obligatoria Burley; | sophismata Clenkonis; | tractatus optimus Potheye de omnibus terminis vim confundendi habentibus; | tractatus de naturalibus ex loyca ipsius Burley multum notabilis; | tractatus eiusdem Burley de terminis naturalibus; | tractatus eiusdem Burley de effectu artis loyce cum multis | bonis sophismatibus; | tractatus Ockam de rebus successivis. |

12. Item abbreviata Marsilii super ysagogis Porphirii, | predicamentis Aristotilis, peryermenias Aristotilis, | libris priorum Aristotilis, libris posteriorum Aristotilis, | libris topicorum Aristotilis et libris elenchorum Aristotilis; | postea sequuntur quedam disputata. |

13. Item questiones optime Thome Maulevelt super veteri | arte videlicet super ysagogis Porphirii, | predicamentis Aristotilis et libris peryermenias Aristotilis. |

14. Item tractatus Wilhelmi Hetisbri de loyca valde bonus; | insolubilia eiusdem; | questiones consequenciarum valde bone; | questiones super libris topicorum Aristotilis; | commenta Lynconiensis super libris posteriorum Aristotilis. |

15. Item questiones bone super ysagogis Porphirii et predicamentis Aristotilis; | questiones large super libris elenchorum cum multis sophismatibus; | questiones circa secundam partem consequenciarum. |

16. Item tractatus de insolubilibus prolixus et bonus Anglicanus; | tractatus de fallaciis magnus Thome Maulevelt; | tractatus de consequenciis bonus; | tractatus de scire et dubitare, de sensu composito et diviso; | tractatus de supposicionibus; | tractatus de ampliacionibus; | questiones egregie Alberti super libris duobus priorum Aristotilis; | commenta eiusdem Alberti super eisdem. |

17. Item commenta Wilhelmi Altisiodorensis extracta originaliter | a commentario Boecii super ysagogis Porphirii; | consideraciones omnium octo librorum topicorum Aristotilis; | fallacie b. Thome de Aquino et quedam sophismata. | — Item commenta Averroys super Porphirii predicamentis Aristotilis | et peryermenias; require hec in 24. volumine philosophie naturalis. ||

f. 6V. 18. Item ysagogas Porphirii; | kathegorias Aristotilis; | librum sex principiorum Gilberti; | duos libros peryermenias Aristotilis; | librum divisionum *6R.* Boecii; | quatuor libros topicorum Boecii; | octo libros topicorum Aristotilis; | duos libros elenchorum Aristotilis; duos libros priorum analeticorum

Aristotilis; | duos libros posteriorum analeticorum Aristotilis; | deinde sequuntur duo libri ethicorum Aristotilis de antiqua | translacione. |

19. Item compotum ecclesiasticum; | algorismum metricum; | alium compotum metricum Johannis de Gerlandia; | tabulas cum kalendario; | librum Boecii de sylogismis kathegoricis; | librum eiusdem Boecii de syllogismis ypotheticis, et sunt utrique | boni et rari. |

20. Item optima scripta magistri Johannis Hokelim super tractatibus Petri Hispani. |

21. Item bona scripta magistri Henrici de Coesfeldia super tractatu Biligam; | Biligam inceptus; | scripta utilia eiusdem magistri H. de Coesfeldia super tractatibus Petri Hispani. |

22. Item quarundam auctoritatum philosophicalium exposiciones; | notule super Porphirium de 5 universalibus; | notule super predicamentis Aristotilis; | notule super libro 6 principiorum Gilberti; | notule super libris peryermenias Aristotilis; | notule super libro divisionum Boecii; | notule super libris topicorum Boecii; | notule super libris topicorum Aristotilis; | notule super libris posteriorum Aristotilis; | notule super libris priorum Aristotilis; | notule super libris elenchorum Aristotilis; | quedam emperica experimenta medica. |

23. Item commenta Marsilii super Porphirium predicamenta et | peryermenias; | questiones longe Biridani super omnibus libris premissis complete; | questiones Marsilii super duobus libris priorum Aristotilis, et sunt bone. |

24. Item commenta venerabilis Egidii super ysagogis Porphirii, | libro predicamentorum et duobus libris peryermenias Aristotilis, et | sunt egregia scripta diversarum materiarum. |

25. Item sophismata cum sophistria venerabilis Lynconiensis | optime determinata adeo quod in hoc nedum loycus extitisse | videtur, sed maximus mathematicus; | liber eiusdem Lynconiensis de omnibus synkathegreumatibus | tam declinabilibus quam indeclinabilibus, quibus ut semper frequenter vel | raro ars ipsa loyce facultatis utitur; | commenta eiusdem venerabilis Lynconiensis Roberti super duobus | libris priorum analeticorum Aristotilis, et est volumen rarissimum et optimum. |

26. Item quedam sophismata antiqua; | tractatus Burley de probacionibus; | tractatus eiusdem de sinkathegreumatibus; | tractatus eiusdem de sophismatibus cum sua sophistria; | commenta eiusdem Burley super duobus libris priorum et sunt bona; | questiones Burley super 8 libris topicorum; | tractatus bonus contra modos significandi gramatellorum; | tractatus de ente racionis, quale sit cum quibusdam punctis bonis circa | predicamenta; || *f. 7R.* tractatus de supposicionibus, appellacionibus et copulacionibus Bracwerdin; | tractatus eiusdem Bracwerdin de sylogismis ypoteticis; | questiones quedam de universalibus; | tractatus Burley de insolubilibus; | tractatus Bracwerdin de insolubilibus, et est valde utile volumen. |

⟨27.⟩ Item liber de sinkathegreumatibus et sophismatibus bonus, licet antique

compilacionis; | glosule tractatus Petri Hispani cum quibusdam questionibus loycalibus; | optimum introductorium in totam loycam fere de singulis oportunis; | commentum Marsilii super libris priorum; | egregia determinacio de proporcionibus motuum; | alia non minus solempnis de eisdem; | scripta bona super libello de proporcionibus; | postea sequuntur varie materie et questiones tam philosophice quam mathematice bone; | ultimo pulcher tractatus de proporcionibus et proporcionalitatibus deserviens mathematice. |

De rethorica. |

Isti sunt libri, quos ego Amplonius de Berka habeo in | arte rethorica, que est tercia trivii.

Primo igitur viginti unum capitula de rethorica valde bona de | Ysidoro, que require in 2. ethimologiarum eiusdem. |

1. Item tres libros rethoricorum Aristotilis, bene correctos; duos libros poeticorum Aristotilis cum commento Averroys, bene | correctos; | duos libros yconomicorum Aristotilis; | duos libros magnorum moralium Aristotilis; | librum de causa et bona fortuna Aristotilis; | questiuncule morales; librum de bonis laudabilibus Aristotilis; | abbreviata Alphorabii super rethoricam Aristotilis valde bona; | sertum rethorice bonum. |

2. Item glosule valde bone super totam rethoricam Aristotilis collecte | ex dictis Egidii, Alphorabii et Averroys et aliorum, Tulii et cetera | notabilia circa prologum rethorice. |

3. Item duo libri rethorice veteris Marci Tulii Cyceronis; | quatuor libri eiusdem Marci Tulii Cyceronis rethorice nove | in bono volumine bene correcto, et sunt hee due vetus et nova comproporcionate, ut altera sine altera nequaquam tota sit | et in usum prosequi possit. |

4. Item excerpta Herzonis de summa Victorini ex utraque rethorica Marci Tulii Cyceronis; | optime glosule super rethoricam Gaufredi in poetria nova; | rethorica Gaufredi in poetria nova. |

5. Item rethorica Tibini bona; rethorica de arte dictandi; | iterum excerpta rethorica de totali summa Victorini ex rethoricis Tulii. |

6. Item liber Stacii Theabaidos; | liber poetrie nove Gaufredi; | glosule eiusdem poetrie nove. ||

f. 7v. 7. Item egregium et solempne volumen continens infrascripta artis, rethorice; | primo siquidem tractatum Transmundi de arte dictandi; | deinde CCXXII epistolas; | post hec CCCCXXXV epistolas egregii stili dictandi | cum prioribus compilatis a Bernhardo Neapolitano, et in istis pulcherrima reperies de copia latinitatis et bone | dictature. | *7R.*

8. Item volumen bonum, in quo continentur diverse epistole, quas | egregius ille rethor Petrus de Vineis compilavit, antequam | fieret cancel-

---

6 *vor* philosophice *gestrichen* bone. 38 Meapolitano *Hs.*

larius domini Friderici imperatoris, ad diversas personas, | sunt eciam ibidem alique epistole, quas compilavit tempore sui cancelariatus; | deinde sequuntur epistole mirabiliter bone et mo- | rales de sompnio Pharaonis translato de Joseph. | Item epistolas 153 venerabilis Petri Blesensis tam rethoricas, | theologicas quam morales; has require infra in 158. volumine theologie. |

9. Item solempne volumen, in quo primo habentur introductiones optime | per sentencias philosophorum rethorum et poetarum in ipsam rethoricam; | auctoritates digesti novi consonantes dictis priorum; | autoritates codicis eodem modo; auctoritates de inforciato; | postea sequuntur quasi infinite auctoritates fere omnes ad rethoricam | vergentes; | Grillius super topicam Marci Tulii Cyceronis; | Grillius egregie super primam rethoricam Tulii; | postea ponuntur quedam de variis artibus et scienciis satis utilia; | excerpta bona de XLIIII libris Trogi Pompei hystoriographi; | Grillius super libris Boecii de consolatu philosophico; | sequuntur quedam de rethorica; | quedam eciam de Claudiano maiori; | visio Merlini; | opus Theodorici super illo metro 'O qui perpetua mundum racione gubernas'; | opus Mathei Vindoniensis super eodem, et utrumque excellenter bonum; | brevis et compendiosa explanacio sompnii Scipionis, | excerpta ex magno commento Tulii de re publica. |

10. Item commentum Tibini super poetriam novam Gaufredi; | loquagium Kallarani de rethorica; | auctoritates omnium librorum Aristotilis et aliorum quorundam philosophorum per Bur- | ley collecte. |

11. Item egregium volumen bene correctum continens omnes epistolas numero CLIII venerabilis Petri Blesensis rethoricas simul et | theologicas et morales. |

12. Item sex libri epistolarum venerabilis Petri de Vineis, re | thoricas numero totali 335 vel plures continentes epistolas; | egregia metrificatura Bernhardi Silvestris; | tractatus quidam rethorice valde bonus; | tractatus de coloribus verborum et sentenciarum, ex- | cerptus eleganter de rethorica Tulii utraque; | tractatus alius rethorice de prolongacione et trans- | mutacione materiarum; | tractatus de | 12 signis; | summa dic- | taminis Lau- | rencii. |

De mathematica. |

Quia volumina mathematicalia permixtim in se continent | species mathematice tam arismetricam, geometriam, musicam, | astronomiam, astrologiam, geomanicam, magicas artes | et nigromanticas, insuper et perspectivam, ideo primum | ponam volumina mathematicalia iuxta ordinem et contenta | eorum, postremo segregabo libros cuiuslibet specierum | mathematice, ut luce clarius pateat quod optatur. |

Hec sunt volumina librorum, que ego Amplonius de Berka | habeo in mathematica. |

---

3 translato] translate *Hs.* 27 egregia *bis* 31 *nachgetragen, wohl von anderer Hand.*

1. Primo igitur arismetica magistri Johannis de Muris; | tota arismetrica venerabilis Boecii cum figuris et notis | necessariis. ||

f. 8R. 2. Item liber profundi mathematici Bracwerdin de rithmima- | chia, id est de pugna numerorum, optimus; | calculus Victorii de arismetrica; | tractatus Boecii de numero, pondere et mensura, totus arismetricus; | tota arismetrica Boecii cum figuris et notis ut supra. |

3. Item fere septem libri elementorum Euclidis cum figuris et commento | Campani; | duo libri practice geometrie magistri Dominici de | Clavasio, magni astrologi; | tractatus Marsiliensis de Urina non visa per astrologiam; | tractatus de mutacionibus aeris secundum astrologiam; | tractatus de pactis secundum astrologiam; | quinque libri Jordani de ponderibus cum commento; | liber Euclidis de ponderoso et levi et de comparacione corporum ad invicem; | liber de climatibus; liber de naturis speculorum Jordani cum commento; | canones cum commento optimi magistri H. Salder super tabulis Alfoncii. |

4. Item quadripartitum Ptholomei cum commento Haly; | figure de statu Haly et sue geneologie. |

5. Item tota perspectiva Bachonis continens tres libros; | liber Bernhardi de Verduno optimus super totam astronomiam | cum tabulis necessariis; | duo libri de practica geometrie Euclidis; | canones demonstrati cum commento super duabus primis distinctionibus Al — | magesti. |

6. Item decem libri in astrologia Guidonis Bonati de For- | livio cum tabula. |

7. Item libri perspectivarum Alacen optimi. |

8. Item optimus tractatus in astrologia, qui dicitur Flores Albumazar; | tractatus eiusdem de nativitatibus; | centiloquium Ptholomei secundum antiquam et novam translacionem cum | commento Haly; | tractatus de locis planetarum; | liber Toz Greci, continens 50 capitula de stacionibus planetarum; | decem libri de astrologia Lupoldi; | ars notoria cum figuris; liber de auguriis Aphathol; | liber subtilis valde Algabre geomanticus ad futurorum negociaciones. |

9. Item egregium commentum Symonis Daci | super compotum ecclesiasticum; | quidam canones de coniunctionibus solis et lune; | primus elementorum Euclidis cum commento Campani; | practica de figuris mensurarum; | quadratura circuli; canones Johannis Dankonis cum quibusdam tabulis; | astronomia Ypocratis; tractatus de virtutibus planetarum; | tractatus de aspectibus; quedam tabule de motibus planetarum; | tractatus optimus de planetis et tabulis eorum; | tabule de radicibus motuum; | liber septem herbarum; liber ymaginum; | liber prestigiorum Mercurii Colotidis; tractatus de crepusculis; | liber astrolabii; alius tractatus de astrolabio; | alius tractatus de chilindro; | tractatus spere universalis cum conposicione eiusdem; | liber Hermetis de ymaginibus; | tractatus de stellis et habitudinibus earum; | liber Jacobi Alkindi de radiis; | liber de ymaginibus et caracteribus planetarum secundum | Egipcios et pars Haly Benragel. ||

10. Item liber experimentorum Albumazar; | sentencie de revolucione *f. 8V.* annorum Albumazar; | introductorium Albumazar in astrologiam; | liber Jahaphar Egipcii astrologi de permutacione aeris et | pluviarum; | tractatus eiusdem de rerum venalium statu; | liber alius in astrologia cum multis addicionibus; | tractatus algoristicus de minuciis et quedam demonstraciones circa eundem; | liber Haomar de nativitatibus in astronomia; | quedam tabule cum canonibus; | notule Johannis Dankonis super compotum. |

11. Item liber Albumazar de astronomia secundum Hermetem et Egipcios; | quedam de practica geometrie; tractatus de 15 stellis; | flores Albumazar; spera magistri Johannis de Sacro Busco; | tractatus de dictis philosophorum; quaternus de secretis philosophorum; | compotus ecclesiasticus cum commento proprio Johannis de Sacro Busco; | tractatus bonus de cyromancia; | tractatus de composicione chilindri. |

12. Item kalendarium Johannis de Muris cum tabulis; alie tabule de adequacionibus; | alie tabule de vero motu lune; | figure geomantice cum suis concordanciis, scilicet signorum | et planetarum; | almanach Dankonis de motibus planetarum perpetuale; | tractatus de sedecim impedimentis in astronomia; | tractatus de figuris signorum; | tractatus de certis gemmis; | tractatus Arnoldi de Villa Nova de simplicibus | et compositis digestivis et bona areole; | tractatus Mauri de urinis; | tractatus de sculpturis gemmarum; | tractatus Arnoldi de Villa nova in astronomia; | tractatus Arnoldi de Villa Nova de regimento acutorum; | tractatus eiusdem de pronosticis; quidam versus notabiles in medicina; | quedam notabilia secundum Haly in astrologia; | tractatus quidam de interrogacionibus; | alius tractatus de eisdem; | kalendarium de locis planetarum; | tractatus de virtutibus planetarum cum optimo kalendario; tabule quedam cum canonibus. |

13. Item commentum super tractatum Bracwerdin de rithmi- | machia; algorismus de minuciis per totum; | liber de proporcionibus bonus; practica geometrie; | canones astrolabii cum multis aliis; | questiones super spera materiali; | commentum bonum super computo cyrometrali; | breviloquium Almanzoris in astrologia. |

14. Item quadripartitum Johannis Hyspanensis; | liber de quatuor partibus iudiciorũm; | liber Jacobi Alkindi de impressionibus metrologicis, | et est liber bonus; | aliqua de quarto libro Hyspalensis; | epistola de discrecione mortis; | de sortilegiis algorismi; | tractatus de arte notoria Salomonis. |

15. Item geomancia optima; | ars notoria Appolonii philosophi et magi. ||

16. Item tractatus Jordani de ponderibus; | tractatus eiusdem de canonio; | *f. 9R.* egregius liber de proporcionibus; | tractatus de intencionibus et remissionibus motuum et mutacionum; | tractatus alius de proporcionibus totus mathematicus; | tractatus quadrantis secundum Lynconiensem; | item liber Alkubicii introductorius in quadripartitum Ptholomei; | liber triginta differenciarum Alfragani; | liber Thebith de circulis sperarum; | liber Thebith de motu accessionis et recessionis octave spere; | liber Thebith de equa-

cionibus; | speculum mathematicum Alberti Magni de libris mathematice facultatis; | et de diebus nocivis anni et quibusdam astrologicis. |

17. Item libri perspectivarum optimi ipsius Wytzelenonis. |

18. Item geometria Bracwerdin; | sex libri elementorum Euclidis cum commento Campani et figuris; | textus duarum dictionum Almagesti Ptholomei; | commenta super eisdem; alia commenta super eisdem; | demonstraciones super theorica planetarum; | demonstraciones proiectionis astrolabii in plano; | tractatus de magnis coniunctionibus planetarum; | tractatus parvus de triangulis orthogoniis. |

19. Item theorica planetarum Campani; | Albumazar abbreviatus; experimenta naturalia 88 numero; | liber ignium Marci; secreta philosophorum; | tractatus quidam utilis valde ad medicinam; | apercio portarum cum aliis notabilibus; | tractatus de nive, tonitruo et aliis impressionibus aeris; | Messehalach de coniunctionibus; theorica una brevis et pulchra; | textus quadrantis Profacii; textus chilindri; | tractatus de disposicione segetum in omni tempore anni; | de septem figuris planetarum; | elucidaciones canonum almanach; geomancia secundum situs domorum bona; | alia adhuc bona et alia et alia; | adhuc alia geomancia pulchra; Campanus de quadratura circuli; | tractatus Legicester bonus valde; | registrum pulchrum motuum planetarum et algorismi; | de mensuris et ponderibus; tractatus de urina non visa; | questiones bone de intencione, rege et aliis; | Chehelbenbis in sciencia iudiciorum et astrorum; | dictamen pulchrum de terminis astrologicis; | tractatus de iudiciis astrorum in quantum pertinet ad medicum; | astrologia Ypocratis; | tractatus de 6. domo et suis questionibus; | tabule de gradibus puteis, terminis etc.; | tractatus Lynconiensis de cometis; | liber ymbrium Jaffer philosophi, Egiptiaci astrologi, eciam de pluvia; | liber de apercione portarum; de disposicione rerum venalium; | de altitudine, magnitudine et spissitudine celi; | de disposicione pluvie et aeris; textus quadrantis alius et bonus; | spera magistri Johannis de Pisa; elucidacio bona super tractatum de minuciis; | tractatus pulcher ad iudicia; compilacio optima de rectis angulis. |

20. Item omnes libri cum singulis dictionibus bene correcti Almagesti | Ptholomei, preciosum volumen et rarum cum figuris et tabulis. |

21. Item egregium quadripartitum Ptholomei cum commento Haly et | addicionibus; practica Haly circa hec; | centiloquium Ptholomei de nova translatione cum commento Haly. ‖

f. 9v. 22. Item novem libri Lupoldi in astrologia. |

23. Item quadripartitum Ptholomei cum commento Haly; | de composicione et utilitate astrolabii secundum Messehalach; | liber quadripartiti Hyspalensis; | liber electionum Haly bipartitus; capitula Almanzoris; | de planetis; de habitu planetarum; | de mansionibus planetarum; | tractatus Haly de ymaginibus et constellacionibus; | optima theorica planetarum Campani; | scripta Marsiliensis super canones Archazelis; | tractatus de quanti-

tatibus ecentricitatum; | canones Archazelis ad tabulas Tholetanas; | theorica planetarum cum figuris optime notata et cor- | recta; | tractatus de quadrante Profacii Hebrei; | tractatus de speris tam planetarum quam ceterorum orbium, | totus astronomicus; | de mensuracionibus Johannis de Lyneriis; | de revolucionibus Messehalach; | tractatus de demonstracione opis quadrantis; | liber Bachonis de compoto; Haly de disposicione aeris; | optimum commentum super algorismo de integris; | egregium commentum super Alkubicium in astrologia. |

24. Item quindecim libri elementorum Euclidis et per consequens | omnes cum commento Campani in optimo volumine. |

25. Item volumen maius Albumazar; introductorium maius Albumazar in scienciam astrorum; | centiloquium Ptholomei cum commento Haly de translacione antiqua; | egregius liber demonstrativus cum commento contincens | canones primi mobilis magistri Johannis de Lyneriis; | tractatus de sinibus secundum sentenciam Archazelis; | tractatus demonstrativus Jordani de proporcionibus; | liber Ptholomei de visibus cum commento Alacen; | postea sequuntur figure mathematicales; | tractatus Jordani de ponderibus cum commento. |

26. Item quadripartitum Ptholomei cum commento Haly; | practica Haly de eisdem; | centiloquium Ptholomei cum commento Haly secundum utramque trans- | lacionem; | egregia summa de iudiciis astrorum in astrologia | Anglicana quodammodo comproporcionata astrologie Haly Benra- | gel. |

27. Item omnes libri sex Geber astrologi, qui | dicuntur Almagesti Geber, cum commento Petzani; | liber de differencia spiritus et anime; liber de morte et vita; | de longitudine et brevitate vite; de sompno et vigilia; | de bona fortuna; de memoria et reminiscencia; | de miscibilibus et mixtis; | epistola Aristotilis ad Alexandrum de regimine principum; | liber de theoreumatibus causarum cum commento Alphorabii; | liber Aristotilis de proprietatibus elementorum; | liber Averroys de substancia orbis; libri de anima Aristotilis; | libri eiusdem de sensu et sensato. |

28. Item egregia summa in astrologia duodecim librorum | super preci. puis iudiciis astrorum. |

29. Item canones cum kalendario regine; | canones cum kalendario Lynconiensis; | compotus Gerlandi; | compotus Dankonis magistri Johannis de Saxonia; | exposiciones eiusdem super compotum suum; | medicina astronomica Ypocratis; || libellus Haly de proprietatibus lune in qualibet *f. 10R.* domo; | liber Haly de tempore secundum planetas; | liber de effectibus solis et maiorum planetarum; | liber de aspectibus planetarum; | liber Arrogonii de pronosticacionibus sompniorum; | liber de racione et nominibus signorum et ymaginibus celi eciam figuratis; | liber triginta differenciarum Alfragani; | liber dictus Flores Albumazar; | tractatus chilindri dictus Horo-

---

34 *vor* canones *gestrichen* conpotus Gerlandi.

logium viatorum; | tractatus de umbra et luce; tractatus de magnete peregrini; | cyromancia parva cum figuris optimis; | liber de cometis ipsius Ruberti Lynconiensis; | liber vindemie Burgundionis; | tractatus Solini de mirabilibus mundi; | de quadratura circuli; | liber balneorum Terre Laboris a Virgilio et Orisbasio; | liber de fluxu et refluxu maris; | modicum de algorismo Gallice et eciam de practica geometrie; | egregius liber Petri Paduani de phisonomia; | liber de ornatu mulierum; | speculum mathematicum Alberti Magni; | enigmata algoristica in Gallico; | enigmata eciam algoristica in Latino. |

30. Item fere sex libri elementorum Euclidis cum commento | Campani, bene figurati et correcti. |

31. Item commenta Dankonis, scilicet magistri Johannis de Saxonia super Alkubicium; | theorica Girgith de arte magica. |

32. Item rithmimachia venerabilis Boecii de pugna numerorum | continens duos libros; | ysagoge Geberti in theoreumata Euclidis; | practica venerabilis Hughonis in geometriam; | liber Hermani de utilitate et composicione astrolabii; | liber venerabilis Hugonis de compoto ecclesiastico, et est valde bonus. |

33. Item Alkubicius cum tabulis et figuris; | Haly de cogitacionibus; idem de impregnacionibus; | de infirmitatibus; de furto; | de muliere, si sit zelotipa; | excerpta magni voluminis Haly Benragel; | utilitates astrolabii; utilitates quadrantis; | utilitates turcheti, quod apud Latinos torquetum appellatur; | tabula stellarum fixarum; | de singulis partibus torqueti et de practica eiusdem; | kalendarium bonum; tractatus de XII signis pro corpore humano. |

34. Item astronomia Marciani cum figuris; Alfoncius de dracone; | liber Hermanni de composicione et utilitate astrolabii; | practica circa astrolabium; Alfoncius de disciplina clericali; | theorica quedam planetarum bona cum tabulis et figuris; | algorismus de integris; liber Lynconiensis de spera; | liber novi quadrantis et operacio eius secundum Profacium; | quedam de iudiciis; flores Albumazar; kalendarium bonum; | tractatus de magnete; theorica planetarum; | tractatus de 28 mansionibus lune sive de constellacionibus; | tractatus de esse cuiuslibet planete in istis rebus; | quidam tractatus de stellis, planetis et signis; | tractatus de locis planetarum; de nativitatibus in signis; | postea sequitur parum de musica; | liber de mensuris geometrie secundum omnem dimensionem; | liber Alfragani triginta differenciarum; epistola Aristotilis ad Alexandrum. ||

f. 10R.

f. 10V. 35. Item tabule diversitatis aspectus in primo, 2. et 3. climatibus; | quedam bona notabilia de coniunctionibus; quedam de proporcionibus; | quedam de perspectiva; kalendarium Meldis cum canone et tabulis; | de duodecim signis ad membra hominis; | canones Archazelis circa tabulas; | algorismus minuciarum tam phisicarum quam wlgarium; | tabule Tholosane de mediis motibus; | tabule Tholetane de mediis motibus; | tabula

stellarum fixarum et ⟨de⟩ declinacione solis; | tabule ascensionis signorum; | tabule de invencione dierum et multis infinitis; | tabule Tholetane de mediis motibus solis et lune; | due questiones solempnes in mathematica; | tabule de coniunctionibus et prevencionibus; | tabule minutorum proporcionalium et fractiones; | tabule de eodem ad gradus; tabule duth solis et lune; | tabule latitudinis planetarum; | tabule aparicionis lune in crepusculo etc.; | tabule de introitu solis in signa 4 cardinalia; | algorismus de fractionibus bene glosatus; | tabule diversitatis aspectus in 4. climate; | exposicio algorismi valde bona; | canon de composicione et utilitatibus quadrantis novi; | canon de composicione et utilitatibus quadrantis antiqui; | de mensuracionibus; canon de formacione novi quadrantis; | canon de turcheto et eius utilitatibus; | canon de utilitatibus novi quadrantis; | tres solemnes questiones de astronomia; | tractatus de minuciis tam phisicis quam wlgaribus optimus; | Thebith Benchorath de ymaginacione spere; | Messehalach de composicione et utilitate astrolabii; | tractatus de mediis et veris coniunctionibus et eclipsibus etc.; | tabule stellarum fixarum; | quedam notabilia de composicione stellarum; | tabule equacionis minutorum proporcionalium ad omnes articulos et di- | gitos; | tabule de coniunctionibus etc. ad meridiem Novarie; | tabule stellarum fixarum de revolucionibus annorum etc.; | due bone questiones naturales; | tabule Novarienses de mediis motibus; | tractatus Hermanni Contracti in astrolabium cum aliis. |

36. Item canones Archazelis super tabulas Tholetanas | et tabule Tholetane optime et correcte. |

37. Item liber Abraham de iudiciis signorum; | liber de interrogacionibus eiusdem; | liber de interrogacionibus Abenzre; | liber de electionibus; liber Abenzre de electionibus; | liber Abraham de nativitatibus; | liber Abraham de revolucionibus; | liber Oamar de nativitatibus; | kalendarium valde bonum. |

38. Item algorismus metricus; | algorismus de integris; | de cyclo Rolandi; | kalendarium optimum; enigmata algoristica; | compotus ecclesiasticus bonus; alphabetum de tabulis metricum; || alphabetum prosaycum de *f. 11R.* tabulis, | postea sequuntur tabule alphabetorum; | conpotus ecclesiasticus novus; quidam versus differenciales; | compotus manualis Johannis de Pulchrorivo; | practica circa hunc; | auctoritates quinque librorum Boecii de consolacione; | geomancia cum theorica sua; | tractatus de disposicione aeris Haly cum figura; | alius tractatus de disposicione aeris; | astrologia de iudicio medicine; | de duodecim signis zodiaci; de proprietatibus et complexionibus planetarum; | enigmata quedam algoristica; | tabule de cordis et declinacionibus solis; | tabule de septem climatibus; | tabula equacionis dierum cum noctibus; | tabula de fleubothomia; tabula de introitu solis; | tabula de loco solis; | postea sequuntur tabule de veris et mediis motibus | et de eclipsibus tam solis quam lune secundum cyclos; | optimum kalendarium de premissis; in fine quedam bona notabilia. |

39. Item liber Bernhardi de Verduno intytulatus Speculum celeste, | continens decem tractatus, totus astronomicus; | exposiciones canonum primi mobilis Johannis de Lyneriis | a Dankone; | declaracio theorice planetarum Dankonis; | practica canonum Alfoncii, et potest appellari quadripartitum practice motuum erraticarum et fixarum stellarum; | centiloquium Hermetis; | centiloquium Rasis; | libellus Haly de proprietatibus lune; astronomia Ypocratis; | tractatus de effectibus lune; tractatus de naturis planetarum; | pronosticacio Gamfredi super magna coniunctione Saturni | et Jovis; | pronosticacio Firminii super magna coniunctione Saturni et Jovis; | pronosticacio Johannis de Muris super eadem; | egregium almanach Dankonis, scilicet Johannis de Saxo- | nia. |

40. Item egregia scripta super spera materiali; | questiones circa eandem valde bone; | tractatus de spera Petzani optimus; | deinde sequuntur tabule septem planetarum, maxime solis | et lune; | tabule Johannis de Lyneriis; | tractatus de mensuracionibus; algorismus de integris; | spera materialis; | compotus philosophicus Johannis de Sacro Busco; | astrolabium Messehalach; | de proiectione spere in planum; theorica planetarum; | Thebith de motu octave spere. |

41. Item Alkubicius in astrologia; | optimi canones circa astrolabium; | canones multi et boni Archazelis in motibus corporum | celestium; | almanach quoddam antiquum; | tractatus de fructu astrolabii cum multis notabilibus Hyspalensis. |

42. Item commentum Thadei de Parma super theorica planetarum; | optime questiones Orem super perspectiva; | optima questio de uniformi et difformi motu planetarum; | tractatus Bracwerdin de proporcionibus; | tractatus de
f.11v. ponderibus et de equilibri; || egregia questio et valde prolixa de proporcionibus; | similis questio de proporcionibus velocitatum in motibus; | commentum bonum super spera materiali; | quedam questiones bone circa speram; | centiloquium Ptholomei cum commento Haly; | de cometis Ptholomei; liber Thebith de ymaginibus. |

1R. 43. Item Alkubicius; | Messehalach de intencionibus et cogitacionibus anime querentis; | theorica planetarum; liber nativitatum Hyspalensis; | tractatus de cursu lune et septem planetarum; | exposiciones valde bone super Alkubicium cum multis adiacentibus; | astrologia Ypocratis medicine conferens; | tractatus de medicinis evacuativis et digestivis; | libellus de subtilitatibus med⟨i⟩corum; | postea sequuntur quedam astronomica; | almanach Profacii perpetuum super revolucionibus planetarum; | postea sequuntur canones super eodem; | kalendarium bonum et canon circa ipsum. |

44. Item tabule illustris regis Alfoncii optime et correctissime a principio | usque in finem; | canones Dankonis, scilicet Johannis de Saxonia optimi; | kalendarium bonum cum multis tabulis; | liber geometricus tam latomis quam colonis deserviens. |

23 Parva *Hs.*

45. Item secretum philosophorum, quasi de omnibus mundi subtilitatibus | maxime in arismetrica, geometria et astronomia; | quedam de regimine anni secundum menses; | liber Messehalach cum figuris in motibus totus astronomicus; | liber Alfragani triginta differenciarum; | optimus tractatus de perspectivis; tractatus spere materialis cum figuris; | liber Oamar de nativitatibus; | Alkubicius introductorius in astrologia; | almanach Dankonis in parte. |

46. Item declaraciones canonum Johannis de Lyneriis super tabulis eisdem; | tractatus de latitudinibus planetarum; | quedam de minuciis phisicis et wl- garibus; | astronomia Ypocratis; | algorismus proporcionum; | liber Jordani de planisperio; | liber Alkindi de radiis; | tractatus de cometis et pronosticacionibus circa eos bonus; | tractatus de proporcionibus; tractatus de coloribus; | practica de flagellatoribus; | tractatus Campani de figura sectoris seu alkathe, quod | idem est; | postea sequuntur quedam de proporcionibus et circulis; | compotus ecclesiasticus; speculum domini Alberti; | tractatus de spera solida; | tractatus iudiciorum in revolucionibus et eclipsibus cum suis adia- | cenciis; | tractatus directorii significatoris; | tractatus optimus de turcheto cum figuris; | ultimo ponitur practica circa ipsum. |

47. Item geomancia optima et correcta Wilhelmi de Morbeka; | geomancia cum egregiis tabulis Abdana astrologi; | quedam fantasia Johannis de Rupecissa. |

48. Item quedam tabule de motibus planetarum; | questiones de spera materiali Themonis; questiones de ponderibus; | quedam Arabica de herbis; questiones de proporcionibus; | tractatus 150 conclusionum Johannis de Sacro Busco geometrice de- | monstratarum, deserviens theoricis planetarum, et est valde utilis liber; || postea iterum sequuntur certe conclusiones de *f. 12R.* eisdem et practica quedam astrologie; | theorica Alkindi de radiis stellicis seu arcium ma- | gicarum vel de phisicis ligaturis; | certe practice in astrologia; | tractatus quidam astronomicus pro arte generali. |

49. Item geomancia Wilhelmi de Morbeka. |

50. Item liber continens septem libros parciales, qui dicitur Angelus | magnus vel secreta secretorum, et est de arte notoria | Salomonis, et non debet rudibus exponi. |

51. Item tractatus Anglicanus de dimensionibus celi; | composicio chilindri cum arte sua; | tabula solis quoad annos tam bisextiles quam non; | de composicione quadrantis; canones super quadrantem novum Profacii; | canones de locis solis et lune; | optimus tractatus de astrolabio cum figuris; | canones circa idem astrolabium; quedam alchimica; | tabule de coniunctionibus et eclipsibus solis et lune; | saphea circa astrolabium; | liber algorismorum et omnium fractionum in numeris Arabicus, | translatus a Gyraldo Cremonensi; | tractatus optimus de regulis tabularum. |

---

1 *vor* secretum *gestrichen* liber.

52. Item kalendarium magistri Johannis de Muris; tabule 'patefit' eiusdem Johannis de Muris, valde correcte; | tractatus 'patefit' magistri Johannis de Muris; | sermo de regulis compotistarum eiusdem Johannis de Muris; | postea sequuntur quedam tabule bone, et est volumen bonum. |

53. Item algorismus metricus; compotus ecclesiasticus cum commento | Alexandri proprii compilatoris; | tabula Bede cum appendiciis; | compotus manualis prosaycus et alter similis metricus; | antiquum kalendarium; | tabule quedam de equacionibus planetarum; | canones circa 'patefit' Johannis de Muris; | tabule coniunctionis et opposicionis; | alie tabule de latitudinibus planetarum; | scriptum antiquum super algorismo, compoto ecclesiastico et manuali; | epistola de natura scintillarum, id est impressionum ignitarum; | liber Aristotilis de iudiciis astrologie inter approbatos numeratus; | liber Hermetis de quindecim stellis tot lapidibus tot | herbis et totidem figuris; | tractatus de artificio et opere quadrantis; | Heyginus de interpretacionibus constellacionum, et optime deservit | astronomie et astrologie, quia est de figura celi et disposicione. |

54. Item liber magnus continens experimenta multa in nigro- | mancia; | alius quidem Gallice interpretatus; | liber Hermetis de ymaginibus nigromanticis; | liber Appolonii magi vel philosophi, qui dicitur Elizinus; | alius tractatus in nigromancia; | liber de septem figuris septem planetarum et earum | oracionibus necnon subfumigacionibus; | liber de prestigiis; alius tractatus nigromanticus; | adhuc alius; | liber decem tractatuum Job Arabis in nigromancia | cum figuris et caracteribus; | alius quidam tractatus, et est totum volumen nigromanticum. ‖

f. 12v. 55. Item canones de sinibus, arcubus et cordis et aliis bonis; | canones tabularum Alfoncii; | canones tabularum magistri Johannis de Lyneriis; | exposicio canonum Johannis de Lyneriis; | saphea magistri Johannis de Lyneriis *f. 12R.* de composicione et utilitate quadrantis; | canones tabularum Alfoncii per Johannem de Muris; | tractatus semisse; quedam circa almagesti Ptholomei; | de sinibus aliquid; de composicione astrolabii Dankonis; | conposicio tabularum pro climatibus mundi; | antiquum scriptum et bonum super spera materiali; | pronosticacio de aere; quedam de astrologia et eius recommendacione. |

56. Item tabule Alfoncii, regis Castelle; | canones Dankonis circa easdem; | canones Johannis de Muris de coinunctionibus et eclipsibus; | tabule de cyclis primacionum; canones de eisdem, | opus bonum et correctum. |

57. Item tabula Petri de Dacia de loco lune; | tractatus de proporcionibus Bracwerdin; | tabula algoristica de sompniis, de iudiciis equorum; | tres libri elementorum Euclidis cum commento Campani et figuris; | liber Prisciani de accentibus; algorismus de integris; | libri perspectivarum Petzani cum figuris et commento; | liber de speculis Euclidis; | liber de ponderibus eiusdem; | liber perspectivarum de visibus Euclidis; | liber Jordani de ponderibus cum commento; | liber Archimedis de speculis comburentibus; |

42 Archimeridis *Hs.*

liber Ptholomei de speculis; | liber de magnete cum figuris; | quedam tabule de coniunctionibus; | theorica planetarum cum figuris bona; | tractatus de perfectione specierum; | certa deserviencia tabulis Alfoncii; | canones Dankonis circa tabulas Alfoncii; | tabule coniunctionis et opposicionis. |

58. Item compotus philosophicus Johannis de Sacro Busco; | compotus manualis Johannis de Pulchrorivo; | compotus manualis Gerhardi de Rastede; | kalendarium Johannis de Sacro Busco; | compotus ecclesiasticus Alexandri; | compotus manualis metricus; | canones de tabulis Dyonisii cum practica; | alter compotus manualis cum tabulis; spera materialis; | algorismus de integris; compotus Brunswicensis; | algorismus de fractionibus wlgarium; | algorismus metricus; | kalendarium Petri de Dacia et canon circa ipsum cum multis | bonis notabilibus; | subtilitates et enigmata algorismi; | de composicione quadrantis et astrolabii et practica eorundem; | tractatus de syderibus cum figuris secundum Aratum astronomum. |

59. Item tabule per modum almanach correspondentes ta-| bulis Alfoncii cum canonibus; | geomancia Abdalla astrologicum figuris. |

60. Item tabule Alfoncii optime cum canonibus; | tabule stellarum fixarum Alfoncii; | 'patefit' Johannis de Muris; | kalendarium et 'patefit' eiusdem; tractatus eiusdem de magno patefit; | tabule eiusdem de veris motibus planetarum; | almanach eiusdem Dankonis, et canones circa ipsum. ||

61. Item musica magistri Johannis de Muris; | musica venerabilis Boecii *f. 13R.* cum figuris; | pars arismetrice Boecii. |

62. Item tota musica Guidonis cum figuris et practica. |

63. Item liber de latitudinibus formarum; | tractatus de proporcionibus; | arismetrica Muris bene glosata; | aliquot libri elementorum Euclidis cum commento Campani et figuris; | questiones bone super Euclidem. |

64. Item geomancia optima Gyraldi Cremonensis secundum astrolo- | giam demonstratam; | alia geomancia non minus bona, et creditur esse Alberti Magni. |

65. Item tractatus cum manu de cantu; | musica Fulgencii cum practica; quedam de astronomia; | musica Guidonis iterum cum practica, que dicitur Mycrologus. |

66. Item astrologia Marsiliensis; | compotus quidam manualis et canon circa eundem; | algorismus de integris abbreviatus; | theorica Campani valde bona; | tractatus de approbacione astrologie; | de epiciclis et ecentricis; | Thebith de ymaginacione spere; | Hermannus de composicione et utilitate quadrantis; | liber de motibus planetarum cum circulis et figuris; | liber Thebith de motu accessionis et recessionis; | pars theorice planetarum; algorismus de minuciis. |

67. Item geomancia quedam cum practica; adhuc alia geomancia; | quedam de algorismo; quedam de quadrante; | compotus manualis; algorismus de integris; | quedam de kalendario Bede; | conpotus ecclesiasticus cum commento et capitulis; | tractatus optimus circa tabulas Alfoncii et

librum Alfra- | gani; | optima theorica planetarum; | notula bona super spera materiali; | libellus Albedati philosophi de sortilegiis; | ultimo ponitur libellus Theobaldi de erroribus Judeorum. |

68. Item arismetrica Jordani demonstrata, continens libros decem; | omnes libri elementorum Euclidis cum commento Campani et | figuris numero quindecim, opus valde bonum. |

69. Item speculum domini Alberti de libris mathematicis; — tractatus Alpetragii de distanciis seu elongacionibus astrorum a | centro terre; | tractatus de horologio viatorum; | tractatus chilindri; | liber racionum Avenzere de peryodis planetarum; | optimus tractatus de radicum extractione cum multis exemplis; | compotus bonus quasi philosophicus; spera materialis; | geomancia Basilegi cum tabulis. |

70. Item musica Fulgentina; tractatus bonus de musica; | quedam de musica Guidonis; | musica de discantu cum practica; | musica de tonis artificialis; | musica de perfecto cantu. |

71. Item musica de tonis et cantu, notis et melodiis per totum. ||

f.13V. 72. Item compotus similis compoto philosophico; | cyromancia cum figuris; geomancia cum figuris; | quedam de pyromancia; compotus ecclesiasticus cum commento; | idem compotus 2°; algorismus metricus; | duo libri Aristotilis de astrologia navali. |

13R. 73. Item egregius tractatus de astronomia multa bona continens per | modum introductionis; cyromancia bona; | astronomia Arati astrologi antiquissimi; | algorismus de integris; | compotus ecclesiasticus sine commento; compotus Gerlandi; | kalendarium bonum cum figuris; compotus manualis; | spera materialis; abhuc algorismus de integris. |

De philosophia naturali. |

Isti sunt libri, quos ego Amplonius Ratynck de | Berka habeo in philosophia naturali. |

1. Primo quidam octo libri phisicorum Aristotilis cum | translacione Arabica commentatoris; | quatuor libros de celo et mundo Aristotilis de translacione | Arabica commentatoris; | libri duo Aristotilis de proprietatibus elementorum secundum translacionem | communem; | liber Avicenne de celo et mundo, qui dicitur 2. pars | naturalium eiusdem, correspondens libris Aristotilis de celo et mundo; | libri duo Aristotilis de generacione et corrupcione cum translacione | Arabica Averroys commentatoris; | libri quatuor methaurorum Aristotilis; | libellus Avicenne de mineralibus. |

2. Item tres libri Aristotilis de anima cum translacione Arabica commentatoris; | liber Aristotilis de memoria et reminiscencia; | liber b. Augustini de differencia spiritus et anime; | libri duo Aristotilis de sensu et sensato; | libri duo Aristotilis de sompno et vigilia; | libri duo Aristotilis de vegetabilibus et plantis, valde boni et cor- | recti; | liber Aristotilis de longitudine et brevitate vite; | liber Aristotilis de regimine sanitatis; | liber Averroys com-

mentatoris de phisonomia; | liber Alphorabii de proprietatibus scienciarum valde bonus; | commentum Averroys commentatoris super libro de causis longi- | tudinis et brevitatis vite; | liber Ysaac de diffinicionibus; | liber Hugonis de Sancto Victore de rebus philosophicis. |

3. Item libri Aristotilis decem et novem de animalibus secundum antiquam | translacionem, in quibus eciam habentur libri de historiis animalium, | de partibus animalium et de generacione animalium, boni valde. ||

4. Item commenta commentatoris Averroys optima cum textu | suo Arabico | *f. 14R.* super octo libris phisicorum Aristotilis; | super tribus libris de anima Aristotilis; | super quatuor libris de celo et mundo Aristotilis; | super duobus libris de generacione et corrupcione Aristotilis. |

5. Item octo libri phisicorum Aristotilis et de nova translacione; | quatuordecim libri methaphisice de nova; | de memoria et reminiscencia Aristotilis; de motu animalium Aristotilis; | de longitudine et brevitate vite Aristotilis; de iuventute et senectute; | de spiritu et respiracione Aristotilis; de morte et vita Aristotilis; | de phisonomia Aristotilis; de bona fortuna Aristotilis; | de bona fortuna ex 2. magnorum moralium; | de coloribus Alberti Magni; | de lineis indivisibilibus Alberti; | de inundacione Nili Alberti; | adhuc de longitudine et brevitate vite; | de inspiracione et respiracione Aristotilis; de morte Aristotilis; | de pomo Aristotilis; | triginta sex libri de probleumatibus Aristotilis valde boni; | vocabularium dictionum in legibus; | septem libri politicorum Aristotilis, quia deficit 8. ex eis; | capitularis exposicio seu notula bona super XII libris methaphisice; | capitularis exposicio super 8 libris phisicorum; | capitularis exposicio super 4 libros de celo et mundo; | capitularis exposicio super 2 libros de generacione; | capitularis exposicio super 4 libros metheororum Aristotilis; | capitularis exposicio super tribus libris de anima; | capitularis exposicio super de sensu et sensato; | capitularis exposicio super de memoria et reminiscencia Aristotilis; | capitularis exposicio super duobus libris de sompno et vigilia; | egregius et longe distentus tractatus de carminibus et metris | et super parte Boecii de consolatu philosophico venerabilis Nycolay | Treveth, maximi poete; | de utilitate et conveniencia carminum eiusdem Treveth; | capitularis exposicio super decem libris ethicorum Aristotilis; | glosule super sex carminibus et totidem prosis Boecii de con- | solacione valde magistrales. |

6. Item optimum commentum domini Alberti Magni super libris 8 phisicorum. |

7. Item egregium commentum Egidii Romani cum innumeris questionibus super | octo libris phisicorum cum tabula. |

8. Item questiones Alberti Saxonis super 8 libris phisicorum, bone valde; | insolubilium Hesbri obiectiones; | questio egregia de speciebus quantitatis continue; | questio similis de predestinacione. |

---

38 tabula] capitula *Hs.*

9. Item commentum s. Thome de Aquino super 8 libris phisicorum. |

10. Item commentum b. Thome de Aquino super 4 libris de celo et | mundo; | questiones et sentencie Petri de Alvernia super II libris de sompno et vigilia. |

11. Item liber commentatoris Averroys de substancia orbis; | commentum Alberti Magni super duobus libris de generacione et corrupcione Aristotilis; | commenta commentatoris Averroys super III libris Aristotilis de anima | in bono volumine. |

12. Item valde nobile commentum super quatuor | libris methaurorum Aristotilis et super libellum Avicenne de mi- | neralibus Alexandri perypathetici, antiquissimi expositoris Aristotilis, ut dicit commentator; | et liber Platearii de medicinis simplicibus secundum or- | dinem alphabeti. ||

f. 14 V. 13. Item commentum Alberti Magni super 4 libris metheororum | optimum; commentum et libri Alberti quinque de mineralibus, et sunt boni et rari; | liber Alberti de natura et proprietatibus locorum; | libri septem Alberti de vegetabilibus et plantis valde boni; | liber s. Thome de motu cordis; | liber eiusdem de virtutibus interioribus; | liber eiusdem de sensu communi; | liber Alberti de naturali perfectione intellectus; | commentum Alberti de morte et vita vel de causa longitudinis | et brevitatis vite; | commentum Alberti de iuventute et senectute; | commentum Alberti de spiritu et respiracione; | commentum Alberti de motibus animalium; | commentum Alberti de motu processivo animalium, et sunt egre- | gia scripta; | tractatus bonus de sentenciis philosophorum erroneis in katholicam fidem. |

14. Item decem et novem libri de animalibus Aristotilis secundum novam | translacionem, bene distincti et correcti. |

15. Item optimi 8 libri phisicorum Aristotilis; | duo libri de generacione et corrupcione Aristotilis; | quatuor libri de celo et mundo Aristotilis; tres libri de anima Aristotilis; | duo libri Aristotilis de sensu et sensato; | liber Aristotilis de memoria et reminiscencia; | duo libri Aristotilis de sompno et vigilia; | liber Aristotilis de morte et vita seu de longitudine et brevitate | vite; | de iuventute et senectute Aristotilis; | de spiritu et inspiracione Aristotilis; | tredecim libri methaphisice Aristotilis; | omnes premissi libri Aristotilis sunt nove translacionis bene correcti. |

16. Item quedam de dictis Alberti super nono de animalibus; | scripta bona et magistralia super omnibus libris de historiis animalium; | scripta consimilia super omnibus libris de partibus animalium Aristotilis; | scripta consimilia super omnibus libris Aristotilis de generacione animalium, | et putantur esse Herzonis vel Thadei pocius, et ita hic | habentur scripta bona super omnibus libris de animalibus Aristotilis; | egregia puncta et notata magistri Henrici de Hassia super | libris tribus Aristotilis de anima. |

17. Item commenta egregia Petri de Ebano Paduani | super 37 libris de

---

14 et rari *Schum, auf unserer Photogr. nicht zu sehen.*

problematibus Aristotilis et per consequens super omnibus | libris de problematibus, et sunt valde rara et accepta. |

18. Item commentum domini Alberti super de sompno et vigilia; | commentum seu liber Alberti de nutrimento et nutribili valde bonus; | liber s. Thome de Aquino de ente et essencia; | quinque libri Avicenne de anima et vocatur sexta pars | naturalium Avicenne correspondentes libris de anima Aristotilis; | decem et octo libri de animalibus Avicenne, et vocantur | 8. pars naturalium eius, servientes libris de animalibus Aristotilis, et est bonum | volumen. |

19. Item decem et novem libri Aristotilis de animalibus, op- | time correcti et signati, secundum antiquam translacionem, quam | dominus Albertus Magnus sequitur. |

20. Item libri 37 Aristotilis de problematibus; | liber Aristotilis de casu et bona fortuna; liber Aristotilis de phisonomia; | libellus s. Thome de motu cordis; | summa naturalium Alberti Magni; | summa Egidii Romani optima de formacione corporis humani in utero materno, et hec summa est philosophicalis et medicinalis; | due notabiles questiones de quantitate et puncto; | commentum Egidii super libris duobus Aristotilis de generacione et corruptione; | questiones bone licet antique super sex primis libris phisicorum. ‖

21. Item commentum s. Thome de Aquino super duobus libris posteriorum analeticorum Aristotilis; | commentum eiusdem super tribus libris Aristotilis de anima. | *f. 15R.*

22. Item libri 37 de problematibus Aristotilis, translati stilo facilimo; | questiones optime super libris de animalibus Aristotilis et bene determinate. |

23. Item sexta pars naturalium Avicenne 5 librorum; |
liber Ysaac de elementis; }
liber Ursonis de anima ; } boni; |
liber de differencia spiritus et anime; | quedam auctoritates philosophie de libro phisicorum et de celo et aliis; | liber Rabi Moyses de Deo uno, quod nec corpus sit nec virtus in | corpore; | determinacio quedam de forma visa; | summa libri phisicorum quasi ex prima parte naturalium Avicenne extracta; | quedam excerpta de libris animalium; | quedam cosmographia; | glose bone circa ysagogas Johannicii Alexandrini, et est | medicinalis. |

24. Item succincte divisiones et conclusiones 12 librorum methaphisice Aristitotilis bone; | exposicio egregia Gandunensis super 3. de anima, de intellectu ab Aristotile | et eius commentatore; | commenta commentatoris Averroys super Porphirio; | commenta eiusdem super predicamentis Aristotilis; | commenta eiusdem super libris peryermenias; | commenta commentatoris Averroys super libris de anima; | commenta b. Thome de Aquino super 2 libris Aristotilis de generacione et corrupcione; | commenta eiusdem super 4 libris metheororum Aristotilis; | commentum eiusdem super

17 puncta *Hs.*

libellis de memorabilibus; | commenta eiusdem super de sensu et sensato; | commenta eiusdem super de sompno et vigilia; | commenta eiusdem super de morte et vita; | commenta eiusdem Thome super 3 libris de anima Aristotilis. |

25. Item liber Alberti Magni de nutrimento et nutribili, II habens | tractatus; | liber eiusdem de potenciis anime; | egregie questiones philosophice et astronomice, deservientes libris de celo et | mundo et eciam tractatui de spera; | commentum proprii autoris super tractatu de spera scilicet magistri Johannis de Sacro | Busco; | commentum optimum cum questionibus super yconomicam Aristotilis; | questiones optime consequenter super eodem; | commentum super de sompno et vigilia; | questiones bone super eodem Aristotilis; commentum super de causa longitudinis et brevitatis vite; | commentum super de iuventute et senectute; | commentum s. Thome super de causa longitudinis et brevitatis vite; | commentum eiusdem vel Egidii super libro de bona fortuna; | commentum de unitate et uno; | questiones de sede Crathonis; | liber vacce seu liber aggregacionum diversorum philosophorum; | adhuc alius fere similis isti et mirabilis, et sunt ambo quasi nigromantici. |

26. Item questiones Johannis Buriden complete super octo libris phisicorum Aristotilis; | commentum eiusdem super eisdem; | questiones eiusdem super libris de anima Aristotilis; | commentum eiusdem super eisdem cum erroribus; | commentum eiusdem super libris de sensu et sensato; | commentum eiusdem super libro de memoria et reminiscencia; | commentum eiusdem super libro de iuventute et senectute; | commentum eiusdem super libro de longitudine et brevitate vite; | questiones eiusdem super de sensu et sensato; | questiones eiusdem super de memoria et reminiscencia. |

27. Item tractatus Clymitonis demonstratus de intencionibus et remissionibus | potenciarum; | abbreviata Marsilii super libro phisicorum; | quedam questiuncule bone naturales; | scripta bona super libro Aristotilis de regimine sanitatis. ‖

f. 15V. 28. Item tractatus Anglicanus subtilissimus de intencione et remissione | conclusionum egregie et mirabiliter demonstratarum; | tractatus alius de latitudinibus formarum; | tractatus de terminis potenciarum activarum et passivarum; | questiones de spera naturales et astronomice, compilate a Johanne de Wasia; | tractatus subtilis de intencione et remissione qualitatum tam activarum | quam passivarum; | tractatus Hassonis nobilis de habitudine causarum et influxu | nature communis; | tractatus eiusdem Hassonis de reductione effectuum specialium et | mirandorum in virtutes communes, bonus et subtilis; | tractatus eiusdem Hassonis optimus contra coniunctionistas seu | horoscopos; | quedam eciam astronomica de eclipsi solis. |

29. Item commenta Averroys commentatoris super parvis naturalibus

---

40 hostopos *Hs.*

scilicet de sensu, | de sompno, de memoria et de longitudine et brevitate vite; | abbreviacio de secretis mulierum; | questiones de phisonomia Aristotilis; | commentum super eadem Johannis Buryden; | questiones pauce de spera; | commentum Buryden super metheororum; | questiones eiusdem subtilissime super eadem. |

30. Item questiones Orem super de celo; | questiones eiusdem super metheororum; questiones eiusdem super speram | bone; | questiones parvorum naturalium Orem; | commentum super phisonomiam eiusdem; | questiones de secretis mulierum eiusdem; | tractatus de complexionibus cum glosa. |

31. Item liber Alberti Magni de proprietatibus locorum; | quedam ymaginacio de latitudinibus formarum; | quedam de spera materiali; quedam de sciencia ponderum; | tractatus bonus de uniformi et difformi; | tractatus Johannis de Wasia de proporcionibus; | optima questio de graduali intencione qualitatum indivisibilium; | questiones Johannis Buryden super libris de celo et mundo; | commenta eiusdem super de generacione et corrupcione; | questiones Buryden super de generacione et corrupcione; | commenta Buryden de motibus animalium; | commenta eiusdem de longitudine et brevitate vite; | commenta eiusdem de iuventute et senectute, de morte | et vita, de respiracione et ceteris; | tractatus Bracwerdin de proporcionibus motuum; | quedam rara de maximo et minimo potenciarum; | quedam de magnete et speculo; | quedam de maxima et minima distancia; | tractatus de magnete; tractatus optimus de ponderibus; | algorismus de minuciis; | quedam de terminis potenciarum activarum et passivarum. |

32. Item liber differenciarum Alfragani valde notabilis in astronomia; | optimus liber de phisonomia, et puto eum esse Ursonis; | commentum Alberti Magni super libris de generacione et corrupcione; | commentum Alberti Magni super libris metheororum, bonum volumen. |

33. Item quedam questiones de primo celi; quedam de lapidibus preciosis et aliis; | de planetis et constellacionibus, de animalibus agrestibus, | de membris humani corporis, de coloribus diversarum specierum, | de yride, rore, pruina et ceteris; de planetis, | de impressionibus metheoricis; | questiones valde bone, licet antique, super libris metheororum, et sunt autentice; | questiones de anima humana seu intellectu humano secundum sentenciam s. Thome; | questio de subiecto sciencie naturalis; || questio de dimen- *f. 16R.*
sionibus interminatis; | tractatus s. Thome de potencia anime quid sit; | liber s. Thome de ente et essencia; | vita et sentencie Secundi philosophi; | parum de scripto primi libri posteriorum; | questiones de libro de substancia orbis; | commentum optimum cum insertis questionibus Servandi | autenticum super libro commentatoris Averroys de substancia orbis. |

34. Item quedam summa philosophica que dicitur Secunda philosophia, multa utilia | et bona continens perlegenti. |

---

38 Servandi] Fernandi *coni. Schum.*

35. Item quedam de libris afforismorum pronosticorum et regimento acutorum Ypocratis; | quedam succincta super tractatum spere; | scripta super libris elenchorum; | scripta quedam super 2. priorum; | scripta cum questionibus super II libris problematum; scripta de phisionomia bona; quedam de quinto ethicorum; | quedam adhuc circa primum librum problematum; | reliqui libri de problematibus; | optimum kalendarium cum XII signis zodiaci et aliis multis | astronomicis; | questiones bone de spera; questiones super libris elenchorum; | questiones super summulis Petri Hispani; tractatus de spera; | regimen preservande sanitatis cum commento; | tractatus de arte et officio predicandi; | auctoritates quedam tabulate; | parvi flores, qui sunt fere omnium librorum philosophicalium auctoritates. |

36. Item sex primi libri Hervordiani de cathena aurea, optimi et rarissimi. |

37. Item septimus et octavus libri Hervordiani de cathena | aurea, et est cathena aurea secundum Homerum et Platonem, ut | ait Macrobius, habitudo encium omnium. |

38. Item libri venerabilis Bede presbiteri de naturis rerum, planetis et | syderibus cum adiacentibus; | idem venerabilis Beda de temporibus cum kalendario suo, et hii | libri deserviunt tam philosophie naturali, astronomie quam arti compo- | tistice et sunt rari. |

39. Item commenta optima Macrobii philosophi Romani super sompnio | Scypionis Affricani, in quibus multa bona continentur; | sompnium eiusdem Scypionis. |

40. Item libri boni, qui dicuntur Flores rerum naturalium ex sentenciis Aristotilis, | Senece et aliorum philosophorum collecti. |

41. Item libri Macrobii, philosophi Romani, Saturnalium, et sunt 3 | rari et boni de multis bonis. |

42. Item volumen bonum, in quo sunt subscripta: | notule Burley super libris phisicorum; | scripta eiusdem super libris de generacione; scripta eiusdem super libris de anima; | notule Thebith contra alchimiam; | pars scriptorum Burley super libro posteriorum; | scripta eiusdem bona super libris metheororum; | questiones eiusdem super libris de anima; | summarie divisiones et sentencie Burley super 3 libris de anima; | super libello de memoria et reminiscencia; super libris de sensu et sensato; | super libris de sompno et vigilia; | super libello Aristotilis de morte et vita; | super libro Aristotilis de motibus animalium optimum commentum Burley; | tractatus Burley de ydeis optimus; tractatus eiusdem de causa individuacionis; | questio eiusdem de ente et essencia; notule eiusdem super de celo et mundo; | notule eiusdem super de casu et bona fortuna; quedam eiusdem questiones naturales; | optime notule et sentencie Burley super barbarismo Prisciani, | et deserviunt gramatice; | egregius tractatus de anima Burley. ||

f. 16V. 43. Item libellus Senece de formula honeste vite; | octo libri eiusdem de questionibus naturalibus; | epistole eiusdem ad Paulum et Pauli ad Senecam; | liber Tulii de amicicia. |

44. Item tres libri Saturnalium Macrobii Ambrosii | Theodosii, excellenter boni et bene correcti, cum | tabula in fine posita; et in principio voluminis ponuntur | quedam de amicicia et rethorica Tulii. |

45. Item commentarium bonum et breve super libris de celo et | mundo, collectum per Burley; | liber ignium de 27 mansionibus lune, et deservit astrologie; | de phisionomia, liber Aristotilis; practica novi quadrantis; | practica astrolabii; commentator Averroys de phisionomia; | questiones bone super libro de causis cum sequentibus II questionibus naturalibus: | scriptum Egidii cum questionibus super de phisionomia Aristotilis; | liber Aristotilis de phisionomia et cum glosa; | tractatus commentatoris Averroys de substancia orbis. |

46. Item liber Aristotilis de secretis secretorum; | epistola eiusdem ad Alexandrum seu de regimine principum | libellus Aristotilis; vita et sentencie Secundi philosophi; | liber Boecii de disciplina scholarium; | liber Senece de remediis fortuitorum; | sentencie quedam theologorum; sentencie multe philosophorum; | liber Petri Alfonsi de disciplina clericali; | liber trotule de passionibus mulierum. |

47. Item liber de sompnio Scipionis; | Macrobius in sompnium Scipionis egregio genere commentatorum; | libri duo Platonis in Thymeum; astronomia Marciani; | deinde ponitur tabula de Macrobio; | poetrie Marciani Felicis Cappelle; | libri duo de connubiis Mercurii et philologie; | libellus Virgilii Maronis de scopa; | libellus eiusdem de est et non; | libellus eiusdem de bono et prudenti; | libellus eiusdem de flore virginitatis; | libellus eiusdem de moreto vel symulo; | de qualitate studentis tractatus bonus; | quedam de metrificatura ex libris Bede. | —

Item commentum valde bonum super primam partem de | problematibus Aristotilis, require 14. medicine. | — Item 3 tractatus bene collecti ex philosophia naturali et medicina | de quolibet, require 56. volumen medicine. | — Item tractatus egregius de anima et eius potenciis Petri de Yliaco; | tractatus Orem contra astrologos, hos require in 65. vo- | lumine medicine infra. | — Item excerpta de libris infrascriptis: de phisicorum, de celo, | de generacione, metheororum, de anima, de sensu, de sompno, de | longitudine etc., de iuventute etc., de respiracione, de | morte et vita, de motibus animalium, de animalibus, | de partibus animalium, de generacione animalium, de substancia orbis, | de proprietatibus elementorum, de complexionibus, de epistola Aristotilis ad Alexandrum | de regimine principum, de pomo et morte Aristotilis, | in fine habentur 8 libri phisicorum et tres libri de anima | bene notati, premissa require in 89. medicine. | — Item scriptum bonum super tribus libris de problematibus Aristotilis | Montispessulanense, hos require in 83. medicine. | — Item tractatus Arnoldi de Villa Nova de generacione | embrionis, et tractatus eiusdem de membris corporis humani, | quos require infra in volumine

8 naturalibus *Schum, auf unserer Photogr. nicht mehr zu sehen.*

91. medicine. | — Item questiones Egidii Romani de intellectu et intelle-
f. 17R. gibili, quas | require in volumine 61. theologie. || — Item tractatus Egidii Romani de formacione corporis humani in | utero materno bonus; | tractatus eiusdem valde bonus de gradibus formarum tam naturalis | quam methaphisicalis, hos require in 62. theologie. | — Item tractatus Scoti doctoris subtilis de paradiso, eius | situ et suis qualitatibus, quem require in 66. theologie. | — Item tractatus varii Theoderici, videlicet de animacione celi; | de intellectu; de natura encium; de accidentibus; de coloribus et de | intellectu et intellegibili, hos require in volumine 67. theologie. | — Item tractatus varii: videlicet Egidii de gradibus formarum; | Thome de eisdem sed contrario modo; commentatoris de substancia orbis; Alberti de eternitate; Thome de materia; commenta commentatoris super de | generacione et corrupcione, super de sensu, super de memoria, super de | sompno, et super de longitudine et brevitate vite, hec require | in 76. volumine theologie. | —Item tractatus Hassonis de instinctibus, quem require in 129. volumine theologie. |

48. Item summarie divisiones, sentencie et conclusiones Burley | valde egregie super 8 libris phisicorum; | auctoritates libri phisicorum, de celo et mundo, de generacione et | corrupcione, metheororum, de anima, de memoria et reminiscencia, | de plantis, de spiritu et anima, de sensu et sensato, de morte | et vita, de sompno et vigilia, de epistola Alexandri | de philosophia, de intellectu anime, de unitate et uno, de libro | sufficienciarum Avicenne, de libris methaphisice Aristotilis | de libro causarum, de substancia orbis, de proprietatibus | elementorum; summarie conclusiones, sentencie et divisiones methaphisice | Aristotilis notabiles valde; | errores asscripti Aristotili et commentatori suo; | tractatus Bracwerdin de fallaciis elencorum; | proporciones notabiles methaphisice; | quedam eciam de duobus libris ethicorum; | questiones magistri Heynrici de Oyta super 8 libris phisicorum, bone | nimis; | questiones quedam super primo phisicorum; | questiones et determinaciones notabiles circa de substancia orbis magistri H. de Oyta; | questiones quedam circa Porphirium et predicamenta Aristotilis; | liber commentatoris de substancia orbis, bene glosatus per totum; | exposicio digressionis commentatoris 3. de anima; | auctoritates quedam philosophice. |

49. Item liber phisionomie Aristotilis; anathomia quedam; | cyrurgia quedam; compendium cyrurgie Lanfranci; | libellus Aristotilis de regimine principum; | liber eiusdem de morte et vita; | liber eiusdem de iuventute et senectute; | liber eiusdem de motibus animalium; | liber eiusdem de fluxu sive inundacione Nyli; | libellus de pomo Aristotilis; libellus de gradibus; | libellus de distinctione formarum; | libellus de diluviis Avicenne; | libellus s. Thome de principiis nature; | libellus eiusdem de miscibilibus et mixtis; | libellus Alberti de eternitate mundi; | libellus s. Thome de

---

40ff. und 1f. *mit* b *und* a *bezeichnet, um ihre Umstellung anzudeuten.*

intellectibus; libellus Alberti de intellectu et intelligibili; | liber de complexionibus magistri Johannis Parisiensis; | liber trotule de passionibus mulierum; | libellus Alberti de secretis mulierum; tractatus de moribus naturalibus hominum; | liber Aristotilis de secretis secretorum; | libri Palladii de agricultura, boni et bene correcti; | libellus Senece de 4 virtutibus cardinalibus; | cosmographia de ymagine mundi; quedam de astris et planetis; | quedam bona circa libros de anima Aristotilis. ||

50. Item liber continens philosophiam Marciani. | *f.17v.*

51. Item excerpta librorum Palladii de agricultura; | ars de confectione vinorum; | aliud eiusdem cosmographia Honorii. |

52. Item de secretis secretorum Aristotilis ad Alexandrum; | de naturis et diversitate canum et equorum et eorum curis; | libellus metricus Evacis regis Arabum de gemmis | et lapidibus preciosis. |

53. Item libellus de secretis mulierum Alberti Magni; | auctoritates tocius philosophie, collecte per Burley; | tractatus Arnoldi de Villa Nova valens et utilis | circa iudicia astronomie et astrologie; | distinctiones duplices multiplicium terminorum philosophie naturalis, satis bone; | de aqua vite quedam utilia; | ars notoria brevis et bona; | questiones quedam de intellectu possibili et agente bone, licet antique. |

54. Item volumen bonum bene correctum de proprietatibus rerum, 19 libri. | Primus est de Deo et nominibus eius et proprietatibus eorum; | 2. de angelis, nominibus et proprietatibus eorum; | 3. de anima racionali humana et suis potenciis; | 4. de elementis et humoribus; | 5. de corpore humano et suis membris; | 6. de etatibus; | 7. de infirmitatibus; | 8. de mundo et corporibus celestibus; | 9. de tempore et eius partibus; | 10. de materia et forma et suis partibus; | 11. de aere et suis passionibus; | 12. de avibus in generali et speciali; | 13. de aqua et suis partibus ac piscibus; | 14. de terra et eius partibus et de montibus; | 15. de provinciis generaliter et specialiter; | 16. de lapidibus et metallis; | 17. de herbis et plantis; | 18. de animalibus et eorum partibus; | 19. de accidentibus videlicet de coloribus et saporibus et ceteris; | in hiis siquidem 19 libris multa utilia et curiosa | reperiuntur de Plinio et Solino ac Ysidoro collecta. |

55. Item sompnium Scipionis Affricani; | commentum Macrobii desuper, plura bona naturalia et mathema- | ticalia continens. |

56. Item libri 19 et Aristotilis de animalibus secundum novam | translacionem; | libri Aristotilis de probleumatibus triginta septem eciam de | nova translacione; | elementaciones theologice Procli philosophi cum commento eiusdem | in solempni volumine bono. |

57. Item questiones longe Buridani super 4 primis libris | phisicorum; | questiones eiusdem super de generacione et corrupcione; | questiones eiusdem super de sensu, de memoria et reminiscencia, | de sompno et vigilia,

---

10 Honorii] Honorosii *Hs.*

de longitudine et brevitate vite, | de morte et vita, de iuventute quoque et senectute, et est | bonum volumen. ||

f. 18R. 58. Item questiones antique, sed bone super 4 libris metheororum; | tres solempnes questiones venerabilis Egidii de materia celi; | due questiones eiusdem de intencionibus primis et secundis; | cosmographia Honorii; | quatuor libri mineralium domini Alberti Magni; | commentum super tribus libris de anima, excerptum in maiori | parti ex dictis Themistii et commentatoris bonum; | quedam scripta super 2. minoris voluminis Prisciani; | quedam notabilia super veterem artem et posteriorum; | tractatus bonus de gramatica. |

59. Item tabula secundum ordinem alphabeti auctoritatum philosophie; | libellus domini Alberti de secretis mulierum; | sentencie breves et summarie b. Thome de Aquino super | libros politicorum, et sunt excellenter bone; | excerpta de libris metheororum; | quadratura circuli per lunulas; | quedam de perspectiva; | commentum proprium Johannis de Sacro Busco super algorismum de | integris; | commentum eiusdem proprium super spera mundi materiali, hos | eciam tractatus idem compilavit. |

60. Item duodecim libri Crescencii de commodis ruralibus, | et sunt optimi, deservientes georgice et bucolice; | de medicinis laxativis abbreviatura magistri Johannis de Parma | ex Mesue. |

Sequitur de alchimia que subalternatur philosophie naturali. |

61. Item liber Thebith de naturis metallorum et transmutacionibus eorum; | liber Morieni de transmutacionibus metallorum, de eorum | tincturis et coloribus; | liber Hasis de tinctura ipsorum; | liber Benchorath de alchimia fere de LXX intencionibus | librorum; | libellus de hac iuxta intencionem Aristotilis; | liber Hermetis de hac re; | liber Alberti Magni de hac re usque in finem | voluminis de variis huius artis ingeniis et intencionibus, | et est volumen valde bonum. |

62. Item liber divinitatis de alchymia habens multa capitula utiliter; | liber administracionum de alchymia; | tractatus quidam de hac re multorum effectuum et satis mirabilium. |

63. Item excerpta de libro Morieni ad Karolum; | excerpta de libro pietatis in hac re; | experimenta plurima de speracionibus; | liber Arnoldi de Villa Nova qui dicitur Semita directa, | docens esse huius artis; | liber Hamil in hac arte; | viridarium huius artis; | quedam de rosino et lilio huius artis. |

Item de ablucione lapidum huius artis; | libri Rasis secundum ordinem de hac arte. ||

5f. Honorii] Honorosii *Hs.* 33 speracionibus] preperacionibus *coni. Schum.*

De methaphisica. | *f. 18 V.*

Isti sunt libri, quos ego Amplonius de Berka | habeo in methaphisica, id est sciencia divina vel transcendente | naturam. |

1. Primo igitur quatuordecim libri methaphisice Aristotilis | sine commento de translacione nova Lynconiensis. |

2. Item tredecim libri methaphisice Aristotilis de translacione | Arabica cum commento commentatoris Averroys; | liber Aristotilis de theoreumatibus causarum cum commento | Alphorabii. |

3. Item quatuordecim libri methaphisice Aristotilis | de nova translacione, bene glosati; | duo libri et optimi et rari Alberti Magni de | theoreumatibus causarum, in quibus ut plurimis diversissima | prelucide demonstrat; | liber Aristotilis de theoreumatibus causarum cum commento | Alphorabii. |

4. Item commentum Thome beati de Aquino super duo- | decim libris methaphisice Aristotilis. |

5. Item commentum egregium et famosum maximi doctoris | Alexandri de Halis cum insertis questionibus optimis et | profunde solucionis 430 numero, et multa ibidem de | dictis Egidii Romani sunt ingesta super duodecim | libris nove translacionis methaphisice Aristotilis, et est bonum | volumen valde appreciandum. |

6. Item commentum subtilissimum cum subtilissimis questionibus | insertis Johannis Schoti doctoris subtilis super totam | methaphisicam Aristotilis; | tota loyca subtilis et masticata Burley secundum alios | Johannis Schoti premissi, in qua multe veritates et subtilitates continentur; | quinque libri methaphisice Algazelis cum directorio in fine; | tractatus Egidii de esse et essencia. |

7. Item scriptum b. Thome de Aquino super theoreuma- | ta de causis Aristotilis et commento Alphorabii; | scriptum eiusdem doctoris super libro de differencia spiritus et anime; | scriptum eiusdem super de phisionomia Aristotilis, et sunt utraque bona naturalia. |

8. Item duo libri Platonis in Thymeo, optime | glosati et bene distincti cum prologo Calcidii; | commentum Calcidii super libris Thimei Platonis. |

9. Item liber Platonis, qui intytulatur in Fedrone; | liber eiusdem Platonis intytulatus in Mennone; | liber Hermetis Trimegisti de Deo autore nature, optimi | et antiquissimi philosophi; | diffiniciones de Deo eiusdem Hermetis; | liber Apulegii de deo Socratis; | liber eiusdem Apulegii de Platone, de eius vita et | suo dogmate bonus; | cosmographia Apulegii; | summaria intencio libri de deo Socratis et libri | Platonis Mennonis. |

10. Item commentum egregium Egidii Romani cum questionibus | mirabiliter bonis super libro Aristotilis de theoreumatibus causarum; | carmen Alani apokalipticum; | decem libri methaphisice ipsius Avicenne, philosophi et principis; | quinque libri methaphisice Avicebron de | fonte vite, rari et

---

20 subtilissimum *gestrichen und unterpungiert.*

boni; | quinque libri methaphisice Algozelis, et est | volumen solempne et totum methaphisicale. ‖

f.19R. 11. Item volumen rarum et bonum, in quo infrascripta continentur: | primo commenta et questiones Burley super methaphisicam Aristotilis et sequitur | antiquam translacionem; | adhuc divisiones et sentencie summarie Burley super | methaphisica Aristotilis; | quedam eiusdem questiones naturales; | liber elementacionum theologicarum Procli cum commento suo | proprio; | liber elementacionum suarum philosophicarum, id est eiusdem | Procli cum commento; | liber Procli philosophi Platonici de dubiis circa providenciam contin- | gentibus; | liber eiusdem Procli de fato et providencia; | liber eiusdem Procli de malorum subsistencia bonum valde. |

Item tredecim libri methaphisice Aristotilis de nova trans- | lacione, quas require in 15. volumine philosophie naturalis. | — Item excerpta methaphisice Aristotilis et de Thymeo Platonis et de deo Socratis Apulegii, hos require in 89. medicine. |

12. Item maximum et optimum volumen questionum | Bragwerdin super XII libris methaphisice Aristotilis | subtilissime determinatarum et speculatarum, valde | preciosum et rarum opus. |

13. Item questiones magistri Henrici de Oyta valde egregie et | late super VII., VIII., IX., X., XI. et XII. libris | methaphisice Aristotilis. | —

Item summarie conclusiones super totam methaphisicam Aristotilis, | magistraliter collecte per Burley, optime dirigentes | in plenum ipsius intellectum, has require in principio voluminis 48. | philosophie naturalis. |

14. Item commentum b. Thome de Aquino super totam | methaphisicam Aristotilis in bona et correcta littera. |

15. Item questiones longe Byridani super totam methaphisicam | Aristotilis; commentum Biridani super eadem; | questiones breves et bone Biridani super sex | primis libris ethicorum. ‖

f.19V. De phylosophia morali. |

Isti sunt libri, quos ego Amplonius de Berka habeo | in philosophia morali. |

1. Primo igitur tres libri rethoricorum Aristotilis; | duo libri poeticorum Aristotilis cum commento commentatoris Averroys; | duo libri magnorum moralium Aristotilis; | liber Aristotilis de casu et bona fortuna; | decem libri ethicorum Aristotilis; | duo libri yconomicorum Aristotilis; | octo libri politicorum Aristotilis, sed sunt transpositi propter errorem | ligature; | libri duo Boecii de disciplina scholarium et magistrorum; | libri quinque Boecii de consolatu philosophico; | questiones Clymitonis subtilissime super libris ethicorum, et | ante eos de metris habetur. |

2. Item commentum Alberti de Saxonia super X libris ethicorum Aristotilis; | commentum Burley valde bonum super 8 libris politicorum; | commentum Alberti de Saxonia super duobus libris yconomicorum; | textus de pomo

et morte Aristotilis, precedunt commenta eorundem; | commentum Alberti super libris Aristotilis de pomo et morte; | quedam questiones determinate in moralibus; | questiones Buriden super tribus libris rethoricorum Aristotilis, et sunt optime. |

3. Item questiones longe Buriden de ultima lectura sua super | novem libris ethicorum Aristotilis in solempni volumine. |

4. Item summa egregia venerabilis Egidii Romani de regimine | principum intytulata, correspondens secundum sui divisionem libris ethicorum, | yconomicorum et politicorum et aptisata in multis contentis in rethorica | Aristotilis. |

5. Item egregius textus decem librorum ethicorum Aristotilis; | commentum b. Thome super eisdem. |

6. Item optimus textus quinque librorum Boecii de consolatu philosophico | cum glosa marginali et interlineari bona; | de metris eorundem tractatus; | quedam auctoritates philosophorum; quedam de proverbiis Senece; | quedam glosule super primo de consolacione. |

7. Item epistole Senece ad b. Paulum et Pauli ad Se- | necam; | omnes epistole Senece ad Lucilium; | libellus Senece de artibus liberalibus; | septem libri Senece de beneficiis; | duo libri Senece de clemencia; | liber Senece de quatuor virtutibus cardinalibus seu de | formula honeste vite; | proverbia Senece secundum ordinem bis; | libri duo Boecii de disciplina scholarium et magistrorum; | divisiones eorundem in brevi. |

8. Item Jugurthinum Salustii de bello Romanorum et | Jugurte regis Numidarum, in quo multa egregia | moralia continentur. |

9. Item egregius textus decem librorum ethicorum Aristotilis secundum | translacionem Grecam cum commento commentatoris divini Eustacii | super eisdem a principio ad finem cum addicionibus venerabilis Lynconiensis; | eciam post commentum Eustacii super 5. habetur commentum | eiusdem 5. ethicorum ab illo magno philosopho Michaele Ephe- | sio, et est solempne volumen, preciosum et rarum. |

10. Item omnium librorum 5 Boecii de consolatu philosophico | auctoritates notabiles secundum ordinem alphabeti, satis copiose disposite; milleloquium philosophie moralis quod est registrum seu tabula, | continens auctoritates tocius philosophie moralis Aristotilis nichilo | omisso secundum ordinem alphabeti, et deservit mirabiliter collectori; || conclusiones summarie *f. 20R.* et tabula 10 librorum ethicorum Aristotilis; | optime questiones, licet antique, super 10 libris ethicorum Aristotilis multa bona continentes; | questiones magistrales valde super tribus libris rethoricorum Aristotilis per venerabilem | Johannem de Jenduno compilate. |

11. Item milleloquium florum venerabilis Senece dupliciter secundum ordinem | alphabeti ordinatum de singulis libris eiusdem, valde bonum et excellens in quantitate ad colligendum perutile. |

12. Item commentum b. Thome de Aquino super decem libris ethicorum Aristotilis in solempni volumine. |

13. Item summa de regimine principum venerabilis Egidii Romani, cor- | respondens libris ethicorum, yconomicorum et politicorum Aristotilis et multa | eciam habens de rethorice libris, utilis valde. |

14. Item pulcherrimus textus quinque librorum Boecii de consolatu philosophico, | et bene correctus; | commentum eiusdem commentatoris autentici primi super eisdem, scilicet Cassiodori | senatoris et cancellarii Theodorici, regis Gottorum, qui Boecium afflixit. |

Item decem libri declamacionum | Senece cum commento Treveth; | commentum eiusdem Treveth super quinque libris de consolatu philosophico | Boecii; | hec duo commenta optima et autentica require in 124. volumine theologie. | — Item excerpta quedam super infrascriptis, videlicet de libris ethicorum, politicorum, | rethoricorum, de bona fortuna, yconomicorum et poetria, de epistola | Aristotilis ad Alexandrum de regimine principum, de pomo et morte, | de epistolis Senece, de moribus, de formula vite, de | beneficiis, de remediis fortuitorum, de consolacione, de | disciplina scholarium; hec require in 89. medicine. | — Item liber valde bonus de 4 virtutibus cardinalibus b. | Thome, quem require in volumine 147. theologie. |

15. Item tres libri de officiis bene correcti Cyceronis; | commentum b. Thome de Aquino super 10 libris ethicorum; | commentum Egidii super libello Aristotilis de bona fortuna. |

16. Item liber Salustii in Catilinario; | liber eiusdem Salustii in Jugurtino; ambo boni et bene correcti. |

17. Item liber continens hystoriam mirabilem de Appolonio Tyro; | optime oraciones de s. trinitate Hermanni Contracti et de fide | catholica; | epistolarum Alexandri Magni et Dindimi, | regis Bragmannorum, facta collacio; | liber Tulii de senectute; | liber eiusdem Tulii de amicicia; | optimus tractatus Burley de virtutibus cardinalibus plura bona | continens. |

18. Item flores hystoriarum terre orientalis de mirabilibus; | liber Vegecii de re militari. |

19. Item libri septem cronice Horosii ad b. Augustinum | de ormesta mundi; | epistola Valerii de non ducenda uxore; | liber Burley de vitis philosophorum; | legiloquium Walensis de 4 virtutibus cardinalibus. |

20. Item Vegecius de re militari; | Baldewinus de terra sancta etc.; | Odelricus de mirabilibus mundi; | excerpta de libris Tulii de officiis, de senectute, de | amicicia, de paradoxis, de Tusculanis questionibus, | de finibus bonorum et malorum, de creacione mundi, de divinacione, | de fato, ad Hortensium, pro oratore magno, ex racione | Philipicarum, ex rethorica, ex legibus, de natura deorum, | pro Marcello, pro legato, pro divinacione, pro Celio, contra Catilinam, | pro Cornelio Bello, contra Catilinam absentem, Salustii contra Tulium, | Tulius contra Salustium, Salustii de Catilina, idem de | Jugurtha. ||

---

21 Catalinario *und* Jurgicino *Hs.*

21. Item itenerarium docti viri Mandaville de partibus transmarinis; | de regno Francorum Gregorius Turonensis; | de partibus iterum transmarinis Ludolphi; | Marchipolo de Sarracenia et Tartaria. | *f. 20v.*

22. Item textus Boecii de consolacione philosophie. |

23. Item commentum Hugonis super de consolacione; | aliud commenticulum super eisdem; | libellus de senectute et amicicia Tulii. |

24. Item optimum commentum super de consolacione; | aliud egregium opus super eisdem; | Tulius de senectute. |

25. Item quedam commenta Henrici Carmelite super libris ethicorum; | decem libri ethicorum. |

26. Item libri Boecii de disciplina; | liber Salustii in Catilinario; | liber eiusdem in Jugurthino; | epistole Senece ad Paulum et econverso; | de phisionomia; de morte Aristotilis; | de planetis; de regimine acutorum etc. |

27. Item volumen bonum, in quo continentur gesta regum Francigenarum; | gesta regum et ducum Treberorum; | gesta ducis Ernesti Saxonis; | gesta Appollonii Tirii egregia. |

28. Item decem libri Aristotilis ethicorum; | octo libri politicorum eiusdem; | tres libri rethoricorum Aristotilis, translati compendiose a venerabili Lynconiensi; | duo libri yconomicorum Aristotilis; | commenta domini Alberti Magni super decem libris | ethicorum parum abbreviata, valde bona et egregia in | processu; | summarie glosule b. Thome de Aquino super octo | libris politicorum, valde utiles et sentencie conformes. |

29. Item liber de vita et moribus philosophorum Galteri Burley, | extractus originaliter de libris Laercii super eisdem; | liber Albertani de doctrina dicendi et tacendi, valde bonus | in moralibus. |

30. Item libri novem Bocacii de casibus illustrium | virorum. |

31. Item Bocacius de mulieribus clarissimis; | liber Lotharii seu Innocencii de vilitate humane condicionis. |

32. Item duo libri egregii et prolixi Francisci Pe- | trarche, poete laureati, de remediis utriusque | fortune, et sunt valde boni. |

33. Item libri quatuor Vegecii de re militari; | liber Francisci Petrarche de ocio religiosorum; | libri 3 Francisci Petrarche de secreto sive dyalogorum; | septem psalmi penitenciales eiusdem Francisci Petrarche; | libri duo de vita solitaria eiusdem Francisci Petrarche. |

34. Item multa bona excerpta de dictis wenerabilis Senece | ex epistolis suis de beneficiis et de clemencia. |

35. Item tres libri Cyceronis de officiis; | oracio eiusdem pro Marco et Marcello; | oracio eiusdem pro Quinto Ligario; oratio eiusdem pro rege Deiotario; | liber M. Tulii Cyceronis de senectute; | liber eiusdem de amicicia; | paradoxe eiusdem, volumen bonum. ‖

---

11 Catallnario *Hs.*

f. 21R. De medicina. |

Isti sunt libri, quos ego Amplonius habeo in arte medicine. |

1. Primo ars commentata, continens libros infrascriptos in se: | ysagogas Johanicii; de urinis Theophili; | de regimine acutorum; | libri tres tegni Galieni cum commento Haly; | libri amphorismorum Ypocratis VII cum commento Galieni; | libri pronosticorum Ypocratis tres cum commento Galieni; | libri Ypocratis de regimento acutorum cum commento Galieni III. |

2. Item quinque libri canonum Avicenne cum interpretacione vocabulorum | Arabicorum, dupliciter. |

3. Item libri duo amphorismorum Damasceni cum commento Ysidori; | libri aggregacionum Serapionis III de simplicibus medicinis; | libri eiusdem Serapionis de curis morborum VII cum | synonimis seu exposicionibus vocabulorum Arabicorum. |

4. Item practica Gilberti egregia, habens libros VII, bona valde. |

5. Item tytuli omnium librorum legalium; | et tractatus exponens vocabula legum; | liber Tacuini de curis morborum cum addicionibus | Johannis de Sancto Amando; et tractatus Galieni de urinis. |

6. Item antidotharium Nycolai cum commento Johannis de Sancto Amando; | optimum commentum super libris pronosticorum Ypocratis; | Gentilis de febribus, optimus tractatus; | Gentilis de cura dolorum renum, calculi, lepre et plurium talium; | recepte plures Gentilis; | commentum Tadei super libris de regimentis acutorum vel Johannis de Sancto Amando. |

7. Item ars commentata continens libros infrascriptos: | primo ysagogas Johannicii; | libros Philareti de pulsibus; librum urinarum Theophili; | libros tres pronosticorum Ypocratis cum commento Galieni; | libros de regimento acutorum III cum commento Galieni; | libros tegni Galieni cum commento Hali; | libros amphorismorum Ypocratis VII cum commento Galieni; | et amphorismi Damasceni. |

8. Item anthidotarium Nycolai; | commentum desuper Johannis de Sancto Amando; | areole de conferentibus et nocentibus eiusdem Johannis de Sancto Amando; | tractatus optimus de cautelis a veneno. |

9. Item practica Wilhelmi de Placencia, optima et bene correcta, habens IIII | libros. |

10. Item lectura Gentilis super prima seu 4. canonis Avicenne. |

11. Item liber Mesue de simplicibus medicinis; | liber eiusdem de curis morborum; | antidotarium eiusdem. |

12. Item lectura Marsilii super primi canonis Avicenne seu prima; | lectura eiusdem super fen II.; anathomia Mundini; | tractatus Gentilis de contemperanciis membrorum; | Arnoldus de Villa Nova de confectionibus vinorum; | quedam questiones determinate in medicina; | lectura Marsilii super 4. canonis. ||

f. 21V. 13. Item rememoracio fere omnium librorum medicinalium Ypocratis | et Galieni; | divisiones et summarie sentencie eorundem per Johannem de

Sancto Amando; | concordancie Johannis de Sancto Amando; | areole eiusdem de conferentibus et nocivis; | lectura Johannis de Sancto Amando super anthidotarium Nycolai; | antidotarium Nycolai; Mesue de simplicibus medicine; | Bernhardus de Gordonio de regimine acutorum; | tabula ingenierum eiusdem; | questio eiusdem, an semina intrent substanciam fetus; | tractatus eiusdem de medicina ducente ad insenescibilitatem quantum possibile est; | tractatus eiusdem de pronosticis; | tractatus Gordonii de fleubothomia; | tractatus eiusdem de urinis; tractatus eiusdem de pulsibus; | tractatus eiusdem de regimine corporis humani; | tractatus eiusdem de tyriaca; | tractatus eiusdem de gradibus medicinarum. |

14. Item exposicio nominum medicinarum simplicium in wlgo; | exposicio quorundam nominum Arabicorum et Latinorum; | quedam astronomicalia et circa Johannicium; | amphorismi Damasceni; | de fleubothomia quedam regule; | de urinis et medicinis laxativis; | liber Galieni de virtutibus cibariorum; | liber Galieni de causis respiracionis; liber Galieni de sompniis;| liber Galieni de simulantibus egritudinem; | liber Galieni de conferentibus et nocivis; | de aquis quedam rara; | cura puerorum bona de Rasy; | de oleis et laxativis; | tabula super anthidotario Nycolai; | liber Galieni de marasmo; | versus pauci Egidii de phisonomia; | commentum Paduani super primo de problematibus Aristotilis; | Bernhardus de ingenio sanitatis; idem Bernhardus de regimine acutorum; | idem de gradibus; areole Johannis de Sancto Amando de | simplicibus medicinis; | de tyriaca Arnoldi de Villa Nova; | de tyriaca Cyrocheni; de medicinis compositis; | versus super antidotario Nycolai; | tabula super libris amphorismorum Ypocratis; | de causa sterilitatis Arnoldis de Villa Nova; | de causa sterilitatis Raymundi; | Gordonius de fleubothomia; idem de urinis; | idem de pulsibus; idem de dosi medicinarum; | idem de pronosticis; idem de crisi et criticis diebus; | anthidotarium Arnoldi de Villa Nova optimum; | anathomia Gordonii; | recepte optime super prima fen quarti canonis; | recepte optime in cyrurgia Petri de Dya; | recepte circa primam quarti canonis Phasiani; | tractatus Lantfranci minoris in cyrurgia; | tractatus de febribus cum interposicione bonarum receptarum; | secreta Ypocratis; horoscopus medicorum; | de vinis Arnoldi de Villa Nova; de medicinis compositis; | multe recepte contra diversas egritudines; | de regimine acutorum; de sterilitate; | practica Arnoldi de Villa Nova a capite usque ad pedes | brevis; | practica Gyraldi de Solo super IX. Almansoris. ‖ *f.22R.*

15. Item quatuor libri rosarii optimi. |

16. Item lilium Gordonii librorum septem optimum; | amphorismi Ypocratis abbreviati; | excerptum Constantini de dietis universalibus; | optima tabula de medicinis compositis; | optime divisiones ysagogis Johannicii deservientes. |

17. Item optime questiones circa libros amphorismorum et artem commentatam. |

18. Item lectura Gyraldi de Solo super IX. Almansoris; | astrologia de horoscopo; | regimen sanitatis Arnoldi de Villa Nova; | recepte de clisteribus; | tabula de compositis medicinis; | tractatus bonus de pulsibus; quedam recepte notabiles; | Gyraldus de Solo super prima quarti canonis et introductorium | eiusdem. |

19. Item VII libri amphorismorum Ypocratis cum commento Galieni; | tres libri pronosticorum eiusdem cum commento Galieni; | tres libri tegni Galieni cum commento Hali; | tres libri de regimento acutorum Ypocratis cum commento Galieni; | ysagoge Johannicii; | de urinis Theophili; | de pulsibus Philareti, et sic est ars commentata. |

20. Item septem libri passionarii Galieni. |

21. Item diete universales Ysaac; | duo libri dietarum particularium eiusdem; | libri quinque de febribus Ysaac; | defensorium vite Arnoldi de Villa Nova, et est tractatus optimus de sanitate | servanda; | anathomia Mundini. |

22. Item VII libri colliget Averoys.

23. Item practica Mesue de curis morborum; | liber Ysaac de dietis universalibus; | liber de urinis eiusdem Ysaac; | libri septem Serapionis practici seu de curis morborum; | et antidotarium eiusdem; | de curis morborum Arnoldi de Villa Nova, breviter et succinctim. |

24. Item practica Avenzar Albumeronis cum antidotario, | et sunt libri tres; | tabula de confectionibus antidotarii; | septem libri colliget Averoys; | libri Galieni de febribus II; liber Ypocratis de lege; | libri Galieni de crisi et creticis diebus III. |

25. Item primus liber canonis Avicenne; | et glosa Arnoldi de Villa Nova super libro Galieni de malicia | complexionis diverse etc.; | et liber Jacobi Alkindi de gradibus medicinarum | cum autentica glosa ordinaria. |

26. Item Gentilis super primo canonis Avicenne, et super prima fen quarti eiusdem. |

27. Item libri X Constantini theorice pantegni cum | quibusdam versibus in fine. |

28. Item liber febrium Ysaac; | antidotarium Nycolai cum commento Platearii; | mirabilis tractatus Petri Hispani de oculis; | versus Egidii cum commento de urinis; | regule Gilberti de urinis; | practica Rogerii maior
f. 22v. de curis morborum; || practica minor eiusdem de medicinis; | trotula de passionibus mulierum; | de modo medendi Sthephani; | de modo confi- ciendi eiusdem; | antidota eiusdem, que dicuntur Pomum ambre; | Galtherus de dosibus medicinarum; | de pulsibus Theophili; | compendium Salerni; | lapidarius Evacis metrice; | et anathomia quedam cum paucis gradibus. |

29. Item theorica Constantini pantegni, habens libros X; | practica eiusdem pantegni, habens libros X. |

30. Item libri cantici canticorum Avicenne cum commento Averroys; | practica Gilberti de curis morborum; | Avicenna de viribus cordis; | Galienus de causa respiracionis. |

31. Item VII libri colliget Averroys, optime correcti; | et libri de secretis secretorum Aristotilis. |

32. Item liber Egidii de urinis cum commento; | contenta Galtheri de urinis; | cure Poncii; experimenta cancellarii; | Richardus de signis prono-
5 sticis; idem de fleubothomia; | parum de erroribus philosophorum; | dietarium medicine Johannis de Toleto; | practica Platearii; | de causa sterilitatis parum; | de antidotario parum; | Gyraldus de modo et ordine medendi; | Platearius de simplicibus medicinis; | Platearius super antidotario Nycolai; | antidotarium Lantfranci; de curis oculorum eiusdem; | de fleubothomia
10 Johannis Sancti Amandi; | quedam questiones bone de farmacia et fleubothomia. |

33. Item concordancie seu aggregaciones Johannis de Sancto Amando cum | tabula; | divisiones et summarie sentencie librorum Ypocratis et Galieni per | eundem Johannem de Sancto Amando; | areole eiusdem de
15 simplicibus medicinis; | liber Serapionis, qui vocatur Liber servitoris cum tabula. |

34. Item libri V de febribus Ysaac; liber urinarum Ysaac; | liber Averroys de tyriaca; | tractatus de urina non visa; | tractatus optimus de aquis phisicalibus, et est totus alchimicus. |

20 35. Item libri Serapionis de curis morborum cum | antidotario; | interpretaciones vocabulorum Arabicorum eiusdem; | Johannis de Sancto Amando aggregaciones. |

36. Item X libri Rasis Almansoris; divisiones Rasis; | antidotarius Rasis; exposiciones nominum Arabicorum Rasis; | liber experimentorum Rasis; prac-
25 tica puerorum Rasis; | de cura dolorum iuncturarum Rasis; synonima Rasis. |

37. Item libri VII viatici Constantini cum commento | Gyraldi; | tres libri tegni Galieni cum commento Haly; | VII libri amphorismorum Ypocratis cum commento Galieni; | tres libri pronosticorum Ypocratis cum commento Galieni; | tres libri de regimento acutorum Ypocratis cum commento
30 Galieni. ‖

38. Item cantica Avicenne cum commento Averroys, optime correcta; | *f. 23R.* areole Johannis de Sancto Amando de conferentibus et nocivis; | liber Avicenne de viribus cordis seu de cordialibus medicinis; | tractatus brevis Gyraldi Cremonensis de clisteribus, | suppositoriis, syringis et pessariis; |
35 libri Mesue de simplicibus medicinis; | antidotarium eiusdem; | thesaurus practice eiusdem; | excerptum Johannis de Parma ex dictis Mesue de digestivis evacuativis et earum dosibus; | et tractatus de aposmiatibus, cibis, pigmento, | emplastris, salsamentis, clisteribus, suppositoriis et pessariis. |

39. Item commentum Gyraldi super viaticum Constantini; | et libri VII
40 viatici Constantini. |

40. Item libri Mesue de simplicibus medicinis; | antidotarium eiusdem; |

---

3 Gatheri *Hs.* 4 prenosticis *Hs.* 10 farinacia *Hs.*

commentum Johannis de Sancto Amando super antidotarium Nycolai, valde bonum; et quedam medicine simplices. |

41. Item optime glosule super ysagogis Johannicii; | quedam super de urinis Ysaac; | de dietis universalibus optime glose; | glose eciam bone super de febribus Ysaac; | de libro pulsuum; de libro pronosticorum glosule. |

42. Item glose et questiones optime Petri Hispani super libro viatici Constantini; | glose eiusdem super libris de febribus Ysaac; | questiones optime circa quosdam amphorismos Ypocratis; | questiones optime super primo canonis; | materia bona de gradibus; | certe questiones circa librum amphorismorum; | adhuc certe questiones circa amphorismos.

43. Item liber Haly de oculo; anathomia Mundaville; | cyrurgia eiusdem, multa bona continens et rara. |

44. Item libri de febribus Ysaac. |

45. Item parve areole medicinarum; | epistola Ypocratis de humoribus corporis humani: | de ponderibus medicinarum; quid pro quo; | epistola Galieni, quid pro quo; | summa Gerhardi Cremonensis de modo medendi cum instrumentis et | rebus; | de dosi medicinarum simplicium et compositarum et de ipsis | medicinis simplicibus et compositis in se Galtheri; | de eisdem Stephani; flores dietarum Arnoldi de Villa Nova; | de signis pronosticis Richardi; tabule Salernitane; | regimen contra venenum; antidotarium Nycolai, valde bonum | cum tabula Salerni et synonimis eiusdem; | interpretaciones difficilium vocabulorum Grecorum, Arabicorum et Latinorum | medicine; | versus boni super antidotario; | tabula medicinarum simplicium; | practica Rogerii maior et minor; practica puerorum secundum Rasim; | ars conficiendi; cyrurgia Rogerii cum addicionibus Rolandi; | de solucione continuitatis; | de crepaturis; | de causa doloris; interpretaciones rarorum vocabulorum; | directorium anathomie; | practica cyrurgice de cauteriis et seconibus; | quedam de oleis, benedicto et balsamo, valde bona. ||

f.23V. 46. Item liber Platearii de simplicibus medicinis; | liber Ysaac de urinis; | excerptum de 2. canonis Avicenne de simplicibus medicine; | practica Johannis de Sancto Paulo. |

47. Item Petrus Hispanus super libris tegni Galieni. |

48. Item Tacuinus de regimine sanitatis cum addicionibus Johannis de | Sancto Amando; tabula bona super eodem; | astrologia Ypocratis; | liber Averroys de tyriaca; quedam de venenis. |

49. Item libri quatuor rosarii. |

50. Item introductiones seu ysagoge Arnoldi de Villa Nova in | arte medicine dictum Speculum medicine; | tractatus de regimine acutorum Arnoldi de Villa Nova; | tractatus de aquis medicinalibus; | parabole Arnoldi de Villa Nova valde bone. |

51. Item Albukasis de electionibus regendi sanitatem cum | addicionibus Johannis de Sancto Amando. |

52. Item decem libri Almansoris Rasis cum synonimis eiusdem. |

53. Item libri Mesue de simplicibus medicinis; | antidotarium eiusdem; liber Serapionis dictus Servitor; | de aquis Arnoldi de Villa Nova; | practica egregia Mesue; de vinis Arnoldi de Villa Nova. |

54. Item egregie questiones Petri Paduani consiliatoris. |

55. Item VII libri viatici Constantini cum commento Gyraldi, | valde boni, et versus boni de cognicione medicine simplicis. |

56. Item liber de quolibet, ex libris philosophorum et maxime Avicenne | extractus secundum ordinem alphabeti; alius de quolibet prolixior; | Tacuinus de quolibet, valde extensus; | de supposicionibus terminorum; de consequenciis; de confusionibus; | de exceptivis; de negacionibus; | de infinitis seu distributivis; | de kathegoricis et ypotheticis proposicionibus et de insolubilibus; | de medicinis simplicibus et compositis et earum dosibus; | liber Constantini de oculo; liber eiusdem de melancolia; | epistola Constantini de memoria et oblivione; | epistola eiusdem de phisicis ligaturis; | liber Albumazaris Arabici de medicinis simplicibus. |

57. Item libri viatici Constantini cum commento Gyraldi, boni et bene correcti. |

58. Item decem libri Almansoris Rasis; | libri Galieni de crisi; | libri Galieni de morbo et accidente. |

59. Item glose Johannis de Sancto Amando super antidotario Nycolai; | quintus liber colliget Averois; | Albumazar de simplicibus medicinis; | servitor Serapionis; | tractatus bonus de urinis et pulsibus; | areole Johannis de Sancto Amando; | de signis celestibus; de urinis Egydii. |

60. Item liber de urinis Egidii cum commento; | tractatus de fleubothomia; tractatus de pulsibus; | liber Constantini de stomacho et eius complexione; | liber de pulsibus Egidii cum commento; | liber Constantini de regimine sanitatis. ||

61. Item liber de urinis Ysaac; | liber eiusdem de febribus; | liber dietarum universalium eiusdem; | liber 4 dietarum particularium eiusdem; | liber Constantini de coytu; | antidotarium Nycolai; | egregius tractatus de signis medicacionis. | *f. 24R.*

62. Item liber Gyraldi de modo medendi; | practica Platearii; liber de pulsibus; | Platearius de simplicibus medicinis; | de cibis et potibus Salerni; | liber secundus dietarum particularium; | liber 3. dietarum particularium; | liber de febribus Ysaac. |

63. Item lectura Gentilis super primo tractatu fen XIII. tercii canonis; | lectura eiusdem super 2. tractatu ibidem; | synonima Mundini, valde bona; | recommendacio medicine; | lectura super X. fen 3. canonis cum aliis questionibus bonis. |

64. Item lectura bona cum questionibus super libris amphorismorum Ypocratis. |

65. Item tractatus egregius Petri de Yliaco de anima et eius potenciis; | liber Avicenne de viribus cordis; | tractatus Orem contra astrologos; | lec-

tura bona super 1. canonis Avicenne; de urinis; | cyrurgia Guidonis; | lectura bona super de malicia complexionis diverse; | lectura pars super 2., 3. et 4. fen 1. canonis. |

66. Item IX. Almansoris Rasis cum glosa; | tractatus optimus de oculo; | de visu et oculo tractatus optimus; | consilium pro apparicione fantasmatis oculorum; | aliud consilium pro debilitate stomachi; | practica Arnoldi de Villa Nova Clementi pape etc.; | quedam Gilberti de lepra; | Amphorismi Ursonis de Calabria; | cure lesionum ab aliquibus brutis; | quedam questiones bone; | et textus Egidii de pulsibus. |

67. Item cyrurgia Bruni; | de urinis, | de pulsibus Egidii cum commento; | anathomia Mundini; | de dosibus et proprietatibus medicinarum simplicium; | tractatus bonus de oculo; | de quibusdam medicinis simplicibus. |

68. Item liber Galieni de morbo et accidente; | liber eiusdem de crisi; | liber eiusdem de creticis diebus; | areole Johannis de Sancto Amando; | liber de simplicibus medicinis secundum ordinem alphabeti bonus. |

69. Item viaticus Constantini librorum VII cum commento Gyraldi; | Lantfrancus maior; Lantfrancus minor; | Johannes de Parma de simplicibus
f. 24 v. medicinis ex dictis Mesue; | de aquis medicinalibus; || principia iudiciorum astrologie; | de crisi et creticis diebus optima determinacio; | geomancia parva; | tractatus de collectione herbarum, florum et radicum per diversa | tempora anni; | et quedam questiones super libro amphorismorum. |

70. Item thezaurus pauperum bonus; | anathomia Bartholomei; | epistola Aristotilis ad Alexandrum; | tractatus de epidimia; quedam recepte; | de calculo bonus tractatus; | Benevenutus de morbis oculorum; | excerpta quedam de practica Placentini; | regimen sanitatis Arnoldi de Villa Nova; | secreta Ypocratis et multa his similia. |

71. Item herbarium antiquum Ypocratis, valde bonum cum picturis; | Lantfrancus maior; | Lantfrancus minor de cyrurgia. |

72. Item liber Arnoldi de Villa Nova de oculo, mirabiliter bonus; | liber eiusdem de regimine sanitatis; | liber eiusdem de intencione medicorum; | liber eiusdem de gradibus excellentis bonitatis et subtilitatis; | Albucazele de medicinis simplicibus, bonus valde; | quedam de canone Avicenne de simplicibus medicinis; | Johannes de Parma de simplicibus medicinis; | de modo medendi G. Cremonensis; | flores dietarum Arnoldi de Villa Nova; | pars de tyriaca Averroys; | pronostica Bernhardi de Gordonio, videlicet de crisi et creticis diebus; | de regimento acutorum; | tabula ingeniorum; | de gradibus; | de fleubothomia; | de urina; | de pulsibus; de conservacione vite humane. | } eiusdem Bernhardi;

73. Item liber Dyascoridis de medicinis simplicibus, optimus et correctus; | liber Avicenne de viribus cordis; | liber de consideracione medicine Arnoldi de Villa Nova; | liber eiusdem de gradibus; | liber eiusdem de intencione medicorum; | Tacuinus de curis omnium morborum cum addicionibus |

Johannis de Sancto Amando; | versus notabiles super antidotario; | tabule super antidotarium. |

74. Item optima lectura super tegni; | scriptum Petri Hispani cum aliis multis questionibus et notabilibus | bonis super dietis universalibus Ysaac; | scriptum eiusdem Petri Hispani super dietis particularibus Ysaac per totum; | questiones multe super eisdem dietis. |

75. Item epistola regi Bohemie missa de cautelis a venenis; | trotula maior et minor de morbis mulierum; | Johannes de Parma de medicinis digestivis etc. ex dictis Mesue; | recepte multe et bone; | Galtherus de curis multorum; | practica G. de Brabancia; | Galtherus de febribus; || Johannes *f. 25R.* de Sancto Amando de conferentibus et nocivis, et dicuntur Areole ipsius; | tractatus diffinicionum artis phisice; recepte quedam bone; | glose autentice super Johannicium Bartholomei; | glose similes super amphorismorum; | glose similes super pronosticorum Bartholomei; | glose similes super de pulsibus Philareti; | glose similes super tegni Bartholomei. |

76. Item glose Johannis Anglici super Johannicium; | glose eiusdem super tegni Galieni; | glose Cardinalis super Johannicium; | glose eiusdem super tegni Galieni; | glose super amphorismorum; | fere liber primus rosarii de febribus. |

77. Item commentum Thadei super libris amphorismorum Ypocratis. |

78. Item commentum Petri Hispani super libris amphorismorum Ypocratis. |

79. Item Macer de viribus herbarum; | Platearius de simplicibus medicinis; | lapidarium Evacis, regis Arabum; | Alexander Johannicius de curis morborum; | thesaurus pauperum Petri Hispani; | versus Egidii de urinis sine commento; | circa compotum manualem; | de fleubothomia bona quedam. |

80. Item liber amphorismorum Ursonis cum commento proprio; | liber alter Ursonis cum commento; | practica Rogerii maior; practica Rogerii minor. |

81. Item anathomia Galieni; liber Egidii de pulsibus; | dietarium sanitatis; tractatus de epidimia; | questio bona de anima intellectiva; | alia anathomia Galieni; | antiquum vocabularium difficilium dictionum artis medicine; | alie interpretaciones dictionum artis; | liber de urinis Egidii; | commentum prolixum super eodem bonum; | practica Platearii de curis; | versus Mauri de urinis et aliis multis, bene notabiles; | aliud eciam bonum opus theoricum in medicina simul et practicum. |

82. Item Macer de viribus herbarum; | antidotarium Nycolai; | super dietis universalibus commentum bonum; | cyrurgia Segeri Salernitani, valde bona. |

83. Item regimen sanitatis parvum Arnoldi de Villa Nova; | scriptum super de febribus; scriptum super 2. viatici; | scriptum optimum de causa sterilitatis; scriptum de apostematibus; | scriptum de lepra quarti canonis Avicenne; | scriptum super aliquo fen 3. canonis; | alique parabole Arnoldi de Villa Nova; | scriptum super de differenciis febrium Galieni; | commentum

optimum super libris amphorismorum Damasceni | in Montepessulano; | scriptum bonum super 3 libris probleumatum; | scriptum super de ingenio sanitatis; | quedam bona de cautelis preservandi ab epidimia. ||

f.25V. 84. Item tractatus de epidimia; | Macer de viribus herbarum; | phagifacetus novus; | tractatus de VII herbis correspondentibus septem planetis; | recepte multe et bone de curis morborum; | tractatus Arnoldi de Villa Nova de signis celestibus, quantum medico | necessarium fuerit; | recepte optime et valde multe de curis variarum | egritudinum et de oculis et de pestilencia; | optima collecta de urinis; | optima eciam collecta de gradibus; | collecta bona de urinis Ysaac; | versus Egidii de urinis. |

85. Item liber Galieni de simplici medicina; | liber Galieni de regimine sanitatis; | liber Galieni de morbo et accidente; | liber Galieni microtegni seu de spermate seu de XII portis; | liber Galieni de interioribus; | liber Galieni de ingenio sanitatis; | liber Galieni de inequali discrasia; | amphorismorum Ypocratis cum commento; | de farmaciis Galieni. |

86. Item libri epidimiarum Ypocratis cum commento Alexandri, | optimi philosophi et primi Aristotilis et antiquissimi expositoris. |

87. Item liber diamidiarum Galieni. |

88. Item libri septem de regimine sanitatis Arnoldi de Villa Nova, | utiles et valde boni; tractatus de epidimia; | duo tractatuli breves de | eadem; tractatus Torna- | mire de eadem, bonus; | tractatus alterius doctoris, | non minus bonus. |

89. Item super methaphisicam; | excerpta super phisicorum; | super de celo et mundo; | super de generacione et corrupcione; | super metheororum; | super de anima; super de sensu et sensato; | super de sompno et vigilia; | super de longitudine et brevitate vite; | de iuventute et senectute; | de inspiracione et repiracione; | de morte et vita; | de motibus animalium; | de animalibus; | de partibus animalium; | de generacione animalium; de substancia orbis commentatoris; | de causis; de proprietatibus elementorum; de complexionibus; | super ethicorum; super politicorum; super rethoricorum; | de bona fortuna; super yconomicorum; | super poetria; super epistola Aristotilis ad Alexandrum | de regimine principum; de pomo et morte Aristotilis; | epistolarum Senece ad Lucillum; de moribus Senece; | de forma vite Senece; de beneficiis Senece; | de remediis fortuitorum Senece; | de consolacione philosophie; de disciplina scholarium Boecii; | de Thymeo Platonis; de deo Socratis Apulegii; | de ysagogis Porphirii; de predicamentis Aristotilis; | de peryermenias; de sex principiorum; de priorum; | de posteriorum; de elenchorum; de topicorum libris; | de Prisciano minore; *f.26R.* prologus ad divisionem philosophie; || tractatus Petri Hispani abbreviati; | summa Lumbardi de gramatica; de rithmis et dictaminibus; | questio de gradibus formarum; | questiones aliquot de loyca; questiones sex prin-

8 variorum *Hs.* 15 farinaciis *Hs.*

cipiorum; | questiones peryermenias; questiones super Porphirio et predicamentis; | questiones de libro divisionum Boecii; questiones priorum; | questiones elenchorum; | questiones topicorum; | questiones posteriorum; questiones XII optime diversarum materiarum; | de sophistria; regule priori- stice bone; | de fleubothomia; de inspectione sanguinis; | de urinis; de quatuor humoribus; | de diversitate febrium tam simplicium quam compositarum; | de urinis; de saporibus et differenciis earum; | de pulsibus; de medicinis compositis; | epistola Aristotilis ad Alexandrum brevis; de aere; | de aqua vite; de urinis cum multis receptis bonis et notabilibus; | Ysaac de simplicibus medicinis; | de modo medendi Gyraldi; | de febribus Richardi; de signis febrium eiusdem; | Johannes de Parma de simplicibus medicinis et compositis; | Johannes de Sancto Paulo de simplicibus medicinis; | de viribus cordis Avicenne; | de cura artetice Arnoldi de Villa Nova; | cura epilensie Arnoldi de Villa Nova; | experimenta seu secreta eiusdem numero XX; | iterum experimenta seu secreta eiusdem Arnoldi compendiose; | multe bone recepte; | de lapidibus preciosis; | composicio balsami; recepte bone; | de libro Platearii; divisiones librorum infrascriptorum per Johannem | de Sancto Amando: | de morbo et accidente, de ingenio sanitatis seu megategni, | de libro interiorum, de creticis diebus, de crisi, | de simplicibus medicinis, de complexionibus, | de malicia complexionis diverse, de iuvamentis membrorum, | de libro pronosticorum, de libro tegni, | de regimentis acutorum, de libris amphorismorum; | Johannes de Sancto Amando super antidotarium; | liber de urinis Egidii cum commento Roberti; | thesaurus | pauperum; | multa bona de sirupis et electuaris; | tractatus Gyraldi de Solo et de modo medendi cum medicinis | simplicibus et compositis; | introductorium eiusdem Gyraldi in medicinam; | questio optima de cura contrarietatis; | tabula Serapionis cum quibusdam aliis; | tabule Salernitane cum commento Bernhardi; | octo libri phisicorum, bene notati; | tres libri de anima, similiter notati. |

90. Item lilium artis medicine Bernhardi de Gordonio, optimum et bene | correctum; | dietarium Arnoldi de Villa Nova; | liber de gradibus Bernhardi de Gordonio; | liber eiusdem de pronosticis; | liber eiusdem de crisi et creticis diebus; | recepte G. de Solo super 9. Almansoris; | recepte eiusdem breviate super 1. quarti canonis cum aliis receptis. |

91. Item ysagogas Johannicii cum notulis commentatorum | Johannis de Sancto Amando et Bartholomei de Brugis; | tegni Galieni cum notulis commentatorum Haly, Thadei, | Bartholomei et Johannis de Sancto Amando; ‖ amphorismi Arnoldi de Villa Nova de curis virtutis | animalis, vitalis et naturalis; | amphorismi Damasceni cum notulis Ysidori; | libri amphorismorum Ypocratis commentati commento Galieni, | exposicione Thadei, Cardinalis et Bartholomei etc.; | liber pronosticorum Ypocratis cum commento Galieni et notulis | Tadei et Johannis de Sancto Amando; | tractatus optimus metricus de iudiciis urinarum, et traditur | esse Arnoldi de Villa Nova; | liber

f. 26v.

presciencie Ypocratis; liber de secretis Ypocratis; | liber Ypocratis de regimentis acutorum cum notulis commenti Galieni; | amphorismi Damasceni sine commento; | parabole Arnoldi de Villa Nova; | libri colliget Averroys abbreviati; | libri Almansoris Rasis abbreviati; | liber Egidii de pulsibus cum commento; | liber Egidii de urinis cum commento proprio, cum concordanciis | Gilberti, Galieni in libro de crisi, et Rasis 10. Alman- | soris, et Averroys 4. colliget, et Avicenne 1. canonis | fen 2., doctrina 3., summa 2., et Theophili et Ysaac | ex libris eorum de differenciis urinarum; | versus notabiles de simplicibus aromaticis; | versus notabiles de ponderibus; | libri Galieni de complexionibus abbreviati; | liber Galieni de malicia complexionis diverse et parum | de libro simplicis medicine eiusdem; | commentum Alberti Magni super 4. metheororum; | anathomia cyrurgie Henrici Mundaville; | libellus de generacione embrionis, | tractatus de membris corporis humani Arnoldi de Villa Nova; | tractatus Galtheri de urinis bonus. |

92. Item edicio nova et notabilis valde Bernhardi Provincialis | super 12 tabulas Salernitanas, quas composuit Salernus; | commentum Johannis de Sancto Amando super antidotarium Nycolai, | et est optime correctum; | tractatus bonus de proporcionibus graduum medicinarum simplicium et | compositarum secundum Gentilem; | liber Bachon de creticis diebus secundum motum lune | et aspectum planetarum; | liber eiusdem Bachon de crisi morborum; | liber Ypocratis bonus de cognicione egritudinum secundum cursum lune per | 12 signa et per aspectum planetarum ad lunam; | descriptio figure Ptholomei de cognicionibus morborum per | horoschopum, commentata per Hali, egregium commentatorem; | liber Bartholomei Pictaviensis de crisi et creticis diebus; | liber Ursonis de effectibus qualitatum; | liber Galieni de modo curandi ad Glauconem; | liber Ursonis de effectibus medicinarum, que per | qualitates operantur; | liber canonis 2. Avicenne de medicinis simplicibus, quasi totus; | tractatus quidam de simplicibus medicinis secundum ordinem alphabeti; | pars commenti Johannis de Sancto Amando super antidotario cum notulis. |

93. Item commentum Johannis de Sancto Amando super antidotario Nycolai; | practica Poncii a capite usque ad pedes, bonum volumen. |

94. Item libri Galieni de elementis secundum sentenciam Ypocratis, et sunt | duo; | libri tres Galieni de creticis diebus; | libri novem Galieni de iuvamentis membrorum, et est bonum | volumen. ||

f. 27R. 95. Item liber aggregacionum simplicium medicinarum Sera- | pionis, bene correctus et optime distinctus. |

6V. 96. Item practica Rogerii maior; | practica Rogerii minor; | Platearius de simplicibus medicinis; | Galtherus de dosibus medicinarum; | tractatus Richardi de repressivis; | tractatus brevis de fleubothomia; | de dosibus medicinarum tam simplicium quam compositarum; | arbor de pulsu, bona valde; | flores dietarum Arnoldi de Villa Nova; | de diebus Egipciacis etc.; | de crisi et creticis diebus Gordonii; | tractatus G. Cremonensis de modo medendi. |

97. Item libri Ypocratis afforismorum septem cum commento Galieni; | libri Ypocratis pronosticorum tres cum commento Galieni; | libri Ypocratis de regimentis acutorum morborum cum commento Galieni, | et sunt omnes fere de antiqua translacione. |

98. Item libri Galieni megategni seu de ingenio sanitatis | quatuordecim; | libri de interioribus menbris sex eiusdem; | libri eiusdem 5 de simplici medicina; | libri eiusdem sex de morbo et accidente; | libri eiusdem de regimine sanitatis duo; | libri eiusdem duo de differenciis febrium; | libri de crisi eiusdem Galieni 3; | libri eiusdem de creticis diebus 3; | liber eiusdem de utilitate pulsus; | liber eiusdem de motibus liquidis; | liber eiusdem de voce et anhelitu; | liber eiusdem de virtutibus naturalibus; | liber eiusdem de complexionibus; | liber eiusdem de malicia complexionis diverse; | liber eiusdem de elementis secundum Ypocratem; | liber eiusdem de secretis secretorum; | liber eiusdem de spermate seu de XII portis mycrotegni | vel de humana natura; | libri eiusdem de iuvamentis membrorum novem; | liber eiusdem de differencia pulsus; | liber eiusdem de tactu pulsus; | liber Averoys de tyriaca. |

99. Item clarificatorium magistri Johannis de Tornamira, procedens | secundum Rasim in nono Almansoris, sed ex dictis Rasis | totum continentis multa egregia dicit. Est quoque tam in theoricis quam practicis optima summa practicandi rara, bona et utilis. |

100. Item scriptum Johannis de Sancto Amando super antydotarium Nycolai; | versus Egidii de pulsibus cum glosa sua; | libellus de regimine sanitatis Arnoldi de Villa Nova; | tractatus de certo regimine sanitatis; | recepte G. de Solo super 2. fen quarti; | recepte quedam super 2. fen 4.; | afforismi dispersi Arnoldi de Nova Villa; | de doloribus iuncturarum afforismi eiusdem; | regimen curativum eiusdem, factum Clementi pape; | parabole Arnoldi de Villa Nova; | dietacio Arnoldi de Villa Nova; | XI questiones super eadem et per eundem; tractatus Raymundi de concepcione; | sequuntur recepte diverse cum notabilibus; | sequitur aliquod bonum de febribus; | adhuc quedam de febribus; adhuc quedam de febribus. |

101. Item Platearius de simplicibus medicinis secundum ordinem alphabeti; | tractatus Galtheri de dosibus medicinarum; | liber Egidii de pulsibus cum commento. ‖

De iurispericia. | *f. 27v.*

Isti sunt libri, quos ego Amplonius de Berka | habeo in legibus seu in iure civili. |

1. Primo siquidem summa quedam parva, sed bona super tytulis codicis | cum aliis. |

2. Item summa practica de libellis formandis Bene- | ventani in legibus, bona, licet antiqua. |

3. Item parvum volumen legum continens: | primo quatuor libros insti-

tucionum; | autenticarum collaciones novem; | librum constitucionum, feodorum, digesti | et tres ultimos libros codicis, scilicet decimum, undecimum et duodecimum cum glosa et apparatu | Accursii et addicionibus bonis super premissis libris. |

4. Item codex bene glosatus cum apparatu Accursii, in | egregio volumine, continens in se libros novem. |

5. Item digestum vetus cum apparatu Accursii habens in | se viginti quatuor libros, de bono textu et in | solempni volumine. |

6. Item inforciatum bonum in textu et glosa cum | apparatu Accursii, continens libros quatuordecim qui | eciam digestis asscribuntur. |

Item egregie repeticiones XLIII super digesto veteri Jacobi de Ravenna; | repeticiones eiusdem super codice 84; | repeticiones eiusdem super digesto veteri VII; | tractatus questionum CXXXIII de statutis civitatum | eiusdem Jacobi de Ravenna; | tractatus eiusdem de fama; | summa eiusdem de ordine iudiciorum; | tractatus eiusdem de arbitriis; | tractatus eiusdem de cessione rerum; | tractatus eiusdem de forma legendi leges; | tractatus eiusdem de accionibus; | tractatus eiusdem de feodis; | diversa principia legum hinc inde; | lectura de accionibus valde prolixa et solempnis | Petri de Bellapartica; | repeticiones Godefredi XXV super autenticis, et est | solempne volumen. ||

f. 28R. De iurispericia. |

Isti sunt libri, quos ego Amplonius de | Berka habeo in iure canonico. |

1. Primo optimum decretum, scriptum manu Germanica, | cum glosa Johannis Theutonici et glosa et addicionibus | Bartholomei Brixiensis in valde solempni volumine. |

2. Item quinque libros decretalium, valde bonos et | bene correctos, cum glosa ordinaria Bernhardi et aliis addicionibus multis, solempne volumen. |

3. Item casus decretorum secundum ordinacionem Bartholomei | Brixiensis a principio usque in finem, bonum volumen et utile. |

4. Item casus decretalium secundum ordinacionem Bartholomei | Brixiensis a principio usque in finem, boni et correcti; | libri de processu iudicii magistrales; | quedam summarie auctoritates secundum ordinem alphabeti | ex libris decretalium; | declaracio bona circa arborem consanguinitatis; | summaria divisio decretorum. |

5. Item summa Gaufredi super 5 libris decretalium; | questiones Bartholomei Brixiensis dominicalas, valde bone. |

6. Item summa Raymundi valde bona cum apparatu et glosa | copiosa, habens egregiam tabulam in fine. |

7. Item decretum optime abbreviatum tam prosayce quam | metrice cum divisionibus; | solempnis tabula super decretum, tamquam foret Martiniana, | licet sit minor. |

8. Item casus decretalium iuxta ordinacionem Bartholomei | Brixiensis. |

9. Item summa Raymundi cum optimo apparatu et glosa, | sed parvi voluminis; | eciam est ibi libellus ante et post de penitencia magistri Henrici | de Gandavo optimus. |

10. Item optima tabula repertorii tam decretorum quam decretalium; | constitucio tercie regule fratrum Minorum; | Clementine textualiter sine glosa. |

11. Item repertorium Wilhelmi Duranti de omnibus et | singulis punctis et articulis iuris canonici contentis in decretis | vel decretalibus. |

12. Item Mandagotus de electionibus cum proprio apparatu et glosa; | textus Clementinarum cum extravagantibus, sine glosa, valde cor- | rectus; | eulogium Gwilhelmi Marceleti de omnibus | punctis iuris canonici et civilis secundum ordinem alphabeti | per singulas dictiones, opus magistrale et pulcherrimum | repertorium; | questiones disputate per eundem; | repeticiones facta per eundem. |

13. Item glose optime magistri Petri Lombardi, qui | composuit sentencias super libris decretorum a principio usque | in finem, valde bone, exponentes dicta, canones | et auctoritates doctorum et patrum, et deserviunt theologie | quam plurimum. ‖

14. Item constituciones quedam summorum pontificum; | glose novarum *f. 28V.* constitucionum Gregorii X. de electione | et electi potestate; | repertorium Wilhelmi Duranti de omnibus et | singulis punctis iuris canonici tam in decretis | quam in decretalibus contentis; | exposiciones certorum tytulorum de quinque libris decretalium; | principium ad decretum vel decretales; | tractatus Laurencii super diversis formis electionum; | glose Garsie super decretalibus novissimis Gregorii | decimi, et sunt valde bone et excellentis materie, volumen solempne et bonum. |

15. Item casus decretorum valde boni | Bonecasa, doctoris antiqui; | tractatus Tancreti de sponsa et matrimonio; | tractatus Tancreti de ordine iudiciario; | summa tytulorum decretalium Damasi; | casus decretalium certi doctoris; | notabilia decretalium; | Brocardica Damasi bona; | questiones super certis decretalibus. |

16. Item egregie glose seu scripta Archidyaconi | super libro texto decretalium in solempni volumine. |

De theologia. |

Isti sunt libri, quos ego Amplonius habeo | in sacra theologia. |

1. Primo siquidem biblia infrascriptos libros | in se continens: | prologum generalem biblie qui est epistola Jheronimi | ad Paulum presbiterum; | prologum penthatheuci, | genesim, | exodum, | leviticum, | numeri, | deuteronomium (penthatheucum); | prologum de Josue, iudicum et Ruth, | Josue, | iudicum, | Ruth; | prologum super libris regum, qui est prologus galeatus; | libros regum quatuor; | prologum librorum paralipomenon; | duos libros paralipomenon; ‖ oracionem Manasse regis; prologum super libro Esdre; | *f. 29R.*

primum Esdre; Neemiam, qui est Esdre secundus; | prologum super Tobiam; Thobiam; | prologum super libro Judith; librum Judith; | prologum super libro Hester; librum Hester; | prologum super libro Job; librum Job; | psalterium sive librum psalmorum; | prologum super libris sapiencialibus Salomonis; | parabolas seu proverbia Salomonis; | ecclesiasten Salomonis; cantica canticorum; | prologum super libro sapiencie; librum sapiencie; | prologum ecclesiastici; ecclesiasticum; | prologum super Ysaia; librum Ysaia; | prologum super Jheremia; Jheremie librum; | lamentaciones Jheremie; oracionem Jheremie; | librum Baruch; | prologum Ezechielis; librum Ezechielis; | prologum super Daniele; | librum Danielis prophete; | prologos duos super XII prophetis; | librum Osee; | prologum Johelis; librum Johelis; | prologum Amos; librum Amos; | prologum Abdie; librum Abdie; | prologum super Jona; item alterum prologum; librum Jone; | prologum super Michea; librum Michee; | prologum super Naum; librum Naum; | prologum Abacuc; librum Abacuc; | prologum in Sophoniam; librum Sophonie; | prologum super Aggeo; librum Aggei; | prologum Sacharie; librum Sacharie; | prologum Malachie; librum Malachie; | prologum parvum super duobus libris Machabeorum; | libros duos Machabeorum; | prologum super evangelistis; | prologum super Matheo; Mathei librum; | prologum super Marco; librum Marci; | prologum super Lucam; item alium eiusdem; librum Luce; | prologum super Johanne; | librum Johannis ewangeliste; | prologum super epistolis Pauli; | prologos duos super epistolis ad Romanos; | epistolam ad Romanos; | prologum super epistola prima ad Corintheos; | epistolam primam ad Corintheos; | prologum brevem super epistola secunda ad Corintheos; | epistolam 2. ad Corintheos; | prologum super epistola ad Galathas; | epistolam ad Galathas; | prologum super epistola ad Ephesios; | epistolam ad Ephesios; | prologum super epistola ad Philippenses; | epistolam ad Philippenses; | prologum super epistola ad
f. 29V. Colocenses; epistolam ad Colocenses; ‖ prologum super epistola ad Tessalonicenses; | epistolam ad Tessalonicenses primam; | prologum super epistola 2. ad Tessalonicenses; | epistolam ad Tessalonicenses 2.; | prologum super epistola prima ad Thimoteum; | epistolam primam ad Thimoteum; | prologum super epistola 2. ad Thimoteum; | epistolam 2. ad Tymotheum; | prologum super epistola ad Tytum; epistolam ad Tytum; | prologum super epistola ad Philomenem; | epistolam ad Philomenem; | prologum super epistolam ad Hebreos; | epistolam Pauli ad Hebreos; | prologum super actibus apostolorum; | librum actuum apostolorum; | prologum super canonicis epistolis; | epistolam Jacobi; epistolam primam Petri; | epistolam 2. Petri; epistolam primam Johannis; | epistolam 2. Johannis; epistolam terciam Johannis; | epistolam Jude; | prologos duos super apokalipsi; | librum apokalipsi; | Esdre tercium librum, | Esdre quartum librum, apocrifi sunt; | interpretaciones dictionum Hebraicarum secundum ordinem alphabeti; | epistolas et ewangelia per annum quotatas. |

2. Item biblia media, prescise eosdem libros et | prologos continens quos prima maior, videlicet preter | tercium et quartum Esdre et preter quotaciones epistolarum et | evangeliorum habet ista in fine epistole Jheronimi excerptum | ad Marcellam de interpretacione alphabeti Hebraici. |

3. Item biblia minor, eciam eadem continens que media | immediate precedens | preter excerptum epistole Jheronimi de | alphabeti Hebraici interpretacione. |

4. Item canones ewangeliorum; Job per totum; | parabole Salomonis; ecclesiastes; | cantica canticorum; liber sapiencie; | liber ecclesiastici; liber Ysaie; | liber trenorum; liber Jheremie; | liber Ezechielis; liber Danielis; | quedam dicta Cypriani; ewangelium Mathei; | ewangelium Marci; ewangelium Luce; ewangelium Johannis; | epistole Pauli; duodecim prophete minores; | epistole canonice; apokalipsis; | tytuli cum tabula optima annotacionum diversarum | materiarum colligendi. |

5. Item concordancie biblie maiores in | egregio volumine. |

6. Item concordancie biblie minores in altero parvo volumine. |

7. Item notule Hugonis de Sancto Victore super | totum canonem biblie, breves et valde bone. Et | libellus valde utilis de confessione et aliis. |

8. Item Brito de exposicionibus vocabulorum difficilium | tocius canonis biblie, require de gramatica 4. volumen. |

9. Item aurora Petri Helie metrica de toto canone biblie. |

10. Item altera aurora Petri Helie. ‖

11. Item egregia lectura magistri Henrici de Hassia, qui inferius | vocatur Hasso, super prologum generalem biblie; idem Hasso super prologum penthateuci, et sunt optima scripta; | Brito super omnibus prologis biblie prescriptis in prima biblia, et est magistrale | opus; | mammetrectus de accentuacionibus dictionum biblie et de | interpretacionibus vocabulorum eiusdem; | Bonaventura de exposicionibus vocabulorum biblie ex Papia | et Ysidoro; | Nycolaus de Lyra de interpretacionibus vocabulorum difficilium | tam Latinorum quam Grecorum quam Hebreorum, egregium opus, quod | nuncupatur Triglossum id est trium linguarum. | *f. 30R.*

12. Item postille litterales seu historice Nycolai de Lyra super | penthateucum, | genesim videlicet, | exodum, | leviticum, | numeri | et deuteronomium, bene correcte. |

13. Item postille litterales eiusdem Nycolai de Lira super infrascriptis | libris, eciam bene correcte: | Josue, iudicum; Ruth, regum libris quatuor, | paralipomenon libris duobus, Esdre libro primo, | Neemia, super oracione Manasses, | Esdre libro secundo, Hester, Tobia, Judith, | historia Susanne, | historia Belis et draconis, | Machabeorum libris duobus et per consequens fere super libris | hystoralibus novi canonis veteris testamenti. |

14. Item postille litterales Nycolai de Lyra super libro psalmorum; | racionale divinorum. |

15. Item postille litterales Nycolai de Lyra super libris infrascriptis: | Job,

proverbiorum, ecclesiastes, canticorum, | sapiencie et ecclesiastici, libri sapienciales. |

16. Item postille litterales Nycolai de Lyra super libris infrascriptis: | Ysaia, Jheremia et trenis, | Baruch, Ezechiele, Daniele, | duodecim prophetis minororibus: | Osee, Johele, Amos, Abdia, Jona, | Michea, Naum, Abacuc, Sophonia, | Aggeo, Sacharia, Malachia. |

17. Item postille litterales Nycolai de Lyra super quatuor | ewangelistis Matheo, | Marco, Luca et Johanne; | tabula bona quasi canon ewangeliorum. |

18. Item postille litterales Nycolai de Lyra super epistolis Pauli, | epistolis canonicis et aliis infrascriptis: | super epistola ad Romanos, | super epistola prima ad Corintheos, | super epistola 2. ad Corintheos, | super epistola ad Galathas, | super epistola ad Epheseos; | super epistola ad Philippenses; | super epistola ad Colocenses; | super epistola prima ad Tessalonicenses; | *f. 30 V.* super epistola 2. ad Tessalonicenses; || super epistola prima ad Thymoteum; | super epistola 2. ad Thymoteum; | super epistola ad Titum; | super epistola ad Philomenem; | super epistola ad Hebreos; super actibus apostolorum; | super epistola Jacobi; super epistola prima Petri; | super epistola 2. Petri; super epistola prima Johannis; | super epistola 2. Johannis; super epistola 3. Johannis; | super epistola Jude; | super libro apokalipsis, et ita totus canon | biblie est hic postillatus per venerabilem doctorem Nycolaum de Lyra. |

19. Item postille Nycolai de Lyra morales seu mistice | super infrascriptis libris, et est volumen optimum: genesi, exodo, levitico, numeri, | deuteronomio, Josue, iudicum, Ruth, regum, | paralipomenon, primo Esdre, Neemia, | Hester, Job, psalterio, Ysaia, | Jheremia, trenis seu lamentacionibus eiusdem, | Ezechiele, Daniele, Osee, Johele, Amos, | Abdia, Jona, Michea, Naum, Abacuc, | Saphonia, Aggeo, Sacharia, Malachia, | Tobia, Judith, Machabeorum, Matheo, | Marco, Luca, Johanne, actibus apostolorum, | apokalipsi; | alii libri canonis biblie, quia in se morales sunt, | mistice non exponuntur per hunc doctorem Nycolaum de Lyra. |

20. Item prima pars lecture famose magistri Henrici de Hassia, | qui inferius continue vocatur Hasso, super genesim. |

21. Item 2. pars lecture eiusdem Hassonis super genesim, et | sunt ambo egregia dicta. |

22. Item Ysidorus super vetus testamentum: | genesim, exodum, leviticum, numeri, | deuteronomium, Josue, iudicum, Ruth, | regum, Esdra, Machabeorum; | Ysidorus de numero; Ysidorus de differenciis; | Rabanus super genesim; | libri septem locucionum b. Augustini, scilicet | super genesim, exodum, leviticum, | numeri, deuteronomium, Josue, iudicum; | libri b. Augustini 83 questionum. |

23. Item glosa ordinaria copiosa super genesim; | eadem super exodum. |

24. Item glosa ordinaria copiosa super leviticum, | super numeri et deuteronomium. |

25. Item glosa ordinaria similiter copiosa super Josue, | iudicum, Ruth, libris regum | et paralipomenon. |

26. Item glosa ordinaria copiosa super primam Esdre, | Neemiam, Tobiam, Judith, Hester, | Machabeorum libris duobus; | Rabanus de officio divinorum; | Beda de locis et situ terre sancte; | horalogium et kalendarium Bede; | Rabanus de officio misse. ||

27. Item epistole Pauli cum glosa ordinaria Petri Lombardi, egregium | volumen: | ad Romanos, ad Corintheos prima, | ad Corintheos 2., ad Galathas, | ad Epheseos, ad Philippenses, ad Colocenses, | ad Tessalonicenses prima, ad Tessalonicenses 2., | ad Tymotheum prima, ad Tymotheum 2., ad Tytum, | ad Philomenem, ad Hebreos. | *f. 31R.*

28. Item glosa Angelomi optima super canticis canticorum; | gesta et vita Johannis Eleymonis; | Haymo super apokalipsim, et est volumen valde bonum. |

29. Item omelie Crisostomi super Matheum operis imperfecti cum tabula. |

30. Item postille Gregorii pape super canticis canticorum. |

31. Item ambe partes omeliarum Crisostomi super Matheum operis imperfecti; | sermones Bernhardi super canticis canticorum cum tabula; | Bernhardus de consideracione ad Eugenium papam, et sunt libri quinque, optimum volumen. |

32. Item quatuor libri b. Augustini de consensu evangelistarum. |

33. Item exposicio venerabilis Bede super apokalipsim.

34. Item exposicio Cassiodori super aliquot psalmos, scilicet a | psalmo 53. inclusive usque ad 69. inclusive | et super psalmum 118. 'Beati immaculati', per totum egregia scripta. |

35. Item scholastica hystoria egregia Petri Comestoris, | magistri historiarum, toti canoni biblie correspondens, | et habet addiciones notabiles. |

36. Item exposicio venerabilis Bede de fabricacione templi Salomonis, | et deservit optime 3. regum et primo paralipomenon. |

37. Item allegorie Hugonis de Sancto Victore super utrumque | testamentum tocius canonis biblie; | Beleth de misteriis divinorum officiorum; | Burchardus de ordine ecclesiastico. |

38. Item quedam postille | super genesim, exodum, ecclesiasticum, | sapiencie librum; | et glosa b. Thome de Aquino doctoris sancti super ecclesiasten. |

39. Item optime postille evangeliorum per circulum anni ad | populum, confecte per magistrum Thomam de Pusilia Prage. |

40. Item exposicio b. Augustini super canonicam epistolam s. Johannis per omelias. |

41. Item glosa prolixa super libro psalmorum ex dictis | doctorum collecta; | glosa eciam super canticis veteris et novi testamenti; | excerptum de horologio sapiencie. |

42. Item glosule et opposiciones cum earum solucionibus Odonis fere |

super glosa ordinaria omnium epistolarum Pauli, opus valde | utile ad multa, videlicet: ad Romanos, ad Corintheos prime, | ad Corintheos 2., ad Galathas, ad Epheseos, | ad Philippenses, ad Colocenses, ad Tessalonicenses prime, | ad Tessalonicenses 2., ad Thimotheum parum, | ad Galathas moraliter, ad Epheseos moraliter, | ad Philippenses moraliter, ad Colocenses moraliter, ad Tessalonicenses moraliter, | ad Tessalonicenses 2. moraliter, ad Thimotheum prime moraliter, | ad Thimotheum 2. moraliter, de 2. ad Corintheos, | ad Hebreos optime opposiciones, deinde ad Romanos moraliter, | ad Corintheos prime moraliter, ad Corintheos 2. moraliter, | ad Hebreos moraliter, ad Thimotheum, | et sequitur primam partem prepositam. ‖

f. 31 v. 43. Item liber Ysidori prohemiorum veteris et novi testamenti; | liber Ysidori de ortu et obitu sanctorum patrum, qui dicitur | De viris illustribus; | liber Ysidori de plana nominum legis et ewangelii explanacione; | arbor virtutum; | figure veteris testamenti in novum; | arbor viciorum; | lectura egregia Hassonis super Ysaiam cum dictis | Jheronimi in forma per totum; | lectura Pauli bona super epistolam ad Tymotheum; | liber b. Jheronimi de viris illustribus; | liber Gennadii de viris illustribus; | pars lecture Pauli super Johannem; | questio bona; | sermo ad clerum; questio bona; | multa alia bona reperies circa finem de collacionibus et questionibus; | questio optima de legibus. |

44. Item optimus et magnus textus quatuor librorum sentenciarum, | bene distinctus et correctus. |

45. Item alter textus libri sentenciarum parum minor, optimus | adeo, quod in toto libro magister Petrus non allegat auctoritatem | alicuius doctoris, quin illius quotacio quoad librum et | capitulum ibidem eciam signetur in forma. |

46. Item questiones optime breves cum earum solucionibus ex | dictis s. Thome excerpte et Durandi super quatuor | libris sentenciarum; | et summaria divisio tocius textus atque eciam sentencia | summaria per distinctiones, et est valde bonum volumen. |

47. Item questiones Durandi super quatuor libris sentenciarum, | optime correcte et in egregio volumine. |

48. Item questiones Holkoth super sentenciis. |

49. Item scriptum b. Thome super primo libro sentenciarum cum questionibus. |

50. Item scriptum b. Thome super 2. libro sentenciarum eciam cum | questionibus. |

51. Item scriptum prolixum optimum eiusdem b. | Thome de Aquino, doctoris sancti, super 4. libro sentenciarum cum tabula. |

52. Item lectura magistri Johannis de Wasia cum questionibus determinatis | super sentenciis. |

---

11 Item] Iter *Hs.*

53. Item scriptum Bonaventure, doctoris devoti, | cum questionibus optimum super primo et similiter 3. sentenciarum. |

54. Item scriptum Petri de Tharentasia super quarto | sentenciarum cum questionibus. |

55. Item questiones optime Pandolfi super 4. sentenciarum cum | tabula in fine. |

56. Item quotlibeta doctoris subtilis Schoti; | et questiones optime super primo sentenciarum Humbardi, doctoris | Anglici, cum tabula in fine. |

57. Item questiones subtilissime Wilhelmi Anglici super sentenciis; | et scriptum seu lectura super Matheo. |

58. Item subtiles questiones deservientes libro sentenciarum Anglicane; | Thomas Anglicus contra Durandum, et sunt bone questiones; | adhuc sunt alie questiones super sentenciis; | eciam adhuc alie et subtiles Anglicane. |

59. Item lectura cum questionibus Ringlton; | questiones super sentenciis Bockincam; deinde questiones | egregie philosophice deservientes theologice | facultati, et sunt Holkoth Anglici. ‖

60. Item liber de virtutibus et viciis, qui dicitur Liber absti- | nencie, secundum ordinem alphabeti; | aptacio sermonum; | tractatus Ardmachani contra mendicantes; | lectura Clenckot super 2. sentenciarum; | lectura eiusdem super primo sentenciarum; | inter has lecturas ponuntur quinque sermones valde magistrales; | epistola b. Augustini ad Cyrillum de laude b. Jheronimi | et eius aparicione; | epistola Cyrilli ad Augustinum de eodem; | summaria divisio libri decretorum; | iudicium inter genus humanum et dyabolum; | metra rithmica de pugna spiritus excommunicati cum corpore suo. | *f. 32R.*

61. Item speculum ecclesie Hugonis de Sancto Victore de misteriis divinorum | officiorum; | lectura Holkoth super primo sentenciarum; liber sentenciarum Hugonis; | tractatus de moribus vite monastice; | postille super Marcum evangelistam, et sunt b. Anselmi; | postille eiusdem super Matheum; | excerptum bonum de libris confessionum; | excerptum omeliarum super Johannem Augustini episcopi; | excerptum Augustini de divinacione demonum; | excerptum Augustini super genesim ad litteram; | excerptum Augustini de disciplina christiana; | libellus Wilhelmi de Sancto Amando de futuris et instantibus periculis ecclesie; | duo sermones eiusdem; | questiones Egidii de intellectu et intellegibili; | questiones quedam circa sentencias. |

62. Item liber Anselmi de similitudinibus; | scriptum Bonaventure super 4. sentenciarum, incomplete tamen; | tabula hystoriarum veteris et novi testamenti Nycolai de Lyra per figuras; | tractatus Egidii de presciencia et predestinacione; | tractatus eiusdem de paradiso; | tractatus eiusdem de inferno; | tractatus eiusdem de formacione corporis humani in utero materno, mirabiliter bonus; | tractatus eiusdem de esse et essencia; | tractatus eiusdem habens tres libros de gradibus formarum; | questiones super 4. sen-

tenciarum; | questiones de quolibet Petri de Avernia; | questio bona de usurario; | tractatus bonus de prelatis subditos nequam non corrigentibus. |

63. Item quotlibeta s. Thome de Aquino, doctoris sancti. |

64. Item quotlibeta doctoris solempnis Henrici de | Gandavo, magnum volumen. |

65. Item questiones de quolibet doctoris solempnis Henrici de | Gandavo cum retractacionibus Bernhardi, egregium volumen. |

66. Item quotlibeta doctoris Wilhelmi Altisbit subtilia | valde Oxonie; | quotlibeta Henrici Hercle, cancellarii Oxoniensis, subtilissima; | tractatus de paradiso et eius situ et qualitatibus Schoti, | doctoris subtilis; tractatus eiusdem de predicacionibus logicalibus; | questiones eiusdem per modum collacionum Parisius disputate, bone; | tractatus nobilissimus eiusdem Schoti de primo rerum omnium principio; | nobiles quedam questiones theologice fratris Ade Anglici; | et quedam Durandi. ‖

f. 32V. 67. Item distinctiones Hugonis de Sancto Victore super libro psalmorum; | tractatus metricus de non ducenda uxore; | tractatus Theoderici de animacione celi; | tractatus eiusdem de intellectu; | tractatus eiusdem de natura encium, scilicet de accentibus, | de quidditatibus, de mensuris; | tractatus eiusdem de natura luminis in dyaphano; | de coloribus Theoderici tractatus bonus; | tractatus eiusdem de intellectu et intellegibili; | tractatus eiusdem de corporibus gloriosis; | tabula optima super libro sentenciarum; | et questio bona de principio theologie. |

68. Item summa Hervei abbreviatarum parcium s. Thome, scilicet | prime partis de Deo et creaturis, | prime 2. de virtutibus in genere | et 3. partis de incarnacione verbi et sacramentis, et est optima | summa faciens partes b. Thome facilime intellegi. |

69. Item prima pars questionum b. Thome de Deo et creaturis. |

70. Item prima 2. partis de virtutibus in genere per questiones eiusdem Thome. |

71. Item 2^{a} 2^{e} partis de virtutibus in specie, eciam per questiones eiusdem Thome. |

72. Item summa eiusdem b. Thome contra gentiles, optima et correcta. |

73. Item questiones b. Thome de veritate; | questiones eiusdem de sciencia Dei; questiones eiusdem de ydeis; | questiones eiusdem de verbo; questiones eiusdem de providencia; | questiones eiusdem de predestinacione; questiones eiusdem de libro vite; | questiones eiusdem de cognicione angelorum; | questiones eiusdem de cognicione sciencie angelice etc.; | questiones eiusdem de mente, in qua est ymago trinitatis; | questiones eiusdem de magistro; questiones eiusdem de prophecia; | questiones de raptu eiusdem; questiones eiusdem de fide; | questiones eiusdem de racione superiori et inferiori; | questiones eiusdem de synderisi; questiones

---

2 corrigentes *Hs.* 27 *am Rande* corrige.

eiusdem de consciencia; | questiones eiusdem de cognicione primi hominis in statu innocencie; | questiones eiusdem de cognicione anime post mortem; | questiones eiusdem de bono; | questiones eiusdem de appetitu boni et voluntate; | questiones eiusdem de voluntate Dei; | questiones eiusdem de libero arbitrio; | questiones eiusdem de sensualitate; | questiones eiusdem de passionibus anime; | questiones eiusdem de gracia; questiones eiusdem de sanctificacione impii; | questiones eiusdem de gracia Cristi. |

74. Item optime glose super libro trenorum; | prefaciones in Ysaiam, Ezechielem, 12 prophetas, genesim et Job; determinacio quedam bona de libero arbitrio; | glosule bone super XII prophetis scilicet Osee, Johelem | Amos, Abdiam, Jonam, Micheam, Naum, | Abacuc, Sophoniam, Aggeum, Zachariam | et Malachiam, et parum super epistola ad Romanos; | deinde sequuntur ea de libero arbitrio, que ad premissam | pertinent determinacionem, et est bonus tractatus; | glose autentice cum dictis Ambrosii in forma super epistolis infra- | scriptis, scilicet ad Romanos, ad Corintheos primam, ad Corin- | theos 2.; tractatus Ardmachani de pseudo- | prophetis; | tabula historiarum veteris et novi testamenti Nycolai de Lyra per figuras; quedam notabilia bona theologica; | textus sentenciarum metrificatus secundum distinctiones. ‖

75. Item questiones s. Thome de potencia Dei; | questiones eiusdem de *f. 33R.* potencia generativa Dei; | questiones eiusdem de creacione; | questiones eiusdem de creacione materie in formis; | questiones eiusdem de miraculis contra naturam factis; | questiones eiusdem de simplicitate Dei; | questiones eiusdem de relacionibus in Deo; | questiones eiusdem de personis divinis; | questiones eiusdem de processione divinarum personarum; | questiones eiusdem de malo; | questiones eiusdem de peccato; | questiones eiusdem de causa peccati; | questiones eiusdem de peccato originali; | questiones eiusdem de pena originalis peccati; | questiones eiusdem de electione hominis; | questiones de peccato veniali eiusdem; | questiones eiusdem de viciis capitalibus; | questiones eiusdem de inani gloria; | questiones eiusdem de invidia; | questiones eiusdem de accidia; | questiones eiusdem de avaricia; | questiones eiusdem de luxuria; | questiones eiusdem de gula; | questiones eiusdem de demonibus cum suis annexis. |

76. Item postille litterales Nycolai de Lyra super evangelio Mathei; | postille litterales eiusdem super epistola Pauli ad Hebreos; | tabula hystoriarum veteris et novi testamenti Nycolai de Lyra per figuras; | tractatus Egidii de gradibus formarum; | tractatus s. Thome de eodem, sed contrario modo; | tractatus de origine predicamentorum Theoderici; | tractatus commentatoris Averroys de substancia orbis; | tractatus Alberti Magni de eternitate; | tractatus s. Thome de materia; | tractatus s. Thome de contradictionibus; | commentator super de generacione et corrupcione Aristotilis; | super de sensu et sensato idem; | idem super de memoria et reminiscencia; idem super de sompno et vigilia; | idem super de causa longitudinis et brevi-

tatis vite; | excerptum bonum de prima secunde s. Thome; | corruptorii Johannis Parisiensis de prima parte et prima secunde s. Thome; | compendium Thome; | questiones quedam quotlibetorum b. Thome; | questiones tres de malo bene determinate. |

77. Item questiones de veritate cum aliisque questionibus b. Thome, | prescise sicud supra annotate sunt in volumine 73.; | questiones eiusdem undecim de spiritualibus creaturis; | questiones eiusdem de anima; questiones eiusdem de virtutibus in | communi; | questiones eiusdem de virtutibus theologicis; | questiones eiusdem de correpcione fraterna; | questiones eiusdem de spe; | questiones eiusdem de virtutibus cardinalibus; | questiones eiusdem de unione verbi incarnati. |

78. Item tractatus theoreumatum Egidii de esse et essencia; | questiones eiusdem de resurrectione mortuorum; | questiones eiusdem de composicione angelorum; | questiones eiusdem de cognicione angelorum; | questiones eiusdem de mensura angelorum sive de evo, | quod idem est, et est bonum volumen optimas materias continens. ‖

f. 33V. 79. Item optimus tractatus Roberti cardinalis cum tabulis et | figuris de dignitate sacre scripture eiusque comparacione ad alias sciencias; | tractatus eiusdem optimus de origine et divisione scienciarum | humanitus adinventarum; | tractatus eiusdem profundus de relacionibus. |

80. Item distinctiones, opposiciones et soluciones optime Odonis | super glosam ordinariam Petri Lombardi tocius libri | psalmorum, et est volumen valde utile, sicut et 42. premissum eiusdem. |

81. Item notule quedam Anglicane bone super | ecclesiasten, libro sapiencie, evangelio Johannis, | evangelio Mathei, evangelio Luce, | canonicis epistulis, Jacobi, Petri, Johannis et Jude | et super apokalipsim. |

82. Item tractatus de articulis fidei, de peticionibus, | de decem preceptis, de sacramentis nove legis, | de virtutibus, de donis; | de sacra scriptura; breviloquium Bonaventure; | tractatus Yvonis Carnotensis de conveniencia veteris et | novi sacerdocii, bonus valde; | synodale pastorum ecclesias parrochiales regere | debencium optime directionis; | sermones quidam magistrales dominicarum cancellarii | Parisiensis.

83. Item egregia summa de virtutibus Thome, doctoris sancti; | epistola Anselmi de dissensione Grecorum cum Latinis | in sacrificio. |

84. Item liber b. Gregorii de cura pastorali, seu pastorale Gregorii; | libri Innocencii pape de officio misse, valde boni. |

85. Item abbreviatura bona scholastice hystorie; | metricum carmen de operibus Dei et hominibus secundum utrumque | testamentum vetus et novum; | questiones quedam determinate de preceptis legalibus, scilicet | moralibus, ceremonialibus et iudicialibus, valde bone; | registrum quorundam librorum diversorum autorum; | basilographus Sibille Babilonice; | multa dicta Sibille Erictere et de aliis; | optima scripta ex Talmut Judeorum; | summa Burchardi de terra sancta et adiacenciis; | excerptum de Methodio, de libro Joachim

et Columbini; | de Sibilla Tiburtina, | de Sibilla Erictea bona dicta; | quedam cronica imperatoris Henrici VII.; | tractatus Joachim de visione; tractatus eiusdem contra prelatos; | quedam cronica parva, ut prius in eodem. |

86. Item libellus b. Augustini de ammonicione studii sacre lectionis; | liber eiusdem de conflictu viciorum et machina virtutum; | de quatuor virtutibus cardinalibus parum; | Augustinus ad Macedonium de iteranda penitencia; idem de lapsu mundi; duo sermones boni; | libri Ysidori soliloquiorum, synonimorum vel de consolacione | hominis in miseria constituti; | libri tres Ysidori de summo bono; | liber phisiologi moralizatus; | abbreviatura Innocencii bona de officio misse; | liber sintillarum venerabilis Bede optimus; | liber graduum sacratissime schale paradisi per Hugonem de | Sancto Victore; | sermones antiqui boni 15 numero de diversis; | liber 20. ethimologiarum Ysidori. ||

87. Item tabula optima de dictis originalibus tocius canonis | biblie repertis *f. 34R.* in decretis et decretalibus, utilis est; | de oracione dominica multa bona; Alfonsius de exemplis | vivendi; | Alfonsius de altercacione duorum Judeorum, an Messias in | lege promissus advenerit; | determinacio Nycolai de Lyra contra Judeas, quod Messias in lege eis | promissus fuit Jhesus; | pharetra Christianorum eiusdem contra Judeos. |

88. Item tabula valde bona et prologus atque divisiones et distinc- | tiones capitulorum librorum b. Augustini de civitate Dei; | prima pars Hugonis de Sancto Victore de sacramentis. |

89. Item 2. pars Hugonis de Sancto Victore in egregia lectura de sacramentis. |

90. Item lectura Holkoth super parabolis Salomonis, bona sed incomplete; | liber Augustini de civitate Dei tabulati; | tabule diverse de dictis doctorum; | libellus brevis de vocabulis raris biblie. |

91. Item tractatus de erroribus Parisius et in Anglia condempnatis; | questiones 20 subtilissime circa sentencias; | questiones 2 de quolibet, valde bone; | optimus et devocionis magne tractatus de effectibus communionis | sacramenti eukaristie; | paradisus anime Francisci, bonus tractatus; | Hugonis de Sancto Victore de arra anime; | multa bona scripta de laude beate virginis; | ymnarium Ambrosii et Hylarii bonum; | sermo bonus de pascha. |

92. Item liber dydascalicon Hugonis; | liber Ysidori de summo bono; | libri eiudem Ysidorii synonomorum qui dicuntur De | consolacione hominis miseri; | liber Hugonis de archa Noa; | liber eiusdem Hugonis de virtute oracionis; | liber Hugonis de caritate; | liber Hugonis de natura; | libri Richardi super canone; | liber b. Augustini de spiritu et anima; | recommendaciones doctorum inter se; | liber meditacionum s. Bernhardi; | liber flosculorum eiusdem s. Bernhardi. |

93. Item cordiale de 4 novissimis; | egregii sermones de tempore per totum circulum anni Lugdunensis | episcopi, et sunt autentici. |

94. Item epistole Dyonisii Ariopagite Gayo directe cum | commento; |

liber eiusdem Dyonisii de mistica theologia cum commento; | pars libri Dyonisii de angelica iherarchia cum dictis | Damasceni et sermone; | liber Dyonisii de celesti iherarchia cum commento; | liber eiusdem de ecclesiastica iherarchia cum commento; | liber eiusdem de divinis nominibus; | tabula bona dictorum et materiarum quatuor librorum | sentenciarum Petri Lombardi. ‖

f. 34 V. 95. Item libellus creature metricus cum commento, correspondens | libris sentenciarum; | breviloquium doctoris Bonaventure theologice | veritatis, eciam libris sentenciarum correspondens, valde bona inchoantibus; compendium theologie, collectum ex diversis auctoritatibus doctorum. |

96. Item liber cosmographie, qui dicitur Ymago mundi; | excerpta quedam de libris sentenciarum; | quedam bona de viciis septem capitalibus; | tractatus Hugonis de 43 vocabulis, quid significent in sacro | eloquio de moralibus Gregorii; | epistola s. Clementis de preceptis missa Jacobo fratri Domini; | liber Cypriani de 12 abusionibus; | liber metricus et prosaicus sentenciarum Prosperi, doctoris antiqui. |

97. Item dyalogus elucidarii. |

98. Item excerptum optimum ex racionali divinorum et maxime Inno- | cencii de officio misse; | quedam eciam exempla de devocione beate Marie virginis. |

99. Item libellus diversarum epistolarum et dictorum de futuro | statu ecclesie s. Hilgardis, prophetisse Pinguensis. |

100. Item descriptio vite venerabilis abbatis Syrie Ysaac | secundum Gregorium in 3. dyalogorum; | liber doctrinarum contemplacionis eiusdem Ysaac, et est mirabiliter | bonus; | egregius libellus b. Jheronimi ammonitorius studii sacre lectionis; | quedam bona notabilia super certis psalmis; | liber Hugonis de Sancto Victore de bono discipline seu de | instructione noviciorum; | tractatus eiusdem excellentis bonitatis de oracione dominica 'Pater noster'; | collaciones Egidii cum fratribus; | responsiones eiusdem ad fratres; | collaciones 12 patrum ad invicem; | Petrus Damiani de bono statu celle; | speculum monachorum ad vite correctionem; | moniciones s. Cesarii de certamine monachorum; | sermo de monacho; | lamentacio Cesarii pro desiderio solitudinis amisse; | tractatus b. Anselmi de deploracione virginitatis amisse. |

101. Item liber de doctrina cordis; | de ordinibus angelorum; | de decem preceptis decalogi; | de s. Barbara, Margareta, Anthonio | et de letaniis; regula b. Benedicti. |

102. Item summa domini Wilhelmi, licet parva, tamen bona | valde, Altisiodorensis, eciam 4 libris sentenciarum correspondens. |

103. Item figure super genesim; | tabula capitulatim super totum canonem biblie a principio usque | in finem; | figure super exodum; | rarissima et optima scripta super exodum; | quedam Augustini de anima humana; | et quedam eiusdem de b. Ambrosio. |

104. Item epistola b. Anselmi de trinitate ad Urbanum papam; | altercacio venerabilis Lantfranci cum Berengario de corpore | et sanguine Domini, quod percipitur in altari, et de publica confessione | dicti Berengarii, quod male diu de hoc erraverit; | exorcismus obsessorum seu demoniacorum; | allegorie Hugonis super aliquot libris veteris testamenti, videlicet a genesi usque ad 2. regum exclusive; | quedam bona de originalibus doctorum. ‖

105. Item vite patrum Jheronimi; | Evagrius et Athanasius de s. Anthonio *f. 35R.* abbate; | Jheronimus de Paulo, primo heremita; | Jheronimus de captivo monacho; Jheronimus de s. Hilarione; | Jheronimus de s. Pelagia; | Jheronimus de vita et passione sanctorum Epictiti et Astyon; | Jheronimus de Abraham monacho; | Jheronimus de Symeone monacho; | idem de s. Eufrosina virgine; | idem de b. Maria Egipciaca; idem de s. Frontonio; | idem de s. Victorino; | libri 18 de verbis seniorum patrum, quos de Greco in Latinum | transtulit Pelagius. |

106. Item summa Lombardica cum aliis quibusdam raris | festis de sanctis per totum annum. |

107. Item summa Lombardica abbreviata de sanctis, ut prior; | tres boni sermones de dedicacione templi; | tractatus bonus de X preceptis decalogi; | querimonia b. Marie per Anselmum; | miracula quedam doctrinalia; | tractatus compendiosi multi inter se commixti de septem | peccatis mortalibus et aliis multis; | sermones de tempore multi; vita b. Marie Magdalene; | speculum ecclesie; de ortu mirabili Jesu Christi. |

108. Item libri b. Dyonisii per ordinem: | de celesti iherarchia; de ecclesiastica iherarchia; | de divinis nominibus; de mistica theologia; | epistole b. Dyonisii quatuor ad Gayum; | epistola eiusdem ad Dorotheum; | epistola eiusdem ad Sosipatrem; | epistola eiusdem ad Polycarpum; epistola eiusdem ad Demophilum; | epistola eiusdem ad Tytum; | epistola eiusdem ad Johannem apostolum et ewangelistam; | liber b. Augustini de videndo Deum; | quatuor libri venerabilis Damasceni de orthodoxia, id est de | recta fide; | liber translative theologie de decem kathegoriis per | Michaelem Schotum; | tabula egregia super libris sentenciarum ad prompte inveniendum proposita; | articuli in quibus magister non tenetur; | articuli diversorum, Parisius condempnati per dominum | Sthephanum, episcopum Parisiensem; | articuli Nycolai, eciam ibidem condempnati. |

109. Item pastorale b. Gregorii cum registro in fine posito. |

110. Item liber magistri Johannis Beleth de officiis divinorum; | speculum Jnnocencii de officio misse; | liber de infancia salvatoris, translatus a Jheronimo seu pocius | interpretatus; | liber Alani de arte fidei katholice; | liber de vita et origine ac gestis s. Annonis archiepiscopi Coloniensis; | liber de sacramentis veteris ac nove legis; | tytuli quorundam psalmorum, autentice expositi; | liber de septem viciis capitalibus; | libellus de officio misse abbreviatus; | sentencie Hugonis de fide et ceteris verbi incarnati; | tractatus brevis et compendiosus de modo confessionis etc. ‖

f.35v. 111. Item postilla quedam bona super apokalipsim; | epistola sacre sentencie Theodocii; | sermones optimi per totum circulum anni cancellarii Parisiensis; | liber de ebdomadibus, id est dignitatibus, Boecii cum commento Michaelis Schoti. |

112. Item tractatus elegans de preceptis decalogi; | tractatus magistralis de similitudinibus sumptis ex naturis | rerum, moribus bene aptatis; | speculum ecclesie metricum Johannis de Gerlandia, bonum valde, | deserviens grammatice et theologie utiliter; | liber venerabilis Petri Blesensis de amicicia Christianorum; | quedam exempla morum bene vivendi. |

113. Item bona tabula inveniendi dies festorum mobilium; | sermones plurimi de sacramentis eukaristie corporis et sanguinis; | septem libri compendii theologice veritatis b. Thome de Aquino. |

114. Item 2. pars Pantherii de dictis b. Gregorii sparsim | hinc inde positis, incipiens a libris sapiencialibus veteris | testamenti usque ad finem canonis biblie, iuxta ordinem | infrascriptum, scilicet super parabolis et ecclesiaste simul, | sapiencie, ecclesiastici, Ysaya, Jheremia, Ezechiele | Daniele, Osee, Johele, Amos, Michea, Naum, | Sophonia, Aggeo, Zacharia, Malachia, | apokalipsi, actibus apostolorum, epistola Jacobi, epistola | Petri prima, epistola Petri 2., epistola | Johannis 2., epistola ad Romanos, epistola ad Corintheos prima, | epistola ad Corintheos 2., epistola ad Galathas, epistola | ad Epheseos, epistola ad Philippenses, epistola ad Tessa- | lonicenses prima, epistola ad Tessalonicenses 2., epistola ad Colocenses, | epiepistola ad Thimotheum prima, epistola ad Thimotheum 2., | epistola ad Tytum, epistola ad Hebreos, evangelio Mathei, | evangelio Marci, evangelio Luce et evangelio Johannis. |

115. Item excerpta bona de infrascriptis: de X preceptis, | Augustini de oracione et ieiunio, Augustini de paciencia, | Augustini de penitencia, Augustini de oracione, Augustini de elemosina, | Augustini de divinacione demonum, Augustini de essencia Dei, | Augustini de meritis et remissione et de baptismo parvulorum, | Augustini de spiritu et anima, Augustini de correpcione et gracia, | Augustini in soliloquiis; | questiones quedam de prima parte Thome, doctoris sancti; | Augustini de concordancia evangelistarum, | Augustini de 12 gradibus abusionis, | Augustini de predestinacione gracie, | Augustini de symbolo, | Hugonis de sacramentis, Anselmi de libero arbitrio, | Anselmi de casu dyaboli, | Anselmi de conceptu virginali et peccato originali, | Anselmi de Cur deus homo, | Anselmi epistola ad Lanconem, | eiusdem epistola ad abbatissam, eiusdem de similitudinibus; | notabilia de libro Augustini de spiritu et anima; | Hugonis de quatuor moribus; | tractatus longus de viciis mortalibus et virtutibus sibi oppositis; | tractatus maximus de penitencia. |

116. Item scriptum b. Thome doctoris sancti super 4. sentenciarum, abbreviatum | et in optimam formam redactum cum questionibus et tabula in fine posita, et est bonum; | epistola Bernhardi de cura rei familiaris; | tractatus

de venenis spiritualibus; | glosula Petri Blesensis super Job; | libri 3 Lotharii de miseria condicionis humane; | equiparaciones morum ex diversis collecte; | Alfonsius de altercacione duorum Judeorum super eo, quod Messias | in lege promissus advenit; | pharetra fidei catholice contra Judeos; mirabilis tabula pro | memoria figenda. ‖

117. Item tractatus elegans Egidii de theoreumatibus sacramenti eukaristie. | *f. 36R.*

118. Item canonice epistole Jacobi, Petri, Johannis et Jude cum glosa ordinaria. |

119. Item epilogus seu recapitulacio summaria et litteralis | capitulatim infrascriptorum, videlicet Jheremie, Ysaie, | Ezechielis, Danielis, Osee, Johelis, Amos, Abdie, | Jone, Michee, Naum, Abacuc, Sophonie, | Aggei, Sacharie, Malachie, Josue, iudicum, | Ruth, regum, paralipomenon; | et quatuor libri dyalogorum b. Gregorii pape. |

120. Item liber egregius de veritate fidei katholice, de ipsius articulis | credendis, | de eius sacramentis, de premio et eius comminacione atque de | erroribus et blasphemiis omnium sectarum seu heresium, | et continet totum Alkoranum de lege Mahumet et Saracenorum. |

121. Item quinque libri Richardi de Sancto Victore de contemplacione. |

122. Item liber elucidarii; | multa circa exordium genesis a Jheronimo et Augustino; | liber b. Augustini de fide ad Petrum; | subtilissime determinaciones et sentencie summarie super quatuor libris sententiarum. |

123. Item liber sententiarum de fide Hugonis de Sancto Victore; | liber eiusdem de quinque septenis. |

124. Item valde bona commenta Treveth supra infrascriptis | libris, videlicet super omnibus libris b. Augustini de civitate cum tabula, | super X libris declamacionum venerabilis Senece cum textu, | super 5 libris Boecii de consolatu philosophico, et sunt autentica. |

125. Item liber de doctrina cordis, valde devotus et informatorius. |

126. Item omelia Origenis super evangelio 'Cum esset desponsata mater Jhesu'; | de officio misse bonus tractatus; | omelia Origenis super illo evangelii 'Stabat Maria ad monumentum | foras'; | liber elucidarii. |

127. Item scriptum bonum magistri Johannis de Wasia super evangelio Johannis; | et questiones certe desuper determinate. |

128. Item liber venerabilis Hugonis de Sancto Victore de ordinacione claustri. |

129. Item tractatus optimus Anglicanus de theoreumatibus theologicis demonstratis; | quedam Cypriani; quedam Terencii poete in multis; | quedam de Plauto et aliis poetis; | quedam distinctiones circa bibliam; | quedam annalia et de scholastica hystoria; | quedam moralia Aristotilis ethicorum; | tractatus Bonaventure de voluntaria paupertate et publica mendicitate; tractatus Hassonis de instinctibus; | quedam moralia circa politicorum Aristotilis; | liber Hugonis de 12 abusionibus claustri; | liber eiusdem de tabernaculo Moysi; | liber eiusdem de iherarchiis ordinum; | liber Richardi super canonem misse; | liber Alani de maximis theologie. |

130. Item glose litterales allegoriceque super epistola Jacobi, | epistolis Petri et Johannis et epistola Jude, super apokalipsim, | super libro Job late satis; | sermones Rupelli de sanctis et tempore per totum circulum anni | multi et valde boni, licet antiqui. |

131. Item liber venerabilis Boecii de ebdomadibus, id est dignitatibus theologicis; | glosule seu notule super omnibus fere epistolis b. Pauli | cum tabula; sermones boni valde de tempore et sanctis; | liber b. Bernhardi de *f.36V.* precepto et dispensacione; || libellus Senece de quatuor virtutibus cardinalibus; | sermones iterum de tempore et de sanctis optimi et multi, licet antiqui; | ante hos sermones annotantur et quotantur epistole et evangelia per | circulum anni; | quedam excerpta de originalibus Augustini de civitate Dei scilicet, | de libris retractacionum, de libro de anima et spiritu, | de libro encheridion, de duabus animabus, | de actis Fortunati, epistola ad Volusianum, | de divinacione demonum, de humanitate Christi, | de essencia divinitatis Christi, de opere monachorum, | de agone christiano, ad inquisiciones Januarii, | adversus Felicianum hereticum, ad Pascencium Arrianum, | de gracia et libero arbitrio, de correpcione et gracia, | de predestinacione sanctorum, de videndo Deum, | de bono perseverancie, sermones de verbis Jacobi, | de orando Deo ad Probam, de caritate, de timore | de penitencia, de paciencia, de soliloquiis, | de libero arbitrio, super genesi contra Manicheos, | contra epistolam fundamenti, de bono coniugali, | de virginitate, contra quinque hereses; | quedam bona notabilia; de virtutibus cardinalibus; | sermones cum notabilibus multis valde, de diversis materiis collecti. |

132. Item libellus Hugonis de oracione; | duo sermones de Laurencio et assumpcione; | liber de modo Deo serviendi; quedam de sacramentis Hugonis; | tractatus metricus Johannis de Gerlandia de confessione cum glosa | bona, et postea quidam sermones; | libellus Hugonis de 12 fructibus ligni vite; | Alanus de penitencia; | de modo prelatorum preessendi; | sermones aliquot boni et notabilia bona; | 'ave preclara', bene interpretatum; | Bernhardus de querendo Deum devotus; | optimus sermo de b. virgine; | divisiones quedam valde bone; | sermo de ascensione Domini; | libellus optimus de instructione noviciorum; | liber Hugonis de arra anima. |

133. Item volumen bonum, sed parvum, in quo sunt: breviloquium Bonaventure | sentenciis correspondens; breviloquium s. Thome de fide optimum; | tabula excerptorum Augustini, que sequuntur: de agone christiano, de | correpcione et gracia, de gracia et libero arbitrio, de moribus ecclesie; | sermones Richardi; de vera innocencia, de sancta virginitate, | de vera religione, de | natura boni, de utilitate credendi, | de videndo Deo, de orando Deo, de cena Domini, | de doctrina christiana, de symbolo contra Judeos, | de perfectione iusticie hominis, de quantitate anime, | de libris soli- | loquiorum, de fide ad Petrum, de encheridion, | contra 5 hereses, de disciplina christiana, de utilitate | agende penitencie, de laude karitatis, de

verbis Domini, de vita christiana, de singularitate clericorum, | de mirabilibus sancti spiritus, de symbolo, de immortalitate anime, | de musica, de continencia, de mendacio, | de baptismo parvulorum, de spiritu et littera, | de fide et operibus, de natura et gracia, de correctione Donatistarum, de presencia Dei, de gracia Cristi | contra Pelagianum, contra sermonem Arrianorum, | de cathezisandis rudibus, de opere monachorum, | super genesi ad litteram, contra Manicheos, | de diversis questionibus, de divinacione demonum, | de baptismo contra Donatistas, de libris retractacionum, ‖ de achademicis, de ordine rerum, de vita beata, | de immortalitate anime, de moribus ecclesie contra Manicheos, | de libero arbitrio, de duabus animabus, de actis Fortunati, | de fide et symbolo, de magistro, de civitate, | contra Julianum, contra Faustum, de vita patriarcharum, | de diffinicione recte fidei, de nupciis et concupiscencia, | de bono coniugali, de bono viduitatis, | de adulterinis coniugiis, contra adversarium legis et prophetarum, | contra Pelagianos, ad Bonifacium papam; | de 8 questionibus ad Dulcicium, | epistola de libero arbitrio, de origine anime, | contra Maximianum hereticum, contra Felicianum Arrianum, | de omnibus heresibus, Orosio dyalogus, | de predestinacione sanctorum, de bono perseverancie, de 10 cordis, de quatuor virtutibus cardinalibus, | de cantico novo, de 4. feria, de cathaclismo, | de tempore barbarico, de predestinacione gracie Dei, | sermo de pastoribus, sermo de ovibus, de amore proximi, | de timore, de penitencia, de benedictionibus, de patiencia, de luctu, | de benedictione Esau et Jacob, | de sermone Domini in monte, ad Romanos explanacio, | explanacio ad Galathas, | sermo de vanitate huius seculi, | sermo de karitate Dei, epistole plures Augustini, | ad sanctimoniales, super psalmo 'Servite Domino in timore', | de duplici pena medicinali et penali, de duplici genere persecutorum, | de ieiunio reprehensibili, de vita eterna, de eternitate, | liber confessionum, sermo de preceptis decalogi optimus | per modum tractatus, non est b. Augustini, sed eque bonus, et debet | eius principium inquiri in fine libri foliis antepenultimis propter transposicionem | scriptorum. | *f. 37R.*

134. Item summa egregia domini Wilhelmi Parisiensis de virtutibus | et viciis. |

135. Item rethorica divina seu de oracione eiusdem Wilhelmi Parisiensis; | de fide et legibus eiusdem domini Wilhelmi Parisiensis; | Cur Deus homo eiusdem; | de immortalitate anime eiusdem; de gracia eiusdem domini Wilhelmi Parisiensis. |

136. Item sciencia sapiencialis de universo corporali complete | domini Wilhelmi Parisiensis; | tractatus nobilis de formalitatibus Francisci etc.; | tractatus Scoti, doctoris subtilis, de distinctione predicamentorum cum | septem subtilissimis et optimis questionibus. |

137. Item sciencia sapiencialis de universo spirituali complete | domini Wilhelmi Parisiensis cum tabula in fine et tabula de gracia. |

138. Item 19 libri Ardmachani de questionibus Armenorum, boni et |

rari; | liber eiusdem Ardmachani brevis de non mendicaturis | publice clericis; | libri eiusdem 7 de paupertate Christi, | et sunt hee 5 sentencie premisse bone mirabiliter et preciose.

139. Item volumen valde bonum excerptorum infrascriptorum de | libris Augustini et aliorum, | primo de vita activa et contemplativa | Prosperi III, de oracione dominica Cypriani, | de meditacione Anselmi, de epistolis Augustini multis, | de doctrina christiana Augustini, de quantitate anime Augustini, de disciplina christiana, de decem cordis Augustini, | de conflictu viciorum Augustini, de bono coniugali, | de ecclesiasticis dogmatibus, de virginitate, | de libero arbitrio, de fide ad Petrum, Augustini ad Orosium, ‖ f. 37 V. Augustini de paciencia, Hugonis super ecclesiasten, | Richardi super Danielem, Gilberti super cantica canticorum, | Augustini 83 questionum, de professione sacre viduitatis, | de contemptu mundi Hugonis, de tribus diebus Hugonis, | de archa Noe Hugonis, de meditacione Hugonis, | de soliloquio eiusdem, de 12 patriarchis Richardi, | de exposicione psalmi 50. eiusdem, de statu interioris hominis eiusdem, | de omeliis Crisostomi, de compunctione cordis Crisostomi, | de sermone eiusdem de misericordia, de beneficiis Senece, | de epistolis Senece, de amicicia Tulii, de senectute eiusdem, | de paradoxiis Tulii, de omeliis Crisostomi super Matheo, | de arra anime Hugonis, de consolacione philosophie Boecii; | de dydascolicon Hugonis, de exposicione eiusdem super cantico b. virginis, | de epistolis b. Bernhardi, de amore Dei eiusdem, | liber eiusdem ad Eugenium, Augustini de spiritu et anima, | de mirabilibus Solini, Valerii Maximi, | Quintiliani de causis, excerpta Holkoth super libro sapiencie | et Salustii cum tabula, de officiis Ambrosii, | de iure civili et legibus, de sentenciis diversorum oratorum Senece, | pars de questionibus naturalibus Senece, de natura deorum | et de Deo Socratis Tulii, de officiis Tulii, de invectiva pro Milone Tulii a 7. usque 14., | de Tusculanis questionibus Tulii cum tabula super premissis | ab officiis Ambrosii etc. |

140. Item Hasso de contractibus; Oyta de eisdem per contrarias conclusiones; | speculum peccatorum b. Bernhardi; sermo Jheromini de conversione Pauli; | Holkoth de enigmatibus Aristotilis moralizatis; | Cancellarius de virtutibus et viciis; | Aurelianensis legumperitus de usura; | speculum peccatorum, Augustini secundum aliquos; | quatuor libri Hugonis, secundum alios Richardi de Sancto Victore, | de discrecione arcium, rerum, parcium mundi et regnorum; | capitula librorum de sacramentis Hugonis; | libellus de mirabilibus Rome; liber anime Johannis pape; | liber Jheronimi de Hebraicis questionibus; quedam de libro prohemiorum Ysidori; | prefaciones Jheronimi in interpretaciones nominum Hebraicorum; | optima terre sancte descripcio; tractatus Cur Deus homo Wilhelmi Parisiensis. |

141. Item tractatus subtilissimus Orem de configuracionibus; | Hasso de reductione effectuum specialium in effectus vel virtutes communes; | quotaciones et tytuli psalmorum secundum Gorram; | tractatus Nycolai de Lyra, quod Christus sit verus Messias Judeis | in lege promissus; | confutacio

Judei ex evangelio secundum Nicolaum de Lyra; | tractatus Orem de communicacione ydiomatum; | Hasso de dici de omni in divinis; | Antisiodorensis de quibusdam terminis in divinis; | sermo Oyta de annunciacione beate Marie; | tractatus b. Bernhardi de ambicione clericorum; | quedam ex omelia Bernhardi de confessoribus; | sermo Hassonis de nativitate beate Marie; | sermo Hassonis de annunciacione beate Marie; | sermo Jheronimi de eadem; sermo Hassonis de concepcione beate Marie; | sermo Oyta de eadem; sermo Hassonis de assumpcione; | sermo Hassonis de trinitate; pars Hassonis de horis canonicis; | sermo Hassonis de ascensione Domini; | sermo Hassonis de moribus et vita ad canonicos regulares; | porcio sermonis de epiphania; | vesperie Hassonis disputate; sermo Oyta de beata virgine; | alter sermo de beata virgine. ‖

142. Item egregius tractatus de vita Jhesu Christi; | sermo de passione eiusdem Domini nostri; | summa Alani de arte predicandi; | auctoritates quedam bone doctorum; | liber b. Bernhardi de cena Domini, distinctus in quatuordecim | sermones; | omelia vel sermo Hassonis de s. Elizabeth; | omelia de translacione ipsius; omelia Gregorii super illo 'Maria Magdalena | et Maria Jacobi'; sermo Oyta de festo | penthecostes; sermo b. Bernhardi de eodem compendiose; | omelia Gregorii super illo 'Maria stabat ad monumentum'; sermo b. Bernhardi de annunciacione Domini; | sermo eiusdem de salutacione angelica; | omelia Gregorii super illo 'Designavit et alios 70 discipulos'; | omelia Gregorii super illo, 'Cum appropinquaret Jhesus Jherico'; | omelia Origenis super illo 'Attendite a falsis prophetis'; | omelia Gregorii super illo 'Euntes in mundum'; | omelia Jheronimi super illo 'Convocatis Jhesus duodecim'; | omelia Bede super illo 'Factum est etc.' et illo 'Sedebat docens'; | omelia Gregorii super illo 'Homo quidam erat dives et induebatur'; | pars epistole Jheromini ad Eustochium de assumpcione; | philobiblon Richardi de dignitate librorum. | f. 38R.

143. Item meditaciones b. Bernhardi; liber b. Augustini de corpore Christi; | legenda de XI M virginum; tractatus b. Bernhardi super psalmo 90. 'Qui habitat'; | liber b. Bernhardi de vita Malachie episcopi; | liber b. Bernhardi de moribus adolescentum; | notacio Notkeri de viris illustribus; | omelia Bernhardi super illo 'Stabat iuxta crucem Jhesu mater'; | sermones Petri Ravanensis de symbolo; | tractatus Paduani de translacione imperii; | cathalogus imperatorum; | Hasso de principalibus arti magice non dandis; | collacio facta coram papa Anselmi Sockardi; collacio Florentinorum coram eodem; | epistola universitatis Parisiensis ad regem Francie; | epistola Hassonis ad cancellarium super unionem; | epistola eiusdem universitati Wyenensi; epistola eiusdem ad eandem; epistola universitatis Wyenensi ad Parisiensem; | avisamentum cuiusdam Carthusiensis pro unione; | sermo Oyta de purificacione Marie; | sermo Oyta de nativitate beate Marie; | sermo Oyta de adventu Domini; | sermo Oyta in nativitate Domini breviter; | disposicio sermonis in festo omnium sanctorum; | sermo Oyta de novo sacerdote; | sermo

Oyta de s. Bernhardo; | Clementina de magistris; | Hasso de ydiomate Hebraico. |

144. Item egregius sermo de passione Domini; | liber Augustini de conflictu viciorum et virtutum; | liber Augustini de symbolo; | epistola Bernhardi de cura rei familiaris; | liber Augustini soliloquiorum ad Deum; | compendium Augustini super 'Ave Maria'; | compendium Augustini super 'Pater noster'; | breviloquium Augustini super 'Salve regina'; | liber Augustini de
f.38V. vita christiana; | quedam prothemata in verba Dei; || liber Augustini de cohabitacione mulierum; | deploracio Anselmi super virginitate amissa; | contemplacio Bernhardi super 7 horis canonicis; | liber Augustini de contemptu mundi ad clericos; | stimulus amoris Bernhardi ad Christum, sed secundum alios sermo | Anselmi de passione Domini; | tractatus Bernhardi de septem
38R. contemplacionis gradibus; | liber Bernhardi de bono consciencie; | liber confessionum seu soliloquiorum eiusdem; | quedam pauca excerpta de confessionibus Augustini; | tractatus Bernhardi de septem alis Cherubim et pennis; | tractatus Bonaventure de gradibus ascendendi in veram sapienciam; | oracio Bernhardi, que dicitur Carthusia; | tractatus Bernhardi de forma honeste vite; | regula quedam clericorum Hassonis; | ibidem in margine epistola ad novicios; | dyalogus inter Christum et latronem sero penitentem; | dyalogus inter Christum et Cayn dampnatum; | liber meditacionum Bonaventure, qui Ymago eterne vite appellatur; | carmen cancellarii Parisiensis inter corpus et animam; | regula b. Augustini cum glosa venerabilis Hugonis de Sancto Victore; | epistola Hillegardis; exposicio eiusdem per priorem Eberbacensem; | de articulis fidei determinacio succincta. |

145. Item epistola Dyonisii ad Thymotheum de morte beatorum | Petri et Pauli apostolorum; | liber Crisostimi de laudibus Pauli, et in principio habentur | versus Damasi pape eciam de laude Pauli; | sermo Crisostimi de sancto Job; | liber Crisostimi de reparacione lapsi; | liber Crisostimi de milicia spirituali; | liber Crisostimi de turture; | liber Crisostimi de compunctione cordis; | sermo Crisostimi de Lazaro resuscitato; | liber Crisostimi de eo, quod nemo ledatur ab alio quam semetipso; | omelia sive sermo Crisostimi de cruce et latrone; | omelia Crisostimi super illo 'Ue mundo a scandalis'; | Crisostimi de principio Marci evangeliste; | Crisostimi de inscripcione psalmi 50.; | liber Crisostimi de erudicione discipline; | sermo Crisostimi de ieiunio et lectione geneseos; | sermo Crisostimi de milicia christiana; | sermo ad Theodorum monachum Crisostimi; | sermo Crisostimi de Eutropio; | sermo Crisostimi, cum de eius expulsione ageretur; | sermo Crisostimi de recipiendo; | sermo Severiani, dum esset susceptus; | sermo Crisostimi, cum de Asia regressus esset Constantinopolim; | sermo alter Crisostimi post exilii prioris reditum; | liber Crisostimi ad Theodorum monachum; | sermo Chrisostimi ad neophitos; | omelia Crisostimi super psalmo 50.; | tractatus Crisostimi in psalmum 50.; | omelia Crisostimi super illo 'Egressus Jhesus in partes Tyri et Sydonis' pulcherima; | sermo de

nativitate Domini Crisostimi; | sermo Crisostimi de nativitate Domini et de concepcione b. Johannis baptiste; | sermo Crisostimi de cruce et latrone; | item sermo Crisostimi de cruce et latrone; | sermo Crisostimi de ascensione Domini; | sermo Crisostimi de penthecoste; | sermo Crisostimi de muliere Chananea sub figura persecucionis; || sermo Crisostimi de divite *f. 39R.* epulone; | liber Augustini de opere monachorum; | omelia Bernhardi super illo 'Missus est' etc.; | sermo b. Bernhardi de incarnacione Domini; | sermo b. Bernhardi de festo penthecostes; | sermo eiusdem de eodem; | sermo tercius Bernhardi de eodem; | sermonis Crisostimi pars de eodem; | sermo Bernhardi de dedicacione templi; | sermo alter Bernhardi de edificacione templi; | sermo 2. Bernhardi de eadem; sermo 3. Bernhardi de eadem; | sermo 4. Bernhardi de eadem; liber Bernhardi de diligendo Deo; | liber Bernhardi de karitate; | epistola eiusdem ad canonicos Lugdunenses de concepcionis beate | Marie celebritate; | sermo b. Bernhardi de assumpcione beate Marie; | sermo eiusdem de nativitate beate Marie; | liber Bernhardi de libero arbitrio et gracia; | liber Bernhardi de precepto et dispensacione; | liber Bernhardi ad milites templi; | liber Bernhardi ad fratres de monte Dei ordinis Carthusiensis. |

146. Item epistola Hassonis magna de concilio generali celebrando pro unione; | epistola Hassonis clericis missa quasi per demonem ymaginarie; | epistola pape ad universitatem Parisiensem; | quedam dicta notabilia b. Gregorii et brevia; | glosa super 'Pater noster' Hassonis; | glosa super 'Ave Maria' Hassonis; | epistola Soldani ad Clementem sextum; | epistola Clementis ad Soldanum responsoria; | epistola concilii pacis per modum dyalogi magistri Henrici de Hassia, qui dicitur | Hasso; | collacio facta per Hassonem coram papa; | epistola Hassonis de contemptu mundi; | epistola Hassonis ad Eberbacensem; | epistola parva Hassonis ad Eberbacensem; | epistola Hassonis exhortatoria ad pacem ecclesie ad imperatorem etc.; | epistola Hassonis ad episcopum Wormaciensem, in qua interserit propheciam | Hillegardis; | liber de meditacione anime Hugonis de Sancto Victore; | epistola Hassonis decano Moguntino de vita spirituali ducenda; | epistola Hassonis de scismate; speculum anime Hassonis; | omelia Hassonis super illo 'Loquente Jhesu ad turbas'; | omelia Hassonis de festo clavorum; | epistola Hassonis super obitu fraterno; | tractatus Hassonis de misteriis misse correspondentibus passioni Christi; | tractatus Hassonis de discrecione spirituum; | tractatus Hassonis de horis canonicis; sompnium morale Pharaonis; | omelia super illo 'Loquente Jhesu ad turbas'; | omelia de lancea, cruce etc. Hassonis. |

147. Item constitucio errorum revocatorum et condempnatorum; | errores Parisius et in Anglia condempnati; | errores cuiusdam Parisius revocati; | errores alterius eciam ibidem revocati; | errores Aristotilis in fide katholica male sonantes; | errores Averoys sui commentatoris; | errores asscripti Avicenne; | errores Algazelis sui sequacis; | errores Alkindi magice artis; |

f.39V. declaraciones quorundam articulorum suprapositorum; ‖ egregie et autentice diffiniciones de Deo; | pulchra metra de artibus et scienciis; | quedam proposiciones Parisius condempnate; | determinacio studii Wyenensis super articulis magistri Johannis Minczinger; | determinacio studii Pragensis super
39R. eisdem; | posicio articulorum dictorum ipsius magistri Johannis Minczinger; | questio Hassonis de adoracione latrie Christi post resurrectionem; | questio Hassonis cum duabus annexis de religioso sua repetente | in iudicio contenciose; | questio alterius de resurrectione Christi; | egregia tabula super sentenciis magistri Petri; | principium valde solempne in theologiam; | principium simile in philosophiam moralem; | quedam interpretacio aliquot Origenis; | interpretacio compendiosa anthiclaudiani; | thema bonum in theologiam; | quedam interpretacio Origenis; | thema in theologiam; thema in theologiam; | ars pulchra faciendi sermones; | tractatus Hassonis de modo predicandi; | Clementina de erroribus Begardorum; | liber Thome de Aquino de 4 virtutibus cardinalibus; | liber Senece de eisdem seu de formula honeste vite; | versus notabiles de capitulis biblie; | Alfonsius de disputacione duorum Judeorum rabi super | adventu Messie, scilicet Jhesu Christi; | libellus Paschalis Romani de obiectione Judei articulos fidei inpugnantis. |

148. Item sermones Leonis pape de XL. XVII succedentes; | sermones eiusdem Leonis de passione Domini XXII; | sermones eiusdem Leonis de pascha II; | sermones eiusdem Leonis de ascensione II; | sermones eiusdem Leonis de penthecoste III; | sermones eiusdem Leonis de adventu Domini 4; | sermones eiusdem Leonis de nativitate Domini 2; | sermones b. Augustini de eadem; | omelia b. Gregorii de eadem; | omelia Ambrosii de eadem; | sermo eiusdem de eadem; | omelia Augustini super inicio ewangelii Johannis; | omelia Origenis in vigilia nativitatis Domini; | sermo Leonis pape in epiphania Domini; | sermo eiusdem in octava eiusdem; | sermo synodalis; alter sermo synodalis; | sermo Oyta de adventu Domini; | sermo Oyta de dominica 3. adventus; | sermo egregius de s. Thoma de Aquino; | sermo b. Bernhardi de adventu triplici; | sermo eiusdem Bernhardi de vigilia nativitatis; | sermo eiusdem Bernhardi de omnibus sanctis; | sermo eiusdem Bernhardi de festo omnium sanctorum; | sermo eiusdem Bernhardi de festo Michaelis; | sermo eiusdem Bernhardi de s. Benedicto; | sermo 2. eiusdem Bernhardi de eodem; | sermo 3. eiusdem Bernhardi de eodem; | sermo b. Bernhardi in natali Petri et Pauli; | sermo Innocencii de b. Gregorio papa; | sermo Maximini episcopi de cena Domini; | sermo Oyta de omnibus
f.40R. sanctis 'Gaudete' etc.; ‖ sermo Hassonis de annunciacione; | sermo egregius per modum tractatus de beata virgine; | sermo brevis de dominica 2. post pascha; | sermo synodalis; sermo alter synodalis; | principium bonum in libris theologicalibus; sermo de omnibus sanctis; | certe collaciones disputatorie baccalaureorum theologie; | recommendaciones magistrorum Oyta; | questio bona de perpetuanda policia; recommendacio magistrorum; | thema pro consimili; thema aliud pro consimili; | thema tercium pro consimili. |

149. Item tractatus bonus de officio exhortancium ad aliquod exequendum; | sermo bonus de eligendo prelato; | constituciones quedam apostolice; sermones 3 de nativitate Domini; | sermo de omnibus sanctis; | sermo de circumscisione Domini; | liber de lite pendente inter Christum et dyabolum, totus | iuridicus et theologicus; | quedam epistole Soldani et Clementis pape; | quedam constituciones apostolice; historie de visitacione et s. Brigida; | tractatus Arnoldi de Villa Nova de confectione vinorum. |

150. Item divisiones et sentencie summarie fere omnium librorum canonis | biblie valde notabiles Hassonis, quas Parisius collegit, sed eo | non ordine quo in biblia continentur, | primo igitur prologum optimum in theologiam, | super genesim, exodum, leviticum, numeri et deuteronomium etc., | super Josue, iudicum, Ruth, regum, paralipomenon, Esdre | et Neemie, Thobie, Judith, Hester et Machabeorum etc., | super psalmorum, trenorum et canticorum, | super Job et ecclesiastes, super proverbiorum, sapiencie | et ecclesiatici, super Ysaie, Jheremie, Ezechielis et Danielis, | insuper et Osee, Johelis, Amos, Abdie, Jone, Michee, | Naum, Abacuc, Sophonie, Aggei, Zacharie, | Malachie, Baruch, super Mathei, Marci, Luce | et Johannis, super epistolarum Pauli ad Romanos, | prime ad Corintheos, 2. ad Corintheos, ad Galathas, | ad Epheseos, ad Philippenses, ad Colocenses, ad Tessalonicenses | prime, ad Tessalonicenses 2., ad Thimotheum prime, ad Thimotheum 2., ad Tytum et ad Hebreos, super actuum apostolorum, | super epistolarum canonicarum Jacobi, Petri II, Johannis III et Jude, | super apokalipsis libro; deinde sequuntur versus de libris | et capitulis omnibus tocius biblie; quidam prologi epistolarum Pauli; | rubrice scholastice historie; | liber Bede de distinctione temporum; decretum Ormisde pape, | editum de scripturis divinis, quid recipiendum sit aut refu- | tandum ab ecclesia; capitula distincta de libro Jheronimi de viris | illustribus; idem de libro Gennadii; | idem de libro Ysidori; | divisiones decreti et capitula decretalium cum rubricis | atque versus de eadem materia; de principio conferente ad sacram | scripturam; de commendacione psalterii. |

151. Item liber Cassiodori de anima et corpore; | sermo Bernhardi in concilio Remensi; | notula quedam pro sermone de prelatis; | sermo synodalis satis subtilis; sermo de s. Benedicto; | sermo synodalis; sermo synodalis; | sermo elegans factus coram papa; sermo magistri Nycolai Orem; sermo Bernhardi in dominica palmarum; | sermo eiusdem in ascensione Domini; | sermo Maximini in ascensione Domini; sermo Bernhardi de adventu; | sermo eiusdem de vigilia nativitatis Domini; || sermo eiusdem de nativitate *f. 40v.* Domini; sermo de eadem nativitate; | sermo Bernhardi de eadem nativitate; sermo eiusdem de eadem; | adhuc alter sermo eiusdem de eadem; sermo Bernhardi de | circumscisione Domini; omelia Origenis de circumscisione Domini; | sermo Bernhardi de circumscisione; sermo eiusdem de epiphania; | sermo eiusdem de eadem; sermo Innocencii de conversione Pauli; | sermo Petri Ravennatis de Johanne Baptista; sermo Bernhardi in festo Petri et Pauli; | sermo Innocencii in transfiguracione Domini; | sermo Bernhardi de

Maria Magdalena; sermo eiusdem de proprietatibus lacrimarum; | sermo eiusdem de trina qualitate ipsarum; | sermo Leonis pape de cathedra Petri; | sermo Maximini episcopi ad vincula Petri; | sermo Bernhardi de nativitate Marie; sermo eius de eadem; | sermo Bernhardi de assumpcione; sermo eiusdem de purificacione; | sermo alius eiusdem de eadem; | sermo eiusdem alter de eadem; | sermo Maximini de festo omnium sanctorum; | sermo Anglicanus bonus de concepcione beate Marie; | sermo Augustini de adventu Domini; sermo Ambrosii de eodem; | sermo Augustini de nativitate Domini; | sermo Augustini de b. Stephano; | sermo eiusdem de octava Stephani; sermo Augustini de Johanne evangelista; | sermo eiusdem de eodem secundus; sermo Augustini de innocentibus; | sermo Crisostimi de eisdem; sermo Leonis pape de nativitate Domini; | sermo Leonis pape de circumscisione; sermo Crisostimi de annuncione; | sermo Augustini de eadem; sermo eiusdem de adventu Domini | in carnem; sermo eiusdem de confessione; | sermo eiusdem de fraterna dilectione; sermo Augustini de | ieiunio; sermo eiusdem de XL.; | sermo Petri Ravennatis de laude Adolphi episcopi; | sermo Maximini de XL.; sermo Petri Ravennatis de 4. feria ante 'Invocavit'; | sermo Petri Ravennatis de quinquagesima; sermo eiusdem de eadem; | sermo Petri Ravennatis de quadragesima; sermo eiusdem 2. de eadem; | sermo eiusdem 3. de eadem; sermo Petri Ravennatis de ieiunio; | sermo eiusdem 2. de eodem; | sermo Petri Ravennatis de prandio pharisei; | sermo eiusdem 2. de eodem; | sermo eiusdem 3. de eodem; | sermo Petri Ravennatis de Matheo theeloneario; | sermo eiusdem 2. de eodem; | sermo eiusdem 3. de eodem; | sermo Petri Ravennatis de Zacheo publicano; | sermo eiusdem de s. Felicitate; sermo Petri Ravennatis de paciencia; | sermo eiusdem 2. de eadem; sermo eiusdem 3. de eadem; | sermo Crisostimi de decollacione Johannis Baptiste et pulchra metra adhuc; | omelia Bede super illo 'Advocans Jhesum parvulum'; | sermo Chrisostimi de penitencia; epistola Anselmi de ingressu religionis; | questio bona determinata de Dei providencia; | questio de articulis fidei lumine naturali investigantibus; | questio Hassonis de lege christiana omnibus secretis maxime supere- | minenciore; sermo Hassonis de conversione Pauli; | sermo Hassonis de omnibus sanctis; sermo eiusdem de missione | spiritus sancti; sermo bonus de beata virgine; | sermo alter bonus eciam de eadem. |

152. Item liber Hassonis bonus de falsis prophetis; | epistola Hassonis contra emulos cleri ecclesie Dei; | tractatus Lurczonis de squaloribus curie papalis; | liber Hassonis de invectiva scismatis, metricus et bonus; | declamacio metrica Hassonis de kathedra Petri; | poema metricum b. Bernhardi de sacramento corporis Christi; | liber Hassonis de verbo incarnato; ‖
f.41R. constitucio pape de festo sacramenti; | optime divisiones et summarie conclusiones Canandi super sentenciis; | liber egregius Thome de Aquino de vita Jhesu Christi per totum | decursum evangeliorum. |

153. Item liber Hugonis de XV scalis angelicis; | tractatus eiusdem de

oracione dominica; | sermo eiusdem de nativitate Domini; | liber eiusdem de virtutibus cardinalibus; | sermo eiusdem de obediencia; tractatus eiusdem de cognicione propria; | sermo Hugonis de beata virgine; | sermo Hugonis de passione Jhesu Christi; sermo alius de eadem; | sermo adhuc de eadem alter; sermo Hugonis de s. Johanne; | tractatus Hugonis de oblacione sacrificii; sermo Hugonis alter; | sermo Hugonis de cavenda sanctitatis ostensione; | sermo eiusdem de transfiguracione Domini; | sermo eiusdem de karitate; sermo eiusdem de dilectione Dei; | sermones aliquot boni de canticis canticorum; | aliqua bona de sole et eius methaforis; | sermo de passione Domini; | liber Bernhardi de consideracione; | quedam de gradibus amoris; de signis perfecte dilectionis Hugonis; | consideracio fidelis anime; sermo Bercolfi ad religiosos; | quedam Innocencii de officio misse; quedam de officio pastoris. |

154. Item multi sermones boni, licet antiqui, videlicet in vigilia | nativitatis vel in vigilia pasche, sermo de omnibus sanctis, | sermo de sancto Martino, | sermo de XL. ad iudices et in visitacionibus, | sermo in decollacione Johannis baptiste, | sermo egregius de dilectione Dei et proximi; | sermo synodalis coram clero; | sermo in kathedra Petri, sermo in purificacione beate Marie, | sermo de b. Nycolao, sermo de sancta trinitate, | sermo de die rogacionum, sermo in die cene Domini, | sermo de b. Johanne Baptista, sermo de dilectione Dei, | sermo de b. Nycolao vel Martino, | sermo optimus de angelis sermo in 3. dominica adventus, | sermo in die cinerum, sermo in quinquagesima, | prothema in sermonem, aliud prothema in sermonem, | aliud prothema in sermonem, sermo in dedicacione ecclesie, | sermo de s. Dyonisio, sermo in purificacione; | sermo in die cinerum, sermo dominice post epiphaniam, | sermo feria 4. post pascha; sermo feria 3. post pascha, | sermo generalis de adventu, sermo de ultima dominica in | adventu, | sermo ⟨de⟩ efficacitate oracionis, | sermo de sancto Barnaba, | sermo de assumptione beate Marie, | sermo de conversione s. Pauli, | sermo efficax de b. Andrea; | quedam de viciis capitalibus. |

155. Item liber de preparacione cordis; | tractatus de duobus preceptis decalogi, scilicet diligendo Deum et proximum; | liber de clericali disciplina Petri Aldefonsi; | tractatus de arbore amoris; | tractatus de fructibus et gradibus contemplacionis etc. |

156. Item speculum humane salvacionis, correspondens figuris et enigmatibus | tocius canonis biblie; | multa bona notabilia diversorum doctorum sacre scripture; | oraciones de beata virgine; meditaciones b. Augustini; | sermo Augustini de venumdacione Joseph; epistola Augustini de oracione; | quedam de s. Thoma; quedam de Crisostimo super Matheum; | concordancia articulorum fidei cum veteri testamento; | tabula quarundam figurarum; ‖ Paschalis de disputacione Judeorum; quedam de Talmud; | multa *f. 41 V.* alia bona et de beata virgine, sed pauca sunt integra. |

157. Item liber continens optimos sermones et magistrales | diversorum

magistrorum, et sunt novelli Parisienses, | primo siquidem continetur sermo de corpore Christi, | sermo de purificacione beate Marie, | sermo de ascensione Domini, sermo de penthacostes festo, | sermo alter de festo penthacostes, | collacio de corpore Christi; collacio de s. Johanne Baptista, | sermo de s. Benedicto, | sermo de cruce vel in cuiuscumque electione, | sermo synodalis magistralis, sermo in electione, | sermo de visitacione etc., sermo de b. Bernhardo, | sermo de die parasceves; sermo de s. Francisco, | sermo de ascensione Domini, sermo de dominica in passione Domini, | sermo de festo corporis Christi, sermo de rogacionibus, | sermo de festo Petri et Pauli; | sermo de assumpcione beate Marie virginis; | sermo de recommendacione sacre scripture; | sermo de festo penthecostes; | sermo de commendacione alicuius, sermo alter de recommendacione alicuius, | sermo de penitencia quadragesimali, | quedam collecta de beata virgine; sermo de s. Benedicto, | sermo de visitacione, sermo de nativitate Christi, | quedam de sermonibus Lynconiensis, | deinde tres boni sermones applicabiles, | sermo de visitacione etc., sermo de festo Petri et Pauli, | sermo de dominica prima quadragesime, recommendaciones sciencie moralis, | sermo de spiritu sancto, sermo de angelis etc.; | deinde sequuntur sermones boni de tempore ab adventu | Domini fere usque in finem; | deinde sequitur sermo de natali Domini; | sermo de dominica III. quadragesime; sermo de dominica 4. | quarta quadragesime; sermo de dominica 5. quadragesime; | sermo de dominica in palmis; | deinde sequuntur quedam dicta doctorum. |

158. Item volumen bonum continens infrascripta: | primo glosa Petri Blesensis super Job; | morale sompnium Pharaonis bonum; | glosam Treveth super epistola Valerii Maximi de | non ducenda uxore ad Rufinum cum textu; | epistolare Petri Blesensis continens in se C et LIII | epistolas cum duplici tabula in fine posita, et sunt | tam theologicales, morales quam rethorice, ut patet predictas | tabulas intuenti; | librum Petri Blesensis 4 tractatuum 'Quales sunt' de prelatis; | librum Petri Blesensis de opposicionibus contra perfidiam Judeorum | cum tabula; | epistolam Petri Blesensis de oracione dominica; | librum de fide Petri Blesensis C et IX capitulorum; | epistolam Petri Blesensis, in qua petit papam, ut quedam | verba emendet, que multis videntur absurda, et habet | multa bona; | invectivam Petri Blesensis in rebellionem clericorum et canonicorum; ‖ reprehensionem nepotum Petri Blesensis super ingratitudine et malicia; | anxiam querelam Petri Blesensis contra prelatum; | anxiam querelam Petri Blesensis contra officialem; | querelam Petri Blesensis de mendacio et falsitate; | raciones Petri Blesensis de institucione clericorum; | epistolam Petri Blesensis ad papam, ut liberet eum a nequissimis pressuris; | epistolas tres personales Petri Blesensis; | epistolam Petri Blesensis de vita Guthlaci; | epistolam Petri Blesensis ad vacandum lectioni divine et contemplacioni; | epistolas octo personales Petri Blesensis, in quarum aliquibus | pulchra de observancia interdicti; | epistolam Petri Blesensis de vita s. Trophini; | tractatum Petri Blesensis de

f.42R.

translacione s. Stephani; | conquestiones Petri Blesensis de diversitate sectarum; | soluciones P. Bl. ad varias et graves questiones theologicas; | epistolam P. Bl., an maius peccatum sit in mente vel ore; | epistolam P. Bl. de diversis modis ignorancie; | epistolam P. Bl. de planctu et precibus; | epistolam P. Bl. de accusacione sui, imploracione beneficiorum | Christi, de penis inferni et periculis mortis; | epistolam P. Bl. de modis diligendi; | epistolam P. Bl., an abstinere a malo sit benefacere; | epistolam P. Bl. de variis modis excommunicacionum; | epistolam P. Bl. de resurrectione Lazari; | epistolam P. Bl., an dormiendo quivis mereatur; | epistolam P. Bl., quomodo Deus retribuat hic et in futuro; | epistolam P. Bl., quare non predicet; | epistolam P. Bl. de non eligendo insufficienti; | epistolam P. Bl., an liceat hesitare volenti ingredi religionem ad quam etc.; | epistolam P. Bl. instanter deprecandi in periculis mortis imminendis; | epistolam P. Bl., an Deus plus hominem an homo plus Dominum diligat; | epistolam P. Bl. contra incontinencie malos; | epistolam P. Bl. de originali peccato; | epistolam P. Bl. de elemosinis dandis; | epistolam P. Bl. de intelligencia principii psalmi 21.; | epistolam P. Bl. de scribendo in singulari numero; | tractatum P. Bl. de nativitate beate Marie; | epistolam P. Bl. de diversitate votorum, promissionum et iuramentorum; | epistolam P. Bl. de turpi vita quorundam; | epistolam P. Bl. de diverso genere mendaciorum; | epistolam P. Bl. de origine peccati; | soluciones questionum de matrimonio P. Bl.; | soluciones questionum de Jacob et Esau P. Bl.; | epistola P. Bl. an vim vi liceat repellere; | epistolam P. Bl. de impenitencia finali; | epistolam P. Bl. de solucione variarum questionum; | epistolam P. Bl. de sacerdocio, de eorum potestate et excommunicacione; | epistolam P. Bl. ad penitenciam hortacionis; | epistolam P. Bl. de mutacione legis Mosayce; | epistolam P. Bl. de observancia legalium; | epistolam P. Bl. consolatoriam de rebus amissis; | epistolam P. Bl. de prophecia hac 'Ecce virgo concipiet'; | epistolam P. Bl. solventem multas questiones; | epistolam P. Bl. de malo inobediencie; | epistolam P. Bl., an peccata originale et actuale redeant et qualiter; | epistolam P. Bl., quod Christus in triduo sepulture homo non fuit; | epistolam P. Bl., quod opus fuit genus humanum redimi Christo homine et Deo; ‖ epistolam P. Bl. de libero *f. 42v.* arbitrio et quodam modo per peccatum Ade oculi sint | aperti; | epistolam P. Bl. de duabus nativitatibus Christi; | epistolam P. Bl. de non desperando de pace ecclesie; | epistolam P. Bl. contra canonicos; tractatum P. Bl. de conciliis et synodis; | conquestus P. Bl. super nimia dilacione itineris Jherosolimitani; | passionem Reynaldi, principis Anthiochani; | de longitudine et latitudine secundum Jheronimum P. Bl.; | exhortacionem P. Bl. similiter ad transitum terre sancte. |

159. Item epistolare venerabilis Yvonis Carnotensis episcopi conti- | nens epistolas triginta octo: | prima est de non servando priori sacramento contrario, | 2. est de consecrando altari, si votum fuerit, | 3. est ad abbatem ab excommunicato benedictum, | 4. est, quod non igniti ferri vel aque calide

aut frigide examinacione | probanda est ecclesiastica persona, | 5. est de matrona excommunicanda parrochiane alterius; | 6. quod discucienda sunt eligencium studia et merita; | 7. de molendino deturpato, et quod non ipsi apostolico contra | iusticiam quicquid statuere licet, et ideo appellacione facienda etc., | 8. de abbate, qui sine licencia de claustro recesserat, | 9. de quodam vocato et venire contempnente, | 10. de eo quod non sunt consecrande parietes in violato altari, | sed tantum sunt sale et aqua exorzizandi, | 11. quod idcirco Yvo apostolicum non adierit, ne cogeretur vera negare, | 12. est de monacho iniuriato, | 13. quod metropolitanis non licet constituere in terris | suffraganeorum suorum, quicquid eis licet, et quod reus est auctor | falsi obiecti eiusdam obiecti, | 14. de dissensione Remensium et Suessionensium et abortivo excusso, | 15. de unctione illicita, 16. de oblacione satisfactionis | et onerosa, 17. de quodam intruso, | 18. de pontifice post resignatum episcopatum in abbatem electo, | utrum more abbatum sit benedicendus an non, | 19. de Stephano intruso, | 20. quod condempnari non debet aliquis nisi legitime accusatus et convictus, | 21. de ecclesie defensione, | 22. de supradicto Stephano intruso, | 23. ad patriarcham Jherosolomitanum, | 24. de inpetrando privilegio a papa, | 25. de Stephani predicti repulsione congratulacio et mutandis | litteris per surrepcionem datis vel inpetratis, | 26. quod defuncti ecclesiastica communione non aliter in morte quam | in vita sunt privandi, | 27. de Belvacense episcopo et repulsione Stephani proci, | 28. ad conventum de eligendo pontifice, | 29. de matrimoniis et coniugiis et eorum temporibus, | 30. quod facientis habet culpam, qui quod potest corrigere, non studet | emendare, 31. de pseudopredicatoribus monachis et clericis, | 32. quod imperatores Karolus et Ludovicus electiones concesserunt, | 33. de eo qui canonice fuerat electus, | 34. de pontifice absque audacia et invidia de sua | sede repulso, | 35. de non servando iuramento cui veritas, iusticia | et iudicium comites non sunt, | 36. quod in pace regnum terrenum possidetur, cum regno | celesti non contraitur, 37. peticio indumenti sacerdotalis, | 38. de quiete et vexacione monachorum discucienda; | deinde sequuntur epistole bone apostolicorum, imperatorum, archiepiscoporum | diversarumque personarum numero quadraginta quinque; | collacio de philosophia Alexandri Magni, regis Macedonum, et | Dindimi, regis Bragmannorum, per litteras alterutrim facta; | egregius
f.43R. liber et autenticus de vita et sanctitate Cyriaci | metricus et prosaycus. ‖

160. Item epistolare maius b. Jheronimi continens 78 epistolas et tractatus, | quarum prima est Damasi pape ad Jheronimum de 5 questionibus geneseos, | 2. est rescriptum Jheronimi de eisdem, | 3. est tractatus Jheronimi de canticis canticorum post Originem translatus, | 4. tractatus secundus de eadem, | 5. Jheronimus ad Tranquillinum quomodo debeat Originem legere, | 6. est Damasi pape ad Jheronimum de Osanna, | 7. est rescriptum Jheronimi ad Damasum de eodem, | 8. Jheronimi ad Damasum de Seraphin et calculo, | 9. Jheronimi ad eundem de eadem re lacius disputantem, | 10. Jhero-

nimi ad Damasum de prodigo filio, | 11. Jheronimi eiusdem de 7 gradibus ecclesie, | 12. Jheronimi ad eundem de fide, cui in Antiochia communicare debeat, | 13. Jheronimi ad eundem de re eadem, 14. Augustini ad Jheronimum, | 15. Jheronimi ad Augustinum, 16. Jheronimi Augustino, | 17. Augustini ad Presidium, 18. Augustini ad Jheronimum, | 19. Jheronimi ad Augustinum, 20. Augustini ad Jheronimum, 21. Augustini ad Jheronimum, 22. Augustinus ad Jheronimum, 23. Jheronimus ad Augustinum de omnibus obiectis, | 24. Jheronimus Augustino, 25. Augustini ad Jheronimum, | 26. Augustini ad Jheronimum de origine anime, | 27. Augustinus ad Jheronimum de eo quod scriptum est 'Qui totam legem | servaverit, offenderit autem in uno, factus est omnium reus', | 28. Jheronimi ad Augustinum, 29. Jheronimi ad Augustinum, 30. Jheronimus Augustino et Allippio episcopis, | 31. explanacio fidei Jheronimi ad papam Romanum | 32. Augustini Optato episcopo de origine anime, | 33. Jheronimi ad Marcellinum et Anapsichiam, | 34. disputacio de anima sub dyalogo Jheronimi et Augustini, | 35. Jheronimi ad Heliodorum monachum, post episcopum, | 36. Jheronimi exhortacio ad Rusticum super penitentem, | 37. Jheronimi Exuperancio, 38. ad Lucinum Beticum, | 39. Jheronimi ad Florentinum de ortu amicicie, | 40. Jheronimi ad eundem de re eadem, 41. Jheronimi ad Rufinum, | 42. Jheronimi ad Julianum, dyaconum Aquilegie, | 43. Jheronimi ad Niceam, ypodyaconum Aquilegie, | 44. Jheronimi exhortacio ad Rusticum monachum, 45. Jheronimi ad Crisogomam, monachum Aquilegie, | 46. Jheronimi ad Ammonium monachum, | 47. Jheronimi ad Theodosium et ceteros anachoritas, | 48. Jheronimi ad Minervium et Alexandrum de resurrectione, | 49. Jheronimi ad Paulum monachum senem Concordie. 50. Jheronimi ad Julianum exhortacio et de pigneribus suis consultum, | 51. Jheronimi ad Abigavum Spanum cecum, | 52. Jheronimi ad Castricianum, ne super cecitate que ei acciderat contristetur, | 53. Jheronimi ad Nepocianum presbiterum de vita clericorum seu monachorum, | 54. Jheronimi de vita clericorum Occeano, | 55. Jheronimi ad Paulinum de institucione clericorum et de divina scriptura, | 56. Jheronimus ad Eugenium presbiterum, quod presbiter a dyacono differat, | 57. Jheronimi ad eundem de Melchisedech, | 58. Jheronimi ad Amandum presbiterum de diversis questionibus hinc inde, | 59. Jheronimi ad Ruffinum presbiterum de iudicio Salomonis, | 60. Jheronimi ad Vitalem presbiterum, quomodo Salomon et Achaz | XI annorum leguntur filios generasse, | 61. Jheronimi ad Paulinum, cur non scripserit in Danielem, | 62. Jheronimi ad Theophilum episcopum, | 63. Jheronimi ad Cyprianum episcopum de psalmo 80., | 64. Jheronimi ad Desiderium, ‖ 65. Jheronimi ad Somniam et Fretelam de emendacione | psalterii iuxta *f. 43V.* Hebraicam veritatem, | 66. Jheronimi ad Presidium de cereo, | 67. Jheronimi ad Dardanum de terra repromissionis, | 68. Epiphanii ad Crisostimum a b. Jheronimo translata, | 69. Jheronimi Pammachio de optimo genere interpretandi, | 70. Jheronimi ad Cromacianum, Jovinianum et Eusebium, |

71. Jheronimi de honorandis parentibus, | 72. Jheronimi Occeano de unius uxoris viro, | 73. Jheronimi ad Paulinum de omnibus divine historie libris, | 74. Pammachii et Occeani ad Jheronimum de transferendo libro Origenis, | 75. Jheronimi ad predictos rescriptum, | 76. liber Jheronimi contra Helvidium de virginitate Marie, | 77. duo libri Jheronimi contra Jovinianum hereticum, | 78. altercacio Luciferiani et orthodoxi; deinde sequitur epistola b. Augustini ad Cyrillum de obitu et sanctitate | vite Jheronimi. |

161. Item epistolare minus b. Jheronimi valde bonum continens epistolas | et tractatus sexaginta quatuor, quorum numerus sequitur: | prima Jheronimi apologeticus ad Pammachium super libris | contra Jovinianum, 2. Jheronimi ad Pammachium, | 3. Jheronimi adversus Vigilancii blasphemias, | 4. Jheronimi ad Riparium presbiterum contra Vigilancium, | 5. Jheronimi ad Riparium et Desiderium contra blasphemantem, | 6. Jheronimi ad Avitum presbiterum de libris periarchon | de diversis heresibus Origenis, | 7. prefacio Rufini presbiteri ad Macharium librorum | periarchon, quos de Greco transtulit in Latinum, | 8. apologia Ruffini presbiteri, quam pro fide sua | defendenda misit Anastasio pape, | 9. Jheronimi ad Alecium respondens obiectis Ruffini, | 10. Jheronimi defensio contra accusantem pro se etc., | 11. epistola 2. Jheronimi ad Ruffinum, | 12. Jheronimi ad Thesifontem Urbicum, 13. Jheronimi ad Domnionem, | 14. Jheronimi Marco presbitero Calcide, | 15. Jheronimi exposicio fidei Niceni concilii, 16. Jheronimi ad Magnum, oratorem urbis Rome, | 17. Jheronimi ad Pammachium et Marcellam, | 18. Jheronimi exhortacio Eustochio de virginitate servanda, | 19. Jheronimi Eustochio de acceptis muneribus, 20. Jheronimi ad virgines Homenenses, | 21. Jheronimi exhortacio ad Demetriadem virginem, | 22. Jheronimi ad Furiam de viduitate servanda, | 23. consolacio Jheronimi ad Salvinam de viduitate servanda, | 24. Jheronimi ad Aggeruciam de monogamia, | 25. Jheronimi ad Aletam de institucione filie, | 26. Jheronimi ad matrem et filiam in Gallis commorantes, | 27. Jheronimi ad easdem, | 28. Jheronimi ad Cellanciam, ne uxor maritum absque | consensu dimittat religionis gracia et de tocius vite regula, | 29. Jheronimi Aselle de fictis amiciciis detrahencium, | 30. Jheronimi ad Castorinam materteram, | 31. Jheronimi arguit Sabianum, dyaconum lapsum, | 32. Jheronimi ad Fabiolam de vestibus sacerdotalibus, | 34. Jheronimi ad Fabiolam de mansionibus Israhelitici populi, | capitula 12 questionum Jheronimi ad
f.44R. Hedibiam, | 35. liber Jheronimi 12 questionum ad Hedibiam, || 36. capitula Jheronimi XI questionum ad Algasiam, | 37. Jheronimi Marcelle de 5 questionibus novi testamenti, | 38. Jheronimi Marcelle de peregrinis nominibus et verbis, | 39. Jheronimi eidem de 10 nominibus Dei apud Hebreos, | 40. Jheronimi Marcelle de fide et dogmatibus, | 41. Jheronimi eidem de blasphemiis in spiritum sanctum, | 42. Jheronimi eidem de ephod, | 43. Jheronimi Marcelle de dyapsalmate, | 44. Jheronimi eidem de Ophaz, Badin et Tharsis, | 45. Jheronimi Marcelle de questiunculis 126. psalmi, | 46. Jheronimi Marcelle de connexionibus litterarum, | 47. Jheronimi Marcelle de de-

trectoribus suis, | 48. Marcelle de Onaso, | 49. Jheronimi Marcelle de acceptis muneribus, | 50. Jheronimi Marcelle de urbe secedenda, | 51. Jheronimi exhortacio Pauli et Eustochii ad Marcellam de locis sanctis, | 52. Jheronimi Marcelle exhortatoria, 53. Jheronimi ad Marcellam, | 54. Jheronimi ad eandem de egrotacione Blesille, | 55. Jheronimi epithafium Nepociani presbiteri, | 56. Jheronimi ad Innocencium de septies percussa, | 57. Jheronimi consolatoria Tyrasio de dormicione filiarum, | 58. Jheronimi Theodore Spane de dormicione Lucini, | 59. Jheronimi de obitu Lee ad Marcellam, | 60. Jheronimi presbiteri ad Marcellam de vita Aselle virginis, | 61. Jheronimi Paulo de epitafio Blesille, | 62. Jheronimi ad Principiam virginem de obitu Marcelle, | 63. Jheronimi ad Eustochium de dormicione Paule, | 64. Jheronimi ad Pammachium de subita peregrinacione Pauline, | 65. Jheronimi Occeano de morte Fabiole, hec de epistulari | minori; deinde sequitur sermo Jheronimi de tribus virtutibus | fortitudine, sapiencia, prudencia; sermo Jheronimi vel epistola egregia ad sanctam Paulam et Eustochium | de assumpcione beate Marie virginis, et est bonus valde. | Summa igitur epistolarum Jheronimi 148 vel circa. |

162. Item epistolare b. Ambrosii continens octuaginta unam epistolas, | et sunt omnes personales, et ideo eas non annotavi preter quasdem | famosas, licet utiles sint omnes, quarum registrum in primo folio habetur. | Inter eas hec sunt valde notabiles: | epistola Ambrosii clericis directa, | epistola Ambrosii de predicacione evangelii de celo, | epistola Ambrosii Valentiniano imperatori, | epistola Ambrosii Theodosio imperatori, | epistola Ambrosii Valentiniano imperatori adversus relacionem Symachi prefecti, | epistola de relacione Symachi | prefecti, | epistola Ambrosii contra Auxencium Valentiniano imperatori, | epistola Ambrosii contra Auxencium de tradendis basilicis, | de tradicione basilice, | epistola Ambrosii de obitu Theodosii imperatoris, | tractatus Ambrosii de sanctis Gervasio et Prothasio, | tractatus Ambrosii de Naboth Israhelita, | epistola Ambrosii Valentiniano imperatori. | Deinde sequitur epistolare Cypriani valde bonum, optimas in se habens materias: | epistola 1. Cypriani ad Donatum de disciplina, | epistola 2. Cypriani ad Rogacianum de disciplina, | epistola 3. vel sermo Cypriani de disciplina et habitu virginum, | epistola 4. Cypriani de bono pudicicie, | tractatus Cypriani de lapsis, tractatus Cypriani de unitate ecclesie, | tractatus Cypriani de eo, quod ydola non sunt dii, | tractatus Cypriani de paciencia, | tractatus Cypriani de zelo et livore, ‖ tractatus Cypriani de immortalitate, | tractatus *f. 44v.* Cypriani ad Demetrianum, | epistola Cypriani ad Fortunatum de exhortacione martirii, | epistola Cypriani de exposicione dominice oracionis, | epistola Cypriani ad Cecilium de sacramento corporis et sanguinis Domini, | epistola Cypriani ad clerum suum de deprecando Deum | pro peccatis nostris, | epistola Cypriani ad Novacianum hereticum, | epistola Cypriani ad Celeritanos, | sermo vel tractatus Cypriani de opere et elemosinis etc. |

163. Item epistolare b. Bernhardi habens duas partes, quarum prima

habet | 98 epistolas et earum registrum habetur in 1. folio, | secunda pars epistolaris habet 164 epistolas, quarum | registrum habetur fere in medio voluminis, et sunt quasi omnes | iste epistole personales de diversis actibus rerum agen- | darum bone et doctrinales et ideo eas hic non notavi; | epistola b. Bernhardi ad canonicos Lugdunensis ecclesie | de concepcionis Marie festo; | epistolare Eusebii de vita et sanctitate et obitu b. | Jheronimi, de variis et multis optimis documentis | Jheronimi ante eius obitum, de statu eius in obitu et de | statu eiusdem post obitum; | epistola b. Augustini ad Cyrillum secundum Jherosolimitanum | episcopum de magnificenciis eximii doctoris Jheronimi; | deinde sequitur tractatus eiusdem de miraculis sanctitatis vite Jheronimi; | alius adhuc tractatus de dicti doctoris miraculis eius | sanctitatem monstrantibus. |

164. Item viginti libri de antiquitatibus Judeorum Flavii | Josephi in egregio volumine correspondentes fere tocius | veteris testamenti historiis et cum hoc habentes historias | varias rerum gentilitatis. |

165. Item septem libri de bello Judaico seu de excidio | Jherosolimitano Flavii Josephi, eciam in volumine | egregio multa utilia in se continenti. |

166. Item triginta quinque libri moralium b. Gregorii pape super | libro Job, quorum materia et libri optime sunt dicti et sunt | voluminis adeo egregii, ut eciam simile ei non vidimus in theologia. |

167. Item commentarium b. Ambrosii super Lucam per omelias | distinctum a principio usque ad finem, in bono volumine bene correctum. |

168. Item glosa ordinaria copiosa super libro Job. |

169. Item summa egregia b. Thome de Aquino contra gentiles, bene | conscripta et correcta. |

170. Item ecclesiastica hystoria venerabilis Eusebii XI librorum, trans- | lata a Jeronimo. |

171. Item aurora metrica Petri Helie super totum canonem | biblie. |

172. Item duo et omnes libri b. Gregorii super | Ezechielem, egregium volumen. |

173. Item Haymo super apokalipsi egregii voluminis. |

174. Item postille seu glose venerabilis Hugonis de Sancto | Victore multum bone super omnibus epistolis b. Pauli | iuxta canonem biblie positis, valde bonum volumen. |

175. Item summa Petri Damiani de virtutibus et | viciis, valde bona. |

176. Item evangelium Johannis cum glosa. |

177. Item quadruplex tabulacio dictorum quorundam canonis biblie; | remissiones de libris Salomonis et sapiencialibus et toto novo testamento fere; item registrum de donis vir- | tutis, viciis et penis et de prophetis remissiones; | item
f. 45R. excerpta optima de plurimis dictis b. || Bernhardi; in tytulaciones capitulorum a genesi usque | ad Hester satis bone; excerpta Bernhardi super canticis; | excerpta Augustini super Johannem; | excerpta Gregorii super Ezechielem; excerpta Augustini de civitate; | quedam de breviloquio Bonaventure. |

178. Item epistole b. Pauli secundum ordinem canonis biblie, satis bene | glosate omnes quotquot sunt. |

179. Item parabole Salomonis, ecclesiastes, liber sapiencie et cantica canticorum glosate. |

180. Item liber duo venerabilis Anselmi Cur Deus homo; | liber eiusdem Anselmi de processione sancti spiritus contra Grecos; | tractatus eiusdem in subditos; | liber eiusdem Anselmi de veritate; | liber eiusdem de libero arbitrio; liber eius de casu dyaboli; | liber eiusdem de fermentato Grecorum et azimo sacrificio Latinorum; | liber eiusdem seu epistola de incarnacione verbi | divini ad Urbanum papam; | liber eiusdem de peccato originali et conceptu virginali; | liber eiusdem de redempcione humana. |

181. Item prima pars Pantherii de dictis b. Gregorii incipiendo | a genesi, exodo, levitico, numeri, deutronomio, iudicum, | regum, psalterii, parabolarum, canticorum et de quibusdam aliis. |

182. Item micrologus divinorum officiorum et aliorum annexorum | quamplurium materierum istorum doctorum; Petri Aureoli de | conceptu virginis egregia materia. |

183. Item compendium theologice veritatis b. Thome de Aquino, | bonum et utile. |

184. Item summa magistri Johannis Beleth de officiis ecclesiasticis; | liber venerabilis Hugonis de Sancto Victore de bestiolis et bestiis | moralizatus et vocatur a multis Bestiarium Hugonis | et est de avibus, serpentibus et lapidibus mineralogicis; | meditaciones b. Bernhardi; instructio noviciorum eiusdem; | liber parabolarum Salomonis, glosatus satis notabiliter. |

185. Item omnes libri b. Augustini de civitate Dei, correctissimi | et in optimo et pulcherrimo volumine. |

186. Item sermones b. Bernhardi de adventu Domini sex; | de vigilia nativitatis Domini sex; de nativitate Domini sex; | de circumscisione Domini tres; de epiphania Domini quatuor; | de nupciis Cana Galilee duo; | de conversione Pauli duo; | de purificacione Marie tres; | de septuagesima duo; de capite ieiunii sex; | de penitencia etc. duodecim; de s. Benedicto unus; | de annunciacione Marie tres; de festo palmarum tres; | de cena Domini duo; de pascha et resurrectione tres; | de octava pascha unus; de rogacionibus unus; | de ascensione Domini quinque; de penthecoste tres; | de nativitate Johannis Baptiste unus; de vigilia Petri et Paulo unus; | de die passionis istorum tres; de prima dominica post | octavam penthecostes, de pugna David et Golie unus; | de dominica septima de septem panibus unus; | de sursum et deorsum aspicientibus unus; | de psalmo XXIII 'Domini est terra' et de tribus generacionibus unus; | de assumpcione beate Marie septem; | de nativitate beate Marie unus; ‖ de capitulo abbatum unus; de *f. 45v.* memoria angelorum unus; | de sanctis et angelis unus; de omnibus sanctis duo; | de statu sanctarum animarum tres, valde bonum volu- | men et bene correctum. |

187. Item prima pars milleloquii b. Augustini continens dictiones litteratum alphabeti decem scilicet a b c d e f | g h i k, volumen solempne correctum, bonum | et rarissimum. |

188. Item secunda pars milleloquii b. Augustini continens dictiones litterarum alphabeti tredecim scilicet l m n o p | q r s t u x y z, volumen valde solempne | correctum bonum et rarissimum. |

189. Item solempne scriptum Richardi cum lectura et | exposicione textus ac egregiis questionibus nobilissime | determinatis super libro 2. sentenciarum. |

190. Item glosa ordinaria copiosa super libris infrascriptis | Ezechiele, Daniele, prophetis maioribus, Osee, Johel, Amos, Abdia, Jona, | Michea, Naum, Abacuc, Sophonia, | Aggeo, Sacharia, Malachia, duodecim | prophetis minoribus. |

191. Item glosa copiosa ordinaria magistri Petri | Lombardi super primam partem psalterii, id est | super 14 partes, et est volumen solempne, bonum et correctum. |

192. Item glosa copiosa ordinaria super Ysaiam cum textu, | in volumine bono et solempni. |

193. Item glosa copiosa ordinaria super Matheum et | Marcum evangelistas cum textibus eorum in volumine | bono et solempni. |

194. Item glosa ordinaria copiosa super Lucam et Johannem | evangelistas cum textibus eorundem in bono volumine. |

195. Item postille bone, licet breves, venerabilis Hugonis de Sancto Victore super numeri, deuteronomium et Job; | tabula historiarum veteris testamenti secundum doctorem Nycolaum de Lira. |

196. Item prima pars seu prima summe secunde, quas edidit doctor | sanctus de theologia, et est hec de virtutibus et viciis | in communi, boni et solempnis voluminis. |

197. Item subtilissime questiones Anglicane super quatuor | libris sententiarum continentes egregias et nobilissimas | materias philosophicas et morales, theologicas et methaphisicales. |

198. Item libellus b. Augustini de dominica oracione; | libellus eiusdem de symbolo; alter libellus de symbolo; | libellus sintellarum venerabilis Bede presbyteri de divinarum | scriptarum sentenciis; postea sequuntur diverse omelie seorsum | a doctoribus conscripte 24: | prima est Augustini de veteri et novi testamenti, 2. de Cayn | et Abel, 3. sermo Augustini de Abraham, | 4. Augustini de Abraham et Ysaac, | 5. Augustini de Rebecca, 6. Augustini de conceptu Rebecce, | 7. Augustini de Joseph, 8. altera Augustini de Joseph, | 9. Augustini 'Mortuo Joseph creverunt filii Israhel', ‖ 10. Augustini de spirituali colluctacione Israhel et Egipti, | 11. Augustini de decem plagis, 12. Augustini de induracione Pharaonis, | 13. Augustini de itinere trium dierum, | 14. Augustini de XII exploratoribus, | 15. Jheronimi de thuribulis Chore et Dathan, | 16. de virga Aaron Jheronimi, 17. de Balam et Baalach, | 18. Jheronimi de Raab et II nunciis missis, | 19. de iusto Dei iudicio expul-

f.46R.

5V.

sionis Judeorum, | 20. Jheronimi de transitu Jordani, 21. Ambrosii de Gedeone, | 22. Augustini de Sampsone, | 23. Augustini de David, patre suo [et] Ysai et Goliath, | de V., sexta feriis et sabbato pasche etc.; | liber LXVI capitulorum dictus Pastorale beati Gregorii pape. |

199. Item tabula bona de iusticia compilata a Burley theologice. |

200. Item questiones Hassonis super libris quatuor sentenciarum, quas Hasso collegit | et conscripsit pro lectura Eberbacense, optime sunt et bene digeste. |

201. Item septem libri Firmiani Lactancii divinarum institucionum, quas adversus gen- | tiles scripsit; liber eiusdem Lactancii de ira Dei; | liber eiusdem de opificio Dei sive de formacione hominis; | apologeticum Tertuliani de ignorancia Jhesu Christi, volumen rarum. |

202. Item glosa ordinaria copiosa super quinque libris sapiencialibus, | scilicet parabolis Salomonis, ecclesiaste, canticis canticorum, | libro sapiencie et libro ecclesiastici. |

203. Item glosa ordinaria copiosa super Jheremia propheta et libro | trenorum. |

204. Item excerptum magistrale de opere magno b. Augustini | super toto libro psalmorum, bonum valde; | excerptum de Augustini super genesim ad litteram per libros et capitula; | excerptum de Augustini contra Maximinum; | excerptum de libris 33 Augustini contra Faustum, et sunt bona dicta; | excerptum de immortalitate anime Augustini; | excerptum de sermone Domini in monte Augustini | et sunt libri duo, ubi eciam habetur ab eodem Augustino exposicio oracionis, dominice; | excerptum de libro de penitencia Augustini. |

205. Item commentarium venerabilis Bede super parabolis Salomonis; | commentarium venerabilis Hugonis de Sancto Victore super ecclesiasten; | commentarium venerabilis Bede super canticis canticorum; | commentarium insignis Origenis quatuor librorum super canticis canticorum, a | Jheronimo translatum; postille venerabilis Egidii Romani super canticis canticorum; | tractatus eiusdem de zelotipia bonus; | liber eiusdem Egidii de laudibus divine sapiencie notabilis; | canones et concordancie quatuor evangelistarum Marci, | Mathei, Luce et Johannis iuxta formam textus eorum secundum | Bonaventuram, et sunt valde utiles; | ultimo proposicio venerabilis Richardi, episcopi Ardmachani, | primatis Hybernie, adversus ordinem fratrum mendicancium. |

206. Item collectio Hervordiani optimarum materiarum de concepcione | gloriose virginis; prosologion beati Anselmi; stella clericorum; | tractatus de informacione confessorum; itinerarium Bonaventure | de vita contemplativa et modo ascendendi in Deum, valde bonum; | laudismus Bonaventure de sancta cruce; | carmen Alani epithalaium; Moracio de beata virgine per rithmos | et alie multe oraciones de Christo; omelia Crisostomi super psalmo 122.; | omelia Crisostomi super psalmo 150.; omelia Crisostomi de

f.46V. ascensione; ‖ omelia Chrisostomi in natali septem Machabeorum; | omelia Crisostomi de tribus pueris; omelia Crisostomi de sancta Susanna; | omelia Crisostomi de prodicione Jude Schariot; omelia Crisostomi de cruce dominica; | omelia Crisostomi de evangelio secundum Matheum; omelia Crisostomi de evangelio Johannis evangeliste; | omelia Crisostomi de patre et duobus filiis; | omelia Crisostomi de fide in Christo; tractatus de testamentis XII patriarcharum; | libellus Bonaventure devotissimi de punctis fidei, qui dicitur | Lignum vite. |

207. Item egregia scripta collecta et excerpta cum multis originalibus | et questionibus bona valde de scriptis domini Alberti Magni super quatuor | libris sentenciarum, et continentur ibidem optima. |

208. Item communiloquium Johannis Walensis de omni statu mundi, | et deservit officio collacionis et predicacionis et assimilatur pastorali | beati Gregorii in instruendo auditores. |

209. Item egregia tabula omnium originalium doctorum secundum ordinem | alphabeti, et est utile volumen. |

210. Item tabula Martiniana super decreto, decretalibus, sexto | et Clementinis cum addicionibus multis, tota theologica, iuridica | et moralis utilissima; tabula bona super sentenciis. |

211. Item hystoria ecclesiastica gentis Anglorum conscripta a venerabili | Beda in quinque libris, et est bona et rara; | passio sanctorum Sixti, Felicissimi et Agapiti, Laurencii | et Ypoliti cum aliis XIX et aliorum CLXLII et aliorum | servorum XXI, conscripta per Bedam; | omelie decem Cesarii episcopi ad monachos, et continet | plura bona; sermo b. Augustini de pace; | sermo b. Augustini de obediencia; | passio Edmundi regis martiris, descripta per Abbonem Floriacensem; | dicta b. Bernhardi de duabus piscinis superiori et inferiori, que | in Ysaia describuntur; dicta Bernhardi de VII donis spiritus sancti; | passis Naboris et Felicis; | liber b. Augustini de opere monachorum; | sermo Basilii ad penitentes; | sermo Basilii ad monachos; | de vita solitaria. Et est volumen bonum.

212. Item sentencia quedam bona de punctis iuris collectarum auctoritatum | doctorum theologie, valde bona. |

213. Item flores libri decretorum; flores Prudencii, | Stacii de raptu Proserpine, Ovidii methamorphoseos, | epistolarum, de arte amandi, de remediis, tristium, de ponto, poetrie, Juvenalis et Virgilii; flores Senece ad Lucillum, de clemencia, de beneficiis, | ipsius ad Paulum et e contrario; | tractatus de episcopis, qui sunt sub Romano pontifice; | de contemplacione beati Bernhardi; liber scintillarum de sentenciis | diversorum doctorum, collectus a Beda; | constituciones synodales. ‖

2.—5. Kauflisten des Amplonius, Zuwachsverzeichnisse der Amploniana und unbestimmte Listen

2. ERFURT Stadtbücherei Ampl. F. 1 Ovids Metamorphosen saec. XII (58 Perg. Bll. 21×33 cm), mit folgendem Eintrag saec. XIV/XV (0,3×17,3 cm) auf fol. 12 R.

Veröffentlichung: *Schum, a. a. O. S. 1.*

Tantam pecuniam expendi pro libris: III florenos pro LII quaternis et pro tabulis Elfoncie et Campanie et eciam pro quibusdam questionibus super anima et historia animalium, et duos grossos | pro Phorphirio et sibi annexis, et — duos solidos pro pastu laborinti, et II florenos pro exercicio tam in loyca quam in rhethorica. |

3. ERFURT Stadtbücherei Ampl. F. 353 Alberti de Saxonia quaestiones de libro Aristotelis de caelo et mundo, saec. XIV ex. (1399) mit der zum überlieferten großen Katalog nicht passenden Signatur. 13 phil. nat. *(77 Bll.). Auf der Innenseite des vorderen Pergamentumschlags (21×28 cm) ganz verwischte und verschmutzte Einträge saec. XV, die Schum auf Neuanschaffungen nach 1412 bezieht.*

Veröffentlichung *fehlte bisher, Erwähnung bei Schum, a. a. O. S. 247 f.*

In grammatica.

Excerptum Donati — — — —. | Item Donatum. — — — —. | Item Donatum versus — — —. | Item versus — — — —. | Item versus — — — —. | Item versus — — — — —. | Item parvos duos libros Eberh⟨ardi⟩. | Item dict — — 1 — — super secunda parte. | Item dict — — sequenciarum. | Item dict — — — puerorum 4 grosssi pro — —. |

In loyca. |

Excerptum veteris artis cum variis prelectis questionibus in uno volumine. | Excerptum parvorum loycalium certis prelectis questionibus insertis. | Sophismata Alberti. | Textum veteris cum prelectis parvis loycalibus. | Parva loycalia cum dictis. | Commentum super libros posteriorum Aristotelis. | Item commentum veteris artis. Disputata eiusdem. | Similiter disputata priorum et elencorum cum commentis veteris artis. | Loyca magistri Ockam. |

In rethorica vero quendam librum bonum — — — | Boecio — — — bene glosatus. |

In phylosophia. |

Excerptum metaphisice — — ⟨pro —⟩ florenis — —. | Excerptum Lon-

---

7 super *vor* pro *gestrichen.* 9 et hist. anim. *interlinear.* 20—22 *am Zeilenschluß Schrift von 3—4 cm nicht mehr zu lesen.* 23 *Schrift von 1,8 cm nicht entziffert.* 24 *vor* puerorum *Schrift von 0,5 cm nicht entziffert.* 25 *Schrift von 2 cm nicht lesbar.* 37 *Schrift von 2 mit 1,5 cm nicht lesbar.*

dorii super de anima pro sex. | Excerptum — — e de anima p — — — pro al⟨bo⟩ —. | Excerptum de anima Johannis Buridani, emi he — —. | Excerptum phisicorum et questiones eorundem cum physonomia Aristotelis. |

Excerptum de celo et mundo magistri Alberti. | Excerptum parvorum naturalium. | Excerptum super partes de generacione et corrupcione prelecti. |

Item puncta pro grad⟨u magisterii⟩ cum excerptis | ethicorum et commento eiusdem. | Item excerpta metaphisice cum commento eiusdem. |

Item textum perspective cum commento et arithmetica. | Item commentum super de generacione et corrupcione in pirgameno. | Item commentum super de anima Aristotelis in pirgameno. | Item morales questiones longe magistri Biridani. | Item disputata posteriorum quinque librorum Aristotelis. ‖

4. ERFURT Stadtbücherei Ampl. Q. 146 = Ampl. theol. 206 (250 Pap.-Bll. 14×20 cm) saec. XIV/XV. Nach Bonaventurae Lignum vitae fol. 206 R (in 3 Spalten, zusammen 11×13,5 cm einnehmend) und 206 V (1 Spalte 5×12 cm) eine hie und da verstümmelte Liste saec. XIV/XV mit verblaßter Tinte; ob es sich um Bücher der Amploniana handelt, steht nicht fest. So läßt sich auch über die Bandzusammengehörigkeit der einzelnen Titel meist nichts Bestimmtes sagen.

***Veröffentlichung** fehlte bisher.*

f. 206 R. Priscianus minor cum glosa. | Stacius Achilleis. | Thobias, 2. | 'Fama fuisse'. | Ovidius epistolarum. | Regimen Hebsonis. | Regimen Alphorabii. | Avianus; | Esopus; 'Eva columba'; Catho; Fridancus. In papiro. | Poetria nova cum glosa, 2. | Boecius de disciplina cum glosa. | Persius cum Claudiano. | Lucanus. | Glosa Donati cum questionibus tractatuum | et cum stella clericorum. | Fayfacetus antiquus et novus. | Allexius. | Antigameratus. | Item Claudianus cum glosa. |

Summa de arte dictandi. | 3 summe simul dictaminis. | Item Boecius de disciplina cum glosa, 3. | Poetria nova et vetus simul. | Compendium Thome cum duplici glosa. | Stacius Achilleis. | Super de ente et essencia. | De complexionibus cum glosa. | Tractatus metrici et compendium. | Super de materia prima. | Summa Laurencii. | Gracilis grammatica tota. | Summa Alberti, 2. | Theodolus. Geta, 2. |

Questiones sentenciarum parve. | Questiones sentenciarum magne | cum questionibus naturalibus. | Compotus ecclesiasticus, 2, | cum glosa. |

Super modos significandi antiquos et | textus. | Summa Johannis Bononiensis | de modo dictandi in iure. | Summa Reymundi, 2. |

---

10 *Schrift von 1 cm nicht entziffert.*
20 *Schrift von 1 cm nicht entziffert.*
20 *Schrift von 0,5 cm nicht entziffert.*
24 f. Avianus — papiro *durch Klammern zusammengehalten.*

Homerus. | Pamphilus. | Libellus super secundam partem. | Esopus, 2. | Glosa super Allexandrum. | Synonima. | Horacius epistolarum. | Compotus Parysiensis. | Cornutus cum questionibus Boecii. | Compotus manualis. | Florus cum glosa, 3. | Ovidius sine tytulo et de remed⟨iis⟩. | Archa — — m grammatice cum questionibus et floscul⟨is⟩. | Catho. Glosa super 4 auctores. | Tractatus antiqui. | Poetria Horacii duplex. | Ovidius de remediis. | Antiqua grammatica metrica. | Regule parcium. | Modi significandi novi. | Super grecismum, 2. | Super supposiciones et consequens et te⟨xtus — —⟩. | Questio de eternitate mundi cum de⟨— — — —⟩ | dictandi metrico. | Textus de substancia orbis cum ⟨— — — —⟩ | ma-
f. 206 V. gistri Ulrici de Un⟨— — — —⟩. ‖ Textus de generacione, 2. | Magna notabilia super veterem artem. | Expositor tractatuum, 2, | elencorum, de substancia orbis, de unitate et uno. | Glosa elencorum. | Petrus de Amore super posteriorum. Gemma regiminis, 2, cum glosa, et massa regiminis. | Glosa afforismorum. | Pauper Hinricus super VI principia. | Pragensis super de anima. | Super de ente et essencia cum questionibus. | Textus veteris artis. | Super peryarmenias magistri Aurifabri. | Liber ethicorum Aristotelis. | Gregorius X. in quaterno. | Summa Tymmonis in pergameno et papiro. | Thomas super predicamenta. | Questiones magne super phisicorum. | Egidius super de anima. | Auctoritates philosophie; distinctiones Alberti cum | questionibus summe Reymundi. | Super secundam partem; super algorismum; super synonima | et summa Laurencii et questiones prime partis. | Albertus super elencorum. ‖

5. ERFURT Stadtbücherei Ampl. F. 174 Pap. (281 Bll.) saec. XV. mit Traktaten Gersons, Jakobs von Jüterbogk u. a. In diesem Bande ein loser schmaler Fetzen aus einem Rechnungsbuch der 2. Hälfte des 15. Jahrhunderts.

***Veröffentlichung** fehlte bisher.*

— — — eonhardi E — — —. |
— — — Jordani de tempore — — —. |
⟨Collegi⟩o Porte Celi centum — — —. |
— — — dens eo sit diligenci — — —. |
— — — novem lectionum pro d — — —. |
— — ⟨coll⟩egio Porte Celi s — — —. |
— — — pergameneum ethico⟨rum⟩ — —. |
— — — rum yconomicorum cum commen⟨tis⟩ — —. |
— — — est cum quibusdam sexternis — — —. |
— — — r florenis in auro, sed es — — —. |

4 Florus = Floretus?

— — — do. |
— — — ⟨v⟩olumen bonum super omnes epistol⟨as⟩ — —. |
— — — avit frater Johannes Merckel — — —. |
— — ⟨q⟩uatuor exercicia Wes⟨alie⟩ —. |
— — ⟨sco⟩lasticalia utilia sic. |

⟨Ad⟩ ⟨l⟩iberariam collegii ma⟨ioris⟩ — —. |
— — — am panth⟨e⟩ologiam. |
— — — secundam secunde b. Th⟨ome⟩ — —. |

— — — Bercken xx flo — — —. |
— — — trum meorum. |
— — ⟨ser⟩mones Voraginis et — — —. |
— — ⟨serm⟩ones dominicales circa — — —. |
— — ⟨de⟩ mulieribus claris, sed satis — —. |
— — ⟨quod⟩libetum statuum hu⟨manorum⟩. |
— — — cum tractatibus — — —. ‖

— — — psalterium habens — — —. |

— — —. |
— — — patrum. |
— — — am impressam. |
— — — ⟨c⟩eli librum, in quo continentur — — —. |
— — — is et exameron. |
— — — unum b. Thome super — — —. |
— — — sententiarum et scriptum Wesa⟨lie⟩ —. |
— — — us de Veneciis. |

— — — — flores Francisci super — —. |
— — — — rum. |

— — — — issarii kahelln xxx — — —. |
— — — ⟨Er⟩ffordie et alibi xx — — —. |

— — — — minoribus, Augustin⟨ensibus⟩ — —. |
— — — ⟨c⟩uilibet ordinum tr — — —. |

— — — — neus detur ecclesie — — —. ‖

COLLEGIUM UNIVERSITATIS

SIVE MAIUS

Universitätskolleg

Gründungszeit: *1407*
Schicksal: *1816 mit der Universität aufgehoben*

Eine allgemeine Universitätsbibliothek ist nicht gleich mit der Universität gegründet worden, sondern allmählich aus der Bibliothek der Artistenfakultät erwachsen. Was diese dank Einzelschenkungen an Büchern besaß, wurde ihr, als der Rektor Konrad von Geismar 1398 im Amte gestorben war, dadurch entfremdet, daß der Testamentsvollstrecker mit dem Nachlaß Kleinodien, Urkunden, Akten, Handschriften von Universität und Artistenfakultät unrechtmäßig aus dem Hause des Verstorbenen fortschaffen ließ. Bald kamen von neuem Bücher zusammen. Johannes Loßfeldt de Xanctis wurde 1405 als Magister Parisiensis in Erfurt aufgenommen mit der — vielleicht allerdings nicht von 1405 stammenden — Bemerkung singularis benefactor ad librariam universitatis *(Stange S. 132); tatsächlich hat er nicht wenige Bücher gestiftet (vgl. unten in Nr. 6, 12, 13 u. S. 102 Z. 38 f.). 1406 schenkte der Pfarrer von St. Georg in Erfurt mehrere Bände (vgl. unten S. 109 Z. 34 ff.). Andere folgten diesen Beispielen oder waren ihnen schon vorausgegangen. Das eigentliche Geburtsjahr der Sammlung als einer Einheit ist das Jahr 1407. Damals wurde in einem Hause beim Chor der Michaeliskirche, das der Nordhäuser Dekan Heinrich von Gotha der Universität geschenkt hatte, die allgemeine Bibliothek eröffnet und den Magistern Nicolaus Hopfgarten und Johannes Graneborn anvertraut. Obwohl im Kollegienhause der Artistenfakultät und von dieser gehütet, gepflegt und vermehrt, wurde sie doch als Bibliothek der Universität betrachtet, mit Büchern aller Fakultäten versehen, vom Universitätsrektor zusammen mit dem Dekan der Artisten halbjährlich visitiert und verschiedentlich schon im 15. Jahrhundert direkt Universitätsbibliothek genannt. In der Hs. Dresden J 47 heißt es* pertinet iste liber ad librariam universitatis Erff. apud s. Michaelem, *in Weimar F. 23* pertinet ad librariam universitatis studii Erffordensis, *in Weimar qu. 36* iste liber legatus est ad librariam communem universitatis studii Erffordensis, *und ähnliche Einträge hat Seebach aus mehreren Codices mitgeteilt (Weimar, Staatsarchiv F. 116 p. 311, 313, 314, 347[1]). Johannes Loßfeldt de Xanctis wurde (vgl. oben) Wohltäter der Universitätsbibliothek genannt, in einem Verzeichnis der Büchertruhe (unten in W n. 21) von der* libraria universitatis *geredet. Es scheint falsch zu sein, wenn man*

(Stange S. 132, Keussen S. 317) für das 15. Jahrhundert noch eine besondere Bibliothek der philosophischen Fakultät neben der des Collegium universitatis annimmt.

Die ältesten Statuten der Fakultät von 1412 bestimmen über den ‚Usus librorum facultatis': Primo quod magistri volentes uti predictis libris postulent concedere eos a conservatore ipsorum librorum sic, quod talis magister manu propria scribat nomen suum et nomen libri, quem recepit, similiter diem, horam et locum, a qua recepit, ad registrum predictorum librorum. Item quod magistri ultra predictum (predictam *Weißenborn*) pro libris notabilibus et magnis obligent pignus equivalens, quod ponetur ad cistam facultatis et restituatur eis restituto libro accomodato. Item baccalarii et studentes utantur predictis libris per magistros sic, quod habeant magistrum petentem seu postulantem pro eis secundum formam primi statuti, nullotenus teneantur pro quolibet libro accomodato facere sufficientem caucionem pignoraticiam. Item libri accomodati bis restituantur in anno, videlicet circa inicium studii hyemalis et estivalis *(Weißenborn, Acten der Erfurter Universität II 148) und schreiben eine feierliche Messe für die Wohltäter der ‚libraria communis' vor (l. c. p. 126 sq.). Die jüngere Fassung der Satzungen (von 1449) fügt hinzu:* Statuimus et ordinamus unum esse observatorem librorum librarie, qui libros in suo numero diligenter custodiat et ad infrascripta teneatur. — — — Item de cetero librarius nulli magistrorum plures libros propria auctoritate debet concedere quam libros necessarios pro una leccione in artibus et super hoc solum unum in altiori facultate pro studio suo, nisi tunc esset aliquis magistrorum aut doctorum legens in altiori facultati; illi posset concedere tot, quot indigeret pro leccione sua, nisi hoc in certis preiudicaret facultati, utputa, quodsi ille liber non esset nisi semel ibi et eciam ibidem esset neccesarius; eciam exceptis concordanciis biblie, quas nulli simpliciter sine consensu facultatis debet concedere, et ultra hoc librarius peramplius non debet habere auctoritatem; si quis autem ultra hoc ab eo peteret, illum potest remittere ad facultatem, si placet. — — — Item si aliquis librorum in loco suo non haberetur, pro illo respondere librarius debet esse obligatus; et si perditus fuerit negligencia librarii, suis expensis eundem tenetur recuperare, nisi eum excusare duxerit legitime communitas collegiatorum atque seniorum magistrorum. Item semper tempore computacionis facultatis, que bis fit in anno, debet librarius decano pro tempore dare unum florenum de collecta communi spectante ad fiscum facultatis. Item circa quodlibet pulpitum habeantur libri scripti in affixo vel appenso assere secundum numerum et ordinem suum. Item statuta de visitacione librarie in antiquo libro contenta, in decanatibus mag. Johannis Holt de Brema et mag. Nycolay Cruytheym conclusa ad modum nunc solitum servari reducendo et quedam ex eis relaxando iuxta conclusionem, de qua in libro papireo a. D. 1432, volumus quod de cetero decanus pro tempore existens debet expectare novum rectorem ad visicationem librarie obligatum

et visitare cum eo, apportando tria registra librarie sibi in principio sui decanatus presentata. Debet eciam decanus in proxima convocacione magistrorum de consilio facultatis post librarie visitacionem de statu eiusdem debitam facere relacionem *(Weißenborn, l. c. p. 148 sq.)*.

Inzwischen war die Bibliothek durch Stiftungen und Käufe beträchtlich angewachsen und von Anfang registriert worden. Schon für 1407 und 1408 sind Verzeichnisse vorhanden, die uns die Mannigfaltigkeit der Bestände und die Aufbewahrungsart der Bücher zeigen: gebundene Bücher verschiedener Disziplinen auf 3 Pulten für Theologie, Jurisprudenz, Philosophie und Medizin, gebundene und vor allem ungebundene in einer Truhe. Auf diese einfache Gruppierung der noch bescheidenen — anfangs wenig mehr als 150 Bände bietenden — Sammlung beziehen sich die Signaturen theol. 16 in Weimar qu. 61, theol. 19 in Weimar qu. 44, jur. XI in Weimar qu. 60b; nur war bei ihrer Signierung eine kleine Verschiebung auf den Pulten seit 1408 vorgenommen. Daß den Statuten gemäß genau über die Ausleihe buchgeführt wurde, beweisen unsere Verzeichnisse 9 und 10 vom Jahre 1413 mit 43 und 22 Ausleihnummern. 1427 wurden besondere Statuten für das Collegium erlassen und darin nachdrücklich des Bibliothekars und seiner Pflichten gedacht: Rubrica IV. de hiis, que concernunt liberarium et eius officium. Primo liberarius quolibet anno ipso die dominico Letare vel sabbato ante hora 2. post meridiem eligatur per omnes vel saltem facta convocacione electus preexistens continuetur, si de sua diligencia et utilitate noticia habeatur, dummodo continuacionem voluerit acceptare. Item liberarius diligenter respiciat ligaturas librorum et fracturas fenestrarum, ne tempestates pluvie et nivis libris in scampnis locatis inferant nocumentum. Item ad libros clausos in capsa habeat bona⟨m⟩ diligenciam, ita quod debite locentur in intersticiis assignatis facultatibus, ad quas pertinent, quia sunt perutiles et scolasticales. Item magistri de domo nullum eligant in liberarium nisi collegiatum in collegio commorantem *(vgl. G. Oergel in den Mitteilungen XVI 116f.; vom Herausgeber nachkollationiert). 1440 wurde die Bibliothek renoviert:* A. MCCCCXL in die XXVI. Julii rector universitatis recepit de fisco universitatis XV florenos ad structuram stube et liberarie universitatis domus, prout pro contribucione decrevit tota universitas *(Seebach p. 347g aus dem Visitationsprotokoll). Abgesehen von den vielen Erwerbsnotizen in den unten abgedruckten Katalogen sei noch mitgeteilt aus dem Testamente des Magisters Henricus de Gheysmaria, sacre theologie prof. ac canon. b. Marie Hamburgensis, von 1431:* item habeo scripta b. Thome super 4. sentenciarum in pergameno, quem mag. Johannes de Xanctis michi legavit ad vitam et deinceps designavit ad liberariam magistrorum que est in domo universitatis, in qua est habitacio collegiatorum Erphordie in artibus regencium, quibus liber est transmittendus *(Hamburg, Staatsarchiv Cl. VIII no. VII 45 fol. 10R.) und aus dem Testament des Mag. Rudolphus Tenwertlo de Sutwolde, iur. utr. bacc. et collegiatus coll. maioris*

Erf. (Rektor Mich. 1460), vom 6. Aug. 1465: Item lego corpus legum universitati studii nostri Erffordensis pro medietate et solvet universitas aliam partem residuam tali condicione, ut si et in quantum universitas liberarium muniverit contra incendium. Quod si minime factum fuerit, vendatur et pecunia magis indigentibus distribuatur. — — — Item volo, quod de residua parte corporis legum de omnibus rebus emantur quantocius redditus iusta empcione conservandos apud prepositum domus collegii maioris. *(Erfurt Ampl. 8° 95 fol. 10 R. u. V.)*

Als 1449 die Artistenfakultät neue Satzungen herausgab, waren 3 Register im Gebrauch, die der Dekan beim Amtsantritt erhielt und bei der Rektorsvisitation herbeibringen mußte. Sie scheinen nicht erhalten zu sein, ebenso wie die statuta de visitacione librarie in antiquo libro contenta *und der 1432 gefaßte Beschluß über die Visitationen verschollen sind. Eins der Register ist vielleicht im Katalog* W *bei AA 5 erwähnt (vgl. unten S. 136 Z. 6). Vermutlich bestand bereits vor der Mitte des 15. Jahrhunderts eine doppelte Bibliothek, eine für die Magister, eine andere für die Baccalaren. Nimmt man dazu die Truhe, so kann man unter den 3 Registern die der Magisterbibliothek, der Baccalarenbibliothek und der Truhe verstehen oder aber die der Mag.-Bibl., Bacc.-Bibl. und das Ausleihverzeichnis, wenn man nicht die Standortregister als 1, das Zugangsverzeichnis als 2, das Ausleihregister als 3 ansehen will. Schon 1431 wird im Testament Heinrichs von Geismar die Magisterbibliothek erwähnt (vgl. oben S. 102 Z. 39 f.), eine Baccalarenbibliothek wird auch schon existiert haben. Da in den Statuten der Universität von 1447 der Rektor verpflichtet wird* libros universitatis videlicet in libraria collegii Porte Celi et in libraria domus universitatis apud S. Michaelem *zu schirmen (Weißenborn, Acten I 9 f), hat man in dem* Liber registrorum duarum librariarum, *das unter den ‚Clenodia universitatis' in der Matrikel erscheint (Weißenborn, Acten I 33) einen Band gesehen (Stange S. 132), der Kataloge der Amploniana und der Universitätsbibliothek enthalten hätte. Bei dieser Deutung wäre der Verlust des Bandes besonders bedauerlich angesichts der Tatsache, daß für die Amploniussammlung nach 1412 kein altes Verzeichnis mehr vorhanden ist. Für mich ist es wahrscheinlicher, daß mit den beiden Bibliotheken die beiden Bibliotheksabteilungen im Collegium maius gemeint sind. Die Unterscheidung zwischen einer unteren und einer oberen Bibliothek hat mindestens bereits 1486 bestanden. Seebach teilt (p. 347 i) aus einem Erfurter Exemplar von Guidonis rosarium super decreto mit:* Ego Friedericus Tenstet, B. M. V. et S. Severi ecclesiarum collegiatarum in Erfford canonicus, omnibus meliori modo et forma, quibus valeo, presentem librum, archidiaconum videlicet super decreto, lego atque dono ad librariam universitatis inferiorem pro usu communi reponique debet ad bancum quintum in introitu prope decretum. — — — *A. 1486. Vgl. Kat.* W *G 21* = K *GG 2.* Item duos libros quos legavi — — — reponetque (decanus) ad librariam universitatis su-

periorem seu baccalaureorum. Fr. Tenstet manu propria. *Es ist diese Nachricht um so wichtiger als man denken könnte, die Einräumung von zwei Bibliothekszimmern wäre erst 1497 erfolgt. Denn 1497 wurde das Collegium maius neu gebaut. Bekam damals die Bibliothek neue Räume, so doch nicht erst die Teilung. Eine gewisse Umordnung der Sammlung ist 1497 natürlich erfolgt. Wie die Bücher aufbewahrt wurden, zeigen zwei zwischen 1497 und 1510 entstandene Kataloge. Man hatte nunmehr 12 Doppelpulte, ein Eckpult und die Truhe in der unteren, 9 Doppelpulte in der oberen Bibliothek, um 1510 rund 800 Bände — darunter schon manchen Druck — auf bez. unter den Pulten.*

1510 war das Unglücksjahr der Bibliothek. Bei den Streitigkeiten zwischen den Studenten und den Stadtsoldaten wurde das Collegium maius fast völlig zerstört. Nach der immer wiederholten Tradition gingen dabei die meisten Bücher zugrunde. Im Glauben an die Richtigkeit dieser Nachricht hat man bis auf den heutigen Tag wenig nach der mittelalterlichen Bibliothek gesucht. Mit Unrecht: noch im 18. Jahrhundert wurden ca. 70 vorlutherische Codices als an Ort und Stelle erhalten von Seebach verzeichnet; einige ließ er, nach seiner eigenen Aussage, beiseite, so daß man den Bestand auf ungefähr 100 Handschriften veranschlagen kann. Ein Teil davon ist bereits in Weimar und anderwärts vom Herausgeber wieder entdeckt. Gegen die landläufigen Berichte vom beinah völligen Untergang spricht auch, daß der Katalog von 1510 noch nachher bei Revisionen benutzt wurde und nur an wenigen Stellen einen Verlustzusatz erhielt.

So bekommt der Bericht eines Augenzeugen Gewicht, der nur von einer Teilvernichtung spricht. Der Student Johann Sachse erzählt, die Menge sei an der Plünderung der Magisterbibliothek verhindert worden: Volebant et aperire bibliothecam magistrorum et ibidem recipere thezaurum universitatis, fuit tamen impeditum per certos schlunkones *(G. Oergel in den Mitteilungen XVI 130).*

Der Wiederaufbau des Gebäudes und der Ersatz des Verlorenen zog sich jahrelang hin. 1519 erscheinen in der Rechnung Summen für Restauration und Reparation der Bibliothek (Seebach). 1525 fand die Neueröffnung des Collegiums statt. Ob die Sammlung in der Schwedenzeit Verluste erlitten hat, ist nicht bekannt; Gustav Adolfs Plan der Gründung einer neuen großartigen Universitätsbibliothek zerschlug sich. Erst der Rektor G. W. Petri von Hartenfels vereinigte am Ende des 17. Jahrhunderts Altes und Neues aus verschiedenen Bibliotheken. Der Bibliothekar Dr. Esaias Cromhart sorgte für bessere Verwaltung und zog einen der alten Kataloge ans Tageslicht. Durch die Fürsorge des Statthalters Ph. W. von Boineburg wurde 1716 der Universitätsbibliothek die Boineburgische Bibliothek nebst einem großen Kapital geschenkt, 1726 ein eigenes Bibliotheksgebäude auf dem Grundstück der Juristenschule hinter dem Domstift im Brühl bezogen. In der napoleonischen Zeit können Einzel-

verluste von Codices vorgekommen sein (Weimar?). Die Aufhebung der Universität im Jahre 1816 hatte zur Folge, daß die Bücherreste an die kgl. Bibliothek Erfurt kamen, diese gab einzelnes nach Berlin weiter. Die von mir begonnene wissenschaftliche Rekonstruktion der alten Sammlung auf Grund der mittelalterlichen Kataloge und der von Seebach gelieferten, wenig bekannten Beschreibungen steckt noch in den Anfängen. Es kann aber jetzt schon manches abgelesen werden, so daß die wegen ihrer Bilder viel beachtete astronomische Handschrift des städtischen Museums Erfurt durch Vermächtnis des Johannes Pistoris de Herrenberg, Propstes der Bursa Lapidis Leonis, an die Universitätsbibliothek gekommen ist. (Vgl. unten S. 106.)

Abgesehen von den in den Verzeichnissen genannten Männern kannten bereits die Erfurter Karthäuser des 15. Jahrhunderts die Bücherbestände des Collegium maius, vgl. Edinburgh Ms. 111 und H 132 des alten Karthäuserkatalogs. Daß Martin Luther in der Erfurter Universitätsbibliothek zum ersten Male die vollständige lateinische Bibel in die Hand bekommen hätte, ist eine alte (D. Martin Luthers Werke. Kritische Gesamtausgabe. Tischreden I 44 no 116, III 439 no. 3593, 598 no. 3767, V 75 no. 5346), neuerdings angezweifelte (vgl. O. Scheel, Martin Luther. I 90ff., 162) Nachricht. Die vorgebrachten Gegengründe reichen m. E. keineswegs aus, um sie ganz zu erschüttern, da Luther als Baccalaureus leicht Zutritt zu den Büchern des Collegium maius bekommen konnte, ob er nun vorher Gelegenheit gehabt hatte einen Volltext der Bibel zu studieren oder nicht. 1507 pries Helius Eobanus Hessus (De laudibus et praeconiis gymnasii litterarii apud Erphordiam) die Sammlung in hohen Tönen. Zwei Leihscheine von 1533|34 konnte Seebach (p. 336) kopieren. Sie sind auch deshalb von Wert, weil die Bücher da noch mit den Signaturen J 9 und J 13 des Katalogs K *von 1510 verzeichnet werden. — Seit 1558 bis in unsere Zeit herein hat vor allem der aus Corvey stammende große Cicerocodex, jetzt in Berlin, die Aufmerksamkeit der Philologen von Suffridus Petri und Matthaeus Dresserus an auf sich gezogen. Im übrigen haben bisher die Codices der Universitätsbibliothek eine kleine Rolle gespielt. Über Handschriften mit Reden und Akten vom Konstanzer Konzil (jetzt in Pommersfelden?) berichtete W. E. Tentzel an H. v. d. Hardt. Z. C. von Uffenbach fand die Sammlung 1709 ziemlich armselig.*

Erhaltene** (mittelalterliche) **Handschriften:

Berlin, Staatsbibliothek lat. F. — (C. Erf. F. 65) Bonaventurae apologia pauperum, Lamberti epistola de concordia, pace et unitate fratrum, praedicatorum et minorum, Johannes de Monte Nigro contra impugnantes privilegia fratrum mendicantium, Sermo de s. Benedicto aliique sermones, Epistolae tres de schismate, Tractatus Johannis Gersonis u. a., saec. XV, ad Erfordiam ad liberariam in Collegio Erfordensi maiore per quondam magistrum Engelinum de Brunswig, sacre theologie professorem, donatus; *lat. F. 246 Mathematische, physikalische, astronomische Schriften, saec. XV; 252 Cicero de officiis, de oratore, orationes in Catilinam, pro Marcello, Ligario, Deiotaro etc., epistolae ad*

diversos lib. XII—XVI, ep. ad Octavianum, ep. de petitione consulatus, Cato maior sive de senectute, Laelius sive de amicitia, saec. XII. Vgl. Hesse; P. Lehmann, Corveyer Studien S. 35 f. — — theol. lat. F. 381 Lactantius de divinis institutionibus, de ira Dei, de opificio Dei, Antonii Raudensis errata Lactantii, Lactantius de resurrectione Christi, Epistola Valerii o. s. Augustini, Florilegium, saec. XV. Vgl. E. Voigt, Ysengrimus, Halle 1884, p. XII sqq.

Dresden, Landesbibl.? C. 80 saec. XV; J. 47 saec. XV, pertinet iste liber ad librariam universitatis Erff. apud s. Michaelem. *Vgl. außer dem Dresdner Katalog auch O. Holder-Egger, Monumenta Erphesfurtensia p. 784 sq.*

Erfurt, Bibl. des Domarchivs Hs. Med. 4 Gerhardi de Solo commentum super tegni Galieni, Excerpta ex libris Galieni, De influenciis planetarum, Johannes Damascenus super 1. partem aphorismorum, Arnoldus de Villa Nova de confectione vinorum medicinalium, De theorica arte medicinae, saec. XIV ex., z. T. 1396 von einem mag. Degenhardus in Rom geschrieben.

—, Stadtbücherei, ? Cod. Erf. 4° 19 Vorlesungen über Petrus Hispanus u. a., saec. XIV. Vgl. Lehmann, Auf dem Wege etc.

—, Städtisches Museum, 'Planetenhandschrift' aus der Erfurter Bursa Lapidis Leonis. Vgl. A. Hauber, Planetenkinderbilder und Sternbilder, Straßburg 1916, S. 59 ff., Taf. XV, XIX, XXIII, XXIV, XXX und die bisher nicht herangezogenen Katalognotizen unten in Nr. 12 und 13.

Kopenhagen, Univ.-Bibl. vgl. unten Nr. 13.

?Leiden, Univ.-Bibl. B. P. L. 31 saec. XV. Vgl. P. Lehmann, Holländische Reisefrüchte S. 8.

?Pommersfelden 167 und 168 (2685 a u. b, 2686) Sermones et acta conciliorum Constant. et Basil., saec. XV.

Rom, Vatik. Bibl. Vat. lat. 10065, saec. XV.

Weimar, Landesbibl. ? F. 13 Nicolaus de Lyra super pentateuchum, saec. XV; F. 14 Nicolaus de Gorrham super ev. Matthaei, saec. XV; F. 15 Nicolaus de Gorrham super ev. Johannis, Origenis homiliae in cantica canticorum, saec. XV; F. 23. Nicolaus de Lyra super Job, super Maccabaeorum libros, Beda super proverbia Salomonis, Flores b. Thomae de auctoritate summi pontificis, Sermones lecti in concilio Basiliensi, pronuntiati tempore neutralitatis, Henrici de Frimaria Expositio missae et canonis, De miraculis B. M. V., saec. XV, hunc librum donavit egregius vir d. Henricus Bottelstedt, decretorum doctor, decanus ecclesie b. Marie Ysnacensis, pertinet ad librariam universitatis studii Erffordensis; *F. 26 Pauli Burgensis scrutinium scripturarum, Ascensus divinae scalae, Libellus de B. M. V., saec. XV; F. 35 Psalterium cum glosa Teutonica, saec. XV; F. 60 Medizinische Texte (= L L 9 des Katalogs K) saec. XV,* istum librum accomodavit nobis Johannes Lupenicz, sacerdos Ysnacensis; *F. 75 Wilhelmi Occam defensor pacis, saec. XV; qu. 3—7, 9, 10 Benedicti Stendal de Hallis lecturae super pentateuchum, 1460—1474; qu. 23 Wilhelmus Occam de auctoritate ecclesiae, saec. XV ex.; qu. 36 Registrum orandi secundum chorum Moguntin., Registrum pro missis celebrandis, Computus Norinbergensis, Computus dictus eupreper, Computus cirometralis, Algorismus de integris cum commento, saec. XV (1421—1428),* iste liber legatus est ad librariam communem universitatis studii Erffordensis et est ex parte quondam domini Johannis Sume de Gotha, presbiteri ac arcium baccalarii, cuius anima requiescat in pace. Amen; *qu. 44 Compendium theologicae veritatis, Expositio orationis dominicae, Meditationes Bernhardi, Deutsches Vaterunser, saec. XIV|XV, mit der alten Signatur* theologie 19; *qu. 60 b Summa Raimundi, saec. XIV ex., mit der alten Signatur* iuris XI; *qu. 61 Quaestiones sententiarum circa singulas distinctiones, saec. XV,* quas dedit mag. Johannes Tenstet, qui obiit in die Michaelis a. 1463 et est theologie 16; *qu. 67 Glosa super 6 particulas aphorismorum Hippocratis u. a., saec. XV; qu. 69 Gordonii lilium medicinae, Rezepte, Versus de pulsibus cum commento Aegidii, saec. XV, mit der alten Signatur* sub pulpeto K 1; *qu. 69 Collectum medicinale mag. Johannis de Xanctis, saec. XV; qu. 78 Aristoteles de somno et vigilia u. a., saec. XV; qu. 79 Collecta ex*

textibus Aristotelis; Registrum super textibus Ar., Registrum bibliae, saec. XV, legacio mag. Gotfridi Lesch de Glippurgk, qui obiit in peste a. D. 1487; *qu. 82 Vetus ars (Porphyrius etc.) saec. XIV; qu. 112 Eberhardi graecismus, saec. XIV (1378) und wahrscheinlich noch mehrere andere, die noch nicht genau bestimmt sind.*

Wolfenbüttel Landesbibl. Helmst. 214, Petri Lombardi libri sententiarum I—IV, saec. XV (1449). Liber mag. Benedicti Stendal de Hallis.

Literatur: *J. L. K. Arnold, Erfurt mit seinen Merkwürdigkeiten u. Altertümern, Gotha 1802, S. 189 ff.*

Cromhart vgl. Seebach und Weinrich.

H. A. Erhard, Nachrichten von der Boineburgischen Bibliothek zu Erfurt: Sächsische Provinzial-Blätter 1821, II 341—395.

H. v. Hardt, Magnum concilium Constantiense. I (1697) prol. 16; V (1699) 104; Historia literaria reformationis, Frankfurt u. Leipzig 1717, Teil 3.

L. F. Hesse, Beschreibung des früher in der Erfurtischen Univ.-Bibl. — — — befindlichen Codex der Werke Ciceros usw.: Serapeum XXVII (1866) p. 49—59, 65—76, 81—89, 97—107.

J. Kanold, Museographia zusammengetragen — — — von C. F. Neickelio — — — vermehret von D. Johann Kanold, Leipzig u. Breslau 1727, p. 390 ff.

H. Keussen vgl. unten zu Nr. 13.

H. O. Lange vgl. unten zu Nr. 13.

P. Lehmann, Corveyer Studien: Abhandl. d. Bayer. Akademie d. Wiss. Philos.-philol. u. hist. Kl. XXX Bd. 5. Abh. (München 1919) S. 35 f.

—, Holländische Reisefrüchte: Sitz.-Ber. d. Bayer. Akad. d. Wiss. Philos.-philol. u. hist. Kl. Jahrg. 1920. 13. Abh., München 1921, S. 8.

—, Auf dem Wege zur Universität Erfurt: Thüringer Allgem. Zeitung 5. Febr. 1926.

G. Oergel, Das Collegium maius zu Erfurt, Erfurt 1894.

—, Urkunden zur Geschichte des Collegium maius zu Erfurt; Mitteilungen des Vereins f. d. Geschichte u. Altertumskunde von Erfurt. XVI (Erfurt 1894, S. 111 ff.).

H. E. Seebach, Thuringia literata. tom. II: Weimar, Staatsarchiv F. 116 (handschriftliche Hauptquelle).

—, Historie der Universitaets-Bibliothek in Erffurth: Weimar, Staatsarchiv F. 118 fol. 96—145 (handschriftliche, 1733|34 entstandene Vorarbeit zur Thuringia literata).

E. Stange, Die kgl. Bibliothek in Erfurt: Jahrbücher der kgl. Akademie gemeinnütziger Wissenschaften zu Erfurt. N. F. XXXII (Erfurt 1906) S. 129 ff.

W. E. Tentzel, Curieuse Bibliothec oder Fortsetzung der monatlichen Unterredungen, Frankfurt u. Leipzig 1704, S. 457.

Z. C. v. Uffenbach vgl. Commercii epistolaris Uffenbachiani selecta, ed. J. G. Schelhorn. III (1753) p. 138 sqq.

J. M. Weinrich, Kurtzgefaßte und gründliche Nachricht von den vornehmen Begebenheiten der uhralten und berühmten Hauptstadt Erffurt, Frankfurt u. Leipzig 1713, p. 295 sqq.

6.—11. Bücherverzeichnisse von 1407—1450.

WEIMAR Staatsarchiv F. 116; Bd. II (355 Pap.-Bll. 17 × 20,8 cm) der 'Thuringia literata' von 1755 des H. E. Seebach (1709—1758), Advokaten, Notars und Consulenten des Evangelischen Ministeriums zu Erfurt, mit dem Titel: 'Des gelehrten Thüringens dritter Theil. Von denen Bibliothequen in Thüringen. Erste Abtheilung. Von denen Bibliothequen in Erfurth'. Kap. VII § 2 der 'Historie der Boineburgischen Universitaets-Bibliotheck in Erfurt' p. 143 sq.: „Ich mache aber billich den Anfang von denen Catalogis der alten Bibliothek. Ich bin so glücklich gewesen, daß mir die allerersten und ältisten

Verzeichnusse der verwüsteten Universitaets-Bibliothek und derer Bücher, mit welchen der Anfang gemacht worden, in die Hände gerathen. Sie sind ohne Band in Quarto, bestehen in 16 Blättern oder 4 Bogen Pappier und sind mit Mönch-Schrifft sehr unleserlich geschrieben. Dem Titul-Blatt nach sind darin derer Verzeichnusse sieben gewesen, wovon aber nur noch viere vorhanden gewesen und in meine | (p. 144) Hände gekommen sind, welche ich nunmehro von Wort zu Wort hiermit communiciren und mittheilen will. Die Titul lauten demnach also:

Incipe, perficias, auxiliante Deo,
assit, inceptum, sancta Maria mecum.

Registra librariae collegii.

Primo continetur registrum benefactorum cum suis magistris.
Secundo registrum librorum kathenatorum scampnis appropriatorum.
Tertio registrum librorum kathenatorum aliis concessorum.
Quarto registrum librorum non kathenatorum.
Quinto registrum librorum non kathenatorum aliis concessorum.
Sexto registrum nominum decessorum, scilicet dominorum doctorum cuiuscunque facultatis, magistrorum, baccalaureorum, studencium et suppositorum quorumcunque de fraternitate facultatis arcium scil. nominandorum in missis facultatis pro defunctis singulis mediis annis — — pro benefactoribus librarie peragendorum.
Septimo continetur registrum. || (p. 145).
Inceptum flamen divinum compleat Amen."

Von diesen Listen ist die an 6. Stelle genannte bestimmt, die an 5. Stelle wahrscheinlich nicht erhalten. Das 3. Register der Übersicht hat nach dem 4. zu stehen. Daß das 5. dem bei uns unter no. 10 stehenden Ausleihverzeichnis von Michaelis 1413 gleichzusetzen sei, ist mir unwahrscheinlich, da in der Inhaltsübersicht p. 144 von nicht angeketteten Büchern die Rede ist, während auch dieses Verzeichnis von 1413 mit Kettenbüchern anfängt. Vermutlich hat die Übersicht an 3. Stelle die beiden Listen von 1413 zusammengefaßt. Das 7. Register ist vielleicht gleich unserer no. 11, dem Verzeichnis von 1450.

Die Abschriften, die Seebach geliefert hat, bieten manche Fehler und Lücken, die auf Verlesungen der Kopisten und auf die Schwerleserlichkeit der Vorlagen zurückzuführen sind. In manchen Fällen haben wir die Irrtümer und — zumeist von Seebach angedeuteten — Auslassungen beibehalten müssen, in anderen sie beseitigen und ausfüllen können nach Vergleichen der verschiedenen oft demselben Bande geltenden Beschreibungen dieser im Original verschollenen Kataloge und des in Kopenhagen erhaltenen Standortsregisters von 1510. Nähere Angaben über die vielen Schenker und anderen Persönlichkeiten, die vorkommen, haben wir zu machen unterlassen, um den Band nicht zu sehr zu belasten und nicht

Forschungen vorzugreifen, die das Erfurter Material stärker ausnutzen können. Jedoch ist der Herausgeber den einzelnen Männern soweit nachgegangen, wie es für die Datierung der Verzeichnisse nötig war.

Erörterungen: *Karl Herrmann, Bibliotheca Erfurtina, Erfurt 1863, S. 134 f.*
L. F. Hesse im Serapeum. XXVII (1866) S. 50 f.

6. Nicolaus Hopfgartens Verzeichnis der Wohltäter der Bibliothek und ihrer Schenkungen, 1407.

Überlieferung: *Weimar Staatsarchiv F. 116 p. 145—157 und p. 347 c–e, Abschrift von 1755.*

p. 145. Anno Domini millesimo quadringentesimo septimo inchoata | est liberaria communis in collegio facultatis arcium sive in do- | mo universitatis et sequuntur nomina benefactorum cum suis bene- | ficiis per ordinem, et primi magistri fabrice sive provisores eius- | dem per facultatem deputati fuerunt mag. Nicolaus | Hopfgarte et mag. Johannes Graneborn. |

Primo dominus Henricus de Gotha, decanus Nort- | husensis, donavit ob salutem anime sue atque suorum pro- | genitorum ad usum universitatis Erffordiensis domum | solennem prope chorum ecclesiae sancti Michaelis cum area | et omnibus inibi repertis. Cuius anima cum ceteris Christi fi- | delibus defunctis requiescat in Christi pace domini. |

Item mag. Heinricus Grevesteyn, mag. Herman- | nus Grunowe, mag. Conradus ⟨de⟩ Geysmaria, felicis re- | cordacionis, quidquid illi dederunt atque pro liberaria ab | aliis collegerunt, hoc totum rapuit facultati quidam pro- | visor dictus Ludevycus Buiffort per suum notarium, | Johannem Ritvogel, magnum currum implendo, quibus | dicendus est psalmus 'Deus laudem' pro huiusmodo damp- | no, quod estimatur pro ducentis florenis ad minimum, et | hoc erat factum circa annum Domini 1400, quum mag. Con- | radus de Geysmaria, pie memorie, obiit in rectoratu, circa | quem res erant facultatis deposite, quem finxerunt intesta- | tum obiisse, cum tamen plura publica instrumenta de suo te- | stamento circa res suas inventa fuerant, et sic receperunt | una cum reliquo, acsi omnia circa mortuum in commodo inventa fuissent | sui propria ac eis debita de iure, et non erat vir iustus resistens | voluntati eorum maligne; quare pluet super eos ignis, sul- | phur et procellarum pars calicis eorum, nisi ablata | restituant. |

p. 146. Item dominus Theodoricus Somering, plebanus sancti ‖ Georgii in Erfford, baccalaureus in iure canonico, contulit | ad liberariam scolasticam

---

13 *am Rande von gleicher Hand:* 1407. 15 anime] Domine *Hs.* 15 f. usum — Erffordiensis *von gleicher Hand corr. aus* istam universitatem Erffordiensem. 16 solonnem *Hs.* 16 ecclesiae sancti *corr. aus* ecclesiasticum. 19 Grevesteyn] Gienesteyn *Hs.* 22 dictus *corr. aus* dominus. 25 *am Rande* 1400. 29 una *interlinear verb. aus* omnia. 30 in commodo *interlinear vom Schreiber zugefügt.* 31 quare *interlinear aus* quando. 32 *hinter* et *ist* spem *gestrichen.*

hystoriam anno Domini 1406. | 2. Contulit summam viciorum in albis asseribus. Item | etiam presentavit pro domino Theodorico Emlonis, bacca- | laureo in iure et plebano in Somerde, librum cum rubeis asseri- | bus, qui est de perfectione spirituali hominis. — — — |

Item dominus Johannes Hopfgarte, baccalaureus in de- | cretis Pragensis et custos domus sancti Johannis in Wyssen- | see, contulit quatuor libros in asseribus, scilicet Gilbertum de tem- | pore et de sanctis. 2. Summam Raymundi maiorem cum | distinctionibus psalterii et registrum. 3. Summam Ru- | landi. 4. Qui intitulatur tabula doctorum originalium. | Item contulit librum medicinalem in asseribus cum albo | coreo circumductis, in cuius fine est Macer. |

Item dominus Hermannus Ryman, licenciatus in | decretis, contulit pro anima sua atque fratris sui, scilicet | domini Johannis Ryman, pie memorie doctoris de- | cretorum, singulorumque suorum progenitorum quatuor | libros in asseribus, scilicet textum | sentenciarum. Textum Adami super secundum et quartum sentenciarum et ultimo | summam viciorum. |

Item mag. Nicolaus Humleve, doctor in me- | dicina, contulit unum librum in asseribus, scilicet textum polli- | ticorum. Item unum commentum phisicorum pergame- | neum in coopertorio | iam in asseribus. |

Item de libris mag. Hermanni Grunowe, | ultra illos quos rapuit nobis provisor, ut in precedente | latere patet, Henricus Tacke parvam bibliam. Item | Henricus questiones de celo, est kathenatus, et maximum | librum liberarie cum questionibus. Item diversos sexter- | nos disputatorum naturalis et moralis philosophie; rethoricam Tullii; questiones ethicorum et rethoricorum. Item textum | de celo et ⟨libro⟩ metheororum. Omnia hec dedit Mag. Grunowe, pie me- | morie.

Magister Nicolaus Hopfgarte dedit pro eadem liberaria || communi *p. 147.* quatuor libros in asseribus; in quorum primo | continentur questiones phisicorum; questiones parvorum naturalium; | questiones de anima; commentum de celo et ⟨mundo⟩ alieque questiones | metaphisice. In 2. continentur primo Tancretus — — — summa iuris | et casus legum cum summa de r — — — — et regulis iuris. Item in 3. continentur primo commentum quinque librorum phisicorum | et commentum elencorum. Idem contulit 4. librum | Alexandreidos poeticalem, circumductum cute porcina. |

Item mag. Johannes Graneborn contulit unum | librum in asseribus rubeis, scilicet decretales ⟨cum⟩ glossa, in cuius | libri fine contine[n]tur summa Raymundi. Item contu- | lit textum Bohecii de consolatione, pergameneum. |

---

2 Emlonis] Cinclonis *Hs.* 7 scilicet] seu *Hs.* 15 sentenciarum] summarum *Hs.* 15 Adani *Hs.* 16 quartum] quintum *Hs.* 17 Humlene *Hs.* 15 u. 18 scilicet] sive *Hs.* 20 rapuit] recepit. 21 Tacke] Tonhne *Hs.* 23 sexternorum *Hs.* 28 f. phisicorum] philosoph. *Hs.* 30 f. primo Tancretus *vom Abschreiber nachgetragen.* 33 phisicorum] philosoph. *Hs.*

Item mag. Johannes Wartperg contulit discursum | ⟨Petri Cantoris⟩ secundum ordinem alphabeti in choreo albo, ka- | thenatum. Item 2. dedit unum commentum Biligam, quod in- | cipit ⟨'Vade⟩ contra virum stultum' in — coopertorio de | parvo modo. Item 3. dedit auctoritates philosophie in rubeis | asseribus. |

Item mag. Rudolphus Repun dedit questiones super primam | sententiarum, quae etiam magistri Grunowe. |

Item mag. Johann Vockinbecke dedit Euclidem in as- | seribus.

Item mag. Nyenborch dedit commentum Boecii de con- | solacione pappireum, quod ligavi. |

Item mag. Johann Naghil commentum theologie | et musicam, ligata in novo coopertorio. |

Item dominus Henricus Naghil, vicarius ad beatam virginem, | contulit librum b. Jeronimi, in cuius principio est episto- | la Karoli et Kloco (?), fine eiusdem libri continentur re- | gule de ministris ecclesie.

Item dominus Johannes Wygen- | heym, vicarius in Gotha suus commensalis, contulit musicam | veterem in parvis asseribus ligatam. |

Item Johannes Molhusen questiones logicas, methaphisice | questiones ligavi. ||

p. 148. Item mag. Wolphaghen librum arengarum sermonum | per circulum anni, cuius ligaturam ego felix procuravi. |

Item mag. Joh. Heyligenstad commentum posteriorum in asseribus. |

Item mag. Albertus Harhusen dedit Egidium in perga- | meno super elencorum — — — — — — — — —. |

Item mag. Henricus Schonefelt dedit librum medicina- | lem in asseribus, in quo continentur questiones diverse et medi- | cinales. |

Item mag. Johann de Xancte, doctor medicine dedit li- | brum in asseribus, scilicet theoricam pantengin, qui habet X libros par- | ciales.

Item dominus Johannes Phlugrister, pie memorie, de- | dit per testamentarios suos 3 libros in asseribus, quorum | primus continet sermones et incipit: 'Deus caritas est', fi- | nis est 'ita per prudenciam deciperentur'. Secundus est de ordi- | ne iudiciario, et in fine libri est unus sexternus questionum theo- | logie. Tertius liber est summa Raymundi, qui est de iudicio | animarum in foro penitenciali; item in fine continetur de- | cretum metricum. |

Item mag. Jacobus Kula de Franckinhusen contu- | lit unum librum in asseribus scilicet postillas Hugonis et secun- | dum librum ligandum in pergameno et incipit sic: 'Cir- | cumcidit eum octavo die' et finitur per questionem ulti- | mi folii: 'Utrum incontinencia sit peyor' — — — — —. |

Mag. Albertus de Mynda dedit loycam Biridani | pappiream, cuius liga-

---

3 Biligani *Hs.* 6 pimam summarum *Hs.* 10 pappurium. 12 coop. *vom Abschreiber nachgetragen.* 16 suus *verb. aus* suis. 39 incontinencire *Hs.*

turam cum asseribus procurabit. 2. | Librum poematicalem pro recommendacionibus. Uterque est in | asseribus. |

Mag. Johannes Lorber dedit commentum pappireum | super de anima cum aliis annexis in antiquo coopertorio. |

Dominus Nicolaus Halberstad, baccalaureus, contulit tex- | tum veteris artis, 6 principiorum — — — — et topicam, Bo- | ecii scilicet, in pergameno de longa et lata forma scriptam, sed non || in asseribus. | *p. 149.*

Item dominus Theodoricus Holtzhusen, studens iuris ac | vicarius ad beatam virginem, dedit 2 libros papireos in cooper- | torio, quorum unum ligavi, et in parvo libro sunt questio- | nes de generatione. Item 2. dedit Hugonem de Sancto Victore | circa novum testamentum, quem ligavi ad asseres. |

Item dominus Petrus Kochghen de Wysmaria, baccalaureus | arcium et studens iuris, dedit commentum veteris artis pergame- | neum in bona *p.* scriptura et bonum. Item unam summulam grama- | ticalem mag. Albi pergameneam primam, similiter ligandam. |

Item honorabilis vir mag. Conradus Dryborg, decanus | ecclesie Halberstadiensis, decretorum doctor, primus ordinarius | in iure canonico huius studii, contulit 12 libros, quorum quinque | fuerunt in asseribus, qui sequuntur. Primo textum sentenciarum in | rubeis asseribus. 2. Textum methaphisice. 3. Textum ethycorum | cum parte libri de causis et mineralibus Avicenne. 4. Summam | b. Thome contra gentiles. 5. Commentum methaphisice. Sed li- | bri ligati ad coopertoria sunt hi primus et 6. ordine | continet questiones breves ethicorum et compendium theologice | veritatis, titulos, capitula et casus summarios decretalium. | 7. Continet questiones metheororum et posteriorum. 8. Continet | commenta rarorum librorum methaphisice a primis sex; item | commentum super de substancia orbis. 9. Continet theoricam planeta- | rum; textum proporcionum Thome Bragwardini; arismetri- | am communem; item tractatum de ⟨aspectibus⟩; commentum super librum | de sompno et vigilia; commentum polliticorum; textum | de latitudinibus formarum; notabilia circa metheororum, | posteriorum, elencorum et commentum super de generatio- | ne et corruptione. 10. Liber continet, scilicet *p.* quem donavit dominus | Conradus Dryborg, musicam Muris; item commentum de | celo et mundo; item questiones Orem super de celo et mundo; | item unum sexternum circa primum lecture metaphi- | sice; item tractatum de proprietatibus motuum. | 11. Continet textum metheororum. 12. Continet — — — dispu- || tata circa primum priorum et — — baccal. disput. | *p. 150.* solet complenda actus suos. Item duplicia disputata | phisicorum, sed prima sunt 7 librorum et sequen- | cia duorum — — Item disputata communia de celo et | mundo primi libri q — — cum — — — questionibus dispu | tatis et — — — — — |

---

8 u. 14 iuris] imis *Hs.* 34 Oreni *Hs.* 38 phisicorum] philosophorum *Hs.*

Idem mag. Conradus Dryborg tempore obitus sui sive | anno Domini 1410 dedit circa — — pentecost. | pro libraria collegii totum corpus legum in octo | voluminibus, bene ligatis ad asseres, circumductis | et pergameneis. |

Item protunc legavit eciam totam lecturam | suam super quatuor libros decretalium in sexternis, et iam | sunt ligata sollemnia quatuor volumina ad asse- | res ex illis, cuius anima cum aliis benefactoribus | liberarie requiesca[n]t in pace Christi. Idem | etiam contulit decretalium V. pulchrum. | 49.

Mag. Jacobus Redewitz de Jhenis dedit | quinque volumina liberarie communi, prout in | testamento suo continetur et in parva cedu- | la huic inclusa continentur, et dedit sic, quod | facultas debet habere proprietatem, ipse vero | usum ad tempus vite, et in fine debent a | testamentariis postulari et non sunt adhuc ka- | thenata. |

Dominus Hartungus Udenstete, plebanus | ecclesie sancti Servacii in Erfford, contulit libe- || rarie communi tres libros in asseribus in do- | minium, sed usum ad tempora vite sue retinet. Pri- | mus est breviarius in pergameneo per circulum anni, | bonus. 2. Est — — psalterium. 3. Est b. Anselmi | intitulatus Cur Deus homo. Et hoc fuit factum in | praesencia tocius facultatis, mag. Johanne Graneborn, | rectore presente, sabbatho proximo ante Luce, quum | eligebatur in decanum facultatis mag. Albertus | de Mynda anno Domini 1408 praesentibus do- | ctoribus, m. Johanne Calvis, m. Johanne Horn | ac omnibus magistris, qui sunt e consilio facul- | tatis. | p. 151.

Mag. Johannes Vos de Suzato, baccalaureus | in civili iure, contulit aliquod sexternulos pappireos, | videlicet questiones de generatione, ligandos ad | asseres. |

Mag. Johannes Egberti de Eymbecke, pronunc | rector generalis in Meydeburg, vicarius ad B. V. in | Erfford, prebendatus in Heybersborg, contulit li- | brum in latis asseribus pergameneum, in cuius prin- | cipio est librum Ypocratis de egritudinibus — — | — et compositionem quadra⟨n⟩tis cum utilitatibus, et in fine sunt sinonima Almansoris, et li- | brum de — — —. |

Dominus Hartungus Lange de Gotha, pastor | et baccal. arcium, contulit: primo parva naturalia | in asseribus parvis et nigro circumductis. 2. Com- || mentum veteris artis in coopertorio, quod incipit 'Homo | cum propter bonum'. 3. Librum in bytunicato coopertorio, | in cuius principio sunt aliquot questiones methaphisi- | ce pappiree et usque ad finem liber est pergameneus, | ubi primo continetur questio de novem foliis ma- | gistri Henrici de Gandavo de forma humana; | item post questionem phisicorum questiones de | generatione, questiones de anima. | questiones — — — | et de celo et ultimo continetur in eodem tertio | libro perspectiva communis et liber de speculo ec- | clesie in pergameno. 4. Dedit commentum posterio- | rum b. Thome de Aquino in sex sexternis perga- | meneis 5. Dedit libellulum parvum pappi- p. 152. 50.

5 decretalium] tepetum *Hs.* 5 sexternis] sextinis *Hs.* 23 sexternulos] sextinulos *Hs.* 32 cum] et *Hs.* *Vgl. unten S. 124 Z. 28.* 36 phisicorum] philosophorum *Hs.* questiones] errores *Hs.* 40 sextinis *Hs.*

reum qua- | tuor sexternorum in novo coopertorio, qui intitula- | tur Parabolarius. 6. Passionale sanctorum in | pergameno, quod parciale, quod ligavi ad libellum, | quem dedit mag. Jacobus Kula. 7. ⟨Librum in asse- | ribus parvum, in quo continentur aliqui sermo- | nes et metra de naturis — — —. | 8. Dedit idem mag. Hartungus 3 libellos ligatos in | novis asseribus, quorum primus dicitur Liber exem- | plorum. 2. Cur Deus homo Anshelmi. 3. Conti- | net rhetoricam Gwydonis cum suis correctoriis. | Item contulit quatuor magnos sexternos pappi- | reos, in quibus continetur speculum quoddam | dictum humane salvacionis. |

Item dominus Hermannus Dobenstete et | eius uxor dederunt librum magnum circumductum ‖ albo coreo, in quo continentur commenta trium *p. 153.* libro- | rum magnorum artis commentate, pro animabus ipso- | rum — — —. |

Item mag. Theodor⟨ic⟩us Engelhus de Eymbecke de- | dit pappireum in nigris asseribus, in quo continen- | tur diversa theologicalia — — — —, dyalogus | consciencie et racionis mag. Matthei de Cracovia et | ⟨de differencia⟩ translationum biblie ⟨nostre⟩ | ad hebraicam veritatem et de cena Cipriani cum | multis aliis. |

Mag. Geraldus Adolevessen de Gotingen, licen- | tiatus in medicina, dedit 32 volumina iam ka- | thenata pulchra et duo non ligata et — — — — — | — — — — — si facultas — — — tempore 50 florenos | apud Carthusienses deposuerunt, quos tandem | sui testamentarii ibidem recipient, postquam | libros partiverunt post obitum suum, et illi libri sunt | signati in cedula — — — — — sed non | obtinuit a facultate intentum. |

Mag. Henricus Kint de Brema contulit | primos commentum veteris artis in pergameno. | 2. Unum sexternum super vocabula biblie in | pergameno. 3. Duos sexternos pappireos de ap- | probatione modorum significandi.

Mag. Johann Dytmar de Brema felicis me- | morie contulit bibliam. Item secundo epistolas do- | minicales in sexternis. Item physicam naturalem Aristotelis. ‖

Registrum librorum datorum | per magistrum Geral-dum Ado- *p. 154.* levessen de Gotingen. |

1. Primus canonis Avicenne. |

2. Tertius canonis Avicenne cum Serapione et suis synonimis. |

3. Libri Galieni in spisso volumine pappireo. |

4. Plinius secundum ordinem alphabeti; antidotarius | Johannis Hebmesue; synonima Mundini; tracta- | tus de conferentibus et nocentibus; Avicenna de | viribus ⟨cordis⟩; ⟨amphorismi⟩ Johannis Hebmesue— | de natura pue-

---

1 sextinorum *Hs.* 8 sextinos *Hs.* 16 translationem *Hs.*

22 partiverunt } *vom Abschreiber mit anderer Tinte nachgetragen.*
22 illi libri sunt }

22 signati in *vom Abschreiber corr. aus* subsignati et. 24 primus *Hs.*

rorum; liber de aere et de aqua | et de regionibus; de fleubotomia; de eg⟨ritudinibus⟩; | de crisi; de cibis; liber de causis. |

5. Cyrurgia Albukassis cum parvis libris Rasis. Col- | ligavi cum commento super de anima. |

6. Practica Hebmesue de ⟨simplicibus⟩ medicinis; | Hebmesue cum colliget Averrois. |

7. Consiliator super 22 libros problematum Aristo- | telis; antidotarius magnus Nicolai. |

8. Liber de animalibus Aristotelis. |

9. Tabule Alphoncii et mag. Johannis de Li- | neriis cum canonibus. |

10. Liber astronomicalis de revolutionibus annorum; | de nativitatibus; de crisibus; astrono- | mia mag. Leupoldi de ducatu Austrie; de | speris et motibus; de iudiciis; de revolutionibus; | de — ⟨mutacione et qualitate⟩
p. 155. aeris; de nativitatibus; de questio- ‖ nibus. |

11. Super viaticum Constantini Gerhardus; tabula Salerni cum duabus recitationibus in fine.

12. Liber theologicalis, in quo sunt excerpta libri de | civitate Dei cum aliis multis. |

13. Liber, in quo est tractatus de conceptione beatae | Mariae virginis. |

14. Practica Alexandri. |

15. Regalis dispositio Halij. |

16. Proprietates rerum. |

17. Passionarius Galieni. |

18. Tacke. |

19. Volumen parvum, in quo continetur Oracius. |

20. Mineralia Alberti et Petrus Hispanus de oculis. |

21. Troiana historia. |

22. Vitas philosophorum. |

23. Volumen parvum Virgilii. |

24. Volumen, in quo Plate⟨arius⟩.

25. Johann Belet. |

26. Parvi libri Galieni in magno volumine.

27. Questiones medicinales super primum canon | cum aliis. |

28. Volumen, in quo habetur modus faciendi colla- | tiones et ipsius meditationes — — —. |

29. Volumen parvum in medicina antiqua, scilicet gene- | cia Cleopatre. |

30. Commenta. ‖
p. 156. Mag. Nicolaus Beyger contulit duo volumi- | na ad asseres ligata, primo totam loycam Aristo- | telis in pergameno et sollenni ligatura. 2. Maius | volumen Prisciani, quod ordinavi, ligavi de novo. |

Mag. Nicolaus Krutheym de Erfford, vicarius ad | s. Jeorgium, contulit

---

5 medicinis] modicis *Hs.* 36 genecia] genosia *Hs.* 38 Beyger] Boyger *Hs.*

librum pergameneum, in quo continentur 20 libri parvorum natura- | lium et alia — — — — — — — — et algorismus de integris, sed usum sibi retinuit. |

Item ex parte mag. Johannis Ditmari de Bre- | ma, felicis memorie, — — — — una biblia de par- | va ligatura cum concordanciis. Item una phisica | naturalis — — — — —; ⟨postilla⟩ super epi- | stolas dominicales per totum annum magistri | Matthie Legenitz. Et iam ante ligati sunt pul- | chre una cum doctore Trylle. | *p. 3*

Item questiones parvorum naturalium mag. Helmoldi dedit dominus Otto Wolfstengel, baccalaurius, religiosus in monte s. Petri, in nigris asse- | ribus.

Dominus Deynhardus de Witzenhusen, bac- | calaurius arcium, | dedit — — — — — — — — maiorem. |

Mag. Albertus de Mynden dedit maius volumen | pappireum. |

Item Jacobus Merheym de Colonia dedit grecis- | mum in pergameno bono. |

Item Johannes Lembrecht de Waltdorff pro- | pe Meyningin pro anima sua et sui fratris Ber- || toldi ac ceterorum Christifidelium legavit in sex- *p. 157.* ternis | in fine vite super officium misse, quod composuit mag. | Berchtung, sacrae theol. professor. |

---

2 algorismus] algoesinus *Hs.*

6a. Sequuntur libri dati per honorabilem mag. Gheroldum, in medicinis | licentiatum: | *p. 347c.*

1. Primus canonis, quem emi pro sex florenis. |
2. Tertius canonis cum Serapione toto, quem emi pro 10 florenis. |
3. Liber Galieni, pro 4 florenis. |
4. Simplicia Plinii cum pluribus, pro 6 florenis. |
5. Cirurgia Albucasis, pro 3 florenis. |
6. Liber Hebmesue, pro 4 florenis. |
7. Consiliator super problemeuta, pro 3 florenis. |

Liber Gordonii cum pluribus, pro 3 florenis. |

8. Liber de animalibus Arestotelis, pro 2 florenis. |
9. Tabulas Alfoncii — — — — — — — } pro 6 florenis. |
10. Unum volumen in astrologia } pro 6 florenis. |
11. Super viaticum Constantini Gerhardus, pro 2 florenis. |
12. Liber theologicalis, pro 4 florenis. |
13. Liber de conceptione beate virginis, pro 1 floreno. |
14. Practica Alexandri, pro 3 florenis. |
15. Regalis disposicio Halij, pro 1 floreno. |
16. Proprietates rerum, pro 6 florenis. |
17. Passionarius Galieni, pro 2 florenis. |

18. Tacke, pro 4 florenis; Egidius super librum de anima, pro 1 floreno; | Marcialis poeta. |
19. Volumen, in quo Oracius, pro 1 floreno. |
20. Volumen, in quo continentur myneralia Alberti; | Petrus Hispanus de oculis, pro 4 florenis. ‖
p. 347d. 21. Volumen, in quo Troyana historia, pro 1 floreno. |
22. Vitas philosophorum cum curis et peccatis moralium, pro 2 florenis. |
23. Unum volumen, in quo Virgilius, pro 1 floreno. |
24. Questiones medicinales, pro 3 florenis. |
25. Volumen, in quo Platearius, pro 2 florenis. |
26. Johann Belet, pro 1 floreno. |
27. Parvi libri Constantini, pro 3 florenis. |
28. Volumen, in quo habentur modus faciendi collaciones | cum aliis, pro 2 florenis. |
29. Volumen parvum in medicina, pro 1 floreno. |
30. Super artem commentata, pro 1 floreno. |
31. Super tegni, pro 2 florenis. |
Explicit registrum librorum datorum et sequitur | registrum librorum dandorum. |

Libri dandi adhuc per eundem, si fecerimus suum velle | circa Karthusiam. |
1. Ars commentata.
2. Totus Avicenna.
3. Quatuor volumina Galieni.
4. Duodecim libri Rasi.
5. Alhagraik Rasi.
6. Defensorium vite.
7. Raby Moyses.
8. Libros Ysaac.
9. Consilia Thadei cum pluribus.
10. Pantegin Constantini.
11. Speculum Arnoldi.
12. Parvos libros Arnoldi in duobus voluminibus.
13. Avenzoar. |
14. Passionarius Galieni. |
15. Liber de variis, in quo proplema- | ta Arestotelis. |
16. Serapion cum simplicibus. |
17. Azari.
18. Concordancie. |
19. Nova translatio regimenti acutorum cum pluribus aliis. |

---

1 f. Egidius — Marcialis poeta *nachgetragen von gleicher Hand.* 10 Platearius] Plato *Hs.*

20. Conclusiones trium librorum | Avicenne. |
21. Volumen ligneum, in quo plura; li- | ber Platearii. |
22. Consiliator. |
23. Crarido et Lanfrancus similis. ‖
24. Jhesus de oculis et plura. | *p. 347e.*
25. Avenzoar. |
26. Quadripartitum moralium cum pluribus. |
27. Petrus Blesensis in epistolis. |
28. Questiones ethicorum. |

Quatuor libri deficiunt, quos habet mag. Tidericus in Lub(eck). | Item deficiunt 10 volumina Arnoldi de Nova Villa. | *p.*

Hi sunt libri Arnoldi de Nova Villa, quos habeo: |
1. Speculum eius.
2. Defensorium vite.
3. De consideracione operis medicine.
4. Theoremata Gradini.
5. Costa Ben Luce, quod transtulit.
6. De reprobacione sciencie nigromancie.
7. Regimen sanitatis pro rege Arragonie.
8. Remedium contra incantationem. |
9. Liber de retardanda senectute. |
10. Curam lepre, solempnis liber. |
11. Amphorismos eius. |
12. Item de introducendis ad | practicam. |
13. Item super primum de mor- | bo. |
Post registrum librorum dando- | rum. |

---

4 Crarido *statt* Cirurgia? 12 *Der Abschreiber bemerkt:* „Der andere Zeddul hält folgendes in sich."

7. Nicolaus Hopfgartens Standortsregister der angeketteten und der noch anzukettenden Bücher, 1408

H. E. Seebach bemerkt dazu (pag. 157): „Das zweyte Verzeichnuß, dessen auf dem p. 144 befindlichen Titul-Blat Meldung geschiehet, ist ebenfalls wie das vorige von dem ersten Bibliothekario Mag. Nicolao Hopffgarten verfertiget, aber sehr unleserlich geschrieben worden." *p.*

Überlieferung: *Weimar Staatsarchiv F. 116 p. 157—162, Abschrift von 1755.*

Anno Domini millesimo quadringentesimo VIII° | feria quarta proxima ante *p. 157.* festum trinitatis | benedicte conscriptum est illud registrum libro- | rum kathenatorum librorum in collegio et — — — | kathenandorum durante officio procuratoris mag. Nicolai Hopfgarten. |

Primo in pulpito B. prope parietem ab hostio li- | berarie vel secundo a pariete sunt libri theologi- | cales infrascripti. |

1. Scolastica historia. |

2. Textus sententiarum cum pocculis in nigris asseribus. |

3. Liber maximus eiusdem liberarie — — — — —, | in quo continentur questiones de veritate, de provi- | dentia, de predestinacione, de libro vite, de angelo- | rum comparitione, de mensuris angelorum, de gradi- | bus formarum cum aliis.

4. Egidius Romanus super primo sentenciarum, et in fine | libri habetur registrum. ‖

p. 158. 5. Discursus mag. Petri secundum ordinem alphabe- | ti de omni materia sacre scripture. |

6. Liber intytulatus tabula doctorum originalium; 2. | ordo alphabet — — — —; 3. de oculo morali in fine. |

7. Questiones sentenciarum primi libri, et in fine est regi- | strum. |

8. Gilbertus de tempore et de sanctis per circulum anni. |

9. Liber, in cuius principio est epistola Karoli, et in fine | regule de ministris ecclesie, in nigris asseribus. |

10. Adam super 2. et quarto summarum. |

11. Parva biblia. |

12. Summa viciorum. |

13. Questiones super primo sentenciarum et quodlibetum | Egidii, ut est signatum in uno volumine. |

14. Arenge sermonum. |

15. Compendium theoloyce veritatis et rethorica | Tulii.

16. Theoremata Egidii de corpore Christi; item de | cognitione angelorum; questiones de ‹resurrectione›; tractatus de predestinacione et de peccato originali. |

17. Sermones boni, et liber incipit 'Deus Caritas est'. |

18. Questiones sentenciarum Petri de Candia, in pappiro | incomplete cum — — — — —. |

19. Postille Hugonis seu sermones in rubeis asseribus | quadratis. |

20. Textus sentenciarum in rubeis asseribus. |

21. S. Thomas contra gentiles. |

22. Anshelmus Cur deus homo. ‖

p. 159. 23. Breviarium pergameneus, quem contulit dominus Har- | tungus. |

24. Psalterium in asseribus. |

25. Parvus libellus quadratus cum sermonibus— — — — | lib — — — — —. |

26. Hugo de Sancto Victore circa materiam novi testamenti. |

27. Liber exemplorum in parvis albis asseribus. |

28. Anshelmi liber Cur Deus homo. |

---

4 *und auch sonst* sententiarum] summarum *Hs.*

29. Dyalogus consciencie et rationis et ⟨de differencia⟩ trans- | lationum biblie- |

30. Speculum humane salvacionis cum lectura evan- | geliorum mag. Hermanni Grevensteyn et compendio con- | tra hereticos. |

31. Biblia cum concordanciis m⟨aioribus⟩. |

32. Adam Woda super primo et secundo libro sentenciarum. |

33. Excerpta librorum de civitate Dei; Johannes Belet. |

34. Liber pappireus Henrici de Vrimaria summa | viciorum in albis asseribus. |

35. Mag. Matthias Legenitz super epistolas dominicales. |

In primo prope parietem scampno habentur | Libri iuridicales. |

1. Decretales sine glossa in rubeis asseribus, et in | fine continetur Summa Raymundi maior et | registrum propositorum. |

2. Tancredus et casus legum cum summa de — — — —. | et regulis iuris.

3. Summa Raymundi correcta cum distinctionibus Hugo- | nis ipsius psalterii, cum triplici registro in fine. ‖

4. Summa Rulandi in iure. | *p. 160.*

5. Sextus, quem dedit dominus Ryman.

6. Liber de ordine iudiciorum, in cuius fine sunt quaestio- | nes theologie — — — — — — —. |

7. Summa Raymundi circa iudicium animarum in foro | penitenciali, cum decreto metrico. |

8. Totum corpus legum in octo voluminibus bene li- | gatis ad asseres, quod contulit honorabilis vir mag. | Conradus Dryborg, felicis recordacionis, primus ordinarius iuris studii Erffordiensis et decanus Halberstadiensis. |

9. Lectura decretalium mag. Conradi Dryborg in | quatuor voluminibus ligatis ad asseres, scripta | super pappiro. |

In tertio pulpito D. seu proximo ianue | sunt. |

1. Questiones de celo et mundo mag. Alberti de Saxonia. |

2. Textualia scilicet de celo et metheororum. |

3. Questiones phisicorum, parvorum naturalium | et de anima; item commentum supra de celo. |

4. Questiones Britonis tocius loyce. |

5. Vetus musica. |

6. Commentum posteriorum. |

7. Tacke textus polliticorum et yconomicorum. |

8. In novis asseribus commenta priorum et topicorum. |

---

1 translationem *Hs.* 7 *vielleicht sind unter Nr. 33 zwei Bände verzeichnet, vgl. oben S. 117 Z. 11.* 29 pulpitu *Hs.*

9. Commenta super priores 5 libros phisicorum | et super elencorum de folio fracto. |

10. Commentum phisicorum b. Thome de Aquino. ||

p. 161. 11. Commentum phisicorum Egidii. |

12. Questiones methaphisice longe. |

13. Questiones de generacione et in fine questiones me- | taphisice breviores in novis asseribus. |

14. Textus ethicorum mag. Petri. |

15. Textus methaphysice. |

16. Commentum methaphysice pappireum in asseri- | bus rubeis. |

17. Liber novus, in cuius principio est commentum phi- | sicorum et in fine commentum posteriorum | et questio de gradibus formarum. |

18. Liber, in quo continentur disputata phisicorum | et de anima multiplicia et ⟨de celo, de generacione, methaphisice et⟩ ethico | rum priorum 4 librorum duplicia. |

19. Libri Euclidis 14 in uno volumine pergameneo, | et deficit ultimus liber. |

20. Parva naturalia in nigris asseribus. |

21. Commenta duo Boecii de consolacione phi- | losophie cum textu colligata. |

22. Rethorica Guidonis. |

23. Loyca Biridani pappirea. |

24. Questiones de generacione et perspectione pa- | pirice. |

25. Commentum elencorum Egidii. |

26. Questiones longe ethicorum. |

27. Commentum polliticorum et retoricorum. |

28. Commentum ethicorum s. Thome. ||

p. 162. 29. Loyca Aristotelis. |

30. Quaestiones antique in pergameno parvorum natu- | ralium — — — — quaestiones super de celo. |

31. Liber in rubeis asseribus continens questiones phy- | sicorum et Albu — — — Erfford. |

32. Liber, in quo continetur 22 textualia, quem | dedit mag. Nicolaus Krutheim. |

33. Tota loyca naturalis Aristotelis, philosophorum principis. |

34. Albertus Magnus super naturalem philosophiam | — — —; questiones parvorum in pappi- | ro, vide cedulam hic supposita. |

35. Commentum parvorum naturalium — — — —, | que habet bachus naturalis Fr. M. Nicolai. |

---

36 philosophiam] physicam *Hs.*

In secundo latere istius primi pulpi- | ti sunt medicinalia. |
1. Pantengin. |
2. Questiones urinarum et pulsium commen- | ta tria. |
3. Liber medicinalis in asseribus circumductis | albo coreo, antiquus. |
4. Liber latus medicinalis — — — — — et liber | — — dironum — — — cum aliis. |
5. Commenta artis medicine commentate | magnus — — — circumductus. ||

8. Nicolaus Hopfgartens Verzeichnis der nichtangeketteten in einer Truhe aufbewahrten Bücher, 1408.

Seebach bemerkt p. 169: „Das fünfte Verzeichnis, dessen ebenfalls auf dem p. 144 befindlichen Titul Meldung geschiehet, ist auch von dem ersten Bibliothecario Mag. Nicolav Hopfgarten verfertiget worden. Es ist aber gleichfalls unleserlich geschrieben." Ich identifiziere es mit dem 4. Register der Übersicht von p. 144.

Überlieferung: *Weimar Staatsarchiv F. 116 p. 169—174, Abschrift von 1755.*

Registrum librorum non kathenatorum | in cista existencium. | *p. 169.*
Anno Domini 1408 circa festum sancti | Augustini conscriptum est illud registrum | librorum liberarie collegii librorum non ka- | thenatorum per mag. Nicolaum Hopfgarten | et per mag. Johannem Naghil de | Brema, in cuius commodo protunc erat | cista, cui subscripti libri sunt imponendi. |
1. Commentum metheororum spissum in albo | coopertorio. |
2. Textus veteris artis latus, quem dedit Nicolaus Hal- | berstatt. |
3. Commentum duplex super de celo in uno volu- | mine in pergameno. |
4. Liber astronomicalis continens theoricas ex- | cisas et tractatum alchimie cum aliis annexis. |
5. Loyca Biridani in pappiro. |
6. Euclides duplex parcialis. |
7. Ovidius methamorphoseos in pergameno. |
8. Scripta antiqua — — — — — et loycalia et cir- ‖ ca signa — — — —. | *p. 170.*
9. Katho in pergameno et quamplures alii libri in | eodem volumine. |
10. Perspectiva communis in pergameno. |
11. Priscianus minor in pergameno. |
12. Commentum Egidii super elencorum in pergame- | no. |
13. Commenta super novam loycam in rubeo cooper- | torio. |
14. Liber, in cuius principio est commentum Porphirii et | in fine commentum de — — et — — — et in parvo | coopertorio sunt figurae astronomicales. |
15. Translatio Porphirii a Boecio et commentum eius, quod dedit mag. Johannes Calvis. |

---

17 Augustinii *Hs.*

16. Commentum super de ⟨substancia⟩ orbis et super de ani- | ma dup⟨lex⟩ in pergameno et in — — cooper- | torio, quod est — — — — — duplicata. |

17. Libellus quadratus pergameneus, cuius in principio | est sermo de circumcisione Domini, in nigro co- | rio, quod dedit mag. Jacobus Kula, ligandus ad | asseres cum libello, quem dedit mag. Hartungus. |

18. Commentum de anima et de ⟨substancia⟩ orbis in pap- | piro antiquo. Datus per mag. Johannem Lorber. |

19. Magnus liber pappireus in coopertorio novo ni- | mis lato, quem dedit Theodorus Holthusen de Eyn- | beck, et sunt questiones loyce, methaphisice an- | tique incipientes a quarto. |

20. Commentum rhetoricorum pergameneum et ma- | gnum Egidii. ‖

p. 171. 21. Commentum topicorum pergameneum in presenti | libro primum. |

22. Questiones super de generacione et de sompno et vigilia late, Aurifaber. |

23. Commentum physicorum pappireum, cuius prin- | cipium est 'Erat felix'. |

24. Mineralia Avicenne cum parvis naturalibus | pluribus. |

25. Parva naturalia, principium libelli est 'Postquam | premisimus'. |

26. Commentum elencorum pergameneum latum, | principium — — —. |

27. Textus — — denunciacione cum commento, prin- | cipium 'Quum ignorantie'. |

28. Arismetria Boecii in pergameno. |

29. Commentum de ⟨substancia⟩ orbis cum questionibus in- | tersertis et deficit principium, sed primus textus | literalis est — — — — — — — — — —. |

30. Tractatus iudiciorum astronomie dictus Liber | electionum et incipit sic 'Aries est'. etc. |

31. Textus elencorum et posteriorum cum lintheo | coopertorio. |

32. Compendium de de — — — — — — — — in pergame- | no novo q — — —. |

33. Macrobius cum commento in pergameno, in principio magnum est — — — — — —. |

34. Reportata veteris artis in pergameno et an- | tiquo lacerato coopertorio. |

p. 172. Item sex libri, quos dedit mag. Conradus Dryborg, ‖ decanus Halberstadensis, sed septimum ligavi | ad asseres cum aliis. |

35. Primus continet questiones breves ethicorum; com- | pendium theologice veritatis; titulos ⟨decretalium⟩ | et casus summarios decretorum. |

36. Secundus continet questiones metheororum | et post⟨er⟩iorum. |

37. Tertius continet commenta aliorum librorum | methaphysice a primis sex et commentum su- | per librum de ⟨substancia⟩ orbis. |

38. Quartus continet theoricam planetarum; tex- | tum proporcionum; arismetriam communem; | commentum de sompno et vigilia et commen- | tum polliticorum; textum de latitudinibus for- | marum et alia et commentum super de gene- | racione. |

---

23 dificit *Hs.* 39 arismetriam] Aristotelicam *Hs.*

39. Quintus continet musicam Muris et commentum | super de celo et mundo; questiones Orem super | de celo et mundo et alia. |

40. Sextus est textus metheororum in pappiro. |

41. Questiones 1. et 2. phisicorum cum com- | mento de generacione in — — — — coopertorio | pappiro superducto. |

42. Textus bonus pergameneus de generacione et | posteriorum cum libro de motibus animalium | in fine. |

43. Liber, quem dedit mag. Johannes Naghil, in quo est com- | mentum theorice — — — — — — — et musica Mu- ‖ ris in novo coopertorio. | *p. 173.*

44. Commentum Biligam, quod incipit 'Vado contra', | in nigro coopertorio. |

45. — — — — — — — —. |

46. Autoritates librorum philosophie in pergame- | no, cuius libelli principium est———— et in | fine est commentum libri de causis. |

47. Textus libri de causis cum commento in pergame- | no, principium libelli — — —. |

48. Liber diversarum questionum et materiarum et | in — — — sexternorum in pergameno et in | — — — — | coopertorio. |

49. Thymeus — — — pergameneus, parvus liber. |

50. Super de anima extractum a diversis lectoribus | latum et pergameneum et incipit sic 'Erat quidam | a prioribus'. |

51. Glossa — — — — — Galieni cum aliis in 4 quater- | nis pergameneis. |

52. Epistole Senece ad Paulum et ad Lucilium perga- | meneum in coopertorio lacerato parve quart. | quadringent. |

53. Commentum priorum; questiones — — — | — — — — in pappiro de magno modo in | — — — coopertorio rubeo q— — principium | 'Primum — — —'. |

54. Commentum veteris artis, quod incipit 'Ho⟨mo'⟩ | cum — — ⟨propter bonum'⟩. |

55. Liber cum ⟨bytunicato⟩ coopertorio, in cuius ‖ principio sunt aliquot *p. 174.* questiones methaphysice pap- | piree ⟨et usque⟩ ad finem liber est pergameneus et | primo continetur questio de novem foliis mag. Henrici de | Gandavo de forma humana, ⟨item post⟩ questionem phy- | sicorum questio de generacione, questio de anima, | questio — — — de celo et in fine continetur | perspectiva communis cum libro de speculis. |

56. Liber pappireus, qui dicitur Parabolarius; item | 6 sexterni pergameni super priorum b. Thome. |

57. Anticlaudianus Allani — — — —, cuius principium '— —'. | Et finem innovavi. |

---

2 Oreni *Hs.* 4 phisicorum] philosophorum *Hs.* 9 theorice] theologice *Hs.* 20 extractum] exstructum *Hs.* 23 Senece] selecte *Hs.* 32 novem foliis] consiliis *Hs.* 32 f. Gandano *Hs.*

58. — — — — antiqua pergamenea, quam dedit Petrus de Wysmaria baccalarius, in cuius principio | est 'Longum'; et ligavi ad commentum phisicorum, quod dedit mag. Humleve. |

59. Questiones ethicorum antique et correcte cum | registro in fine, quas habuit mag. Heyligenstad a | mag. Rudolfo, qui alterius habuit illas a mag. Gru- | now, felicis recordacionis, ad usum suum. |

60. Liber pergameneus, scilicet excerptorum philosophie | de magno modo, quem dedit Nicolaus Halberstat. | Ligavi ad commentum metheororum 73. de ani- | ma mag. Geraldi. ||

---

3 phisicorum] philoso- | phorum *Hs.*

9. Ausleiheverzeichnis vom 9. Februar 1413.

Seebach p. 163: „Das dritte Verzeichnuß, welches auf dem p. 144 gesetzten Titul-Blat gemeldet wird, ist nicht mehr vorhanden, es ist aber an dessen Stelle ein dergleichen anno 1413 erneuerter Catalogus in diesem Buch zu finden." Ich identifiziere es trotzdem mit dem 3. Stück der Übersicht, die auch das andere Ausleihregister desselben Jahres mit dem 3. Titel gemeint haben dürfte.

Überlieferung: *Weimar, Staatsarchiv F. 116 p. 163—167, Abschrift saec. XVIII.*

p. 163. Registrum librorum cathenatorum aliis | concessorum, innovatum 1413 septimo | die post festum purificationis beate | virginis Marie. |

1. Dominus Hartungus, plebanus sancti Servacii, | habet breviarium pergameneum datum per eun- | dem, et cathena est deposita et modus, quo dona- | vit, libro est eidem inscriptus. Secundo idem | habet psalterium — — — pergameneum ca- | thenatum, quod idem donavit. |

2. Mag. Jacobus Rodewiz de Jhenis habet quinque | libros sine cathenis, 74. quos ipsemet dedit et cathe- | nandos, quorum usum voluit habere, dum vivit, quo- | rum nota et contenta sunt in parva cedula in | primo sexterno huius coll⟨ecture⟩ posita, quam ipse scripsit manu propria. |

3. Mag. Johannes Wartberg habet Gilbertum de | tempore et de sanctis in bono volumine cathe- | natum. Secundo habet parvum textum de celo et metheororum — — — in asseribus. ||

p. 164. 4. Mag. Johannes Graneborn, sacre theologie professor, habet scolasticam historiam; — theoremata Egidii, in | albis asseribus cathenatis. |

5. Mag. Luderus Meistermann habet textum sentenciarum in | nigris asseribus cathenatum, quod dedit doctor Rymann. | Secundo habet Egidium cathenatum super primo libro | sentenciarum. |

6. Mag. Matthias de Jhenis habet librum cathenatum pappireum, | in quo continentur collecta diversa pro recommendacio- | nibus — — et Ovidius sine titulo et in eodem volumine. |

7. Dominus Gotschalckus Swerdon, baccalarius iuris, habet | unum librum de maximis libris legum, qui continet no- | vem libros codicis. |

8. Mag. Johannes Hamborg habet textum polliticorum et | yconomicorum in uno volumine cathenato. | Item mag. Johannes — — — — — habet commentum | phisicorum Egidii. |

9. Hermannus bedellus habet librum institutorum ca- | thenatorum in asseribus superductum cum cute subcineri- | cia. |

10. Mag. Jacobus Ampsterdam habet commenta de celo | et parvorum naturalium in pergameno nondum li- | gata, que mag. Petrus Steinbeck, presentavit ex | parte mag. Johann⟨is⟩ de Collonia. |

11. Mag. Albertus habet commentum theorice planeta- | rum, cum eo colligatus est textus musice et alia, et | est liber in albo coopertorio ligatus. |

12. Fridericus Schonfelt de Curia, baccalarius arcium, ha- | bet questiones de celo in pappiro et non cathenatas. |

13. Mag. Johann de Palborn habet commentum posterio- | rum cathenatum. |

14. Nicolaus Halberstad habet librum spissum in co- ‖ opertorio, in *p. 165.* quo est musica — — —. |

15. Mag. Johannes Palporn in collegio magistri Amplonia- | ni recepit lecturam quinti libri decretalium in rubeis asseribus. |

16. Mag. Henricus de Geysmaria — — — — vigilia pasce | in coopertorio concordanciam poetarum cathenatum. |

17. Mag. Albertus de Konigsberg habet commentum polli- | ticorum kathenatum pergamenum. |

18. M — — — habet librum, in quo continetur Aristote- | lis musica et alia multa. |

19. Mag. Wolphagen habet commentum ethicorum cathe- | natum cum rubeis asseribus, in cuius principio est | lectura super primam — — — canonis | Avicenne in rubeis asseribus. |

20. Mag. Johann — — — — — habet textum pollitico- | rum cathenatum. |

21. Mag. Nicolaus Halberstad habet textum de celo par- | vum, cuius cathena est deposita. |

22. Nicolaus S — — — — —, baccalarius, habet, questiones | phisicorum pappireas in rubeis asseribus kathenatas. |

23. Dominus rector S. M. Christianus de Molhusen re- | cepit lecturam super librum decretalium. |

24. Mag. Johannes Paderborn habet questiones loycas metha- | phisice optime kathenatas. |

25. Dominus Petrus Pistoris, qui moratur in area prope | s. Michaelem, habet super epistolas Pauli librum | kathenatum, quem collegit mag. Matthias de Legenitz. |

---

19 Palpom *Hs.* 33 f. philosophorum *Hs.* 40 librum *über* lecturam.

26. Mag. Johannes Palborn recepit in die corporis Christi | per suum
p. 166. canonicum Johannem librum kathenatum, in || quo continetur lectura super primum librum decreta- | lium. |

27. Mag. Ludewicus de Bercka recepit primum canonis Avi- | cenne, cathenatum librum pappireum, in cuius principio | sunt mineralia Alberti Magni et in fine habetur | tractatus de regimine equorum. |

28. Mag. Henricus de Gheysmaria, decanus, habet librum | kathenatum super epistolas Pauli, collectum per do- | minum d. magistrum Matthiam Legenitz. |

29. Mag. Henricus Matthesius de Palborn, qui moratur cum | domino Conrado Cassel, canonico beate virginis — — —, ha- | bet librum kathenatum, in quo continetur practica | Hebmesue et Colliget Averrois. |

30. Mag. Nicolaus Baghus habet commentum elencorum Egi- | dii kathenatum. |

31. Friedericus Schuhsolt habet questiones methaphysi- | corum, de
65. celo et mundo. ⟨Liber⟩ facultatis non kathenatus — —. |

32. Dominus — — — — —, baccalarius decretorum, commensalis mag. Petri, habet questiones de celo Alberti in spisso viri- | di coopertorio — — — — — — —. |

33. Mag. Wolffhagn habet questiones ethicorum longas. |

34. Dominus — — — — —, qui moratur ad — — —, habet | libellum quadratum, in quo continetur liber Cur | Deus homo. |

35. Dominus Conradus a Schusleyben, officiatus in | ecclesia sancti Viti, habet librum intytulatum Ta- | bula doctorum originalium. |

36. Mag. Johannes Palborn habet questiones loycas — — —. |

37. Mag. Nicolaus Halberstad habet textum methaphy- | sice kathenatum. ||

p. 167. 38. Dominus Olaus, ba⟨ccalarius⟩ magistri Wartperg, | habet parva naturalia in nigris asseribus. |

39. Mag. Johannes Palborn habet questiones methaphisice longas | pappireas kathenatas. |

40. Dominus doctor Graneborn habet quodlibetum Egidii — — — — — kathenatum. |

41. M. Johannes Hamborch habet commentum polliticorum | kathenatum. |

42. Dominus doctor Graneborn habet librum — — — — —. |

43. Mag. Johann — — — — habet Egidium super libros | phisicorum kathenatum. |

---

38 phisicorum] philosophorum *Hs.*

10. Ausleihverzeichnis von Michaelis 1413.

Seebach p. 163: „Nach diesem Verzeichnuß folget noch eines von gleicher Art, dessen auf dem Titul-Blat ebenfalls nicht gedacht wird". Vgl. dazu oben S. 108.

Überlieferung: *Weimar Staatsarchiv F. 116 p. 167—168, Abschrift von 1755.*

Incipit registrum factorum post festum | sancti Michaelis anno Domini 1413 com- | pleto mag. Jhenis. | *p. 167.*

1. Mag. Johann Wolffis recepit in die sancti Jude com- | mentum phisicorum Egidii kathenatum. |

2. Mag. Henricus Tacke de Brema die sancte Luce rece- | pit commentum polliticorum kathenatum. |

3. Mag. Johann Wolfhagen recepit cum albis asseribus | kathenatum, in quo continentur Plinius et Johannis | Heben Mesue antidotarius et— — — de natura | puerorum et alia multa. |

4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. — — — — — — — ||

13. Dominus licentiatus seu mag. Rudolphus de Nebre | habet duos libros kathenatos, quos recepit in die — —, | scilicet lecturam super primum librum decretalium et digestum novum. |

14. Dominus Johannes Eckelstete, baccalarius, habet questio- | nes de generacione kathenatas, item metaphysice | maximas — — —. |

15. Dominus Deynhardus Witzenhusen, baccalarius, recepit | Hugw⟨icionem⟩, quem ipse pro se contulit illo modo, quod | usum debeat habere libri in term⟨inacione⟩ quam vivit. |

16. Mag. Christianus de Molhusen habet volumen kathe- | natum cum rubeis asseribus, in quo habentur novem | libri codicis. |

17. Mag. Henricus de Geysmaria recepit duos libros kathenatos, scilicet textum sententiarum cum nigris asseri- | bus. Secundo librum pappireum lecture mag. | Henrici Grefensteyn. |

18. Jacobus de Salweldia, baccalarius in collegio, ha- | bet — — historiam kathenatam. |

19. Mag. Johann de Hamborg habet textum senten- | tiarum in rubeis asseribus kathenatum. |

20. Dymo baccalarius cum mag. Petro habet commen- | ta Boecii de consolatione et questiones ethi- | corum in uno volumine kathenato. |

21. Johannes Witzenhusen — — — habet tabulas | Alfoncii kathenatas et — — —. |

22. Mag. Johannes Stetefeld habet questiones ethico- | rum kathenatas. ||

---

9 phisicorum] philosophorum *Hs.* 14 puerorum] parvorum *Hs.; vgl. oben S. 114 Z. 38.*

15 *3 Zeilen leer gelassen, nur links die Zahlen 4—12 und rechts Punkte, Text vom Abschreiber nicht gelesen.*

11. Verzeichnis der in der Truhe aufbewahrten Bücher, 1450.

Seebach p. 174 sq.: „Der sechste Catalogus dieser Bibliothek, von welchem ich Nachricht habe, ist im Jahre 1450 verfertiget worden. Es ist mir aber davon nur das Verzeichnuß derer Bücher, die im Kasten gelegen, in die Hände kommen, welches — ohne Nachricht wer es gemacht — auf drey Bogen in Folio sehr unleserlich und weitläufftig geschrieben, auch ungebunden und gantz verdorben ist. Dessen aber ohngeachtet will ich solches, so viel ich davon lesen können, hiermit communiciren." Im 18. Jahrhundert lag der Katalog also getrennt von den anderen Verzeichnissen vor. Gleichwohl ist es möglich, daß er mit dem p. 144 der Weimarer Abschrift an 7. Stelle genannten Register zu identifizieren ist.

Da der Text starke Übereinstimmungen mit dem unter Nr. 12 veröffentlichten Verzeichnisse zeigt, unterlassen wir hier einen vollständigen Abdruck, beschränken uns darauf, die Bände des Registers von 1450 in dem etwas späteren Kataloge nachzuweisen, nur wenn die Entsprechung fehlt oder die Unterschiede in den Beschreibungen groß sind, den Wortlaut ganz wiederzugeben, die einzelnen kleineren Abweichungen nach mitgeteilter Gleichsetzung unter Ausschluß orthographischer Varianten zu vermerken. Die Signaturen des späteren Registers der Capsa haben griechische Buchstaben. Auf andere Verzeichnisse (W vgl. unten S. 133 ff.; K vgl. unten Nr. 13) ist hauptsächlich dann verwiesen, wenn sich hat feststellen oder vermuten lassen, daß der betr. Band der Capsa später in der Bibliothek aufgelegt war.

Überlieferung: *Weimar, Staatsarchiv F. 116 p. 175—184, Abschrift von 1755.*

p. 175. Registrum librorum in capsa anno | 1450 factum. |

In theologia. |

1. = α 1 *mit Zusatz* legatum ex parte mag. Bartholomei de Munster- | berg. |

2. Textus quarti sentenciarum pergameneus, non ta- | men cathenando, quia iam plures sunt in libraria. | = ?

3. = α 3.

4. = α 4.

5. = α 5 = *K* E 21.

6. Liber teologicalis de repro⟨batione;⟩ connexe — — — | — — — — — — et virtutum — — — — — — — — —. ‖ = α 6.

p. 176. 7. = α 7 *am Schluß* fuit — — — — mag. Johannis. |

8. = α 8 *am Schluß* datus per mag. | Johannem Herenthbergh. |

9. = α 9.

10. = α 10.

11. = α 11 = *K* OO 14?

12. Gregorii de Ariminio circa primum sentenciarum cum | modica parte secundi. | = *W* NN 6 = *K* DD 15.

13. Avisamenta septem mag. Johannis de Zegobia de con- | ceptione virginali, et est libellus universitatis. | = α 13 = *K* D 13.

In iure. |

1. Concordancie biblie cum decreto et decreta- | libus secundum ordinem alphabeti in pappi- | ro. | = *W* G 5 = *K* D 15.

In medicina. |

1. = γ 1.

2. = γ 2.

3. Collectum medicinale continens in parte commen- | tum aphorismorum Ipocratis — — — — — — — —. | = γ 3.

4. = γ 4.

5. — — — — — — — — astronomicalia; versus Egidii de uri- ‖ nis et de pulsibus et alia multa. | = γ 5. *p. 177.*

6. = γ 6 = *K* L 7.

In methaphisica. |

1. Questiones metaphysice valde antique pappiree; item commentum quarundam questionum metaphysice. | = δ 3.

2. Commentum metaphysice et super de s⟨ubstancia⟩ orbis, | pappireum antiquum. | = δ 6 = *K* QQ 15/16.

3. = δ 1.

4. = δ 2.

5. Commentum super metaphysicam et dicta super de | esse et essencia in pergameno. | = δ 4?

6. Textus libri de causis in pergameno magno. = δ 5.

In morali philosophia. |

1. Textus ethicorum pergameneus incompletus; commen- | tum et textus yconomicorum in pappiro. |

2. Textus ethicorum et yconomicorum in pappiro cum commento ethicorum incompleto. | = ?

3. = ε 3.

4. = ε 4 *mit* Boecii *nach* Textus *und ohne Schenkungsvermerk.*

5. = ε 5 *ohne* notabilis.

6. = ε 6.

7. Commentum finalium quinque librorum ethicorum in ‖ pappiro de medio modo. | = *W* QQ 5 = *K* R 6. *p. 178.*

8. = ε 7.

9. = ε 8 *mit* ethicorum *nach* librorum.

10. = ε 9.

In naturali philosophia. |

a. Textus phisicorum et de celo in pergameno magno. | = *W* RR 1 *oder* 2 = *K* R 3 *oder* 5 *oder* 7 *oder* 9.

b. Textus de proprietatibus elementorum (elencorum *Hs.*), de somno et vi- | gilia — — — — — — — — — et de memoria et reminiscencia et de motibus — — — —; minera- | lia Avicenne et phisonomia Aristotelis; Boecius | de unitate et uno; de longevitate et brevitate vi- | te cum multis aliis in pergameno parvo. | = *W* RR 7 = *K* T 11.

c. Corri — — — — textuum metheororum antiquus pap- | pireus cum quarto et quinto de consolacione et | — — — — — — — questionibus. | =?

d. = ζ 4.

e. = ζ 5.

f. = ζ 6. *Anfang* questio *statt* quedam, *Schluß* data per mag. Hin- | ricum de Hildensem. |

g. = ζ 7. Summa *für* Summe.

p. 179. h. = ζ 3. *Anfang* Commenta abbreviata sive concepta librorum.

i. = ζ 1.

1. Commentum phisicorum bonum, ex quo communiter le- | gitur, in pappiro de medio modo. | = *W* RR 10 = *K* RR 4.

2. = η 2. Pulchra *statt* Pulcerrima = *K* SS 14?

3. Commentum phisicorum Alberti de Saxonia in pap- | piro de medio modo. | =?

4. = η 4.

5. = η 5.

6. = η 6.

7. = η 7.

8. = η 8. Commentationes *für* conclusiones.

9. = η 9. *Schluß* a mag. Johanne Wittepennigk. | = *K* RR 13?

10. = η 10.

p. 180. 11. = η 11.

12. = η 12.

13. = η 13.

14. = η 14.

15. = η 15. *Schluß* in | pergameno |

16. = η 16. *Schluß* bonum antiquum pap- | pireum. |

17. = η 17.

18. = η 18. Morale *statt* notabile.

19. = η 19.

20. = η 20.

21. = η 21. contradictoriis *für* concordanciis.

In mathematica.

1. = ϑ 1.

p. 181. 2. = ϑ 2.

3. = ϑ 3. *Schluß* theorica planetarum; perspectiva communis. Dedit mag. Henricus de Essefeld.

4. = ϑ 4.
5. = ϑ 5.

In logica. |

a. = ι 1 = *K* TT 6.
b. = ι 2.
c. Bonus textus librorum primorum Aristotelis in pergameno, quem dedit mag. Conradus — — — — — | — — — — | — — et adhuc habet. | = ι 3.
d. Textus posteriorum; opusculum corr — — — — — — — — — libro | elencorum; quidam tractatus de detractacionibus et de supposicionibus in pergameno. | = ?
e. = ι 5.
f. = ι 6.
g. = ι 7.
h. = ι 8. *Schluß* Henricum de Hildesheim. | *p. 182.*
i. = ι 9. usque *vor* ad; Johannes *fehlt.*
1. = ϰ 1. quod *vor* dedit.
2. = ϰ 2.
3. = ϰ 3 sexternali *für* sexternarum.
4. = ϰ 4.
5. = ϰ 5. liber *für* libri.
6. = ϰ 6.
7. = ϰ 7.
8. = ϰ 8. principiorum *für* priorum.
9. = ϰ 9. *Schluß* Dedit bac- | calarius Gebehardus de Frankenfurd. |
10. — — — — — — Porphirii et principiorum; item Porphirii et sex principiorum; libri de longitudine | et brevitate vite; questiones Porphirii et commen- | tum Porphirii Biridani. Dedit idem Gebehardus | Senftenberg de Franckenfurd. | = ϰ 10.
11. = ϰ 11.
12. = ϰ 12 = *K* V 17. *p. 183.*
13. = ϰ 13.
14. = ϰ 14. rapulario *für* rapiario.
15. = ϰ 15. rapulario *für* rapiario.
16. = ϰ 16.
17. = ϰ 17.
18. = ϰ 18. Biridani *nach* Logica.
19. = ϰ 19.
20. = ϰ 20. argutiis *für* argumentis.

In rethorica et poetria. |

1. = λ 1.
2. = λ 2.
3. = λ 3.

In grammatica

1. Priscianus primi et secundi minoris in pergameno parvo. | = ?
2. = μ 2.
3. = μ 3.
p. 184. 4. = μ 4.
5. = μ 5.
6. = μ 6.
7. = μ 7. *Schluß* datum per mag. Henricum Scholen. |

Item novendecim volumina donata per dominum de- | canum Ysenacensen ⟨Henricum⟩ Bottelstede, decretorum doctorem. | Vgl. *K* AA 13 s. p. A 9—15, G 7, NN 1.

Item tria donata sub conditione, si decesserit, per testa- | mentarium Johannis Heremberg, olim prepositi in Lapide Leonis. ‖ Vgl. *K* N 1—2.

12. Standortsregister, nach 1497 abgeschlossen

„Der siebende Catalogus, welcher der erste ist, der bey dieser Bibliotheque noch jetzo aufbehalten wird, ist in Folio auf Pergament beschrieben und bestehet in 58 Blättern. Die Schrifft ist zwar Mönchschrifft, aber recht sauber und überhaupt das gantze Verzeichnuß noch schön und ohne Fehl. Das Jahr aber, wenn es aufgesetzet, und der Autor, von dem es verfertiget oder geschrieben worden, ist nicht zu finden. Jedoch kan man aus dem Innhalt abnehmen, daß es noch im XV. Seculo und zwar am Ende desselben verfertiget worden. Der Band ist von dickem Holtz mit Schweinleder überzogen und mit starkem Messing und Buckeln an deren Enden und in der Mitten beschlagen. Die Ordnung aber, welche darinnen gehalten wird, kann der G. L. aus dem Catalogo selber, welchen ich hiermit von Wort zu Wort communiciren will, ersehen.“ Der so von Seebach (l. c. p. 184 sq.) beschriebene Katalog, der im 18. Jahrhundert noch in gutem Zustande erhalten war, ist uns nur aus der Abschrift des genannten Gelehrten in seiner ‘Thuringia literata’ (W) bekannt geworden. Die vollständige Veröffentlichung unterbleibt einstweilen für die ‘Libraria inferior’ und ‘superior’ im Hinblick darauf, daß bei dem im Bereich der Möglichkeiten liegenden Wiederauftauchen des Originals viele Ergänzungen und Berichtigungen nötig sein würden, und da das Register jedenfalls weitgehend mit dem etwas jüngeren Katalog K *(vgl. unten Nr. 13) übereinstimmt. Im wesentlichen wird im Folgenden eine Vergleichung von* W *und* K *geboten, bei der der Herausgeber umsichtig von einem seiner Schüler, Herrn Dr. Heinrich Schreiber, unterstützt wurde. Der Wortlaut von* W *wird mitgeteilt nur bei Fehlen oder Nichtgenügen der Übereinstimmung, bei Unsicherheit der vorgenommenen bezw. vorgeschlagenen Identifizierung oder starkem Abweichen der Titel. Bei voller Übereinstimmung der Beschreibungen sind lediglich die entsprechenden Signaturen mit Gleichheitszeichen angegeben. Abweichungen von* W *gegenüber* K *im einzelnen*

sind hinter die identifizierten Signaturen gesetzt, belanglose Varianten der Schreibung zumeist fortgelassen, besonders deshalb, weil sie zu einem beträchtlichen Teile auf Rechnung des Abschreibers zu setzen sind. Ganz wiedergegeben ist das Registrum librorum in capsa, *das ausschließlich* W *überliefert, während* K *sich auf kurze Bemerkungen beschränkt hat. Einige Bände der Capsa erscheinen zwar auf oder unter den Pulten von* K, *aber für die Mehrzahl fehlt die Entsprechung in* K *ganz oder sie ist unsicher. Das Verhältnis zu dem älteren Capsaregister ist aus der Konkordanz und den Bemerkungen in der Bibliotheksgeschichte zu ersehen. Die Buchstabensignaturen sind in* W *nicht genannt, aber von uns ergänzt durch [A], [AA] etc. für die obere und untere Bibliothek, gelegentlich auch ohne Klammern, aber dann mit vorgesetztem* W, *durch kleine griechische Buchstaben [α], [β], [γ] etc. für die Capsa. Daß die alten Signaturen für die Pulte tatsächlich A, AA etc. gelautet haben, geht aus unten besprochenen Nachrichten hervor. Abgekürzt werden von uns* pulpetum angulare *durch p. a. oder pulp. ang.,* sub pulpeto *durch s. p.*

Eine ganz genaue Datierung des Verzeichnisses ist kaum möglich, da beim Fehlen des Originals und der Unzulänglichkeit der Kopie nicht sicher feststellbar ist, was in der Vorlage von W von erster Hand, was nachgetragen war.

Die spätesten Jahreszahlen, die vorkommen, sind 1472 und 1477 bei F 17, GG 18, H 12—14, HH 13, 14. Gegen die Annahme, daß der Katalog später als 1472 und 1477 angefertigt sei, könnte angeführt werden, daß die Pulte H und HH ursprünglich wohl den Büchern aus der Stiftung des Notars der Universität Caspar Berneborg vorbehalten waren, die 1472 gekauften Bände als H 12—14, HH 13 und 14 später hinzugefügt wurden. Diese Ergänzung der Pulte kann aber schon vor Abfassung des Registers erfolgt sein. Ohne bestreiten zu wollen, daß das Original des Katalogs Nachträge enthalten hat, die als solche durch die Kopie nicht kenntlich gemacht sind, behaupte ich, daß der Katalog noch etwa zwei Jahrzehnte über 1472 hinaus in Gebrauch gewesen, vermute, daß er überhaupt erst nach 1472 angelegt ist. Mit Hilfe der Matrikel und anderer Quellen der Erfurter Universitätsgeschichte, mit Hilfe auch der oben veröffentlichten Kataloge ließ sich feststellen, daß viele Erwerbungen, Schenkungen, Käufe in die Zeit von etwa 1407—1450 fallen. Von den später zu datierenden seien einige hervorgehoben: W *bezeichnet [A] 2 wie K ausdrücklich als Legat des Johanns Viti de Offenheim (Uffenheim). Da dieser Mann noch 1471 Rektor der Universität war, fällt das Legat nach 1471. Die unter [B] 17—23 verzeichneten Vorlesungen des Benedictus Stendal de Hallis sind 1460—1474 gehalten. Die Beschreibung der Bände in* W *könnte frühestens 1474 angefertigt sein. Im Hinblick auf* K, *das die Handschriften s. p. A 2—7 Legate des Verfassers nennt, sind die Einträge in W nicht vor 1482, dem Todesjahr des Benedictus Stendal, anzusetzen.* W *F 20=*K *AA 17 Legat des*

Magisters Gotfridus de Glippurgk. Eine andere Handschrift aus dem Besitz desselben Mannes, jetzt Weimar Q. 79, trägt den Vermerk Legacio magistri Gotfridi Lesch de Glippurgk, qui obiit in peste a. D. 1485. *[G] 21 ist ein Vermächtnis des Fridericus Tenstet von 1486 (vgl. oben S. 103). [MM] 14 ist ein Legat des Nicolaus Institoris von Gengenbach. Dieser war 1474 und 1483 Rektor der Universität und lebte noch 1497 (vgl. G. Bauch, Die Univ. Erfurt im Zeitalter des Frühhumanismus, Breslau 1904, S. 70—72). W ist demnach später als 1497 abgeschlossen worden.*

Überlieferung: *Weimar Staatsarchiv F. 116 p. 185—256, Abschrift von 1755.*

p. 185. Registrum | librariae | in domo universitatis studii | Erffurdensis.

[A] Textualia biblie cum glossis magi- | stralibus; quorundam vocabularii et ex- | positiones prologorum. |

1. = *K* A 1.

2. = *K* A 2 *ohne* virum *nach* venerabilem.

3. = ? *K* AA 3 *ohne* notabili *mit Zusatz nach* glosa: in glorioso volu- mine | pergameneo in rubeo coreo. |

4. Concordancie maiores biblie in parva litera, | quas dedit mag. Xancte ad universitatem. | *Nicht in K? Vgl. W* [N 3, 7, 17].

5. = *K* A 3.

6. = *K* A 4.

7. = *K* A 5. ‖

p. 186. 8. = *K* A 6.

9. = *K* A 12 *mit* ad *für* et *vor* Corinthios *und Zusatz* Legatio doctoris Calvis.

10. Libri Plinii in historia naturali. | = ? *K* C 1.

11. = *K* p. a. 1 *mit* a principio *für* ab a.

12. = *K* p. a. 2 *mit* ad finem *für* in f. *und Zusatz* Comparavit facultas arcium hunc et precedentem pro 42 florenis Rhenensibus.

13. = *K* AA 18 *mit* et textus *für* cum textu; summarum *für* sententiarum *und* lectura eiusdem et dubia *für* et question. *usw.*

14. Vocabularius bonus ⟨et de differencia⟩ translacionum, | ⟨nostre⟩ secundum b. Hieronymum | et hebraice secundum Lyram. Dedit magister Theodoricus Engellensis, et in fine cena Cipriani. | = *K* p. a. 6.

15. = *K* AA 19 *mit Zusatz* metrice pro ordine | et numero librorum biblie. |

16. = *K* A 16 *ohne* pergamenea — notabili.

[AA] Historie et scripta doctorum ad colli- | gendum. |

1. = *K* AA 1 *mit* et *vor* baccalaureus.

2. = *K* AA 2 *mit* examen *für* hexameron.

3. Libri ethimologiarum Ysidori, legati per Jo- | hannem Herremberg,

---

17 litera] ligatura *Hs.* 39 Herenberg] Herentrey *Hs.*

in artibus baccalaureum, de Lu- | beck — — — — — — indulgencia- | rum datarum ad domos Johannitarum. | = *K* p. a. 5.

4. = *K* BB 2 *mit Zusatz* dei *nach* civitate; Nicolai ‖ Treveth *für* Trevet; *ohne* donatio etc. *p. 187.*

5. = *K* CC 8 *mit Zusatz* venerabilis beati Augusti- | ni ab a usque ad e. Et hunc librum cum undecim aliis | voluminibus signatis in antiquo registro emit facult- | as arcium de pecunia fisci sui a testamentariis domini Johannis de Apoldia pro sexaginta duobus florenis. |

6. = *K* CC 9 *mit Zusatz* beati Augustini ab e usque ad | p exclusive. |

7. = *K* CC 10 *mit Zusatz* beati Augustini ab p usque in finem. |

8. = *K* CC 5 *mit Zusatz* experti seu accurati ab a ad g, | data cum aliis duabus partibus a domino Ottone de | Schutternheim. |

9. = *K* CC 6 *mit Zusatz* a g ad p exclusive. |

10. = *K* CC 7 *mit Zusatz* a p usque in finem *nach* dictionarii; *ohne* item; *mit* Johannis *vor* Calderini; *nach* biblie *fortfahrend* et interpretationes quorundum nominum propriorum. |

11. . . . . Contulit dominus Mat- | thias de Budessheim, socius in divinis Nuremberge | apud sanctum Sebaldum, in cuius principio ponitur registrum | dirigens per terminos secundum ordinem alphabe- | ti ad omnia in libro contenta. | = ? *K* CC 11.

12. = *K* CC 4 Liber *für* libri *und Zusatz* Quem fecit scribere facultas arcium, fa- | cta quidem cum tribucione per magistrum Nico- | laum de Spira. Item in fine tabula eiusdem. |

13. = *K* D 14 *mit* magistri *vor* Petri; *nach* materia *fortfahrend* sacre scriptura; item | pulcer versus de his, per que beata virgo fuit prae- | figurata; item versus de interpretatione misti- | ca nominum eorum, qui in veteri fuerunt testa- | mento. ‖

14. = *K* CC 3 *mit* molegranati *für* malogranati *und Zusatz* comparati per facultatem arcium. | *p. 188.*

15. Distinctiones ⟨Grünyngen⟩ cum registro in fine. Compa- | rate per facultatem arcium. | = ? *K* F 16.

[B] Postille totius veteris testamenti | Nicolai de Lira et eiusdem super | novum testamentum. |

1. Prima pars Nicolay de Lira super bibliam si- | gnanter *(wohl statt* scilicet) super quinque libros Moysi, Josue, iu- | dicum, Ruth, regum et paralipomenon, com- | parata per facultatem arcium. | = *K* s. p. A 9.

2. Secunda pars Nicolai de Lira super Esdram, | Neemiam et Ester, Thobiam, Judith, de fine | Danielis, historia Susanne, belis et draconis, | Machabeorum, super quatuor prophetas ma- | iores et 12 minores, comparata per facultatem arcium. | = *K* s. p. A 10.

---

11 accurtati?

3. = *K* AA 16 *mit* tota biblie *statt* totam bibliam.

4. = *K* NN 1 *mit Schenkungsvermerk* Dedit universitati dominus | doctor
87. Henricus Bottelstet, decanus in Ysenach. |

5. = *K* s. p. A 11 *mit* et *vor* paralipomenon.

6. = *K* NN 3 *mit Zusatz* item prologus | Lire et omnes libri prophetales (= ad omnes libros proph.*?*); item expositio Lire | super prologum beati Hieronymi et Danielem, | qui prologus et expositio ex errore in fine scripti | sunt, cum ante librum Danielis poni debuissent. |

p. 189. 7. Postille magistri Nicolai de Lira super psalterium; item ‖ in principio eiusdem libri ponuntur expositiones su- | per prologos beati Hieronymi librorum biblie super | penthateucum, Josue, regum, paralipomenon, Esdram, | Thobiam, Judith, Hester, Job, proverbia, ecclesiastes, sapientie, ecclesiasticum, super quatuor prophe- | tas maiores et super 12 minores, item super Machabeorum, evangelia, canonicas epistolas. | = *K* s. p. A 12.

8. = *K* G 19 *mit* super proverbia, ecclesiasten et ecclesiasticum *statt* super libros sapienciales *K*, devotissima oracionum *statt* devotissimam oracionem *K*, ad papam pro reformacione ecclesie; item tractatus eiusdem *zwischen* avisamentum eiusd. *und* de proventibus *K*, Pii *nach* bulla.

9. = s. p. A 13. Lira *statt* Lectura Lyre.

p. 190. 10. = *K* AA 13, *doch nach* Machabeorum *Fortsetzung* item Beda ‖ super proverbia; item et flores summarum beati | Thome; de triplici precepto veteris legis allegorice | ad religiosos tropoloyce interpretato; item orati- | nes facte ad regem et electores in concilio Basilien- | si; item tractatus Henrici de F⟨r⟩imaria de exposicio- | ne misse et mysteriorum in ea contentorum; item | collecta de divinis miraculis beate virginis. |

11. Postille Nicolai de Lira super 12 prophetas et li- | bros sapienciales. | = *K* s. p. A 16.

88. 12. Postille Nicolai de Lira super 4 evangelistas | et super apocalypsin; item in principio haben- | tur eiusdem libri versus super 4 evangelistas et | apocalypsin glossati; item et fines et principia | omnium epistolarum et evangeliorum cum quo- | to et rationibus capittulorum biblie tam | in dominicalibus et feriis quam de sanctis in spe- | ciale et commune ⟨per⟩ totum annum secundum cho- | rum Ysennachensem. | = *K* s. p. A 14.

13. = *K* s. p. A 15.

14. Lira super acta apostolorum et super episto- | las canonicas; Gorran super apocalypsin; item | discrepancie fidei christiane et Judeorum de | ad-
p. 191. ventu Messie per magistrum Nicolaum de Lira; item tra- ‖ ctatus sive sermones beati Thome de corpore Christi et | quomodo homo se digne debet praeparare ad sumendum | corpus Christi, et distinguitur per divisos sermones. | = *K* B 18.

15. Tabula utilissima in libros veteris et novi testamenti doctoris | famosissimi Nicolai de Lira directiva. | = *K* AA 17.

16. Epistole prologorum super biblia doctoris Benedicti | Stendel. |

17. Lectura super genesim a primo usque ad 16. capitulum textus. | = *K* s. p. A 2.

18. Lectura secunde partis super genesim a capitulo | 16. usque ad 28. exclusive. | = *K* s. p. A. 3.

19. Lectura tercie partis super genesim a capitulo 28. | usque in finem. | = *K* s. p. A 4.

20. Lectura doctoris Benedicti de Hallis super leviticum. | = *K* s. p. A 6 (*mit Benedict als Stifter*).

21. = *K* s. p. A 7 *mit Zusatz* doctoris Benedicti.

22. = *K* s. p. A 8 *mit Zusatz* doctoris Benedicti Sten- | del de Hallis. |

23. = *K* s. p. A 5 *mit Zusatz* doctoris Benedicti Stendels. |

[BB] Postille super libros psalmorum et | super ceteros alios libros veteris testa- | menti.

1. = *K* AA 10 *mit* item brevis exposicio psalmo- | rum *nach* psalmorum *und* iuxta *statt* secundum.

2. = *K* AA 7 *beginnend* valde notabilis lectura super psalterium.

3. Postille Nicolai de Lira super Thobia, Job, 4 libros | ⟨regum etc.⟩ | = *K* NN 2.

4. = *K* AA 8, *beginnend* Scriptum Wasmodi . . ‖

5. = *K* AA 5 *ohne* secundo, *endend* doctoris Fre⟨derici⟩ Scho⟨en⟩ de Norinberg. | *p. 192.*

6. = *K* AA 6 *mit Zusatz* Donatio eiusdem. |

7. Postille super proverbia Salomonis edite a fratre (Thoma Custedt Anglico ordinis fratrum predica- | torum, et est emtus per facultatem arcium. | = *K* AA 12.

8. Postille Nicolai de Lira super parabolas Salo- | monis et lectura notabilis super eisdem Tho- | me Anglici; collectum ex diversis dictis theologicalibus, poeticalibus et philosophicalibus cum | pulcro registro in fine; item liber magistri Nicolai Treveth de picturis deorum, earum allegoriis et | moralitatibus; item liber eius seu elucidacio fabularum in libro methamorphoseos Ovidii cum suis | allegoriis, tropologiis et tabula sive registro; item | commentarius magistri Ridebans super libros mithologiarum venerabilis Fulgencii cum registro | in fine. Legacio honorabilis domini doctoris | Gotschalcki de Meschede. | = *K* AA 11.

9. = *K* AA 14 *mit Zusatz* cum registro | secundum ordinem alphabeti; e⟨s⟩t legacio domini doctoris Stephani de Calvis. |

10. = *K* AA 15 *nach* minores *fortfahrend* cum quibusdam sermonibus, scilicet de ‖ ascensione Domini, de assumptione beate Marie virginis, de penthecost⟨e⟩ et nativitat⟨e⟩ Domini. | *p. 193.*

11. Glosa super ⟨unum⟩ ex quatuor evangelistis secun- | dum Petrum Cantorem Parisiensem; registrum eius- | dem in fine cum applicacione ad evangelia domini- | calia per totum annum. Hunc librum emit facultas | a domino doctore Friderico Schon de Norimberga. | = *K* A 11.

12. Sophiloquium Jacobi magistri Parisiensis ordinis ere- | mitarum sancti Augustini, cum tabula capitulo- | rum; item rosarium magistri Johannis de Parma de ordine minor⟨um⟩ cum tabula capitulorum | cuiuslibet distinctionis; item tabula secundum | alphabeti ordinem dirigens ad sophiloquium; item | tractatus de virtutibus continens septem partes; | item breviloquium de virtutibus antiquorum prin- | cipum atque philosophorum fratris Johannis | Wallensis de ordine mino⟨rum⟩; item tractatus Albertani de modo caute loquendi secundum cer- | tas circumstancias; item quinque libri moralium | Arnoldi; item concordancie poetarum prosaice | secundum ordinem alphabeti. Dedit magister Henricus | Dasle de Hildesheim, collegiatus quondam collegii maioris, cuius anima requiescat in pace. | = *K* MM 8.

13. Sophiloquium Jacobi Magni; commentum mito- | logiarum cum registro; moralitates ludi ⟨scaccorum⟩ | cum registro secundum ordinem alphabeti; tracta- | tus de picturis deorum et super XV libros metha- | morphoseos Ovidii cum registro secundum ordinem | alphabeti; quem emit facultas arcium de sua pecunia. | = *K* M 11.

14. = *K* C 7 *mit* super speculo *für* speculi *und* fisci *nach* pecunia. ‖

p. 194. 15. = *K* C 3 *mit* historie *für* historialis *und Zusatz* scripta de | pecunia fisci facultatis. |

16. = *K* C 4 *mit denselben Abweichungen.*

192. 17. = *K* C 5 *mit Zusatz nach* historialis: eciam empta de pecunia | fisci facultatis. |

18. = *K* C 6 *mit Zusatz wie* [BB] 17.

[C] Postille novi testamenti. |

1. = ? *K* NN 5 *mit Zusatz* item registrum | super evangelia dominicalia per anni circulum cum | quotacione capitulorum. |

2. = *K* B 1 *mit Zusatz* cum registro notabili. |

3. = *K* B 3 *mit Zusatz* ad clerum de sanctis | et tempore *nach* sermonibus.

4. = *K* B 2 *mit Schenkervermerk* Legavit doctor de Calvis. |

5. = *K* B 4 *mit Schenkervermerk* quem legavit idem. |

6. = *K* B 5.

7. = *K* B 6 *ohne* doctoris.

8. = *K* B 7 *mit* Pauli *nach* epistolas, Philippenses *für* ad Philemonem *und* legacio eiusdem *für* leg. doctoris Calvis.

9. Epistola⟨e⟩ Petri Blesensis cum registro secundum ordinem | alphabeti

p. 195. et postille Nicolai de Lira super epistolas | Pauli. ‖ = ? *K* X 7. *Vgl. K* MM 10, *W* [VV 8].

193.

10. Exposicio Remigii in apocalypsin. Donatio doctoris | Friderici Schon de Norenberga. | = ? *K* s. p. B 2 *oder K* B 14.

11. = *K* B 15 *mit* magistri *vor* Johannis, *ohne* ordinis August., *mit Zusatz* Hanc emit facultas arcium. |

12. Scriptum quoddam de diversis statibus mundi cum regi- | stro valens

ad sermones; secunda pars lecture eiusdem | super apocalipsin; Egidius de regimine principum; item quedam particula lecture super Matthaeum et in illo la- | tere super 'Pater noster' cum quibusdam aliis sermonibus | per ieiunium; item prima pars decreti abbreviati. | = *K* B 16.

13. = *K* FF 9 *ohne* et sermones domini patris.

14. = *K* BB 8 *mit* ligatura *für* littera *und Kaufvermerk* Emit | facultas arcium de pecunia fisci sui. |

15. = *K* C 2 *mit Zusatz* super excidio Hierusalem; emtus de pecunia fisci. |

16. = *K* B 17 *mit Schenkungsvermerk* Dedit licentiatus Pueri. |

[CC] Originalia doctorum. |

1. = *K* BB 5 *ohne* usque *und fortfahrend* ad finem libri XVI. in pergameno in bona ligatura, quam | facultas arcium fecit scribi de pecunia fisci sui. |

2. = *K* BB 6, *nach* moralium *fortfahrend* a principio libri XVII. usque in | finem totius, quam iterum facultas arcium fecit scribi. |

3. Registrum super moralia Gregorii duplex: primum secun- | dum ordinem librorum biblie, secundum secundum ordi- | nem alphabeti; item Hugo de arra sponse; pastorale Gre- | gorii; quodlibet Egidii Romani; Egidius super librum de | causis; item quedam materia super prima parte decreti; item tractatus quidam de canonicis statutis et metra su- | per decreto. Legavit magister Henricus Geysmaria. | = *K* BB 7.

4. = *K* A 15 *ohne* beati. ‖

5. Augustinus de civitate Dei in notabili volumine, scriptus | de pecunia facultatis arcium; registrum cum commento. | = BB 1. *p. 196.*

6. = *K* BB 3 *beginnend* Augustinus de ...; liber *vor* confession⟨um⟩; *nur bis* apostoli.

7. Tabula doctorum originalium secundum ordinem alphabeti; | venenum viciorum; tractatus de oculo morali. Dedit frater | Johannes Hopfgarte ordinis sancti Johannis, in decretis baccalaureus. | = *K* BB 15.

8. = *K* BB 14 *beginnend* Originalia beati Augustini; *nach* suspiria Augustini *eingefügt:* Hugo de disciplina noviciorum, *die nächsten 2 Titel vertauscht, dann eingefügt* inicia et fines diver- | sorum originalium doctorum; epistola Cirilli ad Augustinum *statt* item epistola Augustini ad Cirillum; *zwischen* de contemptu mundi *und* de conflictu *eingefügt* Augustinus de manuali verbo Dei sive specu- | lum trinitatis, idem ... *und nach* viciorum *fortfahrend* beati Augustini; sermones diversi magistrorum Pragen- | sium; denunciaciones eorum de articulis magistri Johannis Mun- | sigher; questio⟨nes⟩ de autenticacione biblie. Lega- | cio doctoris de Calvis. |

9. Quatuor libri Damasceni Johannis; 22 libri Augu- | stini de civitate

---

8 excidio] exodio *Hs.* 13 ligatura] litera?

Dei; excerpta; item de conflictu viciorum; de doctrina christiana; duo sermones Augustini de as- | sumptione beate virginis; Augustinus de pastore et de ovibus; item enchiridion Augustini; de spiritu et anima; ex- | tractus Anshelmi 'Cur Deus homo'; item Anshelmus de | conceptu virginali; item de casu diaboli; item de azimo | et fermentato; item de gracia et libertate arbitrii; item | prosologion Anshelmi; item de veritate; de praescien- | cia et libero arbitrio et de spiritu sancto. Dedit magister Ger- | hardus de Adolevessen. | = *K* BB 11.

p. 197. 10. Epistole Augustini in pergameno excerpte ad diversos || scripte cum registro. Legacio domini doctoris Friderici | Schon de Nurenberga. | = ? *K* s. p. B 1, *vgl.* BB 4 *und W* [O 10].

11 = *K* BB 10 *beginnend* Dionysius de; *vor jedem Titel* idem; *mit Zusatz* epistola⟨e⟩ Dionysii ad diversos; item inceptiones | librorum Dionysii et registrum super capitula; item Diony- | sius de fide trinitatis. Dedit dominus Henricus Tanstete, | viceplebanus sancti Pauli. |

12. 'Cur Deus homo' Anshelmi. | = *K* BB 16.

13. = *K* D 10 *nach* Gersonis *fortfahrend*: et ser- | mo eiusdem in concilio Remensi habitus. |

14. Diversi tractatus Gersonis et sunt numero decem, ut in | principio signatum est. | = *K* D 5 (*oder* D 6*?*).

15. Epistola Caroli imperatoris ad ⟨D⟩amasum papam; expo- | sicio super misse officium; de ministris ecclesie; de oracio- | ne dominica; de symbolo Athanasii; de baptismatis offi- | cio ac ministris eius et de sensibus misticis; libri admoni- | cionum 4 beati Hieronymi; de poenitencie utilitate;

. 196. de | vitiis capitalibus; de vita activa et contemplativa; de | virtutibus theologicalibus; de cardinalibus; de oratione | poenitencium. | = *K* BB 12.

16. Diversi tractatus theologie utiles multum, numero 27; | plures sunt Gersonis, ut in principio signatum est. | =? *K* D 11 *(doch vgl. W* [L 4] *oder K* D 5 oder *W* [F 14]*)*.

17. Johannis Buccacii de genealogia deorum. Emit facul- | tas arcium de pecunia sui fisci. | = *K* M 10.

18. = *K* A 13 *mit Zusatz* minores.

[D] Textus et questiones sentenciarum. |

1. Quatuor libri sentenciarum in bona scriptura correcta. | Dati per dominum Hermannum Ryman. | =? *K* O 2 (*vgl.* O 1, O 3, DD 1, *W* [D 2]).

2. Item quatuor libri sentenciarum, per dominum docto- | rem de Calvis dati. | =? *K* DD 1 *(vgl. zu W* [D 1]*)*.

3. Petrus de Candia super libros quatuor sententiarum. || *vielleicht* = *K* s. p. D 13; *vgl. W* [J 3] = *K* DD 19.

p. 198. 4. = *K* F 14 *mit* super omnia opera *für* librorum.

---

15 Banstete *Hs.* 27 utilis *Hs.* 27 27] 211 *Hs.* 36 Idem *Hs.*

5. = *K* G 3 *ohne* octo *und* Wilhelmi, *ohne* item *vor* disputacio, *mit* clerum *für* clericum; *nach* militem *nur noch* et dialogus Ockani. |

6. Lectura bona super quatuor libros sententiarum. | = ? *K* DD 4 *(vgl. aber auch W* [NN 8]*)*.

7. Questiones super omnes libros sententiarum venerabilis Wilhel- | mi Ockam cum 7 quodlibetis eiusdem, quas facultas arcium- | fecit scribi suis expensis. | = *K* DD 8.

8. Questiones primi sententiarum eiusdem, conscripti expensis facul- | tatis. | = *K* s. p. D. 6.

9. Questiones eiusdem super secundum et tercium. | = ? *K* s. p. D 5 (*oder* 4?).

10. Scotus super primum sentenciarum. Comparavit facultas arcium. | = *K* EE 1 *(vgl. aber W* [D 18]*)*.

⟨11. Scotus super secundum sententiarum |⟩ = *K* EE 2.

12. Scotus super tercium et quartum sentenciarum. Dedit magister | Nicolaus de Spira. | = *K* EE 3.

13. = *K* E 3 *mit* supur *für* super, librum *vor* summarum *(für* sententiarum).

14. Questiones primi libri sententiarum. | = *K* E 20.

15. Questiones super omnes libros sententiarum ordine tam prepostero | isto: secundum, primum, tercium, quartum et secundum. Dedit mag. | Henricus Fabri de Hersfeldia et baccalaureus formatus in theologia. | = *K* EE 6.

16. = *K* EE 7 *mit* super *für* circa, summarum *statt* sententias *und Zusatz* Dedit | facultati arcium honorabilis mag. Hieronymus Sesselmann, sacre scripture professor. |

17. Questiones super tercium et quartum sententiarum Durandi. Dedit | idem. = *K* EE 8.

18. Scotus super primum sentenciarum. | = ? *K* EE 1 *(doch vgl. W* [D 10]*)*, *vielleicht = (Teil von?) K* s. p. E 1.

[DD] Questiones sentenciarum beati Thome, Bonaven- | tura⟨e⟩, Thome de Argentina et Marsilii. |

1. Beatus Thomas super primum sententiarum | = *K* F 6.

2. Beatus Thomas super secundum sententiarum, quem legavit magister Jo- | hannes Xancte. | = *K* F 7.

3. Beatus Thomas super tercium sentenciarum, | quem emit facul- || tas *p. 199.* arcium a testamentariis domini Michaelis. | = *K* F 8.

4. Beatus Thomas super quartum sententiarum. Dedit Xancte. | = *K* F 9.

5. = *K* E 1 *mit Schenkervermerk* Dedit magister Johannes de Xancte. |

6. = *K* E 2 *jedoch mit Schenkervermerk* Dedit idem. |

7. = *K* E 5 *mit* super *für* circa *und* tractatus Alberti Magni *für* Albertus Magnus, *Zusatz* Et contulit dominus doctor | Johannes Stephanus de Calvis. |

---

3 summarum *Hs. und so auch an vielen anderen Stellen.* 6 Ockani *Hs.* 18 tamen?

8. Thomas de Argentina super tercium et secundum sententiarum. | Legacio magistri Johannis Xancte. | = *K* E 6.

9. = *K* E 7 *mit Zusatz* quem fecit | scribi facultas arcium. |

10. Questiones sententiarum ⟨Soltaw⟩, quas dedit magister Johan- | nes Stetefeld. | = *K* E 18.

11. = *K* DD 9 *mit Zusatz* quas una cum questio- | nibus 2. et 3. et 4. fecit emi facultas arcium et apportari | de studio Heidelbergensi pro 16 florenis.

12. = *K* DD 10.

13. = *K* DD 11 cum *mit Zusatz* una questione Petri | de Candia circa primum. |

14. = *K* DD 12.

15. Questiones de veritate, de providencia, de predestinacione, | libro vite, de cognitione angelorum mente human⟨a⟩, | verbo et pluribus aliis Thome et Egidii. | = *K* F 11.

16. = *K* F 10, *nach* Thome *fortfahrend* questiones de daemonibus | eiusdem; quodlibetum fratris Johannis Becher; questiones de potentia Dei beati Thome; questiones cum commento | de virtutibus anime beati Thome. Legacio Calvis. |

17. Petrus de Aquila super quatuor libros sententiarum. | = *K* EE 5.

[E] Questiones sententiarum diversorum docto- | rum. |

1. Super primum sententiarum Johannis de Ripa. | = *K* E 9.

2. = *K* E 10, *nach* Ripa *fortfahrend* quam dedit Xancte. |

p. 200. 3. = *K* DD 19 *nach* sententias *fortfahrend* idem dedit. ‖ *Vgl. W* [D 3].

4. = *K* s. p. D 9; *nach* Candia *eingefügt* circa tres primos libros sententiarum | *und statt* sententias: tres libros. |

5. Principia Petri de Candia, tabula questionum eiusdem; Oyta | circa sententias. | = *K* DD 20.

6. = *K* E 11 *mit* item *für* et, circa *für* super.

7. Questiones Henrici de Hassia super quatuor libros sententiarum. | Dedit facultati arcium magister Henricus de Hildesheim anno 1453. | = ? *K* DD 16 *(vgl. K* s. p. D 7 *u.* 11 *mit anderen Schenkern)*.

8. = *K* DD 6 *mit* Havelberg *für* Hamelbergk *und* baccalaureus *für* baccalarii.

199. 9. = *K* DD 2 *mit* fratris Petri *für* domini Durandi, *ohne* primos; *Schenkervermerk* Dedit magister Johannes | Sueverding de Hamborg. |

10. = *K* E 8 *mit* Hugulinus *für* Hugelinus.

11. = *K* DD 18 *beginnend* Item Holckot.

12. = *K* F 15 *mit* Egidii *nach* angelorum, — Egidii, tractatus eiusdem *statt* mortuorum, — et de *vor* paradiso, — et tractatus *vor* de peccato.

13. Quedam questiones super primo sententiarum contra scriptum Egidii; quodlibetum contra quodlibetum Hinrici | de Gandavo et scripta numero 14. | = *K* E 4.

---

11 previdencia *Hs.* 30 = Henricus Dassel? 40 Gandano *Hs.*

14. = *K* E 12 *mit* super *für* circa *und Zusatz* Dedit dominus | doctor Fridericus Schon de Norenberga. |

15. Questiones super secundum et in fine ponitur tabula questio- num | cum pulcro remissorio ad omnia in hoc scripto contenta. Dedit idem. | = *K* E 13.

16. Questiones super tercium. Dedit idem. Registrum et remisso- | rium in fine. | = *K* E 14.

17. = *K* E 15 *mit* super *für* circa *und Schenkervermerk* Dedit idem. ‖

18. Scotus super quartum sententiarum. | = ? *K* s. p. E 5 (vgl. *K* EE 4). *p. 201.*

19. = *K* DD 3 *mit* circa *für* super *und nach* sententiarum *fortfahrend* data per | venerabilem virum magistrum Johannem Esslingen, sacre pagine | baccalaureum formatum; questiones excerpte Egidii circa se- | cundum sententiarum Durandi habentur in fine libri. |

[EE] Pars beati Thome, summe doctorum et com- | pendium theologicae veritatis. |

1. = *K* s. p. E 2 *mit* sancti *für* beati *und Zusatz* quam contulit facultati arcium | Nicolaus Hoffmann de Koburg. | *Vgl. K* NN 8 *und W* OO 11.

2. = *K* F 2 *mit Zusatz nach* Thome: quam dedit magister Johannes Esslingen; | item .. *und statt* presciencia: formacione corporis humani. |

3. = ? *K* F 3 *mit Zusatz* quam dedit magister Esslingen. | *Vgl. K* NN 9, sep. E 4, s. p. D 12. *W* [EE 5, OO 12, 13].

4. = ? *K* F 5 *nach* Thome *fortfahrend* quam dedit magister Esslingen. | *Vgl. K* NN 12, *W* [EE 7].

5. = ? *K* NN 9 *mit Zusatz* quam dedit magister Johannes Esslingen. | *Vgl. W* [EE 3].

6. = ? *K* F 4 *mit Zusatz* quam dedit magister Johannes Esslingen. | *Vgl. K* NN 10, *W* d 10.

7. = ? *K* NN 12. *Vgl. W* [EE 4].

8. = *K* F 1, *nach* gentiles *fortfahrend* et quodlibetum | beati Thome. Dedit magister Johannes Esslingen. |

9. Summa beati Thome contra gentiles, quam dedit domi- | nus Conradus Dryburg. | *Vielleicht K* s. p. E 3. *Vgl. W* [OO 14].

10. = *K* BB 13 *mit* Summa *für* Lectura.

11. = ? *K* OO 13 *statt* in pergameno *fortfahrend* emtum per faculta- | tem arcium a testamentariis domini Michaelis. | *Vgl. K* D 4.

12. Summa viciorum et virtutum, quam contulit dominus | Hieronymus Ryman. | = *K* D 12.

13. = *K* D 2 *ohne* expositio, officium *für* officio.

14. = *K* EE 17.

15. Ordinacio ecclesie tempore imperatoris prima; secun- | dus pastoralis Gregorii; summa Johannis Beleth. Dedit idem (= Hier. Ryman?). | = ? *K* D 3.

16. = *K* D 1 *mit Schenkervermerk* Dedit facultati arcium magister Henricus | Jungell de Nyda, baccalaureus formatus in theologia. |

p. 202. 17. Tractatus magistri Antonii de ordine Augustini, ‖ vita beati Hieronymi cum quibusdam floribus eiusdem, | et est Hieronymi⟨anus⟩ Johannis; item legenda aurea. | = *K* FF 17 + 18.

18. = *K* EE 15. *Vgl.* s. p. F 3.

19. = ? *K* E 18 *mit Zusatz* in pergameno. | *Vgl. K* O 13 *W* EE 20.

20. = *K* O 13 *mit Zusatz* in bap⟨iro⟩ et lectu- | ra scripta. | *Vgl. das Vorausgehende.*

[F] Quodlibeta et tractatus. |

1. Quodlibeta Ockani cum certis questionibus. | = ? *K* s. p. D 4 *vgl. W* D 9

2. *K* D 7, *beginnend* Tractatus de . .; quadripartitus *W für* . . tum; *nach* virtutibus *fortfahrend* philobiblon; somnium morale Pharaonis. |

3. Questiones de cisione Dei et felicitate et de libertate | voluntatis; quodlibetum Richardi; quod emit facultas | arcium a doctore Schon pro quatuor florenis. | = *K* EE 10.

4. Diversi tractatus et sermones Johannis Chrysostomi | et Bernhardi in pulcra ligatura. Legacio magistri Gotfri- | di Walack. | = *K* D 11 (*doch vgl. W* CC 16).

5. = *K* B 10, *nach* anni *fortfahrend* et sermones super cantica can- | ticorum cum aliis tractatibus de modo moriendi. |

6. Quodlibetum ⟨Rebnitz⟩; articuli Parisius condemnati; replicationes magistri Conradi de Ebraco circa | principia sententiarum; repetitio . . . . a nobis de decimis; item alique questiones circa prologum | sententiarum. | = *K* E 11.

7. Diversi tractatus primo homelia beati Bernhardi | super 'Immissa est'; secundo sermo super 'Stabat iux- | ta'; tercio omelia Originis super eodem; quarto tra- | ctatus super officio misse et plures alii tractatus et | sunt numero 13, ut in primo folio patet. | = *K* B 11.

p. 203. 8. = *K* D 9 *jedoch nur bis* ‖ Jop (Jobi *W*).

9. = *K* G 17 *mit* prima *für* patria; Banaventure *für* Bonav.; et *vor* formula; versionibus *für* racionibus; *Lücke für* capitulum; hominis *für* Omnes.

10. = *K* FF 14 *mit* de regula *für* decretalis, *ohne* de *vor* Frimaria *und vor* diversis; *mit* scriptorum *für* sanctorum; Marie *vor* virginis; *Lücke für* canonis; tabulae *für* tabula; Judaicos *für* Judeos; *ohne* et *vor* de veritate;
p. 204. *mit* eos *für* ea *vor* imitari *und* cessare; cessari *für* cessare; ‖ *ohne* magistri Mathie de *vor* Cracovia; *ohne* magistri Henrici *vor* Oyta; *mit* Vivis (viris?) *für* Unus; et 'quare . . *für* quecumque; *ohne* vobis *vor* servate; *mit* questiones *nach* duodecim; Gratiani *für* gratiam; recessit *für* recedit; spiritualibus *für* specialibus. |

11. = *K* G 16, *beginnend* Soliloquium Walense; aureus de . . .; *mit* experta (?) *für* excerpta; Tu ergo *für* Tu igitur; 70 *für* 7°; item de honestate *für* idem d. h., epistole Eusebii *für* epistola eiusdem; epistola *für* epistole; *ohne* Henricus de *vor* Hassia. ‖

---

6 litera? 20 Parisius] Parisiensis *Hs.*

12. = *K* FF 4. p. 205.

13. = *K* FF 15 *mit* Mariae *vor zweitem* virginis; angelica et *für* anglica; regione *für* rege novi; immensitate *für* immensibilitate. |

14. = *K* PP 14, *beginnend* Libri de victoria Christi contra curiam infernalem; | epistola . . .; *nach* iudiciarii (*für* iudiciarius) *fortfahrend* Dedit magister Henricus | Geysmaria. |

15. = *K* G 18 *mit* continens quatuor libros; item *nach* pape; *zwischen* papalis *und* de contractibus *mit folgendem Zusatz:* item scriptum quoddam Johannis de Lang- | naulbe de usuris; item tractatus de contractibus emtionum ad vitam et reemtionum, procedens per plura dubia, | huius in margine intentio . . . . . Henrici de Gandano (*für* Gandavo); | item tractatus quidam de horis canonicis dicendis cum questione qui ad eas dicendas sunt obligati; item de pro- | prietate religiosorum; item epistola Luciferi ad omnes | filios superbie; item quedam excerpta de redemtionibus; || item Hassia etc.; p. 206. (sive *für* seu); *nach* originali *fortfahrend* item epistola consilii pacis et est tractatus eius- | dem de scismatis depositione; item quedam excerpta | Gotfridi de Fontibus et Henrici de Gandano (*für* Gandavo) in materia de contractibus; et in fine de eodem per Johannem de Li- | gnano; item diversi sermones numero 22. Dedit idem. |

16. = *K* EE 16 *mit Zusatz* hominis interioris *nach* spirituali, continens XXV partes *nach* nigri | Wymaria (*für* magistri de Frimaria); super *mit acc.; am Ende Zusatz* ⟨Registrum⟩ contentorum in fine. |

17. = *K* EE 9 *mit* Gandano (wie *K für* Gandavo), *statt* doctoris solemnis *fortfahrend* emtum de pecunia fisci | a dominis de capitulo s. Severi statim post incen- | dium magnum in Erfordia anno 12 (*für* 72). |

18. = *K* OO 12 *mit* summarum *für* sentent.; — item alie questiones; item *vor* sophismata Climitonis; *Zusatz* Legacio doctoris Gotschalcki.

19. Sermones discipuli. | = *K* FF 6.

20. Postille epistolarum, evangeliorum de tempore et de | sanctis Guillermi Parisiensis doctoris. | = ? *K* FF 13 (vacat) *vgl. K* OO 4 (vacat).

21. = *K* M 15 *mit* moralibus *für* moribus et; — monialis; tractatus bonus *zwischen* Hildegardis *und* de passione; qui dicitur *vor* de quatuor.

[FF] Omeliae et sermones. |

1. Liber homeliarum de tempore et de sanctis ab adventu | usque ad pascha, quem dedit universitati doctor Zegeler, | dechanus ecclesie beate Marie virginis Erffordiensis. | = *K* B 12.

2. Liber secundus homeliarum de tempore et sanctis a pascha | usque ad adventum, de dedicatione communi sanctorum, | quem idem dedit eidem. | = *K* B 13.

3. Rudimentum seu crudimentum doctrinae fratris Gilberti || de Tornaco p. 207.

---

40 Eynberti de Cornaco *Hs.*

205. ordinis fratrum minorum, opus notabile, et sequuntur ser- | mones ad status orbis, quem librum cum pluribus aliis | donavit magister Fridericus Schon de Norenberga, doctor theologiae. | = *K* G 20.

4. Pars aestivalis Jordani super evangelia dominicalia cum | tabula thematum in principio et registrum contento- | rum per terminos secundum ordinem alphabeti in fine. | Emit facultas arcium. | = *K* FF 8.

5. = *K* FF 7 *mit* postillarum *vor* Jordani *und statt* de tempore: Emit facultas arcium. |

6. = *K* FF 3 *mit Zusatz* per circulum anni cum no- | tabili registro, in pergameno. Etiam emit facultas. |

7. = *K* G 12 (*mit Umstellung von* concilio *und* Constanciensi).

8. = *K* G 11 *ohne* habiti.

206. 9. = *K* OO 13 *mit Zusatz* habentur solum | themata sermonum cum pulcerrimis introductionibus | et divisionibus. |

10. Liber primus rubeus pergameneus, in quo continentur | sermones utiles per circulum anni, legatus facultati | per magistrum Henricum Nemmerich; registrum directorium pulcrum ponitur in medio libri folio 92. | = *K* OO 5.

11. Super epistolas dominicales magister Matthaeus de Legenitz | per circulum anni; item . . . . . extens . . . .; questiones | de dilectione, caritate et ⟨peccato⟩ doctoris Trille. | = *K* FF 11.

12. Explanatio domi⟨ni⟩cae passionis Vrimaria; item de eo- | dem Matthaei de Cracovia; item quedam dicta de passio- | ne Christi; de statu religionis christianae; Augustinus | de honestate mulierum; exposicio orationis dominicae; | item de . . . . . Christi; de annuncia- | tione passi⟨onis⟩ dupl⟨iciter⟩ de assumtione et de qui- | busdam aliis; item principia eiusdem in summas
p. 208. et | collectiones prae eisdem principiis; item questio an ‖ liceat uti ministerio daemonum, lecta in studio Hei- | delbergensi per Nicolaum Gawer, sacre theologie | professorem. Emit facultas arcium. | *In K?*

13. = *K* FF 13, *statt* et varii *fortfahrend* In isto continentur varii sermones | ad diversos status pulcri et utiles; item latum scriptum | circa capitulum omnis utriusque sexus. |

14. Sermones Be⟨r⟩trandi per totam quadragesimam, et in | principio ponuntur epistole per totam quadragesimam | textualiter et registrum dirigens ad sermones. Legavit | facultati arcium dominus Henricus . . . . . | = *K* FF 5.

15. De hoc nomine 'Maria' et variis; sermones de diversis. | = *K* OO 3.

16. = *K* OO 15.

17. = *K* CC 1 *Zusatz* Dedit magister Johannes de Esslingen.

18. = *K* CC 2 *ohne Schenkervermerk.*

207. 19. = *K* FF 10, *nach* sanctis *fortfahrend* a festo | pentecostes ad festum

---

28 Heidelburgensi *Hs.*

Katharine. Legavit facultati arcium dominus Johannes Sune presbiter, ba- | calarius eiusdem. |

20. *K* CC 14 *ohne Schenkervermerk.*

21. = Legenda vel passionale sanctorum. | = *K* FF 12.

[G] Textus iuris canonici cum remissoriis et | lecturis ceteris. |

1. Decretum parvum et bonum, quod dedit magister Johannes | Treber de Nordhusen. | = *K* P 1 (*vgl.* Capsa).

2. = *K* P 2, *statt* registrum *fortfahrend* remissorium secun- | dum ordinem alphabeti super sententias et quidam | tractatus de corpore Christi; devota oratio Matthie | de Cracovia; tractatus de discretione spirituum; item XII gradus virtutum; item summa Galensis. Dedit idem qui supra. ‖

3. Mellicratum decreti et sunt quaedam additiones ad glossas ordi- | narias *p. 209.* decreti, a testamentariis magistri Rudolphi de Sutwoldia | emtus per facultatem. | = *K* GG 3.

4. = *K* s. p. G 3 *mit* omnes distinctiones decreti *statt* decreto; *ohne* Johannes de; *mit Zusatz am Ende* Dedit facultati dominus Ni- | colaus de Gota, plebanus sancti Jeorii. |

5. Repertorium Johannis Caldrini decreti cum concordan- | ciis biblie secundum ordinem alphabeti; item quedam alia | incompleta; item materia brevis circa decretum a principio | usque ad distinctionem 81., quam dedit magister Johannes Denstet. | = *K* D 15.

6. = *K* s. p. G 5 *oder* P 11 (*vgl. W* HH 7, P 2—5, 14).

7. Repetitiones de permutationibus beneficiorum cum aliis | pluribus tractatibus. | = *K* JJ 9.

8. = *K* GG 6.

9. = *K* GG 7 *ohne* in prima parte.

10. = *K* GG 8 *ohne* decretalium.

11. = *K* GG 9 *ohne Schenkervermerk.*

12. = *K* G 9 *mit* Lansanensis *für* Lausanensis; Lipsensis etc. *für* Liptzensis, item tractatus; acceptatio decretorum *für* instrumentum — Basiliensis; *ohne* et decreta *vor* conc. Const.; *mit Zusatz am Ende* Comparatus de pecunia universitatis. |

13. = ? *K* G 7 *jedoch mit Schenkervermerk:* Dedit doctor Schon. |

14. = *K* G 8 *mit* Lecture *für* Litere; re- | gis *für* regum; principium *für* principum, comitatuum *für* communitatum *und Zusatz:* Emtus est iste liber in Basilea per magistrum Johannem de | Wismaria de pecunia universitatis et ponitur re- | gistrum suo ordine in principio libri. |

15. Dialogus Ockani de auctoritate pape et ecclesie. ‖ = ? *K* G 2 (*vgl. K* G 21).

16. = *K* G 4 *mit Zusatz* cum titulis | questionum in fine. Emit facultas *p. 210.* arcium pro 5 florenis. |

17. Ockani prima pars de auctoritate ecclesie. Dedit dominus | doctor Wilhelmus de Aquisgrano facultati arcium | = ? *K* G 21.

18. = *K* P 10 *mit* liber *nach* sextus.

19. = *K* G 10 *mit* de auctoritate ecclesie *statt* responsiones *und Schenkervermerk* Dedit magister Gerhardus Werckmann | de Wismaria, licentiatus in medicina. |

20. Decretum in ligatura (litera?) Venetiana, quod dedit magister Johannes Ess- | lingen, sacre pagine baccalaureus formatus. | = *K* s. p. G 1.

21. = *K* GG 2 *ohne* archidiaconi, *mit Schenkervermerk* quod dedit dominus doctor Fride- | ricus Denstet Erffordiensis, ecclesie beate Marie virginis et sancti Severi canonicus. |

[GG] Speculator et additiones. |

1. = *K* H 1 *ohne Schenkervermerk.*

2. = *K* H 2 *mit Zusatz statt* donatio eiusdem: Hunc librum cum precedenti contulit universitati dominus Johannes | Bock, utriusque iuris doctor sub hac limitatione, ut non | communicentur quovismodo de libraria, sed maneant in- | fixe. |

3. Summa quedam egregia, quae intitulatur Summa Jo- | hannis Erffordensis, cum registro in principio. Emtum | de pecunia facultatis a domino doctore Schon. | = *K* s. p. E 6.

4. = ? *K* NN 15 *mit Zusatz* cum tabula terminorum de quibus tra- | ctatur in summa in fine. | *Vgl. W* FF 20.

5. = *K* NN 14 *mit* poeniten- | tie *für* in foro p.; *ohne* item; *mit Zusatz* Dedit universitati frater Johannes Hopfgarte, prior in Wissensee, | baccalaureus in decretis. |

6. = *K* PP 8 *mit Zusatz* Dederunt facultati arcium testa- | mentarii magistri Johannis Bock, doctoris in utroque. |

7. Novella Johannis Andreae super . . . . . iuris scati | et tituli questionum in fine. Dederunt iidem eidem. || = ? *K* HH 4. *Vgl. W* HH 13.

p. 211. 8. Practica Ferrariensis in ligatura (für litera?) scripta et satis emen- | data. *Nicht in K? Vielleicht* PP 13?

9. = *K* s. p. J 8 (*oder* H 3?).

10. = *K* PP 10 *oder* 11 *mit Zusatz* casus legum de matrimonio et regulae iuris. *Vgl. W* PP 5.

11. = *K* G 14 *ohne Kaufvermerk.*

12. Tractatus de articulis Hussitarum. | *Vielleicht* = *K* G 5 *oder* 13 (*vgl. aber W* O 14).

13. = *K* G 15.

14. = *K* H 9, *beginnend* Lectura . . *mit Zusatz* a principio usque ad titulum de supplenda | negligentia praelatorum. |

15. = *K* H 10, *nach* eiusdem *fortfahrend* domini Anthonii | a praedicto usque in finem primi decretalium. |

16. Lectura domini Francisci de Sabarellis (*für* Zabarellis) a princi- | pio secundi decretalium usque ad titulum de testibus. | = *K* GG 10.

17. = *K* GG 11, *nach* eiusdem *fortfahrend* a praedicto titulo | usque in finem secundi decretalium. Has quatuor le- | cturas emit facultas arcium de pecunia sui fisci pro | triginta sex florenis Renensibus. |

18. = *K* CC 12 *mit Zusatz* quam legavit faculta- | ti dominus Johannes Sune, presbiter et baccalaureus | eiusdem, qui obiit anno 1477. |

19. Secunda pars eiusdem summe, quam legavit idem. | = *K* CC 13.

[H] Textus decreti et notabiles lecturae iu- | ris canonici. |

1. Decretum magnum et notabile, quod una cum volu- | minibus sequentibus, in quibus continentur distinctio- | nes Bock super quinque libros decretalium, emit facul- | tas arcium a Casparo Berneborg, famulo universi- | tatis, pro 75 florenis. | *K* = GG 1.

2. = *K* H 7.

3. Distinctiones Bock super ultimos libros decretalium. ‖ = *K* H 8.

4. = *K* GG 5 *mit* domini *vor* Innocentii *und Schenkervermerk* Quem cum | omnibus sequentibus in isto pulpito ex utroque latere dedit ad | librariam universitatis providus Caspar Borneberg dictus, | senior famulus universitatis, cum ista adiecta conditione, | quod omnes libri per eum donati remaneant in pulpitis | et non hinc inde accomodati divagentur. | *p. 212.*

5. = *K* GG 12 *mit Umstellung des Titels und Namens und Zusatz* item lectura Genzelini Clementinarum; item Wilhelmus de Monte Laudano super extravagantes; item | constitutiones Johannis XXII; item quedam assertiones | heretice condemnate in concilio Constantiensi; item ser- | mo Johannis de templis sanctis in concilio Constantien- | si in die assumtionis beate virginis. Dedit idem. |

6. = *K* GG 13 *ohne* eiusdem, *nach* decretalium *fortfahrend* domini Francisci de Zabarellis. Dedit idem. |

7. = *K* H 11 *ohne* Andree, *Zusatz* Dedit Caspar praedictus. |

8. Johannes in novella — dedit idem — super secundo. | = *K* H 12.

9. Johannes in novella super tercio. Dedit idem. | = *K* H 13.

10. = *K* HH 5, *statt* item brev. *fortfahrend* et breviaria quedam de- | creti; Dinus de regulis iuris et Johannes de novella | circa quartum. |

11. Johannes in novella super quintum. | = *K* H 14.

12. = *K* HH 3 *mit Zusatz* libro decretalium. |

13. = *K* HH 9 *mit Zusatz* Quam cum praecedente, | sequenti et quibusdam aliis libris emit facultas arcium | de pecunia sui fisci a dominis de capitulo sancti Severi | Erffordiensi anno Domini 1472 post incendium. |

14. = *K* HH 10, *statt* Ostiensis *fortfahrend* eiusdem, emta ut prius. |

15. Rosarium domini Gwidonis, archidiaconi Bononiensis, super toto decreto. Dedit facultati arcium honorabilis magister | Hieronymus Sesselman, sacre scripture professor. ‖ = *K* s. p. G 2.

---

20 Landano *Hs.*

[HH]

p. 213. 1. Repertorium aureum domini Wilhelmi. Dedit Caspar | praedictus ut supra. | *K* = P 19.

2. = *K* JJ 6 *mit Zusatz* Dedit idem. |

3. = *K* s. p. J 7 *nach* lectura *fortfahrend* pheudorum. Dedit idem. |

4. Lectura institutionum domini Johannis de Platea. Dedit idem. | = *K* s. p. J 6 (*vgl. W* Q 15).

5. = *K* P 3 *mit Zusatz* tractatus de | observatione interdicti Johannis Caldrini; tractatus | Johannis Andree de eodem; casus arbitrarii in iure; contrarie- | tas glossarum ordinariarum iuris canonici; differen- | tia inter leges et canones; repertorium quoddam breve su- | per libro decretalium Innocentii; extravagans qui di- | citur 'Execrabilis' cum apparatu domini Geselini. Dedit idem. |

6. Johannes Ymola super Clementinas. | = *K* HH 7.

7. = *K* GG 4 *bis* ordinaria. | *Vgl. W* TT 6.

12. 8. Sextus decretalium cum apparatu Johannis Andree. | = ? *K* HH 1 (*oder* P 7 ?).

9. = *K* HH 6 *mit* Johannis Andree *statt* in optima litera. | *Vgl. W* P 6.

10. = *K* JJ 7 *mit* vulgare *statt* cum glosa.

11. = *K* JJ 8 *mit Zusatz* Hunc librum cum qua- | tuor precedentibus dedit Caspar supranominatus uni- | versitati sub pacto, quod universitas eidem in florenis Re- | nensibus 12 provideret per vitam suam, quod et factum | est, super quo ipse sigillatam literam ab universitate re- | cepit. |

12. = *K* JJ 10 *ohne* de iudiciis *nach* Tancredi; *mit Zusatz nach* reus: summa causarum tam de facto quam de iure; summa | . . . . . super officio advocatorum. Legatio eius- | dem. |

13. = *K* HH 2 *mit Zusatz* emta de pe- | cunia fisci facultatis a dominis de capitulo sancti Severi. |

14. = *K* s. p. H 6 *statt* in litera . . *fortfahrend* emtum de pecunia fisci faculta- | tis a dominis decapitulo sancti Severi. |

15. Johannes de Platea super institutiones. || = *K* JJ 2 (*vgl. W* Q 4).

[J] Textualia legum. |

p. 214. 1. Infortiatum primum XIV librorum. | = *K* J 3.

2. Infortiatum 14 librorum secundum. | = *K* s. p. J 2.

3. Digestum vetus primum XXIV librorum. | = *K* J 1.

4. *Dasselbe mit* secundum *statt* primum. | = *K* s. p. J 1.

5. Digestum novum XII librorum primum. | = *K* J 5.

6. *Dasselbe mit* secundum. | = *K* s. p. J 3.

7. Novem librorum codicis primum | } volumen.
8. Novem librorum codicis secundum | }

7. = *K* J 8. 8. = *K* s. p. J 4.

---

22 literam] lecturam *Hs.* 38 f. novum *Hs.*

9. = *K* JJ 1, *nach* integrum *fortfahrend* primum continens in- | stituta et collectiones (collationes *K*) et tres libros codicis et librum | pheudorum. |

10. Parvum volumen integrum continens instituta et | collationes *usw. wie* 9. = *K* s. p. J 5.

11. Codices in pergameno. Legatio domini Ludulfi Frisonis. | = ? *K* PP 3.

12. Autenticorum XII libri, scilicet IX collationes et | tres libri codicis. | = *K* PP 4.

13. Liber pheudorum. | = *K* PP 5.

14. Summa Jasonis (Azonis *K*) super codice et institutis. | = *K* JJ 11.

15. = *K* JJ 12, *ohne* et *nach* rotae; *nach* bone *fortfahrend* et orationes | plures in bona scriptura. |

[JJ] Oratoria et moralia. |

1. = *K* M 5 *mit* Marci Ciceronis in magno volumine, scilicet *nach* Tullii; officiorum *für* officiis; rethoricorum *für* rethorice; *nach* Herennium *fortfahrend:* topica; item plures eius orationes. Con- | tulit dominus doctor in medicinis Solco Bohemus. |

2. = *K* M 6 *mit Zusatz* Emit facultas arcium. ‖

3. = *K* C 11 *mit Zusatz* in ligatura (wohl für littera) pressa *nach* maximus. *p. 215.*

4. Bartolus super digesto veteri. Emtus per facultatem arcium. | = *K* J 2.

5. Bartolus super infortiato. Emtus per facultatem arcium. | = *K* J 4.

6. = *K* J 6 *ohne* lecture, *mit Zusatz* Emta per faculta- | tem arcium. |

7. *Dasselbe mit* Secunda *für* prima. = *K* J 7.

8. Bartolus super codice. | = *K* J 9.

9. Salicetus super primo codicis. | = *K* J 10.

10. Salicetus super octavo et nono codicis. | = *K* J 11.

11. = *K* MM 9, *nach* Florencia *fortfahrend* ordinis sancti Augustini; item quadripartitum moralium Cirilli; epistola sive Guidonis . . . | . . . virtutum de quatuor virtutibus cardinalibus et ea- | rum speciebus; Prudencius de conflictu viciorum et vir- | tutum . . . . . Gregorius; flores b. Bernhardi de | passione domini nostri Hiesu Christi; principium quod- | dam in tercium et in quartum sententiarum et conclu- | sio librorum sententiarum magistri Henrici Tacke; sermo- | nes de nativitate et assumtione b. virginis Henrici | de Hassia. Dedit dominus doctor Tilemannus Zegeler. |

12. = *K* M 16, *beginnend* Johannis Buccacii de . .; *mit* et *statt* idem *und Zusatz* Emtus per facultatem. |

13. Cronica Ingelhusensis. | = *K* C 10.

14. = *K* C 14 *nach* Kathelinam *fortfahrend* et Paulus Orosius in | historiis in bona litera scripta. |

15. Practica iuris cum aurea bulla. | = ? *K* PP 17.

---

39 ligatura *Hs.*

[K] Textualia medicine. |

1. Avicenna, quem legavit magister Xancte. | = *K* Q 1.

2. Primus canon domini Avicenne. ‖ = *K* Q 14.

p. 216. 3. = *K* Q 4 *mit* canon dominis *für* canonis domini.

4. Tertius canon domini Avicenne et practica scilicet Johannis | filii Serapionis cum suis simplicibus. | = *K* Q 3.

5. = *K* MM 3, *doch vgl. W* LL 16.

6. Egidius de urinis et ars commentata. | = ? *K* K 6 (*oder* Q 15?).

7. = *K* K 12 *mit* Amphorismi *für* Aph. *und Zusatz* Dedit magister Hermannus Hervordia. | *Vgl. W* R 4.

8. = *K* KK 14, *nach* pronosticis *fortfahrend* cum practica Mundini. |

9. = *K* Q 7, *mit* in medicina, videlicet liber *nach* Liber (*für* Libri) Galieni, *und Zusatz nach* complexionis: de iuvamentis membrorum; de ingenio sanitatis; de pul- | su; de motibus liquidis et fluidis; de voce; de cathonomia; de | morbo et accedente; de interioribus . . . . . regni. Lega- | tio magistri Xanctis. |

10. = *K* Q 9 *mit* videlicet *nach* Galieni; triis *für* differentiis; xini *für* XIIII; *nach* partibus *fortfahrend*: liber de complexionibus; tres libri de crysi; *215.* questiones de ingenio sanitatis . . . . .; regule generales | curationis morborum vel parabole medicinales magistri | Arnoldi de Nova Villa; de medicamentis membrorum, ha- | bens IX libros principales; sex libri de simplici medicina. |

11. = *K* Q 10 *mit Zusatz* in pergameno. Contulit magister Nicolaus Bagus⟨er⟩. | *Vgl. W* R 3.

12. = *K* KK 8 *bis* Rasis. |

13. = *K* LL 15 *mit* Heber *für* Eben; Bagus *für* Baghuser.

14. = *K* L 6 *mit* multum bona *nach* Plinii; exposicionum *für* exposicio nominum; *nach* Mundini *fortfahrend* tabula quedam pro quibusdam conferentibus | et nocentibus; summa Rogeri de exhibitione medicina- | rum; liber Avicenne de viribus cordis; amphorismi Johannis | Damasceni; Ypocratis de natura et de modo generacio- | nis fetus; signa pronostica mortis . . . . . Ypo- | cratis concordancie anthidotorum metrice et quedam alia de medicinis; liber de causis. |

15. = *K* KK 10 *mit Zusatz* Contulit facultati magister Her- | mannus de Hervordia. ‖

p. 217. 16. Libros Galieni pene omnes in pergameno et bona li- | gatura. Dedit honorabilis dominus Conradus Fusser de | Fulda, artium liberalium et medicine doctor. | = *K* K 5.

17. Item IV libros Galieni pergameneos. Dedit honorabi- | lis dominus Nicolaus Institoris de Gengenbach, artium et medicine doctor. |

---

6 simplicibus] sermonibus *Hs.* 36 litera *K.*

[KK] Practica medicine. |

1. = *mit K* L 15 medicinales *für* medicinalis; Amano *für* Amando; *nach* Avicenne *fortfahrend* de viribus cordis; Colliget Averrois et de tyriaca; liber Serapionis qui vocatur Liber de praeparatione | medicinarum; commenta Johannis Alexandrini super | librum epydim⟨i⟩arum; liber Avicenne de regimine sanitatis. |

2. = *K* KK 4 *mit* Johannis Heb *für* Eben *und an zweiter Stelle* Heb; *Zusatz* Contulit magister Geroldus de Ado- | levessen. |

3. = *K* L 14 *mit* medicine *für* medicini *und Zusatz nach* Anglici: extractum ab | omnibus autoribus practice medicine. Legavit Xanctis. |

4. Practica Alexandri. | *Nicht in K? Vielleicht K* L 17 (vacat).

5. = *K* s. p. K 1 *oder* L 9. *(Vgl. das Folgende.)*

6. = *K* L 9 *ohne* Bernhardi de, *oder K* s. p. K 1.

7. = *K* LL 8 *mit* Halii *für* Hali *und Zusatz* et est multum cirurgicus; item de coytu; anathomia parva; | questiones quedam occulte de mulieribus; liber cuiusdam | philosophi, puta Sorani, ad Cleopatram reginam de mu- | lieribus; liber Theodori de disposicionibus et infirmita- | tibus mulierum. |

8. = *K* LL 4 *mit* Gerhardus *für* Geraldus, *ohne* Constantini; *mit* Saleni *für* Salerni *und Zusatz* cum commen- | to; pomum ambre anthidotorum; tractatus de infirmita- | tibus et earundem disposicionibus diversis et locationes | infantis in matrice. |

9. = *K* KK 15 *ohne* particularium; *mit Zusatz* cum pluribus experienciis ve- ‖ cularibus *nach* morborum; tabulas *für* tabulis; magistri G . . . . . *für p. 218.* Galteri; *ohne* qualibet.

10. = *K* s. p. K 2 *mit* operis *vor* medicine *und fortfahrend* anthidotar⟨ius Mesue⟩ et | practice. |

11. = *K* LL 5, *beginnend* Geroldus de . . . . . modo; *mit* pulsuum *für* de pulsibus *und Zusatz* tabula herbarum agrestium et cete- | rarum in Latino et Teutonico; tabula de ponderibus et | mensuris in medicina; expositio quorundam antidotorum; | sinonima et equivoca medicorum de virtutibus tam pri- | mis quam secundis medicinarum sive simplicia Johannis | de Amando; signa Richardi de diebus creticis et de regi- | mine auctorum; modus medendi unius moderni in Monte Pessilvano. |

12. Liber Constantini de oculis; de humana natura; de | coytu; de stomacho; de melancholia; liber magistri Gerhardi | de modo medendi; Gilbertus super Egidium de urinis; liber Ysaac de elementis; questiones Rogeri medicinales . . . . . | de naturis et proprietatibus et liber de simplicibus | medicinis et liber signorum Richardi; cure febrium; re- | gule de matrice; signa pronostica magistri Richardi. | *Nicht in K* (*doch vgl. K* K 6, *W* K 6).

13. = *K* LL 7 *mit* Egi- | dius de urinis *vor der Lücke für* et in fine habetur Macer.

---

15 iter *Hs.* 16 Saroni *Hs.*

14. = *K* LL 6.

15. = *K* L 10 *ohne* Avicenna — cordis; *mit Zusatz* et pluribus aliis; Geraldus de Solo su- | per novem Almansoris; Albertus Magnus de somno et vigi- | lia; de memoria et reminiscencia. | (*Dieser Zusatz wohl* = *K* L 11.)

p. 219. 16. = *K* KK 12 + KK 13 || *ohne* item, *Zusatz* Emit facultas arcium. |

17. = *K* KK 7 *ohne* item; *mit* novus et utilis *vor* de febribus; *danach fortfahrend* tractatus de evacuacione; quedam nova | explicatio Stephani Arlandi, cancellarii medicorum | Montispessulani, que Vite hominis defensorium nominatur et libellus Alberti de febribus. |

[L] Practice in medicinis. |

1. = *K* L 12 *mit* Abenaulbe *für* Abenher *und Schenkervermerk* Quem contulit facultati arcium dominus Conradus Cassel, | arcium et medicine doctor, anno 1458. |

2. = *K* M 4 *mit* de animalibus *für* animalium *und Zusatz* Legatio magistri Johannis Byreyge. |

3. = *K* K 7 *mit* Forluno *für* Forlivio.

4. = *K* K 13 *mit* Amphor. *für* aphor., Forluno *für* Forlivio.

5. = *K* L 1 *mit* Panteckte *für* Pandecte; *ohne* aggregatoris.

6. = *K* L 2 *ohne* medicinis.

7. Arbor fleubotomie; liber Ypocratis de egretudini- | bus cognoscendis; tractatus bonus et utilis de stellis; | composicio novi quadrantis; tabula astronomicalis; | liber dictus circa . . . . . zononus; sinonima | Almansoris; liber divisionum cum sinonimis; tra- | ctatus de pulsibus partim metricus. | = *K* J 6.

8. = *K* LL 18 *mit* practicus *nach* tractatus; questiones recepte de | diversis egritudinibus *vor* anathomia Mundini; *danach fortfahrend* lectura | Johannis de Sancto Amando super anthidoto Nico- | lai; plurima anthidota diversorum egritudinum; | omnes parvi libri Rasi. Emit facultas arcium. |

9. = *K* LL 14, *nach* pulsibus *fortfahrend* tractatus de febribus . . . . . |

p. 220. circa Johannic⟨i⟩um; tractatus de clisteribus; de virtu- || tibus medicinarum simplicium, in quibus . . . . . | antidotarius bonus; nomina omnium egritudinum; | tractatus bonus quomodo et quotiens una dosis po- | test ducere et quando amorem; tractatus de coctio- | nibus; tractatus de spera matheria- | li; tractatus de aquis di- | versis; tractatus alchimie et lectura circa tres parti- | culas aphorismorum. |

10. = *K* KK 9 *ohne Schenkervermerk.*

11. = *K* KK 11 *mit* liber *für* item; ventosa *für* et ventosis; liber de nobilita- | tione *für* item de nobilitate; *nach* humani *fortfahrend* liber logicalis de universa- | libus et predicamenta Alberti Magni; tractatus de rationibus *usw.*; *endend* Ar- | noldi de Villa nova. Legavit Xancte. |

---

39 predicamenta] puncta *Hs.*

12. = *K* LL 9 *mit* instancias *für* instans; Laquelo *für* Laquiolo; *Lücke für* Nicolai; Johannes *für* Johannis; *Zusatz am Ende* medicina- | rum; quedam materia in completa super tegni Galie- | ni et pronosticorum et quedam materia conformis; | nove particule Rasis ad Almansoris, que incipit | 'Post mundi fabricam'. |

13. Cirurgia brevis; viat⟨icus⟩ Constantini; Egidius de | urinis; Ysaac de urinis; Platearii de febribus et Ferr- | rarius de febribus. | = ? *K* LL 17.

14. = *K* LL 16 *mit* sive eiusdem lapidarius; liber *zwischen* Magni *und* Arnoldi; *statt* mirabilia *fortfahrend* item de sigillis gemmarum; de coleribus gemmarum; de | virtute universali; de homine dormienti; de rapa- | cibus animalibus atque domesticis et eorum membris; | de avibus; de piscibus; de reptilibus et planctis; de lapidibus; de speculis; de aquis medicinalibus; | de oleis calidis; de clisteribus; de suppositoriis; de ‖ pessariis; *p. 221.* de mundificatis faciei; de aquis lemonum; de aquis | spumalium; de naturis volabilium, gressibilium et herbarum | et vinorum; liber de calculo, editus per Johannem, filium Se- | rapionis; Petrus Hispanus de oculis et passionibus earundem; | Albertus de varietate philosophorum, medicorum; excerpta problematum Aristotelis secundum ordinem alphabeti; | ⟨cure equorum⟩; tractatus de fleubotomia; tractatus utilium | egritudinum. |

15. Cantica domini Avicenne. | = *K* K 16.

16. Liber medicinalis ruralium commodorum. Legavit Xanctis | et est Petrus de Crescenciis. | = *K* MM 4.

17. = *K* LL 11 *mit* dictorum *für* dietarum *und fortfahrend* Arnoldi de Villa Nova; ingenia Bern- | hardi de Gordonio; cirurgia Gwidonis; omnes excepte de cla- | rificatorio Johannis de Tornamira; centiloquium Ptolomei | cum commento Halii; omnia problemata naturalia et | medicinalia; secreta mulierum; concordancie sive au- | ctoritates medicorum. |

18. = *K* LL 2 *bis* Aristotelis.

19. Conciliator diversorum philosophorum et precipue medicorum. | = *K* LL 1. *Vgl.* s. p. L 1 (*W* LL 1).

[LL] Commenta medicine. |

1. Conciliator litium. Legatio doctoris Calvis. | = ? *K* s. p. L 1.

2. Lectura et questiones super prima primi Avicenne; | questiones circa primum quarti Avicenne; antidota- | rius Arnoldi de Nova Villa. Emtus liber iste per facultatem arcium. | = *K* K 2.

3. = *K* K 3, *beginnend* Lectura Gerhardi de Solo super primam primi; que- | stiones *usw.; stets ohne* item; *mit* primum canonem Avicenne *für* primam primi; Christ. Bon. *umgestellt;* Gerhardi *für* Geraldi; et Gerhardus *für* item Geraldus; scrutato *für* sanitate; Albucaser *für* Abucasis.

4. Gerhardus de Solo super novem Rasis ad Almansorem. ‖ = *K* L 18.

---

7 Platerii *Hs.*

p. 222. 5. = *K* K 4 *mit* super *für* supra; *statt* item quest. *fortfahrend* que- | stio difficilis utrum complexio humana magis a . . . . . | . . . . . complexioni equali ad pondus cum aliis | questionibus quodlibetariis; summula *usw.; mit Zusatz* et ipsarum gradibus. Legatio Xan- | ctis. |

6. = *K* K 8 *ohne* super, *mit Zusatz* Facultas emit. |

7. = *K* K 9 *ohne* optima; *mit* cum questionibus *nach* Lectura.

8. Commentum pronosticorum. | = ? *K* s. p. K 3.

9. = *K* LL 10 *mit* Petri Hispani *nach* Commentum; Johannicum *für* Johannicium; libri Theophili *für* Theophilus; *ohne* metra — — — pulsibus.

10. Tractatus de . . . . . domorum planetarum | Abraha . . . . . de lunaribus et diebus creticis; | de mola matricis; de antrace; de curatione lepre; | de signis paralisi⟨s⟩; colica lapidum; fetore oris; | incendio ignis; 221. commentum super tractatum Theo- | phili de urinis; questiones magistri Petri Cardina- | lis circa tractatum Theophili de urinis; glosule et | questiones super librum pulsuum Phila⟨re⟩ti; questio- | nes diverse et pulchre in medicinis. | = *K* LL 12.

11. = *K* LL 13 *mit* super dictas particulares *für* de dietis part. *und Zusatz* ⟨modo⟩ *(ohne Lücke)* questionantium procedens. Legatio Calvis. |

12. Arnoldus super primum de morbo; questiones Tha- | dei circa curam febrium; Gordonius de regimine sa- | nitatis in quatuor particulis, quantum de astrono- | mia spectat ad medicum; plura de arboribus herbe | apportatis. | *Vielleicht* = *K* L 4.

13. . . . ocule (*wohl* Glosule) optime super amphorismos Ypocratis col- | lecte ex Thadaeo, ex Jacobo de Forlivio et ex commen- | to Gallieni. Emit facultas arcium. | = ? *K* K 11.

14. = *K* K 10, *beginnend* Commentum optimum cum questionibus trium p. 223. libro- || rum artis commentate medicinalis super pronosticorum Ypocratis *usw. stets ohne* item; *mit* Johannici *statt* Johannicii; *endend* amphorismorum. |

15. Diversi tractatus medicinales. Quod dedit falcutati ar- | cium magister Gotfridus Walach de Bercka. | = ? *K* L 13.

16. = *K* MM 3 *mit* Brixensis *vor* de. *Doch vgl. W* K 5.

17. = *K* MM 1, *statt* et . . *fortfahrend* de mineralibus Avicen- | ne; de proprietatibus elementorum Alberti; de natu- | ra locorum eiusdem; de motibus animalium Alberti; | de progressu animalium eiusdem; de animalibus | Avicenne; Averrois de longitudine et brevitate vi- | te. |

[M] Naturalis philosophia. |

1. Textualia Aristotelis infrascripta: Libri phisico- | rum; de celo et mundo; de generatione et corruptione; | metheororum; de anima; de sensu et sensato; de me- | moria et reminiscentia; de somno et vigilia; de cau- | sa motus animalium; de longitudine et brevitate vi- | te; de iuventute et senec-

24 Forlano *Hs.*

tute; de respiratione et spi- | ritu; de morte et vita; phisonomia Aristotelis; de lineis indivisibilibus; de inundatione Nili; de co- | loribus; de bona fortuna; de mundo Aristotelis; epi- | stola Aristotelis ad Alexandrum; de vita Aristote- | lis; de proprietatibus elementorum; de progressu | animalium; liber de causis cum commento. | = ? *K* RR 1. *Vgl. auch K* RR 3, 5, 7, 9.

2. Libri phisicorum *usw. wie W* M 1; *ohne* et corruptione *nach* generatione; *nach* metheororum *eingefügt* mineralia Avicenne; *nach* de morte et vita *fortfahrend* de ve- | getabilibus et planctis; de inspiratione; de respi- ‖ ratione; liber de quinque substanciis; liber fontis vite; | de prima materia *p. 224.* et forma; de naturis animalium. | = ? *K* RR 5. *Doch vgl.* RR 1, 3, 7, 9.

3. Libri novem de animalibus; item de progressu anima- | lium; de motu animalium; item liber qui incipit 'Circa | omnem theoriam', habens quatuor principales libros; | item de generatione animalium habens quinque libros principales. | = *K* S 11 (*oder* 10, *vgl. W* RR 6).

4. = *K* RR 6 *mit* Parisienses *für* Parisius.

5. = *K* M 1, *nach erstem* Averrois *fortfahrend* liber principiorum Aristotelis cum commento | Averrois; liber peri⟨hermenias⟩ cum commento Aver- | rois; liber posteriorum, priorum analecticorum | cum commento Averrois; liber primus topicorum; | liber elencorum; liber phisicorum cum commento | Averrois. |

6. = *K* RR 8.

7. = *K* S 6, *nach* generatione *fortfahrend* de celo et metheoro- | rum. Legatio Calvis. |

8. Libri de celo et mundo cum commento Averrois; li- | bri de generatione et corruptione cum commento | Averrois; libri de anima cum commento Averrois; de sensu et sensato; de memoria et reminiscentia; de somno et vigilia; de causa longitudinis et brevi- | tatis vite; liber Averrois de ⟨substantia⟩ orbis; li- | bri meteororum cum commento Averrois in quartum librum solum. | = *K* M 2.

9. = *K* S 9 *mit* Aluna *für* Alvernia.

10. = *K* M 3 *beginnend* methaphisica Aristotelis . .; *stets ohne* item; libri *statt* liber *vor* ethicorum; *ohne* et polliticorum.

11. = *K* SS 1 *mit* Lundorii *für* Lundocii; philosophorum *für* phisicorum; ‖ *Lücke für* Nicolai Orem; super *für* circa; Dedit facul- | tati *für* donavit. *p. 225.*

12. = *K* SS 11 *mit* libros *vor* de anima; item *vor* questiones; principia *für* parva; super *für* circa *vor* de celo; *nach* mundo *fortfahrend* Alberti. Dedit facultati arcium dominus Johannes | Somerde, presbiter et baccalaureus arcium, anno 1463. |

13. Textus ethicorum Aristotelis. | = *K* R 7.

14. = *K* R 10.

15. = *K* M 9.

---

2 Mundatione virili *Hs.*

16. Commentum Egidii super polliticorum. | = *K* R 9.
17. Questiones longe Biridani. | = *K* M 8. *Vgl. K* SS 2.
18. Questiones Conradi de Susato. | = *K* M 7.
19. Beatus Thomas super ethicorum. | = ? *K* R 2 (*vgl. W* QQ 4, 12).

[MM] Rethorica, poesis et logica. |

1. Rethorica Tullii. Quam dedit magister Henricus Ritan de Con- | fluencia. | = *K* X 5 *oder* 6 (*vgl. W* VV 1).

2. = *K* X 3 *mit* XXVI *für* et VI; *Lücke für* Avicenne *und Zusatz* Dedit magister Petrus Wittenberg de Lubeck. |

3. = *K* MM 7 *mit* una cum allegoriis *für* et allegorie; venerabilis *vor*, de Sancto Victore *nach* Hugonis.

4. Alexandroydes Gwillermi liber de autore ignoto; | poetria Oracii; epistole Oracii. | = *K* X 19.

5. Breviloquium pulchrum de virtutibus; exameron (exametron *Hs.*) beati Am- | brosii; sanctus Hieronymus (*K* Genadius) de viris illustribus; Scipio Affricanus; auctoritates antiquorum philosophorum; bucolica Virgilii; Omeri liber; saturarum Flacii Persii; Ge- | ta; Dares Frigius. Contulit magister Geroldus de Adolevessen. | = *K* X 13.

6. = *K* MM 5 *mit* Macrobius super primum; item *für* et Macrobius super ipsum et; *mit Zusatz* Dedit magister Henricus Grevensteyn. |

7. = *K* MM 6 *mit Lücke für* Timeum *und Zusatz* Quem dedit universitati magister Henricus de Runen. ‖

p. 226. 8. Quindecim libri methamorphoseos Ovidii. | = *K* X 15.

9. Anticlaudianus Alani. Quem donavit dominus Hermannus | de Cappel et canonicus in Dorla. | = *K* X 12.

10. = *K* X 14 *mit* Eneidos *für* Eneidum *und Zusatz* Quos donavit magister Johannes | Kremer de Denstet, baccalaureus in theologia. |

11. = *K* TT 8 *mit* artis *nach* veteris.

12. Bona exposicio librorum priorum Aristotelis Rober- | ti Anglici; bone questiones priorum Aristotelis Bri- | tonis; questiones notabiles eiusdem magistri Britonis; | quedam pulcre alie questiones annexe, scilicet: Utrum | conceptus speciei sit simplex; utrum verbum verborum | teutunice praedicetur et plura alia. Dedit Gerhardus | Werckmann de Wismaria, in medicinis licentia- | tus. | = *K* V 7.

13. = *K* V 8 *mit* bonum *nach* Commentum; Ari- | stotelis | *am Ende.*

14. = *K* TT 2, *nach* artis *fortfahrend* pergameneus in bona et correcta | litera. Dedit facultati arcium magister Nicolaus Instito- | ris de Gengenbach, medicine doctor. |

15. Diverse epistole et carmina poetarum diversorum | Hec dedit facultati arcium magister Gotfridus de Bercka. | = *K* X 4.

---

16 auctor iterat . . *Hs.* 16 Omeri *Hs.* 17 Beta *Hs.* 32 teutum *Hs.*
36 pergameneum *Hs.* 37 ligatura *Hs.* 39 diversarum *Hs.*

16. = *K* T 7 *mit Lücke für* demonstracio Halonis.

17. Tractatuli quidam perrari in arismetrica: de modo | calculandi; tractatus de modo componendi; astrola- | bium Hermanni et canones eiusdem; tractatus | rithimmachie et tractatus geometricus. Legatio | domini Nicolai Gengenbach, medicine doctoris. | = *K* T 5.

18. Questiones Scoti super libros veteris artis. Legatio || magistri Johannis Byreyge. | *Nicht in K?* (TT 13?) *p. 227.*

19. Questiones Henrici de Gandavo super libros de anima. | Le- | gatio magistri Johannis Byreyge. | = ? *K* SS 12.

[TT Pulpetum angulare] Libri horarum. |

1. Breviarius de tempore et de sanctis per circulum anni | secundum chorum beate Marie virginis Erffordiensis. | Quem dedit magister Matthias de Wartberg de consensu fa- | cultatis pro duabus partibus eiusdem similibus insuper | datis per magistrum Johannem de Paderborn | = ? *K* p. a. 10. *Vgl. W* pulp. ang. 4.

2. Psalterium cum glossa interlineali. Dedit magister Johannes | de Paderborn | = *K* N 10. *Vgl. W* pulp. ang. 3. 5 N 16.

3. Psalterium pergameneum. Dedit idem. | = *K* p. a. 9.

4. Breviarius de tempore et sanctis per circulum an- | ni. Quem dedit dominus Hartungus, plebanus eccle- | sie sancti Servacii (Severi?) in Erfford pro usu omni- | um orare volencium. | = ? *K* p. a. 11. *Vgl. W* pulp. ang. 1.

5. Psalterium parvum. Quod dedit idem dominus. | = *K* p. a. 13.

6. Musicale disponens ad organa. | = *K* p. a. 8.

7. = *K* p. a. 12 *mit* ecclesie | Moguntinensis *für* Maguntinum; *nach* celebrandis *fortfahrend* eiusdem ecclesie; computus cirometralis; algoris- | mus de integritate cum commento. Legavit facultati arcium dominus Johannes Sune, | presbiter. ||

[N] Biblie et postille. | *p. 228.*
IN SUPERIORI LIBRARIA |

1. = *K* N 1 *mit* sapiens *für* sapiencie.

2. = *K* N 2.

3. = *K* N 5 *mit Umstellung von* biblie *und* maiores; inversa ligatura *für* in veteri littera. *Vgl. W* N 7, N 17, A 4.

4. Una biblia integra in pergameno, sed parva. | = *K* N 3.

5. Alia biblia in pergameno et parva. | = *K* N 4.

6. = *K* N 6 *mit* acta für actus.

7. Concordancie maiores in litera scripta, quas dedit | dominus doctor Jeorius Nunborgk. | *Nicht in K. Vgl. W* N 3.

8. = *K* N 7 *mit* vetus *für* novum, tam *für* tamen.

---

4 richimmachre *Hs.* 7 u. 9 Bierenga *Hs.* 14 insuper] in spem *Hs.* 14 Padenborn *Hs.* 17 Padenborn *Hs.* 37 ligatura *Hs.*

9. = *K* N 9. ‖

p. 229. 10. Postille Gorran super parabolas Salamonis; postille eius- | dem super ecclesiasten Salamonis. | = *K* B 8.

11. = *K* N 16.

12. = *K* N 12.

227. 13. = *K* N 13.

14. = *K* N 14.

15. = *K* N 15 *mit* glossata *für* glosati.

16. Glossa psalterii et quidam tractatus. | = *K* AA 9 (*oder* 8?).

17. Concordancie maiores biblie, date per magistrum Johannem Hannem (Johannem de Esslingen). | Esslingen. | *Nicht in K. Vgl. W* N 3.

[NN] Textus sencentiarum et questiones. |

1. Textus sentenciarum in bapiro. Quod dedit dominus Mat- | thias de Budesheim. | = ? *K* O 3. *Vgl. W* D 1, 2. NN 2.

2. = ? *K* O 1 *mit Zusatz* Quod | dedit dominus doctor Dryborch.

3. = *K* O 8 primam? *für* primum.

4. = *K* E 19, *stets ohne* item; liber *für* libri *vor* de perfectione; *nach* Hassia *fortfahrend* quidam tractatus de offi- | cio misse; questiones quedam circa quartum sentenciarum; quedam materia in philosophia naturali. Dedit magister Ni- | colaus de Spira. |

5. Questiones sententiarum Holckot et Bockenkam. | = *K* s. p. D 8.

6. Questiones primi sentenciarum Gregorii de Arimino et | partim circa secundum. | = *K* DD 15.

7. Questiones sentenciarum circa singulas distinctiones. Quas | dedit magister Johannes Denstet. | = *K* E 17.

8. Lectura quatuor librorum sentenciarum. Quam dedit idem. | = ? *K* DD 7. *Vgl. W* D 6.

228. 9. Varie questiones de diversis materiis; questiones de distin- | ctionibus

p. 230. et relationibus ex conflato Maronis; de signis ‖ nature; de primo principio; de formalitatibus. Hunc librum | dedit magister Nicolaus de Spira. | = *K* DD 17.

10. Excerptum summe contra gentiles et questiones super | secundum sentenciarum pro utraque parte disputate. Lega- | vit magister Nicolaus de Spira. | = ? *K* s. p. F 1.

11. = *K* BB 9 *ohne* Augustini *nach* enchiridion *und* speculum; *nach* speculum *fortfahrend* de predestinacione et suspiria omnia Augustini. |

12. = *K* DD 13 *ohne* Woda *und* libris.

13. = *K* DD 14 *ohne* Anglicus; *mit* Quem dedit *für* legacio.

14. = *K* N 18 *mit Zusatz* magistri Petri Manducatoris. |

[O] Textus sentenciarum et originalia doctorum. |

1. = *K* O 5 *mit Zusatz* Quem dedit doctor Frie- | dericus Schon de Norenberga. |

2. = *K* O 6, *statt* Legacio *fortfahrend* Quem dedit idem doctor Friedericus. |

3. = *K* O 7.

4. = *K* B 9 *nach* dominicales *fortfahrend* per circulum | anni. Dedit doctor Johannes Holt. |

5. = *K* N 8 *Umstellung von* pars *und* biblie; *nach* finem *fortfahrend* in pergameno volumine. |

6. = *K* N 17 *mit* tractatus magistri Matthei *für* Mattheus *und* aliis hinc inde collectis *für* multis aliis.

7. = *K* NN 6 *mit* primum *für* secundum; Speo *für* specialiter.

8. = *K* O 11 *ohne* corporis Christi magistri, *mit* Matthie *für* Mathei, *Lücke für* d⟨e differentia⟩ *und nach* translationis *fortfahrend* biblie nostre | ad Hebraicam veritatem ipsius Lire; de incarnatione et | adventu Messye; Lira super verbis evangelii | Matthei; meditationes Bernhardi; Innocentius de vilita- | te humane conditionis. ‖

9. = *K* NN 7. *p. 231.*

10. Epistole Augustini excerpte ad diversos. Dedit doctor Friederi- | cus Schon. | = ? *K* BB 4 *(mit anderem Schenker). Vgl. W* CC 10.

11. = *K* N 20.

12. = *K* O 10 *ohne* de adventu; *mit* breviloquium *statt* liber *vor* de virtutibus.

13. = *K* G 1 *mit* Dedit doctor *für* legacio doctoris.

14. Disputata Basilee super quatuor articulis Bohemorum. | = *K* G 13.

15. Dialogus conscientie et rationis. | *Nicht in K?*

16. Diversi tractatus utiles, quasi viginti quatuor. | = ? *K* EE 13.

[OO] Summe et sermones. |

1. = *K* N 19 *mit* et sermones aliqui *vor* Tullius; *ohne* vetus; ipsius *nach* rethorica.

2. = *K* OO 1 (*mit* Jeorius Nurnborg *für* Georius Nunburch).

3. = *K* OO 2.

4. Quodlibetum Scoti; quodlibetum Johannis (Jacobi *K*) de Esculo; questio- | nes circa tertium sententiarum; varie questiones Scoti; | quedam questiones macerate (mathematicales?, de mathematica *K*); quedam questiones mo- | rales varieque alie questiones de intelligenciis. | = *K* EE 14.

5. = *K* EE 12 *mit* provincialis *vor* ordinis.

6. = *K* OO 6.

7. = *K* OO 7.

8. = *K* OO 8. ‖

9. = *K* OO 9. *p. 232.*

10. = *K* NN 10 *mit Zusatz* Quam emit facultas arcium. | *Vgl. W* EE 6.

11. = *K* NN 8. *Vgl. W* E 1.

12. = } *K* s. p. D 12 *und* s. p. E 4 *(ohne Schenkervermerk). Vgl. W* E 3, 5.
13. = }

14. = *K* NN 13 *mit* beati Thome *am Ende. Vgl. W* E 9.
15. = *K* F 12.
16. = *K* F 13 *ohne* quadripartitus Civilli.
17. = *K* OO 10 *nach* per tempus hyemale *für* hyemales.
18. = *K* OO 11 *mit* aliquem *für* aliquando.
19. Questiones ..... magistrorum aliquorum. | Quas dedit magister Johannes Esslingen. | *Nicht in K?*

[P] Textualia iuris canonici. |

1. Decretum. Quod dedit magister Hunoldus Anacker Erffur- | diensis, collegiatus Porte celi. | = *K* Capsa.
2. = *K* P 4 *ohne* in pergameno, *mit Schenkervermerk* Dedit dominus Johannes Sune. |
3. Textus decretalium cum glossa et in principio ..... | casus intimus quarti. | *Nicht in K? Vgl. W* G 6, D 4, 5, 14. PP 6.
4. Textus decretalium imperfectus. | *Nicht in K?*
5. Textus decretalium cum glossa Johannis Andree. | =? *K* P 8. *Vgl. W* PP 6.
6. = *K* P 9.
7. Sextus decretalium sine glossa. | =? *K* PP 6.
8. Lectura super '⟨Firmiter⟩ credimus' et commen | tum super totum (?) librum decretalium, lecta per magistrum | Conradum Dryborch, doctorem, professorem or- | dinarium huius studii. | = *K* HH 11.
9. Lectura super secundum eiusdem. | = *K* HH 12.
10. Lectura super tertium eiusdem. | = *K* HH 13.
11. Lectura super quartum eiusdem. | = ? *K* HH 14 (quinto!).
12. = *K* PP 18.
13. Regule iuris libri sesti; tituli librorum decretali- ‖ um cum capitulis suis; modus legendi iura; casus summa- | rii librorum cum multis in superscripti ⟨one⟩ signatis | = ? *K* PP 13. *Vgl. W* PP 4.
14. = ? *K* P 11. *Vgl. W* G 6.

[PP] Libri iuris canonici et civilis. |

1. = *K* PP 1.
2. = *K* PP 2 *ohne* et.
3. = *K* P 15 *ohne* et Belyal.
4. = *K* PP 7 *ohne* legales, *mit* et *für* quinque, novem *vor* librorum codicum.
5. Liber de ordine iudiciario. | = *K* PP 10 *oder* 11; *vgl. W* GG 10.
6. = *K* P 8. *Doch vgl. W* P 5.
7. = *K* PP 12.
8. = *K* s. p. G 4 *mit* IV *nach* Innocentii *und Zusatz* Quem legavit dominus Johannes Hassmann, vicarius | ecclesie beate Marie. |

---

39 Hoffmann *Hs.*

9. = *K* s. p. G 6 *mit* libros *für* libris *und Zusatz* et de- | fensorium iuris. |
10. = *K* PP 15.

[Q] Methaphisicalia. |

1. = *K* QQ 1.
2. = *K* QQ 3 *mit* sui *vor* fisci.
3. = *K* QQ 6 *mit* Driborch *für* Dryburgk.
4. = *K* QQ 2 *mit Zusatz* in ‖ bona litera. *p. 234.*
5. = *K* QQ 7 *ohne* et *vor* duodecimi; *mit Lücke für* substancia; ligatura *für* litera.
6. = *K* S 13 *mit Zusatz am Anfang* Item liber de unitate et . . . . . ; usw.
7. = *K* QQ 4.
8. = *K* QQ 5 *ohne* et.
9. = *K* QQ 8 *mit* Friderico *für* Federico; unus *für*; minus *ohne* novis.
10. = *K* QQ 11 *mit* duodecim *für* 13; Viridani *für* Biridani; Byedentrap *für* Bydenkap.
11. = *K* QQ 9.
12. = *K* QQ 10 *mit* et *vor* antique.
13. = *K* QQ 12 *mit* metaphisicam accurate *für* metaphisica accurtate; essenciis *nach* de ente et *wie K*.
14. = *K* QQ 13.
15. = *K* QQ 14, *nach* antique *fortfahrend* in bapiro et libro no- | viter ligato. |

[QQ] Moralia. |

1. = *K* R 5.
2. = *K* R 1. ‖
3. = *K* R 8 *mit Lücke für* T⟨extus⟩; item *und* et *vor* yconomicorum *und* Tullius *vertauscht, Lücke für* parado⟨xis⟩; incomachia *für* nicomachia, *und Zusatz* et videtur esse ethi- | corum alterius translacionis compendium. | *p. 235.*
4. Commentum ethicorum beati Thome. | = ? *K* R 2 *oder* 3. *Vgl. W* M 19, QQ 12.
5. Commentum quatuor ultimorum librorum finalium | ethicorum Henrici de Frimaria. | = *K* R 6.
6. Questiones magistri Biridani circa libros ethicorum. Quas | donavit eximius vir magister Fridericus Schon de Norenber- | ga, sacre theologie doctor. | = *K* R 11.
7. Disputata Biridani super questiones ethicorum. Dona- | tio eiusdem. | = *K* R 12.
8. Questiones rethoricorum et questiones longe ethicorum | Biridani. | = ? *K* R 15.
9. = *K* R 13 *mit Schenkervermerk* Dedit Johannes Swenheyn de Colonia. |

---

7 ligatura *Hs.*

10. = *K* T 12 *mit* summe *für* summa; duplex *vor* commentum Bohecii; *ohne* item; *mit* accurate (*für* accurtate) *nach* ethicorum; et *für zweites* item; de consola- | tione *nach* Bohecii.

11. = *K* X 18 *mit Zusatz* in prosa. Quam contulit magister Geroldus | de Adolevessen. |

12. = ? *K* R 4 *bis* ethicorum. | *Vgl. W.* M 19, QQ 4.

[R] Medicinalia. |

1. Arbor fleubotomie; liber Ypocratis de egritudinibus | cognoscendis; tractatus de stellis bonus; tractatus de | utilitatibus quadrantis novi cum variis in superscri- | ptione signatis. | = ? *K* K 15.

2. = *K* Q 5 *mit* canon *für* canonis.

3. = *K* KK 6.

4. = *K* Q 11 *mit* amphorismi *für* aphor.

5. = *K* Q 12.

6. = *K* Q 13 *statt* Parvi—Galieni *beginnend* Libellus continens varios tractatus; *mit Lücke für* differenciis. ‖

p. 236. 7. = *K* KK 5 *mit Schenkervermerk* Legatio doctoris Frauenschuchs. |

8. = Stilitz (Rochlitz?) viaticus Constantini cum practica ordinaria. | = ? *K* L 16.

[RR] Textus naturalis philosophie et commen- | ta. |

1. Textualia naturalis philosophie, scilicet: phisicorum; de ani- | ma; de memoria et reminiscencia; de celo et mundo; | translacio non usitata de generacione et corruptione; | metheororum; alia translacio de vegetabilibus et | planctis; de sensu et sensato; de somno et vigilia; | de morte et vita et liber de causis; in pergameno et | notabili volumine. | = ? *K* RR 3 *oder* 5. *Vgl. W* M 1, 2.

2. Textus phisicorum Arestotelis correctus et bene visus. | = ? *K* RR 7 *oder* 9.

3. Textus de celo et mundo et liber metheororum Aresto- | telis; textus de generatione; parvorum naturalium, | scilicet de sensu et sensato; de memoria et remini- | scentia; de somno et vigilia; de longitudine et brevi- | tate vite; de iuventute et senectute; de spiracione | et respiracione; item de morte et vita; de indivisi- | bilibus; de inundatione Nili; de causis proprieta- | tum elementorum; de mundo Aristotelis; epistola | Arestotelis ad Alexandrum; item de vita Arestote- | lis; de p⟨omo⟩ et morte; de intelligencia Are- | stotelis; de d⟨ifferencia spiritus⟩ et anime; de | coloribus; de vegetabilibus et planctis. Legavit Xancte preter librum de celo et metheororum. | = *K* S 4.

4. = *K* S 1 *mit Lücke für* sub- | stancia.

---

33 de mundatione virili *Hs.*

5. De somno et vigilia; de ⟨substancia⟩ orbis Averrois; de fonte vite; de intellectu et intelligibili; de principiis na- ‖ ture; de motibus animalium; de *p. 237.* proprietatibus elementorum; | de eternitate mundi; de ⟨differencia⟩ spiritus et anime; de mor- | te et vita; de motu cordis; de mineralibus; de memoria et | reminiscentia; de invisibilibus; de distinctione fortunarum; | de bona fortuna; de unitate et uno; de summo bono; item | summa librorum de anima et bona fortuna; item summa | librorum de anima, phisicorum et methaphisice. Legavit | magister Johannes Xancte. | *Nicht in K?*

6. = *K* S 10 *mit* Legatio Calvis *statt* Arestotelis. *Vgl. K* S 11, *W* M 3.

7. = *K* T 11 *mit Lücke für* substancia *und* substanciis; *ohne* phisonomia — respiracione; *mit Lücke für* differencia.

8. = *K* S 17 (*mit* philosophorum *für* philosophi).

9. = *K* RR 11 *mit Zusatz* Legatio Calvis. |

10. Commentum phisicorum Egidii. | = ? *K* RR 4 *Vgl. W* RR 16.

11. = *K* S 3 *ohne* et mundo; *mit* Alunnia *für* Alvernia; *ohne* super metheorum et.

12. Textus quatuor librorum metheororum et questiones. | Legatio Henningi Speck. | = ? *K* S 7. *Vgl. das Folgende.*

13. Textus metheororum antiquus bonus correctus cum | commento. | = ? *K* RR 14.

14. = *K* RR 12 *ohne* circa *vor* phisicorum; *danach Zusatz* modernaque pertractatus . . . . . | ; *mit* notabi- ‖ le *nach* commentum; *Zusatz nach* corrup- *p. 238.* tione: commentator Aver- | rois super de generacione textualiter et questio- ⟨natim⟩; sum- | ma . . . .; *Zusatz nach* Alberti: transposite sunt | partes; *Zusatz am Ende* scriptum | magistri Petri de Alvernia super librum de morte. |

15. = *K* S 15 *mit Zusatz* item oummentum | de anima *nach* anima; *Lücke für* sub- | stancia; super *für* et *vor* de vegetabilibus; *danach Zusatz* et planctis; super *vor* de celo. |

16. = *K* S 2 *mit* et *nach* anima; commenta *für* commentator; *statt* quibusdam . . . *fortfahrend* de sensu et sensato; de memo- | ria et reminiscencia et de motu cordis. |

17. = *K* LL 3.

[S] Questiones et disputata naturalis philoso- | phie. |

1. Super de somno et vigilia; de ⟨differencia⟩ spiritus et ani- | me; de plantis et de sensu et sensato et de celo. | = *K* S 5.

2. = *K* S 8 *mit* Alunna *für* Alvernia; *ohne* Arestotelis; *mit Zusatz* secundo scriptum Petri de Alvernia super libro de | inundatione Nili; tertio commentum Averrois su- | per 3 primis libris de celo. |

3. = *K* SS 3 *mit* et *vor* methaphisice *und* commentum *und Zusatz* cum qui- | busdam aliis. |

---

36 Alunna *Hs.* 37 Nili virili *Hs.*

4. = *K* SS 4 *mit Zusatz nach* antique: et prevalide cum pul- | cra tabula questionum secundum ordinem alphabeti | in fine; *mit* labor *für* liber; *Zusatz am Ende* tractatus de conferentibus et tractatus de viaticis | equorum; exposiciones herbarum; Galieni de interio- | ribus. ‖

p. 239. 5. Questiones phisicorum Biridani. | = *K* SS 6.

6. = *K* SS 5 *ohne* super *und* notabiles; *mit* Gandano *für* Ganduno *und Zusatz* date univer- | sitati per magistrum Detmarum Kolmann de Lubeck in pergame- | no anno 1451, cautela sive conditione, quod in libraria | semper maneat et commodate non divagentur. Qui obi- | it anno 1463 in peste; requiescat in pace. |

7. = *K* SS 7 *mit Zusatz* date nomine Johannis Muschen de Zusato. |

8. = *K* T 13 *mit* et *vor* Alberti; *stets* (*außer vor* commentum) *ohne item*; *mit* Ockani *für* Ganduni; *ohne* circa octavum; *ohne* circa 2^{m} et 3^{m}; *mit* quedam *vor* parvorum; et *nach* naturalium; *Lücke für* substancia (*bis*); insertis *für* intersertis. |

9. = *K* S 14 *ohne* mundi; *mit* Oreni *für* Orem.

10. = *K* S 12 *mit Zusatz* Emit facultas. |

11. Questiones moderne super libros de generatione; questio- | nes prime partis perspective Pethzani; commenta super | de celo, de iuventute, de morte, de respiratione; com- | pendium de ..... ratione. | = *K* SS 10.

12. = *K* SS 8 *ohne* questionum *und* duplicia; de anima *und* de celo *mit* et *umgestellt*; *ohne* primorum; *mit Zusatz* Dedit magister Gronauwe in sexternis. |

13. = *K* SS 9 *mit Lücke für* substancia; *ohne* et *vor* methaphisice. |

[SS] Mathematicalia. |

1. = *K* T 1 *mit* Rockenberg *für* Rockenbeck.

2. = *K* T 2 *mit* Arismetrica *für* Arithmetrica.

3. = *K* T 3 *mit* Theorica *für* Theorice; Lincriis *für* Lineriis *und* Ge- | roldus de Adolenessen *für* Geraldus de Adolevessen. ‖

p. 240. 4. = *K* T 4 *mit* arismetria *für* aritmetrica; aris *für* armis; (motibus *für* montibus).

5. Computus cirometralis Judaicus Eucreper (?); ecclesiasti- | cus sacerdotalis; tabularum canones tabularum Al- | phoncii; theorica planetarum; utilitas astrolabii cum | composicionibus eiusdem; tabule longitudinum et latitudinum regionum; secreta mulierum; composicio | quadrantis novi cum utilitatibus eiusdem; composicio | figure de vera incensione cum practica eiusdem; com | posicii (composicio?) chilindri cum utilitatibus eiusdem; tractatus | de indiciis astrorum; compositio rectanguli; proprie- | tates planetarum. Dedit magister Nicolaus de Argentina. | = *K* T 9.

6. Vetus musica. | *Nicht in K. Vgl. W* P. a. 6.

---

18 prime] pre *Hs.* 19 contenta *Hs.* 32 arometralis *Hs.*

7. = *K* T 8 *mit Lücke für* Pro⟨doximi⟩; tabula *für* tabule *vor* Johannis; veneralibis vir *vor* dominus.

[T] Textualia logice. |

1. = *K* TT 1.

2. Textus veteris artis. Dedit magister Johannes de Berka. |

3. = *K* V 1 *oder* 13.

4. = *K* V 18, *statt* Textus *beginnend* Tota nova logica Arestotelis secundum illum ordi- | nem.

5. Item textus nove logice Arestotelis topicorum, posteriorum, elencorum, priorum. | = *K* V 1, 9 *oder* 13.

6. = *K* V 15 *mit Zusatz*: Dedit magister Ludevicus de | Bercka. ‖

7. = *K* V 4 *ohne* domini; *mit* Georii de Nunborg *für* Georgii Numbergk. *p. 241.*

8. Tota logica Petri Hispani in suis communibusque tractatibus | et parvis logicalibus cum quibusdam sophismatibus. Datum | per baccalaureum Herwig. | = *K* VV 6.

9. = *K* VV 2 *mit Zusatz* in pergameno et libro noviter li- | gato. |

10. = *K* VV 1 *ohne* magistri Wilhelmi; *mit Zusatz* Dedit Gerhardus Senftenberg. |

11. Logica Burleii; questiones de predestinacione et prescien- | cia | et de futuris contingentibus; tractatus de ponderibus; so- | phismata Climitonis; questiones de divisione fortuna- | rum Johannis; questiones morales. | = *K* VV 5.

[TT] Commenta logice. |

1. = *K* TT 7, *nach* Anglici *fortfahrend* subtile et bonum; 3. com- | mentum topicorum; 4. commentum posteriorum; 5. scri- | ptum beati Thome super posteriorum; 6. logica quedam | antiqua. |

2. = *K* TT 4, *beginnend* Super Porphirium secundum magistrum Walterum Burley; tractatus *usw.*; *nach* diviso *fortfahrend* commentum . . . . . | . . . . .; questiones breves circa methaphisicam; tracta- | tus de successivis magistri Wilhelmi Ockani; questiones de ma- | ximo et minimo fratris Antonii de Arimino; tracta- | tus de perfectione specifica. |

3. Commentum veteris artis et sex principiorum in parte; commentum elementorum Egidii; item computum elen- | corum cum questionibus intersertis. | = ? *K* V 11 *oder* TT 14?

4. = *K* TT 9 *mit Zusatz* ars op- | ponendi et commenta summaria posteriorum topico- | rum, elencorum et veteris artis. |

5. = *K* TT 5 *mit Lücke für* perihermenias; *danach* et; *nach* principiorum *Zusatz* Quod dedit magister Johannes Sueverding. Commentum *usw.*; *statt* etc. *am Ende* materia quedam de fallaciis. Le- | gavit magister Matthias Wartbergk facultati. ‖

---

11 Berko *Hs.*

p. 242. 6. = *K* V 5 *ohne* priorum, *mit Zusatz* cum questionibus intermixtis. |

7. = *K* V 6 *ohne* libros, *mit Zusatz* Arestotelis.

8. Materia de anima; commentum libri priorum Roberti; | commentum topicorum magistri Simonis; commentum | topicorum Roberti Anglici; item consideratione librorum | topicorum. | = *K* V 2.

9. = *K* V 14 *statt* bonum *fortfahrend* Quod dedit facultati magister Benedi- | ctus Stendel. |

10. = *K* V 16 *mit* super *vor* topicorum; quedam pulcra so- | phismata *für* zophismata pulchra.

11. = *K* V 12.

12. = *K* V 10 *mit Zusatz* in pergame- | no de parvo modo. |

13. Commentum super libros priorum Arestotelis. Lega- | tum facultati arcium
41. per magistrum Johannem Rucherach | de Wesalia, qui et ipsum sua manu conscripsit, sa- | cre theologie professorem. | = *K* V 3.

[V] Summe et questiones in logica. |

1. = *K* VV 4 *mit Zusatz* Quam legavit magister Nico- | laus Inpech. |

2. = *K* VV 3 *mit* Item *vor* logica.

3. = *K* TT 10 *ohne* et *vor* nove; *Zusatz* Emit facultas in parte. |

4. = *K* TT 12 *mit Zusatz nach* generatione: questiones veteris artis vel logice Alberti; *nach* praedicamenta: questiones suppositionum; super *für* circa; *nach* Porphirium *fortfahrend* et commentum super periherme- | nias; questiones methaphisice bone; questiones priorum | Biridani; commentum priorum; questiones veteris ar- | tis magistri Lapi; commentum super perihermenias. |

p. 243. 5. = *K* TT 11 *mit* Porphirii *für* Purphitii; priorum perca . . . . . ‖ *für* predicamentorum, perihermenias; *statt* et Arestotelis: topice Arestotelis *vor* priorum; et *nach* priorum. |

6. = *K* TT 3 *mit* questiones nota- | biles super veterem artem *für* et questiones; veteris artis Biridani *für* Biridani circa veterem artem; super librum *für* circa *nach* Alberti; *nach* posteriorum *fortfahrend* logica | Wickleff de expositionibus; logica magistri Marsilii com- | pendiosa et subtilis. Dedit ad facultatem artium Rudul- | phus de Hildesheim 1455. |

7. = *K* VV 10 *mit* pergameneus *nach* liber, *statt* in pergameno *fortfahrend* et contractum de arte construendi. | Quem dedit universitati magister Johannes de Wismaria. |

8. = *K* VV 8 *mit* sophism⟨atum⟩; disputata *für* sophistrie; *und Zusatz am Ende* Hollandrini; | disputata insolubilium; ars opponendi; questiones de | insolubilibus et tractatus de instantibus. Dedit magister Hen- | ricus de Hildesheym. |

---

25 perca — — — *Hs.*

9. = *K* VV 9 *mit* quedam alia sophismata *nach* Climitonis; Hesebrii *für* Hesbri; in bapiro | *am Ende.*

10. = *K* VV 7 *mit* omnium parvorum logicalium *für* eiusdem.

[VV] Rethorica et poetria. |

1. Rethorica Tullii. Legavit doctor Calvis. | = *K* X 6 *oder* 5. *Vgl. W* MM 1.

2. Thobias poeta; Theodolus poeta; Prisciani parti- | tiones versuum. | = *K* X 9.

3. Allexandroides Gwillermi sive de gestis Alexandri | Magni. Dedit dominus doctor Friedericus Schon de No- | renberga | = *K* X 10.

4. = *K* X 11, *statt* cum *fortfahrend* de quo Alexander facit mentio- | nem; auctoritates theologice pulcre; cantica canti- | corum Salamonis; liber Achilomeus; palpanista Bernhardus; Theodulus; poetria Saxonie; metricus | Ovidius de agricultura; Thimeus prela . . . . De | dit magister de Adolevessen. |

5. = *K* X 20 *mit Zusatz* cum correctoriis eiusdem. |

6. = Concordancia poetarum et poetria nova. ‖ = ? *K* X 16.

7. Collectum auctoritatum pro recommendacionibus; | Ovidius sine ti- *p. 244.* tulo. | = ? *K* X 8.

8. = *K* MM 10 *bis* Blesensis. *Vgl. W* C 9.

9. = Poetria moralizata; ass⟨ig⟩naciones lapidum preciosorum | morales; brevis | materia pro sermonibus; item brevis | materia sermonum; phisologus moralizatus; libellus | de complexionibus; scriptum circa cantica in vulga- | ri; de sancta Katherina, Thoma apostolo et tribus re- | gibus; quedam questio de . . . praeutili. Hunc librum dedit magister Johannes Milbach. | = *K* X 17.

[X] Grammatica. |

1. = *K* XX 1 *mit* ligatura *für* littera.

2. = *K* XX 3 *mit* Item *am Anfang.*

3. = *K* XX 4 *mit* Item *am Anfang*; legavit *für* dedit.

4. = *K* XX 5 *mit* Item *am Anfang*; Haurmann *für* Havermann.

5. = *K* XX 6 *mit* primum *für* primi *vor* minoris; Kogge *für* Kochie.

6. = *K* XX 7.

7. = *K* XX 10 *mit* optimum *nach* Commentum; Prisciani *nach* voluminis; Wartberg *für* Werbech.

8. Commentum idem in spem (speciem? partem?) minoris voluminis | Prisciani. Cuius partem dedit universitati magister | Johannes de Wismaria. | Residuam partem fecit | scribi facultas. | = *K* XX 9.

9. = *K* XX 8. ‖

[XX] Vocabularia. | *p. 245.*

1. Grecista; minus volumen Prisciani; florista Pe- | tri Helii; doctrinale Allexandri; quatuor tractatus | Petri Hispani; parva logicalia; obligatoria et insolu- | bilia. Dedit magister Henricus de Hersfeldia. | = *K* XX 11.

2. Ug[i]uicio maior. Quem dedit dominus Deynhar- | dus Weydemann. = ? *K* XX 15. *Vgl.* p. a. 4 *μ W* u 1.

3. Vocabularius quidam exponens vocabula lingua mater- | na. | = ? *K* p. a. 7. *Vgl.* XX 13.

4. Catholicon Januensis. Dedit universitati magister Michael | de Apoldia. | = *K* XX 14.

5. Modi significandi parcium oracionum; quedam puerilia | de declinacionibus terminorum secundum processum | Alexandri; florista; Hugwilogus de significatione ter- | minorum; supplicationes; confusiones et commune | Mansfeld cum commentariis; tractatus de fallaciis; | exercicium nove logice; exercicium librorum de ani- | ma. Legavit facultati arcium dominus Johannes Sune de Gotha, presbiter et baccalaureus. | = *K* XX 12.

Registrum librorum in capsa.

[α] 2. = E 16.
5. = E 21.
11. = OO 14?
13. = D 13.
14. = s. p. D 1.
22. = s. p. B 2?
23. = s. p. D 2.
24. = s. p. D 3.
[β] 1. = P 12?
2. = P 13?
3. = P 14.
4. = PP 16.
8. *und* 9. = PP 17?
[γ] 6. = L 7.
[δ] 6. = QQ 16? *Vgl. auch* QQ 15.
[η] 2. = SS 14?
[η] 6. = RR 13? *Vgl.* η 31.
[η] 31. = RR 13? *Vgl.* η 6.
[ϑ] 5. = T 10?
[λ] 4. = X 20? *Vgl.* q. 4
[μ] 1. = p. a. 4?

Registrum librorum in | capsa. |

[α] In theologia. |

1. Novum testamentum et Job in papiro cum glossa | grossa in libro ligato ad asseres, nondum kathenatus, | ne inutiliter occupet locum. |

p. 246. 2. Concordancie evangelistarum; item tractatus ‖ de communione ydeomatum magistri Nicolai Oran; item | tractatus de dici de omni ⟨in⟩ divinis; item tractatus magistri | Henrici de Hassia de concathenacione capitum; item | — — — theologyce cum articulis Parisiensibus con- | dempnatis; item contra

5 significandi] secundi *Hs.*

monstrum Babilonis Hen- | rici de Hassia; item omelia eiusdem de beata Eliza- | beth; item de verbo incarnato eiusdem; item de | contractibus. Donatio domini doctoris Friederici | Schone de Norenberga. |

3. Liber b. Augustini de spiritu et anima in per- | gameno. |

4. Testamentum duodecim prophetarum; evange- | lium Nicodemi; tractatus de arte loquendi et ta- | cendi. |

5. Liber theologicalis, in quo stella clericorum; de con- | tractibus; de presciencia et predestinacione cum mul- | tis aliis. Dedit mag. Johannes Sueverdingk de Ham- | borch. |

6. Liber theologicalis de reprobatione — — — — signi- | ficabilium et unitatum ethnicorum et consilium | materiarum disputabilium. Dedit idem. |

7. Liber, in quo ‹decisiones› diversarum questionum | theologicalium. Idem magister Johannes. |

8. Thomasinus super tres libros sententiarum. Datus per | mag. Johannem Wartpergk. |

9. Pars hiemalis pro dicendis horis cum registro in | papiro. |

10. Pragmatica sanctio regia et tractatus mag. Johan- | nis Tinctoris de auctoritate et decretis concilii | Basiliensis in papiro, raptim de diversis manibus | et foliis. |

11. Sermones quidam in bapiro. Dati per baccalaure- | um Gebehardum de Franckefordia. |

12. Liber de amore Dei in pergameno; item sermo ‖ beati Augustini de *p. 247.* unitate trinitatis et — — — | domini doctoris Schone de Norenberga. |

13. Lectura circa tercium sententiarum. Quam dedit magister Henricus | Dasle de Hildesheim; avisamenta ‹septem› Johannis de | Zegobia de conceptione virginali. Et est libellus univer- | sitatis. |

14. Lectura circa primum, 2. et 4 sententiarum. Dedit | mag. Henricus Hildensemensis. |

15. Questiones circa sententias. Dedit dominus licentiatus Milbach. |

16. Rapiarius quidam in theologia de diversis questioni- | bus circa materiam indulgenciarum et de unione ypo- | statica etc. Quem dedit mag. Johannes Denstet. |

17. Collaciones diverse et posiciones in multis sexternis | non ligatis. Donatio domini doctoris Schon de Norenberga. |

18. Judicium cum exposicione; cantica Johannis; item re- | probatio VIII articulorum. Donacio domini doctoris Schon | de Norinberga. |

19. Compendium theologice veritatis in bapiro ligatum | ad asseres. Dedit Caspar. |

20. Textus evangeliorum et epistolarum Pauli in modo | — — — — et pergameno ligatum ad asseres. De- | dit Caspar. |

---

4 et] cum *Hs.* 11 unitatum *für* virtutum? 14 ff. sententiarum] summarum *Hs.*
19 foliis] voliis *Hs.* 29 sententias] summas *Hs.*

21. Quidam sexterni in questionibus circa secundum | sententiarum. |
22. Apocalipsis cum glossa et lectura. Legatio domi- | ni doctoris Benedicti Stendal de Haltis. |
23. Primus et secundus libri sententiarum. Dedit magister Jo- | hannes Esslingen. |
24. Tertius et quartus libri sententiarum. Dedit magister Johannes Esslingen. |
25. Liber ligatus in asseribus scripta precipua et collaciones ma- | gistrorum. ‖

p. 248. [*β*] In iure. |

1. Lectura super primo et secundo decretalium. |
2. Lectura super tertio, quarto et quinto decretalium. |
3. Lectura super sexto et Clementinas. |
4. Remissorium iuris. Quod dedit dominus doctor Bock. |
5. Repetitiones iuris. Dedit idem. Casus breves et longi cir- | ca omnem librum. |
6. Summa Raymundi in asseribus parvis ligata et pa- | pirea. Dedit idem Caspar. |
7. Repeticiones iuris rectorum capitulorum designatorum | in principio libri in volumine ligato ad coopertorium | bitunatum. Dedit Caspar.
8. Formularius instrumentorum et bullarum in libro pa- | pireo cum coopertorio pergameneo. Dedit idem Caspar. |
9. Formularius alius sive copia processuum et bullarum | in libro ad coreum ligato. Dedit idem Caspar. |

[*γ*] In medicina. |

1. Collectum medicinale mag. Johannis Xanctis. |
2. Collectum medicinale incipiens 'Utrum corpus temperatum.' |
3. Collectum medicinale incipiens 'Veteres hyeme rure.' |
4. Collectum in medicinis non ligatum mag. Johannis Xanctis. |
5. Elarius (Collectarius?) quedam astronomicalia; Egidius de urinis et | alia medicinalia multa. |
6. Johannicius; tegni Galilei; amphorismi Ypocratis; | pronosticorum eiusdem; Theophilus de urinis et Phila- | rethus de pulsibus in pergameno parvo. |
7. Quedam scarteca. |

[*δ*] In metaphisica. |

1. Alique questiones metaphisice et una questio de intellectio- | ne — — — — per propriam speciem in pergameno. ‖

p. 249. 2. Thomas de esse et essencia in pergameno parvo. |

---

1 sententiarum] summarum *Hs.* 4 ff. sententiarum] summarum *Hs.* 14 dedit] dedet *Hs.* 27 corpus] copiis *Hs.* 35 scarteca] starta *Hs.* 38 speciem] spem *Hs.*

3. Commentum aliquorum librorum methaphisice et que- | stiones super me⟨thaphisicam⟩. Dedit mag. Johannes Denstet. |

4. Questiones methaphisicales sub subtilibus derivationibus | earundem. Dedit idem. |

5. Textus libri de causis cum commento, pergameneus et | in magno modo ligatus ad coreum. |

6. Textus methaphisice cum commento. Datus per mag. | Gotfridum de Glippurg. |

[ε] In morali phisica. |

1. Item textus polliticorum in papiro suo (sine?) coopertoria. |

2. Textus ethicorum et yconomicorum in bapiro cum | commento ethicorum. |

3. Textus ethicorum non usitate translationis in per- | gameno parvo. |

4. Textus de consolacione philosophie in bapiro. Dedit | dominus Johannes Goch.

5. Textus notabilis Bohecii de consolacione philosophie | in pergameno. |

6. Commentum priorum quinque librorum ethicorum | in papiro de medio modo. |

7. Disputata super quatuor libros ethicorum mag. Johan- | nis Suever- ding. |

8. Exercicium quatuor librorum ⟨ethicorum⟩ incompletum, cuius de- | ficiunt sexterni in medio. |

9. Commenta brevia ethicorum, yconomicorum et pol- | liticorum; item Albertus de Saxonia circa polliti- | corum, foliis antiquis lappatis. |

10. Questiones diverse de quolibet. |

11. Commentum yconomicorum continetur in tri- | bus sexternis. Dedit dominus Petrus de Koburg. |

12. Textus ethicorum. ‖

13. Questiones ethicorum super sex libros. | *p. 250.*

14. Questiones de quolibet. |

15. Commentum pulcerrimum ethicorum collectum a Sue- | verding. Datum per dominum Petrum Kauffmann de | Koburg. |

[ζ] In naturali philosophia. |

1. Textus de celo pergameneus. |

2. Summula Alberti. |

3. Materia abbreviata seu excerpta librorum de celo, | metheororum, mineralium, ethicorum, de somno et vi- | gilia, de anima et methaphisice in pergameno magno. |

4. Textus metheororum bapireus de medio modo. Datus per | Dryburgk. |

5. Textus de anima pergameneus. Datus per baccalaure- | um Erasmum

---

15 Goth *Hs.* 24 foliis] voliis *Hs.*

Blidenstat de Fulda. Cui est appositus | textus de generacione pergameneus. |

6. Quedam summa philosophie naturalis pergamenea | incipiens 'Diversitatem'. Data per mag. Henricum de Hil- | desheim. |

7. Summe naturalium Alberti in bapiro. |

[η] Commenta et questiones. |

1. Questiones phisicorum. Dedit magister Johannes Denstet. |

2. Pulcerrima et subtilissima dicta circa phisicorum. Dedit | mag. Nicolaus Krutheym. |

3. Commentum notabile super libros de anima. Dedit mag. | Johannes Milbach, licentiatus sacre theologie, ibidem | commentum super Arestotelem de regimine princi- | pum ad Alexandrum.

4. Commentum phisicorum collectum Erffordie in an-|tiquo studio particulari.|

5. Commentum phisicorum antiquum. Dedit dominus | Theodoricus, plebanus ad sanctum Martinum. ‖

p. 251. 6. Questiones phisicorum accurtate Biridani cum commentis | compendiosis super de anima et phisicorum; questiones de | generacione et de celo et textus ethicorum in bapiro. Dedit | idem dominus Theodoricus. |

7. Questiones moderne quinque librorum phisicorum in bapiro. |

8. Super de anima dupliciter; item conclusiones ethicorum, | methaphisice et de anima in pergameno. |

9. Commentum de generacione et questiones primi et secun- | di phisicorum a magistro Johanne Wittenberg. |

10. Questiones de celo, de generacione et due questiones | parvorum naturalium in bapiro. |

11. Questiones Alberti circa de celo et questiones de anima | in bapiro. |

12. Commentum de celo et questiones Orem circa de celo | et tractatus
250. de proprietatibus. |

13. Disputata parvorum naturalium, de celo, de generacio- | ne, mag. Johannis Sueverding. |

14. Commentum de celo et de generacione in pergameno. |

15. Questiones de generacione, de anima, spere in parte, de | celo et phisicorum a tercio ad finem. |

16. Commentum metheororum.

17. Questiones metheororum et super de somno et vigilia in | pergameno. |

18. Commentum notabile super 2. et 3. de anima | in pergameno magno. |

19. Commentum de anima; commentum tractatus de ma- | teria prima; questiones de anima; auctoritates philoso- | phie in bapiro antiquo. Dedit baccalaureus Gerhardus de | Franckefurd. |

---

14 Dedit] Dedet *Hs.* 16 accurtate] accurate *Hs.* 23 magistro] viro *Hs.*
23 Wittenberg *statt* Wittepennigk? 27 Oreni *Hs. und so auch sonst.*

20. Duo commenta summe naturalium Alberti et com- | mentum super de ⟨substancia⟩ orbis in bapiro. Dedit idem. |

21. Questiones diverse de quolibet, scilicet de pluralitate for- ‖ marum; *p. 252.* de concordanciis; de speciebus intelligibilibus; de | habitibus scientiarum; de intencionibus; de — — — | — — — principiorum. |

22. Questiones de anima et in mathematica Johannis de Ganda- | no. Emit facultas arcium pro V sex. |

23. Questiones Orem super libros metheororum; item questio- | nes Marsilii super de generacione et corruptione. Dedit | mag. Henricus Hildesheim facultati arcium nomine | magistri Bodenwende. |

24. Questiones super primum et secundum de celo in perga- | meno. Dedit mag. Henricus de Hildesheim. |

25. Questiones Orem super metheororum, quas mag. Hermann- | nus Homburg inpignoravit facultati pro quodam com- | mento de generacione et parvorum naturalium. |

26. Exercicium de anima. Dedit dominus doctor Friederi- | cus Schon de Norenberga. |

27. Sexterni in disputatis de sensu et sensato Biridani; | item lectura spere materialis. Donacio domini doctoris | Schon. |

28. Questiones Buridani parvorum naturalium cum quibus- | dam proplematibus; commentum Egidii super de gene- | racione. |

29. Commentum Egidii super de generacione. |

30. Questiones phisicorum cum quibusdam aliis. | *p.*

31. Questiones phisicorum accurtate Buridani et questiones | de anima eiusdem. |

[*ϑ*] In mathematica. |

1. Textus Euclidis pergameneus incompletus. |

2. Perspectiva communis incompleta in duobus sexternis | pergameneis. |

3. Textus de mensuracionibus; arismetria Muris et musica | Muris; spera materialis; algorismus de integris; computus | Iudaicus et cyrometralis; figure sex librorum Euclidis; ‖ theoria planetarum et perspectiva communis. Dedit *p. 253.* mag. | Hermannus de Essfeld. |

4. Musica Muris; arismetria eiusdem; item musica Muris; | commentum theorice et commentum spere. |

5. Questiones spere incomplete; commentum spere theorice | planetarum; astrologia iudiciaria; computus astrolabii | et figure theorice planetarum. |

6. Algorismus de integris; item textus spere materialis. Legacio | domini doctoris Friederici Schon de Norenberga. |

7. Tractatus de iudiciis astrorum. |

8. Item theorice Campani in notabili volumine. Dederunt | testamentarii

---

24 accurtate] accurate *Hs.* 29 arismetria] Aristotelica *Hs.* 30 materialis] mar . . . . . *Hs.* 40 in] et *Hs.*

Johannis de Herenberg sub ea condicione, | quod duas partes biblie dederent, scilicet primam et secun- | dam. |

252. 9. Tabule magne. Legacio domini doctoris Jeorii de Nunburg. |

[ι] Textus in logica. |

1. Textus veteris artis et sex principiorum in pergameno. |
2. Translacio Porphirii a Bohecio et commentum eiusdem in pergameno. |
3. Textus priorum antiquus pergameneus in rubeis asseribus. |
4. Textus veteris artis cum libro divisionum Bohecii. |
5. Duo textus elencorum et textus topicorum carens prin- | cipio in pergameno parvo. |
6. Commentum m⟨in⟩orum ⟨secundi⟩ et quedam parva logi- | calia in papiro. |
7. Supposiciones Maulfeld; tractatus de fallaciis; commu- | ne Hollandrini et questiones supposicionum in bapiro. |
8. Tota logica summularum Petri Hispani in pergame- | no. Data per mag. Henricum Hildesheim. |
9. Logica Petri Hispani a tractatu de fallaciis ad fi- | nem in pergameno. Quam dedit mag. Johannes Milbach. |
10. Textus priorum cum commento in libro parvo. Dedit | mag. Gotfridus Glippurg. |

[ϰ] Commenta et questiones in logica. ‖

p. 254. 1. Commentum veteris artis pergameneum. Dedit dominus Har- | tungus Lange de Gotha. |
2. Commentum veteris pergameneum incompletum. |
3. Questiones veteris artis cum commento interserto sexter- | narum in bapiro. |
4. Glossa super veterem artem; questiones veteris artis et | sophismata Alberti in bapiro. |
5. Commentum veteris artis et priorum et libri fallacia- | rum in bapiro.
253. 6. Disputata veteris artis mag. Johannis Sueverding in bapiro. |
7. Disputata veteris artis et nove logice in bapiro. |
8. Questiones Hocklin super primum priorum et questiones | veteris artis forte Marsilii in bapiro.
9. Questiones veteris artis; commentum veteris artis Bi- | ridani; commentum phisicorum; brevia commenta | veteris artis et nove logice Oyta. Dedit baccalaureus | Senftenberg de Franckfurd. |
10. Reportata Porphirii et O — — — — —; idem Por- | phirii et sex principiorum; liber de longitudine et | brevitate vite; questiones Porphirii et commentum | Porphirii. Dedit dominus Conradus Dryburg. |
11. Quedam questiones primi tractatus Petri Hispani | ⟨commentum⟩ super

10 parvo *vor* in *Hs.* 39 Porphiriorum *Hs.*

primum librum priorum. Dedit magister | Henricus Scholen. Et questiones posteriorum. Dedit do- | minus Conradus Dryburg. |

12. Commentum b. Thome super posteriorum in pergameno parvo. |

13. Antiquum commentum posteriorum et elencorum | bapireum. |

14. Exercicium veteris artis in parvo rapiario papireo. |

15. Exercicium veteris artis in parvo rapiario papireo. |

16. ⟨Diversa⟩ disputata parvorum logicalium cum dispu- | tatis de anima mag. Johannis Sueverding in bapiro. ||

17. Questiones parvorum logicalium in bapiro, forte Hugonis. | *p. 255.*

18. Logica cum commento in bapiro. |

19. Commentum quinque tractatuum Petri Hispani; tres questio- | nes circa inicium Petri Hispani; figura de modalibus in pa- | piro. |

20. Commentum quinque tractatuum cum argumentis con- | tra textum insertis in bapiro. |

21. Commentum b. Thome de Aquino super libros po- | steriorum. Quod dedit facultati ad librariam univer- | sitatis mag. Henricus Piscatoris Erffordiensis. |

22. Pulcra materia collecta cum dubiis circa — — — | et quedam questiones rare in logica. Dedit mag. Henricus | Hildeshemensis. |

23. Quoddam scriptum super veterem artem. |

24. Dorp super logicam Biridani. Legatio doctoris | Nunburgensis. |

25. Disputata nove logice. |

26. Sophismata Alberti. |

27. Diverse disputationes et posiciones et in fine obliga- | toria Marsilii. |

[λ] In rethorica et poetria. |

1. Commentum poetrie nove et laborinthi bapireum. |

2. Commentum contemptus mundi et phisologi; | textus poetrie nove et pars serti rethorice in ba- | piro. |

3. Ysagoge in moralem philosophiam; item Avianus; | Claudianus. Quos dedit mag. Johannes Milbach. |

4. Rethorica magistri Guidonis. Dedit egregius dominus do- | ctor de Wesalia. |

5. Poetria Oracii in pergameno. Dedit dominus doctor Milbach. |

6. Albertanus de doctrina tacendi et loquendi; item liber con- | solacionis et consilii eiusdem; item liber de dilectione Dei | et proximi et aliarum rerum et de fortuna vite. Legatio do- || mini doctoris Friederici Schon de Norenberga. | *p. 256.*

7. Aliqua in rethorica de lecturis formandis; item aliqua in | iure; item aliqua in rethorica de lecturis formandis, et est | liber pergameneus et est legacio domini doctoris Friederi- | ci Schon de Norenberga. |

8. Poetria nova. Legacio domini doctoris Friderici Schon. |

---

25 laporinthi *Hs.*

[μ] In grammatica. |

1. Ugvicio. Quem dedit Casparus Bernburg, et ⟨est⟩ liber papire- | us in magno modo. |

2. Priscianus primi et secundi minoris in bapiro incompleto. |

3. Derivatorium forte Hugonis in parte. Datum ex parte | mag. Bartholomei de Munsterberg. |

4. Commentum Prisciani minoris et floriste et — — — — — — | mag. Johannis Sueverding. |

5. Excerpta Britonis cum commento Prisciani secundi mi- | noris in parte.

6. Commentum secunde et tertie partis doctrinalis Ale- | xandri in pergameno parvo. |

7. Commentum moralium secundi antiquum papireum. | Dedit mag. Henricus Scholen. |

8. Questiones secunde partis Alexandri procedentes | per articulos. Dedit facultati arcium mag. Henricus Hildeshemensis. |

13. Standortsregister von etwa 1510.

(Gottlieb no. 46)

KOPENHAGEN Univ.-Bibl. Sammlung Fabricius Ms. Fol. 20; 1706 aus der Sammlung des Marquart Gude von Joh. Albert Fabricius erworben, aus dessen Nachlaß 1770 für die Univ.-Bibl. Kopenhagen angekauft. Pergamenteinband mit halbverwischter Aufschrift saec. XVI in. auf dem Vorderdeckel Liber decani spectans ad librariam de novi⟨ssim⟩a revisione. *Pap. 50 Bll. (21,5 × 32,5 cm), davon leer und ungezählt die beiden ersten und die beiden letzten. Fol. 1—46* Registrum librarie in domo universitatis studii Erdfordensis. *Im wesentlichen von einer Hand des beginnenden 16. Jahrhunderts (Schriftraum 14 × 13 cm), mit roten oder gerötelten Signaturbuchstaben, die meistens ein- oder zweimal am linken Seitenrande stehen, roten Überschriften, roten Unterstreichungen. Einige Nachträge und Randbemerkungen aus der Zeit zwischen 1510 und 1520, z. T. vom Hauptschreiber selbst. Das Ganze nicht Originalkonzept, sondern Abschrift. Mit H. O. Lange hat man bisher stets Abfassung zwischen 1480 und 1485 angenommen. Ich behaupte spätere Entstehung. Das Register* W *bzw. ein ähnlicher Katalog, der dieselbe Anordnung der Bücher gehabt hat, wie* W, *wird einmal zitiert bei K MM 10, nämlich* W *VV 8. Der Katalog K verzeichnet bereits viel mehr Bände, nämlich 513 + 288 = 801 auf bez. unter den Pulten der unteren und oberen Bibliothek gegen 437 + 221 = 658 in W. Eine ganz genaue Vergleichung ist dadurch unmöglich gemacht, daß* K *die Bücher der Truhe nur summarisch anführt, während* W *162 Bucheinheiten beschreibt. Die Anordnung in K weicht von der in W stark ab, zumeist infolge Verschiebungen auf den Pulten, Verlegung auf andere Pulte und Einschiebung neuerworbener Bände, seltener durch Beförderung der Truhenbücher auf die Pulte. In* W *fehlen nicht wenige Bändebeschrei-*

bungen und Schenkungsnotizen, die in K stehen. Es ist richtig, daß viele Schenkungen, die K *verzeichnet, vor 1485 liegen. Daneben finden sich aber auch spätere, so die Legate des Dr. Hermannus Unbehawen K 1, KK 3, L 3, 5, M 14. Laut Erfurt Ampl. Q. 218 war er 1486 noch am Leben. Fürs selbe Jahr ist durch München lat. 954 auch der Conradus Sehusen de Northeim bezeugt, von dem in* K *Legate unter C 8, 9, 15 verzeichnet werden. Den Magister Conradus Schechteler de Alsfeldia trifft man noch 1497 als Freund des Conradus Celtes an. (Vgl. G. Bauch, Die Universität Erfurt im Zeitalter des Frühhumanismus, Breslau 1904, S. 72). Wann er gestorben, ist mir nicht bekannt. Bezeichnenderweise stehen seine Legate nur in* K *C 13 und 16, nicht schon in* W, *das gegen 1500 abgeschlossen ward. Wahrscheinlich müssen wir* K *bis ins Jahr 1510 rücken. Denn es werden in* K *als von Dr. Johannes de Lasphe vermacht die Bände A 14 und FF 1 bezeichnet. Dieser Johannes Bonemelch de Lasphe, gegen Ende seines Lebens Titularbischof von Sidon und Vicarius in pontificalibus des Mainzer Erzbischofs, starb erst 1510 (vgl. C. Krause, Helius Eobanus Hessus. I 55). Nach dem Sommer 1510 ist* K *kaum entstanden, da damals die Bibliothek zerstört sein soll oder doch außerordentliche Verluste erlitt. 1515 war der Katalog vorhanden und wurde bei der Rektorvisitation benutzt, ebenso 1518. Merkwürdigerweise wurden nur wenige Bücher als fehlend bezeichnet.*

Überlieferung: *Kopenhagen Univ.-Bibl., Fabricius Fol. 20; für uns durch Dr. F. Schillmann abgeschrieben, durch Bibliothekar Dr. Krarup (Kopenhagen) nachverglichen.*

Veröffentlichungen und Erörterungen: *H. O. Lange im Zentralblatt für Bibliothekswesen. II (1885) S. 277 (Auszüge und Besprechung).*

H. Keussen in der Westdeutschen Zeitschrift XVIII (1899) S. 317 (E).

E. Stange in den Jahrbüchern der Kgl. Akademie gemeinnütziger Wissenschaften zu Erfurt. N. F. XXXII (1906) S. 133 (E.).

Registrum librarie in domo | universitatis studii Erdfordensis. | *f. 1R.*

A. Textualia veteris et novi tes- | tamenti cum glosa ordinaria et postillis Lire, concordancie | biblie atque exposiciones doctorum | quorundam originalium. |

1. Biblia nòtabilis pergamenea mangna, empta per | facultatem artium pro 54 florenis. |

2. Concordancie biblie maiores facultati artium legate | per venerabilem virum dominum licenciatum theologie Jo- | hannem Viti de Offenheym. |

3. Prima pars biblie cum glosa ordinaria empta per | facultatem artium. |

4. Secunda pars biblie cum glosa ordinaria empta per | facultatem artium. |

5. Tercia pars biblie cum glosa ordinaria empta | per facultatem artium. |

---

29 *rot unterstrichen.* 30—32 *rot.*

6. Quarta pars biblie cum glosa ordinaria emp- | ta per facultatem artium. |

7. Lira supra hebdaticon, Ruth, regum, paralipome- | non, Esdre primus, Neemias, Esdre 2., Tho- | bias, Judith, Hester, Job cum addicionibus suis. |

8. Lira supra psalterium et libros sapienciales. ‖

f.1v. 9. Lira supra omnes prophetas et libros Machabeorum. |

10. Lira super quatuor evangelistas, epistolas Pauli, actus | apostolorum, epistolas canonicas et apocalipsim. |

11. Glosa secundum Petrum, cantorem Parisiensem, supra unum | ex quatuor ewangelistis. |

12. Epistole Pauli ad Romanos et Corintheos cum glosa | in notabili volumine. |

13. Hieronimus in duodecim prophetas minores. |

14. Augustini quatuor libri de doctrina christiana; qua- | tuor libri de consensu ewangelistarum; quedam nova translacio Chrisostomi super Matheum; legacio | doctoris Lasphe. |

15. Liber omeliarum b. Gregorii super Ezechielem. |

16. Biblia parva pergamenea in littera minuta et notabili. ‖

f.2r. AA. Historia veteris et novi testamenti cum | exposicionibus psalterii diversis atque quo- | rundam librorum sapiencialium. |

1. Scolastica historia, quam contulit honorabilis dominus Theo- | dericus, baccalaureus decretorum ac plebanus ecclesie s. | Georgii Erdfordensis. |

2. Ecclesiastica historia Eusebii Cesariensis; hexame- | ron Ambrosii; Ambrosius de Cayn et Abel et Cri- | sostomus super psalmo 'Miserere'. |

3. Psalterium cum glosa notabili in pergameno. |

4. Psalterium cum lectura s. Brunonis, episcopi | Herbipolensis. |

5. Exposicio psalterii a 2. nocturno | usque sextum. | Legacio domini doctoris Schön de Nyrenberga. |

6. Exposicio psalterii a sexto noctur- | no usque in finem. | Legacio domini doctoris Schön de Nyrenberga. |

7. Lectura notabilis super psalterio cum exposicione canti- | corum in laudibus: 'Te deum', oracionis dominice, simboli | apostolorum, hymni puerorum et simboli Athanasii. |

8. Wasmodus super psalterium, in cuius fine sequitur brevis e- | pilogus divisionis tocius cum exposicione in laudibus fe- | rialibus; item exposicio oracionis dominice, simboli a- | postolorum, Te deum, cantici Zacharie, Marie, Syme- | onis et simboli Athanasii; et est legacio testa- | mentariorum domini Theoderici Lutenberger. |

---

3 paralpomenon *Hs.* 18 *am Rande von Hand saec. XVI ex.:* NB. iisdem magister Johannes Zacharias eremita in concilio Tridentino Rob. magistrum Joh⟨annem⟩ Huß vicit. 19 f. *rot.*

9. Glosa super psalterio cum penitencionario scilicet 'Peni- | teat cito' cum comento; item stella clericorum. ‖

10. Tituli psalmorum, translacio Hieronimi secundum Hebraicam | veritatem. | *f. 2V.*

11. Lira super parabolis Salomonis notabilis; item lectura nota- | bilis super eisdem ex diversis theoloycalibus, phisicalibus et | poeticis comportata; item Trevet super picturis deorum et | super Ovidio in methamorphoseos cum moralitatibus poesis; | commentum Reydenbatz super mitologiis Fulgencii. |

12. Postille Thome Anglici super proverbia Salomonis. |

13. Lira super Job et Machabeorum et Beda super proverbia | Salomonis; flores b. Thome de auctoritate summi pontificis; | item dicta b. Thome de statu religionis; sermones | Latini in concilio Basiliensi habiti tempore neutralitatis; | exposicio misse et canonis Henrici de Frimaria; | libellus de miraculis beate virginis. Legacio domini doctoris | Henrici Bottelstedt, decani Ysnacensis. |

14. Holkot super libros sapiencie. |

15. Exposicio Petri cantoris super duodecim prophetas minores | et quidam sermones. |

16. Moralitates Nicolai de Lyra super totam bibliam. |

17. Tabula Nicolai de Lyra. Legacio magistri Gotfridi | de Glippurgk. |

18. Mammetractus super terminos biblie cum textu quarti | sentenciarum et questionibus certis super eodem. |

19. Exposicio prologorum biblie. ‖

Sub pulpeto A. | *f. 3R.*

1. Textus biblie cum exposicione Nicolai de Lira. | Legacio doctoris Trebra. |

2. Lectura genesis a principio usque sedecimum capitulum. |

3. Lectura eiusdem a sedecimo capitulo usque vicesimum octavum. |

4. Lectura eiusdem a vicesimo octavo capitulo usque in finem. |

5. Lectura super exodum. |

6. Lectura super leviticum. |

7. Lectura super librum numerorum. |

8. Lectura super deutronomium. |

Has octo lecturas legavit dominus doctor | Benedictus Stendel de Hallis, ecclesie beate | virginis Erdfordensis canonicus. |

9. Lecture Lyre super totam | bibliam prima pars. | Ambe lecture hec

10. Lecture eiusdem secunda pars | in littera scripta. | comparate | sunt per facultatem artium. |

11. Lyra super Yosue, iudicum, Ruth, regum, paralipomenon. ‖

12. Postille Nicolai de Lira supra psalterium; exposicio pro- | logorum biblie b. Jeronimi. | *f. 3V.*

---

7 Ridebaus *W.* 22 *am unteren Rand d. Seite v. H. s. XVI.* anno 1518 in visitacione domini rectoris domini magistri Textoris sub pulpito A 5^{tus} liber non fuit inventus. |

13. Lectura Lyre super Esdram, Ysaiam, Hieremiam et duode- | cim prophetas minores. |

14. Lira super quatuor ewangelistas et super apocalipsim. |

15. Lyra super epistolas Pauli; item numerus et ordo librorum | biblie cum numero et quoto capitulorum; item copia bulle | indulgenciarum semel in vita et semel in morte in con- | cilio Basiliensi; item forme absolucionis indulgenciarum | concilii Basiliensis et in Cassel; item confessionale | concilii Basiliensis. |

Hos septem libros legavit dominus doctor Henri- | cus Bottelstedt, ecclesie Ysnacensis canonicus. |

16. Lira super duodecim prophetas et libros sapienciales. Legacio domini doctoris Benedicti Stendel de Hallis, ecclesie beate | Marie virginis Erdfordensis canonici. |

17. Textus biblie cum exposicione ac postillis domini Nico- | lai de Lira; item addiciones Pauli Burgensis, doctoris egre- | gii, ad postillas Nicolai de Lira cum replicis doctoris | Doryngk ordinis minorum. Legacio doctoris Trebra. |

18. Prologus biblie et eius textus cum notabili exposicione doctoris | Nicolai de Lira ordinis minorum. Legacio doctoris Trebra. |

19. Augustinus de civitate Dei in XXII libris; legacio doctoris Trebra. ‖

f.4R. B. Postille Gorre et quorundam aliorum | doctorum super novo testamento. |

1. Augustinus de Ancona super Matheum; emit facultas artium. |

2. Gorra super Matheum. Legacio doctoris Calvis. |

3. Lectura super Marcum et Zachariam prophetam cum quibusdam | sermonibus; emit facultas artium. |

4. Gorra super Lucam. | Legacio doctoris Calvis. |

5. Gorra super Johannem et Orosius super cantica; emit facultas artium. |

6. Gorra super epistolas Pauli ad Romanos et Chorin- | theos. Legacio doctoris Calvis. |

7. Gorra super epistolas ad Gallathas, Colosenses, Thes- | salonicenses, Epheseos, ad Philemonem, Thimo- | theum, Thitum, Hebreos. Legacio doctoris Calvis. |

8. Gorra super proverbia et ecclesiasten. |

9. Postille Legenitz super epistolas dominicales. Legacio domini | doctoris Johannis Holt. |

10. Omelie Gregorii pape sermones b. Bernhardi | per circulum anni; sermones eiusdem super cantica; trac- | tatus de arte moriendi editus per dominum Jacobum Car- | thusiensem, sacre pagine doctorem. Legacio domini doc- | toris Benedicti Stendel de Hallis, canonici ecclesie | beate Marie virginis Erdfordensis. ‖

---

20 f. *rot.*

11. Omelia b. Bernhardi super 'Missus est'; sermo eiusdem | super 'Stabat *f. 4v.*
mater iuxta crucem'; omelia Ori⟨g⟩enis super 'Stabat | ad monumentum'; tractatus quidam super officio misse; trac- | tatus de compassione beate virginis, qui dicitur De novem gladiis; | tractatus de statu et officio ecclesiasticarum personarum; tractatus | notabilis per modum dyalogi Petri et Pauli; questio quedam | de locacione cure pastoralis; tractatus quidam de malo; | tractatus de septem statibus mundi; solutiones quorundam | dubiorum de anno iubileo; speculum restitucionis; trac- | tatus de concertacione super cruore in Wilsenach. |

12. Liber omeliarum primus ab adventu usque pascha. |

13. Liber omeliarum secundus super evangeliis, de sanctis et de | tempore a pascha usque adventum Domini cum sermonibus multis in- | sertis. Legacio utrorumque doctoris Tilomanni Czigeler, decani ecclesie beate virginis Erdfordensis. |

14. Exposicio Haymonis super apocalipsim. Legacio domini | doctoris Federici Schön de Nyrenberga. |

15. Prima pars lecture Johannis Zacharie ordinis | Augustinensium super apocalipsim. |

16. Secunda pars lecture eiusdem; Egidius de regimine princi- | pum; sermones ad diversos status hominum; exposicio | oracionis dominice; collecta super decreto. |

17. Lectura super apocalipsim. Legacio magistri Johannis Pue- | ri de Franckenhusen. |

18. Lyra super actus apostolorum; Lyra super epistolas canonicas | Jacobi, Petri, Johannis, Jude; postille Gorre super | apocalipsim; discrepancia fidei Cristiane et Jude- | orum magistri Nicolai de Lyra; sermones b. Thome | de corpore Christi; tractatus brevis, quomodo et qualiter se | debeat habere homo cum voluerit sumere corpus Christi. ‖

BB. Diversa scripta originalium doctorum | Augustini, Jeronimi et aliorum. | *f. 5R.*

1. Augustinus de civitate dei, in eleganti littera et perga- | meno, scriptus expensis facultatis artium. |

2. Augustinus de civitate cum commento Trevet. Donatio | domini Arnoldi Lampen, canonici Hildenheymensis. |

3. Libri b. Augustini de consensu ewangelistarum; de verbis | Domini; de trinitate; confessionum; de libero arbitrio; | enchiridion; de verbis apostoli, scripti expensis facultatis artium. |

4. Epistole b. Augustini. Legacio domini doctoris Hieronimi | Sesselmann de Hertzogenaurach. |

5. Prima pars moralium b. Gregorii pape a principio us- | que finem sedecimi. |

---

28 f. *rot.*

6. Secunda pars moralium b. Gregorii pape. |

7. Registrum super moralia b. Gregorii pape; item Hugo | de arra sponse; item pastorale Gregorii; item quod- | libetum Egidii; item Egidius super tractatum Procli, autoris causarum. |

8. Epistolare b. Jeronimi in littera pressa, emptum de | pecunia facultatis artium. |

9. Augustinus de trinitate; enchiridion Augustini; ma- | nuale sive speculum Augustini; liber soliloquiorum; item | de predestinacione contra Pelagium; item suspiria b. Augustini; quedam historia brevis; flores librorum | confessionum Augustini; liber de natura apum ex hexame- | ron b. Ambrosii. Legacio domini doctoris Benedicti | Stendel. |

10. Libri Dionisii de celesti hierarchia, de ecclesiastica hie- | rarchia, de divinis nominibus et de mistica theologia. ‖

f. 5V. 11. Quatuor libri Johannis Damasceni; item Augustinus de ci- | vitate Dei; item 13 libri confessionum eiusdem; item libri | eiusdem de conflictu viciorum; sermo eiusdem de assumpcione | beate virginis; item excerptum ex libris Ansshelmi Cur | deus homo; item Ansshelmus de gracia, libero arbitrio; | item libri Ansshelmi in prosologion; item libri Ansshelmi de pres- | ciencia et libero arbitrio. Legacio magistri Garaldi Ade | leuessen, licenciati in medicinis. |

12. Diversa edita per s. Hieronimum doctorem; exposicio mis- | se; item de ministeriis ecclesie; item de oracione dominica; item exposicio | simboli Athanasii episcopi de baptismo; libri amonicionum b. | Hieronimi; liber de viciis capitalibus et de remediis eorundem; | item liber de vita activa et contemplativa et de virtu- | tibus theoloycalibus et cardinalibus; item liber de | ordine penitencium laycorum. |

13. Lectura Hugonis de Sancto Victore circa novum testamentum. |

14. Augustinus de fide ad Petrum; soliloquia Augustini, | suspiria Augustini; meditaciones Augustini; enchiridion | Augustini; de vita christiana Augustini; item Augustinus | de honestate mulierum; epistole Eusebii de morte Hieronimi; | item epistola Augustini ad Cirillum de miraculis Hiero- | nimi; item Augustinus de contemptu mundi; Augustinus de | conflictu virtutum et viciorum; sermo magistri Henrici Oyta | de assumpcione beate virginis; item sermones diversi | magistrorum Pragensium. |

15. Tabule originalium; venenum viciorum; de oculo morali. |

16. Ansshelmus Cur deus homo. |

17. Libri officiorum b. Ambrosii et liber de penitencia in- | completus eiusdem. Donacio venerabilis magistri Jodoci Ysenach, | licenciati in theologia. ‖

f. 6R. Sub pulpeto B |

1. Exerpta epistolarum Augustini. |

2. Exposicio apocalipsis cum textu. |

3. Gorra super epistolis Pauli; Legacio doctoris Trebra. |

4. Tractatus de septem viciis capitalibus et de eorum virtu- | tibus eis oppositis et de contractu empcionis et vendicionis | circa avariciam Nicolai Dunckelspuel; item tractatus eiusdem | Nicolai Dunckelspul de decem preceptis et varii alii trac- | tatus perutiles. Legacio doctoris Trebra. |

5. Postille ac exposiciones doctoris Nicolai de Lira ordinis | s. Francisci super psalterium dumtaxat. Legacio doctoris Trebra. |

6. Exposicio oracionis dominice ac super Pater noster fratris Her- | manni de Petra ordinis Carthusiensium; legacio doctoris Trebra. |

7. Moralia b. Gregorii pape super Job prophetam | in XXXV libris; legacio doctoris Trebra. |

8. Vitas patrum b. Jheronimi, cuius tabula in principio | libri premittitur, et continet quatuor partes 'Utrum intuenti'. | Legacio doctoris Trebra. |

9. Cassianus in variis operibus suis. Legacio doctoris Trebra. ‖

C. Historialia Plinii, Josephi, | Vincencii et aliorum. | *f. 6v.*

1. Plinius in historia naturali; Legacio magistri Engelini | de Brunschwigk, theologie licenciati. |

2. Liber antiquitatum Josephi, idem de bello Judaico. |
3. Prima pars speculi historialis Vincencii. |
4. Secunda pars speculi historialis Vincencii. | } Scripta de pe-|cunia facultatis. |
5. Tercia pars speculi historialis Vincencii. |
6. Quarta pars speculi historialis Vincencii. |

7. Registrum speculi historialis, scriptum de pecunia facultatis. |

8. Prima pars rudimenti noviciorum. | } Legacio domini Conradi Se-
9. Secunda pars rudimenti noviciorum. | } husen de Northeym. |

10. Cronica magistri Theoderici Engelhussen.

11. Valerius Maximus. Legacio magistri Anthonii de Kytzyngen. |

12. Commentum Valerii Maximi. |

13. Addiciones Plutarci ad Valerium; Bocacius de genealoya | deorum; duo dyalogi Francisci Petrarchi; Claudianus | minor; carmen bucolicum Francisci Petrarche. Legacio | magistri Conradi Schechteler de Alsfeldia. ‖

14. Salustius in Cathelinam; cronica Pauli Orosii. | *f. 7 R.*

15. Supplementum cronicarum. Legacio domini doctoris Conra- | di Sehusen de Northeym. |

16. Diverse oraciones et pulchre Marcii Tulii Ciceronis et | Salustii; legacio magistri Conradi Schechteler de Alsfeldia, | maioris collegii collegiati. |

17. Speculum Vincencii doctrinale; legacio magistri Ewaldi | Paradisis Erdfordensis. |

18. Prima pars speculi naturalis. | } Legacio de Trebra. ‖
19. Secunda pars speculi naturalis. | }

---

5 *am Rande von gleichzeitiger Hand:* vacat. 14 *rot.* 32 f. *am Rande von Hand saec. XVI vier Zeilen, die wieder gestrichen sind, es ist nur noch zu lesen:* in visitacione rectoris 1515.

f. 7v. CC. Summe doctorum. |

1. Prima pars pantheologie. | } Legacio domini doctoris Petri Monche, |
2. Secunda pars pantheologie. | } parochialis ecclesie in Amber pastoris. |
3. Tres libri malogranati. |
4. Libri de vita christiana secundum singulos status hominum. |
5. Prima pars dictionarii. |
6. Secunda pars dictionarii. |
7. Tercia pars dictionarii; item repertorium Caldrini cum | concordanciis biblie; interpretaciones propriorum nominum. |
8. Prima pars milleloquii. |
9. Secunda pars milleloquii. |
10. Tercia pars milleloquii. |
11. Lumen anime. |
12. Prima pars summe Astaxensis. | } Legacio domini Johannis Sume. |
13. Secunda pars summe Astaxensis. | }
14. Summa Pisani. Legacio magistri Hunoldi Anacker Erdfordensis. ||

f. 8r. Sub pulpeto C. |

Libri de Ratispona in arte humanitatis. Legacio doctoris Trebra. |

1. Quintilianus de institucione oratoria. |
2. Declamaciones Quintiliani et translacio Thucididis historia | Atheniensis per Laurencium Vallensem ad papam Nicolaum | quintum in octo libris. |
3. Omnia opera Senece; proverbia eiusdem Senece; epistole eiusdem | ad Paulum et econtra. |
4. Salustius in Kathelinam; rethorica vetus et nova. |
5. Epistole multe Enee Silvii; tractatus eiusdem de educatione | lib⟨e⟩rorum. |
6. Terencius cum Donato. |
7. Vocabularius Juviniani de proprietate vocabulorum priscorum, de Trebra. |
8. Nonius Marcellus de proprietate sermonum ad filium cum va- | riis aliis de Trebra; item tres libri Marci Varronis de lingua Latina et 7 libri eiusdem et plura alia. |
9. Platana historicus in vitas pontificum cum | Pogio in faceciis, de Trebra. |
10. Epistole Tulii, de Trebra. |
11. Domicius Calderinus metrice in suis epistolis, de Trebra. |
12. Laurencius Vallensis de ligwa Latina et de eius elegancia. ||

f. 8v. 13. Rabanus de rerum naturis et vocabulorum proprietatibus et de mi- | stica rerum significacione in 22 libris. |

14. Fasciculus temporum; Aspianus Alexandrinus alias Celticus | et varii alii, de Trebra. |

---

1 *rot.* 22 f. *am Rande:* 1515 . . . *(2 Wörter nicht zu lesen)* non repertus.
30 f. item — alia *Nachtrag.*

15. Speculum doctrinale domini Vincencii. Legacio doctoris Trebra. |
16. Speculum historiale domini Vincencii. Legacio doctoris Trebra. |
17. Ecclesiastica historia Eusebii et historia de gestis | Anglorum. Legacio doctoris Trebra. ||

D. Varie exposiciones super officio misse | cum diversis operibus Gersonis | et quorundam aliorum. | *f. 9R.*

1. Racionale divinorum. Legacio magistri Henrici Jungel de | Nyda, sacre theologie baccalarii!
2. Exposicio super officio misse. |
3. Summa Johannis Beleth cum quibusdam aliis materiis. |
4. Compendium theoloyce veritatis; exposicio officii mis- | se Gabrielis. Legacio magistri Henrici Henningi, cantri- | fusoris Erffordensis. |
5. Tractatus varii Gersonis, cancellarii Parisiensis, in | primo folio annotatur. |
6. Gerson super cantica canticorum; ewangelium eiusdem ex qua- | tuor ewangeliis collectum; idem de pollucionibus nocturnalibus; | item quadripartitum eiusdem cum decem preceptis; idem de dupli- | ci statu in ecclesia dei; idem de celibatu vel castitate cle- | ricorum cum multis aliis. |
7. De arte dicendi; quadripartitum Cirilli; tractatus de quatuor | virtutibus; synonima Ysidori; philobiblon Richardi; som- | nium morale Pharaonis. Legacio magistri Engelini de Brun- | schwigk, theologie licenciati. |
8. Flos theologie continens themata de tempore et de sanctis et | super epistolis et evangeliis. Legacio doctoris Trebra. Et Johannes de | Turre Cremata de tempore et de sanctis. |
9. Flores b. Bernhardi et sermones Johannis Crisostomi | de paciencia Jop. Legacio magistri Johannis Viti de Uffenheym, | sacre theologie licenciati. Et est unum volumen. |
10. Appologia pauperum; diversi tractatus Gersonis, prout in primo | folio, et plura alia. Legacio magistri Engelini de Brunschwigk. |
11. Tractatus diversorum doctorum forte 27, prout in primo folio. Legacio magistri Gotfridi Walack senioris. ||
12. Summa virtutum et viciorum. | *f. 9V.*
13. Avisamenta septem de concepcione virginis gloriose cum | lectura tercii sentenciarum. |
14. Discursus Petri Cantoris secundum ordinem alphabeti de om- | ni materia theologie. |
15. Concordancie biblie cum decreto secundum ordinem alphabeti | Johannis Caldrini. |

---

4 *am Rande saec. XVI in. für 1—17:* Datum Trebra. | Totum littera | vaccat.
5 *f. rot.* 9 *danach gestrichen* Summa Johannis Be. 20 philobilon *Hs.*
23 Turre] Terre *Hs.*

16. Principia in theologia et collationes. Legacio magistri | Johannis Eßlinger. |

17. Prima pars tocius summe Anthonini. |

18. Secunda pars summe Anthonini. |

19. Tercia pars summe Anthonini. |

20. Quarta pars summe Anthonini. |

21. Tabule speciales tocius summe Anthonini. |

22. Tractatus Anthonini de instructione confe- | sorum et sermo Crisostomi de penitencia et re- | gule Henrici de Hassia ad cognoscendum | differentiam inter peccatum mortale et veniale. | Legacio doctoris Trebra. ‖

f. 10R. DD. Textus librorum sentenciarum cum lecturis | et questionibus doctorum vie moderne. |

1. Textus sentenciarum in pergameno.

2. Divisiones super sentencias domini Durandi et Johannis Parisi- | ensis super tres primos libros sentenciarum. Legacio magistri Johannis | Suewerdingk de Hamburgk, baccalarii theologie formati. |

3. Lectura notabilis super quatuor libros sentenciarum; questiones Egidii | exerpte super 2. Legacio magistri Johannis Eßlyngen, sacre | theologie baccalarii formati. |

4. Lectura super quatuor libros sentenciarum. |

5. Collecta optima super 3. librum sentenciarum. Legacio magistri Li- | borii Rochlitz, baccalarii theologie formati, et magistri Danielis | Rochlitz, fratris eiusdem. |

6. Lectura super quatuor libros sentenciarum. Legacio magistri Arnoldi | de Hamelbergk, sacre theologie baccalarii. |

7. Lectura et questiones super primis 3 libris sentenciarum doctoris | Johannis de Wesalia et Kilianus super quarto. |

8. Occan super quatuor libros sentenciarum in magno et egregio | volumine. |

9. Questiones primi sentenciarum Marsilii. |

10. Questiones secundi sentenciarum Marsilii. |

11. Questiones tercii sentenciarum Marsilii. ‖

f. 10V. 12. Questiones quarti sentenciarum Marsilii et breviloquium | Bonaventure. |

13. Adam Woda super primo et secundo libris sentenciarum. |

14. Adam Anglicus super secundo et quarto sentenciarum. Legacio domini | Hermanni Ryman. |

15. Questiones Gregorii de Arimino super primo sentenciarum. |

16. Scriptum magistri Henrici de Hassia circa quatuor libros sentenciarum. Legacio magistri Henrici Dassel, baccalarii theologie formati. |

---

11 *auf die Bände 17—22 bezogen.*

17. Conflatile Francisci Maronis et diverse questiones de distinc- | tionibus et relacionibus de signis nature et formalitatibus. |

18. Holkot super quatuor libros sentenciarum. |

19. Petrus de Candia super sentencias. Legacio magistri Johannis de Xanctis. |

20. Tabula questionum Petri de Candia et Oyta super sentencias. |

21. Questiones Gregorii de Arimino super 2. sentenciarum. ‖

Sub pulpeto D. | *f. 11R.*

1. Lectura super primo, 2. et quarto sentenciarum. |

3. Textus sentenciarum tercii et quarti. | | Legacio magistri Johannis

2. Textus sentenciarum primi et secundi. | ⎩ de | Esslingen. |

4. Occan super 2. et 3. | et quarto cum quodlibetis. Legacio magistri Engelini. |

5. Occan super tribus ultimis libris sentenciarum. |

6. Occan super primo sentenciarum. |

7. Henricus de Hassia super omnibus quatuor libris sentenciarum. Legacio | magistri Johannis Viti de Uffenheym, sacre theologie licenciati. |

8. Questiones Holgot et Bockenkam super sentencias. |

9. Principia Petri de Candia et questiones eiusdem circa | sentencias. |

Sequitur legacio domini licenciati Meschede. |

10. Prima pars b. Thome et in fine aliquale registrum dirigens. |

11. Questiones magistri Henrici de Hassia super 4 libros sen- | tenciarum; item theoremata domini Egidii de sacramento cor- | poris Christi cum commento pulcherrimo et varia alia multa. |

12. Prima secunde b. Thome. |

13. Questiones circa sentencias Petri de Candia; item quatuor principia eiusdem; | item exposicio oracionis dominice et salutacionis angelice Henrici | de Wymaria; item de decem preceptis eiusdem; item de | nocturnis illusionibus et remediis; item de mortificacione proprie | voluntatis et varia alia. ‖

E. Questiones Bonaventure circa sentencias, Egidii Romani, Thome Argentinensis, | Johannis de Ripa et quedam alia. | *f. 11V.*

1. Bonaventura circa 2. sentenciarum. Legacio magistri Johannis Xanctis, | doctoris medicine et baccalarii theologie. |

2. Bonaventura circa 3. sentenciarum. Legacio magistri Nicolai de Spira. |

3. Egidius Romanus super primum sentenciarum. |

4. Questiones circa primum sentenciarum; contra scriptum Egidii et | contra quodlibetum Henrici de Gandavo. |

5. Thomas de Argentina circa primum sentenciarum et Albertus | Magnus de origine anime. |

---

7 *gleichzeitiger Nachtrag.* 12 tribus ultimis libris sentenciarum *zwischen* super *und* 2. *gestrichen.* 30 f. *rot* 38 super 2° et 3° *gestrichen.*

6. Thomas de Argentina super 2. et 3. sentenciarum. |
7. Thomas de Argentina super 4. sentenciarum. |
8. Hugelinus circa sentencias. |
9. Prima pars Johannis de Ripa circa primum et 3. sentenciarum. |
10. Secunda pars Johannis de Ripa circa 2. et quartum sentenciarum. |
11. Tractatus de paralogismis in divinis et Oyta circa sentencias.
12. Questiones circa primum sentenciarum. |
13. Questiones circa 2. sentenciarum. | Legacio doctoris Federici
14. Questiones circa 3. sentenciarum. | Schoen | de Nyrenberga. ||
15. Questiones circa 3. et 4. sentenciarum. |

f. 12R. 16. Tabula super consonancias quatuor ewangelistarum secundum ordi- | nem capitulorum posita; alia tabula super easdem secundum ordinem | alphabeti; tractatus magistri Nicolai Orem de communicacione ydeo- | matum; | tractatus de dici de omni in divinis; item tractatus de | habitudine causarum et influxu nature communis respectum inferiorum, | quem edidit magister Henricus de Hassia; regule pulcerrime de | predicacionibus in divinis magistri Egidii de Kempis ex diversis | doctoribus laboriose collecte; item collectio errorum reprobatorum | et condemnatorum Parisius et in Anglia necnon articulorum, | in quibus magister non tenetur; alie quedam regule de predicacionibus | in divinis; invectiva contra monstrum Babelonis me- trice con- | scripta; sermo de sancta Elizabeth conscriptus per modum omelie | super ewangelio 'Simile est regnum celorum homini negociatori'; | tractatus de verbo incarnato magistri Henrici de Hassia; sermo | de corpore Christi cuius thema est 'In sudore vultus tui'; tractatus | bonus de contractibus; questiones pulchre cum explanacione mo- | dorum loquendi diversorum doctorum super primos duos libros sen- | tenciarum, sed incompleti. |

17. Questiones circa sentencias. |
18. Soltaw super sentencias. Legacio magistri Johannis Stetefelt. |
19. Questiones 2. sentenciarum Scotelli; tractatus de usuris; | item libri de perfectione spirituali; item liber de contractibus magistri | Henrici de Hassia; questiones circa quartum sentenciarum. |
20. Scotellus circa primum sentenciarum. |
21. Comentum circa libros yconomicorum; lectura notabilis circa | primos duos libros sentenciarum, sed incompleta; tractatus quidam | de contractibus; questionis decisio, utrum propter delictum unius persone | vel plurium in aliqua comunitate iustum sit punire totam comunita- | tem; tractatus quidam de clericis; item Thomasinus | super tres primos libros sentenciarum; questio de sangwine Christi; tractatus | de presciencia dei; determinacio questionis, an paternitas in divinis sit | perfectionis; replica quedam contra ponentes complexe significabilia. ||

---

1 quartum *gestrichen.*

EE. Questiones sentenciarum Scoti et Durandi | cum quotlibetum et quibusdam aliis. | *f. 12v.*

1. Scotus circa primum sentenciarum cum quodlibeto eiusdem. |
2. Scotus circa secundum sentenciarum. |
3. Scotus circa tercium et quartum sentenciarum. Legacio magistri Nicolai | de Spira. |
4. Scotus super quartum sentenciarum; tractatus gloriosus de corpore Christi et | inprimis de puncti linee superficiei corporis qualitatis et quantitatis et | subest disiunctione universalis inceptoris; disputacio bona et subtilis inter | vicarium et fratrem minorem de confessionibus audiendis solucione ca- | nonice portionis ac perfectione status eiusdem ordinis ac mendicitate. |
5. Petrus de Aquila super sentencias. Legacio domini licenciati Johannis | Kint de Franckenhusen. |
6. Questiones omnium librorum sentenciarum. Legacio magistri Hen- | rici Fabri de Hirßfeldia. |
7. Questiones Durandi circa primum et 2. sentenciarum. | Legacio doctoris Jheronimi | Sesselman. |
8. Questiones Durandi circa 2. et 3. sentenciarum. |
9. Quodlibetum Henrici de Gandavo, doctoris solemnis. |
10. Quodlibetum Richardi. |
11. Quodlibetum Rebnitz; item articuli Parisius condempnati. |
12. Quodlibetum magistri Henrici de Lubeck ordinis predicatorum. ‖
13. Speculum de restitucionibus doctoris Jacobi; item speculum | clericorum editum ab eodem; | tractatus de penitencia; tractatus | de officio misse; tractatus de pungna virtutum et vici- | orum; Innocencius 3. de miseria humane condicionis et de con- | temptu mundi; tractatus de reempcionibus; tractatus de pollucione | nocturna; tractatus de reempcionibus et proventibus mo- | nialium et religiosorum; tractatus de privilegiis ordinum | potencium audire confessiones; item tractatus de autoritate | ecclesie universalis; item tractatus de observacione inter- | dicti; item sermo de assumpcione beate virginis Henrici de | Hassia; item sermo de nativitate beate virginis eiusdem; | item sermo de concepcione beate virginis Henrici de Oyta; | item sermo de purificacione beate virginis; item sermo | de annunctiacione beate virginis; tractatus b. Thome de | motu cordis; item tractatus eiusdem de iudiciis astrorum; | item exposicio quedam super 'Missus est' cuiusdam doctoris | Wiennensis; item tractatus quodlibeti statuum humanorum. | Legacio domini magistri Johannis Kint de Franckenhusen, | theologie licenciati. | *f. 13r.*
14. Quodlibeta Scoti; quodlibetum Jacobi de Esculo; item | questiones quedam circa 3. sentenciarum; item de terminacione potentiarum; | item que-

---

1 f. *rot.* 19 *vor* Durandi *ist* circa *gestrichen.* *W* G 17 super tercium et quartum.

stiones quedam de mathematica; questiones quedam morales va- | rieque alie questiones. Legacio magistri Conradi de | Franckfordia. |

15. Scrutinium scripturarum. |

16. Liber de perfectione spirituali magistri de Frimaria; super | oracione dominica, salutacione angelica et preceptis decalogi. |

17. Defensorium pacis. |

18. Summa confessorum Johannis. ‖

f. 13V. Sub pulpeto E. |

1. Determinacio sedis apostolice, an cum firmissima fide defendi pos- | sit sentencia Arestotelis de futuris contingentibus; item Sco- | tus super primum; quodlibeta eiusdem; tractatus de ente in- | telligibili. Legacio domini licenciati Engelini de Brunschwigk. |

2. Prima pars b. Thome. |

3. Secunda contra gentiles eiusdem. |

4. Prima secunde b. Thome. Legacio magistri Stephani de Calvis. |

5. Scotus super quartum, comparatus expensis facultatis. |

6. Summa confessorum Johannis Erdfordensis. |

7. Partes ac summe b. Thome de Aquino ordinis predicatorum. | Legacio doctoris Trebra. |

8. Prima pars b. Thome de Aquino, et 3. pars eiusdem. Legacio | doctoris Trebra.

9. Prima pars summe predicancium fratris Johannis ordinis predicatorum de | Bromyardt, qui liber pulcherrimus per ordinem alphabeti proce- | dit ab A usque ad X. Legacio doctoris Trebra. |

10. Secunda pars summe predicancium fratris Johannis de Bromyardt, qui | liber incipit ab M et est maledictio usque in finem alpha- | beti scilicet X. et ultimum vocabulum est Xristus. Legacio doctoris Trebra. |

11. Petrus de Aquila super quatuor libros sentenciarum. Legacio | doctoris Trebra. ‖

f. 14R. F. Summe, questiones et opera Thome. |

1. Summa b. Thome contra gentiles cum quodlibetis | eiusdem. |

2. Prima pars b. Thome; Egidius | de predestinacione et presciencia. |

3. Prima secunde b. Thome. |

4. Secunda secunde b. Thome. |

5. Tercia pars b. Thome. |

Legacio magistri Johannis Ungel- | der de Eßlingen, sacre | theologie baccalarii. |

6. Thomas super primo. |

7. Thomas super secundo. |

---

30 *rot.* 36 f. *bezieht sich auf F 2—5.*

8. Thomas super tercio.

9. Thomas super quarto. Legacio magistri Johannis de Xanctis. |

10. Questiones de malo b. Thome; item questiones | eiusdem de demonibus et de potencia dei et in- | comuni | de virtutibus anime eiusdem; quodlibetum fratris Johannis | de Pecher. |

11. Questiones de veritate et providencia, predestinacione, | liber vite, cognicione angelorum, mente humana, | verbo et pluribus aliis b. Thome et Egidii, item | Richardus de gradibus formarum. |

12. Questiones de veritate b. Thome. ‖

13. Questiones de potencia dei b. Thome, quadripar- | titus Cirilli. | *f. 14V.*

14. Registrum librorum b. Thome. |

15. Theoreumata Egidii de hostia consecrata; questiones | de congnicione angelorum; questiones de resurrectione mortu- | orum, de predestinacione et presciencia, paradiso et inferno, de | peccato originali Egidii de Roma. |

16. Distinctiones Grůnyngen. ‖

FF. Sermones diversorum doctorum et alii | tractatus pro sermonibus valentes. | *f. 15R.*

1. Quadragesimale Leonhardi de Utino. Legacio domini | doctoris Johannis de Lasphe. |

2. Sermones Suci de tempore. Legacio domini Ciriaci | Totel, plebani ecclesie sancti Matthie. |

3. Sermones Suci de sanctis. |

4. Quadragesimale Alberti de Padua. |

5. Sermones quadragesimales Bertrandi. |

6. Sermones discipuli. Legacio domini licenciati Johannis Kint. |

7. Pars hyemalis Jordani super ewangelia dominicalia | de tempore. |

8. Pars estivalis eiusdem. |

9. Diversi tractatus et sermones domini patris Jacobi in Car- | thusia prope Erdfordiam, qui donatus est facultati artium | per magistrum Henricum Koburgk, professum in ordine minorum. |

10. Sermones Jacobi de Voragine de sanctis. Legacio domini Johannis Summe, arcium baccalarii. |

11. Postille epistolarum dominicalium magistri Mathie de Legnitz; | questiones de ⟨di⟩lectione, charitate et peccato trium doctorum. |

12. Passionale sanctorum. Legacio magistri Hunoldi Anacker | Erdffordensis. |

13. Postille epistolarum et ewangeliorum Gwillerini. Legacio magistri | Gotfridi de Glippurgk. ‖

14. De oculo morali; exposicio decretalis 'Cum marta' magistri de Fri- *f. 15V.* maria; | de miraculis diversis et miracula de corpore Christi; ser- | mo de pas-

---

20 sanctis *gestrichen.* 37 *am Rande von anderer gleichzeitiger Hand:* vacat.
40 de diversis *Hs.*

sione Domini bonus; sermo de timore futuri iudi- | cii; liber autoritatum sanctorum patrum secundum ordinem alphabeti; | sermones de festis beate virginis; de duodecim signis canonis | misse; liber de investigacione creatoris per creaturas; tractatus | de reformacione scismatis compositus a magistro Henrico de Hassia cum | registro; descripcio indulgencie et tabula sacerdotum naufra- | gancium circa sacramentum eucharistie; forma Christi in terris et | exposicio super Ave Maria; tractatus de exordio nostre reforma- | cionis; tractatus contra Judeos; de adventu Domini et de veritate | fidei, de Messia, de preceptis legis, primo quare oportuit eos | imitari, item de promissis quare oportuit ea cessare, et sunt qua- | tuor tractatus, quorum in fine ponitur registrum; Lira contra Judeos | super Matheum; liber de continencia presbiterorum et aliorum hominum; | de 'benedicite' et 'gracias'; de duodecim viciis capitalibus et | eorum filiabus; dyalogus consciencie et racionis; de frequenti | comunione magistri Mathie de Cracovia; libellus eiusdem de pu- | ritate consciencie; arbor viciorum; condiciones apis; questio | magistri Henrici Oyta de autenticacione biblie; communiones anni; con- | cepciones theologicales Alani 'Unus moriatur homo', 'Quecumque | dixerunt vobis servate et facite'; sermo Origenis de Maria | Magdalena; duodecim que pertinent ad sumendum sacramentum; ser- | mo in capitulo generali predicatorum; soliloquium Bernhardi; specu- | lum eiusdem; oracio comunionis de corea; modi acquirendi graciam; | de conversione celesti; novem cause quare deus recedit ab anima; | de multiloquio; de verbo ocioso, de oracionis asuefactione et de | specialibus oracionibus; de vita christianorum; de regulis christiane re- | ligionis; dedit magister Nicolaus Hopfgarte. |

15. Tractatus Alberti Magni de laudibus beate virginis; epistola b. | Bernhardi de concepcione beate virginis; item opinio Richardi | de Anglia de concepcione Marie virginis; item Vercellensis super | libros b. Dionisii de anglica celesti gerarchia et de | divinis nominibus; item tractatus Vercellensis in epistolam Dio- | nisii de symbolica theologia; item tractatus eiusdem | de mistica theologia; item liber de rege novi seculi; | Hugo commentator Dionisii de amore seraphico; item | Jheronimus de essentia divinitatis; de invisibilitate et immensi- | bilitate; item Augustinus de predestinacione; breviloquium | de virtutibus principum et antiquorum philosophorum; item liber | de institucione ordinum; item quidam tractatus de seductione, | interitu Machometi; item vita antichristi. Unus liber de emptis | per facultatem artium. ||

f. 16R. 16. Liber arengarum et varii sermones et scriptum circa | capitulum 'Omnis utriusque sexus'. |

17. Tractatus fratris Anthonii ordinis s. Augustini et | dicitur Hieronimianus.

18. Johannes Andree; legenda aurea. ||

---

28 anglica] angelica et *W.* 39 *am Rande* vacat. *Da Joh. Andree der Verfasser des Liber Hieronymianus, gehörten Bd. 17 u. 18 wohl zusammen, sind fälschlich im Kataloge getrennt. Vgl. oben S. 145 Z. 1 ff.*

Sub pulpeto F. | *f. 16V.*

1. Exerpta summe b. Thome contra gentiles. |

2. Liber de laude Marie virginis editus a reverendissimo patre et domino | Meynhardo ordinis Carthusiensis. Legacio doctoris Trebra. |

3. Scrutineum scripturarum reverendissimi patris domini doctoris Pauli de | Sancta Maria episcopi Burgensis. Legacio doctoris Trebra. |

4. Lombardica historia sive legenda aurea sanctorum per totum | annum. Legacio doctoris Trebra. |

5. Questiones notabiles doctoris Johannis Harrer super tribus | libris sententiarum; sermo Latinus de resurrectione Christi et tracta- | tus Henrici de Hassia de clavibus ecclesiasticis ligandi et solvendi. | Legacio doctoris Trebra. |

6. Varii et pulcherrimi tractatus b. Augustini 'Utrum inspicienti'. | Legacio doctoris Trebra. |

7. Johannes Harrer super quarto libro sentenciarum et directorium domini | Johannis Auerbach docens cautelas circa sacramenta observare; | item lavacrum consciencie sacerdotum. Legacio doctoris Trebra. |

8. Liber de miseria curatorum et de novem dyabulis moles- | tantibus curatos; item lavacrum consciencie. Legacio doctoris Trebra. |

9. Textus sentenciarum. Legacio doctoris Trebra. ‖

G. Acta consiliorum et precipue Basiliensis cum | dyalogo Occani et Augustini de Ancho- | na de auctoritate ecclesie. | *f. 17R.*

1. Diversi sermones et collaciones de Hussitarum articulis. | Legacio doctoris Granebornn. |

2. Dyalogus Occan de autoritate pape; conpendium erroris | vicesimi secundi Wilhelmi Occan. |

3. Octo questiones Wilhelmi Occan de potestate pape; item dispu- | tacio inter clericum et militem super potestate commissa prelatis ec- | clesiasticis Wilhelmi Occan; item dyalogus Occan inter | discipulum et magistrum. |

4. Augustinus de Ancona de autoritate ecclesie. |

5. Scriptum quoddam contra 3. articulum Hussitarum. |

6. Tractatus pauperis contra insipientem, novellarum heresim | convictorem circa ewangelicam perfectionem; item tractatus de aqua | benedicta Johannis de Turre Cremata. |

7. Acta et decreta concilii Basiliensis. Legacio magistri Hen- | rici Bottelstet, decretorum doctoris. |

8. Litere, epistole et bulle concilii Basiliensis Eugenii, | regum, principum, episcoporum, comunitatum, Hussitarum. |

9. Acta et decreta concilii Basiliensis et Lausanensis; tractatus | de auctoritate generalium conciliorum universitatis Cracoviensis, Co- | loniensis, Erd-

---

21 f. *rot.* 31 *am Rande* vacat.

fordensis, Wiennensis, Liptzensis; item tractatus | magistri Johannis Tinctoris; tractatus Panormitani de concilio Ba- | siliensi; tractatus Johannis de Zegobia exponentis bullam | Eugenii; pragmatica sanctio regis Francie; instrumentum acceptacionis decretorum concilii Basiliensis per nationem Germa- | nicam; acta et decreta concilii Constantinensis. |

10. Tractatus magistri Johannis de Zegobia; responsiones et decreta | concilii Basiliensis. Legacio magistri Gerhardi Werkman | de Wismaria. ‖

f. 17V. 11. Sermones in concilio Basiliensi habiti. |

12. Sermones in concilio Constanciensi habiti. |

13. Disputata Basilee super duobus articulis Bohemorum, et lacius | de hoc in primo folio. |

14. Tractatus contra quatuor articulos Bohemorum; emptus de pecunia | universitatis. |

15. Decreta concilii Basiliensis. |

16. Summa Galensis libellus aureus de moribus; Seneca de | quatuor virtutibus cardinalibus; proverbia Senece et multa eius | excerpta; ymago vite eterne Bonaventure; exposicio secundum | Liram capitulo 18. in exodo, quod incipit 'Applica quoque ad te', ubi | describuntur vestimenta sacerdotalia secundum legem Mosaycam; item | de iusto bello secundum Liram, de septuaginta hebdomadibus, de qui- | bus in Daniele capitulo 9. in fine 'Tu igitur animadverte', ubi ponuntur | multa subtilia de computacione 7. hebdomadarum et tempore incarna- | cionis; sermo de comendacione bonorum et vituperacione malorum sacer- | dotum; Petrus Damiani de die mortis; Augustinus de conflictu viciorum; | idem de honestate mulierum; epistola eiusdem de morte Jheronimi; | epistole Augustini, Cirilli de eodem; tractatus de corpore Christi; | oracio de eodem; Henricus de Hassia de discrecione spirituum; | increpacio contra sacerdotes; duodecim gradus virtutum; duo | libri Egidii de regimine principum; facultas emit. |

17. Disputacio Lire contra Judeos super ewangelio Mathei; liber | de quatuor instinctibus; pharetra Judeorum; testimonia prophe- | tarum, tractatus de nominibus, origine, patria, morte et sepul- | tura prophetarum; dyalogus inter corpus et animam Bonaventure | et intitulatur Ymago vite eterne; formula confessionis; tractatus | b. Thome de racionibus fidei; tractatus Johannis Calderi- | ni de ecclesiastico interdicto; modicum circa arborem consagwinitatis; | lata materia super capitulum 'Omnes utriusque sexus', summa quarti | decretalium de contractibus; item tabula ewangeliorum et epistolarum | per totum annum; item epistole Pauli sicut leguntur in ecclesia per | annum; emit facultas artium. ‖

f. 18R. 18. Vita b. Gregorii pape; materia ex tractatu et circa tractatum | de paralogismis in divinis; item tractatus de squaloribus | curie papalis; materia de contractibus seu liber de jugo laborum | originali; tractatus eiusdem de scis-

---

16 experta *Hs.*

matibus, depositione sive | epistola pacis; item quidam sermones. Legatio magistri Henrici de | Geysmaria, doctoris theologie et canonici Hambergensis. |

19. Postille Nicolai de Lira super libros sapienciales; item | tractatus Panormitani cardinalis pro iustificacione actorum | concilii Basiliensis contra Eugenium quartum et de potestate conciliorum; | item de numero scismatum usque ad annum domini 1450; item | tractatus doctoris Jacobi Carthusiensis de sanctificacione | festorum; item devotissimam oracionem ad beatam virginem et sanctum | Johannem ewangelistam per modum appellacionis a divina | iusticia ad divinam misericordiam Johannis de Gersona; item tractatus | de anno jubileo Jacobi Karthusiensis; item avisamentum | eiusdem de proventibus et recepcionibus monialium et aliorum | religiosorum; item visio miraculosa a quodam Carthusien- | si; item bulla plenarie remissionis contribuentibus in | Nuhusen prope Wormatiam; item cronica de sancta Eliza- | beth continens 8 libros parciales. |

20. Rudimentum doctrine fratris Gumberti de Tornaco cum | multis sermonibus ad diversos status hominum. Legacio doc- | toris Federici Schön. |

21. De autoritate ecclesie Wilhelmi Occan. ‖

GG. Decretum, decretales cum rosario decreti | et scriptis Panormitani et Francisci de | Zabarellis. | *f. 18V.*

1. Decretum notabile habens omnium causarum et distinctionum rubra et | omnes paleas. |

2. Rosarium archidiaconi super decreto. Legacio magistri et doctoris | Federici Denstedt, ambarum ecclesiarum canonici. |

3. Mellicreatum decreti. |

4. Decretales cum glosa ordinaria in pergameno et optima littera. |

5. Apparatus Innocencii circa decretales. Legacio Caspari Bernborgk. |

6. Panormitanus super primo decretalium. |
7. Panormitanus in prima parte super 2. decretalium.
8. Panormitanus super 3. decretalium. |
9. Panormitanus super quarto et | quinto decretalium. |

} Legacio magistri Kyps de | Argentina. |

10. Prima pars lecture Francisci de Zabarellis super 2. | decretalium. |

11. Secunda pars lecture eiusdem super 2. decretalium. |

12. Lectura domini Francisci de Zabarellis super 4. decretalium. |

13. Lectura eiusdem super quinto decretalium. ‖

Sub pulpeto G. *f. 19R.*

1. Decretum in littera pressa. Legacio magistri Johannis Eßlinger. |

2. Rosarium domini archidiaconi super decreto. Legacio magistri | Hieronimi Sesselman, sacre scripture professoris. |

---

19 f. *rot.* 23 *am Rande:* 1516 rosarium defecit.

3. Addiciones archidiaconi super decreto et Johannes de | Lignano de censura ecclesiastica. |

4. Apparatus domini Innocencii super decretales. Legacio domini | Johannis Haßman, vicarii ecclesie beate virginis Erdffordensis. |

5. Decretates cum glosa.

6. Petrus de Sampsona super libris decretalium. ‖

f. 19v. H. Speculum Wilhelmi Duranti cum addicionibus; | repertorium Brixensis; distinctiones Boeck | cum lectura Anthonii de Butrio super | decretalibus. |

1. Speculum domini Wilhelmi Duranti. Donacio magistri et doctoris | Johannis Bock. |

2. Addiciones Johannis Andree circa speculum. Donacio eiusdem. |

3. Repertorium domini Wilhelmi Duranti. |

4. Repertorium domini Johannis Calderini. Donacio magistri Ewaldi | Pardisis Erdffordensis. |

5. Prima pars repertorii Brixensis. |

6. Secunda pars repertorii Brixensis. |

7. Distinctiones Bock super primo et secundo decretalium. |

8. Distinctiones eiusdem super 3., 4. et quinto decretalium. |

9. Prima pars lecture domini Anthonii de Butrio super primo | decretalium. |

10. Secunda pars lecture eiusdem super eodem. |

11. Johannes Andree in novella super primo decretalium. |

12. Item super secundo. Donacio Casperi Bernenborg. |

13. Idem super 3. decretalium. |

14. Idem super quinto decretalium. ‖

f. 20r. HH. Sextus et Chementine cum lecturis et Johannes | Andree in novella cum lectura Conradi | Dryburgk et summa Ostiensi. |

1. Sextus decretalium cum glosa ordinaria in optima littera. |

2. Novella Johannis Andree super sexto decretalium. |

3. Archidiaconus super sexto. |

4. Novella Johannis Andree super quarto, que continet mercuriales | questiones. |

5. Wylhelmus in sacramentali; item breviarium ad omnes | materias in jure canonico inveniendas; item Dynus super regulas | juris et novella Johannis Andree super quarto. |

6. Clementine cum glosa in optima littera. |

7. Johannes de Imola super Clementinis. Legacio magistri An- | thonii de Kytzingen. |

8. Repeticio domini Petri de Anchorano super c. canonum; | statuta et repiticiones quorundam capitulorum ex decre- | talibus diversorum doctorum. |

---

5 *am Rande:* vacat. 7 ff. *rot.* 26 f. *rot.*

9. Prima pars summe Ostiensis. |
10. Secunda pars summe Ostiensis. |
11. Lectura magistri Conradi Dryborg doctoris super primo decretalium. |
12. Lectura eiusdem super 2. decretalium. |
13. Lectura eiusdem super tercio decretalium. |
14. Lectura eiusdem super quinto decretalium. ||

Sub pulpeto H. | *f. 20V.*

1. Distinctiones Boeck super primo decretalium. |
2. Distinctiones eiusdem super secundo decretalium. |
3. Distinctiones eiusdem super 3. decretalium. |
4. Distinctiones eiusdem super quarto decretalium. |
5. Distinctiones eiusdem super quinto decretalium. |
6. Repertorium Caldrini in littera scripta. ||

J. Digesta et codices cum lecturis | Bartholi, Baldi et Saliceti. | *f. 21R.*

1. Digestum vetus continens viginti quatuor libros. |
2. Lectura Bartholi super digesto veteri. |
3. Infortiatum continens quatuordecim libros. |
4. Lectura Bartholi super infortiato. |
5. Digestum novum continens duodecim libros. |
6. Prima pars lecture Bartholi super digesto novo. |
7. Secunda pars eiusdem super eodem. |
8. Novem libri codicis. |
9. Lectura Bartholi super duodecim libris codicis. |
10. Lectura Saliceti super primo libro codicis. |
11. Saliceti lectura super octavo et nono libris codicis. |
12. Prima pars lecture Baldi super libris codicis continens | quinque libros primos, et est perversus ordo, ita quod primus | liber non ponitur in ordine suo. |
13. Secunda pars lecture codicis eiusdem continens | quatuor libros ultimos. ||

JJ. Parvum volumen cum lecturis institutorum | et librorum feudorum; consilia Baldi et Ol- | dradi; summa Azonis cum decisionibus ro- | te et repeticionibus doctorum. | *f. 21V.*

1. Parvum volumen integrum continens quatuor libros institucionum; | collaciones autenticorum; tres ultimos libros codicis cum usibus feudorum. |
2. Lectura domini Johannis de Platea super quatuor libris institucionum. |
3. Lectura domini Jacobi de Alpherotis super usibus feudorum. |
4. Prima pars consiliorum Baldi. |
5. Secunda pars consiliorum eiusdem. |

---

6 quinto] quartum *W.* 31—33 *rot.*

6. Consilia Oldradi. |
7. Speculum Saxonicum cum glosa. |
8. Remissorium super speculo eodem. |
9. Diversi tractatus cum repeticionibus de permutacionibus beneficiorum; | Johannes Calderini de ecclesiastico interdicto.
10. Summa Tancredi de iudiciis; item libellus qui dicitur | Actor et reus. Legacio Casperi. |
11. Summe Azonis super codice. |
12. Decisiones rote et repeticiones bone primo capituli 'Ecclesie s. Marie' de constitucionibus; item repeticio capituli primi de officio legati; item | repeticio capituli 'Cum non — ab homine'; item repeticio capituli 'Quod clericis' | de foro competenti; item repeticio Johannis de Imola super capitulo 'Quinta- | vallis', item repeticio capituli 'Cum nobis olim' de maioritate et obediencia; item | repeticio capituli 'Ab excommunicato' de rescriptis libro; item ser- | mo contra fratrem Thomam, qui fuit degradatus Rome et | suspensus, et oraciones multe. ||

f. 22R. Sub pulpeto J. |
1. Digestum vetus continens viginti quatuor libros. |
2. Digestum inforciati continens quatuordecim libros. |
3. Digestum novum continens duodecim libros. |
4. Novem libros codicum. |
5. Parvum volumen in pergameno sicut et ceteri. |
6. Lectura Johannis de Platea super 4 libros institucionum. |
7. Decisiones rote cum lectura super usibus feudorum. |
8. Repertorium domini Wilhelmi Duranti. ||

f. 22V. K. In medicina | Avicenna cum lectura super eodem, libri Galieni | et ars commentata cum ceteris questionibus. |
1. Avicenna. Legacio domini doctoris Hermanni Unbehawenn. |
2. Lectura super primam fen primi cum multis questionibus Arnoldi | de Nova Villa. |
3. Supra primam fen primi canonis et partem 2. Geraldi de | Solo; item questiones super primam primi Anthonii; item questiones | Cristophori Bononiensis; quodlibet Bononiense medicinale; | item parva summa magistri Geraldi; item summa de conferentibus et | nocentibus; item Geraldus de custodienda sanitate; item anti- | dotarius Abucasis. |
4. Lectura super primam primi et quartam primi; item questiones quedam; | item summula de reductione medicinarum. |
5. Libri pene omnes Galieni in bona littera in pergameno. | Legacio Conradi Fuchßer de Fulda, ordinarii in medicinis. |

---

26 ff. *rot.*

6. Ars commentata, scilicet liber aphorismorum, pronosticorum Ypocratis; tegne Galieni et Egidius de urinis cum comento; item questiones circa | viaticum Constantini; item liber de regimine acutorum. |

7. Jacobus de Forlivio super tegni Galieni. |

8. Lectura optima super tegni Galieni. |

9. Lectura super tegni optima cum questionibus. |

10. Comenta super pronostica Ypocratis; item super ysagogas | Joannicii; item super quinque particulas aphorismorum primas. ‖

11. Glosa super sex particulas aphorismorum Ypocratis. | *f. 23R.*

12. Aphorismi Ypocratis cum comento Galieni. |

13. Jacobus de Forlivio super aphorismis Ypocratis. |

14. Questiones notabiles super aphorismis Ypocratis; | textus aphorismorum; determinacio super capitulo de eo quod come- | ditur et bibitur; recepte quedam extravagantes. Legacio domini | Petri de Munchen Nyenburg, medicine doctoris. |

15. De rebus naturalibus et multis aliis utque in principio libri. |

16. Cantica Avicenne cum comento Averrois. ‖

KK. Opera Mesue et practice diverse | cum propleumatibus Arestotelis. | *f. 23V.*

1. Omnia opera Mesue. |

2. Cirurgia Guidonis; lapidarius; item de coniunctione animalium | ad se invicem; item de coniunctione herbarum ad se invicem; item de- | phisonomia; item Platearius. |

3. Michael de febribus.
Predicta tria volumina legavit dominus | doctor Hermannus Unbehawen. |

4. Practica Eben Mesue de simplicibus medicinis Eben Me- | sue; colliget Averrois. |

5. Mesue de consolacione medicine. Legacio domini Johannis | Frawenschuch, medicine doctoris. |

6. Colliget Averrois. |

7. Viridarium Stephani Arlandi super antidotarium Nicolai; | item quedam pronosticaciones; item tractatus de febribus et de | evacuacione. |

8. Omnes parvi libri Rasis; cirurgia Albucasis; item questiones | magistri Mathei Bononiensis de febribus; questiones breves, ag- | gregaciones Bartholomei de crisi et diebus creticis. Legacio | magistri Johannis Martini de Ysennach. |

9. Theorica panthegni. Legacio magistri Xanctis. |

10. Aggregationes Serapionis. ‖

11. Liber Salerni de virtutibus et operacionibus medicinarum; | item de fleubotomia et ventosis; item de nobilitate | corporis humani; liber univer- *f. 24R.*

---

17 *am Rande:* vacat. 18 f. *rot.*

salium Alberti; item predicamenta | Alberti et perihermenias; tractatus de racionibus fidei b. Thome; tractatus medicinalis Arnoldi de Nova Villa. |

12. Autoritates medicine secundum ordinem alphabeti Johannis de | Sancto Amando; item declaracio quorundam simplicium. |

13. Probleumata et questiones circa viaticum Ysaac. |

14. Liber de febribus et de signis pronosticis Richardi; | practica Mundini et tractatus de urinis et pulsibus. |

15. Cure quorundam particularium morborum, comentum super | duodecim tabulis Salerni; practica Galteri de quali- | bet egritudine que per urinam manifestari potest; tractatus | de fleubotomia; tractatus de directione medici circa infir- | mum; liber secretorum Galieni. |

16. Tabula concordantiarum, brevis et utilis tractatus de | crisi et de diebus creticis, conpilatus in preclaro studio | Montis Pesiani a Bernhardo de Gordonio. ‖

f. 24 V. Sub pulpeto K. |

1. Lilium medicine Gordonii. |

2. Tractatus magistri Arnoldi de Villa Nova de consideracione | medicine; antidotarius Mesue et practica eiusdem. |

3. Pronostica Ypocratis. ‖

f. 25 R. L. Pandecta aggregatoris; Gerhardus | de Solo; lilium medicine cum certis doctorum | practicis atque tractatibus. |

1. Pandecte aggregatoris Mathei Brixensis. |

2. Aggregator Paduanus de simplicibus medicinis. |

3. Antidotarium Bartholomei; breviarium Arnoldi de | Villa Nova; practica Pertrucii de singulis morbis a verti- | ce usque ad plantam pedis; secundus liber de febribus eiusdem | Petrucii; exposicio capituli de generacione embrionis Jacobi | de Forlivio; quidam tractatus pulcer medicinalis in eodem. | Legacio domini doctoris Hermanni Unbehanwen. |

4. Comentum Geraldi de Solo super novum Almansoris; | tractatus magistri Johannis Klangi de febribus et quedam de ter- | ciana vera et non vera magistri Petri Albi; item quedam | alia Gerhardi de Solo; agregaciones de crisi et de creti- | cis diebus et de pronosticacionibus secundum magistrum Petrum de | Brugis; regimen sanitatis pro quodam antiquo episcopo, qui erat | ultra septuaginta annos; practica magistri Marquardi | Rasi; anathomia Mundini. |

5. Libri Almansoris; comentum super pronostica Ypocratis; | comentum super Theophilum de urinis; comentum super Egi- | dium de pulsibus; comentum notabile super Johannitio. | Legacio domini magistri Hermanni Unbehawen, medicine doctoris. |

6. Simplicia Plinii; exposicio nominum medicinalium Mundini. |

---

5 *am Rande:* vacat. 20 f. *rot.*

7. Ysagoge Joannicii cum 53 tractatibus, in medicina scilicet, et tegni | Galieni; aphorismi Ypocratis; prognostica Ypocratis; Theophilus de urinis; | Philaretus de pulsibus; Ysaac de dietis particularibus; idem de | dietis universalibus; Ysaac de urinis; translacio Constantini | de febribus in universali et particulari, de crisi et eius accidentibus; | egregia phisica Wilhelmi. Legacio doctoris Johannis | Frawenschuch de Wynßheym. ‖

8. Practica Valasci, que alias Philonium dicitur. | *f. 25V.*

9. Lilium medicine Bernhardi de Gordonio. |

10. Avicenna de viribus cordis; speculum Arnoldi de Nova | Villa; tractatus Gentilis de contraoperanciis membrorum. |

11. Tractatus de creticis diebus; de causis febris putride; tractatus | de minoritate morbi, in quo tempore morbus sit maior; de fa- | me et siti; verificacio aphorismi quibuscumque iuvenibus; item | questio quedam de sanitate 'Utrum sit bona complexio sanitas mor- | bi consimilis'; tractatus de dolore; tractatus de gradibus | medicinarum; tractatus de reductione medicinarum; tractatus | de motu cordis et arteriarum contra Trusianum; tractatus de | corde; Geraldus de Solo super novum Almansoris sine prohe- | mio cum tractatibus certis Alberti. |

12. Liber aggregatoris Brixensis magistri Petri Abenhem. Legacio | doctoris Conradi Cassel. |

13. Tractatus parvi Bernhardi de Gordonio; item 4 | tractatus de pestilencia. Legacio magistri Gotfridi de | Walack senioris. |

14. Conpendium medicine magistri Gilberti Anglici. Legacio | doctoris Xanctis. |

15. Tractatus medicinalis Johannis de Sancto Amando; tractatus | Avicenne de medicinis cordialibus; liber de ponderibus me- | dicinarum et de aliis diversis intermediat Averrois in | medicina; primus liber de anathomia; colliget Averrois; | liber Galieni de plantis; liber Serapionis, qui vocatur Liber | servitoris; comentum Alexandri super librum epidimiarum; liber de | regimine sanitatis. ‖

16. Viaticus Constantini et Ysaac in septem tractatibus | super totam practicam ordinariam a capite usque ad pedes; | liber de omnibus generibus et speciebus febrium Ysaac cum | causa et cura; antidotarius Gilberti Anglici; antidotarius | Nicolai cum dosibus et ponderibus et equiparantiis eorundem | et correctionibus. Legacio doctoris Frawenschuch. | *f. 26R.*

17. Practica in cirurgia. |

18. Lectura notabilis Gerhardi de Solo super nonum Almansoris. |

19. Lectura et questiones circa tegni Galieni; regimen preserva- | tivum et curativum a vertigine et multa alia. ‖

---

1 *am Rande zu Band 4 oder 5:* Marci 1515 non repertus in visitacione, *später gestrichen.* 8 medicini *K,* medicine *W.* 11 *am Rande* vacat. 36 *am Rande* vacat.

f. 26V. LL. Consiliator in differenciis et super probleuma- | tibus Arestotelis; mineralia Alberti cum lapidario. |

1. Conciliator in differenciis et medicorum et phisicorum; emit facultas.

2. Conciliator super 22 libros problematum Arestotelis; antidotarius magnus Nicolai. |

3. Liber problematum Arestotelis. |

4. Geraldus super viaticum Constantini; tabula Salerni. |

5. Arnoldus de modo medendi; thesaurus pauperum; questiones de pulsibus. |

6. Exempla illustrium medicorum. |

7. Liber medicinalis antiquus omnium egritudinum et in fine ha- | betur Macer metricus. |

8. Liber medicinalis Hali de disposicione regali. |

9. Circa instans magistri Johannis de Laquiolo; antidotarius Ni- | colai; Johannes Stephani de dosibus. |

10. Comentum super Johannicium de febribus, de pulsibus, apho- | rismorum, pronosticorum; Theophilus de urinis; tegni Galieni; | metra Egidii de pulsibus. |

11. Flores dietarum et multa alia, utque in principio libri. |

12. Medicinales questiones et comenta super libris de urinis. ‖

f. 27R. 13. Tractatus magistri Petri Hispani de dietis particularibus. |

14. Tractatus de pulsibus et multa alia, utque in principio libri. |

15. Cirurgia multum bona cuiusdam moderni; practica | Eben Mesue. Contulit magister Nicolaus Baghuser. |

16. Mineralia Alberti Mangni; lapidarius Arnoldi Luce de | gemmarum virtutibus; mirabilia et naturalia eiusdem; item | de virtutibus et naturis animalium quorundam; Petrus Hispanus | de oculis; Alanus de medicinis; problemata Arestotelis; | cure equorum. |

17. Practica in cirurgia et multa alia. |

18. Tractatus de febribus; anathomia Mundini cum multis | aliis materiis. ‖

f. 27V. Sub pulpeto L. |

1. Conciliator in differenciis, in littera scripta. ‖

f. 28R. M. Arestotelis libri cum comento et Alberto Mang- | no; opera Tulii; questiones ethicorum; sopholo- | gium; Lactancius; Quintilianus cum ceteris. |

1. Liber predicabilium Purphirii cum comento Averrois; libri loyce Arestotelis omnes cum comento Averrois; libri phisi- | corum Arestotelis cum comento Averrois. |

2. Item omnes fere libri philosophie naturalis Arestotelis cum comento Aver- | rois; item liber eiusdem Averrois de substancia orbis cum comento. |

---

1 f. *rot.* 2 minoralia *Hs.* 2 lapidario *zweimal.* 10 illustrium *zweimal.* 33 ff. *rot.*

3. Libri metaphisice Arestotelis cum comento Averrois; item liber ethicorum cum comento Averrois; item libri yco- | nomicorum et polliticorum. |

4. Libri viginti sex animalium Alberti Mangni. |

5. Libri Tullii de officiis, de oratore, rethorice ad Heremnium et thopicorum et plures eius oraciones. |

6. Autoritates moralis philosophie notabiles. |

7. Notabiles questiones magistri Conradi de Susato in mangno vo- | lumine super 6 libros ethicorum. |

8. Questiones longe Biridani circa ethicorum; emit | facultas artium. |

9. Comentum ethicorum Henrici de Frimaria. |

10. Johannes Bocacii de Certaldo de genealogia deorum cum | registro de montibus, de silvis, de fontibus, de lacubus, de | fluminibus, de stangnis et paludibus et de maribus. ‖

11. Sophologium Jacobi Mangni; comentum mitologiarum Ful- | gencii; *f. 28V.* moralitates ludi scacorum; Trevet de picturis deorum; | Trevet super quindecim libris methamorphoseos Ovidii. |

12. Quintilianus orator. |

13. Opera Lactancii. |

14. Gesta Romanorum et gesta Troyanorum et gesta Alex- | andri Mangni. Legacio doctoris Unbehawen. |

15. Liber de moribus et vita philosophorum; liber Tulii de ami- | cicia; prophetie Hildegardis; liber de passione Christi; liber | de quatuor novissimis. |

16. Liber Bocacii de casibus virorum illustrium; idem de | mulieribus preclaris. ‖

MM. Bartholomeus de proprietatibus rerum | cum Petro de Cres- *f. 29R.* cenciis; Franciscus Pe- | trarcha cum allegoria aricum. |

1. Liber de mineralibus Alberti et multa alia. |

2. Collecte ex textibus Arestotelis sentencie utiliores. |

3. Bartholomeus de proprietatibus rerum. |

4. Petri de Crescenciis liber ruralium comodorum. |

5. Somnium Scipionis et Macrobius super ipsum et Anticlaudi- | anus Alani. |

6. Calcidius super Thymeum Platonis. |

7. Allegorie artium et allegorie utriusque testamenti Hugonis. |

8. Sophologium Jacobi Magni; rosarium Johannis de Parma; | quidam tractatus de virtutibus et breviloquium. |

9. Franciscus Petrarcha de remediis utriusque fortune; idem de laude vite solidarie; epistola eiusdem ad fratrem Ludwicum | de Florentia; item quadripartitum Cirilli. |

10. Epistole Petri Blesensis, in aliis registris est octavus. ‖

---

19 *am Rande:* vacat. 25 f. *rot.*

f. 29V. Pulpetum angulare circa supre- | mum pulpetum liberarie inferioris. |

Vocabularii katholicon, Huguicionis, bre- | viloquii cum breviariis. |

1. Katholicon ab a litera usque ad h exclusive. |
2. Katholicon ab h litera usque in finem. |
3. Breviloquus. Legacio magistri Johannis Finck de Stolbergk. |
4. Huguicio maior et bonus. |
5. Ysidorus in ethimologiis suis. |
6. Vocabularius continens vocabula rara et breviter ea interpre- | tans et differencia translacionum nostre et hebraice. |
7. Vocabularius, ubi vulgare precedit. Legacio magistri Johannis | Finck de Stolbergk.
8. Musica multum magistralis contrapunctata valens pro orga- | nistarum exercicio. |
9. Psalterium in pergameno bonum. |
10. Breviarius in pergameno duas habens partes, hyemalem | scilicet et estivalem. ‖

f. 30R. 11. Breviarius notabilis in pergameno in optima litera et | correcta duas continens partes, scilicet hyemalem et estivalem. |
12. Registrum orandi secundum chorum Maguntinum; registrum | pro missis celebrandis; compotus Nyrenbergensis; com- | putus cirometralis; algorithmus de integris cum comento. |
13. Psalterium parvum in pergameno in litera scripta. |
14. Psalterium parvum in papiro in litera scripta cum vigiliis | mortuorum, cursu de assumpcione beate virginis et certis | oracionibus. ‖

f. 30V. Superior liberaria in theologia, | incipit ab N. |

N. Textus biblie. |

Prima pars biblie, in qua continentur penthateucus, Josue, iudicum, | Ruth, cantica canticorum, sapiencie, ecclesiasticus, regum, paralipo- | menon, Thobias, proverbia Salomonis, | ecclesiastes et quatuor prophete maiores. |

2. Secunda pars biblie, in qua continentur libri: Esdre, Jheremie, Nee- | mie, Judith, Hester, Job, libri psalmorum, duodecim prophete | minores, Machabeorum et totum novum testamentum. Hunc librum | cum precedente et quendam alium librum in capsa, in quo continentur | theorice Campani, legaverunt facultati artium testamentarii | Johannis Hernbergk sub hac condicione, quod, si dictus Johannes adhuc esset | in vita, salvum foret eidem dictos libros repetere. |
3. Biblia parva in pergameno. |
4. Biblia minor in pergameno. |

---

3 f *rot.* 28 *rot.*

5. Concordancie biblie maiores in littera scripta. |

6. Biblie pars una in albo coreo, in qua continentur: penthateucus | Moysi, Thobias, Job et libri sapienciales, quatuor prophete | maiores et undecim minores, totum novum testamentum preter | actus apostolorum. |

7. Alia pars biblie in rubeo coreo, incipiens a libro Josue et con- | tinens totum vetus testamentum preter penthateucum Moysi ordine tamen satis prepostero. |

8. Pars biblie a Job usque in finem in parva forma et in parva littera. ‖

9. Penthateucus Moysi; conclusiones 4 librorum sentenciarum; tractatus | de modo faciendi collaciones et sermones. Legavit magister Johannes | Wolffis. | *f. 31R.*

10. Psalterium in pergameno cum glosa interlineari et marginali. |

11. Liber Job cum glosa interlineari et marginali; epistole Pauli | et ecclesiastes. |

12. Postille circa Matheum, Marcum et Lucam ewangelistas. |

13. Matheus cum glosa. |

14. Apocalipsis et canonice apostolorum cum glosa. |

15. Cantica canticorum et apocalipsis glosati. |

16. Marcus cum glosa. |

17. Postille super Johannem ewangelistam; circa penitenciona- | rium; Matheus de Cracovia de puritate consciencie cum multis aliis. |

18. Scolastica historia. |

19. Compendium theoloyce veritatis; Tullius de officiis et | vetus rethorica. |

20. Liber Boecii de trinitate. ‖

NN. Postille Nicolai de Lyra, summe | Thome, Pisani, Raymundi. | *f. 31V.*

1. Postille Nicolai de Lyra supra penthateucum Moysi. Do- | nacio Henrici Potelstete doctoris decretorum. |

2. Lira super Thobiam, Job, quatuor libros regum, paralipomenon, | Esdre et plura alia. |

3. Lyra super Thobiam, Judith, Hester, cantica canticorum, librum sapiencie, Ezechielis et Danielis. |

4. Lira supra 4 ewangelistas. Legacio domini licenciati Johannis Kynth. |

5. Lira super quatuor ewangelistas. |

6. Speculum humane salvacionis; lectura quatuor ewangelistarum | incompleta magistri Johannis Grevensteyn; questiones circa | 2. sentenciarum; questiones circa primum sentenciarum; Alanus contra hereticos, | paganos et Judeos et specialiter contra Waldenses. |

7. Anßhelmus Cur deus homo. |

8. Prima pars b. Thome. |

---

6 vetus *W*, novum *K*. 25 f. *rot.*

f. 32R. 9. Prima secunde b. Thome. |
10. Secunda secunde b. Thome. ||
11. Secunda secunde b. Thome. Legacio licenciati | Johannis Kynth. |
12. Tercia pars b. Thome. |
13. Summa b. Thome contra gentiles. |
14. Summa Raymundi circa judicium animarum in foro penitencio- | nali; item distinctiones psalterii Hugonis. |
15. Summa Pisani. ||

f. 32V. O. Textus sentenciarum cum quibusdam questionibus | et summa Pisani |

1. Textus quatuor librorum sentenciarum in pergameno. |
2. Textus quatuor librorum sentenciarum in pergameno antiquus. |
3. Textus quatuor librorum sentenciarum in litera scripta. |
4. Textus quatuor librorum sentenciarum. Legacio magistri Georii de | Czerbest. |
5. Textus primi et secundi sentenciarum. | } Legacio doctoris Federici |
6. Textus 3. et quarti sentenciarum. | } Schon de Nyrenberga. |
7. Textus quarti sentenciarum. |
8. Scotus circa primum sentenciarum et partim circa secundum. |
9. Meditaciones Augustini et Bernhardi et questio de autenti- | cacione biblie. |
10. Breviloquium Bonaventure; elucidarius; liber de adventu | futurorum; liber de virtutibus antiquorum. |
11. Dyalogus consciencie et racionis; de frequenti comunione corporis Christi | magistri Mathei de Cracovia; differencia translacionis nostre a He- | braica veritate Lyre. |
12. Questio bona pro approbacione nostre fidei conversione Judeorum cum multis | aliis in coopertorio signetis. |
13. Summa confessorum Johannis. ||

f. 33R. OO. Distinctiones Grůnyngen et ser- | mones quidam. |

1. Distinctiones Gruningen. Dedit doctor Georius Nunburch. |
2. Gilbertus de sanctis et de tempore per circulum anni in pergameno. |
3. Sermones de nomine Maria et varii sermones de diversis. |
4. Postille Gwillerini de tempore et de sanctis super epistolas et | ewangelia. |
5. Sermones quidam in parvo libello et rubeo coopertorio. |
6. Bulla Clementis de iubileo; oraciones pulchre; vita philosophorum; | liber Arnoldi de Nova Villa; Seneca de remediis fortui- | torum; quare beata virgo advocata nostra; tractatus de septem | peccatis mortalibus. |

---

9 f. *rot* 27 *am Rande* vacat 30 *rot* 34 *am Rande* vacat 38 Liber Arnoldi de Nova Villa, Seneca de re | *gestrichen hinter* septem

7. Conscriptum de concepcione beate virginis; epistole quedam de | scismate; Esopus et Avianus et Macrobius de sompno Scipionis. |

8. Summa Raymundi circa iudicium animarum in foro penitencionali | et decretum metricum. |

9. Sermones boni in pergameno. |

10. Sermones dominicales hyemales. |

11. Sermones per annum aliquando duplices. ||

12. Questiones morales Climitonis; questiones alie theoloi- | cales; que- *f. 33V.* stiones circa primum sentenciarum; quodlibet doctoris sub- | tilis; sophis- mata Climitonis. |

13. Arenge sermonum per circulum anni. |

14. Quidam sermones de passione domini et alii. |

15. Sermones Hugonis. |

16. Quedam collecta de virtutibus pro sermonibus faciendis | condu- cencia. |

17. Conpendium theoloyce veritatis in pergameno. ||

P. Decretum, decretales cum quibusdam | lecturis super eisdem. | *f. 34R.*

1. Decretum in pergameno, quod contulit magister Johannes Treber de | Northusen, baccalareus theologie formatus. |

2. Tabula Martiniana decreti; registrum super sentenciis | et summa Wallensis. |

3. Casus decreti secundum ordinem alphabeti. |

4. Decretales cum glosa in pergameno. Legacio domini Johannis | Suner, arcium baccalarii. |

5. Primus et 2. decretalium cum glosa. | } Legacio magistri Andree | de Franckenhusen. |

6. Tercius decretalium et quartus et | quintus cum glosa. | } Legacio magistri Andree | de Franckenhusen. |

7. Sextus in bapiro cum glosa in pergameno. |

8. Decretales cum glosa in pergameno. |

9. Textus Clementinarum cum glosa Johannis Andree. |

10. Sextus decretalium cum apparatu Johannis Monachi. |

11. Decretales cum glosa. |

12. Postille supra primum et secundum libros decretalium. ||

13. Postille super tercium et quartum et quintum decretalium. | *f. 34V.*

14. Postille super sexto et Clementinas. |

15. Quedam collecta circa titulos decretalium et Belyal. |

Sequitur legacio doctoris Conradi Fyschers de Aldendorff. |

16. Prima pars repertorii utriusque juris domini Johannis | Bertachini de Firmo, utriusque juris doctoris egregii. |

---

17 *rot* 28 *davor gestrichen* Textus Clementinarum 30 appartu *Hs.*

17. Secunda pars repertorii utriusque juris domini Johannis Ber- | tachini de Firmo. |

18. Tercia pars repertorii utriusque juris domini Johannis Bertachini. |

19. Repertorium juris domini Guillermi Duranti, quod aureum gem- | matum dicitur. |

20. Secunda pars speculi domini Wilhelmi Duranti cum addicionibus | Johannis Andree et domini Baldi suo loco ubique positis. ‖

f. 35R. PP. Instituta, codices, textus decretalium | et varia collecta in jure. |

1. Instituta cum glosa. |

2. Textus institutorum partim glosatus et partim non. |

3. Novem libri codicum. |

4. Liber autenticorum inperfectus et tres libri codi- | cum ultimi. |

5. Liber feudorum. |

6. Sextus liber decretalium sine glosa et Clementine. |

7. Tituli legales omnium librorum juris civilis; tituli | librorum decretalium Sexti et Clementinarum; casus sum- | marii quinque librorum decretalium, Sexti et Clementinarum | et casus summarii librorum codicum. |

8. Decisiones rote. |

9. Collecta varia in jure, prout in coopertorio signatum est. |

10. Ordo judiciarius Tancredi. |

11. Ordo judiciarius Tancredi. |

12. Casus decreti et ordo judiciarius Tancredi. ‖

f. 35V. 13. Casus summarii codicum et collecta quedam. |

14. Liber Belial; epistola missa omnibus Israhelitis de sal- | vacione gentium et quidam processus judiciarius. |

15. Apparatus Johannis Andree super sextum. |

16. Remissorium juris. |

17. Libellus in quo continentur varia collecta in jure et forme | instrumentorum et precipue continetur bulla aurea de electione | regis Rhomanorum et alia. |

18. Summa juris canonici. ‖

f. 36R. Q. In medicina. |

Liber Avicenne, Galieni et Ypocratis. |

1. Primus, 2., tercius et quartus canonis Avicenne. |

2. Secundus liber canonis Avicenne. |

3. Tercius canonis Avicenne; Serapio totus cum suis simplicibus. |

4. Secundus et quartus canonis domini Avicenne. |

5. Quartus canonis domini Avicenne. |

6. Libri Galieni de ingenio sanitatis; de accidente et morbo; | de inte-

---

8 *rot* 32 f. *rot*

rioribus; de conplexionibus; de crisi; de differenciis | febrium; de rigore; de pulsium differenciis. Donacio Johannis Funck. |

7. Libri Galieni de elementis; de complexionibus; de simpli- | ci medicina; de malicia complexionis. |

8. Quatuor libri Galieni in optima littera, prout in primo | folio. Donacio doctoris Nicolai Gengenbach. |

9. Libri Galieni de differenciis febrium; de ingenio sanita- | tis; de quatuordecim partibus et de complexionibus etc. |

10. Colliget Averrois. ‖

11. Aphorismi Ypocratis cum comento Galieni. | *f. 36V.*

12. Antidotarius parvus Nicolai. |

13. Parvi tractatus Galieni; de ingenio sanitatis; de crisi; | de creticis diebus; de differenciis febrium. |

14. Textus primi Avicenne in pergameno. |

15. Ars commentata. ‖

QQ. Textus methaphisice cum comentis et | questionibus super eandem. | *f. 37R.*

1. Textus methaphisice Aristotelis cum quibusdam zophisma- | tibus anglicanis pulchris et subtilibus. Dedit Geysmaria. |

2. Comentum super XII libros methaphisice et super de esse et essencia | in pergameno. |

3. Textus methaphisice Arestotelis; libri phisicorum; de celo et mundo; | de generacione et corrupcione; metheororum; de anima; de causis. | Emit facultas artium de pecunia fisci anno 1453. |

4. Comentum methaphisice. Dedit Dryburgk. |

5. Comentum b. Thome super methaphisicam et comentum | Averrois super libros de anima. |

6. Textus methaphisice Arestotelis. Dedit Dryburgk. |

7. Comentum septimi libri methaphisice, octavi, noni, decimi, | undecimi et duodecimi; item comentum super de substancia orbis in bapiro et antiqua litera. |

8. Questionis Marsilii super methaphisicam. Quas emit facul- | tas artium a doctore Federico Schon pro duobus florenis | minus tribus novis grossis. |

9. Questiones antique methaphisice et multum bone. Dedit magister | Geysmaria. |

10. Questiones longe antique methaphisice. ‖

11. Questiones quinque librorum ethicorum; 13 questiones methaphisice *f. 37V.* Bi- | ridani cum quibusdam aliis questionibus de quolibet. Contulit magister Craffte de Bydenkap. |

12. Questiones Alberti circa methaphisica accurtate; item alie questiones methaphisice in uno | sexterno; item duplex comentum circa de esse et

---

16 f. *rot*

essencia; textus de ente | et essenciis; liber de causis cum quibusdam libris Senece; questiones aliquorum librorum methaphisice secundum viam Scoti, ut tangitur in fine earundem. |

13. Questiones aliquorum librorum methaphisice; item lectura super Bo- | hecium de consolacione philosophie. |

14. Questiones methaphisice antique, legate per dominum Johannem Ver- | ber, cantorem ecclesie Gottensis, in bapiro et libro novites ligato. |

15. Textus methaphisice cum comento in antiquissima litera. |

16. Questiones methaphisice cum comento notabili. Legacio magistri Got- | fridi de Glippurgk. |

17. Questiones quedam primi methaphisice; item conclusiones librorum phisicorum, methaphisice | et de anima; item comentum Egidii super libros de generacione et | corruptione; item liber de doctrina dicendi et tacendi; item trans- | lacio Purphirii a Bohecio; item comentum librorum de anima | inconpletum. ‖

f. 38R. R. Textualia moralis philosophie | cum lecturis et questionibus. |

1. Textus ethicorum et mineralia Avicenne. Dedit Dryburgk. |

2. Comentum Thome super ethicorum. |

3. Textus ethicorum comentatus. |

4. Comentum Thome super ethicorum; lecturam super de generacione | et de celo. |

5. Textus ethicorum et rethoricorum. Dedit Johannes Kesselborn. |

6. Comentum Henrici de Frimaria super ultimos quinque | libros ethicorum. |

7. Textus ethicorum in pergameno, quem dedit magister Petrus de | Ulma. |

8. Textus politicorum, rethoricorum et magnorum moralium | Arestotelis et yconomicorum; item Tullius in paradoxis; item nicomachia Arestotelis. |

9. Egidius circa libros rethoricorum et politicorum. |

10. Textus politicorum et yconomicorum. |

11. Questiones Biridani super libros ethicorum. Donacio | doctoris Federici Schon de Nyrenberga. |

12. Disputata bona super questiones magistri Biridani librorum | ethicorum, que donavit idem doctor. ‖

f. 38V. 13. Textus Bohecii de consolacione philosophie et de disciplina | scolarium. Donacio baccalaurei Johannis Sweynheym de Colonia. |

14. Quedam questiones in quodlibeto determinate; comentum super | Bohecium de consolacione philosophie. |

15. Questiones notabiles librorum ethicorum. |

16. Conclusiones librorum ethicorum; item comentum librorum | yconomicorum; item questiones librorum ethicorum dupliciter. |

---

16 *rot*

17. Conclusiones librorum politicorum; questiones Biridani circa | libros phisicorum; item collecta summaria circa libros de anima; | item questiones librorum | de generacione et corrupcione et de celo; item textus ethicorum; | comentum phisicorum. ‖

RR. Textus phisicorum cum lecturis et questionibus. | *f. 39R.*

1. Textus philosophie naturalis fere tocius. |
2. Comentum b. Thome super phisicorum. |
3. Textus philosophie naturalis.
4. Comentum librorum phisicorum. |
5. Philozophia naturalis Arestotelis. |
6. Articuli Parisius condemnati et Egidius super phisicorum. |
7. Textus phisicorum Arestotolis. |
8. Comentum phisicorum b. Thome. |
9. Textus phisicorum; | quem contulit magister Daniel Rochlitz. |
10. Collecta octo librorum phisicorum utilissima, manu magistri | Daniel de Rochlitz conscripta. |
11. Albertus Magnus super phisicorum et super degeneracione et corrupcione. |
12. Lectura circa phisicorum; lectura Egidii circa de anima; comentum circa | de generacione et corrupcione; summa naturalium Alberti; exposicio | libri de spiritu et anima. |
13. Questiones Biridani circa libros phisicorum accurtate; item | questiones Biridani super de anima; item questiones parvorum naturalium Biri- | dani; item problemata varia secundum singula membra corporis. |
14. Questiones notabiles librorum metheororum. ‖

S. Textus de anima de celo et mundo etc. | cum lecturis et questionibus super eisdem. | *f. 39V.*

1. Textus de anima parvorum naturalium et de substancia orbis. |
2. Comentum Egidii super de anima; super de generacione; item co- | mentator super quibusdam libris parvorum naturalium. |
3. Comentum Burley super de celo et mundo; comentum Petri | de Alvernia super metheororum et comentum Egidii super de anima. |
4. Textus de celo et mundo; metheororum; de generacione et corrup- | cione et parvorum naturalium cum pluribus aliis. |
5. Comentum super de somno et vigilia; de differencia spiritus et anime; | de sensu et sensato et questiones super de sensu et sensato et de | celo. |
6. Albertus super de generacione et corrupcione et libri metheororum. |
7. Textus metheororum; comentum et questiones. |
8. Comentum b. Thome et Petri de Alvernia super 4 li- | bros de celo Arestotelis secundum novam translacionem. |

---

5 *rot* 26 f. *rot*

9. Comentum metheororum Petri de Alvernia. |
10. Libri de animalibus Arestotelis. |
11. Libri de animalibus Arestotelis. |
12. Questiones Lundorii super de anima. ‖
f. 40R. 13. Liber de causis domini Alberti. |
14. Questiones Marsilii circa parva naturalia; questiones Alberti circa | de celo et mundo; questiones Nicolai Orem circa metheororum. |
15. Comentum b. Thome circa de anima; comentum cum questionibus | insertis super de substancia orbis; comentum super de sensu et | sensato et de vegetabilibus et de celo. |
16. Sentencia librorum de anima et libri de bona fortuna; materia summata librorum de anima, phisicorum et methaphisice. |
17. Auctoritates philosophi. |
18. Lectura circa veterem artem; questiones circa libros de anima; item | questiones circa primum de celo et mundo; item circa 3. phisicorum | et reliquos; item questiones circa 3. de anima Johannis de Ganduno | cum multis questionibus eiusdem; item questiones plures determinate in universitate Parisiensi Johannis de Ganduno; item questiones | circa tractatum de sphera et multe alie questiones mathematice. ‖

f. 40V. SS. Questiones super libros phisice

1. Questiones Lundorii super phisicorum; questiones Marsilii de | generacione et corrupcione cum questionibus Nicolai Orem circa metheororum; | donavit magister Henricus Piscatoris. |
2. Questiones longe Biridani circa phisicorum et super de celo | et mundo et circa de longitudine et brevitate vite; vocabula- | rius Engelhusen. |
3. Questiones phisicorum, parvorum naturalium, de anima, methaphisice; co- | mentum de celo. |
4. Questiones phisicorum antique, Albertus Mangnus super omnes li- | bros philosophie naturalis, textus Galieni de iuvamentis membrorum; | thesaurus pauperum; liber medicinalis in margine. |
5. Questiones super phisicorum notabiles Johannis de Ganduno. |
6. Questiones Biridani phisicorum accurtate. |
7. Questiones phisicorum antique cum punctis quibusdam. |
8. Disputata questionum phisicorum duplicia de anima, de celo, de | generacione, methaphisice et primorum 4 librorum ethicorum. |
9. Questiones de generacione, phisicorum, de substancia orbis, de anima | et methaphisice. |
10. Questiones super libris de generacione et corrupcione et prime | partis perspective Betzani; comentum super de celo, de iu- | ventute et senectute, de morte et vita. ‖
f. 41R. 11. Questiones Lundorii super de anima; questiones Marsilii | circa parva naturalia et circa de celo et mundo. |

12. Questiones notabiles Johannis de Ganduno circa | libros de anima. |

13. Summa quedam circa libros metheororum; item questiones | quedam de anima; item textus libri causarum cum comen- | to; item questiones librorum metheororum et de somno | et vigilia; item comentum librorum de anima. |

14. Disputata super libros phisicos. ‖

T. Mathematicalia. | *f. 41V.*

1. Textus Euclidis; quem dedit magister Johannes Rockenbeck. |

2. Arithmetica Bohecii et perspectiva comunis, quam perspectivam | dedit magister Conradus Gronawe. |

3. Theorice planetarum; tabule Alphoncii; canones super | easdam; tabule Johannis de Lyneriis. Dedit magister Geraldus | Adolevessen. |

4. Comentum de spera; questiones spere; geometria Brag- | wardini; perspectiva comunis; quadratura circuli; tractatus | de aspectibus; perspectiva Rogeri Bachonis Anglici; arit- | metrica Bohecii; sex libri Euclidis; tractatus de armis; | questiones de proporcione velocitatum in motibus; theorica pla- | netarum et comentum theorice planetarum. |

5. Tractatus plures aritmetrici et geometrici cum rigma- | machia. Legacio doctoris Gengenbach. |

6. Tabule de stellis bone; composicio novi quadrantis | cum utilitatibus; tabula astronomicalis cum multis tractatibus | medicinalibus. |

7. Theorica planetarum; arithmetica Muris; musica | Muris; demonstracio Halonis; perspectiva comunis. |

8. Tabule Prodoximi Paduani; tabule Johannis de Lineriis; the- | orica planetarum cum comento. Legavit facultati artium | dominus magister Conradus Fußer de Fulda, medicine doctor. |

9. Computus cirometralis; computus ecclesiasticus sacerdota- | lis tabularis; tabule Alfonsi; theorica planetarum; uti- | litates astrolabii cum composicione eiusdem. ‖

10. Tabule astronomice. | *f. 42R.*

11. Summa naturalium Alberti; de sensu et sensato; de substancia orbis; | de ente et essencia; spera materialis; de causis; de quinque sub- | stanciis; de materia et forma; de proprietatibus elementorum; de | unitate et uno; mineralia Avicenne; de somno et vigilia; | de memoria et reminiscencia; phisonomia Arestotelis; de mo- | tu cordis; de respiracione; de differencia spiritus et anime; de bo- | na fortuna; de mixtione elementorum; de longitudine | et brevitate vite; de iuventute et senectute; de morte | et vita; algorithmus de integris; de pomo et morte | Arestotelis. |

12. Comentum summe naturalium Alberti; comentum Bohecii de | consolacione philosophie; item questiones ethicorum; item textus Bohecii. |

---

6 phisicis *Hs.* 7 *rot.* 13 Bragmardini *Hs.*

13. Questiones summe naturalium Alberti; item questiones Gauduni | circa octavum phisicorum; questiones circa 2. et 3. de | anima Scotice; item questiones parvorum naturalium; item questiones | de substancia orbis; item comentum super de substancia orbis cum | questionibus intersertis. ‖

f. 42v. TT. Textualia veteris loyce cum lecturis | et questionibus super eisdem. |

1. Textus tocius loyce Arestotelis; quem legavit magister | Ludewicus Bercka. |

2. Textus veteris artis. Donacio magistri Nicolai Gengenbach, | medicine doctoris. |

3. Lectura quedam compendiosa veteris artis et questiones; item questiones | Biridani circa veterem artem; questiones Alberti circa posteriorum; loyca Bi- | cleff et Marsilii compendiosa. |

4. Burley circa predicamenta; tractatus de sensu composito et diviso | et questiones de maximo et minimo. |

5. Comentum Purphirii perihermenias, sex principiorum, priorum et | posteriorum etc.

6. Textus veteris artis et liber sex principiorum. |

7. Questiones Britonis circa veterem artem; comentum ve- | teris artis magistri Gentilis Anglici; comentum topicorum pos- | teriorum etc. |

8. Textus veteris et nove loyce. |

9. Duo commenta veteris artis, summa quedam veteris artis; co- | mentum posteriorum b. Thome. |

10. Questiones veteris artis et nove loyce et parvorum loycalium. ‖

f. 43r. 11. Questiones Britonis Purphirii predicamentorum, perihermenias, sex prin- | cipiorum, topice Boecii et Arestotelis elencorum, priorum, posteriorum. |

12. Questiones de difficilioribus artium; comentum super libros | de generacione; questiones longe Biridani super predicamentis; questiones | Biridani circa Purphirium; questiones Biridani circa priorum et | comentum eiusdem super priorum. |

13. Questiones Johannis Scoti circa Purphirium predicamenta et | perihermenias. |

14. Comentum veteris artis et liber 6 principiorum; item co- | mentum librorum de celo et mundo et de generacione et corrup- | cione, item comentum Thome circa libros posteriorum. ‖

f. 43v. V. Textualia nove loyce | cum exposicionibus eorundem. |

1. Textus nove loyce. |

2. Comentum priorum et duo comenta topicorum. |

---

5 f. *rot.* loyce] ioyce *Hs.* 29 praedicamenta *W.* 37 *rot.* 38 *Am Rande* vacat.

3. Comentum priorum a magistro Johanne de Wesalio collectum et de | manu eius scriptum. |

4. Textus tocius nove loyce. Legacio domini doctoris Georgii | Numbergk. |

5. Augustinus de Ancona super libros priorum Arestotelis. |

6. Egidius super libros posteriorum. |

7. Exposicio librorum priorum Arestotelis Ruperti Anglici, item questiones | priorum Britonis; item questiones eiusdem super libros posteriorum. |

8. Comentum super libros posteriorum. |

9. Textus nove loyce Arestotelis bonus et correctus. |

10. Comentum elencorum inconpletivum. |

11. Comentum veteris artis et elencorum Egidii. |

12. Egidius super elencorum. ‖

13. Textus nove loyce. | *f. 44R.*

14. Comentum topicorum bonum. |

15. Tria comenta topicorum et zophismata pulchra gra- | maticalia et loycalia. |

17. Comentum s. Thome super ambos libros posteriorum. |

18. Textus topicorum, elencorum, priorum, posteriorum. ‖

VV. Summe loycales Occan, Buri- | dani et Petri Hispani. | *f. 44V.*

1. Loyca magistri Wilhelmi Ockani et loyca Alberti. |

2. Loyca magistri Wilhelmi Ockani. |

3. Loyca magistri Johannis Biridani. |

4. Summa Johannis Biridani. |

5. Loyca Burley cum multis aliis tractatibus. |

6. Loyca Petri Hispani cum omnibus suis. |

7. Parva loycalia magistri Helmolde de Soltwedel et questiones | eiusdem. |

8. Disputata sophistrie circa obligatoria; comentum obligato- | riorum et insolubilium. |

9. Sophismata Climitonis et sophismata Hesbri. |

10. Liber continens plura sophismata loycalia et grammati- | calia in pergameno. ‖

X. Ars orathorie. | *f. 45R.*

1. Valerius Maximus. |

2. Lactancius in operibus suis. |

3. Epistole Senece et sextus naturalium Avicenne. |

4. Libellus continens varia opuscula conscripta manu magistri Got- | fridi Walack de Bercka, in Porta Celi collegiati primo | et deinde in collegio maiori. |

5. Rethorica Tullii nova et vetus. |

---

20 *rot.* 24 Loyca Burley *vor* Summa *gestrichen.* 33 *rot.* 35 *am Rande* vacat.

6. Rethorica Tullii vetus et nova. |
7. Epistole magistri Blesensis. |
8. Collectorium autoritatum et anticlaudianus Alani. |
9. Thobias; Theodolus et Priscianus in 12 versibus Virgilii. |
10. Alexandroidos Galteri. |
11. Maximianus poeta cum pluribus aliis. |
12. Alanus in anticlaudiano. ‖

f. 45V. 13. Breviloquium de quatuor virtutibus cardinalibus; hexameron | b. Ambrosii; Genadius de viris illustribus et autoritates | antiquorum philosophorum morales; Virgilius in buccolicis et Persius; | Geta et Darius Frigius. |
14. Duodecim libri Eneidum Virgilii. |
15. Quindecim libri Ovidii in methamorphoseos. |
16. Flores poetarum et poetria Gamfredi. |
4R. 17. Poetria moralizata cum multis aliis. |
18. Troiana historia. |
19. Alexandroidos; poetria Horacii et epistole Horacii. |
20. Rethorica Guidonis. ‖

f. 46R. XX. Grammaticalia. |

1. Maius volumen Prisciani in libro pergameneo notabili | et bona
4V. littera. |
2. Priscianus in notabili littera scripta. Donacio magistri Johannis | Byreigen et Michaelis Alben. |
3. Priscianus maior; quem dedit magister Arnoldus de Munden. |
4. Item Priscianus maior; quem dedit magister Nicolaus Beyer. |
5. Priscianus maior; quem legavit dominus Nicolaus Haverman. |
6. Priscianus primi et 2. minoris; quedam gramatica antiqua, comen- | tum primi minoris, item quedam gramatica; quam dedit dominus Petrus Koche de | Wysmaria, baccalareus. |
7. Comentum minoris voluminis Prisciani pergameneum. Dedit magister Balthasar. |
8. Comentum minoris voluminis Prisciani questionatim procedens in | pergameno. |
5R. 9. Comentum minoris voluminis Prisciani. Emit facultas. |
10. Commentum Prisciani minoris voluminis. Dedit magister Ma- | thias Werbech. |
11. Grecista; Priscianus primi et 2. minoris; florista; Petrus | Helie; doctrinale Alexandri et textus parvorum loycalium. ‖

f. 46V. 12. Florista et quedam alia, ut in coopertorio. |
13. Vocabularius Ex quo nominatus. |
14. Katholicon. |

---

9 Genadius] s. Hieronymus *W.* 18 *rot.*

15. Huguicio maior cum registro in fine; item remissorium super | eodem quoad specialia puncta; registrum notabile super eodem; | item derivatorium et declinatorium secundum ordinem alphabeti duplex. |

Capsa in liberaria inferiori. |

Item in ista capsa sunt sex volumina mangna preter decretum | magistri Anackers, quod habet magister Johannes Northusen. |

Item in ista capsa sunt multi libri scholasticales non ligati, | in artibus, in theoloyca, in iure, in medicina. ‖

KARTHAUSE SALVATORBERG

KARTHÄUSERKLOSTER

Schutzpatron: *S. Salvator.*
Gründungszeit: *1372.*
Schicksal: *1803 aufgehoben.*

Herbord von Spangenberg, Propst des Severistiftes zu Erfurt, und Johannes Orthonis von Aldendorf, Propst von Dorla, die die letztwillige Verfügung eines Wallfahrtspriesters vom Hilfensberge bei Eschwege ausführend eine Karthause bei Erfurt gründeten und sie nach dem Hilfensberge domus montis S. Salvatoris benannten, sorgten von Anfang an für Bücher. Als Absicht der Stifter hebt das schon am 30. Nov. 1371 Erzbischof Johannes von Mainz hervor[1]*, und am 16. April 1372 bestimmte Johannes Orthonis zugunsten der Karthause über seine Bücher für den Fall, daß er vor Vollendung des Klosters stürbe (Magdeburg, Staatsarchiv, Urk. Erfurt B. X no. 9). Die glaubwürdigen Chroniken des 17. Jahrhunderts (z. B. in Erfurt, Bibl. des Domarchivs, Hs. Hist. 2 p. 23) berichten von ihm* decretales insuper praeclarissimos, missale et passionalia aliquot domui dono obtulit. *Die Passionalien werden im großen Kataloge saec. XV ex. (vgl. unten) unter G. 7 und 8 erwähnt, das Missale ist in Berlin lat. F. 792 (vgl. unten), der Winterteil des Passionales G. 7 in Oxford, Hamilton Ms. 51, erhalten. Im Verzeichnis der Verlassenschaft des 1376 gestorbenen Gründers (Magdeburg, Staatsarchiv, Cop. 1485 fol. I^{R}) heißt es ferner* item reliquit domui prefate totum corpus iuris et copiosum numerum aliorum librorum theoloycorum *und von Herbord von Spangenberg (l. c. fol. I^{V})* legavit domui post mortem — — — librum Rationale divinorum. *Einer der Testamentsvollstrecker des Johannes Orthonis, der Scolasticus ecclesie Nuwimburgensis Johannes de Novo Foro (Magdeburg, Staatsarchiv, Urk. Erfurt B. X. no. 10, 12 u. 13) schenkte unter anderem* unum librum breviarii estimatum pro IIII sexagen. grossorum *(Rudolstadt, Staatsarchiv, A. VIII 2 b no. 19, Liber benefactorum Carthusiae Erf. fol. 3^{K}). Der vierte Teil des Bücherschatzes wurde bald wieder an die 1380 von Erfurt aus gegründete Eisenacher Karthause abgegeben (Erfurt, Bibl. des Domarchivs, Hist. 2 p. 27). Noch im Jahre 1421 (Magdeburg, Staatsarchiv, Erfurter Urk. X 101) ließen sich die Eisenacher an Stelle einer Bibel, die ihnen auf Grund jener Verteilung zustand, drei Pergamentbände der Summe des Thomas zusprechen. Von Heinrich Röckel,*

---

[1] *Vgl. F. Vigener, Regesten der Erzbischöfe von Mainz von 1289—1396. II. Lief. 1 S. 17 no. 2874.*

unter dessen Erfurter Priorat die Gründung des Eisenacher Hauses erfolgte, sind Collationes Capitulares in Weimar Q. 43 auf uns gekommen, auch sonst Handschriften aus den ersten Jahrzehnten der Karthause in Berlin, Weimar und anderwärts erhalten. Der aus einem vetustus in perg. scriptus codex ad a. D. usque 1456 *schöpfende 'Liber benefactorum' (Rudolstadt, Staatsarchiv, A. VIII 2 b no. 19) bringt noch folgende Bücher betreffende Notizen vom Ende des 14. bis Mitte des 15. Jahrhunderts:*

D. Hermannus de Bissingen, decanus ecclesiae b. Mariae Erffurdensis, dedit quindecim libros et speculum iuris nomine testamenti pro d. Friderico Hopffgarten, canonico ibidem *(fol. 4R.)*.

D. Joannes, plebanus in Smyre, — — — totum corpus iuris — — —, postea factus monachus huius domus *(fol. 6R.)*.

Theodoricus Vettere dedit decretum et Conradinum de tempore et sanctis *(fol. 6R.)*.

D. Joannes Pflugrister — — — dedit etiam unum calicem et unum praeparamentum cum quibusdam libris *(fol. 6V.—7R.)*.

D. Joannes Walkopf de Halberstat, monachus et vicarius huius domus, dedit — — — VI volumina magna et parva scilicet: Novum testamentum; philosophiam b. v. Mariae; summam virtutum; compendium theologicae veritatis; commentationes psalmorum sec. Augustinum et glossam historialem super cantica canticorum *(fol. 7R.)*.

D. Theodericus de Sumerde *(wohl Lesefehler für* Sumering, *vgl. bei den Hss.)*, plebanus ecclesiae s. Georgii Erfordensis, dedit: Milleloquium b. Augustini in tribus voluminibus; sermones b. Bernardi de festivitatibus in magno volumine; novum missale sec. ordinem; calicem bonum de XX florenis; magnum psalterium scriptum ad modum ordinis, quod iacet in choro; item unum breviarium magnum; item pulchrum diurnale et statuta ordinis; item unum graduale et unum antiphonarium in duobus voluminibus; item textum 4 evangelistarum; item glossam parvam psalterii cum pulchro tractatu de sacramento altaris in uno volumine; item Alexandrum de Villa Dei; item graecistam *(fol. 7V.)*.

D. Tylo Hottermann, canonicus ecclesiae b. Virginis dedit glossam continuam b. Thomae super 4 evangelistas in duobus voluminibus; item b. Thomam contra gentiles *(fol. 8R.)*.

D. Gumbertus, monachus huius domus — — —. Pater suus dedit multos libros in medicina *(fol. 10R.)*.

Mater d. Conradi Landaw, monachi huius domus, dedit X florenos a. D. 1425. — — — Item a. 1429 — — — dedit XXVIII florenos in prompto et rogavit supradicto filio suo ad usum suum pro eis comparari una biblia, et deputata fuit sibi biblia una ex bibliis conventus. — — — Item aliquos libros in theologia et in artibus dedit conventui supradictus d. Conradus, monachus domus, filius eius, tempore professionis suae. Item specialiter duos libros: unum medicinalem, scil. practicam Gilberti Anglici, et unam

chronicam in Teuthonico Romanam et Argentinensem (*am Rande* fortasse Atheniensem) *(fol. 10R. u. V.)*.

D. Guntherus de Smyra, vicarius ecclesiae Ysenacensis, dedit in suo testamento — — unum registrum sec. ordinem alphabeti super VI libros decretalium et super decreto in papyro conscriptis *(fol. 11R.)*

D. Joannes de Bissingen, donatus noster, obiit et in vita sua et post mortem reliquit in libris, vasis aeneis — — — L florenos Rhenenses in valore *(fol. 14R.)*.

D. Joannes Eyertanz, clericus, — — — comparavit pretiosos libros, scil. breviarium; diurnale; statuta et psalterium fere cum L florenis *(fol. 14V.)*.

D. Joannes Körner — — — dedit nobis et parochiae nostrae in Prambach minori aliquos libros *(fol. 14V.)*.

A. 1450 — — — obiit Joannes Ymmenrath, studens, et legavit domui nostrae libros forte in valore XXX flor. *(fol. 16V.)*.

Diese Schenkerliste ist weder vollständig, noch umfaßt sie die vielen Schreiber, die in der Karthause und für sie tätig waren.

Im Jahre 1412 besaß die Bibliothek bereits 321 Bände, die in dem — zurzeit leider verschollenen — deutschen Passionale G. 29 (vgl. unten) verzeichnet waren. Die ältesten Codices stammen aus dem 11./12. Jahrhundert und sind französischen Ursprungs, vgl. die Hss. in London, Pommersfelden und Weimar. Sie sind teils in der Grande Chartreuse, teils in Durbon erworben worden. Die meisten kamen dank der Fürsorge des Priors Johannes Rotlöss de Neuwenburg nach Erfurt. Die Chroniken melden (Jena, Univ.-Bibl., Bud. Ms. F. 143 fol. 9V.—10R.; Erfurt, Bibl. des Domarchivs, Hist. 2 p. 39):

A. 1419 idem pater aedificavit domum hospitum cum cellaria, in quam successu temporis priores suam transtulere cellam. — — — Eodem anno ex Cartusia Maiori secum advexit infrascripta volumina: D. Hieronymum super Isaiam, 12 prophetas et Danielem; epistolas b. Pauli in duobus voluminibus; d. Gregorium super Ezechielem; moralia eiusdem super Job; item registrum eiusdem; d. Augustinum de civitate Dei; de trinitate; super Johannem, quatuor volumina; super psalterium; epistolas eiusdem; item de verbis Domini et apostoli; item de consensu evangelistarum; librum confessionum eiusdem; d. Ambrosium super Lucam; exameron; glossam ordinariam super epistolas b. Pauli et canonicas; d. Bernhardi sermones; instituta patrum; ecclesiasticam historiam; item diversos libros b. Thomae pro defensione religiosorum; item expositiones super regulas s. Benedicti et Augustini; Jordanum de sanctis; bibliam emendatam; flores concordantiarum bibliae; duo volumina magna pro refectorio, partem aestivalem, quam scripsit Joannes de Capello, et partem hyemalem, quam scribi curavit 12 florenis; et Papiam magnum. *Mehrere dieser Bände sind noch nachweisbar. Zu 1425 vermerken dieselben Chroniken (Erfurt, Bibl. des Domarchivs, Hist. 2 p. 43):* Sub idem tempus fere hic floruit d. Conradus Wida Franco, patria

Herbipolensis, professione autem filius domus, palmam ei longe praeripuisse in scribendo visus est. Erat is cantor et scriba, item qua arte, qua voce, qua denique manu admodum insignis dulcissimus et artificiosissimus, extat eius manus usque hodie omnibus admirationi. Scripsit autem missale optimum pro summo altari; antiphonaria duo; Isaiam; Jeremiam; epistolas s. Pauli cum annexis homiliis et lectionibus, solennissima volumina, praeclara prorsus memoriae et sudoris sui monumenta. Multos etiam informavit scribere texturam et notulam magistralem. *Dieser Conradus Merckel de Witten soll 1479 in der Karthause Christgart bei Nördlingen durch Schreiben ganz erblindet, gestorben sein.*[1] *Aus den von uns verzeichneten Codices sind noch viele Namen von Schreibern, Schenkern, auch Buchbindern und Entleihern der Karthause Erfurt aus dem 15. Jahrhundert zu gewinnen.*

Jakob von Jüterbogk, der sich als reformeifriger theologischer Schriftsteller einen Namen gemacht hat, brachte, als er den Cisterciensererorden verließ und 1440 in die Erfurter Karthause eintrat, eine Reihe von Bänden mit, was späterhin zu Erörterungen De libris domini Jacobi doctoris quos secum attulit veniens de ordine Cisterciensi quid actum sit et an de allacione eorum ad domum Erffordie sit consciencia habenda *(Erfurt, Bibl. des Domarchivs Ms. Hist. 1 fol. 177—179^{v}) Anlaß gab. Von der schwer lesbaren Hand des überaus fruchtbaren Johannes Indaginis (geb. 1415 in Hattendorf, Reg.-Bez. Cassel, nach Stadthagen, Schaumburg-Lippe, benannt, gest. 1475), der als Karthäuser in Erfurt, Eisenach, Frankfurt a. O., Stettin gelebt hat, sind mehrere selbstverfertigte Verzeichnisse der von ihm verfaßten und excerpierten Bücher erhalten (so in Erfurt Bibl. des Domarchivs Ms. Hist. 1 fol. 242^{R}—249^{V}, 253^{R}—256^{V}, 257—276^{R}, 340^{R}—352^{R}). Der Autor gibt nicht nur Titel und Anfang an, sondern berichtet auch Entstehungszeit und Entstehungsort, nennt die Personen oder Stätten, an die seine Handschriften gekommen seien oder übergehen sollten. Als er sich nach mehrjährigem Studium in Erfurt 1440 unter dem Eindruck der Pest entschloß, der Welt zu entsagen, verfügte er über sein Hab und Gut z. T. zugunsten von zwei Verwandten:* Cum alia pecunia feci aliquos redditus ad vitam duorum puerorum pauperum mihi attinencium, ut ex hiis scolas visitarent et ad honorem Dei proficerent, similiter de libris, quoniam libros in artibus liberalibus, scil. in grammatica, loyca, rethorica, philosophia naturali eisdem ordinavi. *Einen theologischen Band stiftete er der Kirche, in der er getauft war, juristische Kollektaneen dagegen der Erfurter Karthause:* quedam autem collecta iuris utriusque scil. circa Clementinas, circa principium et finem Sexti et circa aliquos libros decretalium et eciam circa instituta, codicem et quedam alia in iure civili mecum iuxta placitum prioris, licet modici valoris fuerint, retinui, et pertinent ad domum predic-

[1] *Vgl. Chr. G. v. Murr, Journal zur Kunstgeschichte etc. XIII (Nürnberg 1784).*

tam scil. S. Salvatoris *(l. c. fol. 340^{v} sq.). 1454 nach Eisenach berufen, sah er sich genötigt, 1456 zu bestimmen, welche seiner Originalhandschriften Erfurt, welche Eisenach zugewiesen werden sollten (l. c. fol. 344^{v} sq.). Auch in seinen anderen Wirkungsstätten, in Frankfurt a. O. und Stettin, blieben Codices seiner Hand, das meiste allerdings in Erfurt.*[1] *Johanns Werke und seine Excerpte wie die von ihm selbst gegebene Übersicht über sie zeigen ihn als den wohl eifrigsten Benutzer der Karthäuserbibliothek. Ein anderer ihrer Wohltäter (vgl. unten S. 229 Z. 6, 21, 28, 231 Z. 40) war der Domherr Peregrinus de Goch, der auch die Dombibliothek beschenkt hat. Ferner wird im 'Auctarium' des 'Liber benefactorum' der Karthause (Staatsarchiv Rudolstadt) berichtet, zu 1456:*

D. Joannes Harckese (?), plebanus B. V., dono dedit Lyram super psalterium et passionale sanctorum in uno volumine *(p. 52).*

Zu 1457: D. Joannes Geilsdorff, sacerdos, legavit — — bibliam in duobus voluminibus in regali valoris 35 flor.; item sermones de tempore in valore 5 flor., cuius anima requiescat in pace. Amen. *(p. 53).*

Zu 1462: Dominica post S. Ursulae — — — obiit d. plebanus B. M. V. et legavit nobis summam Astensem et Lyram super epistolas *(p. 67).*

An anderer Stelle (fol. 22^{v}):

Joannes C⟨ur⟩rificis de Wezslaria, archipresbyter, ex cuius testamento libraria huius domus magnifice adaucta est per notabilia volumina numero fere XXX. *Handschriften aus diesem 1489 an die Karthause gekommenen Vermächtnis in Dresden, Lüttich, Weimar.*

In einem von L. F. Hesse benutzten Exemplar der Karthäuserchronik des Johannes Arnoldi werden erwähnt Johannes Aldendorff († 1467) als Verfasser einer 1453 verloren gegangenen Chronik und einer im 17. Jahrh. noch erhaltenen, die 1457 angelegt war; Jakob von Jüterbogk; Jacobus Volradi (vgl. unten S. 230 Z. 32, 236); ein Prediger und Pfarrer des Domstiftes Bartholomaeus († 1475): ingenii autem eius et pietatis tum religionis praeclarum exhibet testimonium ms. codex sub littera F. 34; *ein d. Georgius Suevus:* Hic egregius fuit scriptor, plurima volumina pro choro eleganti charactere scripsit et notavit, professionem fecit 1479, quondam vicarius, postea fugitivus, sed ex fuga quia non rediit, defunctus putatur in eodem; *ein Johannes Sartor († 1444), der 1437 im 80. Lebensjahr eine Chronik in der Karthause begann.*

Die Beziehungen der Schreiber und Abschriften in der Erfurter Karthause zu anderen Bibliotheken und Büchern Erfurts und auswärtiger Stätten sind noch zu untersuchen. Jacobus Volradi verlieh H. 64 = Weimar Fol. 25 mit Werken des Jakob von Jüterbogk, Johannes Gerson u. a. an die

[1] *Abdruck der oben genannten Verzeichnisse im Rahmen des Katalogunternehmens schien nicht angebracht. Daß aus ihnen und den zahlreichen theologischen, kanonistischen, historischen Werken Johanns noch manches zu gewinnen ist, sei wenigstens anmerkungsweise betont.*

Benediktiner von Reinhausen (südöstlich von Göttingen); und man war beispielsweise unterrichtet über ein Grünauer Exemplar der Briefe Gregors des Großen, vgl. Dresden A 54a (unten S. 230), kannte die Büchersammlung des Collegium Maius zu Erfurt; so ist in Edinburgh Ms. 111 (= H. 106 der Karthause) angegeben: Hic deficit 4. pars. — — — Sed habetur in maiori collegio Erffordiae sub hoc signo. FF. 3 in bona scriptura. Ibidem habentur sermones eiusdem Gilberti valde magistrales et prolixi de diversis mundi statibus, *in London Add. Ms. 15107:* exscripta — — — Erfordie in libraria universitatis; *auch auf die Amploniana wies man hin (vgl. unten S. 229 Z. 2), und bei H. 132 erinnerte man an AA 12 (vgl. oben S. 136) der Universitätsbibliothek.*

Daß man sich in der eigenen Sammlung gut umgesehen hat, beweisen viele Einträge, so die Rückweise in Weimar qu. 51.

Besondere Verdienste um die Karthäuserbibliothek hat sich offenbar in der 2. Hälfte des 15. Jahrh. der Bibliothekar Jacobus Volradi erworben. Von ihm stammt der große Katalog, der unten mitgeteilt wird. Das zeitlich zwischen dem Verzeichnis von 1412 und der gewaltigen Arbeit Jakobs verfaßte Standortsregister vom Jahre 1440, das in dem lateinischen Passionale G. 3 stand, ist nicht auf uns gekommen, auch die Zahl der damals vorhandenen Bände bei Beschreibung von G. 3 bedauerlicherweise nicht angegeben. Am Ende des Jahrhunderts umfaßte die Sammlung über 800 Handschriften, die fast alle gut gebunden und sorgsam signiert und mit ausführlichen Inhaltsverzeichnissen versehen waren. Über einige Abteilungen der Bibliothek kann man sich nicht mehr genügend unterrichten, da die betreffenden Katalogteile heute fehlen. Auch Drucke wurden frühzeitig angeschafft. Daß die Karthause ihrerseits frühzeitig Druckveröffentlichungen unterstützt hat, beweist folgender Pfandbrief, ein in seiner Art seltenes Stück:[1]

Ich Peter Drach der jung bochtrucker zu Spir beken mit myner handgeschrifft, das mir hebent geluwen die hern zu den Cartuser in Erfort sermones Jacobi Cartusiani de tempore und de san⟨c⟩tis. Darfor hebent sy zu pfant De tempore Jacobi gedruckt und De 4 virtutibus cardinalibus, und obe den hern schade gesche zu irem buch, das versprech ich mich en wider zu kern.

Spätestens im 16. Jahrh. beginnen die Verluste der Bibliothek. Im großen Kataloge (vgl. unten) wird bei E. 6 angemerkt, daß die Hs., die man dem Buchbinder zum Neubinden anvertraut hätte, durch dessen Schuld verdorben wäre; wenige Jahre darauf wird nicht nur vermerkt, daß die deutsche Bibel B. 57, der Taulercodex D. 3, in der Zelle des Priors aufbewahrt würde, und B. 58 den Laienbrüdern überlassen wäre, die Bände

[1] *Stumpf S. 54; ohne Quellenangabe auch im Taschenbuch f. d. vaterl. Geschichte, her. von Jos. Freih. von Hormayr, 1849, S. 167.*

A. 52 (von Johannes Indaginis geschrieben), N. 47, 49—51 der unleserlichen Schrift wegen als unbrauchbar entfernt, sondern auch, daß 1520 und 1521 die Bände F. 25, 47, K. 16 von einem Novizen, der das Kloster verlassen und apostasiert hätte, gestohlen wären. Besonders bewegt klagt ein Karthäuser auf fol. 76[v] des großen Katalogs. Als Gelehrte benutzten Karthäuserhss. der 1557—1562 an der Universität Erfurt lehrende Friese Suffridus Petri für die Textkritik von Cicero De officiis und De amicitia.*[1] *Matthaeus Dresserus machte unter Benutzung des großen Katalogs wertvolle bibliographische Mitteilungen an Josias Simler, die dieser für seine Neubearbeitung (1574) von Konrad Gesners Bibliotheca benutzte. Der Ingolstädter Professor Jakob Gretser S. J. († 1625) veröffentlichte 1617 Bernhardus Claraev. De diligendo Deo 'ex bibliotheca patrum Carthus. Erfordensium'. Den Wert, den man im Kloster selbst auf die alte Büchersammlung legte, beweisen die Hauschroniken, die nicht wenige Nachrichten von bibliotheksgeschichtlichem Wert aufbewahrt haben. Seit der Eroberung der Stadt durch König Gustav Adolf von Schweden im Jahre 1631 war die Sammlung stark bedroht. Durch die Schweden selbst hat freilich gerade die Karthause selbst weniger als andere Klöster und Stifter gelitten. Immerhin wird berichtet:*[2] 27. Dec. 1632 hat J. Ernst Nürnberger beyseins Hl. Residenten Bruders von der bibliotheca 120 gros und kleine Bücher uff 2mal in 5 Butten uff den Abendt hinwegtragen lassen. *Und besonders hatte es der Rat der Stadt auf die Bibliothek abgesehen. Schon 1633 beklagten sich deswegen die Karthäuser bei dem durchreisenden französischen Gesandten, einstweilen ohne Erfolg. Im August 1634 wurde die gesamte Bibliothek auf Befehl des Rates ins alte Augustinerkloster gebracht, erst im März 1636 nach und nach zurückgeschafft. Näher ist man über die in diesen Jahren vorgekommenen Zerstörungen und Verschleppungen nicht unterrichtet. Einiges kam damals ins Jesuitenkolleg nach Heiligenstadt. Eine Reihe von Hss. (jetzt in Pommersfelden) erwarb um 1700 der Erzbischof von Mainz Graf Lothar Franz von Schönborn. Auch Zacharias Konrad von Uffenbach brachte mindestens 1 Band an sich. In den letzten Jahrzehnten des Bestehens der Karthause scheint in ihr selbst das Interesse für die alte Bibliothek wieder lebendig geworden zu sein. Der durch wechselvolle Schicksale bekannt gewordene J. G. Stumpf erzählt in seiner Autobiographie, daß er, der 1771 in die Erfurter Karthause eingetreten war und den Klosternamen Augustinus bekommen hatte, nach seiner Ernennung zum Vicarius (1775) einen Katalog angelegt habe, den ersten seit „1477", und dies in der Absicht, „die Schätze des mittleren Zeitalters, die in Mss. lagen und von denen eine ziemliche Menge vorhanden war, obgleich durch den 30jährigen*

[1] *Vgl. Serapeum. XXVII 69, 73, 75.*

[2] *Serapeum. XVIII 137.*

Krieg manches abhanden gekommen, zu sammeln.“ Kopien aus Karthäusercodices lieferte er Würdtwein für dessen 'Nova subsidia diplomatica' und Engelbert Klüpfel für die 'Bibliotheca Friburgensis'. Bei der Kopierarbeit ließ er sich durch jüngere Ordensbrüder und durch den Erfurter Benediktiner P. Gallus Staß u. a. unterstützen. Stumpf selbst beschäftigte sich viel mit den großen Kirchenversammlungen von Konstanz, Basel und Trient. Meiner Vermutung nach ist seine für die Konzilsgeschichte gemachte Sammlung in den von Hefele u. a. benutzten 3 Bänden Mc. 282 der Univ.-Bibl. Tübingen erhalten, in denen oft auf Codices der Erfurter Karthause Bezug genommen ist. Auch in seinen sonstigen, in Erfurt entstandenen, ungedruckt gebliebenen und zurzeit verschollenen Abhandlungen scheint viel Material aus verschiedenen Erfurter Bibliotheken und Archiven benutzt worden zu sein. Ein reger Verkehr mit dem berüchtigten P. Dom J. B. Maugérard führte zu Büchertauschen. Offenbar sind auf diese Weise aber nur Drucke, nicht Handschriften, aus der Karthause fortgekommen. Als Stumpf 1781 das Kloster heimlich für immer verließ, nahm er nichts außer seinem Habitus und seinen eigenen Manuskripten mit (Magdeburg, Staatsarchiv, Rep. A. 37b I Tit. XVIII no. 9a fol. 87^{v}). 1783 wurde auf Veranlassung des erzbischöflichen Generalvikariats ein 'Catalogus bibliothecae Cartusiae prope Erfordiam' angefertigt, der in der Bibliothek des Domarchivs Erfurt erhalten ist. In den Abteilungen XXIV—XXIX sind die Manuskripte verzeichnet, ungefähr 500 Bände zumeist mittelalterlichen Ursprungs, ein stattlicher Rest, wie ihn nicht viele Klosterbibliotheken Deutschlands durch die Jahrhunderte gerettet hatten. Das Meiste kam nach Aufhebung der Karthause (1803) aus Erfurt fort. Wahrscheinlich vor 1810 wurden viele Handschriften für die Großherzogliche Bibliothek Weimar erworben. Auch sonst scheinen in diesen Jahren viele Bücher aus der Karthause fortgeschafft worden zu sein. Manche wanderten auf Schloß Beyernaumburg (bei Sangerhausen) in die Bibliothek des Stiftsregierungsrats G. J. v. Bülow und von dort nach der Versteigerung im Jahre 1836 in viele öffentliche und private Bibliotheken Europas, ja Amerikas. 1810 schenkte Kaiser Napoleon, was von den Bibliotheken der Karthause, des Benediktinerklosters übrig war, der Universitätsbibliothek. Diese Bestände sind heute in der Stadtbücherei Erfurt, haben jedoch die meisten Codices zu Beginn des 20. Jahrh. an die Kgl., jetzt Staatsbibliothek Berlin abgeben müssen.

Die im Folgenden gebotene erstmalige Zusammenstellung der erhaltenen Handschriften bietet nur einen Teil des ohne Zweifel noch Vorhandenen und kann durch eingehendere Untersuchungen, unter Benutzung des großen spätmittelalterlichen Katalogs, gewiß noch wesentlich ergänzt werden.

Erhaltene Handschriften: *Berlin, Staatsbibliothek Lat. Fol. 322 Johannes Calderinus super libr. decretalium u. a., saec. XIV ex. (1393); 429 saec. XV; 681 saec. XIV; 682 saec. XV in. (1408); 684 saec. XV (1476|77), am Schluß Tabula in Aug. de civitate Dei*

mit dem Vermerk Hoc registrum hic non est continuatum usque ad litteram D, sed eius exemplar habetur in Porta Celi, que est bursa Erffordiensis prope collegium; *684 saec. XV,* dedit pius frater noster d. Johannes, plebanus quondam in Smyre; *686 saec. XV; 687 saec. XV z. T. Autograph des Jakob von Jüterbogk; 688 saec. XV (1461), Handexemplar des Johannes Indaginis; 689 saec. XV,* datum domui nostre per executores testamenti d. Casparis Koningk promovente perhonorando d. mag. Peregrino de Goch; *690 saec. XIV|XV (1397—1402); 691 saec. XV (1462); 692 saec. XV (1462); 693 saec. XV; 694 saec. XV (1439),* iste liber provenit Carthus. prope Erffordiam ex suscepcione in donatum huius domus ven. mag. Arnoldi de Braclis cum aliis multis libris et rebus; *695 saec. XV (1420),* liber iste est mag. Johannis Stoybemmel; *696 saec. XV (1451); 697 saec. XV (1460—68); 698 saec. XIV; 699 saec. XV; 702 Antiphonarium, saec. XV; 704 Conradus de Czenn de vita monastica, Johannes Nider de reformatione status coenobitici, Gaufridis abbatis declamationes de colloquio Simonis et Jesu, Augustinus de essentia divinitatis, Gerhardus Groot de paupertate, regula fratrum minorum, Reinherus de haereticis, articuli mag. Joh. Wicleff, processus Petri o. Coel. inquisitoris haereticorum, De seductoribus et pseudopraedicatoribus, Johannes Leser contra falsos fratres et ad haeresiarchas, Tituli librorum originalium sanctorum et doctorum, saec. XV; 705 Statuta antiqua et nova o. Carthusiensium, saec. XV (1489),* sec. voluntatem et disposicionem presidentis huius domus videl. prioris est positus ad capsulam sive scrinium sinistre partis chori, ubi reponuntur comuniter statuta et eciam ordinaciones capituli generalis; *706 saec. XV; 707 saec. XV; 708 saec. XV,* hunc librum donavit nobis perhonorandus d. Peregrinus de Goch, can. eccl. B. M. in Erfordia sub a. Dominice incarn. 1455; *709 saec. XV; 784 Joh. Indaginis de medicina spirituali, idem super librum Esdrae, saec. XV, Autograph des Johannes Indaginis; 792 Missale, saec. XIV,* iste liber est domus s. Salvatoris Carthus. prope Erfordiam et semper manere debet apud domum sine ulla alienacione nec extra domum ulli umquam concedatur, sed servetur pro hospitibus seculariibus (et donatis ordinis *Zusatz)* in felicem memoriam donatoris (fundatoris domus huius *Zusatz); 821 saec. XV; 844 saec. XV (1433—49),* hoc volumen et scriptum super Cathonem accepimus ex testamento doctoris Peregrini de Goch — — — qui eciam in aliis suis facultatibus et libris multa solacia huic domui Erffordensi fecit; *Lat. qu. 357 Joh. Indaginis de ortu seu origine scientiae, saec. XV (1459); 629 saec. XV (1431—35); 630 saec. XV (1422); 631 saec. XV; 632 saec. XV (1409 u. 1413), z. T. von Heinrich von Arnstadt geschrieben; 633 saec. XV (1459), von Joh. Hössel de Onolczbach geschr.; 634 saec. XV; 635 saec. XV; 636 saec. XV, geschr. von Alwordus professus; 637 saec. XV; 638 saec. XIV; 639 saec. XIV (1347 u. 1370); 640 saec. XV (1479|84); 641 (1405); 643 saec. XV; 644 saec. XV; 646 saec. XIV; 647 saec. XV,* scripta sunt hec per d. Conradum Ubelin professum huius domus, qui plures alios utiles tractatus scripsit, et d. Petrus de Rotenberch professus huius domus ligavit sicut et plura alia volumina; *648 saec. XIV ex. (1399); 649 saec. XV in. (1408),* istum librum scripsit d. Johannes Sachso mon. domus S. Salvatoris prope E.; *650 saec. XV (1452|59); 652 saec. XV; 654 saec. XV; 656 saec. XV; 657 saec. XV; 721 saec. XV; 728 saec. XV (1480); 729 Sebastianus Weinmann, Epistola de conceptione gloriosae virginis, saec. XV (1491); Lat. oct. 204 Sallustfragment aus lat. oct. 212; 211 saec. XV (1436); 212 saec. XV,* sic magistralissime et optime ligavit hunc librum devotus d. Johannes Rymman ad peticionem meam Johannis de Aldendorf. Deo gracias; *213 Tres abbreviationes abb. Paphnutii, Werke von Henricus Suso, Hugo Floriac., Joh. Indaginis, Joh. Gerson, Bernhardus Claraevall., David Augustanus, Sebastianus Weinmann, Thomas a Kempis, Bonaventura u. a., saec. XV|XVI (1465—1504),* hunc librum conscripsit d. Conradus Uebelin de Ebern mon. quondam huius domus demptis tamen duobus tractatulis; *214 (1476—78),* scriptus per fratrem Nicolaum Arnon quondam ibidem vicarium; *215 saec. XV,* conscriptus per fratrem Conradum Ubelyn quondam ibidem procuratorem;

theol. lat. Fol. 430 saec. XV; 506 saec. XV, provenit ex testamento cuiusdam sacerdotis de Wetzslaria civitate imperiali, archipresbiteri per confratrem nostrum eiusdem civitatis Leonardum — — — 1489; *691 saec. XV; 692 Nicolai de Gorra lectura super epistolas Pauli,*

saec. XV, 1504 aus der Würzburger in die Erfurter Karthause gekommen; theol. lat. qu. 165 saec. XV; 171 saec. XV (1429—40); 223 saec. XV; 262 saec. XV; theol. lat. oct. 85 Breviarium, saec. XV (1457); 137 saec. XIV (1387), Hymnarius B. M. V.;

Germ. Fol. 1257 saec. XV, hic liber est quidem scriptus in Nurembergia, sed solutus et emptus de substancia domus Erffordensis et non datus quasi in elemosinam, sicut prescriptum notabile videtur dicere; quare ad monachos et laicos pro sui usu est indifferens et restrictus; *germ. qu. 1259 Marquard von Lindau, De XII tribubus Israel et de X praeceptis (deutsch), saec. XV; 1521 Von der Beichte saec. XV; 1522 saec. XV (1486); 1526 Gewissensspiegel, Von Origines dem Arzt, Auslegung des Vater Unser u. a., saec. XIV—XV (1353 u. 1432).*

Chicago, Univ.-Bibl. Ms. 16, Schreiben von Prior und Konvent der Karthause, 1441, abgelöst aus Ms. 25; 25 saec. XV (1442), Autograph des Johannes Indaginis.

Dresden, Landesbibl. A. 54ª saec. XV (1437); A. 54ᵇ saec. XV, hunc librum donavit nobis in testamentum d. Tylo Otterman, scolasticus eccl. B. M. V. Erffordensis; *P. 38 saec. XV, aus dem Nachlaß des Archipresbyters von Wetzlar durch den Karthäuser Leonhard übergeben; P. 39 Excerpta ex homilis Gregorii super Ezechielem, tract. de praedestinatione, meditationes b. Bernhardi, summula Raymundi, summa Berengarii Tusculan., viridarius consolationis u. a., saec. XV (1443); P. 40 saec. XV; P. 41 saec. XV, z. T. Autograph des Johannes Indaginis; P. 42 saec. XV, z. T. Autograph des Jakob vvn Jüterbogk; P. 43 saec. XV,* a. D. 1431 presens liber est michi Gerhardo Bladiatori, can. eccl. B. M. Gothensis, per priorem et patres Carthus. domus s. Salvatoris Erff. accomodatus; restituatur eisdem patribus post obitum mei Gerhardi prenotati.

Dresden, Sekundogeniturbibl. Ms. Fol. 6 saec. XV; Fol. 7 saec. XV; Fol. 9 saec. XV, z. T. Autograph des Johannes Indaginis; Fol. 10 saec. XV; oct. 13 saec. XIII. Nach Petzhold und Mitteilungen von Dr. H. Schreiber.

Edinburgh, Univ.-Libr. Mediaeval Ms. 71 (Laing 55) saec. XV (1467), Autograph des Johannes Indaginis; 111 (D. b. I. 12) saec. XIV|XV; 112 (D. b. I. 13) saec. XV (1457); 113 (D. b. V. 6) saec. XV (1444 ff.); 138 (Laing 48) saec. XV (1455); 147 (D. b. V. 13) saec. XV, z. T. Autograph des Joh. Indaginis; 153 (D. b. V. 7) saec. XV (1459), von Joh. Rössler aus Schwäbisch Hall geschrieben, mit eigenhändigen Randbemerkungen des Joh. Indaginis.

Eisleben, Turmbibl. Hs. E saec. XV; 127 saec. XV (1463, 1466); 960 saec. XV (1461—1487), z. T. von Jacobus Volradi geschrieben; wohl noch andere Hss.

Erfurt, Bibl. des Domarchivs. Ms. Hist. 1 saec. XV; Hist. 6 saec. XV; Theol. 11. — Stadtbücherei, Cod. Erf. 8° 18 saec. XV; 8° 20 Antiphonarium cum kalendario, saec. XV; 8° 23 saec. XIV; 8° 24 saec. XV; 8° 28ª saec. XV.

Giessen, Univ.-Bibl. Ms. XLV (B. S. Ms. 146ª) Vocabularium Lat.-Teutonicum, saec. XV.

Gotha, Landesbibl. Im Einzelnen noch nicht festgestellt.

Halle, Univ.-Bibl. Yc. 2° 11 saec. XV (1454); Yc. 8° 6 saec. XV.

Hamburg, Staats- u. Univ.-Bibl. Cod. theol. 1546 in 4° saec. XV. Nach Mitteilungen von Prof. Lüdtke (Hamburg). Vgl. auch Bericht.

Jena, Univ.-Bibl. Goethebibl. Ms. N. 3 saec. XV.

Kassel, Landesbibl. theol. 8° 32 saec. XV.

Leipzig, Univ.-Bibl. Ms. 1105 saec. XV; 1113 saec XV, Autograph des Joh. Indaginis.

London, Brit. Mus. Cotton. Caligula A. 1 saec. XV; Add. Ms. 10928 Graduale, saec. XIV; 10929 Sanctorale saec. XV; 10930 saec. XIV; 10931 saec. XIV; 10932 saec. XV; 10934|35 saec. XV (1444); 10937 saec. XII; 10939 saec. XII; 10945|46 saec. XIV ex. (1398 f.); 10951 saec. XII; 10960 saec. XIII; 10962 saec. XIV; ? 10963 saec. XIV|XV; 15106 saec. XV; 15107 saec. XV; 15108 saec. XV (1426—1430); 15109 saec. XV (1404); 15110 (saec. XV); 21145 saec. XV (1453), Autograph des Joh. Indaginis?; 21147 saec. XV; 21148 saec. XV; 21430 saec. XIV ex.; 30935 saec. XV (1479), z. T. durch Joh. Rößler von Schwäbisch Hall geschrieben. Nach den gedruckten Beschreibungen und Auskünften der Herren Gilson, Herbert, Millar vom Brit. Museum und eigenen Untersuchungen des Herausgebers.

Lüttich, Univ.-Bibl. Collection Wittert Ms. 50 saec. XV, aus dem Legat des Archipresbyters von Wetzlar, 1489.

Magdeburg, Staatsarchiv Rep. A. 37b I tit. XVIII no. 9a fol. 18; Perg.-Vorsatzbl. aus einem der 13 von Caspar Lapicida 1497 geschenkten Bände, der eine Margarita decreti seu tabula Martiniana und das Decretum cum apparatu Bartholomaei Brix. enthielt.

München, Staatsbibl. lat. 10281 Vocabularium, saec. XV. — Antiquariat Jacques Rosenthal, Excerptum vocabularii iuris utriusque; Lectura Johannis Andreae super arboribus consanguinitatis et affinitatis, saec. XV. Vgl. E. Schulz.

Nürnberg, Germ. Mus. Hs. 7175 Rest der Quadruplices glossae super Jeremiam und Ezechielem des Johannes Indaginis, saec. XV (1475), geschrieben durch Jodocus Graspach de Herbipoli.

Oxford, Bodl. Hamilton 7 (24437) saec. XV; 11 (24441) saec. XV; 13 (24443) saec. XV (1445); 18 (24448) saec. XV (1444); 22 (24452) saec. XV; 24 (24454) saec. XV; 27 (24457) saec. XV; 29 (24459) saec. XV; 30 (24460) saec. XV (1460), quem ego Jodocus Cristen eidem (domui) ob amorem eiusdem salvatoris et animarum salutem a. D. 1465 — — — per testamentum tradidi; *31 (24461) saec. XV; 32 (24462) saec. XV (1468), geschrieben durch Jodocus Graspach de Herbipoli; 33 (24463) saec. XV; 35 (24465) saec. XV (1443/44); 37 (24467) saec. XV; 38 (24468) saec. XV, aus dem Nachlaß des Joh. Honsheym de Berdca; 39 (24469) saec. XV (1421); 42 (24472) saec. XV (1472); 43 (24473) saec. XV (1443, 1449), Geschenk des Jacobus de Paradiso; 44 (24474) saec. XV; 45 (24475) saec. XV; 47 (24477) saec. XV; 48 (24478) saec. XV (1455 u. 1458), z.T. vielleicht Autograph des Joh. Indaginis, z.T. durch den Erfurter Karthäuser Andreas Syfridi de Czerwst geschrieben; 49 (24479) saec. XV (1459), geschrieben durch Joh. Indaginis (?), Henricus Mulhusen; 51 (24481) saec. XIV; 54 (24484) saec. XV (1459—68), z. T. Autograph des Joh. Indaginis; (?) 55 (24485) De paenitentia per modum paradisi, quadragesimale tract. de 12 signis u. a. (unvollständig); 56 (24486) saec. XV; 57 (24487) saec. XV (1468), z. T. Autograph des Joh. Indaginis; Add. A. 175B (28684) Sallustfragmente, saec. XIII, abgelöst aus Hamilton 33; Lat. liturg. a. 6 (30556) fol. 5, liturg. Bruchstücke, saec. XV. Vermutlich noch einige der Hamilton Mss. Vgl. Madan.*

Pommersfelden, Gräfl. Schönbornsche Bibl. Ms. 59 (2644) saec. XII; 204 (2826) saec. XV; 206 (2828) saec. XV; 249 (2869) saec. XII ex.; 302 (2736) saec. XIII, aus Durbon gekauft; 317 (2737) saec. XIV; 320 (2741) Otto von Passau, Von den 24 Alten, saec. XV; 322 saec. XIV; (2792) saec. XIII und andere noch zu ermittelnde Hss. Vgl. Bethmann u. Schum; Ergänzungen und Berichtigungen durch L. Bertalot (München) und den Herausgeber.

Prag, Böhm. Museum, Cod. XV C 4 u. XV D 7, Milicii postilla, saec. XV, laut Mitteilung von Dr. L. Bertalot.

Uppsala, Univ.-Bibl. C. 415d (Cod. Sermon. 160c) saec. XIV/XV. Vgl. E. Rooth.

Weimar, Landesbibl. Fol. max. 1 saec. XI/XII, 1416 für die Karthause erworben; 2 saec. XIV; 9 saec. XIV et XV; 10 saec. XIV, hunc librum elegantissimum in materia et forma ego Johannes Ryman audivi, studui et correxi ac postillavi pro parte cum ea qua potui diligencia; *11 saec. XV;*

Fol 16 saec. XV a. D. 1456 prehonorandus d. doctor Peregrinus de Goch, can. ecclesie B. M. in Erffordia inter cetera pietatis opera huic domui s. Salvatoris ostensa donavit *etc.; 17 saec. XV,* hunc librum apportavit d. Heinricus de Swinffordia in suo noviciatu cum ceteris multis et preciosis libris et variis suppellectilibus et rebus in ista domo Erffordiensi professus primo, deinde transiens ad Ortum Christi, ibidem similiter profitendo circa a. D. 1447; *18 saec. XV; 20 saec. XV; 22 saec. XV, aus dem Legat des Archipresbyters von Wetzlar 1489; 24 saec. XV, z. T. Autograph des Joh. Indaginis; 25 saec. XV (1451—56); 27 saec. XIV;*

Q 2 (?) saec. XV; 8 saec. XV (1459), geschrieben durch Joh. Hössel de Onolczbach; 10b saec. XV; 22 saec. XIV und XV; 26 saec. XV; 40 Sermones fratris Jacobi Wernheri Laugingensis, saec. XVI (1540); 42 saec. XIV; 43 saec. XIV ex. und XV; 48 Tract. sequens negligencias circa altaris sacramentum continet, *saec. XV und Abschriften von Texten der Kar-*

thäuserbibliothek saec. XVIII; 50 saec. XV, z. T. von Joh. Rössler aus Schwäbisch Hall geschrieben; 51 saec. XV; 55 saec. XV; 119 saec. XIV;

oct. 49 saec. XV; 50 Breviarium cum kalendario, saec. XV (1472); 51 Liber horarum u. a., saec. XV (1498); 52 saec. XV, quem scripserunt d. Johannes de Westfalia, d. Petrus Rotenberg et Johannes de Antiqua Villa, ergo habet triplicem manum, ut videtur, circa a. D. iubileum 1450; *54 saec. XV,* per manus Petri Dornbusch de Wertheim a. D. 1421; *55b saec. XV; 56 saec. XV; 57 saec. XV; 58 Orationes etc. saec. XV; 59 saec. XIV ex.; 62 saec. XV; ? 63 saec. XV; 64 saec. XV; 65 saec. XV; 85 Breviarium, saec. XV; 111 saec. XIV|XV und wahrscheinlich noch einige andere.*

Wernigerode, Fürstl. Bibl. Za. 4 saec. XV (1432); 29 saec. XV; 30 saec. XIV; 71 saec. XV; 74; 85 saec. XV und wahrscheinlich noch mehrere andere. Vgl. Foerstemann. Mitteilungen von O. Hartig und eigene Beobachtungen.

Wolfenbüttel Landesbibl. Aug. 83, 5 in 2° saec. XV; Nov. 316, 1 saec. XIV ex.; 684, 1 saec. XV.

Von mehreren Codices, die im 19. und 20. Jahrh. in Privatsammlungen und Antiquariaten waren, ließ sich vorerst der jetzige Aufbewahrungsort nicht feststellen.

Literatur: *K. L. Bethmann, Einige Handschriften der gräfl. Schönbornschen Bibliothek in Pommersfelde. Serapeum. VI (1845) S. 33 ff.; Handschriften der Gräfl. Schönbornschen Bibliothek in Pommersfelde. Archiv IX (1847) S. 525 ff.*

Bibliotheca Büloviana d. i. systematisches Verzeichnis der zum Nachlasse des verstorbenen Herrn Stiftsregierungsraths F. G. J. v. Bülow — — gehörigen — — — Sammlung von Büchern und Handschriften — — —. III. Theil (Sangerhausen 1836).

Bericht der Deutschen Kommission in den Sitz.-Ber. d. Kgl. Preuß. Akademie d. Wiss. 1913 I (Berlin 1913) S. 127.

Th. Brieger, Zu Jakob von Jüterbock: Zeitschrift für Kirchengeschichte XXIV (1903) S. 136 ff.

E. Förstemann, Die Gräfl. Stolbergische Bibliothek zu Wernigerode, Nordhausen 1866, S. 74.

L. F. Hesse, Beiträge zu der Geschichte einiger Kirchen- und Klosterbibliotheken in Thüringen: Serapeum XVIII (1857) S. 129 f., 133 ff., 145 ff.; Karthäusermönche zu Erfurt als Schriftsteller und Bücherabschreiber: a. a. O. XIX (1858) S. 1 ff.

P. Lehmann, Erfurter Bibliotheken im Mittelalter: Erfurter Bibliotheks-Gesellschaft. 1. Jahresbericht 1925 S. 20 f.

J. Petzhold, Index aliquot codicum chartaceorum olim Erfurtensium, nunc Dresdensium Dresden 1845; ders., Catalogus bibliothecae secundi generis principalis, Spec. 7 (Dresden 1849).

E. Rooth, Die mittelalterlichen deutschen Handschriften der Univ.-Bibl. zu Uppsala: Uppsala universitets-biblioteks minneskrift 1621—29, Uppsala 1921, S. 23 ff. des SA.

Ernst Schulz, Bibliotheca medii aevi manuscripta. I (München, J. Rosenthal, 1926) S. 64 f.

W. Schum, Erfurter Handschriften in auswärtigen Bibliotheken: Mitteilungen des Ver. f. d. Geschichte und Altertumskunde Erfurts. VI (1871) S. 273 ff.

Des Oek. Raths und Prof. Stumpf Biographie und Schicksale — — von ihm selbst beschrieben, Jena 1794, S. 24 ff.

O. Walde, Storhetstidens litterära krigsbyten. I (Uppsala 1916) p. 141.

W. Wattenbach, Nachrichten von 3 Handschriften in Eisleben: Neues Archiv VIII (1883) S. 285 ff.

14. Großer Bibliothekskatalog vom Ende des 15. Jahrhunderts.

Das bisher ungedruckt gebliebene Riesenverzeichnis steht in ERFURT Bibl. des Domarchivs Ms. Hist. 6. Holzdeckeleinband mit gepreßtem gelblichem Lederüberzug, Messingbuckeln und Schließspangen, Titelzettel des

Vorderdeckels, saec. XV ex., mit rotem Initial -R: Registrum librarie fratrum Carthusiensium apud Erffordiam. Item fasciculus temporum omnium antiquorum cronicas complectens usque ad a. D. 1474. *Ein darüber angebrachter Signaturzettel (A. 55) verloren. 274 Bll. (durchschnittlich 27,5 × 38 cm) zumeist aus Papier, fol. 13, 18, 19, 24, 25, 32, 38, 43, 46, 47, 52, 54, 58, 60, 62, 65, 70, 71, 74, 75, 79, 83, 84, 87, 88, 93, 94, 99, 102, 103, 106, 109, 110, 113, 116, 118, 121, 123, 124, 126, 126^{a}, 129^{b}, 135, 136^{a}, 141, 142, 141*, 149, 150, 153, 158, 159, 170, 171, 173, 174, 175 aus Pergament. Alte Foliierung beginnt nach den lose im Bande liegenden Blättern 1*—3*. Nicht mitgezählt viele kleinere und größere Papier- und Pergamentzettel, die zwischen die 274 Bll. eingeheftet sind. Die Verschiedenheit der gebrauchten Papiersorten, die Einschaltung und Einheftung der Nachtragszettel u. a. spricht dafür, daß die jetzt vereinigten Blätter nach und nach zusammengekommen sind, das Einbinden nachträglich um 1500 erfolgt ist. Inhalt: fol. 1* (ursprünglich 48$^{(21)}$)* Registrum librarie *(vgl. unten S. 239) fol. 2*—3*^{R} Auszüge* ex tractatu domini Johannis Tritemii abb. Spanhemensis O. S. B. de laude scriptorum et amore scripturarum *(2^{1}/$_{2}$ Spalten mit insgesamt 157 Zeilen)*, An sit commendabile in cenobiis multos habere codices *(54 Zeilen)*, De orthographia et modo scribendi *(59 Zeilen)*, Prefatus dominus abbas de custodia et mundicia librorum habenda *(47 Zeilen)*, De instituendis scriptoribus in cenobiis idem abbas *(82 Zeilen); fol. 1^{V}—12^{V} Alphabetischer Schlagwortkatalog (vgl. unten S. 244); 13^{R}—42^{V} Einleitungen zum Katalog (vgl. das Inhaltsverzeichnis unten S. 240 ff.), aus vielen Schrifttexten zusammengestellt; fol. 43—143^{V} Standortsregister (vgl. unten S. 248 ff.); fol. 148^{V}—170^{V} Bibliographische, literaturkundliche Übersicht (vgl. unten) mit angehängten Auszügen aus ⟨Aristeae⟩* Tractatulus de 72 interpretibus et de eorundem maxima sapiencia ac nominibus *(de Graeco in Lat. translatum a Matthia Palmerio Pisano, 1477 angefertigte Abschrift wohl des Nürnberger Druckes von 1475) und dem Liber de vita philosophorum (fol. 171^{R}—175^{R}); fol. 175^{V}—181^{V} Fortsetzung des Schlagwortregisters (vgl. unten S. 245); fol. 182—263^{R} ⟨Wernеri Rolevinck⟩ Fasciculus temporum (Druck Köln 1481, Hain* 6929); fol. 263^{V}—286^{V} Schluß des Schlagwortregisters (vgl. unten S. 245 ff.). Die Hauptarbeit ist von zwei Händen geleistet. Die eine schrieb die langen Einleitungen fol. 13^{R}—42^{V} (mit Ausnahme einer* Annotacio cuiusdam de legendis libris *etc. auf den 26 letzten Textzeilen von fol. 34^{V}, einiger Auszüge aus Werken des Johannes Trithemius, Richardus de Bury auf fol. 37^{V} Z. 8—38^{V}), 50^{V}—53^{V}, 58, 67—69 (mit Ausnahme der 14 unteren Zeilen von 69^{V}), 74^{R} Z. 6—Z. 74, 76, 76*^{R}, 77^{R}, 82—83, 99, 99*, 100^{R}, den angehängten* Tractatus de 72 interpretibus et de eorundem maxima sapiencia *fol. 171—175^{R}, das Meiste der bibliographischen, literaturkundlichen Übersicht von fol. 148^{V}—170^{R}; dazu größere Nachträge im Standortsregister fol. 48$^{A\,V}$ (A. 56^{2}), 50^{R} (A. 56^{2}), 63^{V}—64^{R} (C. 97—99), 73^{R} + Streifen zwischen 72 u. 73 (D. 19), 73^{V} (D. 20), Streifen zwischen fol. 77 und 78 (E. 12),*

Streifen zwischen 79 u. 80 (E. 35[1]), ?86[R] (F. 22[2]), 97[V] (G. 25 u. 27), ?98[B] (G. 29, 30, 31), ?101[R] (H. 8[2]), 102[V] (H. XI), ?Streifen zwischen 107 u. 108 (H. 61), 116[V]—117[V] (H. 132—144, 147—150), 118[R] (L. 5[2]), 129[AR] (L. 65), 127[V] (L. 50, 51), 143[V] (O. 110—118), durch den ganzen Katalog Randbemerkungen, fast alle Verweisungen auf andere dasselbe Werk enthaltende Bibliothekbände, Signaturveränderungen, vieles in roter Schrift. Begonnen hat dieser Schreiber seine Tätigkeit spätestens 1477. Am Schluß des 'Tractatulus de 72 interpretibus' vermerkt er fol. 175[R]:* Transcriptum a. 1477 et finitum postera die decollacionis Johannis Baptiste. Deo gracias. *Sein Literaturkatalog geht nicht über Johannes Indaginis († 1475) hinaus, die Notiz über Johannes Dorsten († 1481) ist nachgetragen. Die 2. Hand, die der ersten ungefähr gleichzeitig ist, schrieb die Mehrzahl der Beschreibungen im Standortsregister. Eine andere Hand hat die Mehrzahl der Beschreibungen des fol. 43 beginnenden Standortsregisters geschrieben, vielleicht auch Teile der bibliographischen Übersicht fol. 148 sqq. In Angriff genommen wird der Katalog schon vor 1477 sein. Die später durchgestrichene Randbemerkung bei B. 17 und 18 (fol. 54[R])* Anno 1475 circa Michaelis concessa sunt ad Legnitz *läßt die Deutung zu, daß 1475 dieses Katalogblatt schon geschrieben war, macht jedenfalls Entstehung viele Jahre nach 1475 unwahrscheinlich. Die Fortsetzung, Ergänzung, Berichtigung des Registers verteilt sich freilich auf mehrere Jahrzehnte. Alle Hände genau voneinander zu trennen ist m. E. unmöglich. Die Schriftunterschiede bei Angehörigen desselben Klosters aus ungefähr derselben Zeit sind oft gering, andererseits ist mit der Veränderung der Schrift eines Mannes im Laufe mehrerer Jahre und Jahrzehnte zu rechnen. Wesentlich ist minutiöse Untersuchung der Schreiberhände nicht, da fast alle Einträge bestimmt aus den letzten 30 Jahren des 15. Jahrhunderts und dem 1. Jahrzehnt des 16. stammen. Zusammen gehören etwa das* Registrum librarie *fol. 1*—3*, die Ergänzungen fol. 34[V] (die unteren 15 Zeilen), 37[V] Z. 8—38[V], 43[R] (A. III[2]* Has — compilari, *V, IIII[1], IIII[2]), 43[V], 44[V], 45*, 45[R] (Bemerkungen zu A. 34, 35, 36), 45[V] (Bemerkungen zu A. 37, 38), 46[V] (Bemerkungen zu A. 42, 43), 48[AV] (der 2. Eintrag A. 55), 49[R] (A. 60—62), 49[V] (A. 57, 58), 54[V] (B. 19[1], 19[2], 21, 25), ?59* (C. 30), 63[R] (C. 93[2]), 64[R] (C. 100—110), 69[V] (D. 1[2]) und Streifen zwischen 69 u. 70, 77[V] (E. 6[2] und 7[2]), 78[V] (E. 19), 85[V] (F. 16[2]), 86[R] (F. 18), 88[R] (F. 40[2]), ?98[AR] (G. 17, 24, 20), 98[B] (G. 31—33), 99**, 101[V] (H. 3[2]), 105 (H. 34), 115[V] (H. 112[2]), 127[R] (L. 44), Streifen zwischen 129[A] u. 129[B] (L. 69[2]), 129[BV] (L. 84[2]), 136[B-C] (N. 6—51), 135[R] (M 28[1]—31), 140[R] (O. 35[3]), Streifen zwischen 140 u. 141 (O. 33[2]), 140[V] (O. 35[2]), 141[V] (O. 58, 59), Streifen zwischen 141 u. 142 (O. 52[2], 53[2]). 141* (O. 68, 78[2]), in der literaturkundlichen Übersicht vielleicht fol. 156—157, Zettel zwischen 158 u. 159, 163 u. 164, 164*, 165 u. 166 und viele Randbemerkungen, Signaturzusätze mit einfacher und roter Tinte und das Schlagwortregister fol. 1[V], 12[V], 179—181, 264[V]—287. Diese Hand ist ungefähr zwischen 1490 und*

1510 anzusetzen: bei M. 16 (fol. 134^{V}) wird die Pronosticacio astrologica Johannis Lichtenberger que incepit a. 1488 *verzeichnet, fol. 2* Auszüge sind aus dem 1492 verfaßten, 1494 im Druck erschienenen Werke* Johannis Tritemii abbatis Spanhemensis O. S. B. de laude scriptorum *gegeben, fol. 43*^{V}* Sebastianus Weynmann quondam plebanus ad beatam Mariam Erffordie *genannt, der bis 1509 in Erfurt gewirkt hat.*

Noch ins 15. Jahrhundert zu setzende Nachträge: fol. 49^{R} (A. 59^{1}), 50^{R} (A. 59^{1} u. die gestrichenen Beschreibungen von A. 57, 58), 55^{V}, B. 46—58), 60^{V} (C. 40, 41), 63^{V} (C. 95, 96), Streifen zwischen 73 u. 74 (D. 18^{1}), 86^{V} (F. 22^{3}), 93^{V} (F. 96), 98^{B} (G. 29 u. ?30), 101^{R} (H. 8^{2}), Streifen zwischen 102 u. 103 (H. 16^{2}), 106^{V} (H. 44^{2}), 110^{V} (H. 75), 110* (H. 75), 116^{R} (H. 131), 116^{V} (H. 135)—117^{R} Z. 5, 117^{V} (H. 145), 118* (I. 2^{2}), 121^{V} (K. 22 u. ?24), Streifen zwischen 142 u. 143 (O. 90^{2} u. O. 111), 143^{V} (O. 119). Ähnlich: fol. 87^{R} (F. 28, 29), 124^{V} (L. 27), 126^{V} (L. 41^{2}), 127^{R} (L. 45), 128^{V} (C. 59, 60, 136^{AV} (N. 5). Andere Hand: fol. 71* (Hinweis auf D. 4, 5^{1}, 5^{2}, 8), 71*, 74^{V} (Schrift des übergeklebten Zettels), 85 (zu F. 11), 93^{V} (F. 95), 108^{R} (H. 61), 118^{V} (Bemerkung bei I. 8), 130^{V} (L. 97 u. 98), 131^{R} unten —132^{DR} (L. 103—114), 136^{CV} (N. 48), ?134^{V} (M. 21^{2}. Wohl Anfang 16. Jahrhunderts: fol. 54^{R} (B. 2), 88^{V} (F. 47), 121^{R} (K. 20^{2}), 129^{V} (L. 73^{2}). Wohl auch saec. XVI in.: fol. 60^{R} (C. 23^{1}), 60^{V} (C. 37^{1}), 80^{R} (E. 39, 40), 88^{R} (F. 41^{2}), 89^{V} (F. 54), 115^{V} (H. 117), 134^{R} (M. 1—3).*

Um 1520 sind geschrieben einzelne Notizen über Bücherverluste, Unleserlichkeit u. a. fol. 48^{AR} bei A. 52/53 (Hic — utilitatis), *55^{V} bei B. 57, 58* (fratres conversi habent), *70^{V} bei D. 3* (In cella prioris reservantur), *76*^{V}* (O utinam — legantur), *77^{V} bei E. 6* (a. 1516 — et scissus etc.), *78^{R} bei E. 12* (Istum — signatus), *80^{R} bei E. 39* (Hic — vacat), *86^{R} bei F. 18* (hucusque irrecuperatum), *86^{V} bei F. 25* (a. D. etc. 21 — exivit inde), *88^{V} bei F. 47^{1}* (Sublatum per quendam novicium), *92^{V} bei F. 85* (excisa — annichilata), *97^{V} bei G. 18* (in pergameno), *bei G. 19* (Diu — perditum est), *118^{R} bei J. 1* (fratres conversi habent), *121^{R} bei K. 16* (hic liber — a. D. etc. 20), *136^{CV} bei N. 47* (hic liber — positus est), *und bei N. 49—51* (hi 3 liberi — locum etc.). *Aus dem 17. Jahrh.: fol. 46^{V} bei A. 47* (As. Jacobi), *59^{V} bei C. 13* (Hanc — oretur pro eo), *63^{V} bei C. 95* (Indag.), *84^{V} bei F. 6* (Magistri Henrici — musica ecclesiastica), *107^{R} bei H. 47* (As. Jacobi), *117^{R} bei H. 140* (Andreas Syfridi — in pace), *117^{V} bei H. 145* (Jacobi as.). *Nicht selten sind einzelne Stellen, ja ganze Seiten überklebt.*

Leer geblieben sind fol. 3^{V}, 1^{R}, 57, 64^{V}, 66, 80^{V}, 81, 2 nicht gezählte Bll. nach 117, 133^{A}, 133^{B}, 135^{V}, 137, 138, 146^{C}, 147, 148^{R}. Es fehlen die einst vorhandenen Blätter 31, 39, 56, 65, 95, 144, 145, 146^{A}, 146^{B}, 175 (die untere Blatthälfte), 176—178, 180 und Seiten, mit denen die Deckel innen verklebt waren. Empfindlich ist der Verlust der Blätter 144 ff., da auf ihnen die Beschreibungen der Bibliotheksabteilungen OO, P, Q mit Predigtliteratur, Brevieren und deutschen Texten gestanden haben. Nur ein Teil der Bände scheint nachträglich in die Abteilungen, für die der Katalog*

*erhalten ist, eingereiht worden zu sein. Einige Bände mit den alten Signaturen der schon zu Beginn des 16. Jahrhunderts aufgelösten oder veränderten Abteilungen (vgl. unten fol. 76*V) sind (vgl. unten) auf uns gekommen. Rückweise auf die Bände OO, P, Q sind hie und da vorhanden. (Vgl. Berlin germ. qu. 151 mit der Signatur OO. 27 oder Q. 27; 1526 mit der Signatur Q. XXII; ferner im Kataloge OO. 15 bei H. 107; Q. 5 bei H. 14, Q. 8 bei J. 3, Q. 11 bei A. 48 u. F. 1; Q. 15 bei F. 64(1); Q. 18 bei F. 5; Q. 19 bei F. 57, Q. 25 bei F. 30.) Verloren ist auch das Original der von Jacobus Volradi verfaßten Biographie des Jakob von Jüterbogk, die* in antiquo registro librarie *gestanden haben soll (vgl. Serapeum XIX 3—7 und J. Fijalek, Mistrz Jakób z Paradyża. II [Krakau 1900) p. 122—127).*

Die äußere Sorgfalt der verschiedenen Bibliothekare, die an dem Ganzen gearbeitet haben, ließe sich vollkommen nur durch eine farbige Gesamtreproduktion zeigen. Der Titel Registrum Carthusiensium *fol. 43R ist in Goldschrift, im übrigen ist sehr viel Rot, nicht selten auch Blau verwendet worden. Über jeder Seite des Standortsregisters stehen rote oder blaue Signaturbuchstaben der einzelnen Abteilungen. Im übrigen sind in allen Teilen des Bandes rot die meisten Überschriften der Kapitel und Abschnitte, viele Randbemerkungen, Signatur- und Blatthinweise, Initialen, Wortunterstreichungen und die sehr häufigen ⊐-Zeichen vor den einzelnen Titeln jeder Handschriftenbeschreibung, die Autornamen oder Schlagwörter der bibliographisch-literarhistorischen Übersicht. Blaue Farbe ist überdies für viele ⊐-Zeichen (im Wechsel mit roter) und einzelne Randbemerkungen gebraucht. Größere mehrfarbige Initialen erscheinen im Schlagwortregister und fol. 13R, 99**R, 141V, 182R.*

Benutzt ist der große Katalog bisher außerordentlich wenig. Vor 1574 machte sich Matthaeus Dresserus Auszüge aus ihm. Die Hauschroniken des 17. Jahrhunderts und P. Augustinus Stumpf, Ende des 18. Jahrhs, erwähnen ihn kurz. Kurze Auszüge liegen in München Staatsbibliothek Oefeleana 55 (Mitteilung von O. Hartig). Seine Wiederentdeckung durch den Herausgeber i. J. 1910 ist einem Hinweis durch den Domvikar Cramer, jetzt Pfarrer in Sömmerda, zu verdanken.

Bei dem Riesenumfange und der Ausführlichkeit der Einleitungen, Beschreibungen und Anhänge mußten für die Drucklegung Kürzungen angestrebt, andererseits berücksichtigt werden, daß hier ein für Deutschland einzigartiges Denkmal bibliothekarischer Sorgfalt und Umsicht aus dem Mittelalter vorliegt, bei großen Auslassungen der Nutzen für bibliotheksgeschichtliche, literaturkundliche Forschungen leicht beeinträchtigt werden konnte. So sind nur die an sich auch in mancher Hinsicht interessanten, aber doch zumeist Exzerpte darstellenden Einleitungen zum Ganzen und zu den einzelnen Abteilungen, etliche Exkurse weggelassen, einige Beschreibungen zusammengezogen worden, wenn damit nichts für die Beurteilung und Ausnutzung des Katalogs Wichtiges verloren ging.

Im Folgenden sind die Handschriften des Katalogs, die ich mit Bestimmtheit oder Wahrscheinlichkeit identifizieren konnte, kurz verzeichnet:

?A 1 = Weimar F. max. 9.
A 2 = Wernigerode Za 30.
A 3(1) = Weimar F. max. 10.
A 3(2) = Weimar Fol. max. 11 oder Wernigerode Za 29.
?A 5(1) = Leipzig 1105.
A 7 oder 8 = London Add. Ms. 10962.
A 10(1) = Dresden Sek. oct. 13 (Erf. 1).
A 19 = Berlin lat. F. 706.
A 23(1) = Wernigerode Za 4.
A 23(2) = Oxford Hamilton 39.
A 30 = Oxford Hamilton 24.
A 31 = Halle Yc. 2° 11.
A 32 = Berlin lat. F. 686.
A 39 = Eisleben 127.
A 40 = London Cotton. Caligula A. 1.
A 43 = Edinburgh 147.
A 44 = Leipzig 1113.
A 54 = Berlin lat. q. 654.
A 55 = Erfurt Domarchiv Hist. 6.
A 56 = Erfurt Domarchiv Hist. 1.
A 60 = Dresden P. 38.
B 16 = Berlin theol. lat. F. 506.
B 24 = Pommersfelden 249 (2869).
B 29 = Berlin lat. oct. 212 + 204.
B 32 = Berlin lat. qu. 632.
?B 57 = Weimar qu. 2.
C 1 = Berlin lat. F. 709.
C 6 = Weimar Q. 8.
C 7 = Berlin lat. qu. 633.
C 8 = Oxford Hamilton 48.
C 13 = Berlin lat. qu. 636.
C 25 = Berlin theol. lat. qu. 262.
C 28 = Berlin lat. qu. 634.
C 34 = Oxford Hamilton 32.
C 45 = Berlin lat. qu. 647.
C 50 = Oxford Hamilton 22.
C 51 = Berlin lat. qu. 652.
C 52 = Dresden Sek. Fol. 9 (Erf. 12).
C 53 = Berlin lat. qu. 635.
?C 55 = Pommersfelden 59 (2644).
C 57 = Chicago 16 + 25.
C 60 = Berlin lat. F. 688.
C 70/71 = London Add. Ms. 10934/35.
C 72 = Dresden P. 41.
C 75 = Berlin lat. F. 690.
C 78 = Pommersfelden 204 (2826)
C 80 = Weimar F. max. 2.
C 81 = London Add. Ms. 10951.
C 84 = Weimar?
C 86 = Edinburgh 71.
C 89 = London Add. Ms. 21145.
C 90 = Berlin lat. F. 691.
C 91 = Oxford Hamilton 31.
C 94 = Oxford Hamilton 49.
C 95 = Pommersfelden 206 (2828).
?C 96 (Teil) = Berlin lat. qu. 357.
D 1 = Weimar F. 27.
D 1(2) = Berlin germ. qu. 1522.
D 3 = Berlin germ. F. 1257.
D 5(1) fol. CCVI—CCLXIIII. CCXCVIII—CCCCXXII = Weimar Q. 51 fol. 151—246, 1—150.
D 8 = Berlin lat. oct. 214.
D 9(1) = Weimar qu. 42.
D 10(2) = Berlin lat. oct. 215.
D 11 = Weimar qu. 10b.
D 15 = Weimar oct. 55b.
D 18(1) = Weimar qu. 50.
D 19 = Eisleben 960.
D 29 (nicht im Katalog) = Berlin oct. 213.
D 53(2) = Weimar qu. 103.
E 1 = London Add. Ms. 10960.
E 3 = Berlin lat. F. 692.
E 9 = Berlin lat. F. 686.
E 11 = Berlin lat. F. 694.
E 13 = Berlin lat. F. 693.
E 15 = Oxford Hamilton 33 + Add. A. 175B.
E 19 = Oxford Hamilton 18.
E 30 = Wolfenbüttel Aug. 83, 5.

E 33 = Berlin theol. lat. qu. 171.
E 37 = Edinburgh 112.
F 8 = Weimar oct. 65.
F 9 = Weimar oct. 52.
F 16(2) = Berlin lat. oct. 211.
F 19(2) = Weimar oct. 49.
F 26 = Berlin lat. qu. 638.
F 40(1) = Weimar oct. 57.
F 42(1) = Berlin lat. qu. 648.
F 45 = Kassel theol. 8° 32.
F 53 = Berlin theol. lat. qu. 165.
? F 55 = Weimar oct. 55b.
F 58(2) = Erfurt C. E. 8° 18.
F 64(1) = Berlin lat. qu. 648.
F 66 = Weimar oct. 56.
F 69 = Weimar oct. 59.
F 80 = Weimar oct. 62.
G 1, 2, 4, 5 = Wernigerode Za 85.
? G 6 = London Add. 10930.
G 7 = Oxford Hamilton 51.
G 10 = Dresden P. 43.
? G 16 = London Add. 10931.
G 18 = Berlin lat. qu. 646.
G 21 = Weimar qu. 119.
G 32(1) Teil 3 u. 4 = Weimar qu. 51 fol. 247—284.
H 7 = Weimar qu. 26.
H 8(2) = Berlin lat. qu. 650.
H 11 = Berlin lat. qu. 223.
H 11(2) = Edinburgh 153.
H 15 = Oxford Hamilton 57.
H 16(2) Berlin lat. qu. 643.
H 17 = Berlin lat. qu. 649.
H 20 = Oxford Hamilton 35.
H 31 = Dresden Sek. Fol. 6 (Erf. 9).
H 34 = Berlin lat. F. 696.
H 35 = Berlin lat. F. 429.
H 39 = Berlin lat. F. 695.
H 44 = Berlin lat. qu. 657.
H 47 = London Add. Ms. 30935.
H 50 = Wernigerode Za 71.
H 52 = Berlin lat. F. 708.
H 53 = Berlin lat. F. 821.
H 59 = Berlin lat. F. 698.
H 61 = Oxford Hamilton 54.
H 62 = Hamburg theol. 1546.
H 63 = Dresden P. 42.
H 64 = Weimar F. 25.
H 66 = Wolfenbüttel Nov. 684.
H 71 = Berlin lat. F. 697.
H 72 = Weimar F. 24.
H 78 = Weimar F. 16.
H 79 = Berlin lat. F. 681.
H 80 = Berlin lat. F. 699.
H 86 = London Add. Ms. 21148.
H 90 = Berlin lat. qu. 644.
H 95 = Berlin lat. F. 687.
H 96 = Berlin lat. qu. 639.
H 98 = Pommersfelden (2792).
H 105 = Berlin lat. F. 844.
H 106 = Edinburgh 111.
H 110 = Oxford Hamilton 56.
H 132 = Wernigerode Za. 74.
J 2(2) = Halle Yc 8° 6.
J 3 = Oxford Hamilton 7.
J 9 = London Add. Ms. 15106.
? J 10 = Weimar oct. 63.
J 13 = London Add. Ms. 21147.
J 15 = Jena Goethebibl. 3.
J 18 = Oxford Hamilton 30.
K 12 = Erfurt C. E. 8° 23.
L 8 = Dresden A. 54a.
L 20 = Weimar F. max. 1.
L 26 = Pommersfelden 317 (2737).
L 27 = Pommersfelden 302 (2736).
L 28 = London Add. Ms. 10939.
L 29 = London Add. Ms. 10937.
L 36 = Berlin lat. F. 685.
L 38 = Berlin lat. F. 682.
L 47 u. 49 = London Add. Ms. 10945/46.
L 50 = Berlin lat. F. 684.
L 51 = Berlin lat. qu. 629.
L 55 = London Add. Ms. 10932.
L 63 = Erfurt C. E. 8° 24.
L 64 = Berlin lat. qu. 631.
L 75 = Edinburgh 113.

L 76 = Dresden Sek. Fol. 7 (Erf. 10).
L 82 = Dresden A. 54[b].
L 88 = Oxford Hamilton 11.
L 89 = Oxford Hamilton 13.
?L 90 = Oxford Hamilton 38.
L 99 = Pommersfelden 73 (2822).
L 103 = Berlin lat. qu. 640.
M 15[(1)] = London Add. Ms. 15110.
M 26 = Weimar qu. 22.
M 28[(2)] = London Add. Ms. 15109.
M 29 = Weimar F. 22.
N 4 = Berlin lat. F. 707,
N 12 = Edinburgh 138.
N 14 = London Add. Ms. 15107.
N 22 = London Add. Ms. 15108.
N 27 = Berlin lat. qu. 656.
O 3 u. 4 = Prag, Museum XV C 4 u. XV D 7.
O 6 = London Add. Ms. 21430.
O 9 = Oxford Hamilton 29.
O 10 = Weimar F. 20.
O 12[(1)] = Lüttich Wittert 50.
O 15[(1)] = Berlin lat. qu. 721.
O 15[(2)] vorher OO 14 = Berlin theol. lat. F. 430.
O 16 = Uppsala C 415[d].
O 18 = Weimar F. 17.
O 19 = Oxford Hamilton 27.
O 21 = Oxford Hamilton 37.
?O 32 = Eisleben E.
O 35[(2) oder (4)] = Oxford Hamilton 42.
O 46 = Dresden Sek. Fol. 10 (Erf. 4).
O 50 = Oxford Hamilton 45.
?O 53[(2)] = Weimar qu. 103.
O 55 = Weimar F. 18.
?O 76 = Wolfenbüttel Nov. 316.
O 82 = Berlin lat. qu. 641.
O 83 = Oxford Hamilton 43.
O 94 = Berlin lat. qu. 630.
O 100 = Erfurt C. E. 8[0] 28[a].
O 101 = Berlin theol. lat. F. 691.
O 103 = Berlin lat. qu. 637.
O 104 = Weimar qu. 43.
O 106 = Oxford Hamilton 44.
O 107 = Oxford Hamilton 47.
?O 109 = Erfurt Domarchiv Theol. 11.

Nicht im Katalog festgestellt sind die Handschriften in Berlin lat. F. 702, 704, 705, 784, 792; qu. 357, 729; oct. 213; theol. lat. F. 692; oct. 85, 137; germ. qu. 1259. — Dresden Landesbibl. P. 39; — Erfurt C. E. 8[0] 20. — Giessen XLV (B. S. Ms. 146[a]). — London Add. Ms. 10928, 10929. — München lat. 10281. — Nürnberg 7175. — Oxford 24485. — Pommersfelden 320. — Weimar qu. 40, 48, 55; oct. 50, 51, 58, 64, 85. Ihr Inhalt ist oben S. 228 ff. kurz angegeben, falls er nicht schon aus einem modernen gedruckten Katalog zu ersehen ist.

Überlieferung: *Erfurt Bibliothek des Domarchivs, Hs. Hist. 6.*

a) Gesamtübersicht.

*f. 1*R.* In hoc folio in generali quasi continetur materia tocius librarie | et quomodo libri talem ordinem habent secundum quem collocatur in ipsa libraria. |

A

55. Registrum librarie.

Hoc registrum hic in libraria locatur inter libros iuris canonici, non eo quod materia | eius concordet cum tali facultate iuris que designatur sub litera A, sed quia ipsum deservit | toti librarie. Et hic locus est primus et

promptior ad manum | volentibus aliquid querere in libraria in quam si forte alibi poneretur. |

Divisiones philo⟨so⟩phie in quibusdam tabulis sive arboribus, prout sumitur philosophia largissime pro arte sive eciam quacunque | sciencia. |

Remissiones breves ad tabulas sive registra, que continentur in diversis libris et locis secundum ordinem alphabeti, et pociores | sunt ad querendum quodcunque in generali, quod quis scire voluerit et continetur in hac libraria. |

Remissiones longiores, que remittunt ad ipsum presens registrum secundum ordinem ipsius tocius alphabeti, ut sciantur et inve- | niantur ea, que in diversis libris vel eciam in eisdem libris comprehensa et scripta sunt. Et que semel vel pluries. | Et ille remissiones sive litere remissionum disiunctim et non continuatim posite sunt propter foliorum penuriam in uno loco. |

Prohemium longum ante signatarum titulorum et librorum, in quo multa utilia studiosis et devotis personis et humilibus | traduntur pro modo et forma studendi et proficiendi in spirituali et religiosa vita, 13 folio. Et inprimis quomodo horrenda et detes- | ta est ipsa ignorancia scripturarum et de eius ignorantie peccato, quomodo non excusat, et de differencia ignorantie. | Similiter ibi agitur de quidditate eius. De deformitate et gravitate eius. |

De erroris ignavia et turpitudine et varietate et gravitate. 15. |

Exhortaciones studii salutaris et leccionum sacrorum librorum et de operosa et diligenti comparacione et custodia eorundem librorum et | quomodo | litere gentilium librorum et leccio eorum fructuose et utiliter haberi possint et fieri. | 19. |

De amore sciencie et sapiencie et quod et quomodo omnes homines naturaliter scire desiderant et iterum an Christiano et presertim religi- | oso uti liceat dictis philosophorum et que sint impedimenta que obsunt legentibus et proficere volentibus. 20. |

Disputacio contra quosdam rudes et ignaros qui detrahunt artibus liberalibus qui earum fructus utilissimos | ignorant seu non cognoverunt et que | habitudo omnium facultatum ad artes liberales et que sit dependencia | iuris canonici et legum atque medicine ab illa facultate arcium liberalium tamquam ab antiquiore matre scienciarum. | 20. |

Studium alicuius sciencie, quibus causis sit illicitum vel licitum sive laudabile. 21. |

Gradus septem perveniendi ad veram sapienciam et noticiam sacre scripture. |

Exerpta seu abbreviature de libro Dydascolicon venerabilis Hugonis de s. Victore pro omnium supratactorum confirmacione, 22. | de studio legendi, |

---

1 *hinter* manum *ist* cuilibet *gestrichen.* 3 ff. *am Rande rot als Überschrift für die Folienbezeichnungen des Registers:* Numerus foliorum | in hoc registro. 20 De — gravitate *rot.* 23 potest *hinter* eorum *gestrichen.*

de ortu theorice, practice, mechanice. Divisio et diffinicio philosophie. Que artes preci- | pue legende sint. Quid sit necessarium studio. De | ingenio. De modo et ordine legendi. De forma discendi | et de dis- 23 | posicione ad sapienciam. |

Item de modo et forma discendi secundum sentencias sanctorum patrum et quomodo se ipso melior fiat. 24. |

Ad laudabilem amatorem sapiencie quomodo quatuor requiruntur. |

Item de studio legendi et querendi secundum doctrinam prefati Hugonis. Diverse intenciones studendi et de modo applicandi se | ad studium sapiencie. |

De studio divinarum scripturarum. Quid sit bibliotheca. | Que sint scrip- ture apocrife. |

Apologia seu excusatoria recapitulacio eorum, que circa presens registrum collecta et premissa sunt. Et quid de hoc sentiendum, | quod eciam sancti doctores et magis eximii videntur quinque repugnantes ponere sentencias. |

Item exhortacio alia ad discendum et studii recommendacio. | 25. |

De diversa qualitate et disposicione discencium et studencium et quomodo ingenium usu iuvatur. 26. |

Quomodo debemus disponi pro studio sciencie et sapiencie et quibus impedimentis indisponimur. 27. |

De processu et ordine in acquisicione sciencie, et ibi multa et pulcra declarantur de viribus anime. 28. |

De modo, forma, fine et intencione discendi. 31. |

Quomodo ex cognicione nostri in Dei cognicionem devenimus et ascendimus. |

Item modus et forma studendi b. Thome de Aquino.

De humilitate observanda in studio et de eius opposito scilicet superbia. 32. |

Item quomodo debet esse dispositus qui wlt bene et utiliter studere. De arte memorativa. 33. 33. |

Item de ordine legendi et de libris et materiis legendis presertim a religiosis. 34. 34. |

Quomodo pauca legenda sint. Et ponitur ibi venerabilis Johannes Gerson. |

Iterum alio modo de studio et modo discendi et de sciencia virorum religiosorum qui sunt in statu perfectionis. | Et ibidem ponuntur quatuor gradus. 35. |

De exercicio virorum spiritualium pro acquirenda vera spirituali sciencia, quod consistit in meditacione. 36. |

Quomodo studiosa et devota mens, ut illuminetur per sacras revelaciones a Deo et angelis suscipiendas. 37. ‖

*f. 1*v.* 39 De quibusdam proprietatibus sacre scripture et de septem regulis in eadem sacra scriptura Ticonii. | Iterum quid studium impedit. |

40 De quatuor gradibus quibus exercetur vita iustorum et quibus ad regnum perducitur celorum. | Item quomodo legenda sit ipsa sacra scriptura secundum 4 sensus. |

41 De laude et preconia scriptorum manualium et precipue impressorum librorum. |

43 Sequitur tunc post prescriptum prohemium introductorium armarium, ubi copiose satis et luculenter | ostenditur et exponitur in titulis precipue primo ipsius litere A | et in aliis, quis sit ordo librorum ibi repositorum et quomodo omnes libri ordine suo et qualitate sua subordinate deserviunt sa- | cre theologie secundum eius quatuor sensus et quomodo ipsa sacra theologia est comparative quedam spiritualis domus devote mentis, quam inhabitare debet | in huius exilii peregrinacione, ut celestem Jherusalem feliciter possit attingere. Hic recurrat lector ad primos titulos, qui sunt sub literis | A. B. C. et precipue ad 2. et ponuntur foliis 43. 51. 58., et eciam in ceteris titulis de his aliquid agitur. |

Primo ponuntur libri iuris canonici; 2. libri biblie cum quibusdam sibi subservientibus, ut sunt concordancie maiores et minores, | flores concordanciarum biblie, scolastica historia, ecclesiastica historia, tripartita historia etc.; 3. ponuntur sub C commenta biblie etc. | et sic continenter secundum literam alphabeti et titulos, et quilibet titulus habet suam latam et sufficientem exposicionem, in quibus exposicionibus | multa et varia hauriri et inveniri possunt utilia, que sincerum et humilem dirigere et illuminare poterunt lectorem. |

43 A Unde, ut dictum est, A continet libros | iuris canonici et summas ex eis formatas. |

51 B Biblias reponit cum suis attinenciis. |

58 C Sensum allegoricum describit, licet eciam | aliorum sensuum frequenter apponuntur exposiciones | propter colliganciam librorum. |

67 D
77 E > Ponunt sensum anagocicum biblie et | hic magis est legen-
82 F

dum devotis et | sinceris fratribus, qui volunt illuminari | in intellectu et inflammari in affectu, precipue | in litera D, ubi late agitur de mistica theologia | secundum anagogicas et purissimas ductiones | sursum. Et de hoc videantur que infra sunt satis late sub litera D folio 67. |

94 G Continet libros historiarum, non que | in biblia ponuntur, sed alie historie et gesta | varia, que pro historia biblie valent. De- | clarantur et passionalia, cronice, legende | sanctorum et eciam gesta philosophorum, ipsum speculum | historiale, que omnia ordinantur ad intelli- | gendum dicta theologie et sanctorum doctorum. |

99 H Deservit tropologie et moralitatibus | et ibi depingitur utilis tabula deserviens | valde libris sub litera H positis ostendendo | omnes virtutes infusas et acquisitas theolo- | gicales et cardinales et quas quelibet harum | habet annexas et que sunt vicia opposita. | Et hic volens fieri virtuosus occupet se, ut | sciat ad quid tendere debeat et quid et quantum | adhuc desit sibi, ut et illud acquirat. |

118 J Continet libros de diversis exemplis et | revelacionibus factis quibusdam personis. |

120 K Colligit paucos libros artis medicine. |

122 L Hic ponuntur libri originales doctorum | approbatorum et precipue qui magis precipui | habentur. |

134 M Connectit varios voccabularios, aliqua | grammaticalia de proprietatibus vocabulariorum. |

136. Comportat libros aliquos arcium libe- | ralium et scienciarum speculativarum et naturalium. |

139 O / OO habent libros pro sermonibus. Similiter litera P. |

155 Secuntur annotaciones aliquorum autorum et precipue katholicorum | et eciam philosophorum cum titulis quorundam librorum eorundem, qui | communiter habentur et haberi possunt apud nos cum adiunctione temporum | per cifras in marginibus quibus viguerunt. Vide plenius infra | in folio 155 et sequentibus. Hanc clausulam precedere debet sequens notabile. |

149 Annotaciones breviter posite titulorum librorum sacre scripture | ipsius tocius biblie et divisiones distinctionesque et in genere, que materia in singulis ipsis libris tractetur et quot | capitula quilibet contineat cum remissionibus eorundem librorum, ubi ex- | ponantur in libris librarie istius. De hoc vide infra folio 149. |

171 Tractatus de 72 interpretibus et de eorum maxima sapi- | encia et nominibus et quas solverunt questiones ipsi Ptholomeo. |

176 176. folio continuantur litere alphabeti que faciunt remissio- | nes tocius registri et incipitur a G usque ad K. |

182 Sequitur fasciculus temporum Carthusiensis in Colonia. G 26 / 27 . |

265 265. folio iterum continuatur predictum registrum ab L usque | ad finem. |

In ultimo assere ponitur, quomodo devotus homo poterit | condimentare septem psalmos penitenciales | pro pingwiori devocione et maiori merito consequendo. |

Premissa in hoc folio cum suis remissionibus dignentur, rogo, notare | et intellectum capere, presertim aliqui videlicet illi qui vel ex ignorancia | vel nescio alia passione murmurant, derident et reprehendunt ordinem | et locacionem librorum factam pronunc in libraria et studiose legant | ea que scripta sunt circa titulos librarie et reperient, quod non | casualiter seu ad libitum ipsius librarii sic locantur, sed re vera, ut | ordo exposcit materiarum in ipsis libris contentarum et artificialiter, | ita quod ipsi sacratissime theo-

---

4 f. *in der Hs. vor* 3. 10 Similiter litera P *nachgetragen. Unter der Zeile* Habent — P *gestrichen* saec. XV ex.: 143 P Componit libros breviariorum *(dazu nachgetragen* saec. XVI in.: sed hec hoc hodie confusum et omnino permutatum est*)*. 146 Q Hic sunt repositi libri in wlgari sermone conscripti. 11 f. Secuntur — eorundem *rot.*

logie tamquam architectonice omnes alie | facultates subserviunt et ancillantur quelibet suo modo. | De hoc vide hic infra folio 50 et eciam alias. ‖

b) Schlagwortregister.

Das auf fol. 1^{v}—12^{v}, 175—181, 264—287^{R} verteilte, um 1500 verfaßte Schlagwortregister hat nur einen Teil des Bibliotheksbestands bewältigt, ist überdies durch Verlust der unteren Blatthälfte von fol. 175, der ganzen Bll. 176—178 u. 180 beeinträchtigt. Der Schreiber hat die Seiten durch je 1 Senkrechte an den beiden Seiten, 2 Senkrechte in der Mitte, 1 Wagrechte oben eingeteilt, fol. 1^{v}, 3^{v}, 5^{R}, 7^{v}, 9^{v}, 11^{v}, 175^{v}, 179^{v}, 181^{v}, 264^{v}, 266^{v}, 268^{v}, 270^{v}, 272^{v}, 274^{v}, 276, 278^{v}, 280^{v}, 282^{v}, 284, 285^{v}, 286^{v} oben links große farbige Initialen A, B, C, D, E, F, G, I, K, L, M, N, O, P, Q, R, S, T, U, X, Y, Z gemalt, in die Streifen an den Längsseiten und in der Mitte der einzelnen Seiten mit jeder der durch die großen Initialen bezeichneten Abteilungen neu beginnende, kleinere rote Buchstaben A etc. gesetzt. Die Schlagwörter sind zumeist rot unterstrichen oder ihre Anfangsbuchstaben gerötelt, die Hinweise auf Signaturen und Seiten zumeist rot geschrieben.

A *f. 1^{v}.*

L Alanus de planctu nature H. 115; de ceteris eius scriptis vi- | de infra folio 165. | *f. 2^{R}.*

N Anthonii Paduensis alias Parmensis — bis — postille de tempore plane et dulces O. 8, 9, 10. ‖

De animalibus 19 libri Aristotelis, secundum aliquos circa hos libros questiones A. 17. | *f. 2^{v}.*

R Arbor consanguinitatis et affinitatis cum apparatu Johannis Andree, A. 3, 43, E. 18, H. 68. |

Arra anime Hugonis de S. Victore L. 11, F. 19, C. 18. | Ars notoria, de illius periculo et eius detestanda execracione A. VIII[1]. ‖

U Aurea turris decretorum Johannis Turricremata cardinalis, qui ipsum decretum | redegit in 5 libros ad numerum 5 librorum decretalium H. 74. ‖ *f. 3^{R}.*

B *f. 3^{v}.*

A Basilius de laude solitarie vite O. 44. ‖

J Biblia. | *f. 4^{v}.*

Biblia Marie D. 9. |

Que requiruntur ad concordandum inconveniencias sentenciarum sacre scripture | et ea, que videntur mendosa, ad veritatis lucem exponenda sint, E. 6 | in ultimo folio. ‖

C *f. 5^{v}.*

A Catholicus, sermones sunt faciles O. 113. ‖

J Cirilli episcopi Jherusolamitani epistole ad Augustinum, H. 67; | de miraculis Jeronimi H. 79; | quadripertitum G. 20, B. 47. ‖ *f. 6^{R}.*

243, 31 Premissa — 244, 2 alias *rot.* 20 bis *rot interlinear.* 25 A. 3, H. 68 *interlinear.* 26 f. Ars etc. *nachgetragen,* 1 *verb. aus* 2. 28 f. *nachgetragen.*

f. 6v. O Conradi Pragensis postille dominicales O. 5.
Consolacio theologie Johannis de Tambaco, et dicitur Liber puellarum, vide infra Liber puellarum. ‖

f. 7r. R Crucis dominice valde dulcis oracio, contemplacio et veneracio L. 77. | Duo sermones valde dulces de ea O. 113. Crux claustralis O. 44. ‖

f. 7v. D

A Dampnacionis et perdicionis 12 cause que | maxime apparent in his temporibus nostris O. 40. |

E Deus quomodo diffinitur enigmatice et pulchre per 23 diffiniciones C. 27. |

Decretum abbreviatum sive summarius divisivus tocius decreti | A. 1, A. V[2], A. 10, H. 105, H. 119, | H. 74, A. 4, A. 60, A. 10[2]. |

In decretis et ceteris libris iuris volens proficere videat rudimenta et | introductoria in hoc registro folio 42 et 43. |

Sentencie distinctionum et causarum tocius decreti summarie ponuntur | A. 4[1], A. X[2], et ibidem nota diligenter. ‖

f. 8r. J Dictionarius abbreviatus O. 35[1], H. 118, 119, H. 126, et dicitur eciam flosculus dictionum. |

De discrecione spirituum Heinricus de Hassia, incipit 'Sicud in philosophia' H. 21. | Sed de instinctibus spirituum 'Semen cecidit' Frimarie vide infra folio 180. ‖

f. 8v. O Donatus spiritualis C. 14, C. 69. ‖

f. 9v. E ‖

f. 10r. L De electione prelati sermo O. 22. Item tres sermones C. 69. Item omnia que ad eam | requiruntur in forma et confirmacione etc. H. 144. |

Elizabet vidue duo sermones O. 9. Item tres O. 69. ‖

f. 11v. F ‖

f. 12v. Vide continuacionem huius alphabeti folio 175. ‖

f. 175v. G ‖

⟨H⟩ ‖

f. 179r. U Hugonis cardinalis postille — bis — super evangelia dominicalia breves et bone O. 6, 7. ‖

f. 179v. I ‖

f. 181v. K |

A ⟨K⟩atherine virginis, de eius concepcione et vita longe | habetur H. 7. ‖

f. 264v. L |

A Lacrime naturales, 'decem habentur proprietates', O. 16, 'et secundum | has proprietates sorciuntur totidem effectus spiritualis gracie'. ‖

f. 265r. J Lingue vicia — Johannis Gews Wiennensis — corriguntur copiose O. 35[3].

---

20 f. Sed — folio 180 *am Rande nachgetragen.* 26 *rot durchgestrichen.*

Liber puellarum alias Consolacio theologie OO. 15, item H. 107, item F. 1, est exerptum. ‖

U Lumen anime C. 46, O. 88. ‖ *f. 266R.*

M | *f. 266V.*

A Maffei Vegii Laudenensis dyalogus arguens vitam et statum hominum, in quibus | veritas wlneratur, poetice procedit O. 35[3]. | C. 45, | eiusdem tractatus optimus et magistralis de perseverancia in religione per 7 libros. |

De Machameto O. 10. |

Mandevelt, itinerarius O. 94, G. 29. |

Mathie de Legnitz postille super epistolas dominicales bene valentes O. 14. |

Maria Dei genitrix, id est theothocon. | Volentes feliciter affici circa eam poterunt recurrere ad hec que in | libraria nostra sunt reposita, videlicet tractatus, | sermones, | laudes, | exempla et oraciones. |

Mariale maius H. 60. |

Quatuor libri de vita et virtutibus Ma- | rie Alberti Magni H. 57. |

De laudibus Marie, et sunt questiones de vita et laudibus eius Alberti H. 58, 60. |

Philozophia Marie habens 23 libros H. 59. |

Descripcio Marie per Johannem Dam(ascenum) A. 31. |

Speculum paciencie Marie per dominum Sebastianum A. 11. |

Sermo optimus de Maria 'Signum magnum' D. 68. |

Sermones O. 31. |

De concepcione H. 62, O. 21, C. 66, C. 42. |

Biblie b. Marie D. 9. |

Maxime theologicales sive dignitates, | excellencie, regule gloriose et generales | cum commento Alani O. 29, | E. 12[2], | A. 39. ‖

E Metra biblie O. 5, B. 15, C. 51, B. 13, B 32, H. 141. | *f. 267R.*

Methodius martir, episcopus Parisiensis, eius liber quem transtulit de Hebreo | de regnis terre et fine seculi H. 29. |

J Milicie Pragensis magistri postille de tempore et de sanctis, bis, O. 2, 3, 4. ‖

O Contra mortis metum consolatorium, id est de morte non metu- | enda *f. 268R.* item G. 28. |

U De mundi statu huius temporis doloso et miserabili sermo O. 33[2].

N ‖ *f. 268V.*

J Nicodemi evangelium G. 25, L. 40. ‖ *f. 269R.*

O De noviciis multe doctrine O. 68. ‖ *f. 269V.*

O ‖ *f. 270V.*

M Omelie per anni circulum ut leguntur in matutinis valde morales *f. 271R.* O. 1, | 18, | 27[2]. ‖

R Oracio dominica exponitur O. 1. ‖ *f. 271V.*

---

34 *nachgetragen.* 37 *nachgetragen.*

f. 272V. P |

A De pastoribus et prelatis et sacerdotibus sermones O. 15, | O. 1. |
Passio Christi, prout predicatur in bona sexta feria; ubi possit queri in | libraria vide hic in registro folio 139 in cedula infixa, O. 33[2]. |
Pantheon liber de 7 donis spiritus sancti O. 28, vide de illis 7 donis H. 54. ‖

f. 273R. E De perseverancia in religione 7 libri optimi et magistrales Maffei | Vegii Laudunensis, theologi et poete. |
Petri Blesensis epistole, H. 86. |
J Phisologus de naturalibus proprietatibus 12 animalium O. 12. ‖

f. 274R. U Puellarum liber, vide supra Liber puellarum. ‖

f. 274V. Q |

A Quadripertitum Cirilli, vide supra Cirilli. ‖

f. 276V. R |

A Racionale divinorum Wilhelmi episcopi A. 4[2], item A. 35. |
Racionale operum divinorum Mathei de Cracovia H. 80, H. 106. |
E Regule iuris, apparatus domini Dyni super eisdem A. 3. |
Regula b. Basilii, | Augustini, | Francisci, | Benedicti D. 2, F. 12. ‖

f. 277V. U Rudimentum doctrine fratris Gilberti de Tornaco. ‖

f. 278V. S ‖

f. 279R. E Secte diverse hominum describuntur H. 77, O. 10. Ibi eciam notantur diverse hereses, | item H. 3, H. 2. |
J Sinonima Ciceronis ad Lucium Victurium H. 48. ‖

f. 279V. P Speculum sacerdotum O. 9. ‖

f. 280R. U Summa. |
Raymundi A. 7, A. 8, A. 59, A. 47. |
Goffredi de Torno super titulis decretalium A. 9. |
Wilhelmi A. X bis. |
Confessorum A. XI. Summula iuris A. 33. |
Petri Quesnell A. XII. |
Heinrici Boych A. 13, L. XI, A. 60. | Supplementum illius summe A. 62, A. 48, L. XI. |
Pisani A. 15, A. 16, A. 17, A. 61. |
Astaxani sive Astensis A. 18, A. 13. |
Angelica A. 27[2]. |
Anthonini A. 34. |
Summa Raynerii appellata Pantheologia H. 128. |
Summa decretalium A. 31. |
Summa Heinrici Boych A. 13, A. 60, habetur hic supra. |
Summa confessionis Anthonini A. 59[2]. ‖

f. 280V. T

E Terra sancta, cur eam Deus diversis exposuit flagellis et de peregrinacione | in ea O. 101. Descripcio eius O. 12, L. 40, B. 47, G. 17. |

4 O. 33[2] *nachgetragen.*

Ternarius sive Parvum bonum vel de regimine consciencie sive Stimulus consciencie Bonaventure | O. 12, E. 17, E. 22, E. 38, F. 53, F. 55, G. 29, H. 65, H. 76. |

Ternarius super evangelia dominicalia tocius anni L. 40. ‖ *f. 281R.*

H Thurcus, eius epistola ad papam G. 29[2]. Epistola Pii pape notabilis valde ad Thurcum H. 51. ‖

R Tribulacio. | *f. 282R.*

Remedia, doctrine, regimen, avisamenta, cautele, que haberi | debent, quando tribulaciones, angustie et persecuciones insurgunt, | presertim tempore heresum et antichristi. De his omnibus videre poteris pulcre | et magistraliter atque salubriter in 2. parte de vita Christi | cap. 41 C. 71. Eciam quomodo dinoscantur deceptorie revelaciones | dyabolice et fallaces devociones et lacrimaciones etc. H. 91. |

Trium regum historia licet apocrifa L. 40. |

U Tondali militis Hibernensis visio O. 33[2]. ‖

U ‖ *f. 282V.*

J Visitacio que fit a prelatis, eius forma et omnia que requirit, H. 144. | *f. 283R.* Sermones octo C. 69. |

Villanus de tempore, sunt sermones faciles, breviter sentenciat evangelia dominicalia | per articulos O. 119. ‖

O Vocabularius O. 9. | *f. 284R.*

U Wasmodi sermones super dominicalibus evangeliis et epistolis O. 1. | Idem super psalterio C. 29. ‖

c) Standortsregister.

Registrum Carthusiensium prope Erffordiam pro sua libraria. | *f. 43R.*

Armarium presens inprimis continet corpus iuris | canonici cum apparatibus et collectis summa- | riis; ipsi quidem sacri canones, dum fabrice sive do- | mui spirituali ipsius anime ex quadruplici sacre | scripture sensu consurgenti et in reposicione sive locacione librorum huius armarii consignate pacem | studiose defensando procurant, quasi muros et antemurale circumcirca muniens contra conturba- | ciones opponunt se. | Hunc verborum tenorem sumpsit ipse presens titulus ex loci sui circumstancia et qualitate, cui parvus murus pro | eorum, que continet, defensione anteponitur. Sic quatenus mens humana | in perfectionis fastigium erigatur et crescat et, ne adversitatibus et consciencie scrupulis molestantibus inquietetur | sacrorum plerumque canonum moderante et muniente indiget illustracione. Sunt denique omnes huius biblio- | thece libri sic coordinati ad invicem ad quadruplicem sacre scripture sensum capescendum,

---

15 *Nachtrag.* 19f. *Nachtrag.* 25 Registrum Carthusiensium *golden*, prope — libraria *rot.* 32—33 ipse — pro *hinter* opponunt se *mit Verweisungszeichen.* 32—37 Hunc — illustracione *rot.*

quasi | ipsi menti humane domus spiritualis, in qua, quamdiu peregrinamur a Domino, inhabitet, deambulet et crescat, | construatur. Et quia matris ecclesie pietas alumpnorum suorum, quos alcius et intimius complectitur, profectui consulens | ab eorundem detrimento sub anathematis censura legum et phisice studium saltem scolasticum | relegat, ut ad alciores et diviniores promoveat profectus, idcirco presens armarium religiosis deputa- | tum mentibus, parum de talium facultatum libris reposuit. |

A primo. Decretum Graciani, in quo diversas diversorum patrum regulas in quamplurimis | locis vage sparsimque dispersas componit et earum contrarietates inter- | iectis distinctionibus unit. Et distinguitur in tres partes: prima deputatur ministeriis, 2. negociis, | tercia ecclesiasticis sacramentis. Apparatum circa textum scriptum primo Johannes Theutonicus comportavit, | sed dominus Bartholomeus Brixiensis eundem in melius reformavit supplendo defectum, ubi correccio | necessaria videbatur propter subtractionem decretalium et diminucionem earundem vel propter iura, que supervenerunt de | novo, interdum eciam soluciones interponit, quas Johannes pretermisit. Ibidem in primis foliis | premittitur breviter aliquod scriptum, quod ponit Johannes Faventini, in quo ponit differencias inter decretum, | canones, decretales, consilium, preceptum et ponit originalia concilia et divisionem decreti. Sub- | iungitur ibidem decretum abbreviatum. Item ibidem figura distinguens corpus iuris. Item | breviature et allegaciones decretalium. Allegaciones librorum legalium. Breviatura | alphabetica. |

A I[2]. Decre- | tum cum apparatu | papireo et mar- | garita decreti. |

A II. Liber decretalium cum apparatu domini Johannis Andree, ubi et per totum appo- | nuntur postille diligentissime conscripte. Premit- | titur eciam ante ipsum librum quoddam principium sive prohemium similiter ipsius Johannis Andree. | Dividitur autem ipse liber in V libros parciales, qui differunt penes materiam, de qua sunt; unde sunt versus: |

'Pars prior officium creat ecclesieque ministros.
Altera dat testes et cetera iudiciorum.
Tercia | de rebus et vita presbiterorum,
dans thorum recte nubere quarta docet.
Ultima de viciis | et penis tractat eorum'.

In principio huius voluminis describuntur quidam termini, de quibus agitur in libris | parcialibus | decretalium secundum ordinem eorundem librorum, A. 27 in vocabulario.

A III primo. Sextus liber decretalium cum apparatu domini Johannis Andree super | eodem. Item apparatus domini Dyni | super regulis iuris.

---

8 ff. *am rechten Rande von anderer Hand* saec. XV: Summarius divisivus | tocius decreti H. 105 | et est decretum abbreviatum. *Dann rot:* Item hic | A. V[2]. 17 f. *am rechten Rande:* hoc habetur hic in cedula. 23 *am linken Rande nachgetragen, später wieder getilgt.* 24 *am Rande,* Registrum 5 librorum | decretalium A 4[1]. 36 A — vocabulario *nachgetragen.* 37 primo *über* III *nachgetragen.*

In principio huius voluminis habetur summa quarti libri decretalium compilata per dominum Johannem Andree. Item ibidem apparatus eiusdem super arbore consanguinitatis et affinitatis. |

A ^{2}III. Clementine optime correcte cum bonis postillis et cum apparatu domini Johannis Andree | bene correcto. Has Clementinas Clemens papa quintus fecit compilari. |

A ^{1}IIII. Textus decretorum nudus sine apparatu. Premittitur tamen ibi tractatus sive summarius, in quo declaratur modus | agendi in libro decretorum, et summarie ponuntur sentencie distinctionum et causarum totius decreti. In fine libri ponuntur | alphabetum iuris et registrum quinque librorum decretalium et rubrice iuris civilis etc. |

A ^{2}IIII. Racionale divinorum Wilhelmi episcopi Minacensis et ibi registrum premittitur. Eciam habetur infra A. $\begin{cases} 22 \\ 35. \end{cases}$ Et ibi vide, | quare in octo libros dividitur et quid in quolibet pertractetur. |

A V. Decretum abbreviatum, eciam supra A. 1, item A. 10, H. 119, O. 44, | item H. 105 et summarius divisivus tocius decreti. ||

A VI. Apparatus decretalium domini Innocencii pape IIII. In primis foliis ponuntur | casus summarii super libris earundem decretalium. | *f. 43V.*

VII. Summa prima Raymundi, et est textus cum glosa et sunt 4 libri parciales et habentur in | fine duo registra sive tabule; prima continet capitula et | titulos per singulos libros, secunda continet materiam librorum secundum ordinem alphabeti. | Eciam habetur F. 37. |

VIII. Summa secunda Raymundi. Similiter textus est cum breviori glosa. In fine habetur tabula, in qua | ponuntur capitula, id est casus in singulis rubricis per totam summam Raymundi. |

IX. Summa super titulis decretalium Goffredi de Turno, in qua plene invenitur, | quidquid alibi sparsim queritur; in qua | eciam in suis tractatibus omnia deciduntur et tam rudes in iure canonico quam provecti inveniunt vias luminosas, per quas data copia disserendi errores eliminare poterunt antiquos | et cetera multa in prohemio huius summe pollicentur, de quibus ibidem videre poteris. |

X. Summa Wilhelmi habens 4 libros parciales, quibus premittitur in ^{1}principio voluminis tabula | secundum ordinem alphabeti demonstrans materiam tocius summe. |

---

5 f. Has — compilari *nachgetragen.* *Am Rande rechts:* Nota hic transposicionem | titulorum, *links neben* A V: b, *neben* A ^{1}IIII *und* ^{2}IIII: a. 15 f. eciam — decreti *nachgetragen.* 22 Eciam — 37 *links am Rande nachgetragen.* 19 *und* 23 prima *und* secunda *über* Summa. 23 f. *links am Rande rot:* Vide cedulam infixam | quia hic numerus bis ponitur. *Der Zettel fehlt.* 26 *links am Rande von 1. Hand:* Goffredus. 32 f. *am Rande links:* Vide hic ce- | dulam infixam. *Der Zettel fehlt.*

XI. Summa confessorum fratris Johannis de ordine predicatorum, quam fecit ad instructiones | confessorum, et distinguitur in 4 libros ad modum summe | Raymundi, cuius ordinem et titulos prosequitur. Sunt eciam ibidem in fine 4. libri apposite | addiciones ex sexto decretalium, quantum pertinere videtur ad materiam eiusdem summe ac sub | eisdem titulis et numero questionum. Habetur in fine voluminis longum registrum secundum ordinem alphabeti continens | materiam libri et remittens ad eandem. |

XII. Summa Petri Quesnel de ordine s. Francisci directoria iuris in foro | consciencie et iudiciali. Et dividitur in 4 libros. In primo pertractatur de summa trinitate et fide katholica | et de 7 sacramentis, — — — | in IIII. de his, que | ad ius vel iudicium pertinent, ut omnia fine debito ordinentur. |

XIII. Summa Henrici fratris ordinis s. Francisci de Merseburg quondam lectoris in Magdeburg. | Et dividitur in quinque libros secundum quinque distinctiones decretalium. In primo libro | agitur de constitucionibus ecclesiasticis, de ordinacionibus clericorum et eorum officiis et preparatoriis | iudiciorum, in 2. de iudiciis et processu iudiciorum, in 3. de vita et honestate clericorum | et de rebus ecclesiasticis, in IIII. de matrimonio et eius impedimento, in V. de criminibus et penis. | Descripciones quorundam terminorum iuridicorum A. 27, A. 2, A. 36. | Alique decretales. | Tractatus Johannis de Deo Hispani tractans summarie et pulchre de dispensacionibus secundum diversos | personatus et dignitates. | Decretales Bonifacii, ubi dispensatur cum fratribus sanctorum Dominici et Francisci ad predicandum et confessiones audiendas etc. |

XIIII. Supplementum summe Henrici. Ibi ponitur prologus super summam Henrici et subiungitur | ipsum supplementum. | Hic liber repositus est | infra A. 62. | Modus et forma predicandi et exhortaciones ad certos personarum status. H. 38, H. 65, H. 112. | Sermones de precipuis quibusdam festis. | Sermo optimus de quadruplici domo scilicet ⟨ virginali materiali. | spirituali eternali. | Quindecim signa ante diem extremum. ‖

f. 44R. A. XIII. Prima pars summe Astensis continens primos V libros eiusdem summe. | Primus est de X preceptis — | — —, quintus de pe- | nitencia. Et ibidem inchoatur in fine voluminis sextus liber et completur in 2. parte. |

XIIII. Secunda pars Astensis continet ultimos tres libros scilicet sex-

---

1 ff. *links am Rande:* abbreviacio habetur infra A. 63 in Theutonico. 10 *kurze Inhaltsangabe fortgelassen.* 12 *links am Rande:* diu est amissa. | Eciam habetur infra, | L. XI., A 48. *über* Henrici *nachgetragen* Boyck. 16 *am Rande links rot:* hic positi sunt duo libri | summe Astensis, ut in proximo notatur | folio in principio. 21 *links am Rande rot:* queratur A. 60. 25 f. Hic — A. 62 *am rechten Rande nachgetragen.* 26 f. *zu* Modus *am linken Rande:* Alanus episcopus ordinis heremitarum. 27 H. — 112 *nachgetragen.* 31 XIII *verbessert aus* XVIII. 31 ff. *am linken Rande nachgetragen:* Hii duo libri repositi | sunt ad numeros supra | 13 et 14. Et habentur eciam | impressi hic supra | A. 18 in cedula. | 32 *kurze Inhaltsangabe fortgelassen.*

tum de sacramento ordinis — — — — | octavum de matrimonio. Continentur eciam ibidem pro evidencia | tocius summe Astensis due tabule, una circa medium voluminis, alia in fine. | Tabula prima de exposicione et descripcione difficilium vocabulorum contentorum in corpore iuris | et de eorum significacionibus secundum ordinem alphabeti. | Secunda tabula eciam secundum ordinem alphabeti super totam istam presentem summam valens ad inveniendum | materiam, quam quis querit. |

XV Summa Pisani prima. | . *f. 43v.*

XVI. Summa Pisani 2. |

Primo
XVII. Summa Pisani 3. | Questiones circa 19 libros de animalibus; in fine ponuntur tituli earundem questionum; item tituli de motu cordis, | sed liber non habetur. |

2
17. Gemma anime. Est autem liber de divinis officiis in parte quasi precedens racionale divinorum et sic appellatur, quia, | sicut aurum gemma ornatur, sic anima divino officio decoratur, et continet 4 libros: | Primus est de missa, secundus de ecclesia et horis canonicis, tercius de solemnitatibus, quartus de concordia officiorum. | Statuta provincialia episcopatus Maguntinensis. ‖ *f. 45 R.*

A. 18. Summa Astensis sive Astaxana impressa. Ponuntur in principio generales breviature, que in toto corpore iuris | occurrunt et quomodo legantur, et divisio corporis iuris tam canonici | quam civilis et libri utriusque, quod deservit his, qui inexperti in talibus | inveniuntur, ut possint summas doctorum debite legere et intelligere. | Secundo premittitur quedam tabula secundum ordinem alphabeti, ut facilius | in presenti summa, quod quis quesierit, valeat invenire. | Ponuntur hic quedam epistole misse ad autorem huius summe. | Consequenter subiungitur ipsa summa, que in octo libros parciales distincta est. | Primo de decem preceptis moralibus — | — — Octavo de matrimonio. | Deinde subiungitur de significacionibus modorum iuris et modus | allegandi iura canonica et civilia, sicut eciam habetur supra in primo folio. | Postremo additur ordinacio titulorum decretalium et legalium secundum | ordinem alphabeti et eciam signatur ibidem simul qui sunt tituli decreti | de quorum materia agitur in hac summa. ‖ *f. 43*R.*

XIX. Liber quintus decretalium cum apparatu et titulis aliquibus aliorum librorum. Anteponitur enim hic | huic quinto libro quoddam collectum ex diversis libris decretalium per titulos sive capitula XII, ut signatur in | *f. 44R.*

---

1 *kurze Inhaltsangabe fortgelassen.* 13 *Am linken Rande* 36 *gestrichen und nachgetragen:* Hic liber translatus est | supra A. 17[2] | et hunc 36 et | 37 occupat 3. pars summe Anthonini. | *f. 43v*: 17[2] Gemma anime Johannis Beleth. De hoc titulo vide infra A. 36, unde liber transpositus est huc. | Statuta provincialia episcopatus Moguntinensis. Eciam A 57. | *am linken Rande nachgetragen:* Johannes Beleth, *am rechten Rande:* Eciam habetur H. 87, | H. 90, | H. 100. | 27 *Inhaltsangabe von uns fortgelassen.* 33 XIX *nachträglich vor getilgter* XX.

assere primo. | Registrum Caldrini in concordanciis decretorum et decretalium et veteris et novi testamenti. | Lumen anime abbreviatum, A. 31. Auctoritates sive flores decreti et librorum Aristotilis et aliorum philosophorum secundum duas tabulas alphabeti. |

*f. 43*V.* XX. Digitus sive repertorium quinque librorum decretalium. Textus 6. libri decretalium. |

21. Tabula sive registrum super summa Anthonini, et in illo | libro continentur quinque partes principales. Due prime partes convenienter nominantur | tabule, alie autem tres partes describuntur sub nomine notularum. Tabula prima — — — Si quis has tabulas et notulas diligenter inspicere voluerit, inveniet | singulares et pro omni statu hominum materias necessarias, quas se minime | inventurum sperasset. | Speculum paciencie virginis Marie, quod comportavit egregius dominus doctor Sebastianus | Weynman, quondam plebanus ad beatam Mariam Erffordie, et contulit Carthusiensibus, ut orent pro eo. | 1. Continet hoc speculum hic notata capitula. De dolore virginis in puericia filii sui habito. | — — — | 14. De morte et assumpcione beate Marie virginis. ‖

f. 44R. primo XXII. Repertorium magistri Wilhelmi Duranti. |

f. 45R. 2 22. Racionale divinorum Wilhelmi, episcopi Altisiodorensis et postmodum Pictaviensis, et dicitur | ideo Racionale divinorum, eo quod eorum, que in ecclesiasticis et divinis officiis aguntur et in rebus | et ornamentis, continet raciones videlicet, quid significent vel figurent, et continet octo libros. | In prologo ipse se nominat | Gwilhelmum, Mimacensem | episcopum, et summam compilavit | anno Domini 1286, ut habetur in octavo libro | de epactis. | In primo agitur de ecclesia et ecclesiasticis locis et ornamentis, de consecracionibus et sacramentis. | — — — Octavo de compoto et kalendario. |

f. 44R. 1 XXIII. Casus in terminis quinque librorum decretalium. |

2 XXIII. — vide in cedula. |

*f. 43*V.* 23[2]. Casus summarii Bernhardi Greci ex quinque libris decretalium | Gregorii pape, insuper ex sexto decretalium Bonifacii pape. | Epistola Luciferi principis tenebrarum multum terribilis ad principes et prelatos ecclesie | moderne. | Casus papales et episcopales et alii, qui necessarii sunt, ut

---

1 *über* Caldrini *rot nachgetragen* Johannis. 6 *darunter nachgetragen:* XXI vide in cedula hic infixa. 10 *nach* tabula *7 Zeilen von uns ausgelassèn.* 16 *12 Zeilen von uns ausgelassen.* 18 primo *nachgetragen.* 19 *am Rande f. 44R nachgetragen:* 2 XXII. Racionale divinorum. De hoc libro vide in sequenti | folio, ubi stetit 35, quia inde | huc translatus est. | 22 *über gestrichener* 35, *unter* 35: hic liber translatus | est ad A. 22. | 23 ff. prologi — epactis *am rechten Rande nachgetragen.* 26 *von uns 5 Zeilen Inhaltsangaben fortgelassen; rechts am Rande nachgetragen:* vide de ritu, cerimoniis | et sacramentis ecclesie H. 83. 28 1 *nachgetragen.*

sciantur. | Vocabularius iuris collectus quoad primam partem, videlicet iuris civilis ex libris codicis et | digestorum. Quo autem ad 2. partem videlicet iuris canonici ex rubricis libri decretalium, ut | siquis audierit aliquem terminum, cuius significacionem aut proprietatem ignorat, non sit necesse recurrere | ad apparatus et exposiciones longas doctorum, sed prompte habere secundum ordinem alphabeti poterit. A. 28. | Repeticio doctoralis illius rubrice in Clementinis de celebracione missarum et de | horis canonicis diligenter et studiose dicendis cum obiectionibus et conclusionibus, et est utilis valde. |

Circa summulam Raymundi scripta pulcra cum questionibus et sequitur ibidem exposicio textus | Lectura Johannis Andree circa arborem consanguinitatis et affinitatis et quomodo arbor debet formari. | Repeticio capituli 'Naviganti' de usuris. ‖

XXIIII. Digitus iuris secundum ordinem alphabeti docens, quomodo *f. 44R.* subtiliter et prompte quis sciat de quacumque materia, utrum et ubi habeatur in | libris decretalium. |

XXV. Registrum sive digitus iuris domini Jacobi de Castello. |

XXVI. Promptuarium iuris canonici. Hic ponuntur distinctiones et cause cum questionibus | et de his ibidem plura metra. Et similiter in aliis metris ponuntur consequenter tituli decretalium. | Doctrina brevis de modo legendi in iure canonico per breviaturas. | Vocabularius iuris canonici, ubi vocabula exponuntur et iura, que locuntur de eisdem vocabulis, annectuntur. A. 2, | A. 13, | A. 37. | Tabula continens titulos et inicia capitulorum ipsorum titulorum per V libros decretalium, similiter per VI. | Tabula secundum ordinem alphabeti docens, quomodo subtiliter et prompte quis sciat de quacumque materia, ubi et utrum ponuntur in decretalibus. Eciam habetur A. 24. |

XXVII[Primo]. Vocabularius utriusque iuris, in quo exponuntur termini magis usitati, cum aliquibus allegacioni- | bus. | Eciam A. 26, | A. 2, A. 13, A. 36. |

27. Summa Angelica de casibus consciencie, compilata | per venera- *f. 43*V.* bilem patrem Angelum de Clavasio ordinis s. Francisci, in qua summa | prompte et succinctim haberi possunt, que alias difficulter et diffuse pertractantur. |

28. Vocabularius terminorum iuris utriusque A. 23[2°]. | Fasciculus tem- *f. 44R.* porum factus a Carthusiensi et in Spira impressus. | Memoriale utriusque iuris concordanciarum metrice. |

---

13 canonici *über* iuris *nachgetragen; am linken Rande:* eciam habetur A. 26. 22 *am Rande rot nachgetragen:* eciam A. 27. 27 primo *nachgetragen.* 30 *links am Rande:* XXVII | vide hic in cedula. 30 f. *links am Rande nachgetragen:* Eciam habetur infra | A 62[2]. 34 ff. *gestrichen:* XXVIII Summula iuris cum descripcionibus quorundam terminorum theologicalium. (*Nachtrag:* Hec summula posita est A 33[2].) Decem precepta in wlgari. |

XXIX. Compilacio Corvina, et est remissorium decreti valde extensum secundum ordinem alphabeti fratris | Nicolai de Colle Corvino ordinis fratrum predicatorum, unde et nomen accepit, et valet volentibus predicare per canones. |

XXX. Sacramentale Wilhelmi de Monte Landuno. Hic multi boni tractatus sub hoc titulo continentur, scilicet: | Concordancie brevissime ex biblia contra aliqua vicia. | Wilhelmus de Monte Landuno et appellatur hic Sacramentale, et est multum magistralis et utilis. ibi annectuntur | hec
f. 44V. subsequencia: || A. | 30 | De indulgenciis; | De irregularitate in genere, | propter infamiam, propter scandalum, | propter contemptum, | propter defectum, | propter horrorem; | item de homicidio, | censura ecclesiastica in genere, | excommunicacione, | suspensione, | interdicto, | degradacione, | dispensacione. | Tractatus de confessione. | Concordancie biblie, decretorum et decretalium Johannis Calderini, et est registrum. | Tractatus Johannis Calderini de interdicto ecclesiastico. Infra hic 31 A. | Distinctio de interdicto. | Tres decretales 'Suscepti regiminis', 'Provide attendentes' Bonifacii 8., 'Ne in vinea' Urbani V. | Tractatus de interdicto Johannis Andree. | Processus iudicii exemplariter. | Summa Johannis Andree super 4. libro decretalium. | Glosa super illa decretalis 'Sepe contingit'. | Extravagans quedam Johannis pape de pluritate beneficiorum, que incipit 'Execrabilis quorundam'. |

Glosa Johannis Andree super novis constitucionibus Clementis pape editis in concilio Vienensi. | Multe pulchre quaternitates morales. | Viginti quinque privilegia clericorum. | Quomodo hore canonice sunt dicende, A. 49. |

31. Johannes Calderini de interdicto ecclesiastico et sentencia excommunicacionis. Supra eciam habetur 30 A. | Lumen anime integraliter cum registro et multum valet pro predicando, A. 20. | Tractatus V librorum secundum quinque distinctiones decretalium, et dicitur summa decretalium. |

Processus iudiciarius facilis et generalis. | De decimis, oblacionibus et primiciis. | De iniectione manus in clericum. | Tractatus de articulis fidei et de sacramentis et incipit 'Occurrit discutere utrum sit ponere Deum esse'. | Glosa super illud prouerb. 8 'Dominus possidet me'. | Descripcio terre sancte et Romane civitatis. | Exempla poetice posita et eciam alias multa valencia pro sermonibus. | Quedam visio ex historia Anglorum. | Collacio pro quadam principiacione iuridica in tractatu de pe(nitencia) et re(missione). | Descripcio beate virginis per Johannem Damascenum. | Questiones de indulgenciis. |

32. Quadripartitum opus domini episcopi Missenensis, doctoris egregii sacre theologie, de oracione. | Et habet 4 partes, in quibus, licet multa

---

9 *links nachgetragen*: Incorrectus liber maxime. 15 infra hic 31 A *roter Nachtrag.* 28 iudicarius *Hs.* 29 f. *darüber nachgetragen:* H. 68, item O. 72; *am rechten Rande:* forte est beati Thome. 32 *am linken Rande rot:* Exempla. 35 *am linken Rande:* Marie descripcio.

pulcra et rara incidentalia et accessoria tractentur, principaliter tamen | agitur in prima parte de oracione in se, et hec pars ex vicio forte scriptoris ponitur post terciam partem; | in secunda parte de oracione dominica, et illa pars non habetur in hoc volumine; || in tercia parte de horis canonicis, et *f. 45R.* continet de eis 150 dubia et ponitur per transposicionem in principio voluminis; | in quarta parte agitur de adoracionibus et continet IX dubia. |

[1]33. Summula iuris, que poterit appellari ex intencione compilatoris et ab exordio Verbum abbreviatum. | Auctor enim eius ex diversis iuris et legum sentenciis hanc summulam quasi in unum volumen ipsas abbreviando | coartavit et continet 4 libros parciales, in quibus tituli proprii singuli prenotantur. | Sermones domini Jacobi de Voragine quadragesimales per singulos dies, in quorum fine habetur registrum sive remissorium, | in quo quis reperire poterit ex pretactis sermonibus materiam applicabilem ad omnes dominicas ipsius anni et consimiliter ibidem | materiam pro communi sanctorum. | Obiectiones et dubia circa sacramenta cum brevibus decisionibus et responsionibus. | De sancto Andrea duo breves sermones. |

[2]33. Summula iuris cum descrip- | cionibus | quorundam terminorum theologicalium. | Decem precepta in vulgari. |

34. Prima pars summe Anthonini. Que quidem prima pars est de *f. 44* R.* qui- | busdam generalibus, videlicet de anima | et potenciis eius, de passionibus et de peccatis et viciis in genere, de lege multiplici et regulis iuris. | Hic enim reverendissimus pater et eximius doctor Anthoninus, archiepiscopus Florentinorum, in sua summa florida diversorum | doctorum scripta autentica atque ad omnem materiam tam theologicarum quam canonicarum sentencias tam predicantibus quam confesso | ac cuilibet pro sue consciencie serenacione necessarias posuit atque conscripsit diffuse per titulos, capitula atque paragraphos propter | dependenciam ad illam materiam, quam ipse reverendissimus pater prosequi intendebat. Continet autem hoc totum opus | 4 principales partes et in prima parte — — — | XX. De regulis iuris cum 1 capitulo. |

35. Secunda pars. In hac agitur de viciis in speciali videlicet, de octo capitalibus et de eorum filiabus et speciebus. | — — — 12. de infidelitate cum II capitulis. |

---

7 1 *nachgetragen.* 11 *am rechten Rande nachgetragen:* O. 35, | D. 12. | 17 f. *am rechten Rande nachgetragen.* 19 *Der auf f. 45R beschriebene Band A. 34 mit der* Summa fratris Ragnerii *ist durch die rote Randbemerkung* Hec | summa hoc loco iam non ponitur, | sed infra H. 128, | ubi et due sequentes | partes, scil. 2. et 3. | ponuntur *an dieser Stelle getilgt.* 29 *von uns 13½ Zeilen ausgelassen.* 31 *f. 45R am linken Rande:* 35 | 2. Pars Anthonini vide hic in cedula. 32 *von uns 9 Zeilen ausgelassen.* 33 (36 *ursprünglich:* Gemma anime etc., *dann dieser Band als A. 17² eingerückt, mit der roten Bemerkung fol. 45R* Hic liber translatus est | supra A. 17² | et hunc 36. et | 37. occupat tercia pars summe Anthonini.)

37. Tercia pars. In hac parte agitur de diversis statibus — — — | Primus titulus de statu coniugatorum cum capitulis 27. — — — De pena purgatorii capitula 2. |

f. 45V. 38. Exposicio duorum decretorum Basiliensis concilii. | 1. De excommunicatis non vitandis folio 1, | scilicet huius voluminis, quod est A. 38 etc. in subsequentibus. | 2. De annatis non solvendis | folio 32. | Posiciones ex predictis duobus decretis ponuntur propter simplices folio 57. | De beata trinitate folio 59. | Privilegium exempcionis Carthusiensis ordinis et quedam alia privilegia ordinis Carthusiensis, que alias lacius ponuntur, | summatim posita | et exposita | folio 60. |

De consideracione sui et ad se pertinencium 71. | Modus vivendi sancte et religiose in fide Christi 84. | De vita Christiana et modo vivendi Christianorum 85. | De gnotosolitos, id est de cognicione sui ipsius 90. | De modo perveniendi ad perfectionem ex statutis Carthusiensis ordinis et de exerciciis Carthusiensium 94. | Hic habetur quedam summa theologica abbreviata per 19 tractatus 147. | Declaracio super 'Cruciata', id est bulla contra Thurcos. | 50. | Utrum religiosi possint emere domos in civitatibus 153. | De privilegio Frederici imperatoris dato scholaribus 153. | Quomodo Carthusienses possunt accipere homagia 154. | De ligatore librorum 157. | De officio prioris in ordine Carthusiensium 174. | De audiendis confessionibus in ordine eodem et extra 185. | De faciendis confessionibus in sacro ordine Carthusiensium et eciam extra. Et de forma absolvendi et confitendi 205. | De acquisicione virtutum, que necessarie sunt post confessionem 207. | De officio vicarii 209. | De officio procuratoris ibidem 221. | De officio sacriste reali et spirituali in ordine Carthusiensium 233. | De officio emendatoris 243. | De officio cantoris 249. | De officio infirmarii 258. | De officio sacerdotis 264. | De communione non celebrancium 269. | Informacio noviciorum 281. | Declaracio quorundam dubiorum in ordine Carthusiensium et excommunicatis non vitandis — vide eciam hic supra in decreto Basiliensi — et de multis aliis dubiis, | utrum prelatus possit dare licenciam intrandi ad moniales et multa alia ibidem queruntur 302. | De interdicto | ibidem plura | habentur. | 305 | Ibidem

---

1 f. 45V A. 37 Secunda pars pantheologie. Ista pars agit de materiis que sorciuntur vocabula incipiencia ab istis novem litteris alphabeti E F G H I L M N O | *mit dem Zusatz* hec 2. pars iam ponitur infra H. 129. 1 *2½ Zeilen von uns ausgelassen.* 2 *32 Halbzeilen von uns ausgelassen.* 4 *am linken Rande nachgetragen eine von der ersten bis zur letzten Schrift reichende Klammer mit der Beischrift:* frater Johannes Indaginis Carthusiensis. 6 folio 32 *Zwischen den Zeilen.* 6 ff. *Die Blattziffern stets rot. Rechts am Rande nachgetragen:* Nota, quod quotacio, que hic apponitur in cifris rubeis, significat folium in ipso volumine, in quo materia | talis | incipitur. | 9 priv. ord. Carth. *über der Zeile nachgetragen.* 10 folio 60 *über* Privilegium. 10 et exposita *unter der Zeile nachgetragen.* 14 *Vor* De modo *eine Hand.* 29 f. *Die Parenthese rot über der Zeile nachgetragen.* 32 f. De — habentur *am linken Rande mit einer hinweisenden Hand rot nachgetragen.*

an quis | putans se non | idoneum tenetur | consentire in suam | electionem H. 21, 305. | Quid senciendum de | pauperibus censualibus, qui | non sunt in solvendo sine | sua culpa an debeant | gravari 309. | An monachi possint | recipere precarias que | dantur ultra debitum | censum 310. | De cupiditate emendi temporalia | 311. | De multis periculis prelatorum ex peccatis subditorum et aliis. | Quibus modis aliorum peccata et defectus possunt licite recitari 313. | An religiosus | possit peccata sua occultare | 314. | 315 An liceat religiosus habere dominia temporalia et iusticiarios, advocatos et iudicium sanguinis. | De vitando scandalo, de emendacione 319. | De periculis religiosorum in temporalibus 309. | An exempti possint ab aliis | iudicibus iudicari | et an illis subiaceant | 323. | An aliquis possit lauda- | re se ipsum 325. | 333 De resignacione cure pastoralis ad quendam prelatum, et est dialogus, cui premittitur quidam prologus 339. | Sermo de corpore Christi 'Memoriam fe(cit) mi(rabilium)'. 371. Item de eodem 'Rogo cibum vos accipere' 383. | De debitis reddendis 387. | De officio predicandi 390. De dedicacione 391. | Defensorium fratris Johannis Indaginis, ubi ponuntur 4 modi iudicandi 404. Item apologia eiusdem ad priorem Legnitzensem. | De modo reformandi moniales 416. | Sermo de adventu domini 'Dicite filie Syon' 430. | Sermo de concepcione beate virginis Marie 436. Frater Johannes Indaginis Carthusiensis. ‖

39. De restitucionibus, censuris, iurisdiccione ecclesie. | Avisamentum prelatorum quoad regimen subditorum, presertim in casibus perplexis et de censuris. | Scripta aliqua circa electionem regis Bohemorum et dubia circa hoc occurrentia. | De iurisdiccione ecclesiastica H. 95. | De periculis et officiis pastorum. | De excommunicatis vitandis et non vitandis. | De potestate ecclesiastica H. 95. | De anima et viribus ac operacionibus eius. | De multiplici vita anime. De questionibus quotlibeti b. Thome. | De officio misse. | De honestate tenenda et inhonestate vitanda. | De affectionibus. | De vita episcoporum. | Speculum episcoporum. | Tractatus recte vivendi. | Contra prophetias prophanas huius temporis. | De officio cancellarii. | Liber de spirituali sacerdote et de spirituali celebracione. | De officio abbatis, quomodo regere habeat secundum disposicionem regule b. Benedicti | Indaginis. | *f. 46R.*

A 39². Recapitulacio de officio abbatis. | Ibidem forma absolvendi et confitendi presertim monialium. | Brevis exposicio regule b. Benedicti. | Spe- *f. 45*R.*

---

1 Ibidem — eleccionem *mit hinweisender Hand am linken Rande rot nachgetragen.* 2 ff. Quid — 310 *rot auf dem rechten Rande nachgetragen.* 11 f. An — se ipsum 355 *rot am linken und unteren Rande nachgetragen.* 12 333 *über* resignacione. 14 f. u. 17 *die Zahlen* 371, 383, 404 *interlinear.* 15 390 *verbessert aus* 391. 18 f. Sermo — 430 *am rechten Rande mit hinweisender Hand nachgetragen, Hand und* 430 *rot.* 19 f. Frater — Carthusiensis *am linken Rande, durch Klammer auf den ganzen Band bezogen.* 21 *über* De restitucionibus *nachgetragen:* vide notabiliter eciam C. 30. 33 Indaginis *am linken Rande nachgetragen mit Klammer rechts:* vide residuum in cedula.

culum monialium. | Regule intelligendi sacram scripturam, que dicuntur maxime sive dignitates. Eciam habentur O. 29, E. 12². | De anno iubileo. | De communione. | De absolucione plenaria. | Solucio argumentorum de communione sub utraque specie. | Questiones super apokalipsim. | Sermo de novo sacerdote. | De primariis precibus an licite sint etc. | Exerpta aliqua de Augustino de ecclesiasticis dogmatibus. | Sermo de nativitate Christi et de sancto Steppano. | Determinacio concilii Constanciensis de sacramento
*f. 45*V.* altaris. || Aliqua exerpta et puncta optima collecta ex diversis locis. | Distinctiones religionum. | Capitula concordancie evangelistarum Jersonis. | Extravagans Nicolai pape 3. 'Exiit qui seminat', exerptum est. | De tiranno et rectore bono. | De exposicione 'Pater noster' multiplici. Eciam H. 93 Indaginis. | De participantibus excommunicatis. | Habetur eciam hic post tractatum de restitutionibus. | Breviter et summatim quando actus coniugii potest esse licitus. | De ornatu mulierum. | Casus reservati sedi apostolice per Paulum papam 2. Habetur in principio libri. ||

f. 46R. 40. De concilio Basiliensi tractatus multi et scripta varia. |

Tractatus reverendissimi domini Panormitani archiepiscopi cardinalis de auctoritate, veritate et iusticia sacrorum conciliorum pre- | sertim Basiliensis cum annexione quorundam dubiorum et casuum. | Auctoritates sive sentencie alique doctorum ad pretactum tractatum deservientes. | Tractatus de reprehensione morum Romanorum pontificum. | Summa dictorum domini Nicolai de Cusa cardinalis Franckfordie 1442 contra olim Panormitanum | et defensores scismatis Basilee facti. | Epistola Eugenii pape cum quodam libello contra concilium Basiliense. | De translacione concilii Basiliensis per Eugenium papam. | Responsio de auctoritate cuiuslibet generalis concilii supra papam et supra quemlibet fidelium et quod sine consen- | su concilii non potuit Eugenius papa 4. dissolvere concilium Basiliense. | Epistole due Cracoviensis et Erffordensis universitatum sibi mutuo scribencium super veritate et auctoritate | concilii Basiliensis. | Exerpta de casibus summariis codicis. | Statuta provincialia diocesis Magdeburgensis. | Confessionale. | Canones aliqui concilii Basiliensis. | Disputacio pro utraque parte prefati concilii domini Jacobi Carthusiensis. | De assumpcione b. Marie virginis ex b. Bernardo. | De nativitate Christi notule. |

41. De contractibus. | Tractatus Mathei de Cracovia de empcione et vendicione rerum. | Heinrici de Oyta de contractibus reddituum annualium. | Johannis Gersonis cancellarii Parisiensis de contractibus. Item H. 95 | Item ad quosdam religiosos cum tractatu reprobante eundem. | Responsio multorum doctorum ad requisicionem religiosorum de contrac-

---

1 ff. *links rote Klammer:* Indaginis. 9 *am linken Rande rot:* Gerson. 11 ff. Indaginis *rot am linken Rande mit Klammer von* De tiranno — mulierum. 31 Confessionale *am rechten Rande rot wiederholt.* 36 *am rechten Rande rot* Gerson. 36 f. Item H. 95 *rot nachgetragen.*

tibus. | Determinacio cuiusdam doctoris, quomodo census unius floreni annui potest comparari. || Archiepiscopi Dyni Januensis determinacio. | *f. 46V.* Copia Martini bulle pape V., quomodo census annuus unius floreni potest comparari, A 45. | Determinacio de propinacione vini propter Karthusienses. | Determinacio, an licita sit vita quorundam devotorum in communi vivencium cum aliis dubiis. | Peticiones religiosorum quorundam ad concilium pro reformacione. | Alia dubia et eorum soluciones de religiosis viventibus non de communi. | Copia bulle de leginis et aliis devotis communiter viventibus. | Questiones de Carthusiensibus. | De vita *f. 44*R.* spirituali et viciis capitalibus. |

42. Quarta pars (scil. summe Anthonini). In hac parte agitur de virtute in genere et specie, scilicet de virtu- | tibus cardinalibus et theologicis et *f. 44*V.* de earum partibus seu eis annexis de 7 donis spiritus | sancti. | Habet hec 4. pars titulos sedecim, ut ponitur hic in alio latere. || Primus titulus huius 4. partis de virtutibus in generali capitula 6. | — — — 16. De dono sciencie capitulum. | Hic titulus hic succinctius | in partibus cronice diffusus tractat de gestis illustrium | ex sanctitate vel sciencia vel martirio vel dignitatibus ecclesiasti- | cis et secularibus vel pontificibus et regibus vel in arte milicie et bellorum, in tribus voluminibus distinctis. | Quorum primum continet gesta ad utrumque statum ab ipsius mundi exordio | — — — —. Que omnia aliquo modo pertinent ad scienciam. Sed hec cronica non | habetur in libraria nostra. ||

43. Scripta bona super plures titulos et capitula decretalium. | *f. 46V.* Scripta extracta de lectura Petri de Anchorano super quinto decretalium. | Collecta ex lectura Johannis de Immola super tercio decretalium in parte. | Exposicio et declaracio Johannis Andree super arbore consanguinitatis et affinitatis. | Diffiniciones bone titulorum decretalium. | Questio de contractibus. | Prohemium Johannis Monachi cardinalis super sexto decretalium. | Utilis tractatus de vita et duracione actionum. | Extracta ex lectura Johannis de Ymmola de sentencia et re iudicata, de appellacionibus et confirmacionibus. | Extracta de lectura domini Panormitani archiepiscopi super primo decretalium, sed non est finis. | Alie varie questiones et soluciones ex variis doctoribus collecte. | Super 'Pater noster' exposicio. | Sermo de nativitate Christi. | De absolucione notabile. |

---

3 f. quomodo — comparari *durch Striche auf die* Determinatio Dyni *wie auf die* Bulla Martini *bezogen.* 6 quorundum *interlinear.* 7 f. *am Rande links nachgetragen und unterstrichen:* Hic inveniuntur plura | et pulchra dubia pro personis | Carthusiensibus. | 9 ff. f. 46V *links neben der ursprünglich an 42. Stelle stehenden* 3. Pars pantheologie, *der die Signatur H. 130 gegeben ist:* Quarta pars | summe Antho- | nini, de qua | vide in cedu- | la posita | ante duo folia. | 13 *Inhaltsangabe der einzelnen Titel von uns fortgelassen.* 14 ff. *links am Rande rot:* De croni- | ca Anthoni- | ni quid contineat. | 18 *3½ Zeilen mit Inhaltsbeschreibung von uns fortgelassen.* 31 f. *dazu am linken Rande nachgetragen:* Hic in primo folio describuntur, qui et quales fuerint dominus Panormitanus | et Johannes de Immola. |

44. Collecta super aliquos titulos decretalium. | Summa utilis et bona de usibus feudorum et habet titulos 17. | Tituli omnium librorum iuris civilis secundum ordinem alphabeti. | Bulla Gregorii pape condempnans aliquos articulos de speculo Saxonum sub pena excommunicacionis. Hos articulos vide A. 56. | Aurea distinctio Casparis Calderini de successionibus. | Repeticio cuiusdam doctoris et militis super capitulo 'Nostro' de penitenciis et remissionibus et continet materiam indulgenciarum, in multis sequitur Heinricum de Gandavo sine nomine et alios doctores theologie et iuris, prolixe et utiliter pertractans materiam | omnium indulgenciarum etc. | Quedam distinctiones auree ex distinctionibus domini Johannis Calderini. Ibidem hic sub hoc titulo dicitur, quis fuerit Johannes Calderini. | Casus summatim positi, in quibus quis ipso facto in excommunicacionem incidit suspensionem interdictum et de casibus reservatis. | Collecta ex lectura Dominici de Gaminiano super VI. decretalium a principio usque ad capitulum 'Statutum' de rescriptis, | ubi postea a titulo de immunitate ecclesiarum usque in finem, scilicet ad regulas iuris utilia et bona sunt. | Quedam extravagantes id est constituciones nondum posite in corpore iuris et sunt Johannis pape 22. | Questiones et distinctiones de symonia. | Collecta ex lectura Johannis de Ymmola super Clementinas a principio usque ad finem. | Sermones de nativitate Christi unus in principio, alii alibi. | De intellectu privilegiorum in fine. |

45. Questiones in iure et theologia pulchre ex diversis quotlibetis. | De vomitu, quomodo proficit et quomodo procuretur. Hoc non
f. 47R. est religiosum, sed a mente religiosa cavendum. || De modo peragendi in parascheve Domini, A. 48. | An clerici teneantur ad exactiones. | An sacerdotes possint a Judeis recipere pro parochia sua. | An possit aliquid opus bonum melius esse sine voto quam castitas sub voto. | Dubia Altisiodorensis precipue circa 3. sentenciarum. | De usuris et earum restitucione. | De proprietate religiosorum. | De comitibus. | Determinacio Johannis Gwerlich, quomodo census annuus unius floreni possit emi. Eciam A. 41. | Declaracio pape Martini V. | Tractatus magistri Stanislai doctoris decretorum de contractu reempcionis. | Forma licitorum contractuum ad reemendum. | De vitaliciis Richardi de Medi a Villa in suo quolibet. | Utrum herbe vel armonie possint impedire demonem in vexando homines. Idem Richardus ibidem. | Utrum fascinacia sit possibilis. Idem ibidem. | Utrum virtus ymaginativa possit transmutare corpus. | Plures questiones de quotlibeto beati Thome. Sed eius 12 quotlibeta habentur L. 94. | Item questiones de quotlibeto Heinrici de Gandavo multe pulchre et utiles. | Notata de religiosis de epistolis beati Augustini. | Dubiorum soluciones ad quan-

---

5 Hos — 56 *nachgetragen.* 25 A. 48 *nachgetragen.* 30 f. Eciam A. 41 *rot.*
31 f. *links am Rande:* Notabilia Heinrici | de Hassia de con- | tractu reempcionis. |
37 Sed — 94 *nachgetragen,* L. 94 *rot.*

dam illustrem dominam et de usuris Judeorum Thomas de Aquino. | Tractatus de forma noviciorum. | De temptacionibus et remediis. | De remediis viciorum. | De multiplicibus religiosis. | De tribus viribus anime. | De forma celestis conversacionis. | De 4 instrumentis celestis conversacionis, scilicet lectione, oracione, meditacione et contemplacione. | De confessione et modo confitendi et puritate consciencie optimus tractatus Mathei de Cracovia. | Notata Bonaventure, Anshelmi. | De contractibus Henricus de Hassia, | Henricus de Oyta.

46. De officio notariatus, ubi notantur regna et dyoceses cum suis ordinibus in Christianitate etc. | Materia rethoricalis pro epistolis dictandis. | De coloribus rethoricalibus etc. | Modus de epistolis formandis antiquitus consuetus. | Aliqua proverbia in Latino et wlgari. Eciam infra H. 138. | Pulchre formule dictaminum. | Due determinaciones seu consilia universitatum Wenensis et Erffordensis super concilio Basiliensi seu super | neutralitate electorum imperii. |

47. Textus metricus Raymundi cum commento. |

48. Supplementum summe Henrici. Casus sunt V librorum decretalium collecti per Heinricum Mersburg, A. 62. | Paradisus anime et est pulcherrimus tractatus de virtutibus. In Theutonico habetur Q. XI. | Tractatus optimus pro curatis de penitencia, confessione etc. | Exposicio lectionum et responsoriorum pro defunctis. | Glosa summe Raymundi metrice. | De misteriis que signantur in cerimoniis in ecclesiis per 3 dies ante pasche, A. 45. |

49. Diversi iuridici casus concernentes Carthusienses. Vide eciam supra 41 A. | Vita s. Erasmi. Officium contra pestilenciam. || Textus ymp- *f. 47 V.*
norum et sequenciarum. | Registra tria, nescitur super quibus materiis. | Judicia urine. | Blasphemie Bohemorum contra ecclesiam Dei, ubi lector cautus sit, ne venenum bibat. | Puella domina Johanna contra hereticos, et est egregia epistola. | Decreta concilii Basiliensis. | De purgacione capitis, scilicet naturalis. | Donatus Carthusiensis fecit votum, ut fieret conversus infra aliquid tempus, an hoc votum valeat. | An diocesani habeant iurisdictionem super donatos Carthusienses. | Statuta provincialia prepositure Erffordiensis. | Casus remittendi ad papam et diocesanum. | Bulla concilii Basiliensis de reductione Grecorum. | Ordinaciones diffinitorum capituli generalis in ordine Carthusiensium. Item ordinaciones visitatorum anni 1428. | Forma absolucionis concilii Basiliensis super plenaria indulgencia. | An iurisdictio, que singulis annis certis prioribus in capitulo generali Carthusiensium concedatur, sit ordinaria vel subdelegata. | An officiales monasterii ementes bona omnino libera possint trahi ad iudicium

---

12 Eciam infra H. 138 *rot nachgetragen.* 18 A. 62 *rot nachgetragen.*
19 In — XI *rot nachgetragen.* 29 *rot am linken Rande nachgetragen:* Basiliensia decreta.

seculare. | An prior Carthusiensis, qui est generalis ordinis Carthusiensis, et ceteri X alii priores per eum electi possint in omnibus casibus apostolicis | personas ordinis absolvere, abilitare, dispensare etc. secundum formam ibidem expressam, solum 4 casibus exeptis. | An novicius sine sua culpa dimissus bona consciencia possit in seculo remanere, qui videtur se plene determinasse in | religione remansurum. | An hoc statutum Carthusiense, 'Quod novicius sibi provideat, si habeat de vestibus' possit | stare cum illa extravagante 'Ne in vinea Domini'. | An receptus contra statutum ordinis, qui obticet aliquid in statutis prohibitum interrogatus et postea professus | an talis professio valeat, A. 56. | Indulgencia pro extirpacione heresis Bohemorum 'Cruciata'. | Casus quidam tangens Carthusienses Nurnbergenses de numero recipiendorum. | An Carthusienses teneantur ad iura parrochialia de areis et domibus etc. redactis in usus suos. | An intrans religionem ex voto possit ante professionem exire. | Constitucio concilii Basiliensis de excommunicatis suspensis etc. huiusmodi non vitandis. Bis habetur hic. | Licencia domini Pilei cardinalis super erectione domus Nurnbergensis Carthusiensium, de eodem licencia episcopi Bambergensis. | Disposicio capituli generalis ordinis Carthusiensium super eadem fundacione. | De persolucione divini officii, A. 30. | Duodecim effectus sacramenti altaris. | De differencia peccatorum venialium et de eorundem penitencia. | Augustinus de corpore Christi. | Utrum salvo paupertatis voto in religionibus propria in communi habentibus fratres licite possint habere annuos census ad certum | usum eorundem. | De scismate sub Urbano VI. et Bonifacio IX. et de divisione ordinis Carthusiensium sub eodem. | Utrum gracia apostolica in cartha de anno Domini 1423 det aliquam iurisdictionem confessoribus, ut possint absolvere in omni causa. | Constitucio concilii Basiliensis de clericis fornicariis. | De reempcionibus. | De gracia apostolica Carthusiensibus in mortis articulo concessa, an sit collativa alicuius utilitatis pro et contra. | De confessione iteranda. | De certis punctis, in quibus ordo Carthusiensium in celebrando se non conformat ritui ecclesie. | De distribucione participacionum in ordine Carthusiensium, an sit discreta. | An statutum novum et antiquum faciens mencionem de peccatis mortalibus iterum confitendis sit licitum. | Festo natalis Domini occurrente VI. feria utrum Carthusiensibus licet uti lacticiniis. Sed non determinatur. |

50. Johannes de Deo Hispanus de penitencia. | De misticacione et significacione suscepcionis, habitus, conversacionis et cerimonialium religiosorum precipue Carthusiensium | et de forma suscepcionis et professionis etc.

---

1 *links am Rande nachgetragen:* Eciam vide A. 56. | 8 A. 56 *nachgetragen.* 14 *links am Rande rot:* Basiliensis constitucio. 16 *Unter der mit* hic *endenden Zeile eine Zeile radiert.* 23 *eine Zeile radiert zwischen der mit* eorundem *schließenden und der mit* De scismate *beginnenden Zeile.* 24 f. *rot am linken Rande nachgetragen:* absolucio. 31 *rot am linken Rande nachgetragen:* participaciones. 36 Hispanus *interlinear nachgetragen.*

Vide eciam O. 104. | Indaginis. | Tractatus reverendi patris Johannis de Nigromonte, provincialis Lombardie ordinis predicatorum, contra inpugnantes privilegia fratrum mendicancium, editus in concilio Basiliensi. | Franciscus de Toleto contra Johannem Ruckenzan, Bohemum hereticum, ibidem contra Georgium illegitime electum in regem Bohemie. ‖ Candor Marie, et sunt *f. 481R.* sermones extensi et prolixi et primo et precipue de quibusdam festis b. virginis, scilicet de eius concepcione, nativitate, annunciacione, purificacione, assumpcione. | Ibidem sermones de vigilia nativitatis Christi, | decollacione Johannis Baptiste, | spiritu sancto, | corpore Christi, | de s. Bernhardo, | Stepphano, | dedicacione, die pasche, | adventu Domini. | Hii sermones magis congruunt | ad clerum quam laicos, in quibus propter eorum | curiositatem caute procedendum est. | Speculum clericorum. Et est sermo ad clerum in sinodo | Tridentina editus per fratrem Johannem de Capistrano ordinis minorum. | Libellus penitencialis editus a magistro Johanne de Deo Hispano, doctore decretorum, habens 7 libros parciales. Primus | est de confessione in generali, secundus de penitencie imposicione, tercius de origine peccatorum, quartus qualiter confessor | se habeat ad confitentem, quintus de penitencia personarum, que sunt in dignitatibus, ut papa, cardinales, episcopi et ceteri qui | sunt in statu spirituali, sextus de his qui sunt in statu secular, septimus de penitencia religiosorum et de fructu | et utilitate penitencie, de differencia peccatorum mortalium et venialium et quomodo vitentur peccata. | Tractatus de visionibus fratris Johannis Indaginis. |

51. Liber sinodalis episcopi Nemausensis purum ius continens. | Brevis et magistralis declaracio misteriorum et eorum que ordinanda sunt in missa. | Liber sinodalis purum ius continens episcopi Nemausensis. Hic est titulus libri. | Summula brevis de confessione tam quoad confitentem quam quoad confessorem et ponit formam confitendi. | Alia summa de penitencia prolixior de modo confitendi. | Tercia summa de penitencia valde instruens confessorem et confitentem. Ibidem breviter multa recitantur de variis virtutibus. | Correptor, liber quidam est sic dictus; ubi docetur quomodo secundum rigorem iuris pro unoquoque peccato penitencia | iniungenda est, et in fine illius ponuntur alique decretales. | Quedam revelaciones, que dicuntur facte b. apostolo Paulo de penis infernalibus; apocrifum est. | Aliqua brevia notata de antichristo. |

52. Extracta et nucleus totius iuris civilis. Officia quedam de passione Christi et resurrectione in principio et in fine libri. | Casus summarii, notabilia et dubia super 4 libros institucionum, et plura collecta sunt ex Johanne de Platea, qui egregie super predictis libris, qui continent

---

1 Vide — 104 *rot nachgetragen.* Indaginis *rot nachgetragen, mit Hand.* 13 *rechts am Rande rot:* Capistranus. 22 *rechts am Rande* Indaginis *rot wiederholt.* 26 *rot am rechten Rande* confessio. 32 f. *rot am rechten Rande* antechristus. 35 *rechts am Rande saec. XVI in.:* Hic libellus manu Joannis Indaginis | illegibiliter omnino scriptus e loco amotus est, quia nullius utilitatis, *durch Klammer auch auf A. 53 bezogen.*

summatim quasi omnes leges sicut parvulus loice logicam. | Casus summarii super IX libros codicis cum notabilibus et questionibus ex Bartholo de Saxoferrato, Bartho- | lomeo de Saliceto, Cino, Dyno, Azone et aliis legistis. | Tituli trium ultimorum librorum codicis cum brevi declaracione eorundem et legum. | Tituli libri autenticorum cum declaracionibus et quasi summatim pertractando tocius libri sentencias. | Casus summarii in parte super digestum vetus, et sunt libri XXIIII, et huiusmodi casus collecti sunt ex Bartholo | de Saxoferrato, quem vocant Lumen iuris civilis. | Casus digesti inforciati, et sunt XIIII libri et accipit ideo hoc nomen, quia digeste id est mature confecte | sunt leges iste in tribus libris, et hic liber dicitur Digestum inforciatum, quia fortes et subtiles leges continet. | Casus summarii digesti novi et sunt libri XII partim ex Bartholo et partim ex Baldo. | Casus summarii librorum novem autenticorum. De usibus feudorum. |

53. Nucleus et extracta tocius corporis canonici. | Exerpta et summa decreti, ubi quinque notabiliores glose miscentur. | Summarius decretalium secundum V libros, ubi notabiliores glose doctorum iuris breviter in multis locis annectuntur | cum concordanciis. | Summarius VI. libri, ubi similiter ut prius. | Summarius Clementinarum ut ubi similiter prius. | Post finem decreti ponuntur exerpta ex glosa Johannis Andree et Dyni super regulas iuris libri VI. | Puncta Karoline et notabilia. | Extravagantes due imperatoris Henrici septimi. | Constituciones Bonifacii VIII. super interdicto. Quedam eciam alie, scilicet de anno iubileo, de visitacionibus. | Statuta cardinalis Cusa, publicata per provisorem domini Maguntinensis 1451. | Quedam alia puncta iuris ibidem. | Cetera plura hic habentur sed in mala litera. ‖

f. 481v. 54. Collecta multorum doctorum contra heresim Hussitarum. | Tractatus magnus et extensus contra articulos Hussitarum, collectus in universitate Wienensi per quosdam egre- | gios viros sacre scripture professores. | Lamentacio quedam pulcra super civitate Pragensi cum quadam insultacione facta per egregium doctorem | sacre theologie Bohemum, de quo presumitur, quod fuit studii Lipczensis, nomine Andream de Broda. | Epistola domini Fernandi, episcopi Lucensis, sedis apostolice legati, ubi enumerat articulos principales 4 predicte heresis. | Determinacio concilii Constanciensis super communione sub utraque specie. | Tractatus adversus predictam heresim de materia communionis laicorum sub utraque specie, editus Constancie per duplicem | denarium pulcrarum regularum, unus denarius continet X regulas speculativas, 2. X practicas. | Subiungitur ibidem tractatus, omni dolo et presumpcione plenissimus, replicans frivole et stolide licet apparenter astute | contra XX regulas, compilatus per quendam hereticum. | Articuli wlgariter positi sectatorum Hussitarum, missi per ipsos marchioni Missensi in exercitu ante Pragam. | Libellus quidam missus

---

14 ff. *die Anmerkung S. 264 Z. 42 f. über die Unleserlichkeit auch auf A. 53 bezogen.*

fuit per barones Bohemie ad regem Sigismundum volentes formari per sapientes | coassistentes ipsi regi. Talis libelli dicta et auctoritates inibi scripta facere visa pro communione sub utraque | specie, hic copiose exponuntur contra intencionem et pretensionem hereticorum predictorum. | Questiones contra 4 articulos Bohemorum. | Epistola hereticorum Bohemorum presertim Pragensium, in qua falsissime narratur, ut patet in fine eius. | Epistola lamentacione plena, in qua narratur, quomodo heretici Pragenses atrocissime egerunt et ferocissime in devastacione | domus Carthusiensium ibidem. |

55. Registrum | librarie. Huius registri continencia | signatur in cedula prima | hic infixa. |

56[2]. De causis et questionibus variis. |

Collacio brevis in adventu vel suscepcione alicuius prelati preminentis dignitatis per fratrem Jacobum, doctorem Carthusiensem. | Protestacio quedam et appellacio cleri forte Moguntinensis diocesis tempore neutralitatis, que fuit tempore concilii Basiliensis. | Copia resignacionis Felicis pape, qui cessit papatui. | Effectus Agni Dei sacrosanctissimi. | Bulla Martini pape, quod professores Cistercienses ad nullum ordinem preterquam Carthusiensem se possint transferre. Ibidem bulla Eugenii et Nicolai. | Bulla anni iubilei concessi Carthusiensibus patribus per Nicolaum papam. | Prologus b. Bernhardi de modo cantandi in anthiphona in ordine Cisterciensi. | Regimen tempore pestilencie. | Compactata concilii Basiliensis cum Bohemis. | Quomodo plebanus vel eciam rectores alicuius communitatis habeant se ad publicos peccatores quoad ecclesiasticas censuras. | Intencio, quomodo degenda sit maxime ad cavendum symoniam et usuram. | An aliquis infra etatem legitimam et coactus in aliqua religione professionem faciens obligetur ad eandem. | De restitucione rerum alienarum. Theologica speculacio. Doctor Jacobus | De peregrinantibus. | Constitucio Benedicti pape in cena domini legenda per papam, ubi papa reos excommunicat. | Bulla Gregorii pape de Urbanina 'Ne in vinea Domini' et ponitur ibi ipsa Urbanina vel Urbani 6. cum confirmacione Martini | pape. Ibi seriose agitur contra symoniacos. | Habetur eciam infra E. 35, item E. 18. | Decreta concilii Basiliensis per 29 sessiones. Ibi alia plura habentur, que concurrerunt circa hoc concilium. | Indulgencie in urbe. | Abbreviata de libro b. Augustini de fide ad Petrum, ex quibus multa elici possunt. | De irregularitate, quam eciam clericus pugnando aliquando non contrahit. | Doctrine pro conscienciis timoratis, ne sint scrupulose, ex quibus doctrinis possunt glosari innumerales casus occurrentes. | An ignis purgatorius purget eciam habitus viciosos et scorias et reliquias peccatorum. | An corpore viciati possint fieri sacerdotes. | Avisamentum in ordinibus

---

10 f. *am Rande nachgetragen, der ehemalige Band* A. 55 *nunmehr* A. 58. 17 *rot am Rande:* Agnus Dei. 30 *am Rande wiederholt* Urbanina.

suscipiendis. | Causa quedam inter Carthusienses Nurenburgenses et Erffordienses. | De visitacionibus faciendis tractatulus Indaginis. | Quare religiosi observanciales communiter non utuntur organis, precipue campestres. Ibidem eciam de esu carnium, qunado in eo fiat | dispensacio. Ibidem quare abbates quasi omnes utuntur insigniis episcopalibus. | De officio et modo vivendi suffraganeorum. | Pro paciencia assumenda contra quosdam improbos molestatores, ubi ponuntur multe displicencie contra indiscretos | prelatos, subditos importune affligentes et cetera plura. | Questiones plures, an quis bis possit mereri indulgencias, que semel dantur contra hereticos etc., si subdelegatus | mutet formam pape, an valeat quod agitur. | Utrum volens ingredi religionem possit in testamento suo disponere, quod prelatus suus aut alius pro eo solvat de relictis | bonis, | ut fiat particeps indulgenciarum
f. 50R. futurarum. || Quid sit sentiendum, si professus ante professionem deposuit aliquid quod alicui solvatur, quis post professionem eius dicatur depositor etc. | Quid satisfaciat creditoribus professi. | Si profitens taceat debita, A. 49. | An monitus professurus super debitis solvendis nec faciens solucionem possit pretendere iustam causam ignorancie debiti. | Alia plura conformia dubia circa hanc materiam ibidem ponuntur. | De plenariis indulgenciis datis in anno iubileo et alias pro certis locis et statibus et ordinibus, cuius efficacie sint; | an anima moriendo eas consecuta per eas eciam a viciosis inclinacionibus et maculis purgetur et purgatorio non indigeat etc. | et de multis dubiis, que circa illas indulgencias occurrunt. | An possit dari absolucio ab ecclesiasticis censuris per plenarias indulgencias. | Multa alia dubia hic exponuntur de excommunicatis, de satisfactione, de adoracione sanctorum. | Bulla domini pape Pauli, missa domino Rudolffo, episcopo Laventino, ad predicandum crucem contra hereticos Bohemorum. | An delegatus a legato subdelegatus possit ulterius subdelegare. | Exposicio spiritualis brevis librorum Machabeorum, et est trium foliorum. | Dubia de indulgenciis plenariis. | De potestate absolvendi a peccatis, vide eciam hic infra, et quis sit proprius sacerdos. | Quomodo quilibet prelatus habens ordinariam iurisdictionem absolvendi potest eam aliis committere. | Tractatus de spiritu sancto. | Bulle due Calixti 3. et Martini 5. super contractu reempcionis, an licitus sit. | Speculi Saxonici reprobacio per Eugenium papam 2., et enumerantur ibidem aliqui articuli eius reprobati. | Casus de donatis ipsorum Carthusiensium. | De libris domini doctoris Jacobi Carthusiensis quos secum attulit veniens de ordine Cisterciensium, quid actum sit et an de allatis | per ipsum ad domum Carthusiensium Erffordie habendus sit scrupulus consciencie. | An Carthusienses exempti gracia exempcionis possint ordinandos suos pro ordinibus suscipiendis

---

6 paciencia] pacienda *Hs.* 13 *unten auf f. 481V blau:* vide continuacionem post duo folia. 23 *am Rande wiederholt:* Absolucio. 29 f. *am Rande links:* Absolucio *und eine Hand.* 38 *links am Rande:* Exempcio.

cuicunque episcopo subdere. | An visitator Carthusiensium gracia auctoritatis papalis sibi concesse dispensare possit eum ordinando, qui nondum habet debitam etatem. | Ibidem plura pulcra puncta de dispensacione quam visitator potest exercere. Eciam supra A 49. | Tractatus de excommunicatis terre Prussie. | Tractatus continens multa dubia de quodam mirabili casu circa eukaristiam in diocesi Padebornensi anno 1460. | Alius casus eciam de eukaristia, in quo fuit multus concursus populi, an hoc approbabile fuerit. | Epistola domini prepositi Magdeburgensis, videlicet mag. Everhardi, quam scripsit reverendo patri Capistrano, a quo graves suscipit arguciones | et argumenta, que nititur frater Johannes Indaginis dissolvere, diligentissime salvans scripta magistri prefati prepositi. | Libri quos frater Johannes Indaginis legit tam katholicorum virorum quam gentilium, iuristarum, poetarum, philosophorum et medicorum etc. et multa ex eis exscripsit. | Idem narrat aliqua, que scripsit et quomodo scripsit, videlicet ad modum b. Jeronimi ex commentariis predecessorum et quomodo aliqua opposuit. | Ibidem de modo absolucionis secundum formam sacramentalem. | Registrum duplex scriptorum Johannis Indaginis, ubi recitat unde oriundus sit, quo ordine profecerit in scienciis etc. | Retractacio et dictorum declaracio per fratrem Johannem Indaginis. | Scribit aliqua idem Indaginis, in quibus nititur aliqua scripta domini Jacobi Carthusiensis emendare. | Tractatus fratris Indaginis ad fratrem suum carnalem abbatem in Ilssenburg, in quo arguit ambiciosos anhelantes ad prelaturas | et multas de eisdem narrat corruptelas et tirannides, ponit multas doctrinas observandas a bonis prelatis. | Ibidem de potestate absolvendi simplicium confessorum a certis peccatis mortalibus, que remittenda sunt ad prelatos secundum quorundam | ordinum statuta. | Simbolum concilii Lateranensis, quod compositum fuit sub Innocencio 3., continens succinctim et breviter materiam 4 librorum sentenciarum | et sic eciam quasi tocius sacre scripture ac omnia que ad veram salutem sunt necessaria. | De tribus affectionibus sive amoribus, quorum primus malus est, alii laudabiles. | An peccaret mortaliter qui in ordine Carthusiensium scienter et deliberate et sponte frangit silencium aut ex contemptu. ‖

57. Statuta provincialia concilii Maguntinensis | domini Petri archiepiscopi. Eciam habentur A. 17², O. 37, J. 2. | *f. 49V.*

---

16 *links am Rande:* absolucio. 24 *links am Rande:* absolucio. 32 f. *ursprünglich war als A. 57 verzeichnet f. 50R*: Aurea turris decretorum domini Johannis de Turricremata cardinalis. Qui ipsum decretum | perpendens in ordine et modo tractandi et rerum congerie in eo pertractarum minus ordinatum, quin pocius | confusum, pro utilitate legencium redegit ipsum decretum per quinque libros ad numerum quinque librorum | decretalium pro materiarum correspondencia, adiciens titulos et titulos ad planum et elabo- | ratum ordinem, ut patet intuenti ipsum libelli prohemium. *Links am Rande auf 57 u. 58 bezogen in roter Schrift*: Vide in cedula, *rechts am Rande:* Eciam habetur H. 74. *Hinter* prohemium *nachgetragen:* Sed hic libellus noster non fuit, sed ex eo eadem materia transscripta iam ponitur | infra h 74. | 33 Eciam — O 37 *rot nachgetragen.*

58. Exemplar dictandi epistolas presertim inter | personas notabiles et dicitur Summa aurea, vide supra, ubi scribitur A. 55, | unde hic libellus huc positus est. ‖

f. 50R. primo 59. Summa Raymundi prosaica, qui fuit ordinis s. Dominici. ‖

f. 49R. 59^{2}. Confessionale fratris Bartholomei de Chaymis ordinis fratrum minorum. Eciam habetur infra H. 68, nota ibidem. |

60. Summa Henrici Boich, de quo hic supra A. 13, ubi et ponitur divisio libri. | Exposicio misse presertim quoad canonem cum mistica representacione indumentorum sacerdotalium, signorum, motuum et ceterarum | cerimonialium. | Evangelia dominicalia cum exposicione et incipitur a paschali tempore. | Exposiciones sequenciarum que canuntur in missis. | Divisio corporis iuris civilis et canonici. |

61. Summa Pisani impressa. |

62. Supplementum summe Henrici. Hec summa habetur hic A. 60 et eciam alibi scilicet L. XI, A. 48. | Sermones de quibusdam precipuis festis. | Sermo bonus de 4. domo virginali scilicet et materiali et spirituali et eternali, eciam habetur supra A. 14. | De XV signis precedentibus iudicium. | Prologus super prescriptam summam Heinrici cum supplemento eiusdem. |

62^{2}. Summa Angelica secunda. Eciam eadem habetur supra A. 27^{2}. |

63^{1}. Summa confessionis vel confessorum abbreviata Johannis de Fri-

---

1 ff. *ursprünglich laut f. 50R als A. 58 verzeichnet:* De restitucione rerum alienarum s. Bernhardini ordinis s. Francisci octo religiositates. | Et sunt octo sermones, quos fecit per 7 dies dominice 4. ipsius quadragesime, ita quod in dominica duos et ceteris | singulis diebus singulos ceteros. Et ponit in eis octo religiositates, quas sic nominat intelli- | gens per eas octo puncta, que consideranda sint in restitucione rei aliene, scilicet quis, qui, quantum quando, quibus, quo loco, quo modo, quare restituere teneatur, et sumuntur hii sermones | ex libro suo qui dicitur De christiana religiositate, qui edidit et continet multos sermones. | Tractatulus ostendens quando actus matrimonialis sit sine peccato vel cum peccato, compositus per fratrem Franciscum de Platea ordinis minorum de observancia. | Tractatus de ornatu mulierum domini Anthonini, archiepiscopi Florentini, doctissimi viri de | ordine sancti Dominici de observancia. | *Die ganze Beschreibung durchgestrichen, links* Non habetur hic *und:* Liber non fuit noster | et restitutus est uni de | testamentariis ipsius Lonburgs, cuius erat *nachgetragen. f. 481V ursprünglich als A. 55:* Exemplar dictandi epistolas maxime inter solemnes personas et dicitur alias summa aurea, | quia ponderose hic habentur sentencie canonice id est in canonibus iuris expresse (id — expresse *rot*). Hic libellus repositus habetur infra | A. 58. | 4 *unten auf der Seite rot:* vide continuacionem in cedula infixa. *f. 49R:* primo 59 Summa confessionis (*darüber:* 2 Eciam habetur infra L. 41) Anthonini, archiepiscopi Florencie, doctoris egregii de or- | dine fratrum predicatorum. Dividur hec summula in tres partes sive in tres parciales libros. — | — — *(5 Zeilen mit der Einteilung von uns fortgelassen.) Dann z. T. durchgestrichen:* De hoc vide plenius | A. 58. Bernhardinum ordinis sancti Francisci. Non habetur, sed liber restitutus est suo domino, *(rot:)* quia fuit accomodatus. |

Überklebt: Hic in isto libro habetur primo penitenciale sive di- | rectorium confes- | sionis habens V li- | bros in quibus ex- | primitur que sit pena | taxata a rigore | iuris iniungenda, | que tamen hodie est | arbitraria. | 20 1 und vel confessorum *interlinear nachgetragen.*

burgia ordinis predicatorum, et est theutonizata, utilis | utique presertim his, qui in Latinizando minus sunt experti et ipsis laicis et valde | est hic abbreviata et contracta ad ordinem literarum alphabeti et habet suam tabulam similiter alphabeticam. Habetur eciam supra A. XI in Latino. |

63[2]. Summa Baptistiniana, sic appellata a fratre quodam nomine Baptista ordinis fratrum minorum conformiter sicud summa Angelica, | ambe dicte a suis compilatoribus, quorum uni erat Angelus, alteri nomen Baptista, et ambo eiusdem ordinis fuerunt | et dicuntur summe casuum consciencie valentes ad faciendum et audiendum confessiones et eciam ad alia multa et in ambobus est ordo procedendi alphabeticus | et quandoque in una ponitur, quod in alia habetur minime, et utiles sunt his, qui in textualibus iuris canonici et eciam legalis minus sunt exercitati vel | eciam tempus non arridet ad longius discurrendum et perlegendum. | Ante hanc summam hic ponitur recommendacio sacre scripture per dominum Petrum Cameracensem episcopum et eciam cardinalem, quondam cancellarium Parisiensem. | Principium in cursum biblie eiusdem Cameracensis et presertim in evangelium Marci, in quo principio theologia iterum super alias scientias extollitur et recommendatur. | Questio eius in suis vesperiis. Item questio eiusdem de resumpta. Post predictam summam ponitur quedam constitucio papalis extravagans domini pape Sixti 4. de moderandis suspensis vel eciam derogatis indulgenciis, | que diligenter est advertenda. | Repeticio valde utilis illius capituli 'Omnis utriusque sexus' de penitenciis et remissionibus, ubi ponuntur multa notabilia cum questionibus, que omnia deserviunt multum, ymmo quodam modo | necessaria sunt sciri a confessoribus, non modo secularibus, sed eciam regularibus. | Casus papales et episcopales. | Articuli condemnati a diversis et locis diversis, plurimum tamen Parisius, et ponuntur prolixe per multa capitula et eciam alias. |

Einleitung in die Bibelwissenschaft: Erklärung des Wortes Biblia, Besprechung der Übersetzungen und der Stellung der Bibelkunde vor den anderen Wissenschaften, Einteilung und verschiedenfacher Sinn der Bibel. *f. 50V–51V.*

Biblia dicitur a bibo, quia bibit, — — — et sic utrumque edificat, scilicet tam litera quam spiritualis sensus. De hiis vide plenius C. 3 folio libri XI et consequenter. ‖

Biblie textus cum concordanciis et directoriis suis sub signatu-| ra *f. 52R.* litere B, ubi sensus historicus contextus incipientibus et tene- | ris lactis potum conferens, dum per sanctorum exempla ad imitacionem sanctitatis | rerum gestarum simplici narracione invitat,

---

1 *über der Zeile nachgetragen:* habetur integre in Latino supra A. XI. 5 [2] *nachgetragen.* 8 et *interlinear nachgetragen.* 8 fuerunt *interlinear nachgetragen.* 27 *durchgestrichen, weil identisch mit 63[1°]:* 63[2°] Summa confessorum theutonizata utilis. 34 B *von* Biblie *rot und einfach verziert.* 36 f. *am rechten Rande rot nachgetragen:* vide supra 40 folio.

quasi inchoando spiritualis edificii | fundamentum iactat. Sicut supra circa primum titulum librarie, scilicet ipsius A litere, tactum est, presens armarium ex toto principaliter | in reposicione librorum sic coordinatum est quasi ex omnibus, que in eo reponuntur, quedam erigatur et construatur | domus spiritualis sive edificium ipsi menti humane, in quo anima hominis in sue peregrinacionis exilio deambulet et crescat et per incrementa doctrine et virtutum | ad summum cacumen sue simplificacionis a multiformi distractionum distensione consurgat. In quo tali consurrectionis cacumen omnium rerum principium attingat | nebula ipsius ignorancie et affectuum distrahencium depulsa. Sicut enim materialis domus in ymo sui fundamenti et consurrectione sive erectione parietum | lata est et sursum paulatim in angustum consurgit, quousque in acumen sui domicilii strictum apex eius pervenit, sic ipsa fabrica spiritualis in suo | fundamento et consurgentibus parietibus sensuum sacre scripture multiplicitate dilatatur valde, sed inde proficiendo et conscendendo paulatim sursum | in angustum constringitur et in unum tollitur, quousque ad illam simplicem unitatem et veram simplicitatem, que apud Deum est, pertingat. | Huius autem domus spiritualis seu fabrice fundamentum est historia sive historialis sensus biblie, cui fides sancta katholica assentit credendo. Parie- | tes eius sese ex hoc fundamento eregentes sensus est allegoricus, tectum eius et pars suprema tripartitum est dividens primo se ex opposito, ubi | consurgit ex parietibus in duo latera, scilicet in cognicionem divinorum et amorem devocionis. Cognicio perficit intellectum et habetur in libris signatis per E. | Amor afficit et erigit affectum seu voluntatem per devocionem, per oraciones et meditaciones, et libri ad hoc deservientes designati sunt per literam F. | Hec duo ipsius tecti latera in sui exordio per latitudinem quasi ex opposito, quia aliud est intelligere aliud affici, distant, sed consurgendo paulatim crescendo de ipsa latitudine | distancie concurrunt et se in invicem colligunt in domicilii cacumen, cuius apex apud theologos mistice theologie, quam beatissimus Dyonisius recepit ab apostolo Paulo, dicitur | quadam speciali significacione vocabuli sinderisis. Que theologia valde distat ab ea, que communi vocabulo in usu est et scolastice addiscitur, quia ipsa est extensa | in summo desiderio in Deum secundum supremum apicem desiderative virtutis unita Deo, quam nullus philosophorum unquam potuit invenire. Cuius magisterium spiritus sanctus sibi soli | reservavit. Quare et dicitur per ignoranciam cognita. Hec continetur in libris designatis per D, de qua postea lacius dicetur. Hec autem domus anime sic consur- | gendo crescens debet diligentissime per morales virtutes et theologicales quasi per quosdam flores et picturas exornari. Quod facit ipse sensus tropologicus | sive moralis, qui hauritur ex historia et in libraria reponitur in libris per H literam figuratis.

---

36 S *von* Sicut *rot.* 26 f. quia — affici *am rechten Rande.* 28 et — colligunt *links am Rande.* 30 vocabuli *über* sinderisis. 39 qui] que *Hs.*

Cetere vero omnes facultates maiores et minores sub- | serviunt quelibet pro modo suo pro hac fabrica et ancillantur quasi subalterne et reducende ad hanc theologicam facultatem, que omnium scientiarum summa et ar- | chitectonica est. Que facultates secundum sui differenciam eciam designate sunt per diversas literas alphabeti ut claret in registro hoc.

De differencia et aliquali conveni- | encia quatuor sensuum | sacre scripture. |

Quisquis ad sacre scripture noticiam desiderat pervenire — — — secundum omnes similiter 4 ad nostram edificacionem | tractat. De hiis autem significacionibus et interpretacionibus qui informari voluerit, recurrat ad literam B. 7, item B. 54. |

Quare sacra scriptura | habet multiplices sensus. |

De hac domo et de talibus diversis sensibus sacre scripture — — ‖ — *f. 52V.* duo filii spirituales unius prelati, quorum unus proficeret et alius deficeret, anagogice autem angeli stantes et cadentes'. | Hec Lira ubi supra. |

Sensus litteralis a diversis describitur aliter et aliter, aliquando et communius sic — — — inter carnales homines, qui non sunt capaces ipsius. |

Quatuor autem sunt membra, in que subdividitur sensus litteralis figurativus, scilicet tropicus, parabolicus, simbolicus et enigmaticus. | Sensus enim figurativus, ut patuit — — ‖ — humanis quibus conformis esse debet sensus *f. 53R.* litteralis. Cetera plura apta pro hac materia ponuntur | in predicta questione Heinrici Oyta, que habetur in libraria sub littera C numero 75 folio libri 138. |

Qui libri sacre theologie et qui passus litteraliter exponendi sunt vel eciam aliter, scilicet mistice. Beatus Augustinus super genesin ad litteram dicit — — —. Sed largo modo potest similiter omnis scriptura | trahi ad quadruplicem sensum. |

Questio an cuiuslibet | passus seu textus sacre scripture sit tantum unus sensus litteralis et videtur quod non. Nam secundum beatum Augustinum in libro de utilitate credendi | — — — quia ea, que per verba immediate signantur, intelligenda sunt figurative. ‖

Richardus de Sancto Victore inter cetera, que scripsit super tabernaculo *f. 53V.* federis Moysi, he que secuntur posuit. |

Per mensam proposicionis intelligimus doctrinam sacre erudicionis — — —. De pedibus autem huius mense cui placet scire, querat in libraria C. 19 folio 170, unde hec prescripta capta sunt. Hec Richardus de Sancto Victore. |

Ex prehabetis patet, quis sit litteralis sensus, quia ille — — — spernitur qua firmatur, tamen valet contra illos, qui eos ponunt. |

---

6 f. *rot.* 8 *Text von 26 Zeilen von uns fortgelassen.* 12 Quare — sensus *rot.* 13 *58 Zeilen von uns ausgelassen.* 17 *10 Zeilen von uns ausgelassen.* 20 *25 Zeilen von uns ausgelassen.* 23 f. Q *blau,* ui libri — mistice *rot.* 24 *21 Zeilen von uns ausgelassen.* 27 f. Q *blau,* uestio — litteralis *rot.* 29 *34 Zeilen von uns ausgelassen.* 31 f. *rot.* 33 *32 Zeilen von uns ausgelassen.* 36 *7 Zeilen von uns ausgelassen.*

Preparacio et disposicio eius, qui vult se applicare ad studium sacre scripture, ut eius profunditatem possit attingere et penetrare. |

Qui profunda scripture sacre scrutari voluerit — — — Hunc modum sancti viri consueverunt habere. Et si recte proficere volueris, stude hec similiter adimplere. ‖

f. 54R. 1. Biblia rubea impressa et integra Moguntina et multum correcta secundum ordinem Carthusiensium sine Hebreorum | nominum interpretacione. |

2. Biblia parva impressa | Basilee cum concordanciis omnium librorum eiusdem. |

3. Biblia magna impressa. In hac biblia habetur | tractatus brevis, summatim declarans intencionem et modum singulorum librorum | *2V.* biblie et divisionem eius in generali etc. Item concordancie evangelistarum. |

4. Biblia integra. Hic versus habentur, qui indicant | numerum librorum et capitulorum. |

5. Biblia integra et bona. |

6. Biblia integra in gracili littera. |

7. Vetus testamentum. | Liber de diversis significacionibus terminorum *53R.* biblie et ex stilo et alias videtur Hugo de Sancto Victore. Eciam habetur B. 52., | cum interpretacionibus nominum Hebraicorum. |

8. Vetus testamentum. | } deputatum pro usu infirmorum et predi-
9. Novum testamentum. | } cancium ex voluntate donatoris |

10. Prima
11. Secunda } pars biblie. |

12. Prima pars biblie rubea. |

13. Novum testamentum cum aliqua parte veteris testamenti. |

14. Prima pars biblie. |

15. Prima pars biblie rubea. | Versiculi sive versificature super omnes libros biblie, qui libri, scilicet parciales, numero sunt 72, videlicet 44 veteris *53V.* testamenti et 28 | novi testamenti. Qui versus videntur utiles ad sciendum summatim materiam tocius biblie. Significant enim | capitula omnium librorum et quotas eorundem capitulorum ac discrecionem materie, que in unoquoque tractatur, ut canones clarius | exponunt ibidem positi. Verum videtur, quod huiusmodi versus plus curiositatis et occupacionis habeant quam utilitatis, | presertim quoad tardos in memoria et in ingenio. | Tabula sive registrum secundum ordinem alphabeti super concordancias biblie sub-

---

1 f. *rot.* 3 *9 Zeilen von uns ausgelassen.* 6 rubea *interlinear nachgetragen.* 9 f. Biblia — eiusdem *nachgetragen auf einem Zettel, der über die früheren Beschreibungen* B. 2 u. B. 3 *geklebt ist, links am Rande durchgestrichen die auf die früheren Beschreibungen zu beziehende Bemerkung*: Hec due bi- | blie nunc | reponuntur infra | B. 19. | 11 ff. *rechts nachgetragen.* 14 *rechts am Rande nachgetragen:* hec eciam habentur B. 20, 38. | 30 scilicet parciales *interlinear nachgetragen.*

scriptas. | Concordancie biblie distincte per quinque libros. Primus liber agit de his, que | pertinent ad prevaricacionem primi | hominis cum suis oppositis, cuius 4 | sunt partes. | Prima pars de peccato et eius effectu. | 2. de viciis principalibus et eorum rubricis. | 3. de viciis oris cum suis rubricis et oppositis et de V sensibus. | 4. de predictis viciis coniunctim et rubricis eorum et oppositis. | Secundus liber agit de his, que pertinent ad revertentem ad Deum cum suis oppositis et primo de convertente alios sive, quod de salute | aliorum solliciti esse debemus. | Tercius de revertentibus ad Deum et de redire volentibus et post collatam graciam graviter insurgunt demones | ad temptaciones et magis infestant, cum expelluntur. | Quartus de virtutibus cardinalibus et theologicis et de his que eas consecuntur etc. | Quintus de sacerdotibus et eorum continencia sive contra fornicarios et de ceteris que pertinent ad sacerdocium. |

16. Secunda pars biblie rubea, in qua continentur libri biblie sapienciales et prophetarum cum novo testamento. | Mammetractus. |

17. Prima pars biblie alba.

18. Secunda pars biblie alba.

Ille due partes quasi ad omnia sunt conformes duabus immediate precedentibus | quoad continenciam omnium materiarum et quantitatem et quantitatem et divisionem voluminum, nisi | quod hee ultime due sunt ligate in albo corio porcino. ‖

1° 19. Biblia emendata | in Carthusia. | *f. 54 V.*

2° 19 Biblia alba et in- | tegra. |

21. Biblia Veneciana | impressa, sic nominata | eo, quod ibidem impressa sit. |

22. Veteris et novi testamenti plures libri morales cum postillacione Nicolai de Lira. | Epistola Pauli ad Romanos. | Epistole canonice. | Cetere epistole Pauli et ad Hebreos. | Libri Salomonis. | Liber sapiencie. | Ecclesiasticus. | Job. | Omnes postillate per Nicolaum de Lira. |

---

1 *rechts am Rande nachgetragen:* B. 30 Concordancie ex biblia contra aliqua vicia. | 17 f. *Zu B. 17 und 18 links am Rande, aber durchgestrichen:* Anno 1475 circa | Michaelis concesse sunt | ad Legnitz. 22 ff. *links am Rande nachgetragen, um die durchgestrichenen Einträge B. 19 u. 20 zu ersetzen.* 19. Pars biblie. Est volumen tenue et latum et provenit ex testamento Johannis Ymmenrades et continet | libros sapienciales biblie, videlicet parabolas Salomonis, ecclesiasten, cantica canticorum, librum sapiencie, librum ecclesiasticum. | Item continet libros Job, Tobie, Judith, Hester, et singulis libris premittuntur capitula | summatim exprimencia, de quo agitur in quolibet eorum, et valet valde pro facili intellectu omnium capitulorum. |

20. Pars biblie rubea. Est volumen tenue et multum latum continens, ut hic notatur: | Jeremias, deficit principium usque ad 26. capitulum, Baruch, Ezechiel, Daniel, duodecim prophete minores, | libri Machabeorum. | *Dazu am rechten Rande:* Hee due partes | date sunt per conventum | ad Conradisburg, | ita tamen, si Carthusienses | ibi permanserint.

26 ff. *links am Rande rot:* a, *dann bis* ponitur *rot:* advertentum hic, quod quotus niger prepos- | tere ponitur propter mutacionem | librorum in libraria, sed | littere rubee indicant locacionem, quam habuerunt in | eadem. |

24. Corpus evangelicum. | Decem canones Eusebii Cesariensis episcopi, quorum distinctione cognoscitur, que in evangeliis vel eadem vel vicina vel sola sint. | Eciam habentur infra B. 38, item supra B. 2. |

25. Biblia alba secunda cum con- | cordancia evangeliorum | circa textum. Ibidem | opusculum quoddam, in quo flores | materie et intenciones | singulorum librorum recolli- | guntur summarie pro utilitate memorie, canones pro concor- | dancia evangelistarum, | quos Eusebius | Cesariensis in X numeros | ordinavit. Eciam habentur B. 21, 24. |

26 primo. Novum testamentum preter evangelium Marci. | Liber Job, proverbiorum, ecclesiastes, canticorum, sapiencie, | tabula epistolarum et evangeliorum in missis legendorum. |

26 2. Novum testamentum, solum et integre. |

27. Epistole canonice glosate. | Textus 7 epistolarum canonicarum glosatus interlineariter cum glosa marginali. | Evangelia aliqua dominicalia et eciam alia integraliter in sentencias contracta cum misticacione prosaice et aliquando | rigmatice, deinde eadem sentencia continuo est in metra artata pro legencium delectacione, et quelibet | dominica habet certa capitula, dominica infra nativitatem Domini habet IX capitula secundum Lucam | et sic continenter, | sicut ibidem in primo folio signatur dominice et alia festa, de quibus in ipso opere agitur. | Metra super cantica canticorum formata ex scriptis Origenis super eisdem. | Commendacio psalmorum. |

28 primo. Biblia parva integra in nigro corio et valde gracili littera. |

28 2. Biblia quasi integra. Deficit hic magna pars exodi, similiter deficiunt leviticus, numerorum, deuteronomium, Josue, iudicum, | Ruth, libri regum, paralippomenon, liber psalmorum, quare forte minus bene intitulatur 'quasi integra'. |

29. Prima pars biblie metrice usque ad Naum prophetam. | Nicolaus de Lira super Job. |

30. Secunda pars biblie metrice. | Versus super librum minorum prophetarum, et ibi est defectus principii, sed habetur in fine precedentis libelli. | Versus super libros Machabeorum. Item | Super 4 evangelia versus. | Item super concordancias 4 evangeliorum versus. | Tituli materie et divisiones psalmorum et vocatur Psalterium manuale. | Versus super epistolas Pauli, ubi pro eorundem intellectu premittuntur clausule extracte de textu earundem. | Versus actuum apostolorum. | Versus epistolarum canonicarum consimiliter. | Apokalipsis, ubi adhuc restant versus scribendi. |

31. Metra biblie. | Glosa floreti. | De arte memorativa. | De vita

---

1 *links am Rande rot:* C. 3 Eciam—B2 *nachgetragen.* 4 ff. *links am Rande nachgetragen, daneben rot:* D. 9 ff. *neben* 26 *rot:* B, 26 *verbessert aus* 23. 13 27 *verbessert aus* 28, *neben* 27 *rot:* E. 23 *davor rot:* F.; 28 *verbessert aus* 27, *die ganze Zeile zwischen* 19 *und* 22. 24 *davor rot:* G, H. 28 *davor rot:* J. 29 *links am Rande rot:* glosa super Job. 30 *davor rot:* k. 38 *davor rot:* L.

religiosi. | De sacramento eukaristie. | Alique revelaciones Trute, vide J. 7 ‖ Quomodo possit homo amplius proficere et Deo placere. | Quo- *f. 55R.*
modo mortale discernatur a veniali. |

32. Biblia metrica que dicitur Margarita. | Prologus in eandem bibliam. | Concordancie nove super bibliam secundum ordinem alphabeti. Nota, quod he concordancie nove conveniunt cum concordanciis | maioribus sub B. 24, sed breves valde | sunt et requirunt multum | exercicii, ut veniatur ad no- | ticiam earundem, utque in his | notabilibus, que ante et post eas | ponuntur ibidem. | Vocabula theologica vulgarizata, valent predicatori. | Dictionarius correctorum, videlicet quod corrector vel emendator caute corrigat libros et faciliter corrumpat, | quia una et eadem dictio sepe aliter et aliter invenitur et semper potest tolerari. | De modo corrigendi libros | vide opus pacis O. 94. | Correctura psalterii secundum ordinem Carthusiensium. | De punctis psalmodie, de canticis et ympnis et lectionibus defunctorum. | Vocabula de ponderibus, de mensuris, de spaciis. | Biblia metrica. |

33. Corpus evangeliorum 4 et epistolarum Pauli. | Evangelia textualia 4 evangeliorum. | Miracula bona de beata virgine et eciam alia. | Confessionalia plura. | Epistole Pauli. | Sermones ternarii de tempore. | Plurima bona notabilia de diversis materiis. | Ephiphanius episcopus de infancia Christi et beate virginis, apocrifum est, eciam habetur Q. in vulgari. | Vocabula biblie breviter exposita. | Exerpta Britonis similiter de vocabulis biblie. |

34. Corpus evangelicum 4 evangeliorum. | Miracula alique de beata virgine et de aliis. | Vocabula alique. | Glosa ympnorum. | Vocabularius integer et bonus. |

35. Penthatheucus Moysi, Josue, iudicum, Ruth, Job, Thobie, Judith, Hester, Machabeorum, | libri Salomonis, ecclesiasticus, sapiencie. |

36. Libri regum, paralippomenon, Esdre, omnium prophetarum maiorum et minorum. |

37. Novum testamentum. | Aliquid modicum scriptum circa tercium librum sentenciarum. | Epistola b. Pauli ad Laodicenses, de qua fit mencio eiusdem ad Colocenses. | Aliquid modicum de Machometo, propheta Sarracenorum. | Aliquid de cognicione fidei, vie et Dei; de fide et legibus Wilhelmus Parisiensis. |

38. Exerptum de historia scolastica, usque ad novum testamentum; item historia Barlaam. |

39. Concordancie biblie maiores sic dicte eo, quod extensius, luci-

---

6—9 ibidem *rechts nachgetragen* 7 B. 24 *rot.* 9 ibidem *rot.* 10 ff. videlicet — 94 *am Schluß der Bandbeschreibung nachgetragen.* 10 quod] quem *Hs.* 13 O. 94 *rot.* 19 Confessionalia *am rechten Rande rot wiederholt.* 21 *die Nummer nach* Q. *fehlt.* 24 Miracula *am rechten Rande rot wiederholt.* 32 *am rechten Rande rot wiederholt:* Sentenciarum.

dius et | clarius dirigunt ad inveniendum in biblia | quod queritur. Conportate studiosissime per quendam virum religiosum nomine Conradum. Sed minores concordancie | valde accurtate et confuse hoc ipsum faciunt. |

40. Flores concordanciarum biblie et dividuntur in sex divisiones. Et sunt auctoritates veteris et novi testamenti. | Prima divisio agit de creatore et creatura et de quibusdam aliis usque ad diluvium inclusive. | Secunda de gracia redempcionis nostre et de missione spiritus sancti. | Tercia de opere iustificacionis. | Quarta de viciis. | Quinta de his, que futura sunt in fine seculi et de peccatis impiorum post iudicium et de premio ac gaudio iustorum in patria. | Sexta ponit auctoritates que apropriantur et adaptantur sanctis et alique miracula sanctorum patrum veteris testamenti. |

41. Concordancie biblie minores s. Jacobi alias de sancto Jacobo. |

42. Prima pars biblie cum glosa ordinaria, incipiens a genesi usque ad libros regum | exclusive. ||

f. 55V. 43. Scolastica historia prima. Circa annum incarnacionis dominice 1153 floruit magister Petrus | Comestor, qui hanc scolasticam historiam composuit, scilicet historiam sacre scripture breviter et utiliter prosequens | et difficultatem in plerisque locis prudenter exponens, insuper quedam incidencia ex historiis Josephi Judei et | quorundam eciam gentilium locis congruis inserens. Cuius contemporaneus fuit Petrus Lumbardus, episcopus | Parisiensis, qui librum sentenciarum comportavit. De hoc eciam C. 19 et E. 1. |

44. Scolastica historia 2. |

45. Prima pars historie tripertite, habens sex libros primos. Continet enim | duodecim libros in integro, quorum sex ultimi desunt, et dicitur tripertita, quia a tribus autoribus | Grecis mirabiliter conscripta est, scilicet Theoderico episcopo et duobus disertissimis viris Sozomeno et Socrate, ex quorum scriptis | Cassiodorus, quondam se- | nator, postea | factus monachus | flores contraxit | et tripertitam nominavit. |

46. Secunda pars biblie cum glosa ordinaria, incipiens in libris regum usque ad libros Salomonis exclusive. |

47. Ecclesiastica historia impressa. Continet XI libros, quorum primos IX | composuit Eusebius, Cesariensis episcopus, in | Greco, sed Ruffinus presbiter eosdem transtulit in Latinum et X. et XI. ex se addidit. | Quinque libri de historia Anglorum comportati per Bedam presbiterum. | Gesta domini nostri Jesu de 4 evangeliis extracta. | Exposicio dominice oracionis et angelice salutacionis per Heinricum de Hassia. | Exposicio b. Augustini super simbolum apostolorum. | Contemplaciones devotissime

---

1 f. Corportate *Hs.* 4 *darüber nachgetragen:* Flores dictionum eciam extra bibliam ad idem valentes, H. 126, *rechts am Rande:* Vide supra B. 15, | item B. 32, | item O. 35 primo, | O. 35³. | 7 sancti] sanctus *Hs.* 19 Josephi] Josophi *Hs.* 21 f. De — E.1 *rot nachgetragen.* 24 ff. *links am Rande nachgetragen:* Hec tripertita valde necessaria | Christianis comprobatur. || Dicit hic Cassiodorus.

per reverendissimum dominum Johannem de Turricremata et Rome apud predicatores in parietibus depicte. | Liber epistolarum Casparini, oratoris clarissimi. | Speculum sapiencie alias apologeticus quadripertitus beati Cirilli. | De statu terre sancte et de mirabilibus, que conspiciuntur in itinere ad eam. Vide eciam G. 17. |

48. Ecclesiastica historia scripta et correctior et legibilior quam precedens. |

49. Tercia pars biblie cum glosa ordinaria, incipiens a libris Salomonis usque ad novum testamentum. |

50. Concordancie biblie incomplete. |

51. Biblia formata secundum | scolasticam historiam; | interpretaciones Hebraicorum nominum; | exposiciones aliquorum terminorum biblie, videlicet | veteris testamenti, sed modicum valent propter illegibilitatem. |

52. Liber de diversis significacionibus. Eciam habetur supra B. 7. |

53. Memoriale in biblia, in quo multa conscripta sunt breviter et truncate ad sciendum et | requirendum loca biblie, ubi scribuntur. | Qualiter aliqui devoti decipiuntur per sensibiles consolaciones. | Que monere et inducere debent hominem, ut non solum pacienter, sed eciam gaudenter paciatur pro Christo. | De 7 peccatis criminalibus. | Suspirium b. Augustini, F. 44, F. 45. | Originale peccatum quid sit. Dolor contricionis quante efficacie sit, et hic multum consolatur peccator, F. 53. | Exerpta multa de multis libris biblie ad habendum memorie quasi per aliqua puncta eorum, que in diversis locis scribuntur. |

54. Scolastica historia tercia et parva, scilicet in quantitate libelli, sed in materia est eadem cum superioribus. |

55. Quarta pars biblie cum glosa ordinaria continens totum et solum novum testamentum. |

56. Scolastica historia quarta. Vide hic supra B. 43. | Exposicio prolixa simboli apostolorum, edita per dominum Johannem Marienwerder, professorem sacre scripture. | Hic multa incidencia utilia adducuntur et exponuntur. | Historia trium regum longa habens 46 capitula. |

57. Prima pars biblie wlgarizate seu in Theutonicum translate. |

58. Secunda pars biblie vulgarizate. ‖

C

f. 58R.

Commenta et exposiciones biblie sub littera C, ubi sensus allegori- | cus directus in fide proficientibus solidum panis cibum ingerens, | dum fidei misteria per eius revelacionem pandit et ad cognicionis | claritatem fulgescere cogit fabricam mentis quasi

---

5 Vide — 17 *nachgetragen.* 14 Eciam — B. 7 *nachgetragen.* 24 tercia et *interlinear nachgetragen.* 32 f. *links am Rande nachgetragen zu 57 und 58:* fratres conversi habent. | 33 bilie *Hs.*

parietes domus | anime erigendo in arcem veritatis inobumbrate extollit. |

Pro intellectu huius tituli habendo recurratur ad superiores duos primos, videlicet sub litteris A et B, et precipue ad 2. et notetur ibidem, quomodo presens libraria | in suorum librorum reposicione ad formam cuiusdam domus seu fabrice materialis contracta et composita est. Consurgens quasi ex quibusdam suis partibus integralibus | ex fundamento, parietibus, tectis cum quibus moralibus depicturis ornata et concrescens in spiritualem fabricam, in qua mens humana pariter moratur, | proficiscitur et deambulat, tendendo in huius exilii peregrinacione ad patriam celestem, ita ut in historia, que loco fundamenti primo iacienda est teneri et | incipientes quasi lacte nutriantur, ut per successum paulatim convalescunt ad solidum cibum, qui est in misticis sensibus et primo in allegoria, ut ibidem dictum est. | Et premittitur hic in titulo 'Commenta', que dictio incipit a littera C, ut sicut in primo titulo ponitur primo A, scilicet in 'Armario', et 2. titulo B in 'Biblia', sic | in hoc tercio C in 'Commenta', ut ordo alphabeti conservetur in signatura apicum, qui in libraria supponuntur in grossa pictura. Ipsum autem vocabulum | 'commentum' descendit a 'comminiscor, commentus sum' ——‖ —
f. 58V. Item vide supra ibidem, de ordine exposicionis etc., que hic poni possent, nisi supra essent scripta 34. ‖

f. 59R. C |

1. Henricus de Hassia super prologum biblie. | Sermones magistrales magistri Stanislai de Scarbimiria, decretorum doctoris. | Augustinus de fide ad Petrum, C. 2, L. 41, E. 15. | Augustinus de fide Christiana. Eciam infra C. 2. | Tractatus de duobus preceptis caritatis. Aliqui asscribunt b. Thome de Aquino, eciam habetur circa libros b. Dyonisii, D. 19. | Vita sancti Ethmundi, archiepiscopi Cantuariensis. Eciam in speculo historiali in ultimo libro, G. 32, H. 14 longius cum miraculis multis. | Tractatus de quatuor instinctibus. Item O. 72. | Tractatus s. Thome pro religiosis contra seculares eos infestantes et scribit eundem contra errores sive libellum magistri Wilhelmi de | Sancto Amore et dicitur alio titulo Pro defensione religiosorum. Eciam habetur infra L. 84. |

2. Nicolaus de Lira super genesi. | Augustinus de fide ad Petrum. Eciam supra C. 1. | Encheridyon Augustini, id est liber de fide, spe et caritate, L. 41. | Lyra super actus apostolorum. | Principium super epistolas canonicas. |

3. Exposicio quadruplex super genesi fratris Johannis Indaginis, et est prima pars et continet capitula genesis prima usque ad capitulum 25.

---

18 ff. *65 Zeilen mit der Definition von* Commentum *und* Glosa *und Ausführungen über die verschiedenen Erklärungsweisen von uns ausgelassen.* 24 C. 2 *rot.* 26 Thomas *am rechten Rande rot.* 27 f. Eciam — multis *nachgetragen,* H. 14 — multis *rot.* 29 Item O. 72 *nachgetragen.* 33 Eciam — 84 *nachgetragen.* 35 L. 41 *nachgetragen.*

inclusive. | Longus prologus de commendacione sacre scripture. De multiplici sensu eiusdem et de regulis exponendi eam etc. |

4. Exposicio quadruplex super genesi eiusdem fratris Johannis Indaginis, et est secunda pars incipiens a 26. capitulo genesis. | Quadruplex exposicio super Zachariam prophetam. |

5. Lyra super exodum, | leviticum, numerorum, deuteronomium. |

6. Quadruplex exposicio super exodum fratris Johannis Indaginis. |

7. Quadruplex exposicio super leviticum et numerorum. |

8. Quadruplex exposicio super deuteronomium Indaginis. | Magister Nicolaus de Lira super Josue, | iudicum, | Ruth. | Divisiones libri iudicum cum questionibus per fratrem Johannem Indaginis. | Divisio tocius libri Ruth in principo voluminis. |

9. Questiones circa penthateucum Moysi cum brevi premissione sentencie et intencionis cuiuslibet capituli, | ita quod potest quodammodo haberi intellectus eciam tocius textus ex his questionibus per studiosum. | Ponuntur autem hic primo questiones 40 de libris veteris et novi testamenti in generali de translacionibus, de exposicionibus, de preceptis, de consiliis | et de aliis multis utilibus. | Secundo questiones super quinque libros Moysi, ita quod in principio cuiuslibet capituli ponatur brevis sentencia et intencio tocius capituli, ut | dictum est, postea questiones de sensu litterali et spirituali celeriter ac frequenter atque breviter ex sentenciis sanctorum patrum et glosis | autenticis in variis locis positis per eosdem patres et doctorales approbatos. Et siquis profundius hec scrutari | voluerit, inveniet quasi medullam exposicionis Hebreorum et katholicorum in sensu litterali et mistico et ex sentenciis Jeronimi, | Ambrosii, Gregorii, Augustini, Origenis, Bede, Strabi, Rabani, Esichii et aliorum autenticorum, quamvis sine nominibus auctorum senten- | cie sepe hic ponantur, sicut consuevit sanctus Isidorus et quidam alii breviter recolligendo dicta patrum ponere. |

10. Super Josue quadruplex sensus. | Divisio omnium capitulorum eiusdem libri et questiones per omnia capitula. |

11. Quadruplex exposicio super | Judith, | iudicum, | Ruth. Primo habetur exposicio libri Judith de beata virgine. | Notabilia utilia circa passionem Christi. | Quadruplex exposicio super Judith cum questionibus. | Quadruplex exposicio super iudicum. | Quadruplex exposicio super Ruth. Divisiones et questiones horum duorum librorum vide supra C. 8, scilicet circa deuteronomium. | Tractatus de passione Domini nostri Jesu Christi in parascheve. ||

12. Exposicio quadruplex super libros regum et super libros paralippomenon. | Divisiones et questiones predictorum librorum, ex quibus *f. 59V.*

---

5 Zacharia *am rechten Rande rot.* 10 f. *hierauf auch Z. 11* cum — Indaginis *bezogen.* 13 ff. *am rechten Rande mit Klammer rot:* Indaginis. 36 *am rechten Rande rot:* passio. 38 ff. *links rot:* Indaginis.

potest haberi cuiuslibet predictorum librorum intellectus. | Et si quis studiose singula attendat, invenire poterit in sentencia, que Hebrei, Greci et Latini doctores senciunt | in litteralibus et spiritualibus exposicionibus, quamvis non sint semper nominati auctores in exposicionibus his, nisi quandoque et | raro, tamen sentencia eorum posita est.

13. Nicolaus de Lyra super libros regum et paralippomenon. |

14. Exposicio super Hester et Thobiam sine questionibus. | Exposiciones canticorum, que in psalterio post psalmos ponuntur. | Exposicio brevis officii defunctorum, scilicet 'Placebo' in primo folio. | Exposicio canticorum, que apud Carthusienses in matutinis et nocturnis in festis XII lectorum decantantur. | Exposicio ympnorum, qui consueverunt decantari apud Carthusienses. | Allegoria bona super genesim. | Exposicio libri Hester de beata virgine; item secundum quadruplicem sensum sine questionibus. Alia eciam C. 15 cum questionibus. | Sermo bonus de festo penthecostes. | Exposicio quadruplex libri Thobie sine questionibus et divisionibus. Alia habetur C. 15 cum questionibus. | Sermo ad populum de corpore Christi. | Donatus spiritualis sive misticus secundum ordinem Donati grammaticalis, docens moraliter de octo partibus oracionis spiritualis, | per quas mens devota se exercens ascendere poterit ad cacumen summe perfectionis in amore. | Epistola domini Roderici Sancii, episcopi Palentini, Hispani, lugubris similiter et consolatoria de expugnacione insule | Nigropontis per Thurcos. | Lectura super primo libro sentenciarum et videtur doctoris Johannis de Wesalia, capta forte de b. Thoma. | Sermo de variis nupciis bonus per Johannem Indaginis. | Sermones duo de s. Martino post Donatum spiritualem. Ad peticionem doctoris Roßberch. |

15. Quadruplex exposicio super Esdra, Neemia, | Thobia, | Hester, | Job | cum questionibus et divisionibus. | Exposicio quadruplex super primum librum Esdre cum questionibus. | Explanacio quadruplex super Neemiam cum questionibus. | Exposicio quadruplex super 2. librum Esdre, | tercium et quartum librum Esdre quasi per omnia capitula. | Explanacio quadruplex super Thobiam cum questionibus, | super Hester cum questionibus. Alia quadruplex exposicio C. 14 sine questionibus. | Exposicio litteralis et plena cum questionibus annexis super Job, et est bona

---

6 *rechts am Rande saec. XVII:* Hanc expositionem Lyrae scripsit dominus Alwordus, professus huius domus, | et super prophetas, Machabeorum et alia multa de eadem manu. | Oretur pro eo. | 7 *Die Beschreibung von 15 vor der von 14, durch B und A am Rande Richtigstellung angewiesen.* 7 sine questionibus *rot nachgetragen.* 13 f. sine — cum questionibus *rot nachgetragen.* 15 f. sine — cum questionibus *rot nachgetragen.* 17 *links am Rande:* Nota. | De materia huius Dona- | ti vide lacius in itine- | rario eternitatis. | D. 12. | 18 *interlinear:* Eciam habetur C. 69. 23 capta — Thoma *rot nachgetragen.* 25 ad — Roßberch *roter Nachtrag.* 26 *zu* expos. super Esdra, Neemia *rechts nachgetragen:* Eciam habetur infra C. 95. 26 ff. *links am Rande mit Klammern rot:* Indaginis. 27 cum — divisionibus *interlinear nachgetragen.* 32 Alia — questionibus *rot nachgetragen.*

et preclara ex aliis hinc inde collecta. | Brevis exposicio litteralis et spiritualis lacior, precipue tropologia super Job. | Allegoria plena super Job. | Anagogia plena super toto libro Job. | Summarius tocius theologie. Eciam H. 74. |

16. Lyra super Job, | Thobia, | Judith, | Hester. |

17. Prima pars postille super Job usque ad capitulum 23. exclusive, et est materia deserviens eciam predicatori. | Si quis voluerit recurrere ad duo registra posita secundum ordinem alphabeti, primum est in prima parte deserviens dumtaxat eidem | prime parti, 2. registrum ponitur in 2. parte utrique parti accomodum. Et comportator eiusdem postille fuit magister Johannes | de Hisdynio ordinis hospitalis s. Johannis de Jherusalem, sacre theologie professor. |

18. Secunda pars postille super Job, pertinens ad precedentem continuando exposicionem libri Job a 23. inclusive | usque ad finem libri, et habet duo registra, primum tantum huic parti deservit, 2. vero ad totam postillam pertinet. |

19. Glosa ordinaria psalterii valde preciosa. Petrus Lumbardus, Parisiensis episcopus, inter Francie magistros | opinatissimus, has maiores glosas, psalterii scilicet et epistolarum Pauli, que communiter dicuntur Glose ordinarie, ex multorum sanctorum | patrum dictis utiliter collegit et ordinavit. Nam glosam ab Anshelmo per glosulas interlineares et | marginales distinctam et postea a Gilberto productam lacius et apercius explicuit multaque de dictis sanctorum | addidit, florens circa a. D. MCLIIII contemporaneus Petri Comestoris. Hoc eciam vide B. 43. ‖

20. Prima pars glose ordinarie et continet glosam super primam quinquagenam ipsius psalterii, que finitur inclusive in psalmo 50., | qui est 'Miserere mei Deus'. | *f. 60R.*

21. Glosa psalterii interlinearis et marginalis pulcra et magistralis, et forte est | Anshelmi, de qua fit mencio supra C. 19. |

22. Textus psalmorum glosatus. | Lucidarius. | Interpretaciones quorundam nominum Hebraicorum. | Themata sermonum de sanctis per circulum anni. | Soluciones brevissime quarundam difficultatum et apparencium contrarietatum sacre scripture. |

23primo. Quintuplex psalterium | Jacobi Fabri Stapulensis cum Arnobii Afri | in psalmos commentariis; item Erasmi | Rotherodami in psalmum 'Quare fre- | muerunt gentes'. |

23^{2}. Super psalterio 1. pars Alani usque ad psalmum 'Deus ulcionum Dominus' inclusive. | Prologus premittitur ad multa utilis. | Modus addiscendi psalterium mentetenus utilis pro noviciis. |

---

4 Eciam *H. 74 rot nachgetragen.* 24 eciam *interlinear.* 34 primo *rot.* 34 ff. *rechts am Rande mit † nachgetragen, am linken Rande:* † | quintuplex | psalterium. | 37 2 *rot.*

24. Secunda pars Alani super psalterio et incipit a psalmo 'Venite exultemus'. | Glosa Alani super cantica in psalterio adiuncta. | Glosa eiusdem super simbolum 'Quicunque wlt' etc. | Magna postilla et dulcis super psalmo 'Miserere mei Deus', et est eciam materia apta ad predicandum. |

25. Super psalterio ex Alano. | Tractatus valde bonus de confessione Mathei de Cracovia, qui alias dicitur De puritate consciencie et sepius habetur in libraria. | Formula confitendi sive summa confessionis magistri Henrici de Vrymaria. | Alia formula confitendi. |

26. Alanus super psalterio et ei annexis integraliter. |

27. Exposicio psalterii dulcis et interna, licet in gracili et caduca littera. Hanc exposicionem quidam frater de domo ista transtulit ad | formam glose interlinearis et habetur in libro papireo sub titulo sequenti, qui dicitur Glosa psalterii interlinearis papirea, C. 28, | ad differenciam alterius interlinearis, que habetur in pergameno. | Tractatus bonus introductorius ad noticiam vite active et contemplative et de differenciis ambarum per XI folia. | Extractum de libro, qui intitulatur Stimulus amoris. | Psalmi dicendi in tribulacione pro peccatis, pro beneficiis impensis etc. | De duobus motibus cordis, qui sunt ex amore et timore. | De ascensu in contemplacione, quomodo fiat. | De nomine Jhesu. | Libellus de diffinicionibus Dei, philosophorum et theologorum, et ponuntur ibidem 23 diffiniciones enigmatice Dei. | Septem gradus contemplacionis secundum Bonaventuram. |

28. Glosa interlinearis papirea super psalterio extracta et formata in hunc modum ex ea, que dicitur | 'dulcis et interna' et habetur sub titulo immediate precedenti. |

29. Wasmodus super primam partem psalterii et continuatur inclusive usque ad psalmum 'Deus deorum Dominus'. | Wasmodus super 2. partem psalterii et incipit a psalmo 'Quam bonus Israel Deus' usque ad finem. Et sic patet, quod hic est defectus super 22 | psalmos intermedios, videlicet a 50. | usque ad 72. |

30. Glosa psalterii Johannis de Turrecre- | mata car- | dinalis. |

Tres tractatus { 1. De restitucione, | A. 39 | 2. De usura, | valde utiles | 3. De excommunicacione, | A. 39 |

fratris Francisci de Platea ordinis minorum, | doctissimi in theologia et iure. || Isti tractatus tres agunt de tribus hic notatis, scilicet restitucione, usura et | excommunicacione, valde pulcre et magistraliter secundum theologiam, canones et leges | et vix taliter haberi possunt, que ibi declarantur. Vide nichilominus. |

---

5 *am Rande rot:* Confessio. 24 ea *über gestrichenem* dulcis. 31 ff. *ursprünglich* Wasmodus super 2. partem ps. *als C. 30 verzeichnet, dann die* glosa Johannis de Turrecremata *auf einem Einschaltzettel nachgetragen.*

31. Lyra super psalterium et eciam super cantica annexus eidem. | Arbor consanguinitatis et affinitatis. | Distinctiones exemplorum novi et veteris testamenti abbreviate et reducte ad diversas materias secundum ordinem alphabeti, et sunt quedam concordancie | biblie valentes precipue predicatori volenti materiam quamcunque sui sermonis confirmare per exempla et allegata concordancia ex theologia. | Due summule, prima de illis, que inhibentur a sacramento eukaristie, secunda de illis, que tempore interdicti conceduntur vel prohibentur. | De interdicto, videlicet que in eo conceduntur et que inhibentur. | De penitencia, et est scriptum magistri Dinckelspül super X. distinctione 4. sentenciarum. Ibidem de indulgenciis. |

32. Lyra super psalterium. | Passionale sanctorum; non est integrum, sed usque ad festum Petri et Pauli apostolorum. |

33. Lyra super psalterium. | Prologus ex glosa ordinaria. | Prologus utilis ad multa, tractans principaliter de V, que deserviunt devocioni. | Prologus in postillas super psalterium per Nicolaum de Lira. | Postilla Nicolai de Lira magis litteralis. | Prologus b. Jeronimi in psalterium, quod transtulit de Hebraica veritate, sequitur ibidem eadem translacio. ‖

34. Quadruplex exposicio super psalterio fratris Johannis Indaginis. | *f. 60v.*

35. Questiones super psalterio. | De prophetis et de differencia eorum. | Brevis declaracio super psalterio. | Exposicio omnium prologorum biblie. | De propheciis. | De laude divina. | } fratris Johannis Indaginis Carthusiensis. |

36. Glosa psalterii brevis. |

37primo. Cassiodori in | psalterium exposicio. | Hic Cassiodorus senator fuit | clarissimus et eloquentissimus primo | et disertissimus in stilo suo, postea | factus monachus devotissimus et | multa opuscula compilavit gratissima. |

37². Glosa psalterii bona quoad intellectum spiritualem. | Tractatus b. Thome de sacramento eukaristie, divisus in 32 sermones, H. 83. |

38. Distinctiones psalterii. | Oracio quedam b. Thome de Aquino. | Arra anime Hugonis de Sancto Victore, L. 11.

39. Psalterium glosatum papireum album. |

40. Exposicio proverbiorum Salomonis, et mixti sunt simul sepe sensus litteralis, allegoricus, tropologicus, | et anagogicus, ut poterit videre

---

1 *rechts nachgetragen:* Non est Lyra, quia ipse allegatur in tali glosa ut post psalmum 136, | sed est quedam lectura multum magistralis. | 10 Dinckelspül] Donckel *Hs.*, | spül *nachgetragen.* 20 ff. *die Beschreibung C. 35 kommt nach C. 36, die 6 nachträglich in 5 verbessert, ausserdem B und A als Hinweise am linken Rande.* 25 ff. *rechts am Rande nachgetragen, links* Cassiodorus *rot.* 29 ² *rot nachgetragen.* 31 *links am Rande rot* Thomas. H 83 *rot nachgetragen.* 32 *links rot wiederholt* Arra anime. 34 f. *links am Rande:* Indaginis. Eciam habetur C. 54 | exposicio tropologica et anagogica. | 34 ff. *links am Rande:* Indaginis.

ibi studiosus lector, et premittitur in principio quedam apologia in prologum et in ipsam exposicionem. | Sermo de concepcione sanctissime virginis Marie. |

41. Exposio quadruplex figurarum veteris testamenti et earundem pictura. | Addiciones glosarum biblie. | Vocabularius duplex sacre scripture. |

42. Quadruplex exposicio super cantica canticorum. | Sermo longissimus de concepcione vel nativitate Marie. | Tractatus de contemplacione. | Exposicio canticorum de beata virgine Maria. Alias duas fecit, que sunt in Stetin in Saxonia. | Exposicio quadruplex super Jonam et Abdiam. |

43. Quadruplex exposicio super cantica canticorum; quamvis omnes sensus 4 ubique tangantur, est tamen ipsa exposicio magis litteralis. |

44. Exposicio canticorum de beata virgine. | Apokalipsis. Textus est. | Tundalus. |

45. Gerson super cantica canticorum, scribens ad Carthusienses secundum triplicem amorem, distinctum per decem simplasmata | secundum particiones atque consideraciones eorundem secundum novum modum. Est opus istud multum subtile et altum valens | pro devotis contemplativis. | Tractatus optimus et magistralis de virtute perseverancie religionis, editus per Mafeum Vegium Laudensem ad sorores Elizabet et Monicam | et continet 7 libros parciales. | Primus agit de laude et commendacione perseverancie religionis — — — Item de gloria et vita eterna. | Meditaciones dulces in versibus comprehense ad beatissimam virginem, item ad beatum Jeronimum, qui versus in urbe in diversis locis scripti inveniuntur. |

46. Orosius super cantica secundum quadruplicem sensum. Eciam habetur H. 57. | Lumen anime abbreviatum. |

47. Albertus Magnus super cantica cum registro secundum ordinem alphabeti, in quo volentes predicare vel facere collaciones possunt | habere materiam, H. 59. |

48. Lectura magistri Roperti Holkot super libro sapiencie in littera inpressa. |

49. Allegorie Hugonis veteris testamenti. ||

---

5 *rechts am Rande nachgetragen:* vide infra plenius contenta in hoc libro, scilicet C. 98. 7 *hierzu auch das* Indaginis *gehörig, das am Rande neben C. 41 vermerkt ist.* 7 ff. Sermo — Abdiam *rechts nachgetragen.* 12 *links am Rande:* Indaginis. | Aliam exposicionem moralem per eundem | Johannem Indaginis vide circa epistolam | Pauli ad Gallathas, C. 86. | Questiones super cantica, C. 54. 17 *Zu* simplasmata *rechts am Rande:* id est concordias psallencium in canticis. 20 religionis *interlinear.* 20 f. *links am Rande:* Mafei Vagii Laudunensis | curialis XII annis | visitans, poeta magnus | et theologus. 21 *über* Mafeum Vegium *rot nachgetragen:* Mafei Vagii Laudunensem. 21 *über* sorores *rot* monachas. 23 *Inhaltsangabe, 9 Zeilen, von uns fortgelassen.* 30 H. 59 *nachgetragen am Rande.* 33 *doppelt geschrieben.*

50. Holkot super libro sapiencie. Lectura est fratris Roberti, qui *f. 61R.* cognomento dicitur Holkot, de ordine predicatorum, nacione Anglici | et magistri in theologia, et est hec lectura solemnis cum multis questionibus et dubiis et habet lectiones 212 et subiungitur in fine tabula, | in qua continentur multe materie naturales et alique curiose questiones, non tamen disputabiles et eciam valet hec tabula | predicatori. Hic Robertus eciam scripsit notabilem lecturam super librum sentenciarum sive questiones magis proprie locando cum subtilibus argumentis | et rarissimis, item super ecclesiasten et super ecclesiasticum tantum 7 capitula, item tractatum de bello sive milicia spirituali. |

51. Holkot super libro sapiencie. Exerptum est nec integrum, H. 67. | Signature librorum doctorum quoad eorum inicia et fines, H. 43. | Augustinus de fide ad Petrum, C. 1, C. 2, C. 51. | Quatuor questiones quotlibetarie cum suis probleumatibus. 1. De sacramento altaris et variis dubiis de eodem. | 2. De pestilencia et circa ea, que ad eam concurrunt. | 3. De indulgenciis. | 4. De horis canonicis dicendis. | Postilla super cantica canticorum. | Libellus theologicalis de penitencia metricus. | Tractatus de penitencia bonus. | Alique wlgares ammoniciones. | Metra biblie. |

52. Quadruplex exposicio super libro sapiencie, | ecclesiastico. Questiones de his libris vide in exposicione quadruplici super ecclesiasten, C. 54. | De celebracione festorum. | Sermo prolixus de presentacione beatissime Marie in templo. Vide infra C. 94 bullas et tractatum. | Exposicio super prima parte Jeremie, scilicet XI capitulis. |

53. Lyra super libris Salomonis sapiencie, ecclesiastico cum tabulis remissoriis secundum ordinem alphabeti. |

54. Exposiciones et questiones multiplices super infranotatis immediate sub hoc titulo. | Questio an gravius peccatum sit homicidium quam periurium, in assere primo habetur. | Instructio eius qui wlt predicare verbum Christi. | De exposicione sacre scripture. | Proverbiorum Salomonis exposicio tropologica, | anagogica, |. Questiones super proverbia Salomonis. | Super ecclesiasten quadruplex exposicio cum questionibus et dubiis. | Questiones super cantica canticorum. | Questiones super librum sapiencie. | Questiones super librum ecclesiasticum. | Brevis extractio libri Mafei Vagii de perseverancia, de quo supra C. 45. | Super librum ecclesiasticum brevis exposicio spiritualis. | Super librum trenorum quadruplex exposicio, et adiungitur quinta exposicio de passione Christi, eo quod leguntur iste lamentaciones tempore passionis Christi. | Questiones secundum sensum litteralem super lamentaciones. |

---

12 H. 67 *rot nachgetragen.* 12 H. 43 *nachgetragen.* 13 C. 1. C. 2, C. 51 *nachgetragen.* 15 *rechts am Rande rot* Pestilencia. 21 *am rechten Rande rot:* Presentacio Marie in templo. 26 ff. *zum ganzen Bande links am Rande mit Klammer:* Indaginis.

Questio de religioso qui iuravit intrare aliam religionem. | Sermo de nativitate beate Marie. Liber generacionis Jhesu Christi. |

55. Textus Isaye cum glosa interlineari et marginali. |

56. Lectura super Isayam. |

57. Extracta de scriptis b. Jeronimi super Isayam cum registro. |

58. Explanacio multiplex super Isayam, et signantur quoad sensum eius quadruplicem. | Notabile bonum in principio de modo studendi et sensu quadruplici sacre scripture. De oracione dominica et angelica salutacione in fine libri. | Extracta de originali b. Jeronimi super Isayam per 18 libros, quos scripsit. | Exposicio quadruplex Isaye. | Divisiones et questiones super Isayam, ex quibus potest intellectus tocius libri Isaie iuxta exposicionem Hebreorum et eciam Christianorum haberi a lectore. |

59. Lyra super Isaya. | Questio circa stacionem, que fuit tempore Josue et que fuit tempore Ezechie, que dies fuerit longior. Vide ibidem ante registrum. ||

f. 61 V. 60. Super Jeremiam prophetam exposicio quadruplex. | Brevis exposicio omnium prophetarum, scilicet 4 maiorum et XII minorum. Et esset expediens, quod littera ingrossaretur et scriberetur ad alium librum. | Sequitur exposicio quadruplex super Jeremiam prophetam. | Super Baruch similiter. | Questiones super Jeremia et Baruch. | Super lamentaciones exposicio quadruplex, et quinta est de passione Domini et non habetur hic, sed in alio volumine, scilicet C. 54. | Nota: quadruplex exposicio super XI capitula priora Jeremie habetur brevius in alio volumine, scilicet C 52. | Nota: hic frater Johannes Indaginis manu propria in quarto folio fatetur, quod omnes exposiciones super prophetas extraxerit ex commentis beatissimi et doctissimi | Jeronimi presbiteri, qui studiosissime ac laboriosissime ex commentis Hebreorum collegit sicut per se testatur. Quorum sine dubio alique ante adventum Christi | erant scripta, maxime quoad sensum litteralem. Item collegit ex commentis Grecorum doctissimorum Origenis, Didimi ceci, Appollinaris, Eusebii, | Gregorii Nazanzeni ac aliorum precipue misticum sensum, 'quamvis multa sint per me, scilicet Johannem Indaginis addita ex scriptis Ambrosii, Augustini, Gregorii | ac aliorum approbatorum et ea, que Dominus sua bonitate ad gloriam suam et aliorum salutem dedit.' |

61. Lyra super Jeremia et Baruch. |

62. Super Daniele quadruplex exposicio cum questionibus Indaginis. | Extracta de beatissimo Jeronimo super Daniele cum addicionibus Indaginis. |

63. Super Ezechiele quadruplex exposicio cum questionibus et figuris super eodem. | Primo habetur hic talis quadruplex exposicio usque ad capitulum 40. exclusive, quia inde usque ad finem est speciale volumen

---

5 *über* Extracta — Jeronimi *nachgetragen:* moralia ex 18 libris explanacionum.

et habetur infra C. 95, sed hic | breviter exponitur visio illa quadruplex cum figuris. Vide eciam exposicionem illorum capitulorum novem in volumine | super Matheum, C. 72, et anagogiam in volumine exposicionis super Johannem in principio extensius C. 78. | Secundo habentur hic questiones in fine super totum Ezechielem, in quibus quodammodo continentur ea, que Jeronimus in originali suo scripsit super Ezechielem. |

64. Super Danielem et XII prophetas Lyra. |

65. Similiter. Et sic bis habetur, hic tamen habentur aliqua registra. |

66. Super duodecim prophetas quadruplex exposicio Indaginis. In alio volumine quere divisiones et questiones super eisdem scilicet, C. 67. | Item specialis exposicio super Jonam et Abdiam, C. 42. | Exposicio prologorum omnium librorum prophetarum quere alibi per Johannem Indaginis, videlicet C. 36. | Sermo prolixus in concepcione beate Marie virginis. Duo sermones sunt. Vide alias O. 2, item C. 42. |

67. Questiones super prophetas minores. | Questiones super omnes epistolas Pauli apostoli. | Questiones super Matheum evangelistam. | Questiones super actus apostolorum, et sunt ex Beda multa hic scripta. | Questiones super 7 epistolas canonicas. | Iterum protestatur hic prefatus Johannes Indaginis in hec verba: 'Si quis voluerit studiose questiones has legere, perveniet ad tocius textus sanum intellectum gracia | Dei duce. Hec autem sunt collecta de exposicione beati Jeronimi et aliorum super XII prophetas minores et continent quasi medullam exposicionum Hebreorum, Gre- | corum et Latinorum. Similiter questiones super epistolas Pauli et aliorum apostolorum continent quasi medullam exposicionum glose ordinarie, Augustini, Ambrosii, Haymonis, | Bede et aliorum, quamvis non semper allegentur per nomina, quia non in exposicione epistolarum, sed in variis locis et libris hec posuerunt, que hic breviter | collecta sunt.' |

68. Super libris Machabeorum, | Esdre et Neemie Lyra. |

69. Super Machabeorum quadruplex exposicio cum questionibus fratris Johannis Indaginis. | Brevis exposicio litteralis super libros Machabeorum. | Quadruplex exposicio super eosdem; et ibi litteralis est brevis. | Divisio predictorum librorum et capitulorum cum annexis questionibus. | Questiones super Lucam evangelistam. | Exposicio quadruplex super epistolas canonicas. | Exposicio brevis super apokalipsin cum questionibus. | Questiones et utilia notabilia super eundem librum. | Tractatus de indulgenciis in ordine Carthusiensium, et qualiter dari possint exemptis indulgencie ab episcopis, qui non | habent potestatem in exemptos. | Sermones septem in sinodo episcopali. | Sermones octo in visitacionibus. | Duo sermones breves ad religiosos. | Tres sermones in electionibus prelatorum. | Ex-

---

1 et — C. 95 *interlinear.* 3 Matheum *statt durchgestrichenem* Johannem in principio extensius. 11 Item — C. 42 *interlinear nachgetragen.* 14 Duo — 42 *nachgetragen.*

posicio super 7 psalmos penitenciales. | Bulla indulgenciarum ad instanciam regis Cipri. | Quedam bona exempla. | Sermones de annunciacione et de nativitate Marie. | Donatus spiritualis et misticus. | Ymago vite. | Compassio Marie. Alloquium de IX gladiis et de 7 gaudiis. ||

f. 62R. 70. Prima pars de vita Christi, et continet capitula sive rubricas 92 et incipit de divina et eterna Christi generacione | prosequens hystoriam evangelicam per 92 rubricas, in quarum ultima agitur de fermento cavendo et de ceco | Bethsayde illuminato. Premittuntur rubrice prime partis in quadam tabula, quam sequitur dulcissimus et valde ad devocionem | provocativus prologus. In fine voluminis habetur registrum super evangeliis tocius anni tam de tempore quam de sanctis predicandis, | et deservit utrique parti, sicut | eciam idem habetur in 2. parte. |

71. Secunda pars de vita Christi, et continet capitula 89, continuans | historiam de vita Christi usque ad diem penthecostes et insuper agens de assumpcione | beatissime virginis et concludit per alique capitula agendo de commendacione divine laudis, de extremo iudicio et | penis infernalibus, de premio celestis vite etc. In principio voluminis ponitur registrum evangeliorum tocius anni, sicut et in precedenti parte. | Item habetur tabula super rubricas huius 2. partis. Item tabula super notabilia eiusdem partis secundum ordinem alphabeti. | Compilator huius operis fuit quidam religiosus ordinis Carthusiensium, professus in domo Argentinensi, expertus theologus, arcium | magister, nomine Ludolffus. Floruit autem circa annum Domini 1386. Et deservit hec compilacio ad multa — — —. |

72. Super Matheum quadruplex exposicio fratris Johannis Indaginis. | Mistica exposicio super ultima visione Ezechielis, que est inter omnes scripturas sacras magis difficilis, ut dicit b. Jeronimus, | et inchoatur a capitulo 4. et durat usque ad finem per IX capitula. Hic ponitur in generali exposicio eius allegorica, 2. | tropologica et quandoque miscentur allegorica et anagogica per singula capitula, tercio breviter ponitur hic anagogica, sed plenius in | principio voluminis super Johannem per omnia capitula videlicet C. In fine huius voluminis ponitur litteralis exposicio cum figuris huius visionis. | Breves questiones super Matheum et quandoque alique questiones solute sunt in exposicione littere et quandoque aliter. De hoc vide in 2. | folio voluminis huius et de modo quadrupliciter exponendi scripturam sacram breviter ibidem. |

73. Super Matheum et Johannem Nicolaus Gorram. |

74. Super Marcum quadruplex exposicio Johannis Indaginis. | Jeronimianus id est abbreviacio b. Jeronimi super Marcum. Hic alique sunt addita et mutata in stilum facilem. | Brevis exposicio super apokalipsin,

---

3 *darunter nachgetragen:* C. 14. 23 *von uns fortgelassen 5 Zeilen mit Charakteristik und Inhaltsangabe.* 24 ff. *Zu* C. 72—75 *links am Rande nachgetragen mit Klammer:* Indaginis. 38 Jeronomianus *Hs.*

per Johannem Jndaginis extracta ex sentenciis Victorini. | De spiritu sancto ex scriptis Didimi et Jeronimi, L. 23. |

75. Lectura super Marcum. | Sermones magistrales diversi habiti communiter ad clerum et ad universitatem studencium Erffordensem, quorum quidam sunt de quibusdam | diebus anni dominicalibus et aliis, quidam de quibusdam principalibus festis, quidam sinodales et ad alios actus, | quorum signatura habetur in primo folio voluminis. | Questio egregii doctoris Heinrici de Oyta, utrum omnes libri nostre biblie et precipue tales quoad omnes asserciones | suas in sensu litterali sint divini seu divina revelacione conscripti. In hac questione tractatur de autenticacione et securi- | tate librorum nostre biblie, de varietate sensuum atque veritate et de veritatibus catholicis, que in dictis libris non continentur. | Tractatus de recommendacione sacerdotum et contra concubinarios seu fornicarios mag. Gerhardi de Davantria, qui fuit magnus zelator castitatis et malleus hereticorum. | Signatura librorum doctorum precipuorum, quoad inicia et fines, C. 51, C. 75. |

76. Super Lucam quadruplex exposicio fratris Indaginis. Questiones super Lucam vide supra C. 69 circa Machabeorum librum. | Mistica exposicio super 4 evangeliis collectis in concordanciam per rubricas 150. | Mistica exposicio super epistolis Pauli et epistolis canonicis. | Quadruplex exposicio super | actus apostolorum. | Item mistica exposicio super actus apostolorum. | Mistica exposicio super apokalipsin Johannis apostoli. Eciam vide supra C. 69. |

77. Super Lucam Gorram. |

78. Super Johannem quadruplex exposicio fratris Johannis Indaginis. | Anagogica exposicio visionis ultime Ezechielis. Alias quere supra C. 72, item infra C. 95. | Exposicio litteralis super Johannem cum questionibus. | Allegoria de Christo et ecclesia, item tropologia, sed abbreviate sunt iste due exposiciones, quia alias lacius posite. | Anagogica exposicio super Johannem. ‖

79. Super Matheum, | Marcum, | Johannem | postille. | Super cantica canticorum doctoralis et pulcra exposicio allegorica, videlicet quoad Christum et ecclesiam. | Postille valde bone super epistolis et evangeliis dominicalibus tocius anni abbatis Johannis de Villa. | *f. 62v.*

80. Lyra super evangelistas IIII. | Ibidem in fine ponit dominus Nicolaus de Lyra tabulam, in qua faciliter et in promptu potest videri, ubi quilibet ewangelista | dicit aliquid solus et ubi tres vel duo vel unus tantum cum eo concordant, et prevalet canonibus antiquis Eusebii, | qui de hoc conscripti sunt. Quos canones videre poteris supra B. 24. |

81. Haymo super epistolas Pauli. |

82. Glosa ordinaria super epistolas Pauli. Quis hanc fecit, vide supra C. 19. |

---

26 item — 95 *nachgetragen.* 38 Quos — 24 *rot.*

83. Super canonicis epistolis Augustinus de Anchona. | Textus dominicalium evangeliorum tocius anni glosatus interlineariter et marginaliter, licet non ponantur evangelia in proprio ordine, sed transposita sint. | Questio Nycolai de Lira, utrum per scripturas a Judeis receptas possit probari misterium Christi in lege et prophetis promissi | esse iam completum, | et est questio quotlibetaria. | Ibidem habetur continenter magistralis responsio eiusdem Nicolai de Lyra ad quendam Judeum ex verbis evangelii secundum Matheum | contra Christum nequiter arguentem. | Alique epistole Senece precipue ad Lucillum. |

84. Super epistolam ad Romanos quadruplex exposicio fratris Indaginis. |

85. Super duas epistolas ad Corinthios quadruplex exposicio cum questionibus fratris Indaginis. |

86. Exposicio quadruplex epistolarum ad Galatas, | Ephesos, | Philippenses, | Colosenses, | Thessalonicenses | fratris Indaginis. | Exposicio spiritualis et anagogica | super cantica canticorum, et est octava in ordine | exposicionum super cantica fratris Indaginis. | Declaracio super quadruplici exposicione tocius biblie, quare multa exposita sunt mistice, que fidem | edificant et quomodo hoc fieri possit et quomodo multa intelligenda sunt sane in exposicionibus fratris | Johannis Indaginis. Excusat eciam se in hoc, quod sepe scribendo posuit se in plurali scilicet 'nos'. | De modo studendi et perveniendi ad spiritualem ac veram sapienciam, que datur divinitus. |

87. Quadruplex exposicio Johannis Indaginis super epistolas ad Thimoteum, | Titum, | Philemonem, | Hebreos, | cum questionibus in principio et in fine libri annexis. | Tractatus de veritate dicenda. | De via perfectionis. | De statu religiosorum et maxime quoad vicium proprietatis et de exposicione professionis. |

88. Super epistolas Pauli, | canonicas, | actus apostolorum, | apocalipsim | Lyra. |

89. Decuplex intellectus in exposicione apokalipsis beati Johannis. | Apologia in exposicione libri apokalipsis, que exposicio postea sequitur. In hac apologia fit applicacio huius libri et 7 sigillorum ad | vetus testamentum, secundo ad novum testamentum concordia. | Epilogus et registrum exposicionis in apokalipsim. In quo epilogo ponitur multiplex genus visionis in principio eius, de quo eciam patet infra in prologo. | Subiungitur de causis librorum. Post hoc primo ponitur summarie sensus ymaginarius, sicut vidit b. Johannes formas, | de quibus loquitur textus, et fit continuacio huius ymaginarii sensus secundum omnia capitula ipsius apokalipsis. | Item agitur ibi de multiplici sensu litterali secundum tem-

---

17 f. *am linken Rande:* Eciam vide C. 41. 24 Johannis Indaginis *interlinear.*
25 Philemonem] Philomonem *Hs.*

pora continua ecclesie et bella sibi succedencia, sed infra exponitur totaliter | ibidem litteralis sensus quoad bella ecclesie et huiusmodi, non tamen continue succedencia sibi, sed sicut Deus tetigit mentem prophete, | sic scribit, unde XI. capitulo ponitur de Enoch et Helya, et tamen postea ponuntur, que prius futura sunt. | Item litteralis sensus, ut omnia 7 sigilla currant omni tempore, mixtim sic multi exponunt. ‖ Item ut primum tempus sit *f. 63R.* apostolorum et fundacionis ecclesie, 2. persecucionis, 3. exaltacionis sub Constantino etc., ultimum autem retribucionis | bonorum et malorum. | Item ut primum tempus duret usque ad mortem Juliani imperatoris, 2. usque ad Focam, qui fuit tempore Gregorii pape. | Item ut fiat compassio ad 7 dies creacionis cum 7 diebus resurrectionis. | Item ut bella veteris testamenti comparentur ad bella nove legis, ut eciam supra. | In his habetur sensus tocius libri. | Deinde ibidem ponitur consequenter et immediate summarie sensus allegoricus tocius libri. | Tropologia, | anagogia | tocius libri. | Prologus quidam in exposicionem apokalipsis, in quo habentur distinctiones prophetiarum. | Exposicio tocius libri et prima octo capitula exponuntur sub sensu litterali et mistico, deinde omnia exponuntur sub quadruplici sensu. | Super apocalipsim | scripserunt Victorinus martir, | Jeronimus sequens et interpretans eum et addens, | Augustinus per omelias, | Beda, | Haymo, | Gilbertus. | Isti secuntur communiter Augustinum et | Victorinum. | Helynandus per historias exponit, | Anshelmus allegorice, | Albertus Magnus, | Berengarius Thuronensis moraliter, | Joachim abbas, | denique multi moderni. |

90. Super apokalipsim Haymo, | Anchona. | Lectura fratris Augustini | de Anchona ordinis fratrum heremitarum super apokalipsim Johannis. | Haymo super eundem librum. | Articuli condempnati Parisius a. D. 1277. | Hugonis de Sancto Victore primus liber de sacramentis ab inicio mundi usque ad finem in unam seriem dispositus. | Et continet XII partes. | In isto primo libro Hugo summatim deducit | condicionem omnium rerum a principio | primo cum lapsu hominis et his que | postea ad restauracionem usque | ad adventum verbi preparata | sunt. | Secundus liber habetur | L. 99. | Theoreumata Egidii de Roma de sacramento altaris. | Anshelmus, archiepiscopus Cantuariensis, de disputacione contra insipientem. | Idem contra respondentem pro insipiente. | De veritate. | De libertate arbitrii. | De casu dyaboli. | Monologion sive soliloquium. | Prosologion id est alloquium. | Quatuor libri sentenciarum Johannis Damasceni. | Hugo de Sancto Victore de | sancta trinitate, | medicina anime, | sapiencia, | merito Christi, | voluntate Dei, | potestate Dei. |

91. Super apokalipsim b. Johannis magistralis postilla vel pocius lectura cuiusdam fratris ordinis minorum. | Super epistolam ad Hebreos Augustinus de Anchona. |

28—31 In isto — sunt *rechts am Rande nachgetragen.* 31 f. Secundus — L. 99 *links am Rande nachgetragen.* 32—36 *dazu rechts* Anshelmus Cantuariensis.

92. Mistica glosa N. de Lira super vetere testamento exceptis libris Ruth, psalmorum, canticorum, sapiencie, | ecclesiastico, Baruch, Daniel, XII prophetarum, | Machabeorum. | Sermo prolixus de annunciacione dominica. | Sermo de sancta trinitate. |

93primo. Allegorie Hugonis de Sancto Victore super vetus testamentum per IX libellos ab inicio mundi usque ad transmigracionem | in Babilonem, item misteria librorum Esdre, Judith, Machabeorum. Eciam habentur H. 67, sed non integre. | Actus apostolorum; | evangelia | secundum scolasticam historiam. |

93². Allegorie Hugonis de Sancto Victore veteris testamenti per IX libellos. | Arbor genealogie ab Adam usque ad | Christum per quinque etates. | Modica declaracio de quibusdam locis in | biblia. | Metra tocius biblie. | Exposiciones terminorum biblie difficilium secundum | ordinem alphabeti. |

94. Exposicio epistolarum dominicalium et officiorum misse per circulum anni et de sanctis similiter. | Exposicio officii defunctorum epistolarum et evangeliorum eius. | Sermo in purificacione beatissime Marie virginis. | Sermones 7 de novo sacerdote. | Tres libri Augustini contra epistolam Parmeniani Donatiste. | De spiritu et littera Augustini liber, item L. 50. | Bulla pape de presentacione Marie sive de festo presentacionis. Ibidem tractatus de eodem festo fratris Indaginis. Vide eciam supra C. 52. ‖

f. 63v. 95. Super Esdra, Neemia et visione Ezechielis quadruplices exposiciones Johannis Indaginis. | Primo super Esdra exposicio quoad sensum litteralem. | Super Neemia exposicio litteralis. | Item quadruplex exposicio quoad 4 sensus sacre scripture super librum Esdre. Eciam habetur supra 15 C. | Item quadruplex consimilis exposicio super Neemia. | Tercius liber exposicionis fratris Johannis Indaginis super Ezechielem et incipit a capitulo XL. usque ad finem. Alii duo libri | priores habentur supra C. 63 et exponitur ibi Ezechiel a principio usque ad capitulum XL., licet eciam ibidem presens visio quadrupliciter exponatur | tantum breviter, hic autem late. De eadem exposicione quadruplici vide eciam supra C. 72. Anagogiam eciam vide supra C. 78. | Hic autem ponitur primo litteralis exposicio IX capitulorum ultimorum Ezechielis, que est de ymaginaria visione ipsius prophete. | Ibidem ponuntur figure depicte pro faciliori intellectu habendo. | 2., | 3., | 4. | ponitur | allegoria, | brevis tropologia, | brevior anagogia. |

96. Super genesim et exodum mistici sensus breves. | Super

---

1 *darüber von jüngerer Hand, saec. XVI in.:* Hic liber positus est infra C. 101. 5 primo *rot nachgetragen.* 7 f. Eciam — integre *rot nachgetragen.* 10—14 *rechts nachgetragen.* 20 item L. 50 *nachgetragen.* 20 *über* visione Ezechielis *nachgetragen:* ultima *und* difficilis intellectus. 23 *über* Esdra *nachgetragen:* propheta. 26 f. Eciam — 15 C. *auch auf die folgende Zeile bezogen.*

genesim triplex exposicio mistica brevis. | Super exodum quadruplex exposicio brevis. | Tropologica exposicio evangelii s. Johannis. | Sexternus, in quo frater Johannes Indaginis nititur defendere aliquos et plures articulos, in quibus quidam arguunt | s. Thomam de Aquino in diversis scriptis suis, asserentes eum in talibus dictum non esse tenendum. | Collacio pro capitulo abbatum ordinis s. Benedicti de unione. | Tractatus de festo presentacionis b. Marie in templum. | Sermo de nativitate Domini 'Angelus ad pas⟨tores⟩'; | de s. evangelista Johanne; | in stacione et processione 'Da pacem Domini'; | tercia feria post pasche; | in penthecoste. | An viris religiosis expediat recipere elimosinas et pro eis conferre bona sua spiritualia. | De peccatis, viciis et temptacionibus. | De laude virtutum. | Tractatus de ortu et origine scienciarum et de modo studendi et videtur excerptus de libro, qui dicitur Rudimentum doctrine et habetur H. 106. | De arte memorandi, videlicet quomodo quis contempletur et memoriam exerceat de quibusdam operibus Dei et excellenciis etc. ad acquirendum devocionem et timorem | Dei, sed hic non habetur finita, sed tantum notabilia. | Summa quedam brevis theologie, facta per quendam ordinis predicatorum, et dicitur Oculum manuale. |

97. Exerptum de gloria continua b. Thome secundum omnes 4 evangelistas. | Sermones breves usque ad septuagesimam. | Exerptum ex epistolis b. Pauli, ex epistolis canonicis, ex actibus apostolorum et ex apokalipsi. | Sermo in exequiis funeris Mathei de Cracovia. |

98. Addiciones super glosam biblie. | Figurarum veteris testamenti et tabernaculi Moysi et arche cum his, que habentur in Ezechiele et in libris regum litteralis declaracio cum brevibus misticacionibus. | Correctorium domini Nicolai de Lira, qui in suis postillis super bibliam minus discrete sacros et presertim sanctissimum Jeronimum videtur arguere, et est hoc correctorium | scriptum ex scriptis domini Pauli, episcopi Burgensis, qui addidit ad postillas domini Nicolai, et ambo ex Judeis nati sunt et conversi ad | cristianitatem. | Tractatus contra Alchoran, id est contra librum preceptorum ipsius impiissimi heretici Machometi. | Item exerptum ex libro autentico apud Sarracenos. | Apologia fratris Johannis Indaginis in addiciones biblie. | Quedam declaraciones super quadruplices exposiciones et quis sit sensus litteralis allegoricus, tropologicus et anagogicus. Eciam supra 86. | De supersticionibus. | Addiciones super glosam Ysaie, Jeremie et aliorum prophetarum ex Burgensi. | De emendacione, quomodo in biblia et in libris sanctorum doctorum cavenda sit vel facienda, et videtur hoc sumptum ex opere pacis. | Vocabularius de raris vocabulis presertim biblie et videtur scriptus ex Britone novo. |

---

6 f. *am linken Rande rot wiederholt:* Presentacio. 7 Sermo *auch zu den Z. 8 f. beschriebenen Texten gehörig.* 16 *links am Rande:* Summa *wiederholt.* 18 *darunter 1 Zeile radiert.* 23 ff. *links am Rande nachgetragen:* Hec signatura | est hic impertinens, | sed pertinet ad locum | supra C. 41. | 38 *links am Rande rot:* Vocabularius.

99. Moralizacio biblie per Lyram, C. 107, C. 101. | Rudimentum fidei. | Exposicio brevis misse. | De cerimoniis, que fiunt in dedicacione templi. | Miracula beate Marie virginis. | Passionale abbreviatum. | Quomodo sacre virgines sive moniales per episcopum consecrantur. | Regimen sanitatis universale brevissimum et contra pestilenciam. | Exerptum ex misticacionibus sacre scripture Isidori a genesi usque ad Esdram. | Ex allegoriis Hugonis super vetus et novum testamentum. | Brevis informacio prelatorum. | Excerpta ex quibusdam quotlibetis b. Thome. | Exerpta de questionibus b. Thome de demonibus de potencia Dei, de miraculis, de his, que relative dicuntur, de creacione, de processione divinorum | personarum, de anima, de malo. | Ex libro 83 questionum b. Augustini. ‖
f. 64R. Ex quodlibetis Heinrici de Gandavo. | Ex commento Hugonis super angelicam ierarchiam. | Ex abbate Verczellensi. | Ex Dyonisio de ecclesiastica ierarchia et de divinis nominibus, de mistica theologia. | Ex sermonibus Bernhardi super cantica. Ibi narratur, quod Bernhardus hos sermones scripserit ad peticionem cuiusdam Carthusiensis, sicut ipse per se in quadam epistola testatur. | Ex sermonibus Gilberti monachi, qui in parte continuavit sermones beati Bernhardi super cantica, addens 47 usque ad illum locum 'Oculus meus candidus'. | Ex 4 libris Johannis Damasceni. | Ex epistolari Jeronimi. | Ex historia Josephi. | Ex cronica Pauli Orosii Hispani. | Ex historia tripartita. | Plura alia hic habentur. |

100. Glosa continua b. Thome de Aquino super 4 evangelia, que alias dicitur Cathena aurea. Eciam habetur L. 81. Excerptum huius glose | C. 97. |

101. Mistica glosa Nicolai de Lyra super vetere testamento exceptis libris Ruth, psalmorum, canticorum, sapiencie, ecclesiastico etc., | ut supra C. 92 notatum est, ubi prius hic liber ponebatur et modo huc repositus est. Vide ibidem. Eciam et plene habetur C. 107, C. 99. |

102. Moralizacio biblie et dicitur Reductorius moralis biblie, eo quod figuras et materias | seu historias biblie reducit ad moralitates et quid poterimus per huiusmodi figuras et historias pro morum instructione | capere, intellegere et in sermonibus et collacionibus edocere. Et habet XVI libros, quibus premittuntur duo registra. Primum | est secundum ordinem alphabeti sic, quod in libris biblie, qui proprio ordine ponuntur, pro quolibet libro ponitur alphabetum | secundum vocabula illius libri. Et multa hic habentur alphabeta, quia quilibet liber proprium habet. Et ut hec capiantur, diligenter | perlegendus est prologus in principio libri ante registrum, quomodo per numerum et litteras sit remissio ad ipsos libros. | Secundum registrum simpliciter ponit libros biblie et quidquid moralizatum est in quolibet libro et capitulo biblie, | ibi

---

3 *links am Rande rot:* Miracula Marie. 3 *links am Rande rot:* Passionale. 5 *hinter* pestilenciam *saec. XVI:* animalium. 5—21 *dazu am linken Rande nachgetragen:* per Indaginis. | 23 Cathena aurea *rot.* 23 L. 81 *rot.* 23 Excerptum — C. 97 *rechts am Rande nachgetragen.* 27 Eciam — C. 99 *rot nachgetragen.* 28 Reductorius moralis biblie *rot.*

preostendit, ut exempli gracia in genesi de operibus sex dierum quid per hoc moraliter intelligatur, item de subversione Zodomorum, | Joseph dominabitur in Egipto, de benedictione Jacob et Esau etc. per totum. | Hic reductorius biblie editus et factus est a venerabili fratre Petro Berchorii Avinione, sed Parisius correctus, | et valde deservit predicatoribus et collaciones facientibus et pro sanctis et edificatoriis colloquiis. |

103. Prima pars postille Nicolai de Lira cum addicionibus Burgensis et cum replicis, incipiens a genesi usque ad | libros Esdre exclusive. |

104. Secunda pars correspondens subsequenter predicte prime parti ab Esdra usque ad libros psalmorum inclusive | cum addicionibus Pauli, episcopi Burgensis, et replicis. |

105. Tercia pars predicte postille consimilis, incipiens a libris Salomonis usque ad novum testamentum exclusive cum addicionibus Burgensis et replicis. |

106. Quarta pars continuans predictam postillam conformiter, et continet totum et solum novum testamentum | cum addicionibus Burgensis | et replicis. |

107. Mistica sive moralis postilla et totalis Nicolai de Lira, quam fecit circa bibliam, videlicet | circa vetus et novum testamentum, C. 101, C. 99, | cum addicionibus Burgensis | et replicis. |

108. Prima pars exposicionis sive postille, que hic pro eodem scribuntur, Nicolai de Lyra, et concordant hee | due partes omnino cum precedentibus quatuor partibus, quia ab uno impressore et uno tempore impresse et est | eadem forma et littera cum eisdem picturis in omnibus, nisi quod ligatura prima est in 4 partibus, 2. autem tantum in duabus. | Et hec prima pars incipit a genesi ut ad proverbia Salomonis exclusive, | cum addicionibus Burgensis | et replicis. |

109. Secunda pars exposicionis biblie Nicolai de Lira, incipiens a libris Salomonis usque ad finem biblie, | cum addicionibus Burgensis | et replicis. |

110. Tabula sive registrum super exposicione sive postilla Nicolai de Lira in bibliam, dirigens et docens secundum ordinem | alphabeti inveniri materias in tali exposicione biblie et eciam in addicionibus et replicis | facta per quendam ordinis b. Francisci.

111. Prima pars postille super bibliam Nicolai de Lira. |

112. Secunda pars
113. Tercia pars
114. Quarta pars
} predicte postille cum | textu tocius biblie et cum addicionibus Burgensis et replicis. ‖

D. E. F. Hee tres littere anagogie subserviunt, ubi sen- | sus anagogicus superiectus ab ymis per contemptum mundanorum *f. 67R.*

7—29 *rechts am Rande:* Nota addiciones | Burgensis terminantur | apok. 14. capitulo, sed | replice ad Hebreos ultimo finiuntur. 10 *hinter* ad *gestrichen:* finem biblie. 34—37 *Die Beschreibungen 111—114 überklebt.* 37 *Die letzten Zeilen der Seiten überklebt. f. 64V leer, f. 65 verloren, f. 66 leer.* 38 D, F *blau,* E *rot.*

sus- | pensis et ad summa per celestium desiderium provectis, vino theorice | contemplacionis sobrie inebrietatis, dum sublimiter aut ad super- | mentales excessus per extaticas elevaciones aut ad affectuales | devociones per intimas oraciones aut ad intellectuales illus- | traciones per deitatis sentenciosas cognicio- nes superducit et de eternis | gaudiis et que merces fidem rectam vel vitam sanctam maneat disse- | rit, quasi tectum in domo anime tribus po- | tenciis, que in ipso spiritu preminent, videlicet sinderisi, affective et intellective | supponit. |

Repositis libris sub prioribus | duobus titulis scilicet B et C, qui libri ipsius spiritualis fabrice fundamento et parietibus, scilicet | sensui historico et allegorico deserviunt. Nunc hic consequenter subnectuntur sub his tribus litteris alphabeti | D. E. F. libri, qui ipsum tectum et mentalis edificii partem supremam supponunt et disponunt, hoc est: ea reponuntur, que sensui | anagogico subministrando ipsum quasi cacumen spiritualis fabrice erigunt et promovent. — — — | Fit autem, quantum ad presens propositum sufficit, tribus viis sive modis, scilicet per misticam theologiam, quam b. Dyonisius a b. apostolo Pau- | lo didicit et in quodam libello ad s. Thimotheum discipulum b. Pauli destinavit; secunda via est per scolasticam theologiam sive alias revelatam; 3. est | per quasdam premeditaciones previas in oraci- nibus et conpunctionibus et graciarum actionibus et huiusmodi. Prima, inquam, scilicet via mistica est — — —. | Et libri pro huiusmodi via anagogica deservientes signantur per D litteram. | Secunda via anagogica, qua mens sursum et ad celestia ducitur, fit, quando principaliter illustracio racionis et intellectus intenditur per communem et scolasti- | cam theologiam, que in scolis communiter per exercicia studiosa addiscitur et humanitus acquiritur a christifidelibus et in libris magistri sentenciarum et consimilibus a docto- | ribus traditur. Et libri ad hoc congruentes continentur in libraria sub littera E, ubi ponuntur textus libri sentenciarum cum lecturis et scriptis super | eundem librum et libri, qui correspondent libro sententiarum vel in forma vel in materia, ut compendia theologice veritatis, breviloquia Bonaventure, quotlibeta etc. | Tercia via, qua mens sursum ducitur, per anagogiam fit, quando per compunctiones, meditaciones, puras oraciones, sedulas devociones et graciarum | actiones, que in commemoranda divina beneficia, videlicet creacionis et recreacionis etc. huiusmodi, ipsa mens exacuitur, affectus purgatur et voluntas prompta fit | ad cultum Dei et per huiusmodi disponitur ad puriorem amorem Dei et extaticum sive

---

2, 3, 4 *über* sublimiter *rot* 1, *über* aut (ad affectuales) *rot* 2, *über* aut (ad intell.) *rot* 3, *am Rande rechts rot:* 1 — 2 — 3 — Hoc fit sub D 1 F 2 E 3

16 *nach* promovent *13½ Zeilen von uns fortgelassen.* 22 *4½ Zeilen von uns fortgelassen.*

supermentalem. — — — | Libri autem, qui ad istam terciam viam deserviunt, designati sunt per litteram F. Quomodo differunt inter se theologia mistica et scolastica | — — — ‖

D | *f. 67V.*

Diversi libri pro theologia occulta divinissima, que dicitur | mistica sub littera D consignati, ubi supremus mentis apex, | a mistice theologizantibus sinderisis dictus, ad supersubstanciale | lem divinarum tenebrarum radium consurgens ignote, videlicet ad agni- | cionem unitivam eius, scilicet altissimi, qui est super mentem et cognicionem | ab omni irretentibili absolutus immediate per amoris ardorem | sine omni creature speculo sursum agitur. Ubi solus affectus plus | tangit et in ipso actuali exercicio omnis intellectualis cognicio et speculativa | rescinditur. Ibique ipse apex ab omnibus eciam a se ipso recedens unitur | ineffabilibus et ignotis supersplendentibus radiis inscrutabili sapiencie | lumine illuminatus. |

Sicut supra in secundo titulo, scilicet B, tactum est, | quod fabrice huius spiritualis, que in reposicione librorum huius bibliothecae sive librarie intenditur, tectum, quod | fundamento historie et parietibus allegorie superponitur, quod habetur in anagogia, sit tripartitum | sive in tres partes divisum, inter quas ipsa sacratissima mistica theologia domicilium, id est supremam porcionem sive apicem in | vertice fabrice dignissime obtinet, sic nunc prescriptus titulus subnectitur, qui in paucis verbis ipsam supremam sapienciam tangit, in | qua culmen totius perfectionis christiane, ut possibile est, in via ista nostre peregrinacionis secundum doctrinam sanctissimi Dyonisii felicissime a religiosis hominibus | hauritur. — — — ‖

Recommendacio theologie mistice. | — — — ‖ *f. 68R.*

Descripciones the⟨o⟩logie mistice. | *f. 68V.*
— — — |

Ordo et modus consurgendi.
— — — ‖ — — — ‖ — — — *f. 69R. 69V.*

Doctrina exemplaris quomodo simplices persone anagogice consurgant in theologia mistica. — — — ‖

D | *f. 70R.*

primo
D. 1. Sermones in Latino ad unitivam Dei cognicionem trahentes. Docetur enim in eis diffuse | et sparsim, quibus et quantis labori-

---

1 *7 1/2 Zeilen von uns fortgelassen.* 2 f. Quomodo — scolastica *rot.* 3 *10 Zeilen von uns fortgelassen.* 26 *Text der übrigen 44 Zeilen von uns fortgelassen.* 27 R *von* Recommendacio *blau, das übrige rot.* 27 *Text von 67 Zeilen von uns fortgelassen.* 28 *rot. 47 Zeilen Text von f. 68V und 8 Zeilen von f. 68*R von uns fortgelassen.* 28 ff. *von f. 68V 20 Zeilen Text, f. 69R mit 66 Zeilen, von f. 69V 38 Zeilen von uns fortgelassen.* 32 f. D *blau,* octrina — mistica *rot.* 33 *19 1/2 Zeilen Text von uns fortgelassen.*

bus et studiis mens racionalis ad internam tranquillitatem componatur, ut sic divinum verbum concipiat, | Deum supermentali lumine videat et eo intime fruatur, in quo consistit finis omnium humanorum desideriorum. Denique docetur in eisdem, | quomodo lumen divine sapiencie in anima devota efficit mentis ad Deum continuam elevacionem, divine claritatis assimilacionem et transformacionem et mentis transformate cum ipso Deo perfectissimam unionem. Unde et presens liber prius tali titulo dictus est | Sermones de concepcione verbi eterni. | Tractatus de concepcione verbi divini in anima devota, divisus in X sermones super angelica salutacione illam misticando. | Qui decem sermones hec tria declarant: primi quinque, qualiter anima devota ad verbi concepcionem spiritualem disponatur; quatuor | sequentes, qualiter ipsa concepcio in anima devota formaliter et feliciter perficiatur; decimus, quos fructus ipsa anima ex tali concepcione consequatur. | Sermo de corpore Christi devotus. | Sermo de b. Augustino vel consimili. Hic declarantur 7 gradus caritatis, in quibus consistit summa humane perfectionis, et est quasi tractatus. | Tractatus de IIII instinctibus sive monicionibus interioribus. Hic lege diligenter, et est aliter ab alio, qui eciam sic intitulatur, | sed incipit 'Semen cecidit' et est Frimarie, | C. 1, O. 72. | Sermo prolixus de s. Katharina applicabilis eciam ad alias virgines. Hic habentur plura puncta ad theologiam misticam famulancia, presertim | in 2. parte eiusdem sermonis, ubi docetur, quomodo lumen divine sapiencie, ut premittitur, in anima devota efficit mentis ad Deum elevacionem, assimilacionem, trans- | formacionem et eiusdem perfectam fruicionem et unionem. | Tractatus de nativitate vel incarnacione Christi. Hic multa de racione incarnacionis verbi et modo et utilitate et huiusmodi pulcre et magistraliter | pertractantur. | Sermo valde subtilis et devocionem multum promovens de eadem incarnacione verbi. | Sermo 'Lauda et letare, filia Syon, quia ecce ego venio et habitabo in medio tuo'. Hic sponsus celestis pollicetur anime devote suum specialem | et desiderabilem adventum. Ubi tria specialiter et principaliter edocentur, videlicet quomodo anima, ut in ea inhabitet sponsus celestis, primo innovatur | per graciam, 2. illustratur per sapienciam, 3. quomodo in summo bono quietetur per pacis et dilectionis superabundanciam. | Sermo 'Veniat dilectus meus in ortum suum, ut comedat fructus pomorum suorum'. Hic amorosa anima presenciam sui sponsi medullitus | affectat et ipsum invitat ad eius mentalem reclinatorium. Ubi principaliter tria ostenduntur: primo ardentissima affectio respectu dilecti, | 2. respectu sui ipsius perfectissima disposicio, et hic iterum 3 declarantur, primo quomodo ortus spiritualis ad congruam recepcionem seminis disponatur, | 2. qualiter tale semen in anima receptum crescat et nutriatur, 3. quomodo fructus ex illo spirituali semine producatur, tercio principaliter | ostenditur

---

16 *links am Rande vor* Tractatus *eine Hand gezeichnet.* 18 sed — Frimarie *interlinear nachgetragen.* 19 C. 1, O. 72 *nachgetragen.*

spiritualis convivii refectio. | Sermo 'Ego ex ore altissimi prodii'. Agitur de misterio eterne generacionis et primo ostenditur, quomodo generacio verbi eterna utcumque a nobis intelligatur, et ponuntur | ibi 6 questiones pulcre, 2. quas perfectiones nobiles verbum eternum per suam generacionem consequatur et sunt 4, 3. investigatur de ipsius | verbi geniti nominacione, et ponuntur ibi due questiones, quomodo Deus sit innominabilis et tamen sit infinitorum nominum secundum Dyonisium. | Agitur ibi de unione creature cum creatore, quomodo fiat, ubi multi errant. | Secuntur ibidem multi breves sermones valde mistici, quorum themata signantur ibidem in primo assere. ‖

D. 1[2]. Der kern. Liber est de perfecta evangelica paupertate, de interna *f. 69v.* conversacione et per que media et per quas vias attingitur sancta | et perfecta Christi paupertas, item doctrina utilissima apprehendi summum bonum et vitam activam, intellectualem et contemplativam, compendiose in wlgari | sermone. | Ordo autem hic contentorum talis ponitur: | Collacio capitularis de festo resurrectionis satis prolixa, que valde trahens est ad interna et hominem interiorem et ad sui ipsius resignacionem. | Nichil dulcius, nichil gloriosius quam inherere summo bono et, que sit via vicinior, utilior et brevior ad ipsum summum bonum apprehendendum. | Utilissima doctrina et compendiosior, de qua hic pretactum est, ad consequendum vitam activam, intellectualem et contemplativam secundum revelacionem | factam cuidam devotissime persone, ubi multa et altissima de benedicta trinitate punctatim notantur et commemorantur, ad que per plenam sui resignacionem | devota anima, utcumque sicut possibile est in raptu aliquid pregustando attingere poterit, licet non pertingere, et quod signa et miracula non sunt | perquirenda, sed alia tria ibi docentur et ostenduntur, que omnibus prevalent miraculis. | Aliqua sancta et simplicia erudimenta breviter valencia pro introductione anime devote ad amorem liberrime paupertatis et ad | plenam expropriacionem omnium creaturarum. | Pulcra, delectabilis atque magistralis parabola, per quam devotus homo edoceri poterit, quomodo pertingere valeat | ad perfectam conversacionem et quid sit saltem instrumentaliter ipsa perfectio. | Tres spirituales quadrantes, in quibus homo cognoscat et se examinare poterit, in quo | statu sit, an proficiat et quomodo proficiat in vita spirituali | et ad quantam perfectionem tendere debeat. ‖ Quomodo devotus homo volens venire ad perfectionem debeat *f. 69*R.* ymitari vitam contemptibilem | et pauperem, quam dominus Jhesus pro salute humani generis in se vitam suscepit, | et quomodo interne et devote conversetur et quomodo pertingat ad sanctam et iustam verita- | tem, ut autor libri loquitur, et per que media perveniatur ad plenam et perfectam pau- | perem vitam, et habet duos tractatus et appellatur hic libellus wlgari

---

11 ff. D. 1[2] *Die ganze Beschreibung nachgetragen.* 29 ff. *links am Rande rot nachgetragen:* Ein kolsche | gerichte, *unten* Cetera vide hic in cedula.

sermone | 'der kern', quia, sicut nucleus est optimum in nuce et intrinsecus, sic doctrina | huius libelli docet ea, que in nostra conversacione sunt tuciora, dulciora et magis | inebriant animam devotam. Multe hic habentur doctrine ad sequendum Christum. Utinam haberentur in sermone Latino, sed tamen hic homo eciam poterit addiscere | bonam vulgarizacionem, quia autor libri eloquens valde fuit. | Item ibidem tractatus in sermone vulgari compositus a quodam divinitus inspirato | laico, qui cuidam doctori egregio viro religioso nomine Johanni Teuler | extitit sinagogus et instructor, in se vir perfecte vite, et eidem doctori | ordinis fratrum predicatorum regulas, que
f. 69 V.* regule hic habentur tradidit, in quibus et ipse adeptus fuerat || scienciam sublimissimam, que in vera Dei sapiencia consistit et ducit compendio- | sissime in Dei noticiam affectuosissimam, ut ex processu presentis tractatus os- | tenditur exemplariter. | Circa librum decreti usque ad II q. VI. casus sive sentencie cum multis | comportatis ex glosa et apparatibus et ceteris postillis. | In medicina termini declarantur facultatis medicine, cause morborum etc. | multa, que pertinent ad artem medicine. | Libellus declarans quomodo nomina universalium rerum Deo attribuuntur, qui libellus communiter | beato Jeronimo asscribitur, sed in veritate, ut repertum est, non ipse Jeronimus, sed quidam alius monachus | composuit. | Tractatus brevis, quo datur sapienti occasio proponendi cum gracia oportuna | negocia cum responsis dignis, et videtur congruere oratoribus et legatis etc. | De arte memorandi plures tractatuli. ||

f. 70 R. 2. Gersonis tractatus duo de theologia mistica.

Diversa et bona notabilia sparsim posita per totum librum, deserviencia pro triplici ascensu mentis in Deum sive pro | triplici via, que servanda est in acquisicione theologie mistice, scilicet pro via purgativa, illuminativa et unitiva. | Regula b. Basilii. | Regula b. Augustini, F. 12. | Regula b. Francisci. | Tractatus universitatis Wiennensis de XXIIII senioribus, in quo repellitur quedam heresis et error quorundam. | Primus liber sive tractatus egregii doctoris cancellarii Parisiensis Johannis Gerson de theologia mistica speculativa, | continet sub 44 consideracionibus octo partes sive materias principales. | 1. De quibusdam preambulis ad theologiam misticam. | — — — | 8. De vi amoris, qui amantem unit cum Deo et stabilit et requiescere facit. | Secundus liber eiusdem Gersonis est de theologia mistica practica, in quo tradit sub duodecim consideracionibus sive industriis modos | et vias, quibus ad theologiam misticam habeatur accessus — | — —. | Gerson ad Cartusienses de perfectione religionis et de moderamine. | Gersonis dyalogus de perfectione cordis. Ibidem subiun-
f. 70 V. gitur nucleus summarie eiusdem dyalogi. || Tractatus multum magistralis et utilis de exposicione sacre scripture et quomodo res et quomodo dic-

---

9 f. que — habentur *rot interlinear.* 33 *6 Zeilen mit den Überschriften der Teile 2—7 von uns fortgelassen.* 37 *2 1/2 Zeilen Inhaltsangabe von uns ausgelassen.*

tiones in ea significent diversimode. | Epistola b. Augustini ad comitem Bonifacium, et est multum moralis epistola et precipue de perfectione virtutis iusticie. | Tractatus cuiusdam Carthusiensis, videlicet Hugonis de Palma, de triplici via ascendendi ad Deum per amorem, et sunt tres iste vie, | scilicet purgativa pro incipientibus, illuminativa pro proficientibus, unitiva pro prefectis, et sic dividitur ipsum opus in tres partes | principales et scriptum est ad explanandum theologiam misticam, quam beatissimus Dyonisius didicit a b. Paulo apostolo. | Questio difficilis, utrum anima secundum suum affectum possit aspirando vel desiderando moveri in Deum sine aliqua cogitacione | intellectus previa vel concomitante. |

3. Sermones in vulgari ad agnicionem Dei unitivam ducentes et ad sui ipsius resignacionem | plenam et perfectam per vias et media egregia, per que omnia devotus Christi famulus divino auxilio pervenire poterit | ad supermentales et experimentales divine dulcedinis et eterne vite prelibaciones cum excessu mentis nusquam | Deum iocundius inveniens et cognoscens quam in intimo cordis sui, ubi eundem non tantum ut presentem sibi, sed quasi | inter se sibi unitum ardore amoris stupenda luce videt. Quos sermones comportavit quidam doctor egregius de ordine | fratrum predicatorum nomine Johannes Tauler. In his sermonibus quasi per totum volumen exemplariter et doctrinaliter docetur, in quo vel quid | sit sui ipsius resignacio. In qua resignacione fere tota nostre peregrinacionis saltem iniciative fundatur perfectio. | Sermo in nativitate Christi, est de triplici generacione eius, eterna, temporali, gracie seu spirituali, ubi agitur et ostenditur, quomodo 3 vires anime recolligi inter mentem debent et quomodo fiat abnegacio | triplicis proprietatis. | 'Accipe puerum et matrem eius' etc. Docetur, quomodo in principio cuiuslibet operis diligenter et provide intencio dirigi debet ad bonum finem et de tribus nostris initis. | 'Magi obtulerunt Domino aurum, thus et mirram'. De triplici mirra. Quomodo Deus fideliter unicuique ad perpetuam utilitatem providit, quidquid sustinet et quomodocumque | obvenerit. | 'Ubi est qui natus est rex Judeorum.' Docetur, quomodo generacio Christi querenda sit et inveniri in lumine gracie cum occasu et dimissione luminis naturalis in | longanimitate ipsius desiderii. | 'Surge illumina Jerusalem.' Docetur, quomodo quis exurgat a se ipso et omni creatura, ut Deus locum in eo habeat etc. | 'Jugum meum suave et onus meum' etc. Docetur, quomodo mens hominis sit medium inter evum et temporale et tunc iugum suave erit ei, cum abstracta fuerit | ab omni forma creata. | 'Simile est regnum celeste homini patrifamilias qui exiit primo mane.' Quomodo homo amplius proficiat sine omni retardacione et defectu. | 'Erat dies festus Judeorum, circa piscinam probaticam. Docetur, quomodo Deus quosdam permittit per totam vitam in quadam timorosa ignorancia et solum | in fine tales consolatur. | 'Exiens Jesus

---

11 ff. *links am Rand nachgetragen etwa saec. XVI in.:* In cella prioris | reservantur. |

de parte Tyri et Sydonis.' Docetur in ipsa muliere Cananea, quomodo Dominus aliquos fugat et cogit ire per bellum, quod est inter spiritum et carnem | cum quodam exemplo. | 'Ego sum lux mundi.' Docet nos redire in originem et principium nostrum et per que in hoc impedimur et docet differenciam inter | veros et falsos Dei amicos. | 'Qui sitit, veniat et bibat.' Fit mencio de amorosa siti ad Deum et quomodo homo multipliciter impellitur et fugatur a canibus variarum temptacionum. | 'Tempus meum nondum advenit' etc. Quomodo ascendere debeamus ad solempnitatem cum sancta et divina intencione, ad quod omnia statuta religionum deserviunt. | 'Oves mee vocem meam audiunt.' Fit doctrina de duplici yeme defectus seu carencie divine, una nociva ex parte hominis, | alia meritoria ex parte Dei. | 'Expedit vobis, ut unus moriatur.' Docetur de triplicibus hominibus quibus modis mori debent suis voluntatibus, ut consequantur vitam | eternam. | 'Clarifica me pater' etc. De oracione, que est in spiritu et veritate, in qua est vera unio cum Deo, et quomodo talis interior oracio prevalet super | omnem modum et super omne exercicium exterioris oracionis et de tribus modis perveniendi ad purissimam, supremam et perfectissimam veritatem. | Item 'Expedit vobis, ut ego vadam. Si enim abiero' etc. Quomodo spiritus sanctus mundum arguit de peccato et facit omnibus abrenunciare et quomodo | non debemus iudicare alios. | 'Quis vestrum habet amicum' etc. Quomodo debemus petere, querere et pulsare et de duplici occasione, per quam | aliqui indurantur in oracione, quarum una est nociva, altera fructuosa. | 'Recumbentibus XI discipulis' etc. Quomodo quilibet arguetur super sua incredulitate et cordis duricia et pie insultatur contra reli- | giosos et alios, qui in exterioribus observanciis vim magnam faciunt, sed negligunt intima sua, contra superbos et ypocritas | et acceptores personarum, quos hic sermo comparat cisternis, que fetidam et non vivam aquam continent. De 4 amoris | gradibus valde moralis exposicio illius, quod Dominus sedit iuxta puteum et fecit Samaritanam adducere viros suos etc. | 'Ascendens Christus in altum' etc. Agit hic sermo de V captivitatibus quibus homines graviter in hac vita captivantur et quo mediante dyabolus | tales detinet in captivitate et quomodo quis liberari poterit ab illis captivitatibus. | 'Recumbentibus XI discipulis' etc. Docetur, quomodo homo indesinenter et sedule Christum debet imitari sicut ipse processit et formam vivendi dedit 33 annis per multiplices | passiones et tribulaciones, priusquam rediret ad patrem. | 'Hic Jesus, qui assumptus est a vobis' etc. Quomodo queramus et habeamus | pacem in perturbacione, gaudium in tristicia, consolacionem in amaritudine et | tribulacione et quomodo Christi testes simus in vita et imitacione et | de resignacione sui et immersione proprii spiritus in Deum per unionem in omni eventu dulci et amaro. | 'In diebus illis reversi sunt discipuli.' Docetur de utilitate et fructu humilitatis, quomodo aliqualiter precellit et excedit obedienciam et iusticiam. | 'Estote prudentes et vigilate.' Quomodo cognoscatur vera ab-

stractio, libertas, devocio, mititas et unio cum Deo, que omnia | nos disponunt ad percipiendum graciam spiritus sancti. | Item 'Estote prudentes' etc. Quomodo omnia opera nostra rectificemus et dirigamus in Deum et reversemus et amputemus a nobis quidquid non est Deus | ad similitudinem agricole, qui amputat arborem, zizaniam eradicat tempore | vernali, videlicet in Marcio, terram reversat. | 'Repleti sunt omnes spiritu sancto.' Quales repleantur spiritu sancto, videlicet qui cor suum liberant a proprio amore et voluntate et resignati | sunt in adversitatibus a contrarietatibus. | Item 'Repleti sunt' etc. Quomodo homo recolligat se et recludat se intra se per introversionem ab omnibus exterioribus, ut spiritus sanctus locum in eo habeat et preparet. ‖ 'Qui non intrat per ostium in ovile' etc. *f. 71R.* Docetur, quomodo oporteat oves per ostium intrare in ovile, et hoc tantum signat, quod in omnibus pure intendamus Deum | sine propria complacencia, et quomodo neminem debeamus iudicare. | 'Erat homo ex prophetis' etc. Quomodo quemlibet oporteat habere duplicem | testem equalitatem et inequalitatem, si debeat pertingere nobilem finem, | ad quod requiruntur multe mortes sive mortificaciones, videlicet quod quis | in displicib⟨li⟩ibus acceptet complacenciam sive pacientem amorem, in amaritudine dulcedinem etc. | 'Quod scimus loquimur' etc. Docetur, quomodo ymago in nobis inimaginabilis et in isto fundo inveniet homo omne id ex gracia Dei, quod Deus est ex natura, | in quantum homo se in illud secretum sue ymaginis introverteret absque omni specie et fantasmate et multiplicitate similitudinum creaturarum. | 'Qui manducat meam carnem' etc. Tres gradus deifice conversacionis, de multiplici exercicio et quociens et quali preparacione | quilibet pro suo statu accedat ad sacramentum eukaristie. | Item 'Qui manducat' etc. Quatuor quibus quis accedat ad eukaristiam, quomodo | ab intra et extra necesse est nos tribulari et temptari et fugari | in multis modis, et quomodo hominem alterari oportet omnibus modis | in his, in quibus se ipsum possedit. | 'Caro mea vere est cibus' etc. De dignitate et nobilitate | eukaristie et eius fructu et preparacione sui ipsius ad ipsam cum altis sentenciis | et variis, que nisi ad puram simplicem et electam fidem pertinent. | 'Caro mea vere' etc. De continuis et importunis impedimentis, que retardant hominem a consecucione fructus eukaristie, de differenciis peccatorum. | 'Homo quidam fecit cenam magnam' etc. De tribus nupciis seu conviviis designatis per triplices invitatos et se ex- | cusantes et nolentes venire propter terrenorum occupacionem. | 'Carissimi humiliamini sub potenti manu Dei.' De amore divino, | de humilitate et discrecione seu prudencia et de vigilancia | contra dyabolum, qui ut leo circuit querens quem devoret. | 'Erant appropinquantes ad Jesum' etc. De quadruplici peccatore et eorum districta morte et quomodo Deus quemlibet bone voluntatis querit multis adversitatibus. | 'Que mulier habens dragmas X.'

---

40 *hinter* quomodo *gestrichen* libet.

De multis modis ardentis amoris et quomodo quis bonum dupliciter querit et quomodo quis a Deo querit per ablacionem omnium | delectabilium obiectorum. | 'Estote misericordes' etc. Docet esse misericordem et non iudicare, defectus nostros educere et deponere et fieri | hominem interiorem et resignatum esse in omnibus, que Deus circa nos operatur. | Item 'Estote misericordes'. De IIII mensuris, que dabuntur homini, de duplici gradu | deifice conversacionis et de dilectione proximi. | 'Estote unanimes etc. in oracione' etc. Quomodo vires nostras erigamus et suspendamus et in spiritu oremus et omnia nostra obiecta deificemus et de tribus gradibus interioris vite. | 'Ascendens Jesus in naviculam' etc. Ammonicio de futuris plagis, quomodo suspendamus mentem in celestia ab omni creatura et clarificati et deiformes | efficiamur. | 'Duc in altum, et laxate.' Quomodo Deo obediamus et locum demus et audiamus, quid in nobis loquatur, de amore paupertatis. | 'Qui spiritu Dei aguntur, hi filii Dei sunt.' Quomodo nos Deus per se disponendo ageret, si dimitteremus nostras adinvenciones, item de servis Dei obligatis et | de conductis et mercennariis, de duplicibus filiis Dei. | 'Divisiones ministracionum sunt, idem autem spiritus.' Quomodo quisque se ipsum penset | et consideret, ad quale officium a Deo vocatus sit, quomodo opera | caritatis exercenda sunt et virtutes et propria voluntas postponenda. | 'Videns Jesus Jerusalem flevit'. De fletu Domini super Jerusalem et circa ementes et vendentes eiectos de templo, multum arguit seculares | et religiosos querentes conplacenciam propriam et voluntatem et voluptatem eciam usque ad dampnacionem perpetuam. | 'Duo homines ascenderunt in templum.' Revocat nos ad nostram infirmitatem et humilitatem et insufficienciam, et est bona regula omnium religiosorum, | quomodo debitam congregacionem conservare habeant. | 'Bene omnia fecit.' Quomodo homo Dei et caritativus permanet in | prosperis sine elacione et in adversis indeiectus, cui aures aperte | sunt in 7 donis spiritus sancti. | 'Littera occidit.' Quomodo sustineamus Deum in omnibus oneribus eius super nos cum omni longanimitate. | 'Beati oculi qui vident' etc. Quomodo unam petere debeamus et hanc requirere, que una res Deus est, et | quomodo recognoscamus nostram cecitatem | et vilitatem, per quod reducimur ad | veram humilitatem in spiritu et natura. | Item 'Beati oculi' etc. Quomodo oporteat resignare propriam voluntatem et in prosperis et adversis per exercicium racionis prosequi sex puncta pro cognicione sue anime. | 'Diliges Dominum Deum tuum.' De tribus modis pharisaicis, de triplici amore in triplici pictura designato, de tribus proprietatibus fortis dilectionis. | 'Si vivimus spiritu, spiritu et ambulemus.' De triplici ambulacione seu conversacione, prima: non debemus contendere, 2.: debemus imitari ymaginem Christi in omni | virtute, tercia: tenebrosas ymagines, vias levitatis debemus a nobis educere et evitare. | 'Primum querite regnum Dei.' Prohibetur omnis vana sollicitudo et cura, enumerantur multi articuli avaricie, religiosi specialiter reprehenduntur | et comparantur Simoniacis. | 'Flecto

genua mea.' Inter multas profundas sentencias docetur hoc eciam, quomodo homo pertingat in altitudinem summam | ipsius superessencialis deitatis per tres virtutes, scilicet resignacionem, libertatem, pacienciam. | 'Fratres obsecro ego vos vinctus in Domino.' De tribus generibus hominum, quos Dominus vocat, et quomodo quidam conversari debent in suis gradibus, primi | in preceptis, secundi in consiliis, tercii in unione spiritus. | Item 'Obsecro ego vos' etc. Quomodo mansuetudo et paciencia[m] acquirantur in | adversitatibus et quali precedenti preparacione | quis pervenit ad unionem spiritus et quomodo tria | in natura mori oportet. | 'Renovamini spiritu mentis' etc. Notabiliter redarguuntur corda mundana et apparicio religiosa et | tales homines, qui plene delectantur in transitoriis sive in vestibus sive in victualibus etc. huiusmodi. | 'Ecce prandium meum paravi.' Docetur, quam studiose dominus nobis ostendit et ducit ad cognoscendam valde nocivam et periculosam radicem | nostre prave inclinacionis antiquorum defectuum, ut expurgentur et abluantur. | 'Confortamini in Domino.' De magna utilitate temptacionis et quomodo ei resistatur, quis clipeus, que lorica | et quomodo dimicari oporteat cum | gladio, qui est verbum Dei. | 'Oro fratres, ut caritas vestra magis' etc. De magno fructu caritatis et quomodo ex caritate defectus proximorum benigne pati et portare debemus. | 'Qui mihi ministrat, me sequatur.' Quomodo per omnia accidencia et extrinsecus et intrinsecus adveniencia pertranseundum sit et tendendum ad Deum cum multis | bonis et notabilibus doctrinis et differenciis | ad sciendum, quid ad hoc promoveat vel impediat. | 'In domo tua oportet me manere.' Docetur de quadam renovacione et quomodo ipsa natura se ipsam abne- | get in omni adhesione, qua delectatur, ut ipse homo sit odor bonus Deo in omni tempore et loco. | 'Domus mea domus oracionis vocatur.' Docetur de essencia ipsius devocionis, que acquiritur per hec tria, primum vera fides, 2. intellectualis Dei noticia, 3. oracio. | Sermo sine themate. In quo docetur primo, quomodo fiat confessio, 2. communis expressio culparum et de indulgenciis, 3. quomodo, Deus est purum esse et desertum | seu solitudo quiete unionis. | 'Dilectus meus loquitur mihi: Surge propera, amica mea.' De multis que requiruntur ad sponsam Christi, ut sua | pax intrinsecus maneat et vincat tres inimicos: carnem, mundum et dyabolum. | 'Johannes est nomen eius.' De duplici paciencia, qua gracia Dei nascitur in quolibet homine, ut spiritualiter officium sacerdotale | peragat, et de differencia falsi | luminis et veri luminis. | 'Hic venit in testimonium.' De duplici lumine, scilicet gracie et glorie, et quomodo ipsum testimonium recipiamus, ut experiamur varium amorem. | 'In omnibus requiem quesivi.' Quomodo in nulla re spirituali vel corporali cum delectacione requiescamus, sed in solo Deo incognito, et quomodo morari debeamus in duplici | hereditate. | 'Vigilate, quia nescitis.' De diligenti vigilancia et quomodo Deus expectantes subvehit supra omnia et reverberat eosdem deorsum, duplici pugna | minatur et terret, ut non superbiant in suis experienciis et

f. 71V. gustibus. ‖ 'Transite ad me omnes, qui concupiscitis me' etc. Quomodo peregrina nativitas, que in temporalibus rebus fit, impedit in nobis divinam generacionem et nativitatem, | et consulitur, quod quilibet vivat sub obediencia alicuius timentis Deum sive alicuius confessoris. | Item 'Transite ad me omnes.' Quomodo et ubi abradamus grossos crines mortalium peccatorum, et quomodo dyabolus in his magis temptat, ad que quemlibet | invenit inclinatum. | Item 'Transite ad me omnes.' Quomodo vicia se occultant in specie virtutum et precipue de 4 viribus, in quibus periculosa foramina crescunt. | 'Ego si exaltatus fuero.' Minatur horribiliter super nostra inadvertencia Dei et super nimia adhesione creaturarum et iuvenibus | et conventualibus consulitur de frequenti accessu ad sacramentum. | 'Quasi cedrus exaltatus sum in Libano.' De cruce composita ex 4 lignis, que significant | has 4 virtutes: amorem Dei, profundam humilitatem, | interiorem puritatem et perfectam obedienciam. | 'Sequere me, at ille relictis.' De duobus modis sequendi Christum in perfecta resignacione, unus modus in ymaginariis et similitudinibus et formis, | secundus sine omni forma in quadam interiori resignacione, silencio quieto et introversione ipsius animi. | 'Angeli eorum semper vident faciem patris mei.' Quomodo IX chori angeli⟨ci⟩ causant tres ierarchias, que deputantur in custodiam triplicium | hominum, quorum primi sunt homines, qui conversantur secundum exteriora, secundi qui racionem et intellectum, tercii qui sunt deiformes. | 'Ascendit Jesus in montem.' Quomodo quelibet turba sanctorum Christum secuta est et quomodo quilibet attendat vocacionem suam, in qua a Deo vocatus est. | 'Revela Domino viam tuam.' Quomodo vigilemus et ieiunemus sine destructione nature, et quomodo in Domino confidamus in omnibus necessitatibus. | 'In his, que patris mei sunt, oportet me esse.' De triplici nativitate Christi eterna, temporali et spirituali. | Secuntur ibidem duo capitula de perfectione et gradibus spiritualis et corporalis paupertatis et est notabilis materia. | Item quoddam bonum spirituale exercicium. |

3.[2] Richardus de XII patriarchis, et est materia docens de natura, proprietate et expedicione contemplacionis mistice | figurate per vitam XII patriarcharum filiorum Jacob, intitulatur eciam communiter | Benyamyn Richardi sive de contemplacione, licet alium fecerit de sex | generibus contemplacionis, et habetur integre L. 26 et alibi abbreviate. | Sermones Peregrini de sanctis. | Tituli super eundem librum Richardi. | Sermones in septimana palmarum. | Mistice de septem malignis spiritibus, qui sunt 7 peccata mortalia. |

*f. 71*R.* 4. Diversi tractatus in vulgari | de theologia mistica. | Devotissimus tractatulus, qui intitulatur Fasciculus | mirre. | Tractatulus de octo beatitudinibus. | Item Der kremer de septem archis. | Tractatus de ora-

---

32 intitulatur — contemplacione *rot.* 38 ff. *links am Rande von f. 71V rot:* 4. | 5. primo, | 5. secundo | vide in fo- | lio sequenti | extraneo.

cione valde prolixus. | Tractatulus brevis extractus ex vita istius devotissimi patris, | qui composuit horologium sapiencie. | Tractatus, qui intitulatur De novem rupibus. | Tractatus, qui intitulatur in vulgari Der meyster unde | der man. | Tractatulus, qui intitulatur Speculum beate virginis. | Tractatus valde profundissimus. | Tractatus misticus de caritate. | Tractatus valde profundus cuidam laico divinitus inspiratus. | Tractatulus de vera mortificacione. | Tractatus, qui intitulatur Speculum perfeccionis. | Tractatus profundus, qui intitulatur Franckenfordensis. | Tractatus prolixus de spirituali parturicione Christi in | anima, extractus ex sermonibus Taulers. | Sermo valde profundus et prolixus de sacramento | altaris. | Tractatus valde spiritualis extractus ex sermonibus | Taulers et ex tractatu, qui intitulatur Der kern. | Das Kolnische gerichte | et plura alia.

5primo. De ornatu spiritualis despon- | sacionis patris Johannis Ruysbroeck. | Tractatulus de commendacione vite heremitice secundum | propositum ordinis Carthusiensium. Premittitur ibi aliquid de | obediencia quasi per III½ folia. | Folio XXX. in quadam cedula de multis gradibus caritatis, | de triplici genere hominum, scilicet prelatorum, activorum et contemplativorum et de commendacione theologie mistice. | Inicium exposicionis super cantica canticorum in vulgari | mistice cuiusdam sanctimonialis, que dicebatur Appollonia | in Hassia, et in Jsenaco habetur integraliter. | Sermo de sancta Maria Magdalena, in quo probatur, quod ipsa | non peccavit carnaliter. | Item sermo secundus de s. Maria Magdalena, in quo probatur, | quod fuit peccatrix et cognita carnaliter. | Item a folio XCIX. usque ad folium CXCIII. exclusive | plura de vita heremitica et ipsius commendacione. | Tractatus in Latino spiritualissimus, qui intitulatur | De ornatu spiritualis desponsacionis etc. | Item aliqua extracta ex libris Ruysbroeck. | Item tractatulus profundus extractus ex libris pre- | nominati patris Johannis Ruysbroeck. | Item tractatulus valde profundus in vulgari de contemplacione. | Item in vulgari quomodo intelligitur ad ymaginem | Dei creatus. | Ex Alberto de adherendo Deo et ex quadam colla- | cione capittulari per unum folium de contemplacione | et intimitate et unione anime cum Deo. | Item tractatulus profundissimus de intimitate et | unione. Sis hic cautus, o lector. | Materia extracta ex libris domini Nicolai de Cusa | et est materia spiritualissima. | Textus b. Dionisii theologie mistice secundum expla- | nacionem abbatis Vercellensis etc. cum quadam exposicione | licet brevi Linconiensis episcopi. | Item profundissima materia in vulgari Von dem grun- | de der selen etc. | Item de intimitate anime in Latino. | Materia extranea: | scilicet, de gentibus Gog et Magog et ceteris et eciam de | decem tribubus Israhel inclusis per Alexandrum Mag- | num et de variis gentibus, populis, linguis et mon- | struosis, de Tartaris et Sarracenis. | Item plura, que ad cosmographiam et astronomiam de- | serviunt, item que

---

6 cuidam *über durchgestrichenem* quodam.

ad astrologicam scienciam ex libris | domini Petri de Alyaco cardinalis, scilicet Cameracensis, qui fuit preceptor | Gersonis. | Item progenies Herodis primi et magni scilicet An- | tipatri. Nota bene. | Tractatulus valde bonus de carnalibus viciis | et temptacionibus, et valet contra scrupulosos. | Commendacio quedam, quis et qualis fuit ille | excellentissimus doctorum Nicolaus Cusa, et de scriptis et | libris suis. |

5secundo. Meditaciones de supercelestibus, | extracte a libris b. Dionisii ducentes ad a- | nagogicos mentis excessus. ||

f.71V. 6primo. Horologium sapiencie primum cum cursu de eterna sapiencia. Hoc horologium utilissimum est his, qui devocioni studere volunt | et querere novam graciam se calefacientem et consolacionis divine et allocucionis superne consolacionis. Quibus omnibus | ad supermentales et theoricos excessus tandem cum humili et discreto exercicio pertrahantur. Et premittitur | hic prologus valde dulcis, in quo pretacta et cetera plures accessoria tanguntur. Dividitur autem totalis liber in | duas partes principales. Prima pars continet 14 capitula, in quibus generaliter passio Christi preciosissima, que de se ad amorem fervidum | est promotiva, et quomodo verus discipulus sapiencie in suis actibus se eidem debet conformare. Secunda pars habet 8 capitula quorum continencia | habetur ex titulis capitulorum. | Exposicio devotissima super psalmo penitenciali 'Miserere mei Deus'. | Consolatorium pro pusillanimis et scrupulosis. | Exercicium pro religiosa vita obtinenda. | Instructio ex collacione s. abbatis Joseph. |

6secundo. Horologium sapiencie secundum. | Imago vite Bonaventure. Hic docetur, quomodo anima devota per mentale exercicium radium contemplacionis debeat deflectere ad interiora, exteriora, inferiora, superiora, | et copiosissime sic instruitur pro meditando, orando et contemplando. Eciam habetur infra D. 9. | Paradisus anime, et magistraliter tractatur ibi de virtutibus, wlgariter inferius D. 18[2]; habetur eciam F. 53, A. 48. |

7. Horologium sapiencie tercium. Et isto libro simplicibus personis ad huius nostre peregrinacionis perfectionem consequenda | vix invenitur utilior. Vide hic supra D. 5 de eius continencia et utilitate. ||

*f.71*R.* 8. Spiritualis philosophia | de vera cognicione sui ipsius domini Johannis Gersonis, cancellarii Parisiensis. | Tractatulus devotus et utilis pro volentibus incipere | et proficere in spirituali vita et sui resignacione. | Oracio b. Thome de Aquino postulans a Domino vite direccionem. | Tractatus Hugonis de Sancto Victore de virtute orandi. | Brevis instruccio devotorum incipiencium, proficiencium et perfectorum. | Parvum bonum sive ternarius Bonaventure. | De adherendo Deo et nudo intellectu Alberti Magni. | Der kuttheman, tractatulus est wlgariter scriptus, do- | cens spiritualiter vivere secundum triplicem viam. | Das Kolnische gerichte, est vulgaris tractatulus, | enigmatice pulchre docens spiritualem vitam appre-

---

2 scil. Cameracensis *am Rande nachgetragen.*

hendere. | Formula spiritualis vite, in qua continetur summa | perfectionis omnium sanctorum. Hec formula, licet in multis locis | librarie habeatur, tamen hic breviter et pulchre declaratur et est sumpta de Alberto de adherendo Deo. | Habentur hic alique bona notabilia et exercicia | pro predictorum adiutorio. | Tractatulus patris prioris Hassie, quo per triplicem | viam sive regionem ascenditur in contemplacionem celestium. | Due collaciones multum bone pro inductione ad spiritua- | lem vitam, habite in capitulo nostro generali. | Aliqui sermones vulgariter scripti. | Instructio novelli predicatoris. | Item Johannes Tauler de perfectissima paupertate et de quinque gradibus paupertatis. | Speculum peccatoris, egregie comportatum et valde | commonens, quid providendum novissima. | Epistola b. Bernhardi ad iuvenem monachum. | Sermo bonus de modo vivendi. | Hugo de Sancto Victore de instruccione noviciorum. | Informacio b. Bernhardi de singulis ad fratres sui ordinis. | Epistola cuiusdam secularis exhortatoria et congratulatoria | ad quendam Carthusiensem et bona multa continet. | Exercicium cuiusdam Augustinensis, et commendabile videtur. ‖

9primo. Stimulus amoris. Hic videtur integraliter collectus, sed alibi *f. 71V.* sepe parcialiter et extractus. Hunc librum diversi diversis | asscribunt, aliqui Bonaventure, alii Hugoni de Sancto Victore etc., et suffragatur multum his, qui in mistica theologia mentem | exacuere et elevare per intimi amoris ferventem impetum volunt, et signanter hoc apparet in mistica explanacione | antiphone 'Salve regina' et 'Ave Maria', ubi exemplariter edocetur, quomodo latens et misticus sensus ex diccionibus quasi mel | de petra sugitur et extrahitur. Et est hic liber successive et paulatim collectus secundum additamenta, que eius compilator | adeo instructus et instinctus particulatim comportavit in unum. Inde estimatur, quod contigit hunc librum raro conformiter | vel complete et uno ordine servato esse conscriptum vel forte contigit, quod scriptores pro eius prolixitate hec omiserunt, | sed diligentissime legat hic, qui wlt gustare, quoniam suavis est Dominus. | Ymago vite domini Bonaventure. Eciam supra D. 6. | Soliloquium Hugonis, quod aliqui appellant De arra sponse vel anime. | Biblia b. Marie virginis, ubi textus veteris testamenti in multis passibus mistice exponitur de beata virgine. ‖

10. De spiritu et anima. Eciam infra H. 49 et ibi habetur 2. liber, *f. 72R.* qui rarus est. Item G. 29. | Auctoritates bone de consciencia. | Auctoritates alie de diversis. | Tractatus Hugonis de Sancto Victore de virtute

---

3 f. et est — Deo *rot.* 14 f. *links am Rande nachgetragen:* Nota sub littera O. | 52 2 epistola folio 159, | item sub littera F. 58. | 33 *Die letzte Zeile:* 9secundo. Stimulus amoris . . . librum . . post sequens folium in cedula . . . ari *radiert.* 34 *über der 1. Zeile rot nachgetragen:* Videtur aliquibus, quod Hugo de Sancto Victore | extraxit ex diversis libris Augustini. Vide infra folio 160. *Dann rechts:* Nota. b. Thomas de Aquino in libro questionum de veritate | materia 25. questione 3. in solucione 2. articuli dicit, quod liber de spiritu et anima | non est Augustini nec | oportet eum in auctoritate accipere. |

orandi. | Thomas de Aquino super simbolum apostolorum. | Collecta de raptu et de actibus interioribus religionis, scilicet de devocione et oracione et videtur, quod sumpta sit ex secunda secunde b. Thome. | Omelia Origenis 'Maria stabat'. | Sermo b. Bernhardi de passione Domini. | Epistola b. Bernhardi de diligendo Deum. | Inicium meditacionum b. Bernhardi. | Stimulus amoris, et est excerptum habens 3 partes, in prima agitur de gloriosa Christi passione, in 2. de his, que disponunt ad contemplacionem. | In tercia de ipsius contemplacionis quiete. | Optimus tractatus de diffinicione et divisione peccatorum et quando sint mortalia vel venialia. | Simbolus apostolorum, ubi unicuique apostolo suus articulus quem posuit ascribitur. | Oracio ad beatam virginem 'Domina mea sancta Maria'. |

*f.71*R.* 10secundo. De adherendo Deo et | nudo intellectu et ultima et summa perfeccione hominis, quantum | possibile est, et asscribitur Alberto Magno. | Tractatus declarans, quomodo corporalia nomina et creaturarum | attribuuntur Deo, et spiritualiter, quomodo exponuntur et corres- | pondet theologie simbolice, quam ponit b. Dyonisius | et multi erronice hunc tractatulum nominant | et diversis autoribus asscribuntur vel Jeronimo vel Augustino, sed eorum error patet E. 8 in libraria nostra, | ubi invenitur, quod est nisi pars unius libri, qui intitulatur | De cognicione vere vite, quem falsissime multi asscribunt | beato Augustino, qui tamen in eodem libro allegatur. | Speculum mundicie atque forma monachorum nec non | exemplar paciencie cum paratu religiosorum, et sunt rigmi. | Tractatus devotus de suspiriis peccatoris ad Jhesum, | et videtur Anshelmi et incipit 'Respiratis' et | valde trahit ad compunctionem cordis per oraciones | et sui plenam resignacionem. | Efficacia illorum verborum 'Jhesus Nazarenus rex Judeorum'. | Quedam devota exhortacio ad suam animam ab- | batis Isaac Sirie. | Planctus et lamentacio quedam devota contriti | cordis et brevis est, incipiens 'Ve michi, sapientissime'. | Occupacio devotorum, libellus bonus est sic intitulatus. | 'Principiis obsta.' Hoc Nazo per aliquos versus pulchre declarat. | Epistola beati Bernhardi ad Raymundum, nepotem suum, de cura | et modo rei familiaris utilius gubernando, O. 99. | Utrum religiosus eodem genere peccati gravius peccet quam secularis. | Opusculum Isidori de norma vivendi, incipit 'Age fili'. | Soliloquium divinissimum cuiusdam regularis a cor- | dis multiplicitate ad unum summum bonum se conti- | nue colligentis. | Speculum manuale b. Augustini, quod solebat | frequenter gestare in manu sua et sepius in eo legere, | ut semper Deum pre oculis suis haberet. Incipit 'Ad- | esto michi lumen veritatis', et habet duas partes, 1. de deitate, | 2. de humanitate. | Suspirium b. Augustini, ubi si quis habet animam viciorum | peste gravatam, hoc opusculum mente crebro fre- | quentet. Incipit 'Domine Jhesu dulcissime'. ‖

f.72R. 11primo. De caritate secundum misticam theologiam secundum quendam Carthusiensem, et est optimus tractatus de modo veniendi | ad veram Dei et proximi dileccionem, habens fundamentum ex theologia mi-

stica et habet capitula 51. Eciam infra O. 3. | Extracta et collecta ex glosa Nicolai de Gorram super epistolas b. Pauli apostoli et premittitur tabula secundum ordinem alphabeti. |

11[2]. Speculum perfeccionis in vul- | gari sermone. | *f. 71*v.*

Primo unus liber spiritualis in vulgari secundum ydeoma | provincie Brabancie. Hic liber tam in stilo quam in | materia apparet, quod sit a patre Ruysbroeck com- | portatus, qui quondam fuit prior in uno monasterio ca- | nonicorum regularium in Brabancie provincia situato Ca- | meracensis diocesis, qui, ut fertur, multos libel- | los scripsit de vita spirituali in vulgari sermone. | Hic iste primus liber continet quatuor partes parciales. | Prima pars tractat de vita incipiencium. Secunda | pars tractat de vita proficiencium. Tercia pars tractat | de sacramento altaris valde profunde et mistice; facit | autor nichilominus in ista tercia parte mencionem, quomodo | hoc venerabilissimum sacramentum sumunt incipientes, | proficientes et perfecti; item consequenter autor huius li- | belli facit mencionem de ymagine Dei in spiritu hominis. | Quarta pars huius libri tractat de perfectis, scilicet de | superessenciali contemplacione. | Secundus libellus huius voluminis intitulatur | Speculum perfeccionis. Hic iste liber est spiritualis- | simus et, si quis vult scire, quid sit contemplacio | et mistica theologia, legat libellum hunc. Dividitur | nichilominus in quinque partes principales. Prima | pars tractat per XII puncta, quomodo quis agat plenam et per- | fectam abdicacionem et abnegacionem omnium, que | possunt impedire ad Dei approximacionem et unicionem. | Secunda pars principalis huius speculi tractat de vita ac- | tiva sive incipiencium, que vi‹t›a per uxorem Jacob patri- | arche, que Lya vocabatur, designatur seu figuratur, et hec | secunda pars subdividitur in tres partes: Prima pars tractat | quomodo incipiens debet se purgare a peccatis per confessionem, contri- | cionem, satisfaccionem et per exercicia devota precipue tamen | dominice passionis; | secundum principale 2. partis docet, | qualiter curandum est et quomodo quis in vita activa decoretur | virtutibus; tercium principale 2. partis pertinet ad pro- | ficientes. Tercia pars principalis huius speculi | tractat et docet de vita spirituali et interna, que vi- | ta figuratur per Rachel, uxorem Jacob. Hec tercia pars | habet multas divisiones et distinctiones et magnam | obscuritatem. In principio huius tercie partis premittitur | quedam preparacio ad huiusmodi vitam spiritualem et internam | sive contemplacionem. Ponuntur eciam ibidem alique, que impe- | diunt huiusmodi vitam, item de contemplacione, que est ipsius in- | tellectus, videlicet in quantum intellectus deservire videtur con- | templacioni per suas vires tres intellectuales, item de | illustracione divina, quamvis illa fit variis modis, | tamen hic contrahitur ad tres gradus seu modos, item | de exornacione vite interne et contemplative, que fit | mediante septem donis spiritus sancti. Consequenter habetur | tunc ibidem debita distinctio huius tercie partis et de | maximis mirabilibus, que spiritus sanctus operatur in anima mun- | data et purgata, primo in potenciis anime

inferioribus | per quatuor gradus, tamen quartus gradus est quedam caritativa subtraccio gracie et omnium donorum, que in prece- | dentibus tribus gradibus homo internus a Deo consecutus | est, et in istis predictis omnibus concluditur vita contempla- | tiva et interna, que fit in dem neddersten menschen. | Postea habetur ascensus vite spiritualis et interne, | que fit secundum vires anime superiores in dem myttelsten | menschen, et ista vita sive contemplacio assi- | milatur fonti scaturienti et fluenti per tres rivos. | Postea habetur ascensus huius vite spiritualis et contempla- | cionis, que fit in unione spiritus in Deo, ubi mens et | synderesis habent vim uniendi se cum Deo, ubi | supreme vires anime seu potencie, scilicet voluntas, memo- | ria et intellectus insunt et effluunt et revertuntur, | ubi semper per amoris vinculum et per unionem spiritus a natura unite inmanent. Et hic iste ascensus, qui fit in | dem obersten teyle des geystes in dem drytten | adder obersten adder allerinnewendigesten menschen, | assimulatur vive fontis vene. | Quarta pars principalis huius speculi tractat | de contemplacione superessenciali, que contemplacio | sive ascensus figuratur per Mariam Magdalenam. | Premittitur denique huic contemplacioni quedam preparacio, | in qua includuntur novem gradus resignacionis. | Item pro maiori explanacione huius sapiencie spiritus sancti autor | huius speculi perfeccionis in istis prenotatis quatuor | partibus speculi posuit et ponit decem gradus caritatis secundum verum et debitum ordinem crescendi et | proficiendi in caritate. Primus enim gradus caritatis | dicitur activus amor wurckliche lyebe, quia | iste gradus primus includit in se totam vitam activam, prout autor | in isto speculo tractat, scilicet in 2. parte principali. Post omnium enim | virtutum insercionem sequuntur virtutes theologicales, scilicet | fides, spes, caritas. Maior autem horum est caritas, que incipit | crescere successive et nunc pervenit ad secundum gradum, que dicitur | amor incomparabilis. Tercius gradus dicitur amor mobilis. | Quartus gradus dicitur amor incessabilis. De istis tribus | gradibus tractat autor iste in tercia parte 2. partis principalis. | Quintus gradus dicitur amor calidus. Sextus gradus dicitur | amor acutus. Septimus gradus dicitur fervidus. Octavus | gradus dicitur superfervidus. Nonus gradus dicitur amor liquidus. | Decimus gradus amoris dicitur amor inaccessibilis. | Nota, quod sub littera D. 5 in libro, qui intitulatur | De ornatu spiritualis desponsacionis Johannis Ruysbroeck, | iste idem tractatus iam nominatus quasi pro maiori parte concordat | tam in materia quam in processu cum isto speculo perfeccionis | precipue cum secunda et tercia partibus sepedicti speculi. | Quinta pars principalis huius speculi eciam subdividitur | in tres partes. Prima pars est de mortificacione, 2. de in- | mortificacione, 3. qualiter ad veram mortificacionem | sit perveniendum. Hic quinta pars valet pro incipientibus. | Videtur michi, quod ista quinta pars non est istius autoris, qui | predictum speculum perfeccionis comportavit, prout inicium huius | quinte partis clare demonstrat. | Con-

40 Hic *für* Hec? 42 f. Continentur — scilicet *rot.*

tinentur ulterius in isto opusculo, sed in Latino, | scilicet tractatulus de vinea spirituali sive de profectu religionis. | Item tractatulus de perfecta institucione noviciorum. | Libellus b. Augustini qui intitulatur manuale. | Item de aspiracione anime ad Deum per XXV capitula. | Liber manualis verbi Dei b. Augustini sive speculum trinitatis. | Invocacio ad Deum pro auxilio b. Augustini. | Item spalterium b. Augustini. | Item septem psalmi ad laudem gloriosissime virginis Marie. |

11 tercio. De tribus fenestris. | Exposicio simboli apostolici et intitulatur Breviolus Petri de simbolo. | Albertanus, causidicus Brixensis, de modo dicendi et tacendi. | Der kuthman aut kuttheman, et est libellus misticus. | Tractatus profundissimus de triplici paupertate, utilis valde. | Item tractatulus profundus de quintuplici paupertate. | Oracio b. Bernhardi pro via illuminativa, item quod in via illuminativa | postponitur purgativa, quomodo passio Christi ab his, qui sunt in illuminativa | via, debet commemorari. | Tabula de via illuminativa secundum ordinem | alphabeti pro graciarum accione. | Oracio b. Augustini pro contemplacione. | Quomodo sponsa extollere debet sponsum suum per verba affectiva. Tabula secundum alphabetum ponens perfecciones sponsi, | quomodo ruminari debeant in via unitiva. Descripcio | theologie mistice secundum doctores. Miraculum, quod ponit Johannes Tau- | ler in sermone de muliere Chananea. De quodam sacramento, quod latet | in spiritu hominis, secundum Augustinum. Quomodo unitivi extendunt caritatem | orando pro omnibus et omnia in graciarum accione referunt in Deum, unde effluxerunt. | Excerptum Hugonis de Palma Carthusiensis de triplici via. | Excerptum in Theutonico de libro, qui intitulatur vulgariter | Das geystbuch. Item de stacionibus, que in Roma sunt. | Tractatus patris Hassie de triplici regione. | Ibidem consequenter sermo Taulers de angelis et triplici regione. | Soliloquium cuiusdam ordinis regularium, scilicet in spiritu humilitatis. | Anthoninus de triplici gradu ascendendi in Deum. | Verba aurea Blaxii, devotissimi patris ordinis minorum. | Colloquium dulce anime et caritatis. | Tractatus super arbore caritatis. Ibidem consequenter alius tractatulus | de gradibus caritatis et profundius declarans precedentem tractatum. | Ternarius Bonaventure, videlicet bis: primo contractus in figuras, | secundus in plana prosa seu textu. | Forma confitendi generaliter in sabbato per fratrem Indaginis. | Disputacio et dyalogus b. Anshelmi cum suo discipulo. | Tractatulus, qui intitulatur De tribus fenestris. | Devotissimum soliloquium amarose anime ad gloriosam virginem | Mariam, quod composuit mag. Egbertus Bunnensis ex dictis sanctorum. | Itinerarius s. Bonaventure cardinalis. | Septem sermones de corpore Christi. | Tractatus prolixus de caritate docens modum et viam | veniendi ad veram Dei et proximi dilectionem secundum | eciam misticam theologiam, compositus a quodam | Carthusiensi in Basilea, egregio doctore, et habet 51 ca- | pitula. | Tractatus in vulgari sermone, et potest intitulari Me- | ditacio de supercelestibus, extractus de libris b. Dyoni- | sii.

Vide superius D. 5 secundo. | Abbreviacio et exerptum sive quedam addicio ternarii sancti | Bonaventure. | Testamentum sive pactum devoti hominis et obsecraciones | per merita Christi pro omnibus necessitatibus sancte matris ec- | clesie, et indubitanter valde meritorie agitur, cui va- | cancia sancta et quies faveret, ut in his se occuparet sol- | licite succurrere pro omni possibilitate sua. ‖

12. Itinerarius eternitatis. Hic articulatim et breviter ex dictis sanctorum et egregiorum doctorum edocetur, quomodo | humanus spiritus in secreto intrinseco et eterno manerio, id est mansione sive habitacione Christi, quod est eiusdem divinitas, | quasi in sua patria debet commorari ad illud manerium itinerando per septem itinera, que succinctim in quadam figura | sunt notata in primis foliis eiusdem voluminis. Ubi et multa reperiuntur, que ad misticam theologiam deserviunt dispositive et | eciam formaliter mentem humanam preparancia ad deificam unionem. Est enim hic liber devotissimus et utilissimus ad | misticam theologiam, habens prohemium longum et execucionem in septem itinera profusam. In prohemio ostenditur, quod | sit manerium sive mansio predicta, in quo quasi in patria et propria habitacione, ut tactum est, spiritus humanus eternaliter intrinsecus | et secrete consistit. Et circa hoc intrinsecum secretum et eternale manerium, hec per ordinem notantur: 1. Quid illud intrinsecum manerium in Christo dicatur. | 2. Qualiter in illo intrinseco varie mansiones distinguantur. | 3. Secundum quid homo ad illud intrinsecum secretum admittatur. | 4. Quibus pedibus spiritus noster illud ingrediatur intrinsecum. | 5. Qualiter spiritus noster in illo intrinseco multipliciter ditetur. | 6. Qualiter spiritus noster in illo intrinseco manerio stabilitur et perpetuatur. | 7. Que et quot sint itinera, per que ad illud intrinsecum manerium pervenitur et intratur. | Deinde ponuntur 7 itinera eternitatis ducencia ad intrinsecum secretum et eternale manerium Domini Jhesu ipsum | humanum spiritum et sunt: | Eternorum | 1. Recta intencio. | 2. Studiosa meditacio. | 3. Limpida contemplacio. | 4. Caritativa affectio. | 5. Secreta revelacio. | 6. Experimentalis pregustacio. | 7. Deiformis operacio. | He declarantur per totum usque ad finem opusculi et semper circa quodlibet | curialiter septem declarantur. | Registrum super eodem libro habetur in fine ipsius. | Si quem delectat copiosius legere, informari, edoceri de huiusmodi materia, | videlicet quomodo anima devota debeat preparari, adornari, occurrere et | amplexus et oscula sui sponsi carpere pro adventu et ad adventum | et in adventu ipsius, legat tractatum dulcissimum, quem Succus premisit | ante sermones de tempore in adventu per 30 sermones et incipiat a sermone | sexto usque ad 31. Et habentur hii sermones sub littera O. 23, O. 24 | Quadragesimale domini Jacobi de

8 f. *rechts am Rande rot nachgetragen:* Frater karissime hic | occupa te. 20 ff. *die Zahlen 1—7 rot; rechts am Rande mit roter Hand und roten Signaturen:* Huius libri materie cor- | respondet Donatus spiritualis | C. 14, C. 69. | 31 f. He — septem declarantur *rot.* 39 O. 23, O. 24 *rot.*

Voragine, et in fine habetur sermo de animabus defunctorum, | A. 33, O. 35. | Postillaciones Nicolai de Lira super evangeliis dominicalibus tocius anni. | De dedicacione templi decem sermones, item alii octo de dedicacione. | De dominica Letare II sermones. | De dominica 1. post Trinitatis 2 sermones. | De dominica Invocavit sermo unus, ibidem et ante et post de. | De trinitate octo sermones. | Sermo de b. virgine. | Super 'Missus est'. | Sermo de b. Thoma apostolo. |

12 secundo. Exercicium incipiencium. | Nota de isto libello: habetur superius in prece- | denti parvo folio.

13 primo. | Vide fo- | lium hoc | extraneum. |

13 secundo. Liber devotorum rubeus. Habentur hic oraciones, meditaciones et contemplaciones devotissime quasi per circulum anni de festis principalibus. | Qualiter devotus homo poterit peragere exequias anime sue per se ipsum adhuc vivens. | Oracio s. Brandani abbatis, F. 64, F. 63. | Psalterium b. virginis. | Oraciones ad b. virginem, que asscribuntur b. Bernhardo. | Gaudia b. virginis. | Dolores 5 precipui b. virginis. | Oracio Urbani pape 5. de b. virgine secundum ordinem alphabeti. || Oraciones multe particulares de *f. 72v.* Christo, de b. virgine, de corpore Christi etc. | Oraciones pro noviter defuncto. | Quomodo homo Deo fidem suam recommendet et quando in aliquo gravatur quid agat. | Doctrine et oraciones de eukaristia. | Jubilus b. Bernardi. | Oraciones de angelo proprio, de patrono ordinis tui, de IX choris angelorum, de patriarchis et signanter de singulis apostolis et quibusdam sanctorum singulariter. | De gaudiis resurreccionis Domini. | Oraciones de mane et de sero circa lectum. | Oraciones beatissime virginis cum indulgenciis, ut scribitur. | Psalterium de passione Christi et a quibusdam putatur esse b. Bernhardi, et stupenda ibidem rubrica premittuntur, quibus non est cautum firmiter inherere. | Notabile quoddam de psalmo 'Exaltabo te, Domine.' | Item aliud psalterium de passione Domini, quod a quibusdam nominatur Planctus Bernhardi super salutacione passionis Domini, alii nominant Salutacionem Bona- | venture ad crucem Domini, et recitantur ibi indulgencie. | Oracio per quam, ut scribitur, anima a purgatorio liberatur, sed in hoc non oportet temerarie stare. | Consimilis oracio eiusdem effectus ad beatam virginem. | Oraciones de principalibus festis quasi tocius anni. | Oraciones ex soliloquio b. Augustini. | Oraciones ex libro contemplacionum b. Augustini. | Oraciones ex manuali b. Augustini. | Item oraciones ex libro contemplacionum b. Augustini. | Oraciones, que dicuntur De contricione cordis. | Wlgares oraciones de effusione Christi et pro sacra communione. | Wlgares graciarum actiones ad Dominum nostrum Jesum Christum pro omnibus beneficiis ab eo perceptis. | Wlgariter Ave Maria aureum. | Wlgariter sequencia 'O beata beatorum' de beata virgine. |

---

3 *vor* decem 6 *gestrichen.* 8 *Beschreibung von* 12(2) *überklebt.* 10 Vide — extraneum *rot am linken Rande nachgetragen. Das Blatt mit der Beschreibung verloren.*

Wlgariter Decem precepta. | De gaudiis mundi. | Bone doctrine. | De virtute XV 'Pater noster' secundum revelacionem Domini. | Oracio devota ad Christum in cruce pendentem. | Oracio b. Trute virginis. | Cetera plura in hoc libro continentur de oracionibus et doctrinis, sed prescripta principaliora hic notata sunt. |

14. Libri devocionales b. Augustini. Hic libellus ponitur et hic pro exemplo et pro remissione facienda ad alios | libellos, qui quasi eandem et quasi precise eandem materiam | continent, sed quia locus hic eosdem pre artitudine | et parvitate non patitur in simul collocari, ut ergo | exemplum habeatur et signum, solum unicus hic ponitur | in libraria hoc loco. Ceteri autem sub aliis litteris locati sunt | et precipue sub littera , licet eciam alibi inveniantur. | Deservit autem materia horum libellorum multum ad theologiam misticam, eo quod quasi omnes tres potencias, circa quas talis | theologia versatur precipue, scilicet intellectivam, volitivam et | sinderisim quamlibet pro condicione sua | coadiuvet illuminacione, devocione et inflammacione. | De contemplacione tractatus, in quo agitur de beneficiis humano generi | exhibitis et, quia multa sunt extracta de libris b. Augustini, ideo multi eundem librum b. Augustino asscribunt et nominant eius manuale. Vide D. 15. | Liber supputacionum b. Augustini. De hoc titulo videtur idem sentiendum sicut | et de precedenti, videlicet quod b. Augustinus in tali forma eum non compilaverit, | sed ex scriptis eius in divinis scripturis quidam devotus eum colligerit, | et materia libri patet in principio cuiuslibet partis eius, que | partes sunt sex, et valet valde pro ascensu mentis in Deum. | Soliloquium Augustini, quod deservit specialissime pro mistica theologia, | ut mens transeat per amorem in Deum. Et est aliud ab eo soliloquio, quod communiter a doctoribus allegatur, et est opus | incompletum et doctrinale, presens autem pure devocionale et incipit 'Volventi michi varia' et sunt duo libri parciales. | Speculum manuale habens duas partes. | Ex florigero b. Augustini. | Ex libro de conflictu virtutum et viciorum. Hic liber communiter asscribitur b. Augustino, sed videtur verius aliis, quod b. Gregorio ex conclusione | eius, que habetur in antiquis libris, in qua conclusione fit mencio de regula s. Benedicti, quomodo sufficiens sit ad vite sanctitatem et nec addi | nec diminui in ea quidquam oporteat. Constat autem, quod b. Augustinus precessit tempus sancti Benedicti. | Tractatus de contricione cordis b. Augustini incuciens timorem Domini. | De paciencia habenda. | Augustinus ad Probam de oracione. | Devota oracio peccatricis anime, que non confidit posse satisfacere pro peccatis ex se sola. | Suspirium b. Augustini, quod valet his, qui viciis gravantur. | De-

11 *der Platz für den Signaturbuchstaben nicht ausgefüllt.* 16 *links am Rande nachgetragen:* De hoc titulo vide infra D. 15. | 19 Vide D. 15 *rot nachgetragen.* 19 *links am Rande nachgetragen* D. 15. 24, 28 *links am Rande nachgetragen* D. 15. 29 *links am Rande nachgetragen* D. 15. 30 *links am Rande nachgetragen* D. 15, E. 33. 36 f., 38 *rechts am Rande nachgetragen* D. 15.

vota oracio pro reconciliacione peccatoris. | Devote graciarum actiones pro beneficiis Dei. ‖

15. Libri devocionales beati Augustini. | De contemplacione Domini nostri Jesu Christi, ubi pertractantur beneficia eius multipliciter humano generi exhibita, et intitulatur eciam De salute | anime, item De manuali verbo, item intitulatur Speculum trinitatis Augustini. | Liber supputacionum b. Augustini. | Vide hic immediate supra D. 14. | Liber soliloquiorum. | Speculum manuale. | Primum capitulum ex florigero. | Excerpta de libro de conflictu virtutum et viciorum. Vide D. 14. | Flos monachorum. | Speculum mundicie atque forma vite monachorum necnon exemplar paciencie cum paratu religiosorum. | Devota oracio peccatricis anime, D. 14. | Suspirium b. Augustini. Si quis habet animum viciorum gravatum, hoc opusculum frequentet, D. 14. | Devota oracio b. Augustini pro peccatis et pro peccatoris reconciliacione, D. 14. | Item alia. | Oracio Bonaventure. | Lamentabile soliloquium supra, D. 14, F. 70 | Devote graciarum actiones ad Christum pro singulis beneficiis a Deo receptis, D. 14. | Item devota graciarum actio ad Christum pro eius amara et innocentissima passione. | Soliloquium cuiusdam religiosi. Secundum hoc devotus homo a cordis multiplicitate ad unum summum bonum se colligit per resignacionem | sui ipsius perfectam et concordat in sentenciis multum cum sermonibus fratris Johannis Tauler, qui supra signantur D. 3, ita quod vel ab eodem | ambo composita videntur vel alterum ex altero sumptum, quia in eodem fundamento vadunt, D. 16. | *f. 73R.*

16. Soliloquium pro cordis simplificacione, secundum quod devotus homo se a multiplicitate cordis colligit ad | unum summum bonum, D. 15. | Manuale ex dictis b. Augustini et aliorum. | Breviloquium spiritualis exercicii. | Blaxius de expropriacione. Eciam habetur D. 18. | Protestacio cuiusdam devoti in sancto proposito. | Quoddam compendiosum exercicium pro meditacione. |

17. Libri b. Dyonisii Ariopagite, episcopi Atheniensium. Nota, quod libri eius hic non sunt signati secundum | ordinem proprium, quem inter se habent. | Liber de divinis nominibus et continet 13 capitula. | Liber de mistica theologia et continet V capitula. Eciam habetur D. 18. | Diverse epistole b. Dyonisii. Eciam supra D. 18. | Octava epistola est de propria operacione et bonitate. | Nona Tito discipulo b. Pauli scribitur interroganti, que sit sapiencie domus et qui potus hic agitur. | De simbolica theologia, de qua eciam vide in fine Vercellensem, ut infra patet. | Liber de celesti ierarchia hic proprie debet poni in primo loco et continet 15 capitula. | Liber de ecclesiastica ierarchia continet 7 capitula et quo-

3 *links am Rande nachgetragen* Vide D. 14. 7 Vide — 14 *roter Nachtrag.* 9 ff. *die Signaturen D. 14 rechts rot nachgetragen.* 12 f. Si quis — D. 14 *rot nachgetragen.* 14 Item — Bonaventure *durch Striche mit* de peccatis *verbunden.* 15 supra — 14 *rot.* 27 Eciam — 18 *Nachtrag.*

modo hoc volumen librorum beatissimi Dyonisii abscondi debet ab immundis, | imperfectis, | execratis, | non potentibus intelligere. | De hoc vide capitulo 1. ecclesiastice ierarchie et folio huius voluminis 191, 291, 311, 339. | 'Comentator horum omnium predictorum et novus translator exceptis epistolis extitit quidam utique angelicus et egregius | doctor videlicet dominus Robertus, episcopus Lincolniensis et pastor Anglorum, circa annum Christi 1250 vitam in hac mi- | seria ploracionis ducens et supervixit tempore Innocencii 4.' Sic scribit circa opuscula b. Dyonisii egregius doctor | Johannes Zacharie ordinis fratrum heremitarum b. Augustini, residens Erffordie 1391. Commenta autem huius domini Roberti habentur hic circa litteram. | Item textus nudus antique translacionis De mistica theologia. | Epistola b. Dionisii ad Polifanum. Hec epistola a quibusdam connumeratur ceteris eius epistolis, plures vero libri non habent eam. | Theologia translativa de decem kathegoriis per Michaelem Scotum. | Quindecim libri exposicionis Hugonis de Sancto Victore super celestem ierarchiam b. Dyonisii, qui correspondent XV capitulis ipsius celestis ierarchie. | Textus antique translacionis de ecclesiastica ierarchia. | Verzellensis, videlicet Thomas abbas Vercellensis, super libros 4 Dyonisii, qui studiosissime multis annis querens sentencias | librorum b. Dyonisii easdem sentencias in planiorem stilum redegit et sunt isti 4: primus de angelica ierarchia, | secundus de ecclesiastica ierarchia, tercius de divinis, quartus de mistica theologia. | Simbolica theologia, et est epistola b. Dyonisii ad Titum secundum translacionem Verzellensis. | Denarius sive decacordum fratris Helwici ordinis fratrum minorum. | Dialogus devotus eiusdem. | Tractatus optimus de dilectione Dei et proximi eiusdem fratris, sed aliqui ex subtilitate sentenciarum asscribunt cum b. Thome. Eciam habetur supra c. 1. ‖

*f.73*R.* 18primo. Tractatus de mistica theologia cum ceteris multis. Omnia sequencia collegit frater Johannes de Indagine | eciam H. 135. | Sunt hic secundum titulum istum duo tractatus de mistica theologia, quorum primus ponit | preparatoria, secundus tractat de ista mistica theologia. | Tractatus de modo absolvendi a censuris ecclesiasticis maxime quod de absolucione in | articulo mortis. | De sepulturis. | De casibus reservatis et de modo reservandi. | Tractatus de oracione et psalmodia habens multa capitula. | De transitu de una religione ad aliam quomodo licitum sit et quomodo non. | De contrahendo matrimonio silicet, si expedit, de periculis et temptacionibus coniugii, | de bonis eius et de spirituali coniugio. | De diversis statibus in ordine Carthusiensium. | De redditis et donatis multa pulcra dubia. | Soliloquium hominis deflentis suos defectus. | Soliloquium de sanctissima trinitate. | De vita Christiana qualiter vivere debeat quilibet Christianus in preceptis Dei, ut salvetur, | sed hec alibi scripsit Indaginis

---

4—8 Comentator — Innocencii 4 *rot.* 27 *Darüber saec. XVI:* modo D. 3. *Dann:* Omnia — Indagine *rot.* 27 18 *vor gestrichener* 20.

lacius, A. 38. | De sanctificacione sabbati et qualiter festa sint tenenda. | Soliloquium de essencia divinitatis, quomodo Deus habere dicitur caput, manus, | membra, iram et huiusmodi. E. 8. | De graciarum actione et pro quibus grates vel graciarum actiones sint agende. || De chorea, quomodo licite fieri potest et quomodo non. | De causis resignacionis cure *f. 73*V.* pastoralis | et apologia id est excusacio de resignacione prelature auctoris. | De multis periculis in cura pastorali. | De vita et regimine clericorum et pastorum. | Hic agitur de multis, que pertinent ad eos, ut | de sacramentis, de oracionibus, de censuris ecclesiasticis etc. | De cessacione divinorum quomodo sit tenenda et quibus modis. | De confirmacione ordinis Carthusiensium, F. 51, H. 8, hic D. 20. | Septem sermones de novo sacerdote. |

18². Paradisus anime in vulgari cum quibusdam | profundissimis et misticis sermonibus in vulgari. | Hic iste libellus, qui intitulatur Paradi- | sus anime, est de virtutibus moralibus et theo- | logicalibus. Vide superius D. 6. ||

19. De visione Dei et docta ignorancia domini Nicolai de Cusa *f. 73R.* cardinalis, qui et dicitur Tractatus de praxi | et manuductione in misticam theologiam. Qui quidem tractatus preciosus utique valde et maxime fecundus existens enarrat | mirabilia, que super omnem sensibilem, racionalem et intellectualem visum revelantur et experimentaliter in sacratissimam manuducit | obscuritatem, ubi quis existens inaccessibilem lucem sentiet adesse et pregustabit suavissime cenam eterne felicitatis. | Tractatus de querendo Deum sive abbreviacio praxis mistice theologie eiusdem domini cardinalis de Cusa. | Tractatus de docta ignorancia, et continet tres libros *f. 7* parciales. In primo docetur, quomodo omnis humani ingenii conatus sit et esse debeat, | ut ad illam se elevet simplicitatem, ubi contradictoria coincidunt; secundus liber ex precedenti pauca de universo supra | philosophorum communem viam elicit, rara multis; tercius liber de Domino Jesu superbenedicto aliqua per doctam ignoranciam perquirit, | videlicet progrediens eodem fundamento, sicut et precedentes libri ad augmentum fidei et perfeccionis Christiane. Eiusdem domini cardinalis. | Tractatus de coniecturis, et continet duas partes. In prima ponuntur fundamenta coniecturarum; in 2. parte ea, que in prima parte dicta sunt, partim | in praxi explicantur. Eiusdem cardinalis. | Tractatus domini Bonaventure, qualiter omnes illuminaciones a patre luminum descendentes reducuntur ad lumen sacre scripture, | et in ea includuntur et mediante illa ad sempiternam glorie illuminacionem ordinantur. | 'Exivi a patre', de sensu spirituali huius verbi. | Arbor amoris. Ibi notantur IX progressus anime in hoc corpore mortali. Canonem et exposicionem huius arboris amoris sive caritatis vide pulcre F. 21, O. 86. | Tractatus docens, ut Deus habeat graciam devo-

---

4 vel graciarum actiones *interlinear rot nachgetragen.* 12 F — 20 *rot.* 13—15 *überklebt.* 21 *vor* adesse — *gestrichen* esse. 39 f. Canonem — O. 86 *nachgetragen.*

cionis et spiritualis delectacionis, videlicet ipse homo contemplativus. | Sermo de 7 gradibus extatici amoris. | De suavissimo sapore divini amoris sive de raptu. | De unione spiritus et corporis et quomodo fit ascensus a corporalibus ad spiritualia et videtur esse Hugonis de Sancto Victore. | Liber proslogion id est alloquii b. Anshelmi, Cantuariensis episcopi, et vocatur alias Fides querens intellectum vel alloquium. | De ymagine Dei in anima humana, unde homo excitatur ad devocionem et Dei amorem. | Multa notabilia deserviencia ad contemplacionem. | Liber b. Bernhardi de fuga et reductione pueri, ubi consolatur peccatrix anima volens reverti ad Deum. | Hugo de domo Dei per modum dyalogi. | De morte Aristotilis sive de pomo. | Opusculum pulchrum Henrici episcopi de sancta trinitate. | Sermones de sancta trinitate. | Opusculum de mensuracione seu dimensione sancte crucis, opus multum commodosum Deum diligentibus et timentibus eiusdem Henrici episcopi. | Meditaciones b. Augustini episcopi. | Quomodo ex visibilibus invisibilis Deus debeat cognosci. | Inevitabile. Est liber sic dictus, ubi agitur de inextricabili nodo liberi arbitrii quo quidam dicunt: Quidquid fecimus, Dei predestinacione explebitur. | Gerson de passionibus anime continens 22 questiones, L. 110. | Compendium de modo exponendi sacram scripturam secundum quadruplicem sensum, et est cuiusdam ordinis Augustini. | Adaptacio quedam ad quadruplicem sensum sacre scripture ex mensa proposicionis, de qua loquitur Moises, secundum interpretacionem Richardi de Sancto Victore ex scripto, quod fecit de | tabernaculo Moysi, et deservit ad precedentem
*f. 73**R.* tractatum. || Augustinus in agnicionem vere vite. Quem titulum alii sic ponunt Libellus aureoli Augustini de cognicione vere vite, quem fratribus heremitis fecit in Monte Pisano, | ipso extante fratre anno etatis sue 31. ab anno Domini 409. Alibi sic invenitur Dyalogus fratris Helwici, lectoris in Medeborg de ordine fratrum minorum, | sed quia multa in isto libello inveniuntur, que communi schole theologorum videntur minus consonare, alibi sic invenitur presens liber intitulari et hoc verius apparet, quod presens | liber sit compositus a quodam solitario et non a b. Augustino, unde et caute legendus videtur liber iste, ut patet intelligenti per processum libri. | De operibus trium dierum sive de tribus dictis Hugonis de Sancto Victore, in quo libro docetur, | quomodo ex visibilibus creatis Deus invisibilis cognosci poterit et quam utilis sit | visibilium cognicio. | Exercicium sanctum ex libro de doctrina Christiana. | Omelia b. Bernhardi abbatis de gestis pueri Jesu duodennis et est super evangelio dominice prime post epiphaniam Domini et multum deservit devocioni. | Alphabetum divini amoris cuiusdam Carthusiensis super mistica theologia, docens rudes modum contemplandi sive meditandi de Deo, et ibi in principio materie notantur

23 f. *unten auf der Seite:* Cetera vide hic in cedula infixa. 24 *über* Augustinus etc.: Eciam infra E. 8.

diversi modi dis- | ponentes mentem ad elevacionem ipsius in Deum secundum diversos doctores et sanctos et ponit XV vias procedendi in Deum et secundum hoc ponit XV capitula. | Epistola Bonaventure, que quasi quedam regula est et institucio omnium pie et spiritualiter vivencium. | De quatuor differenciis illuminacionum pertinentibus ad animas, que docentur in via. | De tranquillitate affectus et cordis. | De mundo corde Gregorius Nazanzenus. | De modo vivendi. | Aliqua exercicia ad virtutum perfeccionem acquirendam valencia. | Bonaventura de profectu vite religiose. | Formule breves de modo vivendi, et multe ponuntur ibidem. | Sermo de convenientissimo ordine vivendi secundum sex modos contemplandi. || Tractatulus de materia vite contemplative et de cognicione *f. 73**v.* hominis atque distinctionibus angelorum. | Tractatus de mistica theologia, ubi pertractantur tria que faciunt hominem perfectum. Et est Johannis Ruysbroeck. | Sermo didascolicus sive disputacio Anshelmi cum discipulo suo. | Notabilia bona et multa valencia pro forma vite religiose. | Instructio novi sacerdotis. | De humilitate perfecta tractatus Bonaventure. | Sermo beati Bernhardi de obitu Humberti, et est valde moralis. | Liber in vulgari lingua de spiritualibus nupciis, sed non est hic completus. | Ibidem consequenter multa materia in Theutonico, que docet hominem in noticiam, quomodo se ipsum perficere abneget et resignet. | Tractatus wlgaris, qui dicitur Kotteman, qui docet tres vias scilicet incipiencium, proficiencium et perfectorum, que ducunt hominem plane in perfeccionem vite. | Cronica perbrevis in figuras pertracta ab Adam usque ad ascensionem Domini. ||

20. De triplici via anime in Deum per amorem, videlicet purgativa, *f. 73v.* illuminativa et unitiva, tractatus compositus per quendam Carthusiensem, qui dictus est Hugo de Palma, et secundum istas tres vias liber dividitur in tres partes. Et est presens opus | scriptum ad explanandum theologiam misticam, quam b. Dyonisius tradidit et a magistro suo, scilicet b. Paulo apostolo, didicit. | Questio difficilis, utrum anima secundum suum affectum possit aspirando vel desiderando moveri in Deum sine aliqua cogitacione intellectus previa vel concomitante. | Breviter de perfectissimo modo vivendi. Vide concordanciam in Blaxio, folio 60 eiusdem voluminis. | Sex gradus, quibus paulatim et ordinate procedendo ad sponsum pertingitur. | Questio, utrum per conceptum alicuius eterni in mente hominis anima dicatur esse extra mundum. | Sermo de b. Maria Magdalena, docens quomodo devota anima Deum querat et incipit 'Num, quem diligit anima mea, vidistis' Canticorum 3. | Mistica theologia b. Dyonisii Ariopagite, discipuli Pauli, episcopi Atheniensium, et habetur textus hic cum glosa Linconiensis episcopi. Eciam habetur D. 19. | Diverse epistole eiusdem Dyonisii. Eciam infra

---

3 *hinter* Bonaventure *gestrichen* de profectu vie (!) religiose. 13 f. Et — Ruysbroeck *nachgetragen.* 23 *über* Cronica *etc. 1 Zeile leer.* 24 20 *vor gestrichener* 18.

D. 19. | Aliqua notabilia de presencialitate Dei. | Questio, utrum homo possit Deum in ista vita cognoscere facie ad faciem, sicud cognoscitur in celo. | Collacio ad religiosos 'Nostra conversacio in celis est'. Agitur ibi de spirituali abstractione et quomodo talis animam in terra degentem collocet in celis. | De triplici regione, que triplicem hominum statum constituit, cum quadam figura depicta. | Excerptum magistraliter collectum ex libris b. Dyonisii in plano stilo. | Verba Blaxii de resignacione proprietatis super sui ipsius perfecta. Item D. 16. | Breviloquium pro danda occasione spiritualis exercicii omnibus devotis. Item DD. 1. | Sermo 'Expedit vobis, ut ego vadam'. Agitur de interna conversacione cum reductione ab exterioribus ad interiora. | Sermo 'Omne datum optimum' etc. Agitur principaliter de nulleitate humane condicionis et de infinitate divine essencie. | Collectorium sive scriptum domini Johannis Gerson, cancellarii Parisiensis, super Magnificat, et dividitur in XII tractatus parciales et, quid in unoquoque eorum pertractetur, poteris habere ex folio | 64 istius voluminis, cuius hii tituli sunt. Et revera in his suum magisterium pariter et cordis sui devocionem patefecit, in quibus multa et ingeniosissima | aguntur de mistica theologia b. Dyonisii. | Sermo 'Venite ambulemus in lumine Dei'. Agitur de multiplici lumine et alludit predicto tractatui. | Tractatus de adherendo Deo nudo intellectu et affectu et de ultima et summa perfectione hominis, quam breviter possibile est. | Septem gradus oracionis. Tractatus bonus est. Et eciam habetur H. 28, sed brevius et asscribitur fratri David de ordine minorum. | De perfectissima gracia contemplacionis. Valde dulcis et internus tractatus de unione et visitacionibus Dei. | Tractatus optimus pro simplicibus et rudibus. De contemplacione domini Johannis Gerson, quem in vulgari Gallicano edidit quibusdam suis sororibus religiosis carne germanis. | Tractatus de simplificacione, stabilicione et mundificacione cordis eiusdem Gersonis. | Exerptum de libro Richardi de contemplacione et presertim de sex gradibus contemplacionis. | Richardus de Sancto Victore super archam sive tabernaculum federis. Hic breviter perstringitur gracia contemplacionis, de qua lacius in libro contemplacionis. | Quomodo vita contemplativa continet ordine quodam tria, scilicet stuporem cognicionis, fervorem devocionis, dulcorem refectionis. | Quare devoti servi Dei sepe priventur internis consolacionibus et quomodo devocio debeat recuperari. | Tractatus Gersonis de mendicitate spirituali, et est dyalogus. Eciam habetur H. 76. | Multa bona notabilia et aliqui boni sermones. | Tres veritates 'Qui tales non ficte pronunciare potest ex corde, securus est se in statu salutis existere.' Et est Gerson. | Quedam visio facta cuidam devoto | multa documenta bona continens. | De intimitate cordis et illapsu

73**V.

73V.

9 DD. 1 *für* D. 16? 13 *links rot:* Gerson super Magnificat. 20 *hinter* et affectu *gestrichen* valde dulcis. 25 f. *links:* Gerson. 35 *unter der mit* recuperari *schließenden Zeile:* Cetera vide hic inferius in margine. 35 ff. Tractatus — litteralem *unten.*

Dei in cor. | Deus est omnia in omnibus et omnia sunt in Deo. | Tria, per que intime Deus noscitur et invenitur. Differencia inter lumen spirituale et cordiale. | De laude Pauli Crisostomus. Postilla beati Thome de Aquino super Job que ad | sensum litteralem. ‖ Boecius de trinitate duo *f. 74R.* libri. Eciam habetur L. 95. | Liber eiusdem de ebdomatibus. | Liber eiusdem de fide Christiana. | Liber eiusdem de duabus naturis et una persona Christi. | Verczellensis super cantica canticorum secundum octo capitula. | Modus hic ponitur, forma et doctrina, | quibus compendiose et breviter quis poterit attingere | ad illam divinissimam sapienciam, que est sapiencia | Christianorum et theologia mistica appellatur. | Et hic supra foliis 68 et 69 copiose recommendatur et describitur per autores. |

Divinissime huius sapiencie circa quam theologia mistica, que in precedentibus libris traditur, licet Jhesus Christus sibi soli sueque volun- | tati reservaverit, ut in superioribus dictum est, nec ad illud sufficiat humana industria, tamen ipsa non debet derelinqui, cum apostolus vocet | nos Dei coadiutores. Coadiutores, inquit, non compulsores, non proventores, ne dicamus: manus nostra excelsa et non Dominus fecit hec omnia. | Quales autem industrias discipulus huius scole observare debeat, dominus Johannes Gerson Parisiensis et Hugo de Palma plane ponunt in prescriptis libris, ubi | agunt de mistica theologia, scilicet D. 2 et D. 20. — — — ‖

D F |

Sub istis duabus literis hic coniunctim | positis D et F reponuntur libri deservientes materiis et continentes materias, que ponuntur sub eis, quando seorsum sive separatim ponuntur et supplent defectum, que ibidem est vel eciam quandoque idem resumunt, quod in eis ponitur et alia superaddunt, licet plura inibi inserantur om- | nino impertinencia ad titulum principalis materie, qui est aut ad supermenta- | les excessus per extaticas elevaciones, ut sub litera D, aut ad affec- | tuales devociones per intimas oraciones, ut sub litera F. Ex quibus duobus perficiuntur iste due potencie anime, scil. sinderesis, que est summus apex ipsius anime | et affectiva virtus, que est voluntas intellectualis inflammata. Alia | in his libris posita ad talia nichil respiciunt, sed accidentaliter ex ligatura libri et impertinenter coniuncta sunt. |

primo 1. Formula spiritualium exer- | ciciorum patris Rodgeri. | Horologium devocionis. | 2 1. Formula spiritualium ex- | erciciorum patris Rodgeri. |

2. De spiritualibus ascensionibus | domini Gerardi de Zutphania. | De vita et beneficiis salvatoris. | Horologium devocionis. |

3. De spiritualibus ascensionibus domini Gerardi. | De vita et beneficiis salvatoris. | Horologium devocionis. |

---

8 ff. Modus — autores *rot nachgetragen.* 20 *Rest des Textes dieser Seite (65 Zeilen), der* De quatuor ascensionibus sive gradibus quibus in Deum ascenditur *etc. handelt, von uns fortgelassen.* 21 — S. 326 Z. 21 *überklebt.*

4. De spiritualibus ascensionibus | domini Gerardi. | De vita et beneficiis salvatoris. |

5. De spiritualibus ascensionibus | domini Gerardi. | Precordiale devotorum. | Centum meditaciones circa passionem Christi.

74R.

6. Precordiale devotorum. | Centum meditaciones circa passionem Christi. | Horologium devocionis. | Circa vitam Christi. | Precordiale devotorum. |

8. Anthidotarius anime, | et est libellus de meditacionibus et oracionibus | devotis. |

9. Antidotarius anime. |

10. Antidotorius anime parvus, in | corio albo | et bene ligatus. |

11. Antidotarius anime. |

12. Antidotarius anime. | Meditaciones in sollempnitatibus precipuis | anni prout in urbe Romana apud predicatores depinguntur. | Quindecim gaudia b. virginis Marie. | Exercicium incipiencium Hugonis de Palma | Carthusiensium de via purgativa. | Exercicium devotum de compassione b. virginis. | Item libellus contemplativus precipuorum festorum. | Item errores b. Bernhardi (vel secundum aliquos Hilde- | berti, Cenomanensis episcopi, ut habetur in philosophia Ma- | rie) de b. virgine Maria. | Item Soliloquium ad gloriosam virginem Mariam, | quod composuit mag. Egbertus Bunnensis. | Rosarium b. virginis, quod asscribitur b. Bernhardo, | quod incipit 'Ave, salve, gaude, vale'. | Item liber quartus de imitacione Christi. | Impnalius. |

13. Anthidotarius anime valde | formosus, scil. cum picturis in marginibus. |

14. Cursus quatuordecim. | Septem psalmi / Vigilie mortuorum / Accessus altaris \ ad modum secularium. | Oraciones ante et post sacram communionem, distincte | per ferias ebdomade. | Quinque oraciones b. Thome de sacramento. | Graciarum acciones post communionem [et] multiplices. | Oracio b. Jeronimi adipiscenda eterna gloria. | Oraciones ad b. virginem, de s. cruce, ad | apostolos singulos et ad certas sanctos. |

15. Fasciculus mirre. | In isto libello, qui sic intitulatur, scil. Fasciculus mirre continentur quadraginta fasciculi mirre, hoc est: Articuli sive capitula, in quibus passio Christi oratorie et rethori- | ce pulchre in wlgari sermone et breviter comprehenditur in tipo cuiusdam devotissime sponse sive anime, que amarissime compatitur suo dulcissimo | sponso in ipsius tribulacionibus, commemorando | passionem Christi per 40 membra que hic nominat | fasciculos. Omnia collecta sunt et colligata | hec membra quasi

3 *f. 75R überklebt:* D F | 5. Excerptum sermonum | Johannis Taulers cum aliis mul- | tis materiis, quarum alique sub- | serviunt multum pro theologia mistica. | 11 parvus — ligatus *Zusatz.* 34 ff. *neben 15 die Bemerkung saec. XVI:* diu perditus.

quedam amare herbe ex de cur- | su tocius passionis secundum textum ewangelii. In quo- | libet membro sive fasciculo adduntur tres morales doctrine ad imitandum Christum. Que | omnia sic proponuntur sub typo et similitudine; primo | cuiusdam sponse et suarum sodalium contemplancium | passionem ipsam Christi intime, secundo sub for- | ma cuiusdam senis patris informantis | suos devotos filios. Vide eciam supra D 4. | Item ante pretactum tractatulum continetur quedam | collacio capitularis de concepcione virginis Marie. | Item et decretum concilii Basilensis de eadem festivitate. | Item post tabulam quadraginta fasciculorum | mirre continetur quedam exhortacio patris Hammanni. | Post predictum tractatulum continetur sermo in | vulgari b. Gregorii de angelis, que in nocte Michaelis legitur in | choro. | Meditaciones in vulgari circa rosarium b. | virginis cuiusdam canonici Herbipolensis in Hoiis, | qui dicebatur Udalricus. | Item rosarius in vulgari ad b. virginem arti- | culariter, commemorans totam vitam Christi. | Quedam exempla et miracula de rosario. | Quindecim ammoniciones s. Brigitte | de passione Domini etc. in vulgari. | Epistole Ignacii. | Johannes Nider sermones XLVI de virtutibus misse. | Quedam devota oracio ad b. virginem | que incipit 'Recordare, virgo Christi'. | De doloribus et gaudiis virginis Marie pauca. | Quedam peregrinacio in vulgari ad terram sanctam et ad montem Synai et de locis sanctis et indulgen- | ciis terre sancte. ‖

O utinam aliqui solummodo ipsi non legerent sacros codices | et saltem alios nec impedirent etc. Ve homini illi! | Hec res plus suspiriis agenda quam verbis. | Fateor (tacere non possum) unum de talibus me scire, qui, cum opera divi | Augustini impressa nobis emerentur, talia verba me audiente protulit: 'En, cur peccunia tam inutiliter expensa est? Ego pro omnibus his libris | non vellem dare 3 denarios.' O stipes, o bipes azine! Cumque ego submodeste ab eo huius dicti causam inquirerem, fundit: 'Quia illegibiles sunt, nam multa verba per dyptongos scripta sunt' etc. | Aio ego: 'Sevis, mi pater.' Et: 'Talia in scolis pueris | nota sunt.' | *f. 76*V.*

Sequens littera E, G, L per omnia quasi mutata est, item et N. | Multi libri inutiles amoti et multi | boni et novi in loca positi sunt. | Unde valde necessaria esset nova per totum librorum ordinacio, item novum registrum etc. | Sed ego de tali neglectu volo esse excu- | satus. Videant, qui impediunt et resistunt etc. Quibus cantrum cerevisie vel boni vini | acceptius est, en, omnibus quibuscumque libris, | qui plus amant secularia negocia et officia | quam omnem rem divinam etc. O Deus: | O quam multi cum Esau diligunt | conversari in exterioribus etc. et quam | pauci iam Jacobite sunt, | qui in tabernaculis habitare malunt et | se sanctis libris occupare etc. Hii satis esse putant, si libros | custodiunt, concludant, dumtaxat | et a vermibus corrodantur plusquam legantur.

E | *f. 77R.*

E. Libri qui deserviunt potenciis et viribus anime cognitivis | sive apprehensivis, videlicet intellectui, racioni et intelligencie, in quantum ad Dei cognicionem et proprietatum et per-

---

22 ff. *um 1520 nachgetragen.* 40 *das Initial* — L *rot.* 40 E *blau.* 40 f. cognitivis] *auf demselben Bl. mehrfach der Ausdruck* cognoscitivus *etc. gebraucht.*

fectionum eius ac celestium misteriorum | speculative et contemplative ipsa anima erudienda est, hic per litteram E designantur, | et in his prima pars anagogie, que in se sine gustu est, constat. |

Sicut precedens titulus, scilicet D, continet libros, quibus vis anime appetitiva perficitur, ut ad anagogicas, hoc est sursum ductivos | actus expedite exeat et pergat per desideria flammigera, sic titulus presens designatus per E reponit libros, quibus altera vis | anime, scilicet cognoscitiva sive apprehensiva expedita reddatur ad sensus anagogicos sive actiones sursum ductivas per illustrantes cho- | ruscaciones. — — — ‖

f. 77V. 1. Textus quatuor librorum sentenciarum in pergameno (Ex speculo historiali libro 30 c. 1:) A. D. MCLIII imperavit Fredericus primus annis 37, quibus temporibus Lodowicus, rex Francorum, regnabat, sub quo Lodowico floruit magister Petrus Lumbardus, Parisiensis episcopus, | qui librum sentenciarum, qui nunc in scolis theologie publice legitur, laboriosum certe opus ex multorum sanctorum patrum dictis | utiliter compilavit, sed et maiores glosas psalterii et epistolarum Pauli similiter ex multorum dictis collegit et ordinavit. Has | communiter nominamus Glosas ordinarias. Eius contemporaneus extitit Petrus Manducator alias Comestor, qui scolasticam | historiam composuit, nonnulla eciam alia opuscula edidit. Vide supra B. 43 et C. 19. | Registrum quasi tocius materie libri sentenciarum secundum ordinem alphabeti, et valde iuvat eos, qui non sunt periti in querendo | materias eiusdem libri, videlicet in quo libro et in qua distinctione. Eciam habetur infra E. 12. |

*76*V.*

2. Textus quatuor librorum sentenciarum in pergameno. | Errores excommunicati et reprobati Parisius ab omnibus magistris theologie et ab episcopo eiusdem civitatis anno Domini 1242. | Articuli in quibus non sustinetur magister sentenciarum a modernis doctoribus. |

3. Textus IIII librorum sentenciarum in papiro. | Tractatus de ortu seu origine scienciarum et de modo studendi Johannis Indaginis Carthusiensis. |

4. Textus IIII librorum sentenciarum in papiro. |

5. Quartus liber sentenciarum, est purus textus. |

6 primo. Quartus liber sentenciarum. | Exposicio compendiosa et

. 77R.

---

8 E] F. *Hs.* 10 *Rest dieser Seite (54 Zeilen), ferner f. 76R (67 Zeilen), 76V (62 Zeilen), 76*R (32 Zeilen) von uns fortgelassen.* 12 f. in — libro 30 c. 1 *über der Zeile nachgetragen.* 11 *Am oberen Seitenrande nachgetragen:* Distinctiones primi libri H. 67. | 26 f. *links am Rande nachgetragen:* Wilhelmus Antisiodorensis | episcopi (!) circa primum et 2. | sentenciarum | habetur O. 13. 29 f. *links am Rande nachgetragen:* Circa 3. librum aliquid | modicum habetur B. 37 | 34 ff. *links am Rande saec. XVI:* Anno 1516. | Hic liber datus ad ligaturam | librorum mandato superiorum, | ut de novo illigaretur propter | asserum corrosionem per vermes etc., | tandem per ligatorem indiscrete heu | distractus et ad nichilum redactus est | et scissus etc. |

brevis canonis in missa. | Que requiruntur ad | concordandum inconvenientias sentenciarum sacre scripture et ad | verificanda ea, que videntur quasi mendacia theologie. | Contra calculum plura et rara remedia. |

Item E. 6^2. Textus 4 librorum sentenciarum abbreviatus cum quibusdam notabilibus insertis. | Doctrine alique de quibusdam virtutibus et viciis et commendaciones. | Ternarius Bonaventure sive Parvum bonum. | Sermones aliqui de dedicacione templi.

7^{primo}. Textus librorum sentenciarum abbreviatus. | Tractatus optimus et magistralis super declaracione vocabulorum et nominum, que communiter in usu loquendi difficultatem | faciunt in theologia et phylosophia. | Tabula super conflatum Francisci primi libri sentenciarum. Ipsum conflatum require E. 11. | Passio Domini nostri Jhesu, a quatuor evangelistis conscripta, cum concordancia. Vide signaturas multas in principio littere O in cedula. | Questio utrum in preceptis Dei ab homine possit fieri dispensacio. | Tractatus de quibusdam, que inducunt amorem sapiencie. | Compendium theologice veritatis. Eciam infra E. 31, E. 32, E. 33. || Soliloquium b. Augustini, D. 14, D. 15. | Speculum trinitatis eiusdem, D. 14, D. 15, D. 16. | De salute anime eiusdem. | Speculum sacerdotum et est de sacramentis. | Liber de honestate mulierum b. Augustini. | Hugo de potencia Dei. | Floretus, commentum et postea textus. | Speculum amatorum mundi. | De iudiciis astrorum b. Thome. | Liber de motu cordis eiusdem. |

E. 7^2. | Armandus | de declaracione difficilium terminorum tam theologie quam philosophie ac | logice eciam habetur hic E 7^2. | Extractum ex didasco- | licon Hugonis, quomodo lector | se habere debeat, ut lectio | sit utilis. Vide L. 99. | Similiter extractum ex Petro de | Crescenciis de plan- | tacione arborum etc., H. 145. |

8. Tercia pars egregie summe Allexandri de Halis Anglicani — est enim in Anglia — de ordine fratrum minorum, | que correspondet tercio libro sentenciarum. Hic enim Alexander egregius doctor intrans ordinem fratrum | minorum summam egregiam composuit, que correspondet 4 libris sentenciarum. Prima pars continet cognicionem substancie divine veritatis et trinitatis; secunda est ad opera divine condicionis; tercia videlicet presentis voluminis continencia ad personam | salvatoris in natura deitatis et in natura humanitatis; quarta pertinet ad sacramenta salutis et ad opera future glorificacionis. | Hic Allexander nominatur apud minores 'Doctor

---

2 ea que videntur *am Rande rot nachgetragen.* 3 Contra — remedia *steht über* Que requiruntur etc. (1), *ist aber ans Ende verwiesen durch Strich und Bemerkung:* Hec habentur ibidem in ultimo folio. 4—7 *rechts nachgetragen:* Item E. 2^2 *rot.* 4 sentenciarum *interlinear rot.* 8 primo *nachgetragen.* 13 f. Vide — cedula *nachgetragen.* 16 veritatis *über durchgestrichenem* facultatis. 16 Eciam — E. 33 *nachgetragen.* 17 D. 14, D. 15 *nachgetragen.* 17 f. D. 14 — D. 16 *nachgetragen.* 23—27 *am linken Rande nachgetragen.* 29 est — Anglia *interlinear nachgetragen.*

noster' vel secundum alios 'Doctor Grecorum'. Huius ymitator fuit dominus et s. | Bonaventura. | Libellus de cognicione vere vite, qui a quibusdam b. Augustino asscribitur, sed processus libri hoc videtur excludere, in quo ipse | Augustinus aliquociens allegatur. Eciam in quibusdam punctis videtur a communi scola theologorum exorbitare. Alias asscribitur cuidam | soli-
f. 78R. tario. || Tractatus bonus de quidditate, quantitate et qualitate anime, et est dyalogus. | Libellus de diversis membris, quomodo dicantur de Deo. Quem aliqui asscribunt beato Jeronimo sub hoc titulo 'Jeronimus de diversis nominibus', sed non videtur verum, ut patet in libro, qui hic ponitur, dicto De cognicione vere vite, | cui connectitur per continuacionem, | et est pars eius. | De ortu heresis in Praga apostolicum scriptum. |

9. Johannis Scoti scriptum super primum librum sentenciarum. | Opus imperfectum b. Johannis Crisostomi, episcopi et patriarche Constantinopolitani, super Matheum, et continet duas | partes. Prima habet omelias 23, secunda vero continet omnes 40. |

10. Scriptum Johannis Scoti in quartum librum sentenciarum. |

11. Scriptum Maronis in primum sentenciarum, quod alio no- | mine dicitur Conflatum Francisci fratris or- | dinis fratrum minorum. Tabulam optimam huius conflati vide E. 7. | Registrum titulorum questionum ipsius conflati secuntur immediate ipsum scriptum, et continet questiones 205. | Tractatus de paralogismis in divinis. |

*f. 78*R.* 12. Multa excerpta fratris Andree, Carthusiensis de Zerwesth, precipue super 4 libros sentenciarum. | Primo exerptum captum ex lectura Bicipitis super omnes 4 libros sentenciarum cum titulis questionum, que inibi habentur. | Multe utiles doctrine scripte ex lectionibus Holkot super librum sapiencie. | Registrum ad inveniendum materias, que tractantur in quolibet libro sentenciarum secundum ordinem alphabeti. Eciam supra E. 1. | Exerptum de quibusdam sermonibus sive collacionibus habitis in concilio Constanciensi, et habentur sub littera H. 80. | Exerptum ex prologo Heinrici de Hassia super bibliam. | Collacio pulchra de prelatis et electione eorum 'Vocavit multos'. Hic vide pericula prelatorum. | Collacio quomodo vigilandum diligenter sit contra pericula 'Vigilate in oracionibus'. | Collacio quomodo cognoscatur, quo instinctu quis moveatur 'Qui non est mecum, contra me est'. | Extractum ex compendio theologice veritatis. | Regule que servande sunt in theologia pro sano intellectu habendo. Hic multa utilia habentur, et dicuntur huiusmodi regule alio nomine Maxime | theologicales sive dignitates excellencie, regule generales sive gloriose, et eas commentavit doctor Alanus. Habentur | eciam sub littera O. 29, item A. 39. |

---

2 et sanctus *nachgetragen.* 2 *zu* Libellus *etc. am Rande nachgetragen* D. 17.
9 ff. sed — eius *nachgetragen.* 22 ff. *die Beschreibung des ursprünglichen Bandes E. 12 folgt unter E. 37 laut der Bemerkung f. 78R:* Istum librum quere infra sub E. 37, | occupat autem istum locum alius quidam liber | hic in cedula bapirea infixa signatus.
22 Carthusiensis de Zerwesth *rot über* Andree *nachgetragen.*

Extracta de b. Augustino de caritate Dei. | Item extracta de summa confessionis Johannis, ubi agitur de peccatis et penitencia etc. | Ex libro qui dicitur De nobilitate corporis humani, et talis liber integer utilis est valde contemplativis et habetur sub littera . ‖ Extractum de 2. parte 2. partis *f. 78*v.* b. Thome. | Rubrice capitulorum omnium 4 librorum sentenciarum. | Turris sapiencie et est figura moralis docens que sunt fundamentum capitella, bases, fenestre, latitudo, longitudo | custodes, columpne, muri et gradus huius spiritualis turris, quibus construitur ipsa sapiencia. | Quomodo Deus sit in rebus et res in Deo et quomodo sit vel non sit in loco et quomodo ubique etc. | Collacio facta in visitacione, ubi agitur de dilectione actuali et habituali etc. | De electione bonorum et reprobacione malorum ex quodam prologo. | De 7 gradibus contemplacionis. | De partibus 4 virtutum cardinalium et theologicalium per figuras. | Questio utrum tocius mundi status, quem Joachim abbas ymaginatur et hereticorum conventiculum comminatur katholice, venturus | construatur, priusquam annus Domini 1471 compleatur. | De cognicione angelorum et hominum ex tractatu domini doctoris Johannis Dorsten, H. 93 habetur originale et integrum. ‖

13. Petri de Aquila questiones circa 3 primos libros sententiarum. | Lectura bona circa omnes libros sentenciarum. | Articuli seu puncta, in quibus magister sentenciarum communiter a modernis doctoribus non tenetur, et habentur in fine. | *f. 78R.*

14. Lectura Bicipitis super IIII libros sentenciarum, et sunt dubia et questiones collecte ex b. Thoma, Bonaventura, | Scoto, doctore subtili Parisiensi, Armando, Gwardone, Thomasio etc. | Alia lectura seu reportatura super 4 libros sentenciarum, magis plana et simplex. |

15. Questiones Soltaw super 4 libros sentenciarum. Nomen eius Conradus, episcopus Ferdensis, doctor Pragensis, | et concurrens cum doctore Bicipite eiusdem studii Pragensis, et sunt questiones magistrales et breves et videntur hee questiones sumpte ex | scripto Thome de Argentina ordinis b. Augustini, quem prefatus dominus Conradus pluries allegando nominat magistrum suum. | Registrum super eisdem questionibus habetur immediate post eas. | Lectura eiusdem domini Conradi cum questionibus magistralibus super 'Firmiter credimus', et ibidem pertinet registrum. | Augustinus de fide ad Petrum. C. 1, C. 2, C. 51, L. 51. | Questio doctoralis continens in se quasi totam materiam | canonice epistole b. Johannis, utrum eterna vita manibus | contrectata sit vere per Johannem in suis canonicis | nunciata. |

16. Lectura super primum et 2. sentenciarum fratris Jacobi Carthusiensis. Lectura super primum Johannis Wesalie C. 14 habetur, sed hic

---

4 *die Signatur nicht eingetragen.* 6 figura *corr. aus* figuralis. 17 H. 93 — integrum *rot nachgetragen.* 32 *links am Rande nachgetragen:* Eciam infra E. 35. 39 f. Lectura — remissio *nachgetragen.*

solum fit remissio. | Collacio pro divine sciencie recommendacione, que facta est per fratrem Jacobum de Paradiso, factum Carthusiensem post presentacionem eius | ad cursum legendum in theologia. | Collacio ad fratres religiosos, cuius thema 'Nostra conversacio in celis est'. | Magistralis et brevis divisio tocius biblie. | Quomodo ex infirmitate scienter mortaliter peccatur, b. Thomas. | Principium primi libri sentenciarum cum tali questione, utrum per scienciam theologicam viatori necessariam sciencie theologice beatorum subalternatam acquiratur | habitus ab habitu fidei realiter distinctus. | Sequitur lectura per brevia dubia super primo sentenciarum. | Questio utrum predestinacio Dei infallibilis nullam imponens predestinatis necessitatem aliquam aliorum causam habeat preter divinam voluntatem. | Utrum per spiritus sancti temporalem et visibilem missionem credentes in primitiva ecclesia consequebantur caritatis infusionem. | Utrum tota natura angelica bona a Deo creata partim per aversionem a summo bono irremediabiliter facta sit obstinata et partim per conversionem | ad Deum in bono sit confirmata. | Plura magistralia puncta et notabilia circa racionem et causam predestinacionis, ibidem an dyabolus sit directe causa peccati. | Principium super 2. libro sentenciarum cum tali questione, utrum omnium encium ex nihilo productorum necessarie sit dandum unum principium conservatum ipsorum. | Utrum per creacionem, que nulli creature est communicabilis, omnia encia citra Deum prodierunt in esse. | In hoc 2. libro lectura procedit ut in primo. Utrum anime separate cognoscant, que hic
*f. 78**R.* aguntur. || Doctoris Jacobi: Utrum potestas cohercendi demones possit fieri per caracteres aut figuras aut verborum prolaciones; hic multa supersticiosa revelluntur. | Quomodo demones instigant ad peccandum. | Quomodo demones illudunt homines. | Epistola longa et optima ad fratrem Adam contra divisores et scindentes unitatem et discedentes a congregacione. | Compendium contra vicium proprietatis Heinrici de Hassia. | Questio utrum nocturna pollucio que fit in sompno sit peccatum. | An ipsa impediat a celebrando. | Secuntur multa notabilia et dubia: | De bono matrimoniali; | de libello repudii et de impedimentis matrimonii; | de cognacione legali et affinitate; | de detractione; | de sui repetendo an liceat violenter. | Utrum Deus sit ubique per suam essenciam, potenciam et presenciam, et post aliquem longum passum ibidem habetur modus intelligendi, quomodo Deus sit in omnibus. Et est magistralis | declaracio Petri
*f. 78**V.* de Tharantasia, qui fuit Innocencius papa. || Aliqua pulcra probleumata. | Petrus de Tharantasia: Questio utrum consciencie decretum sub mortali culpa hominum genus extitit obligatum; nota hic multa de consciencia; | de consciencia quid sit etc.; | questio utrum genus humanum propter peccatum originale perpetue dampnatum sit per meritum patiencie Christi eternaliter

---

21 f. *unter* In hoc — primo: Cetera vide in cedula infixa. 23—35 *rechts am Rande* doctoris Jacobi. 37 ff. Petrus de Tharantasia *am linken Rande.*

reparatum. | Secuntur multa bona notabilia de predestinacione, presciencia Dei, obduracione, de voluntate etc. | Collecta plura circa tercium sentenciarum. | Collecta circa 2. sentenciarum de scriptis Petri de Tharantasia. | Collecta aliqua de epistolis Bernardi, sicut ibidem et in fine libri, ubi multa pulcra habentur de sancto Bernardo, de eius etate et profectu et numero fratrum et monasteriorum. | Utrum prelatis ecclesie liceat conferre beneficia suis consanguineis, aliis melioribus pretermissis. | Utrum prelatis liceat habere propria et pauperibus non erogare bona ecclesiastica. | De vita contemplativa b. Thomas. | An religiosus semper peccet transgrediendo ea, que sunt in regula. | De scandalo. | De correctione fraterna. | De iudicio quid sit etc. | De usura et symonia. | Collecta multa ex secunde 2. b. Thome. | Casus papales et episcopales. | In quibus casibus incidit quis in excommunicacionem maiorem. | Epistola b. Thome de Aquino de modo studendi. | De particione vestium Christi. ‖

17. Lectura super 3. libro sentenciarum. | Questio utrum Maria Magdalena carnaliter unquam peccaverit actu luxurioso cum viro aliquo. | *f. 78v.* Tabula pulcherrima extracta de ternario domini Bonaventure de exercicio interioris hominis, quo pervenitur ad | veram scienciam et sapienciam. | Epistola doctrinalis b. Bernhardi ad abbatem Lucam. | Principium sive principiacio super 3. libro sentenciarum cum tali questione, | utrum per verbum Dei incarnatum congruencius quam per aliquam creaturam aut per aliam in divinis personam temporis veniente ple- | nitudine humanum genus fuit redemptum. | Lectura super eodem 3. sentenciarum cum summariis et brevibus questionibus collecta per fratrem Jacobum Carthusiensem. | Duo dubia decisa circa X precepta. | De principiis actionum tam humanarum quam brutalium. | Ibidem utrum propter consuetudinem aliquis excusari possit, ne det decimas. | Ibidem de malo b. Thomas. | Item 2° questiones circa tercium sentenciarum. | Sermo in concilio Basiliensi domini Heinrici Token, doctoris theologie, de auctoritate conciliorum super papam. |

18. Lectura super 4. libro sentenciarum. | De contricione et an contritus debeat magis velle esse in inferno quam peccare. | Principium in 4 libros sentenciarum. | Questiones summarie circa eundem quartum, et ibi circa quamlibet distinctionem premittitur brevis et summaria divisio | ipsius distinctionis et sentencie cum annexione aliquorum notabilium, deinde pretacte questiones. | Apparatus domini Johannis Andree super arborem consanguinitatis et affinitatis. | Brevis compilacio eiusdem super 4. decretalium. | Bulla Urbani 4. contra simoniacos. Eciam habetur supra A. 56, item infra E. 35. | Utrum exempti gaudere possint indulgenciis ordinariorum per dioceses suas. Hec questio raro legitur determinata | a doctoribus | De percepcione eukaristie quoad infirmos. | De symonia. | An omnes

---

37 f. Eciam — E. 35 *nachgetragen.* 39 Hec — doctoribus *links am Rande nachgetragen.*

canonizati in ecclesia sint in gloria. | De pluralitate prebendarum, Thomas in quotlibeto, L. 49. | De emunitate ecclesiarum altarium et cimiteriorum. Item | De eorundem consecracione, violacione, reconciliacione, pollucione etc. | Aliqui varii casus. | Questio super 3. libro sentenciarum, utrum humana natura per peccatum viciata per passionem Christi voluntariam assumptam a pena eterna sit liberata. | Questio super 4., utrum in adventu Domini ad iudicium totum, quod est in homine de veritate humane nature, sit resurrecturum in eodem. | De duracione mundi ex dictis Heinrici de Hassia, H. 74. |

19. Thomas de Argentina super 4. | Pastoralia b. Gregorii pape. | Tractatulus utilis et bonus pro clericis. | Heinricus de Hassia de monachis proprietariis. | Sermo eiusdem de vita et moribus ad canonicos regulares. | Item alius tractatus de monachis proprietariis, presertim Cisterciensibus, qui fuit promulgatus in concilio Constanciensi. | De s⟨q⟩waloribus curie papalis Mathei de Cracovia, episcopi Wormaciensis. | Confessionale dans modum confitendi et audiendi confessiones, incipiens 'In principio incarnacionis. | Paradisus anime, et agit de virtutibus. | Jordanus de passione Domini et habet articulos 65, quibus semper subordinantur congrua documenta et dicitur speculum passionis salvatoris nostri, F. 68. | Sermones de epiphania, item de assumpcione beate virginis 4, item de s. Steppano. | Sermo bonus de passione Domini Heinrici de Frimaria, item H. 85. | Sermo alius de passione Domini valde prolixus, et incipit 'Circa inicium passionis Domini'. | Declaracio illorum articulorum fidei 'Descendit ad inferos' et 'mortuus est, resurrexit a mortuis'. ‖

f. 79R. 20. Erffordensis super quartum sentenciarum. Huius scripti abbreviaturam vide hic infra in libello E. 23. | Registrum valde utile continens secundum ordinem alphabeti materiam voluminis et poterit deservire ad multa. | Registrum 2. continens titulos questionum, que scribuntur circa unamquamque distinctionem huius quarti et numerum questionum. |

21. Richardus de trinitate, et sunt sex libelli et continent materiam primi libri sentenciarum. | Oculus moralis magistri Petri de Cipria, bonus libellus docens, quomodo perutile est habere consideracionem de oculo, de quo in sacra scriptura late | longeque pertractatur seu mencio fit. Et que hic dicuntur de oculo corporali misticantur ad mores, et continet quindecim capitula. Primum est de numero parcium oculum componencium — — | — | 15. De oculo septenplici intuitus divini. | De septem donis spiritus sancti per modum itineris. | Sermones aliqui valde boni, scilicet de | dominica 2. in adventu, | nativitate Christi, | circumcisione, | dominica infra octavam epiphanie, | palmarum, | in cena Domini, | dilectione amicorum et inimicorum, |

1 Thomas etc. *auch auf* S. 332 Z. 40 f. *bezogen.* 2 L. 49 *nachgetragen.* 9 H. 74 *rot nachgetragen.* 17 f. *links rot nachgetragen* F. 68 primo. 25 f. Huius — E. 23 *nachgetragen.* 31 Petri de Cipria *interlinear nachgetragen.* 35 *11 1/2 Zeilen mit der Inhaltsangabe von Kapitel 2—14 von uns fortgelassen.*

virtutibus et earum distinctione et sufficiencia, | dominica 2. in quadragesima, | dominica de passione, | feria 3. pasce, | dominica 7. post penthecosten, | Johanne Baptista, | assumpcione Marie, | nativitate Marie. | Privilegia fratrum minorum. | Apparatus domini Johannis Monachi super constitucionem 'Inter cunctas'. | Item de interdicto servando. | Casus episcopales. | Liber de penitencia Heinrici de Gandavo. | Aliquid imperfectum circa librum sentenciarum. | Bernhardus super 'Missus est', non integre. |

22. Dubia circa quartum, brevia in viridi corio. | Aliqui sermones de sermonibus b. Bernhardi super cantica. | Tractatulus de mirabilibus sacramenti altaris. | Commendacio dignitatis sacerdotalis. | Ternarius domini Bonaventure. E. 17, E. 38, F. 53, F. 55, G. 29, H. 65. |

23. Dubia circa quartum librum sentenciarum in rubeo corio. Et sunt extracta ab Erffordensi, de quo supra E. 20. |

24. Conclusiones librorum sentenciarum sive pocius veritates questionum super 4 libris sentenciarum mag. Marquardi et breves sunt. |

25. Conclusiones librorum sentenciarum fratris Johannis de Fonte ordinis minorum. | Derivaciones et significaciones quorundam vocabulorum. | Vocabularius iuris. |

26. Lectura super 4 libros sentenciarum, collecta ex doctoribus et magistro, in littera. | Questiones bone circa eundem quartum librum. Putavit quidam, quod sint Bonaventure. | Oracio b. Ambrosii ante missam. | Quales homines percipiunt fructum ipsius misse, et ibi de periculo et dampno excommunicacionis. | Sermo de b. Maria Magdalena. |

27. Breviloquium theologie Bonaventure pulcherrimum, ubi ipse procedit subtilissime modo theologico a prima | causa ad suos effectus, sicut conversive philosophicalis deductio progreditur ab effectibus ad Deum benedictum, | E. 28, 34 infra. | Exposicio textus spere materialis. | Tractatus de arte faciendi quadrantem. Eciam N. 32, item N. 48. | De impressionibus aeris. | Tabule Fungonis de festis mobilibus, de planetis, de etatibus mundi, de nominibus dyaboli. ‖

28. Breviloquium theologie Bonaventure pulcherrimum et divinum. Sic ipsum quidam appellat. Eciam supra E. 27, item E. 34. | *f. 79v.*

29. Quotlibetum Richardi de Media Villa, qui fuit ordinis minorum et doctor egregius, et | continet quatuor parcialia quotlibeta. | Tabula eiusdem quotlibeti, continens titulos omnium questionum tocius libri, et sunt 125 exquisite et magistraliter posite. | Tabula 2. eiusdem secundum ordinem alphabeti continens materias dispersim positas in ipso libro. |

---

10 f. *links am Rande nachgetragen:* alias | Parvum bonum | de regimine consciencie. | 11 E. 17 — H. 65 *nachgetragen.* 12 *über* rubeo *korr.* albo. 12 f. Et — E. 20 *nachgetragen.* | 20 f. Putavit — Bonaventure *auch auf* 19 Lectura — littera *bezogen.* 24 theologie *links am Rande nachgetragen.* 28 Eciam — N. 48 *rot.* 31 theologie *interlinear nachgetragen.* 32 quidam *über durchgestrichenem* Johannes Gerson. Eciam — E. 34 *rot nachgetragen.*

30. Quotlibetum theologicale parvum cum quibusdam sermonibus optimis, quorum aliqui deserviunt | theologie mistice. | Heinricus de Frymaria de exposicione decalogi cum quadam tabula, H. 29. | Nota hic, quod in hoc libro habentur multi boni sermones et questiones, sed ponuntur sine ordine et sparsim seu interscalatim, | quorum themata et titulos poteris prompte videre in principio libri per tabulas. |

31. Compendium theologice veritatis, habens 7 libros parciales. Huius compilator fuit magister | Hugo, presbiter cardinalis sancte Sabine, nacione Burgundus, ordinis predicatorum, primus postillator | tocius biblie copiosus, scribens super omnes libros sentenciarum, de cuius tract⟨at⟩ibus, libris et postillis | postea multi multa hauserunt. | Eciam supra E. 7 | Albertus Magnus de proprietatibus rerum naturalium, de partibus et membris humani corporis, et est dulcis liber et curiosus valens | his, qui curiose gaudent occupari in noticia rerum naturalium, quia rara et occulta hic tractantur. |

32. Compendium theologice veritatis. | Tredecim gradus humilitatis secundum b. Bernhardum. |

33. Compendium theologice veritatis. | Anshelmus Cur Deus homo et continet duos libros. | Meditaciones b. Bernhardi. | Arbor viciorum, arbor virtutum. He ponuntur ibidem ante librum Anshelmi. | Descripciones breves et bone viciorum capitalium et specierum et filiarum eorundem. | Libellus de conflictu viciorum, et virtutum et an b. Gregorio aut b. Augustino asscribendus sit vide supra D. 14. | Formula confitendi vel confessionis. | Modus studendi et exponendi sacram scripturam et receptum ex hoc scriptum ex quadam exposicione misse, quam fecit quidam doctor | Lipczensis. | Exposicio dominice oracionis. | Exposicio angelice salutacionis. | Exposicio simboli apostolorum. |

34. Breviloquium Bonaventure et in parte interlinealiter glosatum. Eciam habetur E. 27, item E. 28, item E. 35 primo. | Officium clericorum. | Summula Raymundi metrica, et prosaice apponitur sentencia. | Regule exponendi sacram scripturam. | Abcdarium quoddam de quibusdam virtutibus. | Quedam dicta philosophorum. | De 12 lapidibus preciosis, de quibus habetur in exodo et in apokalipsi. | Defensorium iuris. | Abbreviacio decreti. | Registrum alphabeticum prime partis decreti. | Gerson super unione ecclesie circa a. D. 1400. | De confirmacione ordinis Carthusiensium. Informacio capituli nostri generalis. | Exposicio canonis misse. | Summula Raymundi metrica. ‖

f. 79 R.* 35 primo. Breviloquium Bonaventure. Liber pulcherrimus, de quo vide supra E. 27, item E. 34. | Alique regule de modo exponendi sacram scripturam. Item A. 39, item E. 12 secundo. | Circa libros b. Augustini de

---

3 H. 29 *nachgetragen.* 11 Eciam supra E. 7 *am linken Rande nachgetragen.* 21 *vor* Libellus *links am Rande nachgetragen:* D. 14, 15. 27 *links am Rande nachgetragen:* supra E. 27, | 28 | . 28 Eciam — primo *nachgetragen,* Eciam — E. 28 *rot.* 37 f. de — E. 34 *nachgetragen.* 39 Item — secundo *nachgetragen.*

trinitate brevis collacio sive sentenciacio et tituli singulorum librorum. | Exposicio canticorum de b. virgine per episcopum Samariensem. | Alia exposicio circa eadem cantica, que videntur scripta de Alberto. | Sermones et collaciones de festis principalioribus et de quibus solet fieri collacio in capitulo Carthusiensium. Bis de his. | Excerpta de vita b. Hugonis Carthusiensis et sancte Elizabet. | Commendacio de professione, quam monachi faciunt. | Tractatus contra vicium proprietatis. | De concilio Constancie. | Decretum Urbani pape 'Ne in vinea'. Habetur eciam supra A. 56, item supra 18. | Item multa contra predictum vicium proprietatis et pre-sertim quedam epistola cuiusdam egregii doctoris Parisiensis ad quendam canonicum regularem. | Sermones de beata sanctificacione Marie et de b. Johanne Baptista. | Quedam formule epistolarum sive correctoria. | Commendacio et exhortacio quedam in die defunctorum cuiusdam fratris. ‖ Epistola patris Johannis Capistrani contra heresiarcham Bohemorum Rockin- *f. 79* v.* czan, sed non est hic integer. | Extractum de libro, qui dicitur Paradisus anime, in vulgari et est recommendacio quarundam virtutum. | Exposicio illorum ymnorum 'Eterne rerum conditor' et 'Splendor paterne glorie'. | Nota pro recommendacione breviloquii egregius doctor Gerson in quadam epistola responsiva sic scribit 'Nescio, si precipuus inter omnes doctores numerandus sit | Eustachius. Ita enim nomen istud wlgatum suum Bonaventura video tradere. Ille enim singulariter inter omnes katholicos doctores pace omnium salva videtur ydoneus | et securissimus ad illuminandum intellectum et ad inflammandum affectum. Cuius duo opuscula, ut lecturam super sentencias et alios tractatus eius interim preteream, tanta fuit arte compendii divinitus composita, ut supra ipsa nichil, breviloquium noto et itinerarium, in quibus processum est duabus viis cognoscendi Deum. | Primus namque horum tractatuum procedit a primo principio, quod est Deus, usque ad alias veritates sub Deo traditas vel creditas et habitas. Alius econtra progreditur | a creaturis ad creatorem per sex gradus scalares usque ad anagogicos excessus, qui, licet sint difficiliores et rariores, debent tamen omnis christianus | ad illos aspirare. Quoniam theologia talis mistica proprie est christianorum, que et propiciante et revelante spiritu Jhesu Christi facilima est super omnia et utilissima, | sed abscondita a sapientibus et in oculis suis previdentibus et ipsis pene inaccessibilis et inpossibilis iuxta eiusdem Domini sentenciam, qua ait „Confiteor tibi, pater" etc., | Confiteor et ego in insipiencia mea, quod a XXX annis et amplius citra volui michi familiares habere predictos tractatulos sepe legendo | et sepe ruminando eciam usque ad verba 'nedum sentencias', et ecce hac etate hoc ocio ad votum vix perveni ad inicium gustus eorum, qui et repetiti | semper novi fiunt et placent iuxta illud Non habet amaritudinem conver-

8 f. Habetur — supra 18. *nachgetragen. Am rechten Rande* Urbanina. 9 f. *am linken Rande nachgetragen:* Henricus de Hassia. 31 f. *links am Rande rot:* Theologia mistica.

sacio eius nec tedium convictus illius, sed leticiam et gaudium.“ Hec Gerson ubi supra. ‖

f. 79V. 2° 35. Collecta diversa super libros sentenciarum. | Soltaw super 4 libros sentenciarum. | Soltaw super simbolum ‘Firmiter credimus’. Eciam supra E. 15. | Sermo eiusdem de nativitate Domini, quem fecit coram papa. | Augustinus de fide ad Petrum, C. 1, C. 2, C. 51, E. 15, L. 51. | Questio prolixa Clunton super epistola Johannis. ‖

f. 80R. 36. De sancta trinitate tres libri Alcwini (Albini, Alquini) levite ad Karolum imperatorem. | Fides magistri Albini. Forte idem est Alcwinus. | Dyalogus Albini inter se et Fredericum de sancta trinitate. | Epistola Albini ad sororem Eulaliam de anima. | Synonima Isidori iunioris, et est quoddam lamentum miserorum gemencium in adversitatibus huius mundi et inducitur homo | deflens et racio ammonens. Adiungitur exhortacio penitentis cum consolacione et misericordia Dei ad animam, que formi- | dat futura iudicia. Item adiungitur lamentacio penitentis, edita duplici alphabeto, ubi fit exoracio pro | indulgencia peccatorum. Item adiungitur oracio pro correctione vite ad deflenda semper peccata, et valde valet | hec oracio pro exercicio spiritus. Omnia hec adiuncta videntur esse ipsius prefati Isidori. | Hec sinonima dicuntur non ex idemptitate significati per diversa vocabula, ut habentur sinonima in grammatica, | sed ex idemptitate sentencie per diversas clausulas et proposiciones expresse. Ibi enim varie proposiciones in terminis eandem videntur intendere sentenciam. |

37. Franciscus de Marchia super omnes libros sentenciarum. De hoc titulo vide supra E. 12, quia ex quadam | necessitate de precedenti loco huc transpositus est et contenta plura in hoc libro ibi signantur. ‖

f. 78R. 12. Franciscus de Marchia super omnes libros sentenciarum. Hic Franciscus fuit de ordine fratrum minorum. | Alique conclusiones ipsius Wynt in lectura sua super sentencias. | Alique questiones prolixe curiose et magistrales Thome Anglicani secularis. | Utrum possit evidenti racione convinci animam intellectivam esse formam humanam sive formam corporis humani. | Hic multa declarantur | de natura ipsius intellectus. | Utrum omnes raciones, que dicuntur de Deo, secundum substanciam sint eedem divine essencie et inter se omnibus modis ex parte rei. | Utrum christianus in theologicis sufficienter instructus possit articulum trinitatis defendere vel evangelium veritatis. ‖

f. 80R. 38. Textus 4 librorum sentenciarum abbreviatus cum aliquibus notabilibus interpositis. | Ternarius Bonaventure sive Parvum bonum Bonaventure, E. 17, E. 22. | Sermones aliqui de dedicacione. | Doctrine et commendaciones de quibusdam virtutibus et viciis. |

---

2 ubi supra *rot.* 5 Eciam — 15 *auch auf* 3 f. *bezogen.* 6 C. 1 — L. 51 *nachgetragen.* 8 Albini, Alquini *über der Zeile* Albini *rot.* 11 f. *am rechten Rande nachgetragen eine Hand und* Hic liber alibi intitulatur sic Liber soliloquiorum Isidori. 25 f. *Vgl. oben S. 329.* 31 Hic — intellectus *links am Rande nachgetragen.*

39. Conclusiones librorum 4 sententiarum in vulgari. Hic libellus hic propter angustiam loci iacere non potuit, unde superius | sub E. 36 2. loco repositus est et hic locus, scilicet E. 39, vacat. |

40. Breviloquium Bonaventure. Item lignum vite. Item duo tractatus de viciis et virtutibus. ||

F. Libri hic reponuntur per signaturam littere F, qui potencie | *f. 82R.* anime affective racionali, scilicet voluntati, deserviunt, | quomodo primum ipsa in via purgativa studiose exercitetur et a sua vetusta- | te per regularem disciplinam exuatur, quod precipue pertinet ad no- | vicios et novos discipulos tendentes ad anagogicos profectus. | Deinde quomodo per devotas oraciones et per pium cordis affectum in Dei fa- | miliaritate et amicicia suaviter ac salubriter sumat incremen- | tum, citra tamen supermentales et theoricos excessus, quia tales magis | ad nobiliorem partem et supremam, scilicet sinderisim, pertinent, ubi essenci- | aliter theologia mistica b. Dionisii reponitur. |

Pro huius tituli noticia habenda animadvertendum, quod ipse sicut et duo precedentes tituli recondit libros, qui deserviunt sensui anagogico, | ex quo sensu consummatur et perficitur in suo cacumine sive altitudine fabrica spiritualis ipsius humane mentis sive tecto, quod fundamento historici sensus | et parietibus allegorie superponitur. Ipsum autem huiusmodi spirituale tectum, in quo extat sensus anagogicus, tres partes habet sese invicem concomitantes, quarum | domicilium sive apex est in ipsa sinderisi, que est quedam scintilla voluntatis ardens ad bonum, et est porcio virginalis anime, videlicet ipsa voluntas in sua suprema | porcione, et de hac parte est titulus D, ubi agitur de mistica theologia. Secunda pars est vis cognitiva, ubi agitur de perfectione intellectus et de eius | illuminacionibus per theologiam speculativam et scolasticam sub titulo E. Sed quia affectiva vis porcionem habet superiorem et inferiorem nec attingi potest su- | perior, que in suo exercicio et actu exposcit plenam expurgacionem a spurciciis passionum et viciorum, ideo summopere studendum erit volenti ascendere, ut por- | cionem inferiorem, que passionibus subiacet et viciosis inclinacionibus, diligencius purificet et purget, quod fit partim studio virtutum, partim instan- | cia oracionis. Qui enim virtutum gliscit esse possessor verus, viciorum non negligit esse extirpator sincerus, et quamvis hoc magis pertineat ad tro- | pologiam, quasi viciis expulsis virtutes morales sive consuetudinales subintroducit. Que tropologia habetur sub titulo H, nichilominus tamen hic | sub titulo F agitur de hoc paulisper, ne quis ad altitudinem anagogie properet, nisi prius purgatus mentis sue archanum in pace et tranquil- | litate collocarit. — — — | — — — |

Quod plures proprietates et condiciones amoris ac theologie

---

1 ff. Hic — vacat *Nachtrag.* 6—16 *rot.* 40 *20 Zeilen von uns ausgelassen.*

mistice eciam perfecte oracioni convenienter asscribi possunt. | Secundum sentenciam venerabilis doctoris Johannis Gerson in suo de theologia mistica — — — || — — | .

f. 82V. Perfectio et felicitas anime racionalis pro vita presenti magis | in oracione perfecta seu in theologia mistica quam in cognicione | intellectiva reponitur. | Contemplacio si nude consideretur sine dilectione vel affectu consequente, iam arida | est. — — — | De virtute autem oracionis et condicionibus ac proprietatibus copiose doctores scripserunt. | Vide Hugonem de S. Victore in tractatu de oracione compendiosissime ac subtilissime, item in vita Christi capitulo 39. prime partis n. o. p. pulcherrime, item de 7 gradibus eius D. 20. | Lege diligentissime D. 2. folio 56, ubi plurima incitamenta ad orandum breviter invenies. Non minus diligenter lege in collacionibus Isaac abbatis Syrie, | que habentur H. 123 folio 4, ubi docetur verus modus perveniendi cito ad quietem mentis et quo calescet spiritus, et ipse libellus totus diligenter legatur, | in quo volenti fieri in spiritu et ad anagogicos excessus provehi multa et optima documenta dulcissime propinantur et offeruntur. Item copiosissime A. 32. |

2R.

De comparacione et moderamine lectionis, meditacionis et oracionis, et quomodo in his aliter se habeant incipientes et quid | eorum preponendum sit. Volenti in sancta religione proficere correctioni morum et mundacioni cordis omnibus modis necessarium est insistere misteriisque sanctarum scripturarum | per contemplacionem castigacius id est parcius intendere. — — — ||

f. 83R. De oracionis efficacia, fructu et multiplici effectu. Quomodo Dominus quadrupliciter animas religosas docet sublimiter in exercicio oracionis. Nam per oracionem elevatur in Deum intellectus et affectus, suppletur humane racionis defectus — — —. ||

f. 83V. Quomodo quis in oracione se habeat Isaac Abbas Syrie in collacionibus suis sermone primo — — —. ||

f. 84R. **F** |

1. Formula noviciorum fratris David (cum summa). Ipse enim eam composuit exiens de ordine fratrum minorum, et ipsa | continet duas partes principales, quarum prima est de exterioris hominis composicione, secunda de interioris hominis, | id est mentis reformacione. | Ammonicio regularis vite. | Status et vita cuiuslibet religiosi volentis proficere et Deo placere. | De pusillanimitate cordis. | Sentencia quedam Hugonis de S. Victore. | Libellus de emendacione vite b. Bernhardi. | De honestate vite, incipit

---

3 *18 Zeilen von uns ausgelassen.* 4—6 *rot.* 7 *13½ Zeilen von uns ausgelassen.* 11 f. *am Rande:* Non tedeat humilem et pium | lectorem remissiones has requirere | et perlegere, quia fructum dabunt. 18—20 *rot.* 23 *27 Zeilen von uns fortgelassen.* 24 De — effectu *rot.* 27 *64 Zeilen von uns fortgelassen.* 28 (Quomodo — Syrie) *rot.* 29 *42 Zeilen von uns fortgelassen.* 31 cum summa *über* Formula.

'Petis a me'. | De vera contricione, conpunctione et confessione. | De vera penitencia, qualiter emendanda sit consciencia, et de bona consciencia. | Qualiter probet quis se habere spiritum sanctum. | Paradisus virtutum. Volunt aliqui, quod sit Hugonis, aliqui, quod Alberti. Huius Theutonicum habetur Q. XI, in Latino F. 53, A. 48. | De corpore Christi. | De dotibus corporis. | Quare Deus se subtrahit ab amicis. | De peccatis mortalibus et venialibus. | De utilitate tribulacionis. | De murmure claustralium. | De blasphemia, detractione, contencione, ociosis verbis, tristicia, leticia, erubescencia. | De IIII speciebus superbie. | De modo repugnandi dyabolum. | De sacramento misse, de memoria passionis Christi. | Qualiter homo studeat melius proficere. | Ad reprimendum temptacionem, de predestinacione et presciencia Dei. | Meditacio passionis Christi. | Lignum vite, et est tractatus domini Bonaventure de confirmacione passionis Domini. Infra eciam F. 21. | Secunda pars formule noviciorum, et continet in se plures tractatus. Primo habetur de IIII profectibus incipiencium; 2. de temptacionibus et earum resistenciis; 3. de tribus generibus religiosorum; quarto de interiori reformacione; quinto de viciis capitalibus, | de natura et remediis eorum. Eciam habetur F. 2, item F. 3. | De 7 processibus religiosorum. Hic aliqui incipiunt novum tractatum, quem nominant Profectum religiosorum. | Primus processus est in fervore noviciatus; 2. in labore corporalis exercitacionis 3. in spiritualis consolacionis infusione; quartus | in temptacionibus et pugnis et tribulacionibus; quintus de remediis et curacione in temptacionibus, et ibi habentur 7 | exercicia religiosorum; sextus est in virtutibus puris, et ibi enumerantur virtutes opposite 7 viciis capitalibus; septimus | processus est sapiencie, et ibi exponitur dominica oracio. | Tractatus de perfectione valde bonus, et videtur ex ultima clausula eius, quod eciam compilatus sit a predicto fratre David, | ubi commemorat tres causas, quare predicta pro noviciis scripsit et quomodo. Eciam F. 3. | Optimus tractatus valens his qui in Dei servicio volunt proficere. | De consolacione theologie XV libri contra turbativa hominis, consolacionum remedia continens oportuna, et est exerptum ex libro puellarum, qui liber puellarum habetur H. 107. Item integre habetur OO. 12 cum registro in bona littera impressa. | Occupacio devota circa misterium crucis et passionis Christi, ubi docetur, quomodo pena purgatorii deletur. Ibi dulcissimum | suspirium peccatricis anime, et incipit 'Michi autem absit gloriari'. | Exposicio prolixa misse. |

2. Formula noviciorum, et est tantum secunda pars, de qua vide hic supra in proximo titulo, scilicet F. 1. |

3. Formula noviciorum, et continet ambas partes, de quibus hic im-

---

4 f. huius — 48 *rot, hinter* habetur *die Signatur radiert,* XI *nicht sicher.* 6 corporis *hinter gestrichenem* anime. 14 Infra — 21 *nachgetragen.* 14 f. *am linken Rande nachgetragen* Prima pars sequitur | hic immediate. 18 Eciam — 3 *rot.* 28 Eciam F. 3 *rot.* 31 qui — 107 *rot.* 31 f. Item — impressa *nachgetragen.* 37 scilicet F. 1 *rot.*

mediate supra F. 1, et est liber oportunus | et utilis valde pro institucione noviciorum. |

4. Claustrum anime Hugonis. Eciam habetur H. 60. Iste Hugo non videtur esse de Sancto Victore, sed Hugo de | Sancto Laurencio, ut patet in libro, qui dicitur Rudimentum doctrine folio 184. | Claustrum materiale Hugonis | habetur H. 60, item L. 36. | Commune de sanctis, scilicet sermones boni. | Collectum ex institucionibus sanctorum patrum. | Planctus ecclesie. | De penis infernalibus ex horologio sapiencie. | De quatuor gradibus contemplacionis b. Bernhardi, ut aliqui volunt. | De 7 viciis capitalibus. | Formula compendiosa spiritualis vite ex horologio sapientie. | Alia multa brevia et pulcra collecta sunt, scilicet de amore, taciturnitate, | de detractione et eciam aliqua wlgariter etc. ‖

f. 84 V. 5. Quadraginta due mansiones morales et mistice. Hee litteraliter narrantur in exodo de filiis Israel, sed hic sumuntur moraliter | pro gradibus viciorum, a quibus recedendum est, et pro gradibus virtutum, ad quos proficiscendum est, et est materia, scilicet 7 | vicia cum septem virtutibus eis oppositis. Et valet pro sermonibus et collacionibus magistralibus. | Sermones de penthecoste, Maria Magdalena duo. | Domus anime sive claustrum anime cuiusdam fratris, ut videtur de ordine predicatorum, ubi magistraliter agitur de omnibus officiis spiritualibus et | officiatis ipsius anime, et registrum habet in fine secundum ordinem alphabeti. |

6. De perfectione interioris hominis magistri Henrici de Wrimaria, in 24 libros partiales divisus liber. | Item expositio super 'Pater noster', | super 'Ave Maria'. | Item loquagium rhethoricum. | Item cantuagium, id est musica ecclesiastica. |

7. Centum meditaciones circa passionem Christi et compassionem virginis. | Tractatus domini Johannis Gerson de privilegiis graciarum et donorum Christi secundum humanitatem et matris eius b. virginis. Eciam habetur . | Cursus de gaudiis beatissime virginis, dicendus ad 7 horas canonicas sive alias. | Oraciones passionem Domini nostri in genere exprimentes. | Oraciones de penthecoste, de corpore Christi, de beata virgine. | Preparacio per oraciones ad celebrandam missam. | Qualibus exerciciis devocionis quis poterit assistere officio misse. | Oracio mane et vespere dicenda, item de domina nostra. | Oraciones ad horas canonicas. | Alie plures dulcissime oraciones et signanter circa festa aliqua precipua anni, scilicet circa pascha, et tale opus mansit hic | imperfectum, habetur autem alibi sub equivalenti forma scilicet. |

8. Oracionale devotissimum. | Oraciones ante et post missam dicende. |

---

3 Eciam — 60 *rot.* 3 ff. Iste — 184 *nachgetragen.* 5 f. *rot am rechten Rande.* 13 *links am Rande rot* De his vide in | wlgari Q. 18. 13 morales et mistice *über* mansiones etc. 22—25 magistri — ecclesiastica *nachmittelalterlicher Zusatz, etwa saec. XVII.* 27 *links am Rande rot* Gerson. 29 *hinter* habetur *keine Signatur.*

9. Apologeticus Bernhardi. | Ars moriendi. | Obitus devotus b. Jeronimi. | De scola celestis exercicii. | Speculum monachorum, item L. 75. | Libellus quomodo homo doleat, ut purgetur a peccatis, F. 11, F. 53. | De origine Carthusiensium. | Multa bona notabilia de diversis materiis, valencia precipue pro monachis. | Declaracio dominice oracionis et simboli apostolici. | Epistola prolixa b. Bernhardi de reprehensione monachorum, et ex protensione meretur dici non incongruenter liber et dicitur | Apologeticus b. Bernhardi, unde sumptus est precedens titulus libri, in quo hec omnia continentur. Apologeticus autem est liber excusa- | torius, quia se de multis sibi obiectis falsis excusat; apologia enim dicitur excusacio. Et est libellus valde diligenter advertendus. | Liber b. Bernhardi de vite ordine et de instructione morum, alias dicitur De moribus infancium, item L. 72. | Meditaciones b. Bernhardi. | Formula vite. | Dulcissima meditacio circa totam passionem folio 207. | Item alie consimiles meditaciones circa passionem Christi folio 230. | Meditaciones de tota vita Christi secundum b. Bernhardum folio 254. | Fasciculus mirre de omnibus anxietatibus Domini nostri Jhesu Christi. | Soliloquium b. Anshelmi de tota vita Christi. | Devotissima oracio de laude gloriose virginis, ex qua potest elici singularis contemplacio ipsius. | Devote graciarum actiones ad Dominum Deum pro singulis beneficiis ab eodem receptis. | Multa alia brevia hic scribuntur, que tediosum esset hic signari, sed in fine libri signata sunt. |

10. Meditaciones Bernhardi. Eciam F. 9. | Privilegia et indulgencie ordinis dominorum Teuthonicorum in summa. | Aliqui sermones in quadragesima, precipue in dominica 'Reminiscere'. | Speculum puerorum. | De Theophilo. || Devota occupacio sive oracio ad Deum patrem. | Graciarum *f. 85R.* actio longa et viscerosa pro diversis beneficiis. | De coloribus variis et de bona viredine. | Canones penitenciales. | Formula honeste vite b. Bernhardi 'Petis a me'. | Aliqua computualia, et pertinent ad computum cirometralem. | Horribilia que contigerunt ex terre motu in comitatu Cathalonie. | De laude quercus, tractatus rara tractans. Vide eciam Q. 19 mistice, item Q. 20. | Registrum de quibusdam sanctis, quomodo eorum festa celebrentur. | De observancia interdicti. | Computus cirometralis. | Nomina multipharia beate virginis. | Preparatoria ad missam modo secularium. | Multe oraciones ad diversos sanctos. | Aliqua privilegia ordinis Carthusiensium. |

11. Calcar; de reformacione virium anime. | De imitacione Christi, solum prima pars. | De arte moriendi. | Meditaciones passionis Christi, et dicitur Calcar. | Formula, quomodo homo debeat purgari a peccatis,

---

1 *am linken Rande rot* Bernhardus. 3, 4 *die Angaben der Signaturen rot nachgetragen.* 7 *über* non incongruenter *rot* Item L. 72. 12 f. Item L. 72 *rot nachgetragen.* 22 Eciam F. 9 *rot.* 26 f. *am rechten Rande rot*: Color viridis. 30 f. Vide — 20 *rot nachgetragen.* 37 *vor* Meditaciones: prima pars, *vor* Formula: 2. pars.

F. 9, F. 53, et est 2. pars predicti libri Calcar. | De reformacione virium anime. | Spiritualis philosophia de cognicione sui. | De perfectione filiorum Dei, opus imperfectum. Iste liber eciam alio nomine intitulatur, scilicet De calculo, comportatus a domino Johanne Ruysbroek. | Integralis habetur superius D. 19. | Gerson de laude scriptorum. | De preparacione ad sacramentum altaris. |

12. De reformacione virium anime. | Regula b. Augustini. | Que necessaria sunt ad promerendum vitam eternam. | De tribus substancialibus religiosorum. | Sermo de professione religiosarum personarum. | De elimosina. | De electis purgandis, de purgatorio, de penis infernalibus. | De peccatis mortalibus. | Speculum b. Bernhardi. | Regula fratrum minorum, D. 2. | Testamentum sancti Francisci. | Tractatus de 3 substancialibus religiosorum. | Formula honeste vite b. Bernhardi. | Speculum monachorum. | Bernhardus de utilitate memorie dominice passionis. | Tractatus de reformacione virium anime valde bonus et utilis volentibus proficere. |

13. Liber pro novellis militibus Christi. Hic multa doctrinalia, devocionalia et moralia collecta sunt. De quibus hic aliqua narrantur. | Tractatus Hugonis de Sancto Victore de professione monachorum, L. 102. | De proprietate monachorum optima collacio, facta in concilio Constanciensi. | De puritate consciencie seu de confessionibus faciendis tractatus Mathei de Cracovia, F. 51, H. 38. | Regule bone super distrectione peccatorum mortalium et venialium. | Tractatus Francisci valde bonus de 7 viciis capitalibus, de eorum speciebus et remediis. | Formula vite compendiosa. | Formula de vita et honestate religiosorum b. Bernhardi. | Formula directionis ad profectum spiritualem. | Speculum peccatoris b. Bernhardi. | Speculum amatorum mundi. | Mundus quare sit fugiendus. | An religiosus eodem genere peccati gravius peccet quam secularis. | Instructiones pro novo predicatore. | Excerpta de dictis Innocencii ex libro de miseria condicionis
f. 85V. humane. | Epistole b. Bernhardi de acceleranda conversione. ‖ De paciencia et temptacionibus quibus est resistendum. | Exhortaciones b. Jeronimi ad timorem Dei, ad paupertatem etc. | Virtutes misse. | Inchoaciones ordinum et distinctiones temporum. | De arte bene moriendi. Eciam F. 14, F. 21, F. 30. | De quatuor novissimis, et dicitur alias Cordiale. | Tractatus, qui intitulatur Cave circa cerimonialia misse pro devocione excitanda et periculis cavendis. Exerptum habetur F. 20, F. 53. | Exhortaciones quorundam doctorum ad religiosos. | Lilium virginitatis. | Exposicio brevis dominice oracionis. | De sacerdotum dignitate. | De obediencia puncta

---

1 F. 9, F. 53 *und* et — Calcar *von 2 verschiedenen Händen nachgetragen.* 3 Iste — 5 D. 19 *nachgetragen von derselben Hand wie* 1 et — Calcar. 12 D 2 *nachgetragen.* 19, 22 *Signaturen nachgetragen.* 33 f. Eciam — 30 *nachgetragen,* Eciam — 21 *rot.* 36 Exerptum — 53 *nachgetragen.*

et collacio. | De silencio et solitudine et de loquacitate. | De iudicio temerario vitando Bernhardus. | De 7 miraculis, que fiunt in consecratione eukaristie. | De articulis fidei. | Cetera eciam alia parvula bona puncta hic habentur. |

14. Speculum mortis valde extensum, et dicitur alio nomine Dieta vite sive sortis, et est de modo et forma bene moriendi quedam | salubris instructio. Et primo agitur de commendacione mortis, secundo ponuntur 7 exercicia secundum 7 dies septimane, que necessaria | sunt volenti feliciter et libenter mori. Eciam F. 13, F. 21, F. 30. | Fides Christiana, dominica die. | Sui et peccatorum suorum cognicio, 2. feria. | Dolor pro peccatis, 3. | Propositum firmum abstinendi a peccatis, 4. | Cordis tranquillitas, 5. | Sui ipsius corporalis et spiritualis exoneracio, 6. | Humilis, timorosa et devota perseverancia, sabbato. | Hec 7 necessaria sunt volenti secure et feliciter mori | et horum declaracio longa habetur in ipso libello. | Interrogaciones faciende ipsi morituro, | quas oraciones dicat moriturus per se vel per alium, | quid dicatur actu morienti et quomodo pro eo in morte et post mortem oretur. | Addiciones et declaraciones valde prolixe circa quodlibet supradictorum 7 exerciciorum. | Practica circa modum moriendi, quam servat quidam Carthusiensis adhuc corpore sanus. | Benedictio impendenda moriturо et qualiter sit exhortandus. | Meditacio et oracio beatissimi Jeronimi in morte sua. | Tabula sive registrum super predictis, scilicet super speculo mortis. | Formula quedam vivendi, et incipit 'Quoniam ut ait apostolus'. | Confessio coram Deo facienda de peccatis. | Extractum ex glosis super epistolis Pauli et eciam ceterorum apostolorum, item evangeliorum secundum certas dictiones, sicut sunt prohemium, | gracia, paciencia, dies iudicii etc. Et premittitur ibidem quedam collacio. Ibidem eciam habetur registrum alphabeticum. |

15. Liber officiorum missalium. Eciam infra F. 96. | Ympni, collecte, secrete, complende sumpte ex missali de multis festis et sanctis. | Oracio valde devota de s. Francisco. | Oraciones de sacramento altaris. | Multe alie oraciones de diversis, scilicet de passione Christi, de beata virgine, ad arma Christi etc. | Oraciones ad articulos passionis Christi LXV breves et devote, per quas sub certo tempore omnibus wlneribus Christi certa fit reverencia et | singularis, videlicet per 13 septimanas continuando semel in die easdem oraciones. | Quindecim gradus gaudiorum beatissime Dei genitricis. | De s. Anna. | Officia missalia, scilicet de s. Brigitta, passione Domini, visitacione beate virginis, compassione eiusdem. | Devotissime oraciones de sancta trinitate. |

Primo 16. Formula confessionis. | Sermones breves de tempore. | Quadragesimale bonum. |

Item | 2° | 16. Horalogium devocionis cum pictura. Eciam habetur

---

9 Eciam — F. 30 *nachgetragen*, Eciam F. 21 *rot.* 28 Eciam — 96 *nachgetragen.*

inferius F. 19secundo. | De modo cantandi et virtute psalmorum, et est sumptum ex Alano in principio exposicionis sue super psalterium. | Tabula et versus de horis canonicis solvendis, et ibi habetur, quomodo Sathanas colligit fragmenta. | Quis auctor, quis titulus, que intencio singulorum psalmorum. | Hugo de humilitate, obediencia et caritate. | Quartus liber de ymitacione Christi, scilicet de sacramento eukaristie. | Tractatus utilis de occultacione viciorum capitalium 7 sub specie virtutum et de remediis. | Planctus b. Bernhardi 'Salve mundi salutare'. | Jubilus eiusdem 'Jhesu, dulcis memoria'. | Compassio b. virginis 'Stabat iuxta crucem'. | Bernhardus 'O Jhesu, manna cordium'. | Dulcissima allocucio ad Dominum | Jhesum de tota eius passione. | Meditacio b. Thome de Aquino | de sacramento altaris et primo | per racionem fidei, F. 55. ‖

f. 86R. 17. Devocionale album. | Oraciones ad Deum patrem, | filium, | spiritum sanctum, | ad quemlibet singillatim. | Ad s. trinitatem similiter. | Ad s. crucem. | Pro sacra communione corporis Christi. | Pro amicis et inimicis. | Rememoracio peccatorum ad excitandum timorem. | Deploracio virginitatis seu innocencie baptismalis amisse. | Evangelium Johannis a cena Domini usque ad finem. | Oraciones ad b. virginem. | Oracio anime timentis pro peccatis ad beatam virginem. | Oracio ad s. Johannem ewangelistam. | Epistole eiusdem apostoli canonice. | De s. Juliana. |

18. Novum devocionale de sanctis per circulum anni, item ympni et antiphone ad modum | secularium de sanctis; item quomodo anime de purgatorio possunt honorari. |

19. Imago vite Bonaventure; arra anime; soliloquium ad animam propriam forte magistri Heinrici de Hassia, aliqui volunt, quod Richardi vel | Hugonis, et est dyalogus et incipit 'Loquar secreto anime mee.' Eciam L. 11. |

20. Tractatus de cogitacionibus et earum qualitatibus, sed nota, quod hic non est integraliter, sed extractus est ex tractatu fratris | Jacobi Carthusiensis, doctoris in theologia. | De nocturnis illusionibus ex collacione abbatis Theone et si in eis liceat accedere ad altare. | De preparacione ad missam, et est exerptum de libello qui dicitur Cave, de quo supra F. 13, F. 53. | Edicio quedam de corpore Christi per dominum Petrum, cardinalem Cameracensem, quondam cancellarium Parisiensem, sed hic est exerptum. | Multa bona puncta de sacramento altaris et de frequentacione misse et utilitate et effectibus etc. multa et pulcra. | Utrum missa celebrata principaliter pro multis tantum valeat unicuique illorum, ac si specialiter pro uno celebraretur. | Utrum quilibet sciens aliquam

---

21 *über* Novum devocionale *gestrichen* Imago vite et horologium, *dahinter rot nachgetragen saec. XV|XVI:* hoc per 30 annos amissum est, *dahinter saec. XVI:* hucusque irrecuperatum. 21—23 *Nachtrag saec. XV, am rechten Rande rot:* Hic libellus est | transsumptus ex libro, | qui hic infra habetur F. 63. 24 Bonaventure arra anime *interlinear nachgetragen. Am linken Rande rot*: L. 75primo, *am rechten Rande ein Nachtrag überklebt.*

veritatem vel aliquod esse verum pro quolibet tempore et loco indifferenter obligetur sub pena peccati mortalis eandem verita- | tem quam mente concepit publice et expresse confiteri. | Nota hic de sigillo confessionis, de fraterna correctione, de visitacionibus religiosorum, de accusacionibus. | De zelo fraterne correctionis habendo. | Quomodo se munire debeat quis ad pacienciam servandam in accusacionibus. | Item preparatorium ad missam, F. 51. | Item queritur, utrum nocturna pollucio impediat a percepcione eukaristie. | Apologetica sive responsiva epistola Johannis Gerson ad questionem, utrum licitum foret pro studio lectionis vel exercicii spiritualis conventum | et prolixitatem divini officii dimittere, et qui libri fructuosius frequentandi. | An male loqui de aliis in eorum absencia sit semper peccatum. | Si quis ficte confiteatur, an teneatur iterum de omnibus confiteri. | Si habeatur suspicio de illo qui confitetur, quod non sufficienter discusserit conscienciam suam, an talis nichilominus possit et debeat absolvi. | An sit peccatum celebrare in et cum casulis resarcitis, cingulis sacerdotum non benedictis in altaribus fractis et consimilibus. | Tractatus de remediis contra scrupolositates, pusillanimitatem, deceptorias inimici consolaciones et subtiles eius temptaciones. | Tractatus pro devotis simplicibus, qualiter se in suis exerciciis discrete et caute habere debeant. | De religionis perfectione et moderamine. | De celebracione misse. Hic agitur magistraliter de nocturnis pollucionibus. | Dubium pulcrum cum solucione de adiunctione tricennariorum vel coniunctione aliorum suffragiorum vel anniversariorum et ceterorum, quomodo liceat et | quomodo non liceat, an in hoc fiat aliquod preiudicium et quomodo intenciones sint dirigende. | Utrum una missa sit efficacior alia ad placandam divinam iusticiam vel ad impetrandum aliquid a divina misericordia. | Registrum iuris civilis ad inveniendum materiam cuiuslibet libri secundum ordinem alphabeti. | Alphabetum et distinctio iuris utriusque. |

21. Viaticum anime peregrinantis. | Exerptum de horologio sapiencie. | Speculum spiritualis vite, per Johannem Indaginis compilatum; ibidem optimum confessionale. | De arte moriendi pulcer tractatus, ubi agitur de cura circa agonizantem habenda, alias dicitur Speculum mortis et incipit 'Vigilate'. Eciam F. 14, | F. 13, | F. 30. || Oraciones speciales ad singulos apostolos. | Exequie proprie, cui placet adhuc in vita ista presenti. | Oraciones de b. virgine et sancto Johanne. | Meditacio b. Bernhardi de passione Christi. | Modus contemplandi in passione Christi secundum 7 horas, idem ibidem bis habetur. | Tractatus preciosus de arbore caritatis. Vide eciam O. 86, sed pictura arboris habetur D. 17. | Lignum vite domini Bonaventure, supra F. 1. | Tituli et collecte super singulos psalmos. | Modus confitendi generaliter cotidie super ebdomadam etc.,

f. 86 V.

8—20 *am linken Rande rot* Gerson. 37 *links am Rande rot* arbor caritatis.
38 Vide — 17 *nachgetragen.*

F. 32. | Registrum de ordinacionibus missarum et collectarum earundem. | Instructio dyaconi pro execucione officii sui in cerimoniis. | Kalendarius. | De fuga mundi et disposicione anime volentis accedere ad Deum ex sermonibus Isaac, abbatis Sirie, et dicitur Viaticum anime peni- | tentis et peregrinantis in desertum solitudinis et religionis. Quod viaticum anime, qui custodierit, videbit anima sua in semet | ipsa lumen et iter, quo ad Deum, postquam de mundo exivit, pertingere poterit ad sponsum suum Jhesum Christum. |

Primo 22. Anshelmus Cur Deus homo, et dividitur in duos libros. Eciam supra E. 33. ||

*f. 86*R.* 22^{2}. Paradisus anime. | Formula b. Bernhardi de vita et honestate, incipit 'Petis a me.' | Profectus religiosorum, incipit 'Ipse semper cogitare'. | Valde utile exercicium valens novis monachis, ut debite instituantur, ibidem XII gradus humilitatis. | Formula compendiosa vite spiritualis, incipit 'Memini me in diebus'. | Quomodo aliqui in devocione sua decipiuntur. | Tractatulus devotus de corpore Christi cuiusdam cardinalis et incipit 'Ad honorem'. | Exhortacio b. Bernhardi ad iuvenem monachum. | Quomodo perfecte ymitemur Christum. | Gradus humilitatis. | An nocturna pollucione a communione retrahat. | Proficere volens in virtutibus que observet, et incipit 'Volens proficere'. | Forme confessionis brevis et longa. | De origine ordinis Carthusiensium. | Sex consideranda a volente celebrare. | Quomodo dyabolus spirituales vires provocat ad iudicia temeraria. | De plantacione arborum et fructibus conservandis Albertus. | Memoria quomodo debet conservari secundum Arnoldum de Nova Villa. | Plura alia hic habentur doctrinalia et notabilia que tediosum est notare. ||

*f. 86*V.* 22^{3}. Devocionale pro eukaristia. | Devote oraciones ante missam et post missam vel valentes | ad perceptionem sacramenti eukaristie. | Septem psalmi cum quibus oracionibus et affectionibus possunt condiri et inpinguari, | ut devocius et attencius legantur. | Letania ad modum secularium. | Oraciones peculiares ad Otiliam virginem, | Sebastianum, | Symonem et Judam, | Gregorium papam, | Arsenium, | Barbaram, Katharinam, | proprium angelum, | angelos; | de purificacione, annunciacione, visitacione, nativitate, assumptione | Marie. | Cursus de passione Christi. | Oracio de tota vita Christi, item de tota passione Christi, | distincta per 7 dies ebdomade. | Item oracio 'Culter qui circumcidisti?' | Exercicium optimum, quomodo poterit quis meditari vel errare de passione Christi. | Jubilus b. Bernhardi. | Cursus de compassione beatissime virginis. ||

f. 86V. 23. Meditaciones Anshelmi valde devocioni deservientes et eciam devotissime oraciones ad Deum et aliquos sanctos eius, scilicet: | Ad Deum oracio penitentis anime. | De humana redempcione. | Ad Christum, item

---

1 F. 32 *nachgetragen.* 4 *links am Rande rot* Viaticum anime. 9 *links am Rande nachgetragen* Vide in cedula F. 22^{2}. Primo *rot nachgetragen.*

ad sanctam crucem. | Ad beatissimam virginem Mariam. | Ad s. Johannem Baptistam. | Ad s. Petrum, ad s. Paulum. | Ad s. Johannem evangelistam due oraciones. | Ad s. Stepphanum. | Ad s. Nicolaum. | Ad s. Benedictum. | Ad b. Mariam Magdalenam. | De patrono ecclesie. | Pro amicis et inimicis. | Exhortacio ad excitandum timorem. | Deploracio virginitatis et innocencie. | Speculum peccatorum b. Bernhardi, ut quidam volunt, et incipit 'Quoniam karissimi in via'. | Meditaciones b. Augustini et oraciones eius, incipiunt 'Quoniam in medio laqueorum'. | Ortus virtutum, libellus multum pulcher et magistralis optime tractans de quatuor virtutibus cardinalibus cum diffinicionibus et pulcris | doctrinis et exhortacionibus, et dividitur in 4 libros secundum ordinem 4 cardinalium virtutum, ad quamlibet virtutem adiungens et | describens partes eius subiectivas sive species, et valet multum predicatori et volenti facere collaciones. | Auctoritates et moralitates, extracte secundum ordinem breviter ex 37 libris moralibus beatissime Gregorii pape. |

24. Altercacio super missam, infra H. 121, et est dyalogus racionis et consciencie super celebracione misse et est editus per reverendissimum episcopum | Wormacensem, scilicet Matheum de Cracovia, doctorem sacre theologie eximium, quondam pastorem et plebanum ecclesie sancte Marie, que dicitur | ante Letam Curiam in civitate Pragensi, qui ibidem fuit lumen tocius universitatis. | Accessus seu prohemium super psalterium, incipit 'Sicut olim manna'. | Magistralis mistica exposicio super ympnum trium puerorum. | Speculum Marie, ibi angelica salutacio exponitur cum multa et varia recommendacione beatissime virginis. | Quatuor que miramur: | 1. Quare Deus permittit mala fieri. | 2. Quare stulti et mali prosperantur. | 3. Quare boni et virtuosi tribulantur. | 4. Quare reprobi eternaliter dampnantur. |

25. Septem psalmi cum quibusdam adiunctis oracionibus. | Letania. | Oraciones multe ad faciem Christi sive ad Veronicam. | Ad Christum secundum beneficia exhibita. | Ad b. virginem multe devotissime. | De sancta cruce. | Ad sanctissimam trinitatem. | De sancto spiritu. | Contra hostes visibiles et invisibiles. | Item oraciones passionis Christi. | De omnibus sanctis. | De s. Erasmo. De tribus regibus. | Pro sepultis in cimiterio vel alibi. | Ympnus de b. virgine 'Te matrem Dei laudamus'. | Benedictio sui ipsius. | Prosa super dominica oracione et angelica salutacione. | Quibus modis debemus crucem Christi devote portare. | Exercicium devotum ad b. virginem tempore tribulacionis vel pro aliqua certa re petenda. | Oraciones pro felici obitu ad b. virginem. | Septem gaudia b. virginis. ||

---

16 infra H. 121 *am linken Rande,* 14 37] 35 *Hs.* 17 f. *über* episcopum *nachgetragen* videtur quod non fuit episcopus. 28 ff. *am Rande saec. XVI:* A. D. etc. 21 | perditi sunt, dum | libraria pur- | garetur, fuitque suspectus | quidam novicius, qui exivit inde.

f. 87R. 26. De nomine et amore Jhesu. Liber est fratris Uberti de Lumbardia continens duos tractatus. Primus est | de nomine Jhesu, secundus de amore eius. Et secundum intencionem auctoris intitulatur Opusculum devocionis de nomine et amore | Jhesu. Ipse enim frater Ubertus sub diversis distinctionibus et diversis sermonibus multa dispersa de nomine et amore Jhesu | hic in unum opusculum redegit, et primum tractatum distinxit in 3 partes et quamlibet partem in plura capitula, quorum capitulorum continencia | patet ibidem in primis foliis per tabulas, similiter 2. tractatum divisit in 13 partes et partes in capitula. | Epistola b. Ignacii ad beatissimam virginem Mariam, adhuc in terra degentem. | Epistola b. virginis ad b. Ignacium. | Epistola b. Ignacii ad b. Johannem apostolum. | Epistola b. Johannis ad b. Ignacium. | Devotissimum soliloquium amorose anime ad b. virginem, compositum ex dictis sanctorum virorum, incipit 'Mentem et oculos'. |

27. De imitacione Christi tres partes. Prima pars est de contemptu omnium vanitatum et aliquorum circa hunc contemptum incidencium. | Secunda pars est de admonicionibus, que ad interna trahunt. Tercia de interna consolacione. | Hugo de humilitate, obediencia et caritate. |

28. primo Quatuor partes in Latino; item in vulgari sermone. | Gerson de meditacione cordis. | Pulcrum capitulum pulcre recommendans sanctam obedienciam.

28². De laude paupertatis et humilitatis. |

29. Quomodo famulus Christi proficiat in cognicione Dei et bona vita. | Meditaciones circa passionem Christi. | Quibus rudes et simplices insistant et quibus profecti. | De consciencia et incipit 'Fons et origo', ubi docetur, quomodo 3 vires anime stabiliantur. | Quatuor raciones, que promovent ad continuum profectum. | De diffinicionibus et proprietatibus virtutum in generali et speciali. | Odire propriam vanitatem et non velle dici sanctum. |

30. Martirologium. | Gerson de non esu carnium apud Karthusienses. Eciam L. 102. | Commendacio et defensio ordinis Carthusiensium. | De arte moriendi, incipit 'Cum de presentis exilii miseria', F. 13, F. 14, F. 21, M. 15, wlgariter Q. 25, F. 9, F. 11. | Descripciones virtutum et viciorum breviter. | Puncta collecta ex Bernhardo super cantica. | Remedia contra pestilenciam. | Multe dulces doctrine et exhortaciones cuiusdam devoti. | Lapidarius Alberti. | Lapidarius in wlgari. |

31. Instructio noviciorum, valde bona. De quatuor gradibus spiritualis exercicii alias contemplacionis, incipit 'Cum die quadam'. | Dulcis tractatus de suspiriis peccatoris ad Christum. | Occupacio devota circa passionem

---

18—22 *ursprünglich statt der beiden Bände nur 1 Band:* 28. De imitacione Christi tres partes. | De laude paupertatis et humilitatis. 30 *rechts am Rande rot* Gerson. 31 Eciam L. 102 *nachgetragen.* 32 f. F. 13 — F. 11 *nachgetragen,* F. 13 — Q. 25 *rot.*

Domini. | Super oracionem dominicam. | De predestinacione. | Quedam bona puncta et notabilia. | Questio b. Thome de observancia regule et statutorum. | Regula b. Benedicti. | Exhortacio epistolaris pro contemptu mundi. | Collacio mortis cum morituro. | Auctoritates magistrorum. | De virtutibus theologicis et cardinalibus. | Planctus mundi. | Reportata breviter super libros sentenciarum. Confessionale bonum et facile, F. 21. | Exercicium valde devotum. |

32. Multa soliloquia. | Soliloquium Richardi de Sancto Victore, de amore Christi, incipit 'Verbum mihi est ad te', F. 61. | Soliloquium Anshelmi de tota vita Christi, incipit 'Jhesum Nazarenum a Judeis'. | Pulcherrimum psalterium de s. Maria. | Ortus deliciarum beate virginis. | Oracio bona de b. virgine 'Salve Maria'. | Item 'Salve parens beatissima'. | Item ad eandem pro peccatoris reconciliacione gloriosissima. ‖ Devotissimum soliloquium amorose anime ad gloriosam virginem, quod composuit magister Egbertus Bunnensis ex dictis sanctorum. | Devotissima oracio de laude b. virginis. | Oracio de totali statu et vita beate virginis. | Oracio de compassione beate virginis et eciam alique alie. | De festis b. virginis. | 'Te Deum' de b. virgine. | 'Stabat mater dolorosa.' | *f. 87 v.*

33. Libellus tabularum. Hic enim multe tabule, que communiter in domibus Carthusiensium in ecclesiis appendentur, conscripte sunt. | Multe devote oraciones. | Officium beate virginis cum sequencia 'Ave preclara'. | Confessionale. | Collacio de assumpcione beate virginis. | Questio, utrum sicut quis non potest mala licite permittere, que possunt bona impedire, sic licite possit bona prohibere, de quibus sibi | constat mala evenire. | Planctus ecclesie secundum statum modernorum filiorum. | Speculum amatorum mundi. | Speculum peccatorum, F. 37. | Minus speculum peccatorum, F. 37. | Speculum monachorum. | Scola celestis exercicii. | De laudibus solitarie vite. | Tabula intervalli. | Multa alia puncta et bona notabilia hic inveniuntur. |

34. Exercicia fratris Bartholomei Carthusiensis. | Formula spiritualis vite et altissimus modus vivendi. | Status, dignitates, condiciones, gradus, vitam omnium personarum tocius ecclesie frater Bartholomeus enumerat et describit, prout sue devocioni deserviunt, | et secundum 7 dies ebdomade format 7 exercicia, in quibus cuique statui nititur suffragia per devotas oraciones impendere. | Multe salutaciones ad Dominum Jhesum Christum. | Jubilus Domini Jhesu, incipit 'Ave, Jhesu Nazarene.' | Plan⟨c⟩tus crucifixi 'Salve mundi salutare'. | 'Te Deum laudamus, te Jhesum crucifixum.' | De b. virgine, 'Gaude et recordare, virgo Maria.' | 'Te matrem Dei laudamus.' | Sertum beate Marie 'Ave salve vale'. | Clamidis regia Marie 'Ave Maria mater conditoris'. | De indulgenciis, quas Carthusienses prope

---

26 f. *unten* F. 37 *rot.* 36 *hinter* Nazarene: Vide cetera infra in margine. 36 ff. Planctus — hominis *nachgetragen.*

Erffordiam possunt promereri. | Salutaciones ad Dominum Jhesum, in quibus commemorantur opera | eius acta pro salute hominis. |

35. Signature multe pro virtutibus et vite religiose perfectione acquirendis valde valentes. | Registra alphabetica plura et tabule, de quorum quibusdam nescitur ad quos libros pertineant. | Primum prolixum ad multa remittit. | Secundum super Jordanum in sermonibus in his, que ibi deficiunt in registro. | Tercium eciam prolixum. | Quartum super dyalogum Gregorii pape. | Quintum super gesta trium regum sive super historiam Indorum. | Sextum super itinerarium magistri Johannis Mandevilla militis. | Dubitaciones scrupulose super contricione peccatorum. Vide eciam B. 55. | Preparatoria sacerdotis ad missam. | Oraciones devote. | Confessionale, scilicet formula brevis confitendi. | De mirabili virtute et efficacia horum verborum 'Consummatum est Jhesus Nazarenus, rex Judeorum', si in frontem imprimantur. | Actus apostolorum, metris conprehensi, similiter quedam epistole canonice. | Puncta quedam ex moralibus Gregorii. | Ars preparandi brasium. | Multe doctrine et notabilia, que collecta sunt per fratrem Conradum Landaw, quondam priorem in Gronaw et vicarium domus Erffordiensis Carthusiensium, | magistrum in artibus. | Hore de beata virgine in vulgari sermone. | Signature facte per prefatum fratrem Conradum. In his signaturis invenit studiosus et querens virtutes multas | bonas instructiones, si mater virtutum, scilicet discrecio in omnibus comes fuerit. | Sermo de omnibus sanctis extensus. |

Primo 36. De imitacione Christi. Paradisus anime virtutum. Et habentur hic 4 partes de imitacione Christi, quarta est de sacramento altaris. | Speculum monachorum beati Bernhardi, incipit 'Si quis emendacionis'. | De humilitate et que ad humilitatem prosunt et promovent. | De scola celestis exercicii, incipit 'Quicumque es'. | Decalogus humilitatis perfecte, et sunt X gradus humilitatis, incipit 'Non est dubium', et videtur sumptum ex stimulo amoris. | Formula compendiosa vite spiritualis ex horologio sapiencie, incipit 'Memini me'. | Quomodo homo possit perfectus fieri in statu contemplacionis; | quomodo homo debeat ⟨se⟩ habere ad proximum; | oracio pro
f. 88R. caritate, ex stimulo amoris. || Tria petenda sunt a Domino et exercenda religiosis devotis Deum timentibus. | Multa pulcra puncta concernencia religiosos. | Paradisus anime alias virtutum, videtur exerptum de tractatu virtutum. | De paciencia et utilitate tribulacionum. | Tractatus brevis de 8 viciis spiritualibus, incipit 'In nomine Domini', F. 53. | Tractatus de peccatis, quomodo fit progressus in eis de distinctione et de 7 viciis etc., incipit 'Queritur utrum peccatum sit in rerum natura'. |

2° 36. Cursus beate virginis cum 7 psalmis et letania. | Confessio devota et humilis ad Deum facienda quandocunque placet. | Oraciones devote

---

11 Vide — 55 *nachgetragen.* 37 *Signatur nachgetragen.*

ad Dominum Jhesum et sanctam trinitatem. | Oraciones ante et post missam. |

37. Liber quartus de imitacione Christi, et est de sacramento altaris. | Summa Raymundi, A. 7, A. 8. | Passio sanctissime Katharine, multum prolixa. | Hugo de Sancto Victore de institucione noviciorum seu noviter professorum, sed exerptum est, non integrum. Item H. 67, vide hic F. 38. | Speculum peccatorum maius, incipit 'Videte quomodo caute ambuletis', F. 33. | Speculum peccatorum minus, incipit 'Quoniam karissimi in via huiusmodi', F. 33. |

38. De imitacione Christi. | De institucione noviciorum Hugo de Sancto Victore, H. 67, F. 37, F. 53. | De vita et honestate religiosorum Bernhardus 'Petis a me frater'. | Meditaciones b. Bernhardi. | Formula vite, alias Passus bonorum religiosorum, inc. 'Si vis in spiritu proficere'. | Contra ambicionem. Super celebracionem misse explanacio. | Exerptum ex Alberto de eodem. | De honestate | clericorum Jeronimus. | De altercacione racionis et consciencie super celebracione misse Mathei de Cracovia. | Quatuor libri de imitacione Christi. | De puritate consciencie et puritate cordis Mathei de Cracovia. | Exercicia pro perfecta humilitate, paciencia, abstinencia, obediencia et multa alia bona. |

39primo. Septem hore de s. cruce; ceremonie alique ordinis Carthusiensium. | Dulciloquium ad beatissimam virginem, distinctum in 7 horas, et as⟨s⟩cribunt aliqui b. Bernhardo, et incipit 'Gaude plaude'. | Psalterium b. Marie, incipit 'Ave beatissima origo' etc. cum letania. | Quinque principaliora, ex quibus magis beata Maria in hoc mundo fuit turbata. | Rethoricalia aliqua, scilicet figure parcium epistole cum quibusdam coloribus sententiarum. | Oraciones peculiares ad sanctos Dei, maxime dominum Jhesum et matrem eius. | Alia plura hic habentur. |

39². Devotionale b. virginis secundum omnes septimane dies. |

40¹. Vita Christi, precipue ut congruit ad devocionem, capta ex historia ewangelica per modum concordancie et valet | valde novellis religiosis pro devocione et sancta conversacione. |

40². Scrip- | ta super rosario | Marie duorum doctorum ordinis predicatorum, scilicet Adriani, | Alani de | Rupe. | De bullis confirmacionis eius | et indulgenciis maximis. | De invencione et forma eius | servanda, de fructu eius | et variis exemplis. | Item maxime precellencie et emi- | nencie celebrancium sacerdotum | et de fructibus misse etc. |

---

3 f. *eine Zeile:* Cantica que in ordine Carthusiensium cantantur ... *radiert.* 5 f. seu noviter professorum *interlinear rot nachgetragen.* 6 Item — 38 *rot nachgetragen.* 7 f. *Signaturen rot nachgetragen.* 13 *links am Rande radierter Nachtrag saec. XVI in.:* In Conradisburg. 13, 14 Contra ambicionem *und* De — Jeronimus *am Rande nachgetragen.* 28 f. *dazu am Rande eine Hand und* Nota. 28 ff. *nachgetragen am Rande:* Item H. 80. | De vita Christi. Vide | beatum Thomam, F. 40. | Item O. 83. Et ponit | ibi Christi membra multum | magistraliter. 31—35 *am rechten Rande nachgetragen.* 31 f. ordinis predicatorum *interlinear.*

41[1]. Meditacio de passione Domini per modum sermonis cum concordancia evangeliorum ex diversis doctoribus collecta et apta | ad predicandum. |

41[2]. De imi- | tacione Christi libelli | quatuor. | Tractatulus de meditacione cordis | Joannis Gerson.

42[1]. Exercicia circa passionem Domini. | Utilitates ex memoria passionis Christi. | Concordancia IIII[or] evangelistarum de passione, habens 7 partes. | Item concordancia IIII[or] evangelistarum cum ceteris diversis materiis et auctoritatibus. | Occupacio devota circa passionem Domini ad similitudinem vinee et vitis. Asscribitur b. Bernhardo. | Bernhardus de cena Domini et distinguitur per omelias XIIII. Eciam habetur L. 74. | Tractatus de compassione beate virginis, collectus per fratrem Bertoldum ordinis minorum, et pertractat | devotissime IX gladios | doloris et compassionis beate virginis. | Sermo b. Bernhardi de passione Domini 'Stabat iuxta crucem Jhesu mater eius'. |

42[2]. Scripta super ro- | sario in theutonico. Libellus | parvus est. |

43. Lignum vite Bonaventure. | Meditaciones b. Bernhardi de passione Domini et contemplaciones de 7 horis, incipiunt | 'Septies in die' etc., 'Rogasti me'. | Psalterium de passione Domini dulcissimum. Volunt aliqui, quod sit Bernhardi. Incipit 'Te ut in memoriam'. |

44. Libri devocionales beati Augustini. | Speculum anime Hugonis de Sancto Victore alias Heinrici de Hassia, incipit 'Anima mea, novi quod curiosa sis'. | Tractatus de contemplacione b. Augustini, incipit 'Quoniam in medio laqueorum', D. 15, F. 45, F. 46, F. 48, F. 49, F. 50. | De contricione cordis eiusdem ad sacerdotem Deogracias, F. 45, F. 46, F. 48, F. 49, F. 50. | Suspirium eiusdem, B. 55, F. 45, D. 14, F. 45. | Liber supputacionum eiusdem, F. 45, F. 46, F. 48, F. 50. | Speculum manuale | eiusdem. | Soliloquium | eiusdem. | De his libris vide supra D. 14 et 15, F. 45, F. 46, F. 48, F. 50. | Distinctio personarum divinarum in beatissima trinitate, quomodo breviter et pulcre ostenditur. | Quid et qualiter agendum sit pro obtinenda remissione peccatorum coram sanctissima trinitate. | Quare multitudo et diversitas in rebus creatis a Deo est instituta. Ibidem in ultimis foliis videlicet 250. | Quod Deus et quomodo ubique sit in omni creatura in Deo. Ibidem 251. ‖

f. 88V. 45. Libri devocionales Augustini. | Speculum peccatoris maius, incipit 'Quoniam karissimi in via'. | Liber de contemplacione Domini sive meditaciones b. Augustini, incipit 'Quoniam in medio laqueorum'. | De contricione cordis eiusdem. | Liber supputacionum eiusdem. | Soliloquium eiusdem. De his libris vide supra D. 14 et 15. | Suspirium, B. 55,

---

4 f. *am rechten Rande nachgetragen.* 10 Asscribitur b. Bern. *Nachtrag.* 24 D. 15, F. 46, F. 49 *rot.* 25 f. F. 45, F. 48, F. 50 *rot.* 26 D. 14 *rot.* 27 *am linken Rande rot:* Supplicacionum. 27 F. 45, F. 48, F. 50 *rot.* 29 F. 45, F. 50 *und* F *von* F. 48 *rot.*

F. 44. | Speculum anime Hugonis de Sancto Victore alias Henrici de Hassia, incipit 'Anima mea, novi' etc., F. 44. |

46. Libri devocionales Augustini. | De contricione cordis. | Liber supplicacionum alias supputacionum forte ex vicio, continens sex partes. | Liber de contemplacione. | Manuale. Soliloquium peccatoris ad Deum. | Confessionale. | De edificacione sive de domo consciencie. |

47primo. Devocionale Rome impressum. | Kalendarius. | Quatuor ewangelia, que in die corporis Christi in processione leguntur. | Cursus de domina nostra secundum usum Romane curie; | cursus brevis de dominica passione, de spiritu sancto. | Cursus de s. Barbara. | Legenda defunctorum. | Septem spalmi penitenciales cum letania. | Cum aliis multis oracionibus peculiaribus, | que brevitatis intuitu hic dimitto. |

48. Libri devocionales b. Augustini. | Speculum sive manuale beati Augustini habens duas partes. | Liber de contemplacione Domini nostri Jhesu Christi, ubi pertractantur eius beneficia multipliciter exhiberi, incipit 'Quoniam in medio'. | Soliloquium; | liber supputacionum alias supplicacionum; | de contricione cordis b. Augustini, vide supra D. 15, 14. |

49. Libri b. Augustini devocionales. | Omnia hic habentur eodem ordine sicut in precedenti titulo. | Speculum anime Hugonis de Sancto Victore. | Oracio de compassione beate virginis. |

50. Libri b. Augustini devocionales. | Similiter hic continentur omnia ut in precedentibus. | Exerptum de libro qui dicitur de conflictu virtutum et viciorum. | Oracio devotissima b. Augustini, incipit 'Da mihi scire' etc. |

51. Meditaciones in solemnitatibus precipuis annis, prout in urbe Romana apud fratres predicatores | depinguntur. | Commendacio sui ipsius in manus beate virginis. | Oraciones ante et post missam. | Oraciones de passione Christi. | Jubilus b. Bernhardi, incipit 'Ave Jhesu conditor'. | Soliloquium peccatorum ad Dominum pro venia obtinenda, incipit 'Miserator et misericors'. | Oracio pulcra de b. virgine 'Domina mea sancta Maria perpetua'. | Ave 50, de Maria Magdalena. | Hore dicende de dolore b. virginis cum indulgenciis. | Oracio b. Ambrosii de totali passione Domini. | Fasciculus b. Bernhardi, quem narratur dixisse in extremis, et ponuntur ibi 7 maxime utilitates provenientes | ex eo. | Confessionale. | Oraciones peculiares ad certos sanctos et pro benefactoribus, amicis et inimicis etc. | Legenda de s. Barbara. | Oracio de b. virgine 'O intemerata et in eternum benedicta'; de Johanne apostolo. | Oracio pro afflictis et captivis. | Tractatulus de humilitate et gradibus eius. | De imitacione Christi primus liber, sed non

---

7—12 *Jüngerer Nachtrag saec. XVI in., wozu links die Bemerkung:* Sublatum per quendam | novicium. | 13 devocionales *interlinear.* 17 beati — 14 *durch Klammer auch auf* Soliloquium *und* Liber supputacionum *bezogen. Zu* F. 45—50 *links am Rande:* Remissiones hic | signande videantur | in proximo precedenti titulo, | scilicet F. 44, de libris | Augustini. |

f. 89R. est finitus. ‖ Quedam extracta de revelacionibus s. Brigitte, et sunt 21 capitula. | Sermo fratris Philippi ordinis s. Francisci de vita s. Brigitte et miraculis eius. | Invitatorium de passione Christi et oracio 'Culter qui circumcidisti'. | Oracio de b. virgine 'Ave lucis speculum'. | Contra tonitrua. | De preparacione ad missam, F. 20, F. 53. | Remedium contra gulam. | De horis canonicis et virtute misse. | Septem communia exercicia spiritualia, quibus quis cito, si fideliter egerit et perseveraverit, sentiet magnum profectum et perfectionem. | Scriptura dulcis valens pro devocione, et habetur Rome in monasterio predicatorum depicta circa quandam picturam de omnibus festis | principalioribus tocius anni, quam dominus Johannes de Turricremata cardinalis depingi fecit, et valet pro contemplacione | simplicium personarum. Titulus huius libelli ex istis est sumptus. | Ibidem pulchra puncta de sancta trinitate et breviter. | Tractatus Mathei de Cracovia de puritate consciencie, F. 13. | Collacio seu sermo in epiphania Domini, | de angelis bis. | De confirmacione, approbacione et commendacione sacri ordinis Carthusiensium, collectus per Johannem Indaginis. |

52. Historia et officium de concepcione b. virginis. | Lectiones de octava corporis Christi. |

53. Fasciculus mirre maior. Hic enim multi tractatuli et doctrine colligantur adinvicem quasi pondus et onus | portandum ab his in memoria, meditacione et lectione frequenti, qui cor suum a putredine viciorum et inertis ignavie | desiderant preservare, et maxime valet iuvenibus monachis pro regulari institucione in moribus. | De instructione noviciorum tractatus Hugonis de Sancto Victore. F. 37, H. 67. | Vestigium Christi, est quidam tractatus et incipit 'Vestigia eius secutus est pes meus'. Docetur quomodo sequamur Christum conversantem, crucifixum, morientem | et resurgentem etc. | De imitacione Christi primus liber, et est de contemptu mundi. | Tractatus quomodo quis purgetur a peccatis, F. 9, F. 11. | De edificacione bone consciencie, incipit 'Beati mundi corde'. | Ternarius domini Bonaventure de regenda consciencia et exacuenda, E. 17, E. 22, E. 38, F. 55. | Oracio b. Ambrosii 'Summe sacerdos'. | Tractatus de viciis spiritualibus, incipit 'In nomine Domini Jhesu Christi'; | de viciis occultantibus se sub specie veritatis cum curativis remediis, incipit 'Est via que videtur', eciam habetur F. 36; | de viciis capitalibus, incipit 'In nomine Domini amen'. Auctor Franciscus quidam. | Tractatus optimus proficere volentibus in servicio Dei, incipit 'Si vis in spiritu proficere'. | Tractatus de IIII^{or} gradibus contemplacionis, incipit 'Cum die quadam'. | Notabile bonum de sumendo cibum. | Paradisus anime de virtutibus. Eciam habetur wlgarizatus O. 69, A. 48, D. 6, E. 35, F. 1, F. 22^{2}, F. 36. | Speculum monachorum b. Bernhardi, incipit 'Si quis emendacioris vite, F. 9, F. 12, F. 33, F. 35. | Scola celestis exercicii, F. 9, F. 33, F. 35. | De perfectione monachorum et plura bona puncta. | Formula vite b. Bernhardi, incipit 'Petis a me'. | Aliqua generalia remedia contra vicia expurganda. | Decem

debet servare homo, qui wlt Deo placere. | Epistola Bernhardi ad iuvenem monachum exhortatoria. | Ammonicio regularis discipline, incipit 'Ad hoc studeat'. | Tractatus de divina laude, incipit 'Cum nichil' et est prologus quidam super psalmum. | De cognicione viciorum et sunt regule per quas agnoscuntur mortalia et venialia. | De laudibus solitarie vite. | De musica. | De ymitacione Christi tercia pars, secunda pars, quarta pars. Prima autem habetur circa inicium voluminis. | De preparacione ad missam multa puncta, F. 20, F. 51. | Tractatus, qui dicitur Cave, et est de meditacionibus habendis circa cerimonialia misse, F. 13, F. 20. | De miraculis eukaristie et de missa multa puncta per longum passum. | Exposicio dominicalis oracionis. | Speculum peccatorum maius, incipit 'Videte'. | Formula compendiosa vite spiritualis, incipit 'Memini me'. | Planctus mundi seu ecclesie secundum statum modernorum. Infra H. X. | Speculum peccatorum minus, incipit 'Quoniam karissimi'. | Septem exercicia, que disponunt ad dona spiritus sancti suscipienda. | Tractatus de puritate consciencie Mathei de Cracovia. | Cetera plura bona puncta hic continentur. ‖

54. Devocionale parvum in littera impressa. | *f. 89V.*

55. Fasciculus mirre minor. Hic enim multi tractatuli et doctrine ad-
invicem colligantur, quasi pondus et onus portandum | ab his in memoria, meditacione et frequenti lectione, qui cor suum a putrefactione viciorum et inertis ignavie et ariditatis | desiderant preservare. | Formula compendiosa vite spiritualis. | Notabile qualiter quidam devoti decipiuntur per sensibiles consolaciones. | Meditaciones b. Thome de Aquino circa sacramentum altaris, F. 16², F. 59. | Tractatus ad habendum noticiam peccatorum. | Quedam notabilia circa eandem materiam ex summa b. Thome. | Soliloquium ad beatam virginem cum oracionibus devotissimis de eadem. | Vita b. virginis post ascensionem Domini metrice conscripta. | Devote graciarum actiones pro singulis beneficiis a Deo acceptis. | Qualiter quis se debeat excitare ad compaciendum domino Jhesu Christo. | Lignum vite Bonaventure, liber utique devotissimus de passione Domini. | Concordancia 4 evangelistarum de passione Domini. | Vestigium Christi, optimus utique tractatulus. | Informacio passionis dominice, quomodo in ea debet fieri meditacio. | Utilitates provenientes ex meditacione passionis Christi. | Fructus et utilitates misse et de preparatoriis ad eandem. | Exposicio brevis misse et de negligenciis quandoque occurentibus in eadem. | Devota oracio peccatricis anime. | Que disponunt hominem ad placendum Deo et de dilectione proximi. | Formula qualiter quis se debeat purgare a peccatis. | Quedam notabilia de profectu spirituali. | Exhortacio b. Bernhardi ad iuvenem monachum. | Formula b. Bernhardi de vita honesta. | Speculum monachorum. | Speculum minus peccatorum. | Speculum amatorum mundi. | Ternarius Bonaventure de regimine consciencie, E. 17, E. 22, E. 38, F. 53. | De edificacione bone consciencie. | Bernhardus de 4 gra-

dibus perfectionis spiritualis. | Formula perfectionis spiritualis. Precepta legis naturalis que sunt. | De laude solitarie vite. | De origine ordinis Carthusiensium. | De institutis eorundem. | De scola celestis exercii. | Informacio Bernhardi de singulis. | Tractatus de laude divina. | De oracione dominica. | De spirituali consolacione et eius subtractione. | Sermo de 12 consiliis evangelicis. | Et cetera plura hic habentur. |

56. Fasciculus devocionis, quia multa utilia hic colligantur et collecta sunt ex diversis quasi fascis et pondus | lignorum vitalium, que, si portantur in meditacione et lectione sedula, incitant ad graciam devocionis et ad morum instructionem. | Brevis instructio novicii ex Bernhardo. | Registrum super materia tocius libelli, ut cicius inveniatur, secundum ordinem alphabeti. | De origine Carthusiensium ordinis. | De laudibus solitarie vite. | Speculum monachorum beati Bernhardi, incipit 'Si quis emendacioris vite'. | Formula de vita et honestate religiosorum b. Bernhardi, incipit 'Petis a me'. | De sciencia utilissima, que est hominem scire bene mori, incipit 'O eterna sapiencia'. | Qualiter homo ad perfectionem vite poterit pervenire, incipit 'Hec est via'. | Qualiter anima, que Deum per peccatum amisit, iterum poterit eum invenire Christi passione adiuta, incipit 'Effundite lacrimas'. | Qualiter homo debeat se passionibus conformare. | De
59V. dolore, quem habuit beata virgo in passione filii sui. | Quam utile sit passionem Christi iugiter in memoria habere. | Quam bonum sit servo Dei multas tribulaciones sustinere. | De pena eterna et cruciatibus inferni. | De gaudiis supercelestibus et de summa contemplacione. | De sacramento eukaristie ex horologio sapientie. |

57. Fasciculus moralis doctrine, quia hic multa insimul ligata et collecta pro instructione morum et composi- | cione hominis exterioris et interioris diligenter et studiose portari debent in memoria volencium proficere quasi fasci- | culus, id est onus sive pondus in corpore sive humeris. | Liber primus fratris David de instructione exterioris hominis noviciorum, incipit 'Primo super considerare'. | Isidorus de norma seu regula vivendi. Eciam Q. 19. | De disciplina loquendi. | Aliqua generalia dogmata contra vicia extirpanda, sumpta ex stimulo amoris etc. | Ammonicio regularis discipline, incipit 'Amplectatur religiosus'. | Scola celestis disci-
f. 90R. pline. Ibidem de perfectione | et abusiones claustri. || Exhortacio valde bona 'Redite peccatores ad cor'. | Formula de honestate vite b. Bernhardi, incipit 'Petis a me frater'. | Exhortacio b. Bernhardi ad iuvenem monachum. | Speculum monachorum, incipit 'Si quis emendacioris vite'. | In quo cognoscitur verus monachus et quomodo debet religiose vivere, | incipit 'Verus monachus'. | Decem mala que proveniunt de multiloquio. | Duodecim gradus humilitatis et signa ipsius. | Duodecim gradus superbie. | Quid sit constituere finem ultimum in aliquo etc. | De silencio

1 Formula — 6 *in einer 2. Spalte.*

secundum epistolam b. Augustini. | Libellus quomodo homo doleat de peccatis, et est libellus valde utilis volentibus religiose et pacifice et secure vivere. |

58.[2] De institucione noviciorum ad quodlibet fratris Rucheri Carthusiensis, habens 50 capitula. | De cognicione sui ipsius, incipit 'Ecce homo, ubi fuisti'. | Principium regule Augustini. | Oracio psalterii b. Augustini, incipit 'Da michi hoc psalterium'. | Septem psalmi de psalterio quos refertur dyabolus revelasse, quod eorum lectio tantum valet quantum lectio tocius psalterii. | Speculum manuale b. Augustini, habens duas partes, incipit 'Adesto michi lumen verum'. | Meditacio b. Bernhardi abbatis de beata virgine et eius laude, incipit 'Mentem et oculos'. | Formula spiritualium exerciciorum, incipit 'Meditatus sum nocte' eiusdem Růdcheri Carthusiensis huius domus. | Meditaciones in solempnitatibus precipuis anni, prout in urbe apud predicatores depinguntur, sed hic non est finis. Habetur eciam sub litera | F. 51. |

59. Liber devocioni valde deserviens per devotas oraciones super principalibus festis tocius anni, | similiter per multas bonas doctrinas et exercicia spiritualia. Habentur denique hic multe speciales devo- | te oraciones de domino nostro Jhesu Christo et eius gloriosissima genitrice et laudes et graciarum actiones, similiter specialiter de multis sanctis. De multis autem hic recollectis, que omnia singula conscribere tediosum esset, hic principaliora | annotota sunt. | Recommendacio, qualitas, quantitas etc. ipsius oracionis breviter notantur. | Oraciones festorum, que occurrunt communiter in anno. | De sacramento eukaristie oracio s. Thome et eciam oraciones aliorum de eodem, F. 16[2], F. 55. | Jubilus aureus beati Bernhardi, incipit 'Salve mater misericordie'. | Psalterium beate virginis, incipit 'O Maria, mater pia'. | Psalterium b. Augustini, ut scribitur de b. virgine, incipit 'Ave Maria virgo'. | Ortus deliciarum beate virginis, incipit 'Domine labia resera'. | Oracio pro peccatorum reconciliacione ad beatam virginem, incipit 'Gloriosissima et precellentissima'. | Devotissimum soliloquium amorose anime ad b. virginem mag. Egberti, incipit 'Mentem et oculos'. | Devota oracio pro reconciliacione peccatorum ad Deum patrem, incipit 'Flecto genua'. | Similiter alia que incipit 'Domine sancte pater omnipotens'. | Graciarum actio pro omnibus beneficiis, incipit 'Domine sancte'. | Oraciones ante et post missam. | Alie pulchre graciarum actiones, incipiunt 'O principium'. | Septem gaudia b. virginis. | Oracio s. Katherine de Senis. | Pulcherrimum soliloquium Richardi de Sancto Victore ad Dominum Jhesum Christum, incipit 'Verbum mihi ad te', F. 32. | Quindecim condiciones necessarie ei qui servit Deo in spiritu, ibidem ante oracionem s. Katherine. | Oracio b. Ambrosii 'Summe sacerdos'. | Suavis allocucio, quam Dominus habuit cum sua beata genitrice, antequam pateretur,

---

4 [2] *Nachtrag:* noviciorum *interlinear und am Rande verb. aus* novorum.

incipit 'Extendit manum'. Anshelmus. | Quindecim gradus gaudiorum beate virginis. | Suspirium b. Augustini et, si quis habeat animum viciorum peste gravatum, hoc opus intente frequentet, incipit 'Domine Jhesu Christe'. | Meditaciones devotissime de passione Domini per modum salutacionum, incipiunt 'Gloria tibi, Domine'. | Oracio b. Bernhardi de passione Domini. | Oracio b. Ambrosii de tota passione Domini. Compassio b. virginis et incipit 'Stabat'. | Pulcherrima meditacio circa mensam, quando vis refici, conservat humilitatem, conpescit murmur, incitat graciarum actionem etc. | De sanctis in communi, et plura alia habentur in hoc libro, que inveniuntur in quibusdam registris in eodem plenius | notata in principio et in fine et eciam in medio voluminis. ‖

f. 90V. 60. Devocionale de b. virgine secundum singulos dies septimane. | Prologus provocans ad laudandum beatissimam virginem. | Oraciones et preparaciones ante missam. |

61. Devocionale parvulum. | Oraciones de passione Domini. | Ante missam et post. | De tota vita Christi. | Soliloquium cum Domino Jhesu de tota celesti curia Richardi de Sancto Victore, incipit 'Verbum michi est'. Hoc soliloquium excitat torporem | anime ad forcius diligendum Dominum et ad for- | cius desiderandum gaudia patrie celestis, F. 32, F. 59. | Preparacio ad contemplacionem et formula, et est capitulum 12. de regulis solitariorum. | Flos monachorum. | Ad singulas horas de passione Domini. |

62. Oraciones de festis tocius anni. Eciam habentur F. 65. | Oraciones de mane et de sero dicende. | Longiores oraciones de sanctis. | De animabus oraciones. | Item commune sanctorum secundum oraciones. | Ad singulos apostolos. | Ad beatissimam virginem. |

63. Liber qui vocatur Leticia. Gaudium enim et leticia fit angelis et sanctis Dei, si peccatrix anima hau- | riens ex eo in devotis oracionibus mentis elevacionem convertitur ad Deum. | Kalendarius hic premittitur, ut sciantur festa sanctorum pro devocione excitanda per oraciones in hoc libro conscriptas. | Letania quedam cum multis collectis. | Textus passionis Christi secundum omnes evangelistas. | Oraciones quibus, ut scribitur, quis suam vel alterius animam liberare poterit a purgatorio, sed hic cavenda est temeritas. | Commune sanctorum secundum oraciones. | Proprium sanctorum. | Officium de visitacione beate virginis. | Ympni de festis et sanctis. Similiter antiphone. Item ympni de tempore. | De s. Jeronimo oraciones secundum singulos dies septimane. | Salutaciones ad Dominum Jhesum. | Meditaciones de passione Domini. | Meditaciones ad acquirendum vitam virtuosam. | Quindecim gradus gaudiorum beate virginis. | Oracio s. Brandani abbatis. | Oraciones conversorum Carthusiensium, quas dicunt post matutinas. | Graciarum actiones ad Christum. |

---

19 F. 59 *rot.*

De s. Katherina. | Sermo exhortatorius, ut caute ambulemus. | Modus procedendi ad contemplacionem. | Planctus ecclesie secundum statum modernorum. | Meditacio b. Bernhardi de angustiis. Non est Bernhardus, sed aliqua ex eius scriptis et aliunde collecta. | Sermo ad clerum optimus. |

64[Primo]. Devocionale infirmorum. | De arte moriendi, incipit 'Cum de presentis exilii miseria', F. 13, F. 14, F. 21, F. 30, Q. 15 vulgariter, F. 9, F. 11, F. 30, M. 15, F. 56. | Sermo de passione Domini ex multis collectus, et inseruntur multa moralia et devocionalia, ita ut possit dici tractatus. | Duodecim utilitates ex memoria passionis Christi, incipit 'Hoc sentite'. | Exhortacio in articulo mortis. | Tractatus de passione Domini. | Exhortacio utilis ad excitandum timorem, incipit 'Terret me vita mea'. | Deploracio virginitatis male amisse. | Ad purgandum caput de humoribus superfluis gargarismus. | Multi modi disponendi se ad mortem et quid et quo agatur circa morituros. He habentur in principio libri. | Enumeracio celestium gaudiorum. | Exhortacio et oracio optime hominis morientis sive ad mortem appropinquantis. | Dulcissima instructio et invitacio ad meditandum passionem Christi, incipit 'Adeamus pauperes'. | Flores sancti Bernhardi de passione Christi, incipit 'Videns vidisti, domine'. | 'Jhesum Nazarenum, a Judeis innocenter condempnatum', etc., F. 32. | Plan⟨c⟩tus beate virginis, unde homo incitatur ad devotam compassionem, incipit 'Quis dabit capiti meo'. |

64[Item 2]. Duo psalteria Marie. Primum per salutaciones 'Ave et ave'; | secundum cum deprecacionibus et oracionibus. | Septem psalmi cum letania seculari. | Dulce colloquium ad Dominum Jhesum enarrando beneficia et opera pietatis eius. | Oracio peccatoris ad Christum 'Omnipotens et misericors'. | Letania quedam specialis beate virginis. | Quindecim gaudia Marie. | Oraciones ad b. virginem. ‖ Interrogacio b. Anshelmi de passione Domini. | Calcar, est libellus optimus pro meditacione passionis Domini, sic dictus forte ex auctore, qui puto fuit, ut audivi a senioribus, | quidam prior Carthusiensium in Moguncia. Hic habetur optima occupacio, precipue valens novellis militibus Christi circa passionem Domini. | Oracio aurea circa passionem Domini vel de passione Domini, continens dulces meditaciones pro 7 horis congruentissimas. | Tractatus optimus de consciencia, et asscribitur ibidem Hugoni de Sancto Victore, tamen non videtur. Liber enim suus de consciencia incipit 'Domus in qua habitamus', hic autem incipit 'Conscienciam bonam'. | Jubilus b. Bernhardi de Domino nostro, incipit 'Dulcis Jhesu'. | Quomodo singula membra Christi salutentur, incipit 'Salve mundi salutare'. | Oracio b. Ambrosii de tota passione Domini. | Qualiter homo compati debeat Domino passo et crucifixo, incipit 'Ad conpaciendum Domino'. | Oraciones ante et post missam. | Oracio s. Brandani abbatis, F. 63, O. 13. | Oracio b. virginis 'Domina mea sancta'. |

f. 91R.

---

3 f. non — collecta *Nachtrag.*

Textus passionis Domini secundum omnes 4 evangelistas. | Devote oraciones, sumpte ex libellis devocionalibus b. Augustini. |

65. Oraciones festorum tocius anni. Eciam supra F. 62, F. 59. | Oracio devota b. Thome de Aquino, incipit 'Concede mihi, misericors Deus'. | Commune sanctorum per oraciones. | Oraciones ante ingressum et in ingressu lecti. | Speciales oraciones ad certos sanctos Dei, sicut ad proprium angelum S. Michaelem etc. similiter specialiter ad apostolos singulos et quosdam martires, | confessores et virgines, ut patet ibidem in quodam registro. | Aliud commune brevius. |

65 Item secundo loco. Calcar, eciam habetur F. 65, F. 11, F. 66. | Libellus quomodo quis doleat pro peccatis et purgetur ab eis. | Meditaciones de passione Domini. | Auctoritates sanctorum doctorum de virtute memorie passionis Domini. | De gloriacione octomembri in passione Christi. | Oracio de wlnere lateris Christi. | Meditacio b. Anshelmi de passione Christi, incipit 'Jhesum Nazarenum', F. 32, F. 64. | Excerptum devotissimum ex libro, qui dicitur Stimulus amoris. | Exposicio dominice oracionis secundum auctoritates sanctorum. | Contemplacio pulcra circa antiphonam 'Salve regina'. | Item circa angelicam salutacionem. |

66. Cordiale, et est libellus tractans de 4 novissimis. Calcar, et est quoddam exercicium circa passionem Domini. | Notabilia et puncta aliqua bona circa sacramentum altaris et de casibus contingentibus in celebracione. | De sacramento penitencie. | Sermo de modo dicendi horas canonicas. | Aliquid modicum ex vitas patrum. | Varia puncta de passione Domini. | De vita activa et contemplativa et differencia earum. | De quatuor gradibus contemplacionis b. Bernhardi. | De commendacione solitarie vite. | De dignitate anime. | De duplici ebrietate spirituali. | Postille circa librum de complexionibus. | Regimen sanitatis cuiusdam fratris sancti Dominici. | Ibidem virtutes multarum herbarum, lapidum et fructuum etc. Confessio generalis. | Regimen contra pestilenciam. |

67. Cordiale, id est libellus de 4^{or} novissimis. |

68. Jordanus de passione Christi, eciam H. 123. |

69. Oraciones ante et post missam singulis diebus septimane. | Alie oraciones nove ante missam etc. | Oraciones de passione Christi Ambrosii etc. | De sancta trinitate. | De armis Christi et de eo, qui ea secum portat. | Confessio cum oracione s. Trute virginis. | Psalterium s. Augustini. | Oracio b. Augustini 'Domine exaudi oracionem'. | De 7 verbis Domini in cruce, bis. ‖

f. 91 V. 70. Liber devocionalis ad b. virginem. | Oraciones ante et post missam valde devote. | Soliloquium lamentabile peccatoris ad Dominum pro reconciliacione et venia obtinenda, inc. 'Miserator', D. 14, D. 15. |

---

3 Eciam — 59 *Nachtrag.* 10 *dazu links*: 78 | In libraria ponitur | sub hoc numero, *rechts:* 78^2 loco. |

Exercicium breve et salutare circa passionem Christi, inc. 'Cum volueris de passione Domini'. | Oracio b. Ambrosii optima de totali vita Christi. | Oracio de armis Christi valde bona. | Oracio Nicolai pape XXII., | 'Precor te amantissime' etc., | habens tot dies indulgenciarum | quot fuerunt wlnera Christi, scil. 5475. |

71. Oraciones valde bone. | Oraciones ante missam. | Oraciones b. Ambrosii 'Summe sacerdos' | de tota passione Christi. | Officium misse pro peccatis. | Preparacio ad celebrandum more secularium. | Dulcis meditacio de institucione sacramenti altaris. | Oracio Ambrosii ad mensam convivii. | Oraciones post missam. | De proprio angelo. | Meditacio circa dominicam oracionem. | Confessio Deo facienda. | Soliloquium lamentabile peccatoris ad Dominum pro reconciliacione. | Devote graciarum actiones pro beneficiis a Deo receptis. | Devota oblacio sui ipsius et suorum. | Oracio peccatricis anime in se diffidentis et Deo confidentis. | Meditacio circa totam passionem Christi. | Due oraciones de b. virgine. | Oracio quedam b. Thome. | Soliloquium Richardi ad Dominum nostrum, F. 33, F. 59, F. 61. | Passio Domini secundum Johannem. | Exercicium et oraciones in hora mortis. | Oracio pro defunctis. | Oracio pro caritate obtinenda. | Exercicium parvum de passione Domini. |

72. Oraciones ante et post missam. | Devota oracio de omnibus membris Christi, coram cruce dicenda. | Graciarum actio post sacramentum communionis cum devota sui ipsius recommendacione. | Quindecim oraciones ad Dominum Jhesum, devote quidem, sed rubrica earum moderanda videtur et nichil temere | secundum eam asserendum. | Novem oraciones ante missam secundum IX literas huius dictionis 'Carthusia'. | Exercicium vespere et mane et in temptacione subito occurrente servandum. | Oracio pro peccatis. | Oracio ad Christum pro viatico in extremis. | Oraciones devote ante et post missam. | Collecte ad singulos psalmos ipsius psalterii. |

73. Oraciones b. virginis. | Oraciones devote ad Christum. | Quomodo quis poterit se exercere et aptare in meditando et orando de passione Christi et se coram Deo suo humiliare. | Oraciones ante et post missam. |

74. Oraciones ante et post missam per literas huius dictionis 'Carthusia'. | Introductio dulcissima incarnacionis et passionis Christi per b. Bernhardum sub methafora IIII virtutum, scil. pacis, | veritatis, iusticie et misericordie. | Jubilus b. Bernhardi de passione Domini. | Oraciones devotissime de b. virgine, scil. 'Domina mea et sanctissima'. | Cursus brevis de b. virgine et filio eius. | Cursus seu oraciones pro singulis horis canonicis de Domino nostro. | Oraciones efficaces de passione Christi. | Marie Magdalene oracio. | Cursus de eterna sapiencia. Officium de

---

3 ff. *an den Rändern nachgetragen*, Nicolai *fälschlich für* Johannis.

eadem. | Cursus de spiritu sancto. | Oracio et confessio s. Trute. | Cursus proprius de compassione b. virginis et de filio eius. | Sermones aliqui et precipue de nativitate Christi. | De taciturnitate. ||

f. 92R. 75. Exercicia pro defunctis et circa celebracionem. Valent he exercicia pro his qui non celebrant. | Oraciones dicende cum 7 psalmis penitencialibus. | Ambrosius 'Summe sacerdos'. | Devota quedam letania. | Oraciones ante et post missam. | Memoria proprie anime cum ceteris defunctis. | Cursus quidam specialis beate virginis. | Cursus alie (!) tres de b. virgine. | Cetera multa hic continentur, ut signatur in libello. |

76. Intime oraciones ante missam. | Oraciones de b. virgine. | De angelo proprio.

77. Oraciones devote et meditaciones de passione Domini. | Augustinus de laude psalmorum. | Cursus beatissime virginis. | Cursus de passione Domini. | Occupacio devota de spiritu sancto. | Cursus de eterna sapiencia. | Agenda defunctorum. | Cursus de passione Domini et compassione virginis. | Septem psalmi cum letania. | Jubilus et planctus b. Bernhardi alias Thome de Aquino, incipit 'Dulcis Jhesu'. | Multa de b. virgine, scilicet oraciones et soliloquium. | Oraciones de b. virgine secundum singulos dies septimane. | Sequencia de spiritu sancto. | Kalendarius cum tabula signorum. | Vita beate virginis post ascensionem Domini. | Salutaciones b. virginis, curiose dictate. | Soliloquium devotissimum de b. virgine, incipit 'Mentem et oculos'. | Gaudia et salutaciones prolixe eiusdem. | Oraciones ante et post missam et secundum dies septimane. | Oraciones de passione Christi. | Sex oraciones et exhortaciones ad beatam virginem, quando quis voluerit pro certa re sive negocio petere. | Soliloquium Richardi ad dominum nostrum, incipit 'Verbum michi est', F. 32, F. 59, F. 61, F. 71. | Oracio ad Deum trinum et unum beati Augustini. | Oracio quedam b. Thome de Aquino. | Oracio rigmatica ad Dominum et matrem eius. Alique oraciones in wlgari. |

78 primo loco. Oraciones ante et post missam. | Diurnale abbreviatum, aliquo modo tamen sufficiens Carthusiensi trito. | Doctrina pulcra et utilis, docens quomodo quidam devoti decipiuntur per sensibiles consolaciones. | 'Patris sapiencia etc.', quod consuevit dici ad horas canonicas. | Liber b. Sixti pape sentenciis ponderosissimis. | Cetera multa hic habentur, que tediosum esset hic annotari. |

78 secundo loco. Calcar cum ceteris devotis tractatulis. | Continencia huius libelli | habetur supra F. 65 2° loco. |

79. Cursus de spiritu sancto, de passione Domini et conpassione sue gloriosissime genitricis. | Oraciones b. Ambrosii de passione Domini. | Oracio de armis Domini. | Exercicium servandum in devota meditacione passionis Christi. | Novem oraciones ante missam secundum IX litteras huius dictionis 'Carthusia'. | Oraciones ad omnes horas secundum singulos

dies septimane. | Oracio de b. virgine secundum ordinem alphabeti. | Multe alie oraciones, graciarum actiones hic continentur. |

80. Cursus de spiritu sancto, | passione Christi et de conpassione virginis. | Oraciones devote per singulos dies ebdomade de b. virgine pro singulis horis canonicis. | Septuaginta nomina b. virginis. | Oracio de sanctissima virgine Katherina. ‖

81. Cursus b. virginis et cetera plura. *f. 92v.*

82. Oraciones devote et meditaciones de passione Domini et de beata virgine. | Meditacio passionis Domini per 13 articulos. | Meditacio de acquisicione vite spiritualis. | Alique proposiciones rerum. | Oracio de angelo proprio. | Tabula ad sciendum festum pasche. | Cursus de eterna sapiencia. | Salutacio passionis Christi Bernhardi. | Psalterium devotissimum b. Bernhardi pro graciis passionis Domini, habens 3 quinquagenas. | Devota contemplacio sive oracio b. Anshelmi. | Oracio devota de conpassione b. virginis, valde affectum inflammans. | Alia consimilis ex diversis collecta. | Oraciones quedam, que dici possunt post vel ante horas ad honorem b. virginis. | Meditacio devotissima de b. passione Domini b. Anshelmi. | Kalendarius. | Tabula de luna, in quo signo et gradu sit. | Quedam figure de ciclis. | Tractatus de iudicio urine. | Gargarismus pro purgacione capitis et stomachi, | eciam supra 64 F. | Tractatus de iudicio sanguinis minuati. | Distinctio anni cum qualitatibus. | De proprietatibus signorum etc. |

83. Cursus beate virginis. | Preces ad omnes horas secundum modum Carthusiensium. |

84. Cursus de conpassione Marie. | Regule ad discernendum mortale peccatum a veniali. | Exposicio oracionis dominice. | Ars formandi quadrantes, N. 32, E. 27. | Exhortacio, ut novissima prevideantur. | De mendacio; contra malas cogitaciones remedia. | Septem regule exponendi sacram scripturam. | Kalendarius. | Cursus de passione Domini. | De virtute indulgenciarum. | Multe devote oraciones ad Dominum Jhesum. | Similiter ad beatam virginem. | Multe bone doctrine et puncta de diversis. |

85. Oraciones b. virginis per singulos dies septimane. | Oracio 'O gloriosissima'. | Oracio 'Domina mea sanctissima'. | Oraciones de passione Domini ad singulas horas. | Oraciones ante et post missam per singulos dies. | Quedam capitula cum suis collectis que leguntur in tercia circa altaria in ordine Carthusiensium. | Wlgares oraciones in medio libelli. |

---

19 f. Gargarismus — 64 F *am linken Rande nachgetragen.* 25 *am rechten Rande* saec. XVI in.: Iste liber diu amissus est. 34—38 *durchgestrichen und von späterer Hand am linken Rande:* excisa per patrem | Nicolaum de Koburg | singula et annichilata. | *Außerdem von älterer Hand bei den beiden letzten Titeln links:* Non, sed excisa | sunt ista. |

86. Oraciones b. virginis per singulos dies septimane. | Continentur eadem sicut in precedenti titulo. |

87. Oracio s. Brandani abbatis, D. 13, F. 63, F. 64. | Soliloquium ad Dominum devotissimum cum graciarum actione de sua tota passione. | Oracio de passione Domini b. Ambrosii, incipit 'Domine Jhesu Christe'. | Oraciones penitentis. | Graciarum actiones pro beneficiis singulis receptis. | Oracio optima pro peccatorum confessione, quando peccator ex se
f. 93R. diffidit et in Deo confidit. || Granum devocionis, collectum ex psalterio b. Bernhardi et iubilo eiusdem. | Cithara Christi Jhesu, in qua nunc brevi, nunc longo dulci ac tinnulo rigmo et interdum metro diversa | Christi Jhesu gesta velut quibusdam cordulis personat inferens menti dulcisonum, si saltem bene dispositum habeat auditum. | Philomena spiritualis. | Soliloquium dulcissimum amorose anime ad b. virginem magistri Egberti Bunnensis. | Aureus iubilus beate virginis, et est oracio devotissima, ex qua potest elici singularis contemplacio ipsius. | Oracio de conpassione beate virginis cum quadam letania. Lege eam pro quacunque tribulacione. | Prosa super angelica salutacione. | Diadema Marie, incipit 'Ave mater conditoris'. | De clamide Marie, et est materia rigmatica valde dulcis, in qua agitur quasi de tota vita Christi et matris eius, et iocundum est legere et meditari ex ipsa materia. | Benedictiones mane et vespere. | Oraciones et exercicia celebraturi missam. | Cursus de conpassione b. virginis, | passione Christi. | Oracio 'Stabat mater dolorosa' etc. | Psalterium Marie, per quendam monachum secundum numerum et inicia psalterii tocius David conpositum, cum letania. |

88. Cursus de passione Christi et conpassione virginis. | Oracio b. Ambrosii 'Summe sacerdos'. |

89. Occupacio devotorum, et habet IIII distinctiones, valens valde pro meditacione et contemplacione | et videtur exerptum principaliter ex libro Bonaventure, qui dicitur Ymago vite, cum quibusdam addicionibus. | Varia notabilia et puncta et diverse doctrine ex diversis collecta. | Textus passionis Christi secundum omnes 4^{or} evangelistas. | Oraciones de s. Jeronimo secundum omnes dies septimane. | De perfectissimo modo vivendi intellectualiter. | Sermo b. Augustini de die extremo. | De XV signis ante diem iudicii, A. 14. | De statu perfectionis, et ibidem consequenter multa puncta notabilia. | Meditacio brevis de novissimis. | Hore de beatissima Katherina. | Quedam alie spirituales oraciones. |

90. Occupacio devotorum, vide eciam hic supra F. 89. | Libellus quomodo quis doleat pro peccatis et ab eis purgetur. | Confessionale. | Exhortacio b. Bernhardi ad iuvenem monachum, quare ingressus religiosorum dicatur secundus baptismus. |

91. Occupacio devotorum. | Notabile pulcrum de ordine dilectionis, videlicet quis primo vel quis plus diligendus sit. |

---

37 ff. Confessionale — baptismus *Nachtrag.* 41 diligendus sit *rot.*

92. Psalterium b. virginis; item aliud ad Dominum Deum patrem, et reflectitur in fine ad filium et ad sanctos Dei. | Devota oracio de tota vita Christi. | Prosa super angelica salutacione. | Sermo b. Bernhardi de incarnacione Christi. | Oracio de S. Johanne evangelista. |

93. Devocionale parvulum album incorrectum. |

94. Triplex psalterium Marie, eciam supra habetur F. 87, F. 92. | Prosa super angelica salutacione. | Planctus beate virginis per Bernhardum. | Gaudia eiusdem per modum oracionum multipliciter et multiplices laudes. | Oracio revelata per angelum. | Amorosa laudacio de Domino nostro. | Oraciones ad singulas horas per omnes dies septimane de beata virgine. | Cursus de eterna sapiencia. | Exercicium spirituale secundum ordinem passionis Christi ad b. virginem. | Cursus b. virginis cum magnis gaudiis. ‖

95. Psalmi ad nocturnos. Reponitur quoddam prohemium ante glosam *f. 93V.* psalterii, alias premissum, in quo exponitur utilitas et qualitas | cantandi et orandi etc. Item de singulis psalmis habetur hic intencio et generalis sentencia. |

96. Cursus Marie cum textu 4^{or} evangeliorum de passione Christi. | Benedictio mense cum precibus ad horas canonicas et cum capitulis et collectis ad minores horas. | Benedictiones lectionum. | Agenda defunctorum. | Officia misse pecul⟨i⟩aria multa de festis quibusdam etc. Ibidem collecte communes habentur in missalibus, eciam supra F. 15. | Salutaciones dulces cum adoracionibus ad Dominum Jhesum pro tota vita sua 'Ave, Domine Jhesu, adoro te a patre' etc. ‖

G | *f. 94R.*

Per hanc litteram G hic consignantur libri historiarum | tam veteris quam novi testamenti, passionalia, cronice di- | verse, legende sanctorum, gesta et doctrine philozophorum. Que omnia mul- | tum conferunt ad intelligendum sacram scripturam et scripta sanctorum | doctorum Jeronimi, Augustini, Orosii et ceterorum. ‖

G | *f. 94V.*

1. Prima pars speculi historialis, continet novem libros parciales, qui in presenti volumine colli- | guntur, et contexitur sub eisdem novem libris tota historia ab inicio mundi usque ad annum incarnacionis | domi- nice 57, quando Nero incepit regnare, et usque ad hoc tempus fluxerunt anni 5256 secundum numerum maiorem, sed secundum | minorem, qui servatur in toto serie speculi istius historialis, anno mundi 4020. In istis IX libris multa alia interseruntur, | videlicet divisiones terrarum et gencium, dicta, facta et gesta philosophorum et poetarum etc., que superficialiter

---

1 f. *dazu links am Rande:* Eciam habetur supra F. | 87. 24 *Eintrag:* 97. Rapiarius etc. *getilgt.*

notantur in principio huius voluminis. | Nota: Vincencius Belvacensis, nacione Burgundus, ordinis fratrum predicatorum, multorum librorum flores quasdam et medullam in unum | opus sive volumen, opus utique insigne et famosum toti orbi, quod maius speculum voluit appellari, ingeniosissime conpegit, | et, ut huius operis partes singule lectori facilius elucescant, ipsum universum opus per libros et libros per capitula congruo ordine | distinxit et ex dictis diversorum auctorum fere totum, illud totum speculum contexuit et, ut sciatur quid cuius sit, eorum nomina annotavit. Vocatur autem speculum eo, quod quidquid speculacione id est admiracione vel imitacione ex his, que in mundo visibili vel invisibili ab inicio usque in finem | facta vel dicta sunt, sive eciam que futura sunt, quasi ex innumerabilibus libris collecta in hoc opere breviter continentur, vel ideo, quia in eo huius mundi disposicio | et ornatus describitur. In eo enim totum universum possunt legentes lucide speculari. | Dividitur speculum maius — — | — — —. ‖

f. 96R. 2. Secunda pars speculi historialis, continet septem libros, videlicet decimum usque ad 16. inclusive, in quibus | contexitur historia a tempore, quo Nero quintus ab Augusto adeptus est Romani imperii dignitatem, videlicet anno dominice incarnacionis 58, mundi vero 4020 secundum minorem numerum, qui servatur in tota serie huius speculi historialis, usque | ad a. D. 380, quod est spacium 323 annorum, videlicet usque ad imperium Graciani, qui regnare cepit a. | D. 381. A quo Graciano tercia pars huius speculi historialis incipitur. In ista historia per singulos libros multa interseruntur | — — — ‖ — — —. |

f. 96V. 3. Passionale universale, valde bonum. | Registrum librorum secundum locacionem eorundem circa a. D. 1440 et precedentes aliquos et aliquos subsequentes, per fratrem Albordum scriptum. |

4. Tercia pars speculi historialis. Continet octo libros videlicet 17. usque ad 25. exclusive, in quibus comprehenditur historia | 411 annorum vel circiter, videlicet ab anno incarnacionis Domini 381, quando Gracianus imperare cepit, usque ad annum Domini 792. Et incipit hec pars a Graciano. | — — —. ‖

f. 97R. 5. Quarta pars speculi historialis, continet octo ultimos libros tocius operis speculi historialis, | videlicet 25. cum septem sequentibus ultimis, in quibus continetur historia ab anno incarnacionis domini 802, quando | Karolus Magnus regnare cepit, usque ad annum Domini 1244, quando Fredericus huius nominis secundus Roma- | num tenuit imperium et Innocencius quartus papa ecclesiam universalem gubernabat. In istius historie serie | multa alia interseruntur. | — — — |

---

14 *es folgen 55 Zeilen über die Einteilung des Speculum maius im allgemeinen, des 1. Teiles des Spec. hist. im besonderen.* 23 *es folgen 56 Zeilen mit Inhaltsverzeichnis.* 31 *es folgen 46 Zeilen mit Inhaltsverzeichnis.* 38 *es folgen 40 Zeilen mit Inhaltsverzeichnis.*

6. Passionale yemale. | Vita b. Silvestri, prout consuetum est eam legi in refectorio, quando placuerit breviter secundum statuta ordinis Carthusiensium de ea legenda | singulis annis expediri. Alias autem in volumine refectoriali prolixior habetur autentica historia, que eciam aliquando consuevit legi. |

7. Pars iemalis passionalis fundatoris, quem videlicet fundator domus Carthusiensium Erffordiensis eidem contulit. | Kalendarius. | Liber tercius de gestis et monitis et exemplis sanctorum patrum. | Liber in medicina. |

8. Passionale estivale fundatoris. ||

9. Passionale estivale, et incipit a festo Pauli apostoli. | *f. 97V.*

10. Passionale estivale in papiro. | De negligenciis et casibus, que accidunt in celebracionibus. |

11. Passionale papireum abbreviatum. |

12. Passionale universum. |

13. Passionale cum multis sermonibus abbreviatis de tempore et sanctis. |

14. Passionale usque ad penthecosten. |

15. Passionale usque ad festum s. Dominici. | Miracula aliqua et exempla. |

16. Passionale iemale bonum. ||

17. Peregrinaciones due, videlicet Bernhardi Breitenbach, decani in *f. 98*1R. Maguncia, et Johannis Tucher, | civis Nornbergensis, ad terram sanctam et montem Synay, prima in Latino, 2. in vulgari Theutunico. | Laudes et preconia et fructus terre promissionis magnifice extolluntur. | Descripciones et depictiones notabilium et nobilium civitatum et insularum abhinc ad terram promissionis. | Forma et disposicio templi et sepulcri Domini. | De locis sacris in et circa Jherusalem. | Compendiosa terre sancte descripcio et singulorum locorum Jherusalem adiacencium cum pictura. | Divisio terre sancte. Hic multa narrantur scitu digna longum per passum. | De montibus Israel in genere. | De moribus et erroribus atque sectis variis eorum, qui terram sanctam inhabitant, de Sarracenis, de Machometo et eius | ortu, vita, morte et articulis in a⟨l⟩ckarano. | Hic notantur de Sarracenis, de inchoacione secte eorum, de fundamentis ficticiis, de erroribus et variis viciis. | De causa, quare multitudo tanta gencium ad tales tantosque errores confluxerit. | De duracione et diuturnitate istius pessime secte. | Disputacio, an unusquisque in sua lege, fide vel secta possit salvari, dummodo eam credat esse bonam et Deo placere | id quod facit et dum propter Deum facit quidquid

---

22 ff. *auf besonders eingeschaltetem Blatt. fol. 97V ist gestrichen:* 17. Passionale papireum. *Dahinter steht:* Peregrinaciones due vide hic in cedula G. 17, *darüber nachgetragen rot:* B. 47. L. 40, *noch höher rechts rot:* Itinerarius cuiusdam fratris sancti Francisci | ordinis, | O. 49, | O. 90[2]. | Itinerarius Johannis Mandevelt. | G. 29. | .

facit. | De multitudine dampnatorum, ad quid eam Deus creaverit. | Quare plures dampnantur quam salvantur. | Quomodo divicie divine bonitatis relucent in creacione eorum, quos Deus novit dampnandos. | De variis sectis hominum, qui morantur in Jherusalem. | Luctuosa oracio super desolacione terre sancte. | Compendiosa deploracio ecclesie et terre orientalis. | Planctus lamentabilis super misero statu, qui inpresenciarum cernitur in ecclesia occidentali, cum matura exhortacione | ad principes imperii, ut, quo vel quantum in ipsis est, fideliorem navent operam pro eius defensione. | Quedam horribilis ostensio facta Karolo imperatori de penis inferorum et purgatorii. | Jherusalem civitas depicta. | Insule a Veneciis usque ad Rodum. | De expugnacione Constantinopolis et Nigroponti. | De obsidione Rodi per Turcos. | De capcione civitatis Idruntine. | De regimine itinerancium contra pediculos, pulices et muscas in mari. | Sequitur peregrinacio Johannis Tucher Nurbergensis et correspondet precedenti, sed et in quibusdam locis et passibus libri plura ponit quam precedens | et facta fuit circa 4^{or} annos ante predictam. Post hanc ponitur in quibusdam cedulis tercia descripcio terre sancte, sed antiqua | est et hodie multa mutata sunt et ponuntur multe secte, que incole sunt eius. | Summa Raymundi in metra reducta. |

18. Passionale abbreviatum in pergameno.

19. Passionale rubeum, et dicitur passionale novum. | Vita s. Wigberti cum officio festi eius; item de s. Apolonia. ||

f. 98 1 R. 20. Historie due (tres), scilicet Troyana et Alexandri Magni, et sub hoc titulo habentur: primo | quadripertitum moralium, quod per aliquos asscribitur b. Cirillo episcopo Jherosolimitano, sed an illi, | qui vixit tempore Jeronimi et Augustini, vel alterius eiusdem nominis incertum habeo; alii enim asscribunt ipsum cuidam | egregio utique viro nomine Gwigoni. In hoc quadripertito agitur de 4 virtutibus principalibus moralibus | et de eorum oppositis sub figuris et similitudinibus fabulosis, ut facilius ipse virtutes et vicia eis | opposita considerentur plenius, intelligantur clarius et reminiscantur tenacius, et dividitur in libellos 4. | Primo agitur contra imprudenciam, | 2. contra superbiam, | 3. contra avariciam, | 4. contra intemperanciam. | Libellus de vita et moribus philosophorum et poetarum. | Historia Alexandri Magni regis Macedonie, de preliis eius. | Plurima scripta doctorum et magistrorum de indulgenciis declarancium, an indulgencie papales suffragari | possint animabus in purgatorio, et cetera plura, que respiciunt materiam indulgenciarum. | Collacio pulcra iuridice et theologice comportata, corrigens principaliter tria vicia, scilicet luxuriam, super-

---

2 *dazu rechts am Rande nachgetragen saec. XVI in.:* Diu ante multos annos perditum est. 23 *links am Rande* f. 97 V*:* 20 primo. Historie Troyana | et Alexandriana | et gesta Romanorum. | 23 tres *interlinear.* 23 et sub etc., *darüber gestrichen:* et Romanorum, que alias gesta Romanorum dicuntur.

biam et avariciam. | Historia Troyana Gwidonis de Columpna Messanensis, in qua totum invenitur scriptum universaliter et particulariter, quod de tota | historia gestum fuit, quia nonnulli isti historie poetice alludendo prius veritatem ipsius in figu- | rata commenta quibusdam fictionibus transsumpserunt, ut non vera, que scripserunt, viderentur audientibus | perscripsisse, sed potius fabulosa. ‖ Ibidem in fine gesta Romanorum, que moralizantur ad virtutes *f. 98 1V.* acquirendas et possidendas et ad | vicia detestanda et extirpanda per quasdam similitudines et exempla, quorum magna pars videtur pure | poetica et figmentatica quam secundum rei veritatem historica, licet eciam aliqua sint vere secundum veritatem gesta | quamvis pauca, et valet bene predicatori, si caute et discrete in proponendo se habuerit, ne falsum pro | certo et vero dicere presumpserit, et correspondet hic tractatus quadripertito moralium, quod in principio huius libri | ponitur, ubi et per poetica virtutes et vicia explanantur, sicut et hic, et ideo predicator poterit de uno ad aliud | convolare. ‖

20^{2}. Gesta et doctrine philosophorum. | *f. 97V.*

21. Cronica Martini. | Tractatus de ortu scienciarum. | Tractatus Alberti de viciis et virtutibus, incipit 'Tractaturi'. Brevis est. | De articulis fidei et sacramentis, b. Thomas. | Philozophia mag. Johannis Daci. | Articuli Parisius dampnati, C. 90, E. 2. | Liber de regulis penitencialibus, distinctus per 7 libros, editus per Johannem de Deo. |

22. Cronica Martini. | Medicinalia aliqua in vulgari. | Postille due sequenciarum, una est Heinrici monachi. |

23^{primo}. Vita b. Hugonis, Linconiensis episcopi, similiter Hugonis, Gracianopolitani episcopi, Carthusiensis. | Epistola Brunonis ad Carthusienses missa. | Nota: Vita b. Hugonis Linconiensis continet V libros parciales. |

23^{2}. Legende prolixe de sanctis Elizabeth et Georgio martire. |

24. Libri Josephi Hebrei tres, quorum primus sic intitulatur: Antiqui- *f. 97 1R.* tatum Josephi Mathathie filii Hebrei, genere sacerdotis ex Jherosolimis, libri 20, de Greco in Latinum | translati per venerabilem presbiterum | Ruffinum Aquilegensem. | Septem libri eiusdem Josephi de bello Judaico, similiter translati per Ruffinum Aquilegensem. | Duo libri eiusdem Josephi, quos scripsit contra Appionem, grammaticum Allexandrinum. | Supplementum cronicarum, continens XV libros parciales fratris Jacobi Philippi ordinis | fratrum heremitarum b. Augustini in omnimoda historia novissime congesta. Sic ibidem notatur ante singulos | libros, nescio an congrue. ‖

25. Fasciculus temporum, et est cronica brevis, summarie colligans *f. 97V.* et colligens annos et etates ab inicio mundi usque ad annum | incarnacionis dominice 1474 per modum fascis sive ponderis, in quo plura in unum ligantur. Sic presens liber | etates et annos mundi et successiones eorundem

---

15^{2} *nachgetragen.* 15 *danach rot gestrichen:* 21. Passionale iemale usque ad festum Petri et Pauli apostolorum *und dazu die Bemerkungen:* habetur 26 G. | *und rot:* Hic nichil | .
27 *links am Rande rot:* 24. vide hic | in cedula.

cum quibusdam rebus gestis in eis per lineamenta et figuras breviter et summarie colligat. | Hic enim tam sacrarum scripturarum quam aliarum historiarum facta tamquam in memoriali quodam compendiose religantur, unde et fasciculus quasi | parvus et brevis et non fascis dicitur, quamvis his, qui ipsum debite incorporaverint, non modicam prebebit illuminacionem ad intelligendum sacram | scripturam et libros Augustini et Ieronimi et Orosii et aliorum. Et premittitur registrum alphabeticum, ut id quod queritur cito inveniatur. | Hanc cronicam fecit | quidam Carthusiensis Colonie. | Eciam A 55. | Evangelium Nichodemi, L. 40. | Tabula secundum ordinem alphabeti super omnibus scriptis, dictis et partibus b. Thome de Aquino, et valde utilis est, ubi omnia sua scripta habentur in libraria. | Vide infra L. 84[2]. | Secunda tabula ibidem auctoritatum veteris et novi testamenti, quas exposuit beatus Thomas in summis suis.

26. Passionale iemale usque ad festum Petri et Pauli apostolorum. |

27. Fasciculus temporum, et est eadem in forma procedendi cum precedenti cronica, nisi quod una est capta ab alia vel per | addicionem aliquorum vel abstractionem, et hec secunda plura continet tam in registro quam in textu, licet | quoad duracionem sint equales. | Compendium litteralis sensus tocius biblie valde magistrale Petri Aureoli ordinis minorum, in quo premittitur multum magistralis quedam recommendacio | sacre scripture in generali et in speciali, et consequenter ipsa biblia distinguitur in octo partes principales secundum octo modos docendi, qui in ipsa reperiuntur, quia biblia non potest distingui secundum materiam, eo quod | sepius libri diversi coincidant in una materia et easdem preferant sentencias nec subiectum theologie partes habet integrales, secundum quas alie sciencie distinguuntur, cum versetur circa Deum simplicissimum. Igitur congruencius distinguitur | secundum octo modos docendi qui in ea colliguntur. Docet enim ipsa theologia sive biblia: | 1. politice et legislative in penthatheuco Moysi; | 2. cronice sive historice et enarrative in X libris, scilicet Josue, iudicum, | Ruth, regum, paralipomenon, Esdre, Thobie, Judit, Hester, Machabeorum; | 3. ympnidice et quasi poetice et decantive in psalmis, trenis et canticorum; | 4. dyaletice et disputative in Iob et ecclesiastes, in quibus concionative proceditur; | 5. prophetice et declamative quasi per modum omeliarum et predicacionum in sex libris Isaie, Jeremie, Baruch, Ezechielis, | Danielis et in libro XII prophetarum; | 6. monostice sive ethice et consultative in proverbiis, libro sapiencie et ecclesiastico. Et sub istis modis sex docendi | comprehenditur vetus testamentum. | 7. testimonialiter et affirmative eo modo, quo notarii consueti sunt informare homines de veritate, | et hoc fit in evangeliis; | 8. epistolariter et destinative, videlicet in X epistolis Pauli, in actibus apostolorum, in 7 canonicis, in apokalipsi. |

---

8 f. Hanc — 55 *Nachtrag am linken Rande,* Eciam A. 55 *rot.* 11 f. Vide — 84[2] *roter Nachtrag am linken Rande.*

Iste divisiones biblie generales singulorum librorum et eciam quorundam librorum specialiores multum volenti pervenire ad noticiam biblie suffragantur, si diligenti studio | incorporentur et masticentur, quia sequenter et maxime in novo testamento quasi conclusive et summarie ponit auctor sentencias capitulorum et easdem compendiose ostendit | et deducit, et in apokalipsi multum extenditur. Vide divisionem biblie supra folio 51. ‖

28. Cronica magistri Theoderici Engelhus cum duobus registris, G. 29, *f. 98²R.* O. 81. | Gregorii Nazanseni: | Apologeticus. | Sermo | de theophaniis sive natali Domini; | de 2. theophaniis, id est de ephiphania Domini; | de fide; | de fide Nicena; | de penthecoste; | de dictis Jeremie, presente imperatore et intercedente pro quodam periclitante; | de reconciliacione et unitate monachorum; | de grandinis vastacione, cum pater episcopus reticeret; | de Arrianis; | de adventu Domini. | Tractatus eiusdem de se ipso de agro reverso. | De absolucionibus et dispensacionibus in ordine Carthusiensium per quendam iurisperitum doctorem Coloniensem, fratrem eiusdem ordinis. | Utrum prelato imputentur omnia, que subditus committit, determinacio fratris Jacobi doctoris Carthusiensis; | collacio in die omnium sanctorum; | collacio in visitacione alicuius domus. | De sanctissimo Dyonisio et sociis eius 7 sermones, qui eciam possunt ad alios martires applicari vel alias, Johannis Indaginis. | Extractum de libro, qui dicitur Consolatorium contra mortis metum, quem libellum fecit dominus doctor Dorsten ordinis Augustinensium. Vide eciam H. 126primo. | De potestate absolvendi et dispensandi maxime in foro penitencie et consciencie et de censuris. | De apparicionibus animarum seu spirituum etc. Huiusmodi tractatus est fratris Jacobi doctoris Carthusiensis. Eciam habetur H. 64. | Sermo de visitacione Marie in montana, et ibi inseruntur multa extranea. | Secundus sermo de eadem. | De festo decollacionis Johannis. | De spiritu sancto duo sermones. | Legenda de s. Erasmo. | Sermo- | nes de | Bartholomeo, | dedicacione, | ascensione Domini, | spiritu sancto, | Johanne Baptista, | de animabus, | Johanne evangelista, | item de animabus plures, | Stepphano. | De presentacione b. virginis in templo. | Sermo salutatorius in accepcione regiminis, | pro reformatorum recommendacione. |

29. Passionale in theutunico, sed est abbreviatum et in parte defectuosum. | Signature librorum principalium et approbatorum doctorum quoad inicia et fines eorum, ut, si alicui occurrerint, facilius possit | eos cognoscere et securius allegare, C. 51, C. 75, H. 43. | Simbolum apostolorum in quadam figura contractum pulchre per articulos aptatos ad singulos apostolorum cum correspondencia prophetarum. | Divisio biblie breviter | per figuram et postea, quid in singulis libris biblie litteraliter tractetur, valde succincte. Vide supra

---

6 Vide — 51 *rot nachgetragen.* 7 magistri Theoderici *interlinear rot nachgetragen.* 8 O. 81 *rot nachgetragen.* 16 f. det. — Carth. *auch auf* 17 f. *bezogen.* 22 Vide — primo *Nachtrag.* 25 Eciam — 64 *Nachtrag.* 39 f. vide — 51 *rot nachgetragen.*

folio 51. | Ordo librorum et numerus in libraria nostra a. 1412, et fuerunt protunc 321, sed hodie Dominus graciose adauxit. | Themata varia sermonum de sanctis per totum annum et eciam pro quibus statibus hominum et condicionibus, videlicet pro religiosis, magistris, scolaribus, curialibus, leprosis etc. | De accentibus aliquid cum quibus cautelis servandis, et videtur sumptum ex opere pacis. | Textus 4 evangeliorum. | Tabule evangeliorum. | Tabule evangeliorum dominicalium et eciam de sanctis et epistolarum cum quadam concordancia 4 evangelistarum. | Questio, utrum Maria Magdalena carnaliter cognita fuerit a viro aliquo. | Ternarius Bonaventure, contractus ad figuras. | Tabula alia evangeliorum dominicalium et epistolarum secundum modum secularium. | Metra biblie. | Sermo sinodalis bonus 'Hoc fac et vives'. | Cetera plura ex diversis sunt ibi collecta. De spiritu et anima. D. 10, H. 49. | Quarta exposicio super trenorum Jeremie incompleta Indaginis. |

29[2]. Due cronice cum sermonibus dominicalibus et aliquibus de sanctis. | Regule, quibus cognoscitur quando peccatum sit mortale. | Postillacio omnium evangeliorum, que singulis diebus leguntur in quadragesima. | Solucio succincta quarundam difficultatum, ubi sacra scriptura sibi videtur repugnare sive opponi, et dicuntur apparencie contrarie in sacra scriptura. | Quomodo Deus sit ubique. | Sermones dominicales, ubi aliquando eciam interponuntur sermones de sanctis. | Crux spiritualis protracta in formam crucis, ad quam ascenditur per 12 gradus humilitatis, quos b. Benedictus ponit et ab ea descenditur sive dilabitur per 12 gradus superbie. | Exerptum de itinerario mag. Johannis de Mandewelt. Vide totum
f. 98[2]v. O. 94. || Liber de spiritu et anima. | Epistola Thurci ad papam. | Dominica 22. sermo, ubi pulcra habentur, quomodo dimittere debemus debita, ut nobis nostra dimittantur. | Declaracio super epistolam sive prologum beati Jeronimi ad Paulinum presbiterum de omnibus divine scripture libris. | Tabule, in quibus breviter ponitur, quid tractetur in quolibet capitulo cuiuslibet libri biblie paucis exceptis. | Cronica ab Adam usque ad nativitatem Domini et incipit 'Sepe multumque volvendo mecum'. | Cronica cronicarum mag. Theoderici Engelhus durans ad annum Domini 1410, G. 28, O. 81. | Tituli librorum iuris canonici et de regulis iuris. | Lucidarius, ubi breviter multe questiuncule enodantur in sacra scriptura. | Divisio corporis iuris cum abbreviaturis, quomodo legantur et scribantur. | Tabula de vita Christi, ubi lateraliter ponuntur ex duobus lateribus prophetie et figure veteris testamenti, que vitam Christi attestantur. | Multa alia hic continentur, que tediosum est per singula annotari. |

31. Cronica triplex fratris Johannis Indaginis. Prima longa est, incipiens ab inicio mundi duransque ad annum Domini 1471. | Secunda brevis est

---

1 1412 *über durchgestrichener Jahreszahl* (1403?). 13 De spiritu — 49 *Nachtrag.* 24 f. Vide — 94 *roter Nachtrag.* 33 O. 81 *rot nachgetragen.*

et nichilominus utilis, et durat usque ad annum Domini 1465. | Tercia brevissima collecta ex aliis et redacta ad ordinem alphabeti ita, quod est quasi tabula et registrum duarum precedencium. | Omnia, que hic notata sunt, perti- | nent ad titulum immediate sequentem, videlicet primo: Nomina et gesta primo imperatorum et regum, item 2. nomina et gesta summorum pontificum cum | quotis aut ordine annorum, quibus floruerunt | et regnaverunt. | Nomina et tempora quorundam sanctorum, sibillarum et philosophorum cum quibusdam dictis eorundem. | De anno iubileo et plenaria indulgencia multa notantur et utilia per Johannem Indaginis. | Suspensio indulgenciarum plenaria, facta per papam Sixtum 4., quomodo intelligatur et quando iubileus servetur. | De voluntate triplici naturali, sensualitatis et racionis, que est duplex, scilicet simplex et deliberativa. | Puritas mentis, quomodo acquiratur, et ibidem quomodo quis ad mortem preparet et quomodo ibi se habeat. | Permutacio et resignacio beneficiorum, quomodo licite fiat. | De cogitacionibus, quando sunt mortalia, venialia vel nulla peccata. | Grammatica spiritualis cum octo partibus oracionis, prolixe tractatur et edificatorie. | De 7 artibus liberalibus, spiritualiter intelligendis et exponendis. | Scala et modus ascendendi in Deum. | Ortus virtutum, de origine et differencia earum. | De cognicione et probacione spirituum, breviter in uno folio, scilicet ultimo. | Hic notatur folio 128, | quod reservacio aliquorum | peccatorum intelligitur tantum de | manifestis et non | occultis. | Nomina omnium episcopatuum tocius Christianitatis folio 105. |

32primo. Item Cronica quedam brevis et utilis, in 4 partes divisa. Prima tractat a principio mundi usque ad Christum per quinque | milia sexcentos nonaginta novem annos secundum 70 interpretes; secunda ponit nomina et gesta regum | et imperatorum; tercia nomina et gesta summorum pontificum, ibidem de contemporaneitate novem regnorum et de regno Romanorum; | quarta pars est tabula et registrum precedencium, et cetera plura hic continentur que hic immediate sub proximo titulo | scripto hic debuerunt signari, sed inconsideranter ibi prenotata fuerant. |

33. Passionale de sanctis, quod alias dicitur historia Lumbardica vel novum passionale, Jacobi Voraginis, Januensis episcopi. | Heinricus de Frimaria circa decem precepta. | Quoddam theologicale compendium, in quo tractatur, ut hic subiungitur, scilicet: | De 7 viciis capitalibus, quomodo detestanda sint, et de speciebus et filiabus eorundem et remediis, et valet hic tractatus multum pro sermonibus; | de operibus misericordie; | exposiciones dominice oracionis, salutacionis angelice et simboli apostolici, G. 32[2]; | de 7 sacramentis ecclesie; | de 7 donis sancti spiritus; | de 9 peccatis alienis. | Tabula alphabetica de omnibus pretactis. | Sermo de cena Domini et cor-

---

3 f. Omnia — primo *Nachtrag z. T. auf Rasur.* 20 ff. *links am Rande von 1. Hand.* 23 *über der 32* primo *rot nachgetragen und links:* vide cedulam 2. 37 S. 375, 6, 10 *Signaturen rot nachgetragen.* 35 earundem *Hs.*

pore Christi. | Passio Christi, predicabilis in parascheve. | Stella clericorum cum commento et glosa interlineari. | Bulla Eugenii pape de festo corporis Christi, et ibidem ponitur horribile exemplum de quadam muliere nobili Romana, | quomodo Deum nephandissime denegaverit et se dyabolo tradiderit, corpus Christi conculcaverit etc. et tamen tandem conversa fuit etc. | De institucione festi de concepcione b. Marie virginis, G. 32. | Sermo longus de dedicacione ecclesie. | Historie due de Pelagio papa et Barlaam, ubi mirabilia narrantur. | Passionale, de quo est presens titulus. | Addiciones apposite ad predictum passionale de his, que hic notantur: | De Katherina hic multa longius scribuntur et iocunda, quamvis apocrifa, G. 33; | de Martino episcopo, | Elizabeth vidua, | Vincentio, | purificacione Marie, | Dorothea, | Appollonia primo, | Scolastica, | Valentino, | Gertrude, | Ambrosio, | Pancracio, | Gangulffo, | Urbano, | Barnaba, | Johanne et Paulo, | visitacione Marie, | Udalrico, | Kiliano, | Braxede, | Anna matre Marie, et ibi | multa scribuntur, | Martha, | Felice et Adaucto, | Wentzeslavo, | Hedwige, | Gallo, | Severo, | Severino, | Cuno, | Briccio, | Otilia, | Appolonia secundo. ‖

*Es folgen f. 99R u. V, 99*R u. V, 99**R u. V lange Auszüge* De virtutibus et vitiis.

f. 100R. H |

H littera tropologie obsequitur, ubi sensus tropologicus spirituali | edificio adiectus bonis strennue insudantibus operibus sacietatem | sapide refectionis superaddens, dum tam interius per affectum pure mentis quam exterius | per effectum boni operis varios ornatus depingit, erectam fabricam spiritualem diversis virtutibus tam de his, que intus ad Deum, quam de his, que extra ad proximum | pertinent, per moralitatis iocundam venustatem quasi distinctis pulcrorum colorum | varietatibus mire ornat.

Sicut sepe supra dictum est presertim in primis titulis, videlicet | A. B. C. D. etc., in presenti libraria libri sic disponuntur in sua collocacione | quasi quedam ex eis spiritualis fabrica sive domus humane mentis secundum quandam methaforam | erigatur, dum omnium arcium et scienciarum ceterarum facultates in sacre theologie famulatum quasi ancillarum servitutes in domine sue subiectionem | et dominium redacte referuntur et ordinantur, alioquin nec vero nomine sciencie censentur, si non finaliter in sacram theologiam tamquam in architec- | tonicam redigantur et ei tamquam domine subserviant. Que quidem sacra scriptura in primis pro prefata domo erigenda sensum historicum quasi fundamentum tocius fabrice iactat et incipientes teneros quasi adhuc lacte nutrit, quod fit sub littera B. Deinde | parietes in allegoriarum revelacione et apercione consurgere facit, quando videlicet proficientibus in fide iam solidiorem cibum scilicet panem | latencium et oc-

3 quodam *Hs.* 14 Udulrico *Hs.* 15 Hegwige *Hs.*

cultorum misteriorum de Christo capite et ecclesia sponsa eius ingerit et frangit, quod fit sub littera C. Quibus sic iactis | fundamentis et iam ex parte constructis parietibus et se in altum erigentibus pulchrum culmen anagogicorum sensuum quasi tectum super- | ponit et imponit, videlicet ipsis perfectis mentibus iam solido cibo misteriorum in parte educatis eas ad celestia et super celestia prove- | hendo, quod fit sub tribus litteris D., E., F. Accedit autem et nunc sensus tropologicus et ipsam fabricam exornat et depingit, | quando tales mentales studiosas et in altum provectas non solum solido cibo reficit, sed eciam sacietatem sapide refectionis eis supperaddit. | Quod fit, dum tam interius quam exterius variis virtutibus, politicis videlicet et theologicis quasi florum et colorum iocunda diversitate exornat | intus, inquam, in hiis, que ad Deum et celestia pertinent, extra in hiis, que ad proximum demonstranda et observanda sunt.

Es folgen 44 Zeilen über den Sensus tropologicus und die Virtus moralis. ‖

H | *f. 100v*

1. Speculum regiminis. Sic presens volumen secundum intencionem auctoris intitulandum est, sed, ex quo materia eius est libellus Catho- | nis, quem exponit, placet quibusdam, quod dicatur Catho moralis. Est autem presens opus preciosa et nobilis summa comportata per | venerabilem virum fratrem Philippum, peritum in theologicalibus, iuridicis et philosophicalibus, ordinis sancti Benedicti, nacione de Pergamo, priorem | Paduensem, ex diversorum theologorum, iurisperitorum et philosophorum sentenciis. Speculum regiminis quoad utrumque hominem, videlicet exteriorem | et interiorem, nuncupatur, ut patet ibidem in eius prologo, et deservit hec summa luculenter et copiose cuilibet pro vite | proprie et aliorum correctione et directione et emendacione, pro exhortacionibus capitularibus et alias pro sermonibus et collacionibus con- | ficiendis. Tractatur enim de virtutibus moralibus, videlicet 4 principalibus cardinalibus et de ceteris eis adiunctis, item | de virtutibus theologicalibus et primo breviter in genere et de effectu earundem cum quibusdam exemplis, deinde de viciis pre- | dictis virtutibus oppositis mixtum tamen et interscalariter. Pretactis eciam interseruntur multe questiones materie huic congruentes | de scriptis s. Thome, multa similiter tam ex iure canonico quam civili, multa ex poetriis et historiis, que omnia bonis | moribus deserviunt. Divisio huius operis patet in principio voluminis. |

2. Fortalicium fidei, quod multipharie, multisque modis principaliter huiusmodi Christianam fidem edificat, declarat, nutrit, | roborat et protegendo defensat, licet eciam de multis aliis fructuosis lucide incidentaliter pertractet; | et premittitur figura pugne, in qua fortalicium quinque turrium cum eius ornatu et armatura deservit primo libro. | Heretici fodientes sive per murum fortalicium perforantes deserviunt secundo, Judei vero signati, velati et

---

36 f. *am linken Rande*: Exerptum huius fortalicii | per Indaginis, H. 66.

cathenis vin- | culati deserviunt tercio, bellum Sarracenorum et Christianorum deservit quarto, demones vero ab angelis prostrati deserviunt | quinto libro. | Sunt enim in hoc opere sive volumine quinque parciales libri quasi quinque turres fortalicii fidei inexpugnabiles. | Primus est de vera Christi militum armatura et de fidei katholice excellencia, secundus de bello falsorum Christianorum et hereticorum contra | fidem et de eorum astucia, tercius de bello Judeorum contra fidem et de eorum crudelitatibus et malicia, quartus de bello Sar- | racenorum contra eandem et de eorum et sue legis immundicia, quintus de bello dyabolorum contra eandem et | de perdicione dominii eorum et miseria. | 1. Sex genera spiritualium armorum, | de qualitate predicatorum et predicacionis, | multa de fide katholica, | 2. Quid sit heresis et de eius origine, | quibus vincitur hereticus, et modi hereticorum, | multa alia pulcra de heresi, | 3. Varia et rara de Judeis, de cecitate eorum et quomodo possunt reduci, | argumenta 24 eorum contra fidem, | alia 24 argumenta eorum ex evangelio, | alia 24 argumenta eorum ex natura, | de crudelitate eorum, ubi | multa facinora narrantur, que egerunt, | de facultatibus eorum, | de expulsionibus eorum, | de mirabilibus eorum, | de obligacione eorum ex iure, | de conversione Judeorum in fine seculi, | de antichristo et de eius tempore, | 4. de Machometo et lege et | vita et ceteris multis circa eundem, | de XII articulis fidei diffuse agitur, | de preceptis Machometi, | de diversitate paganorum, | de argumentis Sarracenorum, | de bellis eorum et Christianorum, et enumerantur 158 bella, | de terra sancta pulcra et quando cessabunt Sarraceni, | 5. de natura demonum, | de sciencia eorum, | de arte magica et notoria, | quamdiu fuerunt in celo, | de mansione eorum, | quomodo in adventu Christi amiserunt dominum, | de proprietatibus et malicia eorum, | de bello eorum ante et post Christum, | 6. de diversitate eorum et differencia | et ponuntur X differencie, | de spiritibus familiaribus, | de obsessione eorum et de assumptis corporibus per eos, | an possint essenciam anime intrare, | de retrusione eorum post iudicium. ‖

f. 101 V. 3primo. Liber reprobans errores Judeorum simul et hereticorum contra fidem katholicam. | Opus contra perfidiam Judeorum et hereticorum ex diversis collectum et continet XII partes. | Prima pars agit de fide sanctorum patrum ante legem Moisi; | secunda de infidelitate Judeorum, qui nunc sunt, et inseruntur multe fatuitates Judeorum et magna pars de Talmut Judeorum; | tercia de fide katholica, et pro ista tercia hic assumptus et positus est et superadditus. | Liber Isidori Hispaniensis episcopi ad Florentiam sororem suam, quem contra Judeos composuit de miraculis et firmitate fidei | Christiane; | quarta pars est de antichristo; | quinta de hereticis,

---

31 *Vorher gestrichen und am Rande mit dem Vermerk* Vide hic in cedula *versehen:* Pars Talmut translata a fratre Theobaldo Parisiensi. | Liber Isidori episcopi Hispaniensis, quem contra Judeos composuit ad sororem suam, et de miraculis Jhesu Christi et firmitate fidei katholice. | 36 *links am Rande rot:* hic liber est hic insertus.

et est longus passus; | sexta de secta Sarracenorum; | septima, in quibus nobiscum concordant Judei, heretici et pagani; | octava de sectis philosophorum; | nona de ydolatris; | decima de divinacionibus; | XI. de secta ypocritarum; | XII. de virtutibus, miraculis et passionibus sanctorum. | Epistola, quam scripsit Rabbi Samuel Israelita ad Rabbi Isaac magistrum synagoge, et valde valet pro fide. | Eciam habetur H. 85. | Alique miracula. | Pharetra fidei contra Judeos et hereticos. |

3^2. Stella Messie contra Judeos, in quo libro errores Judeorum promulgantur et fides Christianorum contra ipsos Judeos defensatur, | et hic liber compilatus seu compositus est sub bina lingua, videlicet Hebraica et Theutonica, et quomodo nomina Hebraica legenda | et intelligenda sunt, in primis exponitur et declaratur. Et dividitur hoc opusculum in XI tractatulos, qui eciam habent sua capitula singillatim: | Primus tractatus est de unitate divine essencie et eius trinitate, | secundus de incarnacione Christi, | tercius de adventu Christi sive Messie; | quartus de nativitate Christi ex Maria virgine, | 5. quomodo Christus habuit venire in magna paupertate et non imperialitate; | 6. de vita Christi et suis operibus bonis et operibus redempcionis nostre; 7. quomodo Christus debebat dare legem novam et non venit | solvere legem, sed adimplere, ubi multa ponuntur | de circumcisione et sacramento eukaristie; | octavus tractatus est de reprobacione Judeorum a Christo; | nonus de electione gencium ad fidem Christi; | decimus quomodo Judei errant de terra promissionis, quam | corporalem estimant, cum sit solum promissa de celesti Jherusalem; | undecimus tractatus est de quibusdam exposicionibus Judeorum contra | fidem Christi et sancte matris ecclesie, et habentur harum opposicionum | soluciones. | Jn fine huius operis habentur plura de alphabeto Hebraico | et de quibusdam proprietatibus et condicionibus quarundam litterarum | Hebrearum tam in scribendo quam in proferendo. |

4. Speculum vite humane, in quo cuncti mortales, in quocumque fuerint statu vel officio spirituali aut | temporali speculabuntur, eius artis et vite prospera et adversa ac recte vivendi documenta. Qui liber editus est a domino Rodorico, | Zamorensi episcopo. Ipse enim mente sollicita pertractavit, quam varia quamque diversa sunt cunctorum hominum studia, varie artes, varia | officia, varia denique vivendi genera adeo, ut anxius dubiusque sit plerumque hominibus vite sue modus, dubia in | hoc seculo vivendi sors, nec satis eligere possint, quod tandem vite studium quam vivendi formulam | securius assequantur. Vt igitur noscamus, quales a nobis artes, qualia studia qualiave vivendi aut conversandi genera, dum | in hoc fallaci seculo vagamur, et quo ordine diligenda sectandaque sint, prefatus reverendus dominus Rodericus duos sub brevi | compendio tractatus composuit, quorum primus agit de cunctis statibus et exerciciis sive vivendi modis temporalibus, incipiens a | cesarea potestate et regali dignitate, que culmen habet omnium temporalium statuum usque ad bubulcos ac infimas

artes exercentes. | In quo discuciuntur et examinantur comoda et incomoda,
f. 102R. dulcia et amara, favores et labores, solacia et miserie, facilitates || et difficultates, prospera et adversa, quietudines et pericula uniuscumque status et vite huius temporalis seu forme vivendi in hoc seculo. | Secundus tractatus sive liber de statu vite spiritualis in duos subdividitur status seu modos vivendi, videlicet in statu ecclesiastici or- | dinis, hoc est primum cardinales, archiepiscopos, clericos et ecclesie ministros, item in statum monasticum sive religiosorum, et agitur de utriusque | status principiis, natura et origine, auctoritate, institucione et differencia necnon necessitate et utilitate, excellencia et preroga- | tivis, sed et de eorum aculeis, laboribus et periculis, ut tandem discat humanus animus, etsi ubique sit labor et dolor, ubique ad | virtutes et vicia sit via, cui pocius vacare et se accomodare debeat, ut tandem dulcorem et amaritudinem cuiusque status | considerans illam vivendi formulam eligat, que et fragilitati natureque sue pocius conveniat minusque periculi, sed pluris | habeat ad bene beateque vivendum. Diligens lector ex motivis, auctoritatibus et racionibus, que in hoc opere inseruntur, non | statim vincatur ad commendacionem vel reprobacionem alterius status, sed motiva, auctoritates et raciones, que pro alio statu et vivendi genere | adducuntur, accurate consideret et videbit, quod hi duo perfectissimi et excellentissimi status omnium aliorum statuum et vite humane | generum superant dignitatem. | Repertorium sive tabula per alphabetum ad faciliter reperiendas materias in predicto speculo. |

Scrutinium scripturarum. Liber est dyalogicus, compositus per reverendum patrem dominum — qui post eius conversionem intravit ordinem predicatorum — | Paulum de Sancta Maria, magistrum in theologia, | episcopum Burgensem, archicancellarium domini regis Castelli et Legionis, qui et fertur Judeus natus fuisse et conversus cum quibusdam filiis | suis, qui et insignes facti sunt. Composuit autem hunc librum post addiciones suas additas ad postillam Nicolai de Lira | anno Domini 1434 etatis sue anno 81. Intencio huius libri est primo discurrere per errores Judeorum presertim principales, quibus | impediuntur seu retrahuntur a cognicione veri Messie, ostendendo per scrutinium scripturarum, quod ipse est verus Christus; secundo, quia aliqui | eciam veram fidem habentes de quibusdam in scripturis sacris contentis vel que ab ecclesia seu doctoribus sanctis traduntur, quorum racionem | ignorant, sepe mirantur, sic ex quadam devocione talium racionem scire appetentes ista scrutantur, idcirco ad talium devocionem excitandam | eorum admiracionem racionabiliter solvendo secundo loco proceditur. Unde presens liber in duas partes distinguitur, quarum prima in forma | dyalogi composita est, secunda vero pars modo procedat didascalico, in qua fidelis post fidem susceptam tamquam discipulus a magistro | petit erudiri. Dividitur autem in toto liber iste per distinctiones et distinctiones per capitula.

---

24 f. qui — predicatorum *roter interlinearer Nachtrag.*

Prima pars eius continet distinctiones decem: | — — — . | Secunda pars, que est didascalica, est quasi continuativa eorum que dicta sunt ad dicenda et continet sex distinctiones — | — —.

5. Cerimonie ordinis Carthusiensium in divino officio, collecte per fratrem Albordum, mag. in artibus et professum Carthusiensium Erffordie; | sed hoc michi non videtur, quia non est manus eius ista scriptura, sed est opusculum cuiusdam alterius Carthusiensis, nescio cuius. | Processus iudicii realis, temporalis sive forensis, ubi declaratur, que et qualia ad tale iudicium concurrunt et exiguntur. | Alique formule ad conficiendum privilegia perpetua et temporalia. | Tractatus b. Johannis Crisostomi, quod nemo nisi a se ipso leditur, H. 14. | Processus iudicii mistici et spiritualis, ubi in figura Moises procedit tipice contra Belial, et dicitur alio nomine | Consolacio peccatoris; qui peccator nimirum ibi dulciter consolatur et fiduciam recipit de misericordia Dei. | Postillaciones aliquorum decretalium, quorum numerus et ordo signatur in ultimo folio predicti libri. |

6. De origine ordinis Carthusiensium, et est cronica de origine ordinis Carthusiensium et priorum eiusdem ordinis. | Libellus de disposicione cordis sive de ordine cordis, et continet 7 tractatus: primus est de cordis preparacione |, 2. e. d. c. custodia, | 3. e. d. c. apercione, | 4. e. d. c. stabilitate, | 5. e. d. c. dacione, | 6. e. d. c. elevacione, | 7. e. d. c. scissione. | Eciam habetur infra O. 65, | H. 109. |

7. De origine et veritate perfecte religionis ordinis Carthusiensium. | Hanc compilacionem fecit magister Wilhelmus de Yporragia contra inpugnantes sacram | religionem Carthusiensium. | Cronica seu narracio historie et inchoacionis et promocionis ordinis Carthusiensium. ‖

8primo. Scripta super statuta ordinis Carthusiensium per fratrem *f. 102v.* Johannem Indaginis. | Statuta et ordinaciones capituli generalis ordinis Carthusiensium per modum alphabeti, et sunt ita composita, ut possint sufficere studioso | ad omnium statutorum et ordinacionum ordinis intellectum. | Nova compilacio, ubi breviter antiqua et nova statuta cum ordinacionibus capituli generalis in unum compinguntur, ut sufficere possit | cuilibet. | Exposicio 2. partis antiquorum statutorum adiunctis novis, et late probantur statuta per iura canonica et scripta sanctorum, tamquam de | vultu Dei procedencia. | Exposicio 3. partis et ultime statutorum eiusdem ordinis. | De variis dubiis in ordine tractatus bonus. | De solucionibus aliorum dubiorum ex parte interdicti. | Exposicio cuiusdam privilegii a sede apostolica dati ordini de excommunicatis non vitandis et interdictis non tenendis. | Optimus tractatus de irregularitate, quomodo contrahitur et quibus modis

---

1 *es folgen 13 Zeilen mit den 10 Distinctiones.* 3 *es folgen 8 Zeilen mit den 6 Distinctiones.* 6 f. sed — cuius *interlinearer Nachtrag saec. XV ex.* 21 H. 109 *rot nachgetragen.* 26 primo *Nachtrag, daneben rot:* Hic numerus bis habetur, sequitur in cedula et hic iterum. |

et quomodo non et de origine huius termini 'irregularitas'. | De variis questionibus ortis ex statutis et de solucionibus earundem. | De casibus contingentibus in quibusdam locis racione miraculorum. |

f. 101R. 8². Declaraciones 2. partis statutorum et tercie antiquorum, et in ista secunda parte valde prolixe agitur | de electione priorum in ordine Carthusiensium et de his que ad eam pertinent. | De electione priorum iterum in principio libri post quandam tabulam, valde bonus tractatus. | Tabula super statuta ordinis Carthusiensium. | De confirmacione et approbacione et commendacione ordinis Carthusiensium per Johannem Indaginis. | Speculum noviciorum et monachorum, et est liber continens XXI capitula de instructione noviciorum, comportatus per fratrem Johannem Indaginis. | Sermo de disciplina Domini, | purificacione Marie, | spiritu sancto, | ascensione. | Collacio in obitu fratris. | Privilegia diei dominice. ||

f. 102V. 9. Privilegia ordinis Carthusiensium. | Ceremonie et consuetudines domus maioris Carthusiensium. | Commendacio ordinis Carthusiensium per plures versus et metra. | Formule ad formandum et conficiendum litteras pro participacionibus, electionibus priorum etc. | Exposicio quedam quorundam vocabulorum biblie. |

10. Cerimonie ordinis Carthusiensium, que sunt in maiori domo. | Notabilia et puncta circa canonem misse et de virtutibus signorum eius etc. | Bulla apostolica de dampnacione iniuste electi. | Nomina cardinalium, patriarcharum et episcoporum et aliorum curie Romane. | Confessionale de modo breviter confitendi. | De corea et duce et principibus eiusdem. | Figura continens 7 peticiones dominice oracionis et alia. | Passio Domini; revelacio beati Anselmi per beatam virginem. | Tractatus metricus in medicina cum prosa. | Collacio de angelis sanctis. | Privilegia ordinis Carthusiensium. | Collacio facta in studio Lipzensi. | Composicio novi quadrantis. | Exposicio super 'Peniteas cito'. | Exposicio dominice oracionis, Ave Maria et Credo. | Exposicio super accentibus de quibusdam in 3. parte Alexandri. | Plan⟨c⟩tus mundi seu ecclesie secundum statum modernorum, eciam supra F. 53, F. 4, F. 31, F. 63. | Liber qui vocatur Vade mecum in tribulacione. | Alique puncta in grammatica et logica. |

XI. Privilegiorum ordinis Carthusiensium exposicio Indaginis brevis, | et est epilogus tantum exposicionis, que habetur in sequenti libro; | hec habetur in alio libro longa. | De arte memorandi et de memoria. | De arte sermonem et collacionem conficiendi et de partibus sermonis breviter et magistraliter. | Epistola Thelofori heremite de devocione religionis et ecclesie militantis. | Summa utilis de auctoritatibus doctorum et philosophorum secundum ordinem alphabeti. | Sermones de sancto spiritu et de corpore Christi. | Super Pater noster exposicio. | Posiciones trium questionum

---

10 et monachorum *rot zwischen den Zeilen.* 30 Alixandri *Hs.* 33 Indaginis *am Rande nachgetragen.* 34 et — libro *interlinear nachgetragen.*

cum quibusdam probleumatibus. | Sermo revelatus ab angelo sancte Brigitte, ibidem de multis statibus ecclesie. |

Item XI. Privilegiorum Carthusiensium exposicio longa per Johannem Indaginis, in qua multa inseruntur de | censuris ecclesiasticis, de casibus papalibus et episcopalibus, | de absolucionibus etc., quantum privilegium Alexandri pape ad huiusmodi se extendat. | Bulla Alexandri pape, quomodo priores ordinis possint absolvere et reabilitare irregulares. | Epilogus quidam, qui eciam habetur in principio precedentis libri, in quo breviter exponuntur privilegia ordinis. | Multe forme absolvendi in vita et in morte. | Tractatus de vita et regimine clericorum, ubi eciam plura inseruntur. |

12. Instituta patrum, et sunt XII libri b. Cassiani presbiteri, quos scripsit ad instanciam pape Castoris. | — — — | Sermones aliqui de sanctis et de tempore, et, licet rubrice communiter asscribant eos b. Bernhardo, tamen stilus et modus procedendi eorum | hoc videntur abnegare, et eciam in eis quandoque b. Bernhardus allegatur et unus de eis est in forma de b. Bernhardo. Inveniuntur tamen alias aliqui | asscripti Gwarrico, abbati Igniacensi, aliqui Petro Damiano. | Regula beatissimi Jeronimi presbiteri scripta ad Eustochium et sorores eius in Bethleem, eciam habetur in epistolis eius, L. 19. ‖

13. Collaciones patrum. Has b. Cassianus presbiter comportavit et *f. 103R.* instituta patrum et eas Leontio pape et | Elladio fratri tradidit consecrandas, et hic sciendum, quod sicut in institutis agitur de cenobitis, sic hic in collacionibus | tractatur de anachoritis, quia in ipsis institutis eruditur vita activa, que est in viciis extirpandis eorum, qui in sanctis | religiosorum congregacionibus conversantur, sed in ipsis collacionibus quasi consequenter in alcius procedendo instruitur vita contemplativa, | cui illi inestimabiles viri anachorite sublimius adherebant. Proinde ab exteriori ac visibili monachorum | cultu, qui describitur in ipsis institutis per XII libros, ipse b. Cassianus ad interioris hominis invisibilem habitum, | qui in his collacionibus traditur, transivit et de canonico oracionum et psalmorum modo, qui in institutis continetur ad | illius quam precipit apostolus perpetue oracionis iugitatem, de qua in collacionibus agitur, suum eloquium ascendit, ut, quisquis | iam institutorum lectione Jacob illius intelligibilis nomen carnalium viciorum supplantacione promeruerit, divine | nunc puritatis intuitu ad meritum et, ut ita dixerim, dignitatem transiens Israhelis quid in tali quoque perfectionis cul- | mine debeat observare instruatur. | Continet hoc opus in eleganti stilo collaciones patrum XXIIII materiis et auctorum inscripcionibus differentes. |

---

3 ff. *am Rande* Indaginis *mit Klammer vom 1. bis zum letzten Titel des Bandes.*
11 *über* patrum *noch* coenobiorum. 12 *es folgen 4 Zeilen mit den Titeln der 12 Bücher.*
Links am Rande das Cap. des Gennadius über Cassian und Hinweis auf die Signatur H. 13 sowie auf die Excerpte des Vincentius Bellovac. in G. 4, im Spec. hist. lib. XX c. 16.
36 *über* eleganti stilo *noch* librato sermone. 37 *es folgen 13 Zeilen mit den Titeln der 24 Collationes.*

14. Vitas patrum. | Liber beatissimi Jeronimi presbiteri de vita sanctorum patrum heremitarum, secundum quod propriis oculis tale conspexit. | Vitas patrum. In hoc libro agitur de vita sanctorum patrum, qui perfecte mundum dereliquerunt et dyabolum vicerunt, et de multis doc- | trinis eorum et exemplis, et ibidem recommendantur multe virtutes, precipue abstinencia, paciencia, humilitas, obediencia etc. | Alius liber de verbis seniorum et sanctorum patrum, quem librum quoad primam eius partem transtulit de Greco in Latinum | Pelagius, diaconus Romane ecclesie, ultimam vero partem Johannes subdiaconus et continet in se XIX libros de diversis. | De s. Marina et de eius paciencia stupenda. | Vita s. Pelagie, quondam meretricis monstruose. | Vita s. Eufrosine virginis. | Vita s. Marie Egiptiace, quondam meretricis. | Vita b. Abrahe monachi. | Institucio b. Effrem diaconi. Ammonicio eiusdem. Liber 2. eiusdem de iudicio Dei et de resurrectione et | de mundicia anime. | Alia ammonicio eius. Idem de penitencia. Alia eius exhortacio. | Sermo b. Augustini de defunctis. | Ammonicio eiusdem ad monachos. | Decem omelie b. Cesarii episcopi ad monachos. | Vita b. Ethmundi, episcopi Cantuariensis. Eciam habetur C. 1 brevius. Item in speculo historiali in ultimo libro, scilicet 32. | Tractatus b. Johannis Crisostomi de eo, quod nemo leditur nisi a semetipso, H. 4, 5. |

15. Declaraciones super vitas patrum et collaciones, facte per fratrem Johannem Indaginis. |

16primo. Excerpta aliqua de malogranato et ex horo⟨lo⟩gio sapiencie. | Declaracio canonis misse. Bis habetur. | Exposicio tocius misse per Innocencium papam. ‖

*f. 103*R.* 16². Collecta ex diversis auctoribus, videlicet quomodo se habendum sit in negligenciis et defectibus, qui | accidunt in missis, vel ad cavendum tales. | Sermo b. Bernhardi de sacramento altaris. | Bulle due de institucione festi eukaristie Eugenii et Bonifacii. | De concepcione beate Marie decretum Basiliense. | Collacio in die omnium sanctorum. | De signis predestinacionis ex malogranato etc. | Misticacio pulcra, quare forma galli ponitur super ecclesias. | Collacio pulcra et utilis in purificacione Marie doctoris Jacobi Carthusiensis. | Tractatus de 7 viciis
*f. 103*V.* capitalibus carnalibus et spiritualibus, incipit 'In nomine Domini'. ‖ Formula perfectionis, incipit 'Ut igitur homo'. | Libellus de laudibus solitarie vite, quem quidam asscribunt b. Gregorio, | alii Petro Damiano, et incipit 'Sed inter hec libet'. | Metra pulchra de laude celle Carthusiensis. | De scola celestis exercicii, incipit 'Quicunque es, qui cupis'. | Tractatulus doctoris Jacobi de commendacione, excellencia et approbacione ordinis Carthusiensium, et incipit 'Ut verbis propheticis'. ‖

f. 103R. 17. Prima pars malogranati. | Lilium virginitatis. | Floretus; libellus

---

2 *links am Rande*: Vide eciam in Theutonico | Q. 5. | 9 *es folgen 6 Zeilen mit den Titeln der 19 Bücher.* 18 brevius — 32 *roter Nachtrag.* 22 primo *Nachtrag.*

est metricus continens sex capitula, in quibus breviter pulchre | doctrine ex diversis auctoribus quasi | flores collecte | sunt, | capitulum | primum est de fide katholica, | 2. de preceptis, | 3. de viciis et peccatis, | 4. de sacramentis ecclesie, | 5. de virtutibus moralibus, | 6. de penis et gaudiis post mortem. ‖

Nota frater: | Malogranatum summa quedam est sive liber valde mo- *f. 103V.* ralis et sic intitulatur | per methafforam, | videlicet Malogranatum. Nam sicut in | malogranato sunt multa grana per diversas cellulas inclusa, sic in ista summa continentur multe auctoritates doctorum diversorum | per multiformes clausulas coadunate in unum, que tractant de materiis multum utilibus et ad salutem anime pertinentibus. | Et continet tres partes principales secundum triplicem statum hominum, qui tendunt ad perfectionem vite et virtutum, scilicet incipiencium, | proficiencium et perfectorum, et ex eadem presenti summa quilibet, eciam simpliciores et rudes in litteratura et minus intelligentes, si tamen | studiosi fuerint, quasi per compendium et brevitatem poterunt haurire doctrinam sufficientem pro vite sue perfectione morali | absque necessitate divertendi se ad revoluciones multorum voluminum. Sic enim quasi nucleus ex scriptis sanctorum doctorum, hic or- | dinate et succinctim recollectus est maxime ex moralibus b. Gregorii, ut cuiquam docto et indocto pro morum directione sufficiat, | nisi quempiam magis curiosa instabilitas diversa legendi quam studiosa intencio per compendium ad perfectionem et apicem | virtutum perveniendum stulte trahat. |

17. Prima pars malogranati, tractat de statu incipiencium. | — — —. |

18. Secunda pars malogranati, tractat de his que pertinent ad statum proficiencium in vita morali, religiosa et christiana. | — — — |

19. Tercia pars malogranati, tractat de his, que pertinent ad statum perfectorum in vita morali, religiosa et Christiana. | — — —. ‖

20. Questiones et tractatus ad religiosos. | Questiones et dubia *f. 104R.* pro religiosis utilia, doctoris Jacobi. | Epistola beati Bernhardi de contemptu mundi ad abbatem Cluniacensem. | Doctoris Jacobi Carthusiensis: De temptacionibus et consolacionibus religiosorum. | Planctus et consilium peccatoris. | Oculus religiosorum. | Formula reformandi religiones collapsas. | Epistola Heinrici de Hassia ad quendam religiosum in Ebirbach, ubi pulcre peroratur de contemptu mundialium vanitatum et amore celestium. | Tractatus de bona voluntate. Hic agitur precipue de passionibus anime et de progressu eorum, de consensu in eis etc. | De perfectione religiosorum, ubi agitur de tendencia habenda ad perfectionem, de modis veniendi ad eam, de impedimentis etc. | De arte curandi vicia. | De profectu spiri-

---

2 *Hinter* sunt *gestrichen* et continet. 23 *es folgen 14 Zeilen mit Inhaltsangaben.* 25 *es folgen 17 Zeilen mit Inhaltsangaben.* 27 *es folgen 14 Zeilen mit Inhaltsangaben.* 28 doctoris Jacobi *links am Rande.* 30 Doctoris Jacobi Carth. *links am Rande, auf* 30 ff. u. 36 ff. *bezogen.* 36 f. *Dazu links am Rande:* Lege diligenter hos tractatus | et invenies in brevi | magnum profectum. |

tuali. Hic agitur eciam de instinctibus, de causa laxacionis religiosorum. | Questiones primi tractatus: | An volenti ingredi religionem expediat aut necesse sit magnam deliberacionem super hoc cum amicis et prudentibus habere. | Utrum religiosi teneantur semper tolerare aut meritorium sit eis, quod a secularibus impugnantur, aut an aliquando sine peccato possint et teneantur resistere suis oblatrantibus. | Utrum utile sit et meritorium alicui, ut inducat aliquos et precipue peccatores de seculo venientes, ut intrent religionem. | Utrum quis parentum cura dimissa possit preter eorum voluntatem ingredi religionem. | Utrum status episcoporum perfectior sit statu religiosorum. | Utrum religioso liceat aut expediat turbis secularium se ingerendo pretextu communis utilitatis publicum predicacionis aut alterius dignitatis officium assumere. | Utrum ecclesia in aliquo possit errare. | Utrum multiplicitas in rebus creatis et in religionibus ad Dei honorem et ad utilitatem ecclesie pertineat. | Utrum perversi religiosi inter bonos conversantes semper sint de monasteriis expellendi. | Utrum religiosus aliquod enorme peccatum committens gravius peccet quam secularis eodem genere peccati. | Utrum indulgencie a Romanis pontificibus et aliis racionabiliter sint institute et licite concesse. | Utrum inter religiones hec sit perfectior, que minus habet de possessionibus in communi. | Utrum vita religiosorum in solitudine vivencium perfectior sit quam vita illorum, qui in communi vivunt. | Unde habeat actio aliqua, quod sit bona. | Utrum aliquis in vita hac possit esse perfectus. | Utrum esus carnium in religioso sano secundum regulam sancti Benedicti in aliquo casu possit esse peccatum mortale. | Utrum in decem preceptis et in voto continencie per aliquem purum hominem possit fieri dispensacio. | Utrum obediencia inter virtutes morales et inter tria vota substancialia sit principalissima, ibi nota de contemptu. | Utrum scandalum semper sit peccatum. | Utrum religiosi ad omnia consilia sint obligati et an prius debeant esse exercitati in preceptis. | Utrum vicia castitati opposita cuilibet homini sint dampnabilia. | Utrum devocio procedat ex meditacione et contemplacione. | Utrum detrahens et detrahentem audiens et susurrans et suspiciosus culpam mortalem incurrat. | Utrum secularibus sive religiosis expediat crebrius aut rarius ad sacramentum eukaristie accedere. | De temptacionibus et consolacionibus religiosorum tractatus hec pertractat: | De desercione dulcis patrie. | De dignitatibus et gloria seculari amissa. | De parentibus et amicis amissis. | De diviciis dimissis. | De severitate prelatorum. | De regule et statutorum austeritate. | De passionum impetuositate. | De convivencium imperfectione. | De curarum secularium implicacione. | De mentis ariditate. | De personarum accepcione et inequalitate. | De artitudine professionis et cur non in seculo fructificavit. | Cur non in seculo alios lucrifecit. | De evasione ignis purgatorii. | De penis infernalibus. | De gloria sanctorum eterna. |

Planctus peccatoris. Hic praxis quedam saluberrima et exercicium optimum et valde optimum in pulcro stilo depingitur, quid agat peccator, qui | tempus

sibi indultum pro profectu et penitencia agenda in multis peccatis sine fructu expendit. Unde et cohsciencia propria ipsum stimulat et inquietat. | Hic enim describuntur pulcre et profunde meditaciones ex sacra scriptura, quibus peccator se ipsum in sanctam et fructuosam amaritudinem anime inducat | et qualibet eciam corpora, libet exerciciis se occupet. Ponitur hic optimum consilium, cui omnes peccatores debent acquiescere, sumptum de sancto David penitente. | Et eciam describitur hic, quid necessarium sit volenti conversar in religione et cupienti pro peccatis preteritis satisfacere et futura precavere. | Oculus religiosorum tractat de viciis, quibus religiosi magis inpugnari solent a dyabolo, ut eos a proposite religionis fervore retrahat, | quos in gravioribus viciis propter materias subtractas involvere non potest. Sunt autem hec inter cetera precipua: | Tumor estimate sanctitatis, | apparens splendor singularis sapiencie, | vilipensio et contemptus aliorum, | iudicium temerarium suspicio, | curiositatis vicium, | iactancia, | detractio, | inanis gloria, | discordia, | contencio, | inobediencia, | ipocrisis, | pertinacia, | invidia, | consuetudinaria operacio, | irreverencia sacramenti altaris, | effrenata voluntas, | superficialis consessio, | cor seculare, | incorrigibilitas, | incompassibilitas, | irreconciliabilitas, | murmuracio, | singularitas, | carnis inpugnacio, | ambicio honoris, | apostasia mentalis. | Hec pertractantur in isto oculo religiosorum. ‖

21. Tractatus de virtutibus religiosorum. | Liber Petri humilis *f. 104 v.* monachi, alias sic: Petrus Damianus, et tractat de moribus et vita monachorum per 32 capitula, in quibus | inter cetera agitur primo | de contemptu mundi; | de avaricia et de vicio proprietatis; | de veris diviciis monachi; | de discursu monachorum per seculum et dampno ex hoc; | de preciosis vestibus monachorum et eciam vilibus; | quod evagacio multis fuit causa pereundi; | sicut divina disposicio bonis spirituale ocium tribuit, sic et pravos diffundi in exteriora permittit; | cellam facit dulcem consuetudo et evagacio horribilem; | predicacio hoc tempore non est tantum fructuosa sicut olim; | ut monachus se a mundo cohibeat et suis oculis semper anteponat Dei iudicium; | subiungitur ibidem alius liber eiusdem Petri, in quo recollecte sunt optime epistole eius ad diversas personas et multa varia exempla interponuntur; | sermo ibidem eiusdem de virginibus capitulo 17; | de recepcione elemosinarum cum affectu cupiditatis capitulo 19; | meditacio mortis et extremi iudicii; | sentencie scripturarum de die iudicii; | de disciplinis virgarum, patet ibidem exemplum s. Dominici et ceterorum, et quomodo sub parvo tempore multa psalteria legerint se intermisse vapulando; | de incontinencia episcoporum epistola ad Nicolaum papam; | de zelo bono. Et cetera plura ibi ponuntur, que hic non signantur. | De virtutibus religiosorum tractatus per modum dyalogi, communis ars acquirendi virtutes. |

---

2 f. *am Rande:* ecce, frater. 21—38 *dazu links am Rande Klammer und* Petrus | Damianus. | 27 *links am Rande:* A. 38. 40 communis — virtutis *Randzusatz.*

De fine religionis et per que ad talem finem perveniatur. | De anima et potenciis eius et passionibus, scilicet amore, delectacione, tristicia, spe, dolore, ira, odio etc. | De virtutibus theologicis. | De caritate et dilectione. | De spe et fide. | De 4 virtutibus cardinalibus et de partibus sive virtutibus eis annexis. | De modo acquirendi virtutes et quomodo corrumpuntur. | De oracione. | De humilitate. | Paciencia, mansuetudine. | De obediencia, de castitate, paupertate. In his [eciam] agitur eciam quandoque de viciis oppositis. | De consciencia et sinderisi. | De gracia. | De beatitudinibus etc. | Heinricus de Hassia de discrecione spirituum et ponuntur ibi X spiritus seu impulsus quibus immediacius agitatur et impellitur | homo, et incipit tractatus 'Sicut in philosophia motus et operaciones'. | Tractatus dulcis super prosa sive sequencia de assumpcione Marie 'Congaudent'. | Tractatus de vicio simonie doctoris Jacobi Carthusiensis. |

22. Summa viciorum et virtutum. Hanc volunt aliqui, quod Wilhelmus Parisiensis comportavit, sed auctor librorum | de 7 donis spiritus sancti in primo folio dicit, quod fuerit frater Gwilhelmus de Paraldo de ordine predicatorum, et eosdem | suos libros collegit ex presenti summa, ut ibidem fatetur. | Summa viciorum agit de 7 viciis capitalibus cum suis filiabus et speciebus hoc ordine, scilicet de gula, | luxuria, | avaricia, | accidia, | superbia, | invidia, | ira. | Summa virtutum agit et pertractat ali- *04 v.* quid in communi de virtute, secundo prosequitur de tribus virtutibus theologicis: | de fide; | de spe; | de caritate; | tercio de quatuor virtutibus cardinalibus: de | prudencia, | temperancia, | fortitudine, | iusticia; | quarto de donis; quinto de beatitudinibus. | Dieta salutis. Hic premittitur tabula, in qua materia istius libri ducitur in formam pro sermonibus dominicalibus et eciam de sanctis in communi; | deinde liber dividitur in capitula, et primo agitur de | peccato et vicio in communi, | de penitencia, | de X preceptis, | de consiliis evangelicis, | de virtutibus theologicis et cardinalibus, | de donis spiritus sancti, | de beatitudinibus, | de fructibus spiritus, | de extremo iudicio, | de penis inferni et gloria celesti. ‖

f. 105R. 23. Summa viciorum et virtutum in papiro. | Super X preceptis tractatus Heinrici de Frymaria, et exponitur quodlibet preceptum tripliciter, H. 28, H. 29. | Tabula super eodem tractatu ad inveniendum cicius quod queritur. | Tabula secundum ordinem alphabeti super summam viciorum. | Tabula similis, sed brevis super summam virtutum. |

24. Summa viciorum integra et in pergameno. |

25. Summa viciorum abbreviata. |

26. Summa virtutum cum tabula. | Excerpta de libris confessionum Augustini. | Oracio quedam de b. Augustino. | Quedam puncta ex di-

---

S. 386 Z. 39 — 387 Z. 9 *zu den Titeln* De virtutibus — De beatitudinibus *links am Rande:* Fratris Jacobi | Carthusiensis doctoris. | 13 doctoris Jac. Carth. *Zusatz.* 24 *links am Rande:* Alias Via salutis, *darunter rot:* H. 27, | 28. |

versis collecta. | Ex evangelio s. Johannis ante diem pasche. | Aliquid pro consecracione ecclesie vel altaris. |

27. Dieta salutis, vide H. 22 de materia eius, H. 38. |

28. Super X precepta Heinricus de Frimaria. Eciam H. 23, H. 29. | Hugo de S. Victore super regulam b. Augustini cum textu regule. | Exposicio misse bona. | Septem optima exercicia, que disponunt ad 7 dona spiritus sancti. | Septem gradus oracionis, que devotam animam in sublime extollunt, et inscribitur fratri David. Eciam supra habetur D. 20, sed multo prolixius. | Exposicio simboli per Albertum. | Sacramentale declarans efficaciam sacramentorum. | Septem utilitates cantus vocalis. |

29. Super X precepta Heinricus de Frimaria, H. 23, H. 28, E. 30. | Exposicio bona dominice oracionis, similiter super Ave Maria secundum sensum literalem et misticum, et videtur Henrici de Frimaria. | Tractatus beati Thome de oracionibus fidei ad cantorem Antiochenum. | Aliqua pulcra capitula de s. trinitate et de verbo patris, sumpta ex libro b. Thome de fide, spe et caritate. | Historia de generacione Adam et Eve, succincte valde deducta usque ad David et Salomonem. | Historie Anne et Joachim parentum beate virginis Marie et de presentacione beate virginis in templum. | De b. Mathia apostolo. | Oraciones de sacra eukaristia. | Liber Methodii martiris, episcopi Parisiensis, quem transtulit de Hebreo, de principio mundi et de regnis terre et de fine seculi. | Sermones de nativitate Domini et de s. Paulo apostolo. | Casus episcopales. | Confessionale. | Exposicio misse brevis, et videtur extracta de exposicione Alberti. |

30. Preceptorium Nicolai Dinckelspuel, in quo agitur de caritate Dei et proximi. | De penitencia tractatus bonus, et eciam videtur esse eiusdem. | De adventu Domini usque ad epiphaniam tractatus cum multis et pulcris questionibus, et videtur eiusdem Nicolai esse. | De sacramento altaris tractatus bonus. | De octo beatitudinibus. | De dedicacione sermo bonus et longus. | Articuli hereticorum in Sundershusen cum examinacione eorundem et aliquorum hereticorum. Vide eciam infra O. 10. | Tractatus quadragesimalis, bonus et magistralis semper, sepius hoc thema 'Convertimini ad me', quod in multis locis scripture ponitur, licet cum alia | et alia | addicione. | Historia trium regum abbreviata. |

31. Frater Johannes Nider de X preceptis. Hic multa puncta theologicalia interseruntur et materia multum prolongatur | — ibi in fine habentur pulcra de gaudiis celorum — | et habet tabulam. | Sex sermones magistrales de beata virgine super antiphona 'Salve, regina misericordie'. | Con-

---

3 *über* Dieta *nachgetragen:* Via. 3 H. 38 *rot nachgetragen.* 8 f. Eciam — prolixus *Nachtrag.* 13 f. *rechts am Rande rot* Thomas, *darunter schwarz* De sancta trinitate. 20 quem transtulit] *darüber rot nachgetragen* Ecce, non composuit *mit einer Hand.* 27 et — esse *auch auf* 27 f. — de beat. *bezogen.* 30 vide — O. 10 *Nachtrag.* 35 f. ibi — celorum *roter interlinearer Nachtrag.*

fessionale sive directorium confitendi domini Anthonii de Butrio. | Tractatus valde bonus de erronea et scrupulosa consciencia Johannis Nider, et habet tres partes; | prima pars est de consciencia devota, prout consciencia sumitur pro spe bona, quam quis habet de Dei amicicia; | secunda est de consciencia recta et erronea magis proprie dicta, prout sumitur pro actu assensus vel credulitatis; | tercia est de consciencia, prout in aliquo trepidat, que est consciencia scrupulosa, que suspicionem vel dubium vel timorem habet seu | vacillacionem de re agibili vel credibili. Hec tercia pars est multum doctrinalis, ubi et alique consideraciones Johannis Gerson ponuntur | valde utiles. | Manuale confessorum eiusdem Johannis Nider, et est tractatus valde bonus de confessione audienda et habet tres | partes: prima de necessariis ante confessionem; secunda de necessariis que comitantur; tercia
f. 105 V. de his que secuntur confessionem. || Brevis tractatus de instinctibus ipsius Niders, et incipit 'Nota, quod quadruplex est instinctus'. | Tractatus de 7 viciis capitalibus et modis, quibus diligenter inspectis confessuri se poterunt iuvare, ut facilius valeant peccata sua cognoscere et suis confessoribus salubriter reserare, et videtur | eciam esse prefati Johannis Nider. |

32. Nider de erronea et scrupulosa consciencia, vide supra H. 31. | De abstinencia esus carnium tractatus eiusdem Johannis Nider. | Questiones multe et bone Heinrici de Gandavo et Heinrici de Hassia in scripto circa librum sentenciarum presertim circa 3. et 4. videlicet, quod duo requiruntur ad placendum Deo de attricione et contricione, quo differunt, de censuris ecclesiasticis, | an voluntas possit velle contra iudicium racionis etc., an aliqua venialia possint mortali adequari, differencia inter mortale et veniale, | de gracia multa pulcra puncta et quomodo quis eam habens, quem mereat in ea an continue, de actu mortali etc. plura. | De approbacione ordinis Carthusiensium, per fratrem Jacobum doctorem comportata, et statutorum eius per sedem apostolicam. | De incorporacione ecclesiarum parrochialium, an congruat Carthusiensibus. | De confessionibus tractatus. | Exhortacio beati Bernhardi ad iuvenem monachum. | Sermo de solucionibus debitorum. | De cognicione et expulsione demonum doctoris Jacobi. | De sanctificacione sabbati circa molendina. | De inchoacione festorum et de viatoribus et vectoribus. | Collaciones capitulares secundum morem Carthusiensium fratris Jacobi sacre scripture professoris. Collacio in actu visitacionis. | Collaciones due in wlgari, scilicet de purificacione beate virginis et in die palmarum. | De cruoribus diversis locis repertis et Christi post resurrectionem. | De cruore et ritu in Welsenak. | Questio an bona temporalia monachi presertim strictiorem ordinem profitentis sequantur personam an non. |

---

1 *rechts am Rande nachgetragen Hand mit* Nota *und* Confessionale. | Vide consimile in summa | Angelica, A. 27. | 26—38 *links am Rande* fratris Jacobi doctoris Carthusiensis *nachgetragen.* 31 doctoris Jacobi *durch Klammer auch auf die beiden folgenden Titel bezogen.* 33 *rechts nachgetragen:* Alias collaciones eiusdem domini Jacobi factas Cracovie vide O. 110.

33. Lumen anime; docet pulcras moralitates ex similitudinibus, proprietatibus et exemplis rerum materialium, naturalium et corporalium, et multum confert predicatoribus wlgarium. | Dictionarius valde utilem continens materiam predicandi quoad moralia et eciam contemplabilia etc. procedens per ordinem | alphabeti, ita quod quis de terminis, qui inibi secundum ordinem alphabeti reperiuntur, poterit habere materiam ex sacra scriptura et ex naturalibus, | sed, heu, hic liber in isto volumine deficit in principio et in fine, quia in principio non habetur · A · B · C · et in fine pars deficit de V. deinceps. |

34. Universum morale Wilhelmi Parisiensis episcopi. Ipse inter cetera eius opuscula fere omnia mellea ac | melliflua, | que quam plurima egregie compilavit, quoddam pre ceteris nobilibus et universalibus conscripsit, quod communiter dicitur | Universum Wilhelmi, et scinditur in tres partes. Prima pars tocius summe agit de substanciis spiritualibus, ut de Deo et | angelis; 2. pars de substanciis corporalibus, ut de celo et terra et que in eis continentur; tercia pars est moralis, de qua est | titulus hic positus, et ipsa tercia pars subdividitur in tres partes. In prima parte agitur de virtutibus et moribus, in 2. | de viciis et peccatis, in tercia de meritis et retribucionibus — — | —. ||

35. Egidius de regimine principum. Hic Egidius fuit Romanus ordinis fratrum heremitarum beati Augustini. | Continet hic liber tres partes principales sive tres parciales libros, in quibus tractatur quasi de tota philosophia morali. | Ethica: | Primus liber | habet quatuor | partes, in quibus agitur de regimine | sui ipsius. | Prima pars tractat, in quo ponenda est felicitas, per 13 capitula; | secunda, quas virtutes reges et principes debent habere; | tercia, quas passiones et animi motus principes debent sequi; | quarta, quos mores reges et principes debent ymitari. | Yconomica: Secundus habet tres partes | et agit de regimine | domus. | Prima pars tractat, quomodo principes regere debent suas coniuges; | secunda, quomodo regere debent filios suos; | tercia, quomodo regendi sunt ministri, familia etc. | Politica: | Tercius habet 3 partes, et est | de regimine civitatis et | regni. | Prima pars ostendit, quid antiqui philosophi circa tale regimen statuerint; | secunda, quomodo civitas aut regnum regendum sit tempore pacis; | tercia, quomodo civitas aut regnum regi debeat tempore belli. | Arbor de virtutibus et de viciis superabundancie et defectus, sicut tractatur de eis ab Aristotile in libro ethicorum et secundum nomina eorum, qui ibidem ponuntur. | *f. 106R.*

36. Manipulus florum, et concordat et conformatur multum tam in *f. 105V.*

---

10 *voraus geht die Beschreibung des auf den 36. Platze verwiesenen Manipulus florum.* 19 *es folgen noch 13 Zeilen mit Inhaltsangaben.* 38 ff. *ursprünglich als H. 34; fol. 106R:* 36. Manipulus florum, de hoc vide supra H. 33, ubi per errorem anticipacio facta est et hic poni deberet.

materia quam in forma procedendi cum libro, qui intitulatur | Pharetra, quamvis in pharetra materia multo plus protendatur. Continentur autem hic diverse auctoritates precipue sanctorum | doctorum et eciam quorundam aliorum auctorum, qui enumerantur ibidem in V. folio, collecte breviter ex diversis libris secundum ordinem alphabeti | more concordanciarum, ut sic facilius reperiantur, quare et hic libellus dicitur Manipulus florum, quasi ex diversis spicis auctoritatum | in unum collectus, in quo ad manum et in promptu sunt, que per multa volumina transcurrendo quis habere vix posset. Signantur | hic dictiones notabiliores et magis communes, que occurrunt in lectionibus et sermonibus et cum quibus poterit se homo in omni materia | iuvare secundum ordinem alphabeti per modum concordanciarum, et sic patet, quod multa sibi mutuo deserviunt, presens liber et pharetra | secundum materias et formam procedendi. | Tabula, in qua omnes dictiones continentur, de quibus ibidem agitur. | Signatura quedam librorum originalium doctorum, quantum ad inicium et finem, ut quis in allegando eosdem certificetur et, si occurrerint, | eos possit cognoscere. | Aliquid breviter et compendiose de coloribus rethoricalibus. | Alique quaternitates, et scribuntur auctoritates Senece. |

f. 106R. 37. Pharetra, in qua flores multorum generalium conciliorum, sanctorum doctorum philosophancium et ceterorum sapi- | entum ad modum quarundam concordanciarum ad omne fere negocium, sive in disputando, | sive in devocionando vel epistolas dictando, sermonizando, collaciones conficiendo sive alias colloquendo quasi | iacula ad varium usum accomoda in materiali pharetra varii fortes multi et fortes promptissime et faci- | lime inveniuntur et reponuntur, et velut adeps, qui ex multis est sanctis animalibus extractus doctrinalis copia mentem impinguat et ad queque summarie famulatur. Et habet 36 quinternos, emptos pro 7 florenis preter ligaturam. | Et est conformitas huius libri in materia et forma cum libro, qui dicitur Manipulus florum, nisi quod lacius agitur. |

38. Formulare vite compendiosum. | Tractatus Francisci curialis et bonus de 7 peccatis capitalibus, de filiabus, speciebus et remediis eorum. | De puritate consciencie et mundicia cordis, et est confessionale Mathei de Cracovia, episcopi Wormacensis, doctoris Pragensis, F. 13, F. 51. | Sermo longus vel pocius tractatus de focaristis et incontinentibus clericis magistri Gerhardi de Davantria, quem predicavit communi clero | ecclesie Traiectensis, ubi valde invehit contra incontinenciam concubinariorum. | Summa Raymundi, A. 7, A. 8, F. 37. | Summa Alani, ubi hec declarantur — vide supra A. 14 — | quid sit predicacio et qualia verba proponantur et quo-

---

1 ff. *rechts am Rande nachgetragen:* Nota, quod, que hic continentur, | longe brevius habentur eciam | alibi collecta, et primo in libello | qui dicitur Scintille scripturarum, | et ponitur sub littera L. 25 | , item L. 11. | 37 *am linken Rande nachgetragen:* Eciam habetur H. 65, | item H. 112 in | correcta littera.

modo fiat, | de contemptu mundi et sui ipsius, | informacio | ad fugam gule, luxurie, avaricie, accidie, ire, invidie, superbie, | ad contemptum mundani timoris, | ad appetitum superni timoris, | ad spem celestium, | ad luctum spiritualem, | ad spirituale gaudium, | ad pacienciam, | ad obedienciam, | informacio ad | perseveranciam, | misericordiam, | iusticiam, | caritatem, | diligendum proximum, | informacio et exhor- | tacio pulcra ad | pacem, | prudenciam, | fortitudinem, | temperanciam et modestiam, | linguam refrenandam, | oracionem et compunctionem et contricionem, | penitenciam et confessionem, | vigilandum, legendum, hospitalem esse, | quorum debet esse predicacio et quibus proponenda, | milites et causidicos et oratores, | principes, | claustrales, | sacerdotes, | coniugatos, viduas, | virgines. | Nota, prenotate informaciones et exhortaciones pulchre et efficaces sunt et quelibet earum plura assumit themata ad idem propositum com- | mendandum et concludendum, et eciam habentur in alio libro fratris nostri Bartholomei, ubi habentur diversi tractatus, H. 65. | Statuta provincialia domini Petri Archiepiscopi Maguntini, H. 22, H. 27. | Stella clericorum. | Vocabularius brevis theutonizatus, B. 34. ||

39. Summa moralis Petri Storch, Pragensis professoris sacre theologie, que summa colligit flores et auctoritates | ex libris moralibus Aristotilis, scilicet ethicorum, politicorum, rethoricorum, yconomicorum, topicorum, qui liber topicorum quoad aliquid | deservit philosophie morali, similiter colligit ex Boecio de consolacione philosophie. | Isti flores auctoritatum reducti sunt in hac summa studiosissime ad ordinem alphabeti, ita quod volens habere aliquam sentenciam | philosophi vel Boecii de aliquo vocabulo pro sermone vel collacione conficienda vel ad probandum aliquid vel diffiniendum etc. | poterit faciliter in hac summa id quod desiderat invenire secundum ordinem ipsius alphabeti, in qua eciam frequenter ipsa auctoritas | quesita exponitur et probatur et ad eundem terminum sive ad eandem sentenciam vel eciam ad aliam plures auctoritates | in eodem termino vel sub eodem adducuntur. ||

40. Moralitates Aristotilis abbreviate. | Auctoritates Aristotilis ex diversis libris punctatim collecte et quasi pro maiori parte omnes libri apud nos usitati habentur | hic in puncta reducti. | Auctoritates ex libro: | Poetrie Aristotilis, | de pomo et morte, epistolarum Senece ad Lucillum, | methaphisice, N. 8, N. 9, phisicorum, | ethicorum, | questiones ethicorum, eciam N. 9 |, yconomicorum. | Meliora puncta et notabilia libri | yconomicorum, | de bona fortuna Aristotilis, | politicorum. | Liber de regimine principum seu secretum secretorum Aristotilis. | Epistola Aristotilis ad Alexandrum. | *f. 106V.*

---

9 *zu* legendum *nachgetragen eine Hand mit der Bemerkung:* Ecce, frater. 22 f. *am rechten Rande nachgetragen:* De his autoritatibus | summatim collectis ex libris | Aristotelis, Boecii et ceterorum vide eciam N, | N, H, H. | 33 *links am Rande nachgetragen:* Vide H. 39. 35 f., S. 393 Z. 2 (H. 38 *rot*) *Signaturen nachgetragen.*

Primus liber tripartiti moralium. | Tractatus de mensuracione rerum, | de nature mirabilibus. | Metra biblie. | Noticia generalis biblie, H. 38. |

41. Textus ethicorum Aristotilis habens X parciales libros. | Liber de celo et mundo, in 4 parciales divisus, et est nova translacio. | Liber de generacione et corrupcione. | Liber de anima in 3 divisus. | Exercicium sive disputatum bonum circa libros de anima. | Disputatum circa tres primos ethicorum. | Aliqua puncta circa V. ethicorum Herbordi. | Nota, post textum ethicorum habetur quedam figura utilis pro noticia virium anime et virtutum et habituum intellectus et voluntatis. |

42. Questiones circa omnes libros ethicorum ipsius Biridani Parisiensis. |

43. Albertus Magnus super textum ethicorum, et nota, quod in isto commento, ut hic ponitur, ordo librorum ethicorum Aristotilis non habetur, | sed quidam frater ordinis s. Francisci pro quibusdam commoditatibus redegit scripta Alberti ad aliquos codices, puta quinque, et in | quibusdam huiusmodi scriptis procedit per ordinem alphabeti, in quibusdam non, sed qui voluerit habere ordinem librorum ethicorum, videat registrum | sive tabulam in fine, in qua signantur capitula ipsius textus, quamvis non possit ex eis haberi totum scriptum ipsius Alberti. | Inicia et fines librorum originalium doctorum, C. 51, C. 75. | Obiurgacio sive invectio magistralis contra rectores ecclesie, sed nescitur nomen auctoris. | Notabilis et prolixa epistola et valde doctrinalis scripta ad quendam heresiarcham Bohemitice perfidie. | Ibidem subnectuntur pulcre soluciones contra obiecta eorundem hereticorum. |

44primo. Innocencius de vilitate condicionis humane sive de miseria hominis. Hic Innocencius papa tercius prius | dictus est Lotharius, existens dyaconus cardinalis tituli sanctorum Georgii et Vaschi. Pulchrum carmen metricum, ex quo peccatores et peccatrices presertim mundiales, qui in gravibus sceleribus implicati sunt, possunt | haurire spem venie per penitenciam. Narratur enim ibi de Taide, que Tays meretrix fuit in puellari sua etate pulcherrima, et | propter eam interfectiones hominum multe facte fuerant. De tali, inquam, narratur, quomodo per sanctos Paffnucium et Anthonium salutem eternam meruit invenire. | Bona puncta et notabilia de die iudicii, de caritate, de detractione etc. | Compilacio de modo audiendi confessiones, et est notabilis et brevis summa, in qua multa tractantur utilia non solum pro | confessione et pro noticia peccatorum, sed eciam pro aliis materiis. | De octo viciis capitalibus pulcra, et est in forma, sicut habetur in institutis patrum per beatum Cassianum. | De oracione dominica. | De misteriis s. crucis pulcra. | Sermones de penitencia, | de misericordia, | in quadragesima, | in dedicacione, | de adventu Domini prolixus sermo et iterum. |

06 V.

---

27 Georgii et Vaschii *statt* Sergii et Bacchi. 34 f. *am linken Rande rot:* Confessiones audire.

44[2]. Memoriale fratris Johannis Hagen, in quo multorum librorum et auctorum exerpta sunt summarie. | Brevissima exposicio super Job et excerptum beati Gregorii ex moralibus. ||

45. Anshelmus de similitudinibus. Regula s. Benedicti. | Omelie 17 b. Augustini super apokalipsin Johannis. | Sermo beati Bernhardi de passione Domini. | Hugo de caritate. | Omelia Origenis super evangelio 'Maria stabat'. | Regula s. Benedicti. | Bernhardus de colloquio Symonis et Jhesu 'Ecce nos reliquimus'. |

46. Exposicio super regulam b. Benedicti per Stepphanum Parisien- *f. 107R.* sem. | Soliloquium de instructione anime per Adam monachum, habens duos libros, et est multum utile et consolatorium. |

47. Textus regule b. Augustini. | Registrum in libros b. Brigitte, et ibi in fine recollecta sunt ex eisdem libris quedam horribilia iudicia Dei. | Quedam notabilia puncta et auctoritates ex Seneca et b. Augustino super psalmis. | Quedam avisamenta et consilia in negociis ecclesie. | Sentimentum cuiusdam de valore et efficacia indulgenciarum ecclesie. | De concertacione cruoris in Welssenaco. | Quedam epistole Pii et Calisti paparum. | Quedam puncta de scismate. | Textus apokalipsis interlineariter glosatus. | Collectura abbatis Gulpen ordinis s. Benedicti in Nurnberga, et intitulatur Speculum capitulare et est tractum e Humperto super regulam Augustini. | Rethoricalia, quomodo orator et rethor per commutaciones et alios modos oracionem suam poterit exornare. | Alique epistole et oraciones rethoricales. | Contra continuos cultores patrie. | Excusatoria de tarda rescripcione. | Contra reprehensorem poetrie. | Reprehenditur quidam obscure scribens. | Pro electione marchionis. | Oracio ad collaudacionem peccatoris. | Contra delatores et detractores Leonardus. | Casparinus Bergamensis de perfecta eloquencia et ceteris rethoricalibus. | Sinonima Ciceronis ad Lucium Victurium. | Ad personas in dignitate constitutas epistole pro graciarum actione etc. | Primus Eneidum. | Varie epistole quorundam, quarum alique sunt Petri Blesensis. | Tabule pro partibus epistolarum et figure. | Tractatus de remediis contra pestilenciam. | Oraciones multe non rethorice, sed devote mentis ad Deum. | Phisologus glosatus. | Articuli magistri Heinrici de Oyta contra magistrum Albertum Ranconis filium positi. |

48. Humpertus super regulam b. Augustini. Textus regule Augustini hic continetur, licet interscalatim, cum exposicione facta per ipsum | Humpertum, qui fuit frater ordinis s. Dominici. Que quidem exposicio re vera religiosum volentem legere in ea edificat in multis, presertim | in his que pertinent ad profectum virtutum, et eciam continet plures doctrinas pro variis dubiis

---

1 ff. *nachgetragen; am linken Rande:* hic numerus | bis habetur. 4 ff. *vor* S. 393 Z. 25 f. *durch die Buchstaben B u. A und Veränderung der Signatur 44 zu 45 an seinen Platz verwiesen.* 10 *Dazu links am Rande:* Legat frater, qui | est temptatus et anxius.

removendis. Hic commen- | datur voluntaria paupertas. Declaratur, quomodo de communi sit distribuendum, et cetera multa habentur pro solacio religiosorum, que tediosum esset hic summari et annotari, sed cui placuerit, poterit videre summatim in titulis tocius voluminis, qui ibidem in ultimis foliis ponuntur. | Valet eciam notabiliter volenti predicare religiosis personis. |

49. Regule solitariorum. Hec regula prolixa multas et optimas doctrinas, exhortaciones et exempla ponit pro religiosis personis, | presertim degentibus in solitudine, et multas eiusdem solitudinis recommendaciones proponit. Que regula breviter de sanctarum floribus scripturarum | collecta est sanctorumque patrum exemplis hinc inde munita; quam congruit religioso sedula meditacione perlegere et per singula | verba discutere atque memorie commendare et divina auxiliante gracia iuxta vires adimplere. | Liber de spiritu et anima, et habet duas partes, scilicet primam et secundam, quamvis 2. raro habeatur, et multum valet pro theologia mistica — vide laudem huius libelli infra folio 160 —. Eciam supra D. 10, G. 29. | Extractum ex vitas patrum. | Sermo 'Ecce nos reliquimus omnia', et est quasi quidam tractatulus, | 'Populus quem non cog. servi. michi', | de humilitate, | 'Dilectione wlnerasti cor meum'. | Hugo de claustro anime spirituali. | Tituli aliquorum librorum b. Augustini. |

50. Franciscus Petrarcha de rota utriusque fortune duo libri: de remedio fortune prospere, | de remedio fortune adverse; | de laude vite solitarie duo libri. | Primi duo libri Francisci Petrarche, qui fuit poeta laureatus, continent brevissimas et precisas sententias, quibus quasi quibusdam | expeditis et continuis armis quis instructus contra omnes insultus et contra omnem repentinum impetum utriusque fortune, videlicet | omnis mali et omnis boni nocentis poterit remedium habere et se prompte tueri armis spiritualibus. Duplex enim nobis communiter | insurgit cum fortuna duellum, et cum blanditur et cum minatur et utraque solerter toleranda et quidem blandiens freno | indiget | et adversa solacio. Hic animi elacio reprimenda, illic refovenda ac sublevanda fatigacio. Pro hac varietate mode- | randa in istis libris ad manum habetur facilis recursus, ne totum armarium sive librariam evolvere sit necesse ad omnem | hostis suspicionem ac strepitum. Et primus quidem liber est de fortuna blanda, secundus de minace et ad-
f. 107v. versa. || Secundus liber est eiusdem Francisci, videlicet de laudibus et preconiis vite solitarie, et dividitur in duos libros. In primo commendat solitudinem per comparacionem | ad divites et per comparacionem ad occupatos et condiciones et fructus et accidencia, que ociosis et occupatis eveniunt, et ponit ibidem diversos | status secularium. In 2. libro facit hoc idem, scilicet commendans vitam solitariam per exempla veteris et novi testamenti ac eciam philosophorum et per aliqua genera | hominum, qui solitudines colunt etc. |

---

14 f. vide — 160 *rot.*

51. De remediis utriusque fortune, prospere scilicet et adverse. Hic liber est compilatus per quendam Carthusiensem, videlicet | Adrianum, sacre scripture professorem, et sunt duo libri parciales, et videntur excerpti de predicto libro Francisci. | Bulla retractacionum Pii pape quorundam ab ipso quondam scriptorum. | Epistola eiusdem Pii multum dulcis persuasoria et exhortatoria ad renunciandum curiis regum et principum. | Epistola eiusdem valde notabilis ad illustrem principem Turcorum. | Dyalogus eiusdem Pii pape contra Bohemos et Thaboritas super communione sacra corporis Christi. |

52. Liber Francisci Petrarche de remediis utriusque fortune, vide in proximo supra H. 50. | Communiloquium sive collectio Johannis Gallensis. Huius collectionis sunt 7 partes, et quelibet pars habet plures distinctiones et distinctiones capitula. | Et materia illius tocius libri valet ad multa, videlicet ad predicaciones sive sermones et collaciones conficiendas, ad exhortaciones, ad | consolandum, | ad corripiendum etc. Eciam habetur hic H. 53. |

53. Communiloquium fratris Johannis Golensis alias Gallensis de ordine s. Francisci, de hoc immediate hic supra H. 52, et concordat | cum sequenti hic immediate materia, videlicet valens ad exhortandum pro diverso statu hominum, nisi quod, sicut sequens materia magis | proprie deservit pro sermonibus et predicacione, sic hec appropriacius deservit pro collacionibus. | Hoc communiloquium eciam habetur L. 44 | cum tabulis in pressura, | et nominatur ibi Summa col- | lacionum. | Materia sermonum secundum diversos status, secundum varias personas, secundum multiplicem eventum, secundum certa festa et tempora et secundum condiciones | hominum dispares etc. Et sunt huiusmodi materie magistraliter collecte per predictum fratrem Johannem Golensem. | Sermo gloriosus et longus de assumpcione b. virginis Heinrici de Hassia. | Remedia contra dolorem dencium. | Devotus tractatus de corpore Christi, editus per reverendum patrem dominum Petrum, cardinalem Cameracensam, quondam studii Parisiensis cancellarium. | Devota oracio magistri Mathei de Cracovia de omni statu et miseria ecclesie. | Seneca de 4 virtutibus cardinalibus. | Addicio et recapitulacio eiusdem libelli. | Excerpta Senece de beneficiis, de legalibus institutis, de clemencia imperatorum. |

54. Prima pars tocius summe, que est de donis spiritus sancti septem. Dividitur enim opus illud in septem partes principales | secundum 7 dona spiritus sancti, et pertractando de illis donis sub eis colligitur pro dilatacione multa alia materia predicabilis et facilis | et fere se extendens quoad totum corpus sacre theologie cum exemplis copiosis et ex diversis collectis et cum auctoritatibus | et racionibus, et continet hec prima pars de tribus primis donis materias, scilicet de timore, pietate, sciencia. |

---

21 f. Hoc — collacionum *am linken Rande nachgetragen, bis* pressura *rot.* 34 *links am Rande nachgetragen:* Predicator huc recurrat, | vide O. 28.

55. Secunda pars est de quarta parte operis tocius. In qua tractatur de dono fortitudinis, et incidentaliter inseruntur multa, scilicet de | temptacionibus, cogitacionibus, de silencio et vicio lingue, de custodia V sensuum, de exemplo bono et malo, de consuetudine | bona et mala, de viciis capitalibus preterquam de superbia et gula, de quibus agitur in sequenti volumine. |

56. Tercia pars est de quinta parte tocius summe tractans de dono consilii, licet aliquid in principio agatur de fine quarte | partis, videlicet de superbia et de gula, et premittitur pro ista quinta parte quidam prologus per aliqua capitula. Habet autem ipsa quinta pars 4 titulos secundum quatuor virtutes cardinales, de quibus hic agitur et de annexis virtutibus, videlicet de | prudencia, temperancia, fortitudine et iusticia, sed 4. titulus et materia eius ex toto hic deficit, scilicet de iusticia. | Hic multa pulcra interseruntur de condicionibus prelatorum, de studiis malorum vitandis, de consideracione sui ipsius et dignitate anime, de | contemptu mundi, et ponuntur 19 cause, quare contempnendus est mundus, de disciplina in habitu, in gestu etc., de electione prelatorum, que consideranda | sunt in accepcione cure ecclesiastice sive animarum, de custodia bonorum ecclesie, de virginitate multa pulcra, de viduitate et castitate, | de clemencia, de paupertate voluntaria et de amore eius et de signis amoris illius, de paciencia etc. multa et optima. | Nota, sexta pars, que est de dono intellectus, et septima pars, que est de dono sapiencie, non habentur hic et videntur esse nobiliores partes. Dignentur, | quibus a Deo concessum fuerit laborare pro acquisicione earundem ad profectum animarum, quia revera in tota ista summa multa | utilia studiosissime sunt elaborata et comportata ex diversis, tamen fatetur auctor, quod multa recepit ex libro, qui dicitur De viciis et virtutibus. |

57. Quatuor libri de vita et virtutibus beate Marie Alberti. Sic scribitur, sed an Alberti sit, stilus et forma procedendi non videtur approbare. | In primo libro auctor prosequitur exposicionem et declaracionem evangelice historie, de condicione, conversacione et vita et virtutibus b. virginis | ab ipsius Domini nostri Jhesu Christi annunciacione et nativitate et conversacione et predicacione et passione usque ad mortem ipsius Jhesu Christi sequens | evangelicam historiam et ea, que ex ea trahi possunt, de virtutibus b. virginis ostensis in annunciacione in familiares et vicinos, quare | mulier est a filio appellata, de officiis matris circa filium, ut lactacio, cura, consolacio, compassio, allocucio etc., de mulieribus, que astiterunt iuxta crucem etc. | In 2. libro ponuntur illa, que ex auctoritatibus et dictis sanctorum habentur de virtutibus b. virginis circa ipsius vitam activam, videlicet ea que post mortem | Christi in resurrectione ipsius et apparicione per 40 dies et ascensione ad celos et sancti spiritus missione et apostolorum predicacione usque ad ipsorum | ad singulas provincias in sortem

---

27 *links am Rande rot nachgetragen*: Eciam habetur | H. 60. | 33 que ea que *Hs.*

predicacionis acceptas divisionem et usque ad ipsius b. virginis transitum de hoc mundo circa ipsam et | ab ipsa divinitus gesta sunt in vita, virtutibus, graciis et beneficiis ipsius. | Hic queritur, an Christus post resurrectionem primo apparuerit b. virgini; epistole mutue | b. virginis, s. Johannis evangeliste et b. Ignacii; de 12 tribulacionibus huius vite et de 12 beneficiis b. virginis contra istas. | In tercio libro agitur de illis, que habentur de virtutibus b. virginis et graciis circa ipsius vitam contemplativam. Ibi eciam in principio tractatur in genere de actibus et officiis contemplacionis, ‖ *f. 108R.* ut ex distinctione actuum et officiorum contemplacionis venire possimus ad distinctionem graduum contemplacionis et diversitatem modorum perfectionis singulorum graduum. | Secundo tractatur de distinctione et diversitate perfectionum, tercio de diversitate et distinctione contemplacionis et graduum et perfectionum ipsius. Ponuntur enim hic | octo gradus contemplacionis et duplex modus ipsius, triplex perfectio sanctorum in hac vita, triplex impedimentum contemplacionis. Quod b. virgo habuit omnes | virtutes et gracias sacramentales, omnes habuit virtutes theologicales et cardinales, differencia inter cogitaciones, meditaciones et contemplaciones, exposicio | cantici 'Magnificat' et eius divisio, sex species superbie, item sex humilitatis, an eius humilitas fuerit summa, multa puncta pulcra circa canticum b. virginis, | quomodo b. virgo viderit ierarchias angelorum, an anima in isto statu angelos et seipsam possit videre, octo modi visionis b.virginis, de etate | b.virginis in concepcione Christi et eius passione et quando ipsa obiit, de miraculis eius, an aliqua fecerit in ista sua vita etc. | In quarto libro agitur de his, que habentur de ipsius virginis transitu de hac vita et glorificacione in corpore et anima, de graciis specialibus sanctorum in sua | nativitate, de concepcione b. virginis, de sex graciis, que abilitant ad ulteriorem graciam, de excellencia fidei b. virginis et quod prescivit suum transitum | et obiit sine dolore, an simul in corpore et anima assumpta sit, differencia inter scire, credere, dubitare et negare, de regno et | throno, ad quem b. virgo assumpta est, de regali corona et veste eius, de peccati immunitate et peccandi difficultate et impossibilitate, | de introductione electorum in patriam, de divina amicicia et familiaritate etc. plura in isto parte ponuntur per modum recapitulacionis. | Concordancie minores ex biblia, et sunt 5 libri parciales, et valet materia volentibus predicare, collaciones comportare, alios exhor- | tare, aut corripere etc., et huic materie premittitur ibidem quoddam registrum. | Glosa Orosii super cantica canticorum, ubi communiter procedit per quadruplicem sensum. Eciam supra C. 46. |

58. Questiones de vita et virtutibus b. Marie Alberti. Hic rara materia movetur et queritur, cuius titulos quere in principio huius libri. | Materia quatuor librorum sentenciarum ad planiorem et faciliorem stilum reducta. |

---

37 eciam — 46 *Nachtrag.* 38 *dazu rechts am Rande nachgetragen:* Vide infra H. 60.

59. Philozophia b. Marie. Sic appellatur et hic plurime philozophicales sentencie Marie laudibus applicantur. | Non solum autem philozophicales sentencie, sed eciam plurima gloriosa ab electis Marie preconibus exarata in diversis locis laboriosissime | hic in unam compilacionem redacta sunt, in quibus talis est processus: Unicuique capitulorum quedam conclusio simplex kathegorica aut | plurimembris ypotetica laudem aliquam sacre virginis resonans premittitur, deinde terminus unus philosophicalis et de eodem sentencia | aliqua iuxta tradicionem philosophie secularis in exordiis capitulorum describitur, et sic per locum a simili, a visibilibus et sensilibus ad invisibilia | matris Dei methaforica manuductione procedendo conclusio proposita stabilitur. Consequenter per locum ab auctoritate nunc a | priori, nunc a posteriori peramplius solidatur. Dividitur autem totale opus, quod procedit per ordinem alphabeti, in 23 libros parciales | et singuli subdividuntur libri in aliquot capitula. Quibus, ut tactum est, conclusiones et termini philosophicales congruentes proposito | prelocantur. Deinde premissarum conclusionum instauraciones ac probaciones lucide subnectuntur et unicuique termino philosophicali interdum | unicum correspondet capitulum, aliquando vero plura. In hoc opere fidelis philosophus artis sue materias in semetipsis insulsas et | insipidas cum melliflua sacra pagina in edulio delicato confectas reperit. Hic predicator matris Domini obscuras veteris | testamenti figuras plane lucidatas et auctoritates sanctorum diversorum late dispersas in unum conglobatas aspicit. | Hic amator nostre virginis quam plurima devocionis excitativa patenter exarata legit nec laicalis persona fructu | suo fraudabitur, si diligenti pocietur interprete. Sed, heu, hoc opus in isto volumine incompletum est, sed tantum pertingit usque ad litteram l. | Glosa super cantica canticorum, et videtur Alberti, vide supra C. 45. | De claustro materiali (eciam L. 36), | de claustro anime spirituali (eciam habetur F. 4, H. 49) | Hugonis de S. Victore. | De X preceptis Heinrici de Frimaria. |

60. Mariale maius. Sic appellatur ad differenciam alterius libri, qui dicitur Mariale minus, et ambo sunt de laudibus b. virginis. | Hoc opus est multum subtiliter et magistraliter comportatum et memoria in eorum (?) valde promptificatur et intellectus faciliter apprehendit, continet autem 12 | libros parciales. In primo exponitur angelica salutatio — | — — | in 12., qualiter dicitur ortus conclusus. | Duplex autem principalis fructus ex inspectione presentis operis devoto lectori poterit provenire, perspicacior scilicet illuminacio intellectus | et vehemencior inflammacio affectus in cognicionem et dilectionem virginis gloriose, ut ad intellectum cognicio, ad

26 f. Vide — 45 *Nachtrag.* 27 eciam L. 36 *und* 28 eciam — 49 *rot; zu* 27 *am rechten Rande nachgetragen:* Ecce frater: Claustrum materiale Hugonis. In hoc libello legi possunt, que re vera deflenda sunt, scilicet de claustralibus | contra curiositatem et curialitatem. | De eodem et ad idem legatur Anselmus de | similitudinibus, H. 45. | 34 *4 Zeilen mit Inhaltsangabe der Teile 2—11 von uns fortgelassen.*

affectum dilectio inferatur. | Questiones de vita et virtutibus b. Marie, et dicitur alias Albertus de laudibus b. virginis, de hoc eciam supra H. 58. In hoc opere agitur | de missione dominice incarnacionis, | persone condicione quoad naturam, | persona trinitatis, | specie angeli nunciantis, | sexu, etate, veste, | tempore, loco, | desponsacione, | pulcritudine corporali Marie, | colore, | viro Josep, | David, | nobilitate, ingressu angeli, | salutacione, | plenitudine gracie, | contentis in plenitudine gracie, | sacramentis, | theologicis virtutibus | cardinalibus, | 7 donis, | aureolis, | fructibus, | sufficiencia graciarum, | graciis gratis datis, | graciis quoad generacionem, | conversacionem eius et mortem, | privilegiis eius, | communicacione passionis Christi, | gaudiis Marie, | ierarchiis celestibus, ad quas assumpta est, | benedictionibus Marie, | concepcione, | nomine Jhesus. |

61. Varii tractatuli spirituales et pro fide fratris Johannis | Indaginis. | De ornatu interiori. | De accessu ad novum hominem et progressu. | De gracia et libero arbitrio. | De caritate ex Bernhardo. | De meditacione devota et qualiter fiat. | De dilectione Dei et quomodo ab hominibus sit diligendus. || De mandatis superiorum et de moderacionibus eorum. | *f. 108*R.* Planctus super religiosos, scilicet male viventes. | De vita adolescentulorum, ut proficiant in melius. | De gradibus superbie et humilitatis pulcra et bona. | Brevis et sufficiens modus confitendi in omni statu hominum, F. 21, H. 74. | De doctrina ecclesie et quomodo sit infallibilis et certa. | De vita religiosa quomodo debeat esse et dirigi. | De vera penitencia acquirenda et custodienda. | De inquisicione summi boni, ut feliciter inveniatur. | De spiritu et corpore, quomodo serviant Deo. | De corrupcione hominis et gracia Dei, quomodo stant simul. | De natura et gracia, quomodo simul stant. | De perseverancia, quomodo sit tenenda, que seciam ola salvat. | Brevis exposicio super preces consuetas in ordine Carthusiensium. | De quatuor sensibus scripture sacre ibidem. | De prelaturis et dignitatibus et si liceat appetere illas. | De fraterna correctione, quomodo sit facienda. | De parvulis fidelium qui casu moriuntur ante baptismum, quid sit dicendum, H. 66, H. 73. | De iudice, quomodo non possit iudicare contra conscienciam. | Exposicio visionis Danielis septimo de 4 ventis et bestiis. | Utrum papa et eius legati suscipiendi sint, ut auctoritative in conciliis presideant. | Contra illos qui se ipsos vulnerant et contra flagellatores. | De vita spirituali et de multis questionibus bonis ibidem. | De audicione misse et tenendis capitulis sub missa etc. | De visione Tundali et de aliis visionibus, quomodo fiant. | De voto abstinendi a piscibus, a carnibus etc. | Ibidem si licitum sit religiosis concedere currus et huiusmodi ad bella. | Ibidem si licitum sit edificare altaria in ecclesia sine consensu plebani. | Ibidem si infirmus in quadragesima possit manducare car-

---

1 f. *dazu rechts am Rande rot nachgetragen* Eciam habetur H. 57. 13 *im 16. Jahrh.* 61 *gestrichen, dafür* modo 115. 16 f. *darunter* Cetera vide in cedula hic infixa. 17 ff. *zum ganzen Band Klammern mit der Autorangabe* Indaginis.

nes. | Excerptum epistole Rabi pro fide Christi. | Excerpta ex omeliis Cesarii ordinis Cisterciensium. | De appariciones mulieris defuncte et de prodigiis
f. 108 V.* variis. | Sermones quinque de dedicacione boni. || An sponsus ecclesie possit illi auferri, H. 95. | Qualiter se habeat homo tempore scismatis adherendo vel non. | De ortu et cognicione cogitacionum et affectionum cordis. | De futuris prodigiis et cognicione et causis eorum. | De peregrinis doctrinis cognoscendis et precavendis. | Planctus solitarii super variis peccatis hominum | et de insurgentibus variis modis contra sedem apostolicam. | De cruciata data contra hereticos anno 1467 et variis dubiis. | De cognicione futurorum et sompniorum etc. | De paupertate et laude eius ac differencia. | Epistola legati ad fratrem Indaginis super confirmacione tractatus contra hereticos et responsio | et declaracio bona et doctrina. | Tractatus ad peticionem marchionis Brandeburgensis conscriptus super erroribus hereticorum et multa bona ibidem. | Responsio pro defensione doctorum Erffordensium et Lipczensium contra fratrem Johannem Kanneman ordinis minorum. | Decretum concilii Basiliensis, quod non est in precepto nec de necessitate communio
**R.* sub utraque specie | non conficientibus hoc sacramentum et declaracio eiusdem decreti. | Varie epistole, recepte a fratre Indaginis et ab eo misse ad legatum. | Responsum ad universitatem Erffordensem tempore neutralitatis et episcoporum et super letaniis dicendis | in missa post 'Agnus Dei'. Hoc accidit tempore episcopi Adolffi de Nassaw. | Responsum ad quedam argumenta super regula Benedicti. ||

f. 108 V. 62. Tractatus — doctoris Jacobi Carthusiensis — de bona voluntate, eciam infra H. 94, Indaginis. | Sermones breves et spirituales de sanctis per circulum anni Johannis Indaginis, eciam infra N. 75. | De visitacione Marie bis et multa sunt ibi collecta. | De dedicacione, | H. 61 quinque sermones. | Brevis regula de modo predicandi. | Item visitacionis sex sermones. | De concepcione b. Marie bis, A. 30, A. 50, prolixius C. 66, O. 5, H. 132, H. 79, H. 66, H. 73, I. 10, L. 100. | De ceteris festis eiusdem et ceterorum sanctorum. | Exempla pulcra applicabilia ad omnia festa b. virginis. | Aliqua puncta de caritate et ex revelacionibus b. Brigitte. | Aliqua ex Seneca de 4 virtutibus cardinalibus. | Gerson de nocturnis pollucionibus et celebracione missarum, H. 64. | Quedam puncta ex libellis eius de ocio, oracione, contra superbiam etc. | Apologetica eiusdem ad quendam Carthusiensem, ibi agitur de stabilitate cenobitica et approbatur, et arguitur suspecta loci et conventus | mutacio pretextu et colore maioris quietis et profectus. Agitur de libris legendis a religiosis in divinis officiis occupatis, H. 64. | Responsa eiusdem ad infra notata. | An male loqui de aliis in eorum absencia sit semper peccatum. | Si quis ficte confiteatur, an teneatur iterum de omnibus

---

23 doctoris Jac. Carth. *interlinearer Nachtrag.* 24—30 *links am Rande mit Klammer rot* Indaginis. 24 ff., 28 f., 33 ff. *die Hinweise auf andere Bände nachgetragen.* 32 pullucionibus *Hs.* 32—S. 402 Z. 7 *links am Rande rot mit Klammer* Gerson.

confiteri. | Si habeatur suspicio, quod confitens non sufficienter denudaverit conscienciam suam, an possit absolvi nulla sibi facta inquisicione de peccato. | An sit peccatum celebrare cum casulis resarcitis, cingulis non consecratis, in altaribus fractis, unde habetur suspicio. | Tractatus eiusdem de remediis contra pusillanimitatem, scrupulositatem et contra deceptorias inimici consolaciones, H. 64. | Documenta eiusdem pro devotis simplicioribus, qualiter se habere debeant discrete et caute in suis exerciciis, H. 64. |

63. Diversi tractatus. | De causis multarum passionum et de remediis earundem. | De veritate dicenda seu tacenda, C. 87. | Ad Carthusienses de eorum statu, fine atque excellencia. | Igniculus devocionis. | De concertacione cruoris in Welsenako. | De causis deviacionis religiosorum et de remediis earum. | De modo servandi interdictum a religiosis. | De arte bene moriendi. | De cogitacionibus et earum qualitate. | Colloquium hominis ad animam suam. | De contractibus ad reempcionem et ad vitam, H. 65. | De particione reddituum inter religiosos. | De dignitate pastorum et cura pastorali. | De 7 statibus mundi dupliciter. | Excerpta de quotlibeto Heinrici de Gandavo. | De habitibus acquisitis et infusis et de caritate. | De anno iubileo. | Avisamentum ad papam pro reformacione ecclesie. | De censibus et proventibus monialium et earum recepcionibus. | Soluciones duorum dubiorum, hic duo folia excisa sunt. | De malo per omnes seculi etates. | De miraculis in Anglia et missis votivis dubia. | De comparacione religionum et de requisitis ad eas, H. 65. | De statu et officio ecclesiasticarum personarum. | Decretum conciliorum. | Tractatus de beneficiis et erroribus Romane curie circa beneficia. |

64. Diversi tractatus, liber niger. | Quotlibetum statuum humanorum. | De actionibus quantum ad maliciam et bonitatem. | De theologia mistica. | Soluciones quorundam dubiorum de potestate absolvendi Carthusienses. | De contractu revendicionis et reempcionis. | De bono morali. | De erroribus et moribus Christianorum. | De potestate demonum et illusionibus eorum. | De peccatis mentalibus mortalibus. | De restitucionibus iniuste acquisitorum. | De bono morali. | De statu securiori incedendi in hac vita. ‖ Gerson de celebracione missarum et nocturnis pollucionibus, H. 62. | Remedia contra pusillanimitatem, scrupulositatem et decepciones inimici religiosorum, H. 61. | De religionis profectu et moderamine. | Apologia ad quendam Carthusiensem, H. 62. | De quibusdam questionibus et responsionibus, H. 62. | Documenta pro devotis simplicioribus, H. 62. | De triplici genere hominum, prelatorum, activorum, contemplativorum. | De arta et lata via. | De appariciones animarum separatarum. | De duabus civitatibus Jherusalem et Babilone mistice. | Consolaciones contra mala huius seculi. | Apologeticus religiosorum. | Speculum aureum institucionum ad beneficia ecclesiastica. | *f. 109R.*

8 ff. *links am Rande rot zu den ganzen Bänden 63 u. 64:* Frater Jacobus, theologie professor | Carthusiensis. | 16 Heinrici] Heinrico *Hs.* 19 Soluciones — dubiorum *durchgestrichen.* 35 De triplici — S. 403 Z. 5 *dazu links mit Klammer* Doctor Jacobus Carthusiensis.

Sermo ad religiosos. | De sanctificacione sabbati et celebracione festorum. | De cognicione causarum et effectuum secretorum. | De cautelis diversorum statuum in ecclesia. | De frequentacione sacre communionis. | De resistencia temptacionum. | De approbacione et confirmacione statutorum ordinis Carthusiensium per sedem apostolicam. | Regula directiva religionis Carthusiensium. | Epistola Francisci poete laureati ad religiosos. | De rebus vendibilibus et contractibus, principium solum. |

65. Liber bonus diversorum tractatuum. | De 7 statibus mundi. | De 7 statibus ecclesie ex apokalipsi. | De malis huius seculi per omnes etates. | De missarum celebracionibus. | De comparacione religiosorum, H. 63. De arte bene moriendi, F. 9, F. 11, F. 13, F. 14, F. 30, F. 21, M. 15, F. 56[1], F. 64[1], Q. 15 wlgariter, Indaginis H. 94, H. 101. | De contractibus et reempcionibus et ad vitam, H. 63. | Gesta summorum pontificum et imperatorum. | Alanus de forma predicandi, huius libri explicacionem vide supra H. 38, et dicitur Speculum ecclesie, eciam habetur H. 112 in bona littera. | Historia magna trium regum. | De 7 viciis capitalibus et virtutibus oppositis, incipit 'Legalibus interea institutis'. | De perfectione spirituali hominis interioris, et est Heinrici de Frimaria, collectus ex collacionibus patrum et libris ceteris Cassiani. | Ternarius Bonaventure de regimine consciencie, E. 17, E. 22, E. 38, F. 53, F. 55, G. 29. | Formula perfectionis spiritualis, incipit 'Ut igitur homo'. | Speculum amatorum mundi. | De laudibus solitarie vite. | De origine et institutis ordinis Carthusiensium. | De scola celestis exercicii. | Profectus religiosorum. | Signa vere humilitatis. | Informacio b. Bernhardi de singulis ad fratres ordinis sui. | De laude divina tractatus bonus. | De oracione Domini brevis exposicio. | Sermo de 12 consiliis evangelicis, | de simbolo apostolico. | Quomodo acquiratur parvitas perfecta, breve est. | De spirituali consolacione et eius subtractione et quomodo anima devota probatur adversitate, F. 55. | Vita sanctorum Jeronimi et Benedicti. | Tractatus de passione Christi. | Cordiale, et est de quatuor novissimis hominis, F. 13. | Item bonus tractatus de arte moriendi. | Disputacio contra Judeos. | De sacramento altaris et miraculis eius. | Monologion b. Anshelmi episcopi Canthuariensis, F. 9. | Informacio bone vite. | De votivis. |

66. Instructio de modo absolvendi et confitendi multipliciter, eciam
f. 109V. in articulo mortis. | Tractatus de sacramento altaris. || De regimine comitis. | Tractatus de intencione, merito et premio. | De elemosina, quomodo eam quilibet sibi primo dare debet. | De peccati periculo. | Declaracio indulgenciarum Erffordensium. | Decretum Basiliense, quod b. virgo concepta sit sine originali. | De s. Luca evangelista. | Utrum attencio

---

8—13 *dazu links am Rande mit Klammer* Doctor Jacobus Carthusiensis. 34 66 *später verändert in* 140. *Zum ganzen Band links am Rande f. 109V*: Frater Johannes Indaginis Carthusiensis.

in orando sit necessaria. | De vendicione frumentorum. | Casus aliqui concernentes quoddam monasterium, in quibus non modicus scrupulus olim apud aliquos ortus est. | De agricultura corporali et spirituali et de agricolis. | De potestate vicariorum in ordine Carthusiensium quoad absolucionem in foro penitenciali et in confessione. | Forma absolucionis in ordine Carthusiensium, et ponitur ibi multiplex forma secundum diversos casus, eciam quoad novicios et in articulo mortis etc. | Ammonicio sive instructio porrecta ad quendam predicantem, ubi plurima argumentosa et eciam alia inseruntur de valore indulgenciarum. | De summa indulgenciarum concessa Carthusiensibus in Almania inferiori anno Domini 1467, et queruntur ibi 73 quesita. | Tractatus de creatore et creaturis et qualiter per huiusmodi homo pervenire debeat ad cognicionem sui ac omnium scienciarum et doctrinarum et veritatum in | salutem atque errorum ad declinandum. | De spirituali profectu. | De oracione. | Supplementum in meditaciones et oraciones super tractatu Bonaventure, qui dicitur Lignum vite. | De fide katholica et armatura eius et variis pugnis hereticorum, paganorum, Judeorum et dyabolorum contra eam, et est excerptum de fortalicio fidei, | quod habetur H. 2. | De fraudibus hominum et de remediis contra fraudes et dolos. | De mendicacione religiosorum. | De via ad salutem securiori. | Sermo optimus pro bona consciencia. | De excommunicatis pro violenta manu in clericos. | An liceat aliquid exigere a noviciis. | Quid sentiendum sit de affirmacionibus vel iuratoriis istis in communi sermone 'Vere, ita est' vel wlgariter 'Werlich, das ist war' vel consimilibus. | Extracta quedam de decretis Basiliensis concilii. | De esu carnium in ordine s. Benedicti. | De conversione s. Pauli. | An s. Johannes evangelista sit mortuus. | Quid sentiendum sit de pueris antiquorum patrum sine circumcisione et hodie sine baptismo mortuis, H. 61, H. 73. | An quis teneatur vendere rem suam et qualiter. | Sermones de invocacione divini auxilii. | De ortu et origine scienciarum et de modo studendi. | De inquisicione vere vite et salutis. | Casus quidam, qui concernit modum qui fit in votis. | Sermo de concepcione b. virginis. Vide supra hic in registro 62 H. | De scrupulosis et pusillanimis et causis et remediis eorum. | Regimen principum, H. 74. | Declaracio titulorum positorum ante cellas domus maioris Carthusie secundum ordinem alphabeti. |

67. Collectum ex diversis, valde bonum. | In isto volumine multa studiose et eciam utilia collecta sunt et diligenter annotata pro maiore parte in primis foliis ipsius libri | secundum duo registra per ordinem alphabeti et eciam aliter, sed valde extense et confuse, de quibus in generali aliqua, que magis | notabilia, hic annotantur. | Brevis postillacio omnium epistolarum b. Pauli. | Epistole dominicales per annum. | De instructione noviciorum Hugonis de S. Victore, incipit 'Quia fratres', F. 37, F. 38, | F. 53. | Soli-

41 F. 37 (*rot*), F. 38 *Nachtrag*.

loquium Hugonis. | Multi sermones de tempore et de sanctis. | Epistole Augustini et b. Cirilli de s. Jeronimo ad invicem misse. | Distinctiones primi libri sentenciarum. | Questiones Holkot circa librum sapiencie, sed sunt excerpta aliqua, C. 51, C. 50 integre. | Allegorie Hugonis de S.Victore circa vetus testamentum, et sunt hic abbreviate et continent IX libellos, alibi tamen habentur | integre in parvo libello, scilicet C. 93. | Innocencius papa de misteriis misse. | Tractatus de diversitate viciorum et virtutum. | Liber Augustini ad quendam comitem. | De X preceptis. | Collecta et puncta secundum ordinem alphabeti, iterum similiter et cetera plurima hic reperiuntur. ‖

f. 110R. 68. Confessionale sive interrogatorium fratris Bartholomei de Chaymis ordinis fratrum minorum, quod continet 4 partes, scilicet | 1 De confessoris ligandi et solvendi potestate, | 2 De penitentis ad confessionem sollerti admissione, | 3 De circumstanciarum peccatorum diligenti investigacione, | 4 De penitencie iniunctione et peccatorum absolucione. | Liber b. Jeronimi de essencia divinitatis. Non videtur ullo modo Jeronimi, sed pocius est apocrifum. | Summa b. Thome de fidei articulis et ecclesie sacramentis. Eciam supra A. 31, item O. 72. | Soliloquium b. Augustini continens duos libros, incipit 'Volventi mihi'; sed non fuerunt tunc perfecti, licet postea in perfectionem in libro de immortalitate anime, L. 38, suppleverit. | Speculum peccatorum maius, incipit 'Quoniam karissime'. | De indulgenciis decisio sive tractatus eximii doctoris Anthonini, archiepiscopi Florentini, ordinis predicatorum. | Lectura Johannis Andree super arboribus consanguinitatis et affinitatis. | Innocencius de condicione miserie humane. | Tractatus de ieiuniis Alberti Trotti Ferrariensis. | Conclusiones librorum sentenciarum fratris Johannis de Fonte. |

69. De imitacione Christi. | Tabula secundum ordinem alphabeti deserviens tantum postillacioni epistolarum dominicalium, que habentur in medio voluminis. | Speculum peccatoris. | Tractatus de arte bene moriendi, incipit 'Si veraces fidelesque amici', F. 9, F. 11, F. 13, F. 14, F. 21, F. 56, F. 64[1], H. 65 bis, H. 69, M. 15, Q. 15. | Duo tractatus Gersonis de nocturnis illusionibus, de celebracione et de cognicione castitatis, F. 20, H. 62, H. 64. | Tres primi libri de ymitacione Christi. | Tercia pars cuiusdam libri, in qua tercia parte agitur de censuris ecclesiasticis, scilicet excommunicacione, interdicto et irregularitate. | Postillacio omnium epistolarum dominicalium magistralis et bona cuiusdam Augustinensis. Vide hic H. 70. | Gerson de consideracione peccatorum, quando sint mortalia aut venialia. | De potestate ecclesie universalis. | Utrum comparare redditus ad vitam vel perpetue ad tempus solvendos sub pactu recuperacionis vel reempcionis sit actus illi- | beralis, qui usura nuncupatur. | Utrum redditus pecuniarum

---

4 C. 51 — integre *Nachtrag rot.* 16 f. non — apocrifum *Nachtrag.* 17 f. Eciam — 72 *Nachtrag.* 20 L. 38 *interlinearer Nachtrag.* 36 Vide — 70 *rot nachgetragen.*

vel aliarum rerum, bladi vel vini etc., constitui in re aliqua sit licitum et expediens pro re publica. | Utrum licitum sit emere vel vendere redditus pecuniarum vel aliarum rerum usui humano conveniencium hereditarios. | Duo tractatus de sanctificacione sabbati doctoris Jacobi Carthusiensis. |

70. Libellus penitencialis Johannis de Deo Hispani, continens 7 libellos sive capitula. | Libellus alius de penitencia, sed non est completus. | Lumen confessorum editum per Andream Hispanum, Magarensem episcopum, utile valde penitenciariis. | Tractatus introducens introitum misse, collecta, epistolas et evangelia per numeralia per circulum anni, valens predicatori. | Scripta fratris Symonis de Tremonia super epistolas per circulum anni cum registro subiuncto valde bono, vide hic supra H. 69. | Concordancie breves super certis terminis in ordine alphabeti recepte ex biblia, ut sciatur, quomodo una et eadem sentencia in vocabulis et | terminis ibi signatis ex diversis locis biblie confirmari et declinari poterit. | Textus tercii libri sentenciarum. | Legenda sive historia longa de s. Katharina. |

71. Summa de penitencia bona, continens 6 distinctiones cum registro. | Compendium sive brevis compilacio theologice veritatis b. Thome, et non est consummatum et eciam alias in multis locis visum est similiter non | completum, unde forte nec ipse ipsum perfecit. | Responsio data per dominum papam oratoribus regis Bohemie. | Copia iuramenti eiusdem regis. | Epistola regis Francie ad papam de sublacione et eliminacione pragmatice sanctionis. | Tractatus improbans 4 articulos principales Bohemorum, scriptus ad priorem domus Carthusie in Basilea. | Albertus Magnus de adherendo Deo nudo intellectu et affectu et de ultima et summa perfectione hominis, quantum possibile est. Sic scribitur, | sed forte, si stilus et forma procedendi curiosius notetur, alterius cuiusdam devote persone est, sed multum valet theologo mistico; | alias dicitur de perfectione spiritualis vite. | Theoreumata 50 Augustini de Anchona de amore spiritus sancti. | Reductio Grecorum ad unionem ecclesie per Eugenium papam. | De viciis ministrorum ecclesie. | De tribulacionibus ex defectuoso ecclesiasticorum regimine adhuc ecclesie eventuris et de figuris earundem. | De simonia. | De sollicitudine ecclesiasticorum ad Celestinos. | De oracione et valore eius, id est de modo orandi. |

72. Liber climacus, id est scalaris — clymax graece, scala est Latine —, qui est de 30 gradibus celestibus intellectualis | sive spiritualis scale, editus ab abbate Johanne montis Synai. Dividitur autem XXX gradibus schale similibus, quia ab humilioribus | ad excellenciora sectantes sursum ducunt,

---

11 vide — 69 *rot.* 12 *am Rande rot* A. 15. 31 ff. De viciis — de modo orandi *dazu links am Rande rot* Gerson. 35 ff. *unten auf der Seite die Bemerkung:* Nota, auctor huius libri quidam doctor Grecus, factus monachus et abbas dictus Johannes, | cuius scripta saltem quoad singula non videntur dictis sanctorum patrum concordare, quare caute legendum erit hoc. |

et premittuntur alique epistole et prologi, et tractat liber hic notata: | De | 1. fuga mundi et abrenunciacione terrenorum; | 2. non affici ad aliquid viciose; | 3. peregrinacione ad Deum currente; | 4. ymitacione obediencie Christi usque ad mortem; | 5. penitencia Deo reconciliante; | 6. memoria mortis luctum faciente; | 7. cotidiano baptismate luctus; | 8. De | inirascibilitate anime valde gravi ad inveniendum; 9. oblivione illati mali peccatorum solutiva; | 10. iudicii evitacione; | 11. labiorum silencio, quod est anime custodia; | 12. sanacione subtilissimi mendacii; | 13. sanacione accidie resolventis; | 14. ieiunio, quod difficile habetur; | 15. castitate; | 16. avaricia; 17. insensibilitate; | 18. psalmodia; 19. vigilia; | 20. formidine puerili; | 21. vana gloria fugienda; | 22. superbia; | 23. blasphemia; | 24. Christi doctrina innocencia; | 25. altissima humilitate; | 26. discrecionis lumine; | 27. quietudine; | 28. spirituali oracione; | 29. impassibilitate; | 30. fide, spe et cari-
f. 110 V. tate. || Sermo eiusdem Johannis abbatis ad pastores. | Commendacio eiusdem Johannis facta ab altero super eo. | Vita eiusdem, descripta a Daniele abbate. | Postille dominicalium evangeliorum per totum annum cum annexis notabilibus et brevibus sermonibus Johannis Indaginis. Item de corpore Christi, C. 14. | De dedicacione ecclesie ibidem post dominicam In ramis palmarum. | De medicina spirituali. | De profectu spirituali. | De perfectione spirituali. | Consolacio religiosorum. | Intellectus religiosorum. | Reformacio religiosorum per bonum prelatum. | Plures breves questiones pro religiosis. | De cognicione vere vite. | De libero arbitrio et predestinacione. | Medulla scripture sacre. Hoc ponitur in principio voluminis, scriptus in toto per rubricam. Utinam quis transsumeret ad incaustum et legibilius scriberet! |

73. Diadema monachorum Smaragdi. Ipsum enim librum Smaragdus quidam sic dictus — abbas Cassinensis ordinis s. Benedicti — de diversis virtutibus collegit | et nomen ei dyadema imposuit monachorum, quia, ut diadema gemmis, sic libellus iste fulget virtutibus. Hic enim multa congesta | et collecta sunt ex collacionibus et institutis patrum et de diversis doctoribus, que multum docent monachos pro religiosa et virtuosa vita acquirenda. | Tractatus de gaudio sanctorum in celo, ubi referuntur rara, pulcra, utilia, devota ac probabilia. | Tractatus de mortuis et de penis eorum et de suffragiis pro eis faciendis et de receptaculis eorum. | De adventu Christi in iudicium. | De loco innocentum decedencium in solo originali et de penis et statu eorundem, H. 61, H. 66 hic infra. | Sermo de concepcione virginis Marie, eciam H. 66. | De vita episcoporum. | De fraterna correctione. | De parvulis fidelium ante baptismum decedencium, H. 61, H. 66 hic supra. | An iudex contra veritatem consciencie possit

---

16 Postille — 25 *dazu links am Rande mit Klammer* Johannis Indaginis. 27 abbas — Benedicti *interlinearer Nachtrag.* 32 Tractatus — S. 408 Z. 9 de eodem C. 14 *dazu am linken Rande mit Klammer* Indaginis.

iudicare. | Exposicio visionis Danielis 7. | De dignitatibus et prelaturis, an liceat eas appetere ad gloriam Dei et utilitatem proximorum. | Utrum papa vel legati eius admittendi sint de necessitate iuris divini aut humani, ut presideant auctoritative in generali concilio. | De potestate ecclesiastica. | De concilio generali et papa. | De his, qui se wlnerant sanguinem effundendo zelo Christi. | An possit quis esse perfectus sine professione religionis. | De spiritualibus ascensionibus et descensionibus. | De bona voluntate. | Duo sermones de sanctis, simplices et boni; unus sermo eiusdem de eodem C. 14. | De predestinacione sanctorum fratris Feliciani ordinis s. Dominici. | Epistola quedam dulcis cuiusdam ad matrem suam exhortatoria pro studio virtutum. | Summa quedam penitencie cuiusdam magistri dicti Hugonis. | Collectorium quoddam dulcissimum ex diversis auctoribus. | Cronica brevis a principio mundi usque ad annum Domini 1472, G. 31. | *f. 1*

74. Ascensus mentis in Deum per vestigium creaturarum. | Exposicio mistica super vetus testamentum in libris legalibus, historialibus, sapiencialibus et psalterio etc., et ponitur hec exposicio hinc inde valde confuse. | Jeronimus, ut volunt aliqui, de nominibus corporalium rerum, que Deo attribuuntur, simbolice. | Passio Christi per Joannem Indaginis comportata. | *f.* Exposicio simboli apostolorum. | Tractatus bonus de oracione. | Summarius theologie, eciam C. 15. | Tractatus de confessione et absolucione et de regimine boni advocati et de aliis annexis, F. 21, H. 61. | Tractatus de regimine et modo vivendi principis, H. 66. | Liber s. Isidori, episcopi Hispalensis, de responsione mundi et astrorum ordinacione. | Tractatus de victoria Christi contra antichristum Hugonis de Novocastro, theologie et decretorum doctoris Parisiensis. | Coniectura domini Nicolai de Cusa cardinalis de ultimis diebus mundi, E. 18. | Aurea turris decretorum Johannis de Turricremata cardinalis, eciam habetur A. 57 et ibi vide exposicionem. |

75. De christianissimo documento. Principium huius libri non habetur hic, sed papirum vacuum impositum est, ut aliquando | conscribatur, sed frater Johannis Indaginis ob rogatum domini abbatis in Burßfeldia addidit plurima ad ipsum librum, | cuius principium habetur ibidem, sed non fuit completus. Hoc complementum hic habetur et est de gradibus mititatis. | Sermones de festo visitacionis b. Marie virginis. | Collaciones utiles et breves ex epistolis et evangeliis ad religiosos. || Collaciones de quibusdam *f. 110*R.* sanctis et dedicacione. | Sermones de singulis sanctis festive celebrandis per annum. Eciam supra 62. H. | Sermones VII sinodales et quedam notabilia. | Sermones in visitacionibus octo. | Sermones duo ad religiosos. | Sermones tres in electione prelati. | Sermo de festo pasche cum quibus-

---

8 f. unus — 14 *Nachtrag.* 15—28 *dazu links am Rande mit Klammer* Indaginis. 22 F. 21, H. 61 *Nachtrag.* 35 *unten auf der Seite:* Cetera vide in cedula hic infixa. 35—S. 409 Z. 14 *dazu rechts am Rande mit Klammer* Indaginis.

dam notabilibus. | Sermones tres de nativitate Christi. | De beata virgine, incipit 'Liber generacionis'. | Tractatus de laudibus b. virginis Marie 'Qui elucidant'. | De festo presentacionis officium quoad omnes horas et quoad missam. | Item de festo presentacionis Marie, primo quoad monachos cum XII lectionibus et de aliis horis. | Item de festo presentacionis officium quoad seculares cum IX lectionibus de missa et aliis horis, | et exponitur officium totaliter de hoc festo. | Peculiares misse de trinitate, de spiritu sancto, de sancta cruce, de b. virgine, | pro peccatis etc., pro defunctis et quomodo potest quelibet spiritualis persona utriusque sexus | celebrare has missas modo spirituali, ymmo semper omnes missas, quando | se affert ad eas, ut presens sit et astet vel assit mente. | Exposicio super cantica canticorum, et fit applicacio ad festum presentacionis Marie. | Alia exposicio de eodem festo canticorum sed subtilius, et de hoc eodem festo
f. 110 V.* alia scribuntur ibidem. || Tractatus utilis de caritate Dei et proximi, quomodo acquiratur et augeatur | et de causis amoris et impedimentis. | Breve soliloquium anime devote ad Deum. | Forma graciarum actionis, qualiter homo semper debeat gracias agere Deo, ut | plura beneficia a Deo possit accipere, qui dat illa devotis et gratis. ||

f. 111 R. 76. Dyalogus Crisostomi et Basilii sanctorum episcoporum, et est de dignitate sacerdocii et habet 6 parciales libros. | Exposicio simboli per b. Jeronimum contra Jovinianum hereticum. | Speculum b. Bernhardi de honestate vite, incipit 'Petis a me'. | Octo puncta, quibus mediantibus pervenitur ad perfectionem vite spiritualis. | Tractatus de planctu b. Marie. | Gerson conclusiones de diversis materiis moralibus utiles valde et forte magis possent dici principia, ex quibus | multe conclusiones possent elici. | Tractatus de mendicitate spirituali eiusdem domini Johannis Gerson, est autem re vera valde utilis simplicibus personis pro acquirendo | contemplacionem et mentis elevacionem, et est dyalogus, ubi homo contemplativus secretum suum colloquium habet cum anima sua, | cum devotissimis oracionibus ad Deum et sanctos eius, cum quadam appellacione dulcissima peccatricis anime a rigore Dei iusticie | ad tribunal misericordie eius. | Questio eiusdem Gerson, an male loqui de aliis in eorum absencia sit semper peccatum. | Aurea verba s. Egidii ordinis fratrum minorum. | Ternarius Bonaventure, E. 17, E. 22, E. 38, F. 53, F. 55, G. 29, H. 61. | Epistola
*R. s. Methodii episcopi martiris de regnis gencium et de novissimis diebus, certa demonstracio Christiana, eciam H. 28, vide de hoc eciam H. 74, | E. 18. | Tractatus de preparacione ad missam domini Bonaventure cardinalis. |

77. Eusebius Pamphili de evangelica preparacione, alias dicitur Eusebius Cesariensis, videlicet Cesaree Palestine | episcopus, in scripturis divinis studiosissimus et floruit maxime sub Constantino imperatore et Constantio

---

24 *dazu links am Rande* Lege hic | frater, si vis proficere. 35 *über* episcopi *nachgetragen* Parisiensis.

et ob ami- | ciciam Phamphili b. martiris ab eo cognomentum sortitus est. Hec b. Jeronimus. In hoc libro quam plurima, que hominem preparant | ad evangelicam veritatem sectandam, tractandam, defendendam, pertractantur atque de diversarum sectarum moribus et multis philosophicis documentis, vide O. 10, | hic O. 78 immediate. | De Dei predestinacione, presciencia et de libero arbitrio tractatus Laurencii Vallensis, oratoris preclarissimi. | Libellus qui a quibusdam intitulatur Cognicio vite, quia in ea vera vita a tardioribus intellectu cognoscitur et dicitur esse | compositus a quodam solitario, alias tamen premittitur talis titulus Libellus Aurelii Augustini de cognicione vere vite, quem fecit | fratribus heremitis in monte Pisano ipso extante fratre anno etatis sue 31 ab anno Domini 409 et, si diligenter perspicitur, videtur | quod talis titulus minus congruat, cum et in ipso libro Augustinus allegetur et eciam quedam puncta in eo inveniuntur, que oportet caute intelligere. | Decem libri Valerii Maximi, sed decimus liber deperiit et loco illius decimi libri ponitur epythoma de prenomine Caii Titi | Probi et subiungitur compendium de dignitatibus, magistratibus et officiis Romanorum. Post hoc annectitur registrum ad inveni- | endum faciliter ea, que in predictis libris diffuse tractantur, incipit autem liber sic in titulo 'Prefacio Valerii Maximi, Romane | urbis iurispertissimi, in libris factorum et dictorum memorabilium ad Tiberium Cesarem'. | — — — |

78. Libri Lactancii rhetorici. Hic Lactancius, alio nomine dictus Firmianus, | fuit discipulus magni rethoris Arnobii, ut ait b. Jeronimus, et fuit quasi fumus eloquencie Tuliane et Ciprum, | filium Constantini imperatoris Latinis litteris erudivit, vir omnium suo tempore eruditissimus, sed adeo in hac vita | pauper, ut plerumque eciam necessariis indiguerit. Utinam tam nostra affirmare potuisset quam facile aliena | destruxit! De cuius libris dici potest, habere aliquid vero non consonum, sic ergo eum propter erudicionem interdum legendum | arbitror, quomodo Origenem, Arnobium et nonnullos ecclesiasticos scriptores Grecos pariter et Latinos, ut bona eorum | eligamus, vitemus contraria. Nec enim propter erudicionem eius prava dogmata suscipienda sunt nec propter dogmatum pravitatem, | si quid in scripturis sanctis edidit, penitus respuendum. Quis michi interdicere potest, ne legam institucionum eius libros, | quibus contra gentes scripsit fortissime. Hec b. Jeronimus. | Septem libri divinarum institucionum contra gentes, quos scripsit ad Constantinum imperatorem, | qui fuit primus inter Romanos imperatores fidelis, repudiatis gentilium erroribus. In his septem libris lector clare videre poterit, | quomodo ipse Lactancius fidelis catholicus et evangelicus vir fuerit noscens et exponens vetus et novum testamentum et arguens errores | gentilium et eciam aliquando Judeorum fortissime, licet ea,

---

5 O. 10 *rot nachgetragen.* 5 hic O. 78 immediate *Nachtrag.* 20 *es folgt Inhaltsangabe der 9 Bücher und dazu am Rande links rot die Bemerkung* Exempla quasi | per totum. | 23 Ciprum *statt* Crispum!

que fidei sunt, non usque quaque potuerit, affirmare, sed dissonare videtur a vero | sicut et quidam alii, ut impingitur Origeni et quibusdam aliis. Et in his septem libris nititur docere, quomodo liberemur a falsis || religionibus — — —. | Liber de ira Dei eiusdem Lactancii, qui, ut asserit b. Jeronimus, pulcherrimus est. Hic agitur — | — —. | Liber de opificio Dei et de formacione hominis eiusdem Lactancii — | — —. | Descripcio avis fenicis et proprietatum et loci habitacionis sue metrica et poterunt ex ea trahi pulchre moralitates, que | solitario valde congruunt, ut breviter notatur in primo folio voluminis. |

79. Epistole de morte et miraculis beatissimi Jeronimi. | Epistola Eusebii eius discipuli de morte ipsius. | Epistola b. Augustini ad Cirillum de laude Jeronimi. | Epistola Cirilli de eximiis miraculis b. Jeronimi. | Regimen animarum. | Epistole misse per anni circulum. | Dieta et via salutis, H. 22, H. 27, H. 38. | De concepcione b. virginis sine originali, pulcra, eciam H. 66, H. 73, H. 62 bis. | Tabula librorum moralium b. Gregorii per capitula; alia tabula secundum ordinem alphabeti L. X. | Prosa de b. virgine. | Collacio Richardi archiepiscopi facta coram papa contra mendicantes et privilegia eorum. | Sermones breves de tempore, de passione. | Sermones de b. virgine et de animabus. | De norma vivend Isidori. Eciam F. 57, item Q. 19. |

80. Racionale operum divinorum Mathei de Cracovia, episcopi Wormacensis, quod alio nomine dicitur Quod Deus omnia bene fecit, | habet autem 7 tractatus. Primus ostendit, quod Deus omnia bene fecit et nichil mali, sed quod huiusmodi non obstante, quod multa sint mala; | nota hic de corrupcione affectus et obscuritate intellectus, ex quibus provenit displicencia operum Dei, quod Deus non potuit facere res simpliciter | indefectibiles, de peccabilitate angelorum etc. Tractatus 2. de permissione malorum. Non est querendum, quare Deus non fecit meliora | his que facta sunt, quare nobilissime creature tam cito ceciderunt, quare plures mali quam boni etc. Tractatus 3., qua racione | et iusticia Deus imputet malis peccata, qua racione Deus requirit ab homine voluntatem, quam Deus non dat nec wlt dare et homo sine dono | Dei non potest habere. Quartus tractatus de racione inflictionis penarum. Quintus de racione electionis et reprobacionis creaturarum realium. | Sextus de racione creacionis rerum, que videntur ad malum inducere. Septimus de reparacionis racione humane. | Collaciones magistrales facte in concilio Constanciensi. | Summula rudium auctentica, et est tractatus de sacramentis et de quibusdam aliis iuridice facultatis. | Tractatus de confessionibus audiendis et de interrogacionibus ibi faciendis habens duas partes, prima est de 7 capitalibus, qualiter de eis sit confiten-

---

4 *es folgen 13 Zeilen mit Inhaltsangaben.* 5 *3½ Zeilen Inhaltsangaben.* 6 *3½ Zeilen Inhaltsangaben.* 13 et via *interlinearer Nachtrag.* 15 H. 66, H. 73 *rot.* 16 alia — L. X *roter Nachtrag.* 20 Eciam — Q. 19 *roter Nachtrag.*

dum, secunda pars, quomodo persone diversorum statuum sint interrogande. | Tractatus b. Thome de vita Christi, et habet XXI membra sive articulos. Eciam habetur O. 83, sed valde incorrecte. | De etatibus seculi et de origine quarundam religionum. | Epistola optima b. Thome de norma vivendi, F. 57, Q. 19, H. 79 Isidorus. | De Dei presciencia et predestinacione. ||

81[1]. Collectorium theologicale. | Cronica quedam brevis. | Multa de sacramentis et aliqua iuridica et cetera plura sentenciosa. *f. 112R.*

81[2]. Rapularius de diversis primus. |

81[3]. Rapularius de diversis secundus.

82. De misteriis missarum Lotharii, qui fuit s. Romanae ecclesie dyaconus cardinalis et postea factus papa et dictus | Innocencius. | Hic premittuntur figure ingeniosissime composite in numero XLII, quarum declaracio habetur in ipso libro et dividitur in 6 particulas. | Liber de miseria humana editus ab Innocencio papa et habet 3 partes, H. 68. | Liber valde bonus corrigens et obiurgans vicia et diversos status ecclesie, prelatorum et subditorum, et recommendans nichilominus virtutes, | et dicitur Verbum abbreviatum et est editus a domino Petro, qui dicitur Comestor sive Manducator, de quo vide B. 43, C. 19, E. 1. |

83. Innocencius super missam in bona littera, sed sine figuris. | Liber quidam parcialis alicuius summe, que dicitur Corrector, et est de interrogacionibus faciendis in confessione. | Penitenciarius. | Exposicio dominice oracionis et simboli apostolorum. | De XVI virtutibus sive viribus, quibus anima se sanctificat vel maculat; de ramis capitalium viciorum. | Intenciones singulorum X preceptorum per adaptaciones ad certas vires et passiones anime. | Qualis debet esse confessio et de inquisicione in ea facienda. | Notabilia et puncta magistralia de nocturnis pollucionibus in vigiliis et in sompno. | Quomodo homo cognicionem accipiat, an amore vel odio dignus sit, an penitenciam veram agat. | De corpore Christi et de missa etc. multa. | An beatitudo hominis sit in actu voluntatis vel intellectus. | Duo libri Lucensis episcopi dicti Anshelmi, primus est contra Wichetum indebite sibi usurpantem episcopatum, secundus contra dicentes | ecclesiam Christi subiacere potestati regali. | Parvus tractatus de ritu, sacramentis et cerimoniis ecclesie ex Rabano et Amelario collectus, vide racionale divinorum A. 35, item gemmam anime Johannis Beleth A. 36. | *f.*

84. Innocencius super missam in mala littera et cum figuris. |

85. De officio misse dupliciter, prima est brevis, | secunda est Innocencii 3., que et supra habetur, sed hic sine figuris. | Tractatulus de viciis et virtutibus, quomodo describuntur. | Speculum manuale sacerdotum. | Egidius de Roma de predestinacione et paradiso, inferno, pur-

---

2 f. *dazu links am Rande nachgetragen:* Thomas. | De vita Christi vi- | de dulciorem tractatum F. 43, | sed hic magistralius. | 9 f. *überklebt oben auf dem Seitenrande.*

gatorio, et est tractatus magistralis. | Tractatus super versu 'quis, quid, cui' etc. Alberti causidici. | Epistola Rabbi Samuel ad Raby Isaac, magistrum sinagoge, eciam habetur supra H. 3. | Frymaria de passione Domini. | Exerptum de tractatu b. Thome de sacramento altaris. | Sermo de b. virgine 'Quo abiit dilectus tuus' et convertit se ad moralitates. | Sermo de penthecoste 'Ignem veni mittere'. | De dominica Letare, de exaltacione s. crucis. | Exerptum de b. Thoma super simbolum apostolorum. |

86. Albertus Magnus super missam. | Tractatus b. Ambrosii, in quo invehitur contra clericos de symonia. | Epistole Petri Blesensis valde morales et exhortatorie ad spiritualia. |

87. Vincencius Gruner super missam. | Gemma anime, et correspondet in parte racionali divinorum et eius auctor dicitur Johannes Beleth, eciam H. 90, A. 36. |

88. Tractatus de missa multum bonus et plura moralizans cuiusdam fratris ordinis predicatorum, qui in hoc pro maiori | parte secutus est b. Thomam. |

89. Super missam plana et brevis textualis exposicio. |

90. Super missam brevis et pulcra exposicio; divisio eorum, que fiunt in officio misse. | Prima pars libri, qui dicitur Gemma anime, eciam supra 87 H. | Legenda brevis et pulchre enucleata de sanctis per totum annum. | Legenda copiosa et longa de s. Servacio. |

91. Super missam tractatus fratris Bernhardi de P⟨ar⟩entinis multum bonus. | Speculum sacerdotum et pastorum, qui habent curam animarum,
f. 112v. collectum ex dictis sanctorum patrum. ‖ Speculum peccatoris, incipit 'Quoniam fratres karissimi.' | De 4 prophetis maioribus, unde erant. | Explanacio dominice passionis per Heinricum de Frimaria iuxta historiam evangeliorum, et multum lucide est concepta secundum duplicem sensum | litteralem, | moralem. |

92. Tractatus de gradibus humilitatis et mititatis scriptus per Johannem Indaginis. | De perfectione et de modo offerendi filios ad monasterium et de ingressu religionis. | De perfectione in ordine Carthusiensi per exercicia eiusdem ordinis acquirenda. | De prodigiis a. D. 1458 contingentibus in cursu puerorum ad s. Michaelem. | Aliquid modicum de cometa. | Exposicio super officium misse. | De multis negligenciis in missa contingentibus et de remediis et de penitencia pro eis iniungenda. | Speculum noviciorum et monachorum, et est de informacione noviciorum et de spirituali profectu ac religiosa vita acquirenda | et incipit 'Renovamini'. | Exposicio super octo versus psalterii, qui dicuntur magne utilitatis, ut equipollere dicantur psalterio integro. | Exposicio multiplex super oracione dominica et incipit 'Honorabili', item 94 eiusdem Indaginis H., item H. 93. | Exposicio super salutacione angelica, incipit 'O benedicta', item

---

29 ff. *zum ganzen Bande links am Rande* Indaginis.

94 H. | De cessacione divinorum, qualiter sit tenenda et qualiter differat ab interdicto. |

93. Exposicio Pater noster multiplex, videlicet quinquaginta tribus vicibus, collecta per Johannem Indaginis Carthusiensis et cum questionibus, eciam supra A. 36. | De temptacionibus et consolacionibus et remediis contra easdem. | De meditacione cordis. | De simplicitate et stabilitate ac mundificacione cordis, D. 18, H. 95, Gerson. | De directione cordis. | De illuminacione cordis. | De origine, differencia, discussione, utilitate et periculo cogitacionum. | De predestinacione. | De archa spirituali. | De edificacione spiritualis domus breviter in corde puro et sancto, quomodo fiat. | De ignorancia sapienti et appetibili omnibus, id est de docta ignorancia. | De spirituali ascensu in Deum, item H. 94. | De beatissima trinitate et unitate in Deo. | De appropriatis personarum. De ymagine et similitudine Dei etc. huiusmodi. | An altariste aut perversores parrochiarum licite et canonice possint certis personis ad vitam suam pro certo annuali pensione, ut pro uno | talento cere vel huiusmodi quid utilitati ecclesie cedat, ligneam sedem aut installacionem quandam assignare. | De quibusdam dubiis, que occurrunt de plenariis indulgenciis concessis Erffordie occasione incendii pro restauracione ecclesiarum, item H. 94. | Soluciones dubiorum de professione Carthusiensium. | Duo scripta ad quosdam officiales lantgravii Thuringie, unum ad cancellarium, alterum ad magistrum piscium, quomodo sua officia exerceant cum lucro animarum, | ut ibi narratur. | Quedam puncta, in quibus communiter doctores non imitantur b. Jeronimum, non tamen quasi erroneum aut quod dixerit false aut male, sed aliis de causis. | De spirituali paupertate, gracie scilicet et virtutis — est tractatulus de modo petendi spirituales elemosinas et pro se et pro aliis per modum oracionum diversarum — et de modo acquirendi has divicias et elemosinas. | Exposicio horum versuum 'Tu mandasti mandata tua custodiri nimis', 'increpasti superbos' etc. | Hic habentur LIII exposiciones super oracione dominica. | De disciplina morum. | Ex scriptis b. Cipriani multa collecta. | De mortalitate non timenda. | De persecucione toleranda. | De opere et elemosina, de unitate ecclesie et societatis servanda, item de oracione dominica. | De causis persecucionum et malorum etc. | De bono paciencie, de zelo et invidia. | De preparacione ad martirium subeundum. | Computus sacerdotalis metricus. | Tractatus de tempore, brevis est. | De cognicione angelorum doctoris Dorsten Augustinensis. | Item iterum de oracione dominica. | Oraciones de misteriis salvacionis humane ad primatem Alimanie. | De cognicione et dilectione Dei et proximi secundum

---

3 *Signatur* 93 *später gestrichen, dafür:* modo H. 4. *Zum ganzen Bande links am Rande* Indaginis. 26 f. est tractatulus — diversarum *interlinearer Nachtrag 1. Hand.* 29 f. Hic — dominica *interlinearer Nachtrag 1. Hand.* 32 f. item — dominica *Nachtrag.* 35 f. brevis est *Nachtrag.* 36 Augustinensis *Nachtrag.* 36 f. item — dominica *Nachtrag.*

sacram scripturam et ipsam rerum naturam, et est bonus tractatus includens totam theologiam. | De fide, spe et caritate et tota theologia utilis tractatus. | Tractatus docens breviter, quando peccata sint mortalia et quando venialia. | De mendicitate corporali et spirituali et quod utilis sit ad salutem et modo eius, quomodo fiat sancte. | De solario medicorum et aliorum operariorum, quomodo meritorie accipiant. | Item de oracione tractatulus et de temptacione. | De bona et meritoria voluntate. | Novem sermones, quorum thema est 'Qui intrat per ostium pastor est'. Post hos de virtutibus tractatus et de visione Dei. ||

f. 113R. 94. De studio philosophie, et ibi ponuntur utiles flores poetarum et philosophorum. | Super oracione dominica et angelica salutacione et simbolo cum questionibus. | De Christi nobilitate et gracia. | De primo principio et eius effectibus ac scrutinio scripturarum. | De regimine sanitatis maxime spiritualium virorum. | De modo predicandi utiliter. | Spiritualis informacio de confessionibus audiendis. | Tractatus responsivus ad quasdam questiones doctoris de Wesalia. | De multiplici cruore. | De cordis puritate. | De spiritualibus ascensionibus, item H. 93. | Bona voluntate, eciam supra H. 62. | Forma absolucionis peccatorum. | De preparacione ad missam; | iure religiosorum plebanorum et | quomodo | mutuam dicunt habere concordiam; | augmento habituum, differencia; | diminucione et cessacione eorum. | Anno iubeleo plenaria indulgencia | et modo absolvendi; | reformacione ecclesie in capite et membris; | an liceat propter paupertatem relevandam | recipere divites in monasteria et quomodo usura | fit in reempcione; | laude ordinis Carthusiensium et de motivis ingrediendi eum; | excitacione devocionis et tollendi mentis torporem; | reformacione religiosorum et modo practicandi; | arte preparandi se ad mortem bonam. | Dyalogus inter animam et hominem. | De Maria Magdalena, an fuerit meretrix in opere. | Libris suscipiendis et legendis et de ordine illorum. | Discrecione et cognicione motuum cordis. | Turbacionibus ecclesie. | Sacramento eukaristie. | Inquirendis et prohibendis novis doctrinis. | Indulgenciis contra Turcos, item eciam H. 93. | Violacione ecclesie vel altaris. | Item de plenissima indulgencia Erffordie data, item H. 93. | De instabilitate hominis, de hoc eciam vide O. 108.

95. Hugo super archam Noe. | Soliloquium Richardi de S. Victore, incipit 'Verbum mihi est ad te'. | De consolacione theologie. | De meditacione. | De simplicitate, stabilicione et mundificacione cordis, H. 93, D. 18. | De directione cordis. | Declaracio veritatum, que credende sunt, de necessitate salutis. | De temptacionibus et impulsibus tractatus in Gallico sermone editus et in Latinum per alium translatus. | Tractatus in trilogio astrologie theologizate ad delphinum. | Tractatus contra super-

---

10 ff. *zum ganzen Bande H. 94 links am Rande:* Indaginis, 33 De instabilitate — 108 *Nachtrag.* 35 De consolacione — 416, 19 peccandi *dazu am Rande mit Klammer* Gerson.

sticiosam dierum observacionem presertim innocentum post nativitatis Christi. | Tractatus adversus doctrinam cuiusdam phisici delati a Montispessulano. | De probacione spiritus. | De sermone eius habito in concilio Constanciensi de oracione. | De observacione dierum quoad opera. | De appellacione cuiusdam peccatoris a divina iusticia ad misericordiam omnipotentis Dei. | Qualis fuerit status ecclesie in vetere ac novo testamento et qualiter fuerit erecta temporibus predictis et quot scismata et intrusiones etc. plura. | De contractibus. | De sciencia mortis. | Nobilitate. | Duplici statu in ecclesia. | Ecclesiastica potestate. | Unitate ecclesiastica. | Auferibilitate sponsi ab ecclesia, H. 61. | Congregacione ecclesie universalis sine consensu pape. | Directione scrupulosarum conscienciarum in materia scismatis. | De excellenciis virtutum Christi et Marie, et dicitur Anthonomasticon Christi et Marie. | Oracione et suo valore, continuacione et intencione. | Sollicitudine ecclesiasticorum. | Arte audiendi confessiones. | Unione ecclesie circa annum Domini 334. | Consideraciones circa sectam flagellancium. | Conclusiones contra quendam asserentem nullum esse | posse perfectum nisi sub aliqua observancia monastica. | Scriptum contra Raymundum Lullum. | Quomodo caute legendi sunt aliquorum libri | propter errores occultos. | Remedia contra recidivum peccandi. | Itinerarius Bonaventure. De hoc lege supra E. 35 primo in cedula infixa. | Bertramnus ordinis minorum explanat itinerarium predictum in opere, quod hic habetur et dicitur, scilicet de investigacione etc. | De investigacione creatoris per creaturas. | De actu devote contemplacionis. | Compendiosa forma vite contemplative. | Tractatulus Scoti abbreviatus de primo principio. | De comparacione vite active et contemplative ex collectis super 3. sentenciarum fratris Kiliani ordinis minorum. | Quotlibetum fallaciarum humanarum. | Scrutinium scripturarum doctoris Jacobi Carthusiensis. | Tractatus de perfectione et exerciciis ordinis Carthusiensium ad perfectionem ordinatis fratris Johannis Indaginis. | Tractatus de contemplacione passionis Domini. | De ecclesiastica potestate cardinalis Petri Cameracensis tempore concilii Constanciensis a. D. 1416. | An papa vel eius legati de necessitate iuris divini tenentur admitti ad presidendum in concilio generali. | Thomas de sacramentis et articulis fidei. | Richardus de S. Victore de visione Danielis. Hic liber multum utilis religiosis, presertim qui pretendunt singularitates. | De spiritualibus ascensionibus. ||

96. Liber adaptacionum, id est liber terminorum theologicalium, quomodo accipi et adaptari debeant, dicitur autem alias Abcdarium. | Speculum humane salvacionis per ricmos. | Quedam rara epistola domini Jhesu ostensa, ut refertur, in Jherusalem super altari. | *f. 113v.*

97 primo. Medela anime wlnerate et docet de confessione tam confitentem

---

22 scilicet — etc. *rot nachgetragen.* 27 f. doctoris Jac. Carth. *auch auf das vorhergehende* Quotlibetum *bezogen.*

quam confessorem. | Casus papales. | Formula confitendi etc. plura hic habentur. |

Item 97[2]. Boecius de consolacione cum glosa interlineari et brevi margi- | nali.

98. Epistolare Ildeberti, episcopi Cenomanensis, sanctissimi et eloquentissimi viri. | Breve extractum de Bernhardo super cantica. | Tractatus de 6 verbis Domini in cruce. | De indumentis sacerdotalibus. | De laudibus creatoris et virginis Marie. | De XV signis, que precedent diem iudicii. | Omelie IIII b. Bernhardi super 'Missus est'. | Epistolare egregium regis Gothorum. | De fato Apuleius. | Descripcio pulcherrima dignitatis humane. | De coloribus rethoricalibus. | Sermo b. Bernhardi de filio prodigo, hic sermo est valde misticus. | Omelia pulcra super psalmo 'Ecce quam bonum'. | Magistralis valde descripcio ipsius loci et de differenciis loci. | Tres aut 4 epistole pulcre cuiusdam religiosi. | Sermo in sinodo in die palmarum. | 'Egredimini et videte filie Syon'. 'Dum medium silencium tenerent omnia'. | De homine divite, qui habuit villicum. | 'Caritas numquam excidit'. 'Tribus diebus et 3 noctibus fuit filius hominis in corpore terre'. | 'Clausum est celum nec pluit' etc. 'Hec est dies, quam fecit Deus'. | De penthecoste. De purificacione b. virginis. | Multa alia bona puncta theologicalia, moralia et rethoricalia hic interscalatim et confuse collecta sunt. |

99. Testamentum XII patriarcharum, quod transtulit b. Johannes Crisostomus de Hebreo in Grecum sermonem. | Contractus de tempore. | Notificacio librorum, quis, a quo sit confectus, secundum inicium et finem eorum, eciam habetur supra. | Exerptum de exposicione X preceptorum, que alias plene habetur. | Nomina 72 discipulorum et de 70 interpretibus. |

100. Paradisus anime, et est de declaracione virtutum et proprietatum earum, materia deserviens ad predicandum. Habetur wlgariter D. XVIII. | Aliqua themata ex canticis Salomonis circa 15 cum introductionibus et divisionibus aliqualibus valentibus multum ad sermones et collaciones. | Medela anime, eciam supra H. 97. | Stella clericorum. | Magistrales diffiniciones sive descripciones multarum rerum et proprietatum earum secundum ordinem terminorum eas significancium per litteras alphabeti. | De confessione, ubi vicia et virtutes describuntur. | Sermones breves per circulum anni Heinrici de Frimaria, et alias intitulatur Ternarius, eo quod currunt breviter per 3 distinctiones. | Epistola Eusebii, discipuli b. Jeronimi, ad Damasum, episcopum Portuensem, et Theodosium, Romanorum senatorem, de morte eiusdem | beatissimi Jeronimi, et eciam habetur clarius et correctius in epistolari b. Jeronimi, et est valde doctrinalis devota et utilis ad

---

3 f. *am oberen Rande nachgetragen.* infra | H. 110. | 38 Theodonium *Hs.* 22 *dazu links am Rande:* Extractum vide

legendum. | Epistola b. Augustini de morte b. Jeronimi. | Epistola b. Cirilli Jherusolimitani episcopi ad b. Augustinum de miraculis b. Jeronimi. | Gemma anime magistri Johannis Beleth, eciam habetur supra A. 36, item H. 87, item H. 90. | Tractatus devotus de cordis preparacione, ubi multa bona continentur, per que observata homo invenit veraciter Deum in se ipso et pacem eiusdem | cordis possidebit. |

101. Tractatus de duabus civitatibus, quarum una est Dei, altera dyaboli. | Soliloquium ad Deum trinum et unum. | Secretum ad Deum colloquium. | De veritate. | De libero arbitrio. | De casu angeli. | De predestinacione, quomodo stet cum libero arbitrio. | Soliloquium ad b. virginem de tota biblia. | Sermo de animabus. | De paucitate iustorum. | Quedam dubia precipue de iure patronatus. | De modo predicandi ad populum. | De preparacione et studio mortis. | De anime puritate. | De perfectione vite Christiane. | De contractibus empcionis et reempcionis et rectoribus comitatum. | De moneta temporali. | De negociacione seu numismate spirituali. | De vendicione frumentorum. | De penitencia reorum diiudicatorum et quomodo confessor se habeat ad eos. | De elemosinarum elargicione et de 8 versibus in psalmos. | Consideraciones circa Judeos. | De incarnacione verbi. | De similitudinibus. | Sensus spiritualis super librum Ruth. | Tropologia super eodem. | Anagogia. | Igniculus devocionis. | De mistica theologia. | De offensa in Deum et de eius remissione. | De regimine prelati in religione et de religionibus. | Versus in vigiliis defunctorum 'Qui in cruce positus' etc. | Quedam puncta de Romanis ex Valerio Maximo exerpta. | De omnibus statibus spiritualium, scilicet pape, cardinalium, patriarcharum etc., | episcoporum, prelatorum, religiosorum et aliorum brevis tractatus. ‖

102. Epistolare Senece ad Lucillum, deinde ad apostolum Paulum, *f. 114R.* sed ad Lucillum sunt epistole numero 124, | et sunt multum morales. Inter quas in multis locis voluntaria paupertas eximie commendatur, quomodo videlicet pauper | non est, cui quantulumcumque superest, in prima epistola — | — —. | Ista sunt puncta magis ad legendum religiosis in dictis epistolis, licet multa alia ibi habeantur. | Epistole b. Pauli apostoli ad Senecam et Senece ad apostolum. | Quinque libri Bohecii de consolacione;

7—16 *dazu links am Rande:* Fratris Johannis Indaginis Carthusiensis | *und dann — später durchgestrichen:* Nota, quod ipse morem habuit, | quod cum quis liber aut tractatus ad manus | eius venit, eundem incorporavit | pro posse et communiter enucleando | sentencias eius extraxit sub | alio stilo simplici et intelligibi- | liori et quandoque abbreviavit et quandoque | apposuit. Sic patet in istis | titulis hic positis, de quibus tractant | Anselmus vel Hugo vel doctor | Jacobus Carthusiensis etc., licet nomina | talium non expresserit, sicut per se | fatetur alias in quodam scripto suo. Quare lector ex titulo auctoris, si forte minus sibi auctenticus videtur, in his tractatulis fastidiosus non sit. | 16—26 *dazu am Rande:* Indaginis. 27 *über* Lucillum: alias Lucillium. 31 *die folgenden 43 Zeilen mit Charakteristik der Briefe von uns ausgelassen.*

textus est sine commento. | Sermones 25 b. Johannis Crisostomi valde morales, quibus acriter et similiter dulciter vicia revelluntur et homines ad optimum genus vivendi | possunt reduci. Inter que tractatur | contra avariciam; quod nequicia sit voluntaria; | contra voluptates pravas; | ut simus misericordes; | inanis gloria quam turpis sit; | contra desperacionem et superbiam; | pauperes non debemus curiose scrutari; | carnis curam non facere; | ne ponamus fratri scandalum; | ut omnes diligamus, eciam odientes; | debemus opera nostra bona occultare; | ne desperemus aut presumamus; | de vanitate mundi; | de exhortacione generali ad bene vivendum. | Epistola eiusdem Crisostomi ad monachum Theodorum, quem revocat ad monasterium. | Libri duo eiusdem Crisostomi ad Demetrium de compunctione
f. 114V. cordis. || Quedam scripta dulcissima per modum omelie super illud evangelii 'Loquente Jhesu ad turbas extollens vocem quedam mulier' etc. |

103. Bartholomeus de Pisis de penitencia et de pugna spirituali in multiplici temptacione et de remediis in temptacionibus | et cetera multa huic tractatui inseruntur valencia predicatori cum variis similitudinibus et exemplis. | Tractatus de gradibus humilitatis et mititatis fratris Indaginis, sed hic non est completus. |

104. Liber qui dicitur Linea salutis. Nescitur, ubi sit. |

105. Sophilogium, quod principaliter intendit inducere legentem ad amorem sapiencie, unde et nomen accepit. | Auctor eius fuit Jacobus Magnus de Parisius ordinis s. Augustini et est collectum precipue ex dictis poetarum continens | tres partes principales, prima est de amore sapiencie, 2. de amore virtutum, 3. de instructione statuum. | Compendium theologice veritatis Hugonis de Burgundia, doctoris theologie et cardinalis s. Sabine. | Gerson de nocturna pollucione, F. 20 et alibi pluries. | Decretum abbreviatum et dicitur Summarius divisivus tocius decreti, A. 5, H. 119. | Avisamentum ad papam pro reformacione ecclesie. | De noticia 7 viciorum capitalium et filiarum eorum, prout deservit ad confessionem. | Resumpcio sive repeticio c. 'Presbiter situati' sub tytulo de celebrandis missis, ubi agitur, quomodo hore canonice persolvende sint. | Principium quoddam Johannis Noet, decretorum doctoris, in lecturam decretalium, ubi legaliter et magistraliter declarat originem cuiuscumque | iuris cum auctoritatibus eiusdem. | Collacio in electione rectoris universitatis sive alicuius alterius principis et rectoris rei publice 'Induite novum hominem.' | Collacio responsiva ad predictam collacionem ipsius electi videlicet in eius confirmacione et quorundam baccalaureorum promocione. | Collaciones in promocionibus baccalaureorum in artibus, item in medicina. | Collaciones ad cleros, in festo omnium sanctorum, pro sinodo. | Exhortacio et consultacio de translacione concilii Basiliensis ad Papiam. | Compendium de vicio proprie-

---

19 Nescitur ubi sit *links nachgetragen.* 20 *am linken Rande:* vide eciam infra | H. 146. | 26 F — pluries *nachgetragen.* 27 A. 5, H. 119 *rot nachgetragen.*

tatis promulgatum in concilio Constanciensi. | Tractatus de concilio Basiliensi reverendissimi domini Nicolai Panormitani. |

106. Rudimentum doctrine fratris Gilberti de Tornaco ordinis minorum, viri eruditissimi, et habet 4 partes | de doctrina exequentes; prima est de causa finali doctrine, secunda de efficiente, tercia de formali et modo discendi, quarta de | materiali, et hec quarta, que nobilior videtur inter ceteras, hic non habetur. Et multa et optima subtilissime et magistraliter pertractantur in omnibus partibus. | De interdicto ecclesiastico tractatus Johannis Calderini. | Crisostomus de eo, quod nemo leditur nisi a se ipso, H. 5, H. 14, O. 51. | Racionale divinorum operum Mathei de Cracovia, vide eciam supra H. 80. | Tractatus eiusdem de malis et viciis Romane curie, dictus a vocabulo sui exordii Moyses, cum epistola eius defensoria. |

107. Liber puellarum, liber utique multum dulcis de consolacione theologie fratris Johannis de Tambaco ordinis predicatorum. | In quo libro diverse persone tristes ex variis causis et occasionibus turbate indigentes variis consolacionum remediis consolantur | ex domina sacra theologia, que secum assumit quasi quasdam pedissequas aliquas consideraciones sub methafora puellarum virginum, | que fecunde sunt ad pariendum consolacionem tristium. In hoc enim libro pro qualibet persona ex quibuscunque causis turbata | parata consolacio in suo loco prompte poterit inveniri a communibus ad specialiora usque procedendo, et sunt XV libri parciales. | Primus, | 2., | 3., | 4., | 5., | 6., | 7., | 8. | liber continet consolacionum | remedia oportuna contra illa turbativa que oppo- | nuntur | 1. mundane sue felicitati, | 2. generaliter paci et tranquillo statui, | 3. comodo et quieti, | 4. glorie et honori, | 5. potestati et dignitati, | 6. parentele et generis nobilitati, | 7. diviciis et rerum facultati, | 8. bone amicicie et societati, | 9. solaciis et iocunditati, | 10. deliciis et voluptati, | 11. libertati, | 12. studio, contemplacioni et devocioni, | 13. bone ipsius corporis disposicioni, | 14. bone ipsius anime condicioni, | 15. specialiter ipsius animi securitati et tranquillitati. | Quamvis autem hic liber generaliter consistat pro consolacione tristium personarum, specialiter tamen in eo consistat eciam alia multiplex utilitas. Nam potest legi in communi loco | ut in refectorio ad presencium et audiencium edificacionem, potest ex eo facilime et delectabiliter predicari, cum vix possit inveniri evangelium vel epistola vel legenda | cuiuslibet sancti, ex quibus esset capienda materia sermonis, quin aliqua in parte tangeret materiam huius libri. Similiter in cursu cuiuslibet lectionis vel in fine auditoribus suis dicere | posset quis: Ex quo audistis in hoc sermone vel in hac lectione de hoc vel de hoc tristubili, puta de tribulacione vel de morte propria vel amici vel de paupertate vel infir- | mitate etc., audiatis nunc duas puellas vel 3 etc. cum personis tristibus confabulantes et eas consolantes, Ecce prima, secunda sic, ita de aliis. ||

14 *links am Rande nachgetragen:* Tambacum id est Dambach villa | est circa Georgentaell | Cisterciensium. | Eciam habetur infra | M. 15 sub titulo | Consolacio theologie. |

f.115R. 108. De contractibus, simonia, concilio generali. | De modo se habendi tempore scismatis. | De censuris, quando abrogantur, et de hereticorum filiis et huiusmodi. | De reddendo debito coniugi et de modo. | Exposicio decreti Basiliensis de interdicto tenendo. | De fraterna correctione et recta predicacione. | De indulgencia data Carthusiensibus per Pium papam. | De communione sub utraque specie, quomodo non obligat. | De beneficiis monachorum et quid iuris habeant. | Spiritualis et brevis exposicio super ecclesiasten. | Bulla Pii pape data contra Turcos. | Pius papa 2. cassavit compactata Bohemorum anno 1462 etc., ibidem de erroribus Bohemorum. | De infeudacione decimarum et quomodo laici habere illas possint. | De veneracione reliquiarum et quomodo tractentur. | De vita spirituali et reparacione heresum et errorum. | De cognicione et distinctione peccatorum optimus tractatus. | De pace plebanorum et religiosorum. | De nobilitate et in quo proprie consistit et vere. | De questionibus, quando suspecti examinentur penis, ut confiteantur. | De distribucionibus cotidianis, que dantur interessentibus divinis. | De modo tenendi interdictum secundum iura sane intellecta. | Sermones de ascensione et penthecoste. | Utrum clerici debeant vigilare etc. de domibus suis in civitate. | De excommunicatis in casibus non vitandis et utilis distinctio preceptorum. | Actore non probante reus quomodo absolvitur. | An persone in divinis realiter distinguantur. | De simonia in beneficio et de beneficio et de promissione futuri beneficii. | Pulcra de vita ecclesiasticorum virorum. | De hora resurrectionis Christi et de corporibus secum resurgentium. | Hic aliqui sermones habentur. | Augustinus de vera innocencia. | Gerson de graciis Christi et Marie. | Heinricus de Hassia de armis Christi. | Nota hic pulcra de speciebus adoracionis, scilicet dulia, yperdulia et latria. | Epistola b. Bernhardi ad Hugonem de S. Victore et quedam alie eius epistole et e contrario. | De proprietate monachorum Indaginis. |

109. De perfectione spirituali hominis interioris Heinrici de Frimaria — est villa circa Gotam in Thuringia — qui hunc libellum extraxit de collacionibus patrum, eciam habetur supra. | Textus ympnorum et sequenciarum cum exposicione vocabulorum. | De 12 mensibus anni et proprietatibus signorum. | Speculum amatorum mundi. | Tractatus dulcis de ordine et disposicione cordis, scilicet de eius preparacione, custodia, apercione etc., vide eciam supra H. 6, item O. 65. | Heinrici de Frimaria exposicio dominice oracionis et angelice salutacionis litteralis et mistica. | Occupacio devotorum, sed hic non est plena. | Oraciones de b. Jeronimo per singulos dies ebdomade. | De perfectissimo modo vivendi hominis spiritualis. | Antigameratus. | Optimus tractatus de viciis carnalibus et

---

1 variis *nachgetragen über* contractibus, *über* simonia *nachgetragen* de pena simoniacorum. 1—24 *links am Rande mit Klammer* Johannis Indaginis | lege supra H. 101. | 30 est — Thuringia *interlinear rot nachgetragen.* 35 H. 6 *rot.*

spiritualibus. | Ars componendi collaciones et sermones. | De structura consciencie. | Modus contemplandi in passione Domini secundum 7 horas. | Epistola Heinrici de Hassia ad decanum Maguntinensem. | Explanacio huius vocabuli Alleluia. | Sermones pasche et assumpcionis Marie. |

110. Augustinus de Anchona super 'Missus est'. | De assumpcione b. Marie questiones et plures sermones. | Johannes Andree de sacramento altaris etc. | Aliqua pulcra extracta de libro de testamento 12 patriarcharum et ibi invenis valde pulcras condiciones hominis simplicis, vide supra H. 99. | Sermones aliqui, inter quos sermo de visitacione conventuum, de electione prioris. | Tractatus de 8 beatitudinibus etc. ‖

111. Diversa collecta. | Commendacio diei dominice. | Formula religiose vite. | Tractatus brevis de contemplacione, sex gradus contemplacionis. | Arbor amoris. | Corona celestis. | Aliqui sermones. | Exposicio dominice oracionis. | Legenda de s. Jodoco. | De peccatis spiritualibus. | Cetera multa puncta et notabilia ex diversis collecta per modum rapularii. | *f. 115v.*

112primo. Glosa trenorum Jeremie. | Tractatus de predicacione, quomodo, quid, quibus etc. predicandum sit, et dicitur Speculum ecclesie, eciam habetur supra H. 38, item H. 65, A. 14. | Sermo subtilis de s. trinitate. | Sermones de nativitate Christi, de annunciacione prolixus, penthecoste prolixus, concepcione b. virginis, de ieiunio, de purificacione, sermo bonus 'Non apparebit vacuus'. | Duo prohemia, unum in librum sentenciarum, 2. in evangelia. | Thema in Isaiam prophetam. |

112secundo. Speculum humane salvacionis. | Quid significent mistice indumenta sacer- | dotalia et cetera, que in missa fiunt. | Tractatulus brevis de virtutibus et viciis. | Penitenciarius cum glosa et dubiis. | Auctoritates sive themata sacre scriptüre secundum alphabetum. | Historia sive miraculum de quodam spiritu, scilicet Hugonis, | ubi insolita narrantur. | Stella clericorum cum dictis. |

113. Textus sequenciarum et ymnorum cum bonis commentis mag. Heinrici Monich. | Summula de summa Raymundi, sed hic deficit folium. | Questiones super eandem. | Bona dubia circa 4. librum sentenciarum. | Libellus de officio trium dierum ante festum pasche. |

114. Boecius de consolacione philosophie cum bono commento. |

115. Boecius de consolacione philosophie cum modica glosa. | Duo primi tractatus Petri Hispani et sequitur glosa in parte deficiens. | Alanus de planctu nature, cuius intencio est posse naturales operaciones exercere et innaturales devitare, et continet | IX tractatus, in quibus de moribus tractatur et virtutibus oppositis viciis. | Boecius de disciplina scholarium. |

116. Boecius de consolacione phylosophie, et est textus sine com-

---

8 Vide — 99 *nachgetragen.* 24—29 *rechts nachgetragen.*

mento. | Avianus poeta, qui sermone ficto fabulis corrigit et informat mores hominum sicut sancti parabolis. | Boecius de disciplina scholarium. | Quadripertitus apologiticus b. Cirilli episcopi, in quo quidem speculum limpidissimum omnis sapiencie tam terrene quam eterne clare | relucet, et dividitur in 4 libros secundum IIII virtutes cardinales, de quibus hic agitur sermone ficto appoloice et poetice, sed hic habetur tantum | primus contra imprudenciam et ibidem eciam deficiunt 4 aut 5 capitula. | Questio utrum doctorum diligencia erga discipulos obedientes habita sit in doctrina sive disciplina proficua. | Auctoritates rariores ex Boecio de disciplina scolarium; item ex Platone in Thimeo et hic exponuntur. | De nocturna pollucione. | Flores auctorum et sunt X libelli metrici, in primis octo agitur de viciis capitalibus, in sequentibus de virtutibus. | Antigameratus, eciam tractat de moribus. | Cornutus. | 'Peniteas cito'. |

117. Richardus de s. Victore de | ierarchia ecclesiastica, | XII patriarchis. |

118. Flosculus dictionum, multum deservit predicatori ad dilatandum sermones, quia procedit per | varias distinctiones et multiplicitates et exposiciones circa significaciones terminorum, et procedit per | ordinem alphabeti. | De concepcione b. virginis. | De s. Dyonisio. | Wlgarizacio dominicalium evangeliorum, sed deficit hic principium et missa wlgarizata. | Historia de visitacione b. virginis. |

119. Flosculus dictionum, et aliqui nominant ipsum Amicus a primo termino, unde incipit. | Signatura librorum canonicorum biblie. Summa penitencie, quomodo confessor se habeat. | Decretum abbreviatum, A. 5, H. 105. | Sermones de X plagis in Egipto. | Innocencius de miseria humane condicionis. Miracula alique de b. virgine et corpore Christi. ||

f. 116R. 120. Gazophylacium pauperum. Multa hic breviter collecta sunt de diversis materiis et quasi in gazophilacium missa et inclusa, | de quibus pauperes et in multis libris inexperti poterunt hinc habere recreacionem et solacium. | Regule iuris ex sexto libro. | Optimus et facilis modus, ut scribitur et verisimile videtur, faciendi incaustum, similiter ibidem de rubrica et lazurio post medium libelli. |

121. Distinctiones magistri Petri Gruningen, et est materia valens predicatoribus et volentibus facere | collaciones ex diversis collecta tractans moralia. |

122. Pharetra contra Judeos, et habet 2 partes, primo ponuntur que pertinent ad fidei katholice probacionem, 2. que pertinent ad errorum Judeorum reprobacionem. | Logica Burlei; hic primo agitur de proprie-

---

14 *links am Rande nachgetragen:* Richardus de s. Victore, | *über* 117*:* primo. *Der ganze Eintrag auf einem beschädigten Streifen über einem anderen Eintrag.* 16 *dazu links am Rande nachgetragen:* Amicus, *vor* Flosculus *gestrichen:* Fasciculus. 18 *vor* et procedit *gestrichen:* Sed hic deficit principium. 23 *vor* canonicorum *gestrichen:* ecclesiasticorum doctorum. 33 ff. *auf Rasur.*

tatibus terminorum, que solum ei competunt secundum quod sunt partes proposicionis, scilicet de supposicione terminorum, de appellacione, de copulacione, 2. agitur de proposicionibus et silogismis ypoteticis. | Tractatus de fallaciis. | Katho et facetus cum glosis. | Tractatus de contemptu mundi. |

123. Collaciones abbatis Isaac Syrie de monte Syna pro solitariis et religiosis. | Jordanus de passione Domini per meditaciones, oraciones et morales doctrinas, eciam habetur F. 68. | De instructione novi predicatoris. | Super oracionem dominicam. | Interpretaciones diversorum vocabulorum, presertim Hebraicorum. | Exposicio rarorum et difficilium vocabulorum biblie. | Epistole b. Pauli ad Senecam, eciam H. 102. | Textus Boecii de consolacione philosophie. | Questiones pulcre pauce, precipue de extremo iudicio et resurrectione corporum, de penitencia etc. |

124. Collaciones abbatis Isaac, ut supra H. 123. | Libellus de quinta essencia. | De cognicione vere vite, aliqui asscribunt b. Augustino, sed vide supra. | Formula vite. | Tractatus de 7 peccatis capitalibus. | Matheus de Cracovia de puritate consciencie et de confessione facienda. | Bernhardus de vita et honestate. | De 12 gradibus humilitatis. | Cronica quedam brevis. |

125. Collaciones Isaac Syrie abbreviate, quas collector vocat Speculum solitariorum. | Moralia b. Gregorii abbreviata. | Speculum solitariorum et superpredicte collaciones forte cum aliquibus addicionibus. | De frequentacione celebracionis misse et abstinencia. | Multe doctrine de amore solitudinis, silencii, celle et pro custodia sensuum. | Discussio vite proprie. | De supportacione infirmitatis et inperfectionis fraterne. | XIIII raciones, que faciunt vigilanter eas meditantem conari iugiter ad proficiendum et ad perfectionem attingendam. | Decem que disponunt hominem, ut Deo placeat. | Exercicium ad seipsum humiliandum et infimum omnium reputandum. | Resignacio sui, quomodo fiat, et est in wlgari. | De immobilitate et equamentate sui inter prospera et adversa. | De actuali et habituali spiritus dulcedine. | De comtemptu, quando sit mortalis et de differencia eius. | Alios arguimus in his, que ipsi facimus. | Philosophia spiritualis, optimus et brevis tractatus pro sui ipsius cognicione. | Multa collecta ex stimulo amoris. | Excerptum ex soliloquio cuiusdam religiosi — de ordine regularium — recolligentis se continue a cordis multiplicitate ad unum summum bonum, D. 15 integraliter. | Differunt ira carnis et ira animi. | Multa alia optime valencia religioso volenti proficere de diversis materiis, virtutibus et viciis etc., de quibus videatur ipse liber. |

126. Distinctiones magistri Petri Gruningen, et est materia valens predicatoribus et volentibus facere | collaciones ex diversis collecta tractans moralia. |

---

7 68 *rot.* 10 eciam H. 102 *rot.* 34 de ordine regularium *interlinear nachgetragen.* 38 ff. *radiert.*

127. Moralizatio biblie. |
128. Prima
129. Secunda } pars pantheologie. | De ista summa vide supra
130. Tercia
— in hoc registro, ubi quondam locum habuit — A. 34, 37, 42. |
131. Malogranatum integrum et impressum, de hoc libro vide supra H. 17. ‖

f. 116 V. 132. Regimen principum Egidii de Roma, sed est hic incompletum, vide supra H. 35. | Ploracio domini Pii pape, quam fecit contra Thurcum a. D. 1459 in conventu Mantuano. | Epistola domini Nicolai, cardinalis s. Petri ad vincula, in qua plura comoda pro ordine Carthusiensium continentur, que ipse ei impetravit ad domino papa Pio. | Bulla Pii pape, in qua concedit, quod quelibet privilegia cuicumque domui Carthusiensium singulariter vel diversim concessa extendantur ad omnes domos presentes et futuras. | Bulla Pii pape, in qua deplorat devastacionem et crudelitatem, quam Turci contra Christianos perpetraverunt, et hortatur ad crucem suscipiendam. | Bulla reempcionum cum allegacionibus in eadem materia. | Bulla concessa clero et nobilibus civitatis et diocesis Wratislaviensis super reempcionibus et huiusmodi contractibus. | Multa conscribuntur ibidem per doctores [ibidem] per longum passum super reempcionibus. | Cui vel quibus ab intestato decedencium hereditas deferatur. | Forma cuiusdam contractus per reempcionem exposita et examinata per marginalem declaracionem. | Inicium cuiusdam libri valde moralis religiosis viris utilis De vita Christiana dicti, et est alius ab eo, qui inscribitur beato Augustino, et continet 93 capitula, quorum | tituli hic prenotantur, ex quibus sciri poterit, quid in ipso libro tractetur, et habetur Erffordie in collegio maiore in libraria sub hoc numero AA. 12. | Principium libri, qui dicitur Itinerarius eternitatis, sed integre habetur supra sub littera D. 12. | Epistola bona missa ad heresiarcham Ruckeczan Bohemorum a quodam doctore Parisiensi. | Pars preceptorii Heinrici de Frimaria, deficit hic finis et principium, alibi habetur totaliter. | Liber qui dicitur Flos celestis doctrine, sed in re vera magisterio dyaboli confectus, et est liber omnino superstitionibus plenus. Cuius auctor, quamvis mentiatur se voluisse | vitare perniciosam artem notoriam sive notorie, tamen videtur eam magis fallaciter et occulcius tradidisse ad decipiendum simplices | ex magisterio dyaboli, cum per dulcissimas oraciones et supplicaciones etc. quasi per mel venenum aspidum et mortiferum propinet. Quare nullus lector | superstitionibus hic traditis insistat nec acquiescat, nichilominus tamen hic huiusmodi materia colligata est non ut discatur, sed ut, quomodo multi miserabiliter | et dampnabiliter decipiuntur callidissime per dyabolum, videatur. | Tractatus novus compositus per dominum cardinalem s. Sixti contra hereticos im-

---

5 in — habuit *rot interlinear nachgetragen.* 8 *unter* Regimen *etc. 2 Zeilen radiert.*

pugnantes sanctam paupertatem Christi et discipulorum eius. | Concertacio Felicis, cantoris Thuricensis, cum beckardo quodam super ocio suo et ne elimosinas percipiat et similiter contra Lulhardos et Begwinas etc. | Sermo pulcher de s. Barbara vel consimili. | Sermo in concepcione b. virginis. | Alique bulle conciliorum Lausanensium et Basiliensium ibidem. |

133. Auctoritates et flores librorum Aristotelis moralium, naturalium, logicalium, rethoricalium etc. | De coniunctione solis et lune; de radicum extractione; circa speram materialem etc. | Questiones circa 7 sacramenta. | Quid pro quo, negocium est artis medicine. | De dissolucione consilii Basiliensis. | Ex passionali quorundam sanctorum commendacio et de quibusdam festivitatibus. | Decem articuli hereticorum Wicleff etc. | Stella sacerdotum, incipit 'Quasi stella'. | Sermones breves de sanctis. | Distinctio omnium scientiarum cum autoritatibus librorum quasi tocius philosophie, eciam habetur in bona littera N. | Duo sermones de assumpcione Marie et nativitate. | Horalogium sapiencie vulgariter, ubi deficit principium. | Rigmi de 4 sororibus, que mutuo concertarunt super redempcione gentis humane, scilicet misericordia et veritate, iusticia et pace. | Sermones in Theutonico dominicales valentes novis predicatoribus. |

134. Medela anime. Liber est erudiens sacerdotem, qualiter homines doceat, ut per penitenciam et satisfactionem a peccatis purgentur. | De naturis et proprietatibus balneorum, que in diversis provinciis inveniuntur. | Exercicium de meditacione vite Christi, sed hic est defectuosum et incipit 'Inter alia virtutum'. | Tractatulus de virtutibus theologicalibus et de viciis capitalibus. | Confessio quedam generalis incompleta. | Quomodo beneficium ecclesiasticum non potest licite sine institucione canonica obtineri. | Tabula brevis, in qua continentur ea, que sunt fundamenta christiane vite. | De salutacione angelica, ubi habentur multa bona puncta theologicalia et iuridica. | De regimine principum commentum incompletum et de eodem vulgariter Aristoteles ad Alexandrum. | Diversa et multa probleumata naturalia. | Quedam revelaciones facte cuidam fratri ordinis fratrum minorum. | Parvum doctrinale Alani poete, et sunt moralitates pulcre per proverbia et similitudines. | Facetus, incipit 'Cum nichil utilius'. | Phamphilus de amore. | Summa Raymundi metrice. | Sermones magistrales de nativitate et corpore Christi. | Commentum circa computum cirometralem. | Pulchre doctrine contra vicium ebrietatis. | Passio Christi predicabilis, sed brevis. | Omelie ferialibus diebus consuete in quadragesima. | Exposicio X preceptorum secundum tres sensus et forte est sumpta ex Frimaria. | Universale regimen sanitatis brevissimum et metricum. | Item confessionale parve utilitatis. |

135. De passione Christi moraliter et spiritualiter, incipit 'Egre-

---

4 *unter* Sermo *eine Zeile radiert.* 14 *Ziffer hinter* N *radiert.* 24 quedam gen. incompl. *Nachtrag.* 39 parve utilitatis *nachgetragen.*

dimini filie'. | Item de passione Christi sermo aptus ad meditandum et
f. 117R. predicandum, incipit 'Justus periit'. || Excerptum passionis Christi de libro, qui dicitur Vita Christi. | Secundus liber de ymitacione Christi. | Manuale b. Augustini, ut aliqui scribunt, et incipit 'Quoniam in medio laqueorum'. | Historia b. Elizabet vidue. | De concordia mendicancium cum plebanis notabile de extravagante Benedicti pape. | Regula b. Augustini. | Confirmacio fratrum ordinis b. Francisci per Honorium. | Missa; dubia curiosa circa missam, sed non soluta. | De mistica theologia per Johannem Indaginis. Vide eiusdem scripta de eadem supra D. 20. | De modo intellegendi divina eloquia. | Divisio libri decretalium cum declaracione terminorum, qui difficiles habentur in singulis libris earundem, et modo abbreviandi in iure. | Questiones circa librum priorum Aristotelis. | Questiones circa librum Porphirii, item predicamentorum. | Computus cirometralis. | Parvulus naturalis cum commento. |

136. Donatus misticus Gersonis, libellus est moralis et theologicalis de virtutibus, eciam habetur O. 8 secundo. | Sermones de adventu antechristi per quendam moderno tempore longe lateque predicati. | Sermones dominicales breves quasi per postillaciones. |

137. Tulius de finibus bonorum et malorum, et dividitur hic liber in quinque parciales.

138. De multis moralitatibus. | Ars memorandi magistraliter concepta et composita. | Boecius de disciplina scholarium. | Moralitates valde pulchre per metra secundum ordinem alphabeti, in quibus multe bone doctrine continentur contracte ex diversis libris, et ipsa metra in marginibus | sunt wlgariter in rigmos transsumpta, item A. 46. | De consonancia et proporcione discantus in musica. | Liber 'Papa stupor mundi', et est liber rethoricalis ipsius Gamfredi. | Seneca de 4 virtutibus cardinalibus. | Tabula super librum Boecii de consolacione secundum ordinem alphabeti cum quibusdam auctoritatibus. | Liber Cathonis. | Liber qui dicitur Pilatus, sic dictus, quia ibi narratur, quod Pilatus sit natus de Maguncia. | Facetus et est supplementum Cathonis tractans de moribus. | Vita s. Allexii metrice. | Contemptus mundi metrice, quem aliqui inscribunt b. Bernhardo. | Vita Jhesu Christi metrice, sed finis hic deest. | Vita Susanne metrice, sed hic principium deest. | Liber logicalis, scilicet de fallaciis. | De non ducenda uxore epistola Valerii Maximi ad Ruphinum, amicum suum. | De virtutibus herbarum. | Rethorica magni Basilii, sed hic habetur nisi primus tractatus. | Puncta parvorum naturalium. | Ternarius Bonaventure sive parvum bonum eiusdem. | Auctoritates sive flores ex libris Aristotelis cum aliqua glosa. | Exercicium de anima magistri Nicolai de Amstradam. |

---

9 Vide — D. 20 *nachgetragen.* 16 eciam — secundo *rot nachgetragen.* 25 item A. 46 *rot nachgetragen.* 27 ipsius Gamfredi *nachgetragen.*

139. Confessionalia multa, plus quam XII. | Confessio ad Deum in privato facienda. | Quomodo fiat progressus in peccatis. | Multa inter predicta ponuntur pro noticia peccatorum ex diversis libris et auctoribus sumpta et eciam de virtutibus. | Due figure continentes divisiones et distinctiones virtutum et viciorum, ibidem Innocencius papa de diversitate et qualitate virtutum et viciorum. | Diverse forme absolucionis sacramentalis. | De s. Katharina historia et oracio. | De puritate consciencie Mathei de Cracovia. | Peccatum quid sit et de X preceptis pulcra et breviter. | Exerptum de compendio theologice veritatis, sed non omnium librorum. | Ars confessionis, de hac brevis tractatus. | Psalterium cum glosa, que pro maiori parte est Alani. |

140. Exposicio canonis in missa. | Sermones de tempore et incipiunt 'Mitte manum tuam'. Andreas Syfridi de Czerwist dedit istum librum, | cuius anima requiescat in pace. | Sermo de martirio. | Aliquid extractum de libro | qui communiter intitulatur De cognicione vite. | Summula in iure canonico. |

141. Speculum peccatoris. | Duo principia, unum in librum iudicum, aliud in canonicas apostolorum, item in 3. sentenciarum. | Quomodo circa principium sentenciarum divinitatis super omnes substancia verbo per generacionem in nunc eternitatis communicata per theologicam scienciam practicam ingenio creato | cognitive inspirata obiectivaliter terminare sufficiat actum generacionis secundum relaciones originis. | Quomodo d. ab eterno dictum verbum Dei splendor patris et claritas speculativa theologia teste appropriate circumscriptis per intellectum aliis personis fruicionem | beatificam terminare valeat adequate. || Questio in 2. sentenciarum, *f. 117v.* utrum Deus ex necessitate nature et iusticie creaturam ydealiter producens sua efficiencia infinitum aut magnitudine aut multitudine producere sufficiat sua | infinita virtute, claritate et omnipotencia. | Lectura super epistola Jacobi, sed non completa. | Curiosa collacio in determinacione baccalaureorum in artibus. | Metra biblie. | Penitenciarius 'Peniteas cito', sed incompletus. | Calcar, libellus est docens devota exercicia circa passionem Christi incipiens 'In deuteronomio'. | Aliqui sermones et collaciones de nativitate Christi, de nativitate Johannis Baptiste, de Maria Magdalena, de penthecoste, de assumpcione, de exaltacione crucis prolixus, de sacramento eukaristie etc. | Collaciones pulchre de revelacione et de b. Petro et Paulo, de nativitate Marie et de eius visitacione etc. |

142. Exerpta Indaginis ex diversis libris et auctoribus, que tamen parum videntur utilia propter nimiam abbreviacionem et illegibilem scripturam. | Ex philosophia Marie, | Hugone de claustro duplici, Humperto circa regulam b. Augustini, | exameron b. Ambrosii, Wilhelmo de virtutibus, | ex libris de doctrina christiana b. Augustini, | tractatu b. Thome de sacra-

---

13 f. Andreas — pace *Nachtrag saec. XVI|XVII.* 35 *darüber 2 Zeilen getilgt.*

mento altaris, collacionibus patrum, libris confessionum b. Augustini, | institutis patrum, | omeliis Cesarii episcopi, | ex 12 libris b. Augustini super genesim ad litteram, sermonibus Jacobi de Voragine. | Hic multi sermones ponuntur per totum annum mixtim de sanctis et de | tempore ex diversis, sed illegibiles sunt. | Excerpta ex diversis libris in arte medicine. | Quomodo Christus suam incarnacionem abscondit demonibus. | Quare improcessibilitas, que convenit patri et filio, in divinis non ponitur nocio sicut innascibilitas. |

143. Speculum Marie, in quo exponendo angelicam salutacionem ponuntur laudes et preconia b. Marie satis magistraliter, ex quibus predicator | poterit plures sermones colligere. | Modica et brevis exposicio circa prefacionem cum quibusdam dubiis. | De conversione s. Katharine. | De purgatorio ex Tundalo. | Sermo de novo sacerdote. | Quedam moralitates et exempla sumpta ex quarundam rerum proprietatibus seu condicionibus. |

144. Libellus pro visitacione et electione novi prioris. | Dubia quesita a domo maiore Carthusiensium. | Salutacionum formule et quedam epistole, que communiter fiunt in ordine Carthusiensium. | Forma visitacionum, que fiunt in ordine Carthusiensium. | Forma electionis in eodem ordine. | Collaciones et epistole, que occurrunt faciende pro eisdem actibus. | Sermo de s. Hugone Linconiensi. | Collaciones capitulares, que fiunt apud Carthusienses in solempnitatibus. |

145. De beatitudine anime bonus et utilis libellus pro meditando. | Sermo de 7 gradibus amoris extatici. | Primus liber de ymitacione Christi. | Vocacio Bohemorum ad concilium Basiliense et sermo ibidem habitus. | Ex legenda de b. Thoma de Aquino pauca. | Sermones de nativitate Christi. | Synonima Isidori, sed incomplete. Item unus sexternulus in quo plura bona et spiritualia continentur, scilicet de | confessione, | penitencia, | cordis pusillanimitate Hugo S. Vic., | Bernhardus ad iuvenem monachum, | quomodo quis doleat et purgetur a peccatis, | instructiones pro novello monacho, | de ordine Carthusiensium, rigore ordinis, | activa vita, Beda super Johannem. | Doctrina doctoris Jacobi Carthusiensis pro dieta quadam in Nurnberga. | Aliquid de privilegiis Carthusie prope Erffurdiam. | Tractatus de plantacione arborum, supra E. 7 secundo.

146. Sophylogium vide supra H. 105. |

147. Speculi moralis prima pars. Istud speculum non videtur comportatum a Vincencio Belvacensi, qui 4 specula comportavit | egregie, inter que unum dicitur morale, quia presens speculum sive presens summa pro magna parte sumpta est ex b. Thoma, qui iunior multo fuit ipso | Vincencio

---

16 ff. *links am Rande rot nachgetragen:* Quomodo conficitur in- | caustum, funda- | mentum pro auro ponendo, | cera sigillaria | in primo folio. | 23 *am Rande saec. XVII* Jacobi ad ⟨est⟩. 27—32 Item — Johannem *Nachtrag.*

et post eum invenitur vixisse fere ad XXX annos, sed est cuiusdam alterius nescio cuius. Que tamen utilissima est et ex diversis moralibus libris comportata | et dividitur in tres libros, quorum primi duo ponuntur in hoc volumine, quorum primus agit de principiis intrinsecus et extrinsecus actuum humanorum, videlicet | de virtutibus theologicis et moralibus, de legibus, de donis, de beatitudinibus et fructibus etc., secundus agit principaliter de 4 novissimis memorandis. |

148. Speculi moralis 2. pars agit et docet, quomodo homo se preservare poterit a peccatis ex noticia ipsorum peccatorum et viciorum et dampnorum inde consequencium, que ibi luculenter describuntur et per penitenciam, que ibidem late cum suis | partibus qualis esse debeat declaratur, et sic homo suam innocenciam recuperare poterit. |

149. Moralia Henrici Ariminensis precipue de 4 virtutibus cardinalibus. | Contemplacio devota de opere nostre redemptionis. | Parvum bonum s. Bonaventure. | Henricus de Hassia super oracione dominica et salutacione angelica. | Augustinus super simbolo apostolorum.

150primo. Vitas patrum per impressuram in papiro. ‖

J | *f. 118R.*

Littera·J·sub se colligit libros de diversis exemplis et revelacionibus | factis quibusdam personis et subordinatur hic sensui historico. |

1primo. Apokalipsis b. Johannis cum pictura figurarum seu ymaginum secundum quas revelaciones sibi factas recepit. | Exposicio canonis in missa, sed in littera valde caduca. | Exposicio ymnorum. | Textus revelacionum s. Johannis scilicet apokalipsis. | Summatim anni ab inicio mundi usque ad incarnacionem Christi secundum textum biblie. | Revelaciones fratris Johannis de Rupescissa. | Liber eiusdem, qui dicitur Vademecum in tribulacione. |

1secundo. Historia domine Brigitte de Swecia cum | revelacionibus eiusdem | secundum quod habetur hic 2, 3, licet non servetur ordo idem hic et ibi, | in narracione tamen quasi idem utrobique declaratur et continetur | et tantundem. |

2primo. Collectorium ex libris devotarum feminarum. Comportata enim sunt hic varia et multa ex libris sanctarum Brigitte, | Mechildis, cuiusdam s. Margarete, Katharine de Senis et Hildegardis. | Sermo revelatus per angelum sanctum b. Brigitte | et est de recommendacione et laude beatissime virginis Marie. | Materia librorum b. Brigitte redacta ad ordinem litterarum alphabeti, licet satis confuse et non totaliter. | Quintus liber

---

13 ff. *Beschreibung von H. 149 und 150 überklebt.* 22 primo *nachgetragen.* 29—32 *am Rande nachgetragen, darüber saec. XVI in.:* Fratres conversi habent. 33 primo *nachgetragen.*

eiusdem b. Brigitte similiter redacta ad litteras alphabeti. | Excerpta aliquorum capitulorum de revelacionibus eiusdem. | Officium b. Brigitte, in quo explicatur historia vite eius. | Bulla papalis de canonizacione eius. | Registrum in librum spiritualis gratie s. Mechildis virginis cum oracionibus devotis eiusdem libri. | Registrum in librum eiusdem, qui dicitur Lux divinitatis. | Exerpta de libro cuiusdam virginis dicte Margarete. | Exerptum de libro b. Trute, scilicet oraciones devote et bone doctrine cum registro libri eiusdem. | Exerptum de libro b. Katharine de Senis cum registro. | Oraciones et devote meditaciones festorum per circulum anni. | Horologium devocionis. | Exerpta et plura scripta de libris b. Hildegardis sanctissime virginis et prophetisse, ubi multa narrantur de antichristo et | de quinque temporibus mundi et habentur epistole eiusdem ad b. Bernhardum et alios et responsiones et eciam ad papam Eugenium. | Historia evangelica, concordancia, ut visum est collectori, per 4 evangelistas secundum ordinem rei geste. |

2secundo. Exerpta de Brigitta. | Concordancie breves biblie precipue pro novo testamento secundum ordinem alphabeti. | Alique vulgares oraciones. | De intervallo, quomodo sciri poterit ex quadam rota. | Alia computalia. | Principium Alani in glosa super psalterium De cantu etc. | Regimen sanitatis. | Aliqua statuta provincialia Moguntinensis diocesis, A. 57, A. 17, O. 37. |

3. Revelaciones b. Brigitte vidue de Swecia, et si volueris scire, que sit materia libri, qui in octo parciales dividitur, | vide duo folia post octavum librum et pulcra et rara invenies. | Bulla canonizacionis eius. | Officium de b. Brigitta, ibidem in lectionibus patet conversacio et commendacio eius. | Lectiones presentate ab angelis b. Brigitte, in quibus multa secreta et misteria Dei, b. virginis et angelorum etc. panduntur; eciam infra wlgariter | Q. 8. | Defensorium pulcrum valde et magistrale contra calumpniatores regule et librorum s. Brigitte, continens articulos XLI. Hunc libellum fecit dominus Adam cardinalis Anglicus. Epistola eiusdem ad quandam abbatissam. |

4. Ex revelacionibus b. Brigitte collecta et extracta et fecit quidam frater Carthusiensis illa extracta ad certos status | personarum ecclesie: ad sacerdotes, ad religiosos, ad episcopos, ad pastores ecclesie, ad ecclesiam, ad papam, ad cardinales etc. | Predictis admiscentur aliqua de scriptis s. Mechildis. | Regimen bone vite ex eisdem revelacionibus. | De virtutibus. | Exposicio super lectiones et registra defunctorum, ubi solvuntur multa divina. | Aliqua registra sermonum de contractu, de tempore et sanctis et de quadragesima Jacobi de Voragine etc. | Collaciones alique capitulares et sermones. | Lamentacio dolorosa super duricia cordis et

---

16—21 *auf einem Schaltzettel nachgetragen, über der 2:* bis habetur hic numerus. 20 f. A. 57, A. 17, O. 37 *rot.* 27 f. eciam — Q. 8 *am linken Rande nachgetragen.*

ingratitudine. | Oraciones devote in Latino et wlgari sermone. | Kalendarius, in quo singulis diebus anni certi sancti annotantur, ad quos devotus homo cotidie poterit specialius affectionem dirigere. | Phisologus cum glosa. |

5 5primo. Revelaciones b. Mechildis virginis et appellantur Liber spiritualis gracie, et licet liber totus revelaciones et | visiones dici possit et quasi in singulis lectionibus utilitas et instructio hominum valeat inveniri, tamen, ut facilius in eo legere vo- | lentibus occurrat quod volunt, in quinque libros distinguitur. In primo ponuntur revelaciones de festis per circulum 10 anni et specialiter de | b. virgine; in 2. quedam facta pertinencia ad ipsam Mechildem, cui hec revelata sunt, in quibus eciam utilitas mediocris poterit | inveniri et devocio et caritas legencium excitari; in 3. instructiones pertinentes tam ad laudem Dei quam ad hominum salutem inferuntur; in quarto quasi similia ad utilitatem et consolacionem pertinencia ponuntur; in ultimo 15 de animabus quorundam hominum ab ea | qualiter vise et adiute sint. |

5secundo. Lux divinitatis, sunt revelaciones antique cuiusdam begine in vulgari sermone, que sancta fuit, | et dicitur liber Lux divinitatis influens in corda, que vivunt sine dolo falsitatis, et sunt 7 | libri parciales, in quibus multa continentur de sancta trinitate, de Christo, de domina nostra, de IX 20 ordinibus angelorum, | de prerogativis quorundam sanctorum, de malicia demonum, de hominis dignitate, de raptu et separacione anime a carne, de descripcione celi, de | penis inferni et purgatorii, de virtutibus et viciis, de areolis, de predicatoribus antichristi et de multis aliis inauditis. | Alius dulcis tractatus de penitencia sponsi, de disposicione ad graciam etc. |

25 6. Revelaciones b. Mechtildis, | et nota, quod diverse fuerunt persone Mechildis et Mechtildis, ut claret ex principiis et finibus | librorum ambarum virginum, ubi invenitur diversitas vite earum et conscriptorum, sunt autem hee revelaciones hic abbreviate. | Liber eiusdem b. Mechtildis, qui appellatur Lux divinitatis fluens semper in corda veritatis, et habet 27 30 capitula et | ponitur in principio libri. || Revelaciones s. Elyzabet virginis, *f. 118 V.* que commorabatur tempore Eugenii pape in finibus Treverensis diocesis. | Revelaciones et vita cuiusdam virginis dicte Margarete. Hic ponuntur eciam multe morales et exemplares doctrine. | Liber de consideracionibus gracie Dei et de perfectione vite spiritualis. | Liber quidem simplicibus verbis 35 editus, sed | optimis et multis sentenciis plenus, et multum valet pro primordiali institucione noviciorum, ut ad fastigium | et cacumen perfectionis vite spiritualis aliquando per spiritualem progressum possint attingere, unde hic primo ponuntur septem | gradus sive septem diete, quos necessarie est ascendere et observare eum, qui vult apprehendere vitam perfectam. Po- 40 nuntur exerci- | cia et discipline, primo ad viciorum extirpacionem, deinde ad usum virtutum et cetera multa, que expedit scire novicium vel | eum,

---

16—24 *unten nachgetragen.*

qui ei pro magistro et directorio adiungitur, tam pro exterioris hominis composicione quam pro interioris institucione, | sed libellus incorrectus est in quibusdam locis. | Exerpta quedam de libris b. Anselmi, scilicet qualiter Deus sit laudandus, de oracione, de confessione etc. |

7. Revelaciones b. Trute virginis, exerpta scilicet tantum, eciam b. 31. | De quatuor gradibus contemplacionis. Qui liber communiter asscribitur b. Bernhardo, alii tamen aliis, scilicet Bonaventure etc. | Extracta de stimulo amoris et de horologio sapiencie. | Tractatus de consciencia. | Pars epistole b. Bernhardi ad Carthusienses. | De laude solitarie vite. | Quare benedictio datur ad lectiones et in fine dicitur 'Tu autem, Domine'. | Hugo de claustro anime, eciam H. 59. | Exhortacio noviciorum et formula compendiosa vite spiritualis ex horologio sapientie. |

8. Revelaciones Richalini abbatis sibi et aliis, ut refert, facte tam per malos spiritus quam per bonos. | Quibus revelacionibus non videtur per singula enarrata in eis plena credulitate inherendum, sed Deo committendum | sub quadam religiosa pietate, quia Deus quandoque, ymmo frequenter agit mirabilia in et per sanctos suos, quamvis hic aliqua | in superficie appareant risui apta. | Revelaciones s. virginis Trute, et videntur esse hic nisi quedam extracta. In domo Isenacensi habentur iste revelaciones integraliter. | Soliloquium eiusdem Trute valde devotum, et multum valet volenti penitere et confessionem generalem et brevem facere peccatorum, que ibi signantur quasi in propria forma. Et multe bone oraciones et meditaciones. |

9. Revelacio s. Brandani abbatis et patris quasi trium milium monachorum, qui Scotus fuit, de quo habes in 22. libro speculi historialis. | Prodigium horribile, quod refertur contigisse in Magdeburg de quodam episcopo dissoluto Udone nomine. | Summa misteriorum, in qua docetur misticus sensus omnium eorum, que fiunt vel ostenduntur in ecclesia Dei, ut quisque sacerdos sciat reddere | causam et racionem suorum cultuum et cerimoniorum, quos cotidie peragit in ecclesia Christi. | Declaracio officii misse sub tribus libris per quendam doctorem Lipczensem, sed non hic nisi usque ad simbolum. | Formula confessionis, et intitulatur Summa pro salute animarum. | Tractatus magistralis Heinrici Oyta de anima. | Sermo de contricione et compunctione cordis, et est quasi quidam tractatulus valde utilis, ubi habetur eciam, [qualis debet esse,] | qualis debeat esse institucio anime infirme et frigide volentis salubriter compungi. Hic legat diligentissime | volens proficere in spiritu. | De puritate consciencie et mundicia cordis, et est quoddam directorium pro confessione Mathei de Cracovia. | Questiones quotlibetarie de indulgencia. |

10. Miracula diversa. | Tractatus dulcis de amore Christi, | de nomine Christi. | Passio et vita b. Barbare, item similiter b. Dorothee. | De con-

---

33 ff. *am Rande Hände und die Bemerkung* Lege hic.

cepcione b. virginis Marie, de Anna matre eius. | De assumpcione b. virginis. | Sermones aliqui de tempore et quibusdam sanctis, boni. | De 7 viciis capitalibus et de ceteris multis. |

11. Revelaciones et vita b. Katharine de Senis, et sunt tres libri parciales, et valde volenti proficere iocundum | est legere diligenter in eis. | Revelaciones et vita b. Dorothee vidue, hic similiter ut in predicto libro multe morales et eciam | theologicales doctrine recollecte sunt. |

12. Libellus exemplorum diversorum. |

13. Exempla et miracula cum punctis et notabilibus ex diversis libris moralibus Aristotilis, similiter ex dictis katholicorum virorum, | ut ex Augustino, Gregorio, Johanne etc., ex Heinrico de Hassia et Heinrico de Gandavo, ex b. Thoma. | Antidotarium sive medicinale pro diversis morbis curandis. | Ponuntur hic aliqua per Heinricum de Hassia de reformacione ecclesie pluribus vicibus futuris temporibus ex revelacionibus. |

14. Rapularius parvulus continens diversa collecta et notabilia. ‖ Puncta et notata ex 12. methafisice et eciam ex quibusdam aliis libris eiusdem. | Glosa circa primum et 2. ethicorum. | De arta via. | Ex contemptu, quomodo aliquid sit. | Vota religiosorum, iuramenta universitatum, capitulorum et ecclesiarum, quomodo admittunt interpretacionem. | Exponens se discrimini mortalis peccati mortaliter peccat. | Paucitas salvandorum. | Cur Deus hodie non punit sicut tempore Zodomorum. | Attentio, qualis debet esse in horis canonicis. | Contra colicam et pestilenciam etc. plurima. | *f. 119R.*

14. Similitudines rerum applicabiles ad sermones. Sumpte enim sunt ex rebus pro doctrina virtutum et sunt posite secundum sex | ordines alphabeticos, secundum quod liber dividitur in sex tractatus: 1. de rebus naturalibus; | 2. de mineralibus; | 3. de vegetabilibus; | 4. de animalibus; | 5. medicinalibus; | 6. ex perspectiva. | Poetrie et fabule applicate ad moralia ex libro methamorphoseos et aliis. *f. 1*

15. Exempla sanctorum et miracula, et primo de beatissima virgine. Miracula b. virginis in 1. parte speculi historialis libro 8., scilicet G. 1. | Sermones de tempore per totum annum, scilicet 'Hora est', H. 100, L. 40. | Sermo de integra passione Christi, item, item. | Dignitas sacerdotum etc. | Confessionale. | 12 gradus humilitatis. | Bernhardus de vita et honestate. | Tractatus bonus de corpore Christi. | De vitas patrum exerpta. | Speculum monachorum bonum. |

16. Summula de abundancia exemplorum secundum figuras sacre scripture et exempla naturalia, et applicantur ad materias | vocabulorum, que secundum ordinem alphabeti ponuntur. | Sermones exquisiti et curiosi super cantica canticorum secundum omnia capitula eorundem, scilicet octo. | Sermones magistrales et subtiles de festis principalioribus anni, *f. 1*

---

15 *dazu am Rande nachgetragen:* hic numerus | bis habetur. |

licet ordo in eis non semper servetur. | Tractatus optimus b. Thome, ut scribitur de duobus preceptis caritatis, sed tamen alibi alius titulus invenitur, eciam habetur C. 1 et | eciam circa libros Dyonisii. | Tractatus de corpore Christi. | Arra anime Hugonis. | Tractatus bonus de virtutibus et viciis, de statibus et gradibus etc. eorundem. | Decretalis quedam sive diffinicio Benedicti pape de visione animarum separatarum hominum iustorum, an videant intuitive divinam essenciam. |

17. Liber similitudinum et naturalium exemplorum ad persuadendum de virtutibus et viciis, et valet multum predicatori. | Devote oraciones et signanter de eukaristia. | Gradus superbie et humilitatis depicte in figura crucis. | Prologus quidam de oracionibus, que plus placeant et acceptentur. | Quomodo antiphona 'Salve regina' instituta sit. | Occupaciones observande circa moriturum in wlgari. | Multa alia hic continentur, que tedet singula notari. |

18. De supersticionibus tractatus bonus. | Heinricus de Frimaria de X preceptis, eciam habetur supra sepe. | Inhibiciones eukaristie vel separaciones hominum a sacramentis. | Summa Heinrici de Frimaria continens 4 tractatus. In primo agitur in generali et spirituali de 7 viciis capitalibus, in 2. de exposicione | dominice oracionis, angelice salutacionis et simboli, in tercio de sacramentis, in quarto de 7 donis spiritus sancti. | Registrum super eadem summa secundum ordinem alphabeti ad habendum doctrinam in quacunque materia. | Tabula eciam super eadem summa, ut, si quis voluerit ex predicta summa predicare, inveniet eam applicatam ad singulas | dominicas tocius anni, item ad commune sanctorum, item ad dedicacionem, item ad communem sermonem. | De IX peccatis alienis ibidem ante registra. | Lumen anime, de quo eciam supra. | Sermones de beatissima virgine Maria et eciam alii. | Diversa exempla applicabilia ad sermones. ‖

f. 119v. **K** |

Littera paucos libros artis medicine reponit. Quam litteram sicut in Lati- | nis suis vocabulis ad lectionem caractandis gramatica raro scriben- | dam, quin pocius supervacuam diffinit, sic huius phisice facultatis usum in suis | personis et membris ad perfectionem provehendis raro sancta religio exepto cauterio | et sanguinis minutione presertim dispendiosum et curiosum admittit. Medicina | enim in domicilio anime nec quidem ut filia aut vernula in domo nata liberaliter seu libere famulatur, sed ut conducti- | cia clientula pro submovendo incomodo serviliter ancillatur. ‖

f. 120r. 1. Amphorismi Ipocratis cum commento Galieni textui adiuncto, quod commentum translatum est | per Thadeum de Arabico in Latinum, qui et

---

40 ff. *neben* K. 1, 2, 3, 6 *mit Bleistift saec. XV:* ma = malus, *neben* 4 *u.* 5 bo = bonus.

ipse Thadeus commentum fecit marginale super eisdem amphorismis. | Liber tegni Galieni, ubi congregantur breviter canones tocius medicine. | Liber pronosticorum Ypocratis. | De regimine acutorum Ypocratis, quatuor partes continet. | Johannicius, ubi tota ars medicine completur, et volunt medici, quod beatus Johannes Crisostomus hoc opus compilavit, quem nominant | medicum devotum. | Commentum Galieni de regimine acutorum Ypocratis, quod ipse Galienus exposuit. | Commentum Galieni super libro pronosticorum Ypocratis. |

2. Libri Galieni. | De complexionibus 3 libri parciales. | De malicia complexionis diverse. | De simplici medicina V tractatus. | De iuvamento membrorum IX partes. | De morbo et accidenti. | De diebus creticis 2 libri. | De crisi 2 libri. | De utilitate pulsus. | De elementis secundum sentenciam Ypocratis. | De virtutibus naturalibus 3 libri. | Terapeutice facultatis 14 libri. | De febribus 2 libri. | De regimine sanitatis, sed liber hic est incompletus. | Ypocras de aquis. |

3. Libri Rasis medici. | De doloribus iuncturarum. | Almasorius, X tractatus. Primus est de figura et forma membrorum; | secundus de notificacione complexionis et dominii humoris in ipsis | et significacionum phisonomie; | 3. de sciencia virtutis nutriencium et medicinarum simplicium; | 4. de conservacione sanitatis; | 5. de pulchritudine et corporis ornamento; | 6. de conservacione iter agencium; | 7. de rectificacione membrorum dissolutorum vel dislocatorum | wlnerum et apotematum sanacione; | 8. de sanacione venenatorum et morsus venenosorum animalium; | 9. de infirmitatibus omnium membrorum a capite usque ad pedes; 10. de febribus et de his, que secuntur et que sunt necessaria ad curacionem perfectam. | De divisionibus Rasis, et continet divisiones egritudinum secundum | singula membra corporis a capite usque ad pedes et divisiones | curacionum earundum egritudinum. | Antidotarius Rasis, et est de confectionibus medicaminum et | ceterorum diversorum pro diversis passionibus et defectibus et profectibus | et comodis secundum diversa membra corporis et secundum ordinem eorum in corpore. | Exposiciones nominum Arabicorum, que sunt in divisionibus et antidotario Rasis. | Liber experimentorum Rasis. | Sinonima Rasis. |

4. Liber breviarii Johannis filii Serapionis medici de causis egritudinum et significacionibus earum et | ipsarum curacionibus, et continet 7 tractatus, quorum materiam vide in titulis prenotatis ante singulos tractatus secundum registra | ibi apposita, quia non servat semper ordinem, quem membra corporis habent inter se, licet incipiat a capite. | Sinonima communia secundum novam translacionem. | Amphorismi Johannis Damasceni. |

5. Algaphagus alias Alguasiquus de simplicibus medicinis, et procedit secundum ordinem alphabeti et secutus | est Galienum et Dyascoridem et

---

3 u. 6 acutarum *Hs.*

omnes alios, qui de simplici medicina locuti sunt et de omnibus aliis, in unum volumen redegit | et sequitur Dyascoridem in forma, Galienum in virtutibus. | Liber fiducie de simplici medicina habens 4 partes, in quibus agitur hoc ordine: In prima de rebus que sunt calide, sicce, humide et | frigide in primo gradu; 2. de his que in 2. gradu; 3. de his que in tercio; in 4. de his que in quarto. | Alii tractatus eciam de simplici medicina. |

6. Compendium medicine Gilberti Anglici de morbis tam universalibus quam particularibus, quem librum | extraxit ab omnibus auctoribus et practicis, et habet quasi quoad materiam formam procedendi sicut lilium medicine. | Liber Serapionis de simplicibus medicinis, et habet registrum in fine. ||

f. 120 V. 7. Cirurgia fratris Theoderici et domini Hugonis de Luca — appellatur iste liber Filia principis — et habet 4 libros, in primo agitur generaliter et uni- | cuique libro preponitur tabula, in qua faciliter invenitur, quid et quo ordine in eo pertractetur. |

8. Introductiones et experimenta magistri Bartholomei in practicam Ypocratis et Galieni et Constantini, et | est quasi antidotarius pro morbis singulorum membrorum corporis et est bonus liber, licet wlgariter conscriptus. | Liber b. Thobie studiosissime et prolixe metrificatus. | De virtutibus herbarum metrice libellus compositus. |

9. Lilium medicine, tractat de omnibus egritudinibus singulorum membrorum corporis humani, quid sint, de causis earum | et signis, remediis et pronosticacionibus, et ponit clarificaciones earum seu notabilia, quibus clarius sciatur de ipsis senciendis. | Spera materialis in wlgari sermone. | Regimen contra pestilenciam. |

10. Collecta ex lilio medicine cum multis additamentis. | Regimen sanitatis. | Cura et significacio quorundam morborum quasi secundum omnia membra corporis. | De electuariis diversis et de herbis et medicinis contra varias discrasias. | Iterum multum prolixe de egritudinibus tocius corporis. | Practica collecta ex libro Mesue a magistro Johanne de Parma etc. | Liber urinarum et pulsuum prolixus. | Duo libri de crisi. | De diebus creticis. | De febribus copiosissime et valde prolixe. | Et cetera plura hic continentur. |

11. Antidotarius Nicolai, ubi primo tractat de dispensacione omnium confectionum et emplastrorum atque ungentorum, | deinde de speciebus et herbis secundum pondus et mensuram, que ad usum predictarum medicinarum pertinent, quod doses appellatur, | deinde sinonima ponit vocabulorum, que in supratactis commemorantur. | Addiciones super eundem antidotarium. | Tabule preciosissimi operis magistri Salerni, ubi contra cuiuslibet morbi vicia panduntur plurima remedia. | Liber virtutum, ubi agitur de virtutibus simplicium medicinarum breviter et utiliter. Auctor huius

---

12 f. appellatur — principis *interlinear nachgetragen.*

Johannes de S. Paulo. | Practica puerorum secundum Rasim. | Dicta magistri Bernhardi de Gordonio. | Ingenia medicinarum. | Experimenta magistri Clapredi. | De iudicio urinarum. | Secuntur multa collecta de complexionibus, de fleubotomia. | Multe notabiles cure magistri Arnoldi et ceterorum. |

12. Antidotarius Nicolai metricus cum aliquali commentacione secundum ordinem alphabeti. | Thezaurus pauperum, ibi metrice et brevissime ponitur, quid contra quemlibet morbum valeat. | Liber de dietis. | Liber Salerni, eciam immediate supra K. 11. | 'Circa instans', agitur secundum ordinem alphabeti de virtutibus et qualitatibus herbarum et ceterorum et quomodo conferunt ad medicinam. | Quid pro quo, scilicet accipiatur. | De pueris noviter genitis. | De oximel et oxizatria. | De iudicio urine valde prolixe. | Pronostica Ypocratis et aliorum. | Signa mortalium passionum. | Signa crisis future. | Descripciones vocabulorum, que signant morbos in corpore humano. | Inquit bentine. | Medicamina de passionibus a capite usque ad pectus. | Seneca de IIII virtutibus cardinalibus. | Medicinalia Allexandri; qui hunc preciosum ordinem servaverit, medico non egebit. | De colore urinarum et de virtutibus rerum medicinalium. | Cronica quedam brevis. | Exerptum cuiusdam Christiani contra Talmud Judeorum. ||

13. Macer de virtutibus herbarum. | Theutonizacio vocabulorum herbarum et ceterorum medicinalium. | Anthidotarius, in quo contra quemlibet morbum medicamen reperitur, et videtur, quod ipsum collegerit frater Heinricus Arnsted, filius huius domus expertus. | Liber de virtutibus herbarum in Theutonico. | Versus Egidii de urina. | Cautele, quas possunt medici servare, ne decipiantur per presentacionem fraudulentam urinarum peregrinarum. | Experimenta metrice valde bona. | *f. 121 R.*

14. Regimen sanitatis multum bonum. | Theologicale quoddam non completum, ubi continentur alique regule, que alias maxime vel principia dicuntur, habetur eciam O. | Albertus Magnus de preparacione vini, conservacione et reformacione et similiter fructuum, et multa alia bona ibi continentur. | Quomodo conficiantur diversa vina ex diversis rebus pro diversis remediis eiusdem Alberti. | Contra pestilenciam magistralis, longus et optimus tractatus. | De catarro et reumate longus tractatus. | De mensibus anni etc. | De equis, ibi multa tractantur pro utilitate et necessitate equorum. | De dignitate imperiali. | De his, que conferunt membris corporis etc. | De iudicio urine metrice. | De virtutibus, theologice in wlgari etc. | *f.*

15. Regimen sanitatis. | Herbarius bonus in wlgari, ubi habentur notabiles medicine pro diversis morbis curandis. | De iudicio urine. | De minucionibus cum pictura. | De diebus Egipciacis. | Liber complexionum. | De natura ordei, tritici, lactis etc. | De dietis. | Vocabularius medicine. | Liber Platearii de simplici medicina secundum ordinem alphabeti per diversas species rerum.

16. Rapularius medicine primus, in quem collector eius ea, que de diversis auctoribus et libris rapuit, contraxit. |

17. Rapularius medicine 2. | Liber de naturis. Hic notificantur regiones celi, cursus et natura planetarum, nature elementorum, animalium, herbarum etc. | De fundamento ad ponendum aurum vel argentum in libris et videtur solidum fundamentum et facile. | De proprietatibus 7 metallorum. | De natura et proprietate omnium parcium corporis, de numero generalium provinciarum et quot parciales quelibet habet sub se. | De IIII complexionibus. | De singulis morbis et quomodo omnes ex IIII complexionibus nascuntur. | Exposicio quorundam vocabulorum medicine. | Regimen contra calculum. | Excepciones trocule artis phisice facte ad invidiam magistrorum de omnibus partibus corporis. | Tractatus omnium membrorum distemperatorum in caliditate et frigiditate. | Contra pestilenciam. | Probatissimus et veracissimus pulvis ad visum conservandum et deperditum recuperandum. | Multe calculaciones iu astronomia. | Quid sit scrupulus, dragma etc. et quomodo figuratur in arte medicine. | Tabula regionum quoad longitudinem et latitudinem etc. et quedam computalia. | Hic multa continentur pro curiositate et eciam pro utilitate de coloribus et modo scribendi. | Quomodo cornua resolvi possunt ad
21R. fundendum etc. |

18. Rapularius medicine 3. |

19. Practica medicine. |

20primo. Practica medicine, non multum | valens.

20secundo. Margarita medicine. Item tractatus de regimine contra | pestilenciam bonus | in wlgari, sed littera impressa. |

21. Arnoldi de Nova Villa tractatus de simplicibus medicinis, ubi ponit tabulam omnis virtutis et intencionis medi- | cinarum secundum concordanciam meliorum doctorum. Et hic multa secreta artis medicine panduntur. | Tractatus eiusdem de diversis generibus vinorum conficiendis, que valent ad diversa; deficit hic principium, sed habetur in quodam alio libro de
f. 121V. hic positis. || Liber, qui dicitur Perscrutator, tractat astronomice de | humore aeris; | gelu et quando humor congelatur ut grando, nix; | tonitruo; | terre motu; stella que fuerit in aere; | ventis; motu oceani; | pestilencia. | Recepte doctoris excellentissimi, arcium et medicine magistri Gentilis de Fulineo, | illuminatoris tocius medicine.

22. Rapularius in medicina spissus. | Virtutes et proprietates quarundum herbarum et specierum. | Remedium contra dolorem capitis vehementem. | Experimenta de virtutibus serpentum. | Vocabularius herbarum, ubi Latinum vulgarizatur. | De diversis morbis et defectibus diversorum

---

1 f. *am rechten Rande rot:* Vocabularius | medicine *und von einer Hand saec. XVI:* Hic liber | subtractus est nobis per dominum | Anthonium, professum Isenacensem, cum ex | nostra domo apostaret. 26 tractatus] tractus *Hs.*

membrorum humani corporis. | De quinta essencia. | De vino et eius reformacione et conservacione. | De iudicio urine Egidius etc.; de minucione. | Antidota quedam nobilissima, ut scribitur. | Lapidarius. | Regimen sanitatis incipiens 'Ad habendum regimen'. | Herbarius Macer et quidam alius. | De vino distillato, quod dicitur aqua vite, et scribuntur de eo numeralia. | Quid pro quo. | De cura equorum et remediis. | Algorismus novus et laycalis. | Tractatulus bonus in musica. | Et cetera multa hic habentur. |

23. Herbarius impressus in sermone vulgari cum depictione herbarum et rerum. | Iste liber alio nomine eciam intitulatur, scilicet Ortus sanitatis. |

24. Herbarius non impressus, sed penna scriptus, cum multis medicinalibus et morborum remediis. Item liber | de quinta essencia. | Tractatus de composicione medicinarum, hic videtur abesse principium. | Registrum extravagancium, que non habentur hic. | Registrum secundum ordinem alphabeti remittens secundum numerum ibidem | positum, qualis medicina contra quamlibet infirmitatem haberi poterit. | Item ibidem contra pestilenciam, contra lepram apparentem | in certis locis. | De extractione dencium. | Caput purgitivum. | Quid pro quo accipiatur, quando ipsum quod haberi non poterit, | secundum ordinem alphabeti. | Ibidem in fine pulvis laxativus mediocriter, | expellens flecma vehementer, | pulvis scindens ventositatem et omnem opilacionem, | contra reuma capitis, | confortativus stomachi, | contra tercianam et | quartanam. | Ibidem multa remedia | contra dolorem oculorum et aurium. | Signa mortis ibi notantur per versus aliquos. | Nomina herbarum secundum ordinem alphabeti et remissiones, | ubi ponuntur earum virtutes et synonima vocabulorum | per numerum foliorum, et eciam Theutonicum. | Venenosa, videlicet mineralium, herbarum, animalium, fellium, lactis corrupti, a quibus studiose cavendum | est in cibo et potu etc. | Ibidem ponuntur ea, que mirabiliter clarificant vocem et porrigant pectus. Multa hic habentur rara. | Cura podagre folio 46; ibidem contra colicam, cancrum. | Synomina nominum herbarum secundum ordinem alphabeti, | et ponuntur virtutes earundem cum theutonizacione | per longum passum. | Ibi in fine ponuntur purgaciones flecmatis, colere, melancolie. | Suppositoria, quomodo fiant clisteris. | Registrum deserviens ad registrum proxime precedens, ubi vocabula rerum ponuntur solum in Theutonico secundum ordinem alphabeti et remissiones ad precedens. | Varia genera unguentorum et pulverum in medicinis. | Aqua viva, quomodo fiat, 57; ibidem de quibusdam aliis aquis virtuosis. | De unguento albo. De pulvere laxativo. | Liber de quinta essencia, et continet duos libros; primus est de consideracione | omnium rerum transmutabilium, et ponuntur ibi modi extrahendi quintam | essenciam de diversis rebus, scilicet de herbis, de radicibus, de elementis, de auro | et argento etc., quomodo fiat ignis adeptus, qui est sine carbone et flamma etc., | ibi ponitur reprobacio alchimie, quia dicitur ibidem, quod via perdicionis est; secundus liber

est | et dicitur De generalibus remediis, in quo, ut ibi scribitur, docet autor procurare remedia, que subito | et miraculose sanctorum et evangelicorum virorum sanitatem inducunt, et ibidem mirabilia promittuntur, vide ibi folio 85. | In calce sive fine illius libri ponitur registrum breve deserviens eidem libro. | Aqua vite contra appoplexiam et est remedium verum et expertum, ut ibidem scribitur. Ibidem pulvis probatissimus ad | oculos. | Descripciones et exposiciones eciam quinque vulgariter morborum et infirmitatum in humano corpore | incipiendo a capite per singula membra. | De ponderibus in medicinis et quomodo per medicos et appothecarios suis cifris depinguntur et scribuntur. | De purgacionibus et evacuacionibus, quomodo sint recipiende quando et a qualibet et quo tempore, et ibidem | subiunguntur simplices medicine, | que sunt alterative humorum, ubi ponuntur tales alterative medicine universaliter 4 humorum, que | sunt et digestive, pro quolibet membro incipiendo a capite, et ponuntur vocabula rerum et herbarum | sepe cum vulgaracione. | Ibidem ponuntur et medicine composite et que fran- | gunt lapidem, que provocant urinam et que provocant | sudorem, et in hunc modum multa ibi ponuntur. | Quomodo simplices medicine ponuntur in compositis | et quibus de causis. | Nota de confectionibus in condi- | mentis secundum ordinem alphabeti plura bona ibidem 118. | De oleo diversimode conficiendo ex rosis, ex iuniperis, | ex ovis, de aneto, amigdali etc. multa ibi ponuntur | utilia. ||

f. 122R. **L** Gregorius. |

⟨L⟩ibri originales approbatorum doctorum et presertim quatuor precipuorum sub littera | L consignati, qui quasi vigiles architectores, thezaurarii et scribe | edocti in structura spiritualis domus et regno Dei de thezauris suis nova et vetera protulerunt, ubi, etsi singulis omnes et omnibus singuli eiusdem fabrice partibus integralibus operam accura- | cius accomodarint, tamen Jeronimus historie, Ambrosius allegorie, Augustinus anagogie, Gregorius tropologie | appropriacius insudarunt. |

1. Prima pars moralium b. Gregorii super Job. De preconio et laude horum moralium sic dicit venerabilis et egregius doctor Johannes Gerson: Sunt, inquit, moralia b. Gregorii pape cum admiracione et veneracione atque utilitate preclara, | que et pro magnis et quantumcumque magnis ingeniis sine seclusione tamen tardiorum, quia singulis lac et mel ministrant, suffi- | cere possunt sua ubertate. Hugo vero de S. Victore sic inquit: Sciencia duobus acquiritur, videlicet exemplo et doctrina, exemplo, quando facta sanctorum | legimus, doctrina, quando eorum dicta ad disciplinam nostram pertinencia discimus, inter que beatissimi Gregorii singulariter scripta amplexanda | estimo, que quidem michi pre ceteris dulcia et eterne vite amore plena visa sunt, silencio nolui preterire. Hec Hugo in dydascolicon. |

2. Secunda pars. |

3. Tercia pars. |

4. Omelie XXII b. Gregorii pape super Ezechielem. Nota, quod b. Gregorius, licet inceperit explanare per omelias librum Exechielis, | tamen multis curis prementibus totum per ordinem perscrutari non potuit, quia Agilulfus, rex Longobardorum, pro obsidione urbis | summopere festinavit. Unde principium Ezechielis tantum quoad tria capitula et quartum inchoando exposuit per XI omelias, sed | videns, quod transire per singula capitula, que sunt 48, non potuit ob rogatum fratrum extremam eius visionem, que ei facta est de edificio, | que et cunctis eius visionibus est obscurior similiter per XI omelias exposuit, et ponitur hec visio incipiendo a capitulo XL. et sic quedam | distinguunt has XXII omelias in duos libros secundum incipiendo in XII. omelia, alii autem similiter continuant librum unum per XXII ut hic. |

5. Gregorius super cantica canticorum. | Sermones aliqui de tempore et de sanctis, sed ibi quandoque sermo vadit in longum tractatum, ut patet de s. Johanne evangelista, et habent hii sermones | duo registra: | De paupertate et dolore Christi; | de martiribus; quomodo debemus sequi Christum; | de adventu Domini 2. et tercio et quarto; | de die iudicii; 'verbum caro factum'; quare Christus manus expandit in cruce; | de nativitate Christi per 6 folia; | de s. Stephano; | de s. cruce; | de visu corporali et spirituali; | 'estote fortes in bello'; 'parvulus datus est nobis'; | de s. Johanne evangelista valde prolixe; | 'resistite dyabolo et fugiet a vobis'; | 'discite a me, quia mitis sum et humilis', ibi diffuse agitur de malo, | quod peccatum facit et nocumentum eius; | de contemptu mundi. | Tractatus longus de s. Johanne evangelista licet sub forma sermonis, ibi ponuntur 7 cause privilegiati amoris, sub quibus multa tractantur: | De lepra corporali et spirituali; de nocumento peccati; de tribus dignitatibus anime; de differencia peccati venialis et mortalis, et ibi multa bona predicabilia | ponuntur; Deo servire in iuventute, ad multa valet; de virginitate; de avaricia etc. | Exposicio illius decretalis 'Cum Marthe' per Heinricum de Frimaria per 5 lectiones, et ibi agitur de sacramento altaris. |

6. Omelie XXII b. Gregorii super Ezechielem, vide supra L. 4. |

7. Quadraginta omelie b. Gregorii super evangelia, quas in duobus codicibus equa sorte distinxit. |

8. Registrum b. Gregorii, id est liber epistolarum. | Habentur alibi octingente et quadraginta septem epistole b. Gregorii in uno volumine, quare, si fiat comparacio numeri ad | numerum, non habetur hic medietas epistolarum, sed solum est exerptum. Habentur autem ex integro in Gronaw noviter conscripte. |

9. Dyalogus b. Gregorii et sunt 4 libri, registrum huius dyalogi vide F. 35. |

---

2 ff. *am Rande blau:* Eciam habetur | L. 6. | 40 L. 9 *war zuerst vom Schreiber versehentlich an den Platz von L. 7 gestellt.*

10. Tabula librorum moralium b. Gregorii secundum ordinem alphabeti, eciam tabula per capitula H. 79. |

11. Pastoralia b. Gregorii, dividuntur in 4 libros. In primo ostenditur, qualiter ad pastorale ministerium dignus veniat | atque hoc indignus qualiter pertimescat; in 2. demonstratur, qualiter is, qui ad pastoralem curam digne pervenerit, in | eo vivere debeat; in tercio manifestatur, quomodo bene vivens in officio pastorali congrue et decenter doceat; in quarto | declaratur, quomodo recte docens infirmitatem suam cotidie, quanta consideracione debeat cognoscere, ne aut humilitas accessum | fugiat aut pervencioni vita contradicat aut vitam doctrina destituat aut doctrinam presumpcio extollat. | Regula omnium clericorum, que in concilio celebrato Aquisgrani per Lodewicum imperatorem approbata est, et in ea plenissime continetur, qua- | liter et prelati vivere et subditos regere eisque ecclesiasticos sumptus amministrare et in Dei officio constringere, bene operantes quoque ad meliora provocare, | protervos quosque ac negligentes debeant corripere; item pulcre agitur de capitalibus viciis et
f. 122V. virtutibus eisdem oppositis etc. || Tabula pulcra de vita Christi, ubi a duobus lateribus inducuntur figure et testimonia veteris testamenti, tam testimonia prophetarum quam historiarum | ad modum, sicut in quibusdam monasteriis, sicut Erffordie ad predicatores, solet depingi. | Summa iuris canonici fratris Heinrici de Merseburg, in qua lector prudens invenire poterit, quid ad iuris equitatem, quid | ad consilii utilitatem, quid casualiter, quid localiter tradatur; poterit enim lector scire, qualiter se regere debeat tam in foro | causarum quam conscienciarum, et dividitur in quinque libros parciales ad similitudinem decretalium. | Eciam supra A. 13. | Speculum clericorum 'Quasi stella'. | Confessionale similiter et bonum. Iterum confessionale Heinrici de Frimaria. Item optimus tractatus de confessione. | Tractatulus de viciis et virtutibus brevis. | Arbor virtutum et viciorum. | Breviloquium theologie Bonaventure subtilissimum opus. | Speculum manuale sacerdotum, et agit de baptismo, penitencia et eukaristia. | Conclusiones omnium librorum sentenciarum, et pulcre sunt posite. | Tractatus optimus de institucione noviciorum, et incipit 'Primo considerare debes semper, quare veneris' etc., eciam alibi habetur pluries. | Alius de eodem, et incipit 'Si quis igitur emendacioris vite desiderio tactus'. | Omelia Origenis super id 'Maria stabat ad monumentum'. | Tractatus de 8 viciis et eorum remediis, incipit 'Et quia ex abundancia'. | Meditacio b. Bernhardi de angustiis; | iubilus b. Bernhardi, bis ibidem habetur. | Epistola b. Augustini ad Cirillum de vita s. Jeronimi, | Cirilli ad b. Augustinum. | Monologion id est soliloquium b. Anselmi episcopi Cantuariensis. | Soliloquium Hugonis de arra anime, et est dyalogus inter animam et hominem, ubi docet, ubi debeamus verum amorem querere et quomodo | debeamus corda nostra

---

2 eciam — 79 *rot nachgetragen.* 25 Eciam — 13 *am Rande nachgetragen.*

spiritualium studio meditacionum ad superna gaudia excitare, unde incipit 'Loquar secreto anime mee', E. 31, F. 19. |

12. Vita b. Gregorii pape conscripta per Johannem Romane ecclesie dyaconum in quatuor libris secundum distinctionem eiusdem b. Gregorii, | qua librum pastoralis regule, ut supra notatur, quadripertita racione distinxerat. Primo enim ostenditur in primo libro, qualiter ad culmen | regiminis venerit, et ad hoc rite perveniens, qualiter vixerit in 2. libro disseritur; et bene vivens, qualiter docuerit, | in tercio designatur; et recte docens infirmitatem suam cotidie, quanta consideracione cognoverit, in quarto concluditur. |

13. Gregorianus et Jeronimianus. Gregorianus est exerptum librorum moralium b. Gregorii per domnum Petrum | archidyaconum ecclesie Londensis, et habet totalis liber duas partes principales et quelibet parcium sex libros, qui dividuntur in capitula. | Prima pars agit de | reproborum et ma- | lorum incentivis | iniquitatibus et | calamitatibus, | que consecuntur iniquitates. | Primus liber de suggestione dyabolica; | 2. de peccato; | 3. de viciis; | 4. de divitibus; 5. de reprobis; | 6. de pena reproborum. | Secunda pars tractat de iniciis | et viis iusticie sanctorum et de | statu eorundem et felici consummacione, | et correspondenter in sex libris | ponit remedia contra ea que ponuntur | in sex libris prime partis, videlicet quia | liber 1. de gracia Dei; 2. de penitencia; | 3. de virtutibus; 4. de prelatis; 5. de iustis; 6. de gloria sanctorum | pertractat. | Jeronimianus, opus elegantissimum per domnum Johannem Andree compositum, qui industriose flores ex libris et scriptis b. | Jeronimi colligens eiusdem laudes et preconia magnifice extollit, et dividitur in IIII partes notabiliter inequales, | quia quarta valde ultra precedentes extenditur. Prima pars ponit auctoris admiracionem querulosam de neglecta usque ad eum recommendacione b. Jeronimi; 2. ponit b. Jeronimi legendam et miracula per triplex tempus distincta interserens sue mortis tempus et seriem | et ea, que tunc verbo docuit, ac sue sepulture locum et translacionem ipsius; 3. pars per sanctorum et doctorum auctoritates gloriosum Jeronimum | extollit de ipsius epythaphia, ympnum et oraciones subdens et exprimens, quos habuit preceptores; quarta b. | Jeronimi scripta et canones transsumptos ex illis nominatim exprimit et inter signa, scilicet principia et fines ponit illorum | aliqua prenotanda ad mores salubria rethoribus et prolocutoribus utilia preeligit et describit meliora et policiora | per id reddens ingenia. |

vacat 14. ||
15. |
16. |
17. |

f. 123R.

18. Prima pars epistolarum b. Jeronimi, continet primas quinque distinctiones tocius epistolaris sub quinque litteris primis alphabeti. | Sunt autem epistole beatissimi modernis tempore studiosissime redacte in quen-

dam alium ordinem, quam habent in antiquis libris. Distinguuntur | enim per duodecim distinctiones, quibus et tercia decima de superflua est adjecta, non quidem sub littera alphabeti sicut alie, | sed sub littera O, quia tractat de obitu et miraculis viri sancti. Sic hec prima pars continet 5 distinctiones: A. 1, | B. 2, | C. 3, | D. 4, | E. 5, | distinctio | continet | epistolas | XIIII, que edite sunt inter Damasum papam et b. Jeronimum; | XXII declaratorias fidei orthodoxe et persecucionis pro illa perpesse et victorie consecute; | XXII, que concernunt Origenem et Rufinum defensorem eius; | XXI confutatorias plurimorum hereticorum et detractorum b. Jeronimi; | XX Augustinianas, videlicet quibus sibi Augustinus et Jeronimus mutuo scripserunt. | Nota circa hoc volumen et circa sequens; quod, licet Epistolare ab epistolis et missivis in eo contentis per excessum numeri earum appelletur, tamen eciam | quedam alia in eis comprehenduntur, que magis formam librorum propter sui extensionem pretendunt, quam ut epistole vocabulo prenotentur, | et eciam quedam questiones et alia consilia. De quibus, ut cicius sciri et inveniri valeant a querente hic aliqua describuntur: | Questio cur Isaac vir iustus et Deo carus non illi cui voluit, sed cui noluit deceptus errore benedixit. | De septem ordinibus ecclesie, A. X, 4 folia. | Tractatus duo Origenis, quos in morem cotidiani eloquii parvulis adhuc lactentibus composuit fideliter magis quam ornate super | cantica canticorum. Sunt autem hi duo tractatus sumpti tantum de decem aliis super eisdem canticis quos teduit s. Jeronimum transferre in Latinum, | in quibus magnifice et aperte valde Origenes disseruit, ita ut super hoc b. Jeronimus sic scribere non dubitaverit b. Damaso pape | 'Origenes cum in ceteris libris omnes vicerit, in canticis ipse se vicit', A. XIII, 5 folia magna valde. | Exposicio b. Jeronimi super simbolum apostolorum, B. 5, 7 folia. | De credendis et conversacione et vita Christiana, B. 6, 4 folia. | De his que Deo in scripturis attribuuntur, eciam habetur supra pluries, 2 folia. | De resurrectione, B. 8, 3 folia. | Exposicio simboli Niceni concilii, B. 9. | De creacione anime et resurrectione carnis et de dogma- | tibus Origenis valde multa, B. 12, 9 folia. | Jeronimus de optimo genere interpretandi, C. 2. | Apologia Pamphili pro Origene, C. 4. | Hic inseruntur plurima dogmata Origenis. | Peryarchon Origenis, C. 7, item C. XI, item C. 21; diverse et detestande hereses Origenis hic enumerantur. | Invectivarum Rufini contra Jeronimum duo libri, C. 13, 15 folia. | Defensio b. Jeronimi contra Rufinum, C. 15, folia 19. | De perpetua virginitate b. virginis Marie Jeronimus contra Helvidium, D. 1, 4 folia, eciam L. 55. | Duo libri Jeronimi contra Jovinianum, D. 2, folia 24. | Apologia Jeronimi de libris contra Jovinianum editis, D. 4. | Jeronimus adversus Vigilancium. | De libero arbitrio, D. 10, 3 folia. | Tres libri b. Jeronimi contra Pelagium, D. XI, 17 folia. | Jeronimus contra Luciferianum, D. 16, 5 folia. | Augustinus

37 Helvidium] *darunter* alii Helindium.

scribit Jeronimo de origine anime et incipit | 'Dominum Deum nostrum', E. 14, 4 folia. | Item Augustinus de origine anime scribit Optato episcopo, E. 20, 3 folia, eciam habetur L. 42. ‖

19. Secunda pars ipsius epistolaris b. Jeronimi, continet octo *f. 123V.* distinctiones, scilicet sextam cum septem subsequentibus sub 8 litteris alphabeti. |

F. 6, G. 7, H. 8, I. 9, K. 10, L. 11, M. 12, O. 13 — Distinctio continet:
- Epistolas XX ad vitam emendaciorem introductorias. |
- Epistolas XIII diversorum questionibus satisfactivas. |
- Epistolas VI exhortatorias ad sustinenciam tribulacionum et incommodorum corporalium. |
- Epistolas XIII conciliatorias et renovatorias amiciciarum. |
- Epistolas XII doctrinales de diversis materiis omissis nominibus, ad quos scripsit. |
- Sermones VII quarundam solemnitatum, qui in quampluribus exemplaribus Jeronimo asscribuntur.
- Epistolas XLVII pro devoto femineo sexu editas. |

Distinctio de superfluo predictis est subiecta sub tali littera O non ex ordine alphabeti, sed quia tractat de obitu et miraculis | sanctissimi viri Jeronimi. |

Jeronimus ad Rusticum monachum, F. 7, 3 folia. | De contemptu seculi, F. 8, item E. 5. | Vita s. Pauli primi heremite, F. 15. | Vita b. Hilarionis monachi, F. 16. | De viris illustribus, F. 18, eciam habetur L. 26. | De tercia emendacione psalterii, G. 3. | Ad egrotum, ne contristari debeat, H. 5. | De perpessione tribulacionum, K. 6. | Que faciunt vere Christianum et virum perfectum, K. 2 et 3. | Epithaphium de assumpcione b. Marie, M. 1. | De virginitate servanda, M. 4, 7 folia, item M. 26, item M. 27. | De vita Paule vidue, M. 5, 5 folia. | Regula b. Jeronimi ad Eustochium, M. 7, eciam habetur H. 12 in fine libri. | De vera circumcisione, M. 28. | De XLII mansionibus populi Israel, M. 39, 5 folia. | De XI questionibus ad Algasiam, M. XL. | De XII questionibus ad Edibiam. | Eusebius, discipulus b. Jeronimi, de morte b. Jeronimi, O. 1. | Epistola b. Augustini ad Cirillum de visione sibi facta de b. Jeronimo, O. | Epistola Cirilli ad Augustinum de miraculis b. Jeronimi. |

20. Jeronimus super Isaiam. Hec exposicio continet 28 libros et, que et quot capitula declarat quilibet liber, vide in primo folio voluminis | in quadam figura. |

21. Jeronimus super Ezechielem, et continet hec explanacio quatuordecim libros et, que et quot capitula exponit quilibet liber, | vide in primo folio eiusdem voluminis in quadam brevi figura. |

22. Idem super XII prophetas, super Osee, 3 libri, | Johel, 1 liber, | Amos, 1 liber |, Abdie, 1 liber |, | Jone, 1 liber, | Michee, 2 libri, | Naum, 1 liber, | Abacuck, II libri, | Sophonie, 1 liber, | Aggei, 1 liber, | Zacharie, 3 libri, | Malachie, 1 liber. |

23. Idem super Danielem, et continet sex libros. | Exposicio b. Jeronimi super Marcum evangelistam. | Liber Didimi de spiritu sancto, quem transtulit b. Jeronimus, C. 47. | Liber Victorini super apokalipsin, quem transtulit b. Jeronimus et pauca addidit. |

24. Prima pars epistolarum b. Jeronimi. Nota in istis duabus partibus, scilicet presenti et sequenti, non est ordo epistolarum et | librorum, qui inibi contexuntur, qui in duabus partibus hic supra positis noviter et modernis temporibus dictatus et | compositus est, et eciam hic habentur, que in predictis non reperiuntur. Quare eciam hic aliqua de talibus in presenti registro signata sunt. | Tractatus ex regulis diffinicionum contra hereticos. | Apologeticus ad Augustinum et ⟨ex⟩ mutuis epistolis eorum. |

25. Secunda pars epistolarum b. Jeronimi. | Jeronimus ad Cellanciam, ne uxor maritum absque consensu dimittat religionis gracia et de tocius vite regula. | De peregrinis nominibus et verbis. |

26. Jeronimus de viris illustribus, eciam habetur in epistolis, L. 19. | Hugo de institucione noviciorum. Item de disciplina monachorum. | L. 114, Liber scintillarum; sicut de igne procedunt scintille, ita hic minute sentencie ex pluribus libris scripture | scripturarum et est modus procedendi sicut in libro Pharetra, sed hic multo brevius, et est valde bonus liber, sed lacius | habetur valde in pharetra L. 37. | Liber Gennadii presbiteri Massiliensis de viris illustribus post b. Jeronimum. | Vita s. Jeronimi satis prolixe conscripta. ‖

f. 124R. Quinque libri Richardi de s. Victore de archa mistica. Alius eius liber, quem fecit de XII patriarchis — et habetur D. 4 —, intitulatur communiter Liber Benyamin sive liber de contemplacione, sed in isto libro eciam subtilissime et magistraliter et devote | pertractat principaliter de sex generibus contemplacionis a se et inter se omnino diversis, quorum primum est in ymaginacione et secundum ymaginacionem solam, | secundum est in ymaginacione secundum racionem, tercium est in racione secundum ymaginacionem, quartum est in racione secundum racionem, quintum est supra racionem, sed non preter racionem, sextum supra racionem et videtur esse preter racionem. Duo itaque genera contemplacionis sunt in ymaginacione, | duo in racione, duo in intelligencia. De istis principaliter pertractat in quinque libris, ita quod in primo libro premittit et declarat aliqua | antecedencia commendando contemplacionem et diffiniendo et differenciam eius a cogitacione et meditacione ponendo et proprietates eius exprimendo cum | premissa eius sextuplici divisione. In 2. libro agit de materia et proprietate primorum trium

---

11 *danach gestrichen und mit der Bemerkung* hii sunt libri Jeronimi quos scripsit, | sed in hoc volumine non habentur *versehen:* De historia Joachim et Anne. | De distancia locorum. | De XV signis iudicii extremi. | De questionibus Hebraicis in genesin. | De questionibus Hebraicis libri regum duo libri. | De questionibus paralippomenon duo libri. | Super Johel liber unus. | Super Amos libri duo etc. | 17 ff. *rechts am Rande rot nachgetragen*: Et est ipsius Bede presbiteri.

generum contemplacionis, in tercio libro | similiter de quarto genere, in quarto libro tractat de quinto et sexto contemplacionis genere, in quinto libro declarat aliqua, que ista genera con- | secuntur, videlicet quot modis proficimus in contemplacione, de extasi et elevacione et dilatacione mentis et excessu et quibus et quot modis fit excessus | et quibus gradibus excrescat humane mentis excessus etc. | Liber soliloquiorum b. Bernhardi. Hic libellus valde dulcis recolligens cor a distractione instruendo, quibus occupacionibus felicius | tempus expendatur et presencia Christi suavissima quantocius promereri et que et qualia sponsa Christi, que est devota anima, debet | habere in secreto sui cubiculi reprehendens denique curiositatem ad videndas negligencias aliorum etc. multa et valde utilia. | Legat hic qui wlt | gustare, quia suavis | est dominus. | Vita s. Malachie Hyberniensis archiepiscopi et confessoris edita a b. Bernhardo. | Vita b. Pachumii patris omnium monachorum, id est valde multorum. Hic similiter diligenter legat, qui wlt edoceri de temptacionibus dyaboli. ‖ *f.*

Augustinus *f. 124V.*

27. Augustinus de trinitate, que Deus est, 15 libros scripsit, hos libros iuvenis inchoavit, senex edidit. | Circa libros Augustini de trinitate | vide E 35primo in libraria, ibi habetur brevis collectio et sentenciacio | et tituli singulorum librorum. | Heinricus de Hassia super | prologum b. Jeronimi in bibliam | cap. 6 dicit: Materiam libri | Augustini de trinitate nullus | sine periculo erroris | studere potest nisi | iam exercitatus in theologia | et liberalibus artibus. ‖

28. Augustinus de civitate Dei, sunt viginti duo libri, quorum decem primi redarguunt aliena, scilicet errores | et blasphemias paganorum, ita quod quinque primi eos refellunt, qui res humanas ita prosperari volunt, ut ad hoc | multorum deorum cultum, quos pagani colere consueverunt, necessarium esse arbitrentur et quia prohibentur ideo mala ista exori- | ri et abundare contendunt. Sequentes autem quinque, scilicet sextus, septimus etc., locuntur adversus eos, qui fatentur hec mala nec | defuisse unquam nec defutura mortalibus et ea nunc magna nunc parva locis, personis temporibusque variari, sed deorum | multorum cultum, quo eis sacrificatur propter vitam post mortem futuram esse utilem disputat. His ergo decem libris | due iste varie opiniones Christiane fidei et religioni contrarie refelluntur. Sed alia pars libri principaliter asserit et | affirmat ea, que pertinent ad Christianam religionem, videlicet in duodecim libris, quamquam, ubi opus est, et in prioribus X, que nostra sunt et ad nostram religionem pertinent, asserantur et *f. 125R.*

---

12 Legat — dominus *Nachtrag rechts am Rande.* 16 *links neben* Augustinus: Ad Consencium de trinitate, L. 42, | epistola 123. 18 Circa — 20 librorum *rechts,* 20—23 *links nachgetragen.* 23 *Die auf der Seite noch folgenden Titel durch die Unterschrift:* Hec prescripta hic pertinent ad numerum 45 infra | notatum folii 127, quia ibidem non poterant ex defectu spacii notari *zu L. 45 verwiesen.*

in XII posterioribus redarguantur adversa. | Primi IIII duodecim librorum sequencium continent exortum duarum civitatum, quarum una est Dei, altera huius mundi, | secundi IIII excursum sive procursum earum, tercii vero IIII et ultimi continent fines earum. | Titulum suum omnes isti viginti et duo libri, licet sint de utraque civitate conscripti, tamen a meliore acceperunt, ut de civi- | tate Dei pocius vocarentur. | — — — ‖ — — — ‖

f. 125 V. 29. Augustinus super Johannem, et sunt sermones — sive omelie — centum viginti quatuor. |

30. De recommendacione b. Augustini ex perfectione vite eius spiritualis, que commendacio fit pro informacione | devotorum fratrum volencium ymitari vestigia eius. | Sermones boni de tempore per totum annum. | Sermones de apostolis, de gaudio sanctorum, de iudicio Christi, de penitencia. | Decem plage in Egipto. | De forma corporali et vita b. virginis et Jhesu Christi. |

31. Prima pars exposicionis b. Augustini super psalterio, et continet primam quinquagenam, videlicet usque ad psalmum 'Miserere mei, | *24 V.* Dei' inclusive. |

32. Secunda pars, incipit a psalmo 'Quid gloriaris' usque ad psalmum 'Notus in Judea' inclusive. |

33. Tercia pars, incipit a psalmo 'Voce mea ad Dominum clamavi' usque ad psalmum 'Beati immaculati' exclusive. |

34. Quarta pars, incipit a psalmo 'Beati immaculati' usque ad finem psalterii. |

35. Augustinus de verbis Domini in evangelio secundum | Matheum *25 R.* sermones 33, | Marcum sermo unus, | Lucam sermones 13, | Johannem sermones 23. | Sermo b. Augustini de vita et moribus clericorum, duo sunt. | Sermo eius diebus pasche, de vocacione apostoli Pauli et | commendacione dominice oracionis. | Duo sermones eius de apostolo Paulo. | Augustinus de verbis apostoli: | ad Romanos sermones X, | ad Corinthios sermones duo, | ad Galathas sermones sex, | ad Ephesios sermones duo, ad Philippenses tres, | ad Thessalonicenses duo, | ad Thimoteum tres. | Sermo eius de verbis Jacobi 'Nolite iurare ante omnia', | Petri apostoli 'Audivimus vocem | delatam de celo: Hic est filius meus.' | Sermo eius de verbis b. Johannis apostoli 'Si diximus, quia peccatum non habemus', | 'Nolite omni spiritui credere', | 'Omnis spiritus, qui confitetur Jhesum Christum in carne venisse, ex Deo est.' |

36. Augustinus de verbis apostoli. Nota, in isto volumine pauci sermones habentur de verbis apostoli, sed tantum est exerptum, sed supra immediate | plenius habentur, L. 35. | Sermo b. Augustini de scripturis veteribus et novis, de trinitate contra Arrianos. | Sermones de verbis

---

6 *es folgt auf 45 Zeilen von f. 125R und auf 16 Zeilen eines eingeschalteten Zettels noch ein Accessus zu Aug. de civitate Dei.*

apostoli 23 extracti ex diversis locis de libro, qui dicitur Augustinus de verbis apostoli. | Similiter pauci sermones de verbis apostolorum Jacobi, Petri et Johannis et de actibus apostolorum. | Quatuor alii sermones de verbis apostoli Pauli. | Tres sermones Augustini pro defunctis de verbis apostoli. | Moralitates valde pulchre secundum ordinem alphabeti, ubi quodlibet dictum, auctoritas vel sentencia, que ibi ponitur, ostenditur | et affirmatur seu exponitur per aliquam similitudinem rei naturalis vel cuiuslibet alterius. | Coree detestacio et quid sit et significet. | Soliloquium Augustini de dulcedine Dei, incipit 'Cognoscam te Domine'. | Meditaciones b. Bernhardi, incipiunt 'Multi multa sciunt'. | Soliloquium Hugonis de arra anime, et est dyalogus devotissimus docens principaliter, quomodo devocio in sua devocione et contemplacione | se habeat et exerceat ad quatuor obiecta, scilicet ad interiora, exteriora, superiora et inferiora, et ex hoc libro tractus | est alter libellus et abbreviatus, qui dicitur Occupacio devotorum. | Liber de conflictu viciorum et virtutum b. Gregorii pape. Hunc quidam asscribunt b. Augustino, sed in antiquis libris patet contrarium, ubi | in quibusdam libris in fine habetur, quomodo b. Gregorius quendam remittit ad regulam s. Benedicti, qui utique fuit post b. Augustinum. | Concordancia passionis Domini valde longa secundum 4 evangelistas Philippi de Calirio cum quibusdam ibidem insertis. | Sermo in die pasche. | Claustrum materiale Hugonis de S. Victore, in quo libro fortissime corrigitur curiositas, ambicio et sumptuositas monachorum | et e diverso sancta paupertas notabiliter recommendatur etc., vide eciam supra H. 60. |

37. Augustinus de consensu — vel concordia — evangelistarum, et sunt quatuor libri parciales, quorum primus est conscriptus contra eos, qui Christum | tamquam maxime sapientem et sapientia pre ceteris excellentem, non tamen ut Deum honorant vel honorare se fingunt et ideo no- | lunt evangelio credere, quia non ab illo talia conscripta sunt, sed ab eius discipulis, quos estimant errore deceptos ei tribuentes divinitatem. | In sequentibus libris considerantur, qualia sint, que illi, qui sine intellectu sunt, putant evangelistas sibimet scripsisse contraria; | in ipsis enim sequentibus libris ostenditur, quod ea, que 4 ewangeliste de Christo scripserunt, quemadmodum sibi et inter se concordent et congruant. ‖

38. Diversi libri Augustini. | Super epistolam Johannis de caritate omelie sive sermones X. | Liber unus de natura et gracia. | De libero arbitrio et gracia liber unus ad Valentinum monachum. | De predestinacione contra Pelagium. | De predestinacione sanctorum. | De dono perseverancie ad Prosperum et Hilarium. | De paciencia. | De im- *f. 126R.*

---

18 *links am Rande nachgetragen* Passio Domini *und dann rot* Hec clausula habetur | infra L. 62. 24 vel concordia *am Rande nachgetragen.* 38 f. *links am Rande:* Libri Augustini. | Nota quod in his libris | aliqui videntur non | integre, sed tantum excerpta | quedam esse. |

mortalitate anime. | De disciplina Christiana. | De opere monachorum. | De orando Deum liber Augustini ad Probam viduam. | De agone Christiano, continet regulam fidei et precepta vivendi. | De spiritu et anima; hic liber b. Thome non videtur b. Augustino ascribendus, eciam infra L. 41, eciam habetur supra D. 10. | De correpcione et gracia. | De divina predestinacione. | De vita Christiana. | Tractatus de modo predicandi Bonaventure. |

39. Libri confessionum b. Augustini, et sunt numero 13, in quibus beatissimus Augustinus Deum iustum et bonum de bonis et de malis | propriis et eciam aliquando aliorum laudat et benedicit. In primis decem de se ipso b. Augustinus scripsit, sed in tribus sequentibus ultimis | scripsit de sanctis scripturis ab eo loco, ubi scribitur in genesi 'In principio fecit Deus celum et terram' usque ad 'sabbati requiem'. | Hii libri ab his, qui in suo animo et corde, scilicet in intellectu et affectu seu in vi intellectiva et affectiva, que est voluntas, desiderant vehementer excitari, studiosissime et frequenter legi debent, quia fatetur ipse b. Augustinus de se ipso, quod tam, | quando eos scripserit, quam tunc eciam, quando postea lecti sunt ab eo vel coram eo, mirabiliter intellectus suus et affectus excitabatur | et quomodo eciam multis aliis fratribus placuerint. Et indubie, qui proficere in mistica theologia desiderat, hic cordis sui inflammacionem | eleganter poterit haurire et ad quandam saluberrimam et suavissimam | Dei familiaritatem et plenissimam confidenciam, si alias cordis puritatem habuerit pertrahi poterit Dei presenciam degustando.

40. Augustinus de ecclesiasticis dogmatibus liber unus. | De vita Christiana ad Probam liber unus, eciam habetur L. 38. | De agone Christiano liber unus incipiens 'Corona victorie' et continens regulam fidei et precepta vivendi, eciam supra L. 38. | Sermo de passione Domini b. Augustini, est sermo comportatus | ex Augustino et Anshelmo de compassione b. virginis, vide O. 35, 72. | De exequiis funerum sermo. | In annunciacione sermo. | Liber brevis de virginitate b. virginis ad Volusianum. | De penitencia. | De oracione et elemosina pulcher libellus. | De providencia Dei et dicitur alias De non cogitando in crastinum, eciam habetur L. 41. | De concordia fratrum tractatus. | De contemptu mundi ad clerum tractatus. | De fuga mulierum. | De continencia tractatus. | Historia de gestis et translacionibus sanctorum trium regum, et continet 45 capitula, in quibus multa pulcra incidentalia narrantur de regno | maximo Tartarorum, de ortu balsami etc. valde multa, licet apocrifa. | Sermo monachalis textualis de passione Domini. | Item alius brevis sermo de eadem. | In cena Domini sermo. | De infancia et puericia salvatoris. | De eadem secundum b. Thomam. | Miracula de b. virgine et eciam alia. | Evangelium Nichodemi et alia in ipso contenta, G. 25. | De Nerone et obitu

8 f. *am rechten Rande* eciam habetur 43.

Pilati et Domiciano imperatore. | Historia pulcra de s. cruce. | Descripcio terre sancte, G. 17, B. 47. | De antichristo et ewangelium 'Cum viderit abominacionem'. | Liber de vita et obitu prophetarum. | De animabus 7 sermones. | Ternarius super evangelia dominicalia per totum annum. | Sermones de nativitate Domini, | s. Stepphano, | s. Johanne, | Innocentibus, | circumcisione, | epiphania, | de capite ieiunii, | ascensione Domini, | resurrectione. | Evangelia metrica 4 evangeliorum per capitula. | Evangelium unde dicatur. Depictio 4 evangelistarum. ||

41 primo. Encheridion b. Augustini, id est liber manualis, videlicet qui *f. 126V.* manu potest portari et qui de manu non recedat, | sed in ea quasi semper habeatur et tractat, quomodo Deus colendus est fide, spe et caritate et quid sequendum et quid fugiendum | sit, quid credi, quid sperari et quid amari debeat, quid primum, quid ultimum teneatur etc., C. 2. | De doctrina christiana quatuor libri, quorum primi tres adiuvant, ut scripture intelligantur, quartus autem, quomodo que intelli- | gimus proferenda sint. | De videndo Deum ad Paulinam, eciam L. 42. | De adorando Deum ad Probam. | De vera et falsa penitencia. | Florigerus Augustini. Hic colliguntur flores ex libris b. Augustini, quibus humana mens in ista peregrinacione miserie nostre | recreatur. Sunt enim per episcopum | Petrum Se- | nonensem recollecte quedam sentencie dignissime sub brevitate ex diversis libris Augustini, ut ebetatus humanus animus | ex prolixitate et multiplicitate librorum b. Augustini breve hic compendium et floridum pratum profundarum sentenciarum habeat, unde recreetur. | Habetur eciam infra L. 76. | Liber de spiritu et anima. Hunc librum b. Thomas et quidam alii b. Augustino non asscribunt. Eciam habetur L. 38, item D. 10. | De arbore interdicta. | De muliere curva. | De fide ad Petrum, C. 1, C. 2, C. 51, E. 15, E. 35, L. 51, L. 55, L. 44. | Quibusdam videtur, quod Fulgen- | cio sit asscribendus. | Dyalogus Augustini ad Orosium, est liber diversarum questionum. | Sermones 25 ad fratres heremitas, O. 70, et nominantur ibidem epistole, item hic L. 41 secundo. | Liber b. Augustini ad matrem suam. | De providencia Dei et dicitur alias Liber de non cogitando in crastinum, eciam habetur L. 40. | De domo discipline. | Sermo bonus de modo vivendi, item de caritate. | De bona consciencia. Hic libellus communiter asscribitur Hugoni de S. Victore, ab aliis b. Bernhardo. | Vide L. 75. | Speculum peccatoris maius. | Speculum amatorum mundi. |

Item L. 41 secundo. Sermones s. Augustini | ad heremitas, et | plures hic habentur quam in precedenti proximo | titulo et eciam alibi O. 70. | Historia de quodam spiritu coniurato per | quendam priorem ordinis Domi-

---

9 primo *nachgetragen.* 16 eciam L. 42 *rot nachgetragen.* 19 per — Senonensem *am linken Rande rot nachgetragen.* 23 Habetur — 76 *rot nachgetragen.* 27 f. Quibusdam — asscribendus *am linken Rande rot nachgetragen.* 29 O. 70 — epistole *rot nachgetragen.* 36 ff. *am linken Rande nachgetragen,* item *und* secundo *rot.*

nici, ubi multa secreta panduntur et habetur in libraria. | Libellus s. Thome de viciis et virtutibus procedens quaternario numero, | forte tamen non est eius, quod videtur propter curiositatem inibi contentam, que raro in tali viro reperta est, | et est brevis tractatulus et pulcer. | Confessionale Anthonini, | archiepiscopi Florentini, cuius divisi- | onem et distinctionem vide supra | A. 59[secundo], ubi idem libellus habetur pulchrius | distinctus et illuminatus. |

42. Epistole b. Augustini, et sunt hic 174. Verum et si omnibus partibus huius libri epistolaris nomen epistole | ex maioritate numeri epistolarum preponatur, tamen alique partes non epistole, sed pocius libri vel tractatus propter | mensure excessum intitulande videntur vel eciam alia de causa. Sunt enim hic inserta aliquando aliqua gesta vel | eciam libri, dictati et missi, qui formam et mensuram epistole non servant, sed quia dictati missi sunt inter epistolas et | missivas hic inscripti sunt. De quibus hic aliqui enumerantur quamvis forte non omnes, eciam notantur hic alique | epistole longe et utiliores, que maiorem legenti videntur fructum conferre. | Tractatus b. Augustini de vita sanctimonialium. Hic regula b. Augustini quantum ad ea, que attinent ad moniales, est | inserta, que eciam monacho, lector, ad salutaria consulit. | Gesta b. Augustini, quibus Eraclium presbiterum commendabilem virum, licet adhuc iuvenem, successorem sibi pronunciat | et onera sui episcopatus ei imponit. | De videndo Deo liber b. Augustini ad Paulinam feminam religiosam, eciam L. 41. | Comonitorium b. Augustini ad Fortunacianum episcopum. Hic pulcra disseruntur de videndo Deo, de spirituali corpore etc. | De correctione Donatistarum liber b. Augustini ad Bonifacium. | Epistola multum longa ad Dioscorum, in qua eundem et quemlibet de appetitu laudis humane et complacencie vane hominum valde | egregie redarguit et docet in aliquo firmo et incommensurabili bono hominem domum constantissime sue intencionis | et securissimam requiem omnis bone et honeste sue actionis figere debere. Disputat eciam adducendo | diversas sectas philosophorum, scilicet Epicurorum, Stoicorum et Platonicorum, in quo summum bonum et ultimum hominis constituatur, et est epistola. | Epistola ad Volusianum. Hic agitur inter cetera de differencia corporalium et spiritualium, quomodo Deus implet mundum non sicut | aer vel aliquod tale etc. Plura circa incarnacionem Christi. | Ad Marcellinum tribunum, cur Deus spretis veteribus sacrificiis novis delectetur, cum tamen eciam veteris testamenti sit Deus, | et agitur eciam de consiliis evangelicis. | Epistola ad Glorium, qui error inter hereses non deputetur et de tolerancia malorum et | de paciencia etc., 54. epistola. | De fine seculi. Hic valde salubris fit exhortacio, ut adventus Domini salvatoris diligatur et desideretur, et agitur | de resurreccione et de trinitate scribendo ad Consencium, CXXII. epistola. | De ieiunio sabbati CXXIIII. epistola. ||
f. 127R. Epistola ad Hilarium 132., utrum in hac vita quisquam iusticie perfectione ita proficiat, ut hic sine ullo vivat omnino peccato. | Epistola ad Evodium de visionibus 143., utrum anima, cum a corpore egreditur, cum aliquo cor-

pore egrediatur, quo possit ad corporalia | loca ferri vel locis corporalibus contineri. | De origine anime ad Optatum episcopum 146., eciam habetur L. 18. | Ad Paulinum episcopum 150. et ad Vitalem 153. de gracie commendacione. | Ad Honoratum episcopum 154. de modo fugiendi aut permanendi tempore tribulacionis. | Ad Italicam due epistole 157. de visione Dei, qua potimus eum eciam nunc videre. | De orando Deum ad Probam liber, 161. epistola. | Alie hic ponuntur epistole | in hoc libro, sed hic numerantur tantum hee que magis videntur | utiles. |

43. Liber retractacionum b. Augustini; aliqui distinguunt hunc librum in duos; in quo libro b. Augustinus ea, que sibi in suis opusculis, epistolis et tractatibus minus caute posita videbantur, vel revocat vel exponit. | Questio, utrum numerus predestinatorum possit augeri vel minui. | Libri confessionum b. Augustini et sunt 13, de quibus supra L. 39. | Liber b. Augustini de iudicio veri et boni. Hunc librum intitulant quidam hoc vocabulo Breviarius sive Beniamyn Hugonis de S. Victore. | Quedam pulcra distinctio psalmorum, que putatur esse Augustini, incipit 'Inprimis'. | De nobilitate corporis humani liber habens duos tractatus sive libros parciales. In primo ostenditur, qualiter in corpore humano re- | lucent ea, que fiunt in mundo maiori tam artificialia quam naturalia; in 2. dicitur, qualiter anima relucet in ipso corpore | humano, consistit enim nobilitas corporis humani utiliter in duobus, videlicet in similitudine sui ad mundum et ad corporalia, et | in hoc est primus tractatus, et in similitudine sui ad ipsa spiritualia, et hoc est tractatus 2. Hic liber non est Augustini. | Speculum sapiencie, liber est habens duos tractatus. In primo scribitur de modis, quibus potest homo in suo spiritu speculari dominum Jhesum Christum | quantum ad suam divinitatem, videlicet quomodo speculetur quis Deum, de habitu sapiencie, de habitu artis, de habitu sciencie, de habitu pru- | dencie, de habitu intellectus. Et hic fit processus multum doctrinalis per exempla et similitudines, et multum declaratur de potenciis et | operacionibus humane anime ex phisicis et methaphisicis. In 2. docetur, quomodo speculetur Christum dominum nostrum quantum ad eius humanitatem et quantum | ad ymitandum eum primo in passione, 2. in crucifixione, 3. in resurreccione, item in ascensione etc. Et totus liber est materia | multum idonea ad predicandum. | Pulchra exposicio oracionis dominice et angelice salutacionis et quomodo utrumque, scilicet oracio et salutacio, proferantur, et est eiusdem | auctoris, cuius est precedens hic speculum sapiencie, ad quod ipse aliquando hic remittit. | Scriptum valde bonum super simbolum Athanasii cum dubiis et registro. | Solucio quorundam, que occurrunt circa sacramentum eukaristie. | De sponsalibus et matrimonio tractatus. |

44. Augustinus de spiritu et littera pertractans apostolicam sentenciam, ubi ait 'Littera occidit, spiritus autem vivificat' ad Marcellinum tribu-

---

7 f. Alie — utiles *Nachtrag am Rande.*

num, C. 94, L. 50. | Summa collacionum habens 7 partes valens ad omne genus hominum, quia in ea summatim res publica manifestatur, | et nominatur eciam Communiloquium Johannis Gallensis et habetur eciam supra H. 52, H. 53. | De periculis et defectibus contingentibus circa missam. | Augustinus ad Petrum de fide. Vide hic supra L. 41 multas remissiones. | Bernhardus super 'Missus est' 4 omelie. | Disputacio per modum dyalogi inter clericum et militem de potestate prelatis ecclesie et principibus terrarum commissa. | Compendium de vita antichristi. | Tractatus de corpore Christi b. Thome de Aquino. | Condiciones 14 necessario requisite ad digne percipiendum eukaristiam secundum Nicolaum de Lira. | Intellectus super oracione dominica. |

45. Augustinus. Libri Augustini hic contenti in hoc volumine: Meditaciones b. Augustini. | Soliloquiorum anime ad Deum. | Manuale de verbo Dei, quo sopita celestis desiderii memoria renovetur. | Enchyridion ad
f. 124V. Laurencium. | De triplici habitaculo. | Liber schale paradisi. || De duodecim abusionum generibus, tamen videtur verius, quod hic libellus sit venerabilis Hugonis de S. Victore. | De beata vita. | De assumpcione b. Marie, ubi fit solucio et responsio omnium preclarissima. | De divinacione demonum contra paganos. | De honestate mulierum. | Ex libro retractacionum b. Augustini. | De cura pro mortuis agenda. | De cordis contricione. | De contemptu mundi ad clericos. | De conveniencia decem preceptorum et decem plagarum Egipcii. | De cognicione vere vite, sed non videtur esse liber Augustini nec est. | Libri confessionum 13. | De doctrina Christiana 4 libri. | De fide ad Petrum dyaconum. | Duo sermones de vita et moribus clericorum. | De vera religione ad Jovinianum. | De spiritu et anima, hic liber secundum doctiores | non inscribitur Augustino, sed Hugoni de S. Victore. | De vita Christiana ad sororem suam viduam. | De diffinicionibus orthodoxe fidei | et ecclesiasticis dogmatibus. | De disciplina Christiana. | Sermo de caritate. | De decem cordis. | De ebrietate. | De vanitatibus seculi. | De obediencia et humilitate. | De agone Christiano. | De bono discipline. | Regula de communi vita clericorum. | Possidonius Calamensis episcopus de vita et moribus | b. Augustini. | Ibi describitur et depingitur vita b. Augustini. ||

f. 127R. 46. || ||

f. 127V. 47. Prima pars milleloquii veritatis s. Augustini. Hoc opus est extractum ex scriptis b. Augustini | et redactum in ordinem alphabeti, quod continet diversas sentencias et auctoritates Augustini quasi quosdam flores, ut, | qui omnium librorum eius copiam non potest habere nec si habeat

---

15 *mit der Schlußbemerkung der Seite* Ceterorum librorum, qui hic ponuntur tituli, supra folio 124 sub numero librorum Augustini 27, videlicet in 3. folio precedenti *ist auf die oben Z. 15—33 wiedergegebenen Titel verwiesen; dazu am Schluß:* hec prescripta hic pertinent ad numerum 45 infra | notatum folii 127, quia ibidem non poterant ex defectu spacii notari. |

singulos singillatim conspicere, saltem hic in hoc opere solacium hau- | riat et facile inveniat, quod querit. Et intitulatur ideo milleloquium, quia in mille capitulis continetur. Cuius compilator | fuit frater Bartholomeus de Urbino ordinis s. Augustini, et in ista prima parte continentur prime 4 littere alphabeti scilicet A, | B, C, D. | Sermo bonus sinodalis. |

48. Secunda pars milleloquii veritatis s. Augustini continens E, F, G, H, I, K, L, M, N, O. |

49. Tercia pars milleloquii veritatis s. Augustini continens P, Q, R, S, T, V, X, Y, Z. |

50. Augustinus super genesim ad litteram, et sunt duodecim libri parciales. | Idem contra Faustum Manicheum de vita patriarcharum vel de figuris prophetarum. | Idem de baptismo, et sunt VII libri parciales. | Idem de unico baptismo. | Idem de spiritu et littera, habetur supra C. 94. | Registrum secundum ordinem alphabeti super libros b. Augustini de caritate Dei, sed non est hic completum. |

51. Augustinus de gracia et libero arbitrio. | Augustinus de predestinacione sanctorum et de perseverancia. | Epistola b. Jeronimi ad Heliodorum episcopum de contemptu mundi, ibidem alie plures eius epistole. | Contempnere quid sit et qualiter est venialis culpa vel mortalis, et aliud est facere ex contemptu, aliud facere cum contemptu. | Pulchra scripta pro notificacione symonie. | Questio, utrum divinorum preceptorum et humanorum votorum in aliquem purum hominem cadere possit dispensacio. | Utrum passio Christi omnium passionum acerrima necessaria fuerit ad redempcionem hominum. | Utrum religiosi absque sui detrimento licite possint aliquid in communi possidere. | Utrum sciencia viatorum viatori necessaria theologie beatorum subalternata sit realiter ab habitu fidei distincta etc. | Utrum sanctorum ymagines et eorum reliquie sint adorande. | Utrum transgressio cuiuslibet statuti religiosi sit mortalis. | Utrum pro peccato mortali transitorio iuste infligatur pena eterna iuste a Deo. Hic multa bona tractantur. | Utrum transgressio cuiuslibet voti sit mortale peccatum. | De tribus veritatibus fidei. Hic agitur de potestate fidei, pape et concilii Basiliensis. | Collacio facta ad papam. | De recommendacione penitencie. | De ambicionibus et quibusdam aliis clericorum et religiosorum defectibus. |

52. |

53. |

54. Liber refectorii estivalis, et continentur hic sermones doctorum, legende, vita, passiones sanctorum et de | tempore a septuagesima usque ad festum b. Clementis pape. Inter que interseruntur, que secuntur: | Libri duo b. Ambrosii episcopi de virginibus. | Vita S. Hugonis, Gratianopolitani

---

16 *am Rande saec. XVII:* Jacobi, ad⟨est⟩. 28 Utrum pro — 36 *unten am Rande, oben Verweisung:* Vide cetera infra in margine.

episcopi. | Vita b. Ambrosii conscripta a s. Paulino episcopo. | Tractatus Augustini de racione festi paschalis. | Vita s. Hilarionis conscripta per b. Jeronimum. | Vita s. Martini. | Bulla apostolica de visitacione Marie. | Bulla concilii Basiliensis de concepcione b. virginis sine originali. | Sermones Ambrosii 13, | Augustini 66, | Leonis pape 9, | Crisostomi 7, | Jeronimi omelie 2, | Maximi 5, | Gregorii Nazanzeni 1, | Omelia Bede de visitacione. | Sermones in die sepulture etc. ‖

f. 128R. 55. Liber refectorii iemalis. Continentur hic sermones multorum sanctorum doctorum, vita aliquorum sanctorum, legende, | passiones et eciam aliqui libri, de quibus hic in proximo notatur. Et incipit hic a festo s. Andree usque ad dominicam Letare, | ita ut aliquando sermones non tantum de sanctis et festis, sed eciam qui ipsi currenti protunc tempori congruentes inserantur. | Vita s. Nicolai episcopi multum prolixa. | Opusculum sive liber b. Bernhardi abbatis in laudibus b. virginis, et sunt quatuor omelie super illud evangelii 'Missus est'. | Liber b. Augustini contra quinque hereses, incipit 'Debitor sum'. | De consonancia evangelistarum Mathei et Luce in generacionibus Domini Augustinus, incipit 'Expectacionem caritatis vestre'. | Vita s. Silvestri pape, ubi habetur historia eius ex integro et valde prolixe. | Liber b. Fulgentii episcopi ad Petrum de regula vere fidei, incipit 'Epistolam, fili Petre, tue caritatis accepi'. Aliqui putant, quod sit | Augustini. | Vita s. Pauli primi heremite conscripta per b. Jeronimum. | Vita s. Anthonii abbatis conscripta per b. Athanasium episcopum. | Vita Malchi monachi captivi conscripta a b. Jeronimo. | De predestinacione b. Augustini, incipit 'Cum in sacrarum voluminibus litterarum'. | De perpetua virginitate b. Marie virginis liber b. Jeronimi contra Helindium, alii legunt Helvidium, eciam supra L. 18. | Jeronimus ad Damasum papam de filio prodigo. | Liber b. Augustini de penitencia, incipit 'Quam sit utilis', et nota, quod eciam alios libellos fecit, qui eciam sic intitulantur. ‖

f. 128V. Ambrosius, Mediolanensis episcopus. |

56. Exameron b. Ambrosii, id est liber de sex diebus, de quibus videlicet agitur in principio genesis, nam exa sex | et meron dies interpretatur. | Et sunt sex libri parciales. | Liber eius de paradiso. Hic textum genesis et historiam pulcre moralizat et ducit ad tropologiam, videlicet ad paradisum spiritualem. | Liber eius de Cayn et Abel. Hi duo libri, etsi specialius titulis prenotantur, tamen videntur habere continuacionem ad exameron in eo, quod historiam genesis prosecuntur. | Exhortacio virginitatis. | Liber b. Ambrosii [ad Ambrosium] de virginitate et de perpetua virginitate b. virginis Marie. |

57. Diversi libri b. Ambrosii. | Liber eius de patriarchis, quem ipse intitulat per se in principio libri Abraham. In quo libro moraliter exponit

---

30 *links am Rande nachgetragen:* Libri duo b. Ambrosii | episcopi de virginibus, L. 54. | Vita Ambrosii conscripta a | Paulino episcopo, L. 54.

textum genesis | ab illa parte, ubi Abrahe precipitur, ut egrediatur de terra sua, scilicet a capitulo XII et, ubi venit ad gesta patriarche Isaac, pro | magna parte adducit cantica canticorum Salomonis eadem similiter moralizans. | Liber eius de bono mortis. | Liber eius de Jacob et vita beata libri duo. | Liber eius de Joseph sancto. | Apologia s. patris David. Hic instruuntur hii, qui non introspicientes vim scripturarum vel occulta misteriorum mirantur, quomodo tantus propheta adulterii primo, deinde homicidii contagia non declinaverit etc. | Liber de vinea Nabuthei Israelite. | Liber eius de fuga seculi. | Liber eius de ieiunio. | Pastorale eiusdem et intitulatur de dignitate sacerdotali. | Exposicio super psalmo 'Beati immaculati in via'. |

58. Ambrosius super Lucam, et dividitur in IX libros. |

Annotatio librorum s. Ambrosii episcopi Basilee impressorum, et sunt tres partes. | Libri autem prime partis, que hic habentur, scilicet L. 59 sunt. |

Primum volu- | men operum b. Ambrosii. |

59. De: officiis libri III. | De vocacione omnium gencium libri II. | exameron libri sex, scilicet parciales, eciam L. 56. | dignitate humane condicionis liber I. | paradiso liber I, habetur eciam L. 56; hic textum genesis | et historiam pulcre moralizat et adducit ad paradisum spiritualem. | Cayn et Abel libri II, habetur eciam 65. | Noe et archa liber I. | Abraham patriarcha libri II. | Isaac et anima liber I. | bono mortis. | fuga seculi. | Jacob et vita beata libri II. | Joseph patriarcha liber I. | benedictionibus patriarcharum liber I. | De Nabuthe Jecraelite liber I. | De Helya et ieiunio. | De Thobia. | De interpellacionibus libri III. | De apologia David liber unus. | De Salomone. | De misteriis iniciandis. | De sacramentis libri VI. | De dignitate sacerdotali vel cura pastorali liber I. | Oraciones pro preparacione ad missam libri II. |

Libri secunde partis. | Sectiones XXII exposicionis in psalmum CXVIIII videlicet 'Beati immaculati'. | Libri X exposicionis in evangelium secundum Lucam. | Libri tredecim exposicionis in 13 epistolas b. Pauli. Hoc non habetur hic. |

Secundum volu- | men operum b. Ambrosii. |

L. 60. Libri tercie partis Ambrosii episcopi, qui hic habentur. | Epistolarum libri X. | De fide ad Gracianum libri V. | De spiritu sancto libri III. | De fide contra Arrianos liber I. | De incarnacionis dominice sacramento liber I. ‖

Isidorus. Bernhardus. | *f. 129AR.*

61. Libri ethymologiarum XX beati Isidori iunioris, Spalensis episcopi, de origine verborum et de quo in unoquoque | librorum XX tractetur videri poterit in principio voluminis in quadam tabula. |

62. Libri ethymologiarum Isidori. | Poetarius Albrici deserviens

---

14—34 *Nachträge.* 24 iniciandis] *davor* ymitandis *getilgt.* 35 Isidorus Bernhardus *rot.* 36 beati *interlinear nachgetragen.*

multum ad intelligendum poetas. | Gregorius papa de conflictu viciorum et virtutum. Aliqui asscribunt b. Augustino, sed hic claret ex quadam clausula finali, que raro habetur | in aliis libris; que clausula valde commendat regulam s. Benedicti, quod huiusmodi libellus impertinenter b. Augustino asscribatur. | Liber de spiritu et anima. Quem eciam aliqui b. Augustino asscribunt, quibus b. Thomas non assentit. Eciam supra D. 10, item H. 49. | Manipulus curatorum Gwidonis de Monte Rocherii tractans de 7 sacramentis. | Gerson: Consideraciones eius alique breves ad sciendum differenciam peccatorum mortalium et venialium in pluribus casibus. | Tabula pulchre instruens tam confitentem quam confessorem pro fructuosa confessione facienda. | Ibidem optima sollicitudo et officium circa moriturum cum interrogacionibus etc. | Postillacio sive exposicio terminorum in prologis tocius biblie contentorum. | Concordancie biblie valde breves. | Libellus de predestinacione fratris Feliciani ordinis predicatorum. | Articuli aliqui Parisius condempnati a. D. 1367. | Exposicio magistri Symonis Tornacensis super simbolum Athanasii. | Mammetrectus. | Primus liber Ebirhardi in figuras reducti. |

63. Isidorus de summo bono, et continet 3 libellos parciales. |

64. Isidorus de summo bono. | Proposiciones sive pronunciaciones ex diversis causis emergentes in modum auctoritatum secundum ordinem alphabeti. Ibi sunt multa | inserta ex epistola b. Eusebii ad Damasum, Portuensem episcopum. |

65. Universum Rabani de sermonum proprietate et mistica rerum significacione, quia in illo opere sunt plura exposita | de rerum naturis et verborum proprietatibus nec non de mistica rerum significacione. In quo dili- | gens lector utilissime invenit continuatim et simul positam et nature proprietatem iuxta historiam et spiritualem significacionem | iuxta sensum misticum, et dividitur in XXII libros secundum quod b. Jeronimus vetus testamentum complexus est in XXII libris, et in primis | agitur de principio omnium creaturarum, scilicet Deo, et postea de creatura celesti et terrestri et postea multa et rara adduntur de diversis creaturis, et videtur | hic liber pro maxima parte presertim quoad historialem sensum de b. Isidoro in suis ethymologiis. |

66. |

Bernhardus |

67. Bernhardus super cantica. Sermones eius sunt 83, et processit tantum ad tercium capitulum, ante cuius medium cessavit. | Lamentacio b. Bernhardi super fratre suo Gerardo, est sermo 26. | Omelia b. Augustini de lamentacione Marthe et Marie Magdalene super id 'Erat quidam langwidus'. Hec solent legi aliquando in diebus | sepulture fratrum. |

---

23 ff. *rechts am Rande nachgetragen:* 'Memet Rabanum | clemens rogo, Christe, | tuere.' Hoc metrum | habetur in libro de laude | crucis, quod ipse curiosissime | dictavit. Usus tamen habet Rabanus.

68. Bernhardus super cantica. | De consideracione quinque libri beati Bernhardi ad Eugenium papam. | Multi sermones, qui videntur omnes vel pro maiore parte esse Bernhardi, quorum themata ponuntur in primo assere voluminis. Ibi in | illo themate 'Egredere in occursum Achas' nota differenciam inter animam, spiritum et mentem, et sunt optimi sermones. | Exposicio apokalipsis abbatis Joachim, ubi ponitur quedam figura pro declaracione 7 sigillorum, que ponuntur in apokalipsi. | Forma religiose vite, quomodo assimulatur materiali rote, et ibi depingitur ante oculos claustralium quasi speculum | quoddam rota prelacionis, et in fine illius opusculi vita ypocrite similiter rote assimilatur. ‖

69. Exerptum sermonum Bernhardi super cantica. Isti sermones *f. 129AV.* multum sunt abbreviati et multi intermedii omissi. | Tres sermones dulcissimi de assumpcione b. virginis b. Augustini. | Epistola b. Jeronimi de veste sacerdotali. | Due eiusdem epistole valde prolixe ad formam libri vel tract⟨at⟩us de commendacione et gloria virginitatis, una ad filiam Mauricii, | secunda ad virginem Demetriadem. ‖

69[2]. Sermones b. Bernhardi de tempore et de sanctis, et inter ser- *f. 129AR.* mones ponuntur. | Omelie eiusdem super 'Missus est' quatuor. | Omelie super psalmum 'Qui habitat' decem et septem. | Et multi sermones, qui in aliis libris communiter non habentur. | Octo sermones de dedicacione templi. | Sermones quinque super verbis illis Isaie 'Vidi Dominum sedentem super solium excelsis' etc. | De s. Martino longus sermo, ubi agitur notabiliter de triplici penitencia Dei. | De s. Clemente papa et martire. | De s. Andrea. | De virginibus longus sermo cum omelia. | Sermo in obitu Humberti monachi. | Alii eiusdem Bernhardi sermones de diversis. | De nimia quadam fallacia presentis vite. | De cantico Ezechie. | De triplici coherentia clavorum, vinculorum et glutinis. | De verbis Abacuck 'Super custodiam meam stabo'. | De cute, carne et ossibus anime. | De verbis apostoli 'Qui gloriatur in Deo glorietur'. | De diversis affectibus anime et diversis nominibus secundum eas. | De verbis psalmi 'Audiam quid loquatur in me Dominus'. | De vita et 5 sensibus anime. | De duplici baptismo. | De primordiis, mediis et novissimis nostris. | De triplici misericordia et 4 miseracionibus. | De 7 donis spiritus sancti contra 7 vicia. | De eo, quod scriptum est 'Beatus homo qui invenit sapienciam'. | De triplici genere bonorum et vigilancia super cogitacionibus. | De triplici custodia manus, lingue et cordis. | De verbis apostoli 'Non est regnum Dei in esca et potu'. | Iterum de eisdem verbis. | De verbis Domini 'Omnis qui se exaltat, humiliabitur'. | De verbis libri sapientie 'Justum deduxit dominus per vias rectas'. | De quadruplici debito. | De 7 spiritibus. | De multiplici utilitate verbi Dei. | De 4 modis orandi. | Quomodo voluntas nostra voluntati dominice temporaliter subiici

---

25 Alii — diversis *rot.*

f.129A*V. debeat. | Contra pessimum vicium ingratitudinis. || De eo quod in Job legitur 'In sex tribulacionibus liberabit te' etc. | De diligendo Deum. | De ligno, feno et stipula. | De triplici genere cogitacionum nostrarum. | De triplici iudicio proprio, humano et divino. | De 7 gradibus confessionis. | De virtute obediencie et eius gradibus longus sermo. | De quinque negociacionibus et 5 regionibus. | Parabola b. Bernhardi | de filio regis; | de fide, spe et caritate; de nupciis filii regis et de ornamentis sponse sue; guerra inter Babilonem et Jherusalem. | De tribus ordinibus ecclesie ad patres in capitulo. | Duo sermones exhortatorii ad fratres. | Duo sermones consolatorii ad fratres. | Sermo consolatorius prolixus habens 13 capitula ad milites templi, ubi multa exponuntur mistice de certis locis et | aquis etc. adiacentibus Jherusalem. | Ad clerum in Remensi consilio congregatum. | Duo sermones valde prolixi ita, quod primus 30 capitula habeat, videlicet quod nemo converti ad Dominum nisi Dei voluntate preventus et voce eius interna possit. | Sermones 4 super antiphonam 'Salve regina misericordie' etc. ||

9AV.

9AR. f.129AV. 70. Sermones b. Bernhardi de festivitatibus. | Formula de honesta vita. Liber b. Bernhardi, incipit 'Petis a me'. | Sermo eiusdem de corpore Christi. |

71. Sermones Bernhardi de tempore et de festis abbreviati. |

72. Bernhardus de consideracione ad Eugenium papam, et sunt quinque libri parciales. | Meditaciones Bernhardi, L. 77, E. 33, F. 9, F. 10. | De diligendo Deo. | De caritate. | Liber eius sive epistola ad Carthusienses. Eciam L. 77. | De caritate, castitate et humilitate. | Apologeticus eius ad Cluniacenses, id est sermo excusans vel arguentibus satisfaciens vel inculpantibus excusando satis re- | spondens vel accusantibus innocenciam probans vel se de obiectis excusans. Item F. 9. | Liber eius de gracia et libero arbitrio. Item L. 79. | Formula de vite honestate, incipit 'Petis a me'. Eciam L. 70. | Liber eius de moribus infancium. Item F. 9. | Commentum eius de XII gradibus humilitatis. | Liber de precepto et dispensacione. |

73primo. Bernhardus super 'Missus est', et est libellus de laudibus b. virginis continens IIII omelias. Eciam habetur L. 55. |

Idem super 'Stabat iuxta crucem' etc. Omelie Origenis super 'Maria Magdalene stabat ad monumentum'. |

L. 73[3]. Meditaciones Bernhardi. | Consolatorium theologicum. | In littera impressa | et parvo libello. |

74. Epistole b. Bernhardi, et habentur hic nisi 197, licet alibi multo plures habeantur. In Porta Celi Erffordie habentur 164 sub numeris 162. | Omelie eiusdem super psalmo 'Qui habitat'. |

---

24 Eciam L. 77 *rot.* 27 Item F. 9 *rot.* 28 Item L. 79 *rot.* 29 f. Item F. 9 *rot.* 32 primo *nachgetragen.* 34 Idem — 37 *nachgetragen.* 34 f. *wohl als* L. 73[2] *zu rechnen.* 39 In Porta — 162 *nachgetragen.*

75. Bernhardus de cena et passione Domini. Eciam supra F. 42, et sunt XII omelie. | Tractatus de compassione b. virginis fratris Bertoldi Kule de IX gladiis. | Meditaciones super 7 psalmos penitenciales episcopi Petri Cameracensis cardinalis. | Meditaciones eiusdem super psalmo 'Judica me Deus', item super psalmo 'In te Domine speravi'. | De periculis et negligenciis sacerdotum circa sacramentum altaris in missa. | Sermo annunciacionis Marie Heinrici de Hassia. | Item sermo eiusdem de festo nativitatis Marie. | Tractatus de horis canonicis et alii tractatuli parvi et boni. | Ymago vite eterne Bonaventure, F. 19. | Formula compendiosa vite. | Speculum monachorum Bernhardi. Item F. 9. | Stimulus amoris. Volunt aliqui, quod sit Bernhardi. | Liber de consciencia, incipit 'Domus hec in qua', L. 41. | Sermo dulcis de fasciculo mirre ex sermonibus Bernhardi super cantica. | De quatuor novissimis, et intitulatur Cordiale. | Sermo 'Videte quomodo caute ambuletis'. | Epistole alique b. Bernhardi. |

76. Flores Bernhardi excerpti ex diversis opusculis eius, et continent X libros et in parte tenent ordinem quoad materiam librorum sententiarum. | Quedam pars cuiusdam concordancie biblie, que alias totaliter habetur. | Florigerus b. Augustini sive liber florum editus per episcopum Petrum Senonensem. Vide eciam supra L. 41. ‖ Suspiria b. Augustini. | *f. 129BR.* Optima oracio de b. virgine. | Liber de vita christiana b. Augustini. | Bulla Urbani pape de anno iubeleo anni 1390, et constituit ibidem annum iubeleum de 33 annis ad 33. | Lumen anime, et sunt pulchre moralitates ex similitudinibus rerum capte. | Sermones tres de nomine virginis Marie. | Sermo de Maria Magdalena. |

77. Flores b. Bernhardi, et sunt X libri. Eciam supra L. 76. | Meditaciones b. Bernhardi, L. 72. Vide supra L. 72. | Epistola eius ad fratres de monte, id est Carthusienses. Eciam L. 72. | Opus Hugonis de S. Victore ad novicios, L. 26. | Florigerus liber sive florum collectus ex diversis libris Augustini. Eciam supra L. 76. | Explanacio aliqua circa cantica canticorum. | Dulcis valde oracio, contemplacio et veneracio crucis dominice. |

78. Exerptum de floribus b. Bernhardi per X libellos, et sunt detruncati et abbreviati ab his, que supra habentur, L. 76. | Flores extracti de diversis scriptis et libris b. Augustini. | Dulcissime et devotissime laudes et recommendaciones beatissime Marie per Anselmum et b. Bernhardum. |

79. Bernhardus de gracia et libero arbitrio. Eciam habetur L. 72. | Multi boni sermones more antiquorum conscripti: | De prelatis ad sacerdotes, communis sermo, de penitencia multi, de contricione cordis, de amatoribus seculi, de divitibus, de | elimosina, de misericordia, de miseria vite, de octo viciis capitalibus, de bona cogitacione, de timore Domini, de virtutibus, | de caritate, humilitate, obediencia, perseverancia, de tribulatis, de

---

4 Petri *rot u. interlinear.* 9 F. 19 *rot.* 10 Item F. 9 *rot.* 12 L. 41 *rot.* 19 *über der Seite rot* Bernhardus, Thomas. 19, 26 ff., 35 *Signaturenvermerke nachgetragen.*

igne purgatorii, de die iudicii multi sermones, de eterna vita, | Anna, Maria. | De agone Christiano. Non videtur esse Augustini. Vide supra L. 38, item L. 40. | De vita antichristi libellus ab Alcwino editus. | De Melchisedech. | Liber altercacionum Judeorum et Christianorum. | XII gradus superbie et XII humilitatis. |

80. Vita b. Bernhardi, et sunt quinque libri parciales. | Vita b. Elizabet, et sunt octo libri parciales. |

Thomas de Aquino qui nacione fuit Siculus, magister in theologia | et in artibus acutissimus et eximius. Obiit anno vite 1274, | canonizatus anno Domini 1323 a Johanne papa 22. |

81. Glosa continua b. Thome super Matheum et Marcum. | Exerptum huius glose | C. 97. |

82. Glosa continua eiusdem super Lucam et Johannem. | Tota in uno | volumine habetur hec glosa, C. 100. |

83. Summa b. Thome contra gentiles de veritate fidei manifestanda et contra eorundem errores destruendos. | Et continet hec summa quatuor libros parciales. In primis tribus libris agit et laborat ad manifestacionem illius veritatis, | quam fides profitetur et nichilominus humana racio investigando pertingere potest; in primo ergo libro agit de his, que Deo secundum seipsum conveniunt, | in 2. de processu creaturarum ab ipso Deo, in 3. de ordine creaturarum in ipsum Deum sicut in finem sive de perfecta auctoritate || vel dignitate divine nature secundum quod est omnium rerum finis et rector, sed in quarto libro, ut a manifestioribus ad minus manifesta | fiat, processus procedit ad illius veritatis manifestacionem, que eciam omnem racionis excedit industriam, ubi solvit raciones | adversariorum et racionibus probabilibus et auctoritatibus fidei declarat. Hec clarius patent in quadam figura, | que in principio ipsius voluminis ponitur. | Articuli, in quibus, ut quidam estimant et volunt, in partibus summe sue communiter non tenetur b. Thomas, L. 86. |

f. 129BV.

84 primo. Diversi tractatus b. Thome pro defensione religiosorum. | De perfectione vite spiritualis liber unus, ubi tractat, quid sit perfectum, qualiter perfectio acquiratur, quis perfeccionis status et que compe- | tant assumentibus statum perfectionis. | Liber eiusdem contra doctrinam retrahencium a religione. | Liber eius contra impugnatores et detractores religiosorum pro defensione eorum, id est religiosorum. Hic primo ostendit, quid sit religio | et in quo perfeccio religionis consistat; secundo ostendit ea, quibus impugnatores opprimere nituntur religiosos, frivola | esse et nulla; tercio monstrat, quod ea, que ad religiosorum infamiam proferunt, nequiter proponunt. | Eciam habetur supra C. 1. |

84². Tabula sive registrum continens secundum ordinem alphabeti con-

---

11 f. Exerptum — 97 *Randzusatz.* 13 f. Tota — C. 100 *roter Zusatz am Rande.*
30 primo *nachgetragen.* 40 ff. *unten auf der Seite nachgetragen.*

clusiones librorum s. Thome, et | ibi premittitur, quomodo abbreviature inibi exprimi habeant, cum remissionibus, et qui sint libri, eciam que varie materie opusculorum eiusdem. Quibus subnectuntur confirmaciones doctrine sue per papam et doctores Parisienses. | Nota superius G. 25 in libro, qui intitulatur Fasciculus temporum etc., habentur tabule super scriptis b. Thome, quarum | prima est secundum ordinem alphabeti super libris et scriptis eiusdem, secunda tabula est de auctoritatibus veteris et novi testamenti, | quas b. Thomas in summis suis exponit. Vide superius G. 25. |

Summa b. Thome habet primo tres partes: primam, scilicet simpliciter; | secundam, hec dividitur in duas: primam (partem) 2. (partis); | secundam (partem) secunde (partis); | terciam. |

Notandum, ut sciatur intencio s. Thome acutissimi et eximii doctoris, quare hanc | summam compilavit et quibus occasionibus et, ut eciam in generali presciatur, de quo tractetur in unaquaque parcium — | — —. |

85. Prima pars summe b. Thome. De materia huius partis vide hic supra immediate, et continet questiones 119. | Articuli in quibus quibusdam modernis videtur quod non teneatur b. Thomas hic in ista prima parte contenti prenotantur in volumine in primo assere. |

86. Prima pars secunde partis; in prima parte precedente dictum est de exemplari, scilicet de Deo et de his, que pro- | cesserunt ex divina potestate secundum eius voluntate⟨m⟩, nunc in ista secunda parte, que habet duas partes, scilicet primam et secundam, fit consi- | deracio de Dei ymagine, scilicet de homine secundum quod ipse est suorum operum et actuum principium quasi liberum arbitrium habens et suorum operum potestatem, quibus actibus in suum finem, scilicet Deum, que obiective est beatitudo et racionalis creature, movetur et pervenitur. Et hic primo agitur de ipsa beatitu- | dine in se et quia per actus ad beatitudinem pervenitur, quare eciam hic agitur de actibus, quibus pervenitur ad beatitudinem vel eciam | via beatitudinis impeditur. De huiusmodi actibus aliqua est consideracio universalis, aliqua particularis. De particulari agitur in 2. secunde, | de universali vero in hac prima secunde, videlicet primo, quomodo aliqui actus sunt homini communes cum ceteris animalibus et dicuntur passiones, | alii sunt proprii actus hominis et aliqui voluntarii, aliqui involuntarii. Item hic agitur de principiis actuum humanorum etc., | de gracia et de merito etc. Et continet hec pars questiones 114. | Tabula continens titulos questionum et articulorum. | Tabula continens materiam huius partis secundum ordinem alphabeti. | Articuli aliqui contenti in ista parte, ubi communiter | a modernis videtur b. Thomas non teneri, L. 83. | Tractatus b. Thome de racionibus fidei Christiane, et in fine ibidem aliqui de divina predestinacione | ad cantorem Antiochenum, H. 29, O. 72. |

---

14 *es folgen 19 Zeilen über die Summa. nachgetragen, bis auf* H. 29 *rot.*

40 ad cantorem Antiochenum H. 29, O. 72

87. Excerpta de 2ª. 2ᵉ b. Thome. ‖

f. 130R. 88. Item prima pars 2. partis. |

89. Secunda pars 2. partis. Hic, postquam in prima parte huius secunde partis tractatum est communi consideracione de viciis et virtutibus | et aliis ad materiam moralem pertinentibus, b. Thomas incipit considerare singula in speciali. Et primo considerat de | his, que pertinent ad omnes hominum status, secundo specialiter de his, que pertinent ad determinatos status, puta ad subditos vel prelatos, ad | contemplaciones vel actiones etc., tota autem materia morali ad consideracionem virtutum reducta, omnes virtutes sunt ulterius reducende | ad septem. Quarum tres sunt theologice, de quibus primo agitur de donis eis correspondentibus et viciis oppositis, alie vero 4 sunt | cardinales, de quibus posterius agitur, et de viciis oppositis et de omnibus virtutibus ad eas, scilicet cardinales, qualitercumque pertinentibus, et | sic nichil moralium est pretermissum. Continet autem hec pars 189 questiones. | Tabule plures et registra, quarum una est secundum ordinem alphabeti valde longa, alie sunt breves et solum per dictiones. | Figura in principio libri continens breviter in generali materia⟨m⟩ tocius huius partis. |

90. Item secunda pars 2. partis in papiro. |

91. Tercia pars summe b. Thome. Hic b. Thomas tractat de Christo qui, secundum quod homo, via nobis est tendendi | in Deum. Ipse enim salvum faciens populum suum a peccatis eorum viam veritatis nobis in se ipso demonstravit, per quam ad beatitu- | dinem immortalis vite resurgendo pervenire poterimus. Ergo post consideracionem ultimi finis humane vite et virtu- | tum ac viciorum de ipso omnium salvatore ac de beneficiis eius humano generi prestitis consideracio beati subsequitur. Et primo agitur | de ipso salvatore, scilicet de eius incarnacione et de his, que per eum sunt acta et passa. Secundo de sacramentis eius, quibus salutem | consequimur q. 60. Tercio de fine immortalis vite, ad quem per ipsum resurgendo perveniemus, sed de hoc tercio nichil hic | habetur, quia ante consummacionem operis huius b. Thomas defunctus est, sed tamen Thomas de Argentina in suo supplemento hunc defectum supplevit, | et videtur in eodem supplemento secutus fuisse b. Thomam in aliis scriptis, ubi de his egit, que huc pertinent, ut in scripto quarti | sentenciarum et in libro contra gentiles etc. | Tabula longa continens materiam voluminis secundum ordinem alphabeti. |

92. Thomicianus. Et est abbreviacio seu exerptum tocius summe b. Thome conformiter divisa in tres partes | principales cum subdivisione 2. partis. Et habetur eciam hic supplementum vel complementum tercie partis similiter abbre- | viatum, et est hec abbreviacio facta per quendam doctorem Lipczensem. | Articuli, in quibus communiter saltem a modernis in partibus summe sue non tenetur, scilicet in prima parte, item in prima parte secunde et in 2. parte secunde. |

93. Scriptum b. Thome super quartum librum sentenciarum et valde correctum quia Maguncie impressum legibiliter et pulcre. |

94. Quotlibetum b. Thome continens XII parcialia quotlibeta et in bona littera per impressionem et diligenti | correctione in Nuremberga cum registro secundum ordinem alphabeti. |

95. Thomas super metaphisicam Aristotilis, XII libri. | Scriptum sive questiones circa 4 libros sentenciarum, licet defectuosum, quia in primo et in 4. est defectus, secundus et 3. sunt integri. Et videtur quibusdam, | quod sit Egidius abbreviatus, quamvis apud nos non habeatur communiter nisi circa primum et 2. | Cure sive medicamenta magistri Poncii de S. Egidio per totum corpus humanum. | Glosa super Petrum Hispanum. | Commentator Averrois super methaphisicam Aristotilis cum textu eiusdem. | Commentum super sex principia. | Magistralia et diversa principia super libris sentenciarum et recommendaciones sacre scripture et sufficiencie librorum sacri canonis. | Commenta super libris parvorum naturalium. | Boecius de s. trinitate. Eciam supra D. 19. |

96. Scriptum b. Thome super libris physicorum Aristotilis, in quo per magistrales divisiones et postillaciones et notabilia lu- | cidissime textum explanat et per acutissimas consideraciones ordinatas continuaciones philosophi per omnes libros de- | monstrat. | Lectura super eisdem libris octo phisicorum, ubi processus est per sentenciarum textualium succinctas expressiones, per dubiorum circa easdem | sentencias occurrencium annotaciones et quandoque cum quibusdam argumentis. | Comportata, ut videtur, per Albertum vel pocius ex Alberto de quibusdam libris parvorum naturalium, scilicet super libro de sensu et sensato, de memoria | et reminiscencia, de sompno et vigilia. ‖ f.

97. Questiones de potencia | Dei a b. Thoma disputate. | Materia *f. 130 V.* harum questionum decem: | 1. De potencia Dei; | 2. De potencia generativa in divinis; | 3. De creacione; | 4. De creacione materie informis; | 5. De conservacione rerum in esse a Deo; | 6. De miraculis; | 7. De simplicitate divine essencie; | 8. De his, que relative dicuntur, | de Deo ab eterno; | 9. De personis divinis, quomodo se ha- | bent ad essenciam, | subsistenciam, | ypostasim; | 10. De processione divinarum personarum. |

98. Questiones de veritate a | b. Thoma disputate. | Materia harum questionum habet 29 partes: | 1. Veritas; | 2. Sciencia Dei; | 3. Ydee in Deo; | 4. Verbum in Deo; | 5. Providencia Dei; | 6. Predestinacio Dei; | 7. Liber vite; | 8. Cognicio angelorum; | 9. Angelorum illuminacio et locucio; | 10. Mens; | 11. Magister; | 12. Prophecia; | 13. Raptus; | 14. Fides; | 15. Racio superior et inferior; | 16. Synderesis; | 17. Consciencia; | 18. Cognicio hominis in statu innocencie; | 19. Cognicio anime separate; | 20. Sciencia anime Christi; | 21. Bonum; | 22. Appetitus et voluntas; | 23. Voluntas Dei; | 24. Liberum arbitrium; | 25. Sensualitas; | 26. Passiones anime; | 27. Gracia; | 28. Justificacio impii; | 29. Gracia Christi. |

---

21 Corportata *Hs.* 24 ff. *die Beschreibung der Bände L. 97 und L. 98 auf übergeklebtem Blatt nachgetragen.*

99. Secundus liber Hugonis de sacramentis — primus liber habetur supra C. 90 —. In primo libro Hugo iste summatim deducit condicionem omnium rerum | a principio primo cum lapsu hominis et his, que postea ad restauracionem usque ad adventum verbi preparata sunt, nunc | in isto 2. libro ea, que secuntur usque ad finem et consummacionem omnium, ordinate pertractat. Distinguitur autem iste 2. liber in XVIII partes: | Tractat pars prima de incarnacione verbi; | secunda de unitate ecclesie, que corpus Christi est; | tercia de ordinibus ecclesiasticis; | quarta de indumentis sacris; | 5. de dedicacione ecclesie; | 6. de baptismo; | 7. de confirmacione; | 8. de eukaristia; | 9. de minoribus sacramentis et sacris; | 10. de symonia; | 11. de coniugio; | 12. de votis; | 13. de viciis et virtutibus; | 14. de penitencia; | 15. de unctione infirmorum; | 16. de fine hominis; | 17. de fine seculi; | 18. de statu futuri seculi. |

100. Dydascolicon Hugonis, id est liber doctrinarum. — | — — | Quare corpus Christi in sacramento altaris non videtur ad sensum, sed tantum in fide. | Brevis cronica. | Sermones, et primo commune sanctorum; | de defunctis, bis; | de peccatoribus; de dedicacione; | de purificacione, | annunciacione, | assumpcione, | nativitate, | concepcione | Marie; | de dignitate sacerdotum; quomodo debeamus respicere in faciem Christi; | de s. Dorothea; | de peccatore et penitencia; | de missa, | usura, | virtute psalmorum | aliqua brevia; | dominica oracio; | tractatus de extremo iudicio et de | multiplici domo Dei; | exposicio misse; | de floribus b. Bernardi ali-
f. 131 R. qui. || Hugo de S. Victore de exposicione dominice oracionis. | De inicio ordinis Cisterciensium. Hic habentur multa exempla. | Flores evangeliorum et epistolarum per totum annum. | Textus libri canticorum Salomonis, ubi notatur, quid ex cuiuslibet persona dicitur. Postea exposicio eiusdem, sed non completa. | Exempla multa contra vicia detestanda et eciam quedam alia exempla. | Passio X milium martirum. |

101. Hugo de humilitate, obediencia et caritate. | Tractatus de miseria humane condicionis Innocencii pape, qui prius dicebatur Lotharius. | Formula honeste vite. | Jubilus b. Bernhardi. | Meditaciones b. Bernhardi. | De differencia peccatorum venialium et mortalium. | De ymitacione Christi omnes partes. | Tractatus Mathei de Cracovia de puritate consciencie et confessione. | De arte moriendi fratris Jacobi Carthusiensis tractatus. Eciam H. 63, item H. 65. | Compendium de confessionibus audiendis, docens pulchre confessorem de forma servanda in confessione et de interrogacionibus. | Curialis et optimus tractatus fratris Francisci de Perusio, ubi agitur de septem viciis mortalibus et speciebus eorum et remediis. | Collectorium valde prolixum, ubi multa utilia et auctentica collecta sunt tam moralia et iuridica quam eciam theologicalia | ex b. Thoma, ex decreto et decretalibus et aliunde, sed sine omni ordine et confuse. | For-

---

14 *es folgen 13 Zeilen mit Inhaltsangabe des Didasc.* 30 Lothorius *Hs.*

mulare pro dictaminibus et epistolis dictandis et participacionibus more ordinis Carthusiensium. |

102. Hugo de professione monachorum, alibi tamen hic liber sic invenitur intitulatus: Bernhardus de exposicione | regule s. Benedicti. | Tractatus de paralogysmis et solucionibus in materia theologica. | Tractatus Mathei de Cracovia de altercacione inter racionem et conscienciam, | de puritate consciencie et confessione. | Heinricus de Hassia de exposicione misse. | Sermones duo Linconiensis de commendacione paupertatis. | De gradibus virtutum. | Tractatus de penitencia et eius partibus et dubiis circa hec. | Directorium confessionis. | De X preceptis. | Determinacio questionis de abstinencia ab esu carnium in ordine Carthusiensium. | Scriptum contra heresim Hussitarum. | De vicio proprietatis religiosorum Heinrici de Hassia. Eciam habetur supra circa Thomam de Argentina circa 4. librum sentenciarum. | Utrum religio Christiana sit religionum perfectissima, tractatus est. | Opusculum Gersonis de examinacione doctrinarum. | Gerson de non esu carnium apud Carthusienses. | De cognicione vere vite, pars tantum est et non finis, de quo supra.

103. Richardi de S. Victore plura opuscula. | Opus trium principalium parcium dominice passionis editum a S. Bernhardino ordinis fratrum | minorum, et circa inicium cuiuslibet trium parcium in titulo ponuntur, que et qualia ipsa pertractet et vo- | lens proficere ipsa primo in generali perspiciat. | Tractatulus Richardi de S. Victore de clamore interiori. | Idem Richardus de reatu venialis peccati et mortalis. | Idem Richardus de potestate ligandi atque solvendi. | Idem Richardus de potestate iudiciaria apostolicis viris concessa. | Idem Richardus solvendo quasdam dubitaciones de s. trinitate videlicet de unitate, equalitate, concordia in b. trinitate. | Idem de attributis in divinis, cur aliqua dicuntur immunda, | cum omnia sint bona creata, cur apostolus illos appellet azimos, quos tamen iubet, ut expur- | gent vetus fermentum. || Idem Richardus fecit librum de interiori homine, *f. 131 V.* qui habet capitula 52. | Idem Richardus de exterminacione mali et promocione boni, ubi habentur capitula 48. | Tractatus magistri Johannis Nider, qui dicitur doctor universalis, eo quod fuerit promotus in omni scienciarum | facultate ordinis s. Dominici, et in hoc tractatu pulchre et valde salubriter agit de iure | consuetudinis et dispensacione canonica, et eius materia digna est diligenti ponderacione propter | multas cavendas corruptelas, que his temporibus currunt tam in religionibus quam in vita seculari. | Collecta plura ex diversis pro recommendacione elemosine large faciende et liberaliter et quales sint | fructus eius. | Questio quotlibetaria determinata in quotlibeto Erffordie a. D. 1483 per quendam doc- | torem ordinis predicatorum, utrum oculi bene lumine increato confortati Christum in patria caritatis | mensura supernaturaliter intuentes sint in ipso beatificandi ac sen-

---

12 *nach* Hussitarum *2 Zeilen radiert.*

sibiliter oblectandi glori- | ficatorumque corporum claritate delectabiliter reficientes. | Tractatus pro viro religioso solitario, quomodo punctatim per dubia brevia et alias exerceat intellectum | per illuminacionem ad Dei cognicionem et affectum per devocionem ad divinum amorem et ibidem, | quomodo solitarius per vestigia creaturarum possit se exercere in sacris meditacionibus et contemplacionibus. | Item multa dubia de divinis. | Collacio de assumpcione b. virginis Marie. | Cassiodorus de dilectione Dei et caritate. Hic principium est extractum et abbreviatum, sed | post medium est ipse Cassiodorus in toto, et est notabilis et dulcis tractatus. Prima pars | est de amicicia et hec est abbreviata, sed 2. pars est de dilectione Dei et proximi et hec ibi habetur integraliter. | Tractatus Alani episcopi de maximis theologie, qui fuit doctor universalis de ordine heremitarum b. Augustini. | Articuli magistri sentenciarum, in quibus communiter a doctoribus non tenetur, et habetur ibidem | declaracio eorundem articulorum facta per quendam Lipcensem. | Tractatus de Thurcis, qui pertractat tria principaliter, primo de autenticacione scrip- | turarum loquencium de afflicione ecclesie per Turcos, secundo de culpis et causis huius afflicionis, | tercio de eius duracione et termino, sed in hoc tractatu multa videntur presumptuose posita, | si respectus habeatur ad experienciam. | Opusculum mirabile b. Vincencii ordinis predicatorum de fine mundi, in quo potissimum tria | continentur. Primum de casu et ruina vite spiritualis, secundum de ruina dignitatis ecclesiastice, | tercium de ruina fidei catholice. In quo tractatu seu sermone multe calamitates diversis | temporibus fuisse declarantur et quedam future predicuntur ad terrorem maximum tam cleri quam tocius | populi Christiani. Ultimo de duplici adventu antichristi, scilicet mixti et puri. | Quedam epistola missa cuidam apostate pro revocacione eius valida. | Epistola contra quendam conciliistam archiepiscopum Craynensem et adversus citacionem et libellum infamie ipsius, quem contra sanctissimum papam Sixtum 4. edidit. | Scripta multa de modo merendi indulgencias, que date et promulgate fuerunt | tempore predicti Sixti 4. et que utile est scire tempore iubilei et an defunctis proveniant. |

104. Flores ex summis b. Thome et precipue ex se- | cunda secunde. | Alphabetum continens secundum ordinem alphabeti diversa notabilia, auctoritates et doctri- | nas, que omnia collecta sunt ad modum rapularii. | Tabula continens secundum ordinem alphabeti materiam predicabilem ex prima 2. b. Thome. | Tractatus de operibus monachorum b. Augustini, sed in principio est defectus 11 forte foliorum. | Flores summarum b. Thome, continet enim utiliores materias contentas in summis | eiusdem et in scripto super sentenciarum, scilicet 4., sed breviter secundum ordinem alphabeti, deinde imme- | diate secunda secunde multum late et in proprio ordine est nucleatim extracta et plus fructuose | quam hoc, quod precedit. | Collacio in visitacione et eleccione prioris more Carthusiensium. | Signatura quorundam titulorum super quibusdam libris b. Augustini, Innocencii, b.

Thome, | que aliqualiter, licet modice, iuvat volentem aliquid colligere, ut cicius sciat, ubi querat; | similiter super summam viciorum; similiter termini substanciales ex summa Pisani, similiter ex milleloquio Augustini. | Quedam ordinaciones capituli generalis Carthusiensium, quomodo credendum sit fratri dicenti se infirmum, | sed ibi lege cum discrecione, quia aliqua videntur ibi notata magis ex passione | collectoris quam ex direccione vere racionis. | Quedam summa que summa matri- | monii nuncupatur. |

105. Summa theoloicalis doctissimi et religiosissimi | patris et doctoris irrefragibilis Alexandri de Ales omnium theologorum et philosophorum | suis temporibus monarche et principis ordinis fratrum minorum sanctissimi Francisci, quem | ipsi fratres doctorem nostrum vel doctorem Grecum appellant, qui eciam, ut legitur fuit | eiusdem ordinis primus doctor et sub eo et eius magisterio, ut scribitur, b. Thomas | de Aquino, s. Bonaventura et Albertus Magnus scolasticis insudarunt disciplinis. ‖ Continet autem summa hec quatuor partes distinctas — — — ‖ — — — ‖ — — —. *f. 132aR.*

106. Tercia pars | summe Alexandri de Ales, habet LXXXII questiones | — — —. ‖ *f. 132aV–132bV.*

107. Quarta pars | summe Alexandri de Ales, habet CXIIII quaestiones. | — — — ‖ *f. 132cR.*

Johannis Gerson *f. 132cV.*

108. Primum volumen | tractatuum librorum et variorum scriptorum | cancellarii Parisiensis et doctoris Johannis Gerson eximii. | Et in hoc primo volumine continentur sequentes libri: Monotesseron tetramonum sive unum ex quatuor. | Super canticum Marie 'Magnificat'. | Sermo de nativitate b. virginis. | Carmen Josephinum. | Que veritates sint de necessitate salutis credende. | Centilogium de contemptibus. | Anagogicum de verbo et hymno glorie. | Super cantica canticorum ad Carthusienses. | De suscepcione humanitatis Christi allegorica, tropologica | et anagogica ad generalem Celestinorum. | Epistola ad fratrem Bartholomeum Carthusiensem super ter- | cia parte Johannis Ruysbroeck. | Libellus Johannis de Schoenhavia defendentis contra cancellarium dicta Ruyßbroeck. | Epistola cancellarii contra predictum defensorem. | Lecciones super Marcum. | De mistica theologia. | De practica theologia. | De elucidacione theologie mistice. |

109. Secundum volumen | cancellarii Parisiensis Johannis Gerson, et in hoc volumine | secundo continentur tractatus sequentes: | De perfeccione cordis sive de statu perfeccionis. | Proposiciones in causa fidei de vera religione et perfeccione. | Responsio domini Petri de Eliaco, cardinalis episcopi Cameracen- | sis, ad idem. | Conclusiones fratris Mathei Grabovii

---

7 Quedam — nuncupatur. *Nachtrag am linken Rande.* 15 *bis f. 132bV folgt Inhaltsangabe des 1. u. 2. Teiles der Summe.* 17 *es folgen die Titel der 82 Quaestiones.* 19 *es folgen die Titel der 114 Quaestiones.*

de vera religione. | Revocacio et abiuracio eiusdem predictorum articulorum. | De religionis perfeccione ac moderamine. | De meditacione cordis. | De simplificacione, stabilicione seu mundificacione cordis. | De direccione seu rectitudine cordis. | De remediis contra pusillanimitatem et scrupulositatem, de-| ceptorias contra inimici consolaciones et subtiles eius temp- | taciones. | Tractatus de diversis dyaboli temptacionibus et remediis | de Gallico in Latinum per quendam Carthusiensem translatus. | De parvulis ad Christum trahendis. | De vita spirituali anime. | De moralibus regulis sive conclusionibus aut de floribus | spiritualibus, moralibus. | Opus tripartitum de decem preceptis, de modo confitendi et de arte moriendi. | De cognicione peccatorum venialium et mortalium. | De arte audiendi confessiones. | De absolucione confessionis sacramentalis. | De moderacione casuum reservandorum. | Dialogus de potestate ligandi et solvendi. | Octo proposiciones ad elucidacionem premissorum. | De remediis contra recidivum. | De indulgenciis. | De oracione et eius valore. | De oracione ad fratrem Celestinensem. | Exposicio super particula 'Dimitte nobis debita nostra'. | De efficacia oracionis. | Oracio pro peccatis dimittendis. | Exposicio super septem psalmos penitenciales. | Appellacio peccatoris a iusticia ad divinam misericordiam. | Resolucio quorundam dubiorum. | Responsio super triplici questione. | De testamento condendo. | De visitacione prelatorum. | Resolucio super casu irregularitatis. | De materia excommunicacionum irregularitatum. | De predestinacione. | De modo confessionis et absolucionis sacramentalis. | Responsio ad quatuor questiones. | De statibus ecclesiasticis sive de statu pape et minorum prela- | torum. | De statu curatorum et privilegiatorum. | De modo vivendi omnium fidelium. | Decreta concilii Constanciensis. | De potestate ecclesiastica Petri de Eliaco cardinalis. | De potestate ecclesiastica Johannis de Gersonno et origine iuris et legum. | De unitate ecclesiastica. | De auferibilate pape ab ecclesia. | Consideraciones quatuor de pace. | De modo se habendi tempore scismatis. | De scismate. | Adhuc de scismate. | Item de eodem. | Scismata quot fuerunt in veteri et novo testamento. | Signa ruine ecclesie sive de tribulacionibus ecclesie proventuris. | Declaracio defectuum ecclesiasticorum. | De viciis ministrorum ecclesie Nicolai de Clamengiis cantoris | Bosacensis. | De symonia. | De solicitudine ecclesiasticorum. | Sermo super processionibus faciendis pro viagio regis Romanorum | sive de itinere spirituali. | De materia celebracionis sive de pollucione nocturna. | Dyalogus sophie et nature de celibatu ecclesiasticorum. | De probacione spirituum. | De examinacione doctrinarum. | De libris quorundam cum cautela legendis vel de doctrina Huber- | tini. | De distinctione verarum visionum a falsis. | Contra heresim de communicando laicos sub utraque specie. | De astrologia theologisata. | Contra doctrinam cuiusdam medici sculpentis in numismate | figuram leonis cum certis caracteribus pro curacione renum. | Contra

doctrinam magistri Jacobi medici. | De erroribus circa artem magicam et articulis reprobatis. | Contra supersticiosam dierum observacionem, presertim innocentum.

110. Tercium volumen | cancellarii Parisiensis Johannis Gerson, et in hoc 3. volumine continen- | tur tractatus sequentes: | Liber de consolacione theologie. | Testamentum metricum peregrini. | De passionibus anime. | De monte contemplacionis. | De mendicitate spirituali sive colloquio hominis contemplativi cum | anima sua. | Oraciones et meditaciones diverse anime devote. | Instruccio ad sorores de oracionibus faciendis iuxta numerum | septem dierum sive de quo quis per singulos dies cogitare | debeat. | Carmen de vita solitaria. | Tractatus de canticis. | Primus de canticorum originali racione. | Secundus de canticordo et de gamma novo mistico et | morali. | Tercius de laude mistice, eius maximis, regulis, aforismis. | Centilogium de meditacione crucis. | Compendium theologie. | De verbis Domini 'Venite ad me omnes qui laboratis et onerati estis'. | De illuminacione cordis sive de vita preciosa margarita et | eciam de ipsa sancta Margareta. | Contra proprietarios regulam Augustini professos. | Questio utrum aurora mane rutilans solem ediderit, | que est de consiliis ewangelicis et statu perfeccionis. | Contra professum inobedientem sive de monacho inobediente. | De zelo et fervore noviciatus. | De exerciciis devotorum sive, qualiter discrete in suis exerciciis | se habeant vel contra malas immissiones. | Resolucio an monachus propter studium possit dimittere alique | officia divina. | De libris a monacho in divino officio et regularibus observan- | ciis continue occupato frequentandis. | De laude scriptorum. | Resolucio de delectacione in servicio Dei habenda. | De temperancia prelatorum vel predicatorum in exterioribus, videlicet | in cibis, potu vestibusque. | Contra impugnantes ordinem Carthusiensium propter pauca | miracula in eo facta. | Contra impugnantes eundem ordinem Carthusiensium, quod non est confirmatus. | De non esu seu abstinencia carnium apud Carthusienses. ‖ Utrum liceat ei, qui cognatus est debitis, intrare religionem *f. 132d R.* vel | de obligacione furti vel alterius rei mutuate vel commodate.

111. Quartum volumen | cancellarii Parisiensis Johannis Gersonis, et in hoc quar- | to volumine continentur tractatus sequentes: Sermo de vita clericorum. | Sermo in cena Domini pro humilitate valde notabilis. | Secundus sermo in cena Domini. | Tercius sermo in cena Domini. | Quartus sermo in cena Domini. | Sermo in die pasche. | Sermo in concilio Remensi dominica secunda post pascha. | Sermo in die ascensionis coram Alexandro papa. | Sermo dominica XIX. post penthecosten et potest dici in dedicacione. | Collacio eiusdem sermonis. | Sermo de omnibus sanctis. | Alius de eisdem. | Tercius de eisdem. | Quartus de eisdem. | Sermo in die nativitatis Domini. | Sermo in die circumcisionis. | Sermo in septuagesima. | Sermo de concepcione b. virginis Marie. | Sermo de s. Bernardo. | Sermo in die s. Lodovici, regis Francorum. | Sermo de

oracione factus in concilio Constanciensi. | Sermo de spiritu sancto. | Documentum notabile de sacramento altaris. | Epistola missa ad magistrum Vincencium ordinis predicatorum. | Epistola ad fratrem suum Nicolaum Celestinum. | Alia epistola. | Alia epistola. | Alia epistola. | Alia epistola. | Alia epistola. | Epistola, quid et qualiter studere debeat novus theologie auditor et contra curiositatem studencium. | Epistola missa studentibus collegii Navarre Parisius. | Proposicio facta Massilie coram papa Benedicto. | Proposicio facta coram Anglicis Parisius euntibus | ad sacrum concilium Pisis. | Proposicio facta coram concilio Constanciensi ex parte regis | Francie. | Responsiva ad quandam proposicionem ex parte domini Burgun- | die per episcopum Attrabatensem factam. | Cause propter quas cancellariam dimittere voluit. | Recommendacio licenciandorum in decretis. | De nobilitate. | De consideracionibus, quas debet habere princeps. | Dyalogus, cuius collocutores sunt milites duo, unus | Francus, alter Anglus, contendentes de querelis Francie et Anglie. | De quadam puella, que olim in Francia equitabat | in armis. | Tractatus de contractibus et origine censuum Henrici de | Hassia. | Tractatus de contractibus magistri Henrici de Hoyta, sacre theo- | logie doctoris eximii. | De contractibus et redditibus magistri Johannis Gerson. | Tractatus magistri Wylhelmi Orem, doctoris et philo- | sophi subtilissimi, de moneta et commutacione eiusdem. | De secta flagellancium se. | Tractatus notabilis valde contra sectam Vualdensium. | Sermo notabilis magistri Johannis Huss, factus Prage in si- | nodo ad clerum. | Alius sermo eiusdem. | Epistola tripertita de erroribus Hussitarum. | Liber de consolacione ecclesie Theoderici Vrye ordinis here- | mitarum s. Augustini compendiose narrans acta con- | cilii Constanciensis. | De protestacione circa materiam fidei contra hereses diversas. | Quomodo et an liceat in causis fidei a summo pontifice appellare seu eius iudicium declinare. | Libellus, in quo sunt articuli contra Petrum de Luna | ad convincendum eum fuisse et esse notorie hereticum | et pertinacem. | Oraciones dicende ante et post missam percepcionemque | sacramenti iuxta numerum dierum septimanarium. |

Bonaventura |

112. Primo s. Bona- | venture varii tractatus | et epistole: | Itinerarius mentis in Deum. | Parvum bonum vel regimen consciencie alias dicitur Fons vite vel ternarius. | Soliloquium de quatuor exerciciis. | Centiloquium, liber est compilatus pro rudibus in sacra theologia | dictus Centiloquium propter centum secciones titulorum et | dividitur in 4 partes. | Epistola quedam utilissima, que est quasi quedam regula | et institucio omnium pie et spiritualiter in Christo vivere | volencium et distinguitur in 25 memorabilia. Bis habetur in | hoc volumine. | Libellus de reductione

7 Naverre *Hs.* 24 tripertata *Hs.*

arcium ad theologiam | et de multiplici illuminacione. Bis habetur in hoc volumine. | Libellus de tribus ternariis peccatorum infamibus. Bis. | Apologia pauperum adversus calumniatorem eorundem. | Epistola eliminans errorem cuiusdam magistri con- | tra regulam s. Francisci. | Alia epistola similiter eliminans errorem cuiusdam, qui coram | multis predicavit Christum et discipulos eius non dis- | calciatos, sed calciatos incessisse. | Item epistola exhortatoria ad devitandum sumptuositatem | in structuris et ad cavendum detractiones et vilipensiones | prelatorum secularium et ad observandum ea, que ordinis sunt etc. | Item alia epistola pulchra valde similiter exhortans ad pre- | dicta, missa generaliter ministris generalibus et custodibus et | facta Parisius. | Compendium formule religiose vite et dicitur Viginti | passus de virtutibus bonorum religiosorum. | Exposicio dominice oracionis. | De septem gradibus contemplacionis. | Laudismus de s. cruce. |

113. Secundo s. Bonaventure va- | rii tractatus et epistole. Notandum, quod omnes tituli huius | libri et materia habentur conformiter in volumine prece- | denti, scilicet in primo libro Bonaventure, nisi quod in hoc libro | adiiciuntur quedam, que signantur per literas alphabeti, | que non habentur in alio volumine et sunt ista: | A. Breviloquium. | B. Pharetra. | C. Tractatus de paupertate Christi contra magistrum Wylhelmum. | D. Tractatus de V festivitatibus pueri Jhesu. | E. Epistola ad dominam Blanckam reginam Hispanie de regi- | mine anime. | F. Sermones de decem preceptis, quos ipse s. Bonaventura Parisius | predicavit ad clerum. | G. Oracio in vitam et merita divi Bonaventure per insignem | iuris utriusque doctorem disertissimum Octavianum | de Martinis Suessanum, sacri palacii apostolici | clarum advocatum consistorialem. | Notandum, quod in precedenti volumine tractatuum Bo- | naventure habetur carmen de s. cruce, laudismus | nomine, quod hic in isto 2. volumine non habetur. | Hic in istis duobus voluminibus deficit tractatulus Bona- | venture de perfecta humilitate, sed habetur in li- | braria, D., P. 8. | Sermones eius de tempore et de sanctis et commune sanctorum haben- | tur 700. |

114. Pharetra s. Bonaventure. | Unus parvus libellus de viciis. | Interrogatorium confessoris, cuius tamen deficit inicium et finis. | Collecta materia de virtutibus et viciis comportata ex sa- | cris libris veteris testamenti et precipue prophetarum. Cuius materie titulus talis est Historie exerpte | de virtutibus et viciis. | Exerpta de libello s. Bonaventure qui intitulatur Pharetra. | Unus libellus in quatuor partes divisus tractans de Deo, | de virtutibus et viciis etc. Cuius forma in stilo et in proces- | su est sicut biblia pauperum. | Summa virtutum. | Unus libellus continens totaliter exempla varia. | Pharetra s. Bonaventure ex integro. ‖

114[2]. Pharetra s. Bonaventure, est parvus libellus continens tractatum istum solummodo. ‖

---

29 P. 8 *nachgetragen.* 40 f. *überklebt.*

f. 132d V. 115. Bonaventure prima | pars super librum sentenciarum. | Adiuncto ibidem ipso textu sentenciarum ita saga- | cissime et exactissime singulis singula applicando, | ut merito sit stupendum. Premittitur tamen his omnibus | tabula studiosissime et valde magistraliter, que index | est et repertorium super totum scriptum tam textus | quam ipsius | glose, in principio libri, sed in fine voluminis | annectitur pulcre ordo questionum Bonaventure super | primum librum dumtaxat.

116. Bonaventure 2. pars consimili forma | cum prima parte | per declaraciones textus cum questionibus. | Petri Cameracensis episcopi et cardinalis scripta | super libris sentenciarum, sed de secundo libro ipsius sententiarum | nichil ibi habetur, et de primo satis prolixe, de tercio | vero et quarto brevius se expediendo. | Ibidem habetur gloriosa sacre scripture recommendacio circa | inicium primi libri. |

117. Bonaventure tercia pars, | que continet in se scripta eius super tercio et | quarto libris sentenciarum in conformi modo et forma | cum precedentibus partibus. | Ibidem in fine voluminis habetur elegans et preclara | laudis recommendacio s. Bonaventure super | suis scriptis sublimibus et salubribus | extracta ex notatis per venerabilissimum Johannem Gerson, | cancellarium Parisiensem egregium. ‖

f. 134R. **M** |

Sub littera M hic reponuntur aliqui et varii vocabularii et aliqua | gramaticalia de proprietatibus vocabulorum, que simul toti deserviunt librarie. |

1primo. Vocabularius Catholicon in uno volumine papireo impressus. |

1secundo. Catholicon in uno volumine papireo. |

2primo. Vocabularius Ex quo. Epistole Francisci Philelphi | abbreviate. |

2secundo. Precepta latinitatis scilicet rethoricalis, non tantum gramaticalis, | tracta ex diversis codicibus oratorum et poetarum, per quorum preceptorum | rethoricalium erudicionem volens extra et supra rusticalem et | communem modum vulgarium loquendi suam locucionem et sermonem nobiliter et oratorie per rethoricam exornare invenit hic | regulas et formulas

---

24 ff. *die Beschreibungen von M. 11, 12, 21, 22, 3 auf Pergamentstreifen über:*

1. Vocabularius Papie. Nota, quod non est Papias in integro, qui est volumen valde extensum, sed tantum extractum est. |

2. Vocabularius Catholicon. Sic dicitur iste liber, eo quod sit communis et universalis, valet siquidem | ad omnes quasi sciencias. Nam hic de facili invenitur, unde dictiones formentur vel deriventur, quomodo scribantur et proferantur, | qualiter exponantur et ethymologizentur et construantur. Invenies eciam hic multas utiles questiones naturales | et theologicas motas et declaratas. Ordinem istius libri reperire poteris in principio voluminis. | Summa ista, que Catholicon vocatur, edita est a fratre Johanne de Janua ordinis fratrum predicatorum. et dividitur in quinque partes | principales et integrales, de quarum cuiuslibet partis continencia tabula habetur in fine voluminis.

3. Catholicon in uno volumine papireo. |

sive precepta, quibus huiusmodi poterit adipisci. | Insupèr ex hoc datur cuilibet studioso facultas, ut sacram scripturam, | scripta sanctorum patrum, oratorum et poetarum multo facilius poterit intelligere quam his preceptis et regulis ignoratis. | Secundo hic habetur Stepphanus Fliscus de Sontino tractans, quomodo partes sex par- | cium rethoricalium, | scilicet exordium, | narracio, divisio, confirmatio, confutatio et conclusio possint miro modo exornari, si sentencie literales varientur | et commutentur per synonima, eandem tamen sentenciam essencialem reportancia. | Et hoc facit ordinate secundum ordinem sex parcium rethorice oracionis. | Ad predicta deservit tractatulus, qui dicitur Copia latinitatis | et habetur in libraria | M 13. |

3. Vocabularius, in quo Theutonicum ostendit Latinum. |

4. Prima pars catholicon usque ad literam J. |

5. Secunda pars catholicon.

6. Brito antiquus, tractat et exponit vocabula biblie rariora. |

7. Brito antiquus. | Alius vocabularius brevissimus. | Item idem Brito non integer, sed incipit a litera P usque R. |

8. Brito novus exponens vocabula biblie precipue et eciam quedam alia vocabula brevius quam antiquus et eciam plura. |

9. Brito novus. |

10. Dirivaciones vocabulorum comportate a magistro Huguicione de Pisano. |

11. Vocabularius dupliciter: Latine, qui preponit Latinum et exponit per Theutonicum, | wulgariter, qui preponit Theutonicum et adaptat Latinum suum. | Notandum, quod presens vocabularius pro | recursu eorum, qui predicare habebunt fratribus, et eciam ceterorum, qui indigebunt prompciori ad vulgarizandum vocabula, | que wlgarizacio in ipso satis exuberat, ex voluntate et disposicione venerabilis patris nostri prioris de loco suo deportari | nec quis uti eo in cella ultra spacium octo dierum debet et semper signa nostra reponere tenemur. Actum anno Domini 1474 | in vigilia Petri et Pauli apostolorum. | Divisio philozophie ante 2. vocabularium. | De significacione Hebraici alphabeti Jeronimus ibidem. | Annotacio literarum et numeri Grecorum. | De novem musis. | De differenciis numerorum. |

12. Vocabularius tripliciter Latine, | Grece, | vulgariter seu Theutonice, | et dicitur Vocabularius rerum, eciam M. 14. | Primus vocabularius est, in quo dictiones | scribuntur secundum naturalem ordinem rerum et proprietatem et convenienciam, que per dictiones significantur, ita quod generalius et perfectius preponitur | minus generali et minus perfecto. | Tractatus de gramatica doctrinali et eciam aliquo modo positiva valde valens rudibus in gramatica ad addiscendum | generaliter regulas gramatice quoad terminorum proprietates, accidencia et cetera huiusmodi gramaticalia. | Dictiones Grece secundum ordinem alphabeti. De quo eciam infra in proximo titulo M. 13. | Vocabularius, ubi Theutonicum pre-

ponitur Latino secundum ordinem alphabeti. De quo eciam in precedenti titulo M. XI. | Aliqua probleumata naturalia. | Aliquid de musica. |

13. Vocabularius bonus cum wlgari et Latina exposicione seu interpretacione. | Dirivacio aliquorum vocabulorum ex Grecis vocabulis, de quo eciam supra in proximo titulo M. 12. | Terminorum in arbore consanguinitatis positorum declaracio secundum successionem. |

14. Vocabularius duplex, secundus dicitur Vocabularius rerum eciam M. 12. |

15primo. Vocabularius Luciarius, sed videtur secundum intencionem compilatoris magis dici Lucianus — alii autem scribunt Lucidarius — quia difficilium hic | obscuritates dictionum ex diversis doctorum descriptionibus producuntur in lucem. | Ars moriendi et incipit 'Cum de presentis exilii erumpna'. Eciam F. 30, F. 13, F. 21; | eciam in vulgari Q. 25, | 24. |

f. 134V. 15secundo. Vocabularius sine asseribus. || De horis canonicis, quomodo persolvantur, et ibidem ponuntur 7 impedimenta, que impediunt, ne debite persolvantur, et idem bis habetur ibidem. | Compendium confitentis sive confessionis. | Alia formula confitendi. |

16primo. Vocabularius in Theutonico Saxonico. | Donatus wlgarizatus interlineariliter. | Pronosticacio astrologica Johannis Lichtenberger, que incepit | anno 1488 et durabit usque ad annum 1576, ubi predicuntur | horribilia et eciam quedam prius non visa nec audita. |

16^2. Vocabularius | in Theutonico Saxonico. | Verbarius. | De arte moriendi. |

17. Vocabularius Theutonizatus albus. |

18. Descripciones quorundam terminorum theologicorum et iuridicorum secundum ordinem alphabeti cum multis | auctenticis notabilibus et punctis annexis ex theologia, iure et philosophia. Et continet hec summula et hoc collectorium | plus utilitatis, industrie et ingenuitatis quam ipsa prima frons et inspectio eius superficialiter ingerit intuenti. |

19. Vocabularius usque ad G agens de raris vocabulis. | Tractatus de confessione. | De accentibus et quantitatibus dictionum et sillabarum etc. sumptum ex katholicon. | Speculum grammatice de dirivacionibus et significacionibus dictionum, sed non est completus. | Questiones et dubia valde bona circa 4. librum sentenciarum. |

20. Vocabularius, qui intitulatur Abditus, quia sic incipit et declarat vocabula precipue | biblie difficilia. |

21primo. Puericius. Non est integer et ostendit dirivaciones vocabulorum. |

21^2. Mammetrectus. | Kalendarium Koningsberck, M. 31. | Tractatulus de predestinacione | et presciencia. | Liber qui dicitur Cognicio vere vite. |

---

18 ff. *am Rande:* Hic notabiliter declarantur pulcra | pro astrologia et eius | recommendacione. | 18—21 Donatus — audita *rechts nachgetragen.* 22 f. *der ganze Eintrag am Rande und später überklebt.* 38 f. *Nachtrag.*

22. Mammotrectus integer. Alii scribunt Mammetractus, quasi tractus ipsius mamme. |

23. Grecismus Eberhardi in mala litera. |

24. Sinonima diversimode | collecta. | Priscianus primo minoris metricus. Idem 2. minoris metricus. | Priscianus secundo minoris prosaicus. | Donatus metricus. | Dicta vel commentum 2. partis Alexandri. | De modo regendi et construendi. | Liber Petri Helie metrice conscriptus et extractus ex 16 libris maioris voluminis Prisciani et continet 14 tractatus. | Liber Eberhardi alias grecismus Eberhardi. | Sinonima Johannis de Garlandria. | Donatus prosaicus. | Libellus de natura constructionum. | Sinonima contracta breviter ad figuras. | Vocabula parcium indeclinabilium secundum ordinem alphabeti. | Sinonima verbalia succinctim posita. | Isenacensis et docet vocabula rerum et alias vocatur Vocabularius rerum, ubi ponuntur prosaice — M. 12, 14 —, hic vero metrice. | Libellus de motu cordis. |

25. Equivoca Johannis de Garlandria. | Verba deponentalia eiusdem. | Composita verborum. | Huwilogus magistri Nicolai Engelhuß. |

26. Opus pacis. Ideo appellatur, quia docet moderate et discrete libros corrigere, ne aliquorum zelum ordinis | habencium pro correctura et concordia animus sollicitetur ita quandoque indiscrete, quod nonnunquam, | non dico propter oracionis sive dictionis nec sillabe quidem, sed et propter unius litere mutacionem, addicionem aut diminucionem, quies mentis, etsi non subvertitur, graviter tamen plerumque perturbatur. Precessit autem prius quidem libellus dictus Valde bonum, qui ex quo | certo vel certis moderaminibus non est regulatus, ideo eciam non sine causa a plerisque est refutatus et nisi idem iuxta | huius operis tenorem moderetur, parvum fructum faciet, sicut probatum est. Ipsum eciam Valde bonum martirologii et biblie tantum | vocabula continet. Istud autem ultra ad correctionem ecclesiasticorum doctorum se extendit volumen. Valde bonum tempore | scismatis sub domino Gwilhelmo est collectum, istud extir- | pacionis eiusdem anno sub domino Johanne, nacione Theutonico, priore Carthusiensium, est compilatum. |

27. Valde bonum. Libellus est ad recte pronunciandum | vocabula et eciam clausulas biblie et martirologii more Carthusiensium. | Miracula optima. | Tractatus optimus contra proprietarios editus tempore concilii Constanciensis anno Domini 1415. | Exposicio 7 psalmorum penitencialium valde diligenter ex multis collecta. | Tractatus optimus et longus contra pestilenciam. | Tractatus 'Quasi stella' de sacerdotibus. | Articuli condempnati quorundam hereticorum precipue Wikleff etc. ‖

28primo. Secunda pars mammotrecti, que est de | accentibus, de exposicione ymnorum et legendarum, sermonum et omeliarum etc. *f. 135R.*

28². Brito novus abbreviatus et declarat vocabula rara. | Pars voca-

---

28 ff. *am Rande:* in opere pacis | eciam continentur.

bularii, qui dicitur Vocabularius rerum, et est pars ultima de partibus indeclinabilibus sive synkategoreumaticis. | Canon misse cum glosa interliniari. | Pater noster et eius brevissima exposicio. | De X preceptis glosa. | De paciencia in vulgari sermone. | Epistola missa cui electo in priorem a conventualibus. | De misteriis signatis per tres dies ante pasche | et de lamentacionibus Jeremie. | Sermo de dedicacione templi. | Aliqua exempla, que finguntur de historia Romanorum. | Quomodo verba per suos modos, | tempora et numeros debent wlgariter exprimi. | Priscianus secundo minoris, bis cum commento. |

29. Vocabularius Britonis, qui | ex autoribus, videlicet Isidoro, Huwicione etc., comportavit vocabula secundum ordinem alphabeti exponendo magis difficilia. | Item brevis vocabularius secundum ordinem alphabeti et videtur esse supplementum precedentis vocabularii. | Extracta ex biblia per quendam patriarcham Jherusolimitanum de ordine predicatorum nomine Nicolai Hanapis et pulcre et delectabiliter valent ad sermones. | Et de his omnibus inveniendis, que inibi ponuntur et pertractantur, anteponitur registrum secundum ordinem alphabeti. | Libellus conformis ad precedentem, nisi quod brevior est et est alphabeticus, habens eciam tabulam, ante que ponit ea, que in eo tractantur. | Libellus duobus precedentibus conformis, unde videtur, quod omnes isti tres libelli ab uno et eodem sint successive comportati. Qui quociens unum ordinem alphabeticum ex diversis autoribus | colligendo comportavit alium novum reincepit. Vocabularius pro simplicibus per Conradum Obelyn conscriptus. |

30. Vocabularius cum diversis. Diversa et utilia collecta ex Dinckelspul circa 4. sentenciarum. | Epistola hic incompleta fratris Humberti, magistri ordinis predicatorum, de tribus substancialibus religiosorum et de quibusdam aliis virtutibus. | Aliqua notata ex diversis dictis doctorum, presertim valencia circa agonizantes. Iterum 2. infra conformiter. | De commendacione et quadruplici exposicione et multiplici intellectu sacre scripture. | Collacio bona in professione noviciorum. | De studio religiosi cotidiano et profectu. | Duo sermones de conversione peccatoris ad Deum ex sermonibus Bonaventure. | Libellus incompletus de vita Christi, qui integre habetur sub litera F. 40. | Collaciones fratris Henrici Sckholen de festis penthecostes, ascensionis, bis, annunciacionis, natalis Domini, bis, Marie Magdalene, assumpcionis omnium sanctorum, ter, | cum 9 vel 10 sermonibus eiusdem. |

31. Speculum grammatice cuiusdam nomine Hugonis, in quo ponuntur dirivaciones, composiciones et significaciones vocabulorum | secundum 4 coniugaciones verborum, ita quod quelibet coniugacio habeat in se ordinem vocabulorum secundum literas alphabeti. | Interpretaciones quorundam vocabulorum difficilium, scilicet Alleluia, Osanna, Sabaoth etc. Vide M. 2^2, | H. 47. | De verbis defectivis. | Aliqua rethoricalia. | Copia latinitatis, et est dulcis

---

40 Vide — 47 *nachgetragen.* Vide M. 2^2 *rot.*

libellus et utilis ei, qui wlt unam et eandem rem, dictionem vel clausulam sub diversis vocabulis ornate et | pulcre exprimere, commendare vel componere etc. | De partibus epistole, que sint et quomodo formentur. Item de hoc plenius ibidem, et est extractum de tota rethorica Tibini, ubi copiose agitur | de statibus et meritis personarum et de affectibus earundem, et ibi ponuntur regule speciales servande in salutacionibus diversorum statuum, multe condiciones | servande in salutacionibus, deinde sequitur de exordio cum suis regulis et de condicionibus exordiorum et conformiter de aliis partibus epistole, scilicet de narracione, | peticione et conclusione et subscriptione. | De privilegiis, prout spectant ad dictatorem epistolarum. Ibidem brevius de predictis partibus epistole. | De coloribus artis rethorice, non sentenciarum, sed tantum verborum. | Compendium in rethorica ponens correctoria sive dictamina diversa ad diversorum statuum personas, vulgariter et Latine. | Kalendarius magistri Johannis de Monte Regio, wlgariter Konnigesbercken, et in litera impressa et durat adhuc per multos annos. Eciam habetur supra M. 21[2]. | Prima pars computi Nurnbergensis. | Computus orbicularis, tamen sine inicio. | Aliquid de computo Judaico. | Materia grammaticalis bona et utilis. De variis speciebus nominum primitivorum, diminutorum, patronomicorum, de possessivis, denominativis etc., | et quomodo ista a primitivis formentur regule optime et utiles.

32. Mammotrectus in litera impressa in rubro corio. ‖

N | *f. 136AR.*

Libri arcium liberalium et scienciarum speculativarum et naturalium, etsi non | proprie de se immediate deserviant occupacionibus et moribus | monachorum, (qui ad secretorum Dei captum et enodacionem ac enudaci- | onem revelacionemque melius proficiunt devocione quam speculacione, | dilectione quam investigacione et quibus plus devocioni affectus quam discrecioni | intellectus vacandum est) tamen ad habendum quandoque recursum in dubiis et alias | et ad concedendum eosdem libros pauperibus studentibus, amicis et familiaribus huius domus | hic reponuntur sub litera N designati. ‖

1. Prima pars speculi naturalis fratris Innocencii ordinis fratrum predicatorum. Quod quidem speculum naturale continet | in se libros parciales 31, de quibus dumtaxat duodecim primi in hoc volumine comprehenduntur. Quibus premittuntur primo in- | tencio auctoris et cetera prohemialia cum quibusdam apologiis, sicut in omnibus ceteris tribus speculis premittuntur, deinde | subnectitur tabula et registrum omnium librorum. Huius speculi naturalis cum quotis et titulis capitulorum, in quibus titulis carpitur et | previderi potest in generali, quid in quolibet libro tractetur et *f. 136AV.*

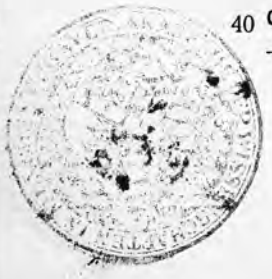

21 *nachträglich getilgt.* 33 Innocencii *statt* Vincencii!

materia tocius operis speculi naturalis, sed in hoc volumine tantum, | ut dictum est, agitur de primis 12 libris: | Primus liber apologeticus est — — —. | Ceterorum librorum 19 continencia in generali poterit sciri ex registro, quod habetur in hoc volumine, et revera in ultimis libris est de optimis doctrinis. |

2. Proprietates rerum. Et est compendium de proprietatibus rerum, compilatum a fratre Bartholomeo Anglico ordinis | fratrum minorum, distinctum per XIX libros, quorum singulorum continencia habetur presignata breviter in prologo posito in principio, et presens opus in forma procedendi et in materia subiecta quasi totaliter conforme et concors est, licet magis suc- | cinctum, cum opere speculi naturalis ipsius Vincencii, de quo hic supra N. 1. | Hic annectitur in fine aliquid de geometria, arismetrica et musica, scilicet de proprietatibus et differenciis numerorum, mensurarum, | ponderum et sonorum. |

3. Proprietates rerum moralizate sive similitudines virtutum, sumpte a proprietatibus et naturis rerum naturalium, et dicitur proprie | bestiarium Hugonis de S. Victore. |

4. Petrus de Crescenciis continens XI libros: | Primus de locis habitabilibus eligendis et de curiis et de domibus et his, que habitacioni sunt rure necessaria faciendis. | 2. De natura plantarum et de rebus communibus cultui cuiuslibet generis agrorum. | 3. De campestribus agris colendis et de natura et utilitate fructuum, qui ex eis percipiuntur. | 4. De vitibus et vineis et cultu earum et de natura et utilitate fructuum earum. | 5. De arboribus et de natura et utilitate fructuum earum. | 6. Liber de ortis et natura et utilitate tam herbarum, que seruntur in eis, quam ceterarum, que in aliis locis sine | industria hominis nascuntur. | 7. De pratis et nemoribus, quare prata creata fuerunt et qualem aerem, terram, aquam et situm desiderant, qualiter | fiant prata et qualiter procurantur et renovantur, qualiter fenum colligatur et conservetur et de utilitate ipsius. | Secunda pars huius septimi libri de nemoribus, que naturaliter proveniunt, de nemoribus, que industria hominum fiunt. | 8. De viridariis et rebus delectabilibus ex arboribus et herbis et fructu ipsarum artificiose agendis. | 9. De omnibus animalibus, que nutriuntur in rure. | 10. De diversis ingeniis capiendi animalia fera. | 11. De regulis operacionum ruris. Et hoc secundum omnes libros precedentes, scilicet X. | Compendium quoddam in medicina extractum ex libro consolacionum medicinarum simplicium Johannis Hebe Mesue. Ibidem de ponderibus | in medicina. | Tractatus de conservacione vini. | Aliqua rethoricalia. | Liber b. Thome de essenciis continens duos libros. | Primus, qui est | de essenciis | realibus, con- | tinet novem | tractatus. | — — —. | Secundus est de esse et | essencia intencio- | nali seu

---

2 *auf 13 Zeilen Inhalt bezw. Überschriften der ersten 12 Bücher.* 33 qui *Hs.* 40 *von uns fortgelassen der kurz angegebene Inhalt der 9 Tractatus.*

logicali | et continet duos tractatus. | Primus est de esse intencionali in generali. | Secundus de esse intencionali in speciali. |

5. Textua- | lia plura librorum Aristotelis in quadam nova translacione. | Quatuordecim libri methaphisice, quorum communiter ponuntur 12. | Liber de causis | cum commento Averrois. | Octo libri phisicorum. | De celo et mundo quatuor libri. | De anima tres libri. | De sensu et sensato, | memoria et reminiscencia, | somno et vigilia duo libri, | morte et vita, | progressu animalium. | De proprietatibus elementorum. | De physonomia, qui est liber Aristotelis, | in quo multa ponuntur, | longitudine et brevitate vite, | iuventute et senectute, | inspiracione et respiracione, | generacione et corrupcione duo libri, | metheororum 4 libris. | De differencia spiritus et anime, qui | non est liber Aristotelis. | De vegetabilibus et plantis. | De bona fortuna. | De coloribus. | De lineis. | Liber de inundacione. | De mundo. | Liber de motu animalium. | Hic liber preciosus valde sed a paucis legibilis. ||

6. Questiones Biridani circa omnes octo libros phisicorum. | *f. 136 BR.*

7. Textus prime partis Allexandri cum bonis et magnis notabilibus marginalibus. | Textus equivocorum cum commento impressus. | Composita verborum nova impressa. | Verba deponentalia magistri Garlandrie impressa, breviter et vulgariter exposita. |

8. Prima pars speculi doctrinalis Vincencii Belvacensis continens novem primos libros.

9. Secunda pars eiusdem Vincencii continens novem libros ultimos. |

10. Opus geometricum in suo genere valde preclarum et omni celebrandum admiracione cuiusdam religiosi | Nicolai Donis nomine dicti, qui fuit ordinis s. Benedicti nacione Theutonicus, orator | et philosophus validus atque cosmographus, ipsius Phtolomei quoque restaurator insignis. Quod quidem opus scripsit ad papam | Paulum secundum, Venetum, cum picturis utique exquisitissimis et curiosis valde super tabulis eiusdem Ptholomei, cuius | Cosmagrie octo libri in hoc opere in principio ponuntur, et deinde ponitur registrum valde extensum | alphabeticum super predictis octo libris Ptholomei ad inveni- | endum regiones, provincias, maria et flumina, montes et civitates et eorundem inter se distancias necnon | insularum situs, ubi incipiunt ubive finiunt et ultimo in fine operis adiungitur tractatus de ipsis tribus partibus orbis, | scilicet de Asia, Affrica et Europa et de variis naturis hominum et portentorum transformatorum, item de diversis fluminibus | aquarum, insularum et moncium et de multis aliis mirabilibus mundi. Que omnia prenotata, etsi multum curiositatis in | se contineant, anime

---

3 f. Textualia — translacione *korr. für* Textus librorum Aristotelis, quibus anteponitur liber de causis cum commento Averroys commentatoris. 5 Liber — Averrois *am Rande nachgetragen.* 14 f. Hic — legibilis *rot.* 31 f. *am Rande rot:* Ptolomei octo | libri in cosmo- | graphia. |

saluti satis alonge accomodum et necessarium, nichilominus tamen eciam menti devote, que nondum in celestium attigit ad- | miracionem, stuporem et saporem, dari poterit occasio hauriendi ex his, quomodo invisibilia Dei ex visibilibus cognoscantur et quomodo Deus | in suis creaturis laudandus sit et reverendus, sic mirabilibus et vix capibilibus sic quoque infimis. O quid in celestibus, supercelestibus | et perpetuis rebus putandum erit et fide tenendum! O quid in semetipsa summa illa continet maiestas absolute omnique circumscripta creatura! In qua omnia sunt ineffabiliter et que omnia in omnibus est incomprehensibiliter. O quam metuendus es, Domine, et quis te non timebit sciens te! | Notanda sunt hec hic propter plures, que eciam ignota sibi facillime reprehendunt, quia non sibi accomoda videntur etsi aliis multis. |

11. Textus prime et 2. partis Allexandri et est impressus, non scriptus per pennam, cum commentis et dictis prolixis, | ut quibusdam videtur, Johannis Sinthis, sed non videtur, ut patet infra N. 31 | et N. 32. |

12. Item prima pars et 2. Alexandri. | Quatuor primi libri Petri Hispani. | Supposiciones. | Confusiones. | Liber consequenciarum incomplete. | Autoritates et flores librorum Aristotelis et aliorum quasi 4, sed breviter. | Aliqua notabilia de obediencia et humilitate etc. | Multa bona de diversis virtutibus cum sermonibus. | Extravagans Urbani 'Ne in vinea'. | De excommunicatis non vitandis. | De pluralitate beneficiorum. | Speculum amatorum | mundi. | Collacio coram papa | Innocencio corrigens | acriter corruptelas, que | currunt in ecclesia. |

13. Partes 3 Alexandri cum brevibus sentenciis textus ipsius sive notabilibus et | declaracione vocabulorum. Synonima magistri Johannis de Ga⟨r⟩landria cum decla- | racione vocabulorum, et est liber impressus. |

14. Computualia et astronomicalia. Kalendarius cum tabulis intervalli signorum etc. | Spera materialis. | Calculacio computi cirometralis usque ad annum 1520, et bis habetur. | Phisonomia Thome Anglici. | Computus Judaicus. | Tractatus medicine astronomice Ypocratis. | Libellus Haly de proprietatibus lune in qualibet domo. | Textus theorice planetarum. | Ars faciendi virgam visorie, | horologium Achas, | quadrantem. | Proprietates et nature signorum et planetarum, bis, eciam in Theutonico. | Ars computandi cum denariis proiectibilibus. | Multe tabule astronomice magis curiose quam utiles. | Computus casualis cum taxillis. | Computus orbicularis. | Cisioianus. | Computus ecclesiasticus. | Textus computi ciromanialis. | Alia multa hic habentur, que tempus preciosissimum perdere faciunt perniciose quia curiosa. |

15. Donatus cum glosa. | Exercicium circa regulas grammaticales. | Cornutus cum glosa, cuius utilitas est | scire copiose difficilia et rara vocabula, | que sic dicuntur quasi cornuta et intellectu dura. | Glosa physo-

---

38 quia cur. *rot interlinear.*

logi. | Verba deponent⟨i⟩alia. | Florista. | Secundus liber Eberhardi sive Grecista. Finis hic deficit. | Latina puerorum. | Materia Donati in figuris sive tabulis. | Regule gramaticales sive congruitatis. | De constructione gramaticali. | Tabule et canon ad habendum medium motum ipsius lune. |

16. Logicale et rethoricale commenta parvorum logicalium cum questionibus et sophismatibus, scilicet circa supposiciones Marsilii, | ampliaciones, | restrictiones, | alienaciones, | appellaciones, | librum consequenciarum. | Lectura primi tractatus Petri Hispani collecta Wienne. | Inicium circa 4. tractatum eiusdem. | Aliquid de predicamentis et universalibus. | Rethoricale quoddam, in quo agitur de partibus | epistole, et subiunguntur aliqua correctoria, | citaciones, formule absolucionis more | iuridico. | Questiones et dubia circa primum | et 2. priorum. |

17. Summa naturalium Alberti continens | quinque partes seu tractatus | correspondentes quinque libris Aristotilis maioris philosophie, primus tractatus ⟨de⟩ | libro phisicorum, | 2. de celo et mundo, | 3. de generacione et corrupcione, | 4. metheororum, | 5. libro de anima. | Autoritates et flores librorum Aristotilis et quorundam librorum | aliorum philosophorum, quorum nomina ibidem ponuntur in fine earundem autoritatum. | Item N. 12, | N. 40, N. 42, | H. 133. | Item sub litera H. 133 habetur alius tractatulus, qui intitulatur Autori- | tates sive flores tocius philosophie naturalis, moralis et logice tam omnium librorum Aristotilis quam Senece, Boecii, Platonis et ceterorum. | Glosa super dictam summam Alberti, sed est defectuosa. ‖ Glosa super Boecium de consolacione, sed ibi deficit principium primi libri *f. 136BV.* et eciam alias. | Abbreviata parvorum naturalium, scilicet de sensu et sensato, de memoria et reminiscencia, somno et vigilia, | vita et morte. |

18. Commentum Alberti super libro de anima. | Quinque universalia Porphirii. | Vetus et nova logica Aristotilis, videlicet libri elencorum duo, topicorum 8, posteriorum 2 libri, | predicamentorum, peryermeniarum, priorum duo. | Liber sex principiorum. |

19. Nova grammatica. Hic per versus agitur de genere quorundam nominum de preteritis et supinis verborum, de nominibus etrocli- | tis et verbis anomalis, de nominibus et verbis defectivis, item de nominibus et verbis derivativis. | De regimine activo et passivo. | De quantitate sillabarum. | Ars componendi et conficiendi horalogia, quadrantes et de operacione et | usu eorum. Vide supra N. 14, item E. 27. | Tractatus hilindri, est enim 4. horalogium quod vocatur hylindrius. |

20. Donatus secundum Italicos gramaticos. | Heinricus de Frimaria de decem preceptis. | Regule gramaticales, edite a Guarino Veronensi Italico. | Catho. | Historia de visitacione Marie, | edita a Sixto papa 4. | Oracio quedam rethoricalis habita in funere illustris ducis regni Cecilie. | Gestum quoddam de Thurcis in vulgari. | Passio Pragensium moderna in vulgari. | Aliqua de astrologia ad prenosticandum de qualitate elementorum | ex aspectibus planetarum. | Item de astrolabii occupacione et noticia. | Ap-

parencie in sacra scriptura, que sibi ad invicem contrariari videntur. | Passio Christi predicabilis, sed incompleta; item alius sermo de eadem passione | valde prolixa, sed incorrecta multum. | Excepta aliqua de Dinckelspůl, scilicet de caritate, fide etc. | Multa rudimenta ad theologiam misticam. | Breviloquium pro occassione danda ad spirituale exercicium. | Cetera multa hic habentur, que notata sunt in principio libri, ubi videantur, si cui placuerit.

21. Questiones metheororum | magistri Johannis Biridani, | de sensu et sensato, | memoria et reminiscencia, | somno et vigilia, | longitudine et brevitate vite, | morte et vita, | circa librum de celo et mundo, | spere materialis. |

22. Computualia et rethoricalia. Computus Judaicus, | ecclesiasticus, philozophicus, | cyrometralis. | Algorismus prosaicus, | metricus. | Spera materialis. | Theorica planetarum. | Perspectiva communis. | Exposicio dominice oracionis Pater noster, Ave Maria. | Seneca de 4 virtutibus cardinalibus. | Parvulus rethorice. | Poetria Ganfredi. |

23. Rethoricalia varia magistri Tibini, et dicitur Viaticus dictandi et est de epistolis amicis et inimicis missibilibus. | De privilegiis perpetuis et temporalibus. | De copia latinitatis. | De modo prolongandi et abbreviandi. | De coloribus rethoricis, de viciis cavendis in rethorica. | Item de tribus coloribus sentenciarum, | verborum, transsumpcionum. | Octo modi abbreviandi, item octo prolongandi. | Correctoria magistri 36BV. Nicolai de Swidnitz. | Varia merita personarum. | De his, que deserviunt publicis notariis. | Correctoria magistri Tymonis, ibidem iterum de privilegiis. | Textus laborinti. De arte dictandi etc. | Poetria nova, sed in mala scriptura. | Kalendarius. | Collecta et puncta circa supposiciones Marsilii, | confusiones, | librum consequenciarum, | Biligam, | appellaciones. | Aliqua bis habentur. | De potestatibus sylogismorum. | Commentum et dubia circa librum consequenciarum. | Iterum circa librum Richardi Biligam. Exercicium nove logice. |

24. Parva logicalia. | Tabule et figure valde bone correspondentes | parvulo logice quasi secundum omnes partes ipsius tocius logice. | Item N. 26. | Autor istius tractatuli magister Petrus Gerit, magister | schole in Dressen, scil. in Missna, et, sicut dicitur, tunc in | ultimis suis diebus pervenit ad Boemicam pravitatem et | Constancie incineratus. |

25. Petrus Hispanus cum commento, et habentur hic omnes quinque tractatus eius. | Quoddam logicale, in quo agitur de proposicionibus kategoricis et ypoteticis et de modis. | De materia priorum et posteriorum. | De potestate syllogismorum, N. 23. | Parvulus logice. | Supposiciones. | Liber consequenciarum, bis. | Obligaciones. | Item tractatus obligacionum dyalecticarum. | De fallaciis. | De invencione medii. | De insolubilibus. | De latitudinibus motuum, hic principium deficit. |

26. Petrus Hispanus, et habentur hic omnes eius 5 tractatus, | sed sine

commento saltem completo. | Figure et tabule optime logicales correspondentes | parvulo logice, ut supra N. 24, sed non concordant omnimode cum predictis | et habuerunt diversos autores. | Exercicium veteris artis domini Johannis Wesalie. | Marsilii tabula pro divisione artis, | tabula pro divisione habitus, ubi plura habentur, | supposiciones, | ampliaciones, | glosa circa supposiciones, incompletum, | restrictiones, | appellaciones. |

27. Phisicale et logicale parvule philosophie. | Textus philosophie naturalis Alberti, eciam habetur supra N. 17. | Summule logicales pulcre magistri Redmer de Hispania | fratrum predicatorum. | Obligaciones eiusdem. | Questiones super de anima. | Fallacie b. Thome de Aquino. | Descripciones, | declaraciones et diffiniciones terminorum naturalium. | Commentum libri sex principiorum. | Questiones de potenciis anime, bis. | Questiones de ipso universali longe et pulcre. | Spera materialis. | Scripta circa librum phisicorum. | Questiones de anima. |

28. Scripta circa Donatum magistri Johannis Lutree per figuras, ut efficacius et plenius materia capiatur et menti imprimatur. | Dubia et dicta multum magistralia circa octo partes oracionis. | Textus nudus Donati. | Nominarius valde utilis ipsis rudibus in gramatica, qui respicit principaliter genera | nominum et eorum significacionem secundum varias terminaciones per diversa | genera et declinaciones. || Materia textus Donati redacta et contracta brevissime in figuras. | Alique regule gramaticales utiles, principaliter congruitates et modum latinizandi continentes cum declaracione exemplorum, in quibus latet aliqua difficultas, ponuntur | et adducuntur aliqua bona notabilia et sunt numero tales regule XXVIII ad minus et ex negligencia vel inadvertencia quasi ter ponuntur, licet non omnes | complete sint, et facta est eciam aliqua notabilis transposicio aliquorum sexternorum. | Aliqua sophismata seu questiones, que fiunt in scholis pro exercicio studencium. | De arte memorativa duo tractatus ad minus satis industriosi fratris de Verona ordinis predicatorum, sacre scripture professoris, sed scriptura hic est exilis, | O. 100. | *f. 136CR.*

29. Questiones circa primum et 2. tractatus Petri Hispani prolixe et disputate in studio Heidelbergensi. |

30. Exercicium veteris artis. |

31. Dicta magna et extensa prime partis Allexandri domini Johannis Synthen, et videtur hinc, quod glosa, que habetur supra N. 12, non est ipsius | Synthen. Hic liber et sequens impressi sunt vel compositi et conscripti sunt Davantrie, ubi ipse morabatur. |

32. Glosa domini Johannis Synthen super 2. parte Allexandri. | Remigius de octo partibus oracionis et est regula puerorum dicens, que pars etc. | Regule gramaticales octo tantum. | Divisio verborum triplex. | Fundamentum artis metrificandi, N. 36. | Examinacio puerorum super latinitate. | De comparacionibus adiectivorum. |

33. Libri topicorum Boecii et Aristotilis. | Liber divisionum Boecii,

sed hic desunt duo folia | in principio. | Liber topicorum Boecii et habet 4 libros. | Elencorum Aristotilis duo libri. | Liber topicorum Aristotilis 8 parciales continens libros. | Liber priorum Aristotilis continens duos libros. | Liber posteriorum Aristotilis continens duos libros. |

34primo. Liber astronomicalis bonus. Kalendarius cum quibusdam tabulis astronomicis, scilicet intervalli etc. huiusmodi. | Clarissimi Higinii poeticon astronomicon, opus utilissimum, liber primus, | liber 2. | Eiusdem de signorum celestium historiis. | Eiusdem descripcionum formarum celestium astronomicon liber 3. | Metra de astronomia cuiusdam dicti Jacobi Sentini Ricenensis. | Johannis de Sacro Busco spericum. | Opusculum impressum una cum utilissimis figuris textum declarantibus. Autentica Frederici imperatoris continens privilegia et | libertates studencium et scholarium. | Questio domini doctoris Phaltz determinata in quotlibeto Erffordie contra triplicem errorem. Kalendarius bonus. |

34². Computualia. | Computus cyrometralis minor, qui conscribit doctrinam de distinctione tempore secundum motum solis et lune | et incipit 'Cognicio veritatis'. | Kalendarius. | Ympni et sequencie textualiter. | Computus manualis incompletus. |

35. Quatuor libri metheororum. | De sensu et sensato. | De memoria et reminiscencia. | De longitudine et brevitate vite. | Libri de anima, tres libri parciales. | 36 CR.

36. Commentum super novam gramaticam, de qua supra N. 19. | Alia quedam compilacio gramaticalis, ubi primo agitur plane et prosaice de orthographia, 2. de derivacione nominum et | modicum de regimine et de nominibus numeralibus. | Synonima vulgarizata. | Ars communis abbreviata, que difficilis valde est, sub litera O. 100 habetur prolixius, sed sub alio titulo, quia ibi intitulatur sic: | Ars memorandi minor Raymundi, et est hec ars tantum maxime ingeniosorum. Ille Raymundus fuit de ordine predicatorum. | Tractatus subtilis de rethorico modo loquendi Augustini Daci Senensis. |

37. Puncta et notata circa octo libros topicorum, collecta in studio Cracoviensi per doctorem Jacobum de Paradiso Carthusiensem. | Glosa circa universalia Porphirii. | Brevia puncta super antepredicamenta. Collecta puncta super | libros | priorum, | posteriorum, de anima, | elencorum, | peryermenias. | Figura de invencione medii.

38. Scripta et dubia circa | octo libros physicorum. |

39. Logicale et phisicale. Dubia et questiones circa | 1. tractatum Petri Hispani, | septem tractatus parvuli logice, | primum et 2. priorum, | sextum tractatum Petri Hispani, qui est de elencis et sylogismis. | De metis et finibus disputacionis. | De fallaciis. | Dubia circa sex tractatus parvorum logicalium, scilicet circa supposiciones, | appellaciones, | ampliaciones, | restrictiones, | synkathegoremata, | distribuciones. | Notabilia circa parvulum philosophie. | Dubia et questiones circa 3 libros de anima. |

Due pulcre epistole sive missive. | Metra magistri Stepphani Itali, poete laureati. |

40. Disputata circa phisicorum Biridani, et videtur exercicium extractum de questionibus Biridani. | Exercicium multum bonum super de anima magistri Andree Crossin Lipzensis. | Auctoritates librorum philosophorum, et ibi in principio libri ponuntur divisiones scienciarum. Idem C. 96, | H. 133. | Quoddam quotlibetum. | Disputata circa 2. et 3. de anima. |

41. Reportata multa et dubia circa Donatum, scilicet exercicium et glosa. | Laborintus, liber rethoricalis de coloribus rethoricis. | Questiones circa 4. librum Alberti, scilicet philosophie ipsius, qui est de impressionibus metroloicis. | Quam graciam, efficaciam et virtutem aliqui sancti, quorum festa aguntur per annum, suis devotis dicuntur conferre. Item Q. 9 Laurea sanctorum. | Circa 2. partem Allexandri Tibinus. Aliqua probleumata naturalia. | Algorismus glosatus. |

42. Puncta pro gradu magisterii. | Auctoritates sive flores tocius philosophie naturalis, | moralis, | logice, | scilicet tam Aristotilis quam Senece, Boecii et Platonis. | Cantilogium sive de monocor- | do, quomodo dividitur et formatur. || Varia puncta disputata Cracovie per fratrem Jacobum de *f. 136cv.* Paradiso circa libros Aristotelis, scilicet circa metaphisice libros, item | circa libros parvorum naturalium, | circa primos sex libros ethicorum. | Phisonomia Aristotilis. | Descripciones terminorum moralium. | Aliquid in geometria. |

43. Puncta in artibus liberalibus tam pro gradu baccalaureatus quam magisterii. | Puncta pro gradu baccalaureatus circa | octo libros phisicorum, | duos libros posteriorum, | quatuor libros de celo et mundo, | duos libros de generacione et corrupcione, | circa | octo partes oracionis compendiose in figuras ad diffiniciones, divisiones reducte, | universalia, | quinque antepredicamenta, | predicamenta, | postpredicamenta, | priorum, | posteriorum, | phisicorum, | de anima, | metheororum, | parva naturalia. | Puncta pro | gradu magisterii circa | 12 libros metafisice, | octo libros politicorum bis, | librum yconomicorum, | 10 libros ethicorum, | de sensu et sensato, | de memoria et reminiscencia, | somno et vigilia, | metheororum, | in arismetrica, | musica, astronomia, | perspectiva, | theorica planetarum. | Disputaciones et actus multiplices in artibus | diversorum magistrorum Liptzensium in diversis materiis | logica, phisica, ethica, metaphisica etc. | Et sunt questiones numero 147 annexis sophis- | matibus 15. |

44. Glosa prime et tercie partis Alexandri.

45. Secunda pars Alexandri, commentum est valde bonum cum quaestionibus et sophismatibus per quendam magistrum Pragensem. | Cornutus. | Composita verborum. Verba deponent⟨i⟩alia. Synonima. Equivoca. | Textus 2. partis Alexandri cum glosa interliniari; | tercia pars cum bona glosa. Antigameratus cum bono commento. | Metra quedam et tabula de fallaciis logicalibus. |

46. Prima pars Alexandri cum multis aliis variis theologicalibus et phisicalibus. |

47. Grammaticale et logicale bonum. | Capsula regalis, et est quedam summula in grammatica, in qua summarie et particulatim capsulatur et continetur tota grammatica et ideo capsula dicitur regalis, | quia preciosiora aromata artis grammatice in ea includuntur, et dicitur regalis, quia regit et dirigit in congruam sermonis expressionem, et dividitur in 4 tractatus | secundum 4 species grammatice, sed 4. tractatum non habemus. | Donatus cum brevi glosa. | Tractatus utilis de verbis | inpersonalibus participalibus, | infinitivis, gerundiis, | supinis. | Glosa parvula super Donatum. | Collecta cum dubiis. | Derivativa nomina, quomodo dirivantur et formantur a primitivis, et sunt 30 regule et multum utiles. | Commentum bonum et validum circa Petrum Hispanum magistri Johannis Tekeneborch exponens 5 tractatus Petri Hispani, quorum primus est de proposicione et eius passionibus correspon- | dens libris peryermenias Aristotelis, 2. de quinque universalibus correspondens libro Porphirii, 3. de antepredicamentis correspondens libro predicamentorum, 4. de formacione syllogismorum | correspondens libris priorum, 5. de locis dyalecticis correspondens libris topicorum. | Regimen consequenciarum summarie.

48. Liber tractans de grammatica et musica. Manuale scolarium qui studencium universitates agredi ac postea | in eis proficere instituunt. Latinum ydeoma mag. Pauli N(iavis), pro parvulis editum. Vocabularius rerum minor. | Gramatellus cum glosa Almanica. Vocabularius | cum glosa Almanica. Exercicium puerorum grammaticale per | dietas dis- | tributum cum | tractatulo de | rosario b. Marie v. | Flores musice et | est diffusus liber. |

49. Exercicium modorum significandi 8 parcium oracionis. | Aliqua comportata, quid parentes teneantur pueris. | Boecius de disciplina scholarium incomplete. | Glosa circa 2. partem Allexandri cum suis ex(empl)is. | Circa parvulum philosophie glosa magistri Petri de Dressen, de quo supra N. 24, sed incomplete. | Boecius de disciplina cum glosa plenaliter. | Soluciones questionum, que moventur a Boecio in disciplina, sed incomplete. | Exercicium modorum significandi octo parcium oracionis. | Florista cum glosa, licet in fine deficiat. | Parvulus philosophie cum glosa marginali. | Parvula naturalia cum glosa, in fine est defectus. |

50. Exercicium circa octo libros physicorum doctoris Andree Crossen. Vide supra N. 40. | Liber logicalis, qui intitulatur Ysagoge in kathegorias, et est commentum circa textum Porphirii. | Arbores predicamentorum. |

---

1 *links am Rande* abest. 3 ff. *links am Rande nachgetragen:* hic liber a loco | depulsus est, quia illegibilis et parvi, ymmo | nullius valoris utilitatisque. Alius autem liber | in locum positus | est. | 20—26 *nachgetragen.*

Questiones circa 3 libros de anima magistri Laurencii de Landauo. | Synonima magistri Johannis de Garlandria. |

51. Expositio circa parvulum logice multum valens. | Obligaciones sive obligatorium, textus cum glosa. | Excerpta duorum librorum posteriorum sive analeticorum Aristotilis. | Biligam. Terminus est, in qua resolvitur de exposicione, et ideo dicitur liber | Biligam de exposicione propositionum. | Supposiciones. | Confusiones. | Liber consequenciarum. | Appellaciones. | Restrictiones. | De invencione medii. | Porphirius. | Peryarmenias liber. | Liber de anima, sed incompletus. ||

O. |

Sermones sacros continet, qui, dum ad quemlibet quatuor sensuum | sacre scripture pro uniuscuiusque posse et capacitate capessendum | pariter universos commonifaciant, presertim christifideles quasi sacre | tube pro templo mentis erigendo fortiter et iubilose surgamus | et edificemus clangendo resonantes reponuntur, et dum a Deo emanantem | racionalem creaturam ad fontis sui principium, quod alpha est et o, revocant | consonanter quasi o mistice sine fine et principio constituunt eleganter. | *f. 139R.*

1. Wasmodi postille et sermones mixtim super evangeliis dominicalibus et de sanctis. Hic Wasmodus fuit magister | arcium et baccalaureus sacre scripture studii Erffordensis. | Exposicio dominice oracionis. | De dedicacione. | De sacerdotibus, pastoribus, prelatis. | Plures omelie Rabani, Bede, Augustini, Jeronimi, O. 27[2], O. 18. |

2. Postille de tempore Milicii et videntur extracte ex glosa continua b. Thome super evangelia et ex moralibus b. Gregorii. |

3. Postille de sanctis Milicii Pragensis magistri. |

4. Postille de sanctis. |

5. Postille Conradi Pragensis. | Metra biblie. |

6. Postille Hugonis Cardinalis super evangelia dominicalia, breves sunt et bone. |

7. Postille (eiusdem) de tempore. |

8. Postille Anthonii Paduensis alias dicti Parmensis a civitate non longe distante a Padua, ubi viget studium | universale. |

9. Anthonius Paduensis. Hic dominus Anthonius planus, levis et dulcis est in suis sermonibus et postillis et simplices | auditores multum incitat ad devocionem, sed in aliis libris precedenti et sequenti correctius habetur quam hic. | Speculum sacerdotum. | Vocabularius. | Hic habentur multi sermones, sed confuso modo positi sunt sine ordine. | Passio Domini, vide: hic cedula. | De concepcione b. Marie. | De assumpcione, |

---

3 ff. *zu Nr. 49—51 am linken Rande nachträglich bemerkt:* Hii 3 libri amoti | sunt, quia nullius utilitatis | aut valoris et | illegibiles, positi sunt alii libri | in locum. |

de purificacione, | de nativitate | Marie. | De s. cruce bis. | De defunctis bis. | De dedicacione bis. | De angelis bis. | De angelis pluries. | De omnibus sanctis. | De Elizabet bis. | De s. Katherina. | De Maria Magdalena bis. | De s. trinitate. | Sermones ab adventu Domini usque | ad dominicam 'Ecce hic positus est in ruinam'. | Sermones confuse positi de quibusdam dominicis | post penthecosten bis. De dominicis in quadragesima. ‖

f. 139V. 10. Postille duplices de tempore, una est domini Anthonii Paduensis, de qua eciam immediate supra O. 8 et O. 9, secunde | sunt magis formales et magistrales. | Tractatus de diversis sectis hominum, scilicet malis christianis, de Grecis, Armenis, Surianis, Georgianis, | Maronitis, | Jacobitis, Nestorianis, Samaritanis etc. huiusmodi scismaticis. | Vide supra H. 77, | H. 30. | Peregrinaciones in terra sancta et cur eandem Deus diversis flagellis exposuit. De Machameto. | Articuli Johannis Wikleff condempnati. | Hereses flagellatorum, quorum auctor et inventor extitit pessimus Conradus Smed, | H. 30. | Articuli eorundem. | Hereses Waldensium, articuli eorum. | Heresis Constantini et eius condempnacio. | Diversi heretici in canone expressi. | Duo sermones de assumpcione b. virginis. |

11. Postille duplices, videlicet de evangeliis dominicalibus et eciam de sanctis tocius anni. | Passio domini valde apta ad predicandum, collecta per dominum Jacobum de Vitriaco cardinalem, eximium doctorem theologie, | eciam habetur hic O. 12. | Quadragesimale perbreve. Est autem nisi exposicio introituum missarum per quadragesimam. |

12[1]. Sensatus | super epistolas dominicales. | Summula Raymundi me- | trica glosata et cum dubiis. | Phisologus de naturalibus | proprietatibus 12 animalium. | Confessio generalis. | Elucidarius sub 4 libris diversarum rerum quidditates et proprie- | tates declarans. | Exposicio misse brevis. | De septem viciis capitalibus | et filiabus et speciebus eorum. |

12[2]. Postille de tempore et de sanctis. Hic textus ponitur cum postillacione interlinealiter et marginaliter et glosa Conradi Pragensis et Nicolai de Lira. | Passio Domini valde predicabilis et est eadem, de qua scribitur hic O. 11, et est collecta secundum concordanciam | quatuor ewangelistarum. | Pauca de processione in die palmarum. | Wlgarizacio aliquorum vocabulorum pro novellis predicatoribus. | Dupliciter 155 et 189. | Libellus b. Jeronimi, ut aliqui volunt, quomodo nomina et vocabula Deo attribuuntur. Vide de hoc E. 8, ubi habetur, quod est pars libri, qui dicitur Cognicio vere vite. | Descripcio terre sancte. | Novellus predicator, quo-

---

12 f. Vide — 30 *Nachtrag.* Vide — 77 *rot.* 25 f. Phisol. — animalium *am linken Rande nachgetragen.* 29 ff. *Zu 12[2] und 13 am linken Rande:* Nota. Isti duo libri | O. 12 et O. 13 | modo iacent O. 60 | et O. 61. | *Darunter:* 13. Postille Guil- | lermi epistolarum et | evangeliorum. | Compendium theologice veritatis | pro sermonibus adaptatum | cum tabula alphabetica precedente. | 29 [2] *nachgetragen.* 34 Dupliciter — 189 *interlinear nachgetragen.* 36 f. Vide — vite *nachgetragen.*

modo incipere debeat sermonem ad fratres. | Aliqui modi, quomodo applicari debent materie convenientes ad sermones. | Oracio b. Thome de Aquino, que predicatori est premittenda. | Bonaventura de arte componendi sermones et collaciones, sed hic habetur nisi exerptum eius. | Tabula exercicii interioris hominis, quo pervenitur ad veram scienciam sanctorum et sapienciam, et est extracta de ternario Bonaventure. |

13. Postille de tempore et de sanctis et eciam epistolarum dominicalium cum quibusdam sermonibus hinc inde admixtis. | Aliqua exerpta de scriptis Wilhelmi Antisiodorensis episcopi circa primum et 2. sententiarum. | Ibidem Albertus super illud ewangelii Johannis 'In principio erat verbum'. |

14. Postille epistolarum et lectionum dominicalium etc. | Magister Mathias de Legenitz super epistolas dominicales per totum annum, et sunt bone postille. | Item super evangelia de festis per annum postille magistri Hermanni Lortz. | Sermones ad cantica canticorum theutonicales, et sunt tres libri. Eciam habentur O. 120. | De s. Laurentio theutonicum. |

15. Postille epistolarum dominicalium. | Concordancie evangelistarum de passione Domini. | Alia passio Domini multum prolixa. | Tractatus de viciis et virtutibus et donis spiritus sancti. | Dyalogus quidam expediens discipulis de multis questionibus. | Summula quedam de articulis fidei et de 7 donis spiritus sancti. | De X preceptis et de dominica oracione. | Instructio sacerdotis parrochialis de audiendis confessionibus, | ubi multa bona puncta et doctrine pro simplicibus continentur. | Collaciones capitulares | fratris Johannis Stouffmel, | baccalaurei theologie, monachi huius domus, de | omnibus sanctis, | Maria Magdalena, | nativitate Christi, | annunciacione, | assumpcione, | apparicione, | ascensione, | resurrectione, | angelis. | De conceptione b. virginis Anselmi Cantuariensis. | Sermones ab ascensione Domini quasi per totam estatem dominicales. | Sermo prolixus ad sacerdotes. ‖

16. Sermones domini Stepphani, archiepiscopi Cantuariensis, primatis tocius Anglie et cardinalis Romane ecclesie, | et sunt optimi sermones, sed non secundum formam modernorum. Primus est de commendacione sacre scripture, sex sequentes sino- | dales, ceteri de tempore et principalioribus festis, licet non pro omnibus dominicis, et sunt numero 102 valde egregii. | De decem naturis sive proprietatibus principalibus naturalium lacrimarum, secundum quem numerum sorciuntur totidem effectus | spiritualis gracie. Hic est elegans stilus. | Exposicio huius auctoritatis 'Leva eius sub capite meo'. | Exemplaris et notabilis sermo de plantis secundum proprietatem *f. 140R.*

---

17 *neben der 15 nachgetragen* 1, *auf Einschaltstreifen folgender, später wieder gestrichener Titel:* 15^2. Bertrandus super epistolas de tempore, | de sanctis. Et sunt postille. | Videtur, quod ista postilla non habeatur hic nisi in exerpto propter brevitatem vel forte propter omissionem | sermonum eis adiunctorum, qui hic non semper habentur, *später darüber geschrieben:* habentur infra OO. 14. |

manus et digitorum. | Quomodo Christus dicitur manus patris, quomodo tripliciter pulsat ad ostium cordis nostri, quomodo totum mare nostre miserie per humani- | tatem Christi dulcoratur. | Dulcis meditacio et contemplacio de Domino nostro Jhesu Christo et natura sue deitatis, licet rigmatice. |

17. Sermones de tempore et de sanctis, non integraliter, sed sunt compositi more antiquorum patrum, et sunt multum dulces mora- | les et mistici, sed deficiunt, videlicet non pro toto tempore anni nec pro singulis festis. | De nativitate Domini valde dulcis sermo, bonus et utilis, et postea de eodem alius. | Sermones optimi deinde usque ad dominicam 'Letare' inclusive de tempore. | De cena Domini, de resurrectione vel ascensione, dominica 2. pasche 'Ego sum pastor'. | De ascensione, de penthecoste, dominica IX. post penthecosten. | De sanctis. | In conversione s. Pauli et eciam valet pro consolacione peccatorum 'Nolo mortem peccatorum'. | De confessore. De annunciacione dominica. | De s. Johanne Baptista 4 sermones. De Maria Magdalena. De passione Christi. In die palmarum. | De tempore quadragesimali. In die cinerum. Dominica 'Invocavit' 4 sermones. Dominica 'Reminiscere'. Dominica 'Oculi'. Dominica 'Letare'. | In dedicacione optimus sermo vel dominica X. post penthecosten 'Domus mea'. | 'Milicia est vita hominis super terram.' Hic sermo quasi communis est et multum dulcis, ubi monemur strenue militare, ut in futuro | percipiamus mirabile stipendium temporalis milicie. Hic docetur, quomodo occasiones peccatorum vitande sunt, et cetera multa mistice | et magistraliter explanantur. | Nota predicti sermones, qui multum morales sunt et eciam mistici, non videntur esse confecti ab aliquo nescio quo de simpliciter | antiquis patribus et doctoribus, quia b. Gregorius plerumque allegatur nec ab aliquo modernioribus propter stilum et formam procedendi, | sed quasi ab aliquo medio inter antiquos et modernos et iudicio meo in stilo et modo sentenciandi videtur quasi fuerit | Richardus de s. Victore vel alter consimilis, sed videtur, quod fuit Innocencius papa. |

18. Legenda Pragensis de tempore et de sanctis. Nota, ista legenda contracta est per optimos sermones doctorum, precipue Augustini, | Crisostomi, Maximi, Leonis, quos quilibet pro sua devocione et instructione pro temporis congruitate poterit legere. | Hic inter ceteros sermones lege folio 108 sermonem Origenis valde bonum, item O. 1, O. 27[2]. | Ibidem | nota bene, quod folio 108 | disputatur pulcerrime | de misticacione huius | dictionis 'unus' et stabi- | litate et instabilitate | hominis per longum passum. |

19. Sermones magistrales Francisci de Assisis de Ordine s. Francisci, et sunt tantum super evangelia dominicalia. |

20. Mistici sermones de tempore, in quibus presertim in primis circa

---

30 sed — papa *blau nachgetragen.* 35—38 Ibidem — passum *Nachtrag am Rande.*

undecim et consequentes edocetur, quomodo | anima devota eternum verbum concipiat, gignat et enutriat et cetera huiusmodi, et eciam habentur hic 21 O. |

21. Mistici sermones de tempore et sunt iidem cum precedentibus, licet non habeantur hic integre, quia in principio est defectus et forte eciam alibi non | ordinate hic ponuntur sicut in precedenti volumine. | Sermones boni de sanctis, sed non ita misticati sicut illi de tempore. | Quadragesimale. | Passio Domini multum prolixa. | Alii multi sermones de variis materiis, de certis temporibus, de certis sanctis et festivitatibus, de s. Elizabet, Katharina, Johanne evangelista etc., | de novo sacerdote, | de sinodo, de elimosina, | de penitencia, | oracione, | anathemate, | de capite ieiunii, | dedicacione etc. | De concepcione b. Marie sermo Heinrici de Oyta, item alius de eadem, de nativitate b. virginis, purificacione, annunciacione etc. |

22. Sermones de festivitatibus precipuis, multum boni sunt hii sermones more antiquorum contracti, sed non secundum ordinem festorum. | Sermo de electione prelati et de religiosis, de dedicacione. |

23. Sermones Succi de tempore iemali.

24. Succus de tempore iemali. |

25. Succus de tempore estivali. ‖

26. Succus de tempore estivali. | *f. 140V.*

27primo. Succus de sanctis. Liber elegans est in scriptura et materia que valde valet pro religiosis. |

27². Omelie per annum de tempore et de sanctis | cum quibusdam sermonibus intermixtis, et premittitur registrum, | ut possent in refectorio legi per applicacionem ad congruum tempus O. 1, O. 18. |

28. Sermones breves de tempore et sanctis dupliciter. | Quadragesimale bonum. | Liber Pantheon, qui est de 7 donis spiritus sancti, sed non est totus hic. Vide supra H. 54. | Super epistolam ad Hebreos, bona scripta. | Item quadragesimale bonum cum questionibus. | Passio dominica. | De nativitate Marie, liber generacionis etc. |

29. Pars iemalis Jacobi de Voragine, qui fuit doctor sacre theologie egregius de ordine fratrum predicatorum, archiepiscopus ecclesie Januensis. | Maxime theologicales sive dignitates, excellencie vel eciam regule gloriose et generales theologice cum commento Alani. | Eciam habentur E. 12², | A. 39. | Duo confessionalia bona. |

30. Jacobus de Voragine de tempore per totum annum. |

31. Jacobus de Voragine de tempore iemali. | Alia pars iemalis. | Sermones de beata virgine. |

---

22 primo *nachgetragen.* 24—26 27—O. 18 *oben auf der Seite nachgetragen,* O. 1 u. O. 18 *rot.* 25 ut] et *Hs.* 34 f. *am linken Rande:* Alanus. | Regule theologicales. 35 f. Eciam — 39 *roter Zusatz.*

32. Jacobus de Voragine de tempore per totum annum. | Passio Domini breviter collecta, item alia multum extensa, item tercio alia brevis. | Textus IIII evangeliorum. | Georgius nobilis magne nobilitatis nacione de Ungaria, et continentur ibi appariciones seu visiones de differenciis penarum | infernalium et purgatorii, de gloria paradisi et statu ecclesie et maxime de terra promissionis. |

33[1]. Jacobus de Voragine de tempore, sed desunt hic dominice in quadragesima. |

33[2]. Divisiones formales materie predicabilis cum suis subdivisionibus, et premittitur ibi registrum alphabeticum. | Concordancie veteris et novi testamenti figurarum, et primo de annunciacione et sic consequenter de nati- | vitate et vita Christi. | Passio Christi ex concordancia 4 evangeliorum rigmatice. | Visio Tondali militis Hibernensis. | Altercacio inter corpus et animam ab invicem separatis, quod eorum penam maiorem pati meruit, | et alie doctrine pulcre pro reformacione clericalis dignitatis. | Sermo mag. Andree episcopi Civitatensis super doloso et miserabili statu mundi pro tempore moderno. | Miraculum de spiritu civis civitatis Allecti nomine Gwidonis, ubi narrantur | multa secreta, sed lector sit cautus, quid credat vel non credat, quia puncta | reperiuntur erronea que cetera suspecta reddunt, ut est hoc, quod dyabolus potest indevotos | sacerdotes in mortali peccato celebrantes impedire, ne conficiant sacramentum etc., cum doctores | teneant, quod ab omnibus sacerdotibus bonis et malis eciam hereticis substancialiter fiat consecracio. |

40 V.

34. Jacobus de Voragine de sanctis. |

35[1]. Quadragesimale Jacobi de Voragine usque ad pasche inclusive et dies sequentes, D. 12, A. 33. | Anshelmus de passione Christi et compassione b. virginis, dyalogus est, O. 72. | Extractum de quibusdam sermonibus per dictiones positas secundum ordinem alphabeti. | Item aliud extractum de quibusdam sermonibus non secundum ordinem alphabeti, sed secundum ordinem sermonum dominicalium tocius anni et in fine | ex sermonibus de sanctis et ex communi sanctorum. | Et possunt ista duo extracta nominari Dictionarius abbreviatus et valent ad conficiendum sermones vel collaciones et sunt | eciam quasi quedam concordancie secundum multiplicem accepcionem terminorum. | Sermo in annunciacione dominica 'Ave Maria'. |

35[2]. Sermones Peregrini de tempore, item | eiusdem de sanctis, D. 4, O. 74. | O. 75. | Passio Domini predicabilis longa 'Egressus Jhesus', O. 99. | Sermones breves de nativitate Domini, | epiphania, purificacione, ascensione, spiritu sancto. | Modus confitendi. ‖

f. 140 R. 35[3]. Reportorium aureum biblie, quod eciam dicitur alio nomine Com-

---

9 ff. O. 33[2] *auf einem besonderen Schaltzettel beschrieben.* 36—39 *am linken Rande nachgetragen.*

pendium biblie et procedit secundum ordinem alphabeti | deserviens predicatori vel volenti facere collacionem ad prolongandum materiam per divisiones. | Dialogus Maffei Vergii Laudenensis arguens statum et vitam hominum, quibus ipsa veritas vulneratur et suis vestibus spoliatur | et cogitur querere solitudinem, volens per hoc hortari amicum suum ad bonam vitam et proceditur poetice. | Libellus magni Basilii ad iuvenes, quantum proficiant ex litteris et libris gentilium. | Libellus magistralis doctoris Johannis Gews Wiennensis valde coarguens vicia lingue. | Libellus Albertani causidici Brixiensis de doctrina modi dicendi et tacendi.

35[4]. Sermones Conradi Ubelyn de tempore et de quibusdam | sanctis, quos ipse extraxit et collegit presertim ex sermonibus | doctoris Jacobi Carthusiensis. | Passio Domini cum textu. | Collaciones due pro actu visitacionis in ordine Carthusiensium. ||

36. Quadragesimale Jacobi de Voragine in bona littera cum registro, *f. 140 V.* per quod pro singulis dominicis anni materia predi- | cabilis in ipso poterit inveniri. |

37. Quadragesimale secundum singulos dies cuiuslibet septimane. | Tractatus de modo observandi interdictum per modum memorialis. | Statuta domini Gerlaci archiepiscopi Moguntinensis, A. 57, A. 10[2]. | Tractatus de viciis capitalibus et quandoque de virtutibus oppositis. | De igne purgatorio, penitencia eterna et de vita eterna. | Epilogus sermonum b. Bernhardi super cantica. | Principium quoddam in quosdam libros biblie vel tocius theologie. | Lectura super penthatheuco Moysi: super genesi, exodo, | Levitico, Numeri, | deutronomio. | Super prologo b. Jeronimi 'Desiderii mei' etc. | Alia duo principia. | Super epistola Pauli ad Romanos. | Multa collecta vage et inordinate pro sermonibus et collacionibus de tempore et de sanctis. | Sermo de pastoribus. | Sermo 'Edificate domum et erit acceptabilis michi'. Exposicio dominice oracionis. |

38. Sermones quadragesimales. |

39. Quadragesimale planum. ||

40. Quadragesimale artificiosum. | Lectura super V universalibus *f. 141 R.* Porphirii, antepredicamentis, predicamentis, libro peryermeniarum Aristotelis, super libro sex principiorum. | Summula in iure canonico secundum plures titulos decretalium. | Super 'Missus est'. | Gregorius de veritate resurrectionis corporum nostrorum, super Ezechiele. | Passio Domini multum extensa. | Sermones breves de diebus festivis et precipue dominicalibus Heinrici de Frimaria, ubi pro exercitacione iuvenum inserit aliquas proposiciones philosophicas, | ut videatur, quod philosophia theologie con-

---

1 ff. *zum* Repertorium *am Rande rot* De hac materia lacius habetur in floribus concordanciarum | biblie, B 40. | *Zum Ganzen* Hoc debet referri et stare in latere sequenti 35[3]. 10 — 13 *auf besonderem Zettel nachgetragen.* 13 darunter noch: Hoc pertinet ad dorsum sequentis folii, scilicet O. 35[4].

trarietur, sed magis subveniat. | Quod in iudicio extremo omnia manifestabuntur, nichil opertum, quod non reveletur etc. | 'Vos estis lux mundi', quomodo domini et servi lucere debeant. 'Domine, tu scis omnia, tu scis, quia amo te', de s. Petro. | 'Homo fecit cenam magnam.' 'Sex odit Deus maxime in homine.' | De s. Johanne et Paulo et de quolibet homine Christiano. 'Hi sunt viri misericordie.' Nota hic XII causas dampnacionis, que maxime apparent in his | diebus novissimis. | De usurario, ibidem horrenda. | Sermo dulcissimus b. Augustini de b. virgine et incarnacione vel eciam alias. | Psalterium wlgarizatum usque ad psalmum 'Te decet'. |

41. Frimarius de sanctis. |

42. Frimarius de sanctis. |

43. Frimarius de sanctis. Contractus sermonum de tempore et sanctis. | Sermones de nativitate Christi. | Tractatus de XII statibus in ecclesia. | *40 V.*

44primo. Sermones de tempore 'Dicite, filie Syon'. | Decretum abbreviatum A. 1, A. 10, A. 119, H. 105. | De vita monachorum. | De proprietatibus 12 mensium anni. | Decretum metricum. | Recepta medicinalia. |

44^2. Textus epistolarum et evangeliorum, de quibus super annum est predicandum cum sermonibus quinque adiunctis. | Basilius de laude solitarie vite. | Oracio b. Thome premittenda ante sermonem. | Crux claustralis. | Matheus de Cracovia in exequiis funerum. | Wlgarizacio quorundam difficilium vocabulorum. | Bonaventura de modo predicandi. | Augustinus de dulci ammonicione anime. | Crisostomus quomodo nemo leditur nisi a se ipso; nisi ultimum folium hic habetur. |

45. Conradinus alias rosarius de tempore et de sanctis. | In dedicacione sermones. | Commune de sanctis. | De animabus. De sacerdotibus. |

46. Conradinus alias rosarius de tempore tantum. | Quadragesimale totum. | Sermo de assumpcione et nativitate Marie. | Pharetra Judeorum. Talmud. | Exposicio canonis misse. | Pastorale Gregorii, 3 libri sunt, L. 11. | Paradisus anime. | *41 R.*

47. Sermones Gilberti, magistrales sunt et de tempore; fuit autem ipse Gilbertus vir religiosus doctissimus, qui dicitur eciam | rudimentum doctrine composuisse, que est summa copiosissima, cuius summe hi sermones una pars dicuntur esse. | Videtur aliter esse, ut patet | in libro eiusdem tituli et habetur | in collegio Erffurdensi | maiori, ubi habentur alii | sermones ab his. |

48. Extracta de malogranato et deserviunt pro sermonibus. | Trac-

---

19—25 *unten auf der Seite zwischen O. 50 und 51, oben nur die Bemerkung:* 44^2. Textus epistolarum et ewangeliorum; | que hic contineantur, vide hic infra ante | numerum 51, unde transposicio sumpta est. 36 Videtur — 38 ab his *roter Nachtrag.*

tatus valde misticus et non multum communis de instinctibus, alius ab eo quem fecit Heinricus de Frimaria vel Henricus de Hassia. | Heinricus de Oyta, sermo de corpore Christi, eciam habetur 50 A. | Eiusdem sermo de assumpcione b. virginis, A. 50. | Hugo de claustro anime. | De b. virgine, quomodo dicitur Paradisus. | De contemplacione subtilia. Multa alia hic continentur, que pro maiori parte videntur recepta de malogranato, que in principio libri distinctius | notantur. |

49. Sermones Discipuli tam de tempore quam de sanctis cum multis tabulis et cum promptuario exemplorum, | ubi eciam habentur casus papales et episcopales, inhibiciones a sacra communione etc. Hic Discipulus est Nurnberge | impressus et correctior. |

50. Sermones Discipuli sub omnimoda forma ad precedentes et sunt in Spira impressi ex precedentibus, minus tamen correcti. |

51. Sermones aurei de sanctis Leonardi de Utino. ||

52primo. Sermones primi
53primo. Sermones secundi
} Heinrici de Arnstet, professi domus huius. | *f. 141v.*

52secundo. Sermones Volradi aliqui pro certis dominicis et festis et prepostere positi quinque cum | textu evangelii. | Rudimenta et informaciones pro novello predicatore. | Tractatulus defendens b. virginem a macula originalis peccati. | Epiphanius, doctor Grecus, eleganter de presentacione Marie in templum. | Ad detestandum mendacium. | Admonicio epistolaris ad novicium Carthusiensem, que includit multa bona ad predicandum. | Quomodo suscipiatur novicius 'Sequere me'. | Exposicio dominice oracionis dupliciter. | Dyalogus de statu mundi valens ad predicandum. | De immensitate et amplitudine Dei et qualiter universitas mundi sit 4 modis intra immensitatem Dei | secundum episcopum Parisiensem Wilhelmum. | Multa collecta pro commendacione humilitatis. | Sermo tempore tribulacionis 'Libenter gloriabor in infirmitatibus meis'. |

53secundo. Sermones et collaciones Volradi pauci. | Tituli librorum et scriptorum fratrum Jacobi et Johannis Indaginis, non omnium, sed quorundam magis notabilium. | De indulgenciis plura et utilia notata, presertim Carthusiensibus concessis, ubi eciam habetur copia | bulle Sixti pape 4. ponitur, ostendens, quomodo ordinem eorundem liberalissime et copiosissime ditaverit, | munierit et in magnis privilegiis extulerit, signanter in absolucionibus casuum apostolice sedi | reservatorum et de reabilitatibus ad execucionem sacrorum etc. multis. || Privilegia ordini Carthusiensium concessa a summis pontificibus summatim et sentencialiter eliquata et expressa. | Iterum indulgencie multiplices concesse Carthusiensibus Alamanie inferioris. | Notantur ibidem alique generaliter concesse indulgencie 'Sicud ad nomen Jhesu vel Marie'. | Meditacio et oracio salutaris de vita Christi pro se ipso et ceteris ecclesie membris. | De reliquiis reconditis in Roma et sta-

17—499, 20 *auf eingeheftetem Zettel nachgetragen.*

cionibus et indulgenciis ibidem lege precipue in cedula longa infixa, que, si | vera sunt, amplectanda et pro animabus in purgatorio detentis studiose et pie excercenda sunt. | Iterum tituli stacionum et ecclesiarum notantur. | Iterum signantur indulgencie principalium ecclesiarum in Roma et eciam ceterarum. | De indulgenciis ex armis Christi inspectis, que scitu digne sunt. | Quid sit dicere 'absolvi a pena et culpa'. Que sunt necessaria ad consequendum indulgencias. | An indulgencias, quas quis consequitur, possit alii dare. | Multa item ibidem notantur de indulgenciis, que expedit scire, et eciam moventur dubia. | Alia tabula de 7 principalibus ecclesiis et postea de aliis ecclesiis et locis mixtim in Latino et Theutonico et notantur, que contenta | inibi, scilicet de reliquiis sanctorum et eciam infidelium et multa negocia per longum passum, scil. de turribus in muris, de pallaciis | quot sint, de portis et montibus etc. Iterum alia tabula de eisdem indulgenciis et ibidem narrantur | plura gesta pape Sixti 4. et kalendarius indicans sepulturas | et festa, quando et ubi coluntur in Roma. | Series et ordo et numerus Romanorum pontificum. | Rigmus de succubitu Karoli, ducis Burgundie. Ibidem de incendio Erffordie contingente metra pulcra. | Aliqua notabilia extracta de adherendo Deo Alberti, que ducunt virum ad perfeccionem. | Ibidem solvuntur aliqua dubia. | Collaciones de b. virgine Maria in purificacione, | annunciacione, presentacione due. ||

141 V.

54. Sermones de tempore 'Obsecro, Domine' semper duplices. | Passio Domini. | Excerptum ex vitas patrum. |

55. Viator de tempore. Commune sanctorum. Sermones de sanctis, de s. Andrea, Paulo apostolo, de assumpcione b. virginis, de omnibus sanctis. |

56primo. Mare magnum, | } pars < hiemalis |
56secundo. Mare magnum, | } pars < estivalis. |

57primo. Sermones melliflui super epistolas et evangelia dominicalia. | De invencione et exaltacione s. crucis. De animabus. De penitencia. De penis inferni. De sepultura malorum. De purgatorio. | Deus omnia videt antequam fiant etc. De efficacia et virtute s. crucis. De concepcione b. virginis etc. | Exempla varia ex multis collecta. |

57secundo. Melliflui sermones de tempore et de sanctis. | Exempla de penis purgatorii, de iudicio et accusacione sanctorum, de morte, de demonibus, de verbo Dei, de pietate Dei, de | nativitate Christi, de passione Christi, de s. cruce. |

58. Sermones | thezauri | novi de tempore et quelibet | dominica habet multos sermones et | premittitur registrum alphabeticum. |

59. Sermones | thezauri novi | de sanctis. |

60. Vide superius O. 12 et O. 13. |

61. Crispus de tempore et de sanctis. |

---

37 — 39 *am linken Rande nachgetragen.*

62. Sermones de tempore et de sanctis. |

63. Rapularius. Sermones sunt de tempore et sanctis mixtim, de corpore Christi. |

64. De tempore et de sanctis 'Erunt signa'. | Item sermones de sanctis, scilicet 'Venite post me', per totum annum. | Duodecim gradus caritatis. | Sermones multi ad religiosos. |

65. De tempore et sanctis mixtim et confuse, incipiunt 'Est civitas parva'. | Sermones de diversis. | Sermones super evangelia per totum annum breviter et pulchre. | Liber de preparacione cordis. Eciam habetur supra H. 6, H. 109. | Glosa super librum proverbiorum Salomonis. |

66. Sermones de sanctis et de tempore in vulgari pulchro valde et ornato. Item postea in Latino et breves sunt et boni more antiquorum. | Phisologus similitudinarius. |

67. Sermones abiles de tempore et de sanctis, dulces sunt et faciles circa epistolas et evangelia, incip. 'Veniet desideratus'. | Eciam infra M. 6. | Sermo de dedicacione. | Commune sanctorum. |

68. Commune sanctorum valde bonum et prolixum, et notandum, quod magis videtur dicendum liber quam | quod nominetur a sermonibus, quia hic multa pulcra | et magistralia inseruntur, videlicet in primo sermone: Que causent instabilitatem anime; | de triplici statu incipiencium, proficiencium et perfectorum; | quibus studere debent novicii incipientes; | a quibus parcendum est noviciis; | in quibus noviciis sit subveniendum; | que prosunt ad proficiendum; | de triplici perfectione cordis, oris et operis. | In 2. sermone de communi, qui eciam est de apostolis. | — — —. | In sermone de martiribus. — — — || — — — | Predicta omnia faciliter possunt haberi ex quodam registro, quod habetur in libello. | Commune sanctorum breve. | Magistrales questiones breves de vita activa et contemplativa, que nobilior sit. | *f. 142R.*

68. Sermones de tempore et commune sanctorum. | Collaciones similiter de tempore breves et magistrales, in quibus habentur divisiones et concordancie, si alicui | placuerit eas querere secundum tabulam ibidem subiunctam ad componendum prolixiores collaciones. | Tractatus magistri Heinrici de Gandavo, sed non correctus nec integer. | Aliqua miracula. | Iste numerus 68 hic et in scampno est duplicatus seu bis positus ex errore. ||

69. Sermones de tempore et de festis fratris Jacobi Carthusiensis, sacre theologie professoris. | Tractatus de contemptu mundi. | Passio Domini secundum IIII evangelistas. | Devota meditacio passionis Christi. | Decretum Basiliense. | Sermo de animabus bonus. | Sermo de peni-

---

9 *über* preparacione *steht* disposicione. 10 H 109 *rot.* 10 *am Rande rot:* Glosa proverbiorum. 15 Eciam — 6 *interlinear rot nachgetragen.* 24, 25 *folgt Inhalt der andern Sermone.* 29 ff. *Beschreibung dieses 2. Bandes O. 68 auf Schaltzettel.*

tencia. | De cena Domini sermo et de modo communicandi. | Sermo de corpore Christi. | Sermo de solucionibus debitorum utilis. | Tractatus de montibus Gelboe. | De cognicione, coniuracione et expulsione demonum. | Confessionale. | De votis. | De desiderio moriendi et de preparacione ad mortem. | De iudiciis divinis et humanis. |

70. Peregrinus de tempore, O. 35[2]. | Epistole b. Augustini ad fratres heremitas, L. 41, et appellantur ibidem sermones 25. | Sermones magistrales Heinrici de Hassia de concepcione et nativitate b. virginis. | Sermo de omnibus sanctis Heinrici de Oyta. |

71. Peregrinus de tempore et eciam alii diversi sermones, sed in mala littera, O. 35. |

72. Peregrinus de tempore, O. 35. | Postillacio Nicolai de Lira super evangelia dominicalia. | Sermones de tempore breves et magistrales Heinrici de Frimaria, eciam habentur supra. | De sanctis, O. 41. | Tractatus de instinctibus eiusdem Heinrici, incip. 'Semen cecidit'. Item C. 1. | B. Thomas de articulis fidei et sacramentis ecclesie. Item A 31, H. 68. | Anselmus de passione Domini et est dyalogus, O. 35[1]. |

73. Peregrinus de sanctis. | Sermones breves de tempore 'Hora est' usque ad dominicam 7. post penthecosten. | Sermo de sacerdote; | de annunciacione; nativitate Christi. | Contractus de tempore, incip. 'Dies appropinquavit', eciam alibi habetur O. 77. |

74. Peregrinus de sanctis, O. 34, item O. 35. | Tractatus de exposicione dominice oracionis. Sermo de animabus. | De X preceptis. | Sermones de tempore exceptis dominicis a dominica 'Letare' usque ad 8. dominicam post penthecosten. | 42R.

75. Peregrinus de sanctis, O. 35. Breves sermones dominicales. Item breves sermones de tempore Bonaventure. Eciam O. 73. |

76. Sermones aliqui de tempore et de sanctis permixtim positi. |

77. Contractus de tempore, alias dicitur Sermones 'Dies appropinquavit'. Eciam supra O. 73. |

78[primo]. Contractus bonus de tempore ex sermonibus Jacobi de Voragine. |

78[2]. Sermones 'Dormi secure' (sic nominati) alias dicti Sermones | Ludolffi, et sunt dominicales cum exposicione evangeliorum collecti ex variis aliis sermonibus. | Scrutinium scripturarum Pauli, Burgensis episcopi, eciam habetur. | Donatus misticus Gersonis, eciam habetur H. 136. ‖

79. Contractus de tempore et de sanctis in multiplicibus sermonibus qui multum confuse et mixtim ponuntur. | Commune sanctorum. De religiosis. Ad clerum. De filiacione Dei. De dedicacione. | Tractatus de 7 gradibus contemplacionis. |

---

6 f. O. 35[2] *und* L. 41—25 *rot.* 11 O. 35 *rot.* 12 O. 35 *rot.* 14 De — 41 *rot.* 17 O. 35 *rot.* 22 O. 34 — 35 *rot.* 26 O. 35 *rot.* 32 ff. *Beschreibung von* O. 78[2] *auf Schaltzettel.*

80. Contractus de sanctis. Commune de sanctis. Collaciones facte in Carthusia tempore capituli generalis. | De precellencioribus et illustribus viris in ordine Cisterciensium et de eorundem actis et miraculis. | Epistola Heinrici de Hassia ad decanum Maguntinensem moralitate et ingenio plena. | Textus libri ethicorum divisus in X libros.

81. Opus saxonicum. Cronica cronicorum magistri Theoderici Engelhus, G. 28, 29. | Sermo sinodalis. De corpore Christi. De visitacione Marie. ‖

82. Opus saxonicum. Sermones sunt per annum. | Conficte similitudines et forte alique saltem historice sunt, adaptabiles et misticate pro virtutibus et nominantur a quibusdam | Gesta Romanorum. | Superius O. 6 habetur quedam misticacio multum quidem dulcis et devota et moralizans sed ex dictis magis con- | fictis et poeticis quam historiacis et in veritate gestis. | *f. 142V.*

83. Opus saxonicum, non integrum. Sermones de annunciacione et nativitate b. virginis. | De vita Christi per b. Thomam compositum opus. Item correctius habetur H. 80 et continet 21 membra. | Sed alius libellus habetur | F. 40 de vita Christi, | qui devocioni magis | deservit presertim novellorum, sed Thomas valet magis doctis. | Extracta de regulis Basilii, Augustini, Benedicti et de b. Bernhardo ex libro de preceptis et dispensacione. | Dubium de cantu et modo cantandi. Hoc dubium prosequitur frater Jacobus Carthusiensis doctor theologie. Ibidem in fine libri et valet pro | reformatis in ordine b. Benedicti, | an pocius utamur novo cantu vel antiquitus et | servato. |

84. Sermones de tempore valde dulces secundum modum antiquorum. | Vitas sanctorum, scil. s. Valentini, Georgii martirum, integraliter et prolixe. | Magister Johannes Beleth de racionibus ecclesiasticorum officiorum et cerimoniarum. |

85. Sermones de tempore. Tractatus de caritate. |

86. Sermones de tempore Bertoldi, et sunt numero 57. Qui Bertoldus fuit ordinis predicatorum et utiles valde sunt et morales. | Arbor caritatis, ubi declaratur, ex quibus et qualibus quasi radicibus caritas Dei et proximi exurgit et procedit in stipitem per distinc- | tiones, ex quibus protenduntur varii rami et fructus et folia etc., ut alibi plenius habetur, F. 21, O. 112, Sed arbor depictus habetur D. 17. |

87. Sermones dominicales 'Ecce venit' et sunt magistrales. | Sermo contra proprietarios et de commendacione paupertatis magistri G. dicti Magni; prolixus est. | De officio misse et eius misteriis. | Postillacio ympnorum. | Sequencie in missis. | Commune sanctorum. | De annunciacione, assumpcione, nativitate b. virginis. | Floretus. |

---

7 G. 28, 29 *rot.* 8 sunt *rot nachgetragen.* 10 ff. Superius — gestis *Nachtrag.* 15 Sed — 17 (doctis) *am Rande.* 20 ff. Ibidem in fine *rot,* Ibidem — servato *Nachtrag.* 26 *eine Titelreihe* Miracula alique b. virginis *radiert.* 32 O. 112 *rot.* 36 *zwischen* misteriis *und* Postillacio *3 Titelreihen radiert.*

88. Lumen anime, C. 46. | Liber Allexandri Magni. | Sermones de tempore, incip. 'Sicut in die'. | Tractatus de ordinandis. | Liber contra Judeos. | Herbarius metricus. | Vita et passio b. Barbare. | Anselmus de concepcione b. Marie | De 15 signis ante diem iudicii. | Liber de phisonomia et significacionibus membrorum hominis. |

89. Sermones dominicales 'Veni domine Jhesu' super epistolis et evangeliis tocius anni. Eciam habentur alibi, scil. hic in proximo, O. 90. |

90. Sermones dominicales 'Veni domine Jhesu'. Sermones nativitatis Domini, epiphanie, resurrectionis, ascensionis, penthecostes. | Hi sermones videntur | esse Lucii, | magistri Winensis. |

90². Sermones dominicales Holkoth. Robertus cognomine | Holkoth, nacione Anglicus, magister sacre theologie, frater fuit ordinis predicatorum. | Sermo valde bonus de quadruplici domo, in quam dominus venit, scilicet virginali, materiali, spirituali et eternali. | Speculum Marie et est exposicio angelice salutacionis per sermones. | De processu et ordine iudicii. | Aliqua pulchra rethoricalia, scilicet figure etc. | Summa Alexandri de processu iudicii. | Compotus quidam satis magistralis et brevis. | Itinerarius cuiusdam fratris de ordine s. Francisci, qui suam itineracionem | incepit a Constantinopoli per diversas provincias et mirabilia | multa enarrat. ||

91. Sermones estivalis de tempore. |

92. Sermones de sanctis faciles, dulces et exemplares. Et eciam alii sermones. | Passio Domini. | Quedam dominice post penthecosten. |

93. Sermones de sanctis tantum a penthecoste usque ad festum Mathei apostoli exclusive. | Speculum Marie, et est exposicio angelice salutacionis ad modum sermonum formandorum, in quo b. virgo excellenter commendatur. | Brevis exposicio misse. | Exposicio sex alarum Seraphin. |

94. Sermones de festivitatibus compositi per quendam ordinis fratrum minorum. | Opus pacis. | Epistola b. Augustini ad episcopum Honoratum, an liceat presbiteris et religiosis tempore persecucionis migrare ad loca tuciora an non. | Tractatus de viciis spiritualibus. | Pauca exerpta de scriptis b. Thome super cantica canticorum. | Itinerarius magistri Johannis de Mandevelt, exerptum eius, | G. 30. |

95. Sermones de sanctis, inter quos isti notabiles sunt: ad religiosos IIII, ut nominatur ibidem in principio, de spiritu sancto, de annunciacione, | de cruce spirituali et corporali. |

96. Sermones de sanctis usque ad festum Mathei apostoli, et incipiunt 'Ore confessio'. |

97. Sermones magistrales et longi de festis. Themata de festis et ceteris. | Commune sanctorum, et est bonum. ||

---

11 ff. *Die Beschreibung von 90² auf dem Streifen zwischen f. 142 und 143 nachgetragen.*
33 exerptum — 30 *rot nachgetragen.*

98. Sermones de sanctis fratris Johannis Indaginis Carthusiensis. | *f. 143R.* Prologus multum utilis in sermones de sanctis et de intellectu ipsius passionalis. Hic eciam agitur de scripturis apocrifis et auctenticis. |

99. Sermones de passione Domini et plures passiones hic collecte sunt. | Multi sermones de tempore et de sanctis sparsim hic collecti sunt et boni sunt. | Tractatus Mathei de puritate consciencie. | Bernhardus de modo et cura rei familiaris. | Contemplacio et meditacio eiusdem de passione Domini secundum 7 horas canonicas, | et est dulcis et planus modus exercendi se in passione Domini | valens pro noviciis. | De alteracione racionis et consciencie super celebracione misse. | Formula confitendi. | Vita b. virginis rigmatice posita. | Brigitta, festum nivis, Anne. | Jeronimus, quomodo nomina creaturarum Deo attribuntur. Non videtur Jeronimi, sed cuiusdam alterius. |

100. Collaciones capitulares. | Tractatus brevis et utilis de arte et modo predicandi populo. | Figura, in qua habetur divisio brevis tocius biblie. | Questio, an negligencie subditorum prelato imputentur. | Ars memorandi minor Raymundi, et hec ars est tantum ingeniosorum. | Alii modi memorandi faciles. | De reumate et tussi. | De diversis coloribus et de incausto optimo Lumbardie. | Medicina laxandi ventrem fratris Heinrici Arnstet. | De 4 novissimis. | De melancolia et eius proprietatibus. | Cetera multa puncta hic habentur. | Collacio in obitu fratris. |

101. Speculum novum evangeliorum dominicalium. Sermones sunt magistrales, in quibus est hec forma procedendi, quod primo ponitur extense et magistraliter introductio thematis assumpti in ordine evangeliorum dominicalium, | deinde sequitur pulchra exposicio textus evangelii cum doctrinis, expost ponitur formaliter magistralis sermo trimembris. | Passio Domini longa. |

102. Collaciones Albordi capitulares. Albordus fuit monachus domus huius Erffordensis, magister in artibus. |

103. Collaciones capitulares. | Exposicio simboli apostolorum. | Elucidarium, in quo obscuritas diversarum rerum elucidatur. Eciam habetur Q. 23 in theutunico. | Sermo ad clerum coram papa abbatis Benedicti Prandi de Veneciis. |

104. Collaciones capitulares. | 'In novitate vite ambulemus' sermo valens pro novicio suscipiendo. | De propria voluntate. | 'Dedi te in lucem gentibus' pulcra valde et terrifica exhortacio ad religiosos. | 'Ducam eam in solitudinem et ibi loquar ad cor eius'. | Suscepcio episcopi, A. 56. | Ad religiosos 'Discite a me'. | Collacio multum prolixa et curiosa de b. virgine. | De concepcione b. virginis. | Sermones in capitulo generali. |

---

12 f. Non — alterius *Nachtrag anderer Hand.* 20 f. De 4 — 21 fratris *in 2. Spalte; wo die Schriften in O. 100 standen, ist unklar.* 28 f. Albordus — artibus *rot.* 31 f. Eciam — theutonico *rot nachgetragen.* 36 A. 56 *Nachtrag.*

f. 143R. In visitacione visitatorum. | Forma recipiendi novicios, vide eciam A. 50. | Forma confirmacionis electi prioris. | Casus, qui impediunt eligibilitatem in priorem. | In electione prioris. |

105. Collaciones capitulares. | Contractus de diversis exemplis et historiis et libris, et hic abbreviata sunt. | Ludibria et iocosa ex Petro Alphunso. | Historia de parentibus b. virginis. | In actu visitacionis, | in electione prioris, | in generali capitulo sive ad prelatos | collacio. |

106. Collaciones solemnes in studio Lipzensi. | Ars sermocinandi dupliciter Thome de Tuderto et Alphonsi Bononiensis. | Augustinus de Anchona super angelica salutacione. ‖

f. 143V. 107. Collaciones capitulares.

108. Collaciones capitulares. Collaciones visitatorum. | Sermo in dedicacione. | Sermo pro defuncto vel recenter defuncto, et sunt plures. | Sermo in die palmarum pro excommunicacione proprietariorum. |

109. Collaciones capitulares. | Sermones de festivitatibus b. virginis Johannis Indaginis. De presentacione Marie in templo sermo prolixus eiusdem, C. 52, item C. 94 bulla et tractatus. |

110. Collaciones solemnes Cracovienses, ibidem per fratrem Jacobum ordinis Carthusiensium, sacre scripture professorem, collecte. | De adventu Domini, | nativitate, | epiphania, | purificacione Marie, | pasche, | ascensione Domini, | penthecostes, | corpore Christi, | Maria Magdalena, | assumpcione, | nativitate Marie, | omnium sanctorum, | de b. Bernardo, | ad monachos, | de virtute castitatis, | in exequiis, | in visitacionibus monachorum. | Collaciones in universitate studencium et doctorum et in sinodo: 'Dirigite viam Domini'; 'Ceci vident'; queritur, ut fidelis quis inveniatur; 'Si vos manseritis in sermone meo'; | 'Si consurrexistis cum Christo'; 'Gratia Dei | sum id quod sum'; item in exequiis defunctorum: 'Vos estis lux mundi', bis; 'Vocatum est'; 'Dic illi ut me adiuvet'. | Consilia et determinaciones universatum Erffordensis et Vienensis super neutralitate, que fuit tempore concilii Basiliensis et cetera multa ibidem. | Questiones, utrum circa viros religiosos in voto obediencie, paupertatis et continencie possit dispensacio intervenire, | utrum ecclesia statuere possit, ut corpus Domini sumatur a laicis sacramentaliter absque sumpcione sacramentali sacri sanguinis; | utrum expediat alicui certis votis solemniter se obligare; | utrum conclusiones naturales ab Aristotile demonstrate sacre scripture et fidei punctis videantur repugnare; | utrum principi pro defensione sui status liceat uti favore hereticorum et eos secum in bello habere ad offensam Christianorum, ad defensionem tamen suam, ut premittitur.

O. 111. Collaciones alique capitulares et precipue de assumpcione. | Medicinale bonum, sed hic non habetur complete, sed in libello

---

1 vide — 50 *roter Nachtrag.* 18 ff. *am linken Rande* Alias collaciones eiusdem supra H. 32.

alio scilicet. | Tractatus bonus de non esu carnium apud Carthusienses, compositus | per quendam fratrem ordinis s. Francisci, qui semper comedebat carnem. |

112. Sermones mixtim de tempore et sanctis confuse positi et ter habentur hic. | Tractatus de arbore caritatis. Vide eciam supra O. 86, item D. 17, F. 21. | Penitencie iniungende cuilibet peccato secundum rigorem iuris, que hodie arbitrarie sunt. | Summula Johannis Andree de ornatu epistole sive missive. | Tractatulus metricus moralia pertractans et inc. 'Lingua paterna sonat', sed finis non habetur hic. | Contemptus mundi metrice et inc. 'Cartula nostra tibi mandat'. | Correctoria secundum diversos status. | Interrogaciones faciende circa agonizantem. | Sermones de animabus. | De assumpcione Marie historia pulcra, sed apocrifa est. | De laude sacerdotum et pastorum. |

113. Peregrinus de tempore et katholicus de tempore. Valent novellis predicatoribus et catholicus eciam habetur in libro de historia trium regum. | De sancta cruce duo sermones multum dulces 'Respice in faciem Christi tui', item 'Lignum forte, imputribile'. | De corpore Christi. | Sermo bonus contra peccata 'Quasi a facie colubri'. 'Ecce draco magnus.' | Sermones due de 7 sacramentis. | De statu cuiuslibet viri sancti sermo 'Sapiencia edificavit sibi domum'.

114. Sermones de sanctis et de tempore cum laborinto. | Principium 2. secunde b. Thome. | Postillaciones aliquorum evangeliorum, que predicantur a dominica prima adventus usque ad ascensionem Domini. | Declaracio huius vocabuli alleluia et aliqui sermones paschales. | Sermones boni et dulces per annum de sanctis. | Sermones dominicales a festo pasche usque ad dominicam, quando legitur 'Ibat Jhesus ad civitatem Nayn'. | Commentum circa laborintum. | Oracio de s. Dorothea, in qua explicantur colores rethoricales, de quibus agitur in laborinto. |

115. Sermones ad monachos et sunt exhortaciones, que possunt fieri per presedentem in diebus capitulorum tam dominicis diebus quam festivis. |

116. Sermones dominicales fratris Andree Carthusiensis, quos ipse manu sua comportavit et collegit. | Informacio predicatorum, quomodo se habeant et precipue novelli. | Exerptum aliquorum de libro de spiritu et anima. | Multa hic collecta sunt de malogranato et aliunde, que deserviunt predicacioni. |

117. Jordanus de passione. | Exposicio lectionum, que leguntur in officio defunctorum. | Tractatulus de horis canonicis, incip. 'Septies in die.' Tribulaciones sustinere quam utile sit servo Christi. | Exerptum aliquod de Lira super genesi, exodo, levitico, numerorum, deuteronomio. |

505, 39 — 506, 3 *auf dem Streifen zwischen f. 142 und 143 nachgetragen.* 19 due *Hs.*! 29 *am Rande:* Indaginis.

Doctrine per aliquos titulos, qui habent ordinem inter se alphabeti, ut abstinencia, bonitas, caritas etc. | Concordancia 4 evangeliorum super passione Domini. | Versus super 4 evangelia. | Item alia passio 'Egressus Jhesus cum discipulis' etc. |

118. Ex Jacobo Vorag(ine). |

119. Postilla super evangelia dominicalia fratris Alberti de Padua ordinis heremitarum Augustini, et dulcis est et videtur ex postilla An- | thonii de Padua cum quibusdam addicionibus et precisionibus. | Sermones boni et validi licet in exili scriptura 'Vos estis sal terre', 'Cum videritis abhominaciones' etc., de periculis in fine seculi, | 'Missus est angelus Gabriel', Exurgens Maria abiit' etc., de nativitate Christi, 'Sequere me', de circumcisione etc. | Villanus de tempore, breviter sentenciat evangelia dominicalia per aliquos articulos. ||

f. 148 V.

d) Literaturkundliche Übersicht.

Zu Beginn ein Abschnitt von 31 Zeilen über die einzelnen Teile Alten und Neuen Testaments; am Rande Hinweis auf Summarius tocius theologie, C. 15, H. 74, *am Schluß*:

Nota, quod C. 9 ponuntur 40 questiones de libris veteris et novi testamenti in generali, de translacionibus, de exposicionibus, de preceptis, | de consiliis et de aliis multis utilibus. | Vocabularius duplex sacre scripture, C. 41.

Metra biblie, C. 51, B. 31, B. 32. | Divisio magistralis et brevis tocius biblie, E. 16, H. 38. | De hac divisione vide supra folio 51. | Figura, in qua habetur brevis divisio tocius biblie, O. 100. ||

f. 149 R. Secuntur breviter annotaciones titulorum librorum sacre scripture, scil. ipsius tocius biblie, et divisiones | distinctionesque et in genere, que materia in singulis ipsis libris tractetur et quot capitula | quilibet contineat, cum remissionibus eorundem librorum ad antepositum, videl. supra, registrum, ubi cuiuslibet postillacio, exposicio et declaracio seu explanacio, quando et cui placuerit, requiratur secundum literas alphabeti, et quotos numerorum in ipso registro expressorum. |

Theologia sive sacra scriptura dividitur in duas partes, scil. in vetus et in novum testamentum. | Vetus testamentum dividitur in quatuor partes, scil. in libros legales, historiales, sapienciales | et prophetales. Legales et capitales libri sunt quinque, scil. genesis, exodus, leviticus, numeri, deuteronomii. Hic est penthatheucus Moysi et dicitur lex, quam Hebrei nominant |

---

5 *am linken Rande saec. XVI:* Abest. 6—13 *nachgetragen auf einem aufgeklebten Streifen.* 25—32 *rot, nur das* S *von* Secuntur *blau.* 35 f. Legales — libri *rot.* 37 Hic — penthatheucus Moysi *rot.* 37 et — 508, 2 penthatheucus *nachgetragen.*

Thorat, id est 5 libros Moysi. | Pentha grece quinque, theucus volumen vocatur, inde pentatheucus. | Addiciones glosarum biblie | Indaginis, C. 41. |

Genesis, Bresith hebraice, est primus liber biblie, in quo tractatur — — | —. Huius libri exposicio et explanacio requiratur in precedenti registro secundum remissiones hic annotatas. | Epistola b. Jeronimi ad Paulinum presbiterum de omnibus divine historie libris exponitur supra C. 1 per Heinricum de Hassia. | Exposicio quadruplex figurarum | veteris testamenti et earundem pictura, | C. 41. | Exerptum de Isidoro de misticacione | sacre scripture de genesi usque ad Esdram, | C. 99. | Prologus super genesin b. Jeronimi exponitur C. 1, per Heinricum de Hassia, C. 36 Indaginis et ibidem super omnes prologos biblie exposicio. | Item O. 37. | Textus genesis exponitur C. 2 per Nicolaum de Lira, C. 103, C. 108, O. 117. | Exposicio super quadruplici sensu usque ad cap. 25 inclusive, C. 3. Exposicio residui usque ad finem eius, C. 4, per Johannem Indaginis. Questiones super genesim, C. 9. | Allegoria bona super hunc librum, C. 14 Indaginis. Item per Indaginem triplex exposicio mistica brevis, C. 96. | B. Ambrosius in suo exameron et quibusdam libris adiunctis, scil. in libro de paradiso et in libris duobus de Cayn et Abel et in libro | de patriarchis, magnum passum de genesi exponit. Et habentur L. 56 et 57. Similiter Augustinus in libro confessionum in tribus ultimis libris, | et habentur L. 39. | Lectura super pentha- | theucum Moisi, O. 37. | Exposicio mistica super vetus | testamentum in libris legalibus, | historialibus, sapiencialibus et | psalterio etc., H. 74. |

Es folgen auf f. 149^{R} Exodus *mit Hinweisen auf die Erklärungweise in* C. 5, C. 103, C. 108, O. 117, C. 7, C. 96, C. 9, O. 37; Leviticus *m. H. auf* C. 9, C. 103, C. 108, O. 117, C. 7, C. 9, O. 37; *auf* Questiones circa penthatheucum in C. 9. *f. 149*^{V} Numeri *m. H. auf* C. 5, C. 103, C. 108, O. 117, C. 7, C. 9, O. 37; Deuteron. *m. H. auf* C. 5, C. 103, C. 108, O. 117, C. 8, C. 9, O. 37, Josue *m. H. auf* C. 8, C. 103, C. 108, C. 10; Judicum *m. H. auf* C. 8, C. 103, C. 108, C. 8, C. XI; Ruth *m. H. auf* C. 8, C. 103, C. 108, C. 8, C. XI, H. 101; Regum I. *m. H. auf* C. 12. *f. 150*^{R} Regum II. *m. H. auf* C. 13, C. 103, C. 108; Declaracio literalis cum brevi misticacione figurarum, que habentur in veteri testamento, scil. in libris regum, in exodo, in Ezechiele etc., habetur C. 98; Paralipom. I. et II. *m. H. auf* C. 103, C. 108, C. 13, C. 12; Esdre I. *m. H. auf* C. 15, C. 95; Exposicio Nicolai de Lira super Esdram et Neemiam habetur C. 68, C. 103, C. 108; Esdr. II. et Neemie *m. H. auf* C. 95, C. 15; Esdr. III. et IV. *m. H. auf* C. 15. *f. 150*^{V} Tobie *m. H. auf* C. 15, C. 14, K. 8, C. 92, C. 103, C. 108; Judith *m. H. auf* C. XI,

---

2 f. Addiciones — C. 41 *Marginalnachtrag.* 4 *2 Zeilen von uns fortgelassen.* 7 C. 1 *rot.* 8 Exposicio — 10 C. 99 *Marginalnachtrag.* 11 C. 1 — C. 36 Indaginis *rot.* 13 C. 103, C. 108 *rot.* 21 ff. Lectura — 23 H. 74 *Marginalnachträge.*

C. 16, C. 92, C. 103, C. 104; Hester *m. H. auf* C. 15, C. 14, C. 16, C. 92, C. 103, C. 108; Job *m. H. auf* C. 15, C. 16, B. 22, B. 29, C. 103, C. 108, C. 92, H. 44[2], C. 18, C. 17; Liber psalmorum *m. H. auf* C. 19, C. 20, C. 21, C. 22, C. 23, C. 25, C. 26, C. 27, C. 28, C. 29, C. 32, C. 33, C. 34, C. 36, C. 35, C. 37, C. 38, B. 28, B. 30, C. 24, O. 5, C. 103, C. 108, C. 23, C. 30, C. 14, C. 24; Proverb. *m. H. auf* C. 40, C. 54, C. 92, C. 53, B. 22, O. 65, C. 103, C. 108; Ecclesiastes *m. H. auf* C. 53, C. 103, C. 108, C. 92, B. 22, C. 54. *f. 151[R]* Cantica canticorum *m. H. auf* C. 103, C. 108, C. 42, C. 44, C. 54, C. 84, C. 43, C. 54, C. 84, C. 43, B. 27, C. 45, C. 46, C. 47, C. 51, C. 79, C. 86, L. 5, B. 22, H. 57, L. 67, 68, L. 100, L. 77, E. 35[2], H. 59, H. 75; Liber sapiencie *m. H. auf* C. 50, C. 51, C. 52, C. 54, C. 53, C. 103, C. 108, B. 22; Ecclesiasticus *m. H. auf* C. 52, C. 54, C. 53, B. 22, C. 103, C. 108; Libri prophetales *m. H. auf* C. 36; Jsayas *m. H. auf* H. 112, C. 55, C. 56, C. 57, C. 58, C. 59, C. 103, C. 108, L. 20, H. 91; Jeremias *m. H. auf* C. 103, C. 108, C. 52, C. 60, C. 61; Trenorum *m. H. auf* C. 103, C. 108, C. 54, H. 112, G. 29; Baruch *m. H. auf* C. 60, C. 61, C. 103, C. 108. *f. 151[V]* Ezechiel *m. H. auf* C. 103, C. 108, C. 63, C. 95, C. 72, C. 78, C. 98, L. 4, L. 6, L. 21; Daniel *m. H. auf* C. 62, H. 61, H. 73, C. 64, C. 103, C. 108, L. 23; Nicolaus de Lira super omnes XII prophetas minores C. 64, idem C. 65. Questiones super prophetas minores, C. 67; Osee *m. H. auf* C. 103, C. 108, C. 66, C. 67, C. 36, L. 22; Johel *m. H. auf* L. 22, C. 64, C. 65, C. 103, C. 108, C. 66, C. 67; Amos *m. H. auf* L. 22, C. 64, C. 65, C. 103, C. 108, C. 66, C. 67; Abdias *m. H. auf* L. 22, C. 64, C. 65, C. 103, C. 108, C. 66, C. 67, C. 42; Jonas *m. H. auf* L. 22, C. 64, C. 65, C. 103, C. 108, C. 66, C. 67, C. 42; Micheas *m. H. auf* L. 22, C. 64, C. 65, C. 103, C. 108, C. 66, C. 67; Naum *m. H. auf* L. 22, C. 64, C. 65, C. 103, C. 108, C. 66, 67; Brevis exposicio omnium prophetarum scil. 4 maiorum et XII minorum prophetarum, C. 60, sed est exilis litera Indaginis. Exposiciones omnium prologorum super prophetas per Johannem Indaginis, C. 36. *f. 152[R]* Abacuck, Sophonias, Aggeus, Zacharias, Malachias *m. H. auf* L. 22, C. 64, C. 65, C. 66, C. 67, C. 103, C. 108; Machabeorum I. et II. *m. H. auf* C. 68, C. 103, C. 108, C. 60; Sequitur Novum testamentum. Matheus *m. H. auf* C. 67, C. 72, C. 79, C. 80, C. 103, C. 108, C. 73, L. 81, E. 9; Marcus *m. H. auf* C. 74, C. 75, C. 79, C. 80, C. 103, C. 108, L. 21, L. 81. Concordancia 4 evangeliorum, B. 30, L. 37. | Mistica exposicio super IIII evangeliis collectis in concordanciam per rubricas 150, C. 76. | Postille optime mixtim habentur super omnes evangelistas in duobus voluminibus de vita Christi, scil. C. 70 et C. 71. *f. 152[V]* Lucas *m. H. auf* C. 69, C. 76, C. 77, C. 80, L. 58, C. 103, C. 108, L. 82; Johannes *m. H. auf* C. 78, C. 79, C. 80, C. 103, C. 73, L. 82. Brevis exposicio et postillacio magistralis omnium epistolarum Pauli, B. 38, H. 67. Excerptum Nicolai Gorram super epistolas Pauli, D. 11. Ad Romanos epistola Pauli *m. H. auf* O. 37, C. 81, C. 82, C. 84, C. 88, H. 67, B. 22, C. 103, C. 108; Ad Corinthios *m. H. auf* C. 81, C. 82, C. 85, C. 88, H. 67, B. 22, C. 103, C. 108; Ad

Galathas *m. H. auf* C. 81, C. 82, C. 86, C. 88, C. 103, C. 108, H. 67, B. 22. Epistole b. Pauli ad Senecam, H. 102, H. 123. | Postilla super omnibus epistolis et evangeliis tocius anni, valde bone, abbatis, Johannis de Villa, C. 79. | Questiones super epistolas Pauli omnes, C. 67. Postilla bona omnium epistolarum dominicalium per quendam Augustinensem, H. 69, item H. 70, C. 94. | Mistica exposicio super epistolis Pauli et canonicis, C. 76. Brevis postilla super omnes epistolas Pauli, H. 67. Postille evangeliorum dominicalium C. 83. ‖ *f. 153R* Brevis postillacio omnium epistolarum b. Pauli H. 67, B. 38. Ad Ephesios *m. H. auf* C. 81, C. 82, C. 86, C. 67, C. 88, H. 67, B. 22, C. 103, C. 108; Ad Philippenses *m. H. auf* C. 81, H. 67, C. 82, C. 86, C. 67, C. 88, B. 22, C. 103, C. 108; Ad Colosenses *m. H. auf* C. 81, C. 82, C. 86, C. 67, C. 88, H. 67, B. 22, C. 103, C. 108; Epistola b. Pauli ad Laodicenses — — —, habetur B. 37; Ad Thessalonicenses *m. H. auf* C. 81, C. 82, C. 86, C. 67, C. 88, H. 67, B. 22, C. 103, C. 108; Ad Thymotheum *m. H. auf* C. 81, C. 82, C. 87, C. 88, H. 67, B. 22, C. 67, C. 103, C. 108; Ad Titum *m. H. auf* C. 81, C. 82, C. 87, C. 88, H. 67, B. 22, C. 67, C. 103, C. 108; Ad Philemonem *m. H. auf* C. 81, C. 82, C. 87, C. 88, H. 67, B. 22, C. 67, C. 103, C. 108; Ad Hebreos *m. H. auf* C. 81, C. 82, C. 87, C. 88, B. 22, C. 67, C. 91, O. 28, H. 67, C. 103, C. 108; Actus apostolorum *m. H. auf* C. 67, C. 76, C. 88, C. 103, C. 108, C. 2. *f. 153V* Questiones super epistolas canonicas, C. 67, vide de his supra registrum ibidem. | Textus omnium harum epistolarum canonicarum cum glosa interlineari et marginali, B. 28; Jacobi epistola *m. H. auf* C. 69, B. 22, C. 83, H. 141, C. 103, C. 108; Petri I. et II. *m. H. auf* C. 69, C. 83, B. 22, C. 103, C. 108; Johannis I. et II. *m. H. auf* C. 69, C. 83, E. 35, E. 15, L. 38, B. 22, C. 103, C. 108; Jude *m. H. auf* C. 69, C. 83, B. 22, C. 103, C. 108; Apokalipsis Johannis *m. H. auf* C. 69, C. 74, C. 76, C. 88, C. 103, C. 108, B. 22, A. 39, C. 89, C. 90, C. 91, H. 45, L. 23, L. 68, G. 27, H. 47. Noticia generalis biblie, H. 40, habetur eciam infra; metra biblie, H. 40. Exposicio mistica super vetus testamentum in libris legalibus, historialibus, sapiencialibus et psalterio etc., H. 47. Allegorie Hugonis de s. Victore super vetus testamentum, C. 93. | Mistica glosa Nicolai de Lira super vetus testamentum exceptis quibusdam libris. De his vide supra C. 92 et 93. | Declaracio super quadruplici exposicione tocius biblie, quare multa exposita sunt mistice, que fidem edificant et quomodo hoc fieri possit et quomodo multa intelligenda sunt sane in exposicione huius modi quadruplici fratris Johannis Indaginis etc., C. 86; Ibidem de modo studendi. Item C. 41, D. 2, D. 17, E. 12[2] habentur regule sive maxime theologicales sive dignitates, O. 29, A. 39. — — — ‖ *f. 154R*. Exposicio officii defunctorum, C. 14, Indaginis, B. 32, C. 14, A. 48, C. 94. Exposicio cantiorum, que canuntur in matutinis in 3. nocturno, C. 14 Indaginis. |

Exposicio ympnorum et sequenciarum, C. 14 Indaginis, B. 32, A. 49, B. 34, E. 35[1]. Exposicio rarorum et difficilium vocabulorum biblie, B. 32, H. 123. Exposicio terminorum difficilium in prologis tocius biblie positorum, L. 62,

H. 123. Metra biblie, B. 30, B. 31, 32, B. 32. Margarita, C. 51, H. 38, G. 29. Concordancie biblie, B. 32, B. 53 incomplete, C. 31, minores B. 41, maiores B. 42. Concordancie evangelistarum, B. 38. Vocabula biblie, B. 33, H. 9, H. 123, B. 54, B. 7, C. 41. Flores concordanciarum biblie, B. 40, B. 15, B. 32. Exposicio sacre scripture, C. 54, C. 58, A. 39, E. 12^2, E. 35^{primo}. Compendium literalis sensus tocius biblie valde magistrale Petri Aureoli ordinis minorum, G. 27, et perpende ibi notata et videbis magnam utilitatem huius compendii. Noticia generalis biblie, H. 40. Ad idem summarius tocius theologie, C. 15, H. 74. Divisio biblie, E. 16, O. 100. ‖

f. 154 V. Secuntur annotaciones aliquorum auctorum et presertim katholicorum | et eciam philosophorum cum titulis quorundam librorum eorundem, qui communiter habentur | et haberi possunt aput nos, ut studiosus et religiosus amator cognicionis ipsius | summe veritatis, que Christus est, in qua cognicione constat vita eterna, utcumque aliquam ex his | saltem grossam et superficialem, et quanta ex libris, qui ad manum erant, colligi potuit ipsorum librorum | prefatorum auctorum, qui obtutu occurrerint, capiat noticiam et differenciam et sciat, cui | quemlibet asscribat, denique intelligat, quantam eciam eximii viri sancti et elevatissimi, | videlicet tam prophani philosophi et poete quam katholici et perfectissimi libris conquirendis et conscribendis | operam applicuerint. |

Circa annum ante nativitatem | Christi claruerunt: |

1074 David, vir in canticis eruditus, armoniam musicam non vulgari voluptate, sed fideli voluntate dilexit eaque | deo suo mistice rei magne figuracione servivit, diversorum enim sonorum racionabilis moderatusque concentus con- | cordi varietate conpactam bene ordinate civitatis Dei unitatem insinuat. |

1034 Salomon. |

1125 Homerus, propheta et poeta, in Grecia floruit (tempore Saul regis Israel, alii dicunt quod fuit tempore Achas). Hic duos libros edidit Hyliadem et Udisseam. De hoc vide | in speculo historiali libro 3. Ipse Homerus de captivitate Troye iuxta numerum literarum Grecarum 24 libros heroicis versibus edidit, quod opus | Hyliadem alias Elyadem vocavit. Alterum quoque iisdem versibus opus condidit ad eundem librum literarum, quod vocavit Udisseam, eo quod Ulixis | errorem describat. | De decem sibillis et carminibus earum vide in speculo historiali libro 3. prime partis. | De septem sapientibus Grecie vide in speculo historiali libro 3. prime partis.

516 Hesopus anno primo regni Ciri a Delphis interimitur. Extant fabule eius, quas Romulus quidam de Greco in Latinum transtulit | et ad filium suum Tiberinum direxit ita scribens: Hesopus, quidam homo Grecus et ingeniosus, famulos suos docet, quid ob- | servare debeant homines, et,

---

10 ff. *an den Rändern Auszüge über den Nutzen der Lektüre heidnischer Autoren.*
28 f. tempore — Achas *interlinear und marginal.*

ut vitam hominum ostendat et mores, inducit arbores et aves bestiasque loquentes. | Si legas, Tyberni fili mi, et pleno animo advertas, invenies apposita ioca, que tibi monstrant risum et acuant satis | ingenium contra calumpniatores, insidiatores, vane gloriosos, superbos, pusillanimes, pigros etc. De his | habentur flores in spec. hist. 4. libro prime partis. |

440 Pythagoras philosophus. De eius studiis, gestis et doctrinis aliquid habetur in 4. libro spec. hist. Ipse inter cetera dixit philosophiam | esse meditacionem mortis, cotidie de carcere corporis nitentem anime educere libertatem. Pitagoricorum disciplina est | tacere per quinquennium et postea eruditos loqui. Hic, ut dicit Boecius, musice artis inventor videtur fuisse apud Grecos per malleorum | feriencium inaequalia pondera et per cordarum inequalem extensionem et per calamorum inequalem longitudinem. |

440 Democritus philosophus et Heraclitus tenebrosus et Anaxagoras phisicus anno secundo Darii clari habentur. Hic Anaxago- | ras, ut dicit Augustinus, successorem habuit Archelaum, qui fuit magister Socratis. De his omnibus lacius vide in 4. | libro spec. hist. | 1. partis. |

440 Ypocras medicus et Empedocles et Zeno et Parmenydes philosophi et Euripides insignes habebantur anno | Artarxersis 35. De hoc vide in spec. hist. ubi supra. |

440 Socrates anno Artarxersis XI., Socrates plurimo sermone celebrabatur. Vide hic infra folio 156. | Socrates se nichil scire dixit, nisi hoc ipsum, quod nichil sciret. Hec Lactancius. ‖

390 Plato anno 4. Darii Nothi Plato nascitur, scil. anno ab ortu Socratis 43. *f. 155 R.* In spec. hist. lib. 4. prime partis. | Hic claruit Zenophon. Fuit consuetudo Platonis libros suos intitulare nomine magistrorum suorum vel eorum, qui magistros suos docuerant, | ut maiorem ex hoc auctoritatem acquirerent. Hinc sunt eius libri appellati Thymeus, Phedron, Gorgias, Pitagoras. | Augustinus in 2. libro de civitate Dei: | Nos Platonem, quia quibusdam inter semideos ponitur, nec cuiquam homini Christiano comparamus. |

390 Dyogenes anno Artarxersis 13. claruit et dicior et potencior fuit ipso Alexandro, eo quod, quidquid dare potuit, contempsit, quidquid | auferre vel inferre, non expavit. |

366 Aristoteles anno Artarxersis 33., ipse agens annum 18., Platonis auditor fuit. De quo Augustinus in lib. 8. de civitate Dei ait, quod | fuit vir excellentis ingenii eloquio quidem Platoni impar, sed multo facile superans sectam Paripatheticam condidit. | Scripsit de arte logica librum

---

6 ff. *am linken Rande:* Empedocles, Parmenides, Zeno *nachgetragen.* 13 ff. *am linken Rande:* Neemias Judeus 415 vir benignissimus et pincerna regis Persarum. 23 *oben:* Nota, quod de his, que hic narrantur, eciam in sequenti folio 156 repetuntur, quod contigit | ex eo, quod ex diversis exemplaribus, scil. ex spec. hist. et ex fasciculo temporum collecta fuerunt. 31 Alexandro] Alxon *Hs.* 33 ff. *rechts am Rande:* Nota, hec descriptio librorum dupliciter vel tripliciter hic notatur, videlicet in hoc folio et duobus sequentibus.

cathegoriarum, id est predicamentorum, et secundum quosdam librum 6 principiorum. | Libros peryarmenias duos. | Priorum analethicorum duos. | Posteriorum duos. | Topicorum octo. | Elencorum duos. | De artibus librum unum. Epistola eius ad Alexandrum, | H. 40. | Secretum secretorum alias | de regimine principum, | H. 40. | De longitudine et brevitate vite lib., | N. 5. | De sompno et vigilia, N. 5. | De morte et vita lib., | N. 5. | De iuventute et senectute lib., | N. 5. | De animalibus secundum quosdam, A. 17, questiones sunt circa lib. 19 | de animalibus. | De IIII elementis lib. 3, N. 5. | Extat eciam liber, qui Perspectiva Aristotelis dicitur. | Rhethorica eiusdem. | Epistola ad Alexandrum de dieta servanda, H. 40. | Ethicorum X, H. 41. Questiones Biridani Parisiensis, H. 42. | Albertus Magnus, H. 43. | Questiones ethicorum, H. 40, H. 41, | similiter ibidem yconomicorum. | Yconomicorum. | Politicorum 8. | De phisica id est naturali sciencia lib. 8, N. 5. | De philosophico auditu lib. 8. | De generacione et corrupcione lib. 2, H. 41, N. 5. | De anima lib. 3, H. 41, N. 5. | De sensu et sensato lib. 1, N. 5. | De memoria et reminiscencia lib. 1, N. 5. | De celo et mundo lib. 4, H. 41, N. 5. | De mole corporis lib. 1. | Metheororum lib. 4, N. 5. | Methaphisicorum lib. 12, sed plures inveniuntur, scil. 14, N. 5. | De compositis animalibus lib. 1. | De non generare lib. 1. | De motu cordis. | De lapidibus lib. 1. | De phisonomia, N. 5 | N. 9. | De fortuna 1, H. 38, N. 5. | De poetria 1, H. 40. | De aggregacione arcium 2. | De contencionibus rhetoricorum 1. | De persuasione 1. | De poeticis disciplinis 2. | De perspectiva 1. | De astronomia 1. | De exhortacionibus 1. | De concepcionibus lib. 2. | De salutacionibus lib. 4. | De divisionibus sophistis lib. 4. | De contrariis lib. 1. | De genere et specie lib. 1. | De argumentatoriis commentis lib. 3. | Proposiciones de virtute lib. 2. | De instanciis lib. 1. | De divisionibus lib. 2. | De topicis circa diffiniciones lib. 2. | De silogismis lib. 2. | De his que multipliciter dicuntur vel secundum | adiectionem lib. 1. | De principio lib. 1. | De interrogacione et responsione lib. 2. | De proposicionibus lib. 1. | De compendiis lib. 8. | De argumentacionibus lib. 2. | De disciplina 1. | De oracione 1. | De ydea 1. | De passione 1. | De arte introductoria ad divina 1. | De musica 1. | De tragediis 1. | De dydascalia 1. | De indivisibilibus athomis 7. | De mechanicis 1. | De negociacione artis practice 1. | De medicinalibus 2. | De dubiis commerciis 6. | Cetera vide in proximo folio sequenti.

365 Demostenes orator, Eschynes orator. De his vide in spec. hist. lib. 4. 1. partis. |

340 Apuleius. De hoc multa loquitur Augustinus in libro de civitate Dei. Cuius reperiuntur duo libri: unus de vita et moribus Platonis, id est

---

4 f. Secretum — principum H. 40 *und* 12 f. Questiones — yconomicorum *Marginalnachträge.*

de dogmate Platonis, cuius flores | habentur 4. lib. spec. hist.; alius intitulatur De deo Socratis, cuius excerpta habentur ibidem libro V. | Apuleius et Hermes, | discipuli Platonis, in templorum locis et posticibus versantes | nichil aliud quam de virtutibus | cogitabant, qui oculos | effodisse leguntur, ne per eorum | visum a contemplacione sapiencie | avocarentur. | Apuleius. Hugo Floriacensis in primo libro ecclesiastice historie sue dicit, quod Apuleius succesit Platoni. Hic Apuleius preter libros hic supra commemoratos scripsit eciam librum de mundo, qui dicitur | Cosmographia Apulei; item librum de magia, in quo defendit se contra suos accusatores, qui eum uti arte magica dicebant. De quo libro Augustinus facit mencionem de civitate Dei lib. | 8. cap. 19; item librum de asino aureo, qui et methamorphoseos dicitur, in quo narrat mirabiles transmutaciones factas arte magica et de se ipso, quomodo in asinum conversus erat, | de quo libro Augustinus facit mencionem lib. 18. cap. 18. Macrobius vero super sompnium Scipionis sentit, quod fuerunt ficta, unde loquens ibidem de fabulis dicit sic: Quibus Apuleium nonnunquam lusisse | miramur. | Plotinus Platonicus philosophus, cuius dicta de 4 virtutibus ibidem. |

340 Hermes qui et Termegistus (alibi Trismegistus) sive Mercurius scripsit librum de verbo perfecto; item librum ad Asclepium. | De his vide in spec. hist. ubi supra lib.V. |

Zenocrates, | gravissimus philosophorum | et castissimus. |

Theophrastus philosophus claruit tempore Allexandri Magni, discipulus Aristotelis. De dictis eius ubi supra. |

Catho stoicus philosophus floruit tempore Ptholomei, scriptum eius ubi supra, sed copiosissime exponuntur dicta eius H. 1. |

365 Cicero qui et Marcus Tulius vocatur. Scripsit | de officiis III lib. | De amicicia I lib. | De senectute I lib. | De oratore 3 lib. | De paradoxis I lib. | Philippicarum I lib. | Rethoricorum II lib. | Tusculanarum questionum V lib. | De legibus III lib. | Oracionum 12 lib. | Invectivarum 6 lib. | De fine boni et mali V lib., H. 137 habetur. | De natura deorum 3 lib. | De fato 1 lib. | De creacione mundi 2 lib. | Dyalogum ad Hortensium 1 lib. | De particione oracionis 1 lib. | De achademicis 1 lib. | De his omnibus pauca mo- | ralia ad edificacionem morum | exerpta habentur spec. hist. | lib. 7. | Aug.: Excellunt cunctos hi libros philosophorum | libri, quos feci ttres Tulius officiorum. | De re publica lib. 6. | De agricultura 1. | Topicorum 1. | De consiliis 2. | De rebus militaribus 1. | De synonymis 1, H. 47. | De gloria humana 1. | De consolacione. | De laude Cathonis. | De responsis auruspicum 1. De pronosticis 1. | Epistolas multas. ‖

2—5 Apuleius avocarentur *am rechten Rande.* 5—16 Apuleius. Hugo — miramur *am unteren Rande nachgetragen.* 21 *marginal.* 27 3 *verb. aus* 1. 31 2 *verb. aus* 1. 34—39 *nachgetragen.*

f. 155 V. — — Pompeius poeta nacione Bononiensis, scriptor Katilinarii. | Plautus poeta comicus, discipulus Tulii, vir eloquentissimus. | Possodonius Stoicus floruit ante Christum circa annum 65. | Ante Domini nativitatem circa annum 65. comburitur in Egipto libraria 400 milium librorum, unde patet, quanta fuit | antiquitus diligencia in libris colligendis. |

Ante Christum 65. Salustius (Crispus historicus). Contemporaneus fuit Ciceroni et fuerunt ad invicem inimici, unde scripserunt ad invicem invectivas epistolas. Scripsit | autem Salustius lib. 1 de bello Katilinano vel Katilinario; item alium scripsit de Jugurtino, in quo inter cetera dicit, quod b. Jeronimus allegat | in prologo: | nichil aliud faciendo nisi odium querere extreme demencie est; ibidem: concordia parve res crescunt, discordia maxime | dilabuntur; ibidem: Rome omnia venalia sunt; paucis carior est fides quam pecunia; omnes eadem cupere eademque odisse vera est amicicia | etc. multa pulcra. De quorum floribus habetur in spec. hist. lib. 7. prime partis. |

Ante Christum 50. Marcus Terencius Varro. Hic anno imperii Augusti 15, regni vero Herodis V. prope nonagenarius moritur. De hoc Augustinus in 7. lib. de civ. Dei. De hoc eciam Terencianus dicit: Vir doctissimus undecumque Varro tam multa scripsit quam vix tanta legere | potuisse credamus. Extant sentencie Varronis morales et notabiles, quarum flores habentur in spec. hist. lib. 7. prime partis. | Vir doctissimus acuti ingenii, | de quo Isidorus dicit, quod innumerabiles libros scripserit. Scripsit | autem libros antiquitatum 41, | quos in res humanas et divinas divisit. |

Virgilius. Hic floruit anno Augusti 15. (excellentissimus poetarum fuit ante Christum circa annum 65.) et circa floruit et moritur anno eiusdem Augusti 25. Hunc constat inter omnes optimum | fuisse poetarum. Quem Macrobius dicit nullius sentencie fuisse expertem. De dictis et scriptis eius habetur in spec. hist. lib. 7. prime partis cap. 62. | Et creditur tantum 3 libros edidisse, scil. Bucolica, Georgica et Eneys. | Hic Virgilius, ut ait Huwicio, | philosophia naturali eruditus eciam | nigromanticus fuit, et mira | quedam illa arte dicitur fecisse, | muscam eneam, que omnes muscas ab | urbe expellebat, macellum, in | quo nulla caro putresceret. |

Ante Christum anno 50. Oracius (Flaccus), poeta, anno imperii Augusti 35., regni vero Herodis 25. moritur. Hic inter satiricos et lyricos poetas Latinos | obtinere principatum dicitur et gravissimus poeta propter gravitatem sentenciarum a b. Jeronimo appellatur et scripsit libros sermonum et epistolarum, et carminum | odarum et poetriam. Quorum flores habentur in spec. hist. lib. 7. cap. 67. | Ovidius poeta floruit tempore mortis Augusti, qui multos libros scripsit. | De nuce lib. 4. Invectivarum lib. 1. Sine titulo

---

1—5 *in kleinerer Schrift am oberen Seitenrande, die oberste Zeile beim Beschneiden verstümmelt.* 21 ff. Vir — divisit *marginaler Nachtrag.* 24 f. excell. — annum *interlin. Nachtrag.* 29 Hic — 32 putresceret *marginaler Nachtrag.* 33 Flaccus *interlinear.*

libros 3. De arte amandi lib. 3. Methamorphosios lib. 15. De fastis lib. 6. | De tristibus lib. 5. De ponto lib. 1. De remedio amoris liber. | De his omnibus flores aliqui notantur in spec. hist. lib. 7. cap. 106. | Item scripsit librum de remediis. |

Valerius Maximus. Hic fuit eciam temporibus Augusti. (Hic Valerius famosus fuit circa primum annum dominice nativitatis.) Fecit librum in novem divisum de factis et dictis memorabilibus antiquorum maximeque virorum, qui | apud gentiles et Romanos et Grecos habebantur famosi et illustres. De cuius Valerii dictis et scriptis flores habentur ubi supra cap. 123. | Dissuasionem fecit in uno libro ad Ruffinum, ne duceret uxorem, incip. 'Loqui prohibeor'. |

Seneca claruit tempore Claudii et Neronis et tempore apostolorum Petri et Pauli. Scripsit librum metricum, qui dicitur Ludus Senece de morte Claudii. | Scripsit libros morales perutiles: | Ad Neronem de clemencia lib. 2. | Ad apostolum Paulum epistolas octo. | De IIII virtutibus lib. 1, H. 53. | De sentenciis diversorum oratorum lib. 1. | Epistolas ad Lucillum Balbum plurimas 80. | Ad Ebuchium liberalem de beneficiis lib. 3, H. 53 exerptum. | De remediis fortuitorum malorum. | De matura morte. | De constancia sapientis. | Traiedias X. | Contra supersticiones. | De causis naturalibus sive de questionibus | libros octo. | Libros declamacionum 5. | De artibus liberalibus. | De beata vita. | De matrimonio. | De terre motu. | De legalibus institutis, H. 53 exerptum. | De clemencia imperatoris, H. 53 exerptum. | Flores ex his habentur in spec. hist., ubi supra, scil. lib. IX. prime partis. | Seneca, Cordubensis philosophus, vir | doctissimus, secta Stoicus, discipulus | Lucani poete, fuit b. apostolo | Paulo adeo familiaris videns | in eo divinam scienciam, ut se ab eius | colloquio vix separare posset et, quoniam eum ore ad os alloqui non potuit, | frequentibus datis et acceptis epistolis | eius amicabili colloquio ac consilio | fruebatur. Tenacissime memorie erat | ita, ut duo milia nominum recitata, quo ordine erant dicta, reddebat recto ordine et eciam ab ultimo incipiens usque | ad primum recitabat. Hunc b. Jeronimus annumerat sanctorum decalogo, illis epistolis provocatus, que leguntur sibi | mutuo scripsisse b. Paulus et Seneca. |

Circa annum Domini 65. cla- | ruit Josephus. (Ipse est historiographorum nominatissimus, libri eius in multis | locis vicio scriptorum et lon- | gitudine temporis corrupti sunt.) | Jeronimus in libro de illustribus viris: Ipse Josephus, Mathei filius, ex Jherosolimis sacerdos a Vespasiano captus | cum Tito filio eius derelictus est. Hic Romam veniens 7 libros Judaice captivi-

---

3 f. Item — remediis *Nachtrag.* 5 f. Hic Valerius — nativitatis *marginaler Nachtrag.* 7 in novem div. *interlinearer Nachtrag.* 10 Dissuasionem etc. *Nachtrag.* 15 epistolas octo *nachgetragen.* 16, 17, 22, 23 *die Signatur* H. 53 *jeweils rot.* 17 80 *nachgetragen.* 18 malorum *nachgetragen.* 19 De const. sap. *nachgetragen.* 19 Contra superstic. *nachgetragen.* 24—33 *marginaler Nachtrag.* 34 ff. Ipse — sunt *Marginalnachtrag.*

tatis imperatoribus patri et filio obtulit. | Scripsit quoque alios XX antiquitatum libros ab exordio mundi usque ad Domicianum Cesarem. | Duos libros adversus Apionem, gramaticum Allexandrinum. | Contra Philonem librum continentem vituperacionem gentis Judaice. | Alius eius liber valde elegans extat, in quo martiria Machabeorum sunt digesta. | De his libris in speculo historiali congruis locis inserta sunt plura, presertim in XI. cap. 3 etc. |

Claruit post annum Domini 104 Plinius Secundus, orator et historicus insignis, cuius plurima ingenii extant opera. | Scripsit ad Vespasianum imperatorem de historia naturali mundi libros 37, de quo ingenti eius volumine habentur exerpta in spec. nat. suis locis congruis. | Eius epistole. quas scripsit ad diversos, circiter centum reperiuntur. Aliqui flores de his epistolis habentur in spec. hist. lib. XI. cap. 67. | De philosopho Secundo sic dicto ibidem et de eius curialibus et pulcherrimis responsis. |

184 Tertullianus Affer, Centurionis proconsulis filius, omnium ecclesiarum sermone celebrabatur anno Severi 18. Hec Eusebius in cronicis. | Scripsit apologeticum librum unum, de quo in spec. hist. plura locis congruis inseruntur. |

Origenes, qui et A⟨da⟩mancius, decimo anno Severi cum sex fratribus et matre vidua pauper relinquitur, adversum Christianos | persecucione magna commota annos natus circiter XVII. De hoc copiose habes in spec. hist. lib. 12. cap. 9. | Extant eius commentarii, quos in sacras scripturas diligentes et luculentos edidit: Triginta libros in partem quandam Isaie commentatur; | in Ezechielem XV libros; | quindecim in cantica canticorum. Metra super scripta Origenis super cantica canticorum, B. 27, circa epistolas canonicas. | Librum de martiribus scribit tanta discreta spiritus virtute, ut eius sentenciis tanquam validissimis nervis multos ad martirium stabiliret. |

Quinta edicio circa a. D. 224 reperta est in Jherico, cuius auctor ignoratur et ideo dicitur communiter Wlgata. ‖

f. 156$^{R\,u.\,V}$ folgt ein aus Gualtheri Burlaei Liber de vita et moribus philosophorum *gezogenes Schriftstellerverzeichnis von Thales — Priscianus ohne Angabe von Erfurter Signaturen.*

---

18 ff. *am linken Rande:* Leonides, pater Origenis, | circa annum Domini 194 | decollatur pro Christo et mar- | tir efficitur et Origenes | tunc 17 annorum se cum patre | martirio obtulit, sed pia | matris fraude impeditus | totum patrimonium perdit, | eo quod Christianus esset etc. Ipse | autem docendo scholares | grammaticam matrem et 7 fratres | secum de precio pascebat. | Iste Origenes circa a. D. 218 doctor egregius ac vite sanctitate incomparabilis clarissimus habetur in ecclesia Dei. De hoc pene semper extrema reperimus scripta: Quidam dicunt eum optimum, quidam pessimum fuisse. | Supra modum mirum est, quod viri gravissime auctoritatis ac sanctissime vite ita contradictorie de ipso scripserunt. Vide in historia ecclesiastica lib. 6. et alibi. Concordiam super hoc reperire non potui. | An autem sit salvatus an non Domino cognitum relinquamus etc. Grandis laborintus a diversis texitur de Sampsone, Salomone, Traiano et isto Origene, an videlicet salvati sint an non; que quia | sine periculo nesciuntur nec ecclesia certificata est de his, Domino totaliter committenda sunt etc. 23 f. Metra canonicas *Nachtrag.*

Tabula brevis scripta in hoc folio hic inserto collecta est ex Fa- *f. 157R*
sciculo temporum ad sciendum plane successiones et etates | sanctorum patrum et ceterorum et eciam philosophorum, quando claruerint et qui sibi coetanei extiterint, ubi et inveniuntur alique historie biblie, quando | inceperint; et in marginibus annotantur anni ante incarnacionem Domini, circa quos ipsi patres et ceteri floruerunt, quorum noticia ad sciendum scripturas | sacras utilis est. |

Anni ante |
incarnacionem Christi: |

Prima etas.	Secunda etas.	Tercia etas.
5199 Adam.	3557 Noe.	2015 Abraham, Loth.
5069 Seth.	2957 Sem, Cham, Japhet.	1691 Isaac.
4674 Enos.	2955 Arphaxat.	1856 Jacob.
4574 Chaynan.	2820 Sale.	1772 Judas et fratres eius.
4404 Malaleel.	2690 Heber.	1705 Phares.
4229 Jareth.	2556 Phaleg.	1600 Esrom.
4077 Enoch.	2426 Reu.	
3912 Mathusale.	2294 Saruch.	
3645 Lamech.	2164 Nachor.	
	2085 Thare.	

Athlas magnus astrologus, | qui et celum humeris portasse | dicitur propter periciam astrorum. 1705. |

Mercurius 1655 multarum | arcium peritus claruit, | quas hominibus tradens deus credebatur. |

1630 Exodi historia incipit. |

1600 Moyses, Aaron, Maria nascuntur. Moyses omnium prophetarum et historiographorum | excellentissimus. |

1600 Aaran. Amynadab 1551. Naason 1490. |

1555 Job, vir sanctus et iustus, nascitur secundum aliquos de linea Nachor, fratris Abraham. |

1550 Pharao, rex Egipti. Hercules 1511, nota tamen, quod secundum Augustinum plures | fuerint Hercules. |

1470 Deuteronomium scribitur. Balaam prophetat et occiditur. |

1474 Salmon, cuius uxor Raab.

1430 Boos, et aliqui ponunt plures Boos fuisse. |

1470 Josue historia incipit. Saturnus, pater Jovis 1424. |

1430 Judicum historia. |

1430 Sibilla { Samya Femonoe 1424, Erithrea in Babilone orta 1380, Delphica 1324, Frigia 1274. } De his vide in | speculo historiali lib. 3. | prime partis. |

157R

1374 Delbora prophetissa. |
1274 Anchises ex dea Venere generat Eneam. |
1174 Ruth historia. Jesse, qui et Isay, pater David 1124. |
1124 Samuel propheta. Historia primi libri regum 1130. |
1074 Quarta etas mundi. |
1074 David. Gad, | Asaph, | Nathan, filius fratris David et adoptivus Isay, | prophete tempore David. | Secundus liber regum. |
1034 Salomon. |
1034 Historia tercii libri regum. | Achyas Silonites, | Semeyas, Abdon | prophete 990.
974 Azarias propheta. Anani propheta. |
933 Helyas Thesbites, propheta magnus. Micheas propheta 900. |
908 Helyzeus. Jonas, filius Amathi 824. Ozee propheta 811. |
780 Isayas nobilis propheta. Micheas propheta 759. Naum eodem tempore. |
727 Ezechias rex sanctissimus de pessimo patre Achas. |
700 Thobie historia. |

698 Septem sapientes primi | Grecie: |
- Thales, tempore Manasse regis Jude. |
- Solon. |
- Chilon. |
- Peryander. |
- Cleobolus. |
- Byas. |
- Pythacus. |

Flores horum vide in spec. | hist. lib. 3. prime partis | et in vita philosophorum. |
641 Sophonias propheta. |
641 Olda prophetissa. |
641 Jeremias, 2. de maioribus. |
600 Daniel, Ananias etc.
600 Ezechiel, Mardocheus } ducuntur in Babilonem. |
Baruch prophetat 590. | Abacuck 590. | Sunt tamen opiniones de eius tempore. |
590 Transmigracio, incipit quinta etas mundi. |
540 Esdras, sacerdos de stirpe Aaron. |
565 Salathiel. Zorobabel 530. | Darius 530. | Cirus 518. |
530 Aggeus et Zacharias prophete. |
490 Judith historia. |
460 Anaxagoras, philosophus Asianus. | Pitagoras, primus philosophus 440, vide | in precedenti folio, | Democritus ibidem. | Nota, Democritus se ipsum excecavit et de divite pauperem fecit ob amorem sapiencie. |
440 Archelaus, discipulus Anaxagore et magister Socratis. | Heraclitus cerebrosus. Heschilus, tragediarum scriptor. Floridas sen- | tencias horum | vide spec. hist. |

441 Pyndarus poeta. Sophocles. Eurip⟨id⟩es, a cunctis cibis coctis | fertur abstinuisse. Herodotus, historiarum scriptor. Claruerunt tempore Xersis. | Socrates nascitur. |

440 Empedocles, philosophus, tempore Ciri Persarum secundum aliquos, secundum alios ut hic signatur. | Parmenides. Socrates hic claret per magnas prerogativas. Qui fuit | magister Platonis et primus ethice inventor, ultimas terre regiones perlustravit | amore sapiencie acquirende et, quia ad discendum semper se pauperem credidit, ad | docendum se fecit locupletissimum et, licet esset sapientissimus, tamen se nichil scire reputa- | bat; unde illud sepe dicebat, ut ait Jeronimus ad Paulinum 'Hoc unum scio, quod nescio'. | Ypocras medicus. Pitagoras. Zeno. Xenophon, discipulus Socratis. | Ipse edidit libros circiter 400 de universis naturis rerum, de | arte militari, de regimine equorum. Primus philosophorum historias scripsit. | Aristhenes philosophus, discipulus 3. Socratis, magister Dyogenis. Summum bonum | posuit esse virtutem. Arisippus philosophus, discipulus Socratis. | Ischynes, | discipulus Socratis. | Malachias propheta claret 440. Esdras, de quo et supra, vir | sanctus et doctissimus velut alter Moyses, hic claruit et venerabatur in | populo 430. Et similiter Neemias eodem tempore vir benignissimus ac devocione precipuus, pincerna regis Persarum, instauravit murum in Jherusalem. |

400 Epicurus vorax, Atheniensis, de quo dicit Jeronimus. Quamvis litteras non didicerat | et artem disputandi, teste Boecio, ignoravit, tamen multa egregia dicta | ab eo recipiuntur. De quibus vide in vita philosophorum. Carneydes philosophus.

400 Plato, philosophus divinus nominatissimus, quem b. Augustinus extollit quasi | ultra de divina scriptura aliquid senserit. Traxit originem | a Solone, qui fuit unus de 7 sapientissimis Grecie, discipulus Socratis, | tante fuit excellentis glorie, ut omnes obscuraret. Vide in sequenti folio. |

366 Aristoteles, philosophus eximius Grecie, Macedo patria, Platonis discipulus, | sed antea adheserat tribus annis Socrati. Quo mortuo adhesit | Platoni annis XX, et tantam adeptus est Platonis dilectionem et diligenciam circa | philosophie studium, quod Plato domum Aristotelis domum lectoris vocabat et sepe dicebat 'Eamus ad lectoris domum'. Vixit autem post mortem Platonis annis | 23, partim quidem docens Alexandrum Philippi, partim cum eo circuiens terram, partim | libros componens. De hoc vide infra in sequenti folio. Vixit autem annis 62 | in optimo mentis vigore persistens, et habuit duos discipulos excellenciores | Theofrastum et Menodemmum. Composuit libros multos, de quibus | vide in precedenti folio, et preter illos, que ibi signantur, scripsit: |

---

29 ff. *am Rande s. XV|XVI:* hoc totum | eciam habetur in precedenti folio. | 36 *am Rande:* Peripateticorum | sectam ipse Aristoteles, | omnium philosophorum subtilissimus, | constituit. |

De parabolis lib. 1. | De probleumatibus phisicis et medicinalibus lib. 1. | De iusticia 4 libros. | De iustificacionibus 1. | De bono 1. | De utili bono. | Item de bono III. | De amativis 1. | Posiciones amative 2. | De mortalibus 2. | De concupiscencia 1. | De civili conversacione. | De lege constitutiva 1. De obiurgacionibus dyonisiaticis 1. | Contra Zenocratem 1. | Contra Gorgyam 1. | Contra Thymeum 1. | Contra Zenonem 1. | De Olympiacis 1. | De elementis Apollinis 1. | De libero arbitrio 1. | De concupiscibili 1. | De dispensacione 1. | De passionibus ire 1. | De ebrietate 1. | De matrimonio 1. | De amicicia 1. | De ingenuitate 1. | De diviciis 1. | De primitiva philosophia 3. | De legibus 4. | De doctrina Pseusippi et Zenocratis 1. | Contra Achymoniam 1. | Contra Pictagoricos 1. | Contra Mellissum 1. | De Pictagoricis 1. | De Apolline 1. | De ceteris vide in folio precedenti. | De conversacione civili necessaria leges 160, que sunt dymocratice, | eligargice, aristocratice et tirannice. | De colonis ad Alexandrum. | De dieta servanda ad eundem octo libri. De re ad eundem lib. 1. | Item vadens Aristoteles cum Alexandro composuit historias 250 policiarum. | Scripsit epistolas ad Philippum, ad Alexandrum et ad multos alios et invenitur in | vita philosophorum, quod numerus librorum Aristoteles ascendit ad 300, alibi | tamen legitur, quod in universo composuit tractatus numero mille. |

365 Hester historia hic texitur secundum Latinos, vide tamen Liram, | hic et eciam super Danielem cap. IX. |

365 Demosthenes Athenis orator fuit. Lacedemones ipsi sunt | Spartani; hic expugnantur et in servitutem rediguntur, quorum improba domi- | nandi cupiditas infinita mala suscitavit, secundum Orosium. |

365 Zenocrates gravissimus philosophorum et castissimus. Quintus Curcius philosophus; | hic Quintus Curcius contra Alexandrum multis racionibus seriose disseruit eum increpando, vide in spec. hist. Si deus est, inquit, beneficia largire non au- | feras, si homo, id cogita semper aliis postpositis. |

365 Cobares philosophus ait: In suo quisque negocio ebetior est quam in alieno. |

300 Menander, comicus poeta, volunt tamen aliqui, quod claruit tempore Ptholomei | Filadelphi, scilicet 290, et non multum refert. Huius est illud dictum apostoli 'Corrumpunt bonos | mores colloquia mala', Cor. 15. Pseusippus philosophus. | Phylemon poeta in certaminibus comediarum sepe victor Menandri | fuit quam Menander peritior. |

330 Alexander Magnus, dictus est magnus propter mirabilem victoriam, quam | habuit fere de toto mundo quasi in brevi tempore, quod evidens fuit indi- | cium ire dei contra peccatores illius temporis. |

290 Ptolomeus Philadelphus, rex Egipti, devotus et unius dei cultor, | studiosissimus et librorum cupidus, Demetrium quendam bibliothece | sue

prefecit, cumque quesisset de numero librorum, XX milia adesse respondit, | sed paulo post tempore ad 50 milia posse pervenire putabat. |

290 70 interpretes legem transferunt de Hebreo in Grecam linguam, | cum grandi miraculo tot viri in 72 diebus totam | sacram scripturam interpretati sunt cum summa concordia spiritu sancto eis presidente. Vide Augustinum 18. de civitate Dei pulchre, sed b. Jeronimus non per omnia concordat, ut patet | in eius prologo super bibliam. |

265 Crates Thebanus magnum pondus auri proiecit in mare malens submer- | gere divicias quam ipse submergi ab eis. Crisippus philosophus; | hic dixit, quod stultus nulla re scit uti, et ergo ei nulla re opus est etc. |

265 Archesius philosophus. Herasistratus philosophus. ‖

160 Machabei septem fratres cum matre fidelissima martirizantur. | *f. 157v.*

150 Aristobolus Judeus, peripateticus philosophus, ad Philometorem explanacio- | num in Moysen scripsit commentarios. Alius fuit Aristobolus pontifex 90. |

140 Judas Machabeus. |

66 Jacob, pater Joseph naturalis, sed Hely pater eius legalis; hunc Matheus, | illum Lucas commemorat. |

65 Virgilius, poeta excellentissimus, de quo vide in sequenti folio. | Oracius Flaccus satiricus. | Possodonius stoicus. | Salustius Crispus historicus. Hecaton. |

50 Titus Livius historicus. Marcus Callidius orator. Dyoderus, | scriptor historie Grece. Ovidius Naso poeta, de quo post in sequenti folio. | Marcus Varo, de hoc ibidem.

60 Tulius, cognomento Marcus Cicero, Romanus nobilissimus, philosophus maximus | et studiosissimus vir valde, qui multa preclarissime scripsit, vide in folio supra. |

Scipio, consul Romanorum, dictus Affricanus, et ipse philosopus fuit. | Plautus, poeta comicus et discipulus Tullii.

Aristarcus gramaticus claruit tempore Machabeorum. |

Julius Celsus historiographus quinque libros scripsit de bello Cesaris. |

40 Octavianus quinque milia bella gessit et adolescens imperium | sumpsit et breviter totum mundum post multa bella | in unam tandem monarchiam redegit. Sub quo concinuit orbis terrarum | ac prompte obedivit, agente hoc divina providencia, ut Christi nativitatem | temporalis pax illustraret. Ipse est, qui describi fecit totum orbem, ut testatur | Luce 2. Cuius 52. anno natus est Christus Dominus Salvator, qui pacem eternam | suis largitur. |

20 Zacharias et Elyzabeth, ambo sancte vite, parentes Johannis Baptiste. |

20 Joachim et Anna, qui florem tocius mundi Mariam, scilicet omnium creaturarum | excellentissimam, que Deum genuit, meruerunt procreare. |

Terencius Publius, poeta Carthaginensis, Rome claruit tempore Octaviani |

Augusti. De quo vide infra in sequenti folio. Scripsit comediarum librum elegan- | tem, in quo mores multorum ad precavenda pericula annotavit. |

Varro Marcus claruit Rome tempore Octavi⟨ani⟩, vide de hoc in sequenti folio, ubi | habetur Marcus Terencius Varro. |

Valerius Maximus, vir magne fame, claruit tempore Octavi⟨ani⟩ circa | nativitatem Christi. De quo vide in folio sequenti.

Evangelica historia omnium scripturarum sanctissima | hic texitur. |

Joseph, Maria. |

Anno mundi | 5199, ipse est primus ante nativitatem Christi. Cum iam esset desponsata Maria Joseph, | missus est angelus Gabriel a patre luminum, deo tocius consolacionis, ad ipsam, ut ei annunciaret, quod venerit plenitudo temporis pro reconciliacione humani generis et quod per ipsam Dei filius | hunc mundum intrare vellet. |

Primus annus | post Christi | nativitatem | incipit. Christus Dominus ex Maria virgine nascitur anno mundi | 5199 completo et incipit Sexta etas mundi durans | usque ad finale iudicium, quod novit Deus solus, et dicit Augustinus, quod | hec etas dicitur senectus. Que sepe protenditur ultra omnes precedentes | etates, quia plerique hominum vivunt eciam usque ad centum viginti annos | et ultra, et notum est, quod sexagenarios senes vocamus. Unde fatuum est | determinare quotitatem eius. Plures enim acceptaverunt, qui omnes fue- | runt decepti. Probat hoc doctor sanctus. |

30 Johannes Baptista decollatur ab Herode. | Texitur igitur historia evangelica. | Mattheus scripsit in Judea Hebraice. | Marcus scripsit in Ytalia sermone Greco. | Lucas scripsit in Grecia sermone Greco. | Johannes scripsit in Asia sermone Greco.

34 Actus apostolorum hic texuntur. |

34 Phylo disertissimus, nacione Judeus, vide in folio sequenti. |

65 Josephus historiographorum nominatissimus, nacione Judeus, vide in folio sequenti. |

84 Dyonisius Ariopagita, episcopus Parisiensis, discipulus Pauli apostoli, | claret hiis temporibus. Ipse lumen orbis annorum 90 | martirio coronatur in Gallia. Qui super humanum modum scripsit: | Ecclesiasticam ierarchiam, D. 19, bis secundum duas translaciones. | Celestem ierarchiam, D. 19. | De divinis nominibus, D. 19. | De mistica theologia, D. 18, D. 19, bis. | Epistolas XI, D. 18, D. 19. | De simbolica theologia, D. 19, bis. | Translacio Verczellensis | habetur eciam hic D. 19. |

104 Ignacius, doctor gloriosus, discipulus Johannis, episcopus Anthiochene, coronatur martirio. | Epistole eius extant et b. virginis, cui scripsit et ipsa sibi. |

---

1 *nach* Augusti *gestrichen:* vir doctissimus acuti ingenii et in omni seculari doctrina eruditus.

110 Plynius Secundus orator, vide infra. |

150 Hermes doctor multa scripsit. |

160 Egisippus 5 libros fecit de historiis apostolorum et martirum. |

174 Theophilus, episcopus Antiochie. |

194 Leonides, pater Origenis, pro Christo decollatur, vide infra. |

224 Quinta edicio reperta est, cuius auctor ignoratur et ideo dicitur communiter wlgata. |

244 Affricanus Julius floruit in scripturis ecclesiasticis nominatissimus. |

244 Porphirius philosophus, vide infra. |

244 Ciprianus, doctor gloriosus, notabiliter scripsit, vide in sequenti folio. |

244 Quintilianus poeta scripsit libros de oratoria arte octo, item librum causarum. |

Ptolomeus, philosophus Phendensis, tempore Adriani imperatoris in geometria et astro- | logia claruit. Ipse plus addidit in astronomia quam esset id totum, quod ante se scriptum invenit. Hic non fuit unus de regibus Egipti, qui Ptolomei vocati sunt, sed alias sic dictus est.

218 Origenes, doctor egregius, vide infra proximo folio. |

260 Manicheorum heresis impiissima et grossissima exoritur, que ponit duo principia. |

274 Concilium Anthiochenum. |

134 Pompeyus ⟨T⟩rogus, nacione Hyspanus, historias tocius orbis a Nino | usque ad Octavianum deduxit. |

134 Galienus, medicus, Pergame oriundus, interpres Ypocratis, Rome claret | et Alexandrie, tempore Anthonii Pii imperatoris toto orbe celebris. | Scripsit libros plurimos: | De demonstracione lib. 1. | De elementis 1. | De complexionibus 1. | De inequali distemperancia. | De enoxia. | De redargucione simulancium egritudinem. | De calido et frigido. | De virtutibus naturalibus. | De compendiositate pulsuum. | De habitudine. | De meliori habitudine. | De optima habitudine. | Librum heresum, cui connectuntur libri | de constitucione librorum in medicina et | libri introductorii. | Librum commentatoriorum super librum suum de pulsibus. | De crisi. | De creticis diebus. | De interioribus. | De voce. | De egritudinibus mulierum. | De malo anhelitu. | De disma. | De simplicibus medicinis. | De utilitate pulsus. | De differenciis pulsuum. | De causis pulsuum. | De compendio pulsus. | De significacione per pulsum. | De iuvamento anhelitus. | De causis anhelitus. | De accidenti et morbis. | De corticis. | De differenciis febrium. | De typo. | De temporibus egritudinum. | De doloribus mulierum. | De achomonia. | De simplici medicina. | De perfectis medicinis. | De alimentis. | De vindemiis. | De proprietate. | De experimentis. | De ingenio sanitatis. |

---

10 Criprianus *Hs.* 10 f. *Vgl. S. 525 Z. 28 ff.*

De tegni. | De pulsibus et urinis ad Glaucionem qui dicitur Anthinogoga. | De virtutibus Francorum. | De dieta et cura. | De exercicio. | De regimine sanitatis. | De cura lapidis. | De cura icterice. | Librum de allu , cuius titulus est de ramo pomi | congelati. | De substancia virtutum. | De virtutibus non dispensantibus corpus nostrum. | Librum epistolarum ad Paternianum. | Passionarium. | Antidotarium. | Secretorum suorum lib. 1. | Therapeutice lib. 1. | Ytale lib. 1. | De humoribus. | De bonis et malis humoribus. | De febribus ad Glauconem et dicitur | Periferiseus. | De apostematibus. | De practicali. | De medicinali experiencia. |

Ecce quam curandum est de cura anime, cum hic vir ita exacte curavit pro cura corporis. |

Apolonius, philosophus stoicus, nacione Calcidonensis, Cesaris preceptor clarissimus, | claruit tempore Anthonini Pii imperatoris. |

⟨T⟩Rogus Pompeyus, historiographus, nacione Hispanus, claruit tempore | Anthonii Pii imperatoris. Ipse historias tocius orbis a tempore Assiriorum | usque ad monarchiam Cesaris Latino sermone composuit per libros XX. Quorum | epiconia id est breviaturas fecit Justinus, eius discipulus. |

Priscianus grammaticus claruit tempore Justiniani imperatoris. | Scripsit Juliano, consuli et patricio, | volumen maius de partibus oracionis, | volumen minus de constructione, | volumen minimum de accidentibus, | librum de naturalibus questionibus ad regem Persarum. ‖

f. 158R. 244 | Affricanus Julius circa a. D. 244 floruit, in scripturis ecclesiasticis nominatissimus. |

Porphirius philosophus, qui scripsit predicabilia, maximus hostis fidei stolide contra veritatem fidei latravit, cuius vesaniam sancti doctores compescuerunt, nec ultra | profecit neque intellexit, de quibus affirmavit. | Sunt et alia eius — scilicet Origenis, vide supra 156 — opuscula innumerabilia, que omnia enumerare huius compendii non est opus; super quo b. Jeronimus ad Pammachium: Origenes | mille et amplius tractatus, quos in ecclesia locutus est, edidit et innumerabiles preterea thomos et, cum in ceteris libris omnes vicerit, | in cantico canticorum ipse se vicit. Licet autem Origenes in multis erraverit, tamen quia multa et preclara scripta reliquit, quedam eorum ecclesia | recipit. Nam et papa Gelasius in decretis suis illa opuscula eius approbat, que Jeronimus non reprobat. Ex his alique, que reperiuntur apud | nos et ex quibus notabilia plurima in spec. hist. inserta sunt, sunt he: | Super genesim omelie 17. | Super numeros omelie 28. | Super exodum omelie 13. | Super Leviticum omelie 16. | Super Josue omelie 26. | Super Judicum omelie IX. | De Helchana tractatus unus. | Super principium Job libri 3. | Super psalmum 37. omelie II. | Super psalmum 38. omelie II. | Super principium canticorum libri 3. | Super

---

17 epiconia *für* epitoma. 27 ff. *Vgl. S. 524 Z. 18.*

idem principium omelie II. | Super Isayam prophetam omelie 9. | Super Jeremiam omelie 14. | Super Ezechielem omelie 14. | Super Matheum libri 26. | Super Lucam omelie 38. | Super principium Johannis tractatus unus. | Super epistolam ad Romanos libri X. | Scripsit postea libros peryarcon, in quibus maxime hereses eius inveniuntur. | Jeronimus ad Desiderium 'Origenes melior est in omnibus bonis, in malis fuit'. | Planctus Origenis. Hunc librum transtulisse scribitur. De hoc lege in spec. hist. lib. XII. cap. 13. | Liber eius pulcherrimus de singularitate clericorum, in quo et de cohabitacione mulierum vitanda scribit, vide ibidem in spec. pulcherrima.

244 Ciprianus martir, Carthaginensis episcopus, scripsit: | De XII abusionibus seculi lib. 1. | Ad Donatum de gracia Dei lib. 1. | De lapsis lib. 1. | De unitate ecclesie lib. 1. | De oracione dominica lib. 1. | De opere et elemosinis lib. 1. | De zelo et livore. | Ad Demetrianum lib. 1. | Ad Fortunatum lib. 1. | Ad Quirinum lib. 3. | De laude martirum lib. 1. | Ad Anthonianum lib. 1. | Ad Jubaianum lib. 1. | Ad Cecilium lib. 1. | De sacro calice ad Cornelium lib. 1. | De duobus montibus lib. 1. | Epistolas parvas ad diversos. | De omnibus prenotatis exerpta alique habentur in spec. hist. lib. 12. |

Manicheorum | heresis impiissima et grossis- | sima circa a. D. 269 | exoritur. Hec ponit duo prima principia, scilicet bonorum et malorum. |

Concilium Antio- | chenum circa a. D. 274.

Papias 284. |

Eusebius Cesariensis, | Palestinus | episcopus, in divinis studiosissimus | scripturis 314. | Scripsit librum, qui dicitur De evangelica | preparacione, sive Eusebius Pam- | phili, H. 77. |

Anthonius | circa a. D. 314, | abbas sanctissimus, clarissimus | universo orbi. |

Paffnucius, | discipulus s. Anthonii. |

Athanasius, | episcopus Alexandrinus, doctor | gloriosus, 324. |

Arrius circa | a. D. 329, hereticus | pessimus asserens trinitatem | personarum, sed unitatem | essencie negans; supra | modum ista heresis afflixit | ecclesiam Christi. |

Sinodus | Nicena prima | de quatuor, quorum auc- | toritas est sicut quatuor | evangeliorum; fuerunt in ea 318 episcopi viri | sanctissimi miraculis gloriosi, | qui Arrium ibidem presentem | condempnaverunt. |

Pachomius, | vir sanctissimus, pater innumerabilium | monachorum et monialium, | recepit regulam ab angelo, | claruit 344.

344 | Donatiste | heretici in Affrica oriuntur, | dicunt ecclesiam Christi tantum apud | se remansisse et rebaptizant. |

353 Eunomius hereticus dixit filium non natura, sed solum gracia similem patri. |

---

20 — S. 527 Z. 7 *am rechten Seitenrande.*

353 Macedonius hereticus negat spiritum sanctum equalem patri et filio, et fuit magna heresis. |

363 Serapion, pater X milium monachorum. |

363 Johannes, heremita sanctissimus, qui Theodosio triumphum predixit. |

363 Barlaam heremita. |

363 Damasus, papa et confessor gloriosus.

363 Didimus Allexandrinus — eciam habetur infra 161 — vixit anno 8. Valentiniani imperatoris et tempore b. Jeronimi. Qui post annum quintum nativitatis sue luminibus orbatus, | elementorum quoque literarum ignarus fuit et tamen multa de nostro dogmate per notarios commentatus est. De hoc habetur in spec. hist. lib. 15 cap. 55. Ipse plurima et nobilia conscripsit: | Commentarios in omnes psalmos. | Commentarios in evangelia Mathei et Johannis. | De dogmatibus contra Arrianos lib. II. | De spiritu sancto lib. I, quem b. Jeronimus transtulit, L. 23, C. 74. In Ysayam thomos 18. | In Osee ad b. Jeronimum lib. 3. | In Zachariam rogatu b. Jeronimi lib.V. | Commentarios in Job et multa alia. |

356 Basilius, Cesariensis episcopus. De hoc habetur in spec. hist. lib. 15. cap. 78. | Exameron eius lib. IX. | De institucione monachorum regula in uno libro. | Flores horum habentur in diversis locis ipsius spec. hist., sed de regula specialiter habetur 12. lib. cap. 81. | Rethorica magni Basilii, 1 tractatus, habetur H. 138. | Libellus eius ad iuvenes quantum proficiunt ex libris gentilium, O. 35[3]. |

353 Gregorius Nycenus — alias Emisenus, Nizenus, Mysenus — frater b. Basilii episcopi Cesariensis et ipse episcopus. | Liber eius est de ymagine, id est hominis condicione, quem edidit in supplementum exameron Basilii. | Flores huius libri habentur in spec hist. lib. 12. cap. 85. |

363 Effrem Syrus, pater filiorum heremi. De hoc dulcia legere poteris, quomodo s. Basilius et ipse sibi mutuo innotuerunt mira- | culose in 15. lib. spec. hist. cap. 86. | Multa Siro sermone composuit. Huius septem opuscula extant apud nos: | De penitencia. | De luctaminibus seculi. De compunctione cordis. | De beatitudine anime. | De resurreccione. | De die iudicii. | De his vide flores in spec. hist. lib. 15. |

Gregorius Nazanzenus — vir eloquentissimus, ut dicit Jeronimus —. Hic fuit preceptor b. Jeronimi, qui eius opuscula sic describit: | De morte fratris Cesarii. | Laudes Machabeorum. | Laudes Cipriani. | Laudes Athanasii. | Laudes Maximi philosophi. | Adversus Eunomium lib. 2. | De spiritu sancto lib. 4. | Contra Julianum imperatorem lib. 1. | Scripsit et apologeticum, cuius flores habentur | in 15. lib. spec. hist. cap. 90., sed

---

8 eciam — 161 *interlinear.* 9 tempore b. Jeronimi *interlinear.* 21 Rhetorica — 23 *nachgetragen.* 24 alias — Mysenus *am Rande nachgetragen.* 24 frater — episcopi *interlinear nachgetragen.* 34 vir — Jeronimus *am Rande nachgetragen.*

liber integer habetur G. 28. | De mundo corde, D. 17. | Sermones eius X, vide supra in registro G. 28. | Tractatus eius de se ipso de agro reverso, G. 28. |

369 Ambrosius Mediolanensis. | Exameron lib. 3, et sunt de 6 diebus, de quibus in principio genesis, et incipit 'Tantum opinionis', finis 'Secula seculorum', et habetur L. 56. | De officiis lib. 3, principium 'Non arrogans', finis 'plurimum instructionis conferat.' | De paradiso lib. 1, principium 'De paradiso adoriendus est sermo', finis 'que sunt spiritualia', et habetur L. 56. ‖ De excessu fratris lib. 1, principium 'Deduximus'. | De fide resurreccionis *f. 158v.* lib. 1, principium 'Superioris'. | De bono mortis lib. 1 'Qui de anima', L. 57. | De miseriis iniciandis lib. 1, principium 'De moralibus'. | De interpellacione Job lib. 1 'Multas perturbaciones'. | Item de interpellacione Job alius liber 'Superior nobis'. | De interpellacione David | lib. 1 'Multi quidem'. | Apologia David ad | Theodosium Augustum 'Decursa est'. | Alius liber de interpellacione | David 'Decursa est'. | De Gedeon lib. 1 | 'Jobeal cum sub arbore'. | Apologia de misterio | pasche, incipit 'Pasche misterium'. | De incarnacione Domini lib. 1 | 'Debitum fratres'. | De consolacione Valentiniani | lib. 1 'Etsi incrementum'. | De inita penitencia librum, incipit 'Penitencia'. | De fuga seculi lib. 1. | De trinitate ad Gracianum lib.V 'Regina austri'. De spiritu sancto lib. III. | De incarnacione verbi lib. 1. | De misteriis lib. 1 supra. | Tractatus, in quo invehitur | contra clericos de symonia, | H. 86. | De sacramentis lib. VI 'Que accepistis'. | De cura pastorali lib. 1 et dicitur De dignitate sacerdotali 'Si quis'. | De archa Noe lib. 1. | De eligendo pontifice ad Vercellenses lib. 1. | De sancto Abraham lib. II 'Abraham'. | De Isaac et anima lib. 1. | De bono mortis lib. 1, L. 57. | De Jacob et vita beata lib. II 'Necessarius ad disciplinam', L. 57. | De sancto Joseph lib. 1, L. 57. | De benedictionibus patriarcharum lib. 1. | De s. David apologia lib. 1. | De Helia et ieiunio lib. 1. | De s. Thobi lib. 1 'Lecto prohibito'. | De virginitate lib. IIII 'Si iuxta celestis sentenciam'. | De Naboth principe lib. I 'Naboth historia'. | Super XI. psalmo tractatus XI. | Super 'Beati immaculati' lib. 1, L. 57. | Super Lucam lib. X, L. 58. | Super 14 epistolas Pauli lib. 14. | De tradicione basilice tractatus II. | De obitu Theodosii tractatus 1. | De simbolo ad neophitos lib. I. | De viduis lib. 3 'Bene accidit, fratres'. | De interpellacionibus et infirmitate hominis lib. 4. | Epistole breves ad diversos 77. | Sermones declamatorii 75. | De predictis habentur aliqui flores in spec. hist. lib. 18. cap. 33. |

344 Hilarius, Pictaviensis episcopus, claruit circa annum 344 | vita, sanctitate et doctrina in Gallia et fuit ante b. Ambrosium, qui floruit anno 363. | De trinitate lib. duodecim, incip. 'Circumspicienti michi'. | De servo Dei alias De synodo, principium 'Constitutum'. | Tractatus tres ad Constan-

---

12 Item de interpellacione — 18 in crementum' *am äußeren Rande.*

tinum imperatorem, principium 'Tempus est loquendi'. | Exemplum blasphemii Auxencii, principium 'Beatissimis'. | Tractatus adversus Aretinum Avianum, Mediolanensem episcopum, principium 'Dilectissimis'. | Tractatus describens historiam mundi usque ad Christum. | Plura alia fecit. |

353 Johannes Crisostomus floruit circa annum Domini 353 ante b. Jeronimum, episcopus | Constantinopolitanus, vir magne strennuitatis et sanctitatis, multa scripsit melliflua, | contemporaneus cum Athanasio, Cirillo, Dyndimo et Damasceno. | Fecit duas partes super Matheum, scilicet commentarium, principium 'Oportuerat quidem'; | Alia pars dicitur Omeliarium alias De opere imperfecto, principium 'Liber generacionis', E. 9. | Super Johannem omelie 88, principium prologi 'Omnibus in Christo servus', principium libri 'Que agunt'. | Dyalogorum libri eius sex, et intitulatur De dignitate sacerdotali, principium 'Michi quidem', H. 76. | De eo quod nemo leditur nisi a se ipso fuerit Iesus, principium 'Scio', H. 5, H. 14, O. 51, H. 106. | De laudibus Pauli omelie sex, principium 'Nichil prorsus'. | Transtulit de Hebreo in Grecum testamentum 12 patriarcharum, H. 99. | Sermones 25 valde morales, H. 102. | Libri duo ad Demetrium de compunctione ibidem, H. 102. | Epistola eiusdem ad Theodorum, quem revocat ad monasterium, ibidem H. 102. | Vide de eo et scriptis eius in spec. hist. lib. 18. cap. 42. |

158v.

363 vel 474 Johannes Damascenus, doctor egregius, florens circa annum Domini 363, | secundum quosdam anno 474, | multa scripta reliquit: | Quatuor libri eius, principium 'Deum nemo vidit unquam', C. 90. | Descripcio b. Marie, A. 31. |

Cirillus, episcopus Jherusolimitanus. | Epistole ad Augustinum, H. 67. | Epistola de eximiis miraculis Jeronimi, H. 79. | Quadripertitum, B. 47, G. 20. |

Jeronimus, Eusebii filius, | de Dalmacia oriundus, | Rome puer baptizatus, | literis Grecis, Latinis et He- | braicis eruditus monachorum vitam et habitum diu tenuit, | semper virgo permansit et puritate mentis et abstinencia | corporis omnibus post futuris | eximia sanctitatis exempla reliquit. Sanctissime vivens, | semper hereticorum malleus ac tocius | Christiane veritatis solidissimum fundamentum, doctor principa- | lis. Eius magister fuit Donatus | grammaticus. Circa a. D. 363 cepit clarescere | et florere in ecclesia Dei, | annorum 39 existens Romane ecclesie | cardinalis presbiter ordinatus. | Eo tempore floruerunt Johannes | Crisostomus, Johannes Damascenus, Am- | brosius Mediolanensis episcopus, | Gregorius Nazanzenus, qui | b. Jeronimum plenissime in | sacris literis erudivit. |

363 Jeronimus solus ex antiquis doctoribus omnes 16 prophetas exposuit. | Scripsit eciam exposicionis fidei sue ad Damasum papam tractatum 1, inc. 'Credimus in Deum', L. 24. | De simbolo Niceno tractatum 1, inc.

---

27 — 38 *in kleinerer Schrift am Rande.*

'Credimus in verum Deum', L. 25, L. 18. | Ex regulis diffinicionum contra hereticos tractatum 1, L. 24. | Contra Jovinianum lib. II, inc. 'Pauci admodum', H. 76, L. 24, L. 18. | Contra Pelagianos lib. III, L. 18. | Contra Helvidyum hereticum de perpetua virginitate b. virginis lib. I, inc. 'Nuper rogatus', L. 24. | Contra Luciferianum lib. 1, L. 24, L. 18. | Contra Vigilancium lib. 1, L. 25. | Contra Origenem de resurreccione carnis, lib. 1. | Ad Avitum presbiterum de erroribus Origenis lib. 1, L. 25, L. 18. | Ad Pammach⟨i⟩um et Occeanum lib. 1, L. 24. | Contra Ruffinum lib. II, L. 25, L. 24, L. 18. | Apologeticum ad b. Augustinum lib. II, L. 24. | Exhortatorium ad Julianum lib. 1, L. 24. | De penitencia ad Rusticum lib. 1, L. 24. | De frugi et luxurioso ad papam Damasum lib. 1, L. 24. | Ad Occeanum de hoc, quod scriptum est 'unius uxoris virum' lib. 1, L. 24. | De XII questionibus ad Hebidiam lib. 1 vel sic De questionibus scripturarum ad Hebediam, inc. 'Quomodo perfectus quis esse possit', L. 25. | De XI questionibus synicon ad Algasiam lib. 1, L. 25. | De corruptione LXX in psalterio ad Sunniam et Vercellam lib. 1, L. 24. | De homine perfecto lib. 1, L. 19. | De historia Joachim et Anne lib. 1. | De 15 signis iudicii tractatum 1, A. 14, F. 88. | De illustribus viris lib. 1, L. 26, L. 19. | De distancia locorum lib. 1. | De calculo Seraphin et forpice in Isaia, inc. 'Septuaginta' etc., L. 24. | De cohabitacione cleri et mulierum, inc. 'Promiseram'. | Translacio psalterii de Hebraica veritate, C. 33. | Vita Jeronimi prolixe conscripta, L. 26. | Liber Victorini super apokalipsin, quem transtulit Jeronimus, L. 23. | Ad papam Pamachium et Marcellam lib. II, inc. 'Et vestris et multorum', L. 18. | Liber Didimi de spiritu sancto, quem Jeronimus transtulit, L. 23, C. 74, L. 19. | Vita Pauli monachi, primi heremite, L. 19. | Omelie Origenis 38, quas Jeronimus transtulit a Greco in Latinum. | De frugi et luxurioso filio, L. 18, L. 24. | De etate Mathusalam, Abraham, Melchisedech. | De tribus questionibus legis veteris. | Libri duo in cantica canticorum, L. 24, L. 18. | Vita captivi monachi Malchi, L. 19. | Vita Hilarionis heremite, L. 19. | Vitas patrum, H. 14. | Regula ad Eustochium, H. 12, L. 19. | De essencia divinitatis, id est liber exponens, quomodo vocabula | de deitate dicta accipiantur (id est de nominibus cor- | poralium, que Deo attri- | buuntur), habetur eciam hic supra | H. 68, H. 74, E. 8, O. 99. | Quinque questiones Damasi pape, ad quas respondit Jeronimus L. 24, L. 18. | Tractatus Jeronimi de canticis canticorum post Origenem translatus, | L. 24, et sunt duo libri, eciam habetur hic supra L. 18. || De interpretacionibus Hebraicorum *f. 159R.* nominum lib. I, inc. 'Nudius tercius'. | De optimo genere interpretandi ad Paumach⟨i⟩um lib. I, L. 24, L. 18, L. 23, C. 74. | De spiritu sancto Dydimi,

---

7 Avitum] Anicum *Hs.* 16 Vercellam *über durchgestrichenem* Freteiam. 23 Jamachiam *Hs.* 29 Libri duo *für durchgestrichenes* Omelie due. 33 id est — attribuuntur *marginaler Nachtrag.* 37 ff. *links am Rande Klammer und* Jeronimus.

quem in | Latinum transtulit, lib. I. | De studio scripturarum ad Paulinum lib. 1, L. 24. | De questionibus Hebraicis in genesim lib. I. | De tribus questionibus ad Damasum papam lib. I, L. 24. | De veste sacerdotali ad Fabiolam lib. I, L. 25. | De XLII mansionibus filiorum Israel lib. I, L. 25, L. 18. | De prodigo filio | ad Damasum papam, L. 18, L. 24. | De 7 gradibus ecclesie ad Damasum Narbonensis ecclesie lib. I, L. 24. | De questionibus Hebraicis libri regum lib. II. | De questionibus paralippomenon lib. II. | Breviarii super psalterium lib. I. | Commentariorum super ecclesiasten liber I. | Super Isayam lib. XVIII, L. 20. | Super Jeremiam lib. XX. | Super Ezechielem lib. 14, L. 21. Super Danielem lib. I, L. 23. |

Super Osee lib. 3. |
Super singulos libros ceterorum minorum prophetarum lib. I, L. 22. |
Super Amos lib. 3. |
Super Abdiam lib. 2. |
Super Abacuck lib. 2. |
Super Micheam lib. 2. |
Super Zachariam lib. 3. | } L. 22.

Super Matheum lib. 4. | Super Marcum lib. I, L. 23. | Super Lucam omelie 39. | Super epistolam ad Ephesios lib. 3. | Super epistolam ad Galathas lib. 3. | De Osanna lib. I, inc. 'Multi sunt'. | Super apokalipsin exposicio Victo- | rini, quam Jeronimus transtulit aliquid | addendo, L. 23. | Disputacio de anima sub specie dyalogi Jeronimi et Augustini, L. 24. | De tribus naturis anime, inc. 'Anima in se tres habet naturas'. | Super epistolam ad Thimotheum lib. I. | Super epistolam ad Titum lib. I. | Super epistolam ad Phylomonem lib. I, | L. 24, L. 19. | De vita clericorum ad Nepocianum lib. I. | Epythafium Nepociani ad Heliodorum | episcopum lib. I, L. 25. | De institucione clerici vel monachi ad Pauli- | num lib. I, L. 24, L. 19. | De vita monachi ad Rusticum lib. I, L. 24. | De vita clerici ad Occeanum, L. 24, L. 19. | De virginitate servanda ad Eustochium lib. I, L. 25, L. 18, | L. 19. | Ad Demetriadem virginem lib. I, L. 25, L. 19. | De Alecha de institucione Paule, filie sue, lib. I, L. 25. | Ad matrem et filiam in Gallia commorantes lib. I, L. 25, L. 19. | Obiurgaciones Susanne virginis consecrate de lapsu suo lib. I, L. 25. | Ad Sabianum dyaconum lapsum lib. I, L. 25. | Ad Geruchiam de monogamia lib. I, L. 25, L. 19. | Ad Furiam de viduidate servanda lib. I, L. 25, L. 19. | Ad Salvinam de morte Nebridici lib. I, L. 25. | Ad Paulam consolatorium super dormicione Bresille lib. I, L. 25. | Ad Pammachium de dormicione Pauline lib. I, L. 25, L. 19. | Ad Occeanum de morte Fabiole, L. 25. | Epythafium s. Paule lib. I, L. 25, L. 19. | Ad Tirasium consolatorium super dormicione filie

---

s. 530 Z. 39 — 531 Z. 1 L. 18 — lib. I *rechts nachgetragen.* 4 f. De prodigo — 24 *rechts nachgetragen.* 6 Narbonensis ecclesie *über gestrichenem* papam. 22 Disputacio — L. 24 *zwischen den beiden Spalten nachgetragen.*

sue lib. I, L. 25, L. 19. | Ad Minervium et Alexandrum de resurreccione carnis lib. I, L. 24, L. 18. | Apologeticum ad Panmachium lib. I, L. 25. | Ad Elyodorum monachum de contemptu seculi lib. I, L. 24, L. 19. | Ad Thesiphontem lib. I, L. 25. | Ad Dominionem lib. I, L. 25. | De tribus virtutibus tractatus, L. 25, L. 19. | De morte Ozie et Seraphyn ad Damasum papam et calculo lib. I, L. 24. | Exposicio psalmi 44. ad Ciprianum, L. 24. | Ad Principiam virginem de morte Marcelle, L. 25. | Sermo de assumpcione Marie, L. 25. | Epistole diverse breves ad diversos 70. | Sermones decem. | f.1

De omnibus hic notatis scriptis b. Jeronimi pauca exerpta | in suis capitulis que ad edificacionem morum vel fidei pertinent | et sunt dicta egregia, habentur in spec. hist. lib. | septimo decimo cap. XX et sequentibus multis quasi ad finem eius- | dem XVII. libri per XVI folia magna et sunt dulces flores extracti de libris beatissimi Jeronimi liber qui dicitur Deiformis. |

Tituli scriptorum Jeronimi. | Jeronimus ad quendam amicum de fide *f. 159*R.* tractans et de | credendis et de conversacione et vita Christianorum, L. 18. | Ad Pammachium de creacione anime et resurreccione car- | nis contra Johannem, episcopum Jherusolimitanum, et Ruffinum, de- | fensorem Origenis, L. 18. | Jeronimus Theophilo episcopo de severitate in hereticos exercenda, L. 18. | Quanto studio sit hostibus ecclesie resistendum, L. 18. | Epistole, que concernunt Origenem et Rufinum defenso- | rem eius, et multa ibi scribuntur pro et contra Origenem | per diversos autores. Ibidem duo libri invectivi | adversus Jeronimum et in hunc modum ibi ponuntur, L. 18. | Jeronimus ad Tranquillinum quomodo Origenem legere debeat, L. 18. | Epistole multe confutatorie plurimorum hereticorum et detractorum beatissimi Jeronimi, L. 18. | Epistole Augustiniane facte ad Jeronimum et respon- | sive ipsius Jeronimi, L. 18. | De origine anime Augustinus Jeronimo et Optato episcopo, L. 18. | Epistole ad vitam emendaciorem introductorie | Paulino presbitero de omnibus divine historie libris et | conversionem non esse procrastinandam, L. 19. | Ad Rusticum adolescentem ad monachatum exhortans, | L. 19. | De contemptu seculi ad Heliodorum, L. 19. | De viris illustribus, L. 19 eciam supra. | De oneribus mundi relinquendis Exuperancio, | L. 19. | Ad Lucinum Beticum, ne | post tergum respiciat, et de sabbato et ieiunio, L. 19. | Evagrio presbitero de quodam lapsu a nemine con- | solato, L. 19. | Ad quendam militem seculi, ut Deo militet, L. 19. | Epistole satisfactive questionibus diversorum, L. 19: | De triplici translacione psalterii et expo- | sicione psalterii. | De Melchisedech, | transfert sentenciam Origenis de Melchi- | sedech. | Quomodo Salomon et Achas | XI annorum filios procreaverint. | Dardano de terra promissionis. | Ad eundem de instrumentis musicis Hebreorum. | Epistole exhortatorie ad sustinenciam tribulacionum et incomodorum corporalium, L. 19: | Consolatoria epistola de morte filie cuiusdam. | Consolatoria de morte duarum filiarum et coniugis. | Consolatoria de cecitate, que

cuidam accidit. | Item alia de eodem, ibidem. | Ad quendam egrotum ne contristari debeat | de perpessione tribulacionum. | Epistole conciliatorie et renovatorie ami- | ciarum, L. 19: | De ortu amiciciarum, bis. | De utilitate scribendi epistolas. | Commendacio senii. | Ut quis parem non spernat. | Anachoritis scribit, ut sui meminerint. | De 12 scriptoribus ecclesiasticis. | De commentariis suis in Matheum. | De dileccione mutua et de orando pro invicem. ||

*f. 159*V.* Epistole doctrinales de diversis materiis, L. 19: | De sciencia legis divine, de obediencia, de non | iurando, de non vindicando. | Ignorancia legis divine non excusat et que faciant | verum Christianum. | De relictis coram iudice non petendis. | De observancia et utilitate vigiliarum. | De parentibus honorandis. | De homine perfecto sacre sentencie Theodori. | De superbia carnis. | Ad penitentem quendam et in seculo conversantem. | De X temptacionibus populi Israel. | Sermones, qui in quibus exemplaribus

*59*R.* Jeronimo ascribuntur, L. 19: | In nativitate Domini, In epiphania, In quadragesima. | De esu agni paschalis. De psalmo 'Sicud cervus'. | De die resurrectionis. De psalmo 117. | Epistole pro devoto femineo sexu, L. 19: | Epitaphium de assumpcione beatissime virginis. | De vita Paule. | Regula s. Jeronimi ad Eustochium, H. 12. | Epistola ad Marcellam exhortatoria ad toleran- | ciam adversorum. | De secedendo ab urbe ad Marcellam. | Ad eandem de quinque questionibus. | De X nominibus, quibus appellatur Deus apud Hebreos. | De muneribus, bis vel ter ibidem. | Ad Marcellam multe epistole. | Ad eandem, quomodo deceat virginem conversari. | De excellencia virginitatis ad filiam Mauricii. | De vera circumcisione. | Qualiter in matrimonio sit vivendum. | De fictis amiciciis ad Asellam. | Peccatores non esse despiciendos a sanctis. | Consolatoria epistola ad virginem missam in exilium. | Correctoria ad Susannam lapsam. | Epistola Eusebii filii Jeronimi ad Damasum, Portuensem | episcopum, de felici transitu Jeronimi. | Augustini ad Cirillum, Jherosolimitanum episcopum, de | magnificencia b. Jeronimi sibi ostensa. | Epistola Cirilli eiusdem ad b. Augustinum de miraculis | gloriosi Jeronimi post mortem ipsius patratis. |

f. 159R. Plures tituli epistolarum et librorum habentur | circa prima folia epistolariorum Jeronimi, | qui hic omissi sunt propter brevitatem, sed | prenotati sunt in generali hic, qui magis | congruunt ad mores et doctrinas et | ut, ubi queruntur, cicius inveniatur.

363 Uswardus, magnus doctor et antiquus, | tempore b. Jeronimi scripsit | itinerarium Clementis. | Canones apostolorum. | Martirilogium. |

363 Eusebius, discipulus Jeronimi. | Epistole eius de morte Jeronimi, H. 79.

363 Ruffinus, ut apparet ex cronicis, circa a. D. 363 | floruit contemporaneus Jeronimi et Augustini. De ⟨quo⟩ | Gennadius, temporum con-

scriptor, ait: 'Ruffinus, presbiter Aquileiensis ecclesie, non | minima pars ecclesie doctorum fuit et in transferendo de Greco in Latinum elegans ingenium habuit. Denique maximam partem Grecarum bibliothecarum Latinis exhibuit, scilicet Basilii, Cesariensis episcopi, Gregorii Nazanzeni, Clementis Romani | recognicionum libros. | Eusebii Cesariensis ecclesiasticam historiam, cui et duos libros adiecit. | Evagrii sentencias. | Phamphili martiris sentencias contra mathematicos. | Origenis autem opuscula non omnia. | Simbolum ita disseruit, ut in eius comparacione ceteri nec exposuisse credantur. | Benedictiones Jacob super patriarchas. | Epistolas multas ad Dei timorem exhortatorias. | Obtrectatori opusculorum suorum duobus voluminibus respondit, L. 25. | Explanaciones scripsit super prophetas, scilicet Osee, Johel et Amos. | Appologia Ruffini, quam pro defensione fidei sue misit ad Damasum papam, L. 25. | Periarchon Origenis a Ruffino translatus, L. 18. |

384 Augustinus ex provincia Affricana civitate Car- | thaginensi de numero curialium hones- | tissimis parentibus oriundus in scolam missus ad plenum est eruditus. | Grecas litteras, quibus docebatur, oderat, Latinas satis diligebat. Erat | rethor maximus et in omni phylosophia ac poetria incomparabilis, insuper omne scibile, | quod unquam phylosophi reperire potuerunt, in iuventute sine magna difficultate adeptus | est. Et floruit circa a. D. 384, in quo ipse ad Mediolanum mittitur, | ubi statim ab Ambrosio convertitur et in Christi nomine postposita Manicheorum | heresi, cui in parte inheserat, baptizatur. Hic crevit in doctorem ecclesie | precipuum et hereticorum malleum valentissimum. Non longe in episcopum Yponen- | sem sublimatus totam ecclesiam suarum fonte doctrinarum per annos 53 abundantissime irrigavit. Ipse enim scripsit, quanta nec inveniri possunt. Quis | ergo glorietur omnia se illius habere aut quis tanto studio legat, quanto ille scripsit? |

Ipse beatissimus Augustinus scripsit ante conversionem suam De pulcro et apto lib. 3, | post conversionem vero suam adhuc cathecuminus libros soliloquiorum duos, L. 38, quos non complevit, principium 'Volventi michi', complevit postea scribendo De immortalitate anime, L. 38. | Item scripsit De civitate Dei XXII libros, princ. 'Gloriosam civitatem', habentur L. 28. | De

---

15 ff. *Am Rande:* Vincencius in 19. lib. | cap. 13: Huius Au- | gustini librorum, tractatuum et epistolarum | numerus ad mille tricentos extenditur | multis numero non | comprehensis. Scripsit enim, quanta nec | inveniri possunt. | *Am unteren Rande:* Jeronimus: Augustinus episcopus volans per moncium cacumina quasi aquila et ea, que in moncium radi- | cibus fuit, non considerans multa celorum spacia terrarumque situs et aquarum circulum claro | sermone pronunciat. | Hic Augustinus, ut in gestis eius legitur, Lumen prefulgidum, propugnaculum veritatis et fidei tutamentum omnes | ecclesie doctores tam magisterio quam sciencia vicit, incomparabiliter florens tam exemplis virtutum quam afflu- | encia doctrinarum. Etenim tanta scripsit, ut non solum ab aliquo toto vite sue tempore scribi, sed nec | quidem possit lectione percurri, ut merito ei illud dictum conveniat: Mentitur qui te totum legisse fatetur. | 23 Monicheorum *Hs.*

trinitate scripti sunt ab eo libri 15, princ. 'Lecturus hec', finis 'deprecacione | concludam'. Hos libros scripsit iam senex, quos iuvenis incepit, in quibus, ut scriptura ait, introductus | in cubiculum regis | et decoratus veste multipharia Dei sapiencia, | exhibuit ecclesiam non | habentem maculam aut | rugam aut aliud huiusmodi, | habentur L. 27. | Super genesim ad litteram lib. 12, princ. 'Omnis divina scriptura', L. 50. | Super genesim contra Manicheos lib. II, princ. 'Primum ergo literarum', finis 'que mihi videbantur'. | De confessionibus lib. 12, princ. 'Magnus ex eo dominus', H. 39; | exerpta, H. 26. | De libero arbitrio lib. 3, princ. 'Dicit mihi queso', finis 'quiescere aliquando compellit'. | De gracia et libero arbitrio, princ. 'Propter eos, qui hominis', finis 'cum patre et filio' etc., L. 51. | De natura et gratia lib. 1, princ. 'Librum quem misisti', finis 'bonitas in secula seculorum, amen'. | Item super genesim ad literam liber unus imperfectus, princ. 'De obscuris naturalium rerum'. | De predestinacione divina lib. I, princ. 'Dum sacrorum voluminibus', finis 'in una contumacia' etc., L. 51. | De questionibus Orosii lib. I, princ. 'Licet multi', finis 'qui preest' etc., L. 41. | De natura boni lib. I, princ. 'Summum bonum', finis 'vita eterna ipsa'. | De mirabilibus sacre scripture lib. 3, princ. 'Cum oportet', finis 'ceteri exemplo'. | Item de predestinacione et perseverancia sanctorum lib. II, princ. 'Dixisse quidem', finis 'dignantur nosse', L. 51. |

Item de trinitate tractatus quidam, princ. 'Katholice fidei', finis 'nisi credideritis' etc. | De unico baptismo lib. I, princ. 'Condere diversa', finis 'quasi', L. 50. | De baptismo contra Donatistas lib. I, princ. 'in eis libris', finis 'edificet' etc. | De baptismo parvulorum lib. 3, princ. 'quamvis in mediis', finis 'tandem alii functus'. | Contra partem Donati lib. 2, princ. 'Quoniam Donatiste nobis'. | Ammonitio Donatistarum de Maxiministis, princ. 'Questionem calumpniis'. | De Maxiministis contra Donatistas lib. I, princ. 'Iam diximus'. | Breviloquus cum Donatistis lib. 3, princ. 'Cum katholici episcopi'. | Post collacionem contra Donatistas lib. I, princ. 'Silvanus'. | Ad Emericum, episcopum Donatistarum, princ. 'Si vel nunc frater Emerice'. | Probacionum et testimoniorum contra Donatistas lib. I, princ. 'Probaciones rerum necessariarum'. | Gesta cum Emerico Donatista lib. I, princ. 'Gloriosissimo Honorio'. | De gestis liber unus, princ. 'Postquam in manus vestras'. | Contra Gaudencium episcopum lib. II, princ. 'Gaudencius Donatistarum'. | De correctione et moribus Donatistarum, princ. 'Dulcissimo fratri'. | De correctione eorum ad Bonifacium lib. 4,
f. 159V. princ. 'Laudo et gratu-', finis 'salvandos' etc. || Contra epistolam Donati heretici lib. I, princ. 'Abs te ipso presente'. | Contra epistolam Parmeniani lib. 3, princ. 'Multi quidem contra Donatistas' C. 94. | Ad Crisconium gramaticum Donati lib. 4, princ. 'Quando ad te, Crisconi'. | Psalmus contra partem Donati, lib. I, princ. 'Omnes qui gaudetis de pace'. | De

39 Ad *über durchgestrichenem* Contra.

cathecismo lib. I, princ. 'Quoniam in proximo', finis 'oracionibus parciari'. | Contra quinque hereses lib. I, princ. 'Debitor sum', finis 'qui credentes in se'. | De cathezisandis rudibus lib. I, princ. 'Petisti a me', finis 'plusquam' etc. | De heresibus lib. I, princ. 'Quod petis sepissime', finis 'oracionibus adiunctis'. | Contra Hilarium lib. I, princ. 'Qui dicunt mencionem'. | Contra quod attulit Centaurus a Donatistis, princ. 'Dicis eo quod scriptum est'. | Contra Felicianum Arrianum lib. I, princ. 'Extorsisti michi', finis 'tribuere mercedem'. | Contra sermonem Arrianorum lib. I, princ. 'Eorum precedenti dampnacione', finis 'conclusimus'. | Contra Manicheos de genesi, patet supra. | Commentarium Augustini, | sub qua cautela | Manichei recipi | debent, lib. I, princ. | 'Cum Manichei'. | Acta contra Fortunatum Manicheum lib. I, princ. 'Ego iam errorem.' | Contra Felicem Manicheum lib. II, princ. 'Honoris'. | Contra Secundum Manicheum lib. III, princ. 'Benivolencie in me'. | Contra Priscilianistas ad Orsynum presbiterum lib. I, princ. 'Responderi tibi querenti'. | Contra epistolam funda⟨men⟩ti lib. I, princ. 'Unum Deum omnipotentem', finis 'Deo permittente'. | Contra Adamantium, Mamethi discipulum, lib. I, princ. 'Eodem tempore', finis 'ab errore' etc. | Contra Faustum lib. 23, princ. 'Faustus quidem', finis 'katholici esse' etc. | Contra Maximum hereticum lib. 2, princ. 'Disputacionem maximam', finis 'fraternitate gaudemus'. | Alius liber contra eundem, princ. 'Cum Augustinus', finis 'ero culpabilis'. | Contra literas Petriliani lib. 3, princ. 'Nosti nos sepe doluisse'. | Contra adversarium legis et prophetarum lib. 2, princ. 'Quem misisti, fratres'. | Contra epistolas duas Pelagianorum lib. 4, princ. 'Noveram quidem te fama'. | Contra Julianum lib. 6 alias 3, princ. 'Contumelias tuas', finis 'tenere quem vinceris'. | Super Johannem omelie 122, princ. 'Intuens', finis 'meum terminare', L. 29. | De sermone Domini in monte lib. 2, princ. 'Sermonem quem locutus est Dominus', finis 'faciam quod hortaris'. | De consensu alias de concordia evangelistarum lib. 4, princ. 'Inter omnes divinas', L. 37. | Super epistolam Johannis omelie sive sermones X de caritate, princ. 'Meminit caritas vestra', finis 'Tu | Christo predicanti', L. 38. | De verbis apostoli L. 35, L. 36. | Ad | Romanos sermones sex, | Corinthios sermones 2, | Gallatas sermones 6, | Ephesios sermones 2, | Philippenses sermones 3, | Thessalonicos sermones 3, | Thimotheum sermonem 1. | Hec habentur L. 35. | Item L. 36, sed videtur excerptum tantum. | Exposicio super epistolam ad Romanos, princ. 'Sensus hi sunt', fin. 'est ventus eorum'. | Exposicio in epistolam ad Gallatas, princ. 'Causam propter quam', fin. 'cum spiritu sancto'. | Expositio super psalterio prolixa in modo sermonum, L. 31. | Exposicio super proverbiis de muliere forti, princ. 'Prestabit nobis', fin. 'in domo tua'. | Omelie 17 super apokalipsi Johannis, H. 45. | De verbis Domini in evangelio secundum Matheum ser-

10 Commentarium — 11 'Manichei' *am Rande nachgetragen.*

mones 33, | Marcum sermo unus, | Lucam sermones 13, | Johannem sermones 23, | L. 35. | De sermone Domini in monte lib. 2, princ. 'Sermonem quem locutus est', supra habetur. | Expositio Jacobi ad XII tribus lib. 1, princ. 'Duodecim tribus que sunt in dispersione'. |

De doctrina Christiana lib. 4, princ. 'Due sunt res', fin. 'adiuvante', L. 41. | De vita sanctimo- | nialium, L. 42. | Eciam habetur hic infra | sequenti folio. | De ecclesiasticis dogmatibus lib. I, princ. 'Credimus unum', fin. 'similitudinem' etc., L. 40. | De disciplina Christiana lib. I, princ. 'Locutus est ad nos', fin. 'conversi'. | De vita Christiana lib. I, princ. 'Ut ego peccator', fin. 'absentes conferamus', L. 76, L. 40. | De vita beata lib. I, princ. 'Si philosophie posicio', fin. 'facto disputacionis fine'. | De agone Christiano lib. I, princ. 'Corona victorie', fin. 'mereamur', L. 40. | De moribus ecclesie et Manicheorum lib. 2, princ. 'In aliis libris', fin. 'non velitis'. | De vera religione lib. I, princ. 'Cum omnis', fin. 'ex quo omnia' etc. | De fide rerum invisibilium lib. I, princ. 'Sunt quidam', fin. 'cum apparuit'. | De fide et operibus lib. I, princ. 'Quibusdam videtur', fin. 'facilime reddar'. | De utilitate credendi, princ. 'Si mihi honor'. | De fide Christiana, C. 1, C. 2. | De vita christiana, L. 76, L. 40, eciam hic supra. | Exposicio simboli contra Judeos et paganos lib. I, princ. 'Inter pressuras'. | De fide ad Petrum, princ. 'Epistolam, fili Petre', fin. 'revelavit illi | deus', C. 1, C. 2, C. 51, E. 15, E. 35, L. 51, L. 55, | L. 41. | Alii volunt, quod sit Fulgen- | cii episcopi, L. 55, L. 41. | De fide et simbolo lib. I, princ. 'Quoniam scriptum est'. | De immortalitate anime lib. I, princ. 'Si alicubi', fin. | 'de quo dictum est'. | De natura et origine anime ad Vincencium lib. 4, princ. 'Quid | mihi ad te', fin. 'remetis' etc. | Optato episcopo | de origine | anime, L. 42, | L. 18, L. 127. | De duabus animabus lib. I, princ. 'Opitulante Dei misericordia', fin. 'parci | sibi postulat' etc. | De quantitate anime lib. I, princ. 'Quoniam video te abundare', fin. | 'oportuniorem observabo'. | Item de natura et origine anime ad Renatum lib. I, princ. 'Sincerita- | tem tuam', fin. 'quid disputare' etc. | Item de eadem re ad Prisorium lib. I, princ. 'dulcissimo fratri', | fin. 'epistola ista' etc. | Item de origine anime ad Jeronimum et sentencia Jacobi lib. 2, princ. 'Deum nostrum qui nos', fin. 'posse liberari', L. 18. | De spiritu et anima lib. 2, alias 3, princ. 'Quoniam dictum est'. B. | Thomas de Aquino negat hunc librum aperte in multis locis esse | Augustini et eciam alii plures doctores — videtur esse Hugonis de S. Victore — D. 10, G. 29, | H. 49, hic habentur duo libri, L. 41. | Vincencius in spec. hist. lib. | 19. cap. 55: 'Non videtur | hic liber stilum Augustini sapere. | Est tamen hic liber procul dubio | utilissimus et eleganter | diserte et compendiosis- | sime compositus. Michi |

---

6 f. De — folio *am Rande nachgetragen.* 21 f. Alii — L. 41 *Nachtrag am Rande.* 25 f. Optato — L. 127 *Nachtrag am Rande.* 26 42] 24 *Hs.* 36 f. videtur — Victore *am Rande nachgetragen.*

videtur ex diversis libris Augustini ad compendium extractus. Quod | magister Hugo de S. | Victore fecisse fertur'. | Hec Vincencius. | De spiritu et littera ad Marcellinum, princ. 'Lectis opusculis', | C. 94, L. 50, L. 44. |

De penitencia lib. I, princ. 'Quam sit', fin. 'mors eterna vitatur'. | De penitencia alius liber, princ. 'Excepto baptismate', fin. 'bonos constituisse', | L. 51, L. 40, | L. 41. | De penitencia alius liber, princ. 'Vox penitentis', fin. 'correctus'. | De vera et falsa penitencia, L. 41. |

De mendacio lib. I, princ. 'Magna questio est', fin. 'possum fovere'. | Contra mendacium lib. I, princ. 'Multa in legenda', fin. 'quem locum fiximus'.

De 73 questionibus liber unus valde utilis et preciosus, | princ. 'Omne quod est aliud', fin. 'vel utrum anima'.

Questiones veteris et novi testamenti, princ. 'Deus homo quod nulla attingit | opinio', fin. 'facile eos'. | Yponosticon, ubi sunt responsiones quinque, lib. I, princ. 'Adversum | katholice fidei', fin. 'et in omnibus'. | De inquisicione Januarii lib. 2, princ. 'Ad ea que me', fin. 'atque | lecturam'. | Questiones evangeliorum lib. 2, princ. 'Hoc opus non in scripture', | fin. 'patrem Deum arbitror'. | Questionum libri octo, princ. 'Cum scripturas sanctas'. | De octo Dulcicii questionibus, princ. 'Quantum mihi videtur'. | De sex questionibus contra paganos lib. I, princ. 'Movet quosdam', | fin. 'dispendio tolerandum'. | De questionibus Orosii lib. I, princ. 'Licet multi', fin. 'qui preest' etc., L. 41. |

Encheridyon ad Laurencium lib. I, princ. 'Dici non potest', fin. 'de fide, spe' etc., | C. 2, L. 41. | De deitate et incarnacione verbi lib. I, princ. 'Spero vero', fin. 'illam | pocius'. | De opere monachorum lib. I, princ. 'Iussioni tue', fin. 'rescriptis' etc. | De magistro lib. I, princ. 'In eadem urbe', fin. 'ut eius'. | De corpore Christi lib. I, princ. 'Sicud ante nos', fin. 'ne fueris curiosus'. | Liber de triplici habitaculo, inc. 'Tria sunt omnipotentis Dei', fin. 'benignum et misericordem'. ‖

De decem cordis, princ. 'Dominus Deus noster', fin. 'ut et inveniamus' etc. | *f. 160 R.* De achademicis lib. 3, princ. 'Nunc Romano honore', fin. 'quam | speravit fecimus'. | De ordine lib. 2, princ. 'Ordinem omnium rerum', fin. 'fuisset illatum'. | De cura pro mortuis agenda lib. 1, princ. 'Diu sanctitati tue', fin. 'profecto | interroganti' etc. |

De regula eius lib. I, princ. 'He sunt que', fin. 'ne inducantur', D. 2. | Item alia regula eius, inc. 'Ante omnia fratres', F. 12, H. 47, H. 58. | De pastoribus lib. I, princ. 'Spes tota', fin. 'ad unitatem' etc. | De ovibus lib. I, princ. 'verba que cantamus', fin. 'Dominus Deus noster'. | De XII gradibus abusionis lib. I, princ. 'Primo sine opibus', fin. 'Christus in | fu-

---

23 ad Laurencium *interlinear nachgetragen.* 30 *über der Seite:* Numerus librorum eius cum tractatibus | et epistolis, exceptis sermonibus, | quorum non est numerus circiter M. CCC. | 1300. | Vincencius in spec. hist. lib. 19. cap. 55. |

turo'. | De comtemplacione Domini nostri Jesu Christi lib. I, princ. 'Quoniam in medio laqueorum', fin. | 'amem Deum meum', D. 15, F. 44, F. 45, F. 46, F. 48, F. 49, F. 50. | Dicitur eciam speculum | trinitatis Augustini. | Speculum manuale, | D. 14, D. 15, D. 16, E. 7, F. 44, F. 45, F. 46, F. 48, | F. 49, F. 50, F. 58. | De vera innocencia lib. I, princ. 'Innocencia vera', fin. 'Si te ipsum respexeris', H. 108. | De vera et falsa penitencia, L. 41. | Meditaciones b. Augustini lib. I, princ. 'Vigili cura', fin. 'ab invicem distabat', D. 17, | F. 23. | De salute anime, | E. 7. | De contricione cordis, D. 14, F. 44, D. 15, F. 45, F. 46, F. 48, | F. 49, F. 50. | Liber supplicacionum alias supputacionum continens sex partes, D. 14, | D. 15, F. 44, F. 45, F. 46, F. 48, F. 49, F. 50. | Soliloquiorum lib. I deserviens multum contemplacioni, inc. 'Adesto mihi', D. 14, D. 15, E. 7, F. 44, F. 45, F. 46, F. 48, F. 49, F. 50, F. 58. | Soliloquium | quod inc. 'Volven- | ti michi', H. 68. |

De providencia Dei vel de non cogitando de crastino, L. 41, L. 40. | Suspirium b. Augustini, quod valet his, qui peccatis et viciis gravantur, D. 14, | D. 15, F. 44, B. 55, F. 45, F. 59. | De arbore interdicta, L. 41. Sermo de modo vivendi, L. 41. | Florigerus id est liber florum b. Augustini, D. 14, D. 15, L. 76, L. 41, L. 77. | Petrus, episcopus Senonensis, | edidit. | De muliere curva, L. 41. |

De conflictu viciorum et virtutum, princ. 'Apostolica vox'. D. 14, | D. 15, | E. 33, | L. 36. | Nota tamen, quod hic liber non videtur | asscribendus b. Augustino ex fine, qui invenitur in quibusdam antiquis libris, in quo | auctor valde commendat regulam b. Benedicti, qui post Augustinum secundum cronicas longo | tempore floruit, scilicet anno Domini 514, Augustinus vero floruit anno eiusdem Domini nostri 389, | et ideo quidam autumant auctorem huius libri b. Gregorium papam, vide L. 36. | D. 17, | E. 8., | De agnicione vere vite lib. I, princ. 'Sapiencia Dei'. | Hic liber eciam non videtur | esse Augustini, cum ipse in eodem allegetur et eciam ipse libellus pro omni parte eius | non videtur usquequaque autenticus vel veritati consonus, vide reprobacionem huius tituli | per doctorem Palcz, D. 17. | De spiritu et anima, idem, ut immediate premittitur, sentit b. Thomas et alii doctores, | eciam habetur hic supra in precedenti folio, vide ibi notata, L. 41, D. 10, G. 29, H. 49. |

60 R.

De paciencia lib. I, princ. 'Virtus animi, que paciencia dicitur', fin. 'donatum est | caritati', L. 38. | De perfectione iusticie lib. I, princ. 'Sanctis fratribus et episcopis', fin. 'non dubito'. | De bono discipline, inc. 'Cultores Dei', L. 41. | De adulterinis coniugiis lib. 2, princ. 'Questio est, frater karissime', fin. 'occasio castitatis'. | E. 7. De honestate mulierum lib. I,

3 Dicitur — Augustini *am Rande.* 8 *gestrichen:* Scala paradisi, inc. 'Cum die quadam', fin. 'pacem in idipsum'. | 8 De — E. 7 *am Rande nachgetragen.* 13 Soliloquium — H. 68 *am Rande nachgetragen.* 17 id — florum *interlinear.* 18 Petrus — edidit *am Rande.* 20 f. D. 14 — E. 33 *am Rande,* L. 36 *interlinear.* 26 D. 17, E. 8 *am Rande.*

princ. 'Nemo dicat', fin. 'oculi mei semper ad dominum' etc. | De caritate, inc. 'Multi sanam doctrinam', L. 41. | De adorando Deum ad Probam, inc.' Augustinus episcopus', fin. 'et intelligimus', D. 14, L. 41, | 42. | De videndo Deum ad Paulinam lib. I, princ. 'Memor decreti', fin. 'quid disputare' etc., L. 41, | 42. | De sacra virginitate, princ. 'De bono coniugali', fin. 'exaltavit' etc. | De divinacione demonum lib. I, princ. 'Quodam die', fin. 'adiuvat etc.' | De arbore interdicta, | L. 41. | De nupciis et concupiscenciis lib. 2, princ. 'Heretici novi', fin. 'violenter | impendas'. | Retractacionum libri duo, princ. 'Iam dudum', fin. 'retractare | cepissem'. | Locucionum lib. 7, princ. 'Locuciones scripturarum', fin. 'dominus confirmatus est' etc. De collacione X preceptorum ad X plagas, princ. 'Non est sine causa', fin. 'in se sequitur'. | De musica lib. 6, princ. 'Qui pes est pulcrius', fin. 'fecisse videmus'. | Ad Simplicianum lib. duo princ. 'Gratissimum sane'. | Annotaciones in Job, princ. 'Et opera magna erant ei'. | De gestis lib. I, princ. 'Postquam in manus vestras'. | De gracia Christi et peccato originali contra Pelagium et Albinum lib. 2, princ. 'Quantum de nostra'. | De presencia Dei ad Dardanum lib. I, 'Frater dilectissime Dardane'. | De Helena lib. I, princ. 'Multo magis sunt fratres'. | Ad Jeronimum de eo, quod scriptum est 'Qui legem servaverit' lib. I, princ. | 'Quod ad te scripsi, honorande', L. 18. | De quatuor virtutibus caritatis, princ. 'Desiderium caritatis', fin. 'fructum inveniat' etc. | De cantico novo lib. I, princ. 'Omnis qui baptisma Christi desiderat'. | De quarta feria lib. I, princ. 'Celesti gracia et spirituali'. | De tempore barbarico lib. I, princ. 'Moneo, Domine Deus noster'. | Epistole Augustini ad diversas personas et e converso numero 112, L. 42. Lege hic supra in registro folio 127. | Epistole eius ad Jeronimum et quosdam alios numero 78, L. 18, L. 24. | Epistola ad comitem Bonefacium, que est valde moralis et precipue de perfectione virtutis et iusticie, D. 2, H. 67, L. 42. | Multe sunt epistole ad se | invicem L. 42. | Sermones eius multi sunt, quos omnes longum esset signare. | Ad Jeronimum de hoc, quod Paulus vere reprehendit Petrum, liber unus. | Ad Orosium presbiterum de errore Priscillianistarum lib. I. | De gracia novi testamenti lib. I. | Epistola ad Cirillum de laude Jeronimi, H. 79, L. 24. | Epistola eius ad Honoratum episcopum, an liceat presbiteris et religiosis | tempore persecucionis migrare ad loca tuciora an non, O. 94. | Tres libri eius contra epistolam Parmeniani Donatiste, C. 49. | De vita sanctimonialium, L. 42, epistola 168.; hic multa inseruntur, | que valde religiose persone deserviunt. | Ad Consentium de trinitate et alia epistola de resurrectione, L. 42 epistole 122, 123. | Gesta b. Augustini, quibus Eraclium presbiterum successorem sibi pronunciat, L. 42. | Liber scale paradisi, inc. 'Cum die quadam', fin. 'pacem in id ipsum'. | Non videtur Augustinus, sed Bernhardus et habetur F. 4, sed nisi est exerp-

7 De — L. 41 *Nachtrag.*

tum. | Sermones 25 ad fratres heremitas, L. 41. | De bona consciencia, inc. 'Domum tuam decet', L. 41, videtur tamen vel Hugo vel Bernhardus. | Liber eius ad matrem suam, L. 41. ‖

f. 160 V. 394 Claudianus, poeta gentilis, Rome floruit circa | a. D. 394, duos libros metricos composuit, maiorem | et minorem, in quibus multa proverbia notabilia posuit. De | quibus vide exerptum in spec. hist. lib. 18. cap. 101. |

394 Prudencius, poeta Christianus liricus, eodem legitur tempore claruisse. Liber eius metricus eleganter compositus De conflictu viciorum et vir- | tutum, | et dicitur Sicomachia. | De toto veteri et novo testamento commentatus est personis exceptis. | Exameron de mundi fabrica usque ad condicionem primi hominis et | prevaricacione eius. | Composuit libellos de divinitate, de compugnancia animi, | de origine peccatorum. | Invitatorium ad martirium. | Fecit librum ympnorum. | Eo tempore Nazanzenus | Gregorius obiit. | Hic finit b. Jeronimus | librum virorum illustrium, | sed Gennadius ab | hinc incipit. |

394 Heraclides eodem tempore floruit, vir religiosissimus. | Qui descripsit ad Lausum episcopum | in uno volumine vitas patrum sanctorum, quos ipse viderat | et quos aliis deferentibus noverat, cum quibus eciam deserta penetrarat. | Hic liber Paradisus appellatur. |

Didimus circa tempora Ambrosii et Jeronimi quibusdam videtur claruisse, | videlicet circa a. D. 363. Qui ab anno etatis sue quarto oculis corporalibus privatus est sive excecatus, | sed nec magistro literarum traditus est nec unquam elementa prima cog- | noscens naturalem magistram conscienciam suam habebat et divinitus | factus est doctor magnus et episcopus Alexandrinus. | Ita vetus testamentum | et novum verbum interpretatus est et subtiliter ex- | posuit, ut omnium veterum scienciam et periciam supertransiret. | Eciam supra habetur folio 158. |

Orosius floruit circa annum Domini 396 historiographus, | qui plura scripsit. | Historiam de hormesta mundi, videlicet miserias et clades hominum | ab inicio peccati retexens contra vaniloquia paganorum et contra heresim Pe- | lagianam, et hoc fecit petente Augustino. Quem Augustinus misit ad Jeronimum | pro discenda anime racione; | qui rediens attulit secum reliquias | b. Stephani nuper inventas et primus in- | tulit occidenti. | Apologeticum. | Super cantica canticorum, H. 57, C. 46. | Orosius presbiter, Hispani generis, vir eloquens. In ista historia de hormesta quasi tocius mundi tempora, cala- | mitates et miserias re- | plicat ac bellorum inqui- | etudines. In primo libro de- | scribit posicionem orbis | occeani interfusione | et Canay limitibus inter- | cisum situm, locorum nomina | et numerum

---

4 *unten nachgetragen:* 379 Sinodus universalis Constantinopolitana 150 episcoporum contra Macedonium hereticum. | 384 Theophilus episcopus Alexandrie.

13 ff. Eo — incipit *am Rande.* 16 394 *unten*: Pelagius hereticus dicit hominem sine gracia posse mereri et baptismum et oraciones ecclesie irritas esse. | 27 Eciam — 158 *am Rande.* 31 ff, Quem — occidenti *Nachtrag.* 34 ff. Orosius — dedicata *am Rande.*

moresque gencium, | qualitates regionum, inicia | bellorum et tirannidis | exordia finitimo | sanguine dedicata. |

404 Tyconius Affricanus multa scripsit in divinis et secularibus | sufficienter eruditus, sed et in ecclesiasticis negociis studiosus, sed ad Donacianam pravitatem invenitur declinasse. | De bello intestino scripsit 3 libros. | Exposiciones diversarum causarum, in quibus ob suorum defensionem meminit anti- | quarum synodorum. | Composuit regulas ad inveniendum intelligenciam scripturarum et quasi | octo volumina conclusit. | Apokalipsim Johannis exposuit ex integro. | De hoc Ticonio scribit b. Augustinus de doctrina christiana lib. 3. 'Ticonius,' inquit, 'qui contra Do- | natistas invictissime scripsit tamen Donatista et illic invenitur absurdissimi cordis, ubi | eos non ex omni parte relinquere voluit, fecit librum, quem | Regularem vocavit, quia in eo 7 regulas executus est, quibus | quasi clavibus divinarum scripturarum aperirentur occulta.' Has regulas | Augustinus ibidem ponit. |

Supplicius Severus florebat circa hec tempora in Aqui- | tania apud urbem Tolosam, | genere et literatura nobilis, familiarissimus b. Martino Thuronensi, | cuius vitam luculento sermone scripsit, et exerptum habetur in 18. lib. cap. X | et XI etc. spec. hist. | Dyalogum scripsit de Postumiano amico suo, qui dividitur in 3 libros, quorum exerpta | habentur in XIX lib. cap. IX etc. spec. hist. |

Circa a. D. | 394 Pelagius, | Celestius, | Julianus. | Ab his exorta est pessima heresis Pelagiana, que dicit | hominem sine gracia Dei mereri posse et baptismum | et oraciones ecclesie irritas esse. Contra hos Augustinus multum laboravit. |

Thalmud Judeorum, quod sonat apud eos doctrina, | componitur circa hec tempora a. D. 400 a | duobus summis Rabi, liber utique grandis et maior decem bibliis. | In quo sunt inextricabilia mendacia, turpia, fatua et inabominabilia | contra legem Dei, nature et scriptam, quibus mendaciis Judei plus credunt quam Moysi aut Christo. |

Circa a. D. 404 Pachomius abbas docuit monachos regulam vivendi, quam angelo dictante didicerat. Hic dicitur pater omnium monachorum. Cuius vitam vide L. 26. |

Maximus, vir sanctus, Taurinensis episcopus, claruit precipue in ome- | liis componendis et in ecclesia declamandis. Fecit autem plura opuscula: | De gracia baptismi. | De s. Cipriano. | De avaricia et hospitalitate. | De defectu lune. | De elemosinis. | De passione Domini. | De ieiunio. | De Juda traditore. | Et multa alia. |

Cassianus, qui et Johannes heremita dicitur, claruit circa a. D. 414 | tempore Honorii Augusti, vir illustris et prudens | et facundus. Hic nescio qua ex causa de ecclesia Constantinopolitana a Johanne Crisostomo | eiectus et apud Massiliam Gallie presbiter ordinatus multa scripsit. Inter que eciam | compertas in Egipto vitas patrum, doctrinasque et regulas datis

ad plurimos | libris composuit. | De institutis cenobiorum et de octo principalium vici- | orum remediis ad Castorium episcopum, habetur H. 12, exerptum G. 4, in spec. hist. lib. 20. cap. 16. | Decem collaciones patrum abbatum in heremo Sciochiotica commorancium, quas ab | eis audierat. Has scripsit ad Leuncium episcopum et fratrem Heladium, H. 13. Exerpta collacionum | G. 4 in spec. hist. | lib. 20. cap. 41. | Alias scripsit VII collaciones post ad Honoratum episcopum et Eucherium, quas audie- | rat ab aliis tribus anacharitis in alia Egipti heremo commorancium, ibidem. | Post totidem alias ad fratres in Nemanum Menerium et Leuncium et Theocoram, | que fuerunt aliorum trium abbatum. Nomina horum abbatum singillatim habentur in spec. | hist. lib. 20. cap. 14 adaptata ad singulas et proprias collaciones, ibidem, | eciam supra H. 12. | 'Predicta certe opuscula multam edificacionem continent[em] animarum et luculento sermone | nitescunt. Nec inter multa antiquorum opuscula quidquam ad spirituales profectus | atque perfectionis apicem tendenti utilius arbitror me legisse. Nam et b. pater noster Dominicus, ut in eius vita legitur, librum illum, qui Collaciones patrum inscribitur, studiose | legens ac vigilanter intelligens salutis in eo rimatus semitas, magnum | perfectionis apicem apprehendit. Agit siquidem ille de cordis puritate et de viciis | et de omnium perfectione virtutum. Cuius frequens lectio Christi discipulum ad multam | cordis puritatem, ad contemplacionis arcem et tocius spiritualis discipline perfectionem gracia | opitulante provehit.' Hec Vincencius ubi supra. | Rogatus ad extremum a Leone archidiacono, postea urbis Rome episcopo, | scripsit adversus Nestorem de incarnacione Domini libros octo. |

Concilium Carthaginense fuit circa a. D. 414 | contra Pelagium hereticum, | et fuerunt ibi patres 218, inter quos et b. Augustinus fuit et solempnis erat | triumphator cunctos hereticos vincendo. Hoc eciam tempore cepit serpere heresis Predestinatorum, qui dicunt nichil prodesse ad vitam, | quod sancti virtuose agunt, et occasionem sumpserunt ex libris Augustini male intelligentes eos. |

434 'Petronius, Bononiensis Ytalie episcopus, virtutum et monachorum | studiis ab adolescentia exercitatus. Hic scripsisse putatur | vitas patrum monachorum Egipti, quas scil. vitas patrum velut speculum ac | normam professionis sue monachi amplectuntur. Legi sub eius nomine de ordinacione | episcopi racione et humilitate plenum tractatum. Quem lingua elegancior non ipsius esse ⟨ostendit⟩, | sed dicunt quidam patris eius Petronii, eloquentissimi et eruditi in secularibus literis viri, | et credendum. Nam et prefectum pretorii se fuisse in ipso tractatu designat.' | Hec Gennadius in libro de viris illustribus et Vincencius idem ponit in spec. hist. lib. 21. |

Leo papa Romane ecclesie quadragesimus tercius presedit. In ome- | liis declamandis multum valuit. Scripsit autem | epistolas decretales 70. | Sermones ad populum 79, unde dictus est sermologus. | Leo manum si- | bi

amputavit | propter temptacionem | cuiusdam virginis, sed b. | Maria sibi eam restituit. | Circa a. D. | 444 floruit et | inter omnes doctores | katholicos florem dicta- | minis reportasse | dicitur, et quecunque dixerit, | sic sunt approbata, | ut nulli fas sit | vel in minimo | ab illo dissentire. |

Codex editur circa a. D. 444 ut dicit Prosper. Qui liber dicitur | et Theodosianus. Qui liber omnium legum principum legitimorum | in unum collatorum sentencias continet. Codicis autem appellacio ad omnes auctores | extenditur, sed cum codicem sine adiectione audis, imperialis liber authonomice | intelligendus est. Est enim compositus ex constitucionibus antiquorum principum in tribus codicibus | congregatis Hermogeniano, Theodosiano, Gregoriano et aliis constitu- | cionibus devagantibus huc illucque dispersis. |

424 Concilium Ephesinum. | Et fuit tercia synodus universalis ducentorum patrum contra Nestorium hereticum. | Fuerunt autem ante hanc sinodum subscripti doctores. |

424 Cirillus, Alexandrinus episcopus, qui fuit in predicto concilio Ephesino. |

424 Nestorius episcopus Constantinopolitanus, qui dixit Christum purum | hominem, non Deum, unde orta est magna heresis. |

424 Eusebius discipulus b. Jeronimi. ‖

Circa a. D. | 454 | Concilium Calcedonense. Synodus quarta prin- *f. 161R.*
cipalis | sexcentorum triginta patrum contra Euticen hereticum, qui fuit abbas | Constantinopolitanus dicens unam esse naturam verbi Dei et carnis, | et Dyoscorus olim episcopus Alexandrinus defensor illius fuit. |

454 Prosper episcopus, vir clarus sciencia et sanctitate vite, de Aquitania | et notarius b. Leonis pape de quo supra, et multa copiose scripsit: | librum sentenciarum sive epygramatum; qui liber partim metricus est, partim prosaicus. | Ad Julianum Pomerium de vita contemplativa, qui continet tres libros. | Predictos libros compendiose extraxit ex libris b. Augustini. | Flores epigramatum habentur in spec. hist. lib. 21. cap. 59. et sequentibus, G. 4. | Ibidem habetur breviter de vita eterna, de vita contemplativa, de officio predicacionis, de | auditu verbi Dei, de modo corripiendi et contemptu seculi, de suavi iugo Christi, | de ypocrisi et invidia, de pudicicia et superbia, de vana gloria, de timore supplicii | et amore Dei, de temperancia et iusticia. | Cronicam scripsit nomine suo intitulatam, a primo homine scil. Adam conscriptam usque ad | captivitatem urbis Rome a Wandalis. | Scripsit adversus opuscula Cassiani, que tamen ecclesia Dei salutaria probat, | ipse vero ea infamat quasi nociva. Revera enim sentencie Cassiani et | Prosperi de gracia Dei et libero arbitrio in aliquibus sibi inveniuntur contrarie. | Epistole Leonis pape adversus Euticen de vera Christi incarnacione ad diversos date | ab isto dictate creduntur. |

---

1 ff. *am linken Rande nachgetragen.* 2 ff. *am rechten Rande nachgetragen.* 19 *unten auf der Seite:* 434 Hilarius episcopus Arelatensis claret in Gallia.

Theodorus, episcopus civitatis Cirie, que quondam a Cyro rege | Persarum condita est. Qui scripsit ecclesiasticam | historiam ymitatus Eusebium Cesariensem, scil. a fine librorum eiusdem Eusebii | sumens exordium et perduxit usque ad suum tempus, id est a vicennalibus Constantini | usque ad imperium Leonis senioris, sub quo et mortuus est. |

364 Fulgencius, episcopus Ruspensis, luculentissimus doctor, sciencia et | fide plenus, primo factus monachus a b. Fausto | episcopo, et fuit nimie abstinencie. Scripsit multa opuscula: | De remissione peccatorum lib. II. | De fide ad Donatum lib. I. | De misterio mediatoris lib. 3. | De predestinacione et de quibusdam aliis questionibus lib. 3. | Responsionum contra obiectiones Trasamundi regis Arriani lib. I. | De continencia coniugatorum servanda post votum lib. I. | Ad Probam de virginitate et humilitate lib. I. | Ad eandem de oracione et compunctione lib. I. | Ad Eugippium de caritate lib. I. | Ad Theodorum senatorem lib. I. | Ad Venanciam de penitencia et indulgencia lib. I. | Sermones plures precipue de nativitate Domini. | De s. Stepphano prothomartire pulcherrimos. | De horum librorum floribus | vide in spec. hist. | lib. 21. et eciam in | aliis libris. |

484 Gelasius Romane ecclesie 47. presedit. | Hic canonem misse ordinavit, prefacionem, ymnos, | tractus, oraciones, sicut Ambrosius fecit. Distinxit inter libros auten- | ticos et apocrifos dis. XV. | Contra Nestorium et Euticen scripsit. lib. V. | Contra Arrium lib. II. |

494 Simachus patricius, socrus Boecii, martir clarus, | vir sanctus et strenuus. Scripsit | epistolarum librum unum. Huius flores vide in spec. hist. lib. 22. cap. 14. |

Boecius, vir consularis, incomparabilis sciencie et in omni virtute | conspicuus, fuit gener predicti Symachi et post multa, que gloriose gessit, | tandem exul iugulatur pro iusticia a Theodorico, sepultus Papie. — Peremptus et mortuus | est a. D. 521. — Dicunt | quidam eum canonizatum sub nomine Severi. Quanta autem scripsit, tota Christianitas | testis est. Perspicuus fuit et eruditus in utraque lingua et omnibus liberalibus artibus, | quas pene omnes a Greco in Latinum transtulit et exposuit. Fecit autem multos libros: | De trinitate contra hereticos lib. duo, D. 19, L. 95. | De consolacione philosophie, quando Papie fuit incarceratus. | De disciplina scholarium lib. I. | De musica. | De logica libros topicorum et divisionum. | Libros kathegoricorum et ypotheticorum sylogismorum. | Commenta super libros Aristotelis. | De ebdomadibus, D. 19. | De fide Christiana, D. 19. | De duabus naturis et una persona Christi, D. 19. | Pauci flores de | his libris habentur in spec. | hist. lib. 22. |

---

7 fide] fine *Hes.* 17 f. De — libris *am Rande nachgetragen.* 28 f. Peremptus — 521 *am Rande nachgetragen.* 37 f. De ebd. — Christi, D. 19 *am unteren Rande nachgetragen.*

Concilium Aurelianense primum, fuit 32 episcoporum. Quod | s. Melanius congregavit; | et nota, quod multa fuerunt concilia Aurelianensia. |

514. Sidonius Appollinaris, doctor magnus, multa scripsit: | De virginitatis bono lib. 4. | De presenti iudicio lib. 5. | Multas difficiles epistolas scripsit, quarum flores haberi poterunt ex spec. hist. | lib. 22. cap. 47 et sequentibus. |

Circa a. D. 514. Cassiodorus prius Senator, postea monachus, | — intravit ordinem s. Benedicti — | vir gloriosus et doctor luculentus, cancellarius regis Theo- | dorici. Ex cuius parte multas epistolas ad diversas personas | fecit de negociis civialibus vel curialibus. | Super psalmos commentatus 150 tractatus fecit. Super psalterium, habemus eum. | Librum de racione anime eleganter composuit. | De orthographia. | De caritate Dei et proximi. | Multos alios comportavit libros. |

514 Benedictus, pater maximus, claret, tocius ecclesie fulcimentum et norma religionis. Hic vir venerandus | inclitissimos habuit discipulos | et plures numero et obtinuit | orbem etc. | Legitur in libello | de viris illus- | tribus ordinis b. | Benedicti: 'De | hoc ordine fue- | runt s. Romane | ecclesie summi | pontifices 24, | cardinales 84, | archiepiscopi | 1564, episcopi | 3512 et hoc | ante concilium | Constanciensem, quod fuit a. D. | 1417.' | Militant sub regula beatissimi Benedicti multi ordines monachorum, statutis quibusdam singularibus dumtaxat appositis, | discrecione et securitate consciencie eandem precipuam intuentes, colla sue conversacionis eidem humiliter voluerunt submittere, gau- | dentes se ducem sacrati exercitus, quem patrem monachorum sanctissimum non ignorant. De quibus sunt: Ordo in Specu, Ordo Cluniacensium, | Ordo Carthusiensium, Ordo Cisterciensium, | Ordo Wilhelmitarum, | Ordo Scotorum, | Ordo Montis Oliveti | album portans habitum, | Ordo Celestinorum, | Ordo Sclavorum, | ordo Vallis Umbrose, ordo Fontis Ebrandi, | ordo Humiliatorum sub albo | habitu, qui primo incepit in Alemannia, | ordo Grandimontensium, | ordo s. Ambrosii, | ordo Gamaldulensium | sub albo habitu, | ordo Vallis Scholarium, | Ordo Pauli primi heremite, | ordo de s. Brigida vidua. | Ecce quomodo sanctissimus pater Benedictus | non solum sibi laboravit | et multi sanctissimi viri sub hac | regula militantes iam cum | Christo regnant in celestibus.

Priscianus gramaticus, eciam supra 156. |

544 Concilium Constantinopolitanum, et fuit quarta synodus contra Theodorum et alios | hereticos et est similis auctoritatis sicut 4 principaliora. |

Fortunatus, poeta Ytalicus. |

594 Gregorius primus, Romanus ex patre Gordia- | no senatore, nobilis

---

7 f. intravit — Benedicti *über der Zeile nachgetragen.* 11 Super — eum *marginal.* 16 Legitur — 19 1417 *am linken Rande.* 20 Militant — 33 *am unteren Rande nachgetragen.*

genere sed nobilior virtute, sed sanctitate nobilissimus, ordinis sanctissimi | patris Benedicti monachus dignissimus, presedit Romane ecclesie annis 13. Servus servorum Dei titulus tocius humilitatis summis | pontificibus hic instituitur et permanet usque hodie. Obiit a. D. 605. | Fuit primus papa hoc nomine | dictus et in ordine | paparum 66. | A. D. 585 prefuit ecclesie Dei salubriter. | Iste Gregorius | dicitur Magnus propter plura, que excellenter habuit, scilicet potenciam, divicias, | virtutes, nobilitatem, sapienciam, sanctitatem, famam et experienciam. Scripsit multa et instituit plura, ut patet in eius registro, | in canone addidit 'diesque nostros in tua' etc., 'Deus in adiutorium' ante horarum inicium dici iussit, totum officium ecclesiasticum stilo | pulchriori et ordinaciori et compendiosiori modo renovando | composuit. | Ex monacho | et abbate cenobii s. | Andree, quod ipse fundaverat, vir sanctissime conversacionis, | doctor in divinis | scripturis eru- | ditissimus et in secularium litterarum | disciplinis valde | peritus, philosophus et | rethor insignis, | ingenio subtilis | et mirabili ve- | nustate diser- tus | eloquio, cui profun- | da divinarum scripturarum | spiritus sanctus visibili | apparens specie visi- | bilitatem reseravit. Scripsit multa precla- | ra volumina, de quibus hic quedam ponuntur. Paterius vel Panthe- | rii, est liber de dictis b. | Gregorii hinc inde sparsim | positis super bibliam et | est valde utilis et habetur | impressus. |

Moralia Gregorii 35 continent libros ante pontificatum, | cum a papa Pelagio de monasterio ad ecclesiasticum officium assumptus | levita esset ordinatus et pro responsis ecclesiasticis Constantino- | polim dirigeretur, a fratribus obnixe rogatus et maxime a Leandro, Ispalensi episcopo, compulsus est, ut librum b. Job | multis misteriis involutum enodaret. Quem, quomodo iuxta | literam intelligendus, qualiter ad Christi et ecclesie sacramenta referendus, | quo sensu unicuique fidelium sit aptandus, per 35 librorum | seriem mira racione perdocuit. In quibus ita de virtutibus | viciisque disseruit, ut non solis eadem verbis videatur expo- | nere, sed formis aliquomodo visibilibus demonstrare. Unde non | est dubium eum perfectionem ipsarum assecutum virtutum, quarum tam | efficaciter intimare valuit effectum. |

Pastoralia Gregorii 4 sunt libri, in quibus manifeste apparet, | qualis ad regimen ecclesie assumi, qualiter ipsi rectores vivere, qua discrecione singulas personas instruere, | quantaque consideracione propriam cotidie debeant fragilitatem | pensare, | L. 11. O. 46. | Ad Johannem, episcopum Raven- | nati duo | libri, | G. 4. | Exerpta vide in spec. | hist. lib. 23. cap. 28 etc.

Omelias 40 evangeliorum ad Maximianum episcopum | composuit,

---

4 ff. Obiit — salubriter *am Rande nachgetragen.* 12 Ex monacho — 18 ponuntur *am linken,* Paterius — impressus *am rechten Rande nachgetragen.* 36 ff. 46 — duo libri *am linken Rande,* G. 4–28 etc. *am rechten Rande nachgetragen.*

quas in duobus | codicibus equa sorte distinxit, | L. 7. | Dyalogorum libros 4 edidit, in quibus rogatu Petri, | dyaconi sui, virtutes sanctorum, quos in Ytalia clariores | nosse vel audire poterat, ad exemplum vivencium in posteros | collegit. Hos libros regine Longobardorum pro munere destinat, | L. 9. |

Omelias XXII super primam et ultimam partem Esechielis, | que videbantur obscuriores, fecit demonstrans, quantum lucis | in se habeant, L. 4, L. 6. |

Super cantica canticorum extat eius commentariolus, omelie 4, L. 5. | De conflictu viciorum et virtutum, quem tamen librum plerique | ascribunt b. Augustino, quod minus videtur, lib. 1. |

Registrum Gregorii, id est liber epistolarum eius decretalium, | et dividitur per decem libros parciales, qui continent | epistolas numero 90. | Racionale divinorum officiorum lib. 1. | De sacramentis lib. 1. | De regulis vivendi Angliis noviter conversis ad Augustinum, eorum episcopum, lib. 1. | In 4 evangelia exposicionem brevem et succinctam, que raro invenitur, lib. 4. | In prohemiorum novi ac veteris testamenti lib. 1. | Epistolarum ad diversos tot libros edidit, quot annis in pontificatu | presedit, videlicet 13 et semis. | Alia quoque multa opuscula edidit, que insania emulorum igne | combussit, | scilicet in prophetis, de libris regum, in quinque libris Moysi. ‖

Circa a. D. | 614 S. Isidorus, Hispalensis episcopus, inter doctores nota- | *f. 161v.* bilissimus. Hic s. Isidorus multa scripta reliquit gravida sen- | tenciis et auctoritate: De responsione mundi et astrorum ordinacione, H. 47. | Soliloquiorum vel synonimorum lib. 3, E. 36. | Excerpta soliloquiorum vide in | spec. hist. lib. 24. cap. 32, | G. 4. | Sentenciarum lib. 3. | Ethymologiarum lib. 20. | De origine officiorum lib. 2. | Ad Florenciam sororem suam contra Judeos lib. 2. | Ad Orosium episcopum de significacione veteris et novi testamenti lib. 2. | Allegoriarum in Genesi lib. 1. | In Exodo lib. 1. | In Levitico lib. 1. In liber Numeri lib. 1. | In Deuteronomio lib. 1. In Josue lib. 1. | In libro Judicum lib. 1. | In lib. Regum lib. 1. | De corpore et sanguine Domini tractatus 1. | Liber decretorum apostolicorum. Quem primus compilavit b. Isidorus, scil. | epistolas decretales Romanorum pontificum canonesque conciliorum, et est | grande volumen, ex quo manifestum est decreta Yvonis et Graciani | fuisse exerpta. | De summo bono lib. 3. | De norma sive regula vivendi, F. 57, Q. 19, H. 79. |

621 Alchoranus liber quidam componitur a Machameto | et tribus magistris eius, quibus dyabolus industriam et auctoritatem | ministrabat. Primus magister erat quidam Judeus astronomus maximus, | secundus Johannes de Anthiochia hereticus, tercius Sergius Arri- | anus. Hic legem abominabilem confinxerant reserantes quidquid | arduum erat in credendo

---

14—21 Racionale — Moysi *nachgetragen.* 19 insania] indendia *Hs.*

et difficile in operando et concedentes omnia, ad que mundani homines proni erant, scil. gulam, luxuriam, rapinam etc. | De hiis habentur plura in spec. hist. lib. 24. 39 et sequentibus. |

699 Beda venerabilis, presbiter et pater gravissime auctoritatis, claret in Anglia. Multa | scripta et historiam famosam reliquit. Vide infra circa concilium Basiliense. |

774 Alchvinus vel Alquinus, alii dicunt | Albinus, de Britania oriundus, magister deliciosus regis | Karoli, cuius magisterio precipue ipse rex artes didicit liberales. | Hic scripsit multa, inter que eminent: | Libri de s. trinitate scripti ad ipsum regem lib. 3, E. 36. | Hic omnium Anglorum post b. Adelmum et Bedam doctissimus fuit, | hic studium de Roma Parisius transtulit, quod illuc quondam a Grecia | translatum fuerat. Huius studii quatuor monachi, quondam discipuli Bede, | fundatores Parisius fuerunt, scil. Rabanus, Alcuinus, Claudius | et Johannes Scotus. | Scripsit et ad discipulos suos dyalogorum lib. 1. | Sententiarum lib. 1. | Super genesim ad literam lib. 1. | Super cantica canticorum lib. 1. | Super ecclesiasten. | Super Johannem lib. 7. | Ad Eulaliam virginem de racione anime lib. 1, E. 36. | Ad Fredegisum dyalogum de trinitate lib. 1. | Vide idem infra | folio 165 in ce- | dula. |

824 Rabbanus Maurus, sophista et sui temporis poetarum nulli secundus, | fit abbas Foldensis. — Tandem ex abbate | Maguncie archiepiscopus | ordinatus est.

'Memet Rabanum clemens, rogo, Christe tuere.' | Hoc per metrum posuit ipse in lib. de laude crucis. |

Qui multa de scripturis sanctis disseruit. | Librum de laude s. crucis figurarum vari⟨e⟩tate distinctum difficili | et mirando poemate composuit et Sergio pape offerendum | s. Petro misit et sunt duo libri. | Aliqui flores habentur in | spec. hist. lib. 25. cap. 29. | Tractatus in libro sapiencie. | Item in ecclesiaste. | De institucione clericorum lib. 1. | Super genesin lib. 4. | Super exodum lib. 4. Super numeri lib. 1. | Super regum lib. 4. Super paralippomenon lib. 4. | Super Judith lib. 7. Super Hester lib. 1. | Super libro sapiencie lib. 3. | Super Jeremiam. Super Machabeos lib. 3. | Super Matheum lib.VIII. | Super ecclesiasticum lib. X. | Super actus apostolorum lib. 1. | De naturis rerum, et intitulatur simplici sermone | Universum Rabani, et est opusculum de sermonum proprietate, | et mistica rerum significacione. Sunt enim in eo plura exposita de | rerum naturis et verborum proprietatibus nec non eciam de mistica rerum significacione. | Hunc librum scripsit ad Ludewicum regem. | De benedictioni- | bus patriarcharum lib. 1. | De divinis officiis | lib. 1. | Sermones et omelias | multos. | Moritur a. D. | 855 imperante | Lothario. |

---

18 f. Vide — cedula *am Rande nachgetragen.* 21 f. Tandem — est *am Rande nachgetragen.* 23 f. *interlinear nachgetragen.*

Claruit in Folda | a. D. 840 Strabus, fuit Rabani discipulus, qui eo dictante plurima | excepit et quedam commentariola edidit | super quosdam libros penthateuci. Hic Rabanus eciam fuit notabilis in divinis scripturis. | Edidit in genesim lib. IIII, in exodum, in leviticum etc. | Fertur glosam ordinariam, que magistralis dicitur, super totam bibliam ex | scripturis patrum in unum comportasse, opus profecto laboriosum, | sed amatoribus sciencie scripturarum valde utile. |

Circa a. D. | 834 libri Dyonisii. Legati imperatoris Michaelis inter | cetera munera detulerunt Ludewico imperatori libros Dyonisii | Ariopagite, qui libri Parisius de Greco in Latinum translati cum gaudio sunt | suscepti et 19 egroti sanati sunt. Vide supra Dyonisius, de libris. |

874 Johannes Scotus — alius fuit | Johannes Scotus | ordinis fratrum mi- | norum, de quo infra | — doctissimus in scripturis in Franciam venit | et rogatu Ludewici regis iherarchiam b. Dyonisii de Greco transtulit | in Latinum; ubi nota, quod sepius libri Dyonisii translati sunt. Johannes a disci- | pulis stilis confossus moritur. Ipse discipulus Bede unus fuit de primis fun- | datoribus studii universalis Parisiensis, ut supra dictum est. |

1064 Petrus Damianus doctor gravissime auctoritatis | et religiosus valde, alias dictus Petrus humilis monachus, episcopatum re- | liquit monachus effectus et plura optimo stilo ab eo sunt scripta: | Tractatus de virtutibus religiosorum, H. 21. | Epistole eius egregie ad diversos, H. 21. | Vide eciam infra 167. |

1064 Anshelmus vir sanctus, — ordinis s. Benedicti, claruit a. D. 1100. — episcopus Cantuariensis, doctor ex- | cellens, ex confinio Longobardie et Burgundie oriundus et monachus | factus est, post assumptus in archiepiscopum. Scripsit autem multa de quibus hii tituli, vide eciam infra 167: | Cur Deus homo lib. 2, E. 33, F. 22, L. 43. | Prosologion id est alloquium de Deo, D. 17, C. 90, L. 45. | Monologion id est soliloquium de s. trinitate, F. 9, H. 65, C. 90, L. 45. | De veritate lib. I, C. 90, est dyalogus, L. 45. | De concordia liberi arbitrii et presciencie divine atque predestinacionis et gracie lib. I, inc. 'De tribus illis'. | De casu dyaboli lib. I, C. 90, L. 45. | De peccato originali et conceptu virginali lib. I, O. 88, L. 45. | De incarnacione verbi, L. 45, sive de fide Christiana. | De sacramento altaris lib.V. | De azimo lib. I, L. 45. De passione Domini dyalogus, | L. 40, | O. 35, O. 72. | Meditacionum vel oracionum lib. I, F. 23. De concepcione b. virginis, O. 15. | De gramatico lib. 1. Stimulus amoris, L. 45. | Proverbiorum lib. 1. De desiderio eterni regni, L. 45. | Super cantica canticorum lib. 1. | Epistolarum lib. 1, L, 45. | De libertate arbitrii, inc. 'Quoniam

---

1 Claruit — 840 *am Rande nachgetragen.* 12 f. alius — infra *am Rande nachgetragen.* 11 Vide — libris *nachgetragen.* 22 vide — 167 *interlinear nachgetragen.* 23 ordinis s. Ben. *am Rande,* claruit — 1100 *interlinear nachgetragen.* 26 — S. 551, 12 *dazu am linken Rande*: De his libris | vide eciam | infra folio 167.

liberum arbitrium', C. 90, L. 45. | De processione spiritus sancti contra Grecos, L. 45. | Disputacio cum discipulo | suo, D. 17. | De disputacione per insipientem, C. 90. | Contra respondentem pro insipiente, C. 90, L. 45. | Disputacio Judei cum Christiano. | De similitudinibus, in quo continetur de beatitudine celestis patrie, H. 45, L. 45. | De predestinacione et libero arbitrio et inc. 'Nunc ergo in eo', L. XLV. | De gracia et libero arbitrio et inc. 'Restat nunc', L. 45. | Sermones et omelie eius multe, L. 45. | De predictis breviter aliqua dulcissima exerpta in spec. hist. lib. 26. cap. 72 etc. | Soliloquium de tota vita Christi, inc. 'Jhesum Nazarenum', F. 32, F. 64, F. 78, F. 9. | De mensuracione crucis, L. 45. | De 3 libertatibus, L. 45. | De miseria hominis, L. 45. | De diversitate sacramentorum, L. 45. | De voluntate Dei, L. 45. | Stimulus amoris, L. 45. |

1084 Ordo Carthusiensium incepit hoc tempore. Qui teste b. Bernhar- | do inter omnes ecclesiasticos ordines prima- | tum tenet, non racione temporis, sed rigorositatis. Unde ipse vocat eum speciosissimam | columpnam ecclesie. Verum propter nimiam abstinenciam paucis portabilis erat, | et, ne diu parvus maneret, postea ab ecclesia moderatus est nec a sancto | proposito cecidit, singulariter a spiritu sancto conservatus usque hodie. | Bruno, vir sanctus, nacione Coloniensis et magister in theologia cum sex aliis | venerabilibus viris prefatum ordinem inceperunt in dyocesi Grannopolitanensi. | Hugo, episcopus Gratianopolitanus, vir sanctissime et castissime vite Carthusiani | propositi precipuus cooperator fuit et ab prefato Brunone habitum sumpsit et in- | signe exemplum prebuit ibi habitantibus. |

1094 Ordo Cisterciensium incepit per Robertum abbatem et Alberi- cum, | successorem suum, et videntur quasi secundarii | reformatores ordinis s. Benedicti, cuius regulam habent. |

1104 Petrus Alfonsus, doctor notabilis, fuit Judeus natus, sed | conversus postea, scripsit plura eleganter. | Libellum contra Judeos et Sarracenos elegantem composuit, H. 122. Cuius flores vide in | spec. hist. lib. 26. cap. 118. ||

f. 162R. Circa a. D. | 1114 Bernhardus incipit clarescere. Qui post intravit ordinem | Cisterciensium, deinde factus abbas Claram Vallem fundavit. Hic crevit in | doctorem magnum et apostolicum virum, tot miracula fecit et tantum honorem | habuit, ut similis ei in his nunquam creditur fuisse. Vide vitam ipsius etc. Pater | centum sexaginta monasteriorum fuit et velut alter Moyses habitus est ubique. Adhuc iuvenis egregius sentencia et moribus et genere clarus vir, postmodum | magne virtutis exemplar, Castellione castro Burgundie oriundus. | Huius sanctissimi viri vita et miracula V libris digesta sunt a domino | Gwillerino sermone luculento, L. 8. |

Scripsit autem ipse b. Bernhardus ea, que subiecta sunt: De contemptu

---

9—12 *nachgetragen.* 17 *hinter* est *noch* fuit.

mundi ad clericos lib. 1. | De modo et cura rei | familiaris, O. 99, D. 8^2. | De consideracione ad Eugenium papam lib. V, inc. 'Subit animum dictare', L. 68, L. 72. | Super cantica omelie sive sermones 83, inc. 'Vobis fratres', L. 67, L. 68, L. 69. | De precepto et dispensacione lib. 1, 'Qua mente iam', L. 72. | Super Missus est, qui dicitur De laudibus virginis, omelie 4, | L. 55, item L. 73, L. 69. Liber soliloquiorum, L. 26. | De gracia et libero arbitrio lib. 1, 'Loquente me' L. 79, item L. 72. | De 12 gradibus humilitatis, 'Rogasti me', L. 72. | De gradibus superbie, 'Primus itaque' L. 72. | De laude nove milicie, 'Novum milicie genus', L. 69. | De diligendo Deum, 'Viro illustri' L. 72, L. 69. De caritate, L. 72. | De amore Dei, 'Ascendimus ad montem'. | De colloquio Symonis ad Jhesum, 'Dixit Symon', H. 45. | Super 'Qui habitat' omelia, 'Considero', L. 74, L. 69. | De professione monachorum sive exposicione regule b. Benedicti, inc. | 'Tractatus iste qui est'. Quem quidam ascribunt Hugoni de S. Victore, L. 102, F. 13. | Meditaciones Bernhardi, 'Multi multa sciunt', E. 33, F. 9, F. 10. | Tractatus de consciencia, inc. 'Consciencia in qua'. | Tractatus de apercione cordis, inc. 'De cordis apercione', H. 109, H. 6, O. 65. | Formula honeste vite 'Petis a me', F. 1, L. 70, L. 72. | Meditacio eius sive contemplacio de passione Domini secundum 7 horas, O. 99, H. 75. | De vite ordine et morum instructione, 'Hortatur quidam', F. 9; | De moribus in- | fancium dicitur alio | titulo. | Tractatus de confessione, 'Corde creditur', | L. 72, F. 9. | De vita et honestate, H. 124. | Speculum monachorum L. 75. | Stimulus amoris, L. 75. | Apologia ad abbatem Cluniacensem, 'Venerabili patri', F. 9. | De fuga et reductione pueri, 'Rex potens', D. 17. | De cena | Domini, F. 42. | De passione et resurrectione, H. 75. | Meditacio de passione Domini, 'Stabat iuxta', | F. 21, F. 42, F. 43, | non videtur esse Bernhardi. | Ad Hugonem de S. Victore. | Ad Innocencium papam contra hereses Petri Abaelardi. | Super Magnificat tractatus 1. | Epistole breves ad diversos 245, L. 74, item F. 13. | Sermones pene innumerabiles, L. 70, L. 69, vide L. 69 in cedula. | Sermo de passione Domini, 'Stabat iuxta crucem' F. 42, | eciam habetur supra. | Flores Bernhardi, vide in spec. hist. lib. 29. quasi per totum istum librum, G. 5. | Omelia de gestis pueri Jhesu duodennis, D. 17. | Sermo de obitu Humberti valde moralis, D. 17. | Meditaciones Bernhardi, F. 9, F. 10, habetur hic supra. | Vita Malachie archiepiscopi L. 26. | Nota, multa scripta b. Bernhardi signata sunt supra in quadam cedula | L. 69, que hic non ponuntur. |

1114 Ordo Premonstratensium incepit per virum Dei Norbertum. |

---

1 f. De modo – D. 8^2 *nachgetragen.* 6 Liber — 26 *nachgetragen.* 10 f. De — 72 *nachgetragen.* 21 De — titulo *am linken Rande nachgetragen.* 22 De vita — 23 L. 75 *rechts nachgetragen.* 25 De — 42 *links nachgetragen.* 26 f. Meditacio — Bernhardi *nachgetragen.* 31 f. Sermo — supra *interlinear nachgetragen.* 33 ff. Omelia — supra *nachgetragen.* 36 f. Nota — ponuntur *über der Kolumne rot nachgetragen.*

1114 Hugo de Sancto Victore claret Parisius, nacione Saxo, doc-|tor magnus, qui alter Augustinus | dicebatur tempore suo, in septem liberalium arcium pericia nulli sui temporis secundus, | scripsit inter multa utilia, que subnectuntur, his titulis:

De sacramentis lib. 2, qui valde necessarii sunt, primus liber C. 90, secundus L. 99. | De medicina anime, princ. 'Microcosmus', C. 90. | De meditacione, princ. 'Meditacio est', C. 90. | De merito Christi, C. 90. | De sapiencia, C. 90. | De incarnacione verbi, princ. 'Quot fuerunt heretici'. | De tribus voluntatibus in Christo, princ. 'Queris de voluntate Dei'. | De potestate et voluntate Dei, princ. 'Quod de potestate Dei', C. 90. | De sapiencia anime Christi, princ. 'Queritis de anima Christi'. | De substancia alias de subiecto dilectionis, princ. 'Cotidianum de dilectione'. | D. 17, De operibus trium dierum, videlicet de tribus dietis, princ. 'Verbum bonum'. | De anima libri 4, princ. 'Multi multa sciunt', fin. 'quantum Dei potestas' etc. | De paradiso virtutum anime, princ. 'Sunt quedam vicia', A. 48, D. 6, F. 53, Q. 11, E. 35, | F. 1. | Item de anima, princ. 'Summulam virtutum et viciorum', D. 10. | De claustro anime, princ. 'Rogasti me'. | De potencia Dei, E. 7. | De domo Dei, et est dyalogus, D. 17. | De humilitate, obediencia et caritate, F. 16^2, F. 27. | De trinitate sancta, C. 90. | Speculum anime, inc. 'Anima mea novi', F. 44, F. 45, D. 9. Dicunt quidam esse Heinrici de Hassia. | Libellus ad socium volentem nubere, princ. 'Dum mundi'. | Exposicio dominice oracionis, princ. 'Inter omnia', L. 100. | De archa Noe libri V, princ. 'Primum in planicie', fin. 'esse lateris', H. 95. | Dydascalicon lib. 6, princ. 'Omnium expetendorum', L. 100. | De virtute oracionis, princ. 'Quo studio', D. 10. | De institucione sive instructione noviter professorum, princ. 'Quia fratres', F. 37, F. 53, H. 67. | De disciplina monachorum, princ. 'Disciplina est'. | De arra anime lib. 2, princ. 'Loquar in secreto', L. 11, F. 19, vide Bonaventuram, C. 38. | Super regulam b. Augustini, | H. 28. | De vanitate mundi lib. 4, princ. 'O immunde munde'. | De laude caritatis, princ. 'Iam multos', H. 45. | De cantico b. Marie, princ. 'Maximam hanc'. | Item de dominica oracione, princ. 'Septem sunt vicia principalia'. | De septem donis, princ. 'Scriptum est: Si enim nos'. | De amore sponsi ad sponsam, princ. 'Ibo michi ad montem mirre'. | De sacra scriptura et eius scriptoribus, princ. 'Lectorem scripturarum'. | De epythoma in philosophiam, princ. 'Sepe nobis'. | Note alias allegorie, de quinque libris Moysi, iudicum et regum, princ. 'Sciendum quod Moyses', H. 67, C. 93. | Speculum de misteriis ecclesie, princ. 'Sacramentum ecclesie'. | De professione monachorum 'Tractatus ille', L. 102, F. 13. | De consciencia, princ. 'Domus hec in qua habitamus'. | Confessio eiusdem, princ. 'Solus solitudinem'. | De

---

15 virtutum *interlinear.* 21 Dicunt — Hassia *am Rande nachgetragen.* 27 F. 53 *interlinear.* 28 vide Bonaventuram *am Rande nachgetragen.* 34 ibo] ibi *Hs.* 35 epychonia *Hs.*

differencia divine ac mundane theologie. | Super celestem ierarchiam epistole 15, princ. 'Judei querunt', D. 19. | Benyamyn eiusdem, princ. 'Spiritualis diiudicat'. | Misterium ecclesie, princ. 'Oportet ut sacramentorum Christi'. | Exposicio litteralis visionis Ezechielis, princ. 'Multis divine scripture'. | Super cantica, princ. 'In principio librorum'. | Bestiarium eiusdem, princ. 'Leo fortissimus', N. 3. | Flores predictorum librorum saltem aliquorum vide in spec. hist. lib. 27. per | longum passum. |

Hugo de Folieto, qui eciam dicitur fuisse s. | Petri Corbiensis monachus, qui scripsit: |

Librum de claustro anime. | Flores habemus in spec. hist. lib. 28 copiose. | Materiale L. 59, | Spirituale F. 4, H. 59, H. 49. |

Richardus de Sancto Victore, fuit hic et canonicus S. Victoris Parisiensis, pietate plenus et doctor floridissimus, qui in | libris et tractatibus variis multa ecclesie sancte utilia descripsit. | Inter quos eminent: |

De s. trinitate libri sex, 'in quibus', dicit speculator Vincencius, | 'iudicio meo cunctos, qui ante ipsum de hac materia tractatus ediderunt | multiplices, probabilium racionum inductione ac venustate sermonis | excessit'. Prologus inc. 'Justus meus', princ. libri 'Ad sublimium'. | E. 21. | De contemplacione vel de 12 patriarchis, et est pulcherrimus liber, | princ. 'Benyamyn', D. 4. | De mistico sompno Nabuch⟨o⟩d⟨o⟩nosor lib. 1. | Alium super Danielem de 4 ventis. | De visione Danielis H. 95, valet valde religiosis | contra singularitatem. | De exterminio mali, princ. 'Quid est tibi mare'. | De potestate ligandi et solvendi, princ. 'Quodcumque li-'. | De spiritu blasphemie, princ. 'Quod in evangelio legitur.' | De tribus appropriatis, princ. 'Queris a me mirificum de'. | De verbis apostoli, princ. 'Quis quomodo ab apostolo'. | Super Isaiam exponens illud 'Ad me clamavit ex Seyr', princ. 'Ad me clamavit'. | De differencia mortalis peccati et venialis, princ. 'Quoniam questioni tue'. | Item de verbis apostoli, princ. 'Si ea que de lege'. | De potestate iudiciaria, princ. 'In regione'. | De statu interioris hominis, princ. 'Omne caput languidum', et est grandis tractatus. | De officio ecclesie. | De sacrificio Abrahe. | Soliloquium, inc. 'Verbum michi est', F. 59, F. 60, F. 71, F. 77. || Super archam sive tabernaculum federis, D. 18. | Tractatum de illo 'In die illa nutriet homo vaccam.' | Item tractatum contra Andream et alios in exposicione sacre scripture iudaizantes 'Ecce virgo concipiet' etc. | Ad novicios de verbo illo psalmi 'Afferte domino filii Dei'. | Liber exerpcionum, in quo breviter continetur divisio et | materia omnium scienciarum ac series historie precedencium temporum et | quedam morales exposiciones sacrarum scripturarum. | De archa mistica 5 libri, L. 26. | Exerpta de predictis vide in spec. hist. lib. 28. c. 59. etc. | 1124 Ordo s. Johannis Baptiste Jerosolomitani | inchoatur et valde crevit. Hii vovent se pauperibus servituros.

f. 162v.

---

1 *vor* mundane *getilgt* humane.

Decretum a Graciano monacho compilatur et ab Eu- | genio papa approbatur, A^{primo}, abbreviatum A. 5, A. 10, | A. 4^{2} | H. 119, H. 105. |

1144 Gracianus monachus ipsum decretum colligens, | postea factus episcopus in Tuscia in Clusina, unde oriundus fuit.

1144 Petrus Lumbardus, Parisiensis episcopus, frater Graciani, librum sententiarum edidit, qui nunc in scolis | publice legitur, laboriosum certe opus ex multorum sanctorum patrum dictis | utiliter compilatum, E. 1, E. 2, E. 3, E. 4, E. 7 abbreviatus. | Glosam ordinariam psalterii ex multorum dictis collegit et | ordinavit, C. 19, C. 20 prima pars. | Glosam ordinariam sive magnam epistolarum Pauli similiter collegit, C. 82. | Sermones multos utiles. |

1144 Petrus Comestor sive Manducator, frater | Graciani et Petri Lombardi, fecit | scolasticam historiam, videlicet historiam sacre scripture breviter et | utiliter prosequens et difficultatem in plerisque locis prudenter ex- | ponens, insuper quedam incidencia ex historiis Josephi et quorundam | eciam gentilium locis congruis inserens, B. 43, B. 44, B. 45, B. 46, | B. 47. | Verbum abbreviatum, H. 82, reprehendit vicia et culpas ministrorum ecclesie, laudat virtutes. |

1174 Joachim abbas plura predixit et scripsit et in quibusdam erravit, ut patet in principio decretalium. | Super apokalipsim Johannis. |

1184 Hugo, Lincolniensis episcopus, Carthusiensis, in Anglia multis | claret miraculis. |

Ordo dominorum Theuthonicorum incepit sub Celestino | papa, ortum habens ex | ordine s. Johannis Baptiste Jherusolimitani. |

1194 Dominicus Hispanus, vir sanctus ac apostolice perfectionis | emulator, mirabili zelo persequitur | hereticos, miraculis claret ac ordinem Jacobitarum sive pre- | dicatorum instituit. Primus magister illius ordinis scripsit | libellum contra hereticos. | Super epistolas Pauli devote. Obiit 1221 Nonas Augusti. |

Franciscus Italicus, vir incomparabilis fervoris ac | summe perfectionis, paupertatis evangelice | quasi quoddam exemplar perlucidum multis claret miraculis et ordinem | minorum instituit. |

Helinandus, monachus Belvacensis, vir religiosus | et facundia disertus, scripsit | cronicam ab origine mundi usque ad tempus suum in maximo | quodam volumine, quod ita dispersum est, quod nusquam integrum reperitur. | Tamen in spec. hist. in diversis locis plura de hoc inserta sunt et | precipue in 30. lib. pulcra exerpta habentur cap. 99. et sequentibus, ubi multa | pulcra habentur de cognicione hominis interioris et exterioris, et cetera plura dulcia, | G. 5. |

1194 Ordo Augustinensium mendicancium instituitur a Wilhel- | mo Parisisiensi. |

---

2 H. 105], H. 115 *Hs.* 3 ff. *zu* Gracianus, Petrus Lombardus, Petrus Comestor *am linken Rande:* Tres fratres.

Ordo Carmelitarum ab Alberto, patriarcha | Jherusolimitano | instituitur in monte Carmeli. |

1204 Innocencius papa 3. Iste Innocensius utilis va⟨l⟩de fuit ecclesie, quod magnifica eius opera, que fecit, ostendunt; | confirmavit Hugonem Lincolniensem, episcopum ordinis Carthusiensium; | dampnavit librum Joachim et Almerici, factum contra Petrum Lumbardum. | Librum de miseria humana composuit, H. . | Librum, qui dicitur Verbum abbreviatum. | Super missam subtilissime scripsit et figuras fecit, H. . | Decretales sermones. |

1224 Raymundus ordinis fratrum predicatorum, Cathalanus nacione, | doctor in decretis, capellanus et penitenciarius Gregorii IX., vir mire sanctitatis et humilitatis, | frater carnalis Jordani, qui eciam fuit ordinis predicatorum. |

Decretales, liber est, quem compilavit Raymundus de mandato Gregorii pape IX. Et mittuntur ad studia universalia, A. 2. | Fecit Raymundus summam iuris, que suo nomine dicitur Summa Raymundi, A. 7, A. 8, E. 37, H. 38. | *f.*

1234 Albertus Magnus, episcopus Ratisponensis, ordinis predicatorum, nacione Theuto- | nicus, dimisit episcopatum post septimum annum obtenta licencia, | regens postea studium Coloniense, ubi obiit a. D. 1280, in choro sepultus. | Scripsit | super Job. | Super cantica canticorum, C. 47. | Super Isayam. Super Jeremiam. | Super Ezechielem. | Super Danielem. | Super XII prophetas minores. | Super Matheum. | Super Marcum. | Super Lucam. | Super Johannem. | Super epistolas Pauli. | Super Dyonisium de divinis nominibus. | Super celestem ierarchiam. | Super ecclesiasticam ierarchiam. | Super 4 libros sentenciarum. | De misterio misse. | De muliere forti. | De corpore Christi. | Summam theologie, et sunt duo volumina et intitulatur | De mirabili sciencia Dei. | De quatuor coevis. | De laudibus b. virginis, et sunt questiones, H. 58, H. 60. | De perfectione spiritualis vite, H. 7, D. 8. | Adherere | Deo et de | nudo intellectu, | D. 8, D. 10. | Contra Wilhelmum de s. Apollinari. | Secretum secretorum. | Commentum super Porphirium et predicamenta. | Super peryarmenias. | Super sex principia. | Librum introductorium. | Tres libros naturales. | De origine anime. | De potenciis anime. | De intellectu et intelligibili. | Contra unitatem intellectus. | De unitate forme. | De natura locorum. | Speculum astrolabicum. | De nutrimento et nutribili. | De proprietatibus elementorum. | De partu hominis. | Super de sensu et sensato, | memoria et reminiscencia. | De inspiracione et respiracione. | De sompno et vigilia. | De animalibus. | Super librum de causis. | Super methaphisicam Aristotelis. | Super ethycorum dupliciter

---

4 ostendit *Hs.* 7 *und* 8 *die Signaturzahlen nicht eingefügt.* 19 Theutonicus] Thannicus *Hs.* 30 f. Adherere — D. 10 *nachgetragen am Rande.*

per modum scripti et commenti. | Questiones super ethicorum. | De homine. | De bono. | De lapidibus et herbis. | De alchemia. | Contra libros nigromantorum. | Contra Averroistas 15 questiones. | Determinaciones quarundam questionum ad clerum Parisiensem. | Probleumata super speram. | Super libros phisicorum. | De celo et mundo. | Super metheororum. | De generacione et corrupcione. | Super de anima. | De morte et vita. | De longitudine et brevitate vite. | De plantis vegetabilibus. | De mineralibus. | Super politicorum. | Super rethoricorum. | Exposuit Euclidem et perspectivam Almagesti | et alios quosdam libros mathematicales. | E. 31, De proprietatibus rerum naturalium. Hic multa curiosa et rara pertractantur. | De viciis et virtutibus brevis tractatus, G. 21. | Exposicio simboli, H. 28. | De vita et virtutibus Marie secundum aliquos, H. 57, et sunt 4 libri. | De arte intelligendi, docendi et predicandi res spirituales et invisibiles per res corporales et visibiles et e converso. ||

f. 163R. Circa a. D. | 1234. | S. Thomas de Aquino, nacione Siculus, magister | in theologia, ordinis predicatorum, egregia scripta reliquit, quorum tituli sunt, | ut in sequentibus patet. Obiit autem vite eius anno 50. inchoante a. D. 1274. | Dulcis et brevis legenda de s. Thoma, quam magne sanctitatis | et illuminacionis fuerit et tempus nativitatis et mortis eius, H. 145. | Commentum super Boecium de consolacione philosophie. | Postilla copiosa super ecclesiasticum. | Fallacie minores. | Super peryarmenias. | Super posteriorum. | De ente et essencia, N. 4. | De elementis in mixto. | De materia prima. | De dimensionibus interminatis. | De principio individuacionis. | De principiis nature. | Contra unitatem intellectus. | De unitate forme. | De natura generalis. | De natura accidentis. | Super metheororum. | Super de generacione et corrupcione. | Super de anima. | Super de sensu et sensato. | Super de causis. | Super de memoria et reminiscencia. Epistola de modo studendi, E. 12[2]. | De occultis operibus nature. | De eo, quod est et quomodo est. | De motu progressivo. | De motu cordis, E. 7. | De eternitate mundi. | De sortibus. | De iudiciis astrorum, E. 7. | De instantibus. | De verbo. | Super libros physicorum, L. 96. | Super de celo et mundo. | Super de sompno et vigilia. | Super methaphisicam, L. 95. | Super libros ethicorum. | Super politicam. | De morte et vita. | De regno ad regem Ciprianum. | Sermones de tempore pulchri et faciles per totum annum. | Raciones, per quas in concilio impetravit generali institui festum corporis Christi. | Officium diurnum et nocturnum de festo corporis Christi. | Sermones de sacramento altaris. | Tractatus de sacramento altaris, C. 37, exerptum H. 83. | Oracio pulcra — meditacio, F. 16[2] — ad corpus et sanguinem Christi 'Adoro te devote latens vita', F. 55,

19 f. Dulcis — H. 145 *über der Seite nachgetragen.*

F. 59. | Oracio devota et magistralis 'Concede michi', misericors Deus, que tibi placita sunt', O. 12. | Tractatus de concordia dictorum suorum, inc. 'Pertransibunt plurimi'. | Super Iob, D. 8. | Super Isayam. | Super Jeremiam. | Super Dyonisium de divinis nominibus. | De celesti ierarchia. | Super cantica. | Glosa continua, quam quidam vocant | Cathenam auream super 4 | evange- | listas, L. 81, L. 82, C. 100, C. 97 exerptum. | Postilla super Johannem et super 15 capitula | Mathei. | Articuli, in quibus videtur quibusdam et presumant dicere, | quod non tenendus sit | in partibus summe | sue, L. 83, L. 86. | Summa theologie, que continet 4 volumina sive partes. | Prima pars, L. 85. | Prima secunde, L. 86, L. 88. | Secunda secunde, L. 87, L. 89, L. 90. | Tercia pars, L. 91. | Summa contra gentiles, L. 83. | Questiones de veritate, L. 98. | Questiones de potencia Dei, L. 97. | Questiones de malo. | De spiritualibus creaturis. | De anima et virtutibus. | De fide, spe et caritate. | Contra impugnantes religionem, L. 84, C. 1. | Liber contra doctri- | nam retrahen- | cium a religione, | L. 84. | De forma absolucionis. | De duabus naturis in una essencia. | De articulis fidei et ecclesie sacramentis, H. 68, O. 72, A. 31. | De racionibus | fidei ad cantorem | Antiochenum, H. 29, O. 72, | L. 86. | Super 'Pater Noster' et 'Ave Maria'. | Super simbolum, D. 10, H. 83 exerptum. | Questiones super Boecium, de trinitate. | Super Boecium de ebdomadibus. | Sermones de angelis. | Super primam decretalem determinaciones. | Questiones 52 ad magistrum ordinis predicatorum. | Determinaciones 26 questionum. | Determinaciones 6 questionum ad Gewuldum Bisentinum. | Declarationes quarundam questionum ad ducissam Brabancie. De humanitate Christi. | De dilectione Dei et proximi, D. 19, C. 1. | De fato. | De relacione. | Super omnes epistolas Pauli. | Soliloquium, incipit , | H. 67. | Compendium theologice veritatis sive | Brevis compilacio, H. 71. | De vita Christi secundum aliquos, H. 80, | item O. 83. | De usuris Judeorum, A. 45. | Duodecim quotlibeta, L. 94. Multe questiones, sumpte ex | eisdem quotlibetis, A. 45. | Contra errores Grecorum. | Super primum, 2. et 3. nocturnos. | De virtutibus. | De X preceptis. | De correctione fraterna. | De perfectione vite spiritualis, L. 84. | De sacramentis. | De angelis. | Super 'Magnificat'. | De genealogia b. | virginis. | Sermones de quadragesima. |

1234 Alexander de Halis — doctor irrefragabilis, alias doctor doctorum videlicet, in | 'Epytheton doctorum' | — Anglicanus, nacione | Anglicus, de ordine fratrum minorum, doctor egregius, composuit | summam continentem 4 partes ad correspondenciam 4 librorum | sentenciarum. Qui doctor nominatur apud minores 'doctor noster', | vel secundum alios 'doctor Gre-

---

7 ff. Articuli — L. 86 *rot.* 15 f. Liber — L. 84 *am Rande nachgetragen.* 18 f. De racionibus — L. 86 *am Rande nachgetragen.* 35 f. doctor — epytheton doctorum *am oberen Rande nachgetragen.*

corum'. Huius ymitator fuit Bona- | ventura, Albertus Magnus, b. Thomas Aqu⟨in⟩ensis. Hec summa habetur L. 105, 106, 107. | Tercia pars eius habetur in libraria, E. 8. | Scripsit preter istam summam eleganter circa 4 libros sentenciarum. |

Bonaventura, doctor devotissimus et melli⟨flu⟩us | — contemporaneus b. Thome | canonizatus a Sixto | papa 4. 1482 — | ingeniosissime multa scripsit | utilissima ecclesie, qui et Eustachius nominatur magis proprie, sed secundum | interpretacionem hoc nomen videtur accepisse, de ordine s. Francisci, | cui et septimus successit in regimine tocius ordinis: | Super 4 libros sentenciarum. | Sermones multos fecit tocius anni, OO . | Breviloquium, E. 27, E. 28, E. 34, E. 35[1]. | Itinerarius, H. 95. | Hos duos libellos dominus Johannes Gerson excellenter recommendat cum stupore. | D. 17, Epistola, que est quasi regula et institucio religiose vite. | D. 17, De 4 differenciis illuminacionum animarum viatorum. | D. 17, De profectu vite religiose. | De humilitate perfecta, D. 17. | Ternarius, E. 17, E. 22, G. 38, F. 53, F. 55, G. 29, H. 76, H. 65. | Parvum bonum | vel De regimine consciencie. | Lignum vite, F. 1, F. 21. | Arra anime. | Imago vite, F. 18, F. 19. | Tractatus de preparacione ad missam, H. 76. | De arte componendi sermones aut collaciones, O. 12. |

1234 Hugo Cardinalis, nacione Burgundus, magister in | theologia, legatus Theutonie, primus postillator tocius biblie, copiosus et valde utilis, et | primus ordinis predicatorum presbiter cardinalis s. Sabine. | Super omnes libros sentenciarum scripsit. | Speculum ecclesie. | Compendium theologice veritatis, quod inc. 'Veritatis theologice sublimitas', | et continet 7 libros. | De eius tractatibus, libris et postillis plures postea hauserunt. |

1234 Vincencius Belvacensis, qui et speculator vocatur, ipse fere omnem | materiam scibilem collegit in 4 specula, | nacione Burgundus, ordinis predicatorum; scripsit enim opus insigne | et famosum toti orbi, vocans | Speculum 1. historiale, | 2. naturale, 3. morale, | 4. doctrinale. | *f. 163V.* In his speculis totum universum | possunt legentes speculari. ‖ De laudibus b. virginis Vincencius prefatus fecit librum 1. | Librum gracie. |

1237 moritur | frater cardinalis Raymundi, | ambo ordinis predicatorum, Jordanus, magister sanctus et doctor mirabilis, plura scripsit: | De passione Christi, F. 68. | Sermones de sanctis, O. 60. | Sermones de tempore, non habemus. |

1274 Nicolaus de Lyra, que villa est, doctor theologie, clarus habetur Parisius, hic fuit, ut communiter estimatur, Judeus nacione. Conversus autem

---

1 f. Albertus — Aquensis *Nachtrag.* 5 f. contemporaneus — 1482 *am Rande nachgetragen.* 16 f. Parvum — consciencie *und* 17 Arra anime *am Rande nachgetragen.* 27 Belvacensis *interlinear nachgetragen.* 32 prefatus] prefactus *Hs.* 33 1237 — predicatorum *am linken Rande.* 1237] 1227 *Hs.*

valde profecit in ordine minorum | vel secundum alios fuit a. D. 1330, alii dicunt, quod fuit de Brabancia | de parentibus christianis, sed ob paupertatem visitavit scolas Judeorum et sic didicit | linguam illam, vel iste Nicolaus a Judeis informatus est in puericia. | Scripsit super totam bibliam et alia plura. |

Ulricus doctor, discipulus Alberti Magni. |

Johannes Andree, | iurista maximus, 1294, | de quo eciam infra. |

Johannes Scotus, doctor | subtilis, 1294, de scriptis eius vide infra. |

Alanus, doctor universalis, | eodem tempore floruit, 1294, vide infra. |

Petrus de Tharanthasia, nacione Lumbardus, de ordine predicatorum, magister in theologia, archiepiscopus Lugdunensis, cardinalis Ostiensis, ipse est | Innocencius papa 5., scripsit postillas | super genesim; | super exodum; | super leviticum; | super librum numeri; | super deuteronomium; | super Lucam; | super epistolas Pauli. | Super omnes libros sentenciarum. | De unitate forme. | De materia celi. | De eternitate mundi. | De intellectu et voluntate. | Predicta scripsit conpendioso et gratissimo stilo. | Sermones de tempore et sanctis solempnes, ut doctor graciosus. | Abbreviator b. Thome conpendiosus. | Obiit Rome in papatu a. D. 1277. |

Alexander de Villa Dei ordinis minorum, vir sanctus, | professor sacre theologie. | Doctrinale compilavit. |

1278 Franciscus Petrarcha, poeta et here- | mita, scripsit | plura stilo eleganti. |

1284 Ordo Celestinorum inchoatur per virum sanctum Celestinum, qui in papam fuit electus, sed statim resignavit papatum. | Iste ordo nunquam cecidit a proposito suo usque hodie. Militant | sub regula | b. Benedicti. |

1290 Sextus liber decretalium publicatur | et fuit missus ad studia universalia per Bonifacium octavum. |

1300 Clemens papa quintus, hic concilium celebravit Winense et | librum septimum decretalium, qui wlgariter Clementinarum dicitur, com- | pilari fecit. |

1314 Clementinarum liber publicatur et ad studia universalia | dirigitur per papam Johannem 22. |

1314 Johannes papa XXII. totus gloriosus fuit quoad ea, que exercentur in activa | vita, domum Boni Passus ordinis Carthusiensium prope | Avinionem fundavit, multa bona instituit contra pluralitatem beneficiorum | et cetera multa bona fecit, sed, an salvatus sit vel non, Dominus eciam suis de- | votissimis revelare noluit. Nota, quod ipse Johannes 22. | Johannes papa 22. collegit de libris predecessorum suorum ex ordine b. Benedicti summos pontifices 24 fuisse, cardinales 183, | archiepiscopos 1464, episcopos 3502, abbates insignes 15070, | habuit quoque canonizatos 5555. |

---

6 Johannes Andree — 1294, vide infra *am Rande nachgetragen.* 9 Lumbardus *an Stelle von gestrichenem* Gallicus. 24 Militant — Benedicti *marginaler Nachtrag.* 27 quintus *interlinear.*

Nota, alias sic legitur, quod temporibus | Johannis pape 22. ex annalibus | summorum pontificum et veterum | historiis reperti sunt de or- | dine s. Benedicti tam ex | fratribus quam ex diversis dignitatibus | ecclesiasticis sanctorum kathalogo | inserti quindecim | milia | quingenti quin- | quaginta novem, 15559. |

Ludolfus, Carthusiensium prope Argentinam prior, egregie inter alia | compilavit circa a. D. 1334 | vitam Christi, C. 70, M. . | Super psalterium. |

Prage studium universale instituitur circa a. D. 1354 | et privilegiis dotatur ab Innocencio Sexto. |

Bartolus, legista maximus, circa a. D. 1374. |

Baldus, legista maximus, circa a. D. 1374. |

Sequitur enumeracio de quibusdam viris illustribus et doctoribus | egregiis et presertim, qui fere omnes fuerunt de ordine fratrum | predicatorum. Qui multa utilia pro ecclesia Dei scripserunt. | De quibus presentis opusculi collector protunc habere non potuit | ex speculo historiali nec aliunde certitudinem de eorundem successione | aut, quo tempore scripserint aut ordine claruerint; et tamen expedit | et solacio est sciri, quantum possibile et congruum est, quid quilibet | quantumve aut quos libros comportaverit. Poterit autem quilibet, | cui placuerit et constiterit pronunc vel eciam postea, de tempore eorum annos | Domini in marginibus circa quemlibet eorum annotare breviter. |

Johannes Januensis, lector de ordine predicatorum, scripsit mag- | num volumen et utile diversas continens | materias et dicitur Katholicon, eo quod est communis sive universalis; | valet enim ad omnes sciencias. Ibi invenitur, unde dicciones deriventur et formentur, | quomodo proferantur et construantur, habet eciam multas utiles questiones naturales et | theologicales motas et declaratas. |

Johannes Theutonicus, lector Fryburgensis, ordinis s. Dominici | scripsit | tabulam secundum ordinem alphabeti super summam Raymundi. | Super apparatum Raymundi et que ad declaracionem textus et apparatus eiusdem summe | utilia sunt. | De questionibus casualibus libellum specialem. | Summam confessorum, que est summa magna in iure, et apposuit ibidem tabulam | magnam secundum ordinem alphabeti, A. 11. | Confessionale de modo audiendi confessiones et modo interrogandi secundum diversos status et vicia. |

Humbertus, nacione Burgundus, magister ordinis Dominici quintus, scrip- | sit solempnem et copiosam | exposicionem super regulam b. Augustini. | Libellum de 7 gradibus contemplacionis. |

Epistolam copiosam de tribus substancialibus ordinis et de aliis virtutibus

---

1—4 Nota, alias — 15559 *am Rande nachgetragen, desgleichen, aber gestrichen:* Hic nota, quod scribitur | ex diversis | dignitatibus | ecclesiasticis et non solum | ex fratribus or- | dinis Benedicti. |

maxime utilem, continentem capitula 57, M. 30. | Librum de nomine Christi. |

Jacobus de Voragine de ordine s. Dominici, magister in theologia, archiepiscopus | Januensis, scripsit optimos | sermones de tempore. | Sermones de sanctis. | Sermones per totam quadragesimam. || Sermones *f. 164R.* de virtutibus et laudibus Marie virginis. | Mariale, id est librum magnum de miraculis b. Marie. | Passionale, est autem legenda de tempore et de sanctis communis, que dicitur | Lumbardica. | Alios sermones de tempore et sanctis multos, quandoque 9 vel 12 de uno sancto. |

Nicolaus Gorram, nacione Gallicus, de ordine s. Dominici, magister in theologia, | scripsit postillas copiosas | formales et magistrales super totam bibliam cum brevibus dubiis et solucionibus. | Super epistolas Pauli, D. 11, exerpitum est. | Super Matheum, C. 73. | Super Marcum. | Super Lucam, C. 77. | Super Johannem, C. 73. |

Gwilhelmus ordinis b. Dominici, nacione Gallicus, magister in theologia, | archiepiscopus Lugdunensis, scripsit copiosam et communem | summam virtutum. | Summam viciorum communem. | Super epistolas dominicales per totum annum. | Similiter super evangelia dominicalia. | Sermones pulcros de sanctis. | Summam magnam trium voluminum de septem donis spiritus sancti adducens multa exempla. |

Circa a. D. 1294 Nicolaus, vir sanctus, ordinis s. Domini, nacione Lumbardus, magister ordinis eiusdem IX., cardinalis Ostiensis, ipse Benedictus papa XI., qui in extravagante 'Benedictus Deus' | determinavit, quod post mortem Christi anime sanctorum patrum et aliorum sanctorum, anime puerorum | baptizatorum et omnium fidelium, in quibus nichil est purgabile, statim viderunt clare | Deum, oppositum tenentem ut hereticum dampnavit. |

Martinus, frater ordinis predicatorum, nacione Polonus, archiepiscopus Gneznensis, | penitenciarius in curia Romana, fecit summam iuris canonici | secundum ordinem alphabeti, que appellatur Martiniana. | Martiniana. | Cronica pontificum Romanorum et imperatorum, G. 31. |

Petrus de Palude, de ordine predicatorum, magister in theologia, | patriarcha Jerusolomitanus, scripsit | egregie super totam bibliam in quadruplici sensu. | Super quatuor libros sentenciarum. | De ecclesiastica potestate. |

Robertus, nacione Anglicus, de ordine s. Dominici, magister in theologia, archiepiscopus Cantua- | riensis et cardinalis Porthuensis, scripsit | super omnes libros sentenciarum. | Super Porphirium, predicamenta, peryarmenias, super sex principia. | Super librum divisionum et super libros topicorum Boecii. | Super libros priorum, posteriorum, elencorum,

---

3 de — Dominici *interlinearer Nachtrag.* 5 *auf dem Recto eines Schaltblattes zwischen f. 163 u. 164* Epitheta doctorum, *veröffentlicht von F. Ehrle, Die Ehrentitel der scholastischen Lehrer, München 1919 (Sitz.-Ber. d. Bayer. Akad. d. Wiss.), S. 37 ff.*
21 vir sanctus *interlinear.* 28 Gneznensis] Emeznensis *Hs.*

topicorum Aristotilis. | Super librum de natura relacionis. | Super librum de ortu scienciarum. | Librum de rebus predicamentabilibus. De unitate formarum. | Super libros Aristotilis quasi omnes. |

Stepphanus de Bisontun, magister in theologia Parisiensis et magister ordinis predicatorum | octavus, scripsit | postillam super ecclesiasten. | Super apokalipsin. | Librum de auctoritatibus sanctorum et philosophorum.

Johannes de Tambaco — Dambach est villa circa Gorgental | in Thurin- | ga, | habetur in matricula | universitatis Erffordiensis | — nacione Theutonicus, ordinis b. Dominici, magister | in theologia, scripsit | librum solempnium questionum de gracia. | Tractatum de ingrato comodo sacerdotum, inc. 'Ostendite vos sacerdotibus'. | Librum pulcrum de sensibilibus deliciis paradisi sive regni celorum. | Librum puellarum, OO. 15. |

Bernhardus de Trylia, ordinis b. Dominici, nacione Hispanus, magister in theologia, scripsit | postillas excellentes super proverbia. | Super ecclesiasten. | Super psalterium. | Super cantica. | Super Johannem. | Super apokalipsin. | Tria quotlibeta. | Questiones de spiritualibus creaturis. | De potencia Dei. | Questiones anime coniuncte corpori. | Questiones de cognicione anime separate. | Questiones de differencia esse et essenciarum. | Questiones super totam astrologiam. |

Durandus, ordinis s. Dominici, magister in theologia, episcopus, | scripsit | super libros sentenciarum subtiliter. | Scripsit secundo super eosdem libros replicans contra dicta b. Thome | in diversis locis et ea impugnans, quia, ut fertur, in primis scriptis | obiectum sibi fuit, quod dicta sua sumpserit de b. Thoma; quod im- | pacienter ferens iterato scripsit et b. Thome dicta impugnavit, | et istud 2. scriptum dicitur Corruptorium. |

Robertus Holkoth, frater ordinis predicatorum, nacione | Anglicus, magister in theologia, scripsit | super librum sapiencie lecturam solempnem. | Super ecclesiasten. | Super ecclesiasticum 7 capitula. | De bello sive milicia spirituali. | Questiones super sentencias cum subtilibus argumentis et rarissimis. |

Jacobus Lausanensis, eiusdem ordinis scripsit notabilem | lecturam super omnes libros | sentenciarum ex scriptis s. Thome, unde dicitur Thomasinus. |

Paganus, frater eiusdem ordinis, inquisitor heretice pravitatis | in Lumbardia, pro fide multis concussus | wlneribus, tandem lancea perfossus martirio consummatus est, mira- | culis variis choruscans, hic scripsit | postillas pene super totam bibliam. |

Ventorinus, frater predicti ordinis, vir mire sanctitatis, | scripsit | multos devotos sermones de b. virgine. | Omelias sex devotas et solempnes super evangelium 'Stabat iuxta | crucem mater Jesu', et incipiunt 'Sicut Christiane

---

8 f. Dambach — Erffordiensis *interlinearer Nachtrag saec. XV ex.*

religionis defectus'; | que ab aliquibus b. Bernhardo asscribuntur, sed b. Bernhardus non habet talem stilum. |

Albertus Lumbardus scripsit lecturam super totam bibliam, | frater predicti ordinis. |

Amandus, frater eiusdem ordinis, lector Constanciensis, arden- | tissimus amator eterne sapiencie sive domini | nostri Jesu Christi, scripsit librum, qui dicitur | Horalogium eterne sapiencie. | Horas breves eterne sapiencie, que alio nomine dicuntur Cursus eter- | ne sapiencie. | Tractatum centum meditacionum passionis Christi. | Multa pertulit et operatus est propter Christum et diversis claruit miraculis. | Horalogium sapiencie in wlgari. |

Wilhelmus Gallicus, frater eiusdem ordinis, scripsit librum, qui | dicitur Preparate. |

Johannes de Erdenberg, Flemingus, frater eiusdem ordinis, magister | in theologia, scripsit | lecturam super sentencias. | Postillas super totam bibliam. |

Bartholomeus de Pisis, frater eiusdem ordinis, scrip- | sit solempnem summam, que dicitur | Summa Pisana de viciis et virtutibus. Habemus.

Theodericus Theutonicus, eiusdem ordinis, magister in theologia, | scripsit | libros de origine rerum predicamentalium | De quidditate encium. | De mensuris rerum. | De tempore. | De generacione lucis. | De tribus difficilibus. | De yride. |

Erveus, frater eiusdem ordinis, nacione Brito, magister in theologia, scripsit | super 4 libros sentenciarum. | Duo quotlibeta. | Contra Heinricum de Gandavo. | De verbo. | Questiones de peccato | originali. | Ipse fuit magister ordinis s. Dominici 14., vir piissimus penitentibus et | durissimus obstinatis, inauditam habens graciam a Deo ad investi- | ganda vicia delinquencium et quasi prophetice. |

Thomas, frater ordinis eiusdem, nacione Anglicus, magister in | theologia, scripsit excellenter et copiose | summam theologie. | Super psalterium. | Duo quotlibeta cum multis argumentis. | De concordia librorum b. Thome. | Complevit b. Thomam super peryarmenias. Super priorum. | De unitate formarum. | De relacione. ‖

Johannes Parysiensis, ordinis predicatorum, magister in theologia, *f. 164V.* scripsit | super primum librum; item lecturam super omnes libros sententiarum. | Contra corruptorium b. Thome. | Libellum de transsubstanciacione | panis et vini in sacramento. | De unitate esse et essencie in creaturis. | De adventu Antichristi. |

Durandellus, frater eiusdem ordinis, magister in theologia, | scripsit solempne scriptum contra Durandum | sive contra corruptorium reprobans posiciones eius, quas potuit, contra s. Thomam | ex dictis eciam s. Thome

---

17 Habemus *interlinear nachgetragen.* 18 Theutonicus] Thānicus *Hs.* 22 Erveus] Erneus *Hs.*

et ex eisdem solvit omnia argumenta, que Durandus | fecit contra s. Thomam et vocatur Corruptorium corruptorii, inc. vero 'Sedens adversus fratrem tuum loquebaris et adversus filium matris tue' etc. |

Wilhelmus, frater eiusdem ordinis de Masfelt, Anglicus, | magister in theologia, scripsit contra Heinricum de | Gandavo, in quibus impugnat s. Thomam. Item contra corrupto- | rium s. Thome. Item questiones de angelis. |

Moneta, frater eiusdem ordinis, nacione Lumbardus, scripsit summam | magnam et validissimam contra machinaciones | hereticorum. |

Johannes de Fanno, frater eiusdem ordinis, Lumbardus, scripsit sum- mam | iuris. Tabulam super decretales. |

Hirmannus de Mynda, frater eiusdem ordinis, Theutonicus, scripsit | librum de interdicto. |

Thomas Brabantinus, frater eiusdem ordinis, scripsit librum de apibus. | Item librum de naturis. |

Thomas Anglicus, frater eiusdem ordinis, scripsit exposicionem super libros | b. Augustini de civitate Dei, ubi difficile est ad intelligendum, et precipue super X primos libros et exponit dicta et exempla poetarum | per b. Augustinum allegata. |

Frater quidam eiusdem ordinis scripsit librum copiosum et utilem dic- tum | De exemplis et rerum similitudinibus in X libros | magnos distinctum, et libri sunt distincti per capitula multa et | nature rerum sunt ad mores hominum applicate et inc. 'Omnia | facito secundum exemplum, quod tibi monstratum est'. |

Sequitur nunc consimiliter de magistris et doctoribus fratrum minorum, qui egre- | gie scripserunt, de quibus collectori huius tabule protunc non constitit, | quo ordine inter se claruerint aut quo tempore scripserint. |

Item Nicolaus de Lyra, de eo habentur scripta, ut sequitur:

Super bibliam totam quoad sensum litteralem sine addicionibus | Burgundi episcopi. Super genesim, C. 2, O. 117; | Super actus apostolorum, C. 2, C. 88; | Super exodum, | Leviticum, | numerorum, | deuteronomium, | C. 5, O. 117. | Super bibliam cum addicionibus, C. 103, C. 108. | Super Jo- sue, | iudicum, Ruth, | C. 8; | Super regum, | paralippomenon, | C. 13; | Super Job, | C. 16, | B. 22, B. 29; | super Thobiam, | Judith, Hester, | C. 16; | Super psalterium, C. 31, C. 33; | prologus in postillas super psalterium, | postilla magis litteralis, | C. 33; | Super libros Salomonis, B. 22; | Super librum sapiencie, | ecclesiasticum, | C. 53, B. 22; | super Isayam, C. 59; | super Jeremiam, | Baruch, C. 61; | super Danielem et 12 prophetas, C. 64; | super Machabeorum, | Esdram, | Neemiam, C. 68; | super evangelistas 4

64 V.

29 ff. *Der Text über Nicolaus de Lyra auf dem Verso eines Schaltblattes zwischen f. 163 und 164.*

C. 80. | Ibidem, scilicet C. 80, in fine ponit tabulam ad videndum, ubi quilibet | ponit aliquid solum vel ubi duo vel ubi 3 aut 4 simul ponunt, et | hii canones prevalent antiquis canonibus Eusebii. | C. 83, Questio longa valde et quotlibetaria eiusdem Nicolai de Lira, | utrum per scripturas a Judeis receptas possit probari misterium | Christi, in lege et prophetis promissi. | Ibidem habetur magistralis eiusdem responsio ad quendam Judeum ex verbis | secundum Matheum contra ipsum nequiter arguentem. | Super epistolas Pauli, C. 88, B. 22 ad Romanos et ceteros; | epistolas canonicas, C. 88, B. 22; actus apostolorum, C. 88, C. 2; | apokalipsim, C. 88, C. 101. | Mistica glosa super vetus et novum testamentum, C. 99, C. 107. | Postille super omnibus evangeliis dominicalibus tocius anni, D. 12, O. 72. | Hec prenotata habentur sub C. litera. Cetera videantur in aliis literis, et visa sunt usque ad P exclusive. |

Floruit circa a. D. | 1294 | Johannes Scotus, frater ordinis s. Francisci, quem fratres talis ordinis | appellant doctorem subtilem, scripsit | super primum librum sentenciarum, E. 9. | Super 2. et tercium. | Super quartum solemniter, E. 10. |

Petrus de Aquila, frater eiusdem ordinis, imitator | Scoti predicti, scripsit | super libros sentenciarum. | Questiones circa 3 primos libros sententiarum, E. 13. |

Franciscus Maronis, frater prefati ordinis, scripsit | in primum sentenciarum, quod appellatur | Conflatum Francisci, E. XI. | Registrum titulorum et questionum ipsius conflati, E. XI. | Item tabulam optimam huius conflati vide E. 7 et continet questiones 205. |

Franciscus de Marchia, frater eiusdem ordinis, | scripsit | super omnes libros sentenciarum, E. 37. |

Richardus de Media Villa eiusdem | ordinis, | doctor egregius ante | ingressum religionis in utroque iure. | Quotlibetum subtile divisum in 4, E. 29. | Circa 4 sentenciarum pulcra | scripsit. |

Bartholomeus, frater ordinis minorum et eiusdem minister, nacione Anglicus, | scripsit | librum de proprietatibus rerum, N. 2. |

Bartolomeus de Pysis ordinis s. Francisci, scripsit | de penitencia, et est materia valde predicabilis cum exemplis, H. 103. |

Gilbertus de Tornaco, frater eiusdem ordinis, egregie scripsit | rudimentum doctrine, librum sic intitulatum, H. 106. | Sermones magistrales de tempore, O. 47. Alios sermones. |

Sequitur conformiter de quibusdam illustribus viris ordinis s. Benedicti, | qui eleganter scripserunt in sacra theologia et aliis facultatibus. |

560 Cassiodorus, Theodorici regis Italie quondam cancellarius ac |

---

12 f. *durchgestrichen.* 13 P *gestrichen, darüber* L. 29 Circa — scripsit *am Rande nachgetragen.*

Ravennate urbis senator, vir in secularibus | scripturis eruditissimus, philosophus et rethor insignis, intravit ordinem s. Benedicti, multa opuscula edidit egregia; de quibus vide supra folio 16. | Insuper hic subiecta: Historiam tripartitam lib. 12. | In cantica canticorum lib. 1. | De institucione divinarum lectionum lib. II. | De gramatica, dyaletica, rethorica, | de philosophia, de mathematica, de geometria, | de astronomia, | de musica. | Epistolarum ad diversos, cum adhuc esset cancellarius, | lib. XXVIII. Ethimologiarum lib. I. | De scematibus lib. I. | Memoriale divinarum scripturarum lib. I. | In epistolas Pauli breves complexiones lib. XIII. | In actus apostolorum lib. 1. | In apokalipsim lib. 1. | Et cetera multa scripsit. | Claruit circa a. D. 560. |

Eugipius, vir in scripturis divinis studiosissimus et librorum Augustini | diligentissimus indagator, ingenio subtilis et disertus | eloquio, ex omnibus libris b. Augustini codicem magne utilitatis ad | Probam virginem, quem per manus Renducis, episcopi Neapolitani, ob- | tulit ecclesie eiusdem Neapolitani. Claruit a. D. 580, quamquam alii dicunt 500. |

Gregorius papa, primus hoc nomine dictus et eciam Gregorius Magnus, ex monacho | et abbate cenobii s. Andree apostoli in urbe, quod ipse fundaverat; de quo habetur supra folio 161. |

Leander, episcopus Hispalensis, b. Gregorii pape valde fami- | liaris amicus, a quo exposicionis commentarios libri | Job impetravit. Scripsit multa, de quibus ista feruntur: | Adversus hereticos lib. II. Adversus instituta Arrianorum lib. I. | De virginitate ad Florenciam lib. I. | De baptismo ad s. Gregorium papam. | De contemptu mortis ad fratrem lib. I, etc. Claruit tempore Gregorii a. D. 590. |

Gregorius Florentinus, ordinis s. Benedicti, Thuronensis archiepiscopus, | in sanctorum gestis scrutandis studiosissimus, multa scripsit: | Ecclesiasticam historiam. De gestis Francorum. | De laude sanctorum martirum lib. I. De miraculis s. Martini Thuro- | nensis lib. IIII. Claruit eodem tempore quo Gregorius papa a. D. 590. |

Cesarius, abbas Lyrinensis cenobii, factus episcopus Arelatensis, | vir sanctus et doctus, predicator egregius etc., scripsit ad in- | structionem monachorum aliqua opuscula; de quibus extant sermones sive | omelie ad monachos Lyrinenses XXII. Claruit a. D. 620. |

Beda, monachus et presbiter cenobii Petri et Pauli in Anglia, | vir in divinis scripturis studiosissimus, vita et moribus insignis, | pars doctorum non minima fuit. Cum esset septem annorum monasticis a parentibus traditur disci- | plinis, omne tempus vite sue studio scripturarum impendit. Nunquam turpebat ocio, | semper scripsit, oravit aut legit, exceptis laudibus divinis, quibus cum fratribus interesse | ferventi amore consueverat. Valde dilexit lectionem et scienciam scripturarum, ut vicia | carnis facilius superaret; unde officium abbatis nunquam acquievit suscipere, ne curis | rei familiaris distentus a speciose Rachelis amplexibus se cogeretur elongare. |

Scripsit multa preclara volumina, quorum autoritas ab ecclesia iam dudum | cernitur approbari. De quibus subiecta feruntur: In genesim lib. IIII. | In exodum lib. I. | In leviticum lib. I. | In numerorum lib. I. | In deuteronomium lib. I. | In principium libri regum lib. IIII. | Item XXX questionum de libro regum lib. I. | De tabernaculo et vasis eius lib. IIII. | De edificacione templi lib. II. | In Josue lib. I. | In iudicum lib. I. | In paralipomenon lib. II. | In proverbia Salomonis lib. III. || In ecclesiasten *f. 164*R.* lib. I. | In cantica canticorum lib. VIII. | Item in cantica canticorum ex dictis b. Gre- | gorii pape defloravit lib. I. | In psalterium lib. I. | In Esdram et Neemiam lib. III. | In Thobiam lib. I. | In Isaiam prophetam lib. II. | In Ezechielem lib. II. | In Danielem lib. I. | In 12 prophetas lib. XII. | In evangelium Marci lib. IIII. | In evangelium Luce lib. VI. | Omelias in diversa evangelia secundum | tempus lib. II. | In epistolas Pauli omnes lib. XIIII. | In epistolas canonicas lib. VII. | In actus apostolorum lib. II. | In apokalipsim lib. III. | De temporibus volumen minus lib. I. | De temporibus aliud volumen maius lib. II. | Ex sentenciis comportavit volumen | in modum pharetre, in quo nichil de | suo composuit, quod appellavit Scintillarum lib. I. | De gestis quorundam sanctorum lib. I. | Martirilogium lib. I. | Ecclesiastice historie de gestis | Anglorum lib. V. | De locis sanctis lib. I. | De Christo et ecclesia lib. II. | In Jeremiam distinctiones lib. I. | Distinctiones in librum Job lib. I. | Lectiones in vetus testamentum lib. I. | Lectiones eciam in novum testamentum lib. II. | De orthographia lib. I. De arithmetica lib. I. De arte poetica lib. I. | Epistolas ad diversos. Sermones et alios in scripturis varios tractatus edidit. | Huiusmodi opuscula eciam eo adhuc vivente et semper nova scribente tante autoritatis erant, | ut ordinacione presulum in ecclesiis publice legerentur. Unde factum est, ut, cum in omeliarum | titulis viventem non auderent appellare sanctum, venerabilem nuncupabant. Qui titulus tunc libris eius in tota Anglia insertus eciam post mortem obtinuit | nec unquam deinceps potuit deleri; unde usque in hodiernum diem Beda non sanctus, | quamvis sit, sed venerabilis nuncupatur, quamvis utroque dignus sit appellari. Sunt autem, qui | alias sompno similes huius tituli fingunt raciones, quidam ex epythaphio, alii | ex cecitate sompniantes, sed constat Bedam cecum non fuisse, qui in ultima etate | Romam peciit, quod cecus non fecisset. Moritur Rome ibique sepelitur a. D. 723 | etatis autem sue 70.

Alkuinus, qui et Albinus, fuit abbas monasterii s. Martini | extra urbem Thuronensem, de Britannia oriundus, Karoli | Magni imperatoris preceptor, qui ab eo omnes liberales | artes didicit, vir certe tam in divinis scripturis quam in artibus humane philosophie | omnium opinione doctissimus, in Fuldensi monasterio aliquandiu moratus, auditor quondam | venerabilis Bede, multos luculenter erudivit discipulos, inter quos habuit Haymonem | et Rabanum, et ipse cooperantibus sociis imperatoris iussu studium Parisiense |

primus instituit. Scripsit autem multa et varia volumina: | In Genesim lib. I. | Questiones in genesim lib. I. | In cantica canticorum lib. I. | Enchiridion in quibusdam psalmis lib. I. | In ecclesiasten lib. I. | In epistolam Pauli ad Hebreos lib. I. | Item aliter in omnes epistolas Pauli lib. XIIII. | In evangelium Johannis lib. VII. | Ad Karolum de fide trinitatis lib. III. | Dyalogus de trinitate lib. I. | Sentenciarum lib. I. | Ad Eulaliam virginem de natura et immortalitate anime lib. I. | Ad Guidonem comitem de virtutibus | et viciis lib. I. | Ad discipulos suos dyalogorum lib. I. | In apokalipsim Johannis lib. I. De adopcione filiorum Dei lib. I. | Questiones de s. trinitate lib. I. | De ecclesiasticis | dogmatibus lib. I. | Speculum parvulorum lib. I. | De proprietatibus nominum, qui Deo attribuuntur in scripturis, lib. I. | De artibus liberalibus lib. VII. | Epistolarum ad diversos | lib. I. Alia quoque multa edidit. Floruit a. D. 880. |

Haymo, monachus Fuldensis et Hirss- | feldensis tercius abbas et postea | Halberstatensis episcopus, Albini discipulus et aud⟨it⟩or, ad quem | Rabanus abbas libros composuit de universo, vir in divinis | scripturis eruditissimus et in secularium disciplinis valde peritus, | cuius profunditatem ingenii ostendunt infinita pene opuscula, | que apud veteres in magna reverencia habebantur. De quibus sunt hec: | De s. trinitate lib. I. | In Isayam prophetam lib. III. | In Jeremiam prophetam lib. I. | In Ezechielem lib. I. | In Danielem lib. I. | In XII prophetas lib. XII. | Commentariorum in psalmos lib. I. | In cantica canticorum lib. I. | In omnes epistolas Pauli 14 lib. | In epistolas canonicas lib. 7. | In apokalipsim lib. I. | De Cristianarum rerum | memoria lib. I. | De varietate librorum lib. I. | Omeliarum in evangelia pluri- | marum lib. II, que magnum vo- | lumen efficiunt. | Sermones eciam multos edidit et varios. | Dicitur eciam scripsisse in V libros Moysi et in totam bibliam fecisse | commentarios. Nec moveat lectionem, quod ipse in diversis | exemplaribus diversimode scribitur: aliquando Haymo, aliquando Heumo, aliquando | Hemmo, quia diversitas linguagii mutat nomina autorum, | fuit autem Theutonicus, cuius vocabulum aliter Renenses, aliter Suevi, | aliter Bavari pronunciant. Claruit temporibus Karoli Magni | et Ludowici, filii eius, a. D. 820. |

Rabanus, vide supra 162, ex abbate Fuldensi | post Bonifacium Maguntinensis sextus | fit archiepiscopus, nacione Franco seu Theutonicus, Albini quondam | abbatis auditor, vir in divinis scripturis eruditissimus et omni doctrina | secularium litterarum valde peritus philosophus et poeta | nulli tempore suo inferior. Cum adhuc puer esset cenobio traditur, | in abbatem eligitur | et 24 annis in hoc officio fuit et quartus in ordine abbas, postea | in archiepiscopum Maguntinensem consecratur et octo annis presedit, oracioni | et studio continue vacavit. Scripsit adhuc in monasterio constitutus | quasi infinita opuscula, in episcopatu vero pauciora, de quibus vide | supra aliqua posita 162. Item scripsit: | Ad Haymonem episcopum de universo

ad ymitacionem ethimolo- | giarum Isidori lib. XXII. | De universali naturali. Ad Haistolphum, 4. archiepiscopum Maguntinensem | de institucione clericorum lib. III. | De questionibus canonum ad Heribertum archiepiscopum lib. I. | Ad Regenbaldum de eadem re lib. I. ‖

Illustres viri et doctores ordinis fratrum heremitarum | Augusti- *f. 165R.*
nensium, qui egregie scripserunt. |

Egidius de Roma, ordinis fratrum Augustinensium, multa excellenter scripsit: | Super primum sentenciarum. | Super 2. egregie. | Theoreumata de sacramento altaris, C. 90. | De regimine principum, H. 35. | De predestinacione, paradiso, inferno, purgatorio tractatus magistrales, H. 85. |

Symon de Cassia, frater ordinis s. Augustini. |

1304 Augustinus de Anchona — vide hic proximo in cedula, | Anconitanus, litterarum omnium doctissimus et sollertissimus investigator, floruit tempore Johannis pape XXII., scil. | a. D. 1304 | — frater eiusdem ordinis doctor egregius, | multa utilia scripsit stilo scolastico et dignissimo. | Singula per eum deducta plenam sapiunt | redolenciam fidei, preceptorum, morum, consiliorum, | sacramentorum, legum, ordinum statuumque omnium | in Dei ecclesia tam triumphante quam militante | existencium. Plurima quoque ex his adeo sunt | peregrina et singularia, ut a nemine doctorum | hoc ordine collecta et tractata videantur. | Theoreumata 50 de amore spiritus sancti contra errorem Grecorum, H. 71. Novum testamentum a Matheo exorsus; | Pauli epistolas omnes; | actus apostolorum; | canonicas epistolas, C. 83; apocalipsim, C. 90, dignissime commentatus | est, licet stilo diverso. | Super epistolam ad Hebreos, C. 91. | Librum sentenciarum accuratissime exposuit. | Librum priorum et metaphisicam Aristotilis. | Scripsit tractatum de cantico spirituali pulcerrimum. | Super 'Missus est' de laudibus b. virginis diffuse et ornate, H. 110. De resurrectione mortuorum. | De introitu terre sancte. | De potenciis anime. | De genere et specie. Super angelica salutacione, O. 106. | Milleloquium Augustini ipse incepit, sed preventus morte non complevit, sed quidam frater Bartolomeus Urbinas doctissimus perfecit. |

Alanus, episcopus, doctor universalis — sic dictus — scripsit: | De maximis theologie, princ. 'Communis animi concepcio', alias 'Omnis sciencia suis utitur regulis', O. 29. | De fide katholica, princ. ‚Commenti'. | De plan⟨c⟩tu nature, H. 115. | Speculum ecclesie, et est de forma predi-

---

12 ff. Vide — a. D. 1304 *interlinear, auf der* 'Cedula' (= *fol. 164*V*) *40 Zeilen beginnend*: De preconiis et laudibus Augustini de Ancona ac opusculorum eius precellencia et utilitate scribit sub sanctissimo | papa Sixto quarto, priori generali fratrum heremitarum, videlicet reverendissimo patri Ambrosio de Cora Romano, frater Paulus Tulmeus Bergo- | mensis eiusdem ordinis et s. Marie de populo in urbe prior, in prologo epistolari in summam de ecclesiastica potestate. Augustinum, inquit, Anconitanum — — — investigator, *mit Hinweis auf die Signaturen H. 71 und 110.* 21 contra — Grecorum *am Rande.* 32 episcopus *und* sic dictus *interlinear.*

candi, H. 38, H. 65, H. 112, A. 14. | Parvum doctrinale, et sunt proverbia et similitudines pulcre, H. 134. |

Henricus de Frymaria, sepultus est Erffordie apud Augustinenses et Frimar est villa prope Go- | tam in Thuringia. | De decem preceptis, H. 59, E. 30, H. 28, H. 23, H. 29. | De perfectione spirituali hominis interioris, H. 65. | Passio Domini in parascheve, H. 83, H. 91 | Sermones eius breves de tempore, O. 72. | Tractatus de instinctibus, inc. 'Semen cecidit', O. 72, item C. 1. | Exposicio illius decretalis 'Cum Marthe' per 5 lectiones, L. 5, | et ibi agitur de sacramento altaris. | Sermones eius de sanctis, O. 41, item O. 42, item O. 43. ||

f. 165V. Circa a. D. | 1394 | Gherardus Groet claret sanctitate vite et | sciencia et incepit congregacionem fratrum in Daventria, plura scripsit. |

Johannes Rusbroch clarus habetur, vir admodum devo- | tus et illuminatus, multa scripta in Theutunico reliquit. |

Henricus Oyta, sacre scripture professor famosus, scripsit: | Articulos contra magistrum Albertum Ranconis filium, H. 47. | Sermo eiusdem de omnibus sanctis, O. 70. | De contractibus, A. 45, A. 41. | De concepcione Marie, O. 21; de eius nativitate, purificacione, annunciacione. | Magistralis tractatus de anima et potenciis eius, J. 9. |

1394 Henricus de Hassia, doctor in theologia. Ipse cum | predicto Heinrico Oyta | fuerunt in Vienna duo luminaria ecclesie, plurima scripsit: | Epistola eius de contemptu mundialium et de amore celestium ad quendam | monachum de Eberbach, H. 20. | De discrecione spirituum, inc. 'Sicud in philosophia', H. 21. | De instinctibus, O. 72, | 'Semen cecidit', et est Hen- | rici de Frimaria. | Sermo gloriosus de assumpcione b. Marie, H. 53. | Sermones eius magistrales de concepcione et nativitate b. virginis, O. 70, O. 48. | Epistola eius ad decanum Maguntinum plena moralitate et ingenio, O. 80. | Compendium contra vicium proprietatis, E. 16. | De duracione mundi extractum de Henrico Hassone, E. 18. | Omelia de armis Christi, et hic agitur magistraliter de speciebus adoracionis, scilicet | de latria, yperdulia et dulia, H. 108. | Sermo de s. trinitate prolixus et longus, ibidem. | Item lectura egregia super penthateucum Moysi, | item 2. pars lecture super genesim, habetur in Porta Celi | De theologia 10., 19., 20. | Super prologum biblie, habetur C. 1. | Item de contractibus, A. 45. | Sermo de annunciacione. | Sermo de concepcione Marie. | Item de assumpcione. | Item de trinitate. | De moribus et vita ad canonicos regulares. | De ydeomate Hebraico, habetur in Porta Celi 142. | Epistola magna de concilio generali celebrando, 145., ibidem habentur multe epistole | eiusdem notabiles. | De misteriis misse. | De horis

---

3 f. sepultus — Thuringia *interlinear.* 24 f. De instinctibus — Frimaria *am Rande nachgetragen.* 34 Super — C. 1 *am Rande nachgetragen.* 38 f. 145 — notabiles *durch Klammer auf alle Titel von* Epistola — De decem preceptis Domini *bezogen.*

canonicis. | De falsis prophetis liber. | Contra emulos cleri. | Invectiva contra scismaticos. | De verbo incarnato. | Questiones super sentenciis. | De decem preceptis Domini. |

1394 Hereses perverse Johannis Wicleff in Anglia et Johannis Huß | in Bohemia ac Jeronimi de Praga pullulant. |

Petrus de Eliaco, theologus, alias episcopus Cameracensis et cardinalis, claret Parisius et ibidem cancellarius. |

1404 Johannes Gerson, discipulus predicti Petri, cancellarius | Parisiensis, gloriose plurima com- | pendiose atque eleganter scripsit, de quibus aliqui tituli sunt: | Tractatus de contractibus, A. 41, H. 95. | Capitula concordancie evangelistarum, A. 39, L. 108, intitulatur Monotesseron aut Unum ex | quatuor. | Super cantica canticorum, C. 45, opus multum subtile ad Carthusienses, L. 108, | editum est hoc opus apud Lugdunum a. 1429. | De theologia mistica duo tractatus, D. 2. | De perfectione religionis dyalogus, D. 2, L. 109. | Super 'Magnificat', et dicitur Collectorium, habens 13 tractatus, D. 18, | eciam L. 108. | De contemplacione tractatus, quem in wlgari Gallicano edidit | pro quibusdam suis sororibus ex carne, et valde valet simplicibus, | D. 18. | Sermo de nativitate b. virginis, L. 108. | Tres veritates etc., D. 18. | De directione cordis, H. 95. | Tractatus de simplificacione, stabilitate et mundificacione cordis, D. 18, H. 95, L. 109. | De mendicitate spirituali, D. 18, H. 76, L. 110. | Super unione ecclesie circa a. D. 1400, E. 34, H. 95. | Tractatus de privilegiis graciarum et donorum Christi et matris eius, F. 7, H. 96, H. 108, et dicitur Anthonomasticon Christi | et Marie. | De laude scriptorum, F. XI, L. 110. | Apologetica sive responsiva epistola ad questionem, utrum licitum sit pro studio lectionis vel exercicii spiritualis | conventum et prolixitatem divini officii dimittere, et qui libri fructuosius legantur, F. 20, H. 64. | An male loqui de aliis in absencia sit semper peccatum, F. 20, H. 76, L. 109. | Si quis ficte confiteatur an teneatur iterum de omnibus confiteri, F. 20, H. 64, L. 109. | Confitens suspectus de insufficienti sui discussione, an debeat absolvi, F. 20, H. 64, L. 109. | An liceat celebrare in casulis resarcitis, cingulis non benedictis, altaribus confractis, | F. 20, L. 109. | De remediis contra pusillanimitatem et scrupulositates, F. 20, H. 64, L. 109. | Simplices qualiter se discrete et caute habeant in suis exerciciis, F. 20, H. 64. | De religionis perfectione et moderamine, F. 20, H. 64, L. 109. | De nocturnis pollucionibus quoad celebracionem, F. 20, H. 62, H. 64, H. 69, | H. 105, L. 109. | De non esu carnium apud Carthusienses, F. 30, L. 102. | De consideracione peccatorum, quando sint venialia vel mortalia, H. 69, L. 109. | De viciis ministrorum ecclesie, H. 71, L. 109. | De tribulacionibus ex

---

6 alias — cardinalis *interlinear.* 11 f. intitulatur — quatuor *am Rande nachgetragen.* 13 editum — 1429 *am Rande nachgetragen.* 18 f. Tres — H. 95 *oben auf dem Rande der 2. Spalte nachgetragen.*

defectuoso ecclesiasticorum regimine adhuc ecclesie eventuris | et de figuris earundem, H. 71, L. 109. | De symonia, H. 71, L. 109. | De sollicitudine ecclesiasticorum, H. 71, H. 95, L. 109. | De oracione et valore eius, id est de modo orandi, H. 71, H. 95, L. 109. | Conclusiones de diversis materiis moralibus, valde utilis tractatus, H. 76, L. 109. | De consolacione theologie. | L. 109, De meditacione. De directione cordis, L. 109. | Declaracio trium veritatum, que credende sunt de necessitate salutis. | De temptacionibus et impulsibus in Gallico editus tractatus, sed in Latinum translatus, L. 109. | Tractatus de trigilogio astrologie theologizate ad delphinum, L. 109. | Contra supersticiosam dierum observacionem presertim innocentum, post nativitatem Christi. | Adversus doctrinam cuiusdam phisici delati a Montispessulano. | De probacione spirituum, L. 109. | De oracione ex quodam sermone eius habito in concilio Constanciensi. | De observacione dierum quoad opera, L. 109. | De appellacione cuiusdam peccatoris a divina iusticia ad misericordiam omnipotentis Dei, L. 109. | Qualis fuerit status ecclesie in veteri ac novo testamento et qualiter ecclesia fuerit erec- | ta temporibus predictis et quot scismata et intrusiones etc. | De contractibus, eciam A. 41. De ecclesiastica potestate, H. 69. | Sciencia mortis, L. 109. | De unitate ecclesiastica, L. 109. | De nobilitate, L. 111. | An Christus fuerit medicus, et ibi de coniugio Josep et Marie. | De duplici statu in ecclesia Dei, scilicet curatorum et privilegiatorum, L. 109. | De auferibilitate sponsi ab ecclesia, L. 109. | De congregacione ecclesie universalis sine consensu pape. | De directione scrupulosarum conscienciarum in materia scismatis. | De arte audiendi confessiones, L. 109. | Consideraciones circa sectam flagellatorum. | Conclusiones contra quendam asserentem nullum esse perfectum nisi sub aliqua monastica observancia. | Scriptum contra Raymundum Lullum. | Quomodo caute legendi sint aliquorum libri propter errores occultos, L. 109, | vel de doc- | trina Huber- | tina. | Remedium contra reciduum peccandi, L. 109. | Donatus misticus, libellus est moralis et theologicalis de virtutibus, H. 138. | De examinacione doctrinarum, L. 102, H. 95. | De passionibus anime per 22 consideraciones, D. 17. | De cognicione castitatis, H. 69, L. 109. | Tripertitum in tractatu de X preceptis, L. 109. | Tractatus de modo vivendi omnium fidelium, L. 109. | Tractatus de viciis ministrorum ecclesie Dei, habetur hic supra. | De potestate ecclesiastica, H. 69, H. 95, L. 109. | De spirituali itinere et impedimentis eiusdem, L. 109. | De celibatu seu castitate clericorum, L. 109. | Carmen Josephinum L. 108. | Que veritates sint de necessitate salutis credende, L. 108. | Centilogium de conceptibus, L. 108. | Anagogicum de verbo et ympno glorie, L. 108. | De

---

5—29 *die Titel von* De consolacione theologie *bis* Remedium contra reciduum peccandi *mit Klammern und der Signatur* H. 95 *versehen.* 28 f. vel — Hubertina *am Rande rot nachgetragen.*

suscepcione humanitatis Christi allegorica, tropologica, anagogica | ad generalem Celestinorum, L. 108. | Epistola ad Bartholomeum, fratrem Carthusiensem, super tercia parte Johannis Ruyssbro- | ich, L. 108. | Libellus Johannis de Schoenhavia | contra cancellarium defendentis dicta Ruyssbroich. | Epistola cancellarii contra predictum defensorem, L. 108. | Lectiones super Marcum, L. 108. | De elucidacione mistice theologie, L. 108. || Proposiciones in causa fidei de vera religione | et perfectione, *f. 165*R.* L. 109. | De religionis perfectione et moderamine, L. 109, | F. 20, H. 64. | De medicacione cordis, H. 95, L. 109. | De directione seu rectitudine cordis, L. 109. | De parvulis ad Christum trahendis, L. 109. | De vita spirituali anime. | De moralibus regulis sive conclusionibus aut | floribus spiritualibus moralibus. | Opus tripertitum de decem preceptis. | De modo confitendi et de arte | moriendi. | De cognicione peccatorum mortalium | et venialium, H. 69. | De absolucione confessionis sacramentalis. | De moderacione casuum reservandorum. | Dyalogus de potestate ligandi | et solvendi. | De indulgenciis. | De oracione ad fratrem Celestinum. | Exposicio super particula 'Dimitte nobis | debita nostra'. | Efficacia oracionis. | Oracio pro peccatis dimittendis. | Exposicio super 7 psalmos penitenciales. | Resolucio quorundam dubiorum. | Responsio super triplici questione. | De testamento condendo. | De visitacione visitatorum et prelatorum. | Resolucio super casu irregularitatis. | De materia execracionum et ir- | regularitatum. | De predestinacione. | Item de modo confessionis et absolucionis | sacramentalis. | Responsio ad 4 questiones, an loqui de aliis male in | absencia eorum sit semper peccatum. | Secunda, si quis ficte confiteatur, teneatur iterum de | omnibus confiteri. | Tercia, si habeatur suspicio de illo qui confitetur | et non sufficienter discusserit conscienciam suam, an talis | possit absolvi nulla inquisicione sibi facta de peccatis, | unde suspicio habetur. | Quarta questio de altaribus fractis, de cingulis | sacerdotum non benedictis et de casulis resarcitis | etc. de similibus, utrum sit peccatum cum talibus et in | talibus missam celebrare. | De statibus ecclesiasticis sive de statu pape et minorum | prelatorum. | De statu curatorum et privilegiatorum. | Decreta concilii Constancie. | De potestate ecclesiastica Petri, Cameracensis episcopi. | Consideraciones 4 de pace. | De modo se habendi tempore scismatis. | De scismate temporaliter. | Scismata quot fuerint in veteri et novo testamento. | Signa ruine ecclesie sive de tribulacionibus | ecclesie proventuris. | Declaracio defectuum ecclesiasticorum. | De viciis ministrorum ecclesie Nicolai de Clam- | mengiis Cantoris. | Sermo super processionibus faciendis pro viagio | regis Romanorum sive de itinere spirituali. | De materia celebracionis sive pollucione | nocturna. | De cognicione castitatis et pollucione | diurna. | Dyalogus sophie et nature. | De celibatu ecclesiasticorum. | De distinctione vel discrecione verarum | visionum a falsis. | Contra heresim de communicando laicos | sub utraque specie. | Contra doctrinam cuiusdam medici |

sculpentis in numismate figuram | cum certis caracteribus pro curacione | renum. | Contra doctrinam mag. Jacobi me- | dici. | De erroribus circa artem | magicam et articulis reprobatis.

L. 110. |

Liber de consolacione theologie. | Testamentum metricum peregrini. | De passionibus anime, D. 17. | De monte contemplacionis. | De colloquio hominis contemplativi | cum anima sua. | Oraciones et meditaciones diverse | anime devote. | Instructio ad sorores de oracionibus | faciendis iuxta numerum 7 dierum sive | de quo quis singulis diebus cogi- | tare debet. | Carmen de vita solitaria. | Tractatus de canticis, primus de | canticorum originali racione, 2. | de canticordo et gamma novo | mistico et morali, 3. de laude musice, eius maximis, regulis, | aforismis. | Centilogium de meditacione | crucis. | Compendium theologie. | De verbis Domini 'Venite ad me | qui laboratis et onerati estis', | et ibi eciam breviter habetur de mendici- | tate spirituali. | De illuminacione cordis sive de | una preciosa margarita et eciam | de ipsa s. Margareta. | Contra proprietarios regulam Augustini | professos. | Questio utrum aurora mane ru- | tilans solem ediderit, que est | de consiliis evangelicis et statu | perfectionis. | De monacho inobediente. | De zelo et fervore novici- | atus. | De exerciciis devotorum sive | qualiter discrete se in suis exerciciis habeant vel | contra malas immissiones. | An monachus propter studium possit | dimittere aliqua officia | divina, F. 20. | De libris a monacho in | divino officio et regularibus observanciis continue occupato | frequentandis. | De delectacione in servicio | Dei habenda. | De temperancia prelatorum vel predicatorum in exterioribus, videlicet | in cibo, potu et vestibus. | Contra impugnantes ordinem | Carthusiensium propter pauca miracula | in eo facta. | Contra impugnantes eundem ordinem, | quod non est confirmatus. | De non esu seu abstinencia | carnium apud Carthusienses. | An liceat ei qui gravatus est | debitis, intrare religionem | vel de obligacione furti | vel alterius rei mutuate | vel comodate. |

L. 111, C. XI. |

Sermo de vita clericorum. | Sermo in cena Domini pro humi- | litate valde notabilis. | Secundus in cena Domini. | Tercius in cena Domini. | Quartus de eodem. | Sermo in die pasche. | Sermo in concilio Remensi dominica | post pascha. | Sermo in die ascensionis coram | Alexandro papa. | Sermo dominica 19. post penthecosten, et potest | dici in dedicacione. | Collacio eiusdem sermonis. | Sermones 4 de omnibus sanctis. | Sermo in die circumcisionis. | Item in septuagesima. | Sermo de concepcione b. virginis. | De s. Bernhardo. | Sermo in die s. Lodewici, | regis Francie. | Sermo de oracione factus in concilio | Constancie. | Sermo de spiritu sancto. | Documentum notabile de | sacramento altaris. | Epistola missa ad mag. Vincencium ordinis predicatorum. | Epistola missa ad fratrem suum | Nicolaum Celestinum. | Quinque alie epistole. ‖

Epistola quid et qualiter studere debeat novus | theologie auditor et contra *f. 165*V.* curiositatem | studentum. | Epistola missa studentibus collegii Naverre | Parisius. | Proposicio facta Massilie coram papa | Benedicto. | Proposicio facta coram Anglicis Parisius eun- | tibus ad sacrum concilium Pisis. | Proposicio facta coram concilio Constanciensi ex | parte regis Francie responsiva ad quandam | proposicionem ex parte domini Burgundie | per episcopum Attrebatensem factam. | Cause propter quas cancellariam dimittere voluit. | Recommendacio licenciandorum in | decretis. | De consideracionibus, quas debet habere princeps. | Dyalogus, cuius collocutores sunt unus Francus, | alter Anglicus contendentes de querelis Francie et Anglie. | De quadam puella, que olim in Francia equitabat in armis. | De protestacione circa materiam fidei contra hereses diversas. | Quomodo et an liceat in causis fidei a summo pontifice | appellare seu eius iudicium declinare. | Libellus, in quo sunt articuli contra Petrum de Luna | ad convincendum eum fuisse et esse notorie hereticum et | pertinacem. |

In hac cedula et in columpna precedenti consignati sunt tituli opusculorum domini cancellarii Johannis Gerson, | licet raro inserti aliqui tituli aliorum autorum ponantur. ‖

Circa a. D. 1414 Concilium Constanciense magnum, in quo fides *f. 166R.* Christiana, | que iam multis annis quasi titubare videbatur, fortiter exurrexit. Ibi scisma | pessimum 40 annorum terminatum est, ibi hereses Wicleff et Huss dampnate | et duo heresiarche Johannes Huss et Jeronimus combusti sunt. |

1434 Concilium Basiliense, A. 38, A. 40 multa scribuntur. |

699 Beda, presbiter venerabilis et gravissime auctoritatis, claruit in Anglia circa a. D. 699. De quo | eciam supra loco suo notatum, sed opuscula eius, que scripsit, non fuerunt notata, quare | hic aliqua eorum ponuntur in titulis suis. Scripsit enim: | Super exodum. | Super proverbia Salomonis, inc. prologus 'Parabole Grece, dicuntur Latine similitudines.' | Super librum sapiencie. Super Machabeos. | Super Hester. | Super Esdram. | De ymagine mundi, in quo libro ponit 72 ydeomata mundi esse, inter que | tantum XI sunt Christiani, scilicet Romani, Latini, Gallici, Ruteni, Alani, Bohemi, | Theutonici, Ungari, Ethiopes, Syrini. | Historiam valde famosam reliquit.

Henricus de Gandavo: | De penitencia liber unus, E. 21. | Quotlibetum. | Excerpta quotlibetorum, H. 63. | Tractatus de virginitate, O. 68[3], sed non integre et incorrecte. |

1294 Johannes Andree, iurista maximus, claret Bononie | circa a. D. 1294, multa scripsit solempniter: | De sacramento altaris etc. H. 170. | Summa quarti libri decretalium, A. 3, A. 30, E. 18. | Apparatus super arbore consanguinitatis et affinitatis, A. 3, H. 68, A. 43, E. 18. | Apparatus super Clementinas, A. 4, A. 30. | Apparatus super sextum librum decretalium, A. 3. | Tractatus de interdicto, A. 30. | Brevis compilacio. |

Matheus de Cracovia, | episcopus Wormacie, non puto eius, que est
5*V. in partibus Reni, sed forte | alterius, que est in ipsa Polonia, multa utilia scripsit pro puritate vite: | De puritate consciencie seu de confessionibus faciendis, F. 13, F. 51, H. 38. | Altercacionem super celebracione, F. 24. | Devota oracio de omni statu et miseria ecclesie, H. 53. | Racionale divinorum operum, H. 80. Nota hic et dicitur alias sic: | Quod Deus omnia bene fecit, de permissione malorum etc. multa pulcra. | Eciam 106 H. habetur. | De malis et viciis Romane curie, et vocatur Moyses, 106 H. | Epistola eius defensoria, ibidem 106 H. ‖

f. 166 V. Iterum de viris illustribus ordinis s. Benedicti de hoc vide | eciam supra 162, 165. |

Claruit sub Hen- | rico 3. a. D. | 1070 | Petrus Damiani ordinis s. Benedicti, episcopus | Hostiensis, factus heremita, | in scripturis valde studiosus, sermone nitidus, Gregoriane eloquencie instar | dulcis et ornatus, rethor ydoneus ad persuadendum, tandem tedio et senio affectus | ad consulendum proprie saluti episcopatum dimisit ad monachorum studia remeando, | super quo — vide supra 162 — a tribus Romanis pontificibus amicabilibus scriptis arguitur, at ipse humiliter | se excusavit et scripsit pro suo facto apologeticos, quibus tam racione quam exemplo animos | pontificum sibi pacavit. Scripsit
6 R. multa: | Appologeticum ad Nicolaum 2. papam lib. 1; ad Alexandrum 2. et Gre- | gorium septimum lib. II. De profectu monachorum lib. I. | Antilogium contra Judeos lib. 1. | De avaricia prelatorum lib. 1. | Contra episcopos symoniacos lib. 1. | De incontinencia sacerdotum lib. 1. | De uxoribus clericorum lib. 1. | Ad Leonem solitarium, ⟨utrum⟩ orans horas | canonicas debeat eciam 'Dominus vobiscum' dicere, cum non habeat respondentem, lib. 1. | Regulam heremitarum et inclusorum lib. 1. Exhortatorium | ad fratres lib. 1. | De terrore mortis lib. 1. | De meditacione mortis lib. 1. | Item librum, qui vocatur Gratissimus sive Probatissimus, lib. 1. | Ad quendam episcopum eum corripiendo, eo quod monachos ad seculum revocavit, lib. 1. | De insolencia malignorum hominum lib. 1. | Declamaciones retho- | rice lib. 1. De natura quorundam animalium lib. 1. | Sermones et omelias luculento sermone quasi innumerabiles. | Similiter epistolas. | Vide supra 162. |

Claruit tempore Henrici | 4. a. D. 1100 Anshelmus, Canthuariensis archiepiscopus, prior olim | Beccensis ordinis s. Benedicti et postea | abbas ibidem, in divinis scripturis valde eruditus, scripsit | multa et varia opuscula, de quibus vide supra 162. folio: | Adversum Judeos de incarnacione verbi lib. 1, L. 45. | Ad Besonem de concepcione virginali lib. 1. De imagine mundi, L. 45. | De meditanda essencia divinitatis, et nominavit eum Monologion, et habetur supra. | De processu spiritus sancti contra Grecos lib. 1,

---

2 Polonia *am Rande für* Cracovia. 24 f. *Dazu am Rande saec. XVI in.:* Nota hec, Carthusiensis.

habetur supra. De voluntate Dei, L. 45. | De mensuracione crucis lib. 1, L. 45. Stimulus amoris, L. 45, | et vocatur alias Speculum dominici sermonis, quomodo dominus Jhesus potest | tamquam presens speculari, et est | omelia. | Epistole exhortatorie Anselmi ad suum amicum; | item de contemptu seculi; | de desiderio eterni regni, L. 45. | Meditaciones de redempcione generis humani, lib. 1. | De miseria hominis lib. 1. | De membris, que Deo attribuuntur in scripturis, lib. 1. | De sacramentis et officiis divinis lib. II. | De domo consciencie lib. 1. | De pace et concordia lib. 1. | De b. sufficiencia lib. 1. | De b. vita lib. 1. | De bona occupacione lib. 1. | De laudibus s. Marie. | De antichristo lib. 1. | Dyalogus inter Christianum et gentilem, lib. 1. | De beatitudinibus lib. 1. | In exameron lib. 1. | De beatitudine celesti lib. 1. |

Claruit a. D. | 1120 sub Heinrico | 4. imperatore | Gracianus, monachus Bononiensis, vir in divinis | scripturis valde studiosus et valde peritus in disciplinis secularium litterarum, | instar Moabitidis post terga metencium spicas collegit, dum patrum | sentencias et sanxiones conciliorum diligenter inquirens post Burckardum | et Yvonem novum opus decretorum composuit, quod prenominavit Concordiam | discordancium canonum lib. IIII, vide eciam supra 163. |

Claruit a. | D. 1160 Hildegardis, sanctimonialis virgo et abbatissa | montis s. Ruperti apud Binguis | in dyocesi Maguntina s. conversacionis, miraculis clarens eciam | in vita. Que hic in cathalogo scriptorum ponitur, eo quod autoritas summi | pontificis eam commendarat, qui suis exhortacionibus scripta virginis in con- | ventu Treverensi publice presentibus s. Bernhardo, cardinalibus, episcopis multis | lecta approbavit. Scripsit autem hec virgo divinitus inspirata inter cetera hec subiecta: | In regulam s. Benedicti lib. 1. | Ad Guibertum monachum de | 30 questionibus lib. 1. | Vitam s. Ruperti, lib. 1. In evangeliis dominicalibus | omelias LVIII valde difficiles lib. 1. | De sacramento altaris lib. 1. | Scivias id est Scito vias, opus grande et mirabile. Alium, quem | nominavit Vide meritorum lib. III. | Divinorum operum lib. 1. | Simplicis medicine lib. 1. | Composite medicine lib. 1. | Ad Coloniensem clerum de futuris temporibus et periculis in ecclesia lib. 1. | De eadem re ad Treverenses lib. 1. Exhortatorium se- | cularium ad quosdam sacerdotes lib. 1. | Ad sorores suas hor- | tatorium. Ad monachos griseos Erbacenses paregoricon. | Epistolas ad diversos, quarum vidi centum triginta sex. Scripsit quedam car- | mina et cantica cum notis altisonis et quedam alia. |

Claruit a. | D. 1120 Hugo dictus Folieti, monachus ordinis s. Benedicti monasterii | Corbeiensis, vir peritus in divinis scripturis et secularibus | valde eruditus et studiosus, monachorum disciplinis optime imbutus, scripsit | ad utilitatem fratrum non parvi pendenda opuscula: De claustro | materiali lib. 1. De claustro spirituali lib. 1. | De claustro anime lib. 1. De claustro paradisi sive celesti lib. 1. |

1435. Claruit a. D. 1435 tempore concilii Basiliensis Panormitanus archiepiscopus, dictus Nicolaus, | quondam abbas Monatensis ordinis s. Benedicti, nacione Siculus, vir | in utroque iure peritissimus, cardinalis et dubiorum cautissimus interpres, scripsit | multa preclara opuscula in abbacia et presulatu: | Super decretales magnum et importabile opus in multis voluminibus lib. V. | Super Clementinas lib. 1. | In sexto decretalium lib. 1. | Apparatum super decreto inchoavit, sed non perfecit. | Consilia multa, numero 104, lib. 1. De ordine et processu iudi- | ciario lib. 1. Scripsit pro concilio Basiliensi notabilem et prolixum | tractatum, quem legit Francffordie in publica audiencia principum et cleri. ‖

f. 168 R. Frater Jacobus Carthusiensis, professor sacre scripture Craco- | viensis in moralibus disciplinis tam sacrorum doctorum quam | philosophorum admodum eruditus et studiosissimus, unde et quam plurimos bonos | edidit, et comportavit moralium doctrinarum floridos tractatus, quos nedum | depinxit penna, sed eciam vita rigida, quam duxit, decoravit et confirmavit. Qui in sua adolescencia ad Dominum conversus sanctissimum Cisterciensium ordinem, in | quo XL annis fertur, intravit et deinde ob maiorem spiritualium | carismatum frugem ad ordinem convolavit Carthusiensium et inibi quasi | ad stabilitatis et quietis portum evectus cellule cultor indefessus, | in ocio negociosissimus extitit disciplinarum et moralium doctrinarum usque ad | ultimum sue valitudinis robur circiter annos viginti. Denique | tractatuum suorum et librorum, qui haberi poterant ad manum, tituli hic | infra sunt annotati: | Questiones et dubia pro religiosis utilia, H. 20. | De temptacionibus et consolacionibus religiosorum, H. 20. | Planctus et consilium peccatorum, H. 20. | Oculus religiosorum, H. 20. | Formula reformandi religiones collapsas, H. 20. | Tractatus de bona voluntate, H. 26, H. 62. | De arte curandi vicia, H. 20. | De profectu spirituali, H. 20. | De perfectione religiosorum, H. 20. | De cantu apud | reformatos, | quis servetur aut | assumatur, novus | vel antiquus, O. 83. | Tractatus de virtutibus religiosorum, H. 21, dyalogus est. | De approbacione ordinis Carthusiensium, H. 32. | Tractatus de confessionibus, H. 32. | De incorporacione ecclesiarum parrochialium, an competat Carthusiensibus, H. 32. | De cognicione et expulsione demonum, H. 32, item O. 69. | De sanctificacione sabbati circa molendina, H. 32, H. 69. | De inchoacione festorum et de viatoribus et vectoribus, H. 32. | Collaciones capitulares ad morem Carthusiensium, H. 32. | Alie collaciones facte solempniter in universitate Cracoviensi, O. 110. | Collacio in actu visitacionis H. 32, G. 28, ibidem collacio de omnibus sanctis, | item questio utrum prelato imputantur omnia, que subditus committit, et habetur O. 100. | Collaciones due in vulgari de purificacione Marie et in die palmarum, H. 32. | De cruoribus in diversis locis repertis et Christi post resurrectionem,

---

11 Carthusiensis *interlinear.* 11 scripture]scriptor *Hs.* 38 f. ibidem — O. 100 *nachgetragen.*

H. 32. | De cruore et ritu in Welsenako, H. 32, H. 63. | Questio an bona temporalia monachi presertim strictiorem ordinem profitentis se- | quantur personam an non, H. 32. | De causis multarum passionum et de remediis earundem, H. 63. | De veritate dicenda vel tacenda, H. 63, C. 85. | Ad Carthusienses de eorum statu, fine atque excellencia, H. 63. | Igniculus devocionis, H. 63. | De causis deviacionis religiosorum et de remediis earundem, H. 63. | De modo servandi interdictum a religiosis, H. 63. | De arte bene moriendi, H. 63, H. 65, L. 101. | De cogitacionibus et qualitate earum, H. 63. | Colloquium hominis ad animam suam, H. 63. | De contractibus ad reempcionem et ad vitam, H. 63, H. 65. | De particione reddituum inter religiosos, H. 63. | De dignitate pastorum et cura pastorali, H. 63. | De septem statibus mundi, dupliciter, H. 63. | De habitibus acquisitis et infusis et de caritate, H. 63. | De anno iubileo, H. 63. | Avisamentum ad papam pro reformacione ecclesie, H. 63. | De censibus et proventibus monialium et earum recepcionibus, H. 63. | De malo per omnes seculi etates, H. 63, H. 65. | De comparacione religionum et de requisitis ad eas, H. 63, H. 65. | De statu et officio ecclesiasticarum personarum, H. 63. | Quodlibetum statuum humanorum, H. 65. | De actionibus quantum ad maliciam et bonitatem, H. 64. | De theologia mistica, H. 64. | Soluciones quorundam dubiorum de potestate absolvendi Carthusiensium, H. 64. | De contractu revendicionis et empcionis, H. 64. | De bono morali, H. 64. | De erroribus et moribus Christianorum, H. 64. | De potestate demonum et illusionibus eorum, H. 64. | De peccatis mentalibus mortalibus, H. 64, et de conscientia. | De restitucionibus iniuste acquisitorum, H. 64, item eiusdem A. 56. | De statu securiori incedendi in hac vita, H. 64. | De triplici genere hominum: prelatorum, activorum et contemplativorum, H. 64. | Collacio pro defuncto patre, in electione prioris, H. 141, item in actu visitacionis, G. 28, H. 32. | Item in susceppcione alicuius prelati grandis auctoritatis, A. 56. | Item H. 145 doctrina pro dieta quadam in Nurnberga. | De arta et lata via, H. 64. | De appariciones animarum separatarum, H. 64, G. 28. | De duabus civitatibus Jherusalem et Babilone mistice, H. 64. | Consolaciones contra mala huius seculi, H. 64. | Apologeticus religiosorum, H. 64. | Speculum aureum institucionum ad beneficia ecclesiastica, H. 64. | Sermo ad religiosos, H. 64. | De sanctificacione sabbati et celebracione festorum, H. 64, H. 32, H. 69. | De cognicione causarum et effectuum secretorum, H. 64. | De cautelis diversorum statuum in ecclesia, H. 64. | De frequentacione

---

17 f. *zwischen* De statu *etc. und* Quodlibetum *gestrichen* Tractatus de beneficiis ecclesiasticis et erroribus humane ecclesie circa beneficia, H. 63 | *mit der etwas späteren Bemerkung:* Romane curie, non est Jacobi. 24 et de consciencia *Nachtrag.* 25 item eiusdem A. 56 *Nachtrag.* 27 ff. Collacio — Nurnberga *Nachtrag.* 37 *zwischen* De frequentacione *etc. und* De approbacione *etc. gestrichen:* De resistencia temptacionum, H. 64, *mit dem Vermerk saec. XVI in.*: non est ipsius.

sacre communionis, H. 64, H. 65. | De approbacione et confirmacione statutorum Carthusiensium per sedem apostolicam, H. 64. | Regula directiva religionis Carthusiensium, H. 64. | Lectura eius super primum librum sentenciarum, E. 16. | Collacio eius ibidem valde bona ad religiosos, E. 16, 'Nostra conversacio in celis est'. | Ibi plura magistralia puncta et questiones pulchre annectuntur, E. 16. | Sic ibidem eiusdem lectura circa 2. librum, 3. et 4. |

Tractatus de montibus Gelboe. | Sermones de tempore et de sanctis, qui sunt multum formales. | Passio Domini secundum quatuor evangelistas. | Devota meditacio passionis Christi. | Sermo de animabus bonus. | Sermo de penitencia. Item de dedicacione. De cena Domini et de modo communicandi. | Sermo de corpore Christi. De solucionibus debitorum sermo vel pocius tractatus. | Confessionale. De votis. | De desiderio moriendi et de preparacione ad mortem. | De iudiciis divinis et humanis. | O. 69.

Utrum prelato imputentur omnia, que subditus committit, G. 28, O. 100. | Quotlibetum fallaciarum humanarum, H. 95. | Scrutinium scripturarum, H. 95. | Tractatus de montibus Gelboe, O. 69. | De difficultate salvandorum. |

Frater Johannes Indaginis ordinis fratrum Carthusiensium, | adhuc puer ingeniosus sortitus est animam bonam, iuvenis ymmo | adolescens acutus inventus est in iudicio, admirabilis in memoria, | infatigabilis indefessusque in lectione et iugi meditacione legis | Dei ceterorumque utilium die ac nocte, videlicet eorum que bonam conscienciam | conservare et dirigere poterant, tam in sacris canonibus s. matris ecclesie | quam eciam in legibus civilibus optavit, et datus est ei sensus, invocavit et | venit in eum spiritus sapiencie, quam super salutem et speciem dilexit; preposuit eam regnis et sedibus et divicias nichil esse dixit in comparacione illius, | aurum et argentum in collacione eius tamquam arenam et lutum estimavit. | Quippe ipse cum in studio Erffordiensi post aliquantum studium in artibus, | sacris canonibus et civilibus legibus non modice insudavit, ita ut a docti- | oribus non minus reputaretur, sed vanitatem et fallacias mundi ponde- | rans ipsum mundum cum flore despexit in florida sua adolescen- | cia agens annum etatis sue circiter 25. currente anno dominice | incarnacionis 1440 et tutiorem statum et viam securiorem arripiens | habitum monachalem assumpsit in domo carthusie prope Erffordiam et in | ordine Carthusiensium perduravit circiter 35 annos usque ad finem vite sue, | quem Dominus optimus ei feliciter et desideranter prestitit circa annum incar- | nacionis 1475. Ipse autem non ociosus, sed sicut apis negociosissima | secundum sensum, quem sibi Dominus aperuit in scripturis, profunda fluviorum | scrutatus est et abscondita non pauca produxit in lucem. Denique | exposicionem quadru-

18 f. De — salvandorum *Nachtrag.*

plicem super totam bibliam scripsit, tam | eos, qui sunt in canone apud Judeos libros exponens et explanans | quam alios, quos tantum ecclesia Romana in auctoritatem suscepit et legit, ut sunt | libri Thobie, Machabeorum, sapiencie, ecclesiasticus, et eciam circa alios, | quos ecclesia non suscipit in auctoritatem, aliqualem fecit explanacionem. | Circa aliquos eciam libros biblie super istum quadruplicem sensum | alios multiplicavit et de novo scripsit, ut circa apokalipsim forte decem | explanaciones et iterum forte duas aut tres, item circa cantica canticorum | multas fecit explanaciones, consimiliter circa Ruth, Hester, Job etc., | ut aliqualiter subnotati tituli ostendunt. Tandem de novo | incepit et questiones super totam bibliam comportavit, que sparsim inveniuntur | in diversis voluminibus. In quibus questionibus eciam summarie posuit plerumque | sentencias capitulorum, que in ipsis libris continentur. Denique non est | intencionis mee hic omnium suorum operum titulos annotare, quia impossibile videtur | propter dispersionem librorum, qui non omnes habentur in carthusia Erffordiensi, | sed de his, qui habentur, maior pars titulorum hic subnectitur et eciam | aliquorum aliorum librorum tituli, quos ipse in certis cartulis depinxit, scripti sunt: ‖

Circa bibliam. Exposicio quadruplex super genesin usque ad cap. 25 *f. 168V.* inclusive, | ubi habetur longus prologus de recommendacione sacre scripture, de multiplici | sensu et de regulis exponendi eam etc., C. 3. Item super genesim triplex | exposicio mistica, C. 96. | Secunda pars conformis quadruplicis exposicionis super genesim, C. 4. | Super exodum quadruplex exposicio, C. 6; item quadruplex exposicio brevis, C. 96. | Super leviticum et numerorum quadruplex exposicio, C. 7. | Super deutronomium quadruplex exposicio, C. 8. | Questiones circa penthateucum Moysi cum brevi premissione sentencie | et intencionis cuiuslibet capituli, quas — scilicet sentencias et intenciones — si diligenter et profundius scrutatus quis | fuerit, inveniet quasi medullam exposicionis Hebreorum et katholicorum in sensu | literali et mistico ex sentenciis Jeronimi, Augustini, Ambrosii, Gregorii, Origenis, Bede, | Strabi, Esichii etc., C. 9. | Super Josue quadruplex sensus, divisio singulorum capitulorum eiusdem libri et questiones. | Super Judith quadruplex exposicio, primo exposicio eius de b. virgine, deinde talis | quadruplex exposicio cum questionibus, C. 11. | Super iudicum quadruplex exposicio, C. 11. | Divisiones et questiones eiusdem libri, C. 8. | Super Ruth exposicio quadruplex, C. 11. Divisiones et questiones, C. 8. Sensus spiritualis eiusdem, H. 101. | Super libros regum et paralippomenon exposicio quadruplex, C. 12. | Divisiones et questiones eorundem, C. 12. | Super Esdra super primo libro quadruplex exposicio cum questionibus, C. 15; iterum quadruplex, C. 95. | Super Neemia quadruplex explanacio

---

21 f. Item super — C. 96 *nachgetragen.* 27 f. scilicet — intenciones *am Rande nachgetragen.*

cum questionibus, C. 15. | Super 2. librum Esdre quadruplex exposicio, C. 15. | Super tercium et quartum exposicio, non tamen per singula capitula, C. 15. | Item explanacio literalis et exerptum textus per omnia capitula tercii et 4. librorum Esdre | cum spirituali sensu in margine, C. 15. | Thobie quadruplex exposicio cum questionibus, C. 15; | item quadruplex exposicio sine questionibus, C. 14. | Judith, vide hic supra. | Hester exposicio quadruplex cum questionibus, C. 15; alia quadruplex exposicio sine questionibus, C. 14. | Exposicio huius libri de b. virgine, G. 14. | Job literalis exposicio et plena cum questionibus, et est bona et preclara ex aliis | doctoribus collecta, C. 15. | Brevis exposicio litere, sed spiritualis latior, precipue tropologia; | allegoria plena super eundem librum; | anagogia plena super toto libro, C. 15. | Psalterium cum quadruplici sensu expositum cum canticis sibi annexis, | C. 34. Super primam autem quinquagenam scripsit quatuor vicibus. | Questiones super psalterio, C. 36. | Proverbiorum exposicio, mixtim ponit quadruplices sensus, non seorsum | sicut in aliis libris, C. 40. Questiones eorundem, C 54. | Exposicio tropologica et anagogica, C. 54, eorundem proverbiorum. | Ecclesiastes, quadruplex exposicio cum questionibus, C. 54. | Alia spiritualis exposicio, H. 108. | Cantica canticorum quadruplici sensu primo exponit, C. 42. | Alia exposicio duplex, | ubi applicantur cantica | ad festum presentacionis, | H. 75. | Exposicio eorundem de b. virgine, C. 42. | Alias adhuc duas fecit | eciam de b. virgine, que habentur in Stetyn | in partibus stagnalibus. Questiones super cantica, C. 54. | Aliam moralem exposicionem fecit super cantica, C. 86, et hec est octava exposicio. | Sapiencie librum quadruplici sensu exposuit, C. 52. | Questiones super eodem, C. 54. | Ecclesiasticus liber quadrupliciter exponitur, C. 52. | Questiones super eodem, C. 54. | Isaye multiplex explanacio et signanter quoad sensum eius quadruplicem, | C. 58. Questiones et divisiones eiusdem, ex quibus potest intellectus tocius | Ysaye iuxta exposicionem Hebreorum et eciam katholicorum haberi a lectore. Ibidem | extracta de originali b. Jeronimi super Isayam per 8 libros, quos scripsit Jeronimus. | Jeremias, quadruplex exponitur usque ad cap. XI, C. 52. | Quadruplex exposicio totalis super eundem cum questionibus, C. 60. | Trenorum quadruplex exposicio et quinta adiungitur de passione Christi, C. 54. | Questiones super sensum literalem, ibidem. | Vide hic supra C. 60, quomodo protestatur, quod glosas huiusmodi super | prophetas studiosissime ex sacris doctoribus collegerit. | Baruch, quadruplex exposicio cum questionibus, C. 60 | Nota, multa de his scriptis non parva sed magna implent volumina. | Ezechielis quadruplex exposicio cum questionibus, C. 63 et procedit hec exposicio | tantum ad

---

18 f. Alia — 108 *am Rande nachgetragen.* 20 f. Alia exposicio duplex — H. 75 *am Rande nachgetragen.* 37 f. Nota — volumina *unter der 1. Seitenspalte bezieht sich wohl auf die vorher und nachher genannten Bände.*

40. capitulum exclusive, licet visio sequens eciam hic breviter exponatur, tamen | de ea fecit speciale volumen cum figuris, C. 95. | Mistica exposicio illius visionis, que durat per IX capitula, C. 72, item C. 95. | Anagogia plenius ponitur C. 78. | Literalis exposicio huius visionis, C. 72, cum figuris. | Danielis quadruplex exposicio cum questionibus et cum extractis ex Jeronimo | super Daniele cum quibusdam addicionibus, C. 62. | Duodecim prophetarum minorum quadruplex exposicio, C. 66; item eorundum divisiones | et questiones, C. 67. | Exposiciones omnium prologorum XII prophetarum et tocius biblie, C. 36. | Item brevis exposicio omnium prophetarum maiorum et minorum in exili litera, C. 60. | Exposicio super Jonam et Abdiam specialis, C. 42. | Exposicio quadruplex figurarum veteris et novi testamenti, C. 41. | Machabeorum 4 exposiciones cum questionibus, C. 69. | Item eorundem librorum brevis exposicio, ibidem. | Eorundem brevissima exposicio tantum spiritualis, A. 56. |

Sequitur de novo testamento. |

Matthei quadruplex exposicio, C. 72; questiones, C. 67; item alie | breves questiones, C. 72. | Marci quadruplex exposicio, C. 74. | Lucas quadruplici sensu exponitur, C. 76; questiones super eundem, C. 69. | Johannis evangelium quadrupliciter exponitur, C. 78; item tropologia, C. 96; | item exposicio literalis cum questionibus, ibidem, et hic est valde latus in istis sensibus. | Ad Romanos epistolam quadruplici sensu exponit, C. 84. | Questiones super epistolas Pauli, C. 67. | Ad Corinthios duas epistolas exponit quadruplici sensu, C. 85. | Ad Galathas, Epheseos, Philippenses, Colossenses, Thessalonicenses epistolas similiter quadruplici sensu exponit, C. 86. | Ad Thimotheum, Titum, Philemonem, Hebreos epistolas quadruplici sensu exponit cum questionibus | in principio et in fine libri annexis, C. 87. | Actus apostolorum | quadruplici sensu exponit, C. 76; item questiones, C. 67; | alia mistica exposicio, C. 76. | Apokalipsim Johannis decuplici sensu exposuit, de hoc vide supra C. 89 in registro | et C. 76; | questiones, A. 39 et C. 69 et | questiones. | Canonicas epistolas per sensus quatuor declaravit, C. 69, et per questiones, C. 67. | Declaracio eius super quadruplici exposicione eius tocius biblie, videlicet | quare multa exposita sint mistice, que fidem edificant, et quomodo | hoc fieri possit et quomodo multa intelligenda sint sane in exposicionibus | suis; excusat eciam se in hoc, quod aliquando in scribendo posuit nomen suum vel se in plurali, scilicet 'nos', C. 86. |

Ex prehabitis innotescit labor eius circa sacram scripturam ipsius biblie studiosissime exhibitus, sequitur nunc collectio titulorum etsi non omnium, tamen multorum librorum qui haberi poterant, in quibus quilibet | advertere poterit, quantum in sancto ocio negociatus sit. |

Tractatus de variis materiis. |

Tractatus circa passionem Domini in parascheve, C 11, et ibidem notabilia

quedam de eodem. | Summarius tocius theologie, C. 15, item H. 74. | Exposiciones officii defunctorum scilicet lectionum eius, item canticorum, que sunt in fine psalterii, | item canticorum, que cantantur apud Carthusienses in 3. nocturno, item ympnorum consuetorum | apud eosdem Carthusienses, C. 14, C. 94. | Donatus spiritualis sive misticus secundum ordinem Donati grammaticalis, ubi devota anima docetur de ascensu in spiritualem perfectionem, C. 14, C. 69, G. 32. | De prophetis et differencia eorum, C. 36, C. 89. | De laude divina, C. 36. | Vocabularius duplex terminorum in sacra theologia, C. 41. | Tractatus de contemplacione, C. 42. | De celebracione festorum C. 52, item D. 20. | De exposicione sacre scripture, C. 54, C. 86. | Instructio eius qui wlt predicare, C. 54, H. 94, H. 101. | De modo studendi et de quadruplici sensu scripture, C. 56, C. 86, C. 96, E. 3, H. 61. | Tractatus de indulgenciis in ordine Carthusiensium et qualiter possint dari exemptis per episcopos, | qui non habent iurisdictionem in exemptos, C. 69, A. 56, G. 32, H. 74, A. 39. | Exposicio 7 psalmorum penitencialium, C. 69. | Ymago vite, C. 69. | Compassio Marie, C. 69. | Alloquium de IX gladiis et de 7 gaudiis, C. 69. | De veritate dicenda, C. 87. | De via perfectionis, C. 87. | De statu religiosorum et maxime quoad vicium proprietatis et de exposicione | *f. 169R.* professionis, C. 87. | Tractatus de visionibus, A. 50. || Tractatus de festo presentacionis b. virginis in templum, C. 94, C. 52. | De peccatis, viciis et temptacionibus, C. 96. | De ortu et origine scienciarum et de modo studendi, C. 96, H. 106, H. 66, E. 3. | De arte memorandi non phisicali quidem, sed spirituali, quomodo quis se exerceat in operibus | Dei ad acquirendum devocionem et timorem Domini, C. 96. | Multa exerpta eius, que fecit ex diversis libris doctorum, C. 99. | Tractatus duo de mistica theologia D. 20, H. 101, H. 135. | De modo absolvendi, D. 20, scilicet a censuris ecclesiasticis et precipue in articulo mortis, | C. 20, G. 32 de anno iubileo. | De sepulturis, D. 20. | De casibus reservatis et de modo reservandi, D. 20, G. 32. | De oracione et psalmodia, D. 20. | De transitu de una religione ad aliam, D. 20. | De diversis statibus in ordine Carthusiensium, D. 20. | De redditis et donatis plura et pulcra dubia, D. 20. | Soliloquium hominis suos defectus deflentis, D. 20. | Soliloquium de sanctissima trinitate, D. 20, H. 101. | De vita Christiana, qualiter quis vivere debeat, D. 20, A. 38. | Soliloquium de essencia divinitatis, videlicet quomodo Deus habere dicitur caput, manus etc., D. 20. | De graciarum actione, D. 20. | De chorea, quomodo permittenda sit et quomodo non, D. 20. | De causis resignacionis prelature et cure pastoralis, ubi posuit excusacionem sui, quod | curam resignavit, D. 20. | De multis periculis in cura pastorali, D. 20. | De vita et regimine clericorum et pastorum, D. 20. Hic agitur de multis, que pertinent | ad eos, de sacramentis, de oracione, de censuris etc., H. XI. | De cessacione divinorum, quomodo sit servanda, D. 20, eciam H. 92, H. 108, A. 38. | De confirmacione ordinis Carthusiensium, D. 20, F. 51, H. 8. | Cronica triplex, longa, brevis, brevissima, G. 31,

H. 73, G. 32. | Scripta super statuta Carthusiensium nova et antiqua et ordinaciones capituli generalis, H. 8. | De his vide lacius supra in registro, H. 8 bis. | De variis dubiis in ordine Carthusiensium, H. 8. | Exposicio cuiusdam privilegii apostolici pro Carthusiensibus pro excommunicatis non vitandis, H. 8. | Tractatus optimus de irregularitate, quomodo contrahibetur etc., H. 8. | De casibus contingentibus in quibusdam locis racione miraculorum, H. 8. | De eleccione prioris in ordine Carthusiensium, H. 8. | Speculum noviciorum, H. 8, eciam H. 92, A. 38. | Privilegiorum Carthusiensium exposicio brevis, H. XI, A. 38. | Item eorundem exposicio longa, ibidem (H. XI), in alio volumine | H. 74. | Forme absolvendi in confessione multe, H. XI, H. 66, H. 94, A. 38, | A. 39 quoad moniales, item G. 28. | De vita et regimine clericorum, H. XI, D. 20. | Declaraciones super vitas patrum, H. 15. | De ornatu interiori, H. 61. | De accessu ad novum hominem. | De gracia et libero arbitrio, H. 61. | De meditacione devota et qualiter fiat, H. 61. | De dileccione Dei et proximi, H. 61; item melior tractatus, H. 93, de eodem. | De mandatis superiorum et de moderacione eorum. | Planctus super religiosos male viventes. | De vita adolescentulorum, ut proficiant in melius. | De gradibus superbie et humilitatis pulcra valde. | Brevis et sufficiens modus confitendi in omni statu hominum, H. 74. | De doctrina ecclesie et quomodo sit infallibilis et certa. | De vita religiosa, quomodo debeat esse et dirigi. | De vera penitencia acquirenda et custodienda. | De inquisicione summi boni, ut feliciter inveniatur. | De spiritu et corpore, quomodo serviant Deo. | De corrupcione hominis et gracia Dei, quomodo stant simul. | De natura et gracia, quomodo stant simul. | De perseverancia, quomodo sit servanda, que eciam sola salvat. | Brevis exposicio super preces, que fiunt in ordine Carthusiensium. | De prelaturis et dignitatibus et, si liceat appetere eas. | De fraterna correccione, eciam H. 73. | De parvulis fidelium, qui casu moriuntur ante baptismum, quid de eis sentiatur, H. 66, eciam H. 73. | De iudice, quomodo non possit iudicare contra conscienciam, eciam H. 73. | Exposicio visionis Danielis septimo de 4 ventis et bestiis, eciam H. 73. | Utrum papa et eius legati suscipiendi sint, ut auctoritative in conciliis presideant. | Contra illos, qui se ipsos wlnerant, et contra flagellatores, eciam H. 73. | De vita spirituali et de multis questionibus utilibus ibidem. | De audicione misse et tenendis capitulis sub missa etc. | De visione Tundali et de aliis visionibus, quomodo fiant, item A. 50. | De voto abstinendi a piscibus, a carnibus etc. | An licitum sit religiosis concedere currus ad bella. | Si licitum edificare altaria in ecclesia sine consensu plebani. | Si infirmus in quadragesima possit manducare carnes. | De appariciones mulieris defuncti et de prodigiis variis. | An sponsus

---

13 *von* De ornatu interiori — 587,8 f. Tractatus ad peticionem marchionis *Klammer mit der Signatur* H. 61, *die später zu 115 verändert ist.* 26 que fiunt] consuetas *bei Beschreibung von* H. 61.

ecclesie possit illi auferri. | Tempore scismatis qualiter se habeat homo adherendo vel non, eciam habetur H. 108. | De ortu et origine cogitacionum et affectionum cordis, eciam H. 93. | De futuris prodigiis et cognicione et causis eorum. | De peregrinis doctrinis cognoscendis et precavendis. | Planctus solitarii super variis peccatis hominum | et de insurgentibus variis modis contra sedem apostolicam. | De cruciata data contra hereticos a. D. 1467. | De cognicione futurorum et sompniorum etc. | De paupertate et laude eius ac differencia. | Tractatus ad peticionem marchionis Brandenburgensis scriptus super erroribus hereticorum. | Brevis regula vivendi, H. 62. | Tractatus de sacramento altaris, H. 66. | Tractatus de intencione, merito et premio. | De elemosina, quomodo quis eam primo sibi ipsi dare debeat. | De peccati periculo. | De vendicione frumentorum, eciam infra H. 101. | De agricultura corporali et spirituali. | De potestate vicariorum in ordine Carthusiensium quoad absolucionem in foro penitenciali. | De indulgenciis, bis, item H. 93, H. 108, H. 74, A. 39. | Tractatus de creatore et creaturis et quomodo per huiusmodi homo pervenire debeat ad cognicionem | sui ac omnium scienciarum, doctrinarum et veritatum in salutem. | De spirituali profectu, eciam H. 72. | De fide katholica et armatura eius et variis pugnis hereticorum, paganorum, Judeorum etc. | De fraudibus hominum et remediis contra eas. | De mendicacione religiosorum. | De via securiori ad salutem. | De execratis non vitandis et | utilis distinctio preceptorum, H. 108, A. 38. | De execratis pro violenta manu in clericos. | De esu carnium in ordine s. Benedicti. | Regimen principum, eciam H. 74. | De inquisicione vere vite et salutis, H. 72. | Plura alia vide supra in registro, H. 66. | Consolacio religiosorum. | Intellectus religiosorum. | Reformacio religiosorum per bonum prelatum. | Plures breves questiones pro religiosis. | De libero arbitrio et predestinacione. | Tractatus de gaudio sanctorum in celo, ubi referuntur rara, pulcra, utilia et probabilia. | De mortuis et de penis eorum, de suffragiis, de receptaculis eorum. | De adventu Domini in iudicium. | De loco innocencium, qui decedunt in solo originali et de penis et statu eorum. | De vita episcoporum. | An quis possit esse perfectus sine professione religionis. | De spiritualibus ascensionibus et descensionibus. | De bona voluntate, H. 94. | Exposicio simboli apostolorum, H. 74. | Ascensus
f. 169 V. mentis in Deum per vestigium creaturarum, H. 74. || Peculiaria officia misse de diversis, de trinitate, de spiritu sancto etc., H. 75. | Tractatus de laudibus beatissime virginis, H. 75. | Tractatus utilis de caritate Dei et proximi, quomodo acquiritur et augetur et de diversis | causis amoris et impedimentis. | Breve soliloquium anime devote ad Deum. | Forma

---

9 f. *zu* Brevis regula — 25 Plura alie usw. *Klammer mit* H. 66. 25 *zu* Consolacio — 28 predestinacione *die Signatur* H. 72. 28 *zu* Tractatus de gaudio — 33 f. De bona voluntate *die Signatur* H. 73. 35 Peculiaria — 588,1 Forma graciarum *etc. mit der Signatur* H. 75.

graciarum actionis, qualiter homo semper debet gracias agere Deo. | De gradibus humilitatis et mititatis. | De perfectione et modo offerendi filios ad monasterium et de ingressu religionis. | Exposicio officii misse. | De negligenciis in missis contingentibus et de remediis earum et de penitencia pro eis. | Exposicio super octo versus psalterii, qui dicuntur equipollere psalterio. | Exposicio super angelica salutacione. | Exposicio super dominicam oracionem per 53 modos cum questionibus, H. 93, item aliter | H. 92, item 94, item H. 93, item A. 36. | De temptacionibus et consolacionibus et remediis contra easdem. | De meditacione cordis. De simplicitate et stabilitate ac | mundificacione cordis. De directione cordis. De illumina- | cione. De predestinacione. De archa spirituali. | De origine, differencia, discussione, utilitate et periculo cogitacionum, eciam habetur H. | 61. | De edificacione spiritualis domus breviter in corde sancto et puro, quomodo fiat. | De ignorancia sapienti et appetibili omnibus, id est de docta ignorancia. | De spirituali ascensu in Deum, eciam habetur H. 94. | De beatissima trinitate et unitate in Deo. H. 108, An persone in divinis racionaliter distinguantur. | De appropriatis personarum. De ymagine et similitudine Dei etc. | De disciplina morum. De persecucione toleranda. | De mortalitate non timenda. De causis persecucionum et malorum etc. | De bono paciencie. De zelo et invidia. De preparacione ad martirium. | De fide, spe et caritate et tota theologia bonus tractatus. De salario medicorum | et aliorum operariorum, | quomodo licite accipiant. | Quando peccata sint venialia vel mortalia, eciam H. 108. | De visione Dei. Plura vide supra in registro, H. 93. | De Christi nobilitate et gracia. | De primo principio et eius effectibus et scrutinio scripturarum. | De regimine sanitatis maxime spiritualium virorum. | De multiplici cruore. | De cordis puritate, eciam infra H. 101. | De iure plebanorum et religiosorum, quomodo mutuam habeant concordiam. | De augmento habituum, differencia, diminucione et cessacione eorum. | De anno iubileo et plenaria indulgencia, A. 56, H. 94, H. 74. | De reformacione ecclesie in capite et membris. | An liceat propter paupertatem relevandam recipere ⟨divites⟩ ad monasteria et de usura | in reempcione. | De laude ordinis Carthusiensium. | De excitacione mentis ad devocionem et excussione teporis. | De reformacione religiosorum et modo practicandi. | De arte preparandi se ad mortem, eciam infra H. 101. | Dyalogus inter animam et hominem. | An Maria Magdalena virgo permanserit in corpore. | De libris suscipiendis et legendis et de ordine illorum. | De discrecione et cognicione motuum cordis. | De turbacionibus ecclesie. De sacramento altaris. | Cetera plura vide in |

---

2 De gradibus — 6 Exposicio super angelica salutacione *mit der Signatur* H. 92. 6 f. Exposicio — 24 De visione Dei *mit der Signatur* H. 93. 25 De Christi nobilitate — 39 De sacramento altaris *mit der Signatur* H. 94.

registro supra H. 94. | Soliloquium ad Deum unum et trinum, eciam supra D. 20. | Secretum ad Deum colloquium. | Soliloquium ad b. virginem de tota biblia. | Tractatus de duabus civitatibus. | De veritate. De libero arbitrio. De casu angeli. | De predestinacione, quomodo stet cum libero arbitrio. | Hec videntur sumpta de Anshelmo. | De paucitate iustorum. | De anime puritate. | Quedam dubia precipue de iure patronatus. | De perfectione vite Christiane. | De contractibus empcionis et reempcionis et rectoribus comitatum. | De negociacione seu nummismate spirituali. | De penitencia reorum ad mortem diiudicatorum et quomodo confessor se habeat ad eos. | De elargicione elemosinarum. De moneta temporali. | Consideraciones circa Judeos. | De incarnacione verbi. De similitudinibus. | Igniculus devocionis. | De mistica theologia, eciam supra D. 20. | De offensa in Deum et de eius remissione. | De regimine prelati in religione et de religionibus. | De omnibus statibus spiritualium, scilicet pape, cardinalium, episcoporum etc., brevis tractatus. | De contractibus variis. De symonia et de concilio generali. | De censuris, quando abrogantur et de filiis hereticorum etc. huiusmodi. | De reddendo debito coniugi et de modo. | De fraterna correctione et recta predicacione. | De communione sub utraque specie, quomodo non obligat. | De beneficiis monachorum et quid iuris habeant. | De infeudacione decimarum et quomodo layci illas habere possint. | De veneracione reliquiarum et quomodo tractentur. | De vita spirituali et reformacione heresum et errorum. | De nobilitate et in quo consistat vere. | De questionibus, quando suspecti examinentur penis, ut confiteantur. | De distribucionibus cotidianis, que dantur interessentibus divinis. | Actore non probante reus quomodo absolvitur. | De symonia in beneficio et de promissione futuri beneficii. | Pulcra de vita ecclesiasticorum virorum. | De corporibus, que surrexerunt cum Christo et de hora resurrectionis. | De proprietate monachorum. | Exposicio eius super duo decreta Basiliensis concilii, scilicet de excommunicatis non vitandis | et de annatis non solvendis. | Item de beata trinitate. | Summarie et breviter exponit et ponit privilegia ordinis Carthusiensium et precipue exempcionis, que | alias, H. XI, lacius exponit. Item de eodem H. XI bis. | De consideracione sui et eorum, que ad se pertinent. | Modus vivendi sancte et religiose in fide Christi, F. 21 eciam. | Speculum spiritualis vite, F. 21. | De vita christiana et modo vivendi christianorum, D. 20 eciam. | De gnothosolitos id est cognicione sui ipsius. | De modo perveniendi ad perfectionem ex statutis Carthusiensium et de exerciciis eorundem. | Declaracio super cruciata, que fuit contra Turcos. | De privilegio Frederici imperatoris dato scholaribus. |

---

1 Soliloquium — 15 tractatus *mit der Signatur* H. 101. 15 De contractibus — 29 De proprietate monachorum *mit der Signatur* H. 103. 29 Exposicio — 590, 8 De modo reformandi moniales *mit der Signatur* A. 38.

Quomodo Carthusienses possint accipere homagia. | De audiendis confessionibus et de forma absolvendi. | De multis periculis prelatorum ex peccatis subditorum et aliunde, eciam infra A. 39. | Quibus modis aliorum peccata et defectus possint recitari licite. | De vitando scandalo. | De emendacione. | De periculis religiosorum in temporalibus. | De cupiditate emendi temporalia. | De resignacione cure pastoralis ad quendam prelatum, et est dyalogus. | Defensorium ipsius, ubi ponuntur 4 modi iudicandi et quedam apologia. | De modo reformandi moniales. | De restitucionibus, censuris, iurisdictione ecclesie. | Avisamentum prelatorum quoad regimen subditorum, presertim in casibus perplexis et censuris. | Scripta alique circa electionem regis Bohemorum. | De iurisdictione ecclesiastica. | De participantibus excommunicatis. | Item de excommunicatis vitandis vel non vitandis. | De potestate ecclesiastica. | De anima et viribus ac operacionibus eius. | De multiplici vita anime. | De officio misse. | De honestate tenenda et inhonestate vitanda. | De affectionibus. Vita episcoporum. Speculum episcoporum. | Item tractatus recte vivendi. De ornatu mulierum. | Contra prophetias prophanas huius temporis. | De spirituali sacerdote et de spirituali celebracione. De absolucione plenaria, eciam H. 74. | Brevis exposicio regule s. Benedicti. De anno iubileo. | Speculum monialium. De communione. | Regule intelligendi sacram scripturam. | De primariis precibus, an licite sint etc. | De tiranno et rectore bono. | De misticacione et significacione suscepcionis, habitus, conversacionis et cerimonialium | religiosorum, precipue Carthusiensium, et de forma suscepcionis et professionis, A. 50, item O. 104, | H. 8. Tractatus de visionibus, A. 50. | Quomodo plebani vel eciam rectores alicuius comitatus se habeant ad publicos peccatores, quoad censuras ecclesiasticas, A. 56. De peregrinantibus, ibidem. | De irregularitate, quam clericus eciam aliquando pugnando non incurrit, A. 56. | Doctrine pro conscienciis timoratis, ne sint scrupulose, ex quibus doctrinis | possunt glosari innumerabiles casus. | An ignis purgatorius purget eciam habitus viciosos et scorias et reliquias peccatorum. | Tractatus de visitacionibus faciendis. | Quomodo quilibet habens ordinariam potestatem absolvendi potest eam aliis committere. | Tractatus de spiritu sancto. | Quid sentiendum sit de remissione confitencium mortalia certa ad superiorem pro | absolucione, quam simplex confessor secundum aliquorum statuta non potest impendere. | Cetera multa hic continentur, que tediosum est singula annotare huc, vide supra A. 56. | Defensorium parvulum pro s. Thoma contra eos, qui plura eius scripta minus vera reputant, C. 96. | Excerpta multorum librorum doctorum sed in exili et mala scriptura, scilicet quasi omnium librorum Gregorii, | Jeronimi, meliorum et notabiliorum librorum b. Augustini,

---

8 f. De restitucionibus — 21 f. De tiranno et rectore bono *mit der Signatur* A. 39.
31 f. *zu* Quomodo plebani — 35 f. non potest impendere *die Signatur* A. 56.

Ambrosii, Isidori, b. Thome, Hugonis, Bernhardi et Richardi, | Soltaw etc., tocius corporis iuris canonici et civilis, ex variis historiis et cronicis, ex libris | philosophorum Platonis, Aristotelis et ceterorum, ex quotlibetis diversis, C. 99. | A. 52, | A. 53, exerpta in iure. ‖

f. 170R. Secuntur tractatuum tituli de diversis officiis. | De vita episcoporum, A. 39. Speculum episcoporum, A. 39, H. 73, D. 20. | De officio abbatis, quomodo regere habet secundum regulam b. Benedicti, A. 39. | De officio cancellarii, A. 39, H. 93. De officio et modo vivendi suffraganei, A. 56. | De officio prioris in ordine Carthusiensium, H. 101. | A. 38: De officio vicarii, eciam H. 66; | procuratoris; | sacriste reali et spirituali; | emendatoris; | cantoris; | infirmarii; | sacerdotis. | De regimine | abbatis ordinis | s. Benedicti, A. 39. | De regimine comitis, 66 H. | De regimine principis, H. 66, H. 74. | De vita et regimine clericorum, H. XI, D. 20. | De regimine boni advocati, H. 74. | De officio magistri piscium, H. 93. | De officio predicandi. De ligatore librorum, A. 38. | De spirituali sacerdote, A. 39. | De regimine prelati in religione et de religionibus, H. 101. |

Sermones et collaciones. Sermones 5 de dedicacione, H. 61, H. 62, H. 72, G. 28, H. 75. | Sermones breves et spirituales de sanctis per totum annum, H. 62, item H. 75. | Sermo optimus pro bona consciencia, H. 66. | Sermones de invocacione divini auxilii, H. 66. | Collaciones utiles et breves ex epistolis et evangeliis ad religiosos, H. 75, ibidem alie collaciones. | Passio Christi, H. 74. | Postilla dominicalium evangeliorum per totum annum cum annexis notabilibus et brevibus sermonibus, H. 72. | De corpore Christi, C. 14, vide infra, A. 38 bis. | Sermo de animabus, H. 101, G. 28, plures. | Sermo de novo sacerdote, A. 39, D. 18 septem sermones, C. 94. | Sermones breves ad monachos tam de dominicis quam de sanctis et sunt exhortaciones, | que possunt fieri per presidentem in capitulis monachorum, O. 115. | Sermo de variis nupciis, C. 14. | De s. Martino duo sermones, C. 14. | De sinodo septem sermones, C. 69, H. 75. | De visitacionibus octo sermones, C. 69, G. 28, hec est doctoris Jacobi. | Ad religiosos duo breves sermones, C. 69. | In electione prioris 3 sermones, C. 69, H. 8 in principio. | De sanctissimo Dyonisio 7 sermones, G. 28. | Collacio in die omnium sanctorum, G. 28. | Sermo pro reformatorum commendacione, G. 28. | Sermo salutatorius in recepcione vel accepcione regiminis, G. 28. | Novem sermones, quorum thema est 'Qui intrat per ostium pastor est' etc., et videtur esse | de prelatis, H. 93. | Collacio pro capitulo abbatum ordinis s. Benedicti de unione, C. 96. | Commune sanctorum, O. 109. | Confessionalia, F. 21, H. 61, H. 74. |

Sermones de Deo, de spiritu sancto, de beata virgine. | De visitacione b. Marie in montana, G. 28, hic multa inseruntur extranea. | Secundus sermo de eadem ibidem, H. 75 plenus, H. 62 plenus, O. 109. | De annunciacione C. 69, H. 62, O. 109. | De presentacione Marie, de officio illius festi, H. 75, G. 28, C. 52 longus sermo, | C. 94 habentur bulle

et tractatus, item C. 96. | De purificacione, C. 94. | De concepcione Marie, H. 73, H. 62 bis, C. 40, C. 42 longus sermo de | concepcione vel nativitate Marie, H. 66, C. 66 duo sermones prolixi, | A. 38. | De nativitate Marie sermo, C. 54, C. 69, O. 109. | De assumpcione. | Sermones de omnibus festis b. virginis et de quolibet plures, O. 109, sed nichil de | presentacione Marie, | sed habetur C. 52. | De corpore Christi, A. 38 bis, C. 14, H. 11 non est Indaginis. | De nativitate Domini, C. 96, H. 11. | De spiritu sancto, C. 14, H. 108 — 11 non est Indaginis —, G. 28, H. 73. |

Questiones et dubia. | Utrum religiosi possint emere domos in civitatibus, A. 38. | Multa dubia presertim in ordine Carthusiensium, de excommunicatis non vitandis etc., de interdicto. | Utrum prelatus possit dare licenciam intrandi ad moniales, et multa alia ibi queruntur. | An quis putans se non ydoneum ad prelaturam teneatur, si electus fuerit, consentire. | An religiosus possit peccata sua occultare. | An exempti possint ab aliis iudicibus iudicari et an eis subiaceant. | An quis possit laudare se ipsum. | An monachi possint recipere precarias, que dantur ultra debitum censuum. | Quid sentiendum sit de pauperibus censualibus, qui non sunt in | solvendo sine culpa, an debeant gravari. | An liceat religiosis habere dominia temporalia et iusticiarios, advocatos | et iudicium sanguinis. | An aliquis infra etatem legitimam et coactus in aliqua religione professionem faciens | obligetur ad eandem. | An ignis purgatorius purget eciam habitus viciosos et reliquias | et scorias peccatorum. An corpore viciati possint fieri sacerdotes. | Quare religiosi de observancia, precipue campestres, communiter non utuntur organis | et de esu carnium, quomodo fiat in eo dispensacio, et quare abbates quasi omnes utuntur insigniis episcopalibus. | Alie multe questiones circa ingredientes religionem. | An possit dari absolucio ab ecclesiastica censura per plenarias indulgencias. | An delegatus a legato subdelegato possit ultra subdelegare. | An Carthusienses exempti gracia exempcionis pro ordinibus suscipiendis possint suos | ordinandos cuique episcopo subdere. | An visitator Carthusiensis gracia papalis auctoritatis sibi concesse dispensare possit eum ordi- | nando, qui nondum habet debitam etatem, et ibidem alia plura consimilia dubia de eodem. | Questio de religioso, qui iuravit intrare aliam religionem, C. 54. | Questio circa stacionem, que fuit tempore Josue et Ezechie, que dies fuerit longior, C. 59. | An viris religiosis expediat recipere elemosinas et pro eis conferre bona sua spiritualia, C. 96. | De variis dubiis, que contingunt ex parte interdicti, H. 8. | De variis dubiis ortis ex statutis Carthusiensium, H. 8. | De variis casibus contingentibus in certis locis racione miraculorum, H. 8. | Tractatus responsivus ad questiones domini doctoris Johannis

---

4 ff. *danach eine Zeile radiert.* 8 *danach 2 Zeilen radiert.* 9 *zu* Utrum religiosi — 19 iudicium sanguinis *am Rande* A. 38. 19 *zu* An aliquis — 33 intrare aliam religionem *Signatur* A. 56.

de Wesalia, H. 94. | An liceat propter paupertatem relevandam recipere divites in monasteria, H. 94. | An Maria Magdalena fuerit corpore corrupta, H. 94. | Utrum clerici debeant vigilare etc. de domibus suis in civitatibus, H. 108. | Tractatus bonus Johannis Indaginis | contra pestilenciam, H. 15. |

Tituli opusculorum Indaginis, de quibus pronunc | nescitur, ubi sint vel ubi repositi sint. | De regimine magistri camere. | De regimine negociatorum. | De regimine civitatis et consulum. | De concilio generali et qualiter er- | rare possit et qualiter non et quomodo | se habendum sit tempore scismatis, | H. 73, H. 108. | De graciarum actione et sporte fragmentorum. | De arte audiendi confessiones. | Soliloquium secundum 4 libros sentenciarum. | Tractatus, quomodo prescribitur contra statuta religiosorum. | De novo anno, quid cuilibet dandum sit etc., | H. 93, de solario. | De regimine medicorum, H. 94, et spirituali medicina, H. 72. | De regimine exactorum et spirituali milicia. | De potestate absolvendi in casibus reservatis et quomodo de iure communi peccata non sint re- | servanda in sacramentali absolucione, habetur G. 32. | De potestate absolvendi excommunicatos, quorum absolucio | pape reservatur et potest episcopus in aliquibus casibus. | Tractatus, quomodo corrigat adolescencior | viam suam. | Tractatus ad b. virginem 'O pulcherrima'. | De discrecione spirituum, habetur G. 32. | De statutis civitatum et universitatum. |

De prenotatis et multis aliis, que tediosum est huc annotare, cui placet, videat prolixius | et planius | in libraria sub A. 56, ubi habentur duo registra titulorum operum suorum. | Ubi per se fatetur, antequam cessavit a scribendo, quod scripserit plus quam ducentos tractatus. Item postea | notavit propria manu, quod scripserit circa centum parva volumina in medio arcu preter ea, que sunt in integro arcu, quorum | eciam multa sunt. ||

f. 170 V. Obiit 1481 Johannes Dorsten, vir magne religionis | et doctrine, ordinis heremitarum s. Augustini, professus in | domo Erffordensi eiusdem ordinis, notabilia reliquit scripta: | De cognicione angelorum, H. 93, exerptum huius E. 12^2. | De morte non timenda, et dicitur Consolatorium contra | mortis metum, cuius exerptum habetur G. 28, sed integrum | habetur . ||

---

5 f. Tract. — H. 15 *Nachtrag saec. XVI in.*

MARIENKNECHTSKLOSTER

O. SERVORUM B. M. V.

Schutzheilige: *B. M. V. und Stephanus*
Gründungszeit: *1311*
Schicksal: *1543 aufgehoben, 1635 wieder besetzt, 1647 zerstört*

Abgesehen von den im folgenden abgedruckten Listen ist uns nichts über die Bibliothek und ihre Schicksale bekannt.

Standortsregister der Klosterbibliothek und Bücherverzeichnis des Priors Johannes Pfennig vom Jahre 1485

MAGDEBURG Staatsarchiv Erf. Geb. Cop. 1521. Heft von 24 Pap.Bll. (22, 3 × 16, 5 cm) in Pergamentumschlag mit der Aufschrift saec. XV ex.: Presens registrum | pertinet conventui | ordinis fratrum servorum | B. M. V. | Erffordensi. *1484|85 angelegtes und eigenhändig geschriebenes Inventar des Priors Johannes Pfennig (Denarii), der Michaelis 1473, bereits Mönch des Erfurter Klosters, an der Universität Erfurt immatrikuliert, 1483 Magister artium, dann Doktor der Heiligen Schrift, im Frühjahr 1484 Prior oder Prokurator der Serviten wurde, schon am 23. Nov. 1484 seine Ämter niederlegte, dann noch einmal Prior wurde, 1489 eine Reise ins Heilige Land machte, 1491 zurückkehrte und 1492|93 in Erfurt wieder eintraf, mit der Kirche in Konflikt geriet, gefangen gesetzt wurde, entfloh, 1501 von neuem gefangen und vom Bischof von Meißen im Kerker gehalten wurde, sich schließlich selbst verbrannte.*

In kleiner, abkürzungsreicher, nicht immer sicher zu entzifferndr Schrift (Schriftraum wechselnd groß, durchschnittlich 13 × 15 cm) zählt das Inventar die kirchlichen Kleidungsstücke und Kirchengeräte des Klosters, die Reliquien, den beweglichen Besitz, die Einkünfte aus den Termineien, die Erbzinsen, schließlich die Bücher der Klosterbibliothek und der eigenen von Johannes Denarii seinem Konvent gestifteten Sammlung auf, nachdem vorher (fol. 6R) Missalia: Item numero 6. Item 1 missale parvum cum gradali et commune. Item 1 missale in litera impressa *genannt sind.*

Überlieferung: *Magdeburg Staatsarchiv Erf. Geb. Cop. 1521 fol. 18R—24R; unser Abdruck noch einmal von Staatsarchivrat Dr. Schmidt und Archivassistenten Dr. Diestelkamp (Magdeburg) nachverglichen.*

Veröffentlichung und Erörterung: *Th. Neubauer in der Zeitschrift des Vereins für thüringische Geschichte und Altertumskunde. N. F. XXIII (1918) S. 517—526.*

Registrum librorum. |

Item super pulpetum primum, signatum prima littera alphabeti | scilicet A, continentur subscripti libri, in primis: | Item Priscianus maior; item et

minor; Donatus allegorice in omnibus partibus. | Item breviloquus. | Item mammotractus; cornutus cum commento. | Item regimina et constructiones. | Item tractatulus rethorice cum computo Judayco. | In 2. pulbeto, signato littera B. | Item Huguicio. | Item Petrus Helye; vocabularius Ex quo. | Item sinonima. | Item grammatica Vincencii. | Item Vocabularius. | Item Catho moralis. |

C. |

Item textus priorum; textus Petri Hispani et parvuli loyce | et veteris artis nec non textus parvorum loycalium. | Item commentum elencorum. | Item vocabularius. | Item Luchtenberg per quadragesimam. | Item evangelia in vulgari. | Item notabilia collecta in sacra pagina. | Item cantica canticorum in vulgari. |

D. |

Item Franciscus Petrarcha; ars predicandi; cantica Gersonis. | Item dictamina de omni statu. | Item horologium sapiencie et declamaciones Senece necnon | casus flagellatorum. | Item cronica notabilis Jeronimi ab exordio mundi quasi ad finem. | Item quadripartitus; Brunellus; metricus tractatulus actorum. | Item laborintus cum serto rethorice. ||

f. 18V. E. |

Item Bohecius cum commento de consolacione; commentum super philosophiam | Alberti cum textu eiusdem. | Item dicta nominatim multorum philosophorum. | Item questiones naturales de quolibet. | Item summa naturalium Alberti. | Item puncta pro gradu magisterii. | Item soliloquium b. Augustini. | Item textus metaphisice; de celo et mundo; de generacione et corrupcione. | Item textus phisicorum; librorum de anima. | Item exerpta librorum ethicorum cum commento. |

F. |

Item exposicio oracionis dominice Pater Noster et unum quadragesimale cum 3 sermonibus | per septimanam et sermones Sensati. | Item sermones dominicales cum sermonibus de sanctis per totum annum. | Item pars estivalis passionalis florum. | Item pars hiemalis passionalis florum. | Item omnium sanctorum vita. | Item cancionale bonum patris quondam Hermanni Widelingser. |

G. |

Item scriptum super cantica. | Item postille epistolarum dominicalium. | Item postille Hortatoris. | Item Contractus. | Item postille epistolarum et evangeliorum de sanctis. | Item sermones dominicales epistolares ipsius Senensis.

H. |

Item sermones tam de sanctis quam de tempore. | Item questiones
f. 19R. phisicorum et Lira super Jheremiam. | Item Geminianus. || Item gene-

24 textus *an 1. Stelle verb. aus* textum.

rales sermones de communi sanctorum. | Item 2. pars Jordanis. | Item prima pars Jordanis.

J. |

Item psalterium in vulgari et Contractus. | Item vitas patrum in 3 partibus. | Item quadragesimale Jacobi de Voragine. | Item Niconicius in sermonibus. | Item Jacobus cum optimis et multis sermonibus de sanctis. | Item Ludewicus Augustinensis de 42 mansionibus | filiorum Israel. |

K. |

Item Peregrinus de sanctis et tempore. | Item prima pars. | Item 2. pars Jacobi de Voragine. | Item Parisiensis de sanctis et tempore. | Item Augustinus de Angona. |

L. |

Item questiones super 4. sententiarum. | Item pars estivalis Jacobi de Voragine. | Item pars hiemalis Jacobi de Voragine. | Item tabula originalium secundum ordinem alphabeti. |

M. |

Item textus ethicorum cum commento. | Item textus metaphisice cum commento. | Item postille Remigii super epistolas Pauli. | Item collaciones varie tam de evangeliis quam epistolis. | Item sermones notabiles de sanctis. ||

N. | *f. 19v.*

Item summa parva virtutum et viciorum. | Item summa notabilis de credendis. | Item Heinricus de Frymaria. | Item Johannes Abbatis super evangelia et epistolas. | Item varii sermones hinc et inde servientes. |

O. |

Item postille super evangelia. | Item questiones Erfford(ienses). | Item Lira super evangelia. | Item omeliarium. | Item tractatus de corpore Christi et unum quadragesimale; de peticionibus | et X precepta Frymarii. | Item Gorra super epistolas Pauli. |

P. |

Item prima pars. | Item 2. pars moralium Gregorii. | Item summa viciorum. | Item maius compendium theologice veritatis. | Item parvum compendium. |

Q. |

Item Astensis in primis 4 libris. | Item alia pars Astensis. | Item prima pars lecture doctoris Zacharie. | Item 2. pars. | Item questiones parvorum naturalium. | Item lecturam super primum et quartum sentenciarum. |

R. |

Item lectura 3. partis Zacharie. | Item prima b. Thome. || Item Heinricus *f. 20R.*

---

5 Niconicius = Nicolucius? 25 evangelia *durch Überschreiben verb. aus* evangelistas.

de Hassia circa 1., 2., 3. et 4. sentenciarum. | Item Thomas de Argentina circa 1., 2. et tercium. |

S. |

Item prima pars pantheologie. | Item 2. | Item 3. | Item quarta pars. |

T. |

Item 2. secunde b. Thome. | Item attinencia ad 2. secunde. | Item prima pars b. Thome circa primum et 2. sentenciarum. |

V. |

Item lectura circa primum et 2. sentenciarum. | Item 2. pars biblie. | Item prima pars. |

X. |

Item lectura antiqua sentenciarum. | Item textus primi libri sentenciarum. | Item scolastica historia. | Item excerpta scripti b. Thome circa omnes libros sentenciarum. |

Y. |

Item totalis textus biblie. | Item Lira super penthateucum. | Item biblia metrice composita. | Item Hugo de S. Victore. | Item Methosius. | Item biblia in vulgari. ||

f. 20V. Item in pulpeto sinistri lateris signato littera A | habentur subsequentes libri. | Item decretum novum completum. | Item decretales cum glosa. | Item decretum antiquum. |

B. |

Item statuta provincialia. | Item remissiones ad Innocencium. | Item tabula Calandrini. | Item compendium figurarum moralium. | Item registrum iuris. | Item Bartholomeus Brixcensis. | Item casus legum. |

C. |

Item summa confessorum in optima littera. | Item tractatus confessionum. | Item summa Pisani. |

D. |

Item prima pars | summe Raymundi. | Item 2. pars. | Item 3. pars. |

E. |

Item lectura bona sexti decretalium. | Item apparatus Monachi super sextum decretalium. | Item summa Arnoldi. | Item ordo iudiciarius. | Item summa Pisani domini Egidii. |

F. |

Item penitenciarius. | Item notabiles sermones de sanctis et tempore. ||

f. 21R. Item liber iuris. | Item vocabularius cum certis evangeliis. | Item de s. Appolonia et s. Valentino. |

G. |

Item compendium notabile moralium. | Item Bohecius de consolacione et de disciplina. | Item quadragesimale bonum. | Item Heinricus Holtingel de sanctis. | Item collecta Runtzenberg. |

---

17 Methosius *Hs.* 41 f. Holtnigel *oder* Holtingel.

H. |

Sermones dominicales. | Item meliores sermones dominicales. | Item Lira super psalterium. | Item certi sermones. |

J. |

Item sermones Johannis Runtzenberg; opus epistolare. | Item plage Egipciarum. | Item quadragesimale. | Item varia themata sermonum. | Item sermones Jacobi. |

K. |

Sermones notabiles de sanctis. | Sermones notabiles de tempore. | Quadragesimale Runtzenberg. |

L. |

Item X precepta; speculum rectoris. | Item evangelia in vulgari. | Item longa legenda s. Katherine. | Item sermones de omnibus. | Item dominicales sermones. ||

M. | *f. 21V.*

Item vita multorum sanctorum. | Item Romanorum gesta. | Item collecta bona. | Exposicio numerorum Hebraycorum et alphabeti Hebrayci. | Item biblia parva. |

N. |

Item quadragesimale Jacobi. | Item epistola Augustini ad comitem carissimum. | Item quadragesimale parvum. | Item Augustinus de honestate clericorum. | Item collecta patris Ysenachs. |

O. |

Item Peregrinus de sanctis et tempore. | Boni sermones de tempore. | Registrati sermones. | Optimi sermones de sanctis in fine. |

P. |

Certi sermones Runtzenberg. | Item medicinale primum. | Item 2. medicinale. | Item 3. medicinalia. |

Q. |

Item exempla bona. | Item Peregrinus de sanctis. | Item vita sanctorum. | Item subtilis sermocionator. | Item questiones super 2. sentenciarum. | Item speculum b. virginis. ||

R. | *f. 22R.*

Item utiles sermones evangeliorum et epistolarum. | Item formalia confessionum. | Item pharetra Judeorum. | Sermones de sanctis. | Paratus. | Bertrandus prophecie. | Tractatus angelicus b. virginis. |

S. |

Item de sanctis sermones. | Item Discipulus. | Item festivales sermones. | Item lumen anime. | Effectus spalmorum. |

T. |

Epistole et prophecie quadragesimales. | Varii sermones Runtzenberg. | Item boni sermones de b. virgine. | Sensatus. |

---

5 *hier und später* Runtzenberg *oder* Runtzenberger.

V. |

Item epistole quadragesimales bone. | Item rappularium Runtzenberg. | Item Raymundus metricus. | Item miracula b. virginis. | Exposicio imni 'Ave maris stella'. |

X.

Cronica imperatorum in fine premissis certis sermonibus. | Item collecta Runtzenberger. || Item rusticales sermones Runtzenberg. | Item antiqui sermones. |

Y. |

Item sermones de sanctis et aliis. | Item collaciones et principium in Jheremiam fratris Frederici Schertelingser; ars moriendi in fine eiusdem libri. ||

f. 23R. Subsequuntur libri fratris Johannis Denarii, | arcium liberalium et philosophie magistri, quos ordinavit | et legavit ad liberariam conventus Erffordiensis. |

Item duo magna volumina magistri Nicolai de Lira super totam | bibliam cum addicionibus et replicis multorum magistrorum. |

Item concordancie maiores in magno volumine. |

Item magnum volumen magistri Januensis in katholicon. |

Item moralia Lire super totam bibliam. |

Item magnum volumen continens questiones de veritate fidei | b. Thome de Aquino. |

Item tabula et auctoritates magistri Calandrini et | scrutinium scripturarum. |

Item magister Rupertus Holkot super libros sapiencie cum registro. |

Item sermones Discipuli de sanctis et tempore per circulum anni | et exempla multa cum promptuario. |

Item materia aurea sive flos theologie magistri Johannis de Turrecremata. |

Item quadragesimale domini Johannis Gritsch cum arte moriendi | cum figuris suis. |

Item aurei sermones de tempore et sanctis tocius anni magistri | Johannis Nyder. |

Item exposicio brevis et utilis super toto psalterio et quidam | tractatus de concepcione b. virginis. |

Item flores sive legende sanctorum domini Jacobi de Voragine. |

Item racionale divinorum officiorum continens libros octo. |

Item consolacio peccatorum, Belial communiter nuncupatus, | et scriptura super 3. sentenciarum et notabilis glosa psalterii usque 'dixi custodiam' et martirlogium in vulgari per totum annum. ||

f. 23V. Item vitas patrum cum registro; universalia Thome de Aquino; | tractatus de verbo rei. |

Item ars diptongandi Guarini Veronensis et breviloquus | vocabularius et compendiosus dyalogus punctandi; | tractatus utilis de accentu. |

Item textualia archiphilosophi Aristotelis. |

Item sermones dominicales super evangelia tocius anni | fratris Nicolai de Senis, ordinis fratrum servorum, quos dedit | frater Fridericus Landegk, arcium liberalium baccalaureus. |

Item postille super epistolas et evangelia dominicalia et de | tempore et sanctis. |

Item speculum humane salvacionis cum figuris satis pulcre depictis | in vulgari. |

Item Albertus Magnus cum pulchra glosa. |

Item quadragesimale viatoris. |

Item summa dictaminis magistri Thome de Capua | cardinalis. |

Item mammotractus super totam bibliam et vocabularius Ex quo. |

Item vocabularius predicatorum; Esopus; penitenciarius; | quare sexta feria frytag nuncupatur; summa articulorum | fidei b. Thome et de sacramentis. |

Item vocabularius, ubi Theutonicum precedit. |

Item gesta Romanorum et prophetica dicta Sibille in | vulgari. |

Item speculum salvacionis humane in Latino. |

Item Grecista; florista; evangelia quadragesimalia in vulgari; | lucidarius in vulgari; exposicio sequenciarum et grecis- | mus glosatus. ‖

Item florista cum commento et exercicium phisicorum domini Johannis | *f. 24R.* Discht. |

Item 2. pars Allexandri cum suis figuris; commenta verborum; | grammatica Vincencii de Roma et modus epistolandi. |

Item Grammatica Sulpicii. |

Item Concordancie evangeliorum cum figuris in ymaginibus | quatuor evangelistarum cum certis optimis sermonibus. |

Item Bartholomeus de proprietatibus rerum. |

Item fasciculus. |

Item Steffanus Fliscus. |

Item vocabularius de ordine rerum. |

Acta anno Domini M°CCCC° |

LXXX quinto. |

---

27 ff. Item Bartholomeus — quinto *mit anderer Tinte von derselben Hand nachgetragen.*

ANHANG

1246, Nov. 8.

Magister Michael trifft testamentarische Bestimmungen zugunsten verschiedener Kirchen, Stifter, Klöster in Erfurt und anderen Orten.

— — — ecclesie s. Marie *(in Erfurt)* missales libros et gradale magnum. — — — Hartlebo — — — librum Circa instans. — — — Dominabus albis *(in Eisenach)* antifonarium et gradale parvum.

Überlieferung: *Erfurt, Domarchiv, Orig.-Urk. no. 50.*

Veröffentlichung: *A. Overmann, Urkundenbuch der Erfurter Stifter und Klöster I (Magdeburg 1926) S. 152 (no. 279).*

1249, März 8.

Der Scholaster des Erfurter Marienstifts Ludwig bestimmt über seinen Nachlaß.

Missalis, epistolarius, ewangelia — — — ecclesie remanebunt et prepositus Hermannus hiis utetur temporibus vite sue. Graduale musicum et ecclesie remanebit. — — — Libros autem theologie dedi predicatoribus Erphordie et tradidi possidendos.

Überlieferung: *Erfurt, Domarchiv, Orig.-Urk. no. 56.*

Veröffentlichung: *A. Overmann, a. a. O. S. 174 (no. 295).*

1293, Juli 7.

Frater Helwicus de Goyltbach, commendator provincialis domus s. Marie Theutonicorum per Thuringiam *vergleicht sich mit Prior und Konvent des Augustinerklosters zu Erfurt unter anderem dahin, daß das Kloster der Nikolaikirche das* Missale *zurückgeben soll, das es sich bei Abbruch der Annenkapelle angeeignet hat.*

Überlieferung: *Magdeburg, Staatsarchiv, Erf. Urk. B VIII 1n.*

Veröffentlichung: *A. Overmann, a. a. O. S. 395 (no. 689).*

1305, November 28.

Konrad von Halle, Kantor von St. Marien in Erfurt, trifft letztwillige Bestimmungen zugunsten seiner Kirche.

— — — legavit et deputavit libros missales ecclesie, summa Ruperti. — — — Preterea legavit et deputavit vicariis — — — passionale novum, unum librum qui dicitur Gotfridus — — —.

Überlieferung: *Erfurt, Domarchiv, Orig.-Urk. no. 237.*

Veröffentlichung: *A. Overmann, a. a. O. S. 493 (no. 875).*

1315, Juni 28.

Hertwicus, Dekan, und das Kapitel der Erfurter Marienkirche entscheiden einen Streit über den Nachlaß des verstorbenen Scholasters, des Magisters Gotschalk.

— — — Preterea testamentarii domini scholastici debita ipsis de libris venditis magistro Gyselhero et domino Heinrico de Sybeleyben persolvere tenentur, et si quid supererit, vicarie cedet. — — Insuper XL talenta testamentariis pro libris ipsi venditis debita solvere non debebit *(Hertwicus)*.

Überlieferung: *Erfurt, Domarchiv, Orig.-Urk.*

Veröffentlichung: *A. Overmann, a. a. O. S. 559 (no. 1002).*

1329, Juni 11.

Gwilhelmus, Generalprior des Augustinereremitenordens, befiehlt dem Prior und Konvent des Erfurter Augustinerklosters, dafür zu sorgen, daß von den Büchern, die der rev. mag. Hinricus de Vrymaria, sacre theologie professor, *für das Kloster erworben habe, nicht irgendetwas verkauft, verschenkt, verpfändet oder sonstwie veräußert werde.*

Überlieferung: *Magdeburg, Staatsarchiv, Cop. 1481 fol. 86 R.*

Veröffentlichung: *A. Overmann, a. a. O. S. 775 (no. 1385).*

1375.

Hec sunt bona Erfurdie inventa in curiis canonicorum, qui recesserunt. | *f. 330 V.*

Item primo in domo abbatis Scotie — — | — — — Item in una alia camera sunt | unum passionale, unum mortuale, quinque libri Moysi, unum breviarium et unus liber, in quo | continetur regula opīs mōn — — — — — — — .

Bona plebanorum. | *f. 331 V.*

— — — — — — — — — — — — — — — —

Item plebanus sancti Martini nichil habet nisi unum orlogium, unum librum sermonum, unam cistam, | in qua habetur unum preparamentum misse. |

Überlieferung: *Würzburg, Kreisarchiv, Mainz-Aschaffenb. Ingrossaturbuch no. 9.*

Veröffentlichung: *W. Friedensburg im Anzeiger für Kunde der deutschen Vorzeit. XXIX (1882) S. 322, 326.*

1387, Mai 20.

Ego Hermannus de Bessinge decanus ecclesie beate Marie Erfordensis recognosco publice | per presentes, quod venerabiles domini et concanonici mei dilecti Ludeco, scholasticus, Henricus cantor, | et capitulum ecclesie nostre predicti michi presentaverunt et tradiderunt quoddam decretum, alba pelle | coopertum, per totum tempus vite mee pro utilitate mea michi retinendum pro eo, quod predictis | dominis meis et ecclesie nostre dedi et

---

24 opīs mōn] ipsius monasterii *Friedensburg.*

ad liberariam posui Novellam super secundo et quarto | libris decretalium, Clementinas et quoddam decretum. Me vero ab hac vita decedente predictum decretum, quod michi tradiderunt, predictis dominis meis et ecclesie nostre predicte per meos testamen- | tarios et heredes restituetur, qualibet dilacione et contradiccione remotis. In cuius rei | testimonium sigillum meum presentibus est appensum. Sub anno Domini Millesimo trecentesimo | octuagesimo septimo feria secunda proxima ante festum penthecostes. |

Überlieferung: *Erfurt, Domarchiv, Orig.-Urk.*

1480, 29. Mai.

Litera concordie inter conventus Erfordensis et Eschwegensis de restitucione librorum ex parte utriusque propter pacem.

Überlieferung: *Magdeburg, Staatsarchiv, Copiar. CLIX (1481), wird unter 'Eschwege' später von uns veröffentlicht werden.*

1503.

Inventar der zur Zwangsversteigerung gebrachten Bücher (meist Drucke) des Junkers Hermann Kellner († 1501).

Überlieferung: *Erfurt, Stadtarchiv, B VI 2 fol. 57 sq.*

Veröffentlichung: *Th. Neubauer in den Mitteilungen des Vereins für die Geschichte und Altertumskunde von Erfurt. XXXV (1914) S. 74 f.*

SCHRIFTSTELLER UND SCHRIFTEN

Quare abbates quasi omnes utuntur insigniis episcopalibus 267 4 f.

Abbo; Floriacensis, maximus gramaticus.
Excerpta ex epistola scripta Angligenis 10 27 f.
Passio Edmundi reg. mart. 95 24 f.
Topographia 10 28 f.

—; *Sangermanensis* gramaticus optimus, cernuus.
Codicellus 12 24 f.
Metra 8 35 f.

Abbreviaturae *vgl.* Corpus iuris.

Abcdarium quoddam de quibusdam virtutibus 335 30 f. *Vgl. auch* Adaptacionum liber.

Abdalla, Abdana, astrologus.
Geomancia 28 19 f. (cum egregiis tabulis), 30 16 (cum figuris).

Abdon, propheta 519 9.

De Cain et Abel *vgl.* Ambrosius Mediol.

Aben Esra, Abenzra, Avenzera.
De electionibus 26 25 f.
De interrogacionibus 26 25.
Liber racionum de peryodis planetarum 31 9 f.

Abraham.
De interrogacionibus 26 24 f.
De iudiciis signorum 26 24.
De nativitatibus 26 26.
De revolucionibus 26 26 f.

Absolvere, absolucio.
De -cione 259 3 (plenaria), 260 34.
An possit dari -cio ab ecclesiasticis censuris per plenarias indulgencias 267 23 f.
Forma, Forme, Formula -cionis 183 6 f. (indulgenciarum concilii Basil. et in Cassel), -endi et confitendi 257 22 f., 258 34 f. (presertim monialium), -cionis 428 6 f. (sacramentalis), 484 11 (more iuridico).
De modo -cionis sec. formam sacramentalem 268 16.
De potestate -endi 267 29 (a peccatis), 268 24 ff. (simplicium confessorum a certis peccatis mortalibus *etc.*), 372 22 f. (et dispensandi maxime in foro penitencie et consciencie *etc.*).
Quid sit dicere '-i a pena et culpa' 499 6.
Quomodo quilibet prelatus habens ordinariam iurisdictionem -endi potest eam aliis committere 267 30 f.
Utrum gracia apostolica in cartha de a. D. 1423 det aliquam iurisdictionem confessoribus, ut possint -ere in omni causa 263 24 ff.
Vgl. auch Carthusienses.

Abstinencia.
Liber -e 66 17 f.
Determinacio questionis de — ab esu carnium in ordine Carthusiensium 468 10 f.

De accentibus aliquid cum quibus cautelis etc. ex opere pacis 373 5 f., De -u 599 43.
Vgl. auch Johannes de Janua.

Acceptacio *vgl.* Decretum.

Accessus altaris ad modum secularium 325 27 f.

Accursius, Apparatus 59 3, 5, 7, 9.

Liber Achilomeus (*?*) 170 11 f.

Achyas Silonites 519 9.

Acta *vgl.* Concilia *und* Theodoricus Vrye.

Tractatus de vita et duracione actionum 260 29.

Libellus qui dicitur Actor et reus 201 6.

De regimine acutorum *vgl.* Hippocrates *und Erläuterungen.*

Historia de generacione Adam et Eve *etc.* 388 16 f.

Adam, Anglicus cardinalis.
Defensorium contra calumpniatores regule et librorum s. Brigitte 431 28 ff.
Epistola ad quandam abbatissam 431 30 f.

—; Anglicus, Woda *(Woodham).*
Super I. et II. lib. sententiarum 120 6, 161 36, 189 35; super II. et IV. lib. sententiarum 110 15 f., 119 19, 189 36.
Questiones 67 13 f.

—; monachus *Candidae Casae.*
Soliloquium de instructione anime lib. II 394 10 f.

Liber adaptacionum, id est liber terminorum theologicalium etc., dicitur autem Abcdarium 416 36 f.

Addiciones et declaraciones *etc.* circa quodlibet 7 exerciciorum speculi mortis 344 17 f.

Adelmus *vgl.* Aldhelmus.

De adherendo Deo *vgl.* Albertus Magnus.

Admonicio *vgl.* Carthusienses.

Liber de adventu futurorum 209 22.

Aedificatio *vgl.* Conscientia.

Aegidius (Egidius) de Kempis, mag.

Regule pulcerrime de predicacione in divinis ex diversis doctoribus laboriose collecte 191 16 f.

—; *Corboliensis.*

De pulsibus 52 26, 53 9, 10, 54 30, 57 4 f., 58 23, 58 33 f., 106 50, 130 12, 205 17 f. — Comm. 52 26, 53 10, 57 4 f., 58 34, 203 37. *Vgl. auch* De pulsibus.

De urinis (De iudicio urine) 49 32 f., 50 3, 52 23, 24, 24 f., 33, 55 10, 56 23, 57 5 ff., 130 12, 153 8, 154 40, 156 6, 173 30, 202 2, 438 24. — Comm. 49 32 f., 50 3, 52 24, 54 34, 56 23 (Roberti), 57 5 ff., 202 2. Concordancie Gilberti, Galieni, Rasis, Averrois, Avicenne, Theophili, Ysaac *etc.* 57 5 ff.

—; Romanus (de Roma), venerabilis, o. ff. herem. b. Augustini (390 20 f.), o. ff. Augustinensium (570 7).

De angelorum cognicione, De intellectu et intelligibili 39 1 f., 66 35, 69 14, 143 37, *vgl. auch* 194 7.

De angelorum composicione 69 13 f.

De angelorum mensura 69 14 f.

In Aristotilem: Analytica. Poster. 169 2, 218 6. De anima 98 21 f., 117 1, 214 19, 29, 32. Elench. 16 27 f., 38 f., 111 23 f., 121 24, 122 33, 127 15 218 12, 13. Ethica *vgl.* 44 7 ff., 45 1 ff. De bona fortuna 35 14 f., 45 19 f. De generacione et corrupcione 34 17 f., 176 21, 213 12 f. Dicta super XII lib. nove translacionis methapisice 42 17 f. Oecon. *vgl.* 44 7 ff., 45 1 ff. Peryermenias 18 23 f. Phisica 32 37 f., 121 4, 126 5, 127 38, 128 8 f., 166 14, 214 11. Phisionomia 38 8 f., 48 19 (versus pauci). Politica 159 1, 213 28, *vgl. auch* 44 7 ff., 45 1 ff. Praedicamenta 18 23 f. Rhetorica 123 11, 213 28, *vgl. auch* 19 21 ff., 44 7 ff., 45 1 ff. Theoremata causarum 42 38 f., 125 34 (*?*). Super VIII lib. topicorum. *Vgl.* Angelus de Camelino.

Comm. veteris artis 218 12.

In bibliam: Postille super canticis canticorum 94 30.

De celi materia questiones 41 4.

Collaciones cum fratribus 71 29.

De corpore Christi theoremata, De hostia consecrata, De sacramento corporis Christi Theor. sacramenti eukaristie, de sacramento altaris 74 6, 119 26, 190 23, 194 12, 292 32, 570 8 f.

De esse et essencia theoreumata 42 24 f., 69 12.

De formacione corporis humani in utero materno 34 14 ff., 39 2 ff., 66 41 f., 144 18.

De formarum gradibus 39 3 ff., 10, 66 42 f., 68 36 f.

De hostia consecrata *vgl.* De corpore Christi.

De inferno 66 40 f., 194 14.

De intellectu et intelligibili *vgl.* De angelorum cognicione.

De intencionibus primis et secundis questiones 41 4 f.

De laudibus divine sapiencie 94 31 f.

De paradiso et inferno 66 40 f., 194 14, 412 40 (et purgatorio).

De peccato originali 194 14.

Super Petri Lombardi libros sententiarum: Questiones circa IV lib. 65 27 f., 466 4 ff. Super I. lib. 119 9 f., 125 37, 190 35, 570 8. Super II. lib. 570 8. Questiones excerpte super II. lib. 189 18 f. — Quedam questiones super I. sent. contra scriptum Egidii 143 39, *ferner* Guilelmus Durandus *und* Petrus Lombardus.

Comm. ysagogis Porphirii 18 23.

De predestinacione et presciencia 66 39 f., 144 18, 193 32, 194 6 ff., 13 f., 412 40 f., 570 9 f.

Super Procli lib. de causis: Super lib. de causis 140 19 f., super tract. Procli, autoris causarum 185 3 f,

Quodlibetum 119 22, 127 35, 140 19, 185 3.

De regimine principum 44 7 ff. (summa), 45 1 ff. (summa), 140 1 f., 184 18, 197 28 (duo libri), 390 20 ff. (tres libri), 425 8 (incompletum), 570 9.

De resurrectione mortuorum questiones 69 12 f., 194 13.

De sacramento etc. *vgl.* De corpore Christi.

Theoremata *vgl.* In Aristotelem *und* De corpore Christi.

De zelotipia 94 31.

—; o. ff. min., Aurea verba 409 33.

Aegritudines.
De -ibus 115 1 f., 437 29 f. (tocius corporis). *Vgl. auch* Hippocrates.
Tract. utilium -inum 156 19.
De diebus Egipciacis 57 42.
Egipcii *vgl.* Albumazar *und* Planetae.
Eneas Silvius.
De educatione liberorum 187 25.
Epistole multe 187 25.
Vgl. auch Pius papa.
Enigmata algoristica 25 8 f. (in Lat.), 25 8 (in Gallico), 26 30, 38.
Equivoca 488 40 f.
Aer.
De -e 40 26 (et suis passionibus), 56 8, 115 1.
De disposicione -is 23 28, 26 36. *Vgl. auch* Haly.
De impressionibus -is 23 13, 334 28 f.
De ⟨mutacione et qualitate⟩ -is 115 13 f., De mutacionibus -is sec. astrol. 21 10.
De nive, tonitruo et aliis impressionibus -is 23 13.
Pronosticacio de -e 29 32.
Heschylus, trag. 519 42.
Eschynes (Ichynes), orator 513 37, 520 15 f.
Aesopus (Esopus, Hesopus) 4 30, 13 12, 97 24, 98 2, 210 2, 511 37 ff., 600 13.
De apologis rerum 14 3. — Flores 12 2. Glosa 13 12. Glosule 13 18.
Aetates.
De -ibus 40 24.
De -ibus mundi *vgl.* Fungo.
De -ibus seculi 412 13 f.
De mundi aeternitate 166 3.
De affectionibus 258 29. De tribus — sive amoribus 268 29 f.
Agenda *vgl.* Defuncti.
Aggregator, Pandecte Mathei Brixensis 2 203 20.
—; Paduanus 203 23.
—; *vgl.* Serapion.
Effectus Agni Dei sacrosanctissimi 266 17.
De agone Christiano 463 2. *Vgl. auch* Augustinus.
Alacen *vgl.* Alhacen.
Alanus, Carmen apokalipticum 42 39 f.
—; *de Insulis*, doctor (329 38), doctor universalis (469 11, 560 8, 570 32), venerabilis doctor (13 7), episcopus (251 40, 469 11, 570 32), o. heremitarum (251 40, 469 11), poeta (426 31). Scripta 244 18 (570 32 ff.).
Anticlaudianus 13 7 f. (libri in -um de fronesi et eius filiabus et pedissequis), 21, 16 6 f. (cum prologo), 124 38, 159 24, 206 31, 219 3, 7. — Directorium 14 5 f., 18. Flores 12 19. Interpretacio compendiosa 81 11.
Summa de arte predicandi 78 14, 251 26 f. (*an.*, Modus et forma predicandi), 391 37 — 392 15, 403 14 f. (De forma pred.).
In bibliam: Super psalterio 282 37 f. (Prima pars), 283 1 (Secunda pars), 283 9 (et ei annexis), 428 10 f. — Super ps. ex A. 283 5, De modo cantandi et virtute psalmorum sumptum ex A. in principio exposicionis sue super ps. 345 1 f., Principium in glosa super ps. de cantu 431 19, Glosa super cantica in ps. adiuncta 283 2.
Concepciones theologicales 'Unus moriatur homo', 'Quecumque dixerunt vobis servate et facite' 195 16 ff.
Distigium vel doctrinale 14 25 f.
Doctrinale parvum 426 31 f., 571 1 f.
Epithalamium carmen 94 41.
De arte fidei katholice, De fide katholica inc. 'Commenti' 72 38, 570 34.
Contra hereticos, paganos et Judeos et specialiter contra Waldenses 208 37 f.
Maxime theologie (theologicales) sive dignitates, excellencie, regule gloriose et generales, Regule intelligendi sacram scripturam que dicuntur maxime sive dignitates *und ähnlich* 74 43, 246 25 f., 259 1 f. (*an.*), 329 36 ff., 469 11 f., 570 33 f. (inc. 'Communis animi concepcio' alias 'Omnis sciencia suis utitur regulis'). *Vgl. auch* Boecius de ebdomadibus.
De penitencia 75 29. *Vgl. auch* Corrector *und* Correptor 264 30 f., 412 21 f.
De planctu nature 14 5, 244 18, 422 37 ff., 570 35. — Flores 12 19.
Speculum ecclesie 570 35 f.
Glosa super simbolum 'Quicunque vlt' 283 2 f.
—; *medicus*, De medicinis 205 27.
—; *de Podio vgl.* Alanus de Insulis, Contra hereticos.
—; de Rupe, doctor o. predic., Super rosario Marie 352 31 f.
Albatani, Albategnius vgl. Geber.
Albedatus, philos., De sortilegiis 31 2.
Albericus, Poetria, Poetarius 15 38 f., 458 39 f.
Albertanus, Albertus (413 2) causidicus Brixensis (314 9, 413 2, 496 8).

De arte (doctrina, modo) loquendi (dicendi) et tacendi 46 24 f., 172 5 f. *(an.)*, 178 33, 213 13 *(an.)*, 314 9 f., 496 8 f., De modo caute loquendi sec. certas circumstancias 139 7 f.
Liber consolacionis et consilii 178 33 f.
Tract. super versu 'Quis, quid, cui'? 413 2.
Albertus *vgl. auch* Albertanus.
—; Distinctiones cum questionibus Reymundi 98 22.
—; Lumbardus, frater o. predic., Lectura super totam bibliam 564 3 f.
—; Magnus, dominus, magister, episcopus Ratisponensis o. predic., nacione Theutonicus, dimisit episcopatum post VII. annum obtenta licencia regens postea studium Coloniense, ubi ob. a. D. 1280 in choro sepultus (556 18–21), ymitator (*sc.* Alexandri de Halis) (559 1). 470 14, 513 12, 600 9. Tractatus certi 204 18.
De adherendo Deo *etc.* 309 38 f., 311 12 ff., 323 19 ff., 406 24 ff., 556 30 f. — Ex A—o de adh. Deo et ex quadam collacione capitulari de contemplacione et intimitate et unione anime cum Deo 308 30 ff. Extracta 499 18 f. Formula spiritualis vite sumpta de A—o de adh. Deo 310 1 ff.
De eternitate 39 11 f., 41 (mundi), 68 39.
De alchimia (alchemia) 41 26 f. (usque in finem voluminis de variis huius artis ingeniis et intencionibus), 557 2
In Aristotelem: De anima 484 26, 557 6 f.
De origine anime 190 38 f., 556 34. De potenciis anime 35 6, 556 34. *Vgl. auch* Summa naturalium.
Analytica: Commentum super prior. et poster. 16 21 ff., comm. super duobus lib. prior. 17 33 f. Questiones super lib. prior. 17 32 f., questiones circa poster. 217 12.
De animalibus lib. XXVI 206 3, 556 39. — Quedam de dictis super. IX de an. 33 34.
De motibus animalium 33 21, 157 33 f.
De motu processivo animalium 33 21 f., De progressu animalium 157 34.
De bono 557 2.
De celo et mundo 557 5. — Excerptum 97 4. *Vgl. auch* Summa naturalium.
De causarum theoreumatibus 42 10 f.
De coloribus 32 17.
De proprietatibus elementorum 157 32 f., 556 37.
Super elencorum 98 25.
Super X lib. ethicorum 46 19 ff. (parum abbreviata).
Super ethicorum *etc.* 393 12 ff., 556 40 f.
Questiones ethicorum 513 12, 557 1.
De generacione et corrupcione 33 5 f., 36 25 f., 214 17 f., 37, 557 6. *Vgl. auch* Summa naturalium.
De inspiracione et respiracione 556 38 f., De spiritu et resp. 33 20 f.
De inundacione Nili 32 18.
De iuventute et senectute 33 19 f.
De lineis indivisibilibus 32 18.
De memoria et reminiscencia 556 38. *Vgl. auch* 466 21 ff.
Super methaphisicam 556 40. Questiones circa methaphisica accurtate 212 39 f.
Super lib. metheororum 33 13, 36 26 f., 557 6, super 4. meth. 57 11 f. *Vgl. auch* Summa naturalium. — Questiones circa 4. lib. Alberti scil. philosophie ipsius, qui est de impressionibus metroloicis 488 9 ff.
De morte et vita 33 18 f. (vel de causa longitudinis et brevitatis vite), 557 7 (+ De longitudine et brevitate vite).
De quibusdam lib. parvorum naturalium *etc.* comportata, ut videtur, per Albertum vel pocius ex Alberto 466 21 ff.
Super peryarmenias 556 32 f.
Super lib. phisicorum 32 35 f. (super 8 lib.), 214 17, 557 5.
Super politicorum 557 8.
Predicamenta 155 39, 203 1, 556 32.
Super rethoricorum 557 8 f.
Secretum secretorum 556 31 f.
De sensu et sensato 556 37 f. *Vgl. auch* Parva naturalia.
De sompno et vigilia 34 3, 155 3 f., 556 39. *Vgl. auch* Parva naturalia.
De spiritu et respiracione *vgl.* De inspiracione et resp.
De vegetabilibus et plantis 33 15 f., 557 7 f.
De arte intelligendi, docendi et predicandi res spirituales et invisibiles *etc.* 557 13 ff.
Speculum astrolabicum 556 36, Speculum 28 15.
Contra Averroistas 15 questiones 557 3.
In bibliam:
Super cantica canticorum 285 28, 399 26 (Glosa), 556 21. — Registrum sec. ordinem alphabeti 285 28.
Super Job 556 21.
Super Isayam, Jeremiam, Ezechielem, Danielem 556 22.

Super XII prophetas minores 556$_{23}$.
Super Matheum, Marcum, Lucam, Johannem 556$_{23\,f.}$ Super illud ewangelii Joh. 'In principio erat verbum' 492$_{10\,f.}$
Super epistolas Pauli 556$_{24}$.
Exponit apocalipsim 292$_{21\,f.}$
De causis *vgl.* In Proclum.
De IV coevis 556$_{28\,f.}$
De corpore Christi 556$_{27}$.
Determinaciones quarundam questionum ad clerum Parisiensem 557$_{3\,f.}$
In Dionysium Areop.: Super celestem ierarchiam 556$_{25}$.
Super ecclesiasticam ierarchiam 556$_{25\,f.}$
De divinis nominibus 556$_{24\,f.}$
Euclidem exposuit 557$_{9}$.
De febribus 155$_{9}$.
Geomancia 30$_{28\,f.}$
In Gilbertum Porretanum: Super lib. VI principiorum 16$_{32\,f.}$, 556$_{33}$.
De homine 557$_{1\,f.}$
De intellectu et intelligibili 40$_{1}$, 166$_{1\,f.}$ *(an.)*, 556$_{34\,f.}$
De naturali perfectione intellectus 33$_{18}$.
Contra unitatem intellectus 556$_{35}$.
Liber introductorius 556$_{33}$.
Lapidarius 156$_{8}$, 349$_{36}$, De lapidibus et herbis 557$_{2}$. *Vgl. auch* Mineralia.
De natura et proprietatibus locorum 33$_{15}$, 36$_{10}$, 157$_{33}$, 556$_{36}$.
De laudibus Marie *oder* b. virg., *auch* Questiones *oder* Lib. de vita et virtutibus M. *etc.* 195$_{25}$, 246$_{15\,f.}$ (lib. IV), 397$_{27}$ (IV lib.), 398$_{33\,f.}$, 400$_{1\,ff.}$, 557$_{12\,f.}$ (4 lib.), 556$_{29}$. — Exposicio circa cantica ⟨de Maria⟩ que videntur scripta de A—o 336$_{2\,f.}$
Libros mathematicales exposuit 557$_{9\,f.}$
Speculum mathematicum 23$_{1\,f.}$, 25$_{7}$, 31$_{7}$.
Mineralia, De mineralibus 33$_{14}$ (commentum et lib. V), 41$_{6}$ (IV lib.), 115$_{26}$, 117$_{4}$, 127$_{5\,f.}$, 205$_{25}$, 206$_{27}$, 557$_{8}$. *Vgl. auch* Lapidarius.
Super missam, De misterio misse 413$_{8}$, 556$_{26\,f.}$ — Exc. 352$_{13\,f.}$, Exp. extracta 388$_{23}$.
Libri III naturales 556$_{33\,f.}$, Super naturalem philosophiam 121$_{36}$, Super omnes lib. philos. nat. 215$_{28\,f.}$, Textus philos. nat. 486$_{7\,f.}$
Summa naturalium 34$_{14}$, 175$_{5}$, 214$_{20}$, 216$_{31}$, 484$_{13\,ff.}$ (V partes), 595$_{23}$. — Comm. 176$_{1}$, 216$_{39}$. Glosa 484$_{22}$. Questiones 217$_{1}$.
De proprietatibus rerum naturalium 335$_{12\,ff.}$ (de partibus et membris humani corporis), 557$_{10\,f.}$
Contra lib. nigromantorum 557$_{2\,f.}$
De nutrimento et nutribili 34$_{3\,f.}$, 35$_{5\,f.}$, 556$_{36\,f.}$
Paradisus virtutum 340$_{3\,f.}$
Commentum super philosophiam Alberti cum textu eiusdem 595$_{20\,f.}$
De partu hominis 556$_{37}$.
De perfectione spiritualis vite 556$_{30}$.
Exposuit perspectivam Almagesti 557$_{9}$.
In Petrum Lombardum: Super 4 libros sentenciarum 556$_{26}$. — Collecta et excerpta 95$_{9\,ff.}$
De plantacione arborum et fructibus conservandis 347$_{22\,f.}$
Commentum super Porphirium 556$_{32}$.
De secretis mulierum 40$_{3,\,14}$, 41$_{12}$, 167$_{35}$ *(an.)*.
Speculum 28$_{15}$, 556$_{36}$ (astrolabicum).
Probleumata super speram 557$_{4\,f.}$
In Proclum: De causis 215$_{5}$, 556$_{39\,f.}$
Summa 97$_{34}$, 556$_{27\,f.}$ (theologie, intitulatur De mirabili sciencia Dei). *Vgl. auch* Summa naturalium.
Summula 174$_{35}$.
Exposicio simboli 388$_{9}$, 557$_{12}$.
De varietate philosophorum, medicorum 156$_{17}$.
De preparacione vini, conservacione et reformacione *etc.* 438$_{29\,ff.}$ Quomodo conficiantur diversa vina ex diversis rebus pro diversis remediis 438$_{31\,f.}$
De viciis et virtutibus 370$_{16\,f.}$ (inc. 'Tractaturi'), 557$_{11\,f.}$ Paradisus virtutum 340$_{3\,f.}$
De unitate forme 556$_{35}$.
Liber universalium 202$_{40\,f.}$
Contra Wilhelmum de S. Apollinari 556$_{31}$.
—; de Padua, frater o. herem. Augustini.
Postilla super evangelia dominicalia 507$_{6\,ff.}$
Quadragesimale 194$_{23}$.
—; de Saxonia (Saxo), mag. *(oft ohne Beinamen)*.
In Aristotelem: Questiones de celo et mundo 120$_{30}$, 127$_{19}$, 158$_{36}$, 175$_{26}$, 215$_{6\,f.}$
Comm. super X lib. ethicorum 43$_{40\,f.}$
Comm. super II lib. yconomicorum 43$_{41\,f.}$
Comm. phisicorum 131$_{18}$.
Questiones super 8 lib. phisicorum 32$_{39}$.
Circa polliticorum 174$_{24}$.
De pomo et morte 44$_{1\,f.}$

Loyca 16$_{30}$, 169$_{19\,f.}$ (Questiones veteris artis vel logice), 218$_{21}$.
Sophismata 96$_{29}$, 177$_{27}$, 178$_{22}$.
—; Trottus, Ferrariensis, Tract. de ieiuniis 405$_{24\,f.}$
Albinus, Alchvinus (549$_{7}$), Alcwinus (337$_{8}$), Alcuinus (549$_{14}$), Alkuinus (568$_{37}$), Alquinus (337$_{8}$, 549$_{7}$), levita 337$_{8}$, de Britania oriundus, mag. deliciosus regis Karoli *etc.* (549$_{7\,ff.}$ *mit Schriftenverzeichnis)*, abbas mon. s. Martini *etc.* (568$_{37\,ff.}$ *mit Schriftenverzeichnis).*
De adopcione filiorum Dei 569$_{9\,f.}$
De anima ep. ad sororem Eulaliam 337$_{10\,f.}$, Ad Eul. virg. de racione anime lib. I 549$_{17}$, Ad Eul. virg. de natura et immortalitate anime lib. I 569$_{6\,f.}$
De artibus liberalibus lib. VII 569$_{12\,f.}$
In bibliam: Super genesim ad literam 549$_{15\,f.}$, In genesim 569$_{1\,f.}$ Questiones in genesim 569$_{2}$.
Enchiridion in quibusdam psalmis 569$_{3}$.
Super (In) cantica canticorum 549$_{15\,f.}$, 569$_{2}$.
Super (In) ecclesiasten 549$_{16}$, 569$_{3}$.
In evangelium Joh. 549$_{17}$, 569$_{5}$.
In omnes epistolas Pauli 569$_{4\,f.}$ In ep. Pauli ad Hebreos 569$_{3\,f.}$
In apokalipsim Johannis 569$_{9}$.
Ad discipulos dyalogorum lib. I 549$_{14\,f.}$, 569$_{8\,f.}$
De ecclesiasticis dogmatibus 569$_{10\,f.}$
Epistolarum ad diversos lib. I 569$_{13}$.
Fides 337$_{9}$.
De fide *vgl.* De trinitate.
De proprietatibus nominum qui Deo attribuuntur in scripturis 569$_{11\,f.}$
Sentenciarum lib. I 549$_{15}$, 569$_{6}$.
Speculum parvulorum 569$_{11}$.
De s. trinitate ad Karolum regem (imp.) lib. III 337$_{8\,f.}$, 549$_{9\,f.}$, 569$_{5\,f.}$ (De fide trin).
Dyalogus de trinitate 337$_{10}$ (inter se et Federicum!), 549$_{18}$ (ad Fredegisum), 569$_{6}$.
Questiones de s. trinitate 569$_{10}$.
Ad Guidonem comitem de virtutibus et viciis 569$_{7\,f.}$
Albordus, mag. in artibus, monachus (professus) Carthus. Erford., *Schreiber* 308$_{4\,ff.}$, 367$_{24\,ff.}$
Cerimonie o. Carthusiensium in divino officio, collecte per —, sed hoc mihi non videtur *etc.* 380$_{4\,ff.}$
Collaciones capitulares 504$_{28}$.
Registrum librorum secundum locacionem circa a. D. 1440 *etc.* 367$_{24\,ff.}$
Albucasis, Abucasis, Albukassis, Abucaser.
Antidotarius 201$_{35}$.
Cirurgia, Cyrurgia 115$_{3}$, 116$_{27}$, 202$_{33}$.
De electionibus regendi sanitatem cum addicionibus Joh. de S. Amando 51$_{41\,f.}$
Albucazela, De medicinis simplicibus 53$_{31\,f.}$ *Vgl. auch* Algaphagus.
Albumazar, Arabicus.
Liber de astronomia sec. Hermetem et Egipcios 22$_{8\,f.}$
Liber experimentorum 22$_{1}$.
Flores 21$_{24}$ (tract. in astrologia), 22$_{9\,f.}$, 24$_{41}$, 25$_{31}$. — Abbreviatus 23$_{10}$. Sentencie de revolucione annorum 22$_{1\,f.}$
De medicinis simplicibus 52$_{15,\ 21}$.
Introductorium in astrologiam 22$_{2}$.
— maius in scienciam astrorum 24$_{11\,f.}$
De nativitatibus 21$_{25}$.
Volumen maius 24$_{11}$.
Albus, mag., Summula grammaticalis 112$_{15\,f.}$
Alchymia, Alchimia *etc.*
Libellus de -a iuxta intencionem Aristotelis 41$_{25\,f.}$,
De ablucione lapidum huius artis 41$_{37}$.
Liber administracionum de — 41$_{30}$.
Liber divinitatis de — 41$_{29}$.
Tract. de hac re multorum effectuum et satis mirabilium 41$_{30\,f.}$
Excerpta de lib. pietatis in hac re 41$_{32\,f.}$
Quedam de rosino et lilio huius artis 41$_{35\,f.}$
Tract. -e 122$_{24}$, 155$_{34}$.
Viridarium huius artis 41$_{35}$.
Quedam alchimica 28$_{38}$.
Alchoranus, Alkoranus, Alckaranus 74$_{17}$, 368$_{33}$, 548$_{37}$. — Tractatus contra -m, id est contra lib. preceptorum ipsius impiissimi heretici Machometi 294$_{30\,f.}$
Alcuinus *vgl.* Albinus.
—; De vita antichristi 463$_{3}$.
Adelmus = *Aldhelmus* 549$_{11}$.
Alexander, Summa de processu iudicii 503$_{16\,f.}$
—; de Halis, Ales (470$_{8}$), Anglicanus de o. min. (328$_{28\,f.}$), doctor noster apud minores (328$_{36}$, 470$_{11}$), doctor Grecorum (329$_{1}$), doctor Grecus (470$_{11}$), doctor irrefragibilis, omnium theologorum et philosophorum

suis temporibus monarcha et princeps o. ff. min. sanctissimi Francisci *etc.*, eiusdem o. primus doctor *etc.* (470$_{8}$ ff.), maximus doctor (42$_{15}$), doctor irrefragibilis (470$_{8}$ f., 558$_{35}$), doctor doctorum (558$_{35}$ f.).

In Aristotelem: Commentum subtilissimum cum subtilissimis questionibus insertis Joh. Schoti doctoris subtilis super totam methaphisicam Aristotelis 42$_{15}$ ff.

Exoticon 11$_{5}$ f.

In Petrum Lombardum: Summa 470$_{8}$ ff. (theoloicalis *etc.*), 558$_{37}$ f. (ad correspondenciam 4 lib. sentenciarum), circa 4 lib. sentenc. 559$_{3}$ f., Tercia pars summe *etc.* 328$_{28}$ ff., 470$_{16}$, Quarta pars summe *etc.* 470$_{18}$ f.

De quantitatibus sillabarum 11$_{4}$ f.

—; Magnus.

Collacio (+ de philosophia 87$_{33}$) -i -i (+ regis Macedonum 87$_{33}$) et Dindimi, regis Bragmannorum (epistolarum 45$_{25}$, per litteras alterutrim 87$_{34}$) facta 45$_{25}$, 87$_{33}$ f.

Gesta -i -i 206$_{19}$.

Historia -i -i 369$_{23, 34}$ (+ regis Macedonie, de preliis eius), Historia Alexandriana 369$_{40}$.

Liber -i -i 503$_{1}$.

Vgl. auch Aristoteles, Q. Curcius, Gog et Magog.

—; medicus *vgl.* Johannitius.

—; Nekam, Dictionarium de vocabulis rerum usualium et aliis multis cum propriis glosis eorundem autorum (*scil.* Al. N. et Joh. de Garlandia) 8$_{18}$ f.

—; papa, Bulla, quomodo priores o. ⟨Carthus.⟩ possint absolvere et reabilitare irregulares 382$_{6}$ f.

—; peripatheticus, optimus philosophus et primus Aristotelis et antiquissimus expositor.

Commentum super IV lib. methaurorum Aristotelis et super libellum Avicenne de mineralibus 33$_{9}$ ff.

Libri epidimiarum Ypocratis cum commento 55$_{16}$ f.

—; de Villa Dei, o. min., vir sanctus, professor sacre theologie (560$_{18}$ f.). (170$_{10}$). 222$_{30}$.

Compotus ecclesiasticus 29$_{6}$ f., 30$_{7}$. — Commentum proprii compilatoris 29$_{6}$ f.

Doctrinale 9$_{1}$ f., 10$_{41}$ *(an.)*, 11$_{2}$ f. *(an.)*, 170$_{38}$ f., 219$_{36}$ f., 560$_{19}$. Partes III 483$_{24}$ f. Textus I. et II. partis 483$_{13}$ f., 16. Textus I. partis 482$_{17}$ f., 489$_{1}$. Textus II. partis 488$_{38}$ f., 41, 600$_{22}$. II. pars 488$_{41}$ f. — Comm. II. et III. partis 170$_{10}$, moralium II. 179$_{12}$, II. partis 478$_{6}$, 488$_{38}$ f. Dicta vel commentum super II. parte 96$_{23}$, 478$_{6}$. Exp. super accentibus de quibusdam in III. parte 381$_{29}$ f. Figure II. partis 600$_{22}$. Glosa 9$_{1}$ f., 10$_{41}$, 11$_{2}$ f., 98$_{2}$; II. partis 10$_{10}$, 488$_{41}$, 489$_{29}$; III. partis 488$_{41}$ f., I. et III. partis 488$_{37}$. Marginalia 482$_{17}$ f. Questiones II. partis 10$_{10}$ f., 179$_{14}$, 488$_{38}$ f. Sentencie breves sive notabiles 483$_{24}$ f. Sophismata 488$_{38}$ f. Tract. correspondens II. parti 9$_{42}$ f. De declinacionibus terminorum sec. processum 171$_{5}$ f. Declaracio vocabulorum 483$_{24}$ f.

Vgl. auch Helmoldus Pragensis, Herzo, Johannes Synthen, Tibinus.

Allexius 97$_{28}$.

Alfoncius *und* Alfonsus *vgl.* Alphonsus.

Alfraganus, Liber XXX differenciarum 22$_{41}$ f., 24$_{40}$ f., 25$_{36}$ f., 28$_{4}$, 36$_{24}$. — Tractatus circa librum -i 30$_{43}$ f.

Alfredus Anglicus, De motu cordis 33$_{16}$ *(sub nomine Thomae Aquin)*, 34$_{13}$ *(sub nomine Thomae)*, 166$_{4}$ *(an.)*, $_{31}$ *(an.)*, 192$_{35}$ *(sub nomine Thomae)*, 216$_{35}$ *(an.)*, 328$_{21}$ *(an.)*, 478$_{14}$ *(an.)*, 513$_{20}$ (Aristotelis!), 557$_{31}$ *(sub nomine Thomae)*.

Algaphagus alias Alguasiquus (= *Albucazala?*), De simplicibus medicinis *etc.* 436$_{40}$ ff.

Algazel, Avicenne sequax (80$_{43}$).

Errores 80$_{43}$.

V lib. methaphisice 42$_{23}$ f., 43$_{1}$. — Directorium 42$_{23}$ f.

Algorismus, Algorithmus.

De *oder* Super -o 25$_{5}$ f. (Gallice), 29$_{10}$ f., 30$_{41}$, 98$_{23}$ f.

Exposicio -i 26$_{8}$ f.

—; glosatus 488$_{14}$.

—; de fractionibus 26$_{7}$ f., 28$_{39}$ ff. (Lib. -orum et omnium fractionum in numeris Arabicus), 30$_{10}$ (wlgarium). — Glosa 26$_{7}$ f.

—; de integris 25$_{29}$, 26$_{29}$, 27$_{15}$, 29$_{39}$, 30$_{9}$ f., 30$_{34}$ (abbrev.), 41 f., 31$_{23, 25}$, 106$_{41}$, 116$_{2}$, 160$_{25}$ (de integritate), 170$_{30}$, 176$_{37}$, 207$_{22}$ f., 216$_{37}$ f. — Comm. 24$_{6}$ f., 106$_{41}$, 160$_{25}$ f., 207$_{22}$ f.

—; metricus 18₃, 26₂₉, 29₅, 30₁₁, 31₁₉, 485₁₃. *Vgl. auch* Johannes de Sacrobosco
—; de minuciis *oder* minuciarum 22₂₈ (per totum), 25₄₂ (tam phisicarum quam wlgarium), 30₃₉.
—; novus et laycalis 440₆f.
—; proporcionum 28₁₀.
—; prosaicus 485₁₃.
Registrum 23₂₀.
De sortilegiis -i 22₃₅.
Subtilitates et enigmata -i 30₁₂.
Vgl. auch Gerardus Cremonensis.
Alhacen, Alacen, Libri perspectivarum 21₂₃; Comm. lib. Ptolemei de visibus 24₁₆.
Alienaciones *vgl.* Parva logicalia.
'Alios arguimus in his que ipsi facimus' 424₃₁.
Alkabitius, Alkubicius 25₁₉ (cum tabulis et figuris), 27₁₉ (in astrologia) ₃₁, 28₆ (introductorius in astrologia). — Comm. 24₇f. Exposiciones cum multis adiacentibus 27₃₃f.
Introductorius in quadripartitum Ptolomei 22₄₀f.
Vgl. auch Johannes Danko.
Alkindus, Jacobus (49₂₅).
Errores magice artis 80₄₃. — Declaraciones quorundam articulorum 81₁.
De gradibus medicinarum 49₂₅.
De radiis 21₄₂, 28₁₁, ₂₇f. (Theorica de r. stellicis seu arcium magicarum vel de phisicis ligaturis).
De impressionibus metrologicis 22₃₃f.
Modus allegandi iura canonica et civilia 252₂₉.
Allegaciones librorum legalium 249₂₁f.
Allegorie *vgl.* Hugo ⟨de S. Victore⟩
Alleluia, Declaracio *oder* Explanacio 422₃f., 506₂₄.
Allocucio *vgl.* Passio Christi.
Almagestus *vgl.* Albertus Magnus, Perspectiva, Geber, Ptolomaeus.
Almanach antiquum 27₂₀f.
Elucidaciones canonum — 23₁₆f.
Tabule per modum — correspondentes tabulis Alfoncii 30₁₅.
Vgl. auch Johannes Danko *und* Profacius.
Almansor *vgl.* Rhases.
Almericus *vgl.* Joachim.
Altissiodorensis *vgl.* Guilelmus A.
Amandus *vgl.* Henricus Suso.
De amatoribus seculi sermo 462₃₇f.
Contra ambicionem 352₁₃.
De -ibus et quibusdam aliis clericorum et religiosorum defectibus 456₃₃f.
Alpetragius, Tract. de distanciis seu elongacionibus astrorum a centro terre 31₇f.
Alphabetum.
—; continens sec. ordinem -i diversa notabilia, auctoritates et doctrinas, que omnia collecta sunt ad modum rapularii 469₃₂ff.
—; divini amoris cuiusdam Carthusiensis super mistica theologia *etc.* 321₃₈ff.
De -o Greco 12₂₅.
De -o Hebraico 378₂₆.
—; iuris 250₁₀, et distinctio iuris utriusque 346₂₇f.
—; de tabulis 26₃₁ (metricum), 26₃₁f. (prosaycum).
Tabule -orum 26₃₂.
Alpharabius, Alphorabius.
In Aristotelem: Comm. lib. de theoreumatibus causarum 24₂₇f., 42₇f., ₁₁f.
Super rethoricam 19₁₉ (abbrev.), Glosule ex dictis Egidii, -ii et aliorum 19₂₁f.
De proprietatibus scienciarum 32₁f.
Regimen 97₂₄.
Alphonsi *vgl.* Petrus A.
Alphonsus, Alfonsius; Bonihominis.
De altercacione (disputatione) duorum Judeorum 70₁₆f. (an Messias in lege promissus advenerit), 74₃f. (super eo quod Messias *etc.*), 81₁₇f. (super adventu Messie *etc.*)
—; Bononiensis, Ars sermocinandi 505₈f.
—, Alfoncius, Alphoncius; rex *Castiliae*, Castelle, illustris.
Tabule 27₃₉, 29₃₃, 30₁₇, ₁₇f. (stellarum fixarum), 115₁₀, 116₃₂, 128₃₅, 216₁₁, ₂₈. — Canones 29₂₅f., 30₁₇, 115₁₀, 167₃₃, 216₁₁. Practica canonum et potest appellari Quadripartitum practice motuum erraticarum et fixarum stellarum 27₄f. Certa deserviencia tabulis 30₃. Tract. circa tabulas 30₄₃.
Vgl. auch H(enricus) Salder, Johannes Danko, Joh. de Muris.
De emunitate ecclesiarum, altarium *etc.* 333₂f.
Altercacio Cayn cum Christo 14₇.
— inter corpus et animam *etc.* 495₁₃ff.
—num liber Judeorum et Christianorum 463₄.

— Luciferiani et orthodoxi *vgl.* Hieronymus.

Amalarius, Tract. de ritu, sacramentis et cerimoniis ecclesie ex Rabano et -o collectus 412$_{34}$.

Ambrosius; *Autpertus vgl.* Conflictus virtutum et vitiorum.

—; Mediolanensis episcopus, beatus. 457$_{29}$ ff., 528$_{4-37}$ *(Schriftenverzeichnis)*, 529$_{37}$, 534$_{22}$, 541$_{20}$, 545$_{20}$. — Annotatio librorum 458$_{12}$ f., Vita conscripta a s. Paulino ep. 457$_{1}$. De -o 375$_{12}$ f. Diversi libri 457$_{39}$. Flores 528$_{37}$.

De Abraham 458$_{1}$ (patriarcha, *Druck*), 528$_{25}$ (sancto).

Apologia David 458$_{5}$ f. (s. patris, *an.*), $_{23}$ *(Druck)*, 528$_{14}$ (ad Theodosium Augustum 'Decursa est'), $_{28}$ f., De interpellacione David 'Decursa est' 528$_{15}$.

Apologia de misterio pasche, inc. 'Pasche misterium' 528$_{16}$ f.

De archa Noe 458$_{18}$ f. *(Druck)*, 528$_{24}$.

De benedictionibus patriarcharum 458$_{21}$, 528$_{28}$.

In bibliam: Super XI. psalmo 528$_{31}$. Super ps. 'Beati immaculati' 458$_{10}$, 528$_{31}$ f. — Sectiones XXII exposicionis in ps. CXVIII videl. 'Beati immaculati' 458$_{27}$ f. *(Druck)*. Super Lucam 91$_{21}$ f. (comm. per omelias distinctum), 223$_{34}$, 458$_{11}$ (dividitur in IX lib.), $_{28}$ f. (lib. X, *Druck*), $_{32}$ (lib. X). In epistolas Pauli 68$_{14}$ f. (dicta), 458$_{29}$ f. (lib. XIII expos. in 13 ep., *Druck*), 528$_{32}$ f. (lib. 14 super 14 ep.).

De bono mortis 458$_{4}$, $_{20}$, *(Druck)* 528$_{10}$ ('Qui de anima'), $_{26}$.

De Cayn et Abel 181$_{24}$, 457$_{34}$ f., 458$_{18}$ (*Druck*), 508$_{18}$ f.

De consolacione Valentiniani 'Etsi incrementum' 528$_{17}$ f.

De dignitate humane condicionis 458$_{15}$ f. (*Druck*).

De dignitate sacerdotali 458$_{9}$ f. (Pastorale), $_{24}$ f. (vel cura pastorali, *Druck*), 528$_{23}$ f. (De cura pastorali, *Druck*).

Epistolare 90$_{18}$ ff. (81 ep. *etc.*), Epistolarum lib. X 458$_{32}$ *(Druck)*, Epistole breves ad diversos 77 528$_{36}$.

Epistolae singulae: Contra Auxencium Valentiniano imp. 90$_{25}$ f., *vgl. auch* Valentiniano imp., Contra Auxencium de tradendis basilicis 90$_{26}$ f., 528$_{33}$. Clericis directa 90$_{21}$, Tract. in quo invehitur contra clericos de symonia 413$_{8}$ f., 528$_{21}$ f. De ss. Gervasio et Prothasio 90$_{28}$. De obitu Theodosii imp. 90$_{27}$ f., 528$_{33}$ f. De eligendo pontifice ad Vercellenses 528$_{24}$ f. De predicacione evangelii de celo 90$_{21}$ f. De relacione Symachi prefecti 90$_{24}$ f. Theodosio imp. 90$_{23}$. Valentiniano imp. 90$_{22}$ f., $_{29}$, *vgl. auch* Contra Auxencium. Valentiniano imp. adversus relacionem Symachi prefecti 90$_{23}$ f.

De excessu fratris 'Deduximus' 528$_{9}$.

De fide contra Arrianos 458$_{33}$ *(Druck)*.

De fide ad Gracianum *vgl.* De trinitate.

De fide resurreccionis 'Superioris' 528$_{9}$ f.

De fuga seculi 458$_{8}$ f., $_{20}$ *(Druck)*, 528$_{19}$.

De Gedeone 94$_{1}$, 528$_{15}$ f. ('Jobeal cum sub arbore').

De Helya et ieiunio 458$_{9}$, $_{22}$, 528$_{29}$.

Hexameron, Exameron 99$_{21}$ *(an.)*, 159$_{14}$ f., 181$_{23}$, 219$_{8}$ f., 223$_{34}$, 457$_{30}$ ff. (VI lib. parciales), $_{35}$, 458$_{15}$ (lib. VI parciales, *Druck*), 508$_{17}$, 528$_{4}$ ff. (inc. 'Tantum opinionis', fin. 'secula seculorum'). — De natura apum ex hexameron 185$_{10}$. *Vgl. auch* Johannes Indaginis.

Ymnarium 70$_{33}$.

De Jacob et vita beata 458$_{4}$, $_{20}$ (*Druck*), 528$_{26}$ f. (inc. 'Necessarius ad disciplinam').

De ieiunio *vgl.* De Helya.

De incarnacionis dominice sacramento 458$_{33}$ f. *(Druck)*, De incarn. Domini 'Debitum fratres' 528$_{17}$, De incarn. verbi 528$_{20}$ f.

De interpellacionibus lib. III 458$_{22}$ f. *(Druck)*, De interpell. et infirmitate hominis lib. 4 528$_{35}$ f.

De interpellacione David 'Multi quidem' 528$_{13}$ f. *Vgl. auch* Apologia David.

De interpellatione Job 528$_{11}$ f. ('Multas perturbaciones'), $_{12}$ f. ('Superior nobis').

De s. Joseph 458$_{5}$, $_{20}$ f. (patriarcha, *Druck*), 528$_{27}$.

De Isaac et anima 458$_{19}$ *(Druck)*, 528$_{25}$ f.

De misteriis 528$_{21}$.

De misteriis iniciandis 458$_{24}$ *(Druck)*, 528$_{11}$ (princ. 'De moralibus'). *Vgl. auch* Apologia.

De Naboth 90$_{28}$ f. (Israhelita), 458$_{8}$ (de vinea N. Isr.), $_{21}$ f. (Jecraelite, *Druck*), 528$_{30}$ f. (principe, 'Naboth historia').

De nativitate Domini 81$_{22}$ (omelia), $_{25}$ (sermo).

De obitu Theodosii *vgl. Epistolae singulae.*
De officiis 185$_{37}$, 458$_{14}$ (lib. III, *Druck*), 528$_{6}$f. (lib. III, princ. 'Non arrogans', fin. 'plurimum instructionis conferat'). — Exc. 77$_{24}$.
Oraciones: Ad mensam convivii 362$_{9}$f. Ante missam 334$_{21}$. Pro preparacione ad missam 458$_{25}$f.
De tota passione Domini 354$_{32}$, 355$_{31}$ ('Summe sacerdos'), 358$_{40}$ ('Summe sacerdos'), 359$_{6}$, 360$_{38}$f., 361$_{33}$f., 362$_{6}$f. ('Summe sacerdos'), 363$_{6}$ ('Summe sacerdos'), 365$_{5}$ ('Domine Jhesu Christe'), $_{25}$ ('Summe sacerdos'). De totali vita Christi 362$_{2}$.
De penitencia 185$_{37}$f., De inita penit., inc. 'Penitencia' 528$_{18}$f.
De paradiso 457$_{32}$ff., 458$_{16}$ff. *(Druck)*, 508$_{18}$, 528$_{7}$f. (princ. 'De paradiso adoriendus est sermo', fin. 'que sunt spiritualia').
De patriarchis 457$_{39}$ff., 508$_{19}$.
De sacramentis lib. VI 458$_{24}$ *(Druck)*, 528$_{22}$f. ('Que accepistis').
De Salomone 458$_{23}$.
Sermones 457$_{4}$f., 528$_{36}$ (declamatorii 75).
De spiritu sancto 458$_{32}$f. *(Druck)*, 528$_{20}$.
De simbolo ad neophitos 528$_{34}$.
De Thobia 458$_{22}$ *(Druck)*, 528$_{29}$f. ('Lecto prohibito').
De tradicione basilice *vgl. Epistolae singulae*: Contra Auxencium.
De trinitate *oder* De fide ad Gracianum 'Regina austri' 458$_{32}$ *(Druck)* 528$_{19}$f.
De viduis 'Bene accidit, fratres' 528$_{34}$f.
De virginibus 456$_{39}$f., 457$_{41}$.
De virginitate 457$_{36}$ff. (et de perpetua virginitate b. virginis Marie), 528$_{30}$ ('Si iuxta celestis sententiam'). Exhortacio virginitatis 457$_{36}$.
De vocacione omnium gencium 458$_{14}$ *(Druck)*.
Vgl. auch Augustinus, Johannes Indaginis.
'Amicus'=Flosculus dictionum *?* 423$_{41}$.
Ammoniciones 286$_{18}$ (vulgares).
Vgl. auch Disciplina *und* Vita regularis.
Amor. Arbor -is 84$_{33}$, 320$_{38}$f., 422$_{13}$.
Collecta de -e 341$_{11}$.
Tract. de -e Christi 433$_{40}$.
Lib. de -e Dei 172$_{22}$.
De gradibus -is 84$_{10}$f., Sermo de 7 gradibus extatici -is 321$_{2}$f.
De quibusdam que inducunt -em sapiencie 328$_{15}$f.
De suavissimo sapore divini -is sive de raptu 321$_{2}$f.
Stimulus -is *vgl.* Anselmus Cantuariensis, Bernhardus Clar. *etc.*
De tribus -ibus 268$_{29}$f.
Amphorismi *vgl.* Arnoldus de Villa Nova, Hippocrates, Joh. Damascenus.
Amphorismus.
Verificacio -i 'Quibuscumque iuvenibus' 204$_{13}$.
Ampliaciones 486$_{5}$.
Tract. de -ibus 17$_{32}$.
Vgl. auch Logicalia parva.
Anani, propheta 519$_{11}$.
Ananias 519$_{29}$.
Anagogia 296$_{38}$.
Anathomia 39$_{34}$, 49$_{38}$ (cum paucis gradibus), 154$_{15}$ (parva), 204$_{27}$ (l. lib. de -a). — Directorium 51$_{27}$.
Vgl. auch Mundinus.
Anaxagoras 512$_{13}$f., 519$_{38, 41}$.
Andreas; de Broda, Bohemus, dr. sacre theol. studii Lipczensis, Lamentacio quedam super civitate Pragensi cum quadam insultacione 265$_{29}$ff.
—; Carthusiensis ⟨de Zerwesth?⟩ frater, Sermones episcopales 506$_{32}$f.
—; Civitatensis episcopus, Sermo super doloso et miserabili statu mundi pro tempore moderno 495$_{15}$ff.
—; Crossin, Crossen, mag., dr., Lipzensis. Exercicum super de anima 488$_{4}$f. Exercicium circa VIII lib. physicorum 489$_{37}$.
—; Hispanus, Magarensis episcopus, Lumen confessorum 406$_{7}$f.
—; de Zerwesth, Carthusiensis frater, Multa excerpta precipue super IV lib. sentenciarum 329$_{22}$f. *Vielleicht identisch mit* Andreas Syfridi de Czerwist, *Schenker von* Sermones de tempore 428$_{12}$f., *vgl. auch* 231$_{22}$ *und* 506$_{32}$f.
Angelomus, Glosa super canticis canticorum 64$_{12}$.
Angeli, Angelus.
De -is 40$_{20}$f. (nominibus et proprietatibus eorum), 84$_{22}$ (sermo), 491$_{2}$.
Oraciones de IX choris -orum 316$_{21}$f.

De cognitione -orum 119$_{26}$f., 143$_{12}$.
Questiones de -orum compositione 119$_{6}$f.
De distinctionibus -orum *vgl.* De vita contemplativa.
Liber continens VII lib. parciales qui dicitur -us magnus vel secreta secretorum et est de arte notoria Salomonis 28$_{31}$f. *Vgl. auch* Ars notoria.
Questiones de mensuris -orum 119$_{6}$f.
De ordinibus -orum 71$_{35}$.
De -o proprio 316$_{21}$ (oraciones), 362$_{10}$, 363$_{12}$. *Vgl. auch* Johannes Stouffmel.
Angelus; *de Camelino*, Comm. super VIII lib. topicorum *etc.* ex dictis ven. Egidii Romani 16$_{23}$ff.
—; de Clavasio, ven. pater, o. s. Francisci, Summa Angelica 247$_{34}$, 254$_{30}$ff. (de casibus consciencie) 269$_{19}$ (secunda), 270$_{6}$f., 389$_{40}$.
Anglia *vgl.* Nautica opera.
Anglicanus *etc. Vgl.* Biblia (Notulae in libros singulos), Celum, Conclusiones, Insolubilia, Maria, Petrus Lombardus, Priscianus, Rogerus Swynshede, Theoreumata.
Compilacio de rectis angulis 23$_{30}$f.
Anima.
De -a 97$_{1}$f. (Exc.), -abus 359$_{25}$ (oraciones), 452$_{3}$f. (VII sermones), 497$_{27}$, 499$_{29}$.
Antidotarius -e 325$_{8-13, 24}$f. (cum picturis).
De aspiracione -e ad Deum 314$_{4}$.
De beatitudine -e 429$_{23}$.
IX cause, quare Deus recedit ab -a 195$_{21}$f.
Colloquium -e et caritatis 314$_{30}$.
De dignitate -e 361$_{26}$.
Domus -e sive claustrum -e cuiusdam fratris, ut videtur, de o. predic., *etc.* 341$_{18}$ff. *Vgl. auch* Hugo de S. Victore.
Consideracio fidelis -e 84$_{11}$.
Questio de -a intellectiva 54$_{31}$.
Medela -e 416$_{40}$f. (wlnerate), 417$_{32}$, 426$_{19}$f.
Memoria proprie -e 363$_{7}$f.
Oraciones quibus quis suam -am vel alterius liberare poterit *etc.* 359$_{32}$ff. Oraciones peccatricis -e 317$_{36}$ff., 318$_{11}$, 356$_{36}$f., 362$_{14}$f.
De -a (racionali humana) et (suis) potenciis 40$_{20}$ff., 387$_{1}$ff. (et passionibus).
De quidditate, quantitate et qualitate -e 329$_{6}$f.
De -a et viribus ac operacionibus 258$_{26}$f.
De tribus viribus -e 262$_{3}$.
Figura pro noticia viciorum -e et virtutum *etc.* 393$_{8}$f.
De multiplici vita -e 258$_{27}$.
Vgl. auch Aristoteles, Augustinus Avicenna, Franciscus, Henricus Oyta, Hieronymus, Lumen, Mathias Farinator, Messehalach, Paradisus, Speculum, Spiritus.
Animalia.
De -ibus 36$_{29}$ (agrestibus), 40$_{29}$f. (et eorum partibus), 156$_{10}$f. (rapacibus atque domesticis et eorum membris).
De virtutibus et naturis -ium 205$_{26}$f.
Vgl. auch Albertus Magnus, Aristoteles, Avicenna.
Annales summorum pontificum 561$_{1}$f.
Annalia 74$_{37}$f.
Annotacio literarum et numeri Grecorum 436$_{31}$f.
—nes aliquorum autorum et precipue katholicorum et eciam philosophorum *etc.* 243$_{11}$ff.
Annunciacio *vgl.* Christus *u.* Maria.
Annus.
Distinctio -i cum qualitatibus 364$_{21}$.
De -o iubileo solutiones quorundam dubiorum 184$_{7}$. *Vgl. auch* Joh. Indaginis.
De regimine -i sec. menses 28$_{2}$f.
Liber astronomicalis de revolucionibus -orum 115$_{11}$.
Vgl. auch Stella.
Anselmus, Anshelmus; Cantuariensis, b., ven., archiepiscopus, vir sanctus, o. s. Benedicti *etc.* 550$_{23}$ff. (*mit Schriftenverzeichnis*), prior olim Beccensis et postea abbas ibidem *etc.* 577$_{34}$ff. *(mit Schriftenverzeichnis)*. — Exc. 433$_{3}$f., 551$_{8}$. Notata 262$_{7}$. *Vgl. auch* 418$_{38}$.
Allocucio quam Dominus habuit cum sua b. genitrice antequam pateretur, inc. 'Extendit Mariam' 358$_{40}$f. *Vgl. auch* Prosologion.
De antichristo 578$_{10}$.
De arbitrio libero, De libertate arbitrii 92$_{7}$f., 550$_{38}$ (inc. 'Quoniam liberum arbitrium'). — Exc. 73$_{34}$f.
Vgl. auch De gracia *und* De presciencia et predestinacione.
De azimo et fermentato, Epistola de dis-

sensione Grecorum cum Latinis in sacrificio 69$_{33}$f.. 92$_{8}$f., 141$_{5}$ (*an.*), 550$_{33}$f.
De beatitudine celesti 578$_{12}$.
De beatitudinibus 578$_{11}$.
In bibliam: In exameron 578$_{12}$.
Super cantica canticorum 550$_{37}$f.
Glosa psalterii interlin. et margin. 282$_{21}$, $_{28}$f.
Postille super Matheum 66$_{29}$f., super Marcum ew. 66$_{28}$f.
Exponit apocalipsim allegorice 292$_{21}$.
De casu dyaboli 92$_{8}$, 141$_{5}$ (*an.*), 292$_{35}$, 550$_{31}$.
De compassione b. virginis sermo ex Augustino et Anshelmo comportatus 451$_{28}$f.
De conceptione b. virginis 492$_{27}$, 503$_{3}$f., 550$_{35}$.
De conceptu virginali et peccato originali 92$_{10}$f., 492$_{27}$, 550$_{31}$f., 577$_{38}$ (ad Besonem). — Excerpta 73$_{35}$f., 141$_{4}$.
Contemplacio sive oracio 364$_{14}$.
Cur Deus homo 92$_{5}$, 113$_{16}$f., 114$_{6}$, 119$_{35}$, $_{41}$, 127$_{23}$ (*an.*), 141$_{16}$, 185$_{36}$, 208$_{39}$, 335$_{17}$f., 347$_{9}$, 550$_{26}$f. — Excerpta 73$_{36}$, 185$_{16}$f. Extractus 141$_{3}$f.
Dyalogus inter christianum et gentilem 578$_{11}$.
Dyalogus, Disputacio } *vgl. auch* Contra et pro insipiente.
Disputacio Judei cum christiano 551$_{4}$.
De domo consciencie 578$_{8}$.
Epistolarum lib. 550$_{38}$.
Epistolae singulae: Ad abbatissam 73$_{37}$ (exc.). Exhortatorie 578$_{4}$ (ad suum amicum), $_{4}$f. (de contemptu seculi), 550$_{37}$ (de desiderio eterni regni), 578$_{5}$ (de des. et. regni). De dissensione Grecorum cum Latinis in sacrificio *vgl.* De azimo. De ingressu religionis 83$_{28}$f. Ad Lanconem 73$_{36}$f. (exc.).
De incarnacione verbi divini 92$_{9}$f. (ad Urbanum papam), 550$_{32}$ (sive de fide Christiana); 577$_{37}$ (adv. Judeos). De trinitate ad Urbanum papam 72$_{1}$.
De fermentato *vgl.* De azimo.
De gramatico 550$_{36}$.
De gracia et libertate arbitrii *oder* libero arbitrio 185$_{17}$, 551$_{6}$f. 'Restat nunc' — Exc. 141$_{5}$f.
De imagine mundi 577$_{38}$f.
Contra ⟨*Gaunilonem*⟩ respondentem pro insipiente 292$_{33}$f., 551$_{3}$. De disputacione contra ins. 292$_{32}$f.; per ins. 551$_{2}$f., Disputacio cum discipulo suo 314$_{35}$ (et dyalogus), 322$_{14}$f. (Sermo didascolicus), 551$_{2}$.
De 3 libertatibus 551$_{10}$f.
Laudes b. Marie 462$_{33}$f. (et recommendaciones), 578$_{10}$.
Excerpta de meditacione 77$_{6}$.
Meditaciones 347$_{38}$, 550$_{35}$ (vel oraciones). *Vgl. auch* De redempcione humana.
De membris que Deo attribuuntur in scripturis 578$_{6}$f.
De mensuracione crucis 551$_{10}$, 578$_{1}$.
De miseria hominis 551$_{11}$, 578$_{6}$.
Monologion 403$_{32}$, 443$_{38}$f. (id est soliloquium), 550$_{28}$ (id est soliloquium de trinitate), 577$_{39}$f. (De meditanda essencia divinitatis et nominavit eum monol.). *Vgl. auch* Soliloquium.
De bona occupacione 578$_{9}$f.
De pace et concordia 578$_{8}$f.
De passione Domini 79$_{12}$, 360$_{27}$f. (Interrogacio), 361$_{14}$f. (Meditacio, inc. 'Jhesum Nazarenum'), 364$_{17}$f. (Meditacio), 381$_{24}$f. (Revelacio per b. virg.), 495$_{26}$f. (et compassione b. virg., dyalogus), 501$_{17}$ (dyal.), 550$_{34}$ (dyal.), Querimonia b. Marie 72$_{19}$.
De concordia liberi arbitrii et presciencie divine atque predestinacionis et gracie, inc. 'De tribus illis' 550$_{29}$ff., De predestinacione et libero arbitrio 141$_{6}$f. (exc.?), 185$_{18}$f. 551$_{5}$f. (inc. 'Nunc ergo in eo').
De processu *oder* processione s. spiritus contra Grecos 92$_{5}$f., 551$_{1}$f., 577$_{40}$, De spiritu sancto 141$_{7}$.
Prosologion 94$_{38}$, 141$_{6}$ (exc.?), 185$_{18}$, 321$_{5}$f., 550$_{27}$ (id est alloquium de Deo). (id est alloquium et vocatur alias Fides querens intellectum vel alloquium).
Proverbiorum lib. 550$_{36}$f.
Querimonia b. Marie *vgl.* De passione.
De redempcione humana 92$_{11}$, 578$_{5}$f. (Meditaciones).
De sacramento altaris 550$_{33}$.
De diversitate sacramentorum 551$_{11}$f., De sacramentis et officiis divinis 578$_{7}$f.
Sermones et omelie multe 551$_{7}$.
De similitudinibus 66$_{37}$, 73$_{37}$ (exc.?), 394$_{4}$, 399$_{42}$, 551$_{4}$f.
Soliloquium de tota vita Christi 342$_{17}$f.,

350$_{9}$ (inc. 'Jhesum Nazarenum a Judeis'), 360$_{18}$f. ('Jhesum Naz. a Judeis innocenter condempnatum'), 551$_{9}$ (inc. 'Jhesum Nazarenum'). *Vgl. auch* De passione.
De spiritu sancto 141$_{7}$ *(an.). Vgl. auch* De processu *etc.*
Stimulus amoris 550$_{36}$, 551$_{12}$, 578$_{2}$ff. (et vocatur alias Speculum dominici sermonis *etc.* et est omelia).
Tract. in subditos 92$_{6}$f.
De b. sufficiencia 578$_{9}$.
De suspiriis peccatoris ad Jhesum et inc. 'Respiratis' 311$_{22}$f.
De veritate 92$_{7}$, 141$_{6}$, 550$_{29}$ (dyalogus).
Deploracio virginitatis amisse 71$_{33}$f., 79$_{9}$.
De vita beata 578$_{9}$.
De voluntate Dei 551$_{12}$, 578$_{1}$.
Vgl. auch Guilelmus Parisiensis.
—; Lucensis episcopus, II lib., primus contra Wichetum (*lies* Wicbertum) indebite sibi usurpantem episcopatum, secundus contra dicentes ecclesiam Christi subiacere potestati regali 412$_{31}$ff.
—; Sockardus, Collacio facta coram papa 78$_{35}$f.
Lectura super antepredicamentis 496$_{31}$f. Puncta super *etc.* 487$_{33}$.
Antichristus.
De -o 264$_{34}$ (brevia notata), 452$_{2}$f. (et ewangelium 'Cum viderit abominacionem').
De adventu -i (Sermones *etc.*). *Vgl. auch* Anselmus Cantuar. *und* Joh. Parisiensis.
Vita -i 195$_{35}$, 455$_{8}$ (Compendium).
Antidota 154$_{29}$f. (Expositio), 155$_{27}$, 440$_{3}$ (diversarum egritudinum).
Antidotarius, -ium 50$_{7}$ (parum de -o), 155$_{31}$, 434$_{12}$ (sive medicinale pro diversis morbis curandis). — Tabula 49$_{21}$ (de confectionibus), Tabule 54$_{1}$f. Versus 51$_{23}$, 54$_{1}$.
Vgl. auch Albucasis, Bartholomaeus, Gilbertus Anglicus, Henricus Arnsted, Mesue, Rhasis.
— anime vgl. Anima.
Antigameratus 97$_{28}$, 421$_{39}$, 423$_{12}$f., 488$_{42}$. — Comm. 488$_{42}$.
Antiphone de festis et sanctis 359$_{36}$.
Vgl. auch Maria.
Antiphonarium 222$_{28}$, 224$_{5}$, 229$_{11}$, 230$_{34}$, 601$_{7}$.
Antisiodorensis, De quibusdam terminis in divinis 78$_{2}$f. *Vgl. auch* Guilelmus A.
Antoninus, Anthoninus, Antonius, archiep. Florentin., dominus, doctissimus vir de o. s. Dominici de observancia, rev. pater et eximius doctor, eximius dr., dr. egregius, de o. predicatorum.
Confessionale 453$_{4}$ff. *Vgl. auch* De instructionibus *und* Summa.
Cronica 260$_{16, 21, 41}$. *Vgl. auch* Summa.
De triplici gradu ascendendi in Deum 314$_{28}$f.
De indulgenciis decisio sive tract. 405$_{21}$ff.
De instructione confessorum 189$_{8}$. *Vgl. auch* Confessionale.
De ornatu mulierum 269$_{29}$f.
Summa 189$_{3-6}$, 247$_{35, 39}$ (confessionis), 269$_{37}$f. I. pars 256$_{19}$ ff., II. pars 256$_{31, 39}$, III. pars 252$_{37}$f., 256$_{42}$, 257$_{1}$, IV. pars 260$_{11}$ff., $_{39}$. — Tabula sive registrum 253$_{7}$f., Tabule speciales 189$_{7}$.
Vgl. auch Confessionale *und* Cronica.
Antonius, Anthonius.
—; abbas 526$_{27}$. *Vgl. auch* Athanasius.
—; de Arimino, frater, Questiones de maximo et minimo 168$_{30}$f.
—; de o. Augustini, mag., Vita b. Hieronymi, Hieronymianus 145$_{1}$, 195$_{39}$. *Vgl.* Johannes Andree.
—; de Butrio, dominus. 149$_{39}$.
Confessionale sive directorium confitendi 388$_{37}$f.
Lectura super I. decretalium 149$_{37}$ff., 199$_{20}$f.
—; *Cermisonus*, Questiones super I. canonem Avicenne 156$_{37}$f., 201$_{32}$.
—; Paduensis alias Parmensis, Postilla de tempore 244$_{20}$, 490$_{32}$ff., $_{34}$ff., 491$_{8}$f., 507$_{7}$f.
—; Raudensis, Errata Lactancii 106$_{4}$.
De antrace 157$_{11}$.
Apercio portarum 23$_{12}$f., $_{26}$f.
Aphathol, Lib. de auguriis 21$_{29}$.
Condiciones apis 195$_{15}$.
Apollinaris 287$_{30}$.
Apollonius; Calcidonensis, philos. stoicus 525$_{12}$f.
—; *Tyanensis*, philos. et magus, Ars notoria 22$_{36}$. Liber qui dicitur Elizinus 29$_{19}$.
—; Tyrus, Tirius.
Gesta 46$_{16}$.
Hystoria mirabilis 45$_{23}$.
Tract. de aposmiatibus 50$_{37}$f.
Scriptum de apostematibus 54$_{41}$.
Oraciones de singulis apostolis 316$_{21}$f., ad singulos -os 346$_{33}$f., 359$_{26}$.

Apparencia *vgl.* Biblia.
Appellacio vgl. Logicalia parva.
Collacio de apparicione *vgl.* Joh. Stouffmel.
Appariciones *vgl.* Georgius de Ungaria.
Appollonia, sanctimonialis in Hassia; Inicium expositionis super cantica canticorum in vulgari mistice 308$_{18}$ff.
Appoplexia *vgl.* Aqua vite.
Aptacio *vgl.* Sermones.
Apuleius, Apulegius. 513$_{39}$—514$_{16}$ *(Schriftenverzeichnis).*
De asino aureo qui et methamorphoseos dicitur 514$_{11}$f.
Cosmographia 42$_{36}$, 514$_{8}$ (Lib. de mundo qui dicitur c.)
De deo Socratis 42$_{35}$, 55$_{36}$. — Exc. 43$_{13}$f., 514$_{2}$. Summaria intencio 42$_{36}$f. *Vgl. auch* Cicero.
De fato 417$_{10}$.
De magia 514$_{9}$f.
De Platone, de eius vita et suo dogmate 42$_{35}$f. — Flores 513$_{40}$f.
Aqua, Aquae.
De -a et suis partibus 40$_{27}$.
De -is 48$_{17}$, 155$_{34}$.
De -is lemonum 156$_{14}$.
De -is medicinalibus 53$_{18}$, 156$_{12}$f.
De -is phisicalibus 50$_{18}$f.
De -is spumalium 156$_{14}$.
De -is virtuosis 440$_{37}$.
De -a vite 40$_{17}$f., 56$_{9}$, 441$_{5}$f. (contra appoplexiam) 441$_{5}$f.
-a viva quomodo fiat 440$_{36}$f.
Arabica *vgl.* Aristoteles, Averroes, Herbae.
Aratus, astronomus, astrologus antiquissimus. Astronomia 31$_{22}$f., De syderibus cum figuris sec. -um 30$_{13}$f.
Determinacio quedam bona de libero arbitrio 68$_{9}$f. Ea que ad premissam pertinent determinacionem, et est bonus tractatus 68$_{13}$f. De libertate -ii 292$_{34}$.
Arbor amoris 320$_{38}$f. (ibi notantur IX progressus anime in hoc corpore mortali), 422$_{13}$. Canon et exposicio huius -is -is sive caritatis 320$_{39}$. De -e -is 84$_{33}$. *Vgl. auch* Arbor caritatis.
— caritatis 502$_{29}$ff. Super *oder* De -e -is 314$_{30}$f., 346$_{37}$f., 506$_{5}$. Pictura 346$_{38}$. *Vgl. auch* Arbor amoris.
— consanguinitatis et affinitatis 284$_{2}$. *Vgl. auch* Johannes Andree. Modicum circa -em -tis 197$_{34}$f. Declaracio circa 59$_{34}$. Terminorum in -e -tis positorum declaracio sec. successionem 477$_{5}$f.
— fleubotomie 155$_{20}$, 165$_{8}$.
— genealogie ab Adam usque ad Christum per quinque etates 293$_{11}$f.
— philosophie *vgl.* Divisiones philosophie.
—es predicamentorum 489$_{39}$.
— virtutum 65$_{13}$f., 335$_{19}$.
— — et viciorum 443$_{28}$, — de virtutibus et de viciis superhabundancie et defectus, sicut tractatur de eis ab Aristotile etc. 390$_{34}$ff.
— vitiorum 10$_{14}$, 65$_{14}$, 195$_{15}$, 335$_{18}$.
De arboribus herbe apportatis 157$_{21}$.
Archazel.
Canones 24$_{1}$ (ad tabulas Tholetanas), 25$_{41}$ circa tab.), 26$_{22}$ (super tab. Thol.), 27$_{20}$ (in motibus corporum celestium).
De sinibus sec. sentenciam -is 25$_{14}$f.
Vgl. auch Marsiliensis.
Archelaus, discipulus Anaxagore et magister Socratis 512$_{15}$, 519$_{41}$. — Floridae sentencie in spec. hist. 519$_{42}$.
Archesius philos. 522$_{11}$.
Archidiaconus *vgl.* Guido de Baysio.
Archimedes, Liber de speculis comburentibus 29$_{42}$.
Archipoeta, Metra quedam 13$_{43}$.
De 7 archis *vgl.* Kremer.
Ardmachanus *vgl.* Richardus A.
Liber arengarum 195$_{37}$. *Vgl. auch* Arenge sermonum.
Arismetria, Arismetrica *vgl.* Arithmetica.
Aristarcus, grammaticus 522$_{30}$.
Aristeas, Tract. de 72 interpretibus etc. 233$_{26}$ff. (de Greco in Lat. transl. a Matthia Palmerio Pisano) *(an.)*, 39 *(an.)*, 234$_{7}$f. *(an.)*, 243$_{21}$f. *(an.)*.
Aristhenes philos., discipulus Socratis 520$_{13}$ff.
Aris⟨t⟩ippus philos., discipulus Socratis 520$_{15}$.
Aristobolus Judeus, peripateticus philos. 522$_{13}$.
Aristoteles (Arestoteles *etc.*), archiphil. (600$_{1}$), philosophorum princeps (121$_{35}$), omnium philosophorum subtilissimus Peripatetico-

rum sectam constituit (520 41 f.), philos. (*ohne Namen* 215 13, 466 17), philos. eximius Grecie *etc.* (520 29 ff. *mit Lebensabriß und Schriftenverzeichnis*), Platonis auditor *etc.* (512 33 ff. *mit Schriftenverzeichnis*). Textualia 121 33, 482 3 f. (in quadam nova translacione), 600 1, Textus librorum 482 39. — Auctoritates *etc.* 253 3 f., 392 19 ff., 31 ff., 426 6 f., 427 38 f. (cum aliqua glosa), 483 18 f., 484 16 ff. Collecta ex textibus 106 52, *vgl. auch* Sentencie. Excerpta 45 11 ff. Flores *vgl.* Auctoritates *und* Arnoldus de Saxonia. Registrum 107 1. Sentencie ex textibus collecte utiliores 206 28, *vgl. auch* Collecta. De vita A-is 158 3 f., 165 35.

Contra achymoniam 521 12.

De aggregacione arcium 513 22.

Alchimia *vgl.* Alchymia.

De amativis 521 3. Posiciones amative 521 3 f.

De amicicia 521 9 f.

Analytica: Poster. et prior. 16 13 f. 17 43., 158 18 *(an.)*, 218 19 *(an.)*, 513 2 f. — Comm. 217 16 *(an.)*. Exc. 55 37 f. *(an.)*. De materia prior. et poster. 485 38 *(an.)*. Puncta collecta 487 33 f. *(an.)*.

Prior. 132 6, 168 9 f., 177 7 *(an.)*, 19 *(an.)*, 487 3 f., 595 8 *(an.)*. — Comm. 120 38 *(an.)*, 124 25 *(an.)*, 169 22 f. *(an.)*, 177 19 *(an.)*, 29 *(an.)*, 39? *(an.)*, 40 f. *(an.)*, 217 39 *(an.)*. Disputata 96 31 *(an.)*, 112 37 f. Dubia 484 11 f. *(an.)*, 487 37 f. *(an.)*. Notule 18 17. Questiones 56 2 *(an.)*, 427 12, 484 11 f. *(an.)*, 487 37 f. *(an.)*. Scripta super 2. 37 3 *(an.)*.

Vgl. auch Aegidius Rom., Augustinus de Ancona, Albertus M., Averroes, Gualterus Burlaeus, Hocklin, Joh. Buridanus, Joh. Tekeneborch, Joh. de Wesalia, Marsilius, Robertus Linc., Rob. Cantuar.

Poster. 123 26 *(an.)*, 124 6 *(an.)*, 132 8 *(an.)*, 168 9, 487 4. — Comm. 96 30 f., 111 22 *(an.)*, 120 36 *(an.)*, 121 12 *(an.)*, 126 15 *(an.)*, 159 35, 168 25 *(an.)*, 35 f. *(an.)*, 178 4 *(an.)*, 217 16 f. *(an.)*, 20 *(an.)*, 218 9 *(an.)*. Disputata 97 12 f. Exc. 490 4 f. Notabilia circa 41 9, 112 31, Notule super 18 16 f. Parum 36 37 *(an.)*. Questiones 56 3 *(an.)*, 112 25 f. *(an.)*, 123 35 *(an.)*, 178 1 f. *(an.)*.

Vgl. auch Averroes, Gualterus Burleus, Marsilius, Petrus de Amore, Robertus Cantuar. Rob. Lincoln.

De anima 24 29 f., 31 38 f. (III lib. cum translac. Arabica commentatoris), 33 27 (III lib. nove translac.), 38 37 f. (III lib., *an.*), 56 28 f. (III lib. notati, *an.*), 157 38, 158 25 f. *(an.)*, 165 21 *(an.)*, 174 40 *(an.)*, 212 23 *(an.)*, 214 28 *(an.)*, 393 5 (in III divisus, *an.*), 482 6 (III lib., *an.*), 487 20 f. (III lib., *an.*), 490 9 *(an.)*, 513 15 (III lib., *an.*), 595 25 f. *(an.)* — Circa lib. 40 7. Collecta summaria 214 2. Comm. 41 7 ff. (excerptum in maiori parte ex dictis Themistii et commentatoris), 97 10 f., 112 3 f., 115 3 f., 123 1, 6, 166 26, 175 10, 16 f., 36 (super II. et III.), 37, 213 14, 216 4 f. Conclusiones 175 20 f., 213 11 f. Disputata 121 13 f., 215 34, 393 5 f., 488 7 (circa II. et III.). Dubia 487 43. Exc. 38 32. Exercicium 171 9, 176 16, 393 5 f. Exp. capitularis 32 26 f. Extractum a diversis lectoribus, inc. 'Erat quidam a prioribus' 124 20 f. Materia 169 3, 174 36 f. (abbreviata seu excerpta), 215 11 f. (summata). Puncta collecta 487 33 f. Questiones 96 8 f., 110 29, 113 37, 120 32, 124 34, 175 26, 32, 38, 215 14, 26, 36, 216 2 f., 217 2 (circa 2. et 3., Scotice), 486 10, 487 43. Sentencia 215 11. Summa 166 7 f. Super 55 25, 175 20.

Vgl. auch Albertus M., Summa, Aegidius Rom., Andreas Crossin, Averroes, Avicenna, Gualterus Burleus, Henricus de Gandavo, Henr. de Hassia, Johannes de Ganduno, Laurencius de Landavo, Londorius, Themistius.

De animalibus 32 5 ff. (lib. XIX sec. antiquam translac.), 33 24 f. (lib. XIX sec. novam translac.), 34 9 ff. (lib. XIX sec. antiquam translac., quam d. Albertus M. sequitur), 40 35 f. (lib. XIX sec. novam translac.), 115 9, 116 31, 158 11, 215 2, 3, 244 22 f., 513 7 f., — Exc. 34 32 *(an.)*, 38 33 f., 55 27 f. *(an.)*. Questiones 34 24, 244 22 f., 252 10 *(an.)*, 513 8. Tituli questionum 252 11.

De historiis anim. 32 6, De compositis anim. 513 19, De naturis anim. 158 10. (?, *an.*). — Scripta magistralia super *etc.* 33 34 f. Questiones 96 8 f.

De partibus anim. 32 6 f., 55 28 *(an.)*, Lib. qui inc. 'Circa omnem theoriam' etc. 158 12 f. — Exc. 38 34. Scripta super *etc.* 33 35 f.

De generacione anim. 32 7, 55 28 *(an.)*,

158 14 f. *(an.)*. — Exc. 38 34. Scripta super etc. 33 36 ff.
De progressu anim. 158 4, 11, 482 8.
De motu *oder* motibus anim. 32 14, 39 37, 55 27 *(an.)*, 124 6 f. *(an.)*, 157 39 f. (De causa motus), 158 11 f. *(an.)*, 166 2 *(an.)*, 482 14. — Exc. 38 33.
Vgl. auch Avicenna, Albertus M., Gualterus Burleus.
De Apolline 521 13, De elementis Apollinis 521 7.
De arbitrio libero 521 8.
De argumentatoriis commentis 513 26 f.,
De argumentacionibus 513 31 f.
De arte introductoria ad divina 513 33.
De artibus 513 3 f.
De iudiciis astrologie 29 12. De astrologia navali 31 19 f.
De astronomia 513 23 f.
De auditu philosophico 513 14.
De bonis laudabilibus 19 19.
De summo bono 166 6 *(an.)*, De bono 521 2, 3. De utili bono 521 3.
De celo et mundo 31 31 f. (IV lib. de translac. Arabica commentatoris), 33 27 (IV lib. nove translac.), 110 25, 120 31 *(an.)*, 125 31 *(an.)*, 126 31 *(an.)*, 130 40 *(an.)*, 157 37 f., 158 22 *(an.)*, 158 24 *(an.)*, 165 22 *(an.)*, 29, 166 35 *(an.)*, 174 34 *(an.)*, 212 22 *(an.)*, 214 33 *(an.)*, 393 3 f. (in 4 parciales div. nova translac.,), 482 6 (IV lib.), 513 17 (lib. 4), 595 24 *(an.)*. — Comm. 110 29 f., 112 33 f., 120 32 f., 122 23 (duplex), 124 1 f., 126 8, 167 19, 175 27, 31, 215 9 f., 27, 34 f., 39. Disputata 112 39 f. (communia), 121 13 f., 215 34. Exc. 38 31, 39 18 f., 174 36. Exposicio capitularis 32 24. Lectura 213 20 f. Materia abbreviata 174 36. Questiones 36 28, 113 37, 121 30, 124 34, 126 13, 127 17, 175 17, 24, 32, 176 11, 214 2 f., 36, 215 5. Super 55 23 f.
Vgl. auch Albertus M., Averroes, Avicenna, Gualterus Burlaeus, Joh. Buridanus, Marsilius, Nicolaus Orem, Petrus de Alvernia.
De casu (causa) et bona fortuna 19 18, 34 12 f., 43 34.
Vgl. auch De bona fortuna *und* Gualterus Burleus.
Categoriae *vgl.* Predicamenta.
De causarum theoreumatibus 42 7 f., 11 f.
Vgl. auch Aegidius Rom. u. Alpharabius.
De causis *vgl.* Proclus.
De colonis ad Alexandrum 521 15.
De coloribus 158 2, 165 36, 482 13.
De commerciis dubiis 513 36.
De compendiis 513 31.
De concepcionibus 513 24.
De concupiscencia 521 4.
De concupiscibili 521 8.
Contra Gorgyam 521 6.
De contrariis 513 25 f.
De conversatione civili 521 4 f., 14 f., (necessaria leges 160 que sunt dymocratice).
De his que multipliciter dicuntur vel sec. adiectionem 513 29 f.
De dydascalia 513 34.
De disciplina 513 32.
De dispensacione 521 8.
De divisionibus 513 25 (sophistis), 28.
De diviciis 521 10.
De ebrietate 521 9.
De elementis IV 513 9.
De elementorum proprietatibus 24 28 f., 31 32 f. (sec. translac. communem), 55 29 *(an.)*, 166 2 f., 482 8. — Exc. 38 35.
Vgl. auch Albertus M.
Elencorum lib. 16 13, 18, 17 43, 123 26 *(an.)*, 132 8 f. 158 19, 168 9, 177 9 *(an.)*, 218 19 *(an.)*, 487 2, 513 3. — Comm. 110 32, 121 1, 123 18, 168 35 f. (summar.), 178 4, 218 11, 595 9. Disputata 96 31 f. Exc. 55 38. Exp. 98 13. Glosa 98 14. Notabilia 112 31. Notule 181 7 f. Puncta collecta 487 33 f. Questiones 17 27 f., 37 8, 56 3. Scripta super *etc.* 37 2 f.
Vgl. auch Aegidius Rom., Henricus Oyta, Albertus M., Marsilius, Robertus Cantuar., Thomas Bradwerdinus.
Epistola ad Alexandrum 25 37, 53 22 f., 56 8 (brevis), 158 3, 165 34 f., 392 38, 513 4, 521 18.
Vgl. auch Secretum secretorum.
— — — de dieta servanda 513 10, 521 15 f. (VIII lib.). *Vgl. auch* Secretum secretorum.
— — —, Philippum et ad multos alios 521 18.
Errores asscripti Aristoteli et commentatori suo 39 25 f., E. in fide katholica male sonantes 80 41 f.
Ethica 18 1 f. (II lib. de antiqua translac.), 43 35 (X lib.), 44 10 (X lib.), 24 ff. (X lib. sec. translac. Grecam), 46 10 (X lib., *an.*), 17 (X lib.), 98 19, 37, 112 21

(an.), 121 8 *(an.)*, 130 26 (incompletus, *an.*), 28 *(an.)*, 158 31 f. *(an.)*, 39, 174 11 *(an.)*, 13 (non usitate translac., *an.*), 28 *(an.)*, 175 18 *(an.)*, 206 1 f. *(an.)*, 213 17 *(an.)*, 19 *(an.)*, 22 *(an.)*, 24 *(an.)*, 27 (Nicomachia), 214 3 *(an.)*, 393 3 (X parciales lib.), 502 5 (X lib., *an.*), 513 11, 596 18 *(an.)*. — Auctoritates 392 20. Comm. 97 7 f., 126 27, 130 28 f., 34 (finalium V lib.), 174 11 f., 17 (priorum V lib.), 23 (brevia), 213 19, 595 26, 596 18. Compendium alterius translac. 164 27 f. Conclusiones 44 34 f. (summarie), 175 20, 213 39. Disputata 121 13 ff. (priorum IV lib.), 215 34 f. (primorum IV lib.), 393 6 f. (circa III primos). Exercicium IV lib. 174 21. Exc. 45 11 f., 97 7 f., 174 36 f., 595 26. Exp. capitularis super X lib. 32 32 f. Glosa circa I. et II. 434 17. Materia abbrev. 174 36 f. Moralia 74 38. Quedam de II lib. 39 27 f., de V. 37 5. Questiones 44 35 f. (antique super X lib.), 110 24, 112 23 f. (breves), 118 9 f. 121 25 (longe), 123 33 (breves), 125 4 (antique et correcte cum registro), 127 22, 128 34, 37, 174 29 (super VI lib.), 212 36 (Vlib.), 213 38 (notabiles), 40, 216 40, 392 35, 513 12. Super *etc.* 55 30. Tabula 44 34 f.

Vgl. auch Albertus M., Averroes, Climito, Conradus de Susato, Eustacius, Henricus Carmelita, Henr. de Frimaria, Herbordus, Jacobus de Paradiso, Joh. Buridanus, Joh. Sueverding, Michael Ephesius, Petrus Storch, Virtutes et vitia.

De exhortacionibus 513 24.

De bona fortuna 24 26 *(an.)*, 32 16, 55 31, 158 2 f., 166 5 f. *(an.)*, 216 36 *(an.)*, 482 13, 513 21. — Exc. 45 12. Puncta et notabilia 392 37. Sentencia 215 11. Summa 166 6 f. *Vgl. auch* De casu und Aegidius.

De distinctione fortunarum 166 5 *(an.)*.

De non generare 513 19 f.

De generacione et corrupcione 31 35 f. (cum translac. Arabica Averroys commentatoris), 33 26 (nove translac.), 98 12 *(an.)*, 124 6 *(an.)*, 157 8, 158 6 f., 24 f. *(an.)*, 165 22 f. (translac. non usitata, *an.*), 29 f. *(an.)*, 175 1 *(an.)*, 212 23 *(an.)*, 214 33 f. *(an.)*, 393 4 f. *(an.)*, 482 11, 513 14 f., 595 25 *(an.)*. — Auctoritates 39 19. Comm. 97 9 f., 112 31 f., 123 40 f., 124 4, 175 22, 31, 176 14, 214 19 f., 217 28 f., 34 f. Disputata 121 13 f., 215 34 f. Exc. 38 31, 97 5 f. Expos. capitularis 32 25. Lectura 213 20. Questiones 112 10, 113 23, 36 f., 121 23, 123 13, 124 33 f., 128 19 f., 167 18 (moderne), 175 17, 24, 32, 214 2 f., 215 36, 38.

Vgl. auch Aegidius Rom., Albertus M., Averroes, Gualterus Burleus, Joh. Aurifaber, Joh. Buridanus, Marsilius.

De genere et specie 513 26.

De ydea 513 32.

De ingenuitate 521 10.

De intelligencia 165 35 f.

De indivisibilibus 158 2 (lineis), 165 33 *(an.)*, 166 5 *(an.)*, 482 13 (lineis), 513 34 (athomis).

Vgl. auch Albertus M.

De instanciis 513 27.

De interpretatione vgl. Peryermenias.

De interrogacione et responsione 513 30.

De inundacione Nili 39 37 f. (De fluxu sive), 158 2, 165 23 *(an.)*, 482 13 f.

Vgl. auch Albertus M., Petrus de Alvernia.

De iustificacionibus 521 2.

De iusticia 521 2.

De iuventute et senectute 32 15 *(an.)*, 33 31 (nove translac.), 39 36 f., 55 26 *(an.)*, 157 40 f., 165 32 *(an.)*, 216 37 *(an.)*, 482 10, 513 7. — Comm. 35 13, 167 19, 215 39. Exc. 38 32 f. *Vgl. auch* Albertus M., Joh. Buridanus.

De lapidibus 513 20.

De lege constitutiva 521 5.

De legibus 521 11.

De lineis *vgl.* De indivisibilibus.

Loyca 115 39, 121 28, 35 (naturalis), 178 10 *(an.)*, 205 36 f. (lib. omnes), 217 7 (Textus tocius l.), 484 27 ff. (vetus et nova). — Comm. 178 10. Questiones 123 9, 178 17 f. *Vgl. auch* Averroes *und die einzelnen Bücher des Aristoteles.*

Nova Logica 168 7 f., 9, 218 10, 14 *(an.)*, 484 27 ff.

De longitudine (longevitate) et brevitate vite 24 25 *(an.)*, 31 42 f., 32 18 f. *(an.)*, 33 30 f. (De morte et vita seu de l. et. br. v. nove translac.), 131 4 *(an.)*, 132 26 *(an.)*, 157 40, 158 27 *(an.)*, 165 31 f. *(an.)*, 177 38 *(an.)*, 216 36 f. *(an.)*, 482 9 f., 487 20 *(an.)*, 513 5 f. — Comm. 35 12. Exc. 38 32. Super *etc.* 55 26.

Vgl. auch Averroes, Joh. Buridanus.

De prima materia et forma 158 9 f. (?).

De matrimonio 521 9.
De mechanicis 513 34 f.
De medicinalibus 513 35.
Contra Melissum 521 12.
De memoria et reminiscencia 31 39, 32 13, 33 28 f. (nove translac.), 131 2 *(an.)*, 157 39, 158 26 *(an.)*, 165 21 f. *(an.)*, 30 f. *(an.)*, 166 4 f., 30 f. *(an.)*, 216 34 *(an.)*, 482 7, 487 19 f. *(an.)*, 513 16 f. — Abbreviata 484 24 f. Auctoritates 39 19 f. Expos. cap. 32 27 f. Super *etc.* 37 32 f. *Vgl. auch* Albertus M., Averroes, Joh. Buridanus.
Methaphisica 32 12 f. (XIV lib. de nova translac.), 33 32 (XIII lib. nove translac.), 42 4 f. (XIV lib. de translac. nova Lyconiensis), 6 f. (XIII lib. de translac. Arabica), 9 (XIV lib. de nova translac.), 43 12 f. (XIII lib. de nova translac.), 112 20 f. *(an.)*, 121 9 *(an.)*, 127 27 *(an.)*, 158 31, 174 7 *(an.)*, 206 1, 212 18, 22, 28, 213 8 *(an.)*, 466 10, 482 4 f. (XIV lib.), 513 18 f. (lib. XII), 595 24 *(an.)*, 596 18 f. — Auctoritates 39 23, 392 34 f. Comm. 112 22, 26 f., 121 10, 123 36, 130 18, 22, 174 1, 7, 212 20, 25, 29 f. (VII.—XII. lib.), 213 8, 596 18 f. — Conclusiones 34 14 f., 39 24 f., 175 20, 213 11 f. Disputata 121 13 f., 215 34 f. Divisiones 34 14 f., 39 24 f., Exc. 96 37, 97 8, 174 36 f. Expos. cap. 32 22 f. Glosa 42 9 f. Lectura 112 34 f. Materia 174 36 f. (abbrev.) 215 11 f. (summata). Puncta et notata 434 16 f. Questiones 110 29 f. 111 18, 121 5, 123 9 f. (antique), 124 30 f., 126 37, 127 16, 31, 128 19 f., 168 29, 169 22, 174 1 f., 212 33 (antique), 37 (longe antique), 39 f., 213 2 f. (sec. viam Scoti), 4, 6, 9 (cum comm.), 11, 215 26, 36 f. Sentencie 39 24 f. Summa 166 7 f., Super *etc.* 55 23. Zophismata Anglicana 212 18.
Vgl. auch Albertus M., Averroes, Augustinus de Ancona, Avicenna, Gualterus Burleus, Henricus Oyta, Jacobus de Paradiso, Joh. Buridanus, Marsilius, Joh. Scottus, Thomas Aquin., Thomas Bradwardinus.
Metheorora, Methaurora, Metheora *etc.* 31 36 f. (lib. IV), 110 25 *(an.)*, 112 36 *(an.)*, 120 31 *(an.)*, 124 3 *(an.)*, 125 32 *(an.)*, 131 6 *(an.)*, 157 38, 158 7, 22 *(an.)*, 28, 165 23 *(an.)*, 29, 37 f. *(an.)*, 166 17 (IV lib., *an.*), 19 (antiquus, *an.*), 174 39 *(an.)*, 212 23 *(an.)*, 214 33 *(an.)*, 37 *(an.)*, 38 *(an.)*, 482 11 (IV lib.), 487 19 (IV lib., *an.*), 513 18 (IV lib.). — Auctoritates 39 19. Comm. 33 9 ff. (super IV lib.), 122 21, 125 8, 166 19, 175 34, 214 38. Exc. 41 14, 174 36. Exp. cap. 32 25 f. Materia abbrev. 174 36. Notabilia 112 31. Questiones 36 31 f. (antique autentice), 41 3 (antique), 112 25, 123 35, 166 17, 175 35, 214 25, 38, 216 3 f. Summa 216 2, Super *etc.* 55 24.
Vgl. auch Albertus M., Alexander perip., Summa, Averroes, Gualterus Burleus, Joh. Buridanus, Nicolaus Orem, Petrus de Alvernia.
De mole corporis 513 17 f.
Moralia:
Exempla et miracula cum punctis et notabilibus ex diversis libris -ibus 434 9 f. Questiones determinate in -ibus 44 2 f.
Magna Moralia 19 17 f. (II lib.), 43 33 f. (II lib.), 213 26. — De bona fortuna ex 2. magn. mor. 32 16 f.
Moralitates abbreviate 392 31.
De mortalibus 521 4.
De morte 46 13. — Comm. 167 19 f.
De morte et vita 24 24 f. *(an.)*, 32 15 f., 33 30 (seu de longitudine et brevitate vite, nove translac.), 37 34, 39 36, 55 27 *(an.)*, 158 1, 7 f., 165 24 *(an.)*, 32 f. *(an.)*, 166 4 *(an.)*, 216 37 *(an.)*, 482 8, 513 6 f. — Abbreviata 484 24 f. Auctoritates 39 21. Comm. 215 39 f. Exc. 38 33.
Vgl. auch Albertus M., Joh. Buridanus, Petrus de Alvernia.
De motu cordis 513 20. *Vgl. auch* Alfredus Anglicus.
De mundo 158 3, 165 34, 482 14. *Vgl. auch* De celo et mundo.
Musica 126 25, 513 33.
Parva naturalia 113 31 *(an.)*, 116 1 (20 lib., *an.)*, 121 18 *(an.)*, 123 16 *(an.)*, 123 17 (princ. 'Postquam premisimus', *an.)*, 127 29 f. *(an.)*, 214 28 *(an.)*, 34 *(an.)*, 427 14 *(an.)*. — Abbreviata 484 24 f. Comm. 121 38, 126 8 f., 176 14 f., 466 13. Exc. 97 4 f. Puncta 427 37. Questiones 110 29, 120 32, 121 29 (antique), 36 f., 175 24 f., 215 26, 217 3, 596 37 f.
Vgl. auch Albertus M., Averroes, Helmoldus, Jacobus de Paradiso, Joh. Buridanus, Marsilius, Nicolaus Orem.
Parvulus naturalis cum comm. 427 14.
De negociacione artis practice 513 35.
De obiurgacionibus dyonisiaticis 521 5.

Oeconomica, Yconomica 19$_{16}$f., 43$_{35}$, 46$_{19}$, 98$_{38}$ *(an.)*. 120$_{37}$ *(an.)*, 126$_{3}$f. *(an.)*, 130$_{26}$f., $_{28}$ *(an.)*, 174$_{11}$ *(an.)*, 206$_{2}$ *(an.)*, 213$_{26}$f., $_{29}$ *(an.)*, 513$_{13}$. — Comm. 35$_{9}$f., 130$_{26}$f., 174$_{23}$ (brevia), $_{26}$, 191$_{33}$, 213$_{39}$f., Exc. 45$_{12}$. Puncta et notabilia 392$_{36}$. Questiones 35$_{10}$, 329$_{36}$, 513$_{12}$f. Super *etc.* 55$_{31}$.

Vgl. auch Petrus Storch.

De Olympiacis 521$_{7}$.

De oracione 513$_{32}$.

De parabolis 521$_{1}$.

De passione 513$_{32}$f.

De passionibus ire 521$_{9}$.

Peryermenias, Perihermenias, Peryarmenias 17$_{41}$, 158$_{17}$f. *(an.)*, 203$_{1}$ *(an.)*, 490$_{9}$ *(an.)*, 513$_{2}$. — De *etc.* 55$_{37}$. Lectura 496$_{31}$f. Notule 18$_{14}$f. Puncta collecta 487$_{33}$f. Questiones 56$_{1}$.

Vgl. auch Aegidius Rom., Albertus M., Averroes, Joh. Buridanus, Joh. Scotus, Marsilius, Porphyrius, Robertus Cantuar., Thomas de Aqu., Thomas Maulevelt.

Perspectiva 513$_{9}$f., $_{23}$.

De persuasione 513$_{22}$f.

Philosophia moralis. — Milleloquium *etc.* continens auctoritates tocius phil. mor. Ar. 44$_{31}$ff.

Philosophia naturalis 114$_{29}$f., 205$_{39}$f., 214$_{6}$ *(an.)*, $_{8}$ *(an.)*, $_{10}$. *Vgl. auch* Averroes.

De primitiva philosophia 521$_{10}$f.

Phisica 31$_{30}$f. (VIII lib. cum translac. Arabica commentatoris), 32$_{12}$ (VIII lib. de nova translac.), 33$_{26}$ (VIII lib. nove translac.), 38$_{37}$f. (VIII lib., *an.*), 56$_{28}$ (VIII lib., bene notati, *an.*), 116$_{4}$f. *(an.)*, 130$_{40}$ *(an.)*, 157$_{37}$, 158$_{6}$, 158$_{19}$f. *(an.)*, 165$_{21}$ *(an.)*, 205$_{37}$f., 212$_{22}$ *(an.)*, 214$_{2}$, $_{14}$ *(an.)*, 482$_{5}$f. (VIII lib.), 513$_{13}$f. (lib. VIII), 595$_{25}$ *(an.)*. — Auctoritates 34$_{28}$f., 39$_{18}$, 392$_{35}$. Circa 3. ⟨lib.⟩ 215$_{15}$f. Collecta 214$_{15}$. Comm. 110$_{18}$f., $_{32}$ (V librorum), 121$_{1}$ (super priores V lib.), 121$_{11}$, 123$_{15}$ (princ. 'Erat felix'), 125$_{2}$f., 131$_{15}$, 175$_{13}$ (collectum Erfordie in antiquo studio particulari), $_{14}$ (antiquum), $_{16}$f., 177$_{34}$f., 214$_{4, 9}$. Conclusiones 213$_{11}$f. Dicta 175$_{8}$. Disputata 112$_{38}$f., 121$_{13}$, 215$_{34}$, 216$_{6}$. Dubia 487$_{36}$. Exc. 38$_{31}$, 55$_{23}$, 97$_{3}$. Exp. cap. 32$_{23}$f. Lectura 214$_{19}$, 466$_{18}$ff. Materia summata 215$_{11}$f. Questiones 34$_{18}$f. (bone licet antique super VI primis lib.), 39$_{29}$ (super I.) 98$_{21}$, 110$_{27}$f., 113$_{36}$, 120$_{32}$, 121$_{31}$, 124$_{4}$ (I. et II. ⟨lib.⟩), $_{33}$, 126$_{33}$f., 167$_{1}$f. (antique cum tabula), 175$_{7}$, $_{19}$ (moderne V librorum), $_{22}$ (I. et II.), $_{32}$f. (a III. ad finem), 176$_{23}$, 215$_{26}$, $_{28}$ (antique), $_{33}$ (antique cum punctis quibusdam), $_{36}$, 595$_{40}$f. Scripta 486$_{13}$f., 487$_{36}$. Summa 166$_{7}$f.

Vgl. Aegidius Rom., Albertus M., Albertus de Saxonia, Andreas Crossen, Averroes, Avicenna, Gualterus Burleus, Guilelmus Ockam, Joh. Buridanus, Joh. Dischi, Joh. de Ganduno, Lundorius, Marsilius, Thomas Aquin.

Phisionomia, Phisonomia *etc.* 32$_{16}$, 34$_{13}$, 38$_{6, 9}$f., 39$_{34}$, 46$_{12}$f. *(an.)*, 97$_{3}$, 131$_{3}$, 158$_{1}$, 216$_{35}$, 482$_{9}$, 488$_{20}$f., 513$_{20}$f. — Glosa 38$_{9}$f. Questiones 36$_{2}$f., 97$_{3}$, Scripta 37$_{4}$. *Vgl. auch* Aegidius Rom., Nicolaus Orem.

De plantis *vgl.* de vegetabilibus.

Poetria, Lib. II poeticorum, De poeticis disciplinis 11$_{21}$f., 19$_{15}$f., 43$_{32}$f., 513$_{21, 23}$. — Auctoritates 392$_{33}$f. Exc. 45$_{13}$, 55$_{31}$. *Vgl. auch* Averroes.

Politica, Pollitica 32$_{21}$f. (VII lib.), 43$_{36}$ (VIII lib.), 46$_{17}$f., 110$_{17}$ *(an.)*, 120$_{37}$ *(an.)*, 126$_{3}$ *(an.)*, $_{30}$ *(an.)*, 174$_{10}$ *(an.)*, 206$_{2}$ *(an.)*, 213$_{26}$, $_{29}$ *(an.)*, 513$_{13}$, 521$_{17}$ (Historie 250 policiarum. — Comm. 112$_{30}$, 121$_{26}$, 123$_{39}$f., 126$_{23}$, 127$_{35}$, 128$_{10}$f., 174$_{23}$. Conclusiones 214$_{1}$. Exc. 45$_{12}$, 55$_{30}$. Moralia 74$_{40}$f., Puncta et notabilia 392$_{37}$.

Vgl. auch Aegidius Rom., Albertus M., Albertus de Saxonia, Gualterus Burleus, Petrus Storch.

De pomo et morte 32$_{20}$, 39$_{38}$, 43$_{42}$f., 55$_{32}$f., 165$_{35}$ *(an.)*, 216$_{38}$, 321$_{11}$. — Auctoritates 392$_{34}$. Comm. 43$_{42}$f.

Vgl. auch Albertus Magnus.

Kathegorie, predicamenta 16$_{11}$, 17$_{40}$, 512$_{36}$f. — Aliquid 484$_{9}$. Arbores 489$_{39}$. Exc. 38$_{36}$, 45$_{14}$, 55$_{36}$f. Lectura 496$_{31}$f. Notule 18$_{13}$. Questiones 17$_{26}$f., 39$_{31}$, 56$_{1}$f., 427$_{13}$.

Vgl. auch Aegidius Rom., Albertus M., Antepredicamenta, Aristoteles, Averroes, Augustinus, Boethius, Graecus, Joh. Buridanus, Joh. Scotus, Marsilius, Petrus Hispa-

nus, Porphirius, Robertus Cantuar., Thomas Aquin., Thomas Maulevelt.
De principiis nature 166 2 *(an.)*.
De principio 513 30.
Liber principiorum 158 16 f., VI princ. 513 1 f. *Vgl. auch* Averroes, Gilbertus Porretanus.
Problemata 32 20 f. (XXXVI lib.), 34 12 (lib. XXXVII), 23 (lib. XXXVII, translati stilo facilimo), 37 6 (excepto primo), 40 36 f. (lib. XXXVII de nova translac.), 117 36, 205 6, 27 f., De probleumatibus phisicis et medicinalibus 521 1 f. — Circa I. lib. 37 5 f. Comm. super I. partem 38 26 f. Excerpta sec. ordinem alphabeti 156 17 f. Questiones super II lib. 37 3 f. Scriptum super III lib. 55 2.
Vgl. auch Montispessulanus.
De proposicionibus 513 31.
Contra Pictagoricos, De Pict. 521 12 f.
De regimine principium, De reg. sanitatis *etc. vgl.* Secretum secretorum.
De respiracione *vgl.* De spiracione.
Rethorica 19 15 (III lib.), 43 32 (III lib.), 46 18 f. (III lib., translati compendiose a ven. Lynconiensi), 213 22 (*an.*), 26, 513 10. — Comm. 121 26. Exc. 45 12. Glosule collecte 19 21 f. Notabilia circa prologum 19 23. Questiones 110 23 f. Super *etc.* 55 30 f.
Vgl. auch Aegidius Rom., Albertus M., Alpharabius, Joh. Buridanus, Joh. de Ganduno, Petrus Storch.
De contencionibus rhetoricorum 513 22.
De salutacionibus 513 25.
Secretum secretorum: De dieta servanda 513 10, 521 15 f. De regimine principum 24 27 (Ep. ad Alexandrum), 38 12 f. (Ep. ad Alexandrum), 39 35 f., 392 37 f., 426 28 f. (et de eodem vulgariter), 513 4 f. De regimine sanitatis 31 43. De secretis secretorum *oder* Secretum secr. 38 12, 40 4, 11, 50 1 f., 392 37 f., 513 4 f. — Comm. 175 11 f. Exc. 38 35 f., 45 13. — Scripta super *etc.* 35 29 f. Super *etc.* 55 31 f. *Vgl. auch* Epistola ad Alexandrum *und* Albertus Magnus.
De sensu et sensato 24 30, 31 40, 33 28 (nove translac.), 157 38 f., 158 26 (*an.*), 165 24 *(an.)*, 165 30 *(an.)*, 166 30 *(an.)*, 35 *(an.)*, 216 31, 482 6 f., 487 19, 513 16. — Abbreviata 484 24 f. Auctoritates 39 20 f. Comm. 214 35 f., 215 9. Exc. 38 32. Exp. cap. 32 27. Questiones 214 36. Super *etc.* 37 33, 55 25. *Vgl. auch* Albertus M., Averroes, Joh. Buridanus.
De sompno et vigilia 24 25, 31 41 (lib. II), 33 29 f. (lib. II nove translac.), 106 52, 131 1 f. *(an.)*, 157 39, 158 26 f., 165 24 *(an.)*, 31 *(an.)*, 166 1 *(an.)*, 216 34 *(an.)*, 482 7 (II lib.), 513 6. — Abbreviata 484 24 f. Auctoritates 39 21. Comm. 35 11, 112 29 f., 123 39, 214 35. Exc. 38 32, 174 36 f. Exp. cap. 32 28 f. Materia abbrev. 174 36 f. Questiones 35 11 f., 123 13, 175 35, 216 3 f. Super *etc.* 37 33 f., 55 25, 166 34. *Vgl auch* Albertus Magnus Joh. Aurifaber, Joh. Buridanus, Petrus de Alvernia.
De spiracione (spiritu) et respiracione, De inspiracione et respir., De inspiracione, De respiracione 32 15, 19, 33 31 f. (nove translac.), 55 26 f. *(an.)*, 158 1, 8 f., 165 32 *(an.)*, 216 35 *(an.)*, 482 10 f. — Comm. 167 19 f. Exc. 38 33. *Vgl. auch* Albertus M.
De spiritu et anima *oder* De differencia spiritus et anime *vgl.* Augustinus *und* Costa ben Luca.
De silogismis 513 28 f.
Contra Thymeum 521 6.
Topica 16 12 f. (VIII lib.), 18 (VIII lib.), 17 42 f. (VIII lib.), 158 19 (lib. I., *an.*), 168 9, 177 9 (carens principio, *an.*), 218 19 *(an.)*, 486 43, 487 2 f. (VIII lib.), 513 3 (VIII lib.). — Comm. 120 38, 123 12, 168 24 f., 35 f., 217 20, 39, 218 15, 16. Consideraciones 17 36 f., 169 5. Exc. 55 38. Notule 18 16. Questiones 17 23 f., 56 23. *Vgl. auch* Angelus de Camelino, Gualterus Burlaeus, Jacobus Carthus., Joh. Tekeneborch, Marsilius, Petrus Hispanus, Petrus Storch, Robertus Cantuar., Simon.
De topicis circa diffiniciones 513 28.
De tragediis 513 33 f.
De vegetabilibus et plantis 31 41 f., 158 8, 165 23 f., 36 f. *(an.)*, 166 34 f. *(an.)*, 482 12 f. — Auctoritates 39 20. Comm. 215 9 f. *Vgl. auch* Albertus Magnus.
Proposiciones de virtute 513 27.
Contra Zenocratem 521 6. De doctrina Pseusippi et Zenocratis 521 11.
Contra Zenonem 521 7.
Arithmetica, Arismetrica, Arismetria. 97 9, De -a 481 12 f.

— communis 112 28 f., 123 39.
Vgl. auch Boethius, Joh. de Muris, Jordanus, Puncta de gradu magisterii.
Tract. plures aritmetrici 216 18.
Tract. de armis 216 15 f.
Vgl. auch Christus.
Armandus *de Bello Visu,* De declaracione difficilium terminorum tum theologie quam philosophie ac logice 328 23 f. Lectura Bicipitis super IV lib. sentenc., et sunt dubia et questiones collecte ex Thoma, Bonaventura, Scoto, -o *etc.* 330 22 ff.
Arnobius; Afer, Comm. in psalmos 282 34 f.
—; magnus rhetor 410 22, 28.
Arnoldus, Summa 597 33.
—; Luce, Lapidarius de gemmarum virtutibus 205 25 f.
Mirabilia et naturalia 205 26.
—; *de Saxonia*, Lib. qui dicuntur Flores rerum naturalium ex sentenciis Aristotelis, Senece et aliorum philos. collecti 37 23 f. *(an.)*, V lib. moralium 139 8 f.
—; de Villa Nova, magister. X volumina 118 11 f. (deficiunt). Liber 209 37, Parvi libri 117 33.
Amphorismi, Afforismi 56 38 f. (de curis virtutis animalis, vitalis et naturalis), 58 26 (dispersi), 26 f. (de doloribus iuncturarum), 118 23.
Antidotarium, -ius 48 27 f., 156 34.
De aquis 52 2.
De cura artetice 56 13.
Tract. in astronomia 22 21, Tract. circa iudicia astronomie et astrologie 40 15 f.
Lectura super I. fen primi ⟨Avicenne⟩ cum multis questionibus 201 29 f.
Breviarium 203 24.
De consideracione medicine 53 41 f., 118 15 (+ operis), 203 17.
Multe cure 438 4.
De curis morborum 49 18 f. *Vgl. auch* Parabole.
Defensorium vite 49 13 f. (et est tract. de sanitate servanda), 117 27 *(an.)*, 118 14.
Flores dietarum 51 19, 53 34, 57 41 f., Dietarium 56 31, Dietacio 58 28, XI Questiones super dietacione 58 28 f.
De simplicibus et compositis digestivis 22 19 f.
Cura epilepsie 56 13 f.
Experimenta seu secreta 56 14 (num. XX), 16 (compendiose).
De generacione embrionis 38 40 f.
De gradibus 53 31, (excellentis bonitatis et subtilitatis) 42.
Cura lepre 118 22.
Super lib. Galieni de malicia complexionis diverse 49 24 f., 53 1 f. *(?, an.)*.
De modo medendi 205 8.
Tract. medicinalis 203 2.
De medicinis compositis 48 23 *(an.)*. *Vgl. auch* De digestivis.
Tract. de simplicibus medicinis 439 26 f. *Vgl. auch* De digestivis.
De intencione medicorum 53 30, 42 f.
De membris corporis humani 38 40 f., 57 13 f.
Memoria quomodo debet conservari 347 23 f.
Super I. de morbo 118 25, 157 19.
De reprobacione sciencie nigromancie 118 18.
De oculo 53 29.
Parabole 51 39 f., 54 42 f., 57 3, 58 27 f., 153 19 f. (medicinales vel regule generales curationis morborum). *Vgl. auch* De curis morborum.
Practica 48 34 f. (a capite usque ad pedem brevis), 53 6 f. (Clementi pape). *Vgl. auch* Regimen.
De introducendis ad practicam 118 24.
De pronosticis 22 22.
De regimine acutorum 22 21 f., 51 38 f.
Regimen curativum factum Clementi pape 58 27, *vgl. auch* Practica.
Regimen sanitatis, De -ine san. 49 2, 53 25, 29 f., 54 39 (parvum), 55 19 f. (lib. VII), 58 23 f., 24 *(?, an.)*, 118 19 (pro rege Arragonie), 204 29 f. *(?, an.)*.
Remedium contra incantationem 118 20.
Lib. qui dicitur Semita directa 41 33 f.
Lib. de retardanda senectute 118 21.
De signis celestibus *etc.* 55 6 f.
Speculum 51 37 f. (introductiones seu ysagoge in arte medicine dictum spec. medicine), 117 32, 118 13, 204 9.
De causa sterilitatis 48 24 f.
Theoremata Gradini 118 16.
De tyriaca 48 22 f.
De vinis 48 32 f., De confectione vinorum 47 39 f., 82 7, 106 12 f. (medicinalium), De diversis generibus vinorum conficiendis 439 29 ff.
Tract. metricus de iudiciis urinarum 56 42 f.
Vgl. auch Costa ben Luce.

Contra Arrianos *vgl.* Ambrosius Mediol., Didymus.
Arrius, hereticus *etc.* 526 30 ff., 35. *Vgl. auch* Gelasius.
Arrogonius, De pronosticacionibus sompniorum 24 38 f.
Arsenius *vgl.* Oraciones.
Ars.
— preparandi brasium 351 16.
— commentata 47 3 f., 23 ff., 49 10, 117 22, 153 8, 212 15. — Comm. 114 11 f.. 122 7. Questiones 48 24 f. Super *etc.* 117 16.
— communis abbreviata 487 25 ff.
— computandi *vgl.* Computandi.
— conficiendi 51 24 f.
— dicendi 188 19.
— dictandi 485 25. *Vgl. auch* Rhetorica, Transmundus.
— componendi et conficiendi horalogia, quadrantes et de operacione et usu eorum 484 34 f.
— grammatica *vgl.* Donatus.
— medicine *vgl.* Ars commentata, Interpretaciones, Vocabularium.
— memorativa, memorandi 275 39, 301 21 f., 381 35, 427 21 f.
— metrificandi 10 17. Fundamentum — — 486 40 f.
— moriendi *vgl.* Mori.
— notoria 21 28 (cum figuris), 22 35 (Salomonis), 36 (Apollonii), 28 31 f. (lib. continens VII lib. parciales qui dicitur Angelus Magnus vel Secreta secretorum et est de arte notoria Salomonis), 40 18 (brevis), 244 26 f. (de illius periculo et eius detestanda execracione).
— opponendi 168 35, 169 37.
— phisica. Tract. diffinicionum 54 12 f.
— poetica *vgl.* Eberhardus Brem., Laborintus.
— predicandi 595 14.
— sermones faciendi, componendi 81 14, 422 1.
— sermocinandi *vgl.* Alphonsus Bononiensis, Thomas de Tuderto.
— versificandi 10 16.
— vetus 5 16, 96 29, 98 18, 107 2, 112 5 f., 122 22, 159 28, 168 5, 177 5, 8, 217 9, 18, 595 8 f. — Comm. 96 31, 112 14, 113 31 f. (inc. 'Homo cum propter bonum'), 114 24 f., 124 28 f. (inc. 'Homo cum propter bonum'), 168 35 f., 177 22, 24, 29, 217 22, 34, Disputata 96 31, 177 31. Exc. 96 27. Exercicium 178 5, 6, 486 33. Glosa 177 27. Lectura 215 14, 217 11. Notabilia 41 9, 98 12 f. Questiones 169 28, 177 25 (cum comm.), 27, 32 f., 34, 217 11, 24. Reportata 123 30. Scriptum super 178 19. Summa 217 22. *Vgl. auch* Aegidius Romanus, Brito, Gentilis, Henricus Oyta, Joh. Buridanus, Joh. Scotus, Joh. de Wesalia, Quadrans, Vinum, Virga.
Artes. Versus de -ibus 12 27 f.
De -ibus et scienciis 20 12, 81 2 (metra).
Libri -ium liberalium *etc.* 243 8, 480 23 ff.
De 7 -ibus liberalibus spiritualiter intelligendis et exponendis 374 17 f.
Articuli.
— Bohemorum *vgl.* Bohemi *und* Hussitae.
— fidei. Declaracio illorum -orum — 'Descendit ad inferos' et 'mortuus est, resurrexit a mortuis' 333 23 f. Tract. de -is — et de sacramentis et inc. 'Occurrit discutere, utrum sit ponere Deum esse' 255 29 ff. De -is — 344 3. Summula de -is — et de 7 donis spiritus sancti 492 20 f.
— flagellatorum 491 16.
— Hussitarum. *Vgl.* Hussitae *und* Bohemi.
— octo. Reprobacio 172 35 f.
— Parisius condempnati 72 32 ff. (per d. Stephanum, episc. Paris.), 145 20, 158 15, 171 40, 192 22, 214 11, 270 25 f. (a diversis et locis diversis, plurimum tamen Parisius), 292 26 (a. D. 1277), 370 18 f., 459 14 f. (a. D. 1367).
— hereticorum in Sundershusen *etc.* 388 29 f.
— Waldensium 491 16.
— condempnati quorundam hereticorum precipue Wikleff 478 37 f.
Vgl. auch Errores, Henricus de Oyta, Joh. Minczinger, Magister, Petrus Lombardus, Speculum Saxonum.
Asaph, propheta 519 6.
De ascensione *vgl.* Christus.
De ascensionibus spiritualibus 416 35.
De ascensu in contemplacione quomodo fiat 283 18 f.
De aspectibus 21 35 f., 112 29, 216 14. *Vgl. auch* Planetae.
Tabule diversitatis aspectus in I., II., III. climatibus 25 38.
Aspianus, Alexandrinus alias Celticus 187 38.
De assumptione *vgl.* Maria.

Astaxensis, Astaxanus, Astexanus, Astensis *vgl.* Astesanus.
Astesanus. Astaxensis *etc.* Summa 150$_{6}$, 187$_{14}$ff., 225$_{18}$, 247$_{33}$, 251$_{31, 34, 38}$, 252$_{19}$ *(Druck)*, $_{26}$f. *(Druck)*, 596$_{36}$. — Epistole misse ad autorem 252$_{25}$f. Tabule 252$_{2}$f.
De astris et planetis 40$_{6}$.
Astrolabium.
Canones -ii 22$_{29}$, 27$_{19}$, 28$_{37}$f.
Computus -ii 176$_{36}$.
Demonstraciones proiectionis -ii in plano 23$_{7}$f.
Liber -ii 21$_{39}$.
De -ii occupacione et noticia 484$_{43}$.
Practica 25$_{27}$f., 38$_{6}$f.
Saphea circa -ium 28$_{39}$.
Tract. de -io 21$_{39}$, 28$_{37}$ (cum figuris).
Utilitates -ii 25$_{21}$f., 167$_{33}$f. (cum composicionibus eiusdem), 216$_{28}$f. (cum compos. eiusdem).
Vgl. auch Joh. Hispalensis, Messehalach, Quadrans.
Astrologia. Liber in — cum multis addicionibus 22$_{4}$f. Quedam de — et eius recommendacione 29$_{32}$. Volumen in — 116$_{33}$.
Aliqua de — ad prenosticandum de qualitate elementorum ex aspectibus planetarum 484$_{42}$f.
De approbacione -e 30$_{35}$.
— de horoscopo 49$_{1}$f.
— de iudicio medicine 26$_{36}$.
— iudiciaria 176$_{36}$. *Vgl. auch* Summa.
Principia iudiciorum -e 53$_{18}$f.
Practica -e 28$_{27, 28}$f.
Summa in -a XII lib. super iudiciis astrorum 24$_{31}$f.
Vgl. auch Albumazar, Alkabitius, Aristoteles, Guido Bonatus, Haly, Hippocrates, Joh. Gerson, Lupoldus, Marsiliensis, Rhases.
Astronomia. De XVI impedimentis in — 22$_{17}$f. Questiones de — 26$_{12}$f. Quedam de — 30$_{31}$. Tract. de — per modum introductionis 31$_{21}$f.
Vgl. auch Albumazar, Aratus, Arnoldus de Villa Nova, Bernhardus de Verduno, Haomar, Hippocrates, Leupoldus de ducatu Austrie, Marcianus, Puncta de gradu magisterii.
Astronomica 27$_{36}$. Tabule 216$_{30}$. Tract. -us 28$_{29}$.
Astronomicalis. Quedam -ia 48$_{12}$f., 173$_{30}$. Libus -is 487$_{5}$.
Athanasius, b., episc. Alexandrinus, doctor gloriosus 526$_{29}$, 529$_{7}$.
Scriptum super simbolum cum dubiis et registro 454$_{37}$f.
Vita s. Anthonii abb. 457$_{21}$f.
Vgl. auch Evagrius, Gregorius Nazanzenus.
Athlas, magnus astrologus 518$_{23}$f.
Glosa super IV auctores 98$_{6}$.
Auctoritates 37$_{10}$ (tabulate), 78$_{14}$f., 310$_{35}$ (de diversis). Collectorium -um 219$_{3}$. Collectum -um pro recommendacionibus 170$_{16}$.
— doctorum 78$_{14}$f., 361$_{12}$f. (de virtute memorie passionis Domini).
— magistrorum 350$_{4}$.
— medicorum (sive concordancie) 156$_{27}$.
— sanctorum patrum 195$_{1}$f. (sec. ord. alphabeti).
— philosophie 39$_{33}$, 124$_{13}$, 175$_{38}$, 206$_{6}$ (moralis), 484$_{19}$ff. (sive flores tocius philosophie naturalis, moralis et logice *etc.*). — Tabule sec. ord. alphabeti 41$_{11}$.
— philosophorum 44$_{14}$, 159$_{16}$ (antiquorum), 219$_{9}$f. (antiquorum morales), 488$_{5}$f. Summa de -ibus doctorum et philos sec. ord. alphabeti 381$_{38}$f.
— phisicales. — Exp. 18$_{12}$.
— theologie 170$_{11}$.
Vgl. auch Aristoteles, Biblia, Boethius, Corpus iuris can., Corpus iur. civ., Distinctiones, Gualtherus Burlaeus, Joh. de S. Amando, Rethorica *u. a.*
'Ave Maria' 316$_{39}$f. (wlgariter, aureum). — Exp. 195$_{7}$, 310$_{22}$, 341$_{23}$f.
Vgl. auch Augustinus, Hasso.
'Ave preclara' interpretatum 75$_{30}$.
'Ave' L de Maria Magdalena 354$_{31}$.
Avenzoar, Avenzar, Albumero. 117$_{34}$, 118$_{6}$.
Practica cum antidotario 49$_{20}$f.
Averroes, commentator *(oft ohne Namen)*. 158$_{16}$. — Errores 80$_{42}$.
Aristotelis translationes vgl. Aristoteles.
In Aristotelem: De anima 32$_{8}$ff., 33$_{7}$f., 34$_{38}$f., 39$_{32}$f. (exp. digressionis), 123$_{1}$ *(an.)*, $_{6}$ *(an.)*, 212$_{26}$. — Exc. 41$_{7}$ff.
Anal. posteriorum, priorum 158$_{18}$.
De celo et mundo 32$_{8}$ff., 158$_{24}$, 166$_{37}$f.
De generacione et corrupcione 31$_{35}$f.,

39 12 f., 68 41, 158 24 f., 166 23 f. (textualiter et questionatim).
Lib. loyce omnes 205 36 f.
De longitudine et brevitate vite 32 2 f., 35 41 f., 39 12 ff., 68 43 f., 157 35.
De memoria et reminiscencia 39 12 ff., 68 42.
Methaphisica 42 6 f., 206 1, 466 10.
Meteororum 158 26 f. (in IV. lib. solum).
Parva naturalia 35 41 f., 214 29 f.
Perihermenias 17 38 f., 34 38, 158 17 f.
Lib. philosophie naturalis 205 39 f.
Phisica 32 8 ff., 158 19 f., 205 37 f.
Phisionomia 31 43 f., 38 7.
Poetria 11 21 f., 19 15 f., 43 32 f.
Predicamenta 34 37 f.
Principia 158 16 f.
De sensu et sensato 35 41 f., 39 12 ff., 68 41 f.
De sompno et vigilia 35 41 f., 39 12 ff., 68 42 f.
Colliget 49 15 (VII lib.), 21 (VII lib.), 50 1 (VII lib.), 52 21 (V. lib.), 57 3 f. (abbr.), 115 5 f., 127 12 f., 154 3, 202 26 f., 30, 204 28, 212 9. *Vgl. auch* 57 7.
Comm. cantici canticorum Avicenne 49 41, 50 31, 202 17.
De ponderibus medicinarum *etc.* 204 26 f.
Super Porphirii predicamentis Aristotelis 17 38 f., 34 36 f.
In Proclum: comm lib. de causis 482 40.
De substancia orbis 24 29, 33 5, 38 10 f., 39 11, 31 f. (glosatus), 55 28 f., 68 38 f., 98 11 *(an.)*, 158 27 f., 166 1, 205 40, 214 28 *(an.)*, 216 31 f. *(an.)*. — Auctoritates 39 23 f. Comm. 36 38 f., 112 27, 123 1, 6, 22 f., 37, 130 18, 176 1 f., 205 40, 212 30, 215 8 f., 217 4. Exc. 38 34 f. Exp. 98 14. Questiones 36 37 f., 123 22 f., 215 8 f., 36, 217 3 f. *Vgl. auch* Henricus Oyta, Servandus.
De tyriaca 50 17 f., 51 34 f., 53 35, 58 17.

Augustinensis.

Exercicium 310 16.
Postillacio omnium epistolarum dominicalium 405 35 f.

Augustinus; de Ancona, Anchona, Anchonitanus, Angona, o. ff. heremitarum, litterarum omnium doctissimus et sollertissimus investigator, frater eiusdem o. doctor egregius (570 12 ff. *mit Schriftenverzeichnis)*. 596 12. De preconiis et laudibus *etc.* Paulus Tulmeus 570 37 ff.
De amore spiritus theoreumata 406 29 f., 570 20 f. (contra errorem Grecorum).
In Aristotelem: Anal. Prior. lib. 169 1, 218 5, 570 25. — Questiones 169 1. Metaphisica 570 25.
De auctoritate ecclesie 148 39 (cum titulis questionum), 196 30.
In bibliam: Novum testamentum a Matheo exorsus, Pauli epistolas omnes, actus apostolorum, canonicas epistolas, apoc. commentatus est 570 21 ff.
Super Matheum 139 27 (cum registro), 183 22.
Super canonicis epistolis 291 1.
Super ep. ad Hebreos 292 40 f., 570 24.
Super apocalipsim lectura 292 24 f.
De cantico spirituali 570 26.
De genere et specie 570 28 f.
De introitu terre sancte 570 28.
Milleloquium Augustini incepit *etc.* 570 29 ff.
Super 'Missus est' 422 5, 570 26 f. (de laudibus b. virg.).
De potenciis anime 570 28.
De resurrectione mortuorum 570 27 f.
Super angelica salutacione 505 9 f., 570 29.
Lib. sentenciarum exposuit 570 24 f.

—; Aurelius, b., beatissimus, aureolus (321 25), sanctus divus, venerabilis, episc., doctor, ex provincia Affricana civitate Carthaginensi *etc.* 45 30, 136 5, 9 f., 140 26, 37, 441 29, 512 15, 514 34, 518 34, 520 25, 523 17, 533 43, 534 15 ff. *(Schriftenverzeichnis)*, 541 31, 542 10, 15, 24 f., 543 26, 29, 544 28, 548 11, 553 2, 567 12, Libri 450 34, 41 (tantum excerpta). Originalia 140 31. Scripta 366 30. Tituli aliquorum lib. 395 18 f. Flores 462 32 f. Florigerus *vgl.* Petrus Senonensis. Milleloquium *vgl.* Bartholomeus Urbin. Exc. 141 1 ff., 450 41. Exempla et miracula cum punctis et notabilibus 434 9 f. Signatura quorundam titulorum *etc.* 469 42 f. Oracio de b. Aug. 387 39.
Vgl. auch Eugippius, Orosius, Possidius.
De XII gradibus *oder* generibus abusionis *etc.* 455 15 f., 538 38 ff. (princ. 'Primo sine opibus', fin. 'Christus in futuro'). — Exc. 73 33.
De achademicis 538 31 f. (princ. 'Nunc Romano honore', fin. 'quam speravit fecimus'). — Exc. 76 9.
Contra Adamantinum Manethi discipulum 536 17 f. (princ. 'Eodem tempore', fin. 'ab errore' *etc.*)

De adherendo Deo 311 12 ff. *Vgl. auch* Albertus Magnus.
Contra adversarium legis et prophetarum 536 22 f. (princ. 'Quem misistis fratres'). — Exc. 76 14 f.
De adulterinis coniugiis 539 37 f. (princ. 'Questio est frater karissime', fin. 'occasio castitatis'). — Exc. 76 14.
De eternitate exc. 76 27 f.
De agone Christiano 451 2 f. (continet regulam fidei et precepta vivendi), 25 ff. (inc. 'Corona victorie', et contin. regulam fidei *etc.*), 455 30 f., 537 11 f. (princ. 'Corona victorie', fin. 'mereamur'). — Exc. 75 15 f.
De b. Ambrosio 71 42 f.
De amore proximi exc. 76 21.
De duabus animabus 537 26 f. (princ. 'Opitulante Dei misericordia', fin. 'parci sibi postulat'). — Exc. 75 13, 76 10 f.
De anima humana quedam 71 42.
De dulci ammonicione anime 497 23 f.
De immortalitate anime 451 1, 534 32, 537 23 f. (princ. 'Si alicubi', fin. 'de quo dictum est'). — Exc. 76 2, 9 f., 94 22.
De natura et origine anime 537 24 f. (ad Vincencium lib. IV, inc. 'Quid mihi ad te', fin. 'remetis'), 29 f. (ad Renatum lib. I, princ. 'Sinceritatem tuam', fin. 'quid disputare'), 30 f. (ad Prisorium lib. I, princ. 'Dulcissimo fratri', fin. 'epistola ista').
De origine anime 88 9 (ep. ad Jheronimum), 13 f. (Optato episc.), 445 41 f. (Jeronimo et inc. 'Dominum Deum nostrum'), 446 2 (Optato episc.), 454 2 f. (ad Optatum episc.), 532 27 f. (Jeronimo et Optato episc.), 537 25 f. (Optato episc.), 31 ff. (ad Jeronimum et sentencia Jacobi lib. II, princ. 'Deum nostrum qui nos', fin. 'posse liberari'). — Exc. 76 16.
De quantitate anime 537 28 f. (princ. 'Quoniam video te abundare', fin. 'oportuniorem observabo'). — Exc. 75 41, 77 7 f.
De salute anime 318 5, 328 18, 539 8. *Vgl. auch* De contemplacione, Manuale, Meditaciones, Speculum trinitatis.
De ammonicione studii sacre lectiones 70 4.
De libero arbitrio 76 16, 184 35, 535 9 f. (lib. III, princ. 'Dicit mihi queso', fin. 'quiescere aliquando compellit'). *Vgl. auch* De gracia et lib. arb. — Exc. 75 20, 76 10, 77 10.
De arbore interdicta 452 25, 539 16, 540 7.
Contra sermonem Arrianorum (princ. 'Eorum precedenti damnacione', fin. 'conclusimus') 536 8 f. — Exc. 76 5 f.
De assumpcione b. virg. 141 1 f. (duo sermones), 185 16 (sermo), 455 17 f., 460 12 f. (tres sermones).
Compendium super 'Ave Maria' 79 5 f.
De baptismo VII lib. parciales 456 12.
De baptismo contra Donatistas 535 23 f. (princ. 'In eis libris', fin. 'edificet'). — Exc. 76 8.
De baptismo parvulorum 535 24 f. (lib. III, princ. 'Quamvis in mediis', fin. 'tandem alii functus'). — Exc. 73 29 f., 76 3.
De unico baptismo 456 13, 535 22 f. (princ. 'Condere diversa', fin. 'quasi').
De benedictione Esau et Jacob exc. 76 22 f.
De benedictionibus exc. 76 22.
In bibliam: Questiones veteris et novi testamenti, princ. 'Deus homo quod nulla attingit opinio', fin. 'facile eos' 538 13 f. Questiones super penthateucum 280 13 f. Super heptateucum *vgl.* Locucionum lib. VII. Super genesim ad litteram 456 10 f. (XII lib.), 535 5 f. (XII lib., princ. 'Omnis divina scriptura'). — Exc. 66 32, 76 6 f., 94 19 f. *Vgl. auch* Joh. Indaginis.
Super gen. ad literam liber I imperfectus 535 13 f. (princ. 'De obscuris naturalium rerum').
Super gen. contra Manicheos 535 6 f. (lib. II, princ. 'Primum ergo literarum', fin. 'que mihi videbantur'), 536 10. — Exc. 74 19 f., 75 20 f.
Annotaciones in Job 540 14 (princ. 'Et opera magna erant ei').
Exp. super proverbiis de muliere forti 536 39 f. (princ. 'Prestabit nobis', fin. 'in domo tua').
In psalmos: commentationes, exp. 222 20, 223 32, 449 15 ff. (I. pars usque ad ps.' Miserere mei Dei' inclusive), 18 f. (II. pars inc. a ps. 'Quid gloriaris' usque ad ps. 'Notus in Judea' inclusive), 20 f. (III. pars, inc. a ps. 'Voce mea ad Dominum clamavi' usque ad ps. 'Beati immaculati' exclusive), 22 f. (IV. pars, inc. a ps. 'Beati immaculati' usque ad finem psalterii), 536 38 f. (in modo sermonum). — Exc. magistrale de opere magno 94 18 f. Exc. super ps. 'Servite Domino

in timore' 76 25 f. Distinctio 454 15 f. (inc. 'Inprimis'). Puncta et auctoritates 394 14 f. De laude ps. 363 14.

De consensu evangelistarum 64 21 (IV lib.), 181 14 f. (IV lib.), 184 34, 223 33, 450 24 f. (vel concordia, et sunt IV lib. parciales), 536 29 f. (alias de concordia lib. IV, princ. 'Inter omnes divinas'). — Exc. 73 32 f.

De consonancia evangelistarum Mathei et Luce in generacionibus Domini, inc. 'Expectacionem caritatis vestre' 457 16.

Questiones ev., lib. II, princ. 'Hoc opus non in scripture', fin. 'patrem Deum arbitror' 538 17 f.

Super Johannem 223 31 f., 449 7 f. (sermones sive omelie CXXIV), 536 26 f. (omelie CXXII, princ. 'Intuens', fin. 'meum terminare'). — Exc. 91 42.

Omelia super inicio ew. Joh. 81 26 f.

Vgl. auch De verbis Domini.

Super ep. ad Romanos explan. 536 35 ff. (princ. 'Sensus hi sunt', fin. 'est ventus eorum'). — Exc. 76 23.

In ep. ad Gallatas exp. 536 37 f. (princ. 'Causam propter quam', fin. 'cum spiritu sancto'). — Exc. 76 24.

Exp. Jacobi ad XII tribus 537 3 f. (princ. 'XII tribus que sunt in dispersione').

Super ep. Joh. 64 38 f. (exp. per omelias), 450 34 f. (de caritate omelie sive sermones X), 536 30 f. (omelie sive sermones X de caritate, princ. 'Meminit caritas vestra', fin. 'tu Christo predicanti'). — Exc. 66 30 f. *Vgl. auch* De caritate, De verbis apostol.

Super apoc. 292 19 (per omelias), 394 4 f. (omelie 17), 536 40 (omelie 17); *vgl. auch* Beda, Gilbertus de Hoylandia, Haymo.

De bono coniugali exc. 75 21, 76 13, 77 9.

De bono discipline 455 31, 539 36 f. (inc. 'Cultores Dei').

De natura boni exc. 75 39, 535 17 (princ. 'Summum bonum', fin. 'vita eterna ipsa').

De cantico novo 540 21 f. (princ. 'Omnis qui baptisma Christi desiderat'). — Exc. 76 19.

De caritate 455 29 (sermo), 540 1 f. (inc. 'Multi sanam doctrinam'). — Exc. 75 19, 43 (de laude -is), 76 24 f. (sermo de kar. Dei). Extracta 330 1. Registrum 456 14 f. *Vgl. auch* Super ep. Joh.

De IV virtutibus caritatis, princ. 'Desiderium caritatis', fin. 'fructum inveniat' 540 20 f.

De cathaclismo *oder* De cathecismo 535 41 f. (princ. 'Quoniam in proximo', fin. 'coracionibus parciari'). — Exc. 76 20.

De cathezisandis rudibus 536 3 f. (princ. 'Petisti a me', fin. 'plusquam'). — Exc. 76 6.

De cena Domini exc. 75 40.

De X cordis 455 29, 538 30 (princ. 'Dominus Deus noster', fin. 'ut et inveniamus'). — Exc. 76 19, 77 8.

De civitate Dei 70 26, 92 25 f., 136 3, 140 24, 140 40 f. (XXII lib.), 183 19 (XXII lib.), 184 30, 32, 185 14 f., 223 31, 448 24 ff. (XXII. lib.), 512 28, 34, 513 39 f., 514 10 f., 13 f., 517 17 f., 522 5 f., 534 32 f. (XXII lib., princ. 'Gloriosam civitatem'). — Accessus 449 42. Comm. 140 25. Distinctiones et divisiones 70 20 f. Exc. 75 11 f., 76 11 f., 91 43, 115 17 f., 120 7. Prologus 70 20. Registrum 140 24 f. Tabula 70 20 f., 26. *Vgl. auch* Nicolaus Treveth, Thomas Anglicus.

De singularitate clericorum exc. 76 1.

De cohabitacione mulierum 79 8 f.

Collacio *vgl.* Contra Donatistas.

Commonitorium ad Fortunacianum episc. 453 21 ff.

De concordia fratrum 451 33 *(an.)*.

Confessiones 184 35, 185 15 (XIII lib.), 223 33 f., 451 8 ff. (lib. XIII), 454 12 f. (lib. XIII), 455 23 (lib. XIII), 508 20 f., 535 7 f. lib. XII, princ. 'Magnus ex eo dominus'). — Exc. 66 30, 76 28, 79 14 f., 387 38 f., 535 7 f. Flores 185 9 f. *Vgl. auch* Joh. Indaginis.

De bona consciencia 541 1 ff. (inc. 'Domum tuam decet').

De contemplacione 317 17 ff. (extracta de libris b. Augustini), 318 3 ff. (Domini nostri Jesu Christi *etc.*), 353 23 f. (inc. 'Quoniam in medio laqueorum'), 36 f. (sive meditaciones, inc. 'Quoniam in medio laqueorum'), 354 5 *(an.)*, 14 ff. (Domini nostri Jhesu Christi, inc. 'Quoniam in medio'), 539 1 ff. (Domini nostri Jhesu Christi, princ. 'Quoniam in medio laqueorum', fin. 'amem Deum meum'). *Vgl. auch* De salute anime, Manuale Meditaciones, Speculum trinitatis.

Oracio pro contemplacione 314 16.

Oraciones ex lib. contemplacionum 316 34 ff.
De contemptu mundi 79 10 f. (ad clericos), 185 32, 451 33 f. (ad clerum, *an.*), 455 21 (ad clericos).
De continencia 451 34. — Exc. 76 2 f.
De contricione cordis 317 34 f., 353 25 (ad sacerdotem Deogracias), 38, 354 3, 17, 455 20 f., 539 8.
De corpore Christi 78 29, 263 21, 538 27 f. (princ. 'Sicud ante nos', fin. 'ne fueris curiosus').
De correpcione et gracia 451 6. — Exc. 73 30 f., 75 17, 37.
De utilitate credendi 272 28 f., 537 17 (princ. 'Si mihi honor'). — Exc. 75 39.
Ad Crisconium *vgl.* Contra Donatistas.
De cura pro mortuis gerenda 455 20, 538 33 f. (princ. 'Diu sanctitati tue' fin. 'profecto interroganti').
De deitate et incarnacione verbi 538 24 f. (princ. 'Spero vero', fin. 'illam pocius').
Libri devocionales 317 6, 353 21, 35, 354 3, 13, 18, 21.
De disciplina Christiana 451 1 f., 455 28 f., 537 8 f. (princ. 'Locutus est ad nos', fin. 'conversi'). — Exc. 66 32 f., 75 42 f., 77 8.
De divinacione demonum 455 18 f. (contra paganos), 540 6 f. (princ. 'Quodam die', fin. 'adiuvat'). — Exc. 66 31 f., 73 28 f., 75 14, 76 7 f.
De essencia divinitatis *vgl.* De essencia.
De doctrina Christiana 141 1 *(an.)*, 181 14 (IV lib.), 452 13 ff. (IV lib., *an.*), 455 23 f. (IV lib.), 537 5 (IV lib., princ. 'Due sunt res', fin. 'adiuvante'), 542 10. — Exc. 75 40, 77 7. Exercicium 321 35 f. *Vgl. auch* Joh. Indaginis.
De Dogmatibus ecclesiasticis 451 24, 537 7 f. (princ. 'Credimus unum', fin. 'similitudinem'). — 77 9, Exc. 259 5 f. *Vgl. auch* Gennadius.
Breviloquus cum Donatistis 535 28 f. (lib. III, princ. 'Cum katholici episcopi').
Post collacionem contra Donatistas 535 29 f. (princ. 'Silvanus').
Contra quod attulit Centaurus a Donatistis 536 6 f. (princ. 'Dicis eo quod scriptum est').
De correctione Donatistarum 453 23 f. (ad Bonifacium), 535 36 f. (ad Bonif. lib. IV, princ. 'Laudo et gratulor', fin. 'salvandos'). — Exc. 76 4.
De correctione et moribus Donatistarum 535 35 f. (princ. 'Dulcissimo fratri').
Ad Crisconium gram. Donati 535 39 f. (princ. 'Quando ad te, Crisconi').
Ad Emericum, episc. Donatistarum 535 30 f. (princ. 'Si vel nunc, frater Emerice').
Gesta cum Emerico Donatista 535 32 f. (princ. 'Gloriosissimo Honorio').
Contra Gaudencium episc. 535 34 f. (princ. 'Gaudencius Donatistarum').
Ammonitio Donatistarum de Maxiministis 535 26 f. (princ. 'Questionem calumpniis').
De Maxiministis contra Donatistas 535 27 f. (princ. 'Iam diximus').
Contra epistolam Donati heretici 535 37 f. (princ. 'Abs te ipso presente').
Contra partem Donati 535 25 f. (princ. 'Quoniam Donatiste nobis').
Contra epistolam Parmeniani Donatiste 293 18 f., 535 38 f. (princ. 'Multi quidem contra Donatistas'), 540 35.
Probacionum et testimoniorum contra Donatistas lib. I 535 31 f. (princ. 'Probaciones rerum necessariarum').
Psalmus contra partem Donati 535 40 f. (princ. 'Omnes qui gaudetis de pace').
De ebrietate 455 29 f.
De elemosina exc. 73 28.
Enchiridion 141 3, 184 35, 185 7, 29, 279 34 f. (id est lib. de fide, spe et caritate), 452 9 ff., 455 14 f. (ad Laurencium), 538 23 f. (ad Laurencium, princ. 'Dici non potest', fin. 'de fide, spe'). — Exc. 75 12 f., 42.
Epistole 184 37, 223 32, 453 7 ff. (174), 454 7, 540 24 f. (ad diversos personas et e converso num. 112), 28 f. (multe ad se invicem). — Exc. 76 25, 77 6 f., 141 9, 162 17, 185 41. Notata 261 38 f.
Epistolae singulae: Ad Bonifacium comitem 302 1 f., 540 26, 27 f.; *vgl. auch* Ad comitem. Ad Bonifacium papam exc. 76 15. Ad comitem 405 8 (quendam), 598 20 f. (carissimum); *vgl. auch* Ad Bonifacium. Ad Consencium de fine seculi 453 37 ff. *(an.)*. Ad Cons. de resurrectione 540 38. Ad Cons. de trinitate 448 38 f., 540 37 f. Ad Cyrillum 66 21 f. (de laude b. Jheronimi et eius aparicione), 89 6 f. (de obitu et sanctitate vite Jher.), 91 8 ff. (secundum Jherosolimitanum episc. de magnificenciis eximii doctoris Jher.), 10 f. (tract. de miraculis sanctitatis vite

Jher.), 140 34, 185 31 (de miraculis Hier.), 197 25 (de morte Jher.), 405 1 f. (de s. Jer.), 411 11 f. (de laude Jer.), 418 1 (de morte b. Jer.), 443 37 f. (de vita s. Jer.), 446 31 f. (de visione sibi facta de b. Jer.), 533 29 f. (Jherosol. episc. de magnificencia b. Jer. sibi ostensa), 540 32 f. (de laude Jer.); *vgl. auch* Cyrillus. Ad Dioscorum 453 24 ff. Ad Evodium de visionibus *etc.* 453 42 ff. Ad Glorium, qui error inter hereses non deputetur et de tolerancia malorum et de paciencia 453 36 f. Ad fratres heremitas 501 6 f. Ad Jheronimum 88 3 ff., 6 ff., 9 ff. (de eo quod scriptum est 'Qui totam legem servaverit' *etc.*), 532 26 ff., 540 18 ff. (de eo quod scriptum est 'Qui legem servaverit', princ. 'Quod ad te scripsi, honorande'), 26 (et quosdam alios num. 78), 30 f. (de hoc quod Paulus vere reprehendit Petrum). Ad Hilarium 453 41 f. (utrum in hac vita quisquam iusticie perfectione ita proficiat *etc.*). Ad Honoratum episc. 454 4 f. (de modo fugiendi aut permanendi tempore tribulacionis), 503 29 ff. (an liceat presbiteris et religiosis tempore persecucionis migrare ad loca tuciora an non). Ad Italicam due de visione Dei *etc.* 454 5 f. Ad Macedonium de iteranda penitencia 70 6. Ad Marcellinum trib., cur Deus spretis veteribus sacrificiis novis delectetur *etc.* 453 33 ff. Ad Pascencium Arrianum exc. 75 16 f. Ad Paulinum episc. et ad Vitalem de gracie commendacione 454 3 f. Ad Presidium 88 4 f. Ad Probam *vgl.* De orando Deo. Ad sanctimoniales 76 25. Ad Vitalem de gracie commendacione 454 3 f. Ad Volusianum 453 31 ff. — Exc. 75 13 f. *Vgl. auch bei den einzelnen Titeln Augustinischer Werke.*

De essentia divinitatis 229 13. — Exc. 73 29, 75 14 f.

Contra Faustum 456 11 f. (Manicheum de vita patriarcharum vel de figuris prophetarum), 536 18 f. (lib. XXIII, princ. 'Faustus quidem', fin. 'katholici esse'). — Exc. 76 12 (de vita patr.), 94 21 (de lib. XXXIII).

Contra Felicem Manicheum lib. II, princ. 'Honoris' 536 13.

Contra Felicianum 536 7 f. (Arrianum, princ. 'Extorsisti michi': fin. 'tribuere mercedem'). — Exc. 75 16, 76 17.

De IV. feria, princ. 'Celesti gracia et spirituali' 540 22 f.

De fide Christiana 279 24.

De fide ad Petrum 74 20, 185 28, 279 23 f., 33, 286 13, 330 33 f., 337 6, 452 26 ff., 455 5, 24 (dyac.), 457 19 f. (de regula vere fidei, inc. 'Epistolam fili Petre tue caritatis accepi'), 537 20 f. (princ. 'Epistolam, fili Petre', fin. 'revelavit illi deus'). — Abbrev. 266 35 f. Exc. 75 42, 77 10.

De diffinicione recte fidei exc. 76 12 f., De diff. orthodoxe fidei et eccl. dogmatibus 455 28 *(an).*

De fide rerum invisibilium, princ. 'Sunt quidam', fin. 'cum apparuit' 537 15 f.

De fide et operibus, princ. 'Quibusdam videtur', fin. 'facilime reddar' 537 16 f. — Exc. 76 4.

De fide Christiana 537 18.

De fide et symbolo 537 22 f. (princ. 'Quoniam scriptum est'). — Exc. 76 11.

De fine seculi *etc. Vgl.* Ep. ad Consencium.

Acta contra Fortunatum 536 12 (Manicheum, princ. 'Ego iam errorem'). — Exc. 75 13, 76 11.

De fuga mulierum 451 34.

Contra ep. fundamenti 536 15 ff. (princ. ‚Unum Deum omnipotentem', fin. 'Deo permittente'). — Exc. 75 21.

Contra Gaudencium episc., princ. 'Gaudencius Donatistarum' 535 34 f.

Gesta quibus Eraclium presb. successorem sibi pronunciat 453 18 ff., 540 38 f.

De gestis lib. I, princ. 'Postquam in manus vestras' 535 33 f., 540 15. *Vgl. auch* 534 40.

Grammatica 9 19 f. (de VIII partibus oracionis). — Tract. de gr. ex dictis Bede et Aug. 8 34.

De gracia et libero arbitrio 450 35 f. (ad Valentinum mon.), 456 16, 535 10 f. (princ. 'Propter eos qui hominis', fin. 'cum patre et filio'). — Exc. 75 17, 37.

De gracia novi testamenti 540 32.

De gracia Christi et peccato originali contra Pelagium et Albinum lib. II, princ. 'Quantum de nostra' 540 15 ff. — Exc. 76 5.

De habitaculo triplici 455 15, 538 28 f. (inc.

'Tria sunt omnipotentis Dei', fin. 'benignum et misericordem').

De heresibus 536 4 f. (princ. 'Quod petis sepissime', fin. 'oracionibus adiunctis'). — Exc. 76 17 f. (de omnibus h.).

Contra V hereses 457 15 f. (inc. 'Debitor sum'), 536 2 f. (princ. 'Debitor sum', fin. 'qui credentes in se'). — Exc. 75 22, 42.

De Helena 540 18 (princ. 'Multo magis sunt fratres').

Contra Hilarium 536 5 (princ. 'Qui dicunt mencionem').

Omelie 490 22 f.

Omelie singule: De Abraham et Ysaac 93 36. De Cayn et Abel 93 35. De spirituali colluctacione Israhel et Egipti 93 38 f. De conceptu Rebecce 93 37. De David, patre suo Ysai et Goliath 94 2 f. De XII exploratoribus 93 41. De induracione Pharaonis 93 40. De Joseph 93 37 f. De itinere trium dierum 93 40 f. De lamentacione Marthe et Marie Magdalene super id 'Erat quidam langwidus' 459 38 ff. 'Mortuo Joseph creverunt filii Israhel' 93 38. De X plagis 93 39 f. De Rebecca 93 36. De Sampsone 94 2. De veteri et novo testamento 93 34 f. *Vgl. auch* Sermones.

De honestate clericorum 598 21 f.

De honestate mulierum 147 24, 185 30, 197 24, 328 19, 455 19, 539 38 f. (princ. 'Nemo dicat', fin. 'oculi mei semper ad dominum').

De humanitate Christi exc. 75 14.

Yponosticon, ubi sunt responsiones V, lib. I, princ. 'Adversum katholice fidei', fin. 'et in omnibus' 538 14 f.

De ieiunio sabbati ep. 453 40.

De ieiunio reprehensibili exc. 76 27.

De vera innocencia 421 24 f., 539 5 f. (princ. 'Innocencia vera', fin. 'Si te ipsum respexeris'). — Exc. 75 38.

De inquisicione Januarii 538 16 f. (princ. 'Ad ea que me', fin. 'atque lecturam'). — Exc. 75 15 f.

Invocacio ad Deum pro auxilio 314 5 f.

De iudicio veri et boni 454 13 ff.

Contra Julianum 536 25 f. (lib. VI alias III, princ. 'Contumelias tuas', fin. 'tenere quem vinceris'). — Exc. 76 12.

De lapsu mundi 70 7.

Locucionum VII lib. 63 38 f. (scil. super genesim — — — iudicum), 540 10 f. (princ. 'Locuciones scripturarum', fin. 'dominus confirmatus est').

De luctu exc. 76 22.

De magistro 538 26 f. (princ. 'In eadem urbe', fin. 'ut eius'). — Exc. 76 11.

Contra Manicheos exc. 76 7. *Vgl. auch* De moribus ecclesie.

Comm. sub qua cautela Manichei recipi debent (princ. 'Cum Manichei') 536 10 f.

Manuale 318 26 (ex dictis b. Aug. et aliorum), 354 5, 427 3 f. (inc. 'Quoniam in medio laqueorum'), 455 13 f. (de verbo Dei, *an.*). — Oraciones ex 316 35. *Vgl. auch* De contemplacione *und* Speculum.

Liber ad matrem suam (= Psalterium Augustini?) 452 30, 541 3.

Contra Maximum (Maximianum, Maximinum) hereticum 536 19 f. (lib. II, princ. 'Disputacionem maximam', fin. 'fraternitate gaudemus'), 20 f. (alius liber, princ. 'Cum Augustinus', fin. 'ero culpabilis'). — Exc. 76 16 f., 94 20.

Meditaciones 84 37, 185 29, 209 20, 321 14 f., 348 7 f. (et oraciones, inc. 'Quoniam in medio laqueorum', *vgl. auch* De contemplacione), 455 12 f., 539 7 (princ. 'Vigili cura', fin. 'ab invicem distabat').

Contra mendacium 538 9 f. (princ. 'Multa in legenda', fin. 'quem locum fiximus').

De mendacio 538 8 (princ. 'Magna questio est', fin. 'possum fovere'). — Exc. 76 3.

De mirabilibus s. scripture 535 13 f. (lib. III, princ. 'Cum oportet', fin. 'ceteri exemplo'). — Exc. 76 1 f.

Ammonicio ad monachos 383 15 f.

De moribus ecclesie 537 13 f. (et Manicheorum lib. II, princ. 'In aliis libris', fin. 'non velitis'). — Exc. 75 37 f., 76 10 (contra Manicheos). *Vgl. auch* Contra Manicheos.

De muliere curva 452 26 *(an.)*, 539 19.

De musica 540 12 f. (lib. VI, princ. 'Qui pes est pulcrius', fin. 'fecisse videmus'). — Exc. 76 2.

De natura et gracia 450 35, 535 11 ff. (princ. 'Librum quem misisti', fin. 'Bonitas in secula seculorum, amen'). — Exc. 76 4.

De nupciis et concupiscencia (-iis) 540 7 f. (lib. II, princ. 'Heretici novi', fin. 'violenter impendas'). — Exc. 76 13.

De obediencia 95 25 (sermo), 455 30 (et humilitate).

De opere monachorum 80 6, 95 28 f., 451 2,

469 36 f., 538 25 f. (princ. 'Iussioni tue', fin. 'rescriptis'). — Exc. 75 51, 76 6.
De orando (adorando) Deo (De oracione) ad Probam 317 36, 451 2 f. (viduam), 452 16, 454 6 f., 540 2 f. (inc. 'Augustinus episc.', fin. 'et intelligimus'). — Exc. 75 19, 39 f.
Oracio 318 13 f. (pro peccatis et pro peccatoris reconciliacione), 354 23 f. (inc. 'Da mihi scire'), 358 6 f. (psalterii, inc. 'Da michi hoc psalterium'), 361 36 ('Domine exaudi oracionem'), 363 28 f. (ad Deum trinum et unum).
Oraciones 361 1 f. (sumpte ex libellis devocionalibus.)
De oracione 84 38 (Ep.). — Exc. 73 28.
De dominica oracione 93 31, 94 23 f.
De oracione et elemosina 451 31.
De oracione et ieiunio exc. 73 26 f.
De ordine 538 32 f. (lib. II, princ. 'Ordinem omnium rerum', fin. 'fuisset illatum'). — Exc. 76 9.
Dyalogus ad Orosium 452 28 (est liber diversarum questionum), De questionibus Or. 535 15 f. (lib. I, princ. 'Licet multi', fin. 'qui preest'), De quest. Or. 538 21 f. Exc. 76 18. *Vgl. auch* Contra Priscillianistas.
De ovibus 538 37 f. (lib. I, princ. 'Verba que cantamus', fin. 'Dominus Deus est'). — Exc. 76 21 (sermo). *Vgl. auch* De pastore.
De duplici pena medicinali et penali exc. 76 26.
De penitencia 451 30 f., 457 26 ff. (inc. 'Quam sit utilis'), 538 4 (princ. 'Quam sit', fin. 'mors eterna vitatur'), 4 f. (princ. 'Excepto baptismate', fin. 'bonos constituisse'), 6 f. (princ. 'Vox penitentis', fin. 'correctus'). — Exc. 73 27, 75 19 f., 76 22, 94 24. Exc. de utilitate agende penitencie 75 43.
De vera et falsa penitencia 452 17, 538 7, 539 6.
Contra ep. Parmeniani 293 18 f., 535 38 f. (lib. III, princ. 'Multi quidem contra Donastitas'), 540 35.
De pastore et ovibus 141 2 f., 538 37 (princ. 'Spes tota', fin. 'ad unitatem').
De pastoribus sermo exc. 76 21.
Compendium super 'Pater noster' 79 6 f.
De paciencia 451 1, 539 34 f. (princ. 'Virtus animi que paciencia dicitur', fin. 'donatum est caritati'). — Exc. 73 27, 75 20, 76 22, 77 11.
De vita patriarcharum *vgl.* Contra Faustum.
Contra epistolas duas Pelagianorum lib. IV, princ. 'Noveram quidem te fama' 536 24 f. — Exc. 76 15.
De perfectione iusticie 539 35 f. (lib. I, princ. 'Sanctis fratribus et episcopis', fin. 'non dubito'). — Exc. 75 41. De recommendacione ex perfectione vite eius spiritualis 449 9 ff.
De duplici genere persecutorum exc. 76 26 f.
De bono (dono) perseverancie 450 37 f., ad Prosperum et Hilarium 450 38 f. — Exc. 75 18, 76 18 f. *Vgl. auch* De predaestinacione sanctorum.
Contra literas Petriliani lib. III, princ. 'Nosti nos sepe doluisse' 536 21 f.
De conveniencia (collacione) X preceptorum et X plagarum Egipcii 455 21 f., 540 11 f. (princ. 'Non est sine causa', fin. 'in se sequitur').
De predestinacione 161 35, 185 8 f. (contra Pelagium), 195 33, 451 6 (divina), 457 23 f. (inc. 'Cum in sacrarum voluminibus litterarum'), 535 14 f. (lib. I, princ. 'Dum sacrorum voluminibus', fin. 'in una contumacia'). — Exc. de pred. gracie 73 33 f., 76 20 f.
De pred. sanctorum 450 36 f., 456 16 f. (et de perseverancia), 535 19 f. (lib. II, princ. 'Dixisse quidem', fin. 'dignantur nosse'). — Exc. 75 17 f., 76 18.
De presencia Dei 540 17 f. (ad Dardanum lib. I, 'Frater dilectissime Dardane'). — Exc. 76 4 f.
Principia in summas et collectiones prae eisdem principiis (?) 147 26 f.
Contra Priscillianistas, De errore Priscill. ad Orosium (Orsynum) presb. 536 14 f. (princ. 'Responderi tibi querenti'), 540 31 f. — Exc. (?) 77 10.
De providencia Dei et dicitur alias *oder* vel De non cogitando in crastinum 451 31 f., 452 30 f., 539 14.
Psalterium 314 6, 358 27 f. (de b. virg., inc. 'Ave Maria virgo'), 361 35 f. *Vgl. auch* Ad matrem.
De pulcro et apto lib. III 534 29 f.
Questionum lib. VIII, princ. 'Cum scripturas sanctas' 538 18 f.
De diversis quest. ad Simplicianum 540 13 f. (lib. II, princ. 'Gratissimum sane'). — Exc. 76 7.

De VIII Dulcicii quest. 538 19 f. (princ. 'Quantum mihi videtur'). — Exc. 76 15 f.

De LXXXIII quest. 63 39 f. (libri), 538 11 f. (lib. unus, princ. 'Omne quod est aliud', fin. 'vel utrum anima'). Exc. 77 12, 295 11.

De VI quest. contra paganos 538 20 f. (lib. I, princ. 'Movet quosdam', fin. 'dispendio tolerandum').

Quest. veteris et novi test. 538 13 f. (princ. 'Deus homo quod nulla attingit opinio', fin. 'facile eos').

Tract. de racione festi paschalis 457 1 f.

Regula 79 22 f., 247 17, 301 27, 343 7, 358 6 (principium), 394 12, 35 f., 427 6, 449 26 f. (Sermo de vita et moribus clericorum), 453 16 ff. (De vita sanctimonialium *etc.*), 455 31 (de communi vita clericorum), 537 6 (De vita sanctimonialium), 538 35 (princ. 'He sunt que', fin. 'ne inducantur'), 538 36 (inc. 'Ante omnia fratres'), 540 36 f. (De vita sanctimonalium). — Exp. 223 37. *Vgl. auch* Gulpen, Hugo de S. Victore, Humbertus.

De vera religione 455 25 (ad Jovinianum), 537 14 f. (princ. 'Cum omnis', fin. 'ex quo omnia'). — Exc. 75 38 f.

Retractacionum lib. II 454 9 ff. (lib. I), 540 9 f. (lib. II, princ. 'Iam dudum', fin. 'retractare cepissem'). — Exc. 75 12, 76 8 f., 455 19 f.

De sacramento quodam, quod latet in spiritu hominis 314 20 f.

Breviloquium super 'Salve regina' 79 7.

Scala paradisi 455 15, 539 39 f. + 540 39 ff. (inc. 'Cum die quadam', fin. 'pacem in id ipsum'). *Vgl. auch* Bernhardus Clar.

Contra Secundum Manicheum 536 13 f. (Lib. III, princ. 'Benivolencie in me').

De sermone Domini in monte 536 27 f. (lib. II, princ. 'Sermonem quem locutus est Dominus', fin. 'faciam quod hortaris'), 537 2 f. (lib. II, princ. 'Sermonem quem locutus est'). — Exc. 76 23, 94 22 f. (et sunt II lib. *etc.*).

Sermones 457 5 (LXVI), 540 29 f. (multi). *Vgl. auch* Legenda Pragensis.

Sermones singuli: De Abraham 93 35 f. De adventu Domini 83 7 f., 14. De annunciacione 83 13 f., 451 29 f. De confessione 83 14 f. De defunctis 383 15. De die extremo 365 32. De dilectione fraterna 83 15. De exequiis funerum 451 29. De feria quarta 76 20. Ad heremitas 452 29 f. (XXV, et nominantur ibidem epistole), 36 f., 541 1 (XXV). De verbis Jacobi exc. 75 18 f. De ieiunio 83 15 f. De innocentibus 83 11. De venumdacione Joseph 84 38. De Johanne ev. 83 10 f. De b. virg. et incarnacione 497 8 f. De modo vivendi 539 17. De nativitate Domini 81 24 f., 83 8 f. De commendacione dominice oracionis 449 27 f. De pace 95 24. De passione Domini 451 27 ff. (est sermo comportatus ex Aug. et Anshelmo de compassione b. virg.). De diebus pasche 449 27. De vocacione ap. Pauli 479 27 f. De ap. Paulo 449 28. De quadragesima 83 16. De scripturis veteribus et novis 449 39 f. De b. Stephano 83 9, de octava Stephani 83 9 f. De trinitate contra Arrianos 449 39 f. De unitate trin. 172 22 f.

De silencio 357 41 f.

Soliloquia, -ium 79 5 (ad Deum), 185 8, 28, 317 24 ff. (est aliud ab eo soliloloquio, quod communiter a doctoribus allegatur *etc.* et inc. 'Volventi michi varia', et sunt II lib. parciales), 318 7, 328 17, 353 28, 38 f., 354 5 (peccatoris ad Deum), 405 18 ff. (contin. II lib., inc. 'Volventi mihi' *etc.*), 408 16, 450 8 f., (de dulcedine Dei, inc. 'Cognoscam te Domine'), 455 13 (anime ad Deum), 534 30 f. (II lib. *etc.*, princ. 'Volventi michi'), 539 11 f. (lib. I, inc. 'Adesto michi'), 13 (inc. 'Volventi michi'), 595 24. — Exc. 73 31, 75 20, 41 f. Oraciones 316 34.

Speculum 77 32 f. (peccatorum), 140 35 f. (trinitatis sive de manuali verbo Dei), 185 7 f. (sive manuale), 311 35 ff. (manuale *etc.*, inc. 'Adesto michi lumen veritatis' et habet II partes *etc.*), 314 4 f. (trinitatis sive lib. manualis verbi Dei), 317 28 (manuale, habens II partes), 318 8 (manuale), 328 17 (trinitatis), 353 27 f. (manuale), 354 13 f. (sive manuale, habens II partes), 358 9 f. (manuale, habens II partes, inc. 'Adesto michi lumen verum'), 539 4 (manuale). *Vgl. auch* De contemplacione *und* Manuale.

De spiritu et anima 31 39 f. (De differencia), 70 38, 141 3 *(an.)*, 172 4, 373 13 *(an.)*, 25 *(an.)*, 395 12 ff. *(an.)*, 451 4 f., 452 23 ff., 459 5 f., 537 33 f. (lib. II alias III, princ. 'Quoniam dictum est'), 539 30 ff. — Exc. 73 30,

77 22. Exp. 214 20 f. Notabilia 73 38. *Vgl. auch* Hugo de S. Victore.

De spiritu et littera 293 19, 454 40 f. (ad Marcellinum tribunum *etc.*), 456 13, 538 2 f. (ad Marcellinum, princ. 'Lectis opusculis'). — Exc. 76 3.

Lib. supputacionum 317 19 ff. 318 6 f., 353 26 f., 353 38, 354 3 f. (alias supplicacionum *etc.*), 16 f. (alias supplicacionum), 539 9 f. (alias supplic.).

Suspiria, -ium 140 31, 161 35, 185 9, 28, 278 19 f., 311 38 ff. (inc. 'Domine Jhesu dulcissime'), 317 38, 318 12, 353 26, 39, 359 2 f. (inc. 'Domine Jhesu Christe'), 462 19, 539 15.

De symbolo 79 4, 93 31 f. — Exc. 73 34, 76 2.

Super simbolum apostolorum 277 37 f., (Exp.) 430 16.

Exp. simboli contra Judeos, et paganos lib. I, princ. 'Inter pressuras' 537 19 f. — Exc. 75 40 f.

De tempore barbarico lib. I, princ. 'Moneo, Domine Deus noster' 540 23 f. — Exc. 76 20.

De timore exc. 75 19, 76 21.

De trinitate 184 34 f., 185 7, 223 31, 448 17 ff. (que Deus est, XV lib.), 534 33 ff. (lib. XV, princ. 'Lecturus hec', fin. 'deprecacione concludam'), 535 21 f. (tract. quidam, princ. 'Katholice fidei', fin. 'nisi credidistis'). — Brevis collectio sive sentenciacio et tituli singulorum lib. 335 39 f., 448 19 ff. *Vgl. auch* Speculum.

De vanitatibus seculi 455 30. — Exc. 76 24 (sermo).

De verbis apostoli 184 35, 223 32 f., 449 29 ff. (ad Romanos sermones X, ad Corinthios serm. II, ad Galathas serm. VI, ad Ephesios serm. II, ad Philippenses II, ad Thessalonic. II, ad Thimoteum III, sermo eius de verbis Jacobi 'Nolite iurare ante omnia', Petri ap. 'Audivimus vocem delatam de celo: 'Hic est filius meus', b. Joh. ap. 'Si diximus quia peccatum non habemus', 'Nolite omni spiritui credere', 'Omnis spiritus, qui confitetur Jhesum Christum in carne venisse, ex Deo est'), 450 2 f. (pauci sermones de verbis apostol. Jacobi, Petri et Joh. et de actibus apostol.), 4 (III serm. pro defunctis), 536 32 ff. (Ad Romanos serm. VI, Cor. serm. II, Gall. serm. VI, Ephes. serm. II, Philipp. serm. III, Thessal. serm. III, Thimotheum serm. I.). — Exc. 449 37 ff. 536 35.

De verbis Domini 184 34, 223 32 f., 449 24 ff. (in ev. sec. Matheum serm. XXXIII, Marcum sermo I, Lucam serm. XIII, Joh. serm. XXIII), 536 41 ff. (in ev. sec. Matheum serm. XXXIII, sec. Marcum sermo I, sec. Lucam serm. XIII, sec. Joh. serm. XXIII). — Exc. 75 43 f.

De videndo Deum *oder* Deo I 72 28, 452 15 f. (ad Paulinam), 453 20 f. (ad Paulinam feminam religiosam), 540 3 ff. (ad Paulinam, lib. I, princ. 'Memor decreti', fin. 'quid disputare'). — Exc. 75 18, 39.

De bono viduitatis exc. 76 13 f. De professione sacre viduitatis exc. 77 12 f.

De virginitate 451 30 (b. virginis ad Volusianum), 540 5 f. (sacra, princ. 'De bono coniugali' fin. 'exaltavit'). — Exc. 75 21 f. 38, 77 10.

De vita eterna exc. 76 27.

De beata vita 455 17, 537 10 f. (lib. I, princ. 'Si philosophie posicio', fin. 'facto disputacionis fine'). — Exc. 76 9.

De vita christiana 79 7 f., 185 29, 425 24, 451 6 f., 24 f. (ad Probam), 455 27 (ad sororem suam viduam), 462 20, 537 9 f. (princ. 'Ut ego peccator', fin. 'absentes conferamus'), 537 18. — Exc. 76 1.

De cognicione (agnicione) vere vite 311 19 f., 321 24 ff. (quem fratribus heremitis fecit in Monte Pisano *etc.*; alibi sic invenitur Dyalogus fratris Hellwici, lectoris de Medeborg *etc.*), 329 2 ff. (alias ascribitur cuidam solitario), 329 9 ff., 410 7 ff. (compositus a quodam solitario *etc.*), 428 14 f. (extr.), 455 22 f. (non videtur esse lib. Aug. nec est), 468 16 f., 477 39, 539 26 ff. (non videtur esse Aug., princ. 'Sapiencia Dei'). *Vgl. auch* Palcz.

De vita et moribus clericorum 449 26 f. (II sermones), 455 24 f. *Vgl. auch* Regula.

De vita sanctimonialium 453 16 ff., 537 6, 540 36 f. (Epistola). *Vgl. auch* Regula.

De conflictu viciorum et virtutum 70 4 f. (— — et machina virtutum), 79 3 f., 185 15 f., 32 f., 197 24, 335 21, 450 14 ff., 459 2 ff. — Exc. 77 8 f.

De IV virtutibus cardinalibus exc. 75 22 f., 76 19. *Vgl. auch* De IV virtutibus caritatis 540 20 f.

Tract. 'Utrum inspicienti' 196 13.

—; Dacus, Senensis, Tract. de rethorico modo loquendi 487 29 f.
Avianus, poeta. 13 19, 97 24, 178 28, 210 2, 423 1 f. Lib. de fabulis 12 31, Lib. apologorum 13 10 f., De apologis rerum 14 4. — Glosule 12 31, 13 20.
De avibus 40 26 ff. (in generadi et speciali), 156 11.
Avicebron, V lib. methaphisice de fonte vite 42 41 f., Liber fontis vite 158 9 *(an.)*.
Avicenna, philosophus et princeps (42 40 f.), dominus. 117 23 (totus), 155 2, 159 8, 201 28. De anima V lib. et vocatur VI. pars natural., (correspondentes lib. de anima Aristotelis, 34 5 f., 34 25 (VI. pars natural.), 218 36 (sextus). De animalibus 34 7 f. (XVIII lib. et vocantur 8. pars naturalium, servientes lib. de animal. Aristotelis), 157 34 f.
V lib. canonum 47 8 f. (cum interpretacione vocabulorum Arabicorum). I., II., III et IV. canonis 211 34. I. can. 49 24, 114 33, 116 23 *(an.)*, 127 4, 153 2, 3, 212 14. II. can. 57 27 f. (de simplicibus medicinis), 211 35, 37, III. can. 114 34, 116 24 *(an.)*, 153 5, 211 36, IV can. 211 37 f. — Exc. de II. can. de simplicibus medicine 51 30. Lectura super I. can. 52, 43 f., 53 2 f., 126 28 f., 156 33 201 29, 36; super III. can. 52 38 f. Quedam de can. de simplicibus medicinis 53 32 f. Questiones super I. can. 51 8 f., 115 33, 156 33; super III. can. 52 38 f.; super IV. can. 156 33 f. Scriptum super aliquo fen III. can. 54 42, de lepra IV. can. 54 41 f. Recepte super I. fen IV. can. 48 28 f. super II. fen IV. 58 25.
Vgl. auch Antonius Cermisonus, Arnoldus de Villa Nova, Geraldus de Solo, Jacobus Gentilis, Marsilius Pat., Quodlibet, Serapion.
De celo et mundo qui dicitur II. pars natural. correspondens lib. Aristotelis de celo et mundo 31 33 f.
Cantica *oder* Canticum canticorum 49 41., 50 31, 156 20, 202 17. *V gl. dazu* Averroes.
De Diluviis 39 39.
Errores 80 42 f.
Methaphisice X lib. 42 40 f.
Mineralia, De mineralibus *etc.* 31 37, 112 21 f., 123 16, 131 3, 157 32, 158 7, 213 17, 216 34.
Summa lib. phisicorum quasi ex I. parte naturalium extracte 34 31.
De regimine sanitatis 154 5 f.
De viribus cordis 49 42, 50 32 f. (seu de cordialibus medicinis), 52 43, 53 41, 56 12 f., 114 37 f., 153 30, 154 3, 204 9, 25 (de medicinis cordialibus). — *Vgl. auch* Aegidius Corbol. de urinis.
Avisamenta, -um.
Quedum -a et consilia in negociis ecclesie 394 15. -um ad papam pro reformacione ecclesie 419 27 f.
Vgl. ferner Maria, Ordines, Praelati.
Aurelianensis legumperitus, De usura 77 32.
Aurifaber *vgl.* Joh. A.
Authenticae *etc. vgl.* Corpus iuris civilis.
Azari 117 38, Azarias 519 11.
De azimo et fermentato. *Vgl.* Anselmus Cantuar.
Azo, legista, Summe super codice 201 8 (*vgl. auch* 265 1 ff.).

Babelonis monstrum, Invectiva contra, metrice conscripta 191 20 f.
Babilonica *vgl.* Sybilla.
Baccalaurei *vgl.* Collaciones.
Backingham *vgl.* Thomas Buckingham.
Baco, Bacco *vgl.* Roger Baco.
Baldewinus, De terra sancta 45 33.
Baldus, legista maximus (561 10).
Addiciones ad speculum Wilhelmi Duranti 211 7.
Casus summarii digesti novi ex Baldo 265 12.
Consilia 200 38 f.
Lectura super lib. codicis 200 26 f., 29 f.
De naturis et proprietatibus balneorum *etc.* 426 20 f.
De balsamo 51 28. Composicio -i, 56 16.
Bambergensis episcopus, Licencia de erectione domus Nurnberg. Carthusiensium 263 17.
De baptismatis officio ac ministeriis eius *etc.* 141 23 f.
Baptista, frater o. ff. min., Summa Baptistiniana 270 5 ff.
Barlaam heremita 527 6.
De barbarismo 10 30 f. *Vgl. auch* Donatus, Priscianus, Remigius.
Bartholomeus Anglicus, o. ff. min., De proprietatibus rerum 40 20 ff. *(an.)*, 115 22 *(an.)*, 116 39, 206 29, 481 6 ff. (compendium *etc.* distinctum per XIX lib.), 566 31, 600 27.

—; Brixiensis 597 24.
Addiciones et glosa ad decretum 59 25.
Apparatus 231 5, 249 13 f.
Casus decretorum 59 29 f.
Casus decretalium 59 31 f., 60 1.
Questiones dominicales 59 36 f.
Repertorium 199 16 f.
—; de Brugis (56 36), magister (437 16).
Anathomia 53 22.
Antidotarium 203 24, Introductiones et experimenta in practicam Ypocratis et Galieni et Constantini et est quasi antidotarius *etc.*, wlgariter conscriptus 437 16 ff.
Glose super tegni *(scil. Galieni)* 54 15.
Glose super amphorismorum *(scil. Hippocratis)* 54 13 *(an.)*, 56 40 f.
Glose super pronosticorum *(scil. Hippocratis)* 54 14.
Glose autentice super Johannicium 54 12 f., Notule 56 35 f.
Glose super de pulsibus Philareti 54 14 f.
—; Carthusiensis, 392 14.
Exercicia 350 30, 31 ff. (Status, dignitates, condiciones, gradus, vitam omnium personarum tocius ecclesie enumerat *etc.*).
—; de Chaymis, frater o. ff. min. Confessionale 269 5, 405 11 ff. (sive interrogatorium *etc.*).
—; Pictaviensis, De crisi et creticis diebus 57 24 f., 202 34 f. (aggregaciones). Notule in tegni Galieni 56 36 f.
—; Pisanus *(oft ohne Vorname)*, de Pisis, fr. o. predic. Summa 149 19, 187 16, 209 8 f., 247 32, 252 8 ff., 269 13 *(Druck)*, 564 17 (de viciis et virtutibus), 597 27, 23. — Tabula terminorum 149 19 f., Termini substanciales 470 2 f.
—; de Pisis, o. s. Francisci, De penitencia 419 14 ff. (et de pugna spirituali *etc.*), 566 32 f.
—; de Saliceto, Salicetus *(meist ohne Vorname)*, Super codice 152 25 (super I, lib.) 26 (super VIII. et IX.), 200 24 (Lectura super I. lib.), 25 (Lectura super VIII. et IX lib.), 265 1 ff.
—; de Urbino, frater o. s. Augustini, Milleloquium Augustini 93 1 ff. *(an)*, 136 5 ff. *(an.)*, 187 10 ff. *(an.)*, 222 23 f. *(an.)*, 455 35 ff., 456 6 ff., 570 29 ff. — Termini substanciales 470 3.
Bartholus, Bartolus; de Saxoferrato (265 2 f.), quem vocant lumen iuris civilis (265 7), legista maximus (561 9). Super codice 152 24, 200 23 (lectura super XII lib.). — Notabilia et questiones 265 2. Casus summarii inforciati ex B. 265 8 f., digesti novi 265 11 f.
Super digesto veteri 152 20, 200 16 (Lectura). — Casus summarii, lib. XXIV *etc.*, collecti 265 6 ff.
Super infortiato 152 21, 200 18.
Super digesto novo 200 20 f. (Lectura).
Geomancia Basilegi cum tabulis 31 12.
Basiliensis constitucio *vgl.* Concilium Basiliense.
Basilographus *vgl.* Sybilla.
Basilius; b., s., episcopus, Cesariensis episc., magnus (427 36, 496 6, 527 21), 527 18 ff. *(Schriftenverzeichnis)*, 534 4.
Dialogus Crisostomi et — ii de dignitate sacerdocii *vgl.* Joh. Chrysostomus.
Exameron lib. IX 527 19, 26 f.
Libellus ad iuvenes quantum proficiant ex lib. gentilium 496 6 f., 527 22 f.
De laude solitarie vite 244 31, 497 20 f.
Regula 247 17, 301 27, 527 19 f. (de institucione monachorum). — Flores 527 20 f.
Rethorica 427 36 f., 527 21 f.
Sermo ad monachos 95 29.
Sermo ad penitentes 95 29.
Beatitudo.
De -ine anime *vgl.* Anima.
An -o hominis sit in actu voluntatis vel intellectus 412 30 f.
De octo -inibus 307 39 f., 388 28, 422 10.
Beda, presb., venerabilis, pater gravissime auctoritatis *etc.* (576 25 ff. *mit Schriftenverzeichnis*) (549 4), monachus et presb. *etc.* (567 35 ff. *mit Schriftenverzeichnis*) — Discipuli Bede 549 13 f., 550 16, 568 41. Epythaphium 568 33.
De arithmetica 568 23.
De arte metrica lib. II. 12 28 f. De arte poetica 568 23 f. — De metrificatura ex libris -e 38 24 f.
In bibliam:
Lectiones in vetus testam. 568 22.
Questiones super penthateucum ex Beda 280 26, 582 31. In gen. lib. IV 568 2. In *oder* super exodum lib. I 568 3, 576 28. In Levit. lib. I 568 3. In num. lib. I 568 3. In deuteron. lib. I 568 3 f. In Josue lib. I 568 6. In iudic. 568 6. In principium lib. regum lib. IV 568 4.

XXX questionum de lib. regum lib. I 568 4 f. In paralip. lib. II 568 7. In Esdram et Neemiam lib. III 568 9 f. Super Esdram 576 30. Super Hester 576 30. Distinctiones in lib. Job lib. I 568 21. In psalterium lib. I 568 9. Super parabolis Salomonis 94 26, Super prov. Sal. (inc. prol. 'Parabole Grece, dicuntur Latine similitudines') 106 29, 137 20 f., 182 9, 568 7, 576 28 f. In ecclesiasten 568 7 f. Super *oder* In cant. canticorum 94 28, 568 8 (lib. VIII), 8 f. (ex dictis b. Gregorii pape defloravit lib. I). Super lib. sapiencie 576 29 f. In Isaiam proph. lib. II 568 10 f. In Jeremiam dist. lib. I 568 20 f. In Ezechielem lib. II 568 11. In Danielem lib. I 568 11. In XII prophetas lib. XII 568 11 f. Super Machabeos 576 30. In Thobiam lib. I 568 10.

Lectiones in novum testam. lib. II 568 22 f. In ev. Marci lib. IV 568 12. In ev. Luce lib. VI 568 12. Super Joh. 429 32. In actus ap. lib. II 568 14 f.; Questiones ex Beda 288 17 f. In ep. Pauli omnes lib. XIV 568 13 f.; Questiones ex Beda 288 25. In ep. canonicas lib. VII 568 14. Super *oder* in apocal. 64 22, 292 20 (sequitur Aug. et Victorinum), 568 15.

De Christo et ecclesia lib. II 568 20.

Epistole ad diversos 568 24.

De gestis quorundam sanctorum lib. I 568 18 f.

De grammatica ex dictis Bede et Augustini 8 34.

Hystoria ecclesiastica gentis Anglorum 95 20 f. (V lib.), Hist. de gestis Angl. 188 3 *(an.)*, V lib. de hist. Angl. 277 35, Hist. famosa 549 5, 576 33, Eccl. hist. de gestis Angl. lib. V 568 19 f. — Visio ex hist. Angl. 255 33 *(an.)*.

Omelie 490 22 f., in diversa evangelia sec. tempus lib. II 568 13.

Homiliae singulae: Super illo 'Sanctum est' et illo 'Sedebat docens' 78 25 f., Super illo 'Advocans Jhesus parvulum' 83 27 f. De visitacione 457 6 f.

De ymagine mundi *etc.* 576 31 ff.

Kalendarium 37 17 f., 64 5 f. (et horalogium). Quedam de Kalendario 30 42.

De locis et situ terre sancte 64 5, De locis sanctis 568 20.

Martirilogium 568 19.

De naturis rerum, planetis et syderibus cum adiacentibus 37 16 f.

De orthographia 568 23.

Passio ss. Sixti, Felicissimi et Agapiti, Laurencii et Ypoliti *etc.* 95 21 ff.

Liber scintillarum 70 10, 93 32 f. (de divinarum scripturarum sentenciis), 95 38 f. (de sentenciis diversorum doctorum), 447 17 ff. + 43 (sicut de igne procedunt scintille, ita hic minute sentencie *etc.*). 568 16 ff. (ex sentenciis comportavit volumen in modum pharetre *etc.*).

Sermones 568 24.

De tabernaculis et vasis eius lib. IV 568 5, Tabula cum appendiciis 29 6. Exp. de fabricacione templi Salomonis et deservit 3. regum et 1. paralip. 64 28 f., De edificacione templi lib. II 568 6.

De temporibus 37 17 ff., 82 24 (de distinctione temporum), 568 16 (volumen maius, lib. II), 568 15 f. (volumen minus, lib. I).

Clementina de erroribus Begardorum 81 15. *Vgl. auch* Felix, cantor Turic.

Bulla de Beginis et aliis devotis communiter viventibus 260 8 f. *Vgl. auch* Felix, cantor Turic.

Von der Beichte 230 8.

Beleth, *vgl.* Joh. B.

Benchorath *vgl.* Thebith.

De 'benedicite' et 'gracias' 195 12.

Benedictio.

— nes Jacob super patriarchas 534 9.

— nes lectionum 366 20. Quare — o datur ad lectiones et in fine dicitur 'Tu autem, Domine' 433 10.

— nes mane et vespere 365 20.

— impendenda morituro etc. 344 19 f.

— o mense etc. 366 19 ff.

— o sui ipsius 348 35.

De oleis, benedicto et balsamo 51 28.

Benedictus; b. pater maximus *etc.* (546 14 ff.) sanctissimus pater (546 32, 547 1 f.). — Oracio ad 348 3 f. Sermo de 82 32, 85 4 f. (novellus, Parisiensis), 105 39 f.; *vgl. auch* Bernhardus Claraev. De ordine s. Benedicti 546 14 ff. Pro reformatis in ordine b. Ben., an pocius utamur novo cantu vel antiquitus et servato.

Regula 71 36 f., 247 17., 350 3, 394 4, 7. — Exp. 223 37, 258 35; *vgl. auch* Bernhardus Clar., Crux spiritualis, Hildegardis, Stephanus Parisiensis. Extracta

502 17 f. Quomodo b. Gregorius quendam remittit ad regulam 450 16 f. *(in fine lib. de conflictu viciorum et virtutum)*, commendat reg. 459 3 f. *(in fine eiusdem lib.)*, 539 23 *(in fine eiusdem lib.)*.

— ⟨papa⟩; XI.
De concordancia mendicancium cum plebanis notabile de extravagante 427 5 f.
Extravagans 'Benedictus Deus' 562 23.

— —; *XII*, Decretalis quedam sive diffinicio de visione animarum separatarum hominum iustorum, an videant intuitive divinam essenciam 435 5 ff.

— Constitucio in cena Domini legenda per papam, ubi papa reos excommunicat 266 29 f.

—; Prandi de Veneciis, Sermo ad clerum coram papa 504 32 f.

— Stendal, Stendel, de Hallis, doctor.
In biblia: Epistole prologorum super biblia 137 43. Lectura super pentateuchum 106 37 f. Lect. super exod. 138 11. Lect. super Lev. 138 7. Lect. super lib. num. 138 9. Lect. super deuteron. 138 10.

Beneficium
Quomodo -um ecclesiasticum non potest licite sine institucione canonica obtineri 426 24 f.
De — iis monachorum et quid iuris habeant 421 7.
De permutacionibus -orum diversi tract. cum repeticionibus 201 4. Permutacio et resignacio -orum, quomodo licite fiat 374 14 f.

Beneventanus, Summa practica de libellis formandis in legibus 584 0 f.

Benevenutus, De morbis oculorum 53 24.

Berchtung, mag., sacre theologie prof., Officium misse 116 18 f.

Bercolfus, Sermo ad religiosos 84 12.

Berengarius Thuronensis, moraliter exponit apocalipsim 292 22.
Vgl. auch Lantfrancus.

— Tusculanensis, Summa 230 17.

Bernhardinus, s., o. ff. min., o. s. Francisci.
Opus trium principalium parcium dominice passionis 468 18 ff.
De restitucione rerum alienarum *etc.*, sunt VIII sermones *etc.* et sumuntur hii serm. ex lib. suo qui dicitur De christiana religiositate *etc.* 269 21 ff.

Bernhardus, Retractationes *vgl.* Henricus de Gandavo, questiones de quolibet.

— Breitenbach, decanus in Maguncia, Peregrinacio ad terram sanctam et montem Synay in Latino 368 22 ff.

—, Bernardus; b., s., divus, abbas, Claraevallensis. 229 44 f., 458 35, 459 35, 551 13 f. *(Erwähnung)*, 32 ff. *(Schriftenverzeichnis)*, 578 25 *(Erwähnung)*. Errores *etc.* 325 18 f. — Exc. 91 39 f. Flores 188 25, 462 15 ff. (exc. ex diversis opusculis eius, et sunt X lib. *etc.*), 25 (X lib.), 31 f. (X libelli), 467 22 f., 552 32. Liber flosculorum 70 39 f. Sermo de 85 6 f. Multa de s. Bernh., de eius etate *etc.* 332 4 ff. Vita 463 6, 551 36. *Vgl. auch* Henricus Oyta, Jacobus Carthus., Joh. Gerson.
Contra hereses Petri Abelardi ad Innocencium papam 552 28.
De adventu 81 30 f. (sermo), 82 35 (sermo), 92 27 (serm. VI).
De edificacione templi 80 10 ff. (sermones IV).
De s. Andrea 460 24.
De angelorum memoria sermo 92 40 f.
De diversis affectibus anime *etc.* 460 29 f.
De statu sanctarum animarum serm. III 92 42. De vita et V sensibus anime 460 31.
De VII alis Cherubim et pennis 79 15 f.
De ambicione clericorum 78 4.
De amore Dei 552 11 ('Ascendimus ad montem'.) — Exc. 77 21.
De annunciacione Domini sermo 78 20.
De annunciacione Marie serm. III 92 32.
Apologeticus 342 1, 6 ff. (de reprehensione monachorum), 461 24 ff. (ad Cluniacenses, id est sermo *etc.*), Apologia ad abb. Cluniac. 'Venerabili patri' 552 23 f.
In ascensione Domini 82 34 (sermo), 92 34 (serm. V).
De sursum et deorsum aspicientibus sermo 92 38.
De assumpcione b. Marie 80 14 f. (sermo), 83 4, 92 39 f. (serm. VII), 259 32 f.
De duplici baptismo 460 31 f.
De s. Benedicto sermones 81 34 ff., 92 31 f.
In bibliam: Super cant. canticorum sermones 64 18, 145 18 *(an.)*, 183 36 f., 459 36 f. (LXXXIII), 460 1, 552 3 f. (LXXXIII, inc. 'Vobis fratres'). — Epilogus 496 21 f. Ex serm. 295 14 f. Exc. 91 41, 460 11 f. Extractum 417 6. Puncta collecta 349 34. Sermo de fasciculo mirre 462 12 f. Sermones ex serm. 334 8 f. Tabula 64 18. *Vgl. auch* Gilbertus.
De cantico Ezechie 460 26.

De verbis ps. 'Audiam quid loquatur in me Dominus' 460 30 f. De eo quod scriptum est 'Beatus homo qui invenit sapienciam' 460 34 f. De ps. XXIII 'Domini est terra' 92 38 f. De colloquio Symonis et Jhesu 'Ecce nos reliquimus' 394 7 f., 'Dixit Symon' 552 11 f. Homelia super 'Immissa est' 145 23. De eo quod in Job legitur 'In VI tribulacionibus liberabit te' 461 1 f. De verbis lib. sap. 'Justum deduxit Dominus per vias rectas' 460 38 f. Super 'Missus est' 80 6 f. (omelia), 184 1 (om.), 334 7, 417 9 (om. IV), 455 6 (om. IV), 457 13 ff. (lib. in laudibus b. virg. et sunt IV omelie), 460 18 (om. IV), 461 32 f. (libellus de laudibus b. virg. continens IV om.), 552 5 f. (De laudibus virg. om. IV). De verbis apostoli 'Non est regnum Dei in esca et potu' 460 36 f. De verbis Domini 'Omnis qui se exaltat humiliabitur 460 38. De verbis apostoli 'Qui gloriatur in Deo glorietur' 460 29. Tract. super ps. XC ‚Qui habitat' 78 30 f., 460 18 f. (om. XVII), 461 40 (om.) 552 12 f. (om., 'Considero'). De verbis Abacuck 'Super custodiam meam stabo' 460 27 f. Sermones V super illis Isaie 'Vidi Dominum sedentem super solium excelsis' 460 21 f.

De capitulo abbatum sermo 92 40.

De caritate 80 12 f., 400 15, 461 23, 552 10. *Vgl. auch* Parabola.

De castitate 461 24.

De cena Domini 78 15 f. (XIV serm.), 92 32 f. (serm. II), 353 10 f. (om. XIV), 462 1 f. (et passione XII om.), 552 25.

De circumcisione Domini 82 38 f., 92 28 f. (serm. III).

De s. Clemente papa et martire 460 23.

De colloquio Symonis *vgl. In bibliam.*

De coherencia triplici clavorum, vinculorum et glutinis 460 26 f. *(an).*

In concilio Remensi sermo 82 30 f., Ad clerum in Remensi consilio congregatum 461 12 f.

De confessione 'Corde creditur' 552 21 f., De VII gradibus confessionis 461 4 f.

De confessoribus ex omelia 78 4 f.

De bono consciencie, bona consciencia 79 13, 452 33, 541 1 f. De consc., inc. 'Consciencia in qua' 552 16 f. *Vgl. auch* Hugo de S. Victore.

De consideracione 64 18 f. (ad Eugenium papam V lib.), 84 10, 460 1 f. (ad Eug. pap. V lib.), 461 21 f. (ad Eug. pap. V lib. parciales), 552 2 f. (ad Eug. papam lib. V, inc. 'Subit animum dictare'). — Exc. 77 21 f.

Contemplacio *vgl.* De horis *und* Meditaciones.

De contemplacione 95 37 f.

De IV contemplacionis gradibus 79 12 f. (de VII gr.), 341 8 f., 361 24 f., 433 6 f.

De contemptu mundi 14 38, 384 29 f. (epistola ad abb. Cluniac.), 427 32 f. (metrice), 551 41 f. (ad clericos lib. I); *vgl. auch* Bernh. Silvestris. — Comm. 178 26.

De apercione cordis 552 17 (inc. 'De cordis apercione').

De corpore Christi 461 18 f. (sermo). De sacramento corporis Christi poema metricum 83 38 f.

De custodia triplici *etc.* 460 36.

De cute, carne et ossibus anime 460 28.

De debito quadruplici 460 39 f.

De dedicacione templi 80 9 f. (sermo), 460 20 f. (VIII serm.).

De diligendo Deo *oder* Deum 80 12, 227 12, 311 4 f. (epistola), 461 2, 23, 552 10 ('Viro illustri').

De VII donis spiritus sancti 95 27 f. (dicta), 460 33 f. (contra VII vicia).

Dulciloquium ad beatissimam virg., inc. 'Gaude plaude' 352 20 f.

De emendacione vite libellus 339 37.

Epistole *und* Epistolare 90 43 ff. (habens II partes, quarum I. habet XCVIII epistolas *etc.*, II. pars epistolaris habet CLXIV epistolas *etc.*, et sunt quasi omnes iste epistole personales de diversis actibus rerum agendarum *etc.*), 461 38 (CXCVII), 462 14 (alique), 552 29 (breves ad diversos CCXLV). — Collecta 332 4. Exc. 77 21. Registrum 91 1 f.

Epistole singule: Ad Carthusienses *vgl.* Ad fratres de Monte Dei. De concepcionis b. Marie festo *oder* celebritate 80 13 f. (ad canonicos Lugdunenses), 91 4 ff. ad canon. Lugdun. eccl.), De concepc. b. Marie 195 25 f. De contemptu mundi *vgl.* Apologeticus *und* De diligendo Deo. De conversione acceleranda 343 30. Ad Hugonem de s. Victore 421 27 f., 552 27 f. Ad iuvenem monachum 310 11 f., 347 17 (Exhortacio), 356 1 f. (exhortatoria), 39 f. (Exhortacio) 357 36 f. (Exhortacio), 365 38 f.

(Exhortacio, quare ingressus religiosorum dicatur secundus baptismus), 389 29 f. (Exhortacio), 429 29 f. Ad abb. Lucam doctrinalis 332 19. Ad fratres de de Monte Dei 80 17 f. (Liber *etc.* o. Carthusiensis), 433 9 (pars ep. ad Carth.), 461 23 f. (Lib. sive ep. ad Carth.), 462 26 f. (id est Carthusienses). De cura rei familiaris 73 43, 79 4 f., 311 29 ff. (ad Raymundum, nepotem suum de cura et modo r. f. utilius gubernando), 504 6 f. (De modo et cura r. f.), 552 1 (De cura et modo r. f.).

Vgl. auch Bernhardus *in bibliam,* Super Cantica *und* Hildegardis.

De epiphania 82 40 f. (serm.), 92 29 (serm. IV).

Exhortacio *vgl.* Epistola ad iuvenem monachum.

De nimia quadam fallacia presentis vite 460 26.

Fasciculus, quem narratur dixisse in extremis *etc.* 354 32 ff.

De festivitatibus sermones 222 24, 461 17.

De festo Michaelis 81 33 f.

De filio prodigo sermo 417 11 f.

Formula *oder* Forma vite honeste, De vita et honestate religiosorum *u. dergl.* 79 17 f., 339 37 f. (inc. 'Petis a me', *an.*), 342 27 f. ('Petis a me'), 343 13, 24 f., 347 11 f. (inc. 'Petis a me'), 352 10 f. ('Petis a me frater'), 355 42 f. (inc. 'Petis a me'), 356 40, 357 14 f. (inc. 'Petis a me'), 35 f. (inc. 'Petis a me frater'), 409 21 f. (inc. 'Petis a me'), 424 17, 434 34, 461 17 f. (inc. 'Petis a me'), 28 f. (inc. 'Petis a me') 552 18 ('Petis a me'), 22.

De fuga et reductione pueri 321 8 ff. (ubi consolatur peccatrix anima *etc.*), 552 24 f. ('Rex potens').

De genere triplici bonorum et vigilancia super cogitacionibus 460 35 f. De triplici genere cogitacionum nostrarum 461 3.

Lamentacio super Gerardo fratre suo 459 37 f.

De gestis pueri Jesu duodennis 321 36 ff., 552 33 (omelia).

Granum devocionis, collectum ex psalterio b. Bernh. et iubilo eiusdem 365 8 f.

De gracia et libero arbitrio 80 15 f., 461 27 f., 462 35, 552 7 (lib. I, 'Loquente me').

Super VII horis canonicis 79 9 f. (contemplacio), 353 18 f. (inc. 'Rogasti me'), 504 7 ff., 552 19. *Vgl. auch* Meditaciones.

De humilitate 461 24.

De XII *oder* XIII gradibus humilitatis 335 15 f., 461 30, 552 8 ('Rogasti me').

De capite ieiunii sermones VI 92 31.

De incarnacione Domini sermo 80 7, 366 3 f.

Informacio de singulis 310 13 f. (ad fratres sui ord.), 357 4, 403 24 (ad fratres s. o.).

Instructio noviciorum 92 23, 357 10.

Jubilus 316 20, 345 8 f. ('Jhesu dulcis memoria'), 9 f. ('O Jhesu manna cordium'), 347 36 f., 354 28 (inc. 'Ave Jhesu conditor'), 358 25 f. (aureus, inc. 'Salve mater misericordie), 362 37 (de passione Domini), 363 17 f. (et planctus alias Thome de Aquino, inc. 'Dulcis Jhesu'), 443 37, 467 31. *Vgl. auch* Granum.

De iudicio temerario vitando 344 1 f.

De triplici iudicio *etc.* 461 4.

De proprietatibus lacrimarum sermo 83 1. De trina qualitate lacr. sermo 83 1 f.

De ligno, feno et stipula 461 3.

Super 'Magnificat' 552 29.

Laudes et recommendaciones beatissime Marie 462 33 f. *Vgl. auch* Meditaciones *und In bibliam* Super 'Missus est'.

De Maria Magdalena sermo 82 43 f.

De s. Martino sermo, ubi agitur de triplici penitencia Dei 460 22 f.

Meditaciones 70 39, 78 29, 92 23, 106 45, 162 14, 209 20, 230 17, 311 5 (Inicium), 335 18, 342 13, 15 f. (de vita Christi), 22, 346 35 f. (de passione Christi), 352 11, 353 17 ff. (de passione Domini et contemplaciones de VII horis, inc. 'Septies in die' *etc.*, 'Rogasti me'), 358 10 f. (de b. virg. et eius laude, inc. 'Mentem et oculos'), 360 3 f. (de angustiis; non est Bernhardus, sed aliqua ex eius scriptis et aliunde collecta), 443 36 f. (de angustiis), 450 9 f. (inc. 'Multi multa sciunt') 461 22, 36 *(Druck)*, 462 25 f., 467 31 f., 504 7 f. (Contemplacio et med. de passione Domini sec. VII horas canonicas), 552 15 f. ('Multi multa sciunt'), 19 (sive contempl. de passione Domini sec. VII horas), 26 f. (de passione Domini 'Stabat iuxta'), 34 f.

Ad milites templi 80 17, 461 10 ff. (sermo consolatorius habens XIII cap.). De laude nove milicie, inc. 'Novum milicie genus' 552 9.

De misericordia triplici et IV miseracionibus sermo 460 32 f.

De modo cantandi in antiphona in ord. Cist. 266 20 ff.
De IV modis orandi 460 40 f.
De moribus 78 31 f. (adolescentum), 342 11 f. (infancium, alias liber de vite ordine et de instructione morum), 461 29 (infancium), 552 20 f. (alio titulo De vite ordine et morum instructione, 'Hortatur quidam').
De vigilia nativitatis Domini sermo *oder* sermones 81 31 f., 82 36, 92 27 f. De nativitate Domini sermones 82 36 ff., 92 28.
De nativitate Joh. Bapt. sermo 92 35.
De nativitate b. Marie sermo 80 15, 83 3 f., 92 40.
De V negociacionibus et V regionibus 461 5.
De nupciis Cana Galilee sermones II 92 29.
De obediencie virtute et eius gradibus sermo 461 5.
De obitu Humberti sermo 322 17 f., 460 24 f., 552 34.
Oracio *vgl. auch* Passio.
Oracio que dicitur Carthusia 79 17.
Oraciones ad b. virginem 316 15.
De III ordinibus ecclesie ad patres in capitulo 461 8 f.
De penitencia sermones XII 92 31.
De festo *oder* In dominica palmarum sermones 82 33 f., 92 32.
De VII panibus sermo 92 37 f.
Parabola de fide, spe et caritate 461 7, *Vgl. auch* De caritate. — de filio regis 461 6, de nupciis filii regis et de ornamentis sponse sue 461 7.
De pascha. *Vgl. unter* Passio Domini.
Passio Domini: De -one et resurrectione 92 33 (sermones III), 552 25 f. De -one -i 359 5. Sermo de -one Domini 311 4, 394 5 f., 462 1 f. (XII om.). Super 'Stabat iuxta crucem' 78 32 f. (omelia), 184 1 f. (sermo), 353 14 f. (sermo), 461 34, 552 31, 563 39 ff. (om. VI, et inc. 'Sicut Christiane religionis defectus'). Flores de -one Domini Jesu Christi 152 30 f., 360 17 f. (inc. 'Videns vidisti Domine'). Introductio dulcissima *etc.* sub metaphora IV virtutum *etc.* 362 35 ff. Occupacio ad similitudinem vinee et vitis 353 9 f. Oracio pro via illuminativa *etc.*, quomodo passio christi ab his qui sunt in via illuminativa debet commemorari 314 12 ff. Salutacio 364 12. De utilitate memorie -onis 343 14. Sermo de octava pasche 92 33. *Vgl. auch* Jubilus, Meditaciones, Psalterium.
De conversione Pauli II sermones 92 29 f.
De festo penthecostes sermo (compendiosus) 78 18 f., 80 7 ff., 92 34 (serm. III). De I. dominica post octavam penthecostes 92 36.
De IV gradibus perfectionis spiritualis 356 43 f.
In festo Petri et Pauli sermo 82 42 f. De natali Pe. et Pa. 81 35 f. De vigilia Pe. et Pa. sermo 92 35. De die passionis Pe. et Pa. 92 35.
De duabus piscinis *etc.* 95 26 f.
Planctus 345 8 ('Salve mundi salutare'), 366 7 f. (b. virg.).
De precepto et dispensacione 75 7 f., 80 16, 461 30 f., 552 4 f. ('Quia mente iam'). — Extracta 502 18 f.
De primordiis, mediis et novissimis nostris 460 32.
Psalterium 316 25 f. (de passione Christi), 353 19 f. (de pass. Domini, inc. 'Te ut in memoriam'), 364 12 ff. (pro graciis pass. Domini habens III quinquagenas). *Vgl. auch* Granum.
De pugna David et Golie sermo 92 37.
De purificacione sermones 83 4 f., 92 30.
De querendo Deum 75 31.
Quomodo voluntas nostra voluntati dominice temporaliter subiici debeat 460 41 f.
Exp. regule s. Benedicti, 468 4, 552 13 ff. (sive De professione monachorum, inc. 'Tractatus iste qui est').
De rogacionibus sermo 92 34.
Rosarium b. virg., quod inc. 'Ave, Salve, gaude, vale' 325 21 f.
De sacramento altaris sermo 383 27.
Super antiphonam 'Salve regina misericordie' sermones IV 461 15 f.
De salutacione angelica sermo 78 20 f.
De omnibus sanctis sermo 81 32 f., 92 41 f.
De sanctis et angelis sermo 92 41.
Scala paradisi 540 39 f. *Vgl. auch* S. Augustinus.
De septuagesima sermones II 92 30 f.
Sermones 145 15, 183 36 (per circ. anni), 223 35, 460 2 ff., 19 f., 25, 552 30. — de tempore et de sanctis 382 12 ff., 460 17, 461 20 (abbrev.). — II videlicet, quod nemo converti ad Dominum nisi Dei voluntate

etc. possit 461 13 ff. — II consolatorii ad fratres 461 9 f., II exhortatorii ad fratres 461 9.
Liber soliloquiorum *etc.* 79 13 f. (seu confessionum), 195 20, 448 6 ff., 552 6.
Speculum 195 20, 343 11. — monachorum 351 25 f. (inc. 'Si quis emendacioris'), 355 39 f. (inc. 'Si quis *etc.*), 357 13 f. (inc. 'Si quis' *etc.*), 37 (inc. 'Si quis' *etc.*), 462 10, 552 23. — peccatorum *oder* peccatoris 77 30, 343 26, 348 6 f. (inc. 'Quoniam carissimi in vita').
De VII spiritibus 460 40.
Stimulus amoris 79 11 f. (ad Christum), 462 10 f., 552 23.
De gradibus superbie 'Primus itaque' 552 8 f.
De utilitate multiplici verbi Dei 460 40.
De virginibus sermo cum omelia 460 24.
Contra pessimum vicium ingratitudinis 461 1.
De vita Malachie (episc.) 78 31, 448 12 f. (Hybern. archiepisc. et confessoris), 552 35.
De vite ordine *vgl.* De moribus.
—; Geistensis, de Stipite, Palpanista 13 24, 38, 15 17, 170 12.
—; de Gordonio, Gordonius, Gordonio, magister. Liber 116 30. Tractatus parvi 204 21. — Dicta 438 1 f.
Anathomia 48 28.
De conservacione vite humane 53 38 f.
De crisi et criticis diebus 48 27, 53 35 f., 56 32 f., 57 42 f., 203 12 ff. (conpilatus in preclaro studio Montis Pesiani).
De dosi medicinarum 48 26 f.
De fleubothomia 48 7 f., 25 f., 53 37 f.
De gradibus 48 10 (medicinarum), 21, 53 37, 56 31 f.
Ingenia 156 24. — Tabula 48 4 f., 53 37.
De ingenio sanitatis 48 20.
De medicina ducente ad insenescibilitatem quantum possibile est 48 6 f.
Lilium 48 38 (lib. VII), 56 30 f. (artis medicine), 106 49 (medicine), 203 16 (med.), 204 8 (med.), 437 9 f. (med., *an.*), 21 ff. (med. *etc.*, *an.*). — Collecta cum multis additamentis 437 26 *(an.)*.
De pronosticis 48 7, 27, 53 35 f. (videl. de crisi et creticis diebus), 56 32.
De pulsibus 48 8, 26, 53 38.
De regimine acutorum 48 4, 20 f., 53 36.
De regimine corporis humani 48 8 f.
De regimine sanitatis in IV part., quantum de astronomia spectat ad medicum 157 20 f.
Questio an semina intrent substanciam fetus 48 5.
De tyriaca 48 9.
De urina, urinis 48 8, 26, 53 38.
—; Grecus, Casus summarii ex V lib. decretal. Gregorii pape, insuper ex VI. decretal. Bonifacii pape 253 30 f. Glosa ordin. V lib. decretal. 59 27 f.
—; Morlacensis *vgl.* Bernhardus Claraevallensis *und* Bernh. Silvestris.
—; Neapolitanus, CCXXII epistole cum prioribus compilatis 19 37 ff.
—; de Parentinis, frater, Super missam 413 22 f.
—; Provincialis, Comm. tabularum Salernitanarum 56 27 f., 57 15 f.
—; Silvestris, optimus poeta (11 37).
De altercacione hiemis et estatis 13 33 f.
De contemptu mundi 13 32. *Vgl. auch* Bernhardus Claraevallensis.
Cosmographia metrica 14 21 f.
De metrificatura 11 36 f., 20 27 f.
Comm. super Theodulum 15 41.
Comm. super VI lib. Eneidos 15 35 f.
—; de Trylia, Trylla, Trilla, o. b. Dominici, nacione Hispanus mag. in theologia, dr. 116 7.
In bibliam: Postille super psalterium 563 16. Super proverbia 563 15. Super ecclesiasten 563 15 f. Super cantica 563 16. Super Johannem 563 16. Super apokalipsin 563 17.
De potencia Dei 563 18.
Quest. anime coniuncte corpori 563 18., de cognicione anime separate 563 19, super totam astrologiam 563 20, de spiritualibus creaturis 563 17 f., de differencia esse et essenciarum 563 19 f., de dilectione, caritate et peccato 147 20 f.
Tria quotlibeta 563 17.
—; de Verduno.
Super totam astronomiam cum tabulis 21 18 f.
Speculum celeste contin. X tractatus 27 1 f.
Bertoldus; Kule 462 2 f., fr. o. min., Tract. de compassione b. virg. 353 11 ff., 462 2 f. (de IX gladiis).
—; o. predic., Sermones de tempore 502 28 f.
Bertramnus, o. min., De investigacione creatoris per creaturas 416 21 ff. (explanat itinerarium Bonaventure).

Bertrandus.
Postille super epistolas de tempore, de sanctis 492 40 f. (exc.)
Prophecie 598 36.
Sermones quadragesimales 147 33 f., 194 24. — Registrum 147 34.
Betzanus *vgl.* Johannes Peckham.
Byas, sapiens 519 23.
Biblia, Textus biblie, Vetus et Novum Testamentum, Sacra scriptura, sacra pagina, bibliotheca (241 10). 60 37 ff., 62 1 ff. (media *etc.*, preter III. et IV Esdre et preter quotaciones epistolarum et evangeliorum), 5 ff. (minor), 105 16, 23, 110 21 (parva), 114 28, 116 4, 119 20 (parva), 160 28, 34 (integra), 35, 180 33 (notabilis), 181 18 (parva), 182 24, 183 14, 17 f., 207 39 (parva), 40 (parva), 221 34, 222 39, 40, 223 38 (emendata), 225 14, 242 13, 23 (cum suis attinenciis), 244 32, 270 28, 30, 31, 34, 273 7 f. (rubea impressa et integra Moguntina et multum correcta sec. ord. Carthusiensium *etc.*), 10 f. (impressa Basilee *etc.*), 12 (impressa), 15 (integra), 17 (integra), 18 (integra), 274 22 (emendata in Carthusia), 23 (alba et integra), 24 (Venetiana impressa), 26 f., 275 4, 23 (parva integra), 24 ff. (quasi integra. Deficit hic *etc.*), 278 11 (formata sec. hist. scolasticam, *vgl. auch* Petrus Comestor), 279 15, 507 15 f., 33 f., 517 27 f. (V. edicio, dicitur communiter wlgata), 524 6 f. (V. edicio *etc.* wlgata), 597 16, 598 18 (parva). Biblia metrica 275 28 ff., 276 4 (que dicitur Margarita), 15 f., 597 17. Prologus in eandem 276 4 f. *Biblia teutonica:* 226 39. 278 32 f. (wlgarizata seu in Theutonicum translata), 597 18. — Que sint scripture apocrife 241 10 f. De scripturis apocrifis et auctenticis 504 3. Apparencie que sibi ad invicem contrariari videntur 484 43 f. Auctoritates sive themata sec. alphabetum 277 5, 422 26 f. De autenticacione questio 209 20 f. Capitula 274 37, *vgl. auch* Versus. Collecta 595 11. Commendacio *etc.* 475 12 f., 479 28 f., *vgl. auch* Joh. Indaginis, Petrus de Alliaco Cameracensis. Comm. 242 16, 278 35. Compendium 495 40 f. Compendium de modo exponendi sacram scripturam secundum quadruplicem sensum, et est cuiusdam ordinis Augustini 321 19 f. Que requiruntur ad concordandum inconvenientias sentenciarum *etc.* 328 1 ff. Concordancie 116 4, 120 5, (maiores), 130 4 (cum decreto et decretal. sec. ord. alph.), 148 18 f. (sec. ord. alph.), 187 8 f., 270 34, 273 10 f. *(Druck)*, 274 1 (dist. per V lib.), 276 5 ff. (nove sec. ord. alph.), 278 10 (incomplete), 511 2 (incomplete), Conc. breves 276 7, 406 12 ff. (super certis terminis in ord. alph. *etc.*), 431 16 f. (precipue pro novo test. sec. ord. alph.), 459 13, Conc. maiores 62 15, 120 5, 135 17, 160 37, 161 10, 180 35, 208 1, 242 14, 276 6, 511 2 f., 599 17, *vgl. auch* Conradus Halberst.; Conc. minores 62 16, 242 14, 277 12, (s. Jacobi alias de s. Jacobo), 398 33 ff. (V lib. parciales), 511 2, *vgl. auch* Conradus Halberst.; Conc. veteris et novi test. figurarum 495 10 ff.; Flores conc. 223 38, 242 14 f., 277 4 f. (VI divisiones), 496 39 f., 511 4; pars cuiusdam conc. 462 17 f.; Tabula sive registrum sec. ord. alph. super conc. 273 36 ff.; *vgl. ferner* Guilelmus de Monte Lauduno *und* Joh. Calderini. Declaracio modica de quibusdam locis 293 12. Directoria 270 34. Distinctiones 74 37. Divisio 243 16, 273 12 ff., 331 4 f., 372 38 f., (breviter per figuram *etc.*), 504 15 f. (Figura, in qua habetur div. brevis), 507 22 f. (brevis), 23 f. (Figura in qua *etc.*), 511 9. Exc. multa de multis libris biblie ad habendum memorie *etc.* 278 22 f. Exempla 284 2 ff., 395 39 f. Exp. 511 5. De exp. 301 39 f., 479 28 f. (quadruplici). Flores materie et intenciones singulorum lib. *etc.* 275 5 f. Glosa super canticis vet. et. novi test. 64 41. Glosarum addiciones 285 5. Gradus VII perveniendi ad veram sapienciam et noticiam sacre scripture 240 36 f. Tract. summatim declarans intencionem *etc.* 273 12 ff., Flores materie et intenciones 275 5 f. Intytulaciones capitulorum *etc.* 91 40 f. Interpretes LXX *etc.* 243 21 f., 417 26 f., 522 3 ff., *vgl. auch* Aristeas, Margarita 276 4, 511 1, *vgl. auch oben* Biblia metrica. Memoriale *etc.* 278 15 f. Metra 246 27, 275 39, 286 18, 293 13, 373 11, 393 2, 428 30, 490 28, 507 22, 510 29, 511 1. *Vgl. auch* Biblia metrica. Moralizacio 425 1, *vgl. auch* Petrus Berchorii. Noticia generalis 393 2, 510 28, 511 8. Numerus et ordo librorum cum numero et quoto lib. 183 4 f. De principio conferente ad s. script. 82 28 f. Principium *vgl.* Petrus de Alliaco Cameracensis. Prologi 60 37 f., 62 1 ff., 183 17 f.; Exp. prol. 135 34 (metrice pro ordine et numero lib.), 182 22; Postillacio sive exp.

terminorum in prol. tocius biblie contentorum 459 12 f., *vgl. auch* Henricus de Hassia, Nicolaus de Lyra. Quid sit bibliotheca 241 10. Registrum 107 1. Repertorium aureum *etc.* 495 40 ff. Sensus 272 6 f. (IV, de differencia *etc.*), 12 (multiplices, quare *etc.*), 27 f. (unus, questio *etc.*), 321 20 ff. (Adaptacio ad quadruplicem sensum *etc.*). Studium 241 10, 273 1 f. Tabula, -e 71 40 f. (capitulatim super totum canonem), 373 29 (quid tractetur in quolibet capitulo *etc.*). Tabulacio quadruplex dictorum quorundam canonis 91 37. Exp. terminorum 278 12 f. (videl. veteris test.), 293 13 f. (difficilium sec. ord. alph.), 510 43 (difficilium in prologis). Tituli 62 13 f. (cum tabula annotacionum diversarum materiarum colligendi), 243 16 ff. (Annotaciones *etc.*). De differencia translacionum 114 15 f., 120 1 f. Versus de capitulis 81 17, 82 22 f. (+ de libris), 273 15 f. Versiculi sive versificature super omnes lib. *etc.* 273 29 f. Vocabula, De vocabulis *etc.* 70 27 (libellus brevis de raris v.), 114 25, 276 22 (breviter exposita), 381 17 (Exp. quorundam v.), 424 9 f. (Exp. rarorum et difficilium v.), 510 42 (Exp. rarorum et diff. v.), 511 3, *vgl. auch* Bonaventura, Guilelmus Brito, Mammetrectus, Nicolaus de Lyra. Vocabularius 285 5 f., 477 35 f. (qui intitulatur 'Abditus' *etc.*, declarat precipue vocabula biblie difficilia), 507 20 (duplex sacre scripture).

Vgl. auch Albertus Lumbardus, Augustinus, Decreta, De operibus Dei, Haymo, Hieronymus, Hormisdas, Hugo Cardinalis, Hugo de S. Victore, Joh. de Erdenberg, Isidorus, Lucidarius, Nicolaus Hanapis, Nic. de Lyra, Paganus, Petrus Aureolus, Petrus Comestor, Petrus Helie, Petrus Lombardus, Prudencius, Richardus, Speculum hum. salvacionis, Ticonius, Valde bonum, Wernerus Rolevink (371 6).

Partes bibliae: II partes 177 1 f. I. pars 180 37 (cum glosa ord.), 207 29 ff. (penthateucus — IV proph. maiores), 273 24, 26, 28, 29, 274 16, 277 13 f. (a gen. usque ad lib. regum exclusive, cum glosa ord.), 597 10. II. pars 180 38 (cum glosa ord.), 207 32 ff. (Esdre — Novum test.), 273 25, 274 14 f. (lib. biblie sapienciales et prophetarum cum novo test.), 277 30 f. (inc. lib. regum usque ad lib. Salomonis excl., cum glosa ord.), 597 9. III. pars 180 40 (cum glosa ord.), 278 8 f. (inc. a lib. Salomonis usque ad nov. test., cum glosa ord.). IV. pars 181 1 (cum glosa ord.), 278 26 f. (totum et solum nov. test., cum glosa ord.). *Variae partes:* 208 2 ff. (penthat., Thobias, Job, lib. sapienciales, IV proph. maiores et XI minores, totum nov. test. preter actus ap.), 5 ff. (inc. a lib. Josue et continens totum vetus test. preter penthat. Moysi), 8 (a Job usque in finem), 274 33 ff. (lib. sapienciales *etc.*, item lib. Job, Tobie, Judith, Hester et singulis lib. premittuntur capitula *etc.*), 39 ff. (Jeremias, Baruch, Ezechiel, Daniel, XII proph. min., lib. Machabeorum), 274 26 f. (vet. et novi test., plures lib. morales), 366 26 f. (lib. historiarum tam veteris quam novi test.). Vetus test. 273 19, 22, 27 (pars). — Declaracio literalis cum misticacione figurarum *etc.* 508 32 f. Epilogus seu recapitulacio summaria et litteralis capitulatim infrascriptorum videl. Jheremie *etc.* 74 9 ff. Exp. mistica in lib. legalibus, historialibus, sapiencialibus et psalterio 508 22 f., 510 29 f. Figure vet. test. in novum 65 14, Figurarum vet. test. in tabernaculi Moysi et arche cum his que habentur in Ezechiele et in lib. regum litteralis declaracio cum brevibus misticacionibus 294 23 ff., Exp. quadruplex figurarum et earundem pictura 508 8 f.

Vgl. auch Beda, Hugo de S. Victore, Joh. Calderinus, Josephus, De virtutibus et viciis.

Libri singuli: Pentateucus, lib. Moysis *etc.* 60 39 f., 208 9, 276 27, 507 37, 40, 508 1 (Thorat id est V lib. Moysi), 602 23. — Lectura 496 23 f., 508 21 f. Prologus 60 38 f., Questiones 280 13 f., 508 26 f. *Vgl. auch* Beda, Benedictus Stendal, Gregorius M., Haymo, Nicolaus de Lyra.

Gen. 60 39, 507 36, 508 4 (Bresith Hebraice). Figure 71 40. Glosa ordinaria copiosa 63 41. Lectura 138 1 ff. 182 25 ff. Postilla 64 33. Prefacio 68 8 f. *Vgl. auch* Alcuinus, Ambrosius Mediol., Hexameron, Augustinus, Beda, Henricus de

Hassia, Hieronymus, Hrabanus, Innocencius V., Joh. Chrysostomus, Joh. Indaginis, Isidorus, Nicolaus de Lyra, Origenes, Paterius.

Exodus 60 39, 507 36, 508 24, 518 27. — Figure 71 41. Glosa ord. copiosa 63 41. Lectura 182 28. Postilla 64 33. Scripta super 71 41 f. *Vgl. auch* Anselmus Cantuar., Augustinus, Beda, Benedictus Stendal, Henricus de Hassia, Hrabanus, Innocencius V., Joh. Indaginis, Isidorus, De XII lapidibus, Mansiones XL, Nicolaus de Lyra, Origenes, Paterius.

Leviticus 60 39, 507 36, 508 25. — Glosa ord. copiosa 63 42. Lectura 182 29. *Vgl. auch* Augustinus, Beda, Benedictus Stendal, Henr. de Hassia, Innocencius V., Joh. Indaginis, Isidorus, Nic. de Lyra, Origenes, Paterius.

Numeri 60 39, 507 36, 508 27. — Glosa ord. copiosa 63 42. Lectura 182 30. *Vgl. auch* Augustinus, Beda, Benedictus Stendal, Henr. de Hassia, Hrabanus, Hugo de S. Victore, Innocencius V., Joh. Indaginis, Isidorus, Nic. de Lyra, Origenes Paterius.

Deuteronomium 60 39 f., 507 36 f., 508 28, 518 35. — Circa 280 36. Glosa ord. copiosa 63 42 f. Lectura 182 31. *Vgl. auch* Augustinus, Beda, Henr. de Hassia, Hugo de S. Victore, Innocencius V., Isidorus, Nic. de Lyra, Paterius.

Josue 60 40, 276 27, 508 29, 518, 38. — Divisio omnium capitulorum 280 29 f. Glosa ord. copiosa 64 1. Prologus 60 40. Questiones 280 29 f. *Vgl. auch* Augustinus, Beda, Hasso, Joh. Indaginis, Isidorus, Nic. de Lyra, Origenes.

Iudicum 60 41, 276 27, 508 29, 518 39. — Divisiones 280 35. Glosa ord. copiosa 64 1. Principium 428 17. Prologus 60 40. Questiones 280 35. — *Vgl. auch* Augustinus, Beda, Henr. de Hassia, Joh. Indaginis, Isidorus, Nicolaus de Lyra, Paterius.

Ruth 60 41, 276 27, 508 30, 519 3. — Divisio 280 11 f. Glosa ord. copiosa 64 1. Prologus 60 40. Questiones 280 35. *Vgl. auch* Henr. de Hassia, Joh. Indaginis, Isidorus, Nic. de Lyra.

Regum lib. 60 42, 276 29, 508 31, 519 4, 7, 9. — Divisiones 280 39. Glosa ord. copiosa 64 1 f. Prologus 60 41, Questiones 280 39. *Vgl. auch* Beda, Gregorius M., Henr. de Hassia, Hieronymus, Hrabanus, Joh. Indaginis, Isidorus, Nicolaus de Lyra, Paterius.

Paralipomenon 60 42 f., 276 29, 508 34. — Divisiones 280 39. Glosa ord. copiosa 64 1 f. Prologus 60 42. Questiones 280 39. *Vgl. auch* Beda, Henr. de Hassia, Hieronymus, Hrabanus, Joh. Indaginis, Nic. de Lyra.

Esdre 61 1, 276 29, 293 42, 508 35, 519 34, 520 16 ff. — Exp. 281 42. Glosa ord. cop. 64 3. Prologus 60 43. *Vgl. auch* Beda, Henr. de Hassia, Hugo de S. Victore, Joh. Indaginis, Isidorus, Nic. de Lyra.

Neemie (Esdre secundus) 61 1, 508 36, 520 18 ff. — Exp. 281 42, Glosa ord. copiosa 64 3. *Vgl. auch* Beda, Henr. de Hassia, Joh. Indaginis, Nic. de Lyra.

Esdre III et IV. 61 41, 508 37. — *Vgl. auch* Joh. Indaginis.

Tobias 61 2, 274 36, 276 27, 508 37, 519 17. — Glosa ord. copiosa 64 3. Prologus 61 1 f. *Vgl. auch* Ambrosius Mediol., Beda, Henr. de Hassia, Joh. Indaginis, Matthaeus Vindocinensis, Nic. de Lyra.

Judith 61 2, 274 36, 276 27, 508 38, 519 37. — Glosa ord. copiosa 64 3 f. Prologus 61 2. *Vgl. auch* Henr. de Hassia, Hrabanus, Hugo de S. Victore, Joh. Indaginis, Nic. de Lyra.

Hester 61 3, 274 36, 276 28, 508 39, 521 22. — Glosa ord. copiosa 64 3 f. Prologus 61 2 f. *Vgl. auch* Beda, Henr. de Hassia, Hrabanus, Joh. Indaginis, Nic. de Lyra.

Job 61 3 f., 62 8, 171 35, 208 13, 274 29, 36, 275 9, 276 27, 509 1, 518 31 f. — Glosa 75 1 f. (litteralis allegoricaque), 91 23 (ord. copiosa), 171 35, 208 13 (interlin. et margin.), 275 44. Prefacio 68 8 f. Prologus 61 3. *Vgl. auch* Albertus Magnus, Ambrosius Mediol., Augustinus, Beda, Bernhardus Claraev., Didymus,

Gregorius M., Henr. de Hassia, Hugo de S. Victore, Joh. Chrysostomus, Joh. de Hisdynio, Joh. Indaginis, Nic. de Lyra, Origenes, Petrus Blesensis, Thomas Aquin.

Psalterium, Lib. psalmorum *etc.* 61 4, 99 16, 106 35, 113 16, 119 37, 125 24, 160 16, 18, 181 25, 26, 207 16, 24 (parvum), 25 (parvum cum vigiliis mortuorum *etc.*), 208 12, 282 30, 284 33, 428 10 f., 509 2, 530 21 (translac. de Hebraica veritate); 497 9 (wlgarizatum usque ad ps. 'Te decet'), 596 4 (in vulgari). Ps. dicendi in tribulacione pro peccatis, pro beneficiis impensis *etc.* 283 16 f. Ps. ad nocturnos 366 14. VII ps. (ad modum secularium 325 26 ff.), 347 28 f. (cum quibus oracionibus et affectionibus possunt condiri et inpinguari, ut devocius et attencius legantur), 348 28 (cum quibusdam adiunctis oracionibus), 354 11 (penitenciales cum letania), 358 7 ff. (quos refertur dyabolus revelasse *etc.*), 360 23 f. (cum letania seculari), 363 17 (cum letania). — Accessus seu prohemium 348 21 f. (inc. 'Sicut olim manna'). Quis auctor 345 4. Commendacio 82 29, 275 21 f. Correctura sec. ord. Carthusiensium 276 13 f. Distinctiones 284 31. Divisiones *etc.* 275 33 f. Effectus 598 39. Exp. 138 14 (brevis), 181 28 (a II. nocturno usque VI.), 29 (a VI. nocturno usque in finem), 283 10 (dulcis et interna), 309 20 (super ps. penitenciali 'Miserere mei Deus'), 478 35 f. (VII ps. penitencialium ex multis collecta), 599 33 (brevis). Glosa 64 40 f. (prolixa ex dictis doctorum collecta), 106 35 (Teutonica), 160 16 (interlin.), 161 9, 181 25 (notabilis), 182 1, 208 12 (interlin. et margin.), 222 29 (parva), 282 25 ff. (I. pars gl. ordinarie super I. quinquagenam que fin. inclusive in ps. L qui est 'Miserere mei Deus'), 30, 283 10 + 23 f. (interlin.) 284 24 (brevis), 29 (bona quoad intellectum spiritualem), 33, 428 10, 599 38 (usque 'dixi custodiam'); prohemium ante gl. 366 14 ff. Que intencio singulorum ps. 345 4 f., Intencio de singulis ps. 366 16 f. Notabilia 71 26. Prologus 284 13 (ex glosa ord.). Lectura 138 16, 181 31. Postille 138 12 f., 283 3 f. (magna et dulcis super ps. 'Miserere mei Deus'). Tituli 72 40 f. (quorundam autentice expositi), 182 3, 275 33 f. (materie et divisiones ps. et vocatur Psalterium manuale), 346 39 f. (et collecte super singulos). De virtute 467 21. *Vgl. auch* Alanus de Insulis, Alcuinus, Ambrosius Mediol., Anselmus Cantuar., Arnobius, Augustinus, Beda, Bernhardus Claraev., Bernh. de Trylia, Bruno Herbipol., Cassiodorus, Didymus, Erasmus Roterod., Haymo, Henricus de Hassia, Hieronymus, Hugo de S. Victore, Jacobus Faber, Joh. Chrysostomus, J. Gerson, J. Indaginis, J. de Turrecremata, Ludolfus, Nic. Gorram, N. de Lyra, Odo, Origenes, Paterius, Petrus de Aliaco, Petrus Bles., P. Lombardus, Raymundus, Thomas Anglicus, Wasmodus.

Lib. sapienciales, sapiencie 274 34 ff. (videlicet *etc.*), Lib. Salomonis 274 28, 276 28. — Prologus 61 4 f. Remissiones 91 37 f. *Vgl. auch* Nic. de Lyra, Robertus Holkot.

Parabole, Proverbia Salomonis *etc.* 61 5, 62 8, 92 3 f., 24, 274 34 f., 275 9 f., 509 5. — Glosa 92 24, 255 31 (super illud prov. VIII. 'Dominus possidet me') 500 10, 40 f. Lectura 182 4 f. (ex diversis theoloycalibus, phisical. et poeticis comportata). *Vgl. auch* Beda, Bernhardus de Trylia, Henricus de Hassia, Joh. Indaginis, Nic. Gorram, N. de Lyra, Paterius, Robertus Holkoth, Thomas Anglicus.

Ecclesiastes 61 5 f. (Salomonis), 62 9, 92 3 f., 208 14, 274 34 f., 275 10, 509 6. — Exp. 421 7 f. Notule Anglicane 69 24. *Vgl. auch* Alcuinus, Beda, Bernhardus de Trylia, Henr. de Hassia, Hrabanus, Hugo de S. Victore, Nic. Gorram, N. de Lyra, Paterius, Robertus Holkoth, Stephanus de Bisontun, Thomas Aquin.

Cantica canticorum 61 6, 62 9, 92 3 f., 170 11 (Salomonis), 208 18, 274 34 f., 275 9 f., 467 25 f. (Sal.), 509 7, 595 11 f. (in vulgari). — Explan. 462 29 f. Exp. 290 30 f. (allegorica *etc.*), 467 26 f. Glosa 92 3 f., 208 18, 222 20 f. (historialis). Postilla 286 16 f. Scriptum 170 21 (in vulgari), 595 35. Sermones 84 8 f., 434 39 f., 492 15 f. (Theutonicales, III lib.).

Themata circa XV cum introduct. et divisionibus 417 30 f. *Vgl. auch* Aegidius Romanus, Albertus M., Alcuinus, Ambrosius Mediolan. (458 3), Angelomus, Appollonia, Beda, Bernhardus Claraev., B. de Trylia, Gilbertus, Gregorius M., Haymo, Henr. de Hassia, Hieronymus, Joh. Gerson, J. Indaginis, Nic. de Lyra, Origenes, Orosius, Paterius, Samariensis episc., Thomas Aquin., Th. Vercellensis.

Lib. sapiencie 61 6 f., 62 9, 92 3 f., 274 28 f., 34 f., 275 9 f., 276 28, 509 9. — Notule Anglicane 69 24. Postilla 64 33 f. Prologus 61 6. *Vgl. auch* Beda, Henr. de Hassia, Hrabanus, Joh. Indaginis, Nic. de Lyra, Paterius, Robertus Holkot.

Ecclesiasticus 61 7, 62 9, 274 29, 35 f., 276 28. 509 10 f. — Postilla 64 33. Prologus 61 7. *Vgl. auch* Henr. de Hassia, Hrabanus, Joh. Indaginis, Nic. de Lyra, Paterius, Robertus Holkot, Thomas Aquin.

Lib. omnium prophetarum maiorum et minorum 276 29 f., Lib. prophetales 509 11 f. — *Vgl.* Gregorius M., Joh. Indaginis, Paulus Burgensis, De virtutibus et vitiis.

Isaias, Ysaia *etc.* 61 8, 62 9 f. 224 5, 287 3, 509 12, 519 14. — Glosa interlin. et margin. 287 3. Lectura 287 4. Prefacio 68 8. Prologus 61 7. Thema 422 23. *Vgl. auch* Albertus M., Beda, Bernhardus Claraev., Didymus, Haymo, Henr. de Hassia, Hieronymus, Joh. Indaginis, Nic. de Lyra, Origenes, Paterius, Paulus Burgensis, Thomas Aquin.

Jheremias, Jheremie *etc.* 61 8, 62 10, 224 5, 274 40, 509 13, 519 28. — Prologus 61 8. *Vgl. auch die zu Is. genannten Erklärer.*

Lamentaciones, Lib. trenorum Jeremie *etc.* 61 8 f., 62 10, 509 14. — De lam. Jer. 479 5 f. Glosa, -e 68 8, 422 17. *Vgl. auch* Henr. de Hassia, Joh. Indaginis, Nic. de Lyra.

Oracio Jheremie 61 9.

Baruch 61 9, 274 40, 509 15, 519 31. — *Vgl. auch* Henr. de Hassia, Joh. Indaginis, Nic. de Lyra.

Ezechiel 61 10, 62 10, 274 40, 509 15 f., 519 30. — Prefacio 68 8 f. Prologus 61 9. *Vgl. auch* Albertus M., Beda, Gregorius M., Haymo, Henr. de Hassia, Hieronymus, Hugo de S. Victore, Joh. Indaginis, Nic. de Lyra, Origenes, Paterius, Petrus Lombardus.

Daniel 61 10, 62 10, 274 40, 509 17, 519 29. — Prologus 61 10. *Vgl. auch die zu Ezechiel genannten Erklärer und* Richardus de S. Victore.

XII prophete minores 62 12 f., 274 40 f. — Glosule 68 10 ff. Prefacio 68 8 f. Prologi II 61 11. Questiones 509 19. Versus 275 30 f. *Vgl. auch zu allen XII bzw. zu den einzelnen Propheten* Albertus M., Beda, Didymus, Haymo, Henr. de Hassia, Hieronymus, Joh. Indaginis, Nic. de Lyra, Paterius, Petrus Cantor, Rufinus.

Osee 61 11, 509 19, 519 13. *Vgl. die oben zu allen XII Proph. genannten Erklärer.*

Johel 61 12, 509 20. — Prol. 61 11.

Amos 61 12, 509 21. — Prol. 61 12.

Abdias 61 12 f., 509 22. — Prol. 61 12.

Jonas 61 13, 509 23, 519 13. — Prol. 61 13.

Micheas 61 14, 509 25, 519 12, 14. — Prol. 61 14.

Naum 61 14 f., 509 25, 519 14. — Prol. 61 14.

Abacuc 61 15, 509 29, 519 31. — Prol. 61 15.

Sophonias 61 6, 509 29, 516 26. — Prol. 61 15.

Aggeus 61 16, 509 29, 519 36. — Prol. 61 16.

Zacharias 61 17, 280 40, 509 30, 519 36. — Lectura 183 24. Prol. 61 16 f.

Malachias 61 17, 509 30, 520 16. — Prol. 61 17.

Machabeorum lib. 61 18, 274 41, 276 28, 509 31. — Exp. spiritualis brevis 267 28. Glosa ord. copiosa 64 3 f. Prol. parvus 61 17 f. Versus 275 32. *Vgl. auch* Beda, Hasso, Hrabanus, Hugo de S. Victore, Joh. Indaginis, Isidorus, Nic. de Lyra.

Oracio Manasse regis 60 43. *Vgl. auch* Nic. de Lyra.

Historia Susanne *vgl.* Nic. de Lyra.

Novum test. 171 35, 222 18, 273 23, 27, 275 9 (preter ev. Marci), 12, 276 31, 509 32. — Glossa 171 35. Postille 139 24. Remissiones 91 37. *Vgl. auch* Beda, Hieronymus, Hugo de S. Victore, Joh. Calderinus, Isidorus.

Textus IV evangeliorum *etc.* 172 39, 222 28 f., 269 10 f. (ev. dominicalia), 275 1 (Corpus ev.), 14 ff., 276 17 f. (textualia), 17 (Corpus ev.), 24 (Corpus ev.), 291 1 ff. (dominicalium ev.) tocius anni 373 6, 495 3, 526 34, 601 14. Ev. metrica IV evangeliorum per capitula 452 7. Wlgarizacio dominicalium ev. 423 19 f., ev. in vulgari 595 10 f., 598 12. Ev. quadragesimalia in vulgari 600 18. Textus IV ev. de passione Christi 366 18. IV ev. que in die corporis Christi in processione leguntur 354 7 f. Certa ev. 452 7 f. Ev. unde dicatur 452 7 f. — Canones 62 8, *vgl. auch* Bonaventura. Concordancie 171 37, 273 14, 275 4 f., 353 7 f. (de passione, VII partes), 8 f. (cum ceteris diversis materiis et auctoritatibus), 356 31 f. (de passione Domini), 373 8, 492 17 f. (de passione Domini), 507 2 f. (super passione Domini), 509 34, 511 3, 600 25 f. (cum figuris in ymaginibus IV evangelistarum), Super conc. versus 275 3; *vgl. auch* Bonaventura, Johannes Gerson. Depictio IV evangelistarum 452 8. Exp. 269 10 f. (dominic., inc. a paschali tempore), 509 35 f. (mistica, in concordanciam per rubricas). Extractum ex glosis 344 23 ff. Glosa 291 1 ff. (interlin. et margin.), *vgl. auch* Joh. Indaginis, Odo, Petrus Lombardus. Historia evangelica 431 13 ff. (concord. per IV evangelistas sec. ordinem rei geste), 523 7, 24, Postille, Postillaciones 373 17 f., 491 19 f., 506 22 f., 510 7, 596 27. Prol. 61 19. Tabula 63 8 (quasi canon), 191 11 f. (super consonancias IV evangelistarum sec. ord. capitulorum), 12 f. (super easdem sec. ord. alphab.), 373 6 f., 7 f. (ev. dominic. et eciam de sanctis et epistolarum), 10 f. (ev. dominic. et epistolarum sec. modum secularium). Ternarius 452 4. Versus 137 29 f., 275 32 f., 507 3. *Vgl. ferner* Albertus de Padua, Augustinus, Bonaventura, Gregorius M., Guilelmus Lugd., Hermannus de Grevensteyn, Hermannus Lortz, Joh. Abbas, Joh. Gerson, Joh. Grevensteyn, Joh. Indaginis, Nic. de Lyra, Petrus Cantor, P. Comestor, Philippus de Calirio, Thomas Aquin., Th. de Pusilia.

Ev. Mathei *etc.* 61 19, 62 11, 208 16, 509 32, 523 24, — Glosa 208 16. Lectura 66 10, 140 2 (particula). Postille 208 15, 290 30. Prol. 61 19. *Vgl. außer den zu allen 4 Evangelien genannten Erklärern auch* Albertus M., Aug. de Ancona, Didymus, Henr. de Hassia, Hrabanus, Joh. Chrysostomus, Nic. Gorram, Origenes, Paterius.

Ev. Marci *etc.* 61 20, 62 11, 208 19, 509 33, 523 24 f., — Glosa 208 19. Lectura 183 24. Postille 208 15, 290 30. Prol. 61 20. *Vgl. außer den zu allen Ev. und zu Matthaeus genannten Erklärern auch* Anselmus Cantuar., Beda, Hieronymus, Petrus de Alliaco Cameracensis.

Ev. Luce *etc.* 61 21, 62 11 f., 509 37, 523 25. — Capitula IX 275 18 f. Exp. cantici Zacharie, Marie, Symeonis 181 35 ff. Notule Anglicane 69 24 f. Postille 208 15. Prol. 61 20 f. *Vgl. außer den bisher genannten Evangelienerklärern auch* Ambrosius Mediol., Innocencius V.

Ev. Johannis *etc.* 61 21 f., 62 12, 91 36, 509 38, 523 26. — A cena Domini usque in finem 345 17 f. Ex ev. ante diem pasche 388 1. Glosa 91 36. Notule Anglicane 69 24 f. Postille 208 20, 290 30. Prol. 61 21. *Vgl. außer den bisher genannten Evangelienerklärern auch* Alcuinus, Bernhardus de Trylia, Hugo, Joh. de Wasia *und* Oracio.

Epistole et evangelia 61 43 (per annum quotate), 75 10 f. (per circulum anni), 276 17 (Corpus ev. IV et ep. Pauli), 497 19 f. (de quibus super annum predicandum est cum sermonibus V), 40 f. — Fines et principia cum quoto et racionibus capittulorum tam in dominic. et feriis quam de sanctis in speciale et commune per totum annum sec. chorum Ysennachensem 137 30 ff. Postille 595 36 f., (de sanctis), 600 5 f. Flores per totum annum 467 24 f. Tabula 197 36 f. (per totum annum), 275 10 f. (in missis legendorum), 373 7 f., 10 f. *Vgl. ferner* Flos theo-

logie, Joh. de Villa, Jordanus, Missa, *und unter* Biblia *sowohl bei* Ev. *wie bei* Ep.

Actus ap. etc. 61 37, 293 8, 510 19, 523 27. — Exc. 294 20 f. Metra 351 14 f., 595 17 f. Prol. 61 36 f. Versus 275 36. *Vgl. auch* Augustinus, Beda, Henr. de Hassia, Hrabanus, Joh. Indaginis, Nic. de Lyra, Paterius.

Extr. ex glosis super epp. Pauli et eciam ceterorum apostolorum *etc.* 344 23 ff. Exp. super epp. Pauli et can. 510 6. Glossa ord. super epp. b. Pauli et can. 223 34 f. Volumen super omnes epp. 99 2.

Epistolae dominicales 114 29, 404 40 (per annum), 411 13 (misse per anni circulum). — Exp. 293 15 f. (et officiorum misse per circ. anni *etc).* Postilla 492 7 f., 12, 17, 510 4 f. (per quendam Augustinensem), 595 35. *Vgl. auch* Bertrandus, Guilelmus Lugdun., Mathias Legenitz, Sensatus, Simon de Tremonia, Sermones de tempore.

Epistolae Pauli *etc.* 62 12, 64 7 ff., 92 1 f. (sec. ordinem canonis biblie), 172 39, 197 37 f. (sicut leguntur in ecclesia per annum), 208 13, 223 29, 224 5 f. (cum annexis homiliis et lectionibus), 274 27 f., 276 17, 19. — Clausule extracte 275 35 f. Exc. 294 20 f. Exp. 509 39 f. Glosa 64 7 f. (ord.), 92 1 f., 223 34 f. (ord.), 290 40 (ord.). Glosule seu notule cum tabula 75 6 f. Postille *u.* Postillacio 404 39 f., 492 7 f., 12, 17, 509 39 f., 510 6 f., 8, 595 35. Prol. 61 22, 82 23. Questiones 510 4. Versus 275 34 f. *Vgl. auch* Albertus M., Alcuinus, Ambrosius Mediol., Beda, Dominicus, Flos theologie, Haymo, Hugo de S. Victore, Innocencius, Joh. Indaginis, Mathias de Legenitz, Nic. de Lyra, Odo, Petrus Lombardus Remigius.

Ad Romanos 61 23, 181 11, 274 27, 509 41. — Glosa 68 14 f. (autentica), 181 11. Parum super 68 12. Super 496 25 f. Prol. duo 61 22 f. *Vgl. außer den Erklärern der sämtlichen Epp. auch* Augustinus, Henr. de Hassia, Nic. Gorram, Origenes, Paterius. Ad Corinthios 181 11, 509 42 f. Ep. I. 61 24, II. 61 25. — Glosa 181 11. Prol. 61 23 ff. *Vgl. außer den genannten Erklärern auch* Paterius. Ep. ad Galathas 61 26, 509 43 f. — Prol. 61 25 f. *Vgl. die genannten Erklärer.* Ad Ephesios 61 27, 510 8 f. — Prol. 61 26 f. *Vgl. die genannten Erklärer.* Ep. ad Philippenses 61 28, 510 10. — Prol. 61 27 f. *Vgl. die genannten Erklärer.* Ad Colossenses 61 29, 510 11. — Prol. 61 28 f. *Vgl. die genannten Erklärer.* Ad Thessalonicenses 510 13. I. 61 30, II. 61 31. — Prol. 61 29 ff. *Vgl. die genannten Erklärer.* Ad Timotheum 510 14. I. 61 32, II. 61 33. — Prol. 61 31 ff. *Vgl. die genannten Erklärer.* Ad Titum 61 34, 510 15. — Prol. 61 34. *Vgl. die genannten Erklärer.* Ad Philemonem 61 35, 510 16 f. — Prol. 61 34 f. *Vgl. die genannten Erklärer.* Ad Laodicenses 276 32 f. (de qua fit mencio eiusdem ad Colocenses), 510 12. Ad Hebreos 61 36, 274 28, 510 18. — Prol. 61 35 f. Super *etc.* 494 29 f. *Vgl.* Alcuinus, Augustinus de Ancona, Henr. de Hassia, Joh. Indaginis, Nic. Gorram, Nic. de Lyra, Paterius.

Epistole canonice 62 13, 74 7 f. (Jacobi, Petri, Johannis et Jude), 208 17 (apostolorum), 274 27, 275 13 f., 510 21 f. — Exc. 294 20 f. Glose 74 7 f. (ord.), 75 1 (litterales allegoriceque), 208 17, 275 13 f. (glosatus interlineariter cum glosa margin.), 510 21 f. (interlin. et margin.). Metra 351 14 f. Notule Anglicane 69 24 ff. Principium 279 35 f., 428 17 f. Prol. 61 37 f. Questiones 510 20. Versus 275 36 f. *Vgl. auch* Augustinus de Ancona, Beda, Haymo, Joh. Indaginis, Nic. de Lyra, Origenes. Jacobi 61 38, 510 22 f. — Lectura 428 28 f. (non completa). *Vgl. auch* Augustinus, Henr. de Hassia, Nic. de Lyra, Paterius. Petri I. et II. 61 38 f., 510 23 f. *Vgl. die genannten Erklärer.* Johannis 61 39 f., 345 20, 510 24. *Vgl. die genannten Erklärer und* Clunton. Jude 61 40, 510 25. *Vgl. die genannten Erklärer.*

Apocalipsis 61 40 f., 62 13, 173 2, 185 42, 275 37, 285 14, 394 18 f., 430 22 f., 24 f. (Textus revelacionum), 510 26. — Exc. 294 20 f., Exp. 185 42. Glosa 75 1 f. (litteralis allegoricaque), 173 2, 208 17 f., 394 18 f. (interlineariter). Lectura 173 2, 184 21, 292 39 f. Notule Anglicane 69 24 f. Pictura figurarum seu ymaginum sec. quas revela-

ciones sibi factas recepit 430 22 f. Postilla 73 1, 292 39 f. (vel pocius lectura cuiusdam fratris o. min.). Prol. 61 40. Questiones 259 4. Versus 137 29 f. *Vgl. auch* Albertus M., Alcuinus, Anselmus, Augustinus, Beda, Berengarius Turon., Bernhardus de Trylia, Gilbertus, Haymo, Henr. de Hassia, Helinandus, Hieronymus, Jacobus Carthus., Joh. Indaginis, Joh. Zacharie, Joachim, De XII lapidibus, Nic. Gorram, N. de Lyra, Paterius, Remigius, Stephanus de Bisontun, Tyconius, Victorinus.

Biblia pauperum 474 38.

Biceps, doctor studii Pragensis (330 27), Lectura super IV lib. sentenciarum, et sunt dubia et questiones collecte ex b. Thoma, Bonaventura, Scoto, doctore subtili Parisiensi, Armando, Gwardone, Thomasio *etc.* 330 22 ff. — Exc. 329 23 ff.

Bicleff *vgl.* Joh. Wiclif.

Biligam *vgl.* Richardus Billingham.

De blasphemia *etc.* 340 8 f. *Vgl. auch* Bohemi.

Blaxius, devotissimus pater o. min., Concordancia (de perfectissimo modo vivendi ?) 322 33.

De expropriacione 318 27.

Verba aurea 314 29 f. Verba de resignacione proprietatis super sui ipsius perfecta 323 7 f.

Blesensis, Musa de antropynaculo id est de mascula virgine 14 20 f.

Bock, Boeck *vgl.* Henricus Bohic.

Bockenkam *vgl.* Thomas Buckingham.

Boecius, Bohecius, vir consularis *etc.* (545 26 ff. *mit Schriftenverzeichnis*), canonizatus sub nomine Severi (545 29 f.), ven. 96 34 f. Textus 216 40. — Flores 545 38.

Arismetrica, Arismetria, Arithmetica *etc.* 21 1 f., 4 f. (totus arismetricus de numero, pondere et mensura), 5 f. (cum figuris et notis), 30 22 (pars), 123 21, 167 27, 30, 216 9, 15.

Super lib. Aristotelis comm. 545 36 f. Super predicamentis comm. 17 8.

De consolacione philosophie, De consolatu philosophico (45 4 f.) *etc.* 4 7, 43 37 f. (lib. V), 44 12 f. (lib. V), 45 4 f. (V lib.), 46 4, 55 35 *(an.)*, 110 36, 121 19 f., 130 31, 131 6 f. (?), 165 3, 174 14 *(an.)*, 174 16, 213 34, 417 3 f., 418 33 f. (V. lib.), 422 34, 35, 41 f., 424 11, 545 33 f., 595 20, 597 39. — Auctoritates 26 34 f., 44 30 f. (sec. ord. alph.), 392 18 ff. (Petrus Storch), 427 29. Carmina omnium V lib. 11 33 ff. Glosule super VI. carminibus et totidem prosis 32 33 f. De metris 44 13 f. Comm. 4 42 f., 46 5 f., 7, 111 9, 121 19 f., 128 33 f., 165 1, 213 36 f., 216 39 f., 422 34, 595 20. Exc. 45 15, 77 19 f. Flores 12 19 f. Glosa 44 12 f. (margin. et interlin.), 417 3 f. (interlin. et margin.), 422 35, 484 23 f. (deficit principium I. lib. et alias). Glosule 44 15 (?). Lectura 213 4 f. Opus super 46 7 f. Tabula 427 28 f. (sec. ord. alphabeti). *Vgl. auch* Grillius, Hugo de S. Victore, Nicolaus Triveth, Thomas Aquin.

De disciplina scholarium *etc.* 38 14, 43 37 (et magistrorum, lib. II), 44 20 f. (et magistrorum lib. II), 46 11, 55 35, 97 25, 30, 213 34 f., 422 39 f., 423 2, 427 22, 489 28 f., 31 f., 545 34 f., 597 40. — Auctoritates rariores 423 9 f. Divisiones 44 21, Exc. 45 15 f. Glosa 97 25, 30, 489 31 f. Soluciones questionum 489 32 f. *Vgl. auch* Cassiodorus, Hugo de S. Victore, Nic. Triveth.

Liber divisionum 16 13, 17 41 f., 177 8, 486 43 f., 545 35 f. — Comm. 17 3 f. Notule 18 15. Questiones 56 2.

De ebdomadibus 73 3 f. (id est dignitatibus), 75 5 f. (id est dign. theologicis), 324 6, 545 37. *Vgl. auch* Alanus de Insulis, Maximae, Michael Scotus.

De fide Christiana 324 6 f., 545 37.

Musica 30 21 f. (cum figuris), 545 35.

De duabus naturis et una persona Christi 324 7 f., 545 38.

De numero, pondere et mensura 21 4 f.

Super isag. Porphyrii *vgl.* Guilelmus Altissiod.

Questiones 98 3 f.

Rithmimachia de pugna numerorum II lib. 25 14 f.

De syllogismis 18 4 f. (kathegoricis), 5 f., Lib. kathegor. et ypothet. sylogismorum 545 36.

Topicorum lib. 16 13, 17 42, 112 6, 486 43 f., 545 35 f. — Notule 18 15 f. *Vgl. auch* Robertus Cantuar.

De trinitate 208 24, 324 4 f. (II lib.), 466 14, 545 33 (contra hereticos lib. II).

De unitate et uno 131 3 f. (?)

Bohemi.
Articuli -orum: Disputata Basilee super 162 22, 197 10. Tract. contra 197 12. Questiones contra IV 266 5. Tract. improbans IV principales, scriptus ad priorem domus Carth. in Basilea 406 23 f.
Blasphemia -orum contra ecclesiam Dei 262 27 f.
Epistola hereticorum -orum presertim Pragensium 266 5 f.
Libellus quidam missus per barones -ie ad regem Sigismundum *etc.* pro communione sub utraque specie *etc.* 265 41 ff.
Vocacio -orum ad concilium Basiliense et sermo ibidem habitus 429 25.
Vgl. auch Hussitae, Paulus papa, Pius papa.
Bonaventura, Banaventura, s., ven., doctor, doctor devotus, devotissimus, dominus, cardinalis, divus, Eustachius (336 20, 559 7) 229 45, 470 13, 473 32, 553 28 f., 559 1, 5 ff. *(Schriftenverzeichnis).* Tractatus varii 473 33, 474 14. Notata 262 7. — Recommendacio super suis scriptis *vgl.* Joh. Gerson. Vita *vgl.* Octavianus de Martinis.
Apologia pauperum 105 37, 474 2 f. (adversus calumniatorem eorum).
Arra anime 345 42, 559 17.
De arte componendi sermones aut collaciones 559 19. — Exc. 492 3 f.
Breviloquium 69 29, 71 8 f. (theologice veritatis, eciam lib. sentenciarum correspondens), 75 34 f. (sentenciis corresp.), 189 34, 209 22, 297 31 f., 334 24 ff. (theologie), 31 f. (theologie), 335 27, 37 f., 336 25, 338 4, 443 29 (theologie), 74 18, 559 10 f. — Glosa interlin. 335 27. Quedam de 91 43. Recommendacio 336 18.
Canones et concordancie IV evangelistarum *etc.* 94 32 ff.
Centiloquium 473 35 ff.
Compendium formule religiose vite 474 11 f.
De IV differenciis illuminacionum animarum viatorum 559 14.
Epistole 473 33, 474 14.
Epistole singule: ad dominam Blanckam reginam Hispanie de regimine anime 474 20 f. Ep. que est quasi quedam regula et institucio omnium pie et spiritualiter vivencium 322 3 f., 473 38 ff., 559 13. Ep. eliminans errorem cuiusdam mag. contra regulam s. Francisci 474 3 f. Ep. eliminans errorem cuiusdam qui coram multis predicavit Christum et discipulos eius non discalciatos sed calciatos incessisse 474 4 ff. Ep. exhortatoria ad devitandum sumptuositatem in structuris et ad cavendum detractiones et vilipensiones prelatorum secularium *etc.* 474 6 ff., 9 ff. (missa generalibus et custodibus et facta Parisius).
Exposicio dominice oracionis 474 12 f.
De V festivitatibus pueri Jhesu 474 19 f.
Fons vitae *vgl.* Ternarius.
De gradibus ascendendi in veram sapienciam 79 16 f. *Vgl. auch* Itinerarius.
De VII gradibus contemplacionis 283 21 f. 474 13. *Vgl. auch* Bernhardus Claraevall.
De humilitate perfecta 322 16 f., 474 28, 559 15.
Qualiter omnes illuminaciones a patre luminum descendentes reducuntur ad lumen sacre scripture *etc.* 320 34 ff.
Imago vite 79 20 f., 197 16 f. (eterne), 31 f. (eterne, dyalogus inter corpus et animam), 309 23 f., 310 29 f., 345 24, 39 *(an.),* 462 9 (eterne), 559 18. — Occupacio devotorum 365 26 ff. *Vgl. auch* Hugo de S. Victore *und* Occupacio.
Itinerarium, -ius 94 39 f. (de vita contemplativa et modo ascendendi in Deum), 314 38, 336 26, 416 19 f., 473 33 f. (mentis in Deum), 559 11. *Vgl. auch* Bertramnus.
Laudismus de s. cruce 94 40 f., 474 13, 26.
Lignum vite 95 7 f. (de punctis fidei), 97 15, 338 4 *(an.),* 340 12 f. (de confirmacione passionis Domini), 346 38 f., 353 17, 356 30 f., 559 17. *Vgl. auch* Joh. Indaginis.
Meditacionum liber qui Ymago eterne vite appelatur 79 20 f. *Vgl. auch* Imago vite.
Oracio 318 14 f.
Parvum bonum *vgl.* Ternarius.
Passus XX de virtutibus bonorum religiosorum 474 11 f. (compendium formule religiose vite).
De voluntaria paupertate et publica mendicitate 74 39.
De paupertate Christi contra mag. Wylhelmum 474 18 f.
In Petri Lombardi lib. sent.: 66 1 f. (scriptum cum questionibus super I. et similiter III.), 37 f. (scriptum super IV.), 190 32 (circa II.), 34 (circa III.), 334 20 f. (questio-

nes circa IV.), 336 23 f. (lectura), 475 1 ff. (I. pars), 8 ff. (II. pars), 14 ff. (III. pars), 559 9 f. (super IV lib.).
Pharetra 474 18, 31, 39, 40. — Exc. 474 35 f.
De X preceptis sermones 474 21 f.
De modo predicandi 451 7, 497 23.
De preparacione ad missam 409 37, 559 18.
De profectu vite religiose 322 8 f., 559 14 f.
De reductione arcium ad theologiam et de multiplici illuminacione 473 40 f.
Salutacio ad crucem Domini 316 28 ff.
Sermones 474 29 f. (de tempore et de sanctis et commune sanctorum), 501 27 (breves de temp.), 559 10 (multi tocius anni.). De conversione peccatoris ad Deum ex sermonibus 479 31 f.
Soliloquium de IV exerciciis 473 35.
Stimulus amoris *vgl.* Ternarius.
De III ternariis peccatorum infamibus 474 2.
Ternarius 248 1 f. (sive Parvum bonum vel de regimine consciencie sive Stimulus consciencie), 309 37 (sive Parvum bonum), 310 17 ff. (Stimulus amoris), 314 32 ff. (videl. bis: primo contractus in figuras, secundo in plana prosa seu textu), 328 6 (sive Parvum bonum), 334 10 f. + 38 (alias Parvum bonum de reg. consc.), 337 37 f. (sive Parvum bonum), 355 29 f. (de regenda consciencia et exacuenda), 356 42 (de reg. consc.), 373 9 f. (contractus ad figuras), 403 19 f. (de reg. consc.), 409 33 f., 427 37 f. (sive Parvum bonum), 430 14 f. (Parvum bonum), 473 34 f. (Parvum bonum vel reg. consc. alias dicitur Fons vite), 559 15 ff. (Parvum bonum vel De reg. consc.). — Abbrev. et exc. sive quedam addicio 315 1 f. Tabula extracta de exercicio interioris hominis *etc.* 332 17 f., 492 4 ff.
De exposicionibus vocabulorum biblie sec. ord. alph. 8 10 ff., 62 28 (ex Papia et Ysidoro).
Vgl. auch Biceps, Johannes Gerson (Epistola).
Bonacasa, doctor antiquus, Casus decretorum 60 27.
Bonifacius, papa VIII.
Bulla de institucione festi eukaristie 383 27 f.
Constituciones: De anno iubileo 262 22. Super interdicto 265 21 f. De visitacionibus 265 22.
Decretales *vgl.* Corpus iuris can.
—; ubi dispensatur cum fratribus ss. Dominici et Francisci ad predicandum et confessiones audiendas *etc.* 251 21 ff.
Quomodo divicie divine bonitatis relucent in creacione eorum *etc.* 369 2 f.
Brandanus, s., abbas et pater quasi trium milium monachorum qui Scotus fuit (433 24 f.). Oracio 316 14, 359 40, 360 40 f., 365 3. Revelacio 433 24.
Breviarium, -ius 113 15 f. (per circ. anni), 119 36, 125 22, 160 11 f. (de tempore et de sanctis per circ. anni sec. chorum b. Marie virg. Erfford.), 19 (de temp. et de sanctis per circ. anni), 207 17 f. (partes hyemal. et estival.), 19 f. (partes hyemal. et estival.), 221 28, 222 27, 223 10, 230 3, 232 1 (cum kal.), 232 6, 235 42, 243 39, 602 24.
Breviatura *vgl.* Corpus iuris can. et civ., Corpus iur. can.
Breviloquium 206 36, 318 26 f. (spiritualis exercicii), 323 8 f. (pro danda occasione spirit. exerc.), 485 5 (pro occasione *etc.*) *Vgl. auch* Almansor, Bonaventura, De virtutibus.
Breviloquus 207 7, 595 1, 599 42 (vocabularius). *Vgl. auch* Vocabularius.
Brigitta, b., vidua de Swecia (431 22). — Bulla canonizacionis 431 24. Comportata ex lib. 430 34. Historia 82 6 f., 430 29 f. Materia lib. redacta ad ord. litterarum alph. 430 37 f. Officium 431 2 f., 24 ff. Registrum in lib. 394 12 ff.
Ammoniciones XV de passione Domini *etc.* in vulgari 326 15 f.
Lectiones presentate ab angelis *etc.*, eciam vulgariter 431 26 ff.
Revelaciones 430 29 f., 38 f. (V. lib.), 431 22 f. — Collecta et extracta 431 32 ff. Exc. 431 1 f., 16. Extracta 355 1 f. Puncta ex rev. 401 31. Regimen bone vite ex rev. 431 36.
Sermo revelatus ab angelo *etc.* 382 1 f., 430 35 ff. *Vgl. auch* Adam Anglicus.
Brito *vgl.* Guilelmus B.
Brixensis *vgl.* Bartholomaeus Br.
Brunellus 595 17.
Bruno, *Carth.*, vir sanctus *etc.* (551 19 f.), Ep. ad Carth. missa 370 24 f.
—; Herbipol. episc., Lectura psalterii 181 26.
Brunus, Cyrurgia 53 10.
Bullae 286 22.
— aurea 152 40, 211 29 f. (de electione reg. Roman.).

— apostolica de dampnacione iniuste electi 381 21.
— indulgenciarum ad instanciam regis Cipri 289 1 f.
— reempcionum 425 17 (cum allegacionibus), super reempcionibus et huiusmodi contractibus 425 18 f. (concessa clero et nobilibus civ. et dioc. Wratislav.).
— remissionis plenarie contrib. in Nuhusen prope Wormatiam 198 13 f.
— contra Thurcos 'Cruciata', Declaracio super 257 16 f.
Vgl. auch de Beginis, Bonifacius, Brigitta, Calixtus, Clemens, Concilium Basil., Eugenius, Formularius, Gregorius papa, Indulgencie, Maria, Martinus papa, Nicolaus papa, Paulus papa, Pius papa.
Burchardus, De terra sancta et adiacenciis 69 42 f.
—; *Wormatiensis* 578 17.
De ordine ecclesiastico 64 32.
Burgensis *vgl.* Paulus B.
Burgundio, Lib. vindemie 25 3.
Buridanus *vgl.* Joh. B.

Celestius 542 22.
Caelum.
De altitudine, magnitudine et spissitudine -i 23 27 f.
Tract. Anglicanus de dimensionibus -i 28 34.
Vgl. auch Signum.
Caesar *vgl.* Celsus.
Caesarius Arelatensis, b., episc., abbas Lyrinensis cenobii, vir sanctus et doctus *etc.* (567 31 ff. *mit Schriftenverzeichnis*).
Omelie ad monachos 95 23 f. (X), 383 16 f. (X), 567 33 f. (serm. sive o. ad mon. Lyrinenses). *Vgl. auch* Joh. Indaginis.
Lamentacio pro desiderio solitudinis amisse 71 32 f.
Moniciones de certamine monachorum 71 31 f.
—; Cist., Exc. ex omeliis 401 1 f.
Cayn *vgl.* Altercacio *u.* Ambrosius Mediol.
Calcar *vgl.* Henricus C.
De modo calculandi 160 2.
Multe calculaciones in astronomia 439 15.
Contra calculum plura et rara remedia 328 3. De -o tract. 53 23 f.
Caldrinus *vgl.* Johannes Caldrinus.
Kalendarium, -ius 18 4, 22 25 (de locis planetarum), 26, 24 33, 25 24 (bonum), 25 31 (bonum), 26 27 f., 30, 43 (de premissis, *scil.* tab. de veris et mediis motibus et de eclipsibus *etc.*), 27 38 (et canon circa ipsum), 41 (cum multis tabulis), 29 7 (antiquum), 31 24 (cum figuris), 37 6 f. (cum XII signis zodiaci et aliis multis astronomicis), 230 34, 232 3, 347 2, 354 7, 359 29 ff. (ut sciantur festa sanctorum *etc.*), 363 21 (cum tabula signorum), 364 18, 29, 368 7, 432 1 ff. (in quo singulis diebus anni certi sancti annotantur *etc.*), 483 27 f. (cum tabulis intervalli signorum *etc.*), 485 26, 487 5 f. (cum quibusdam tabulis astronomicis, scilicet intervalli), 14, 17, 499 14 f. (indicans sepulturas et festa, quando et ubi coluntur in Roma).
Vgl. auch Beda, Joh. de Muris, Joh. de Sacrobosco, Luna, Meldes, Petrus de Dacia, Robertus Lincoln.
Calixtus, Calistus, III., papa, Bulle due et Martini V. super contractu reempcionis, an licitus sit 267 32 f.
Quedam epistole 394 17 f.
Kallaranus, Loquagium de rethorica 20 21 f.
Callidius, M. 522 22.
Tract. de camenis poeticis 10 17.
Cameracensis *vgl.* Petrus C.
Tabule (Elfoncie et) Campanie 96 8.
Campanus *vgl.* Johannes C.
Canandi *vgl.* Joh. Canandi.
Cancellarius, Experimenta 50 4.
—; Parisiensis.
Comm. super minori volumine Prisciani de dyasinthetica, collectum ex dictis Petri Helie, commentatoris Prisciani, et Herzonis 9 7 ff.
Dubia circa oraciones gramaticas per modum sophismatum 9 11 f.
Sermones quidam magistrales dominicarum 69 31 f.
De virtutibus et vicis 77 31 f.
Vgl. auch Guilelmus Parisiensis, Joh. Gerson, Philippus de Grevia.
Canon misse 479 2. Exp. 335 35, 428 12. Glosa interlin. 479 2. *Vgl. auch* Henricus de Frimaria.
Canones (de coniunctionibus solis et lune), 24 33 (cum kal. regine), 33 f. (cum kal.

Lynconiensis), 28 36 f. (de locis solis et lune), 29 25 (de sinibus, arcubus et cordis et aliis bonis), 35 (de cyclis primacionum). *Vgl. auch* Alfoncius, Almanach, Archazel, Astrolabium, Kalendarium, Dionysius, H. de Salder, Joh. Danko, Luna, Meldes, Profacius, Quadrans, Sol, Tabulae, Torquetum.
—; apostolorum *vgl.* Usuardus.
—; conciliorum *vgl.* Isidorus.
—; penitenciales 342 27.
An omnes canonizati in ecclesia sint in gloria 332 40 f.
De modo cantandi *vgl.* Alanus de Insulis.
Cantica que in o. Carth. cantantur 352 36. *Vgl. auch* Joh. Indaginis.
De -is defunctorum 276 14 f.
-a psalterio annexa *etc. vgl.* Alanus, Joh. Indaginis, Nic. de Lyra.
Exp. -orum in laudibus 'Te Deum' *etc.* 181 31 f.
-um Marie 'Magnificat' *vgl.* Joh. Gerson.
Cantilogium sive de monocordo *etc.* 488 17 f.
Cancionale 595 32.
Cantuagium (id est musica ecclesiastica) 341 24 f.
Cantus
Tract. de -u 30 30.
Septem utilitates -us vocalis 388 10.
De -u *vgl.* Jacobus Carthusiensis.
De naturis et diversitate canum et equorum et eorum curis 40 11 f.
Capsula regalis 489 3 ff. (et est quedam summula in grammatica).
De captione civitatis Idruntine 369 12.
Caput purgitivum 440 18.
Cardinalis, Glose super tegni Galieni 54 17 f.
Exp. amphorismorum Ypocratis 56 39 ff.
Glose super Johannicium 54 17.
Dominus cardinalis s. Sixti, Tract. contra hereticos impugnantes sanctam paupertatem Christi et discipulorum eius 425 40 ff.
De cardinalibus 141 26.
Caritas. De -te 199 34 (questiones), 308 5 (Tract. misticus), 393 33 f. (puncta et notabilia), 452 32 f. (sermo), 462 40 (sermones), 502 27. *Vgl. auch* Arbor, Carthus. quidam, Hugo.
Pro -te 351 32 f. (or. ex stimulo amoris), 362 19 (or.).
De gradibus -is 308 16 f. (multis), 314 31 f. (tractatulus declarans precedentem tract. de arbore caritatis), 500 5 f. (XII).
Carmina *vgl.* Poetae.
Carneydes 520 24.
De non esu carnium *vgl.* Carthusienses.
Karolus, imperator.
Epistola ad Damasum papam 111 14, 119 17, 141 21.
Ostensio facto -o imp. de penis inferorum et purgatorii 369 9 f.
Carthusia Erford., Schreiben von Prior und Konvent 230 11
Carthusienses, -ium ordo *etc.*
Admonicio epistolaris ad novicium *etc.* 498 21 ff.
De non esu carnium 468 10 f. (Determinacio questionis), 506 1 ff. (tract. per quendam fratrem o. s. Francisci).
Quedam capitula cum suis collectis que leguntur in tercia circa altaria 364 36 f.
Causa quedam inter Nurenburgenses et Erffordenses 267 1 f. De certis punctis, in quibus ordo in celebrando se non conformat ritui ecclesie 263 29 f.
Metra de laude celle 383 36.
Ceremonie 352 19 f., 381 14 f. (et consuetudines domus maioris), 19 (que sunt in maiori domo).
Cronica seu narracio historie et inchoacionis et promocionis 380 24 f.
Commendacio et defensio 349 31, 381 15 (per plures versus et metra).
De audiendis confessionibus in ordine et extra 257 20 f.
De confirmacione 335 34 f.
De distribucione participacionum, an sit discreta 263 31 f.
An diocesani habeant iurisdictionem super donatos 262 31 f.
Donatus fecit votum, ut fieret conversus infra aliquid tempus, an hoc votum valeat 262 30 f. Casus de donatis 267 35.
Dubia 260 37, 429 16 f.; Declaracio quorundam dubiorum 257 28 f.
Forma electionis 429 19 f.; Forma confirmacionis electi prioris 505 2.
An Carthusienses exempti gracia exempcionis possint ordinandos suos pro ordinibus suscipiendis cuicunque episcopo

subdere 267 38 ff. Privilegium exempcionis 257 8.
De exerciciis 257 15.
De gracia apostolica in mortis articulo concessa *etc.* 263 27 ff.
Quomodo possunt accipere homagia 257 18 f.
Indulgencie 498 38 (multiplices concesse Carth. Alamanie inferioris). — De indulgenciis *oder* -ia 350 40 f. (quas Carth. prope Erffordiam possunt promereri), 421 5 f. (data Carth. per Pium papam), 498 31 f. (presertim Carth. concessis).
Informacio capituli generalis 335 35.
De institutis 357 3, 403 22.
An teneantur ad iura parrochialia de areis et domibus *etc.* redactis in usus suos 263 12 f.
An iurisdictio, que singulis annis certis prioribus in capitulo generali concedatur, sit ordinaria vel subdelegata 262 37 f.
Festo natalis Domini occurrente VI. feria, utrum licet uti lacticiniis 263 33 f.
De officio prioris 257 20, vicarii 24, procuratoris 24 f., sacriste 25, emendatoris 26, cantoris 26, infirmarii 27, sacerdotis 27.
Oraciones 316 21 (de patrono o. Carth.), ante missam sec. IX litteras huius dictionis Carthusia 362 24 f., 34 f., 363 42 f.; 359 40 f. (conversorum, post matutinas).
Ordinaciones 229 19 f. (capituli generalis), 470 4 ff. (capituli generalis, quomodo credendum sit fratri dicenti se infirmum). 262 34 f. (diffinitorum capituli generalis), 262 35 f. (visitatorum anni 1428).
De origine 342 4, 347 20 f., 357 2 f., 12, 380 16 f. (et est cronica *etc.*), 403 22 (et institutis).
An peccaret mortaliter qui scienter et deliberate et sponte frangit silencium aut ex contemptu 268 30 f.
De modo perveniendi ad perfectionem ex statutis 257 14.
An prior generalis et ceteri X alii priores possint in omnibus casibus apostolicis personas ordinis absolvere *etc.* 263 1 ff.
De prioribus *vgl.* Alexander papa.
Privilegia 257 9 f. (summatim posita et exposita), 342 34 f., 381 14, 26 f., 498 36 f. (concessa a summis pontificibus summatim et sentencialiter eliquata et expressa).
Questiones 260 9 f.
Salutacionum formule et quedam epistole, que communiter fiunt 429 17 f.
Statuta 229 17 (antiqua et nova), 368 2 f., 381 4 ff. (Declaraciones II. partis et III. antiquorum). — Tabula 381 8.
An hoc statutum 'Quod novicius sibi provideat, si habeat de vestibus' possit stare cum illa extravagante 'Ne in vinea Domini' 263 6 ff. An receptus contra statutum qui obticet aliquid in statutis prohibitum interrogatus et postea professus an talis professio valeat 263 8 ff.
Forma visitacionum 429 18 f. An visitator gracia auctoritatis papalis sibi concesse dispensare possit eum ordinando, qui nondum habet debitam etatem 268 1 ff. Puncta de dispensacione quam visitator potest exercere 268 3 f.
De commendacione vite heremitice sec. proposicionem o. Carth. 308 14 f.
Vgl. auch Casus, Guilelmus de Yporegia, Jacobus Carth., Joh. Indaginis, Martinus papa, Nicolaus cardinalis, Nicolaus papa, Heretici Pragenses, Religiosi, De scismate.
Carthusiensis quidam, De absolucionibus *vgl.* Wernerus Rolevink. Carthusiensis quidam, Avisamentum pro unione 78 40. De caritate secundum misticam theologiam 311 41 f., 314 39 ff. (docens modum et viam veniendi ad veram Dei et proximi dileccionem secundum eciam misticam theologiam). Visio miraculosa 198 12 f.
Casparinus; Bergamensis, orator clarissimus.
De perfecta eloquencia et ceteris rethoricalibus 394 27 f.
Lib. epistolarum 278 2 f.
—; Calderini, Aurea distinctio de successionibus 261 5 f.
Cassianus, b., presb., qui et Johannes heremita dicitur *etc.* (542 39 ff. *mit Schriftenverzeidnis*). Opera varia 186 13.
Collaciones patrum 382 20 ff., X (in heremo Sciochiotica commorancium *etc.* ad Leuncium episc. et fratrem Heladium) 543 3 ff., 6 ff. (alie VII ad Honoratum episc. et Eucherium *etc.*), 9 ff. (VII collaciones ad fratres in Nemanum Menerium et Leuncium et Theocoram), 543 17. Instructio ex coll. s. abb. Joseph 309 22.

De nocturnis illusionibus ex coll. abb. Theone et si in eis liceat accedere ad altare 345 30 f. *Vgl. auch* Henricus de Frimaria, Joh. Indaginis, Smaragdus.

Instituta patrum 223 35 f. *(an.)*, 382 11 f. (XII lib. quos scripsit ad instanciam pape Castoris), De inst. cenobiorum et de octo principaliu̇m viciorum remediis ad Castorium episc. 543 1 ff. — De VIII viciis cap. sicut habetur in inst. patrum 393 38 f. *Vgl. auch* Joh. Indaginis, Smaragdus.

Adversus Nestorem de incarnacione Domini lib. VIII 543 23 f.

Vgl. auch Prosper *u.* Vincentius Bell.

Cassiodorus, Senator et cancellarius Theodorici regis Gottorum qui Boecium afflixit, eiusdem commentator autenticus (45 5 ff.), Senator postea monachus (277 28 f., 284 25 ff., 546 7 ff.), clarissimus et eloquentissimus *etc.* (284 25 ff.), intravit o. s. Benedicti, vir gloriosus et doctor luculentus, cancellarius reg. Theodorici *etc.* (546 7 ff. *mit Schriftenverzeichnis*), Theodorici regis Italie quondam cancellarius *etc.* (566 40 ff. *mit Schriftenverzeichnis*).

De anima et corpore 82 30. De racione anime 546 11 f.

In bibliam:

Memoriale divinarum scripturarum 567 8 f. In *oder* super psalterium exp. *etc.* 284 25, 546 10 f. (150 tractatus). Super aliquot ps. (scilicet a ps. 53. inclusive usque ad 69. inclusive et super ps. 118. 'Beati immaculati') 64 23 ff. In cant. canticorum lib. 1 567 4. In epistolas Pauli breves complexiones lib. XIII 567 9 f. In actus apostolorum lib. 1 567 10. In apocalipsim lib. 1 567 10.

Comm. super V lib. de consolatu philosophico Boecii 45 5 ff.

De dilectione Dei et caritate (Hic principium est extractum et abbreviatum, sed post medium est ipse in toto) 469 7 ff., De caritate Dei et proximi 546 12 f.

Ethimologiarum lib. I 567 8.

Historia tripartita lib. XII 242 15 *(an.)*, 567 4; I. pars 277 24 ff. (VI lib. primi *etc.*, VI ultimi desunt *etc.*). — Exc. 295 21.

De gramatica, dyalectica, rethorica, philosophia, mathematica, geometria, astronomia, musica 567 5 ff. — Exc. de artibus liberalibus 10 29 f.

De institutione divinarum lectionum lib. II 567 4 f.

De orthographia 546 12.

De scematibus lib. I 567 8.

XI lib. variarum rerum plurimas epistolas cont. 338. Epistolare regis Gothorum 417 9 f. *(an.)*, Epistolarum ad diversos lib. XXVIII 567 7 f., Multe epistole ad diversas personas 546 9 f. — Defloratus de XII lib. 11 28.

An possit aliquid opus bonum melius esse sine voto quam castitas sub voto 261 26 f.

Casus 173 15 (breves et longi), 333 4 (aliqui varii).

— arbitrarii in iure 151 9.

— diversi iuridici concernentes Carthusienses 262 24.

Quidam tangens Carth.Nurnbergenses de numero recipiendorum 263 11 f.

De -ibus contingentibus in celebracione notabilia et puncta 361 21.

— decreti *und* decretalium *vgl.* Bernhardus Grecus *und* Corpus iuris canonici.

— qui impediunt eligibilitatem in priorem 505 2 f.

— episcopales 253 33, 262 33, 270 25, 332 12, 334 5, 388 22, 498 9 f. *(Druck)*.

— summatim positi, in quibus quis ipso facto in excommunicationem incidit (suspensionem, interdictum) et de casibus reservatis 261 12 f., 332 12 f.

— de eukaristia 268 6 ff.

— flagellatorum 595 16.

— legum 110 30, 149 31 (de matrimonio), 597 24.

— papales 253 33, 259 14 f. (reservati sedi apostolice per Paulum papam II.), 262 33, (remittendi ad papam), 270 25, 332 12, 417 1, 498 9 ff. *(Druck)*.

De casu dyaboli *vgl.* Anselmus Cantuar.

Cathalogus *vgl.* Imperatores.

De catarro et reumate 438 33.

Katharina; de Senis, sancta.

Oracio 358 36 f., 428 7.

Revelationes et vita 434 4 ff. Exc. de libro 430 35, 431 8 (cum registro).

Catho, stoicus philosophus *etc.* (514 24 f.) 97 24, 98 6, 122 30, 424 4, 427 29, 484 39, 595 6 (moralis). — Glosa 424 4. — Scriptum super 229 27.

Distigium 13 11, 14 3, 10, 37. — Glosa 13 11, 14 10, 37. *Vgl. auch* Facetus *u.* Philippus Paduensis.
— novus, Libellus metricus 14 26.
Catholicus, sermones sunt faciles 244 38, 506 14 f. (de temp.).
Cave 343 34 ff. (circa cerimonialia misse), 345 31 f. (De preparacione ad missam), 356 8 f. (De meditacionibus habendis circa cerimonialia misse).
Causae et questiones 266 12. *Vgl. auch* Morbi.
De causis *vgl.* Proclus *u.* Quintilianus.
Cautelae *vgl. auch* De urinis.
Exercicia circa celebracionem 363 4 f.
VI consideranda a volente celebrare 347 21.
Celsus, Julius, De bello Cesaris lib. V 522 31.
De censuris (ecclesiasticis, scil. excommunicacione, interdicto et irregularitate) 405 33 ff., 421 2 (quando abrogantur). *Vgl. auch* De indulgenciis *u.* Praelati.
Determinacio cuiusdam doctoris, quomodo census unius floreni annui potest comparari 260 1 f. *Vgl. auch* Johannes Gwerlich, Martinus papa V., Paupertas.
De ceremoniis 15 34 f. (Romane urbis et principis Romanorum), 295 2 f. (que fiunt in dedicacione templi).
Der kern 300 11 (de perfecta evangelica paupertate *etc.* in wlgari sermone). — Tract. extr. ex *etc.* 308 11 f.
Calcidius, Sup. lib. Thimei Platonis 42 31, 206 33.
Chehelbenbis in sciencia iudiciorum et astrorum 23 21 f.
Chilon, sapiens 519 20.
Chiromantia, Cyromancia 22 12 f., 25 2 (parva cum figuris), 31 17 (cum figuris), 22.
Cyrurgia, Cirurgia *etc.* 39 34 f., 118 4, 156 6 (brevis), 205 23 (cuiusdam moderni).
Practica in -ia 51 27 (de cauteriis et seconibus), 204 36, 205 29.
Vgl. auch Albucasis, Guido, Hugo de Luca, Theodericus.
De chlamide *vgl.* Maria.
Chorea, Corea.
De -a et duce et principibus eiusdem 381 23. -e detestacio et quid sit et significet 450 7 f. Oracio communis de -a 195 20 f.
Chori *vgl.* Angeli.
Christophorus; Bononiensis, Questiones 201 32 f. (156 38).
Christus, Dominus *etc.*
De adventu *oder* Adventus 84 22 (sermo in 3. dominica), 84 27 (serm. generalis), 27 f. (sermo de ultima dominica), 195 8 f. (et de veritate fidei, de Messia, de preceptis legis, *etc.* de promissis *etc.* et sunt IV tract., quorum in fine ponitur registrum), 258 18 f. (Sermo 'Dicite filie Syon'), 264 8 ff. (sermones), 333 38, (sermo), 393 40 f. (sermo), 442 18 (sermo). *Vgl. auch* Ambrosius Mediol., Augustinus, Bernhardus Claraev., Henricus Oyta, Leo papa, Nicolaus Dinckelspuel.
Altercacio Cayn cum -o 14 7.
De amore 433 40.
De annunciacione sermones 147 25, 293 3 f., 493 15, 494 13 f., 495 34 f. ('Ave Maria'), 501 19 f., 503 35.
De anxietatibus *vgl.* Fasciculus mirre.
De armis 344 30 ff. (oraciones), 361 34 f. (et de eo qui ea secum portat), 362 3 (oracio), 363 41 (oracio). — De indulgenciis ex armis 499 5 f. *Vgl. auch* Henricus de Hassia.
De ascensione sermones 75 32, 85 2 f. (novellus Parisiensis), 7 f., 138 36 f., 372 29, 381 12, 452 6, 493 12, 495 38. *Vgl. auch* Bernhardus Claraevall., Johannes Stouffmel, Leo papa, Lucius, Maximinus.
Sermones in cena *oder* in die cene 84 20, 333 39, 374 3, 451 38 f., 493 11, 501 1 (et de modo communicandi). *Vgl. auch* Bernhardus Claraev., Maximinus.
Sermones de circumcisione 82 3 f., 123 3 f., 333 38, 452 5 f., 507 11 f. *Vgl. auch* Bernhardus Claraev., Leo papa, Origenes.
Cithara 365 9 ff.
Colloquium ad Dominum Jhesum, enarrando beneficia et opera pietatis eius 360 24 f., De colloquio Simonis et Jesu. *Vgl.* Gaufridus abbas.
Qualiter quis se debeat excitare ad compaciendum 356 29 f.
De corpore *etc.* 85 1 f. (sermo novellus Parisiensis), 4 (collacio), 8 f. (sermo de festo), 148 9 (quidam tract.), 184 26 f. (tract., quomodo et qualiter se debeat habere homo cum voluerit sumere corpus Christi), 191 23 f. (Sermo cuius thema est

'In sudore vultus tui'), 192 7 ff. (tract. gloriosus et inprimis de puncti, linee superficiei corporis qualitatis et quantitatis *etc.*), 194 40 (miracula), 197 26 (oracio), 26 (tract.) 258 13 f. (Sermo 'Memoriam fe⟨cit⟩ mi⟨rabilium⟩'), 14 f. (⟨Sermo⟩ 'Rogo cibum vos accipere'), 264 8 f. (Sermo), 281 16 f. (Sermo ad populum), 299 14 (Sermo), 314 38 f. (Septem sermones), 316 17 (Oraciones), 340 5, 341 31 (Oracio), 345 15 (Oracio pro sacra communione), 347 16 f. (Tractatulus cuiusdam cardinalis et inc. 'Ad honorem'), 355 17 f. (Lectiones de octava), 374 39 f. (sermo), 381 39 f. (Sermo⟨nes⟩), 412 29 f., 426 33 f. (Sermones), 434 35 (Tract.), 435 3 f. (Tract.), 467 15 f. (Quare corpus Christi in sacramento altaris non videtur ad sensum, sed tantum in fide), 501 1 f. (Sermo), 502 7 (Sermo), 506 17, 592 7 (sermo), 596 28 f. (tract.). *Vgl. auch* Aegidius Romanus, Augustinus, Petrus de Alliaco, Thomas de Aquino.

De cruce *etc. vgl.* Crux.

Cursus seu oraciones pro singulis horis canonicis de Domino nostro 362 39 f. *Vgl. auch* Passio.

Dyalogus inter -um et Cayn dampnatum 79 20, inter -um et latronem sero penitentem 79 19.

Sermo de disciplina Domini 381 12.

Wlgares oraciones de effusione -i et pro sacra communione 316 37 f.

De *und* In epiphania. *Vgl auch* Bernhardus Claraev., Leo papa.

Epistola quedam rara ostensa, ut refertur, in Jherusalem super altari 416 38 f.

Forma in terris 195 6 f. De forma corporali et vita b. virginis et Jhesu -i 449 13 f. Forma et disposicio templi et sepulcri Domini 368 27.

Liber generacionis 287 2, 494 31.

Gesta de 4 evangeliis extracta 277 36.

De gloriacione octo membri in passione -i 361 13.

De infancia salvatoris 72 37 f. (translatus a Jheronimo seu pocius interpretatus), 451 39 (et puericia). *Vgl. auch* Ephiphanius, Thomas.

Sermones de iudicio 449 12.

Laudacio 366 9 f., Lib. de lite pendente inter -um et dyabolum 82 4 f. Meditacio et contemplacio de Domino nostro Jhesu -o et natura sue deitatis, licet rigmatice 493 3 ff.

Quomodo singula membra salutentur, inc. 'Salve mundi salutare' 360 37 f., oracio de omnibus membris, coram cruce dicenda 362 20 f.

De nativitate: Exempla 499 35. Notule 259 33. Sermones 82 3, 37, 85 14, 20, 138 36 ff., 259 6 f., 260 34, 261 20 f., 264 8 (de vigilia), 299 24 (Tract. de nat. vel incarnacione), 333 38, 363 2 f., 388 21 f., 422 20, 426 14 f., 33 f., 428 32 f. (et collaciones), 429 26 f., 442 19 f., 452 5, 493 9 f., 495 38, 497 13, 501 20, 507 11. *Vgl. auch* Ambrosius Mediolan., Augustinus, Bernhardus Claraevall., Conradus de Soltau, Gregorius M., Hugo, Joh. Chrysostomus, Joh. Stouffmel, Joh. Tauler, Leo papa, Lucius, Origenes, Petrus Blesensis.

De nomine 283 19, 433 40 f. *Vgl. auch* Humbertus.

Oraciones 94 42, 316 17 f., 317 2 f. (ad -um in cruce pendentem), 347 40 (ad -um), 348 29 (ad faciem -i sive ad Veronicam), 29 f. (ad -um sec. beneficia exhibita), 351 41 f. (ad -um et sanctam trinitatem), 358 18 ff. (de domino nostro Jhesu -o et eius gloriosissima genitrice et laudes et graciarum actiones, similiter specialiter de multis sanctis), 360 25 f. (peccatoris ad -um 'Omnipotens et misericors'), 362 22 ff. (XV ad Dominum Jhesum), 27 (ad -um pro viatico in extremis), 30 (ad -um), 363 29 f. (rigmatica ad Dominum et matrem eius), 364 30 (ad Dominum Jhesum). De ortu mirabili -i 72 22.

Passio 247 3 (prout predicatur in bona sexta feria), 328 12 f. (a quatuor evangelistis conscripta, cum concordancia), 359 21 f. (Ad singulas horas), 31 f. (Textus secundum omnes evangelistas), 361 1. (Textus sec. omnes 4 evangelistas), 362 17 f. (sec. Johannem), 365 29 f. (Textus sec. omnes 4 evangelistas), 375 1 (predicabilis in parascheve), 426 35 f. (predicabilis), 426 40 f. (moraliter et spiritualiter, inc. 'Egredimini filie'), 485 2, 490 38 f., 492 18, 494 8, 30 f., 495 1 f., 37 ('Egressus Jhesus'), 496 12, 35 f., 499 22, 500 37 f. (secundum IIII evangelistas), 503 22, 504 26 f. (longa, 507 3 f. ('Egressus Jhesus'). Allocucio ad

Dominum de tota -ne 345 10 f. De contemplacione -nis 416 29 f. Cursus 347 33, 354 9 f., 363 14 f., 16 f., 39 f., 364 3, 29, 365 21, 24. Exempla de -ne 499 35 f. Exercicium, quomodo poterit quis meditari vel errare de -ne 347 35 f., Exerc. circa -nem 353 6, Exerc. breve et salutare circa -nem, inc. 'Cum volueris de passione Domini' 362 1 f., Exerc. parvum de -ne 362 19, Exerc. servandum in devota meditacione -nis 363 41 f., Exerc. spirituale sec. ord. -nis ad b. virginem 366 11 f. Informacio, quomodo in ea debet fieri meditacio 356 33 f. Instructio et invitacio ad meditandum -nem inc. 'Adeamus pauperes' 360 16 f. Invitatorium de -ne et oracio 'Culter qui circumcidisti' 355 3 f. Liber de -ne 206 22. Meditaciones circa -nem 325 4 ff. (C), -nis 340 12, circa -nem et compassionem virginis 341 26 f. (C), circa totam -nem 342 13 f., circa -nem 342 14 f., circa -nem 349 24, de -ne per modum sermonis cum concordancia evangeliorum ex diversis doctoribus collecta 353 1 ff., de -ne per modum salutacionum, incipiunt 'Gloria tibi, Domine 359 4 f., de -ne 359 38, de -ne Domini 361 11 f., circa totam -nem 362 15, de -ne 363 13, 364 8 f., -nis per 13 articulos 364 9, -nis 500 38. *Vgl. auch* Henricus Calcar, Henr. Suso. De memoria -nis 340 10; Auctoritates sanctorum doctorum de virtute memorie -nis 361 12 f. Notabilia circa -nem 280 32 f. Occupacio devota circa misterium crucis et -is 340 32 ff. (Ibi suspirium peccatricis anime et incipit 'Michi autem absit gloriari'), Occ. circa -nem 349 39 1. Officia de -ne et resurrectione 264 35 f. Oraciones -nem in genere exprimentes 341 30, de diversis, scilicet de -ne *etc.* 344 30 ff., ad articulos -nis (LXV) 344 32 ff., de tota -ne 347 33 f., -nis 348 32, de -ne 354 27 f., -nes de -ne 359 15, aurea circa -nem vel de -ne 360 31 ff., de -ne 362 40, 363 13, 25, 364 8 f., (ad singulas horas) 364 34 f. Quam utile sit -nem iugiter in memoria habere 357 20 f. Quomodo quis poterit se exercere et aptare in meditando et orando de -ne et se coram Deo suo humiliare 362 30 ff. Sermo de -ne 78 13 f., 79 3, 84 4 f., 9 f., 85 8, 194 40 f., 210 12, 333 21 f. (inc. 'Circa inicium passionis Domini'), 334 2, 360 7 f., 411 18 f. (de temp.), 427 1 f. (inc. 'Justus periit'), 434 33, 451 37 f. (monachalis), 451 38, 485 2 f., 493 16, 504 4 f. Tract. de -ne 280 36 f. (in parascheve), 360 10, 403 29.

Vgl. ferner Anselmus Cantuar., Biblia (concord.), Brigitta, Henricus de Frimaria, Hugo de S. Victore, Jacobus de Vitriaco, Joh. Indaginis, Jordanus, Leo papa, Ludolfus, Maximus, Philippus de Calirio.

De paupertate et dolore sermo 442 17.

De festo presentacionis officium 409 3 f. (quoad omnes horas et quoad missam), 5 ff. (quoad seculares cum IX lectionibus de missa et aliis horis).

Quomodo — dicitur manus patris, quomodo tripliciter pulsat ad ostium cordis nostri, quomodo totum mare nostre miserie per -i humanitatem dulcoratur 493 1 ff.

Resurrectio: De gaudiis -nis 316 23. Questio de- one 81 9. Sermones de -one 196 10, 452 6 f. *Vgl. auch* Lucius.

Questio de sangwine 191 37 f.

Sermo quomodo debemus sequi 442 17 f.

De transfiguracione *vgl.* Hugo de S. Victore, Innocencius.

De VII verbis in cruce 361 36 f., 417 6 f. (de VI verbis).

Vestigium 355 24 ff. (inc. 'Vestigia eius secutus est pes meus'), 356 32 f.

De particione vestium 332 14.

Libri de victoria contra curiam infernalem 146 4 f.

De vita *oder* circa vitam *etc.* 14 39, 78 13, 248 11 (II. pars), 324 38 ff. (et beneficiis), 325 1 f. (et beneficiis), 6, 342 15 f. (Medidaciones sec. b. Bernhardum), 347 33 ff. (Oracio), 352 28 ff. (capta ex historia ewangelica per modum concordancie), 359 16, 366 2 f. (or.), 426 22 f. (Exercicium de meditacione vite Christi et incipit 'Inter alia virtutum'), 427 33 (metrice), 479 32, 498 40 f. (Meditacio et oracio), 502 15 ff. — Tabula 373 35 ff., 443 17 ff. (ad modum, sicut in quibusdam monasteriis, sicut Erffordie ad predicatores, solet depingi).

De vulnere lateris oracio 361 14.

Chronica, Cronica, Cronice 70 3, 242 35, 322 23 f. (perbrevis in figuras pertracta ab Adam usque ad ascensionem Domini),

366 27, 373 15 (in 4 partes divisa), 374 23 ff. (brevis *etc.*), 30 f. (ab Adam usque ad nativitatem Domini et inc. 'Sepe multumque volvendo mecum'), 408 13 f. (brevis a principio mundi usque ad a. D. 1472), 412 7 (brevis), 424 17 f. (brevis), 438 18 (brevis), 467 16 (brevis), 533 42, 539 24.
— de sancta Elizabeth continens 8 lib. parciales 198 14 f.
— imp. Henrici VII 70 2.
— imperatorum 599 6.
— in Teuthonico Romana et Argentinensis, fortasse Atheniensis 223 1 f.
Supplementum 186 32.
Vgl. auch Antoninus, Hieronymus, Jacobus Philippi, Joh. Aldendorff, Joh. Arnoldi, Joh. Sartor, Martinus, Orosius, Theodoricus Engelhusius, Werner Rolevinck.
Crisippus, philosophus 522 9.
De cibis 50 37, 115 2. De sumendo -um 355 37 f.
Cicero, M. Tullius *oder* Tulius *(oft alleinstehend!)*, Romanus nobilissimus philos. maximus *etc.* (522 25 f.). *Werke* 105 29, 205 34, 514 26 ff. *(Schriftenverzeichnis)*. — Exc. 45 34 ff., 514 33.
De achademicis lib. 514 32.
De agricultura 514 35 f.
De amicicia 37 43, 45 26, 46 39 f., 106 2 (sive Lelius), 206 21, 227 7, 514 27. — Exc. 38 2 f., 45 34 f., 77 18.
De laude Cathonis 514 38.
De consiliis II lib. 514 36.
De consolacione 514 37.
De creacione mundi II lib. 514 31. — Exc. 45 36.
De deo Socratis exc. 77 26.
De divinacione exc. 45 36.
Epistole 105 44 f. (ad diversos lib XII—XVI), 187 33, 514 39. De petitione consolatus 106 1. Ad Octavianum 106 1.
De fato 514 31. — Exc. 45 36.
De finibus bonorum et malorum 427 19 f., V lib. 514 29. — Exc. 45 35 f.
De gloria humana 514 37.
Dyalogus ad Hortensium 514 31 f. — Exc. 45 37.
Invectivarum VI lib. 514 29.
De legibus III lib. 514 29. — Exc. 45 38.
De rebus militaribus 514 36.
De natura deorum III lib. 514 30. — Exc. 45 38, 77 26.
De officiis 45 18, 46 37, 105 43, 152 13 f., 206 4, 208 23, 227 7, III lib. 514 26, 34 f. — Exc. 45 34, 78 26.
Oraciones 152 15, 186 34, 206 4 f., 514 29 (XII lib.).
Or. singule: Pro Celio exc. 45 39. In Catilinam 105 44; — exc. 45 39. Pro Cornelio Bello exc. 45 39. Pro Deiotaro 46 38 f., 105 44. Pro legato exc. 45 38. Pro Ligario 46 38, 105 44. Pro Marco 46 37 f. Pro Marcello 46 37 f., 105 44. Pro Milone exc. 77 26 f. Pro oratore magno exc. 45 37. Philipp. 514 28; — exc. 45 37. Contra Salustium 186 34; — exc. 45 40.
De oratore 105 44, 206 4, III lib. 514 27.
Paradoxa 46 40, 213 27, 514 27 f. — Exc. 45 35, 77 18.
De particione oracionis 514 32.
De pronosticis 514 38.
De republica VI lib. 514 35.
De responsis auruspicum 514 38.
Rethorica 110 24, 119 25, 159 6, 170 5, 514 28 (II lib.). Reth. vetus 19 24 (II lib.), 208 23, 218 40, 219 1. Reth. nova 19 24 ff. (IV lib.), 218 40, 219 1. Reth. ad Herennium 152 13 f., 206 4. — Exc. 19 28 ff. (de utraque), 38 2 f., 45 37. Glosule 19 22. *Vgl. auch* Grillius, Herzo.
De senectute 45 26, 46 6, 8, 39, 106 1 f. (Cato maior), 514 27. — Exc. 45 34 f., 77 18.
Somnium Scipionis 20 17 ff., 37 21 f. *(an.)*, 38 18 *(an.)*, 40 33, 206 31 *(an.)*. *Vgl. auch* Macrobius,
Sinonima ad Lucium Victurium 247 22, 394 28, 514 37.
Topica 152 15, 206 4 f., 514 36. *Vgl. auch* Grillius.
Tusculanarum questionum lib. V 514 28 f. — Exc. 45 35, 77 27 f.
Kilianus, o. min., De comparacione vite active et contemplative ex collectis super 3. sentenciarum 416 25 f. Super IV. 189 28.
De cimiteriis *vgl.* De ecclesiis.
Cinus, Notabilia et questiones super IX lib. codicis 265 3.
Circa instans *vgl.* Platearius.
Circulus. Quedam de proporcionibus et -is 28 14 f. Quadratura -i 21 34, 25 4, 41 14 (per lunulas), 216 14. *Vgl. auch* Joh. Campanus.
Liber inc. 'Circumcidit eum octavo die' et finitur per questionem (ultimi folii): 'Utrum incontinencia sit peyor' 111 37 ff.

Cisioianus 483 36.
Cisterciensium ordo. De inicio 467 24. De precellencioribus et illustrioribus viris *etc.* 502 2 f. *Vgl. auch* Bernhardus Claraevall., Martinus papa.
Citaciones 484 11.
Cithara *vgl.* Christus.
Descripciones et depictiones notabilium civitatum et insularum abhinc ad terram promissionis 368 25 ff.
Clapredus, mag. Experimenta 438 2 f.
Claudianus. 4 17 f., 97 26, 28, 178 28. — Glosa 97 28.
Duo lib. metrici, maior et minor 541 4 f. Maior 13 1 f. (de fabulis poeticis et moribus). — Quedam de 20 15. Minor 13 1 (de raptu Proserpine), 186 29. — Flores 12 15 f.
Claudius, discipulus Bede, 549 14.
Clemens, *papa I.*, Romanus, sanctus. Ep. de preceptis missa Jacobo fratri Domini 71 14 f. Recognicionum lib. 534 4 f. *Vgl. auch* Usuardus.
—, papa VI.
Bulla de iubileo 209 36.
Ep. ad Soldanum 80 23 f., 82 5 f.
Clenco, Klenko *vgl.* Joh. Clenco.
Cleobolus sapiens 519 22.
Genecia Cleopatre 115 36.
Clericus.
An -i teneantur ad exactiones 261 25. De iniectione manus in -um 255 29. Tract. de -is 191 36 f., Tractatulus utilis pro -is 333 11. *Vgl. auch* Concilium Basiliense, Johannes de Capistrano, Stella.
Liber de climatibus 21 13. Tabule de VII -ibus 26 39.
Climito, Clymito.
Questiones super lib. ethicorum 43 38.
Tract. demonstratus de intencionibus et remissionibus potenciarum 35 27 f.
Questiones morales 210 8.
Sophismata 16 32, 146 27, 168 20, 210 9 f., 218 30.
Tract. de clisteribus 50 37 f., 155 30, 156 13.
Kloco (?) 111 14.
Clunton, Questio super epistola Johannis 337 7.
Cobares, philosophus 521 32 f.
Tract. de coctionibus 155 33 f.
Codex *vgl.* Corpus iur. civ.
— Theodosianus 544 5 f.
An sit commendabile in cenobiis multos habere codices 233 18.
Contra malas cogitaciones remedia 364 28. De -onibus 374 15 f. De bona -e 462 39.
Cognicio.
De -ione legati et affinitate 331 31 f.
De -one sui ipsius, incipit 'Ecce homo, fuisti' 358 5.
Vgl. auch Angeli, Augustinus, Vita contemplativa.
De coytu 154 15.
Contra colicam 434 22 f.
De -a lapidum 157 12.
Collaciones. 65 18 f., 152 2 f., 172 33, 189 1, 344 26, 429 20 f.
— de angelis 355 14 f., 381 26 (sanctis).
— disputatorie baccalaureorum theologie 81 41 f.
— capitulares 222 2, 294 5 f. (pro capitulo abbatum ordinis S. Benedicti de unione), 300 15 f. (de festu resurrectionis), 310 6 ff. (pro inductione ad spiritualem vitam, habite in capitulo nostro generali), 429 21 f. (que fiunt apud Carth. in solempnitatibus), 431 39 f., 502 1 f. (facte in Carthusia tempore cap. gen.), 504 14, 30, 33, 505 7 (in generali capitulo), 11 f., 15, 39 f. (praecipue de assumpcione).
— ex quadam coll. cap. de contemplacione et intimitate et unione anime cum Deo 308 30 ff. *Vgl. auch* Albertus.
— ad cleros 419 38.
— determinacione baccal. in artibus 428 29 f.
— in electione prioris 505 7, rectoris universitatis sive alicuius alterius principis et rectoris rei publice 'Induite novum hominem' 419 34 f., responsiva in eius (scil. electi) confirmacione et quorundam baccalaureorum promocione 419 35 ff.
— o seu sermo in epiphania Domini 355 14.
— nes tam de evangeliis quam epistolis 596 19 f.
— de festis principalioribus et de quibus solet fieri collacio in capitulo Carthusiensium 336 3 ff.
— o in die omnium sanctorum 372 17, 383 29, 419 38 f.
— o iuridice et theologice comportata, corrigens principaliter tria vicia, scil. luxuriam, superbiam et avariciam 369 37 ff.
— nes magistrorum 173 8 f.
— o mortis cum morituro 350 4.

— o in obitu fratris 381 13, 504 21.
— o facta ad papam 456 32, coram papa Innocencio corrigens acriter corruptelas, que currunt in ecclesia 483 22 f.
— nes de b. Petro et Paulo 428 35.
— o de prelatis et electione eorum 'Vocavit multos' 329 30 f.
— o pro quadam principiacione iuridica in tract. de pe(nitencia) et re(missione) 255 34 f.
— o in professione noviciorum 479 29 f.
— nes in promocionibus baccal. in artibus, item in medicina 419 37 f.
— o, quomodo cognoscatur, quo instinctu quis moveatur 'Qui non est mecum, contra me est' 329 32 ff.
— o ad fratres religiosos, cuius thema 'Nostra conversacio in celis est' 323 3 ff., 331 3 f., 504 37.
— o de revelacione 428 35.
— o facta in studio Lipzensi 381 27, 505 8.
— nes pro sinodo 419 38 f.
— de tempore breves et magistrales *etc.* 500 29 ff.
— o, quomodo vigilandum diligenter sit contra pericula 'Vigilate in oracionibus' 329 31 f.
— o facta in visitacione (ubi agitur de dilectione actuali et habituali *etc.*) 330 10 f.
— o in visitatione 330 10 f., 372 17 f. (alicuius domus), 469 41 f. (et elect. prioris more Carth.), 496 12 f. (in ord. Carth.), 505 6 f., 12 (visitatorum).
Vgl. auch Aegidius, Alexander Magnus, Anselmus Sockardus, de angelis, Conciliu m Constanc., Corp. iur. civ. (Autentica), Florentini, Henr. de Hassia, Henricus Sckholen, Hussitae, Joh. Indaginis, Joh. Stouffmel, Maria, Obedientia, Patres, Volradus.

Modus faciendi — 115 34 f., 117 13, 208 9 f.

Collecta, -um, -ae. 138 26 f. (ex diversis dictis theologicalibus, poeticalibus et philosophicalibus cum registro), 173 27 (medicinale incipiens 'Utrum corpus temperatum'), 28 (medicinale incipiens 'Veteres hyeme rure'), 211 23 (in iure), 341 7 (ex institucionibus sanctorum patrum), 362 28 f. (ad singulos psalmos ipsius psalterii), 366 22 (communes), 373 12 (ex diversis), 404 35 (ex diversis), 405 8 ff. (et puncta sec. ord. alph.), 422 11 (diversa), 468 37 f. (ex diversis pro recommendacione elemosine large faciende et liberaliter et quales sint fructus eius), 489 11 (cum dubiis), 496 26 f. (pro sermonibus et collacionibus de tempore et de sanctis), 498 27 (pro commendacione humilitatis), 598 16 f. *Vgl. auch* Consequentiarum liber, Maria, Missa.

Collectorium 408 12 f. (ex diversis auctoribus), 412 7 (theologicale), 430 33 ff. (ex libris devotarum feminarum), 467 39 ff. (collecta *etc.* tam moralia et iuridica quam eciam theologicalia ex b. Thoma, ex decreto et decretalibus et aliunde).

Colloquium *vgl.* Anima *und* Christus.

De coloribus 28 12 f., 36 30 (diversarum specierum), 40 20, 156 9 f. (gemmarum), 342 26 f. (variis et de bona viredine), 439 18 f. (et modo scribendi), 504 18 f. (diversis et de incausto optimo Lumbardie).

De coloribus rethoricis *etc.* 8 33 f. (cum exemplis), 20 28 ff. (verborum et sentenciarum), 262 11, 391 16 f., 417 11, 480 11 f. (non sentenciarum, sed tantum verborum), 485 20, 485 21 (tribus sentenciarum, verborum, transsumpcionum).

Columbinus *vgl.* Joachim.

De cometis 28 11 f. *etc. Vgl. auch* Ptolemaeus, Robertus Lincoln.

De comitibus 261 29.

Commendacio 334 10 (dignitatis sacerdotalis), 336 6 f. (de professione, quam monachi faciunt), 13 (et exhortatio quedam in die defunctorum cuiusdam fratris), 354 26 f. (sui ipsius in manus beate virginis), 361 25 (solitarie vite), 422 11 (diei dominice). *Vgl. auch* Biblia (Psalmi).

Commentator *vgl.* Averroes.

Commune de sanctis *oder* sanctorum 341 6 f. (scil. sermones), 359 25 (sec. oraciones), 34 (sec. oraciones), 361 5 (per oraciones), 9 (brevius), 497 27, 499 23, 500 16, 500 17 ff., 26 f. (breve), 501 37, 502 1, 37, 503 40, 594 30. *Vgl. auch* Bonaventura.

Communiloquium *vgl.* Johannes Walensis.

De communione 257 27 f. (non celebrancium), 259 3, 259 3 f. (Solucio argumentorum, sub utraque specie), 421 6 f. (sub utraque specie, quomodo non obligat). *Vgl. auch* concilium Constanciense, Hussitae.

Communiones anni 195 16.

De comparacionibus adiectivorum 486 42.

Compendium.
Vgl. Figurae morales, Hugo v. Straßburg, Jupiter Monoculus, Proprietas, Rhetorica, Thomas Aquin.
— theologicale *oder* theologiae 71 9 f. (collectum ex diversis auctoritatibus doctorum), 374 33 ff. *Vgl. auch* Hugo v. Straßburg.
De complexionibus *vgl.* Galienus.
Tract. de modo componendi 160 2 f.
Composita *vgl.* Verba.
Composicio *vgl.* Figura, Quadrans, Rectangulum.
Ars computandi cum denariis proiectibilibus 483 34.
Computalia, Computualia 431 18 f., 439 17 f., 483 27, 485 12, 487 15.
Compotus, Computus 503 17.
— Brunswicensis 30 10.
— casualis 483 35 (cum taxillis).
— ciromanialis 483 36 f.
— cirometralis, cyrom. 106 41, 160 25, 167 32, 176 30, 207 22, 216 27, 342 32, 427 13 f., 485 12 f., 487 15 ff. (minor, inc. 'Cognicio veritatis'). — Calculacio usque ad an. 1520 483 28 f. Comm. 22 30, 426 34 f. Computualia ad comp. cirom. 342 28 f.
— ecclesiasticus 18 3, 22 11 f., 26 30 f., 32 f. (novus), 28 15, 29 5, 30 42 f., 31 18, 19, 23, 97 36, 167 32 f. (sacerdotalis), 216 27 f. (sacerdot. tabularis), 483 36, 485 12. — Capitula 30 42 f. Comm. 30 42 f., 31 18 f., 97 36. Scriptum super 29 10 f. *Vgl. auch* Alexander de Villa Dei *und* Joh. de Sacrobosco.
— eupreper, eucreper 106 40, 167 32 (cirometralis Iudaicus).
— Judaicus 176 30 (et cyrometralis), 483 30, 485 12, 595 3. — Aliquid de 480 17.
— manualis 29 6 f. (prosaycus et metricus), 30 8 (metr.), 9, 33 f., 41, 31 24, 98 4, 487 18. — Canon 30 33 f. Circa 54 25. Glosa 8 29 f. Scriptum super 29 10 f. Tabule 30 9. *Vgl. auch* Joh. de Pulchrorivo.
— Norinbergensis, Nyrenbergensis *etc.* 106 40, 207 22, 480 16.
— orbicularis 480 13 f., 483 35 f.
— Parysiensis 98 3.
— philosophicus 31 11, 17, 485 12 f.
Vgl. ferner Astrolabium, Gerhardus de Rastede, Gerlandus, Hugo, Joh. Danko, Joh. Indaginis, Roger Baco, Simon Dacus.
Tract. de concepcione verbi divini in anima devota, X sermones super angelica salutacione illam misticando 299 8 ff. *Vgl. ferner* Maria.
Conciliator *vgl.* Petrus Aponensis.
Concilium. De -o generali 421 1. De auctoritate cuiuslibet gen. -ii supra papam *etc.* et quod sine consensu -ii non potuit Eugenius papa IV. dissolvere Basil. 259 25 ff. An papa vel eius legati de necessitate iuris divini tenentur admitti ad presidendum in -io generali 416 31 ff. Peticiones religiosorum quorundam ad -ium pro reformacione 260 6 f. Tract. de auctoritate generalium -iorum universitatis Cracoviensis, Coloniensis, Erdfordensis, Wiennensis, Liptzensis 196 39. *Vgl. auch* Joh. Favent.
— Basiliense 259 16, 549 6, 576 24.
— —. Absolucio super plenar. indulgencia 262 36 f. Acta 106 23 f., 196 35, 39. Bulle 196 37 f., 426 5, de reductione Grecorum 262 33 f. Canones 259 31 Confessionale 183 7 f. Compactata cum Bohemis 266 22 f. Constitucio de excommunicatis suspensis etc. huiusmodi non vitandis 263 14 f., de clericis fornicariis 263 26 f. Decreta 196 35, 39, 197 6 f., 14, 262 29, 41, 266 33 f. (per XXIX sessiones), 326 8 f. (de concepcione b. M. v.), 401 15 ff. (quod non est in precepto nec de necessitate communio sub utraque specie non conficientibus hoc sacramentum et declaracio eius decreti, sc. Johannis Indaginis), 500 39; — exp. 421 4 (de interdicto tenendo); — exp. duorum decr., 1. De excommunicaits non vitandis. 2. De annatis non solvendis *etc.* 257 4 ff. Extracta 404 23 f. Instrumentum acceptacionis decretorum per nationem Germanicam 197 3 ff. Due determinaciones seu consilia universitatum W⟨i⟩enensis et Erffordensis super neutralitate electorum imperii 262 13 ff. De dissolucione 259 25 ff., 426 9 f. Epistole 196 37 f. Oraciones facte ad regem et electores 137 22 f. De potestate 456 31. Sermones 106 23 f., 30 f. (pronuntiati tempore neutralitatis), 182 11 f. (Latini, habiti temp. neutral.), 197 8 f. De translacione per Eugenium papam 259 24 f., 419 39 f. (exhortacio et consultacio). *Vgl. auch* Eugenius papa, Henricus Token, Jacobus Carth., Indulgencie, Joh. de Nigromonte, Joh. Tinctor, Nic. Panormitanus, Universitates.

— Carthaginense 543 25 ff.
— Calcedonense 544 20 ff.
— Constanciense 336 7 f., 576 19 ff. Acta 105 32 f., 197 5. Assertiones heretice condemnate 150 21 f. Collaciones magistrales 411 35 f. Decreta 197 5, 471 26, 574 32. Determinacio de sacramento altaris 259 7 f., super communione sub utraque specie 265 33 f. Proposicio facta ex parte regis Francie 473 9 f. De proprietate monachorum collacio 343 20, Compendium de vicio proprietatis 419 40 f., Tract. de monachis proprietariis, presertim Cisterc. 333 13 f. Sermones 105 32 f., 106 23 f., 329 27 ff. (exc.).
— Constantinopolitanum 546 35 ff.
— Ephesinum 544 12 f.
— Lausanense. Acta et decreta 196 39. Bulle 426 5.
— Maguntinense *vgl.* Petrus Maguntin.
— Winense 560 27.
Concordancie *vgl.* Biblia, Corpus iur. can., Articuli fidei.
— ⟨med.⟩ 57 5 f. (Galieni, Gilberti *etc.*), 117 39, 156 27 (sive auctoritates medicorum). — Tabule 203 12. *Vgl. auch* Joh. de S. Amando.
— mendicancium. *Vgl.* Benedictus papa.
— poetarum 139 9 f. (prosaice sec. ord. alph.), 170 15.
De concordanciis 176 4.
Tract. Anglicanus subtilissimus de intencione et remissione XXX conclusionum 35 31 f.
Quindecim condiciones necessarie ei qui servit Deo in spiritu 358 39.
De confectionibus in condimentis sec. ord. alph. 441 18 f.
Tract. de conferentibus 114 37 (et nocentibus), 167 3.
Confessio 344 23 (coram Deo facienda de peccatis), 351 41 f. (ad Deum facienda quandocunque placet), 361 28 f. (generalis), 35, 362 11 (Deo facienda), 426 24 (gen. incompleta), 428 1 f. (ad Deum in privato facienda), 491 26 (gen.).
Ars -nis 428 10, de hac brevis tractatus.
Compilacio de modo audiendi -nes 393 34 ff. Tract. de privilegiis ordinum potencium audire -nes 192 29 f.
De -ne 62 18, 255 13, 262 19 f., 263 29 (iteranda), 264 26 f. (Summula brevis *etc.*), 417 34 f., 429 28, 443 27, 477 30 f. *Vgl. auch* Joh. de Garlandia.
De -nibus audiendis 192 9 ff. (Disputatio inter vicarium et fratrem minorem *etc.*), 411 38 ff. (et de interrogacionibus ibi faciendis), 467 35 f. (Compendium) *Vgl. auch* Carthus. ordo.
Compendium -tentis sive -nis 477 16 f.
Directorium -nis 468 10.
Forma -nis *oder* confitendi 257 22 f. (absolvendi et -di), 258 34 f. (absolvendi et -di presertim monialium), 347 20 (brevis et longa).
Formalia -num 598 34 f.
Formula -nis *oder* confitendi 197 33, 283 8, 335 22, 344 39, 351 12, 417 1, 433 32 f. (intitulatur Summa pro salute animarum), 477 17, 504 10 f.
Instructio sacerdotis parrochialis de audiendis -nibus 492 22 f.
De interrogacionibus in-e *vgl.* Corrector.
Modus *oder* De modo -nis *oder* confitendi 14 39, 72 42 f., 333 15 f., 346 40 (generaliter cotidie super ebdomadam), 381 22 f., 495 39. *Vgl. auch* Joh. Gerson.
Qualis debet esse -io et de inquisicione in ea facienda 412 26 f.
Sermo de -ne *vgl.* Augustinus.
Tract. -num 597 26 f.
Confessionale 183 7 f. (concilii Basiliensis), 259 31, 276 19, 333 15 f. (dans modum confitendi et audiendi confessiones, incipiens 'In principio incarnacionis'), 350 6, 22, 351 12 (scil. Formula brevis confidendi), 354 6, 34, 365 37, 381 22 f., 388 22, 426 39, 428 1, 434 34, 443 26, 494 36, 501 4. *Vgl. auch* Antonius de Butrio, Henricus de Frimaria.
Tract. de informacione confessorum 94 38 f.
Conflictus *vgl.* Vitia et virtutes.
Confusiones 52 10, 171 7 f., 490 7.
Koningsberck *vgl.* Joh. de Monte Regio.
De reddendo debito coniugi et de modo 421 3.
Coniunctio.
De -nibus 25 39, 26 15 f. (mediis et veris et eclipsibus), 202 21 f. (animalium), 22 (herbarum), 426 7 (solis et lune).
Vgl. auch Firminius, Gamfredus, Joh. de Muris, Messehalach, Planetae, Tabulae.
Conradinus, De tempore 222 13 (et sanctis), 497 29 (rosarius).

Conradus, *de Czenn,* De vita monastica 229 11.
—; de Dryborg, Dryborch, Dryburgk, mag., doctor, primus ordinarius iuris studii Erfford. et decanus Halberstadiensis (120 24 ff.), prof. huius studii (163 20 f.). — *Schenkungen* 113 1 ff., 120 27, 163 20 f.
Lectura super lib. decretalium 113 4 f. (super IV lib.), 120 27, 163 19 ff., 22 (super II.), 23 (super III.), 24 (super IV.), 200 3 (super I.). 4 (super II.), 5 (super III.), 6 (super V.). Super 'Firmiter credimus' 163 19 f.
—; de Ebraco, mag., Replicaciones circa principia sentenciarum 145 20 f.
—; Halberstad., vir religiosus, Concordancie biblie maiores 276 39 f.
—; Landaw, frater, quondam prior in Gronaw et vicarius domus Erffordensis Carthusiensium, magister in artibus.
Doctrine et notabilia 351 16 ff.
Signature 351 19 ff.
—; de Mure, Novus grecismus 7 38 ff.
—; Pragensis, Postille 245 1 (dominicales), 490 28, 491 30.
—; Soltaw, episc. Ferdensis, doctor Pragensis et concurrens cum doctore Bicipite eiusdem studii Pragensis 330 26 ff.
Super simbolum 'Firmiter credimus' 330 32 f. (lectura cum questionibus magistralibus et registro), 337 4.
Questiones sententiarum 143 4, 191 28, 330 26 ff. (sumpte ex scripto Thome de Argentina o. b. Augustini *etc.*), 337 3 f.
Sermo eiusdem de nativitate Domini, quem fecit coram papa 337 5 f.
—; de Susato, mag. Questiones super VI libros ethicorum 159 3, 206 7 f.
—; Ubelyn, Obelyn. Sermones de tempore et de quibusdam sanctis, quos ipse extraxit et collegit presertim ex sermonibus Jacobi Carthusiensis doctoris 496 10 ff.
Vocabularius pro simplicibus 479 22 f.
Consciencia.
De -a 310 35 (auctoritates), 331 38 f. (quid sit *etc.*), 349 25 f. (inc. 'Fons et origo'), 433 8, 462 11 f. (inc. 'Domus hec in qua').
De edificacione bone -ie 354 6, 355 28 f. (inc. 'Beati mundi corde'), 356 43.
Doctrine pro -iis (timoratis, -ne sint scrupulose *etc.* 266 37 f.
De structura -ie 422 1 f.
Vgl. auch Hugo de S. Victore, Matheus de Cracovia.
Pro consecracione ecclesie vel altaris 388 1 f.
Liber consequenciarum. De -iis 17 30 f., 52 9 f., 485 40, 490 7.
—; Collecta et puncta 485 26 f. Questiones 17 23, 28. Regimen 489 19.
Consanguinitas *vgl.* Arbor.
De consideracione sui et ad se pertinencium 257 11.
Consideraciones *vgl. auch* Gracia.
Consilia 172 11 (materiarum disputabilium), 505 28 ff. (et determinaciones univ. Erfford. et Vien. super neutralitate *etc.*).
Vgl. auch Baldus, Joh. Faventini, Oldradus, Thadeus.
Consolacio.
Pro -ne peccatorum 'Nolo mortem peccatorum' 493 14 f. Notabile qualiter quidam devoti decipiuntur per sensibiles -nes 356 23 f. Quare devoti servi Dei sepe priventur internis -nibus et quomodo devocio debeat recuperari 323 33 ff.
De spirituali consolacione et eius subtractione 357 5, 403 27 f. (et quomodo anima devota probetur adversitate).
Vgl. auch Hieronymus, Joh. Dorsten, Joh. Gerson, Joh. Indaginis, Joh. de Tambaco.
Consolatorium pro pusillanimis et scrupulosis 309 21.
De consonancia et proporcione discantus in musica 427 25 f.
Constantinus; *Africanus.* Lib. parvi 117 12.
De crisi et eius accidentibus 204 4 f.
De coytu 52 30, 154 34.
De dietis univers. exc. 48 39.
De febribus in univ. et particulari 204 4 f.
De ligaturis phisicis epistola 52 14.
De melancolia 52 13, 154 35.
De memoria et oblivione epistula 52 13 f.
De natura humana 154 34.
De oculo 52 13, 154 34.
Pantegni 117 31, 122 2 *(an.)*, P. practica X lib. 49 39 f. P. theorica X lib. 49 29 f. (cum quibusdam versibus), 39.
De regimine sanitatis 52 26 f.
De stomacho 52 25 (et eius complexione), 154 34 f.
Viaticus 50 26 (lib. VII), 39 f. (lib. VII), 52 5

(lib. VII), 16 f., 53 16 (lib. VII), 156 6, 165 18, 204 31. — Practica ordinaria 165 18. Questiones 202 2 f. Scriptum super II. 54 40.
Vgl. auch Bartholomaeus, Geraldus de Solo, Gerardus Cremonensis, Petrus Hispanus.
Heresis Constantini et eius condempnacio 491 17.
De planetis et constellacionibus 36 29.
Vgl. auch Hyginus, Luna.
Constituciones apostolice 82 2 f., 6.
— errorum revocatorum et condempnatorum 80 39.
— synodales 95 39.
Vgl. auch Concilium, Corpus iur. can., *unter den Papstnamen.*
Constructio.
De -nibus 9 41 (tract.), 10 2 (sec. antiquos ex modis significandi), 6 (regule).
De -ne gramaticali 484 3 f.
De natura -num 478 10.
Regimina et -nes 595 2 f.
De mirabili virtute et efficacia horum verborum 'Consummatum est Jhesus Nazarenus, rex Judeorum', si in frontem imprimantur 351 12 ff.
Contemplacio, -nes. 316 12 f. (quasi per anni circ. de festis principalibus), 361 17 f. (circa antiphonam 'Salve regina').
Vgl. auch Christus, Meditacio, Redemptio.
De -ne 308 28 f. (in vulgari), 357 23 (summa), 422 12, 498 5.
De actu devote -nis 416 23. Multe deserviencia ad -nem 321 8. De fructibus -nis 84 33 f. De gradibus 84 33 f., 330 12 (VII), 355 36 f. (IV, inc. 'Cum die quadam'), 422 12 f. (VI), 501 38 f. (VII). De perfectissima gracia -nis 323 23 f. Modus contemplandi in passione Christi sec. VII horas 346 36 f., 422 2. Modus procedendi ad -nem 360 1 f.
Vgl. ferner Bonaventura, Joh. Indaginis *u. a.*
Libellus contemplativus precipuorum festorum 325 17.
Contempnere quid sit et qualiter est venialis culpa vel mortalis *etc.* 456 19 f.
Ex contemptu, quomodo aliquid sit 434 17 f.
Contemptus mundi.
De -u -i 424 4, 30 f. (quando sit mortalis *etc.*), 442 24 (sermo), 500 37, 506 9 f. (inc. 'Cartula nostra tibi mandat').
Vgl. auch Bernhardus Claraev.
Exhortacio epistolaris pro -u -i 350 3 f.
Liber de continencia presbiterorum et aliorum hominum 195 11 f.
De solucione continuitatis 51 25 f.
De contractibus 146 9 ff. (emtionum ad vitam et reemtionum *etc.*), 172 2, 7, 191 24, 34, 197 40 f. (materia seu liber de iugo laborum originali), 259 34, 38 f. (responsio multorum doctorum ad requisicionem religiosorum), 260 27 f. (questio), 421 1. *Vgl. auch* Calixtus papa III., Corpus iur. can., Gotfridus de Fontibus, Henricus de Gandavo, Henr. de Hassia, Henr. de Oyta, Joh. Gerson, Joh. de Lignano, Martinus papa V., Stanislaus.
Contractus 417 23 f. (de tempore), 497 12 f. (sermonum de tempore et sanctis), 501 20 f. (de tempore, inc. 'Dies appropinquant'), 501 29 f. (de tempore, alias dicitur Sermones 'Dies appropinquavit'), 501 36 f. (de tempore et de sanctis in multiplicibus sermonibus), 502 1 (de sanctis), 505 4 f. (de diversis exemplis et historiis et libris), 595 36, 596 4. Forma licitorum -uum ad reemendum 261 32 f., per reempcionem exposita et examinata per margin. declaracionem 425 21 ff.
De contricione 332 30 f. (et an contritus debeat magis velle esse in inferno quam peccare), 340 1 (vera, conpunctione et confessione). *Vgl. auch* Cor.
Dolor -is *etc.* 278 20 f.
De conversione celesti 195 21. De forma -is -nis 262 4. De IV instrumentis -is -nis *etc.* 262 4 f.
Copia *vgl.* Latinitas.
Cor.
De -de 204 16 f. De contricione -dis 433 34 ff. (et compunctione serm.), 462 37 (serm.). De disposicione -dis 380 17 ff., 421 33 ff. De doctrina -dis 71 35, 74 28. Lamentacio super duricia -dis 431 40 f. De motu -dis (et arteriarum *etc.*) 204 16. De motibus -dis *etc.* 283 17 f. De ordine -dis 380 17 ff., 421 33 ff. De preparacione -dis 418 4 ff. *Vgl. auch* Alfredus Anglicus.
Cordiale de IV novissimis 70 41, 206 22, 343 34, 361 19, 30, 403 30 (hominis), 462 13, 504 20.

Cornutus 98 3, 423 13, 483 40 f., 488 39 f. — Glosa 483 40 f. Questiones 98 3. *Vgl. auch* Joh. de Garlandia.

Corona celestis 422 13.

Corpus humanum.
De membris 36 29 f. De nobilitate 202 40, 330 2 f. (exc.), 454 17 ff. De XII signis pro -ore -no 25 24 f.

Corpus iuris 221 23, 222 11. — Figura distinguens 249 20 f.

— — canonici et civilis. Divisio 252 21 f., 269 12, 373 34 f.

— — can. 220 5 (preter decretum), 248 26 f. Textualia 163 8. — Breviatura alphabetica 249 22, brev. generales que in toto corp. iuris occurrunt et quomodo legantur 252 20 f. *(Druck)*, 373 34 f. Divisio 373 34 f. Figura 249 20 f. Contrarietates glossarum ordinariarum 151 9 f. Nucleus et extracta 265 14. Tituli 373 33.
Casus summarii V lib. decretalium, VI. et Clementinarum. 211 16 f. Registrum sec. ord. alph. super VI lib. decretal. et super decreto 223 4 f. Tituli lib. decretal., VI. et Clementinarum 211 15 f. Principium ad decretum vel decretales 60 23. Tabula Martiniana 95 17 f.
Vgl. auch Guilelmus Duranti.

Decretum 59 24 ff., 103 41 f., 148 6, 149 5, 150 7, 8, 163 9, 198 21 f., 37, 210 18, 222 13, 231 5, 245 13, 249 8 (Graciani), 23, 250 7, 265 19, 548 35 (Graciani), 555 1 f. (Graciani), 3 f. (Graciani), 578 17 f. (Graciani novum opus decretorum, quod prenominavit Concordancia discordancium canonum lib. IV), 597 19 (novum), 20 (antiquum), 602 37, 603 2 f. — Decr. abbreviatum 59 40 f. (tam prosayce quam metrice), 140 4 (I. pars), 245 11 (sive summarius divisivus), 249 20, 40 (sive summarius divisivus), 250 15, 335 32 f., 419 26 f. (dicitur Summarius divisivus), 423 24, 497 15 f. Acceptacio 148 30. Apparatus 249 23, 301 13 f., *vgl. auch* Bartholomeus Brixiensis. Auctoritates sive flores 253 3. Breviaria 150 30. Casus 123 34 (summarii), 210 22 (sec. ord. alph.), 211 22, 301 13 f. (usque ad II q. VI sive sentencie cum multis comportatis ex glosa et apparatibus et ceteris postillis); *vgl. auch* Bonecasa. Collecta 184 19 f. Concordancie 130 4, 188 37, *vgl. auch* Joh. Calderini. Divisio 59 35, 40 f., 66 23, 82 27 f., *vgl. auch* Joh. Faventini. Flores 95 33, 253 3. Glosa *vgl.* Barthol. Brix. *und* Joh. Teutonicus. Margarita 231 4 f. (seu tabula Martiniana), 249 23, Materia 140 20 (super I. parte), 148 19 f. (brevis a princ. usque ad dist. 81). Mellicreatum 148 12 f., 198 25. Metra super 140 21. Metricum 111 34 f., 120 22, 210 4, 497 17. Principium 60 23. Registrum alph. I. partis 335 33. Sentencie distinctionum et causarum summarie 245 15. Summa 265 14 f. (ubi V notabiliores glose miscentur). Summarius *vgl.* Decr. abbrev. Summarius, in quo declaratur modus agendi *etc.* 250 8 ff. Tabula 59 41 f. (tamqum foret Martiniana), 60 5 (repertorii), 70 14 f. (de dictis tocius canonis biblie repertis in decr. et decretal.), 254 23 ff. (sec. ord. alph.).
Vgl. auch Casus, Joh. Calder., Joh. Faventini, Joh. Turricremata, Ivo, Nicolaus de Colle Corvino, Petrus de Anchorano.

Decretales 59 27 f. (V lib.), 110 36, 120 12, 163 13 f., 15, 16, 198 26, 199 5, 210 23, 28, 31, 221 16, 249 24, 443 25, 555 19, 556 14 f., 597 20. I. et II. 210 25. III., IV. et V. 210 26. Lib. V. 113 7, 252 33 f. Alique decretales 251 19. — Allegaciones 249 21. Apparatus 252 33 f., *vgl. auch* Joh. Andree. Auctoritates 59 33 f. Breviature 249 21. Capitula 112 24 f. Casus summarii 60 29 f., 112 24 f., 163 27 f., 250 18, 253 28, *vgl. auch* Bernhardus Grecus. Collecta 210 35 (circa titulos), 224 37 f., 252 34 f. (per titulos sive capitula XII), 261 1 (super aliquos titulos). Concordancie 130 4, *vgl. auch* Joh. Calderini. Diffiniciones titulorum 260 27. Digitus sive repertorium 253 5, 254 13 ff., *vgl. auch* Jacobus de Castello. Divisio 427 10 ff. (cum declaracione terminorum *etc.* et modo abbreviandi in iure). Exposiciones certorum tytulorum 60 22 f. Glosa 110 36, 163 13, 198 26 (ordinaria), 199 5, 210 23, 25 ff., 31, 597 20. Glosa super illa 'Sepe contingit' 255 18 f. Lectura 126 20 (V. lib.), 35 f., 127 2 f. (super I. lib.), 128 17 f. (super I. lib.), 173 11 (super I. et II.), 12 (super III., IV. et V.). Materia super cap. 'Omnis utriusque sexus' ⟨*Lib. V tit. 38 cap. 12*⟩ 197 35. Notabilia 60 30. Novella super II. et IV. lib. 603 1. Postille 210 32 ff., 249 24 f. Postillaciones

380 14 f. Principium ad 60 23. Questiones 60 30 f. Registrum 249 42, 250 10 f. Repeticiones 199 39 ff., 201 11 f., 9 ff. (cap. ‚Quod clericis' de foro competenti), Scriptum circa cap. 'Omnis utriusque sexus' ⟨*lib. V tit. 38 cap. 12*⟩ 195 37 f. Summa 197 35 f. (lib. IV.), 247 37, 255 26 f. Summarius 265 15 ff. Summula sec. plures titulos *etc.* 496 33 f. Tabula repertorii 60 5. Tituli 123 34, 163 26 f., 252 30 f., 33 f. 254 22 f., 260 23 (Scripta super). Versus 249 28.

Vgl. auch Antonius de Butrio, Barthol. Brix., Bernhardus Grecus, Casus, Conradus Dryborg, Correptor, Damasus, Franciscus de Zabarellis, Ganfredus, Goffredus de Turno, Guido de Baysio, Henricus Bohic, Henr. de Frimaria, Henr. de Merseburg, Joh. Calder., Innocencius, Joh. Andree, Joh. de Fano, Joh. Faventini, Joh. de Imola, Joh. Noet, Nic. de Tudescis, Nic. Panormitanus, Petrus de Anchorano, Petrus de Sampsona.

Liber Sextus 120 18, 151 15, 163 18, 199 28, 210 27, 30, 211 14, 249 37 f., 253 6, 560 25 f. Regulae iuris 120 14, 149 31 f., 163 26, 247 16, 423 30. Decretales 'Suscepti regiminis' 255 15 f., 'Exiit qui seminat' Nicolai pape III. 259 10. — Addiciones 251 4. Apparatus *vgl.* Joh. Andree, Joh. Monachus. Collecta 224 37 f. Glosa 199 28, 210 27. Lectura 173 13, 597 31, Postille 210 34. Summa de regulis iuris 110 31. Summarius 265 17 f. Tituli de regulis iuris 373 33.

Vgl. auch Dominicus de Geminiano, Tabula Martiniana.

Clementine 60 6, 10, 199 36, 210 29, 211 14, 250 4 ff., 560 27 ff. (lib. septimus), 603 2. De magistris 79 1. De erroribus Begardorum 81 15. — Collecta 224 37. Glosa 199 36. Lectura 173 13. Postille 210 34, 250 4 f. Repeticiones 254 6 ff. Summarius 265 18.

Vgl. auch Genzelinus, Joh. Andree, Joh. de Imola, Tabula Martiniana.

Extravagantes 60 10; 'Execrabilis' 151 11 f. 'Provide attendentes' Bonifacii VIII. *und* '⟨Sane⟩ ne in vinea' Urbani V. 255 15 ff.

Vgl. auch Guilelmus de Monte Laudano, Henricus imp. VII., Joh. papa, Sixtus papa.

— — *civilis*, Corpus legum 103 1, 6, 113 2 f., 120 23, 151 31 (textualia), 200 34 f. (parvum volumen), 201 22. — Casus 120 14. Principia 16 31, 59 17 f. Registrum sec. ord. alph. 346 26 f. Tytuli 47 15, 211 15, 261 2 f. Vocabularium dictionum 32 21.

Instituta, Instituciones 58 42 f. (IV lib.), 126 6, 152 1 ff., 200 34, 211 9 f. — Collecta 224 37 ff. Glosa 211 10. *Vgl. auch* Joh. de Platea.

Codex 59 2 ff. (tres ultimi lib.), 5 f. (lib. IX), 126 2 (lib. IX), 128 25 (lib. IX), 151 38 (lib. IX), 39 (lib. IX), 152 2 (III lib.), 5, 200 22 (lib. IX), 35 (tres ultimi lib.), 201 21, 211 8, 12 (tres ultimi lib.). — Auctoritates 20 8 f. Casus summarii 211 17, 23, 259 29 f. (Exc.), 265 1 ff. Collecta 224 37 ff. Summa 58 38 f. Tituli III ultimorum lib. cum brevi declaracione eorundem et legum 265 4 f. *Vgl. auch* Accursius, Azo, Baldus, Bartholomeus de Saliceto, Bartholus, Cinus, Dynus, Jacobus de Ravenna.

Digestum vetus 59 1 f., 7 f. (lib. XXIV), 151 34 (lib. XXIV), 200 15 (lib. XXIV), 201 18 (lib. XXIV). *Vgl. auch* Accursius, Bartholus de Saxoferrato, Jacobus de Ravenna.

Inforciatum (lib. XIV) 59 9 f., 151 32 f., 200 17, 201 19. — Auctoritates 20 9. Casus 265 8 f. *Vgl. auch* Accursius, Bartholus.

Digestum novum 128 18, 151 36 (XII lib.), 200 19 (XII lib.), 201 20 (XII lib.) — Auctoritates 20 8. Casus summarii 265 11 f. *Vgl. auch* Baldus *und* Bartholus de Saxoferrato.

Liber constitucionum, fedorum, digesti 59 1 f.

Lib. feudorum, feodorum, pheudorum. De usibus feudorum 59 1 f., 152 2, 8, 200 35. 211 13, 265 13. — Lectura 201 24. Summa 261 1 f. *Vgl. auch* Jacobus de Alpherotis.

Autentica 59 1 (collaciones IX), 152 6 (XII lib., scil. IX collaciones et III lib. codicis), 200 35 (collaciones), 211 12. — Casus summarii 265 13. Tituli cum declaracionibus *etc.* 265 5 f. *Vgl. auch* Fredericus imp., Godefredus.

De correctione fraterna 332 10 f., 421 4 f. (et recta predicacione).

Lib. quidam parcialis alicuius summe, que dicitur Corrector (et est de interrogacionibus faciendis in confessione) 412 21 f.
Correctoria 484 11, 506 10 (sec. diversos status). *Vgl. auch* Tymo.
Correptor 264 30 f. (quomodo secundum rigorem iuris pro unoquoque peccato penitencia iniungenda est, et in fine illius ponuntur alique decretales), *vgl. auch* Alanus de Insulis, De penitencia.
Cosmographia 34 32, 40 6 (de ymagine mundi). *Vgl. auch* Apuleius, Honorius.
Costa ben Luce 118 17 (transtulit Arnoldus de Villa Nova). De differencia spiritus et anime *(an.)* 24 24, 34 28, 39 18 ff., 165 36, 166 3 f., 34, 216 35 f., 310 34 f., 482 11 f. — Comm. 214 35.
Crates Thebanus 522 8.
Questiones de sede Crathonis 35 15 f.
De laudibus creatoris 417 7 f.
Libellus creature metricus cum comm., correspondens libris sentenciarum 71 7 f.
De Deo et creaturis *vgl.* Thomas Aquin.
Der kremer de septem archis 307 40.
De creaturis 51 26.
Tract. de crepusculis 21 39.
Crescencius *vgl.* Petrus de Cresc.
De crisibus 115 12. *Vgl. auch* Galienus.
Crispus, De tempore et de sanctis 499 41.
De concertatione super cruore in Wilsenach 184 8, 394 17. *Vgl. auch* Jacobus Carthusiensis.
Crux (sancta).
Contemplacio 245 4, 462 30. De efficacia et virtute 499 31. De exaltacione 413 6 f., 428 34 (sermo), 499 29. Exempla 499 36. Historia Hore 352 19. De invencione 499 29. De 452 1. misteriis 393 39 Oracio 245 4, 462 30. Oraciones ad 345 15, 348 1, de 348 30 f. Quibus modis debemus -cem Christi devote portare 348 36. Sermones 85 5 (vel in cuiuscumque electione), 245 5 (II), 442 19 (quare Christus manus expandit in -ce), 20, 491 1, 506 16 f. ('Respice in faciem Christi tui', item 'Lignum forte imputribile'). Veneracio 245 4, 462 30.
Vgl. auch Bonaventura, Joh. Chrysostomus.
— claustralis 245 5, 497 21 f.
— spiritualis *etc.* 373 21 ff.
De cupiditate emendi temporalia 258 4 f.
Cur Deus hodie non punit sicut tempore Zodomorum 434 21.
Cura, -e.
Questio de -a contrarietatis 56 26 f.
De -a equorum 156 18, 205 28, 440 6 (et remediis).
-e febrium 154 38.
-e lesionum ab aliquibus brutis 53 8.
-e et peccata moralium 117 7.
-e quorundam morborum 154 22 f. (cum pluribus experienciis vecularibus), 203 8 (particularium), 437 27 f. (et significacio, quasi sec. membra corporis).
Vgl. auch Arnoldus de Villa Nova, Poncius de S. Egidio.
De resignacione -e pastoralis ad quendam prelatum et est dialogus cui premittitur quidam prologus 258 12 f.
Vgl. auch Ambrosius, Gregorius Magnus.
Liber de miseria curatorum et de novem dyabulis molestantibus curatos 196 18 f.
Nomina cardinalium, patriarcharum et episcoporum et aliorum curie Romane 381 21 f.
De curia *vgl. auch* Mattheus de Cracovia.
Cursus 325 26 (XIV).
— de s. Barbara 354 10.
— de eterna sapiencia 309 9, 362 41, 363 15 f., 364 11 f., 366 11.
— de spiritu sancto 354 9 f., 363 1, 39, 364 3.
Vgl. ferner Christus *und* Maria.
Quintus Curtius 521 27 f.
De custodia sensuum doctrinae 424 22 f.
Der kuttheman, kuthman, kotteman 309 39 (tract. est wlgariter scriptus *etc.*) 314 10 (libellus misticus), 322 21 ff. (Tract. wlgaris *etc.*).
Quedam figure de ciclis 364 19. *Vgl. auch* Rolandus.
Cylindrus, Chilindrus.
Composicio -i 22 13, 28 34 f. (cum arte sua), 167 37 (cum utilitatibus eiusdem). Textus -i 23 15. Tract. 21 40, 24 41 f. (dictus Horologium viatorum), 31 9, 484 35 f.
Cyprianus, Ciprianus, b., doctor gloriosus (524 10), martir, Carthagin. episc. (526 11 ff. *mit Schriftenverzeichnis*). — Collecta 414 30 f. Dicta 62 11. Exc. 526 18. Quedam 74 36. *Vgl. auch* Gregorius Naz. *und* Maximus.
De 12 abusionibus 71 15, 526 11 f. (seculi)

Ad Anthonianum 526 16.
Ad Cecilium 526 16. *Vgl.* De sacramento corporis.
De sacro calice ad Cornelium 526 17.
Ad Celeritanos epistola 90 41 f.
Cena 114 16, 135 33.
Ad Demetrianum 90 36 f., 526 14.
Epistola ad clerum suum de deprecando Deum pro peccatis nostris 90 39 f.
Ad Donatum de disciplina epistola 90 31.
Ad Rogacianum de disciplina epistola 90 31 f.
De disciplina et habitu virginum epistola vel sermo 90 32 f.
Epistolare 90 30 f., Epistole parve ad diversos 526 18.
Ad Fortunatum 526 15.
Ad Donatum de gracia Dei 526 12.
De eo quod ydola non sunt dii 90 34 f.
De immortalitate 90 36.
Ad Jubaianum 526 16.
De lapsis 90 33 f., 526 12 f.
Epistola ad Novacianum hereticum 90 41.
De exhortacione martirii epistola ad Fortunatum 90 37 f.
De laude martirum 526 15 f.
De duobus montibus 526 17 f.
De opere et elemosimis *etc.* (sermo vel tract.) 90 42, 526 13 f.
De exposicione dominice oracionis epistola 90 38, De or. dominica 526 13. — Exc. 77 6.
De paciencia 90 35.
Epistola de bono pudicicie 90 33.
Ad Quirinum 526 15.
De sacramento corporis et sanguinis Domini epistola ad Cecilium 90 38 f., 526 16 f.
De unitate ecclesie 90 34, 526 13.
De zelo et livore 90 35 f., 526 14.

Cirillus, Alexandrinus episc. 544 15 f.

—; Hierosolimitanus episc., beatus.
Epistole ad Augustinum 66 22 f. (de b. Jheronimo), 140 33 f., 197 25 (de morte Jheron.), 244 39, 39 f. (de miraculis Jeron.), 405 1 f. (de s. Jeron.), 411 12 (de eximiis miraculis), 418 1 f. (de miraculis b. Jeron.), 443 38, 446 32 f. (de miraculis b. Jeron.), 529 25, 26 (de eximiis miraculis Jeron.), 533 31 f. (de miraculis gloriosi Jeron.)
Quadripartitum, -us 118 7 (moralium), 152 28 (mor.), 163 3, 188 19, 194 10, 206 38 f., 244 40, 247 12, 278 3 f. (alias Speculum sapiencie), 369 24 ff. (mor. *etc.*, per aliquos asscribitur b. Cirillo *etc.*, alii asscribunt *etc.* cuidam *etc.* Guigoni), 423 3 ff. (apologiticus, IV lib.), 529 26, 595 71. *Vgl. auch* Guigo.

Cyrochenus, De tyriaca 48 23.

Demones. De cognicione *etc.* -num 501 3 f. *Vgl. auch* Exempla, Fortalicium, Richardus de Media Villa.
Damascenus *vgl.* Johannes D.
Damasus, *Boemus.*
Brocardica 60 30.
Summa tytulorum decretalium 60 29.

—; papa.
Ad Jheronimum de 5 questionibus geneseos 87 37 f.. Ad Jheronimum de Osanna 87 41. Versus de laude Pauli 79 27.

Dampnacionis et perdicionis 12 cause que apparent in his temporibus nostris 245 7 f.
De multitudine dampnatorum, ad quid eam Deus creaverit 369 1. Quare plures dampnantur quam salvantur 369 1 f.
Daniel, abbas.
Vita Johannis abb. montis Sinai 407 15 f.
Dares Frigius 159 17, 219 10.
David 511 22 ff., 519 6.
David, frater de o. min. *Werke* 229 44 f.
Formula noviciorum 339 31 ff., 340 14 ff., 36, 38 ff., De instructione exterioris hominis nov. inc. 'Primo super considerare' 357 29 f.
Septem gradus oracionis 323 21 f., 388 7 f. De 7 processibus religiosorum. (Hic aliqui incipiunt novum tractatum, quem nominant Profectum religiosorum) 340 18 ff. *(an.)*, Tractatus de perfectione 340 25 ff.
De debitis reddendis 258 15.
De[l]bora, prophetissa 519 1.
Decalogus *vgl.* Humilitas *und* De decem preceptis.
Decem debet servare homo, qui wlt Deo placere 355 43/356 1.
Decimae.
De -is, oblacionibus et primiciis 255 28 f.
Utrum propter consuetudinem aliquis excusari possit, ne det -as 332 26 f.
Decisiones diversarum questionum theologicalium 172 12.
— rote 201 9, 24, 211 18.
Quedam puerilia de declinacionibus terminorum sec. processum Alexandri 171 5 f.
-cio Troie *vgl.* Troia.

Derivatorium et declinatorium sec. ord. alph. 220 2 f.
Decreta *vgl.* Concilium, Corpus iur. can., Gelasius, Ormisdas.
'Dedi te in lucem gentibus' *etc.*, exhortacio ad religiosos 504 34 f.
De *oder* In dedicacione. 84 24 f. (ecclesie, sermo), 258 16, 316 3, (templi, sermones X et alii VIII), 388 28 f. (sermo), 490 21 f., 491 2, 493 19 f. (vel dominica X. post penthecosten 'Domus mea', sermo), 501 38 (sermo).
Defuncti.
Agenda -orum 363 16. 366 20 f.
Exercicia pro -is 363 4 f.
Legenda -orum 354 10 f.
Oraciones pro -o *oder* -is 316 18 (noviter), 362 18.
Exposicio officii -orum 293 16 f., (epistolarum et evangeliorum eius), 510 38 f.
Sermo de -is 491 1 f.
Vgl. auch Joh. Indaginis.
Defensorium iuris 164 1, 335 32.
— pacis *vgl.* Marsilius de Padua.
— vitae *vgl.* Arnoldus de Villa Nova.
Definitiones, Diffiniciones. 417 32 ff. (sive descripciones multarum rerum et proprietatum earum sec. ord. terminorum eas significancium per litteras alph.). *Vgl. auch* Benedictus papa *und* Deus.
An delegatus a legato subdelegatus possit ulterius subdelegare 267 27.
Democritus, philosophus, 512 13, 519 31.
Demostenes, orator, 513 37, 521 24.
De extractione dencium 440 17 f.
Textus — — denunciacione cum comm., princ. 'Quum ignorantie' 123 19 f.
Deploracio *vgl.* Ecclesia *und* Virginitas.
Derivaciones *vgl.* Puericius, Questiones methaphisicales, Speculum grammatice, Vocabula.
Derivativa nomina *etc.* 489 11 f.
Derivatorium et declinatorium sec. ord. alph. 220 2 f. *Vgl. auch* Hugo.
Descriptiones *vgl.* Civitates, Definitiones, Dignitas humana, Locus, Termini, Terra sancta, Theologia mistica, Vocabula.
Determinaciones.
Sedis apostolice, an cum firmissima fide defendi possit sentencia Aristotelis de futuris contingentibus 193 9 f.
An licita sit vita quorundam devotorum in communi vivencium cum aliis dubiis 260 5 f.
Super capitulo de eo quod comeditur et bibitur 202 13.
Vgl. ferner Concilium Basil., Dynus, Fidei articuli, Motus, Pragense studium, Vinum, Wyenense studium.
Tract. de detractacionibus et de supposicionibus 132 9 f.
De detractione 331 32, 341 12, 393 33 f.
Devocionale 345 13, 39, 354 7 (Rome impressum), 356 18 *(Druck)*, 359 15, 366 5.
— pro eukaristia 347 26.
— infirmorum 360 5.
— de sanctis per cir. anni 345 21. *Vgl. auch* Maria.
Liber devotorum 316 11.
Devotus, -i *vgl.* Begine, Determinationes, Precordiale.
Deus.
— est omnia in omnibus et omnia sunt in Deo 324 1.
— omnia videt antequam fiant *etc.* 499 30 f.
De -o, de virtutibus et viciis *etc.* 474 36 ff., 8 31 f. (questio).
Diffiniciones de -o 81 1 f. (autentice), 245 9 (enigmatice per XXIII), 283 19 ff. (XXIII, enigmatice).
De filiacione -i 501 38.
De ymagine -i in anima humana 321 6 ff.
De operibus -i et hominibus sec. utrumque testamentum vetus et novum metricum carmen 69 37 ff.
Oraciones ad -um 345 13 f.
De presciencia -i 191 38.
De -i providencia 83 29.
De pietate -i exempla 499 35.
Quare -us se subtrahit ab amicis 340 6.
Quod -us et quomodo ubique sit in omni creatura in Deo 353 33 f.
Quomodo -us sit in rebus et res in Deo et quomodo sit vel non sit in loco et quomodo ubique *etc.* 330 8 ff.
Quomodo ex visibilibus invisibilis -us debeat cognosci 321 15 f.
Quomodo -us sit ubique 373 20.
Quomodo nomina universalium rerum -o attribuuntur 301 16 ff.
De modo -o serviendi 75 26.

Tria, per que intime -us noscitur et invenitur 324 1 f.
Vgl. auch Christus, Spiritus sanctus, Thomas Aquin., Versus.
Diabolus, Dyabolus.
De casu -i 141 5. *Vgl. auch* Anselmus Cantuar.
De modo repugnandi -um 340 9 f.
Vgl. auch Christus, De curatis, Fungo, Judicium.
Diadema *vgl.* Maria.
Dialogus.
Quidam expediens discipulis de multis questionibus 492 19 f.
Vgl. auch Elucidarium, Matthaeus de Cracovia *u. a.*
Tract. de dici de omnibus in divinis 171 38, 191 14.
Dicta philosophorum 335 31, 595 21 f.
Dictamen, Dictare.
De rithmis et -ibus 55 40. Formule -inum 262 13. De arte -ndi *oder* -inis 98 10 f. (metrico). Summa -inis *oder* de arte -ndi 97 29.
Vgl. auch Joh. Bononiensis.
Dictamina 10 15, 595 15 (de omni statu).
Dictiones.
Flores -num extra bibliam 277 39.
— Grece 10 30 f., 476 42 (sec. ord. alph.).
Extractum de quibusdam sermonibus per positas sec. ord. alph. 495 27 f., sec. ord. sermonum dominicalium tocius anni *etc.* 28 ff.
Dictionarius 96 24 (puerorum), 136 11 ff. (III partes: a b—g, a g—p excl., a p usque in finem), 187 6 ff. (partes), 245 17 f. (abbrev. *etc.* et dicitur eciam flosculus dictionum), 276 10 f. (correctorum *etc.*), 390 3 ff. (continens materiam predicandi *etc.* per ord. alph.), 495 27 ff.
Vgl. auch Alexander Neckam, Flosculus, Joh. de Garlandia, Isidorus, Puericius, Sequencie, Verbarium.
Didimus, Allexandrinus (527 8) 527 8 ff. *und* 541 20 ff. *(Schriftenverzeichnis).*
Vetus et novum testamentum interpretatus est 541 25.
In Job 527 17. In psalmos 527 13. In Ysayam 527 15. In Zachariam 527 16. In Osee 527 16. In ev. Mathei et Joh. 527 13 f.
De dogmatibus contra Arrianos 527 14.
De spiritu sancto (transtulit b. Jeronimus) 447 2 f., 527 14 f., 530 24 f., 39 f.
Dies.
De -ebus Egipciacis 57 42, 438 40.
Tabula inveniendi — festorum mobilium 73 10.
De -e iudicii 393 33 (puncta et notabilia), 463 1 (sermones).
De -ebus nocivis 23 2.
Dieta salutis 387 24 ff., 388 3, 411 13 (et via).
De -is 438 7, 41.
Flores -arum 205 19.
-arium sanitatis 54 30 f.
Differentia inter leges et canones 151 10, inter lumen spirituale et cordiale 324 2 f.
De -iis numerorum 476 32 f.
Vgl. auch Alfraganus, Biblia, Costa, Illuminaciones, Versus.
Diffiniciones *vgl.* Definiciones.
Tract. de uniformi et difformi 36 12.
'Differunt ira carnis et ira animi' 424 35 f.
Digestum.
Vgl. Corpus iuris civilis.
Digiti, -us *vgl.* Corpus iuris can., Minuta.
Dignitas.
Descriptio -tis humane 417 10 f.
De -te imperiali 438 35.
De -tibus, magistratibus et officiis Romanorum 410 16 f.
— sacerdotum *etc.* 434 33.
Vgl. auch Ambrosius, Anima.
Dilectio.
De -ne Dei et proximi 84 17 (sermo), 21 (sermo), 178 34 f., 194 34 (questiones) 356 37 f.
Vgl. auch De X praeceptis.
De ordine -nis notabile 365 40 f.
Questio de dimensionibus interminatis 36 34 f.
Dindimus, rex Bragmannorum, *vgl.* Alexander Magnus.
Dinus *vgl.* Dynus.
Diocesanus *vgl.* Casus, Carthus. ordo.
Dyoderus, scriptor historie Grece 522 22 f.
Dyogenes 512 30 ff., 520 14.
Dionysius, Dyonisius *etc.*, Ariopagita, beatus, sanctissimus (298 25), episc. Athen. (318 30, 322 38 f.), episc. Paris. (523 31), discipulus Pauli apostoli. Libri 318 30 ff., 523 31 ff., 550 8 ff. — *Erwähnungen* 141 12, 300 7, 302 7 f., 311 16, 323 18 *etc.* Exc. magistraliter collectum 326 6 f. Incepciones lib.

et registrum super capitula 141 13 f. Meditaciones de supercelestibus extracte a lib. 309 7 f., 314 42 f. Sermo (in vulg. de 84 25.
Epistolae 141 13 (ad diversos), 318 34 (diverse), 322 40 (div.), 523 36 (XI).
Epistolae singulae: Gaio disrecte cum commento 70 43, IV ad Gayum 72 24 f. Ad Demophilum 72 26 f., (VIII.) ep. de propria operacione et bonitate 318 34 f. Ad Dorotheum 72 25. Ad Johannem apostolum et ewangelistam 72 27 f. Ad Polycarpum 72 26. Ad Polifanum 319 12 (Hec epistola a quibusdam connumeratur ceteris eius epistolis, plures vero libri non habent). Ad Sosipatrem 72 25 f. Ad Thymotheum de morte beatorum Petri et Pauli apostolorum 79 25 f. Ad Tytum 72 27, (IX.) Tito discipulo b. Pauli scribitur interroganti, que sit sapiencie domus et qui potus hic agitur, De simbolica theologia 318 35 ff. Simbolica theologia, et est epistola b. D. ad Titum sec. translacionem Verzellensis 319 22 f.
De simbolica theologia 523 36.
De fide trinitatis 141 14.
De angelica iherarchia *vgl.* De celesti hier.
De celesti *oder* angelica ierarchia 71 1 f. (angel.), 2 f., 72 23, 185 12, 318 38 f., 523 34, — Comm. 71 2 f.
Vgl. auch Albertus Magnus, Hugo de S. Victore, Joh. Damascenus.
De ecclesiastica iherarchia 71 3 f., 72 23 f. 185 12, 318 39 ff., 319 16 f. (textus antique translac.). — Comm. 71 3 f. Ex. 295 13 f.
Vgl. auch Albertus Magnus, Joh. Scotus.
De divinis nominibus 71 4, 72 24, 185 12 f., 318 32, 523 35. — Ex. 295 13 f. *Vgl. auch* Albertus Magnus.
De mistica theologia 71 1, 72 24, 185 12 f., 308 34 ff. (textus sec. explan. abb. Vercellensis *etc.*), 318 33, 319 11 (textus antique transl.), 322 38 f., 523 35. — Comm. 71 1. *Erwähnungen* 271 29, 297 17, 322 29 f., 338 16. Ex. 295 13 f.
Vgl. auch Albertus Magnus, Hugo de Palma, Hugo de S. Victore, Joh. Zacharie, Robertus Lincoln., Thomas Aquin., Thomas Vercellensis.
—; ⟨Exiguus⟩, Canones de tabulis cum practica 30 8.
Dyascorides.
De medicinis simplicibus 53 40. *Vgl. auch* 436 41.
Tract. de dyptongis 10 18.
Tract. directorii significatoris 28 17.
De modo et forma discendi secundum sentencias sanctorum patrum et quomodo e se ipso melior fiat 241 5 f.
Disciplina.
De domo -e 452 32.
De -a puerorum 12 33 f.
Regularis -e ammonicio, inc. 'Ad hoc studeat' 356 2 f., inc. 'Amplectatur religiosus' 357 32 f.
Vgl. auch Loqui.
Discipulus 598 38.
Sermones 146 28, 194 25, 498 8 ff. (tam de tempore quam de sanctis cum multis tabulis et cum promptuario exemplorum, *Druck*), 599 25 (de sanctis et tempore per circ. anni).
De discretione spirituum 148 10.
De dispensacionibus *vgl.* ord. Carthusiensium, Joh. de Deo.
Disputata 17 18, 169 36 (circa obligatoria), 37 (insolubilium), 218 28 (sophistrie circa obligatoria). *Vgl. auch* Concilium Basil., Priscianus.
Disputacio.
De metis et finibus -nis 487 39 f.
Disputationes 178 23 (et posiciones), 240 29 (contra quosdam rudes et ignaros qui detrahunt artibus liberalibus), 368 36 ff. (an unusquisque in sua lege, fide vel secta possit salvari *etc.*), 488 33 ff. (et actus multiplices in artibus diversorum magistorum Liptzensium in diversis materiis, logica, phisica, ethica, metaphisica *etc.*, sunt questiones numero 147 annexis sophismatibus 15.).
Vgl. auch De confessionibus, Jacobus Carthus., contra Judeos, De praelatis.
De maxima et minima distancia 36 21.
Distinctio, -nes.
Questiones de -nibus et relacionibus *etc.* 190 1 f.
Vgl. auch Biblia, Caspar Calderini, Grüningen, Interdictum, Joh. Calderini, Religiones, Simonia, Trinitas.
Distribuciones *vgl.* Parva logicalia.

De infinitis seu distributivis. 52 10 f.
Divisio, -nes 75 32. Liber -num cum sinonimis 155 23.
Vgl. auch Boethius, Corpus iuris can., Philosophia, Praedicabilis materia, Robertus Cantuar., Scientiae, Terra sancta, Verba.
Divitiae *vgl.* Bonitas.
De divitibus 462 38.
Diurnale 222 27, 223 10, 363 32 f. (abbrev.).
Doctores.
Dicta -orum 85 22. — Tabule 70 26 f. Notabilia diversorum -orum sacre scripture 84 36 f.
Libri originales -orum approbatorum 243 4.
De originalibus -orum 72 6.
Recommendaciones -orum inter se 70 38 f.
Doctrina, -e 317 1, 4, 349 35 (et exhortaciones cuiusdam devoti), 358 17, 364 31 f., 424 22 f. (De amore solitudinis, silencii *etc.*), 507 1 f. (per aliquos titulos ord. alph., ut abstinencia, bonitas, caritas).
Vgl. auch Aegidius, Consolacio, Ebrietas, Eukaristia, Virtutes, Vita activa.
Doctrinale *vgl.* Alanus, Alexander de Villa Dei.
De christianissimo documento 408 29.
Dolor.
De causa -is 51 26. De -e 204 14 f.
Vgl. auch Contricio *und* Maria.
Domicius; Calderinus. Metrica in suis epistolis 187 34.
Dominicus; de Clavasio, mag., magnus astrologus. Practice geometrie II lib. 21 8 f.
—; de Gaminiano. Collecta ex lectura super VI. decretalium 261 13 ff.
—; Hispanus, vir sanctus. Super epistolas Pauli 555 27. Libellus contra hereticos 555 27.
Vgl. auch Predicatorum ordo.
De Domitiano *vgl.* De Nerone.
De VI. domo et suis questionibus 23 24.
Domus *vgl.* Anima, Disciplina, Geomancia, Spiritus sanctus.
Donatiste heretici 526 38 f., 542 4 f.
Donatus, grammaticus (529 34). 96 20, 21, 477 18 (wlgarizatus interlin.), 41, 478 6 (metricus), 10 (prosaicus), 483 39, 484 37 (sec. Italicos gramaticos), 486 17, 489 8 f. — Exc. 96 20. Exp. moderna 10 8 f. Glosa 10 3, 97 26 f., 483 39, 489 8 ff. Glosula 7 22. Materia in figuris 484 2 f. (sive tabulis), 486 20 f. Questiones 10 8 f. Reportata et dubia *etc.* 488 8 f.
De arte metrica 11 25 f. *Vgl auch* Remigius.
Maior edicio 10 23.
Minor edicio 10 22, 11 10 (metrificatus). De barbarismo 10 23. *Vgl. auch* Joh. Lutree, Joh. Monachus, Joh. Tekeneborgh, Remigius, Servius.
Terencius cum Donato 187 26.
—; allegorice in omnibus partibus 595 1.
—; spiritualis 245 22, 281 17 ff. (sive misticus *etc.*), 25, 40, 289 3 (et misticus), 315 42. *Vgl. auch* Joh. Gerson.
De donis 69 28. *Vgl. auch* Spiritus sanctus.
Dorp super logicam Biridani 178 20.
Dorsten *vgl. Johannes* Dorsten.
De dosibus *vgl.* Johannes Stephanus.
De dotibus corporis 340 5 f.
Dubia 346 21 ff. (cum solucione de adiunctione tricennariorum vel coniunctione aliorum suffragiorum vel anniversariorum *etc.*), 469 6 (de divinis), 499 19.
Vgl. auch Carthusiensium ordo, Collecta, Missa, Oracio, Parvulus Logice, Petrus Lombardus, Satisfactio.
De scire et dubitare, de sensu composito et diviso 17 31.
'Ducam eam in solitudinem et ibi loquar ad cor eius' 504 35 f.
Durandellus, frater o. predic., mag. in theologia.
Scriptum contra Durandum sive contra Corruptorium *etc.*, et vocatur Corruptorium corruptorii 564 39 ff.
Durandus *vgl.* Guilelmus Durandus.
Duth *vgl.* Tabule.
Dyasinthetica *vgl.* Florista.
Dynus, Dinus, archiepisc. Januensis (260 2), dominus.
Determinacio 260 2 (quomodo census annuus unius anni potest comparari), 35.
Notabilia et questiones super IX lib. cod. 265 3.
De regulis iuris *etc.* 150 31, 199 34, 247 16 (apparatus), 249 38 (app.). — Exc. 265 19 f.

Eberbacensis prior, Exposicio epistole Hillegardis 79 23 f.
Eberhardus, Ebirhardus, Ebrardus, Everhardus, Parvi II lib. 96 22 f., I. lib. in figuras reductus 459 16 f.
—; *Bethuniensis*, Grecismus *oder* Gre-

cista 11 1 *(an.)*, 107 3, 116 14 *(an.)*, 170 38 *(an.)*, 219 36 *(an.)*, 222 31 *(an.)*, 478 3, 8 f., 484 1 f. (II. lib.), 600 17, 18 *(an.)*. — Glosa 11 1, 600 18. Super 98 9. *Vgl. auch* Herzo.

—; *Bremensis*, Laborintus 13 37 f. (de artis poetice scematibus, *an.*), 485 25 *(an.)*, 488 9, 506 21 *(an.)*, 595 18 *(an.)*. — Comm. 178 25, 506 27 f. Pastus 96 10.

—; Magdeburg. prepositus, dominus, mag., Epistola quam scripsit reverendo patri Capistrano, a quo graves suscipit arguciones et argumenta, que nititur frater Johannes Indaginis dissolvere *etc.* 268 8 ff.

De duplici ebrietate spirituali 361 26.

Doctrine contra vicium -tis 426 35.

Tract. de quantitatibus ecentricitatum 234 3 f.

Ecclesia.

Tract. de autoritate -e universalis 192 30.

Deploracio -e et terre orientalis 369 5 f.

De emunitate -arum, altarium et cimiteriorum, (Item) De eorundum consecracione, violacione, reconciliacione, pollucione *etc.* 333 2 f.

Regule de ministris -e 111 15.

Tract. de ritu, sacramentis et cerimoniis -e ex Rabano et Amelario collectus 412 33 f.

Speculum -e 72 22.

Tituli stacionum et -arum 499 3.

Vgl. auch Bohemi, Cyprianus, Indulgencie.

Tract. de mediis et veris coniunctionibus et eclipsibus 26 15 f.

Vgl. auch Joh. de Muris *und* Tabula.

Efficacia illorum verborum 'Jhesus Nazarenus rex Judeorum' 311 25. *Vgl. auch* Crux.

Effrem; Syrus, diaconus, beatus. 527 28 ff. *(Schriftenverzeichnis)*. — Flores 527 33.

Ammonicio 383 13 f.

De anime beatitudine 527 32.

De compunctione cordis 527 31 f.

De die iudicii 527 33. Liber II. de iudicio Dei et de resurrectione et de mundicia anime 383 13.

Exhortacio 383 15.

Institucio 383 12 ff.

De luctaminibus seculi 527 31.

De penitencia 383 14 f., 527 31.

De resurreccione 527 32. *Vgl. auch* De iudicio Dei.

Egbertus; Bunnensis, mag., Soliloquium amorose anime ad gloriosam virginem Mariam 314 36 ff., 325 19 ff., 350 13 ff., 358 (inc. 'Mentem et oculos') 31, 365 12 f.

Elarius *(Collectarius?)* 173 30.

De electis purgandis 343 10.

Electio. Sermo in -ne 85 6. Sermo de -ne prelati 245 24. Omnia que ad eam requiruntur in forma et confirmacione 245 25. An quis putans se non idoneum tenetur consentire in suam -nem 258 1. Scripta aliqua circa -nem regis Bohemorum et dubia *etc.* 258 23 f. De -ne bonorum et reprobacione malorum 330 11 f. De -ne priorum 381 6 f. Pro -ne marchionis 394 25. In -ne prioris 505 3.

Vgl. auch Carthusiensium ordo *und* Visitacio.

De electionibus 26 25. *Vgl. auch* Abe Ezra.

De electuariis 56 24, 437 28.

De mixtione elementorum 216 36. *Vgl. auch* Astrologia.

Tabule Elfoncie (et Campanie) 96 8.

De elimosina 343 9 f., 462 38.

Elyzabet, sancta virgo, que commorabatur tempore Eugenii pape in finibus Treverensis diocesis, Revelaciones 432 30 f.

—; vidua, Sermones 245 26.

Elucidarius, -ium 71 17 (dyalogus), 74 19 (lib.), 31 (lib.), 209 22, 491 26 f. (sub IV lib. diversarum rerum quidditates et proprietates declarans), 504 31 (in quo obscuritas diversarum rerum elucidatur, eciam habetur in Theutunico).

Libellus de generacione embrionis 57 13.

De emendacione 258 9.

Empedocles 512 17, 37, 520 4 f.

Tract. de emplastris 50 37 f.

Engelhusius *vgl.* Theodericus.

Epicurus 520 21 ff.

Tract. de ente intelligibili 193 11.

De epiciclis et ecentricis 30 35 f.

De epidemia 53 23, 54 31, 55 4, 20. De cautelis preservandi ad -am 55 3.

Vgl. auch Hippocrates *u.* Tornamira.

Epiphanius, episc. (276 20), doctor Grecus (498 20).

Epistola ad Crisostomum a. b. Jheronimo translata 88 41 f.

De infancia Christi et b. virg. apocrifum, 276 20 ff. (eciam habetur in vulgari).

De presentacione Marie in templum 498 20 f.

Episcopi.
Tract. de -is, qui sunt sub Romano pontifice 95 36 f.
Speculum -orum 258 29 f.
De vita -orum 258 29.
Vgl. auch Concilium Basiliense.
Epistolae, -a. 19 37 ff. (CCCCXXXV, egregii stili dictandi), 394 22 f. (et oraciones rethoricales), 30 (varie), 417 14 (III aut IV cuiusdam religiosi), 429 20 f. (et collaciones), 488 1 (II sive missive).
—a missa cuidam apostate pro revocacione eius valida 469 25 f.
—e apostolicorum, imperatorum, archiepiscoporum diversarumque personarum numero quadraginta quinque 87 31 ff.
—a cuiusdam secularis exhortatoria et congratulatoria ad quendam Carthusiensem 310 14 f.
—e due Cracoviensis et Erffordensis universitatum super veritate et auctoritate concilii Basiliensis 259 28 f.
—a contra quendam conciliistam archiepiscopum Craynensem et adversus citacionem et libellum infamie ipsius, quem contra sanctissimum papam Sixtum 4. edidit 469 26 ff.
—e decretales Romanorum pontificum 548 33 f.
—a missa cui⟨dam⟩ electo in priorem a conventualibus 479 4 f.
—a regis Francie ad papam de sublacione et eliminacione pragmatice sanctionis 406 22 f.
—e ad personas in dignitate constitutas pro graciarum actione *etc.* 394 28 f.
—a scripta ad quendam heresiarcham Bohemitice perfidie *etc.* 393 22 ff.
—a missa omnibus Israhelitis de salvacione gentium 211 24 f.
—a cuiusdam ad matrem suam exhortatoria pro studio virtutum 408 10 f.
—e quadragesimales 598 41 (et prophecie), 599 2.
—a missa ad heresiarcham Ruckeczan Bohemorum a quodam doctore Parisiensi 425 28 ff.
Vgl. auch Aeneas Silvius, Ambrosius, Anselmus Cant., Aristoteles, Astesanus, Bernhardus Clar., Bernh. Neapolitanus, Bohemi, Bonaventura, Carolus, Carthusienses, Casparinus, Cassiodorus, Cicero, Clemens, Concilium, Cracoviensis univ., Cyprianus, Dionysius Areop., Domicius, Eberhardus, Erfordensis univ., Eugenius, Fernandus, Franciscus Philelphus, Gregorius M., Hasso, Hieronymus, Hildegardis, Hildebertus, Hussitae, Johanna, Joh. Andree, Joh. Lemovicensis, Lambertus, Mors, Novicii, Opus, Papa, Paris. univ., Petrus Blesensis, Petrus de Vineis, Poetae, Pragenses, Rodericus, Schisma, Scintillae, Seneca, Soldanus, Theodocius, Turcus, Valerius, Wyenensis univ.
Exemplar dictandi -as *etc.* et dicitur Summa aurea 269 1 f., 33 f. Materia rethoricalis pro -is dictandis 262 10.
Formule -arum sive correctoria 336 12.
Modus de -is formandis antiquitus consuetus 262 11 f.
De partibus -e 480 3, 11. — Tabule pro part. -arum et figure 394 31. *Vgl. auch* Rethoricale *und* Tibinus.
Epistolare opus 598 5. *Vgl. auch* Bernhardus Clar., Cassiodorus, Eusebius, Hieronymus, Hildebertus.
Epistolarius 601 14.
Epithalamium *vgl.* Maria.
Epitaphia 8 35. *Vgl. auch* Hieronymus.
Epitheta doctorum 558 36, 41, 562 40.
De equis 438 34 f. De naturis et diversitate canum et -orum et eorum curis 40 11 f.
Erasmus, Rotherodamus, In psalmum 'Quare fremuerunt gentes' 282 35 f.
Erffordensis, Super quartum sententiarum 333 25 ff.
— Dubia, extracta 334 12 f.
Epistole due Cracoviensis et Erffordensis universitatum super veritate et auctoritate concilii Basiliensis 259 28 f.
De incendio Erffordie contingente metra 499 17.
Gesta ducis Ernesti Saxonis 46 15.
Errores.
De -ibus Parisius et in Anglia condempatis, 70 28, -es *etc.* 80 39 f., Collectio -um reprobatorum et condemnatorum Parisius et in Anglia necnon articulorum, in quibus magister non tenetur 191 18 f. Proposiciones Parisius condempnate 81 2 f.

Liber reprobans -es Judeorum et hereticorum contra fidem katholicam 377 30 f.
Errores cuiusdam Parisius revocati 80 40, 41, 327 25 (+ excommunicati, ab omnibus magistris theologie et ab episc. eiusdem civitatis a. D. 1242).
Vgl. auch Algazel, Alkindi, Aristoteles, Averroes, Avicenna, Begardi, Bernhardus Clar., Guilelmus Occam, Hussitae, Propositiones, Sententiae.
De erroris ignavia et turpitudine et varietate et gravitate 240 20.
Erveus *vgl.* Hervaeus.
Erudimenta valencia pro introductione anime devote ad amorem liberrime paupertatis et ad plenam expropriacionem omnium creaturarum 300 27 ff.
De esse et essencia *vgl.* Thomas Aquin.
De essencia divinitatis vgl. Hieronymus.
De quinta essencia 424 13 f., 440 1, 12, 38 ff. — Registrum 440 40.
De esu carnium, quam in eo fiat dispensacio 267 4. *Vgl. auch* Carthusienses.
'Eva columba' (Prudentii) 97 24.
De evacuacione 155 7, 202 32. *Vgl. auch* De purgacionibus.
Evagrius.
De s. Anthonio abbate 72 7 f.
Sentencie 534 6.
Evax, rex Arabum, libellus metricus de gemmis et lapidibus preciosis 40 12, Lapidarius 49 38 (metrice), 54 23.
Eukaristia.
Doctrine et oraciones de -a 316 20.
Dubia de quodam mirabili casu circa -iam in diocesi Padebornensi anno 1460 268 5 f.
Inhibiciones -ie vel separaciones hominum a sacramentis 435 16 f.
De percepcione -e quoad infirmos 332 40.
De miraculis 344 2 f. (VII, que fiunt in consecracione -e), 356 9 f. (-e multa puncta).
Oraciones de sacra -a 358 25, 388 19, 435 9 f.
Sermones et collaciones de sacramento -e 428 34 f.
Tabula sacerdotum naufragancium circa sacramentum -e 195 5 f. *Vgl. auch* Casus, Devotionale, Henricus Suso, Nicolaus de Lira.
Euclides 111 8, 121 16 f. (lib. XIV), 122 27, 176 27, 216 8. — Questiones 30 26.
Lib. elementorum 21 7 f., 32 f. (I.), 23 4 f, (VI), 24 9 f. (XV lib.), 25 10 f. (VI), 29 38 (III), 30 25 f., 31 4 ff. (XV), 216 15 (VI). — Figure 21 7 f., 23 4 f., 25 10 f., 29 38 f., 30 25 f., 31 4 ff. 176 30 f. (VI lib.).
II lib. de practica geometrie 21 20.
Lib. perspectivarum de visibus 29 41.
Lib. de ponderoso et levi et de comparacione corporum adinvicem 21 12 f.
Lib. de ponderibus 29 40 f.
Lib. de speculis 29 40.
Vgl. auch Albertus Magnus, Gerbertus.
Eugenius, papa.
Bulla 266 19, 375 2 ff. (de festo corporis Christi), 383 27 f. (de institucione festi eukaristie).
Epistola cum quodam libello contra concilium Basiliense 259 23 f.
Reductio Grecorum ad unionem ecclesie per Eugenium papam 406 30.
Speculi Saxonici reprobacio 267 33 f.
Vgl. Concilium Basiliense, Joh. de Segobia, Nic. Panormitanus.
Eugipius, Ex omnibus libris b. Augustini codex ad Probam virginem 567 13 ff.
Eunomius 526 40 f.
Euripides 512 18, 520 1 f.
Eusebius, Cesariensis episc. venerabilis, Pamphili.
Canones 275 1 f. (X, quorum distinctione cognoscitur, que in evangeliis vel eadem vel vicina vel sola sint), 6 ff. (pro concordancia evangelistarum, in X num. ord.), 566 3 (antiqui). *Vgl. auch* Nic. de Lyra super IV ev.
Cronica 517 15.
De evangelica preparacione 409 38 ff., 526 25 f.
Historia ecclesiastica 91 26 f. (XI lib.), 181 23, 188 3, 223 36 *(an.)*, 242 15 (*an.*), 277 32 ff. (XI lib., *Druck*), 278 6 (*an.*) 517 40 (*an.*). *Vgl. auch* Rufinus.
—; discipulus Jeronimi (446 30, 533 40, 544 19), filius Jeronimi (533 28), beatus).
Epistolare *oder* Epistole 91 6 ff. (De vita et obitu b. Jheronimi *etc.*), 145 40 (De morte Hier.), 185 30 f., 411 10 f. (De morte Jer.), 417 37 ff. (ad Damasum, episc. Portuensem et Theodosium Roman. senatorem de morte beatissimi Jer.), 446 30 f. (De morte b. Jer.), 533 28 f. (ad Damasum Portuensem episc. de felici transitu Jer.),

40 f. (de morte Jer.). — Ex ep. ad Damasum, Portuensem episc. 459 21 f.
Eustachius *vgl.* Bonaventura.
Eustacius, commentator divinus, Comm. X lib. ethicorum Aristotelis 44 25 f.
Eutices, hereticus 544 21. *Vgl. auch* Gelasius *und* Leo papa.
De exceptivis 52 10.
Excerpta et puncta collecta ex diversis locis 259 8.
Vgl. auch Apuleius, Aristoteles, Hugutio, Isidorus, Poetae, Sarraceni, Seneca *u. a.*
Excommunicacio.
Vgl. Casus, Franciscus de Platea, Joh. Calderini.
De excommunicatis 267 24 (Dubia), 268 4 f. (terre Prussie).
— — non vitandis 257 28 f., 30 (decretum Basiliense), 258 25 f. (et vitandis), 483 21.
Excusatoria de tarda rescripcione 394 24.
Exempla 255 41, 289 2, 368 20, 429 13 ff., 435 27 f., 474 38 f., 499 32, 598 30, 599 26.
— de demonibus 499 34 f.
— que finguntur de hist. Romanorum 479 6 f.
— de iudicio et accusacione sanctorum 499 34.
— illustrium medicorum 205 10.
— morum bene vivendi 73 9.
— de morte 499 34.
— de muliere Romana *etc.* 375 3 ff.
— de penis purgatorii 499 33 f.
— de pietate Dei 499 35.
— sanctorum et miracula 434 30.
— de verbo Dei 499 35.
— contra vicia detestanda et eciam quedam alia 467 27 f.
Vgl. auch Aristoteles, Augustinus, Biblia, Colores rethorici, Contractus, Crux, Gregorius M., Henricus de Gandavo, Henr. de Hassia, Joh. Chrysostomus, Maria, Sermones, Similitudines, Thomas Aquin.
— orum liber 114 6, 119 40, 243 1, 430 19 f., 434 8.
De -is et rerum similitudinibus in X lib., inc. 'Omnia facito sec. exemplum quod tibi monstratum est' 565 20 ff.
Summula de abundancia -orum sec. figuras sacre scripture et exempla naturalia sec. ord. alph. 434 37 ff.
Exemplar *vgl.* Epistole, Patientia.
An exempti possint ab aliis iudicibus iudicari an illis subiaceant (Joh. Indaginis?) 258 10 f.
Exercicia, -ium. 350 7.
Pro devotis simplicibus, qualiter se in suis -iis discrete et caute habere debeant 346 18 f.
De quatuor gradibus spiritualis -ii alias contemplacionis, incipit 'Cum die quadam' 349 37 f.
— ad se ipsum humiliandum et infimum omnium reputandum 424 27 f.
— vespere et mane et in temptacione subito occurrente servandum 362 25 f.
— valens novis monachis, ut debite instituantur (ibidem de XII gradibus humilitatis) 347 13 f.
— puerorum grammaticale 489 24 f.
— incipiencium 316 8.
Septem —, que disponunt ad VII dona spiritus sancti 356 14 f., 388 6 f.
— spiritualia 307 29, 355 6 ff. (VII communia), 358 18.
Aliqua — ad virtutum perfeccionem acquirendam valencia 322 7 f.
Vgl. auch Abstinentia, Aristoteles, Augustinus, Bartholomeus Carth., Celebratio, Christus, Defuncti, Humilitas, Logica, Maria, Meditatio, Modi significandi, Mors, Nicolaus de Amsterdam, Obedientia, Patientia, Regulae, Rodgerus, Vita religiosa.
Exhortacio studii et leccionum sacrorum librorum et de comparacione et custodia eorundem librorum et quomodo litere gentilium librorum et leccio eorum fructuose et utiliter haberi possint et fieri 240 21 ff.
-nes ad certos personarum status 251 26 f.
—, ut novissima prevideantur 364 27.
— 'Redite peccatores ad cor' 357 34 f.
-nes quorundam doctorum ad religiosos 343 36 f.
Vgl. auch Contemptus mundi, Doctrinae, Hammannus, Henricus Suso, Mors, Timor.
De eximel 438 11 (et oxizatria).
'Exivi a patre', de sensu spirituali huius verbi 320 37 f.
Exorcismus obsessorum seu demoniacorum 72 4.
Experimenta 18 18 (empirica medica), 23 10 f.

(naturalia LXXXVIII), 41 33 (de speracionibus), 438 26 (metrice).
Vgl. auch Clapredus, Nigromantia, Serpentes.
Expositiones *vgl.* Hugutio, Vocabula *und zu vielen andern Schlagwörtern.*
De expugnacione Constantinopolis et Nigroponti 369 11.
Exequie proprie, cui placet adhuc in vita presenti 346 34 f.
Extractio *vgl.* Dentes *und* Radices.
Extravagantes *vgl.* Corpus iur. can.

Fabule.
De -is 15 40 (poetica), 16 2.
-arum poeticarum interpretaciones 12 20 f.
De facecia morum 14 37. — Flores 11 40.
Vgl. auch Facetus *und* Phagifacetus.
Facetus 4 13, 424 4, 426 32 (inc. 'Cum nichil utilius'), 427 31 (est supplementum Cathonis). — Glose 424 4. Glosule 13 19.
De fallaciis 168 39, 171 8, 177 13, 424 3 f., 427 34 f., 485 41, 487 40. — Comm. 177 29. Metra et tabula 488 42 f.
Vgl. auch Thomas Aquin.
'Fama fuisse' 97 23.
De fame et siti 204 12.
Questiones de farmacia et fleubothomia 50 10 f.
Fasciculus 600 28.
— devocionis 357 7 ff.
— moralis doctrine 357 25 ff.
— mirre 307 39, 325 34 ff., 326 9, 342 16 f. (de omnibus anxietatibus Domini nostri Jhesu Christi), 355 19 (maior), 356 19 ff.
— temporum 187 38. *Vgl.* Wernerus Rolevinck.
Faustus, b., episc. 545 7.
Febres.
De -ibus 48 31 f. (cum interposicione receptarum), 58 30, 31, 155 29, 202 32 (et de evacuacione), 205 30, 437 32.
De causis -is putride 204 11.
De diversitate -ium tam simplicium quam compositarum 56 6 f.
Vgl. auch Ferrariensis, Joh. Klangus, Matheus Bononiensis, Petruccius.
Felicianus, frater o. s. Dominici, De predestinacione 408 9 f. (sanctorum), 459 14.
De felicitate *vgl.* De Deo.
Felix, cantor Thuricensis, Concertacio cum beckardo quodam super ocio suo et ne elimosinas percipiat et similiter contra Lulhardos et Begwinas *etc.* 426 1 ff.
— papa, Copia resignacionis qui cessit papatui 266 16 f.
De tribus fenestris 314 8, 35 f.
Fernandus, episcop. Lucensis, sedis apostolice legatus, Epistola ubi enumerat articulos principales 4 heresis (*sc.* Hussitarum) 265 32 f.
Ferrariensis, Ferraricus.
De febribus 156 7.
Practica 149 28.
De festis *vgl.* Fungo, Maria.
De quibusdam festivitatibus 426 11.
De fetore oris 157 12.
Liber feudorum *vgl.* Corpus iur. civ.
Fides.
De articulis -ei 69 27 f., 74 14 f., 79 24 (determinacio succincta), 83 30, (questio lumine naturali investigantibus). — Concordancia art. -ei cum vet. test. 84 39 f.
Aliquid de cognicione -ei, vie et Dei 276 34.
De sentenciis philosophorum erroneis in katholicam -em 33 22 f.
Pharetra -ei catholice contra Judeos 74 4. Questio pro approbacione nostre -ei conversione Judeorum 209 27.
De veritate -ei 74 14 ff. (katholice, de ipsius articulis credendis, de eius sacramentis, de premio et eius comminacione atque erroribus et blasphemiis omnium sectarum seu heresium et continet totum Alkoranum de lege Mahumet et Saracenorum), 195 8 f. (de Messia, de preceptis legis, primo quare oportuit eos imitari, item de promissis quare oportuit ea cessare, et sunt IV tract., quorum in fine ponitur registrum), De tribus veritatibus fidei 456 31 f. (Hic agitur de potestate fidei, pape et concilii Basiliensis).
Vgl. auch Alcuinus, Ambrosius, Boecius, Bonaventura, Guilelmus Paris., Hieronymus, Joh. Chrysostomus, Nic. de Lyra, Petrus Blesensis.
Liber fiducie de simplici medicina 437 3 ff.

Figura.
Composicio -e de vera incensione cum practica eiusdem 167 36 f.
— de invencione medii 487 35.
Vgl. auch Anima, Corpus iuris, De modalibus, Oratio dominica.
Figurae astronomicales 122 36 f.
— et tabule logicales correspondentes parvulo logice 486 2 f.
— mathematicales 24 17.
Metra de -is 9 29 f.
Tabula quarundam -arum 84 40 f.
Vgl. auch Abdalla, Alkabicius, Anima, Aratus, Ars notoria, Astrolabium, Biblia, Boecius, Chiromantia, Donatus, Euclides, Geomantia, Guido, Hali, Innocencius, Job Arabs, Joh. Peckham, Magnes, Marcianus, Messehalach, Planetae, Ptolemaeus, Robertus, Signa, Sphaera, Turcetum, De virtutibus et vitiis.
Compendium figurarum moralium 597 23.
Libellus qui dicitur Filius de moribus 14 38.
De fine religionis et per que ad talem finem perveniatur 387 1.
Firmaria *vgl.* Henricus de Frimaria.
Firminius, Pronosticatio super magna coniunctione Saturni et Jovis 27 8 f.
De secta flagellancium se 473 21.
Flagellatores.
Articuli -orum 491 16.
Casus -orum 595 16.
Heresis 491 15 f.
Practica de -ibus 28 13.
De fleubotomia 48 13 f., 50 10 f. (questiones), 52 24, 54 25 f., 56 5, 57 40, 115 1, 156 19, 202 39 f., 203 10, 438 3 f. (collecta).
Collacio Florentinorum coram papa 78 36.
Flores.
— auctorum, X libelli metrici, de viciis capitalibus, de virtutibus, 423 11 f.
— dictarum 205 19.
— hystoriarum terre orientalis de mirabilibus 45 28.
— musice 489 25 f.
—, qui sunt fere omnium librorum philosophicalium auctoritates 37 10 f.
— poetarum 11 37 ff. (sec. materias morales), 40 f. (parvi), 12 5 ff. (famosorum, magni), 219 13, 415 10 f. (et philosophorum).
Vgl. auch Aristoteles, Arnoldus de Saxonia, Bernhardus Clar., Biblia, Corpus iur. can., Facecia, Franciscus, Fulgentius *etc.*
Tract. de collectione herbarum, florum et radicum per diversa tempora anni 53 20 f.
Floretus 328 20, 383 40 f. (libellus est metricus cont. VI capitula *etc.*), 502 38. — Comm. 328 20. Glosa 275 39.
Florilegium 106 5.
Florista *vgl.* Ludolfus de Hildesheim.
Florus cum glosa 98 4.
Flos.
— celestis doctrine 425 31 ff.
— monachorum 318 9, 359 21.
— theologie contin. themata de tempore et de sanctis et super epistolis et evangeliis 188 22 f.
Flosculus dictionum 245 17 f., 423 16 ff. (ad dilatandum sermones *etc.*), 22 f. (aliqui nominant ipsum Amicus).
Focas, egregius vir eruditissimus.
Grammatica de partibus oracionis et aliis multis 9 20 f.
Orthographia 9 21 f.
Vgl. auch Petrus Helie.
De fonte vite 166 1.
Forma.
De -a 34 30 (visa, determinacio).
Vgl. auch Christus, Henricus de Gandavo, Monachi.
Formae.
De distinctione -arum 39 39.
Questio de gradibus -arum 55 40 f., 121 12.
— instrumentorum 211 28 f.
De latitudinibus -arum 30 24, 35 32 f., 36 10 f. (ymaginacio).
Vgl. auch Robertus Cantuar.
De formalitatibus 161 29 f., 190 1 f. (questiones).
Formula.
— directionis ad profectum spiritualem 343 25 f.
—e breves de modo vivendi 322 9.
— compendiosa vite 462 9 f.
— honeste vite 467 31.
— religiose vite, quomodo assimulatur materiali rote 460 7 ff.
— spiritualis vite 350 30 f..
Vgl. auch Absolutio, Confessio, Dictamina, Electio, Formulare, Henricus Suso, Litterae, Perfectio, Vita.

Formulare.
— pro dictaminibus et epistolis dictandis et participacionibus more ordinis Carthusiensium 467 41 ff.
— vite compendiosum 391 30.
Formularius 173 21 (instrumentorum et bullarum), 23 (sive copia processuum et bullarum).
Fortalicium fidei 376 36 ff.
De fortuna 178 35. *Vgl. auch* Aristoteles.
Fortunatus, poeta Ytalicus 546 38.
Fractiones. *Vgl. auch* Algorismus.
Gesta Francigenarum regum 461 4 f.
Franciscus, de Assisis, sanctus, beatus, de ordine S. Francisci, Italicus vir incomparabilis fervoris *etc.* 555 29 ff. — Sermo de s. -o 85 7.
Flores 99 25.
Paradisus anime 70 31.
Regula 247 17, 301 27 f.
Sermones super evangelia dominicalia 493 39 f.
Testamentum 343 12.
—; de Marchia, de o. ff. min., Super omnes lib. sentenciarum 337 23, 26, 566 25 f.
—; Maronis, o. min.
Conflatile *oder* Conflatum in I. sententiarum 190 1, 329 17 ff., 566 21 f. — Questiones 161 28 f. Registrum 329 19 f., 566 22 f. Tabula 328 11, 566 23 f.
De formalitatibus 76 38.
—; Philelphus.
Epistole abbreviate 475 26.
—; de Perusio (467 37), frater.
De viciis 343 23 f. (VII capitalibus, de eorum speciebus et remediis), 355 31 f. (spiritualibus, inc. 'In nomine Domini Jhesu Christi'), 34 f. (capitalibus, inc. 'In nomine Domini amen'), 355 32 ff. (occultantibus se sub specie veritatis *etc.*, inc. 'Est via que videtur'). De VII peccatis capitalibus, de filiabus, speciebus et remediis eorum 391 30 f., 467 37 ff. (VII mortalibus et speciebus eorum et remediis).
—; Petrarcha, poeta (560 20), laureatus (46 29, 395 22, 403 6), heremita (560 20). 595 14.
Carmen bucolicum 186 29 f.
De constancia Griseldis 14 7 f.
Dyalogi duo 186 29. *Vgl. auch* De secreto.
Epistola ad fratrem Ludwicum de Florencia 152 27 (o. S. Augustini), 206 38.
Epistola ad religiosos 403 6.
De IV speciebus artis gramatice summa 8 41 f.
De ocio religiosorum 463 1 f.
VII psalmi penitenciales 463 3.
De remediis *oder* rota utriusque fortune 462 9 f. (II lib.), 206 37, 395 20 ff. (II lib.), 396 10 f. *Vgl. auch* Hadrianus Carthusiensis.
De secreto sive dyalogorum lib. III 463 2 f.
De laude vite solitarie *oder* De vita sol. 463 3 f. (lib. II), 206 37 f., 395 21 f. (lib. II), 34 ff. (lib. II).
—; de Platea, frater o. min., o. min. de observancia, doctissimus in theologia et iure.
De restitucione, usura, excommunicacione 283 32 ff.
Tractatulus ostendens quando actus matrimonialis sit sine peccato vel cum peccato 269 28 f.
—; de Toleto, Contra Johannem Ruckenzan, Bohemum hereticum, ibidem contra Georgium illegitime electum in regem Bohemie 264 3 ff.
—; de Zabarellis, Sabarellis, dominus.
Lectura super II. decretalium 149 41 f., 150 1 f., 198 32 f.; Super IV. decretal. 198 34; Super V. decretal 150 25 f., 198 35.
Tract. profundus, qui intitulatur Franckenfordensis 308 8.
Frater quidam o. min., Super apocalipsim b. Joh. magistralis postilla vel pocius lectura 292 40.
Fredericus, imperator.
Autentica continens privilegia et libertates studencium et scholarium 487 11 f.
De privilegio dato scholaribus 257 18.
— Schertelingser, frater.
Collaciones 599 10.
Principium in Jheremiam 599 10 f.
Fridancus 97 24 f.
Frimaria, Frymaria *vgl.* Henricus de Frimaria.
Quare sexta feria frytag nuncupatur 600 13 f.
Fulgencius, episc. (457 19, 537 22, 545 6), Ruspensis (545 6), beatus (457 19), insignis vir (16 3), venerabilis (138 31 f.), luculentus doctor *etc.* (545 6 ff. *mit Schriftenverzeichnis*). — Flores 545 17.
De astronomia, quam Marcialis tangit in secundo 16 4 f.

Ad Eugippium de caritate lib. I 545$_{14}$.
De continencia coniugatorum servanda post votum lib. I 545$_{11}$ f.
De continencia Virgiliana 15$_{30}$ f.
De fide ad Donatum lib. I 545$_{9}$.
Comm. super duobus libr. Marcialis de nupciis Mercurii et philologie 16$_{3}$ f.
Musica 30$_{30}$ (cum practica) 31$_{13}$.
De misterio mediatoris lib. III 545$_{9}$.
Mythologiae: De fabulis poetarum 15$_{30}$. — Comm. 139$_{12}$ f., 206$_{14}$. *Vgl. auch* Joh. Ridebans.
Ad eandem (*i. e.* Probam) de oracione et compunctione lib. I 545$_{13}$.
Ad Venanciam de penitencia et indulgencia lib. I 545$_{15}$.
De predestinacione et de quibusdam aliis questionibus lib. III 545$_{10}$.
Ad Petrum de regula vere fidei inc. 'Epistolam, fili Petre, tue caritatis accepi'. *Vgl. auch* Augustinus.
Ad Probam de virginitate et humilitate lib. I 545$_{12}$ f.
De remissione peccatorum lib. II 545$_{8}$ f.
Responsionum contra obiectiones Trasamundi regis Arriani lib. I 545$_{10}$ f.
Sermones plures precipue de nativitate Domini 545$_{15}$ f.
De s. Stepphano prothomartire (*sc.* sermones) 545$_{16}$ f.
Ad Theodorum senatorem lib. I 545$_{14}$.
Fundamentum.
De -o ad ponendum aurum vel argentum in libris 439$_{5}$ f.
Tabula brevis, in qua continentur ea, que sunt -a christiane vite 426$_{26}$.
Quomodo cornua resolvi possunt ad fundendum *etc.* 439$_{19}$ f.
Fungo, Tabule de festis mobilibus, de planetis, de etatibus mundi, de nominibus dyaboli 334$_{29}$ f.
De furto 25$_{20}$.

Gabriel, *Biel,* Exposicio officii misse 188$_{11}$ f.
Gad, propheta 519$_{6}$.
Gaius, Romanus, De partibus orationis 9$_{17}$ f.
Galensis *vgl.* Joh. Gualensis.
Galfredus, Galfridus *vgl.* Ganfredus.
Galienus, medicus, Pergame oriundus, interpres Ypocratis *etc.* (524$_{24}$ f.).
Libri *oder* Liber 114$_{35}$, 115$_{32}$ (parvi), 116$_{25}$, 117$_{24}$. 153$_{36}$ (pene omnes), $_{39}$ (IV), 201$_{38}$ (pene omnes), 212$_{5}$ (IV), 524$_{24}$ ff *(Schriftenverzeichnis).* — Exc. 106$_{11}$. Glossa 124$_{22}$. Rememoracio fere omnium lib. 47$_{42}$ f.
De accidente et morbo 52$_{18}$ f., 53$_{13}$, 55$_{12}$, 58$_{7}$, 153$_{15}$, 211$_{39}$, 436$_{11}$, 524$_{37}$ f.
De achomonia (= anatomia?) 524$_{39}$.
De regimine acutorum 47$_{7}$ (comm.), $_{26}$ f. (comm.), 49$_{8}$ f. (comm.), 50$_{29}$ f. (comm.), 57$_{1}$ f. (comm.), 58$_{2}$ f. (comm.), 202$_{3}$ *(an.)*, 436$_{6}$ f. (comm. *etc.* Ypocratis).
De egritudinum temporibus 524$_{39}$.
De alimentis 524$_{40}$. *Vgl. auch* De cibis.
Lib. de allu, cuius titulus est De ramo pomi congelati 525$_{3}$ f.
Super amphorismis Hippocratis 47$_{27}$, 49$_{6}$, 50$_{27}$ f., 56$_{39}$ f., 58$_{1}$, 157$_{24}$, 202$_{10}$, 212$_{10}$, 435$_{40}$.
De causis anhelitus 524$_{37}$. De iuvamento anh. 524$_{37}$. De malo anh. 524$_{34}$. *Vgl. auch* De voce.
Anathomia 54$_{30}$ f., 153$_{14}$ f. (?), 524$_{39}$ (?).
Antidotarius 525$_{6}$.
De apostematibus 525$_{9}$.
De calido et frigido 524$_{28}$.
De cathonomia (anatomia?) 153$_{14}$ f. (?).
De virtutibus cibariorum 48$_{14}$ f.
De complexionibus 36$_{9}$ *(an).*, 55$_{30}$ *(an.)*, 57$_{10}$ (abbrev.), 58$_{12}$, 97$_{32}$ *(an.)*, 153$_{18}$ *(an.)*, 170$_{21}$, 212$_{1, 3, 7}$ f., 436$_{9}$ (lib. III), 438$_{40}$ f., 439$_{9}$, 524$_{27}$. De malicia complexionis diverse 57$_{10}$ f., 58$_{12}$ f., 212$_{4}$, 436$_{9}$ f. — Collecta 438$_{3}$. Glosa 36$_{9}$. Lectura super 53$_{1}$ f. Postille 361$_{26}$ f.
De conferentibus et nocivis 48$_{16}$ f.
De constitucione librorum in medicina 524$_{31}$.
De corticis (?) 524$_{38}$.
De crisi 5$_{14}$ f., 52$_{18}$, 53$_{13}$, 58$_{8}$ f. (lib. III), 115$_{2}$ *(an.)*, 153$_{18}$ (lib. III, *an.*), 212$_{1, 12}$, 436$_{12}$ (lib. II), 437$_{31}$ f. (lib. II, *an.*), 524$_{33}$.
De (crisi et) criticis diebus 49$_{22}$ f. (lib. III), 53$_{14, 19}$, 57$_{34}$ (lib. III), 58$_{9}$ (lib. III), 204$_{11}$, 212$_{12}$ f., 436$_{11}$ (lib. II.), 437$_{32}$ (*an.*), 524$_{33}$.
De cura icterice 525$_{3}$.
De cura lapidis 525$_{3}$.
De modo curandi ad Glauconem 57$_{20}$.
De demonstracione 524$_{26}$.
Liber di⟨n⟩amidiarum 55$_{18}$.
De dieta et cura 525$_{2}$.
De inequali discrasia 55$_{14}$.

De disma 524 34.
De inequali distemperancia 524 27.
De elementis (sec. sentenciam Ypocratis, lib. II) 57 33 f., 58 13 (sec. Ypocr.), 212 3, 436 12 f. (sec. sentenciam Ypocr.), 524 26.
De enoxia 524 27.
Epistula, quid pro quo 51 15 f.
Lib. epistolarum ad Paternianum 525 5 f.
De exercicio 525 2.
De practiculi, De medicinali experiencia 525 9.
De experimentis 524 41.
De farmaciis 55 15.
De febribus 49 22, 54 10, 436 14, 525 8 (ad Glauconem, et dicitur Periferiseus).
De differenciis febrium 58 8 (lib. II), 212 1, 7, 13, 524 38. — Scriptum super 54 43.
De habitudine 524 29, 30 (meliori), 30 (optima).
Lib. heresum 524 30 ff.
De humoribus 525 7, 7 f. (bonis et malis).
De ingenio sanitatis 55 13 f., 58 5 (seu megategni, lib. XIV), 153 13 f. 211 39, 212 2, 7, 524 41. — Questiones 153 19. Scriptum super 55 2 f.
De interioribus 55 13, 58 6 (membris, lib. VI), 153 15, 167 4, 211 39 f., 524 33.
Libri introductorii 524 31 f.
De marasmo 48 18 f.
De perfectis medicinis 524 40.
De iuvamentis membrorum 57 34 f. (lib. IX), 58 15 f. (lib. IX), 153 13, 215 29, 436 10 f. (IX partes).
Liber microtegni seu de spermate, seu de XII portis 55 12 f., 58 14 f. (vel de hum. natura).
De motibus liquidis 58 10, 153 14 (et fluidis).
De doloribus mulierum 524 39.
De egritudinibus mul. 524 33 f.
De quatuordecim partibus 212 7 f.
Passionarius 49 11 (VII lib.), 115 23, 116 40, 117 35, 525 6.
De plantis 204 28.
Comm. super lib. pronosticorum Ypocratis 47 6 f., 25, 49 7, 50 28 f., 56 41 f., 58 2, 436, 7.
De proprietate 524 41.
De causis pulsuum 524 36. De compendio p. 524 36. De compendiositate p. 524 29. De differenciis p. 58 16, 212 2, 524 35. De significacione per p. 524 36 f. De tactu p. 58 16 f. De utilitate p. 58 9 f., 436 12, 524 35. De pulsibus et urinis ad Glaucionem qui dicitur Anthinogoga 525 1.
Lib. commenta(to)riorum super lib. suum de pulsibus 524 32.
De regimine sanitatis 55 11 f. 58 7 f. (lib. II), 436 14, 525 2 f.
De causis respiracionis 48 15, 49 42 f.
De rigore 212 1.
Liber secretorum 58 13 f., 203 11, 525 6.
De simplici medicina 55 11, 58 6 f. (lib. V), 212 3 f., 436 10 (V tract.), 524 40.
De simplicibus medicinis 524 34 f.
De simulantibus egritudinem 48 16, De redargucione simul. egr. 524 27 f.
De sompniis 48 15.
Tegne, Tegni 47 4 f., (III lib.), 26 f., 49 7 f. (III lib.), 50 26 f. (III lib.), 56 36 f., 173 32, 202 2, 204 1 f., 205 17, 436 2, 525 1. — Lectura circa *oder* super 54 3, 202 5, 6, 204 38. Materia super 156 2 f. Questiones 202 6, 204 38. Super 117 17.
Terapeutice 436 13 (facultatis lib. XIV), 525 7 (lib. I).
De typo 524 38.
De vindemiis 524 40 f.
De virtutibus naturalibus 58 11, 436 13 (III lib.), 524 28 f.
De virtutibus Francorum 525 2.
De substancia virtutum 525 4.
De virtutibus non dispensantibus corpus nostrum 525 4 f.
De voce 58 10 f. (et anhelitu) 153 14, 524 33.
De urinis 47 17, 525 1 (et pulsibus ad Glaucionem).
Ytale lib. I 525 7.
Vgl. auch Aegidius, Algaphagus, Ars, Bartholomeus, Cardinalis, Concordancie, Haly, Hippocrates, Jacobus de Forlivio, Joh. de S. Amando, Joh. Anglicus, Petrus Gal., Thadeus.
Misticacio quare forma galli ponitur super ecclesias 383 30 f.
Gamfredus, Ganfredus *etc. vgl.* Gaufredus.
Gargarismus pro purgacione capitis et stomachi 364 19 f.
Garsias, Glose super decretalibus novissimis Gregorii 60 24 ff.
Gaudia.
Celestium -orum enumeracio 360 14 f. De -iis mundi 317 1. De -iis supercelestibus et de summa contemplacione 357 23. *Vgl. auch* Christus, Maria.

Gaudunus *vgl.* Joh. Gandunensis.
Gaufredus, De fraude curie papalis 13$_{39}$.
—; abbas, Declamationes de colloquio Simonis et Jesu 229$_{12}$ f.
—; *de Mellis*, Pronosticatio super magna coniunctione Saturni et Jovis 27$_{7}$ f.
—; de Vino Salvo.
De misteriis ecclesie 14$_{26}$ f.
Poetria nova 19$_{33}$, 97$_{25}$, *(an.)*, $_{30}$ (et vetus simul, *an.*) 170$_{15}$ *(an.)*, 178$_{26}$ *(an.)*, $_{40}$ *(an.)*, 219$_{13}$, 427$_{26}$ f. ('Papa stupor mundi' liber rethoricalis), 485$_{16}$, $_{25}$ *(an.)*. — Comm. 178$_{25}$. Flores 12$_{16}$. Glosa 97$_{25}$. Glosule 19$_{29}$ f., $_{33}$ f. *Vgl. auch* Tibinus.
Gazophylacium pauperum 423$_{27}$ ff.
Geber, astrologus.
Omnes VI lib., qui dicuntur Almagesti 24$_{23}$ f.
Liber Algabre geomanticus ad futurorum negociaciones 21$_{29}$ f.
Vgl. auch Joh. Peckham.
Gebertus *vgl.* Gerbertus.
Gelasius, papa.
Contra Arrium lib. II 545$_{22}$.
Autenticos et apocrifos lib. distinxit 545$_{21}$.
Canonem misse ordinavit 545$_{19}$ f.
Decreta 525$_{34}$.
Ymnos fecit 545$_{20}$.
Contra Nestorium et Euticen scripsit lib. V 545$_{21}$ f.
Oraciones fecit 545$_{20}$.
Prefacionem fecit 545$_{19}$.
Tractus fecit 545$_{20}$.
Geminianus *vgl.* Joh. de G.
Gemma regiminis, cum glosa et massa regiminis 98$_{15}$.
Gemmae.
De certis -is 22$_{18}$.
De sculpturis -arum 22$_{20}$ f.
Vgl. auch Evax.
Generacio *vgl.* Christus.
Gennadius, presb. Massiliensis.
De viris illustribus 65$_{17}$, 219$_{9}$, 447$_{20}$ f. 541$_{15}$, (*vgl. auch* 82$_{26}$ f., 382$_{40}$, 533$_{43}$ f., 543$_{38}$ f.).
Gentilis, Anglicus, mag. Comentum veteris artis 217$_{19}$ f.
—; de Fulgineo, doctor excellentissimus, arcium et medicine magister, illuminator tocius medicine (439$_{34}$ f.).
Super primo canonis Avicenne 49$_{27}$ f. Lectura super I. tract. fen XIII. tercii canonis 52$_{36}$. Lectura super II. tract. in III. can. 52$_{37}$. Super I. fen IV. can. 47$_{34}$, 49$_{27}$ f.
De contemperanciis membrorum 47$_{38}$ f.
De contraoperanciis membrorum 204$_{9}$ f.
De cura dolorum renum, calculi, lepre et plurium talium 47$_{20}$ f.
De febribus 47$_{19}$ f.
De proporcionibus graduum medicinarum simplicium et compositarum sec. 57$_{18}$ f.
Recepte 47$_{21}$, 439$_{34}$ f.
De triplici genere hominum, scil. prelatorum, activorum et contemplativorum *etc.* 308$_{17}$ f.
Genus humanum *vgl.* Iudicium.
Genzelinus, Geselinus, dominus.
Lectura Clementinarum 150$_{20}$.
Extravagans qui dicitur 'Execrabilis' cum apparatu domini -i 151$_{12}$.
Geomancia 22$_{36}$, 23$_{17}$ f. (sec. situs domorum *etc.*) 26$_{35}$ (cum theorica sua), 30$_{40}$ (cum practica), 31$_{18}$, 53$_{19}$ f. (parva). — Figure 22$_{15}$ f., 31$_{18}$.
Vgl. auch Abdalla, Albategnius, Basilegus, Gerardus Cremon., Guilelmus de Moerbeka.
Geometria.
De -a, arismetrica et musica, scil. de proprietatibus et differenciis numerorum, mensurarum, ponderum et sonorum 481$_{12}$ ff.
Aliquid in -a 488$_{21}$ f.
De mensuris -e sec. omnem dimensionem 25$_{35}$ f.
Practica -e 22$_{9}$ (quedam de), 22$_{28}$ f., 25$_{5}$ f. (modicum de).
Vgl. auch Dominicus de Clavasio, Euclides, Hugo, Thomas Bradwardinus.
Geometricus.
Liber -us (tam latomis quam colonis deserviens) 27$_{41}$ f. Tractatus -ci 216$_{18}$.
Georgius, nobilis magne nobilitatis nacione de Ungaria, Appariciones seu visiones de differenciis penarum infernalium et purgatorii, de gloria paradisi et statu ecclesie et maxime de terra promissionis 495$_{3}$ ff.
Geraldus, Gyraldus, Gerhardus (203$_{20, 31}$ *etc.*), de Solo, mag. Quedam 203$_{31}$ *etc.* Super primum primi ⟨Avicenne⟩ 156$_{36}$ (lectura), 201$_{31}$ (et partem secundi). Super prima quarti canonis 49$_{4}$. —

Recepte super secunda quarti can. 56 33 f., super secunda quarti 58 24 f.
Commentum super tegni Galieni 106 10 f.
Introductorium 49 4 f., 56 25 f. (in medicinam).
De modo medendi 56 10, 25 (cum medicinis simplicibus et compositis). *Vgl. auch* Gerardus Cremonensis.
In Rhasim: Super IX. Almansoris 48 35 f. (practica), 49 1 (lectura), 56 33 (recepte), 155 2 f., 156 40, 203 29 (Comm.), 204 17, 37 (lectura).
De sanitate custodienda 201 34 f.
Summa parva 201 33 f.
Gerardus, Gerhardus, Gyraldus, Cremonensis, mag.
De anima 125 9.
De clisteribus, suppositoriis, syringis et pessariis 50 33 f.
Super viaticum Constantini 50 26 (comm.), 39 (comm.), 52 5 (comm.), 16 f. (comm.), 53 16 (comm.), 115 15, 116 34, 154 18, 205 7.
Geomancia sec. astrologiam demonstratam 30 27 f.
De modo medendi 50 7 (et ordine), 51 16 f. (cum instrumentis et rebus, summa), 52 32, 53 33 f., 57 43, 154 35. *Vgl. auch* Geraldus de Solo.
Theorica planetarum 27 32 *(an.)*, 30 2 (cum figuris, pars, *an.*), 38 *(an.)*, 31 1 *(an.)*. — Demonstraciones 23 6 f.
—; de Davantria, qui fuit magnus zelator castitatis et malleus hereticorum (290 13 f.), mag. (290 13, 391 34, 502 35), dictus Magnus (502 32), Groet (571 11), incepit congregacionem fratrum in Daventria (571 12).
Tract. de recommendacione sacerdotum et contra concubinarios seu fornicarios 290 12 ff. Sermo vel pocius tract. de focaristis et incontinentibus clericis 391 33 ff.
De paupertate 229 13. Sermo contra proprietarios et de commendacione paupertatis 502 34 ff.
—; de Rastede, Compotus manualis 30 6.
—; de Zutphania, dominus, De spiritualibus ascensionibus 324 37, 39, 325 1, 3.
Gerbertus, Ysagoge in theoreumata Euclidis 25 15.
Das Kolnische gerichte 308 12, 309 40 f.
Gerlacus, archiepisc. Moguntinensis, dominus, Statuta 496 18 f.
Gerlandus, Compotus 24 34, 31 24.
Geselmus *vgl.* Genzelinus.
Gesta.
— varia, que pro historia biblie valent 242 34.
Vgl. ferner Alexander M., Apollonius, Beda, Ernestus, Francigenae, Imperatores, Patres, Philosophi, Pontifices *etc.*, Romani, Treberi, Troiani, Turcae.
Geta 4 31, 14 22 (de Birria), 32, 42 f. (de Amphitrione et Alcmena), 97 35, 159 17, 219 10.
Gewissensspiegel 230 8 f.
Ex. in Theutonico de lib. qui intitulatur vulgariter Das geystbuch 314 24 f.
Gilbertus, Anglicus, mag.
Antidotarius 204 33.
Compendium medicine 154 9 f. (extractum ab omnibus autoribus practice medicine), 204 23, 437 7 ff. (de morbis tam universalibus *etc.*).
Quedam de lepra 53 7.
Practica 47 14 (VII lib.), 49 42 (de curis morborum), 222 43.
Vgl. auch Concordancie med.
De urinis 49 33 (regule), 154 35 f. (super Egidium).
—; monachus *de Hoylandia*, qui in parte continuavit sermones b. Bernhardi super cantica (295 17 f.)
Super cantic. canticorum sermones exc. 77 12, 295 17 ff.
Glosa psalterii 282 22.
Scripsit super apocalipsim 292 20.
—; *Porretanus.*
Lib. VI principiorum 16 12, 17 40 f., 112 5 f. *(an.)*, 132 25 f. *(an.)*, 176 5 *(an.)* 177 5 *(an.)*, 217 18 *(an.)*, 34 *(an.)*, 484 29 *(an.)*, 513 1 f. (sec. quosdam: Aristoteles). — Comm. 217 16, 466 11, 486 12. De 55 37. Lectura 496 31 ff. Notule 18 14. Questiones 55 41 f. Reportata 177 37 f. Super 98 15 f. *Vgl. auch* Guilelmus Brito, Robertus Cantuar.
—; de Tornaco, frater o. ff. min. (146 40 f., 420 3 f., 566 34) vir eruditissimus (420 3 f.), vir religiosus doctissimus (497 33 f.).
Rudimentum doctrine 146 40 f. (seu erudimentum), 247 18, 420 3 ff. (IV partes), 497 33 f., 566 34 f.
Sermones de diversis mundi statibus 226 7 f.
Sermones de tempore et sanctis 110 7, 119 6 (per circ. anni), 125 30, 209 32 (per circ. anni) 497 33 ff., 566 35 f. Sermones alii 566 36.
Theorica Girgith de arte magica 25 13.

De IX gladiis *vgl.* Maria.
Glosa ordinaria copiosa super lib. sapiencialibus *etc.* 94 13 ff.; super prophetis maioribus et minoribus 93 9 ff.; super Ysaiam 93 16 f.; super Jheremiam proph. et lib. trenorum 94 16 f.; super Matheum, Marcum, Lucam, Joh. ev. 93 18 ff.
Glosarium de vocabulis 14 10.
De gnotosolitos, id est de cognicione sui ipsius 257 13.
Godefredus, Goffredus, Gauffredus, Gotfridus. Liber 601 33. Repeticiones XXV super autenticis 59 19 f.
—; de Fontibus, Quedam excerpta in materia de contractibus 146 16 ff.
—; de Trano, Torno, Turno.
Summa super titulis *oder* Super V lib. decretalium 59 36, 247 26, 250 26.
—; de Thenis, Omne punctum *(an.)* 11 8 f., 12 32 f., 13 8.
De gentibus Gog et Magog et ceteris et eciam de decem tribubus Israhel inclusis per Alexandrum Magnum et de variis gentibus, populis, linguis et monstruosis, de Tartaris et Sarracenis 308 38 ff.
Gordonius *vgl.* Bernh. de Gordonio.
Graduale, Gradale 222 28, 230 44, 594 30, 601 5, 7, 15 (musicum).
Gradus.
De -ibus 39 38 (libellus), 51 9 (materia), 55 4 (collecta). Questiones de -ibus formarum 119 6 ff.
VI -us, quibus paulatim et ordinate procedendo ad sponsum pertingitur 322 33 f.
Vgl. auch Amor, Caritas, Contemplatio, Exercicium, Humilitas, Superbia, Virtutes.
De reductione Grecorum *vgl.* Concilium Basiliense.
Greca, Grecus *etc. vgl.* Alphabetum, Hugutio, Joh. de Garlandia, Nic. de Lyra, Vocabula, Vocabularium.
Grecus expositor, Comm. super predicamentis Aristotelis 16 17 f.
Gramatellus cum glosa Almanica 489 23.
Grammatica 11 15 (positiva), 97 34 (gracilis tota) 98 7 f. (antiqua metrica), 219 26 (antiqua), 27, 374 16 f. (spiritualis cum VIII partibus oracionis), 484 30 (nova per versus).
Archa -e cum questionibus et flosculis 98 5 f. Comm. super novam -am 487 22. Liber tractans de -a 489 20. Libri in -a 224 33 f. Puncta in -a 381 32. Questiones circa -am 9 38 ff. Summa de -a 9 41. Tract. de -a ex dictis Bede et Augustini etc. 8 34, Tract. disputatorius in -a 11 11, Tract. de -a 41 9 f., 76 39 ff. (doctrinali et eciam aliquo modo positiva).
Vgl. auch Augustinus, Beda, Donatus, Focas, Franc. Petrarcha, Joh. Monachus, Lumen, Simon Dacus, Speculum, Sulpicius, Vincencius de Roma.
Grammaticalia 10 14 ff., 19 ff., 475 21 f., 489 3.
Vgl. auch Sophismata.
Compilacio -is 487 22 f. Exercicium circa regulas -es 483 39. Materia -is 480 18.
Gratia.
Lib. de consideracionibus -e Dei et de perfectione vite spiritualis 432 33 f. Modi acquirendi -am 195 21. Tract. docens, ut Deus habeat -am devocionis et spiritualis delectacionis 320 40 f. *Vgl. auch* Absolvere, Carthusienses, Contemplatio.
Graciarum actiones 316 38 f. (vulgares ad Dominum nostrum Jesum Christum pro omnibus beneficiis ab eo perceptis), 318 1 f. (pro beneficiis Dei), 15 f. (ad Christum pro singulis beneficiis a Deo receptis), 318 17 f. (ad Christum pro eius amara et innocentissima passione), 320 41, 325 30 f. (post communionem multiplices), 342 19 f. (ad Dominum Deum pro singulis beneficiis ab eodem receptis), 342 25 f. (longa et viscerosa pro diversis beneficiis), 356 28 f. (pro singulis beneficiis a Deo acceptis), 358 34 f. (pro omnibus beneficiis, inc. 'Domine sancte'), 358 35 f. (inc. 'O principium'), 359 41 (ad Christum), 362 12 f. (pro beneficiis a Deo receptis), 362 21 f. (post sacramentum communionis cum devota sui ipsius recommendacione), 364 2, 365 6 f. (pro beneficiis singulis receptis. *Vgl. auch* Soliloquium.
De 'benedicite' et 'gracias' 195 12.
Gracianus, monachus Bononiensis *etc.* 578 13 ff. *Vgl. auch* Corpus iur. can.
Codex Gregorianus 544 10 f.
Gregorianus *vgl.* Petrus *archidiaconus ecclesie* Londensis.
Gregorius; de Ariminio, Circa I. sentenciarum 129 41 f. (cum modica parte II.), 161 22 f. (et partim circa II. questiones) 189 38. Questiones super II. sent. 190 7.

—; Magnus, papa, beatus, beatissimus (348 15, 441 39), primus *etc.* 546 39 ff. *u.* 567 17 ff. *mit Schriftenverzeichnis).* — Dicta 80 21 f. Exempla et miracula cum punctis et notabilibus *etc.* ex Gregorio *u. a.* 434 9 ff. Sermo de *vgl.* Innocencius. Vita *vgl.* Johannes diaconus.

In bibliam: In prohemiorum novi ac veteris testamenti lib. I 548 17.

In V lib. Moysi 548 20 f. *Vgl. auch* Joh. Indaginis.

De lib. regum 548 20.

Moralia 91 18 ff. (XXXV lib. super lib. Job), 184 39 f. (I. pars), 185 1 (II. pars), 186 9 (super Job proph. in XXXV lib.), 223 30 (super Job), 441 31 ff. (I. pars super Job), 42 (II. pars), 442 1 (III. pars), 547 21 ff. (XXXV lib.), 567 21, 596 32 (I. et II. pars). — Abbrev. 424 20. Auctoritates et moralitates extracte *etc.* 348 13 ff. Brevissima exposicio super Job et exc. ex mor. 394 2 f. Puncta 351 15 f. Registrum 140 17 f. (duplex, I. sec. ord. lib. biblie, II. sec. ord. alph.), 185 2. Tabula lib. 411 15 f., (per capitula, alia sec. ord. alph.), 443 1 f. (sec. ord. alph.). *Vgl. auch* Hugo de S. Victore, Malogranatum, Milicius, Petrus Londensis.

Super cant. canticorum 64 16 (postille), 442 14, 548 9 (commentariolus, omelie IV).

In prophetis 548 20.

Super Ezechielem 91 29 f. (II et omnes lib.), 181 17 (lib. omeliarum), 223 30, 442 2 ff. (omelie XXII), 32 (omelie XXII), 548 6 ff. (omelie XXII); 496 34 f. (De veritate resurrectionis corporis nostorum). — Exc. 91 42, 230 16.

Super evangelia 442 33 f. (XL omelie), 547 39 ff. (omelie XL ad Maximianum episc.), 548 16 f. (exp. brevis lib. IV); om. super illo 'Maria Magdalena et Maria Jacobi' 78 17 f.; om. super illo 'Maria stabat ad monumentum' 78 19 f.; om. super illo 'Designavit et alios LXX discipulos' 78 21 f.; om. super illo 'Cum appropinquaret Jhesus Jherico' 78 22; om. super illo 'Euntes in mundum' 78 23 f.; om. super illo 'Homo quidam erat dives et inducebatur' 78 26 f.; om. de nativitate Domini 81 25.

Dyalogi *oder* Dyalogus 74 12 f. (IV lib.), 442 40 (IV lib.), 548 1 ff. (IV lib.). — Descripcio vite ven. abb. Syrie Ysaac sec. G. in III. dyal. 71 23 f. Registrum 351 7 f.

Epistole *oder* Registrum 223 31 (reg.), 226 2 f., 442 35 (reg. id est lib. ep. *etc.*), 547 9 (reg.), 548 12 f. (reg. id est lib. ep. eius decretalium *etc.*), 548 17 ff. (Ep. ad diversos lib. XIII). De regulis vivendi Angliis noviter conversis ad Aug., eorum episc. 548 14 f.

Omelie 183 36. *Vgl. auch In bibliam u.* Sermones de temp. et sanctis 493 26.

Totum officium ecclesiasticum *etc.* composuit 547 10 ff.

Pastorale 69 35 (seu lib. de cura pastorali), 72 35, 94 3 f. (LXVI cap.), 140 19, 144 39 f. (II.), 185 3, 333 10, 443 3 ff. (IV lib.), 497 31 (III lib.), 547 33 (IV lib.), 36 f. (ad Johannem episc. Ravenn. II lib.) — Registrum 72 35. *Vgl. auch* Joh. Guallensis.

Racionale divinorum officiorum 548 14.

De sacramentis 548 14.

Sermo in vulgari de angelis, qui in nocte Michaelis legitur in choro 326 11 f.

De laudibus vite solitarie 383 34 ff.

De conflictu viciorum et virtutum 317 31, 335 21, 450 14 ff., 459 1 ff., 539 26, 548 10 f.

Vgl. auch Beda, Joh. Indaginis, Leander, Oraciones, Paterius.

—; Nazanzenus, preceptor Jeronimi *etc.* (527 34 ff. *mit Schriftenverzeichnis).*

Apologeticus 372 8. — Flores 527 39.

De mundo corde 322 6 f., 528 1.

Adversus Eunomium 527 37.

Omelia 457 6.

Contra Julianum imperatorem 527 38.

Laudes Athanasii 527 36 f.

Laudes Cipriani 527 36.

Laudes Machabeorum 527 36.

Laudes Maximi philosophi 527 37.

De morte fratris Cesarii 527 35 f.

Sermones X 528 1 f.

Sermo de theophaniis sive natali Domini 372 8 f., De II. theophaniis, id est de epiphania Domini 372 9, De fide 372 9, De fide Nicena 372 9 f., De penthecoste 372 10, De dictis Jeremie, presente imperatore et intercedente pro quodam periclitante 372 10 f., De reconciliacione et unitate monachorum 372 11 f., De Arrianis 372 12, De grandinis vastacione, cum pater episcopus reticeret 372 12, De adventu Domini 372 13.

De se ipso de agro reverso 372 13, 528 2 f.

De spiritu sancto 527 38. *Vgl. auch* Joh. Indaginis.
—; Nycenus, alias Emisenus, Nizenus, Mysenus, Liber de ymagine, id est hominis condicione 527 25 ff. (Flores).
—; papa X. 98 19.
Bulla — condempnans aliquos articulos de speculo Saxonum sub pena excommunicacionis 261 3 f.
Glose novarum constitucionum de electione et electi potestate 60 19 f.
Vgl. auch Corpus iur. can. (Decretales) *und* Garsias.
—; Turonensis, Thuronensis, Florentinus, archiepisc. (567 26 ff. *mit Schriftenverzeichnis*).
Historia ecclesiastica 567 27 f.
De gestis Francorum 567 28, De regno Francorum 46 1 f.
De laude sanctorum martyrum lib. I 567 28 f.
De miraculis s. Martini Thuronensis lib. IIII 567 29.
Grillius.
Super libris 5 Boecii de consolatu philosophico 20 13 f.
Super primam rethoricam Tulii 20 11 f.
Super topicam Marci Tulii Cyceronis 20 10 f.
Grüningen, Distinctiones 136 30, 194 15, 209 31. — Registrum 136 30. *Vgl. auch* Petrus G.
Gualterus, Galtherus, Walterus; de Brabancia.
De curis multorum 54 9 f.
De dosibus 49 36 f., 51 17 f. (medicinarum simplicium et compositarum et de ipsis medicinis simplicibus et compositis in se), 57 39, 58 33.
Practica 54 10, 203 9 f. (de qualibet egritudine *etc.*).
De urinis 50 3 f., 57 14, 203 9 f.
—; Burleus, Burleius, Burley, mag.
In Aristotelem: Anal. Comm. super II lib. priorum 18 35 f., Pars scriptorum super lib. posteriorum 37 29 f.
De anima 37 28 f., 31 (Questiones), 31 f. (summarie divisiones et sentencie), 40.
De motibus animalium comm. 37 34 f.
De celo et mundo 37 37 f. (notule), 38 4 f. (comm. breve), 214 31 (comm.).
De casu et bona fortuna notule 37 38.
De generacione 37 28.
Methaphisica 43 4 f. (comm. et questiones), 5 f. (divisiones et sentencie summarie), 21 ff. (summarie conclusiones *etc.*).
Metheorora 37 30 f.
Phisica 37 27 f. (Notule), 39 17 f. (summarie divisiones, sentencie et conclusiones).
Politica 43 41 (comm.).
Topica 18 36 (questiones).
Auctoritates 20 21 f. (omnium lib. Aristotelis et aliorum philos.), 40 14 f. (tocius philosophie).
De ente et essencia questiones 37 37.
Tract. de ydeis 37 35 f.
Tract. de causa individuacionis 37 36.
Tract. de insolubilibus 18 41.
Tabula de iusticia 94 5.
Logica, Loyca 17 7 f. (per modum tractatuum Petri Hispani), 42 22 f. (tota, sec. alios Joh. Schoti), 168 19, 218 25, 423 38 ff. — Tractatus de naturalibus ex l. 17 11 f.
De effectu artis loyce cum sophismatibus 17 13 f.
Obligatoria 17 10.
Questiones naturales 37 38 f., 43 6 f.
Super Porphirium 168 27 f.
Circa predicamenta 217 14.
Libellus de eisdem (sc. Prisciani XVI libris parcialibus *etc.*), in grammatica correspondens volumini maiori quem edidit Burley 9 5 f.
Notule et sentencie super barbarismo Prisciani 37 39 f.
De probacionibus 18 33 f.
De sophismatibus cum sua sophistria 18 34 f.
De sinkathegreumatibus 18 34.
De terminis naturalibus 17 12 f.
De virtutibus cardinalibus 45 26 f.
De vita et moribus philosophorum 45 31 f., 46 23 f. (extractus originaliter de lib. Laercii super eisdem), 206 21 *(an.)*, 233 29 *(Auszüge)*, 369 33 (et poetarum, *an.*), 517 29 f., 519 25 *(an.)*, 520 23 f. *(an.)*, 521 19 *(an)*.
—; ⟨de Castilione⟩.
Alexandreis 4 5 *(an.)*, 13 21 f. (lib. X *an.*), (lib. X), 110 33 f. *(an.)*, 159 12 (lib. IV, *an.*, Gwillermi lib. de autore ignoto), 170 8 (Gwillermi sive de gestis Alexandri M., *an.*), 219 5, 16 *(an.)*. — Flores 12 1, 18.
Lectura Bicipitis *etc.* collecta ex Gwardone *u. a.* 330 24.
Guarinus, Veronensis, Italicus. Ars diptongandi 599 42.
Regule grammaticales 484 38.

Gwarricus, abbas Igniacensis, Sermones 382 16.

Guido.

〈—;〉 Archidiaconus *vgl.* Guido de Baysio.

—; Arretinus.
Musica 30 23 (cum figuris et practica), 31 f. (cum practica, que dicitur mycrologus), 31 13 f. (quedam de).

—; 〈de Baysio〉, Archiaconus *(meist so allein!)* Bononiensis (150 38), dominus.
Addiciones super decreto 148 15, 199 1.
Rosarium super decreto 103 37, 39 f., 149 7 *(an.)*, 150 38 f., 198 23, 38.
Super VI. 60 32 f., 199 30.

—; Bonatus de Forlivio.
X libri in astrologia 21 22.

—; *de Cauliaco*, Cirurgia 53 1, 156 24, 202 21.

—; de Columpna, Messanensis, Historia Troyana 117 6 *(an.)*, 219 15 *(an.)*, 370 1 ff.

—; magister.
Rhetorica 114 7 (cum suis correctoriis), 121 21, 170 14 (cum corectoriis), 178 30, 219 17.

—; de Monte Rocherii Manipulus curatorum tractans de VII sacramentis 459 7 f.

Gwigo, Quadripertitum moralium 369 24 ff.
Vgl. auch Cyrillus.

Guilelmus, Wilhelmus.

—; Phisica 204 5.

—; Altisbit, doctor Oxonie, Quotlibeta subtilia 67 8.

—; Altissiodorensis, Antisiodorensis, episc.
Comm. extracta a comm. Boecii super ysagogis Porphirii 173 5 f.
Summa IV lib. sentenciarum correspondens 71 38 f. — Circa I. et II. sent. 327 38 f., 492 8 ff. (exc.) Dubia circa III. sent. 261 27 f.
Vgl. auch G. Durandus de S. Porciano.

—; de Sancto Amando.
De futuris et instantibus periculis ecclesie 66 33 f.
Sermones 66 34 f.

—; de S. Amore *vgl.* Bonaventura, Thomas Aquin.

—; Anglicus *vgl.* G. Occam.

—; Brito, mag.
In Aristotelem:
Questiones priorum Aristotelis 159 30, 217 25 f., 218 7 f. Questiones posteriorum 217 25 ff., 218 8.
Questiones elencorum 217 25 f.
Questiones predicamentorum 217 25.
Questiones topice 217 25 f.
Questions circa veterem artem 217 19.
Super omnibus prologis biblie 62 25 f.
De vocabulorum rarorum et difficilium tocius biblie *etc.*, Vocabularius de raris vocabulis *u. dergl.* 7 30 ff., 62 19 f., 26 f. 294 38 f. (ex — ne novo), 476 14 ff. (Brito antiquus), 17 ff. (Br. novus), 478 41 (Br. novus abbrev.), 479 10 f. (qui ex autoribus, videl. Isidoro, Huwicione *etc.* conportavit vocabula sec. ord. alph.). — Exc. 179 9.
Questiones topice Boecii 217 25 f.
Questiones VI principiorum 〈Gilberti Porretani〉 217 25 f.
Questiones tocius loyce 120 34.
Questiones Purphirii 217 25. Questiones perihermenias 217 25.
Questiones 159 30 f.

—; de Conchis.
Philosophia super Eneidos Virgilii 15 31.

—; Durandus, episc. Mimacensis (250 12, 253 23), episc. Altisidor. et postmodum Pictaviensis (253 19 f.), mag., dominus, Speculator. 149 10.
Racionale divinorum 62 41 f. *(an.)*, 188 7 *(an.)*, 221 25 *(an.)*, 247 14, 250 12 f., 253 19 ff., 37, 412 35, 413 12, 599 36. — Exc. 71 18. Registrum 250 12 f.
Repertorium 60 7 f. (de omnibus et singulis punctis et articulis iur. can. *etc.*), 20 ff. (de omnibus *etc.*), 151 2 (aureum), 199 13, 201 25, 211 4 f. (iuris, quod aureum gemmatum dicitur), 253 18.
Speculum 199 7, 10, 211 6 f. (II. pars). *Vgl. auch* Baldus *und* Joh. Andree.

〈—;〉 Durandus *de S. Porciano*, O. s. Dominici, mag. in theologia, episcopus.
Super libros sentenciarum 65 31 f. (questiones), 67 14 (questiones), 142 25 (questiones super III. et IV.), 192 17 f. (questiones circa I., II., III.), 563 22. — Divisiones 189 15. Exc. 65 27 f., 144 11 f.
Super eosdem lib. *etc.*, et dicitur Corruptorium 563 22 ff.
Vgl. auch Durandellus, Guilelmus de Musfelt, Joh. Parisiensis, Thomas Anglicus.

—; Gallicus, o. ff. pred.
Liber, qui dicitur Preparate 564 11 f.

—; Hesbrus, Hetisbrus (-er?).

Insolubilia 17$_{22}$ f., 32$_{40}$.
Tract. de loyca 16$_{41}$, 17$_{22}$.
Sophismata 218$_{30}$.
—; de Yporegia, mag., De origine et veritate perfecte religionis ordinis Carthusiensium 380$_{22}$ ff.
—; Lugdunensis *vgl.* G. Parisiensis *und* G. de Paraldo.
〈—;〉 Mandagotus.
De electionibus cum proprio apparatu et glosa 60$_{9}$.
—; Marceletus.
Eulogium de omnibus punctis iuris canonici et civilis sec. ord. alph. *etc.* 60$_{11}$ ff.
Questiones disputate 60$_{13}$.
Repeticiones 60$_{13}$ f.
—; Marsiliensis.
Astrologia 30$_{33}$.
De urina non visa per astrologiam 21$_{9}$.
—; de Masfelt. Contra Heinricum de Gandavo, in quibus impugnat s. Thomam 565$_{5}$ f.
Contra corruptorium s. Thome 565$_{6}$.
Questiones de angelis 565$_{6}$ f.
—; de Monte Lauduno. Super extravagantes 150$_{20}$ f., Sacramentale 199$_{33}$, 255$_{5}$ ff.
—; de Morbeka. Geomancia 28$_{19, 30}$.
—; Occam, Occan, Ockam, Ockanus, Anglicus (66$_{9}$) mag., venerabilis.
In Aristotelem: Questiones phisicorum 167$_{13}$ f.
De auctoritate ecclesie 106$_{33}$ f., 148$_{33}$ (pape et ecclesie, dialogus), $_{41}$, (l. pars), 196$_{25}$ (pape, dyal.), 198$_{18}$.
Conpendium erroris vicesimi secundi 196$_{25}$ f.
Defensor pacis 106$_{37}$.
Dialogus 142$_{3}$. *Vgl. auch* De auctoritate ecclesie Dialogus inter discipulum *etc. und* Disputacio inter clericum et militem.
Dyalogus inter discipulum et magistrum 196$_{26}$.
Disputacio *oder* Dyalogus inter clericum et militem 196$_{27}$ ff. (super potestate commissa prelatis ecclesiasticis).
Loyca 96$_{32}$ f. 218$_{21}$ f.
Super 〈Petri Lombardi〉 lib. sentenciarum 66$_{9}$ (Questiones subtilissime), 142$_{6}$ f. (questiones super omnes lib. cum VII quodlibetis), 189$_{29}$ f. Super I. lib. 142$_{9}$ (questiones), 190$_{15}$. Super II., III. et IV. lib. 190$_{12}$. Questiones super II. et III. 142$_{11}$. Super III ultimis lib. 190$_{14}$.
Questiones VIII de potestate pape 196$_{27}$.
Quotlibeta 142$_{7}$, 145$_{9}$, 190$_{12}$.
De successivis rebus 17$_{14}$, 168$_{29}$ f.
—; Orem, doctor et philos. subtilissimus.
Tract. de moneta et commutacione eiusdem 473$_{19}$ f.
—, Guillermus, Guillerinus; Parisiensis, episc. (390$_{10}$, 498$_{26}$ f.), dominus, doctor.
Cur Deus homo 76$_{34}$ f., 77$_{39}$.
De fide et legibus 76$_{34}$, 276$_{34}$ f.
De gracia 76$_{35}$ f.
De immensitate et amplitudine Dei et qualiter universitas mundi sit IV modis intra immensitatem Dei 498$_{25}$ ff.
Postille epistolarum et ewangeliorum 146$_{29}$ f. (de tempore et sanctis), 194$_{37}$, 491$_{40}$, 596$_{11}$. Super evangelia dominicalia 562$_{18}$. Super epistolas dominicales per totum annum 562$_{17}$ f.
Rethorica divina seu oraciones 76$_{33}$.
Summa de virtutibus et viciis 76$_{31}$ f., 387$_{14}$ ff. *Vgl. auch* G. de Paraldo.
De universo corporali sciencia sapiencialis 76$_{37}$ f.
De universo spirituali sciencia sapiencialis cum tabula 76$_{41}$ f.
Universum morale 390$_{10}$ ff.
Vgl. auch G. de Paraldo.
—; de Paraldo, frater de o. predicatorum, o. b. Dominici nacione Gallicus, mag. in theologia, archiepisc. Lugdun. (562$_{15}$ ff. *mit Schriftenverzeichnis*).
Sermones de sanctis 562$_{18}$ f.
Sermones de tempore 70$_{41}$ f.
Summa 247$_{27}$, 250$_{32}$.
Summa de VII donis spiritus sancti 562$_{19}$ f.
Summa viciorum et virtutum 387$_{14}$ ff., $_{31}$ *(an.)*, $_{36}$ *(an.)*, $_{37}$ f. (abbrev., *an.*), 562$_{16}$ f. — Tabula 387$_{34}$ f. *Vgl. auch* G. Parisiensis *u.* Joh. Indaginis.
—; de Placencia, Practica, habens IIII libros 47$_{32}$ f. -Exc. 53$_{24}$ f.
—; 〈S. Theodorici〉, S. Bernhardi vita et miracula V lib. 551$_{39}$ f.
Guillermus *vgl.* Guilelmus.
Gulpen, abbas o. S. Benedicti in Nurnberga, Collectura et intitulatur Speculum capitulare et est tractum e Humperto super regulam Augustini 394$_{19}$ ff.
Gumbertus, frater de Tornaco.
Rudimentum doctrine 198$_{16}$ (cum multis sermonibus ad diversos status hominum).
Gyraldus *vgl.* Geraldus.

H. Salder, mag.
Canones cum comm. super tabulis Alfoncii 21 14 f.
⟨H⟩ Adrianus, Carthusiensis, sacre scripture professor.
De remediis utriusque fortune II lib. parciales et videntur excerpti de lib. Francisci 396 1 ff.
—; doctor o. predic. Scriptum super rosario Marie 352 31 f.
Haereses:
Diverse 247 20 f.
— flagellatorum, quorum auctor et inventor extitit pessimus Conradus Smed 491 15 f.
— Waldensium 491 16.
Vgl. auch Bohemi, Constantinus Hussitae *etc.*
Haeresis:
Scriptum contra -im Hussitarum 468 12.
De ortu -is in Praga apostolicum scriptum 329 11.
Haeretici:
Diversi -i in canone expressi 491 17 f.
Compendium contra -os 120 4.
Epistola lamentacione plena, in qua narratur, quomodo -i Pragenses atrocissime egerunt et ferocissime in devastacione domus Carth. ibidem 266 7 ff.
De hereticorum filiis 421 2 f.
Vgl. auch Cardinalis, Johanna, Judei, Reinherus.
Haly, Benragel 21 43, commentator (*sc.* Galieni) 56 37, egregius commentator (*sc.* Ptholomei) 57 24.
(Liber de ymaginibus et caracteribus planetarum sec. Egipcios et) pars Haly Benragel 21 43. Exc. magni voluminis 25 21.
De disposicione aeris 24 6, 26 35 f. (cum figura).
Quedam sec. — in astrologia 22 23 f.
De cogitacionibus 25 19.
Regalis dispositio 115 21, 116 38, 205 13 (lib. medicinalis de).
Lib. electionum bipartitus 23 40.
In Galienum: Comm. tegni 47 4 f., 26 f., 49 7 f., 50 26 f., 56 36 f.
De ymaginibus et constellacionibus 23 41 f.
De impregnacionibus 25 20.
De proprietatibus lune 24 36 f. (in qualibet domo), 27 6, 483 30 f. (in qualibet domo).
De oculo 51 11.
In Ptolemeum: Comm. centiloquii 21 25 f., 23 35 f., 24 12 f., 20 f., 27 29, 156 25 f. Practica *oder* Comm. Quadripartiti 21 16, 23 34, 35, 38, 24 19 f.
Descripcio figure de cognicionibus morborum per horoschopum comm. 57 22 ff.
Figure de statu et sue genealogie 21 16 f.
De tempore sec. planetas 24 37.
Demonstracio halonis 160 1, 216 22 f.
Lib. Hamil in hac arte (sc. alchimia) 41 34 f.
Hammannus, pater, Quedam exhortacio 326 10.
Haomar, Oamar, De nativitatibus in astronomia 22 6, 26 27, 28 5 f.
Hasis, Lib. de tinctura ipsorum (sc. metallorum) 41 24.
Pater prior Hassie, De triplici regione 310 5 f., 314 26.
Hasso *vgl.* Henricus de Hassia.
Haymo, Hemmo (569 30), Heumo (569 30). monachus Fuldensis et Hirssfeldensis III. abbas et postea Halberstatensis episc., Albini discipulus et auditor (569 15 ff. *mit Schriftenverzeichnis*).
In bibliam: In totam bibliam comm. 569 28. In V lib. Moysi 569 28. In psalmos comm. 569 22 f. In cantica canticorum 569 23. In Isayam prophetam lib. III 569 20 f. In Jeremiam prohetam lib. I 569 21. In Ezechielem lib. I 569 21 f. In Danielem lib. I 569 22. In XII prophetas lib. XII 569 22. Omeliarum in evangelia plurimarum lib. II 569 26 f. Super epistolas Pauli 290 39, 569 23 f. (lib. XIV). *Vgl. auch* Joh. Indaginis. In epistolas canonicas lib. VII 569 24. Super apokalipsim 64 13, 91 31, 184 14, 292 24, 26, 569 24.
De Christianarum rerum memoria lib. I 569 25.
Sermones 569 27.
De s. trinitate lib. I 569 20.
De varietate librorum lib. I 569 25.
De LXX hebdomadibus, de quibus in Daniele capitulo IX. in fine 'Tu igitur animadverte', ubi ponuntur multa subtilia de computacione LXX hebdomadarum et tempore incarnacionis 197 19 ff.
Exposicio numerorum Hebraycorum et alphabeti Hebrayci 598 17.
Hebso, Regimen 97 23.
Hecaton 522 21.
⟨H⟩egesippus, V libri de historiis apostolorum et martirum 524 3.

Helyas Thesbites, propheta 519 12.
Helynandus. Per historias exponit sc. apocalipsim 292 21.
Cronica ab origine mundi usque ad tempus suum 555 33 ff.
Helmoldus, Helmolde, de Soltwedel, mag. (Pragensis?). II. pars Alexandri ⟨de Villa Dei⟩, comm. *etc.* cum questionibus et sophismatibus per quendam magistrum Pragensem ⟨Helmoldum?⟩ 488 38 f.
Questiones omnium parvorum logicalium 170 3, 218 27.
Questiones parvorum naturalium 116 8.
Helyzeus 519 13.
Helwicus, o. ff. min. lector in Medeborg (321 27 f.).
Denarius sive decacordum 319 23 f.
Dialogus devotus (de cognicione vere vite) 319 24, 321 27.
Vgl. auch Augustinus.
Tract. de dilectione Dei et proximi 319 24 ff.
Vgl. auch Thomas Aquin.
Henricus, Heinricus.
—; Ariminensis, Moralia precipue de 4 virtutibus cardinalibus 430 13 f.
—; de Arnstet, professus huius (*sc.* Erfordensis) domus.
Anthidotarius 438 21 ff.
Medicina laxandi ventrem 504 19 f.
Sermones 498 15 f.
—; Bohic, Boich, Boych, Boyck, Bock, Boeck *oft ohne Vornamen.*
Distinctiones super lib. decretalium 150 9 f. (super V), 13 (super ultimos lib.), 199 18 (super I. et II.), 19 (super III., IV., V.), 200 8 (super I.), 9 (super II.), 10 (super III.), 11 (super IV.), 12 (super V.).
Summa 247 30, 38, 269 7. — Prologus 251 24 f., 269 18. Supplementum 247 30, 251 24, 262 17 f., 269 14.
⟨—⟩; Calcar. 363 37 (cum ceteris devotis tractatulis).
Meditaciones passionis Christi 342 37 ff., 360 28 ff., Exercicium circa passionem Domini 361 19 ff., 428 31 f. (inc. 'In deuteronomio').
—; Carmelita, Comm. super libris ethicorum 46 9.
—; de Coesfeldia, mag.
Scripta super tractatu Biligam 18 9 f.
Scripta super tract. Petri Hispani 18 10 f.
—; episcopus.
Opusculum de mensuracione seu dimensione sancte crucis 321 12 ff.
Opusculum de sancta trinitate 321 11 f.
—; de Frimaria, Firmaria, Frymaria, Vrimaria, Vrymaria, Wrimaria, Wymaria, Frimarius, *oft ohne Vornamen,* mag., sepultus Erfordie apud Augustinenses *etc.* (571 3 f.), sacre theol. prof. 596 24. *Vorbesitzer* 602 14 f.
In Aristotelem:
De celo questiones 110 22.
Ethicorum comm. 164 31 f. (IV ultimorum lib. finalium), 206 10, 213 23 (super ultimos V lib.).
Confessionale 443 26 f., Formula confitendi sive summa confessionis 283 7 f.
De decalogo *vgl.* De praeceptis.
Exposicio decretalis 'Cum Marte' 194 39 f., 442 29 ff. (per V lectiones), 571 8 f. (per V lectiones).
De instinctibus 245 20 (spirituum 'Semen cecidit'), 299 16 ff. (IV sive monicionibus interioribus *etc.*, inc. ‚Semen cecidit'), 501 14 f. (inc. 'Semen cecidit'), 571 7 f. ('Semen cecidit'). *Vgl. auch* Henricus de Hassia.
Esposicio missae 106 31 (et canonis), 137 23 f. (et mysteriorum in ea contentorum), 182 12 (et canonis).
Exposicio oracionis dominice et salutacionis angelice 190 27 f., 388 12 f., 421 35 f.
De passione dominica explanacio *u. dergl.* 147 22, 333 20 f. (sermo), 413 3 f., 26 f. (iuxta historiam evangeliorum), 571 6.
De perfectione spirituali hominis interioris 146 20 f., 193 4, 341 22 f., 403 17 ff., 421 29 ff., 571 5 f.
De peticionibus 596 29.
De preceptis, Preceptorium, Exposicio decalogi *etc.* 190 28, 335 2 f., 374 32 f., 387 31 f., 388 41, 399 28 f., 425 30 f., 435 15 f., 484 37 f., 571 4, 596 29 f. — Exp. X prec. sec. III sensus forte sumpta ex Frimaria 426 37 f. Tabula 335 3, 387 3.
De sanctis 497 10 ff., 501 14 (sermones), 571 9 f. (sermones).
Sermones 417 35 ff. (breves per circ. anni et alias intitulatur Ternarius), 496 36 f. (breves de diebus festivis et precipue dominicalibus), 497 3 f. ('Domine, tu scis omnia, tu scis, quia amo te', de s. Petro), 497 4 f. ('Homo fecit cenam magnam', 'Sex odit Deus maxime in homine'),

497 1 f. (Quod in iudicio extremo omnia manifestabuntur, nichil opertum, quod non reveletur *etc.*), 501 13 f. (de tempore), 571 6 f. (de tempore), 497 7 f. (de usurario), 497 2 f. ('Vos estis lux mundi', quomodo domini et servi lucere debeant). De s. Johanne et Paulo et quolibet homine Christiano 497 5 ff.

Summa 120 8 (viciorum), 435 17 ff. (continens IV tractatus *etc.*). — Registrum sec. ord. alph. 435 21. Tabula 435 22 ff.

—; de Gandavo, doctor solempnis (67 4, 6, 192 20), mag. Tractatus 500 32 f.

In Aristotelem: Questiones super lib. de anima 160 8.

Quedam excerpta in materia de contractibus 146 16 ff.

Exempla et miracula cum punctis et notabilibus 434 9 ff.

De penitencia 60 3 f., 334 6, 576 35.

In Petrum Lombardum: Questiones multe in scripto circa lib. sententiarum presertim circa III. et IV. 389 19 ff.

Questio de forma humana 113 35 f., 124 32 f.

Quotlibeta 67 4 f., 192 20, 576 35 f. — Contra 143 39 f., 190 37. Ex 295 12. Exc. 402 16, 576 36. Questiones 67 6 f., 261 37 f.

Tract. de virginitate 576 36 f.

Vgl. auch Guilelmus de Masfelt *u.* Herveus.

—; Grefensteyn, mag. Secundus lib. lecture 128 27 f.

—; de Hassia, Hasso *(ohne Vornamen)*, mag.

Contra aemulos cleri *vgl.* Epistole.

Puncta et notata super III lib. Aristotilis de anima 33 39 f.

De armis Christi 421 25 f., 571 30 f.

Super 'Ave Maria' 80 22 f., Super salutacione angelica 277 36 f., 430 15 f.

Contra monstrum Babilonis *vgl.* Invectiva.

In bibliam:

Divisiones et sentencie summarie fere omnium librorum canonis biblie, quas Parisius collegit 82 8–22. Super prologum 62 23 f., 82 10, 448 20 ff., 508 6 ff., 571 34. — Exc. 329 29 f. Super prologum penthateuci 62 24 f. Lectura super penthateucum Moysi 571 32. Prologus super genesin b. Jeromini exponitur 508 10 f. Lectura super gen. 63 31 ff., 571 33. Lectura super Ysaiam cum dictis Jheronimi 65 14 f.

De clavibus ecclesiasticis ligandi et solvendi 196 10 f.

Collacio facta coram papa 80 25 f.

Compendium *vgl.* Contra proprietatem.

De concathenacione capitum 171 39.

Contra conjunctionistas seu horoscopos 35 39 f.

De contractibus 77 29, 191 30 f., 262 7 f., 473 16 f. (et origine censuum), 571 34.

De contractu reempcionis notabilia 261 41.

Declamacio metrica de kathedra Petri 83 37 f.

De dici de omni in divinis 78 2.

De discrecione spirituum 80 35 f., 197 26 f., 245 19 f. (inc. 'Sicud in philosophia'), 387 9 ff. (inc. 'Sicut in philosophia motus et operaciones'), 571 23 f. (inc. 'Sicud in philosophia').

De duracione mundi 333 8 (exc.), 571 29 (exc.).

Epistole 571 39.

Epistola singula: Contra emulos cleri 83 35 f. (ecclesie Dei), 572 1. Ad cancellarium super unionem 78 37 f. De concilio generali celebrando 80 19 f. (pro unione), 571 38. De contemptu mundi 80 26. Ad Eberbacensem 80 26 f., 384 33 f. (ad quendam religiosum in Ebirbach, de contemptu mundialium vanitatum et amore celestium), 571 22 f. (de contemptu mundialium *etc.*). Luciferi 3 33 (tract.), 146 13 f. (ad omnes filios superbie, *an.*), 80 20 clericis missa quasi per demonem ymaginarie). Ad dec. Moguntinum *etc.* 80 31 (de vita spirituali ducenda), 422 3, 502 4 f., 571 27 f. Ad episc. Wormaciensem in qua interserit propheciam Hillegardis 80 29 f. Super obitu fraterno 80 34. Exhortatoria ad pacem ecclesie ad imperatorem *etc.* 80 28, concilii pacis 80 24 f. (per modum dyalogi), 146 15 f. (et est tract. de scismatis deposicione). De scismate 80 31 f. Universitati Wyenensi 78 38 f.

Exempla et miracula cum punctis et notabilibus 434 9 ff.

De habitudine causarum et influxu nature communis 35 36 f., 191 14 ff.

De ydiomate Hebraico 79 1 f., 571 37.

Homiliae: Da armis Christi 421 25 f., 571 30 f. De s. Elizabeth 78 16, 172 1 f. De festo clavorum 80 33. De lance, cruce *etc.* 80 37 f. Super illo 'Loquente Jhesu ad turbas' 80 32 f.
De horis canonicis 78 8 f., 80 36, 571 39 f.
De instinctibus 39 15 f., 571 24 f. ('Semen cecidit'). *Vgl. auch* Henricus de Frimaria.
Invectiva scismatis inveterati contra monstrum Babilonis 14 15 ff., 83 37 (metricus liber), 171 40 f., 572 1 f.
Luciferi tract. *vgl.* Epistola.
De exposicione misse 468 7 f., De misteriis misse 80 34 f., 571 39.
De monachis proprietariis *vgl.* Contra proprietatem.
Exp. dominice oracionis et angelice salutacionis *etc.* 277 36 f., 430 15 f.
Glosa super 'Pater noster' 80 22.
In Petrum Lombardum: Circa *oder* super IV lib. sententiarum 94 6 ff. (questiones, pro lectura Eberbac.), 143 29 (questiones), 189 39, 190 16, 22 (questiones), 572 2 f. (questiones), 596 40 f.; Questiones circa lib. III et IV. 389 19 ff.
De decem preceptis Domini 572 3.
De modo predicandi 81 14 f.
De principalibus arti magice non dandis 78 35.
De falsis prophetis 83 35, 572 1.
Compendium contra vicium proprietatis 331 28, 571 28, De monachis proprietariis 333 11 f., De vicio propr. religiosorum 468 12 f.
Quaestiones: De adoracione latrie Christi post resurrectionem 81 7.
De lege christiana omnibus secretis maxime supereminenciore 83 30 f.
Questio cum duabus annexis de religioso sua repetente in iudicio contenciose 81 7 ff.
De reductione effectuum specialium in effectus vel virtutes communes 35 37 ff., 77 40 f.
De reformacione ecclesie pluribus vicibus futuris temporibus ex revelacionibus 434 13 f.
De reformacione scismatis 195 4 f.
Regula clericorum 79 18.
Regule ad cognoscendum differentiam inter peccatum mortale et veniale 189 9 f.
Sermones: De ascensione Domini 78 9 f. De epiphania 78 10. *De b. Marie virgine:* De annunciacione 78 6, 81 38, 462 6 f., 571 35; De assumpcione 78 7 f., 152 33 f., 192 31 f., 396 26 f., 571 25, 36; De concepcione 78 7, 501 7 f., 571 26 f., 35; De nativitate 78 5, 152 33 f., 192 32 f., 462 7 f., 501 7 f., 571 26 f. De moribus et vita ad canonicos regulares 78 9 f., 333 12, 571 36 f. De conversione Pauli 83 31 f. De omnibus sanctis 83 32. De missione spiritus sancti 83 32 f. De trinitate 78 8, 571 31 f., 36. *Vgl. auch* Homiliae.
Soliloquium ad animam propriam inc. 'Loquar secreto anime mee' 345 24 ff.
Speculum anime 80 32, 353 21 ff. (inc. 'Anima mea novi quod curiosa sis'), 354 1 f. (inc. 'Anima mea novi'), 553 20 (inc. 'Anima mea novi').
De trinitate *vgl.* Sermones.
De verbo incarnato 83 39, 172 2, 191 22 f., 572 2.
Vesperie disputate 78 11.
Vgl. auch Henricus Oyta.
—; Hercle, cancellarius Oxoniensis, Quotlibeta 67 9.
〈—;〉 Hervordianus.
De cathena aurea lib. VIII 37 12 ff.
Collectio materiarum de concepcione gloriose virginis 94 37 f.
—; Holtingel (Holtnigel, Holtnicker?) De sanctis 597 40 f.
—; imperator VII., Extravagantes due 265 20 f. *Vgl. auch* Chronica.
—; de Lubeck, o. predic. provincialis, Quodlibetum 162 34, 192 23.
—; de Merseburg, Mersburg, frater o. s. Francisci, quondam lector in Magdeburg (251 12 ff.).
Casus V lib. decretalium 262 17 f.
Summa 251 12 ff. (V lib. sec. V distinctiones decretal.), 443 20 ff. (iuris can., V lib.).
—; Monachus, Monich, mag., Postilla *oder* Comm. sequenciarum 370 21 f., 422 30 f.
—; Mundaville.
Anathomia 51 11, 57 12 f. (cyrurgie).
Cyrurgia 51 11 f.
〈—;〉 Ostiensis. Summa 150 37, 200 1 f.
—; Oyta *(auch ohne Vornamen)*, de Oyta, Hoyta, mag., egregius doctor, sacre theologie dr. eximius 571 15 ff. *(Schriften)*.

Articuli contra mag. Albertum Ranconis filium 394 33 f., 571 15 f.
De anima 433 33, 571 19 (et potenciis eius).
In Aristotelem: Questiones super VIII lib. elencorum 39 28 f. Questiones super lib. methaphisice 43 19 f.
Comm. veteris artis 177 35.
Questiones et determinaciones circa de substancia orbis ⟨Averrois⟩ 39 29 f.
Questio de autenticacione biblie 195 15 f., 272 21 f., utrum omnes libri nostre biblie et precipue tales quoad omnes asserciones suas in sensu litterali sint divini seu divina revelacione conscripti 290 8 f.
De contractibus 77 29 f. (per contrarias conclusiones), 259 35 f. (redditum annualium), 262 7 f., 473 17 f., 571 17.
Comm. nove logice 177 35.
In Petrum Lombardum: Circa sent. 143 26 f., 191 6. — Tabula questionum 190 6.
Recommendaciones magistrorum 81 42.
Sermones: De adventu Domini 78 41 f., 81 29 f. De s. Bernhardo 78 43 f. De corpore Christi 498 2 f. *De Maria:* De beata virgine 78 11; De annunciacione 78 3 f.; De assumpcione 185 33, 498 3 f., 571 17 f.; De concepcione 78 7, 192 33, 494 12 f., 571 17 f.; De nativitate 78 41, 571 17 f.; De purificacione 78 40 f., 571 17 f. De nativitate Domini 78 42. De festo penthecostes 78 43. De omnibus sanctis 81 37 f. ('Gaudete'), 501 8 f., 571 16 f., 78 42 f. (?).
—; Pauper, *Septimellensis.*
De miseriis 13 17.
Super VI principia (?) 98 16.
—; Sckholen (?), Collaciones de festis penthecostes, ascensionis, annunciacionis, natalis Domini, Marie Magdalene, assumpcionis, omnium sanctorum cum IX vel X sermonibus eiusdem 479 33 ff.
—; Suso, Amandus, frater o. predic., lector Constanciensis *etc.* (564 5 ff. *mit Schriftenverzeichnis*), devotissimus pater 229 44. — Tractatulus extractus ex vita 308 1 f.
Cursus de eterna sapiencia 309 9 *(an.)*, Hore eterne sap., que alio nomine dicuntur Cursus eterne sap. 564 7 f.
Horologium sapiencie 309 9 *(an.)*, 23 *(an.)*, 29 *(an.)*, 426 15 f. (vulgariter), 564 7 (eterne), 10 (in vulgari), 595 15 *(an.)*. — Exc. 64 41 f., 346 29 f., 383 22 f. Exhortacio noviciorum *etc.* 433 11 f. Extracta 433 7 f. Formula compendiosa spiritualis vite 341 10, 351 30 f. (inc. 'Memini me'), 433 11 f. De penis infernalibus 341 8. De sacramento eukaristie 357 23 f.
Meditaciones C passionis Christi 564 8 f.
—; Token, Tacke (115 24, 117 1, 120 37), mag., doctor theologie (332 28 f.). 115 24, 117 1, 120 37 *(Vorbesitzer?)*.
Conclusio librorum sentenciarum 152 32 f.
Sermo in concilio Basil. de auctoritate conciliorum super papam 332 28 f.
Heraclides, Descripsit vitas patrum sanctorum; hic liber Paradisus appellatur 541 16 ff.
Heraclitus 512 13, 519 41 f.
Herasistratus 522 11.
Herbae.
De collectione -arum, florum et radicum per diversa tempora anni 53 20 f.
De -is 21 37 f. (VII), 28 23 (Arabica quedam), 55 5 (VII correspondentibus VII planetis), 437 28 f. (et medicinis contra varias discrasias).
Exposiciones -arum 167 4.
De nominibus -arum metrice 437 19 f.
Virtutes *oder* De virtutibus -arum 361 28 (lapidum et fructuum), 427 36, 438 23 f. (in Theutonico), 439 36 f. (et proprietates), 440 24 ff.
Vocabularius -arum, ubi Latinum vulgarizatur 439 38 f. Registrum in Theuton. 440 33 f.
Vgl. auch De naturis, Venena.
Herbarius 438 38 f. (in wlgari, ubi habentur medicine pro diversis morbis curandis), 440 9 f. (in sermone vulgari cum depictione herbarum et rerum *etc.* alio nomine intitulatur, scilicet Ortus sanitatis, *Druck*), 11 f. (cum multis medicinalibus et morborum remediis), 503 3 (metricus). *Vgl. auch* Hippocrates.
Herbordus, Aliqua puncta circa V⟨·⟩ ethicorum 393 7.
Cui vel quibus ab intestato decedencium hereditas deferatur 425 21
Hermannus, Hirmannus; Contractus (26 21, 45 24).
De utilitate et composicione astrolabii 25 16 f., 26 f., Tract. in astrolabium 26 21, Astrolabium 160 3.
Canones 160 3.
Oraciones de s. trinitate et de fide catholica 45 24.
De composicione et utilitate quadrantis 30 36 f.

—; Grevensteyn, mag., Lectura evangeliorum 120 3 f.
—; Lortz, Super evangelia de festis per annum postille 492 14 f.
—; de Mynda, Liber de interdicto 565 13.
—; de Petra, frater o. Carth. Exposicio oracionis dominice ac super 'Pater noster' 186 7 f.
Hermes.
—; doctor 524 2.
—; Trismegistus, Termegistus sive Mercurius, optimus et antiquissimus philosophus.
De alchimia 41 26.
Liber ad Asclepium 514 19.
Centiloquium 27 5.
De Deo 42 33 f. (autore nature), 34 (diffiniciones).
De ymaginibus 21 41, 29 18 f. (nigromanticis).
De XV stellis, tot lapidibus, tot herbis et totidem figuris 29 12 f.
Liber de verbo perfecto 514 19.
Vgl. auch Albumazar.
Codex Hermogenianus 544 10.
Herodotus, historiarum scriptor 520 2.
Herveus, Erveus. 564 22 ff. *(Schriften).*
Contra Heinricum de Gandavo 564 23 f.
Questiones de peccato originali 564 24.
Duo quotlibeta 564 23.
Super IV lib. sentenciarum 564 23.
Summa abbreviatarum parcium s. Thome *etc.* 67 23 ff.
De verbo 564 24.
Hervordianus *vgl.* Henricus H.
Hesbrus *vgl.* Guilelmus H.
Heschilus *vgl.* Aeschilus.
Hesychius, Esichius, ⟨In lev.⟩ 280 26, 582 31.
Herzo.
Super omnibus lib. Aristotelis de generacione animalium 33 37 f.
De arte metrificandi 15 20 f.
Notule optime super grecismo 8 1 f.
Super minori volumine Prisciani comm. cum multis notabilibus et questionibus 9 36 f.
Regule parcium oracionis de ethimologia earum 8 40.
Excerpta de summa Victorini ex utraque rethorica Marci Tulii Cyceronis 19 28 ff.
Hieronymus, Hieronimus, Iheronimus, Jeronimus, presb. beatus, beatissimus, divus, eximius doctor (91 10), sanctus doctor, gloriosus (444 31), doctissimus, sanctus, sanctissimus (294 27) vir (446 19), Eusebii filius de Dalmacia oriundus *etc.* (529 28 ff.) *(mit Schriftenverzeichnis).* Diversa 185 21. Liber 111 14. — Epistole de morte (*oder* obitu) et miraculis 411 10, 445 4, 446 18 f.; *vgl. auch* Cyrillus. *Erwähnungen* 268 15, 280 25, 288 21, 289 26, 369 26, 371 6, 410 2, 22, 34, 411 4 f., 441 28, 445 22 f., 459 23, 515 10, 36, 516 31, 520 21, 522 6, 525 35, 527 9, 34, 541 14, 20, 32, 544 19, 582 30. Invectivi lib. adversus Jer. 532 22 f. Meditaciones de Hier. *vgl.* Joh. Gerson. De miraculis 91 11 ff. Obitus 342 41 f. Oraciones de S. Jer. 359 36 f., 365 30 f., 421 37 f. Vita 530 22, *vgl. auch* Augustinus, Eusebius, Joh. Andree.
Vgl. auch Augustinus, Biblia, Deus, Didymus, Epiphanius, Gennadius, Henricus de Hassia, Joh. Indaginis, Petrus Blesensis, Spiritus sanctus, Victorinus, Zozimus.
⟨Epistola⟩ ad Abigavum Spanum cecum 88 26 f.
De Abraham monacho 72 10 f.
Ad egrotum, ne contristari debeat 446 23, 533 1 f.
Ad Aletam de institutione filie 89 27. De Alecha de institucione Paule filie sue 531 31.
Ad Alecium respondens obiectis Ruffini 89 17 f.
De XI questionibus ad Algasiam 89 35 f., 446 29 f. *(an.)*, 530 15.
Altercacio Luciferiani et orthodoxi 89 6 *(an.)*.
Augustino et Allipio episcopis 88 12 f.
Ad Amandum presbiterum de diversis questionibus 88 33.
Libri admonicionum 141 24, 185 23.
Ad Ammonium monachum 88 22 f.
Anachoritis scribit, ut sui meminerint 533 5.
Disputacio de anima sub dyalogo J. et Augustini 88 15, 531 22.
De tribus naturis anime, inc. 'Anima in se tres habet naturas' 531 22 f.
De libero arbitrio (?) 445 40.
Aselle de fictis amiciciis detrahencium 89 30 f., 533 25 f.
Apologeticum ad b. Augustinum 447 11, 530 9 (liber II).
Ad Augustinum epistole 88 4, 5 f., 7, 8, 11, 12 f., 447 11.

Ad Avitum presb. de libris periarchon de diversis heresibus Origenis 89 13 f., 530 7,
In bibliam: De omnibus lib. *vgl.* Ad Paulinum. Prologus 515 16, 522 7. — Exp. 182 37 f. Super *etc.* 'Desideri mei' 496 24 f. *Vgl. auch* Henricus de Hassia.
Circa exordium genesis 74 19 f. De questionibus 531 2 (Hebraicis) in genesim *etc.* 87 38, 447 40, De questionibus Hebraicis lib. regum 447 41, 531 6 f. De questionibus paralippomenon 447 41 f., 531 7. Translacio ps. de Hebraica veritate 530 21; Breviarium super psalterium 531 7 f.; Prologus in psalterium quod transtulit de Hebraica veritate 284 16 f.; Tituli ps. sec. Hebraicam veritatem 182 3; De ps. 'Sicud cervus' 533 16; Exp. ps. XLIV ad Ciprianum 532 6; ad Cyprianum episc. de ps. LXXX 88 37 f.; De ps. CXVII 533 17; Marcelle de questiunculis XXVI. ps. 89 42; De triplici *oder* tercia emendacione psalterii 446 23, 532 36 f. (et exp. psalterii); Ad Somniam et Fretelam de emendacione psalterii iuxta Hebraicam veritatem 88 39 f.; De corruptione LXX in psalterio ad Sunniam et Vercellam 530 15 f. Comm. super ecclesiasten 531 8. In cantica canticorum 530 29, Tract. de canticis canticorum post Originem translatus 87 38 ff., 530 35 ff. Omnes prophetas exposuit 529 39 f.; *vgl. auch* Joh. Indaginis; Super Isaiam 223 28 f., 446 34 ff., 531 9; extracta 287 5, 9 f.; Super Jeremiam 531 9; Super Ezechielem 446 37 ff., 531 9 f.; *vgl. auch* Joh. Indaginis; Super Danielem 223 28 f., 447 1, 531 10; extracta 287 37 f.; Super XII prophetas 181 13, 223 28 f., 446 40 ff., 531 12; *vgl. auch* Joh. Indaginis; Super Osee 446 40, 531 11; Super Johel 446 40, 447 42; Super Amos 446 41, 447 42, 531 13; Super Abdie 446 41, 531 14; Super Jone 446 41; Super Michee 446 41, 531 16; Super Naum 446 41 f.; Super Abacuck 446 42, 531 15; Super Sophonie 446 42; Super Aggei 446 42; Super Zacharie 446 42 f., 531 17; Super Malachie 446 43. Ad Marcellam de V questionibus novi testamenti 89 36 f., 533 21. Super Matheum 531 18, De 533 6. Super Marcum 447 1 f., 531 18. Super Lucam omelie XXXIX 531 18 f. Super ep. ad Galathas 531 19 f.; Super ep. ad Ephesios 531 19; Super ep. ad Thimotheum 531 23 f.; Super ep. ad Titum 531 24; Super ep. ad Phylemonem 531 24 f. Super apokalipsim 292 19.
Ad Castorinam materteram 89 31 f.
Ad Castricianum, ne super cecitate que ei acciderat contristetur 88 27 f.
Ad Cellanciam, ne uxor maritum absque consensu dimittat religionis gracia et de tocius vite regula 89 29 f., 447 12 ff.
Que faciunt vere Christianum et virum perfectum 446 24 f. *(an.).*
Ad Cromacianum, Jovinianum et Eusebium 88 43.
Cronica ab exordio mundi quasi ad finem 595 16 f.
Ad Crisogonum monachum Aquilegie 88 22.
De circumcisione vera 446 28, 533 25.
De cohabitacione cleri et mulierum, inc. 'Promiseram' 530 20 f.
Consilia (?) 445 15.
De contemptu seculi 446 20 f. *Vgl. auch* Ad Heliodorum.
De credendis et conversacione et vita Christiana 445 26 f., 532 15 f.
Ad ⟨C⟩thesiphontem 89 19 (urbicum) 532 3 f.
Ad Cyprianum *vgl.* In bibliam (psalterium).
Ad Damasum papam 445 5 f. Ad eundem de VII gradibus *oder* ordinibus ecclesie 88 1 f., 445 18, 531 5 f. (Narbonensis ecclesie); de fide cui in Antiochia communicare debeat 88 2 f., expl. fidei 88 13, 529 40 f. (inc. 'Credimus in Deum'); de frugi et luxurioso filio 530 11, 27, de prodigo filio 87 43 f., 457 26, 531 4 f.; de Osanna 87 41 f., 531 20 (inc. 'Multi sunt'); de III questionibus 530 28 f., 531 2 f., ad V questiones respondit 530 34 f.; de Seraphim et calculo 87 42 f., 530 19 f. (in Isaia, inc. 'Septuaginta'), de morte Ozie et Seraphyn et calculo 532 5 f.
Ad Dardanum de instrumentis musicis Hebraicis 532 40; ad eundem de terra repromissionis 88 40 f., 532 39 f.
Defensio contra accusantem pro se 89 18.
Lib. qui dicitur Deiformis *etc.* 532 10 ff.
Ad Demetriadem virginem 89 24 f. (exhortacio), 460 14 ff. (ep. de commendacione et gloria virginitatis) 531 30.
Ad Desiderium 88 38, 526 5 f.

De Deo: Libellus de diversis membris, quomodo dicuntur *etc.* 329 7 ff., 491 35 ff., De nominibus corporalium rerum, que Deo attribuuntur simbolice 408 18 f., quotur nomina creaturarum Deo attribuunmodo 504 12 f., De his que Deo in scripturis attribuuntur 445 27 f. *Vgl. auch* ad Marcellam.

De adherendo Deo 311 17.

De dilecctione mutua et de orando pro invicem 533 6 f.

De distancia locorum 447 39 f., 530 19.

Ad Dominionem 89 19 f., 532 4.

De vita et passione sanctorum Epictiti et Astyon 72 9 f.

Epistolare 87 36 f. (maius continens LXXVII epistolas et tractatus), 89 8 f. (minus, continens epistolas et tractatus LXIV), 185 5 *(Druck)*, 417 40, 533 33. — Ex 295 20.

Epistole 444 41 ff. (I. pars), 446 4 ff. (II. pars), 447 5 ff. (I. pars), 12 (II. pars), 456 18 (plures), 532 8 (diverse breves ad diversos LXX).

Epistolae singulae: Conciliatorie et renovatorie amiciciarum 446 11 (XIII), 533 2 f. Consolatoria de cecitate 532 43 f., 533 1. Confutatorie plurimorum hereticorum et detractorum 445 8 f. (XXI), 532 25 f. (multe). Doctrinales de diversis materiis 446 12 f. (VII), 533 8. Exhortatorie ad sustinenciam tribulacionum et incommodorum corporalium 446 9 f., 532 40 f. Pro devoto femineo sexu 446 16 (XLVII), 533 17. XXII declaratorie fidei orthodoxe et persecucionis pro illa perpesse et victorie consecute 445 6 f. De non iurando 533 9. Consolatoria epistola de morte filie cuiusdam 532 42. Consolatoria de morte duarum filiarum et coniugis 532 42 f. De obediencia 533 9. De parentibus honorandis 89 1, 533 11 f. Ad penitentem quendam et in seculo conversantem 533 13. Epistole satisfactive questionibus diversorum 446 8 (XIII), 532 36. De relictis coram iudice non petendis 533 10 f. De sciencia legis divine 533 8. De superbia carnis 533 13. De X temptacionibus populi Israel 533 14. De observancia et utilitate vigiliarum 533 11. De non vindicando 533 9. Consolatoria epistola ad virginem missam in exilium 533 27. XX ad vitam emendaciorem introductorie 446 7. *Vgl. ferner unter den einzelnen Empfängernamen und Schrifttiteln.*

De utilitate scribendi epistolas 533 4.

Epythafium Nepociani *vgl.* Ad Heliodorum.

Ephithafium s. Paule 531 38 f.

De essentia divinitatis 195 31, 405 15 ff., 530 31 ff.

Evagrio presbitero de quodam lapso a nemine consolato 532 34 f.

Ad Eugenium presb. quod presbiter a dyacono differat 88 31 f.; Ad eundem de Melchisedech 88 32, 532 37 f.

De s. Eufrosina virgine 72 11 f.

Eustochio de acceptis muneribus 89 23; de dormicione Paule 90 11; Exhortacio de virginitate servanda 89 22 f., 531 29 f., Regula *etc.* 382 17 f., 446 27, 530 31, 533 19.

Exhortaciones ad timorem Dei, ad paupertatem *etc.* 343 31 f.

Exuperancio 88 17, 532 32 f. (De oneribus mundi relinquendis).

Ad Fabiolam de mansionibus Israhelitici populi 89 33 f. Ad eandem de vestibus sacerdotalibus 89 32 f., 460 13 f., 531 3.

Exposicio fidei Niceni concilii 89 20 f.

De frugi et luxurioso filio *vgl.* Ad Damasum.

Ad Florentinum de ortu amicicie 88 18 f., 533 3.

De s. Frontonio 72 12.

Ad Furiam de viduitate servanda 89 25, 531 35.

Ad [AG] Geruchiam de monogamia 89 26 f., 531 34.

De XII questionibus ad Edibiam *oder* Hedibiam 89 35, 446 30, 530 13 f. (vel sic De questionibus scripturarum ad Hebediam, inc. 'Quomodo perfectus quis esse possit'). — Capitula 89 34 f.

Ad Heliodorum 88 16 (monachum, post episc.), 456 17 f., (episc. de contemptu mundi), 532 3 (monachum de contemptu seculi), 31 (De contemptu seculi), ad eundem epithafium Nepociani 90 5 f., 531 26 f.

Contra Helvidium de virginitate Marie 89 4 f., 445 36 f., 457 24 f., 530 3 ff. (inc. 'Nuper rogatus').

Homiliae: Omelie II 457 5 f., plures 490 22 f.

Homiliae singulae: De virga Aaron 93 42.

De Balam et Baalach 93 42. Super illo 'Convocatis Ihesus duodecim' 78 24 f. De Raab et II nunciis missis 93 43. De transitu Jordani 94 1. De thuribulis Chore et Dathan 93 41 f.

De homine perfecto 530 16 f., 533 12 (sacre sentencie Theodori).
De honestate clericorum 352 14.
Quanto studio sit hostibus ecclesie resistendum 532 20.
Ignorancia legis divine non excusat et que faciant verum Christianum 533 9 f.
Ad Innocencium de septies percussa 90 6.
De optimo genere interpretandi *vgl.* Ad Pammachium.
Interpretaciones dictionum *oder* nominum Hebraicorum sec. ord. alph. 61 42 *(an.)*, 530 37 f. (inc. 'Nudius tercius'), — Prefaciones 77 37 f.
Inventicule pedum 11 27.
De historia Joachim et Anne 447 39, 530 17.
II lib. contra Jovinianum hereticum 89 5, 445 37 f., 530 2 f. (inc. 'Pauci admodum'). Exp. simboli contra Jovinianum hereticum 409 20 f. *Vgl. auch* Ad Pammachium.
Ad Julianum 88 19 f. (dyac. Aquilegie), 25 f. (exhortacio et de pigneribus suis consultum), 530 9 f. (exhortatorium).
De literarum significacione Hebraici alphabeti 476 31.
Contra Luciferianum 445 41, 530 5.
Ad Lucinum Beticum 88 18, 532 33 f. (ne post tergum respiciat, et de sabbato et ieiunio).
Ad Magnum, oratorem urbis Rome 89 21.
De XLII mansionibus filiorum Israel 446 29 *(an.)*, 531 4. *Vgl. auch* Ad Fabiolam.
Ad Marcellam 62 3 f. (de interpret. alph. Hebraici, exc.), 89 37 f. (de peregrinis nominibus et verbis), 38 (De X nominibus Dei apud Hebreos), 39 (de fide et dogmatibus), 39 f. (de blasphemiis in spiritum sanctum), 40 (de ephod), 40 f. (de dyapsalmate), 41 f. (de Ophaz, Badin et Tharsis), 42 f. (de connexionibus litterarum), 43 f. (de detrectoribus suis), 90 1 (de Onaso), 1 f. (de acceptis muneribus), 90 2 (de urbe secedenda), 90 3 (ad Marcellam de locis sanctis), 90 3 f. (exhortatoria), 4, 4 f. (de egrotacione Blesille), 8 (de obitu Lee ad Marcellam), 8 f. (de vita Aselle virginis), 447 14 (De peregrinis nominibus et verbis), 533 19 f. (exhortatoria ad toleranciam adversorum), 533 20 f. (De secedendo ab urbe), 21 f. (De X nominibus, quibus appellatur Deus apud Hebreos), 23 (multe), 23 f. (quomodo deceat virginem conversari). *Vgl. auch In bibliam.*
Ad Marcellinum et Anapsichiam 88 14 f.
Marco presbitero Calcide 89 20.
Epitaphium de assumpcione beatissime virginis 446 25 *(an.)*, 533 18.
De b. Maria Egipciaca 72 12.
De etate Mathusalam, Abraham, Melchisedech 530 28.
Ad matrem et filiam in Gallis commorantes 89 28 f., 531 31 f.
Qualiter in matrimonio sit vivendum 533 25.
Meditacio et oracio in morte sua 344 20 f.
De Melchisedek *vgl.* Ad Eugenium *und* De etate Mathusalam.
Ad quendam militem seculi, ut Deo militet 532 35 f.
Ad Minervium et Alexandrum de resurrectione 88 24, 532 1 f.
De muneribus 533 22 f. *Vgl. auch* Ad Eustochium *und* Ad Marcellam.
Ad Nepocianum presbiterum de vita clericorum (seu monachorum), 88 28 f., 531 25 f.
Ad Niceam, ypodyaconum Aquilegie 88 20 f.
De peregrinis nominibus et verbis *vgl.* Ad Marcellam.
Ad Occeanum de morte Fabiole 90 12 f., 531 38; De unius uxoris viro 89 1 f., 530 11 f.; De vita clericorum 88 29 f., 531 28 f. *Vgl. auch* Ad Pammachium.
Oracio de adipiscenda eterna gloria 325 31 f. *Vgl. auch* Meditacio.
Contra Origenem: Epistole, que concernunt Origenem et Rufinum, defensorem eius 445 7 f. (XXII), 532 20 ff. *Vgl. ferner* Ad Avitum, Ad Pammachium.
De Osanna *vgl.* Ad Damasum.
Ad Pammachium 89 10 f. De optimo genere interpretandi 88 42 f., Apologeticus super lib. contra Jovinianum 89 9 f., 445 38 f., 532 2. et Marcellam 89 22, 530 23 f. (inc. 'Et vestris et multorum'). et Occeanum 89 4, 530 8. De creacione anime et resurrectione carnis et de dogmatibus Origenis 445 30 f., 530 6, 532 17 f. De subita peregrinacione *oder* dormicione Pauline 90 11 f., 531 37.
Ad Paulam 90 9 f. (de epitafio Blesille), (consolatorium super dormicione Bresille) 531 36 f.
Ad Paulam et Eustochium de assumpcione 78 27, 90 14 ff.

Ad Paulinum de institucione clericorum et de divina scriptura 88 30 f., 531 27. Cur non scripserit in Danielem 88 36 f. De omnibus divine historie libris 89 2, 373 27 f. 532 28 ff. De studio scripturarum 531 1.
Ad Paulum monachum senem concordie 88 25.
Ad Paul⟨in⟩um presb. ep., prol. generalis biblie 60 37 f.
Peccatores non esse despiciendos a sanctis 533 26.
De s. Pelagia 72 9.
Contra Pelagium *oder* Pelagianos lib. III 445 40, 530 3.
De perpessione tribulationum 446 24, 533 2.
Ad Presidium de cereo 88 40.
Ad Principiam virginem de morte Marcelle 90 10 f., 532 7.
Questiones: 445 15. Cur Isaac vir iustus et Deo carus non illi cui voluit, sed cui noluit deceptus errore benedixit 445 16 ff.
De Hebraicis -ibus 77 36 f. *Vgl. ferner* Ad Algasiam, *In bibliam,* Ad Damasum, Ad Hedibiam.
Ex regulis diffinicionum contra hereticos tract. 447 10, 530 1 f.
De resurrectione 445 28 f. *Vgl. auch* Contra Origenem.
Ad Riparium et Desiderium contra blasphemantem 89 12 f.
Ad Riparium presb. contra Vigilancium 89 11 f.
Contra Ruffinum 445 35 f. (defensio), 530 8. *Vgl. auch* Ad Alecium *und* Contra Origenem.
Epistole ad Rufinum 88 19, 34 (de iudicio Sal.).
Ad Rusticum mon. 88 16 f. (exhortacio super penitentem), 21 (exhortacio), 446 20, 530 10 (de penitencia), 531 28 (de vita monachi), 532 30 f. (ad monachatum exhortans).
Ad Sabianum dyaconum lapsum 89 32, 531 33 f.
De Salomon et Achaz *vgl.* Ad Vitalem.
Consolacio ad Salvinam de viduitate servanda 89 25 f., de morte Nebridici 531 35 f.
De XII scriptoribus ecclesiasticis 533 5 ff.
Commendacio senii 533 4.
De Seraphim et calculo *vgl.* Ad Damasum.
Sermones 532 9 (X), 533 14 f.
— *singuli:* In epiphania 533 15. De esu agni paschalis 533 16. De annunciacione b. Marie 78 6. De assumpcione Marie 532 7 f. In nativitate Domini 533 15. De conversione Pauli 77 30 f. In psalmos *vgl. In bibliam.* In quadragesima 533 15 f. De die resurrectionis 533 16 f. VII quarundam solemnitatum 446 14 f. De tribus virtutibus fortitudine, sapiencia, prudencia 90 13 f.
De XV signis iudicii extremi 447 40, 530 17 f.
De Symeone monacho 72 11.
Ammonitorius studii sacre lectionis 71 25 f.
Correctoria ad Susannam lapsam 533 27 f.
Obiurgaciones Susanne virginis consecrate de lapsu suo 531 32 f.
Exp. simboli 445 26 (apostolorum), 29 (Niceni concilii), 529 41 f. (De simb. Nic., inc. 'Credimus in verum Deum') *Vgl. auch* Contra Jovinianum.
Theodore Spane de dormicione Lucini 90 7 f.
Ad Theodosium et ceteros anachoritas 88 23 f.
Ad Theophilum episc. 88 37, 532 19 (de severitate in hereticos exercenda).
Ad Thesiphontem *vgl.* Ad Ctesiphontem.
Ad Tirasium consolatorium super dormicione filie 90 6 f., 531 39 f.
Ad Tranquillinum, quomodo debeat Originem legere 87 40, 532 24.
De veste sacerdotali *vgl.* Ad Fabiolam.
Ut quis parem non spernat 533 4 f.
De s. Victorino 72 12 f.
Adversus Vigilancium 89 11, 445 39, 530 5 f. *Vgl. auch* Ad Riparium.
De virginitate servanda 446 26. *Vgl. auch* Ad Eustochium
De excellencia virginitatis ad filiam Mauricii 460 14 f., 533 24.
Ad virgines Homenenses 89 24.
De viris illustribus 65 16 f., 82 25 f., 159 15, 446 22, 447 15, 516 36, 530 18, 532 32, 541 14.
De tribus virtutibus tractatus 90 13 f., 532 4 f.
Vitae patrum *etc.* 72 7, 186 11 f., 383 1 f., 530 30 f.
Vitae singulae: S. Hilarionis 72 9, 446 21 f., 457 2 f., 530 30. Malchi mon. captivi *etc.* 72 8 f., 457 22 f., 530 29 f. Paule vidue 446 27 *(an.),* 533 18 f. Pauli primi heremite *etc.* 72 8, 446 21 *(an.),* 457 20 f. *Vgl. ferner bei Hier. unter* Abraham, Epictitus, Eufrosina, Fronto, Maria Egipt., Pelagia, Symeon, Victorinus.

Ad Vitalem presb. quomodo Salomon et Achaz XI annorum leguntur filios genera-sse 532 38 f.

Hilarius, Pictaviensis episc. (528 38 ff. *Schriftenverzeichnis*).

Tractatus adversus Aretinum Avianum, Mediolanensem episc. princ. 'Dilectissimis' 529 2 f.

Exemplum blasphemii Auxencii, princ. 'Beatissimis' 529 1 f.

Tract. tres ad Constantinum imperatorem, princ. 'Tempus est loquendi' 528 41 f.

Tract. describens historiam mundi usque ad Christum 529 3 f.

De servo Dei, alias De synodo, princ. 'Constitutum' 528 40 f.

De trinitate lib. XII, inc. 'Circumspicienti michi' 528 40.

Hildebertus, Ildebertus, episc. Cenomanensis, sanctissimus et eloquentissimus vir.

Epistolare 417 5 f.

Errores de b. virgine 325 13 f.

Hildegardis, Hillegardis, b., sanctissima virgo et prophetissa (431 10 f.), prophetissa Pinguensis (71 22), sanctimonialis virgo et abbatissa *etc.* (578 20 ff. *mit Schriftenverzeichnis*). — Collectorium ex libris 430 35. Exc. 431 10 ff.

Carmina et cantica cum notis altisonis 578 36 f.

Epistola 79 23.

Epistole ad diversos 578 35 f., ad b. Bernhardum et alios et responsiones et eciam ad papam Eugenium 431 12 f.

Libellus diversarum epistolarum et dictorum de futuro statu ecclesie 71 21 f., Ad Coloniensem clerum, ad Treverenses de futuris temporibus et periculis in ecclesia 578 32 f.

In evangeliis dominicalibus omelie LVIII 578 28 f.

Exhortatorium secularium ad quosdam sacerdotes 578 33 f.

Ad suas sorores hortatorium 578 34 f.

Composite medicine lib. I 578 31 f.

Simplicis medicine lib. I 578 31.

Vide meritorum lib. III 578 30.

Divinorum operum lib. I 578 31.

Ad monachos griseos Erbacenses paregoricon 578 35.

Prophetie 206 22.

Ad Guibertum monachum de XXX questionibus lib. I 578 27.

In regulam s. Benedicti lib. I 578 26 f.

De sacramento altaris lib. I 578 29.

Scivias, id est Scito vias 578 29 f.

Vita s. Ruperti, lib. I 578 28.

Vgl. auch Henricus de Hassia.

Summa metrica Hyldensemensis correspondens minori vol. Prisciani 10 36 f.

De hilindro. *vgl.* De chylindro.

Hippocrates, Ypocrates, Ipocrates, Ypocras, medicus, (512 17, 520 11). — Rememoracio fere omnium librorum 47 42 f.

De regimine *oder* regimento acutorum 46 13 *(an.)*, 47 3 f., 7, 25 f., 48 34 *(an.)*, 49 8 f., 50 29 f., 57 1 f., 58 2 f. (omnes fere de antiqua translacione), 117 40 (nova translacio, *an.*), 436 3 f. (IV partes). — Quedam de 37 1 f. *Vgl. auch* Galienus.

De egritudinibus cognoscendis 57 21 f. (sec. cursum lune per XII signa *etc.*), 113 28, 155 20, 165 8.

VII libri amphorismorum 47 27, 49 6, 50 27 f., 55 14 f., 56 39 ff., 58 1, 173 32, 202 1, 10, 204 2, 212 10, 435 40 ff. — Abbrev. 48 38 f. Comm. 55 14 f., 56 39 f., 130 9 f., 205 16 f. Glose 54 13, 18, 98 16, 106 49, 157 23 f., 202 9. Lectura 52 40 f., 155 34 f. Quedam de 37 1 f. Questiones 48 42 f., 51 7 f., 9 f., 52 40 f., 53 21, 202 12. Super V particulas primas 202 8. Tabula 48 24. *Vgl. auch* Bartholomeus de Brugis, Cardinalis, Jacobus de Forlivio, Joh. Damascenus, Petrus Hispanus, Thaddeus.

Concordancie anthidotorum metrice et quedam alia de medicinis (?) 153 32 f.

De aquis 436 15.

Astrologia 23 24, 27 34 f., 51 34.

Astronomia 21 35, 27 6 f., 28 10.

Liber epidimiarum 55 16 f. *Vgl. auch* Alexander *und* Joh. Alexandrinus.

De natura et de modo generacionis fetus 153 30 f.

Herbarium antiquum cum picturis 53 27.

De humoribus corporis humani ep. 51 14 f.

De lege 49 22.

Medicina astronomica 24 35 f., 483 30.

Liber presciencie 56 43 f.

Lib. pronosticorum 47 6 f., 24 f., 49 7, 50 28 f., 56 41 f., 58 2, 173 32 f., 202 1, 203 19, 204 2, 436 3, 438 12. — Comm. 47 19, 157 7, 26 f., 202 7, 203 36, 205 16 f. Glosule 51 5. Ma-

teria super 156₃. Quedam de 37₁f. Questiones 157₂₆f. *Vgl. auch* Galienus, Joh. de S. Amando, Petrus Hispanus, Tadeus.
Secreta 48₃₂, 53₂₅f., 57₁.
Historia *etc.* 185₉ (brevis), 242₃₄, 422₂₇f. (sive miraculum de quodam spiritu, scil. Hugonis).
Vgl. auch Adam et Eva, Alexander M., Brigitta, Cassiodorus, Contractus, Crux, Flores, Maria, Reges, Romani, Spiritus, Troia, Vitae sanctorum.
Hocklin *vgl.* Joh. H. *und* Hugelinus.
Holkot *vgl.* Robertus H.
Hollandrinus.
Comm. obligatoriorum et insolubilium 169₃₇.
Commune (= Commentum) et questiones supposicionum 177₁₃.
Homiliae, homelie, omelie.
Epistole s. Pauli cum annexis -iis 224₆.
— per anni circ. ut leguntur in matutinis 246₃₉.
— ferialibus diebus consuete in quadragesima 426₃₆f.
Liber -arum de tempore et de sanctis 146₃₄f. (ab adventu usque ad pascha), ₃₇f. (a pascha usque ad adventum, de dedicatione, communi sanctorum), 184₉ (ab adventu usque pascha), ₁₀f. (a pascha usque adventum Domini cum sermonibus multis), 494₂₄ff. (cum sermonibus intermixtis).
— *singulae:*
Super illo 'Loquente Jhesu ad turbas' 80₃₇, 419₁₂f. *Vgl. auch* Henricus de Hassia.
Super ps. 'Ecce quam bonum' 417₁₂f.
Vgl. auch Augustinus, Beda, Bernhardus, Caesarius Arelat., Gregorius M., Henricus de Hassia, Hieronymus, Hildegardis, Hrabanus, Joh. Chrysostomus, Origenes, *u a.*
Omeliarium 596₂₈.
Homerus, Omerus, propheta et poeta *etc.* (511₂₈ff. *mit Schriftenverzeichnis*), 98₁. Liber 159₁₆f.
De Ylion 12₃₁f. (id est de excidio Troie), 14₃₄f. (id est casu Troye), De bello seu excidio Troye 14₄, Hylias 511₂₉, Elyas 511₃₂.
Udissea 511₃₀.
De homicidio 255₁₁.
Homo.
De -ine divite, qui habuit villicum 417₁₆. De -ine dormienti 156₁₀. Decem que disponunt -inem, ut Deo placeat 356₃₇f. et de dilectione proximi 424₂₆f. Que monere et inducere debent -inem ut non solum pacienter, sed gaudenter paciatur pro Christo 278₁₇ff.
Vgl. auch Corpus *u.* Signa.
De honestate tenenda et inhonestate vitanda 258₂₈f.
Honorius; *Augustodun. (an.)* Cosmographia 40₁₀, 41₅f. Inevitabile 321₁₆f.
—; *papa,* Confirmacio ff. o. b. Francisci 427₆f.
⟨H⟩oracius, Flaccus, Poeta *etc.*, 115₂₅, 117₃, 515₃₃ff. *(mit Schriftenverzeichnis)*, 522₂₀.
Epistole 13₃₁, 14₂₂f., 15₁₉, 98₂, 159₁₃, 219₁₆, 515₃₆f. — Flores 12₃, ₁₄. Glose 4₃₂, 13₃₁. Glosule 13₃₀.
Libri odarum 13₂₉, 515₃₇. — Glosule 14₂₇f.
Lib. poetrie *oder* Poetria 13₁₁, 14₂₃ (veteris), ₂₇ (vetus), 98₇, 159₁₂, 178₃₂, 219₁₆, 515₃₇. — Flores 12₂, ₁₄, 95₃₅. Glosule 14₂₃f., ₂₈f.
Lib. proverbiorum 13₁₇f.
Lib. sermonum 515₃₆. — Flores 12₃, ₁₃f. Glosule 14₂₉.
Vgl. auch Hugo de S. Victore.
Horae.
De -is canonicis 146₁₁ff. (dicendis cum questione qui ad eas dicendas sunt obligati), 355₆ (et virtute misse), 462₈, 477₁₄ff. (quomodo persolvantur), 506₃₈f. (in 'Septies in die'). Attentio qualis debeat esse in -is can. 434₂₂. Quomodo — can. sunt dicende 255₂₃. Tabula et versus de -is can. solvendis *etc.* 345₂ff.
Vgl. auch Oraciones *und* Quaestiones.
Pars hiemalis pro dicendis -is cum registro 172₁₆.
— de beatissima Katherina 365₃₄f.
Septem — de s. cruce 352₁₉.
Liber -arum 160₁₀, 232₁.
⟨H⟩ormisdas, papa, Decretum editum de scripturis divinis, quid recipiendum sit aut refutandum ab ecclesia 82₂₄f.
Horologium 345₃₉, 602₂₇.
— devocionis 324₃₅f., ₃₈, ₄₀, 325₆, 344₄₁ (cum pictura), 431₉f.
— eterne sapiencie *vgl.* Henricus Suso.

Ars faciendi — Achas 483$_{32}$.
Tract. de -io viatorum 31$_{8}$f.
Postille Hortatoris 595$_{36}$.
Hortus *vgl.* Maria, Sanitas, Virtutes.
Hrabanus, Rabanus, Rabbanus, Maurus, sophista *etc.*, abbas Fuldensis, tandem ex abb. Maguncie archiepisc. *etc.* (549$_{20}$ff. *u.* 569$_{34}$ff. *mit Schriftenverzeichnis*), discipulus Alchvini (549$_{14}$, 568$_{43}$), magister Strabi (550$_{1}$), amicus Haymonis (569$_{16}$), monachus.
De benedictionibus patriarcharum lib. 1 549$_{38}$f.
In bibliam: Super penthateucum 280$_{26}$. Super gen. 63$_{37}$f., 549$_{29}$f., 550$_{3}$f. Super exodum 549$_{30}$, 550$_{4}$. Super numeri 549$_{30}$. In Levitïcum 550$_{4}$. Super regum 549$_{30}$f. Super paralippomenon 549$_{31}$. Super Hester 549$_{31}$f. Super Judith 549$_{31}$. In ecclesiasten 549$_{29}$. Super ecclesiasticum 449$_{33}$. In libro sapiencie 549$_{28}$. Super lib. sap. 549$_{32}$. Super Machabeos 549$_{32}$f. Super Matheum 549$_{33}$. Super actus apostolorum 549$_{34}$.
Dictionarium de vocabulorum derivacionibus Latinorum sec. ord. alph. 7$_{34}$f.
Omelie 490$_{22}$f., 549$_{39}$f.
De institucione clericorum 549$_{29}$, 570$_{2}$f. (ad Haistolphum IV. archiepisc. Magunt.).
Lib. de laude crucis 459$_{42}$, 549$_{23}$ff.
De rerum naturis et vocabulorum proprietatibus et de mistica rerum significatione in XXII lib. 187$_{36}$f., Universum 459$_{23}$ff. (de sermonum proprietate et mistica rerum significacione *etc.* XXII lib.), 549$_{34}$ff. (De naturis rerum), De universo 569$_{16}$f., $_{43}$ff. (ad ymitacionem ethimologiarum Isidori lib. XXII de universali naturali, ad Haymonem episc.).
De officio divinorum 64$_{4}$f., De divin. off. 549$_{39}$.
De officio misse 64$_{6}$.
De questionibus canonum ad Heribertum archiepisc. 570$_{3}$f. Ad Regenbaldum de eadem re 570$_{4}$.
Sermones 549$_{39}$f.
Tract. de ritu, sacramentis et cerimoniis ex Rabano *etc.* collectus 412$_{34}$.
Summa metrica *etc.* ordinarii ecclesiastici de lib. Beleth et Rabani 14$_{35}$f.
Hugelinus, Hugulinus, Circa sentencias 143$_{35}$, 191$_{3}$. *Vgl. auch* Joh. Hocklin.
Hugo; de Argentina,
Compendium theologice veritatis *(immer anonym)* 106$_{44}$, 112$_{24}$, 144$_{13}$f., 188$_{11}$, 210$_{16}$, 222$_{19}$f., 297$_{31}$, 328$_{16}$, 335$_{15, 17}$, 491$_{41}$f. (pro sermonibus adaptatum), 596$_{33}$ (maius), $_{33}$f. (parvum). — Exc. 428$_{9}$f. Extractum 329$_{34}$. Tabula 491$_{41}$f.
Vgl. auch Hugo Cardinalis.
—; de Burgundia *vgl.* Hugo Cardinalis.
—; Cardinalis, nacione Burgundus, mag. in theologia, legatus Theutonie *etc.* (559$_{20}$ff. *mit Schriftenverzeichnis*), presb. cardinalis s. Sabine, o. predic., mag. *etc.* (335$_{8}$ff.), primus postillator tocius biblie (335$_{9}$f., 559$_{21}$).
Compendium theol. veritatis 335$_{7}$ff., 419$_{24}$f., 559$_{23}$ff. (inc. 'Veritatis theologie sublimitas'). *Vgl. auch* Hugo de Argentina.
Super omnes lib. sententiarum ⟨Petri Lombardi⟩ 559$_{22}$f.
Postille breves super evangelia dominicalia 245$_{31}$f., 490$_{29}$f.
Postille de tempore 490$_{31}$.
Postille 111$_{37}$f. (inc. 'Circumcidit eum octavo'), 119$_{32}$ (seu sermones).
—; Floriacensis 229$_{44}$.
Historia ecclesiastica 514$_{6}$.
—; de Folieto, Folieti, qui eciam dicitur fuisse s. Petri Corbiensis monachus (554$_{8}$f. *mit Schriftenverzeichnis*), monachus o. S. Benedicti mon. Corbeiensis (578$_{38}$ff. *mit Schriftenverzeichnis*).
De claustro anime 433$_{11}$, 498$_{4}$, 554$_{10}$, 578$_{42}$. — Flores 554$_{10}$.
Claustrum materiale 341$_{5}$f., 399$_{40}$, 554$_{11}$, 578$_{41}$f.
De claustro spirituali 395$_{18}$ (anime), 554$_{11}$, 578$_{42}$. De claustro paradisi sive celesti 578$_{42}$f.
Vgl. auch Hugo de S. Laurentio, Hugo de S. Victore, Joh. Indaginis.
—; episc. Gratianopolitanus 551$_{21}$. *Vgl.* Vita.
—; de Sancto Laurencio 341$_{3}$ff. Claustrum anime.
—; de Luca, Cirurgia 437$_{12}$.
—; Quidam magister, Summa quedam penitencie 408$_{11}$f.
— de Novocastro, theologie et decretorum doctor Parisiensis, Tract. de victoria Christi contra antichristum 408$_{24}$ff.
—; de Palma, Carth. — *Erwähung* 324$_{20}$.

De triplici via anime ad Deum *etc.* 302 3 ff., 322 25 ff. Exc. 314 23.

Exercicium incipiencium de via purg. 325 15 f.

—; ⟨de Reutlinga⟩, Speculum gramatice 479 36 ff.

—; ⟨de Traiecto⟩, Questiones parvorum logicalium 178 9.

⟨—; de Trimberg⟩, Registrum quorundam librorum diversorum auctorum 69 40 f.

—; de S. Victore, claret Parisius, nacione Saxo, doctor magnus *etc.* (553 1 ff. *mit Schriftenverzeichnis*), venerabilis, magister, commentator Dionisii, *oft ohne Beinamen.* 597 17. *Erwähnung* 441 36. Flores 554 6.

De XII abusionibus claustri 74 41, De XII abusionum generibus 455 15 ff.

Allegorie artium (et allegorie utriusque testamenti Hugonis) 206 34.

De amore seraphico 195 30 f.

De amore sponsi ad sponsam, princ. 'Ibo michi ad montem mirre' 553 33 f.

De anima libri IV, princ. 'Multi multa sciunt', fin. 'quantum Dei potestas' *etc.* 533 14 f.

De anima. princ. 'Summulam virtutum et viciorum' 553 16 f.

De archa Noe *etc.* 70 36, 415 34, 553 23 f. (lib. V, princ. 'Primum in planicie', fin. 'esse lateris'). — Exc. 77 14.

De arra anime 70 31 f., 75 33, 140 18 f. (sponse), 185 2 (sponse), 244 26, 284 32, *(an.)*, 310 30 f. (soliloquium *etc.* anime vel sponse), 345 24 *(an.)*, 404 41 f. (Soliloquium), 435 4, 443 39 ff. (soliloquium *etc.*, inc. 'Loquar secreto anime mee'), 450 10 ff. (soliloquium *etc.*). 553 28 f. (lib. II, princ. 'Loquar in secreto'). — Exc. 77 14, 19. Occupacio devotorum (*abbrev. ex tract. De arra animae*) 450 15. *Vgl. auch* Bonaventura.

Super regulam b. Augustini 388 5, 553 29.

Benyamyn 454 13 ff. (Lib. b. Augustini de iudicio veri et boni. Hunc lib. intitulant quidam hoc vocabulo Breviarius sive B.), 554 2 f. (princ. 'Spiritualis diiudicat').

Bestiarium 92 20 ff. (de bestiolis et bestiis moralizatus *etc.*), 481 15 ff. (Proprietates rerum moralizate sive similitudines virtutum *etc.*), 554 5 f. (princ. 'Leo fortissimus').

Breviarius *vgl.* Beniamin.

In bibliam: De sacra scriptura et eius scriptoribus, princ. 'Lectorem scripturarum' 553 34 f. Allegorie utriusque testamenti 64 30 f., 206 34. — Ex. 295 7. Notule super totum canonem biblie breves *etc.* 62 17 f. Allegorie veteris testamenti 285 33, 293 5 f. (per IX libellos *etc.*), 10 f. (per IX libellos), 405 4 ff. (abbrev., IX libelli), 510 30 f. Super aliquot lib., videl. a gen. usque ad II. regum excl. 72 5 f.; Note alias allegorie, de V lib. Moysi, iudicum et regum, princ. 'Sciendum quod Moyses' 553 36 f. Postille super numeri, deuteronomium et Job 93 22 f. Distinctiones psalterii *etc.* 67 15, 120 15 (cum triplici registro), 209 7. Comm. super ecclesiasten 94 27; — Exc. 77 11. Super cantica, princ. 'In principio librorum' 554 5. Exp. litteralis visionis Ezechielis, princ. 'Multis divine scripture' 554 4 f. Circa novum testamentum 112 11, 119 39. Lectura circa nov. test. 185 27. Summa circa nov. test. 144 32. Postille seu glose super omnibus epistolis b. Pauli 91 32 ff.

In Boethium: Comm. super de consolacione 46 5.

De cantico b. Marie, princ. 'Maximam hanc' 553 31. — Exc. 77 20 f.

De caritate 70 37, 84 7 f. (sermo), 394 6. De laude caritatis, princ. 'Jam multos' 553 30 f.

De Christo: De merito -i 292 38, 553 7. De sapiencie anime -i, princ. 'Queritis de anima Christi' 553 10 f. De tribus voluntatibus in -o, princ. 'Queris de voluntate Dei' 553 9.

De claustro anime 341 4, 553 17 (princ. 'Rogasti me').

De claustro materiali 399 27 f., 450 20 ff.

De claustro anime spirituali 399 27 f.

Vgl. auch Hugo de Folieto *und* H. de S. Laurencio.

De ordinacione claustri 74 34.

De cognicione propria 84 2 f.

De compoto ecclesiastico 25 17 f.

Confessio, princ. 'Solus solitudinem' 553 40.

De consciencia, princ. 'Domus hec in qua habitamus' 553 39 f.

De bona consciencia 452 33 f. (communiter asscribitur H. d. S. V., ab aliis b. Bernhardo), De consciencia 360 33 ff. (asscribitur ibidem Hugoni de Sancto Victore, tamen non videtur. Liber enim suus de con-

sciencia inc. 'Domus in qua habitamus', hic autem inc. 'Dulcis Jhesu').
Exc. de contemptu mundi 77 13.
De Deo:
De domo -i per modum dyalogi 321 10, 553 18. De potencia -i 328 19 f., 553 18. De potestate -i 292 38, 553 9 f. (et voluntate, princ. 'Quod de potestate Dei'). De voluntate -i 292 38.
Dydascolicon 70 34, 467 14 (id est liber doctrinarum), 42, 553 24 f. (lib. VI, princ. 'Omnium expetendorum'). — Exc. 77 20, 240 38 f. Extractum quomodo lector se habere debeat, ut lectio sit utilis 328 24 ff.
De tribus diebus *vgl.* De operibus.
De differencia divine ac mundane theologie 553 40 f.
De dilectione Dei sermo 84 8.
De substancia alias de subiecto dilectionis. princ. 'Cotidianum de dilectione' 553 11 f.
De signis perfecte dilectionis 84 11.
In Dionysium Areopagitam: Ex comm. super angelicam ierarchiam 295 12 f. XV lib. exposicionis super celestem ierarchiam b. Dyonisii 319 14 ff. Super celestem ierarchiam epistole XV, princ. 'Judei querunt' 554 1 f.
De disciplina monachorum 447 16, 553 27 (princ. 'Disciplina est').
De bono discipline *vgl.* De institucione noviciorum.
De discrecione arcium, rerum, parcium mundi et regnorum IV lib. 77 33 ff. (sec. alios Richardi de S. Victore).
De septem donis, princ. 'Scriptum est: Si enim nos' 553 32 f.
De XII fructibus ligni vite 75 28 f.
Practica in geometriam 25 15 f.
Liber graduum sacratissime schale paradisi 70 11 f.
De humilitate, obediencia et caritate 349 17, 467 29, 553 19.
De medicina anime 292 37, 553 6 (princ. 'Microcosmus').
De meditacione 80 30 (anime), 553 6 f. (princ. 'Meditacio est'). — Exc. 77 14.
De incarnacione verbi, princ. 'Quot fuerunt heretici' 553 8.
De generibus et diversitatibus metrorum, maxime Boecii et Marciani 11 31 ff.
De professione monachorum 343 19, 468 2 f. 553 38 f. ('Tractatus ille').
De quatuor moribus 73 38 f.
Misterium ecclesie, princ, 'Oportet ut sacramentorum Christi' 554 3 f.
De natura 70 37.
De institucione *oder* instructione noviciorum 71 27 f. (seu de bono discipline), 75 32 f. (*an.*), 140 32, 310 13, 352 5 f. (seu noviter professorum, exc.), 9 f., 355 23 f., 404 40 f. (inc. 'Quia fratres'), 447 16, 462 27 (opus ad novicios), 553 26 (noviter professorum, princ. 'Quia fratres').
De oblacione sacrificii 84 5 f.
Occupacio devotorum *(ex tract. De arra animae)* 450 14. *Vgl. auch* Bonaventura *und* Occupacio.
De operibus trium dierum 321 33 ff., 533 13 (videlicet de tribus dietis, princ. 'Verbum bonum'). — Exc. 77 13.
De oracione 75 25, 339 9.
De virtute orandi *oder* oracionis 70 36 f., 309 36, 310 36 f., 553 25 (princ. 'Quo studio').
De dominica oracione 71 28 f., 553 31 f. (princ. 'Septem sunt vicia principalia').
Exp. dominice oracionis (princ. 'Inter omnia') 467 23, 553 22 f.
De iherarchiis ordinum 74 42.
In Ovidium: Glosule super lib. de arte amandi 15 10. Glosule super lib. epistolarum 15 9 f., 13 ff. Glosule super lib. fastorum 15 11 f. Glosule super lib. methamorphoseos 15 12 f. Glosule super lib. de remediis amoris 15 10 f.
Paradisus virtutum 340 3 f., 553 15 (anime, princ. 'Sunt quedam vicia'). — Theutonicum 340 4 f.
De epythoma in philosophiam, princ. 'Sepe nobis' 553 35 f.
De rebus philosophicis 32 3 f.
De cordis pusillanimitate 429 29.
De sacramentis 70 21 ff., 292 27 ff. (I. lib.), 467 1 ff. (II. lib.), 553 5 f. (lib. II). — Capitula 77 35. Exc. 73 34. Quedam de 75 26 f.
De sapiencia 292 37, 553 8.
De XV scalis angelicis 83 43.
Liber sentenciarum 66 27 f., 72 42 (de fide et ceteris verbi incarnati), 74 22 (de fide), 339 36 (quedam).
De quinque septenis 74 22 f.
Sermones 210 13.
Sermones singuli: De S. Johanne 84 5. De beata Virgine 84 3. De nativitate Domini 84 1. De obediencia 84 2. De passione

Jhesu Christi 84 3 f. De cavenda sanctitatis ostensione 84 6 f. De transfiguracione Domini 84 7.
Liber de diversis significacionibus terminorum biblie (et ex stilo et alias videtur Hugo de Sancto Victore) 273 19 f.
Libellus ad socium volentem nubere, princ. 'Dum mundi' 553 21 f.
Soliloquium *vgl.* De arra animae.
Speculum anime 353 21 ff. (inc. 'Anima mea novi quod curiosa sis'), 354 1 f. (inc. 'Anima mea novi'), 19 f., 553 20 (inc. 'Anima mea novi'). *Vgl. auch* Henricus de Hassia.
Speculum ecclesie de misteriis divinorum officiorum 66 26 f., 553 37 (princ. 'Sacramentum ecclesie').
De spiritu et anima 455 26 f., 537 16.
Stimulus amoris 310 19, 40.
De studio legendi et querendi 241 8.
De tabernaculo Moysi 74 41 f.
De trinitate sancta 292 36 f., 553 19 f.
De vanitate mundi lib. IV, princ. 'O immunde munde' 553 29 f.
De virtutibus cardinalibus 84 1 f.
De unione spiritus et corporis et quomodo fit ascensus a corporalibus ad spiritualia 321 3 ff.
De XLIII vocabulis, quid significent in sacro eloquio de moralibus Gregorii 71 12 ff.
—; Derivatorium *vgl.* Hugutio.
Hugutio, Huguicio, Hugwicio, Huwicio, Uguicio, Hugo (179 5), mag. de Pisano (476 20), 595 4. Maior 170 41, 207 8, 220 1.
Derivatorium, Derivaciones vocabulorum *etc.* 7 27 ff., 11 13 f., 179 5, 476 20 f. — Exc. 8 6 f. Registrum 11 13 f., 220 1 f., Remissorium 220 1 f.
Hugwilogus, Huwilogus 478 16 (mag. Nic. Engelhuss).
De significatione terminorum 171 6 f.
Humbardus, doctor Anglicus, questiones super I. sentenciarum cum tabula 66 7 f.
Humbertus, Humpertus, frater o. s. Dominici, nacione Burgundus mag. o. predic. quintus *etc.* (561 36 ff., *Schriftenverzeichnis*).
Super regulam b. Augustini 394 35 ff., 561 37 f.
Vgl. auch Gulpen, Joh. Indaginis.
Liber de nomine Christi 562 1 f.
Libellus de VII gradibus contemplacionis 561 38.
De III substancialibus ordinis et de aliis virtutibus epistola 479 25 ff., 561 39 f.
Humilitas.
De -tate 351 26 f. (et que ad -tatem prosunt et promovent) 354 37 f., 462 40 (sermones), 483 19.
Gradus -tatis 347 18, 354 37 f., 357 40 (XII et signa ipsius), 424 17 (XII), 434 34 (XII), 435 10 f., 463 4 f.
Decalogus -tatis perfecte, et sunt X gradus, inc. 'Non est dubium', et videtur sumptum ex stimulo amoris 351 28 ff.
Exercicia pro perfecta -tate, paciencia, abstinencia, obediencia et multa alia 352 17 f.
De laude paupertatis et -tatis 349 22, 41.
Signa vere -tatis 403 23 f.
De quatuor humoribus 56 5 f.
Hussitae.
Articuli wlgariter positi sectatorum -tarum, missi per ipsos marchioni Missensi in exercitu ante Pragam 265 40 f. — Scriptum contra III. art. 196 31. Sermones et collaciones de 196 23. Tract. contra, collectus in universitate Wienensi per quosdam egregios viros sacre scripture professores 265 27 ff. Tract. de 149 34.
Collecta multorum doctorum contra heresim -tarum 265 26.
Epistola tripertita de erroribus -tarum 473 23 f.
Tract. adversus heresim -tarum de materia communionis laicorum sub utraque specie, editus Constancie per duplicem denarium *etc.* regularum, unus denarius continet X regulas speculativas, 2. X practicas 265 34 ff.
Vgl. auch Bohemi, Concilium, Ferandus, Pragenses heretici.
Huwilogus *vgl.* Hugwilogus.
Hyginus, Heyginus (29 14), Liginius (487 6), clarissimus.
Poeticon astronomicon lib. I. et II. 487 6 f.,
Descripcio formarum celestium lib. III. 487 8 f.
De interpretacionibus constellacionum *etc.* 29 14 ff.
De signorum celestium historiis 487 7 f.
Hymnarium, Impnalius 325 23. *Vgl. auch* Ambrosius.
Hymni, Ympni 345 21 f. (et antiphone ad modum secularium de sanctis), 359 35 f. (de festis et sanctis), 36 (de tempore).
— et sequencie 262 25 f., 421 31 f. (cum exp. vocabulorum), 487 17.
De — is et lectionibus defunctorum 276 14 f.

Exp. -orum 430 24, 510 41 (et sequenciarum). Exp. -ni 'Ave maris stella' 599 3 f.; illorum -orum 'Eterne rerum conditor' et 'Splendor paterne glorie' 336 16 f.; -ni puerorum 181 31 f., 348 22 f. (magistralis mystica). Glosa -orum 276 25. Postillacio -orum 502 36 f.

Vgl. auch Joh. Indaginis, Mammetrectus, Maria.

Jacobus; Alkindi *vgl.* Alkindus.

—; de Alpherotis, dominus, Lectura super usibus feudorum 200 37.

—; Carthusiensis, Karthusiensis, Cartusianus, de Jueterbogk, de Paradiso, doctor, doctor in theologia, sacre pagine doctor, sacre scripture professor, theol. professor, frater, dominus. Tractatus 98 27, 194 28 f., 225 39., 402 8, 24 ff. — De libris 224 17, 267 35 ff. *Biographie* 579 11 ff., *vgl. auch* Jacobus Volradi. *Erwähnungen* 224 14 ff., 225 27 f. 418 39. Tituli librorum 498 29 f., 579 11 ff.

De actionibus quantum ad maliciam et bonitatem 402 25, 580 18 f.

De apparicionibus animarum 372 23 ff. (seu spirituum), 402 36 f. (separatarum), 580 30 f. (separatarum).

Utrum anime separate cognoscant, que hic aguntur 331 22 f. *(an.)*

De animabus sermo 581 11.

De anno iubileo 198 10 f., 402 17, 580 13.

Apologeticus religiosorum 402 38 f., 580 33.

In Aristotelem: Varia puncta disputata Cracovie circa lib. Aristotilis, scil. circa metaphisice lib., item circa lib. parvorum naturalium, circa primos sex lib. ethicorum 488 18 ff. Puncta et notata circa VIII lib. topicorum, collecta in studio Cracoviensi 487 31 f.

De arte curandi vicia 384 38 *(an)*., 579 27.

De arte *oder* modo moriendi 145 19 *(an.)*, 183 37 f., 402 12 (bene), 403 11, 467 34 f., 580 8.

Avisamentum ad papam pro reformacione ecclesie 402 17 f., 580 14.

Avisamentum de proventibus et recepcionibus monialium et aliorum religiosorum 198 11 f.

De beatitudinibus *etc.* 387 8 f.

Tract. de beneficiis et erroribus Romane curie circa beneficia 402 22 ff., 580 38 ff. (non est Jacobi).

De bono morali 402 27, 30, 580 22.

De cantu apud reformatos, quis servetur aut assumatur, novus vel antiquus 579 28 f. Dubium de cantu et modo cantandi 502 19 ff.

De caritate et dilectione 387 3.

Ad Carthusienses de eorum statu, fine atque excellencia 402 9 f., 580 5.

De approbacione o. Carth. et statutorum eius per sedem apostolicam 383 37 ff., 389 26 f., 403 4 f., 579 30 f., 581 1 f.

De commendacione, excellencia et approbacione Carth., et inc. 'Ut verbis propheticis' 383 37 ff.

Regula directiva religionis Carth. 403 5, 581 2 f.

Soluciones quorundam dubiorum de potestate absolvendi Carthusienses 402 26, 580 20 f.

De cena Domini et de modo communicandi 581 12.

De censibus et proventibus monialium et earum recepcionibus 402 18 f., 580 14 f. *Vgl. auch* Avisamentum.

De duabus civitatibus Jherusalem et Babilone mistice 402 37 f., 580 31 f.

De cogitacionibus et earum qualitate 402 13, 580 8 f. — Extr. 345 28 ff.

De cognicione causarum et effectuum secretorum 403 2, 580 36.

Collaciones 505 41.

— capitulares sec. morem Carth. 389 33 f., 579 35 f.

— Cracovienses 389 42 f., 505 18 f., 579 36 f.

—; *singulae*: De adventu Domini 505 19 f. De ascensione Domini 505 21. De assumpcione 505 22. De b. Bernardo 505 22. De virtute castitatis 505 23. De corpore Christi 505 21. In electione priorum 580 27 f. De epiphania 505 20. In exequiis 505 23. De nativitate Marie 505 22. De *oder* In purificacione Marie 383 31 f., 389 34 f. (II in vulgari), 505 20, 579 39 f. (II in vulgari). De Maria Magdalena 505 21. Ad monachos 505 22 f. De nativitate (*sc.* Domini) 505 20. In die palmarum in vulgari 389 34 f., 579 39 f. Ad religiosos 'Nostra conversacio in celis est' 581 4 f. De pasche 505 20. Pro defuncto patre 580 27. De penthecostes 505 21. In adventu vel suscepcione alicuius prelati preminentis dignitatis (prelati grandis auctoritatis) 266 13 f., 580 28 f. Omnium sanctorum

505 22, 579 38. Pro divine sciencie recommendacione 331 1 ff. In actu visitacionis 389 34, 579 37, 580 27 f. In visitacionibus monachorum 505 23 f. In universitate studencium et doctorum et in sinodo: 'Dirigite viam Domini'; 'Ceci vident', Queritur, ut fidelis quis inveniatur; 'Si vos manseritis in sermone meo'; 'Si consurrexistis cum Christo'; 'Gratia Dei sum id quod sum'; item in exequiis defunctorum; 'Vos estis lux mundi', bis; 'Vocatum est'; 'Dic illi ut me adiuvet' 505 24 ff.

Colloquium hominis ad animam suam 402 13, 580 9.

Confessionale 581 14. De confessionibus 389 29, 579 31.

De consciencia 387 8 (et sinderisi), 580 24.

Consolaciones contra mala huius seculi 402 38, 580 32 f.

De contractibus ad reempcionem et ad vitam 402 14, 403 12 f., 580 10.

De contractu revendicionis et reempcionis 402 27, 580 21.

Sermo de corpore Christi 581 12 f.

Utrum per creacionem, que nulli creature est communicabilis, omnia encia citra Deum prodierunt in esse 331 20 f. *(an.)*.

De cruore et ritu in Welsenak 389 36 f., 402 10 f. (De concertatione cruoris), 580 1.

De cruoribus in diversis locis repertis et Christi post resurrectionem 389 36, 579 41.

De cognicione et expulsione demonum 389 31, 579 33.

De potestate demonum et illusionibus eorum 402 28, 580 23.

Quomodo demones illudunt homines 331 25 f. *(an.)*.

Quomodo demones instigant ad peccandum 331 25 *(an.)*.

Utrum potestas cohercendi demones possit fieri per caracteres aut figuras aut verborum prolaciones 331 23 ff.

Sermo de dedicacione 581 11 f.

De causis deviacionis religiosorum et de remediis earum 402 11 f., 580 6 f.

An dyabolus sit directe causa peccati 331 17 *(an.)*.

De difficultate salvandorum 581 18 f.

Disputacio pro utraque parte prefati concilii (sc. Basiliensis) 259 31 f.

Doctrina pro dieta quadam in Nurnberga 429 32 f., 580 29 f.

De solucionibus debitorum sermo vel pocius tractatus 581 13 f.

Soluciones duorum dubiorum 402 19.

De erroribus et moribus Christianorum 402 27 f., 580 22.

De inchoacione festorum et de viatoribus et vectoribus 389 32 f., 579 34 f.

De frequentacione sacre communionis 403 3, 580 37 f.

Formula reformandi religiones collapsas 384 32 f., 579 26.

De gracia 387 8.

De habitibus acquisitis et infusis et de caritate 402 16 f., 580 12 f.

De triplici genere hominum: prelatorum, activorum, contemplativorum 402 35 f., 580 26 f.

De humilitate 387 6.

Igniculus devocionis 402 10, 580 5 f.

De incorporacione ecclesiarum parrochialium, an competat *oder* congruat Carthusiensibus 389 28 f., 579 32 f.

De modo servandi interdictum a religiosis 402 12, 580 7.

De iudiciis divinis et humanis 581 15.

De libris quos secum attulit veniens de o. Cisterc. quid actum sit et an de allatis per ipsum ad domum Carthusiensium Erffordie habendus sit scrupulus consciencie 267 35 ff.

De malo *oder* malis per omnes seculi etates 402 20, 403 9 f., 580 15 f.

Meditatio *vgl.* Passio.

De miraculis in Anglia et missis votivis dubia 402 20 f.

De missarum celebracionibus 403 10.

De montibus Gelboe 581 8, 18.

De desiderio moriendi et de preparacione ad mortem 581 14 f. *Vgl. auch* De arte moriendi.

Utrum tota natura angelica bona a Deo creata partim per aversionem a summo bono irremediabiliter facta sit obstinata et partim per conversionem ad Deum in bono sit confirmata 331 13 ff. *(an.)*.

De obediencia, de castitate, paupertate 387 7 f.

Oculus religiosorum 384 32, 386 9 ff., 579 25.

De oracione 387 6.

Sermo de penitencia 581 11.

Passio Domini 581 9 f. (sec. IV evangelistas), 10 (meditacio).

De causis multarum passionum et de remediis earundem 402 8 f., 580 3 f.
De dignitate pastorum et cura pastorali 402 15, 580 11.
De paciencia, mansuetudine 387 6.
De peccatis mentalibus mortalibus 402 29, 580 23 ff.
De perfectione religiosorum 384 36 ff., 579 28.
In Petrum Lombardum: Principium in IV lib. sentenciarum 332 31 f. *(an.)*, Lectura in super I. lib. sent. 330 38 f., 331 9 (per brevia dubia, *an.*), 581 3 f. Principium I. lib. sent. cum tali questione, utrum per scienciam theologicam viatori necessariam, sciencie theologice beatorum subalternatam, acquiratur habitus ab habitu fidei realiter distinctus 331 6 ff. *(an.)*. Lectura super II. sent. 330 38 f. *(an.)*, 581 6 f. Principium super II. lib. sent. cum tali questione, utrum omnium encium ex nihilo productorum necessarie sit dandum unum principium conservatum ipsorum 331 18 ff. Lectura super III. sent. 332 23 f. (cum summariis et brevibus questionibus), 581 6. *(an.)* Principium sive principiacio super III. lib. sent. cum tali questione, utrum per verbum Dei incarnatum congruencius quam per aliquam creaturam aut per aliam in divinis personam temporis veniente plenitudine humanum genus fuit redemptum 332 19 ff. Lectura circa IV. 581 6 f. Questiones summarie circa IV. et ibi circa quamlibet distinctionem premittitur brevis et summaria divisio *etc.* 332 32 ff.
Planctus et consilium peccatorum 384 31 f., 385 42 ff., 579 25.
Questio utrum prelato imputentur omnia, que subditus committit 372 15 ff., 579 38, 581 16.
De profectu spirituali 384 38 f., 579 27 f.
Puncta et questiones 581 5 f.
Puncta et notabilia circa racionem et causam predestinacionis 331 16 f.
Questiones et dubia 384 28 f., 385 2 ff. (pro religiosis utilia), 579 23 f.
— *singulae*:
An bona temporalia monachi presertim strictiorem ordinem profitentis sequantur personam an non 389 37 f., 580 1 ff.
Utrum predestinacio Dei infallibilis nullam imponens predestinatis necessitatem aliquam aliorum causam habeat preter divinam voluntatem 331 10 f.
Quodlibetum fallaciarum humanarum 416 26 f., 581 17,
Quotlibetum statuum humanorum 402 24, 580 18.
De particione reddituum inter religiosos 402 14 f., 580 10 f.
De comparacione religiosorum *oder* religionum 402 21 (et de requisitis ad eas), 403 10, 580 16 f. (et de req.)
De rebus vendibilibus et contractibus (principium solum) 403 6 f.
De restitucionibus iniuste acquisitorum 402 29 f., 580 24 f.
De sanctificacione sabbati et celebracione festorum 403 1, 580 35. De sanctif. festorum 198 7 f.
De sanctificacione sabbati 389 31 f. (circa molendina), 406 4, 579 34 (circa mol.).
Scrutinium scripturarum 416 27 f., 581 17.
Sermones: Ad religiosos 403 1, 580 34 f. De tempore et de sanctis 226 36 f., 500 36 f., 581 8 f. — Exc. 496 11 f.
De vicio simonie 387 13.
De spe et fide 387 4.
Theologica speculacio 266 28.
Speculum aureum institucionum ad beneficia ecclesiastica 402 39, 580 33 f.
— clericorum 192 24 f.
— de restitucionibus 192 24.
Utrum per spiritus sancti temporalem et visibilem missionem credentes in primitiva ecclesia consequebantur caritatis infusionem 331 12 f.
De VII statibus ecclesie ex apocalipsi 403 9.
De cautelis diversorum statuum in ecclesia 403 2 f., 580 37.
De VII statibus mundi 402 15 f., 403 8, 580 12.
De statu securiori incedendi in hac vita 402 20, 580 25 f.
De statu et officio ecclesiasticarum personarum 402 21 f., 580 17 f.
De tempore 226 32 *(Druck)*.
De temptacionibus et consolacionibus religiosorum 384 30 f., 385 33 f., 579 24.
De resistencia temptacionum 403 3 f., 580 42 f.
De theologia mistica 402 25, 580 19 f.
De veritate dicenda seu tacenda 402 9, 580 4.
De arta et lata via 402 36, 580 30.
De IV virtutibus cardinalibus et de partibus sive virtutibus eis annexis 387 4 f.

De virtutibus religiosorum 579 30 (dyalogus est).
De virtutibus theologicis 387 3.
De modo acquirendi virtutes et quomodo corrumpuntur 387 5 f.
De bona voluntate 384 35 f., 401 23.
De votis 581 14.
—; de Castello, Registrum sive digitus iuris 254 16.
—; de Esculo, Quodlibetum 162 30. 192 40.
—; Faber Stapulensis, Quintuplex psalterium 282 34, 41 f.
—; de Forlivio.
Super tegni Galieni 202 4.
Exposicio capituli de generacione embrionis 203 26 f.
Super aphorismis Ypocratis 157 24, 202 11.
—; Lausanensis, dicitur Thomasinus (172 14, 191 37, 563 33 f.). Lectura super omnes lib. sentenciarum ex scriptis s. Thome 563 32 ff.
Super III lib. sent. 172 14, 191 37. — Ex Thomasi⟨n⟩o 330 24.
—; Magni, de Parisius, Parisiensis, o. erem. s. Augustini, mag.
Sophiloquium, Sophylogium, Sophologium 139 1 f., 12 f., 206 14, 35, 419 20 ff., 429 35 *(an.)*. — Tabula 139 2, 4.
—; medicus *vgl.* Joh. Gerson, De doctrina.
—; Philippi, frater o. ff. herem. s. Aug. Supplementum cronicarum 370 32 ff.
—; de Ravenna.
De actionibus 59 16 f.
De arbitriis 59 15.
De cessione rerum 59 15 f.
Repeticiones super codice LXXXIV 59 12. Super digesto veteri XLIII 59 11, VII 59 12 f.
De fama 59 14.
De feodis 59 17.
De forma legendi leges 59 16.
Summa eiusdem de ordine iudiciorum 59 14 f.
Tract. questionum CXXXIII de statutis civitatum 59 13 f.
—; Sentinus Ricenensis, Metra de astronomia 487 9 f.
—; de Theramo *(immer anonym)*, Belial 163 33, 210 35, 211 24, 380 11 ff. (Processus iudicii *etc.* et dicitur alio nomine Consolacio peccatoris), 599 37 (Consolacio peccatorum).
—; dominus de Vitriaco cardinalis, eximius doctor theologie, Passio domini 491 20 ff., 31 ff.
—; Volradus, Volradi 225 28, 38.
Sermones 498 17 f. (pro certis dominicis et festis), 29 (et collaciones).
Vita Jacobi Carth. 236 8 f.
—; de Voragine, Voraginis (99 11), dominus, Januensis episc. (374 32), archiepisc. Januensis (494 32 f.), doctor sacre theologie egregius de o. ff. predicatorum (494 32 f.). — Exc. 507 5.
Legenda aurea 145 3 *(an.)*, 195 40 *(an.)*, 196 7 (sanctorum per totum annum, *an.*), Lombardica historia 196 7 *(an.)*, 374 31 f., 562 7 f., Summa Lomb. 72 15 ff. *(an.)*, Passionale 374 31 f. (de sanctis *etc.*), 562 7. Flores sive legende sanctorum 599 35, Passionale florum 595 30 f., Pars estivalis 596 14 f., Pars iemalis 494 32 f., 595 15, I. pars 596 10, II. pars 596 11.
Mariale 562 6, Sermones de virtutibus et laudibus Marie virg. 562 5 f.
Quadragesimale 315 39 f., 495 25 f., 496 14 f., 596 5, 598 20, Sermones quadragesimales 256 11 f., 562 5. — Registrum 256 11 f., 431 38 f., 496 14 f.
Sermones 99 11, 596 6, 598 7. — Registra 431 38 f.
— de tempore et sanctis 562 8 f., de tempore 494 37 f., 495 1, 7 f., 562 4. — Contractus 501 31.
— de sanctis 147 41, 194 31, 495 24, 562 4 f.
Vgl. auch Joh. Indaginis.
—; Wernherus, Laugingensis, frater, Sermones 231 48 f.
Jaffer (23 26), Jahaphar (22 2), philos., Egiptiacus astrologus, Egipcius.
De permutatione aeris et pluviarum 22 2 f., Lib. ymbrium eciam de pluvia 23 26.
De rerum venalium statu 22 3 f., De disposicione rerum venalium 23 27 (*an.*).
Vgl. auch Albumazar.
Jaso, Summa super codice et institutis 152 9.
Vgl. auch Azo.
Jherusalem civitas depicta 369 10. *Vgl. auch* Terra sancta.
Jhesus, De oculis 118 5.
Jesus Christus *vgl.* Christus.
Ignacius, doctor gloriosus, discipulus Johannis, episc. Antiochene (523 38 f.), beatus.
Epistole 326 16, 523 39 f. (et b. virg.), ad b. Joh. ap. 349 11, ad beatissimam virg. Mariam 349 9 f.

Ignis.
De -ne purgatorii 462 40 f. (sermones), 496 20 f.
De incendio -nis 157 12.
Lib. -nium de XXVII mansionibus lune 38 5 f.
Vgl. *auch* Marcus.
Ignorancia.
De deformitate et gravitate -cie 240 19, quomodo horrenda et detestata est — scripturarum *etc.* 240 17 f.
De quidditate -ie 240 10.
De quatuor differenciis illuminacionum pertinentibus ad animas, que docentur in via 322 4 ff.
De nocturnis illusionibus et remediis 190 28 f.
Imaginacio *vgl.* Formae, De modis significandi.
Imagines, Liber -num 21 38 (*sc.* stellarum *etc.*). *Vgl. auch* Haly, Hermes, Signa, Thebith.
— Imago, Ymago.
De -ne Dei in anima humana 321 6 ff.
— mundi 71 11.
— vite 289 3 f.
De invisibilitate et immensibilitate 195 31 f.
De immobilitate et equamentate sui inter prospera et adversa 424 28 f.
Cathalogus imperatorum 78 34 f. *Vgl. auch* Epistolae.
Impnalius *vgl.* Hymnarius.
De impressionibus aeris 334 28 f.
Incaustum. De -o Lumbardie 504 19, Modus faciendi -um 423 30 f.
Indulgentiae.
Alique generaliter concesse -e 'Sicud ad nomen Jhesu vel Marie' 498 39 f. -a pro extirpacione heresis Bohemorum 'Cruciata' 263 10 f. -e multiplices concesse Carthusiensibus Alamanie inferioris 498 38. -e principalium ecclesiarum in Roma et eciam ceterarum 499 4 f. De -iis 255 9, 284 10, 369 34 ff. (plurima scripta doctorum et magistrorum), 499 8 f.
De -iis ex armis Christi inspectis 499 5 f.
Bulla -iarum ad instanciam regis Cipri 289 1 f.
De -iis, quas Carthusienses prope Erffordiam possunt promereri 350 40 f. De -a data Carthus. per Pium papam 421 5 f. De -iis presertim Carthus. concessis 498 31 f.
De plenariis -iis datis in anno iubileo et alias pro certis locis et statibus et ordinibus, cuius efficacie sint *etc.* 267 18 ff.
Copia bulle -arum semel in vita et semel in morte in concilio Basiliensi 183 5 f.
Descripcio -ie 195 5 (et tabula sacerdotum naufragancium circa sacramentum eucharistie).
Dubia de -iis plenariis 267 29.
Scriptum multa de modo merendi -as, que date et promulgate fuerunt tempore Sixti IV. 469 29 ff.
Que sunt necessaria ad consequendum -as 499 6 f.
Questiones de -iis 255 36. Plures, an quis bis possit mereri -as, que semel dantur contra hereticos etc., si subdelegatus mutet formam pape, an valeat quod agitur 267 8 ff. Quotlibetarie de -a 433 39. An -ias quas quis consequitur possit alii dare 499 7 f.
Repeticio cuiusdam doctoris et militis super capitulo 'Nostro' de penitenciis et remissionibus et continet materiam -arum 261 6 ff.
Sentimentum cuiusdam de valore et efficacia -arum ecclesie 394 16.
Suspensio -arum plenaria, facta per papam Sixtum IV. *etc.* 374 9 ff.
De virtute -arum 364 29 f.
⟨Tabula⟩ -arum datarum ad domos Johannitarum 136 1 f.
Utrum volens ingredi religionem possit in testamento suo disponere, quod prelatus suus aut alius pro eo solvat de relictis bonis, ut fiat particeps -arum futurarum 267 10 ff.
Vgl. auch Absolvere, Antoninus, Bohemi, Christus, Concilium, Joh. Gerson, Joh. Indaginis, Maria, Ordo dominorum Teutonicorum, Peregrinacio, Rapiarius, Roma.
De indumentis sacerdotalibus 417 7, Quid significent mistice -a sacerdotalia et cetera, que in missa fiunt 422 24 f.
Inevitabile 321 16 ff.
De inferis 15 41.
De inferno *vgl.* Aegidius Rom.
De infinitivis seu distributivis 52 10 f.
De infirmitatibus 25 20, 154 20 f. *(sc.* mulierum *etc.)*
De supportacione infirmitatis et inperfectionis fraterne 424 24.
Informacio.
—; passionis *vgl.* Christus.

—; predicatorum 506 33 f. Rudimenta et -nes pro novello predicatore 498 18 f.
Brevis — prelatorum 295 7 f.
—; bone vite 403 33.
Ingelhusensis *vgl.* Theodericus Engelhus.
Inhibiciones a sacra communione 498 10.
Inicia et fines librorum originalium 140 33, 393 19 f.
Innocencius; papa III., prius dictus Lotharius (46 27, 74 1, 393 26 f., 412 11 f., 467 30), Romane ecclesie dyaconus, cardinalis (393 26 f., 412 11 f.), tituli ss. Georgii et Vaschi (393 26 f.). — *Schriftenverzeichnis* 556 3 ff. Signatura quorundam titulorum super quibusdam libris 469 42 f.
De miseria *oder* De vilitate humane condicionis *etc.* 46 27 f., 74 1 f., 162 14 f., 192 26 f. (et contemptu mundi), 393 25 ff., 405 24, 412 14 f., 423 25 f., 467 29 f., 556 6 f. — Exc. 343 29 f.
Super missam *oder* Exp. misse o*der* De misteriis misse *oder* De officio misse 69 35 f., 72 36 f. (speculum), 383 23 f., 405 6 f., 412 11 f., 20, 36 ff., 556 8. — Abbreviatura 70 9 f. Exc. 71 18 f. Figure 412 36. Quedam 84 12.
Sermones 493 30, 556 9 (decretales). De b. Gregorio papa 81 36 f. De conversione Pauli 82 41. In transfiguracione Domini 82 43.
Liber, qui dicitur Verbum abbreviatum 556 7 f.
De diversitate et qualitate virtutum et viciorum 428 5 f.
—; papa IV., dominus.
Apparatus circa decretales 150 14, 163 38, 198 27, 199 3, 250 17. — Remissiones 597 22. Repertorium breve 151 11.
—; papa V., Petrus de Tharantasia (Tharantacia, Tharantasio, Tharentasia) (66 3, 331 35 ff., 332 3, 560 9 ff.), abbreviator b. Thome (560 16 f.). — *Schriftenverzeichnis* 560 11 ff.
In bibliam: Postille super genesim, exodum, leviticum, lib. numeri, deuter., Lucam, epistolas Pauli 560 11 ff.
De materia celi 560 14.
De intellectu et voluntate 560 14 f.
De eternitate mundi 560 14.
In Petrum Lombardum: Super omnes libros sentenciarum 560 13. Super IV. cum quest. 66 3 f. — Collecta circa II. de scriptis 332 3.
Questio utrum consciencie decretum sub mortali culpa hominum genus extitit obligatum 331 37 f.
Sermones de tempore et sanctis 560 16.
De unitate forme 560 14.
Utrum Deus sit ubique per suam essenciam, potenciam et presenciam 331 37 ff.
—; ⟨papa⟩ VI., Privilegia 561 7 f.
Insolubilia 170 39 f. (et obligatoria).
De -libus 17 29 (tract. Anglicanus), 52 11 f., 169 36 f. (quest.), 485 41 f. Comm. -lium 218 28 f. *Vgl. auch* Hollandrinus *und* Thomas Bragwardinus.
De instantibus 169 38.
De IV instinctibus 197 29 f., 279 28 f., 299 16 f. (sive monicionibus interioribus *etc.* inc. 'Semen cecidit'), 497 39 ff. *Vgl. auch* Henricus de Hassia *und* Henr. de Vrimaria.
De institucione *vgl.* Maria *und* Novicii.
Instruccio devotorum incipiencium, proficiencium et perfectorum 309 36 f.
— dyaconi pro execucione officii sui in cerimoniis 347 2.
-nes pro novello monacho 429 30 f.
— novelli predicatoris *etc.* 310 8 f., 343 28 f., 424 7 f.
— novi sacerdotis 322 16.
Vgl. auch Confessiones, Novicii.
Instrumenta *vgl.* Forma *und* Formularia.
Insule a Veneciis usque ad Rodum 369 10 f.
Questio de intellectione — — — per propriam speciem 173 37 f.
De modo intellegendi divina eloquia 427 9 f.
De intellectu et intelligibili vgl. Albertus M.
De intencionibus 176 5.
De interdicto 255 15 (distinctio), 257 32, 421 4 (exp. decreti Basiliensis). De observacione -i 192 31, 342 32, De modo observandi -um per modum memorialis 496 18, De -o servando 334 5. *Vgl. auch* Bonifatius VIII., Casus, Joh. Andree, Joh. Calderini.
Interpretaciones dictionum artis 54 33.
— nominum Hebraicorum 273 21, 278 11 f., 282 30 f.

— quorundam nominum propriorum 136 15 f., 187 9.
— vocabulorum 7 37 f. (rarorum et difficilium maxime poeticorum sec. o. alphabeti), 8 27, 424 8 f. (presertim Hebraicorum), 479 39 f. (difficilium, scil. Alleluia, Osanna, Sabaoth *etc.*). *Vgl. auch* Hieronymus, Nicolaus de Lyra, Origenes, Vocabula.
Interrogaciones 506 11 (faciende circa agonizantem). *Vgl. auch Aben Esra*, Abraham. De -nibus 22 24 f.
Interrogatorium confessoris 474 31 f.
De intervallo 431 18.
De intimitate 308 32 (et unione), 37 (anime in Latino), 323 39 f. (cordis et illapsum Dei in cor).
Introductoria (sc. iuris) 245 14.
Tract. introducens introitum misse, collecta, epistolas et evangelia per numeralia per circulum anni 406 8 ff.
Invectio *vgl.* Obiurgacio.
Invectiva *vgl.* Contra monstrum Babelonis.
De invencione medii 485 41, 490 8.
De investigacione creatoris per creaturas 195 3 f.
De invisibilitate et immensibilitate 195 31 f.
Invitatorium *vgl.* Christus, Passio.
Joachim *vgl.* Hieronymus, Maria.
—; abbas. — *Erwähnung* 330 14. Exc. 69 43 f. Exp. apokalipsis 292 22, 460 6 f., 555 19. Lib. factus contra Petrum Lumbardum 556 5 f. Contra prelatos 70 2 f. De visione 70 2.
Job; Arabs, Liber tractatuum in nigromancia cum figuris et caracteribus 29 22 f.
Johanna, puella domina, Contra hereticos epistola 262 28 f.
Johannes, Joannes. Cantica 172 35. Questiones de divisione fortunarum 168 21.
—; Abbas *vgl.* Joh. de Villa.
—; Aldendorff, Chronik 225 25 ff.
—; Alexandrinus, Comm. super lib. epydimiarum 154 4 f.
—; de S. Amando, S. Amandi, commentator Galieni, comm. Johannicii. Tract. medicinalis 204 25. Areole 47 30 f. (de conferentibus et nocentibus), 48 1 f. (de confer. et nocivis), 50 32 (de confer. et nocivis), 52 22 f., 53 14, 54 10 f. Areole de simplicibus medicinis 48 21 f., 50 14 f. Autoritates medicine sec. o. alph. 203 3 f. De fleubothomia 50 9 f. Concordancie 48 1, 50 12 f. (seu aggregaciones), 21 (aggregaciones). — Tabula 50 13. Divisiones et summarie sentencie librorum Ypocratis et Galieni 47 43 f., 50 13 f., 56 17 ff. Notule in tegni Galieni 56 36 f. Comm. *oder* Glose *oder* Lectura *oder* Scriptum super antidotarium Nycolai 47 29 f., 48 2 f., 51 1 f., 52 20, 56 22 f., 57 16 f., 29 ff., 58 22 f., 155 26 f. Sinonima et equivoca medicorum de virtutibus tam primis quam secundis medicinarum sive simplicia 154 30 ff. *Vgl. auch* Albucasis, Galenus, Hippocrates, Johannitius, Tacuinus, Thaddaeus.
—; Andree, iurista maximus (560 6, 576 38), dominus. *Schriftenverzeichnis* 576 38 ff. Apparatus super arbore consanguinitatis et affinitatis 250 2 f., 332 35 f., 576 40 f. Exp. super arbore *etc.* 260 26 f. Lectura super arboribus *etc.* 231 7 f., 254 10 f., 405 23 f. Brevis compilacio 576 43. *In corpus iuris canonici:* Principium sive prohemium (*sc.* in decretales) 249 26 f. Apparatus decretalium 249 24 f. Glosa decret. 163 16; In novella super I. decret. 199 22; Super II. 150 28, 199 23; Super III. 150 29, 199 24; Super IV. 150 31, 199 31 f., 34 f.; Summa IV. lib. 250 1 f., 255 18, 576 40; Brevis compilacio super IV. 332 36 f.; Super V. 150 32, 199 25; Apparatus super VI. 151 15, 211 26, 249 37 f., 576 42 f.; Novella super VI. 149 26 f., 199 29; Exc. ex glosa super regulas iuris lib. VI. 265 19 f. Apparatus super Clementinas 249 37 f., 576 41 f.; Glosa Clementin. 210 29; Glosa super novis constitucionibus Clementis pape editis in conc. Vienensi 255 21 f. Addiciones circa speculum (*sc. Guilelmi Duranti)* 199 12.
Ieronimianus 145 1 f., 195 39 f., 444 11, 22 ff.
De interdicto 151 9, 255 17, 576 43.
De sacramento altaris 422 6 f., 576 39.
Summula de ornatu epistole sive missive 506 7 f.
—; Anglicus. Glose super tegni Galieni 54 16 f. Glose super Johannicium 54 16.

—; de Anthiochia, hereticus 548 40.
—; apostolus, b.
Epistola ad b. Ignacium 349 11 f.
—; Arnoldi, Karthäuserchronik 225 24 f.
—; Auerbach, dominus, Directorium docens cautelas circa sacramenta observare 196 15 f.
—; Becher, de Pecher, Quodlibetum 143 15, 194 4 f.
〈—;〉 Aurifaber, mag., Questiones super de generacione et de sompno et vigilia 123 13 f. Super peryamenias 98 18 f.
—; Beleth, Belet, mag. 115 31, 117 11, 120 7. Gemma anime 252 13 *(an.)*, 39, 256 40 *(an.)*, 412 35, 413 11 f., 19 (I. pars, *an.*), 418 3.
Summa *oder* Liber de officiis ecclesiasticis, de off. divinorum, de misteriis div. off. *etc.* 14 35 f., 64 31, 72 36, 92 20, 144 40, 188 10, 502 25 f.
—; Bertachini de Firmo, utriusque iuris doctor egregius, dominus, Repertorium utriusque iuris 210 37 f., 211 1 ff.
—; Boccacius, Buccacius *etc.*, de Certaldo. De genealogia Deorum 141 30, 186 28, 206 11 f. De mulieribus clarissimis *etc.* 46 27, 206 23 f. De casibus virorum illustrium 46 26 (lib. IX), 206 23.
—; Bononiensis, Summa de modo dictandi in iure 97 37 f.
—; de Bromyardt, frater o. p. Summe predicancium 193 22 ff.
—; Buridanus, Biridanus, Buriden, Buryden, Byridanus, Viridanus (164 14), mag., Parisiensis (393 10 f., 513 11).
In Aristotelem: Comm. super priorum 217 30 f.; Questiones priorum 169 22, 217 30. Comm. super lib. de anima 35 21 f.; Questiones 35 20 f., 176 24 f., 214 22 f.; Exc. 97 2. Comm. de motibus animalium 36 16 f. Questiones super lib. de celo et mundo 36 14 f., 215 24 (longe), 485 10. Disputata super questiones ethicorum 164 36, 213 32 f.; Questiones circa lib. eth. 164 33, 38 (longe), 206 9 (longe), 213 30, 393 10 f., 513 11, de ultima lectura super IX lib. 44 5 f., breves super VI primis lib. 43 27 f. Comm. super de generacione et corrupcione 36 15; Questiones 36 16, 40 40. Comm. super lib. de iuventute et senectute 35 23 f., 36 18 f. 41 1 f. Comm. super lib. de memoria et reminiscencia 35 22; questiones 35 26, 41 1 f., 485 9. Comm. super methaphisica 43 27; Questiones 43 26 f., 164 14 (XII), 212 38 f. (XIII). Comm. super metheororum 36 4; Questiones 36 4 f., 485 8. Comm. de morte et vita 36 18 f.; Questiones de morte et vita 40 40 f., 485 10. Questiones parvorum naturalium 176 20, 214 23. Comm. super lib. phisicorum 35 20; Disputata 488 3 f.; Questiones 35 19 f., 40 39, (super IV primis lib.), 167 5, 175 16 (accurtate), 176 24 (acc.), 214 1 f., 22 (acc.), 215 24 (longe), 32 (acc.), 482 16. Comm. super phisonomia 36 3; questiones 36 2 f. Questiones super predicamentis 217 29. Comm. de respiracione 36 18 f. Questiones rethoricorum 44 3 f., 164 38. Comm. sup. lib. de sensu et sensato 35 22. Disputata 176 18; Questiones 35 25 f., 40 40 f., 485 8 f. Questiones de somno et vigilia 40 40 f., 485 9. Comm. super lib. de longitudine et brevitate vite 35 24 f., 36 17 f.; Questiones 41 1, 215 24 f., 485 9 f.
Comm. veteris artis 177 34; Questiones 169 29, 217 11 f.
Loyca 111 40, 121 22, 132 36, 218 23. — Comm. 132 36.
Comm. Porphirii 132 27; Questiones circa Porphirium 18 20 f., 217 29 f.
Questiones longe 97 11 f. (mortales), 159 2.
Questiones circa lib. spere materialis 485 10 f.
Summa 218 24.
—; Calderinus, Calderini, Caldrini, Calandrinus (597 23, 599 22), mag., dominus. — Quis fuerit 261 11 f.
Concordancie biblie, decretorum et decretalium 187 8, 188 37 f., 255 13 f. — Registrum 253 1 f. Tabula 597 23, 599 22 (et auctoritates).
Repertorium 148 18 (decreti), 187 8, 199 14, 200 13. Super lib. decretalium 228 41 f.
Quedam distinctiones auree ex distinctionibus 261 10 f.
De ecclesiastico interdicto 197 33 f., 255 14 f., 24 f. (et sentencia excommunicacionis), 420 8 f., De observatione interdicti 151 8 f.
〈—;〉 Campanus.
De quadratura circuli 23 18 f.
Comm. lib. elementorum Euclidis 21 7 f., 32 f., 23 4 f., 24 9 f., 25 10 f., 29 38, 30 25 f., 31 4 ff.
De figura sectoris seu alkathe 28 13 f.
Theorica planetarum 23 10, 42 f., 30 34 f., 176 40, 207 35.
〈—;〉 Canandi, Divisiones et summarie conclusiones super sentenciis 83 40 f.

—; Kanneman, ord. min. *vgl.* Joh. Indaginis.

—; Capistranus, de Capistrano, frater o. minorum, pater rev.

Epistola contra heresiarcham Bohemorum Rockinczan 336 14 f.

Speculum clericorum 264 12 ff. (Et est sermo ad clerum in sinodo Tridentina editus.) *Vgl. auch* Eberhardus.

—; Chrysostomus, Crisostomus (*oft ohne* Johannes), Crisostimus, Chrisostimus, b., sanctus, medicus devotus (436 5 f.) episc., patriarcha Constantinopolitanus. Tract. diversi 145 15. — *Erwähnungen* 529 36, 542 41. Exempla et miracula 434 11. *Schriftenverzeichnis* 529 6 ff.

Ars medicine 436 5 f.

In bibliam: Super ps. L. 79 41 f. (omelia), 42 (tract.), 33 f. (de inscripcione); super ps. CXXII. 94 42 f. (omelia); super ps. CL. 94 43 (omelia). Super ps. 'Miserere' 181 24. Super Matheum 64 15 (omelie operis imperfecti), 17 f. (ambe partes omeliarum operis imperfecti), 95 4 (omelia), 181 15 (nova translacio), 329 13 ff. (opus imperfectum), 529 9 f. (II partes scil. comm., princ. 'Oportuerat quidem'; alia pars dicitur Omelarium alias De opere imperfecto, principium 'Liber generacionis'). — Exc. 77 19. Quedam de 84 39. Tabula 64 15. De principio Marci ev. 79 33. Super Johannem omelie LXXXVIII, princ. prologi 'Omnibus in Christo servus', princ. libri 'Que agunt' 529 12 f. Omelia de ev. Joh. evangelista 95 4 f.

De compunctione cordis 79 29 f., 419 11 f. (lib. II ad Demetrium), 529 18 f. (lib. II ad Dem.). — Exc. 77 16 f.

De dignitate sacerdocii *oder* sacerdotali 409 19 f. (dyalogus -i et Basilii *etc.*), 529 13 f. (dyalogorum lib. VI, princ. 'Michi quidem').

De eo, quod nemo ledatur ab alio quam semetipso 79 30 f., 380 10 f., 383 18 f., 420 9, 497 24 f., 529 14 f. (princ. 'Scio').

De erudicione discipline 79 34.

Homiliae, Omeliae: Super illo 'Agressus Jhesus in partes Tyri et Sydonis' 79 42 f. De ascensione 94 43 f. De cruce dominica 95 3 f. De cruce et latrone 79 31 f., 80 2 f. De fide in Christo 95 6. De prodicione Jude Schariot 95 2 f. In natali septem Machabeorum 95 1. De patre et duobus filiis 95 5 f. De tribus pueris 95 1 f. De sancta Susanna 95 2. Super illo 'Ve mundo a scandalis' 79 32 f. — Exc. 77 16. *Vgl. auch In bibliam*, De Paulo.

De milicia spirituali 79 28 f.

De laudibus *oder* De laude Pauli 72 26 (et in princ. habentur versus Damasi pape eciam de laude Pauli), 324 3 (omelie VI, princ. 'Nichil prorsus'). 529 16 ff.

De reparacione lapsi 79 28.

Sermones 145 15, 419 1 ff. (XXV), 457 5 (VII), 493 32 f., 529 18 (XXV).

— *singuli:* De annunciacione 83 13. De ascensione Domini 80 3 f. De divite epulone 80 5 f. De Eutropio 79 36 f. Cum de eius expulsione ageretur 79 37. De ieiunio et lectione geneseos 79 34 f. De innocentibus 83 11 f. De paciencia Jop 188 25. De decollacione Johannis bapt. 83 26 f. De conceptione b. Joh. bapt. 80 1 f. De Lazaro resuscitato 79 30. De milicia christiana 79 35 f. De misericordia 77 17 (exc.). De muliere Chananea sub figura persecucionis 80 4 f. Crisostimus sermo de nativitate Domini 79 43 f., 80 1 f. De penitencia 83 28, 189 7 f. De penthecoste 80 4, 9. De recipiendo 79 37 f. Cum de Asia regressus esset Constantinopolim 79 38 f. Post exilii prioris reditum 79 39 f. Ad Theodorum monachum 79 36. *Vgl. auch* Homiliae.

Testamentum XII patriarcharum, quod transtulit de Hebreo in Grecum sermonem 417 22 f., 529 17 f.

Ad Theodorum monachum 79 40 f., 419 9 f. (Epistola), 529 19 f. (Epistola).

De turture 79 29.

Vgl. auch Epiphanius.

—; Klangus mag., De febribus 203 29 f.

—; Clenko, Clenckot.

Lectura super I. et II. sentenciarum 66 19 f.

Sophismata 16 34, 17 10.

—; Dacus, mag., Philozophia 370 18.

—; Damascenus, doctor egregius, venerabilis. — *Erwähnung* 529 36 f. *Schriftenverz.* 528 21 ff. — Dicta in Dionysii Areop. lib. de angelica iherarchia 71 1 f.

IV lib. 72 28 f. (de orthodoxia id est de recta fide), 140 40, 185 14, 292 36 (sentenciarum), 529 23 (princ. 'Deum nemo vidit unquam'). — Exc. 295 19 f.

Descripcio b. Marie virg. 246 19, 255 35, 529 23 f.

Vgl. auch Dionysius Areopagita.

—; —, in Monte Pessulano, Amphorismi 47 10, 27 f., 48 13, 56 39, 57 2, 106 11 f., 153 30, 436 38 f. — Comm. 54 43 f. *Vgl. auch* Isidorus.
—; — *vgl. auch* Mesue.
—; Danko, mag., de Saxonia (24 34 f., 25 12, 27 10, 40).
Comm. super Alkubicium 25 12 f.
Almanach 22 16 f. (de motibus planetarum), 27 10 f., 28 6, 30 20. — Canones 30 20.
De composicione astrolabii 29 30.
Canones 21 34 f. (cum quibusdam tab.), 27 40, 29 33 (circa tab. Alfoncii), 30 3 f. (circa tab. Alf.). — Exp. canonis primi mobilis 27 2 f.
Compotus 24 34 f. — Exp. 24 35. Notule 22 7.
Declaracio theorice planetarum 27 3 f.
Vgl. auch Joh. de Lineriis.
—; de Deo, Hispanus, mag., doctor decretorum.
De dispensacionibus sec. diversos personatus et dignitates 251 19 ff.
Libellus penitencialis 264 14 ff., 406 5 f. De regulis penitencialibus 370 19 f.
—; Romane ecclesie dyaconus, Vita b. Gregorii pape 444 3 ff.
—; Discht, dominus, Exercicium phisicorum 600 20 f.
—; Dorsten, o. herem. s. Augustini, professus in domo Erffordensi (593 28 f.), dominus, doctor, o. Augustinensium.
De cognicione angelorum et hominum 414 35 f., 593 30. — Exc. 330 16 f., 593 31 f.
Contra mortis metum consolatorium, id est de morte non metuenda 246 32 *(an.)*. — Exc. 372 20 ff., 593 31 ff.
—; de Erdenberg, Flemingus, o. pred., magister in theologia.
Postille super totam bibliam 564 14 f.
Lectura super sentencias 564 14.
—; Erdfordensis, Summa confessorum 149 16 f., 193 17. — Registrum 149 17.
Vgl. auch Joh. de Friburgia.
—; de Friburgia (269 20), lector Fryburgensis (561 28), frater de o. pred. (251 1, 270 1), Theutonicus (561 28). — *Schriftenverzeichnis* 561 28 ff.
Summa Confessorum 193 7, 209 29, 247 28 *(an.)*, 251 1 ff., 561 32 f. — Abbreviata 269 20 ff. Theutonizata 269 20 f., 270 40 *(an.)*, Extr. 330 1 f. Registrum 251 6 f. Tabula 270 3 f., 561 33.
Confessionale de modo audiendi confessiones et modo interrogandi secundum diversos status et vicia 561 33 ff.
De questionibus casualibus 561 31.
Super apparatum Raymundi 561 30 f.
Tabula secundum ordinem alphabeti super summam Raymundi 561 29.
—; de Esculo *vgl.* Jacobus de E.
—; de Fanno.
Summa iuris 565 10 f.
Tabula super decretales 565 11.
—; Faventini, Scriptum in quo ponit differencias inter decretum, canones, decretales, consilium, preceptum et ponit originalia concilia licet divisionem decreti 249 17 ff.
—; de Fonte, o. m., Conclusiones librorum sentenciarum 334 16 f., 405 25 f.
〈—;〉 Gandunensis, Gaudunus, de Jenduno, de Ganduno, venerabilis.
In Aristotelem:
De anima 34 35 f. (Exp. super III.), 215 16 f. (questiones super III.), 216 1 (questiones).
Phisica 215 31 (questiones), 217 1 f. (questiones circa VIII.).
Super III lib. rethoricor. questiones 44 36 ff.
Questiones plures determinate in univ. Parisiensi 215 17 f.
—; de Garlandia, Garlandria, Galandria, Gerlandia, Gerlandicus (11 8), mag.
Equivoca, Dictiones equivoce 7 20 f., 8 2 f., 19 f., 478 15, 482 18. — Comm. 482 18. Glosa 7 20 f., 8 2 f., 19 f., 30 f.
Compotus metricus 18 3 f.
Tract. metricus de confessione cum glosa 75 27 f.
Dictionarium vocabulorum rerum usualium 8 17 f., 25 f. Libellus metricus „Olla patella“ de vocabulis utensilium domesticorum cum glosa „Olla patella“ 10 3 f.
Distigium *oder* Cornutum *oder* Cornutus 8 20 f., 29, 32, 37, 11 7 f., 595 2 *(an.)*. — Comm. 595 2. Glosa 8 20 f., 29, 32, 37.
Epithalamium b. M. v. inc. ‘Aula triumphalis’ 5 17 *(an.)*.
De preposicionibus Grecis 11 8.
Speculum ecclesie metricum 73 6 f. (valde deserviens grammatice et theologie utiliter).
Sinonima 478 9, 483 25 f. (cum declar. vocabulorum, *Druck*), 490 1 f.
Verba deponentalia 478 15 f., 482 19 f. (breviter et vulgariter exposita, *Druck*).

〈—;〉 Geminianus 595 41.

—; Gerson (*auch ohne Vornamen*), de Gersona (198 16), de Gersonno (471 28), Jerson (259 9 f.), dominus, cancellarius (470 32, 574 5, 576 17), canc. Parisiensis (188 13 *u. a.*), doctor eximius, egregius, venerabilis, venerabilissimus mag. Tractatus 98 27, 105 40 f., 141 19, 27 f., 188 13, 28. *Werke* 225 39, 229 44, I. volumen 470 21, II. vol. 470 35, III. vol. 472 4, IV. vol. 472 32 f. *Schriftenverzeichnis* 572 8–576 18. *Erwähnung* 324 19 f., 559 12.

De passionibus anime 321 18. (XXII questiones), 472 6, 573 31 f. (XXII consideraciones), 575 6.

De vita spirituali anime 471 8, 574 10 f.

Antonomasticon Christi et Mariae *vgl.* De Christo (et Maria).

Apologia *oder* Apologetica ad quendam Carthusiensem 401 34 f., 402 33 f.

De appellacione cuiusdam peccatoris a divina iusticia ad misericordiam omnipotentis Dei 416 5 f., 471 18 f., 573 14 f.

Tract. in trilogio astrologie theologizate ad delphinum 415 39 f., 471 41 f., 573 9 f.

De auferibilitate pape ab ecclesia 471 29.

De auferibilitate sponsi ab ecclesia 416 9 f., 573 22.

In bibliam: Exp. super VII ps. penitenciales 471 18, 574 18 f. Super cantica canticorum 188 15, 285 16 ff. (ad Carthusienses *etc.*), 470 27 (ad Carth.), 572 12 f. (ad Carth. *etc.*). Ew. ex IV ewangeliis collectum 188 15 f., Capitula concordancie evangelistarum 259 9 f., Monotesseron 470 23 f. (sive unum ex quatuor), 572 10 ff. (capitula concordancie evangelistarum aut Unum ex quatuor). Lectiones super Marcum 470 32 f., 574 6.

Recommendacio s. Bonaventure *etc.* 475 17 ff.

Cantica 595 14.

Tract. de canticis (I. de canticorum originali racione, II. de canticordo et gamma novo mistico et morali, III. de laude musice, eius maximis, regulis, aforismis) 472 11 ff., 575 10 ff.

Carmen Josephinum 470 25, 573 37.

Carmen de vita solitaria 472 11, 575 10.

De Carthusiensibus: De non esu carnium 349 30, 468 16, 472 29 f., 575 28. Contra impugnantes o. Carth. quod non est confirmatus 472 28 f., 575 27 f., propter pauca miracula in eo facta 472 27 f., 575 26 f.

De moderacione casuum reservandorum 471 13, 574 15.

De cognicione castitatis 573 32, 574 40 (et pollucione diurna).

Cause propter quas cancellariam dimittere voluit 473 12, 576 7 f.

De celebratione missarum *vgl.* De pollutionibus.

Centilogium de conceptibus (contemptibus) 470 26, 573 38 f.

Centilogium de meditacione crucis 472 14, 575 12 f.

De Christo: An Christus fuerit medicus 573 20. De graciis Christi et Marie 421 25. De privilegiis graciarum et donorum Christi sec. humanitatem et matris eius b. virginis 341 27 f., 572 22 f. (et dicitur Anthonomasticon), De exellenciis Christi et Marie 416 12 f. (et dicitur Anthonomasticon).

De suscepcione humanitatis Christi allegorica, tropologica et anagogica ad generalem Celestinorum 470 27 f., 573 39 ff.

De celibatu clericorum 188 18 (vel castitate), 471 37 f. (dyal. sophie et nature), 573 36 f., 574 40 f. (dyal. sophie et nature).

Collationes *vgl.* Sermones.

De colloquio hominis contemplativi cum anima sua 575 6 f. *Vgl. auch* De mendicitate.

Conclusiones contra quendam asserentem nullum esse perfectum nisi sub aliqua monastica observancia 416 16 f., 573 25 f.

Conclusiones de diversis materiis moralibus 409 24 f., 573 4 f.

De absolucione confessionis sacramentalis 471 12, 574 14.

De arte audiendi confessiones 416 14, 471 11 f., 573 24.

De modo confessionis et absolucionis sacramentalis 471 22 f., 574 22 f., De modo confitendi 574 12 f.

De congregacione ecclesie universalis sine consensu pape 416 10 f., 573 22 f.

De directione cordis 415 37, 471 4 (seu rectitudine), 572 19, 573 6, 574 9 f. (seu rectitudine).

De consolacione theologie 415 35, 472 5 f., 573 5 f., 575 5.

De contemplacione tract. quem in Gallicano edidit pro quibusdam suis sororibus ex carne 323 24 ff., 572 16 ff.

De contractibus 259$_{36}$, 416$_{8}$, 473$_{19}$ (et redditibus), 572$_{10}$, 573$_{18}$.
De directione scrupulosarum conscienciarum in materia scismatis 416$_{11}$ f., 573$_{23}$ f.
Consideraciones 389$_{9}$. *Vgl. auch* Contra flagellatores, De pace.
De consideracionibus, quas debet habere princeps 473$_{13}$ f., 576$_{8}$ f.
Declaracio defectuum ecclesiasticorum 471$_{33}$, 574$_{36}$ f.
De delectacione resolucio in servicio Dei habenda 472$_{25}$, 575$_{24}$.
Dyalogus, cuius collocutores sunt milites duo, unus Francus, alter Anglus, contendentes de querelis Francie et Anglie 473$_{14}$ f., 576$_{9}$ ff.
Exp. super particula 'Dimitte nobis debita nostra' 471$_{16}$ f., 574$_{17}$.
Contra doctrinam cuiusdam medici sculpentis in numismate figuram leonis cum certis caracteribus pro curacione renum 471$_{42}$ f., 574$_{43}$ ff.
Adversus doctrinam cuiusdam phisici delati a Montispessulano 416$_{2}$ f., 573$_{11}$ f.
Documenta pro devotis simplicioribus 402$_{6}$ f., $_{35}$ *(an.)*.
Donatus misticus 427$_{15}$ f., 501$_{35}$, 573$_{30}$.
De tribulationibus ex defectuoso ecclesiasticorum regimine adhuc ecclesie eventuris 406$_{31}$ f. (et de figuris earundem), 471$_{32}$ f. (sive signa ruine ecclesie), 572$_{39}$ ff. (et de figuris earundem), 574$_{35}$ f. (sive Signa ruine ecclesie).
Qualis fuerit status ecclesie in vetere ac novo testamento et qualiter fuerit erecta et quot scismata et intrusiones *etc.* 416$_{6}$ ff., 573$_{16}$ f.
Epistole 473$_{4}$ f., 575$_{43}$ (V).
— *singule:* Apologetica sive responsiva ep. ad questionem, utrum licitum foret pro studio lectionis vel exercicii spiritualis conventum et prolixitatem divini officii dimittere *etc.* 346$_{8}$ ff., 572$_{24}$ ff. Ad Bartholomeum fratrem Carth. super III. parte Johannis Ruyssbroich 470$_{29}$ f. Contra predictum defensorem (*sc.* Johannem de Schoenavia) 470$_{32}$, 574$_{5}$. Ad fratrem suum Nicolaum Celestinum 473$_{3}$ f., 575$_{42}$ f. Quid et qualiter studere debeat novus theologie auditor et contra curiositatem studencium 473$_{5}$ f., 576$_{1}$ f. Missa studentibus collegii Naverre Parisius 473$_{6}$ f., 576$_{2}$ f. Missa ad mag. Vincencium o. pred. 473$_{2}$ f., 575$_{42}$. Quedam ep. responsiva 336$_{18}$ f.
De erroribus circa artem magicam et articulis reprobatis 472$_{1}$ f., 575$_{2}$ f.
De examinacione doctrinarum 468$_{15}$ f., 471$_{38}$ f., 573$_{31}$.
De materia excommunicacionem (execracionum) et irregularitatum 471$_{21}$ f., 574$_{21}$ f.
De exerciciis devotorum sive, qualiter discrete in suis exerciciis se habeant, vel contra malas immissiones 472$_{20}$ ff., 575$_{20}$ f.
Simplices qualiter se discrete et caute habeant in suis exerciciis 572$_{33}$ f.
Consideraciones circa sectam flagellatorum 416$_{15}$ f., 573$_{25}$.
De gloria et vita eterna 285$_{23}$.
Anagogicum de verbo et hymno glorie 470$_{26}$ f., 573$_{39}$.
Contra heresim de communicando laicos sub utraque specie 471$_{40}$ f., 574$_{42}$ f.
Contra doctrinam mag. Jacobi medici 471$_{43}$ f., 575$_{2}$.
De illuminacione cordis sive de una preciosa margarita et eciam de ipsa s. Margareta 472$_{16}$ f., 575$_{15}$ f.
De indulgenciis 471$_{15}$, 574$_{16}$.
De spirituali itinere et impedimentis eiusdem 573$_{36}$. *Vgl. auch* Sermo pro rege.
De libris a monacho in divino officio et regularibus observanciis continue occupato frequentandis 472$_{23}$ f., 575$_{22}$ f.
Quomodo caute legendi sunt aliquorum libri propter errores occultos 416$_{18}$ f., 573$_{27}$ ff.
De libris quorundam cum cautela legendis vel de doctrina Hubertini 471$_{39}$ f.
Recommendacio licenciandorum in decretis 473$_{12}$ f., 576$_{8}$.
Super 'Magnificat' 323$_{13}$ ff. (collectorium sive scriptum, XII tract.), $_{40}$, 470$_{24}$ (Super canticum Marie), 572$_{15}$ (dicitur Collectorium, XIII tract.).
Meditaciones *vgl.* Oraciones.
De meditacione 349$_{19}$ f. (cordis), 353$_{4}$ f. (cordis), 415$_{35}$ f., 471$_{2}$ f. (cordis), 573$_{6}$, 574$_{9}$ (cordis).
De mendicitate spirituali 323$_{35}$ (et est dyalogus), 409$_{26}$ ff. (et est dyal.), 472$_{7}$ f. (sive colloquio hominis contemplativi cum anima sua), 572$_{20}$ f., 575$_{6}$ f. (De colloquio hominis *etc.*).
An monachus propter studium possit dimit-

tere aliqua officia divina 472 22 f. (resolucio), 575 21 f.
Monotessaron *vgl.* In bibliam.
De monte contemplacionis 472 7, 575 6.
De arte moriendi 471 10 f., 574 12 f. *Vgl. auch* Opus trip. de X preceptis.
De nobilitate 416 8, 473 13, 573 19.
De zelo et fervore noviciatus 472 20, 575 19.
De observacione dierum quoad opera 416 4, 573 14.
Contra supersticiosam dierum observacionem presertim innocentum 415 40, 472 f 2., 573 10 f.
Oraciones et meditaciones diverse anime devote 472 8 f., 575 7 f.
Orationes singulae: Ad b. virg. et s. Johannem ew. *etc.* 198 8 ff. Pro peccatis dimittendis 471 17 f., 574 18.
De oracione ad fratrem Celestinensem 471 16, 574 16.
De efficacia oracionis 471 17, 574 17 f.
Instructio ad sorores de oracionibus faciendis iuxta numerum VII dierum sive de quo quis singulis diebus cogitare debet 472 9 ff., 575 8 ff.
De oracione et valore eius *etc.* 406 33 f., 416 13 f., 471 15 f., 573 3 f.
De parvulis ad Christum trahendis 471 7 f., 574 10.
Consideraciones IV de pace 471 29 f., 574 33 f.
De cognicione *oder* consideracione peccatorum venialium et mortalium 405 37, 471 11, 572 37 f., 574 13 f., Consideraciones alique breves ad sciendum differenciam peccatorum mortalium et venialium in pluribus casibus 459 8 f.
De perfeccione cordis 301 38 (dyalogus), 470 36 f. (sive de statu perfeccionis).
Libellus in quo sunt articuli contra Petrum de Luna ad convincendum eum fuisse et esse notorie hereticum et pertinacem 576 14 f.
Spiritualis philosophia de vera cognicione sui ipsius 309 32 f.
De pollucionibus nocturnis *oder* poll. nocturna 188 16, 192 27 f. *(an.)*, 401 32 f. (et celebracione missarum), 402 31 (et de celebr. missarum), 405 31 f. (II tract. de nocturnis illusionibus, de celebr. et de cognicione castitatis), 419 25 f., 471 36 f. (sive de materia celebracionis), 572 35 f. (quoad celebracionem), 574 39 f. (sive de materia celebr.)
De ecclesiastica potestate 416 9, 471 27 f. (et origine iuris et legum), 573 35.
Dialogus de potestate ligandi et solvendi 471 13 f., 574 15 f. VIII proposiciones ad elucidacionem premissorum 471 14.
Opus tripartitum de preceptis 471 10 f. (de modo confitendi et de arte moriendi), 573 33, 574 12.
De predestinacione 471 22, 574 22.
De temperancia prelatorum vel predicatorum in exterioribus, videlicet in cibo, potu et vestibus 472 25 ff., 575 24 f.
De probacione spirituum 416 3, 471 38, 573 12.
Contra professum inobedientem sive de monacho inobediente 472 19 f., 575 19.
Proposicio facta coram Anglicis Parisius euntibus ad sacrum concilium Pisis 473 8 f., 576 3 f.
Proposicio facta coram concilio Constanciensi ex parte regis Francie responsiva ad quandam proposicionem ex parte domini Burgundie per episcopum Attrebatensem factam 576 5 ff.
Proposiciones in causa fidei de vera religione et perfeccione 470 37 f., 574 7. *Vgl. auch* Petrus de Alliaco.
Proposicio facta Massilie coram papa Benedicto 473 7 f., 576 3.
Contra proprietarios regulam Augustini professos 472 17, 575 16 f.
De protestacione circa materiam fidei contra hereses diversas 576 11 f.
De quadam puella, que olim in Francia equitabat in armis 473 15 f., 576 11.
De remediis contra pusillanimitatem, scrupulositatem et contra deceptorias inimici consolaciones 346 17 f., 402 4 ff., 31 ff. *(an.)*, 471 4 ff., 572 32 f.
Quadripartitum cum decem preceptis 188 16 f.
Questio et responsio, an male loqui de aliis in absencia sit semper peccatum 401 38 f., 409 32 f., 572 27 f., 574 24.
Questio utrum aurora mane rutilans solem ediderit, que est de consiliis ewangelicis et statu perfeccionis 472 18 f., 575 17 f.
De quibusdam questionibus et responsionibus 402 34 *(an.)*.
Quomodo et an liceat in causis fidei a summo pontifice appellare seu eius iudicium declinare 576 12 ff.

Scriptum contra Raymundum Lullum 416 17 f., 573 27.
De moralibus regulis sive conclusionibus aut de floribus spiritualibus, moralibus 471 8 f., 574 11 f.
De religionis perfeccione et moderamine 301 37 f., 402 33 *(an.)*, 471 2, 572 14 (Dyalogus), 34 f., 574 8.
Ad quosdam religiosos cum tractatu reprobante eundem 259 37.
Remedia contra recidivum peccandi 416 19, 471 14 f., 573 29.
Resolucio super casu irregularitatis 471 21, 574 21.
Resolucio quorundam dubiorum 471 19 f., 574 19.
Responsio super triplici questione 471 20, 574 19 f.
Responsio ad quatuor questiones 471 23 f., 574 23 ff.
An liceat celebrare in casulis resarcitis, cingulis non benedictis, altaribus confractis 346 15 f., 402 3 f., 572 31 f.
Si quis ficte confiteatur an teneatur iterum de omnibus confiteri 346 12 f., 401 39 f., 574 24 f.
Si habeatur suspicio, quod confitens non sufficienter denudaverit conscienciam suam, an possit absolvi nulla sibi facta inquisicione de peccato 346 13 ff., 402 1 ff., 574 25 ff., Confitens suspectus de insufficienti sui discussione, an debeat absolvi 572 30.
Responsiva ad quandam proposicionem ex parte domini Burgundie per episc. Attrabatensem factam 473 10 f.
Documentum de sacramento altaris 473 2, 575 41.
De sciencia mortis 416 8, 573 18 f.
Scismata quot fuerunt in veteri et novo testamento 471 31 f., 574 35.
De scismate 471 30 f., 574 34 f. De modo se habendi tempore scismatis 471 30, 574 34.
De laude scriptorum 343 5, 472 24, 572 24.
Sermones: In die ascensionis coram Alexandro papa 472 37 f., 575 35 f. De s. Bernardo 472 42 f.. 575 39 f. In cena Domini 472 34 (pro humilitate valde notabilis), 35 f., 575 32 ff. In die circumcisionis 472 41, 575 38. De concepcione b. virg. Marie 472 42, 575 38 f. In concilio Remensi habitus 141 17 f., 472 38 f., (domin. II. post pascha) 575 34 f. In die s. Lodovici regis Francorum 472 43, 575 39 f. In die nativitatis Domini 472 41. De nativitate b. virg. 470 24 f., 572 18. De oracione factus in concilio Constanciensi 416 3 f., 472 43 f., 573 13, 575 40. In die pasche 472 36, 575 34. Dominica XIX. post penthecosten 472 38 f., 575 36 f. (et potest dici in dedicacione); collacio eiusdem 472 39, 575 37 f. Super processionibus faciendis pro viagio regis Romanorum sive de itinere spirituali 471 35 f., 574 38 f. IV de omnibus sanctis 472 39 f., 575 37. In septuagesima 472 41 f., 575 38. De spiritu sancto 473 1, 575 41. De vita clericorum 472 33 f., 575 32. De templis sanctis in conc. Constant. in die assumtionis b. virginis 150 22 ff.
De Simonia 406 33, 471 34, 573 2.
De simplificacione *oder* simplicitate, stabilicione et mundificacione cordis 323 27 f., 414 6 f., 415 36, 471 3, 572 19 f.
De sollicitudine ecclesiasticorum ad Celestinos 406 33, 416 14, 471 35, 573 2 f.
De duplici statu in ecclesia Dei 188 17 f., 416 8 f., 573 20 f. (scil. curatorum et privilegiatorum), De statu curatorum et privilegiatorum 471 25, 574 31 f.
De statibus ecclesiasticis sive de statu pape et minorum prelatorum 471 24 f., 574 30 f.
De temptacionibus et impulsibus in Gallico editus tract., sed in Latinum translatus 415 38 f., 471 6 f. (per quendam Carth.), 573 8 f.
Testamentum metricum peregrini 472 6, 575 5 f.
De testamento condendo 471 20, 574 20.
Compendium theologie 472 14, 575 13.
De theologia mistica 301 23 (II tract.), 29 ff. (I. lib. sive tract. de theol. mistica speculativa *etc.*), 34 ff. (II. lib. de theol. mistica practica *etc.*), 339 2 f., 470 33, 572 13 f. (II tract.).
De elucidacione mistice theologie 470 33 f., 574 6.
Tres veritates *etc.* 323 37 f., 415 37 f., 572 18 f., 573 7.
Que veritates sint de necessitate salutis credende 470 25 f., 573 37 f.
De verbis Domini 'Venite ad me omnes qui laboratis et onerati estis' 472 15, 575 13 ff.
De distinctione verarum visionum a falsis 471 40, 574 41 f. (vel discretione).

De visitacione prelatorum *etc.* 471 21, 574 20 f.
De viciis ministrorum ecclesie 406 31, 572 39, 573 34 f.
De modo vivendi omnium fidelium 471 25 f., 573 33 f.
Super unione ecclesie circa a. D. MCCCC. 335 33 f., 572 21 f.
De unione ecclesie circa a. D. CCCXXXIV 416 15.
De unitate ecclesiastica 416 9, 471 28 f., 573 19.
An *oder* Utrum liceat ei qui gravatus (cognatus) est debitis, intrare religionem vel de obligacione furti vel alterius rei mutuate vel comodate 472 30 f., 575 29 f.
—; Gews, Wiennensis doctor, Vicia lingue 245 40, 496 7 f.
—; Grevensteyn, mag., Lectura IV ewangelistarum incompleta 208 35 f.
—; Gritsch, dominus, Quadragesimale 599 29.
—; Guallensis *vgl.* Joh. Wallensis.
—; Gwerlich, Determinacio, qua⟨n⟩do census annuus unius floreni possit emi 261 29 f.
—; Hagen *vgl.* Joh. Indaginis.
—; Harrer, doctor. Questiones notabiles super III lib. sentenciarum 196 9 f. Super IV. lib. sent. 196 15.
—; Heben (128 13), Heb (114 36, 38, 115 5, 154 7), Heber (153 26), Hebe (481 36), Mesue. Opera omnia 202 20. Liber 116 28.
Amphorismi (?) 114 38.
Antidotarium, -ius 47 36, 50 35, 41, 52 1, 114 36, 128 13, 154 25 f., 203 18.
De consolacione medicine 202 28. — Compendium in med. extr. ex lib. consolacionum medicinarum simplicium 481 35 ff.
De curis morborum 47 35 f., 49 16 (practica).
De simplicibus medicinis 47 35, 48 3 f., 50 35, 41, 52 1, 115 5, 202 26 (practica) *Vgl. auch* De consolacione.
Practica 52 2 f., 127 12, 202 26, 203 18, 205 23. *Vgl. auch* De curis *und* De simpl. medicinis.
Thesaurus practice 50 35 f.
Vgl. auch Joh. de Parma.
—; Hyspalensis, Hyspanensis.
De astrolabii fructu 27 21 f.
Lib. nativitatum 27 32.
Quadripartitus 22 32, 23 39 f. Aliqua de IV. libro 22 34.
—; de Hisdynio, mag., hospitalis s. Johannis de Jherusalem, sacre theologie professor, Postilla super Job 282 6 ff., 13 ff. — Registra 282 8 ff., 15.
—; Hokelim, Hocklin, (= Hugelinus, Hugelinus *ohne* Joh.), mag.
In Aristotelem: Questiones super I. priorum 177 32.
Scripta super tract. Petri Hispani 18 17 f.
Circa sentencias *(Petri Lombardi)* 143 35, 191 3.
—; Huss, mag. — *Erwähnung* 572 4, 576 22.
Sermo factus Prage in sinodo ad clerum 473 22 f. Alius sermo 473 23.
—; de Jenduno *vgl.* Joh. Gandunensis.
—; Januensis *(auch ohne Vornamen)*, lector de o. pred. (561 22 f.), mag., frater. Katholicon, Catholicon 11 15, 171 3, 207 5 f. *(an.)*, 219 40 *(an.)*, 475 24 *(an., Druck)*, 25 *(an.)*, 35 ff. (vocabularius, *an.*), 40 f., 43 *(an.)*, 476 12 f. *(an.)*, 561 23, 599 18. — De accentibus et quantitatibus dictionum et sillabarum *etc.* sumptum ex cath. 477 31 f.
—; de Imola, Immola, Ymmola. — Qui et quales fuerint dominus Panormitanus et Joh. de I. 260 43 f.
Collecta ex lectura super III. decretal. 260 25. Extracta ex lectura de sentencia et re iudicata, de appellacionibus et confirmacionibus 260 29 ff. Repeticio super capitulo 'Quinta vallis' 201 12 f.
Super Clementinas 151 13, 199 37. — Collecta ex lectura super Clem. 261 19 f.
—; Indaginis (*häufig ohne* Joh.), de Indagine, Hagen (394 1), frater, Carthusiensis. 230 30, 234 10, 258 19 f., 264 42, 287 24, 31, 288 19, 319 28, 403 12, 408 31, 418 34 ff., 581 20 ff. *(Schriftenverzeichnis). Werke* 225 5, 41 f., 229 44. — Registra 268 16 ff., 593 23 ff. Tituli librorum et scriptorum fratrum Jacobi et -is -is quorundam 498 29 ff. Tituli opusculorum, de quibus pronunc nescitur ubi sint *etc.* 593 6 f. Libri quos legit *etc.* 268 11 ff., narrat aliqua que scripsit et quomodo scripsit (ad modum b. Jeronimi) 268 14 f. Varii tractatuli spirituales et pro fide 400 13 f.
De absolucione. De -one plenaria 590 18 f. Forma -onis in ordine Carthusiensium 404 5 ff., forma -onis peccatorum 415 18. An possit dari -o ab ecclesiastica censura per plenarias indulgencias 592 26 f. Forme absolvendi (in vita et in morte) 382 9 f. *(an.)*, (in confessione) 586 10, (in confessione quoad moniales) 586 10 f. De modo

-di (a censuris ecclesiasticis) 319 30 ff., 585 26 f. (scil. a censuris ecclesiasticis et precipue in articulo mortis). Instructio de modo -di (et confitendi) 403 34 f. *Vgl.* De anno iubileo. De potestate -di 593 15 ff. (in casibus reservatis *etc.*), 593 17 f. (excommunicatos, quorum absolucio pape reservatur et potest episcopus in aliquibus casibus). Quomodo quilibet habens ordinariam potestatem -di potest eam aliis committere 590 31 ff.

De accessu ad novum hominem (et progressu) 400 14, 586 13.

Actore non probante reus quomodo absolvitur 421 20, 589 25 f.

Quomodo corrigat adolescencior viam suam 593 19.

De edificacione spiritualis domus in corde puro et sancto, quomodo fiat 414 10 f. 588 13 f.

De affectionibus 590 15 f.

Quid sentiendum sit de affirmacionibus vel iuratoriis *etc.* 404 21 ff.

De agricultura corporali et spirituali 404 3 f., (et de agricolis) 587 13.

An aliquis infra etatem legitimam et coactus in aliqua religione professionem faciens obligetur ad eandem 592 19 f.

Alloquium de IX gladiis et de VII gaudiis 585 16.

Si licitum sit edificare altaria in ecclesia sine consensu plebani 400 38 f., 586 37 f.

An altariste aut perversores parrochiarum licite et canonice possint certis personis ad vitam suam pro certo annuali pensione *etc.* ligneam sedem aut installacionem quandam assignare 414 14 ff.

Ammonicio sive instructio porrecta ad quendam predicantem 404 7 ff.

De casu angeli 418 9, 589 4.

De anima et viribus ac operacionibus eius 590 13 f. De -e puritate 418 13 f., 589 6. De multiplici vita -e 590 14.

De anno iubileo 374 8 f. (et plenaria indulgencia), 415 21 f. (plenaria indulgencia et modo absolvendi), 585 27 f., 588 30 (et plenaria indulgencia), 590 19 f.

De nova anno, quid cuilibet dandum sit etc. 593 13.

Apologia ad priorem Legnitzensem 258 17.

De apparicione mulieris defuncte et de prodigiis variis 401 2 f.

De libero arbitrio 407 22 f. (et predestinacione), 418 9, 587 27 f. (et predestinacione), 589 4. *Vgl.* De gratia.

De archa spirituali 414 9, 588 11 f.

De arte memorandi 294 13 ff., 585 22 ff.

De spiritualibus ascensionibus 408 7 (et descensionibus), 415 17, 587 33 (et descensionibus).

Ascensus mentis in Deum per vestigium creaturarum 408 15, 587 34 f.

De spirituali ascensu in Deum 414 12, 588 15.

Utrum attencio in orando sit necessaria 403 39 f.

Avisamentum prelatorum quoad regimen subditorum *etc.* 590 9 f.

Brevis exposicio regule s. Benedicti 590 19.

Responsum ad quedam argumenta super regula Benedicti 401 21 f.

In bibliam: Prologus de commendacione 280 1. De exposicione 286 28, 585 10. Declaracio super quadruplici exposicione 291 17 ff., 294 33 f., 510 33 ff., 584 32 ff. De modo quadrupliciter exponendi 289 34 f. Exp. quadruplex figurarum veteris et novi testamenti 584 11 f. Addiciones glosarum 508 2. Apologia in addiciones 294 32 f. Medulla scripture sacre 407 23. Regule intelligendi -am -am 590 20 f. De multiplici sensu et de regulis exponendi 280 1 f. De quatuor sensibus 400 27 f. De modo studendi et sensu quadruplici 287 7 f., 585 11 f. Exp. omnium prologorum 284 22, 584 8 f.

In Vetus Testamentum: Exp. mistica super V. T. 408 15 ff. Exp. quadruplex figurarum V. T. et earundem pictura 285 4 f. Questiones circa penthateucum Moysi *etc.* 582 26 ff. Prologus super gen. b. Jeronimi exponitur 508 10 ff. Super gen. et exod. mistici sensus breves 293 38. Allegoria super gen. 281 12, 508 16. Exp. quadruplex super gen. 279 37 ff. (usque ad cap. 25. incl.), 280 3 f. (II. pars inc. a 26. cap.), 508 13 f. (usque ad cap. 25 incl.), 508 14 f. (a cap. 25 excl. ad finem), 582 19 ff. (usque ad cap. 25. incl.), 582 22 f. (II. pars). Super gen. triplex exp. mistica 293 38 f., 508 16 f., 582 21 f. Quadruplex exp. super exodum 280 7, 294 1 f. (brevis), 582 23 f., 24 (brevis). Super leviticum et numerorum quadruplex exp. 280 8, 582 24 f. Super deuteronomium quadruplex exp. 280 9, 582 25 f. Super Josue quadruplex sensus 280 29, 582 31 f. (divisio singulorum

capitulorum et questiones). Divisiones libri iudicum cum questionibus 280 10 f., 582 35. Super iudicum quadruplex exp. 280 31, 34, 582 34 f. *In librum Ruth:* Anagogia 418 20 ff. Divisiones et questiones 582 36. Quadruplex exp. 280 31, 34, 582 35 f. Sensus spiritualis 418 30, 582 36 f. Tropologia 418 20. *In libb. regum et paralipomenon:* Divisiones et questiones 582 38. Exp. quadruplex 280 38 f., 582 37 f. *In lib. Esdrae I.:* Divisiones 281 26 f. Quadruplex exp. 281 26, 27 f. (super I.), 293 23 f., 25 f., 582 39 (super I.), 40 (super I.) Exp. quoad sensum litteralem 293 24 f. Questiones 281 26 f., 27 (super I.), 582 39 (super I.). Super 229 22. *In lib. Esdrae II. oder Neemiae:* Divisiones 28 26 f. Exp. litteralis 293 25. Exp. *oder* Explanacio quadruplex 281 28 f., 29 f., 293 23 f., 27, 582 40 f., 583 1. Questiones 281 26 f., 28; 582 40 f. *In III. et IV.:* Expl. literalis (et exc. textus) *etc.* 583 3 f. Exp. 281 29 f. (quadruplex), 583 2 f. *In Thobiam:* Divisiones 281 26 f. Expl. *oder* Exp. 281 7, 31 (quadruplex), 583 5 f. (quadruplex). Questiones 281 26 f., 31, 583, 5. *In Judith:* Exp. 280 31 (quadruplex), 32 (de b. virg.), 33 (quadruplex), 582 32 ff. (quadruplex *etc.*). Questiones 280 33, 582 34. *In Hester:* Divisiones 281 26 f. Expl. *oder* Exp. 281 7, 12 f. (de b. virg.), 13 f. (sec. quadruplicem sensum), 31 f. (quadruplex), 583 6 f. (quadruplex), 7 f., 8 (de b. virg.). Questiones 281 26 f., 31 f. 583 6 f. Allegoria super Job 282 2 f., 583 11. Anagogia 282 3, 583 11 f. Divisiones 281 26 f. Exp. 281 33 (litteralis), 282, 1 f. (prec. tropologia *etc.*), 583 8 ff. (literalis), 10 f. (prec. tropologia *etc.*). Questiones 281 26 f., 33, 583 8 f. Declaracio super psalterio (brevis) 284 21 f. Quadruplex exposicio 284, 18 f., 583 12 f. Questiones 284 20, 583 14. Super primam quinquagenam scripsit quatuor vicibus 583 13 f. Exp. super VII psalmos penitenciales 288 39 f., 585 15. Exposicio super octo versus psalterii *etc.* 413 38 f., 588 5 f. *Vgl.* De elemosynis. Exposiciones canticorum, que in psalterio post psalmos ponuntur 281 7 f., 583 12 f., 585 2 f. Exp. proverbiorum Salomonis 284 34, 286 28 ff. (tropologica, anagogica), 583 15 f., 16 f. (tropologica et anagogica). Questiones 286 30 f., 583 16. *In ecclesiasten:* Dubia 286 31 f. Exp. 286 20 (quadruplex, *Erwähnung*), 31 f. (quadruplex), 583 17 f. (quadruplex), 18 (spiritualis). Questiones 286 31 f., 583 17 f. Exp. super cantica canticorum 285 7 (quadruplex), 9 (de b. v. Maria), 12 (quadruplex), 14 (de b. virg.), 291 15 f. (spiritualis et anagogica), 409 11 f. (et fit applicacio ad festum presentacionis Marie), 583 20 (duplex, ubi applicantur ad festum presentacionis), 583 23 f. (moralis). Cantica canticorum quadruplici sensu exponit 583 19. *Vgl.* De festo. Questiones 285 38, 286 32, 583 23. Quadruplex exp. super libro sapiencie 286 19. Sapiencie librum quadruplici sensu exposuit 583 24 f. Questiones 286 32 f., 583 25. Exposicio super ecclesiastico 286 19 (quadruplex), 34 f. (spiritualis). Ecclesiasticus liber quadrupliciter exponitur 583 26. Questiones 286 33, 583 26 f. De prophetis et de differencia eorum 284 20 f., 585 7. Exp. omnium proph. brevis 287 16 f., 509 26 ff., 584 9 f. Glose 583 35 f. Exposiciones omnium prologorum super prophetas 288 11 f., 509 28 f. *In singulos prophetas:* Divisiones super Isayam 287 10 f., 583 28 ff. Expl. *oder* Exp. 287 6 (multiplex), 10 (quadruplex), 583 27 f. (multiplex). Extracta de originali b. Jeronimi super Isayam *etc.* 583 30 f. Questiones 287 10 f., 583 28 ff. Super Jeremiam exp. 286 22 f. (super I. parte sc. XI cap.), 287 16 (quadruplex), 18 f. (quadruplex), 22 f. (super XI cap. priora), 583 31 f. (quadruplex usque ad cap. XI.), 32 f. (quadruplex). Glossae quadruplices 231 9 f. Questiones 287 20, 583 32 f. Super librum trenorum *oder* lamentaciones exp. 286 35 ff. (quadruplex et V. de pass. Christi), 287 20 f. (quadruplex et V. de pass. Domini), 373 13 f. (IV. incompleta), 583 33 f. (quadruplex et V. de passione Christi). Questiones super (sec.) sensum litteralem 286 38, 583 34 f. Super Baruch exp. quadruplex 287 19 f., 583 37. Questiones 287 20, 583 37. *Super Ezechielem*: Anagogia 288 3, 584 3 f. Exp. 287 39 f. (quadruplex), 40 f. (quadruplex usque ad cap. XL. excl.), 289 25 (mistica super ultima visione *etc.*), 31 f. (litteralis huius visionis), 290 25 (anagogica visionis ult.), 293 23 f. (super visione quadruplex), 27 ff. (III. liber, inc. a cap. XL. usque ad finem), 583 38 ff. (qua-

druplex ad XL. cap. excl.), 584 2 f. (mistica visionis), 4 f. (literalis visionis). Figure 287 39 f., 289 31 f. (visionis ult.), 584 4 f. (visionis). Glossae quadruplices 231 9 f. Questiones 287 39 f., 583 38 f. Super Daniele exp. 287 36 f. (quadruplex), 400 31 f. (visionis VII.), 408 1 (visionis VII.), 584 5 f. (quadruplex), 586 30 f. (visionis VII.) Questiones 287 36 f., 584 5 f. Extracta de b. Jeronimo super Daniele cum addicionibus 287 37 f., 584 5 f. *In XII proph. minores:* Divisiones 288 10, 584 7 f. Exp. quadruplex 288 9, 584 6 f. Questiones 288 10, 15, 584 7 f. Exp. omnium prologorum 584 8 f. Super Abdiam exp. 285 10 f. (quadruplex), 288 11, 584 10 f. Super Jonam exp. 285 10 f. (quadruplex), 288 11, 584 10 f. Super Zachariam exp. quadruplex 280 4 f. *In Machabaeorum lib.:* Divisio 288 31 f. Exp. 288 29 f. (quadruplex), 30 f. (litteralis), 31 (quadruplex), 584 12 f. (IV), 13 (brevis), 14 (brevissima tantum spiritualis). Questiones 288 29 f., 31 f., 584 12 f.

In Novum Testamentum: Mistica exposicio super IV evangeliis collectis in concordanciam per rubricas CL 290 17 f. Super Matheum exposicio quadruplex 289 24 f., 584 16. Questiones 289 32 f. (breves), 584 16, 16 f. (breves). Super Marcum exposicio quadruplex 289 37, 584 17. Lectura 290 3 *(an.)* Super Lucam exposicio quadruplex 290 16, 584 17 f. Questiones 288 32 f., 290 16 f., 584 18. Super Johannem exp. 290 24 f. (quadruplex), 26 f. (litteralis), 28 f. (anagogica), 294 2 (tropologica), 584 18 f. (quadruplex), 20 f. (literalis). Questiones 290 26 f., 584 20 f. Tropologia 584 19. *In actus apostolorum:* Exp. 290 19 f. (quadruplex), 20 f. (mistica), 584 27 f. (quadruplex), 28 (mistica). Questiones 288 17 f. (multa ex Beda), 584 28. Exp. mistica super epistolis Pauli 290 19. Questiones 288 15 f., 584 22. Super ep. ad Romanos exp. quadruplex 291 10 f., 584 21. Super duas epistolas ad Corinthios exp. quadruplex 291 12 f., 584 22 f. Questiones 291 12 f. Exp. quadruplex epistolarum ad Galatas, Ephesos, Philippenses, Colosenses, Thessalonicenses 291 14 f., 584 23 ff. Exp. quadruplex super epistolas ad Thimoteum, Titum, Philemonem, Hebreos 291 24 f., 584 25 ff. Questiones 291 24 f., 584 25 ff. Exp. super ep. canonicas 288 33 f. (quadruplex), 290 19 (mistica), 584 30 f. (per sensus quatuor). Questiones 288 18, 584 30 f. Exp. super apokalipsin 288 34, 289 39 f. extr. ex sentenciis Victorini), 290 21 (mistica), 291 31 ff. (decuplex intellectus *etc.*), 292 17 ff. (prima VIII cap. sub. sensu litterali et mistico, deinde omnia sub quadruplici sensu), 584 29 (decuplici sensu). Apologia in exp. 291 32 f. Epilogus 291 34 f. Notabilia 288 34 f. Prologus 292 15 f. Questiones 288 34 f., 584 30. Registrum 291 35.

Scripta alique circa electionem regis Bohemorum 590 11.

De caritate Dei et proximi 409 14 f., 587 37 ff. Puncta de caritate 401 31 f.

De ordine Carthusiensium: Exp. canticorum, que apud -ienses in matutinis et nocturnis in festis XII lectorum decantantur 281 9 ff. Exp. canticorum, que canuntur in matutinis in III. nocturno 510 39 f., 585 3 f. De confirmacione -is -ensium 320 11 f., 355 15 f. (approbacione et commendacione), 381 8 ff. (et approbacione et commendacione), 585 42 f. De variis dubiis in -ine -ensium 380 34 f., 586 3. An -ienses exempti gracia exempcionis pro ordinibus suscipiendis possint *etc.* 592 28 ff. Quomodo -ienses possint accipere homagia 590 1. Exp. ympnorum consuetorum apud -ienses 281 11 f., 585 4. De indulgenciis in -ne -ensium *etc.* 288 35 ff., 585 12 ff. De summa indulgenciarum concessa -iensibus in Almania inferiori anno Domini 1467 404 9 ff. De laude -nis -ensium 415 24 f. (et de motivis ingrediendi eum), 588 33. De perfectione in -ne -ensi per exercicia eiusdem ordinis acquirenda 413 31 f. De perfectione et exerciis -nis -ensium *etc.* 416 28 f. De modo perveniendi ad perfectionem ex statutis -ensium et de exerciciis eorundem 589 37 f. Exp. super preces consuetas in -ne -ensium 400 26 f., 586 25 f. De eleccione prioris in -ne -ensium 586 7. Exp. privilegiorum -nis -ensium 381 33 ff. (brevis), 382 3 ff. (longa), 586 8 f. (brevis), 9 (longa). Exponit privilegia -nis -ensium et precipue exempcionis 589 31 ff. Epilogus, in quo breviter exponuntur privilegia -nis *(an.)* 382 7 ff. Exp. privilegii a sede apostolica dati -ni

de excommunicatis non vitandis et interdictis non tenendis 380 36 f. 586 3 ff. Soluciones dubiorum de professione -ensium 414 19 f. De diversis statibus in -ne -ensium 319 37, 585 30 f. Exp. II. partis antiquorum statutorum adiunctis novis 380 32 ff. Exp. III. partis et ultime statutorum -nis 380 34. Nova compilacio, ubi breviter antiqua et nova statuta cum ordinacionibus capituli generalis in unum compinguntur 380 30 f. Scripta super statuta -nis -ensium 380 26 f., 586 1 f. (nova et antiqua et ordinaciones capituli generalis). De variis questionibus ortis ex statutis et de solucionibus earundem 381 1 f., 592 37. De potestate vicariorum in -ne -ensium quoad absolucionem in foro penitenciali et in confessione 404 4 f., 587 14 f. An visitator -ensis gracia papalis auctoritatis sibi concesse dispensare possit eum ordinando, qui nondum habet debitam etatem 592 30 ff. *Vgl.* De absolucione, Dubia, De officio.

De casibus contingentibus in quibusdam locis racione miraculorum 381 2 f., 586 6, 592 38 f.

Casus concernentes quoddam monasterium 404 1 ff.

De casibus reservatis et de modo reservandi 319 32 f., 585 28 f.

Casus, qui concernit modum, qui fit in votis 404 30.

De censuris, quando abrogantur et de filiis hereticorum *etc.* 589 16 f.

De cessacione divinorum, quomodo sit tenenda et quibus modis *etc.* 320 10 f., 414 1 f., 585 41.

De chorea, quomodo licite fieri potest et quomodo non 320 5 f., 585 36.

De Christo: De adventu -i in iudicium 407 34 f., 587 30. Allegoria de -o et ecclesia, item tropologia 290 27 f. De corpore -i 407 17 f., 591 24, 592 6 f. (sermo). De nativitate -i 294 7 f. (sermo 'Angelus ad pastores'), 409 1 (serm. III), 592 7. De Christi nobilitate et gracia 415 12, 588 25. Passio -i 408 19, 591 22. — Circa passionem -i in parascheve 584 43 f. Quomodo -us suam incarnacionem abscondit demonibus 429 6. De hora resurrectionis -i et de corporibus secum resurgentium *etc.* 421 23 f., 589 28.

Cronica triplex 373 39 ff., 585 43.

De duabus civitatibus 418 7 f., 589 3.

Utrum clerici debeant vigilare *etc.* de domibus suis in civitate 421 18 f., 593 3 f.

De origine, differencia, discussione, utilitate et periculo cogitacionum 414 8 f., 588 12.

De ortu et cognicione cogitacionum et affectionum cordis 401 5, 587 2 f.

De cognicione et dilectione Dei et proximi secundum sacram scripturam et ipsam rerum naturam 414 38 ff.

De cognicione futurorum et sompniorum *etc.* 401 9 f., 587 7.

De cognicione vere vite 407 22.

Collaciones 383 20 f., 408 34 f. (ex ep. et ev. ad religiosos), 35 f. (de quibusdam sanctis et dedicacione), 591 17, 20 f. (ex ep. et ev. ad religiosos), 21 f. Collacio in die omnium sanctorum 591 33. Collacio pro capitulo abbatum ordinis s. Benedicti de unione 591 37.

Secretum ad Deum colloquium 418 8 f., 589 2.

De cometa 413 33 f.

Commune sanctorum 591 38.

De communione 589 19 (sub utraque specie, quomodo non obligat), 590 20.

Computus sacerdotalis metricus 414 35.

De concilio generali 408 5 (et papa), 593 8 ff. (et qualiter errare possit et qualiter non *etc.*). Exp. super duo decreta Basiliensis concilii, scilicet de excommunicatis non vitandis et de annatis non solvendis 589 29 ff.

Confessionalia 591 38.

De confessione et absolucione et de regimine boni advocati *etc.* 408 21 f.

De confessionibus audiendis 415 14 f. (spiritualis informacio), 590 1 f. (et de forma absolvendi). De arte audiendi confessiones 593 11.

Forma confitendi generaliter in sabbato 314 34. Modus confitendi in omni statu hominum 400 20, 586 18 f.

Quando actus coniugii potest esse licitus 259 13 f.

De consideracione sui et eorum, que ad se pertinent 589 33 f.

Consolacio religiosorum 407 20, 587 25.

De contemplacione 285 8 f., 585 9.

De contractibus empcionis et reempcionis et rectoribus comitatum 418 14 f., 589 7 f. De contractibus variis 589 15 f.

De corde: De directione -is 414 7, 588 10 f. De discrecione et cognicione motuum -is 415 29, 588 38. De illuminacione -is 414 8. De meditacione -is 414 6, 588 9. De puritate -is 415 16 f., 588 27. De simplicitate et stabilitate ac mundificacione -is 414 6 f., 588 10.

An corpore viciati possint fieri sacerdotes 592 22 f.

De fraterna correctione 400 29, 407 37 f., 586 27, 589 18 f. (et recta predicacione).

De corrupcione hominis et gracia Dei, quomodo stant simul 400 24 f., 586 23 f.

Tractatus de creatore et creaturis *etc.* 404 11 ff., 587 16 ff.

De cruciata data contra hereticos anno 1467 et variis dubiis 401 8 f., 587 6 f.

Declaracio super cruciata, que fuit contra Turcos 589 38 f.

De multiplici cruore 415 16, 588 27.

De reddendo debito coniugi et de modo 589 17 f.

De infeudacione decimarum et quomodo laici habere illas possint 421 10 f., 589 20 f.

De dedicacione ecclesie 407 18 f.

Defensorium *etc.* 258 16 f., 590 7 f.

An delegatus a legato subdelegato possit ultra subdelegare 592 27 f.

De Deo: De dilectione -i 400 16 f., 586 15 f. (et proximi). *Vgl.* De cognitione. De ymagine et similitudine -i *etc.* 414 13 f., 588 18. Sermones de -o 591 39. De beatissima trinitate et unitate in -o 414 12 f., 588 16. De visione -i 415 9, 588 24.

Dyalogus inter animam et hominem 415 27, 588 36.

De dignitatibus et prelaturis, an liceat eas appetere ad gloriam Dei et utilitatem proximorum 408 1 f.

De disciplina morum 414 30, 588 18 f.

De distribucionibus cotidianis, que dantur interessentibus divinis 421 15 f., 589 24 f.

Doctrine pro consciencciis timoratis, ne sint scrupulose 590 28 ff. De doctrina ecclesie et quomodo sit infallibilis et certa 400 21, 586 19 f. De inquirendis et prohibendis novis doctrinis 415 30 f. De peregrinis doctrinis cognoscendis et precavendis 401 6 f., 587 4 f.

Donatus spiritualis sive misticus secundum ordinem Donati grammaticalis 585 5 f.

Dubia 418 12 (prec. de iure patronatus), 589 6 (prec. de iure patronatus), 592 9, 10 f. (pres. in ord. Carthus., de excommunicatis non vitandis etc., de interdicto). *Vgl. auch* De interdicto.

De turbacionibus ecclesie 415 29 f., 588 38 f.

De violacione ecclesie vel altaris 415 21 f.

De elemosina, quomodo eam quilibet sibi primo dare debet 403 36 f., 587 11 f.

De elemosinarum elargicione 418 18, 589 10.

An viris religiosis expediat recipere elimosinas et pro eis conferre bona sua spiritualia 294 9 f. 592 35 f.

De emendacione 590 4 f.

De cupiditate emendi temporalia 590 5 f.

Epistole recepte a fratre Indaginis et ab eo misse ad legatum 401 18 f.

De esu carnium in ordine s. Benedicti 404 24, 587 23.

Excerpta 225 5 f., 428 37 ff. (ex div. libris et auctoribus), 585 24 f. (ex div. libris doctorum), 590 38 ff. (multorum librorum doctorum *etc.*). *Aus einzelnen Autoren und Werken:* Ambrosius 428 40 (exameron), 591 1. Aristoteles 591 3. Augustinus 428 41 (de doctrina christiana), 429 1 (confessiones), 2 f. (lib. XII super genesim ad litteram), 590 40. Bernhardus 591 1. Cesarius ep. 429 2 (omelie). *Cassianus:* 429 1 (collaciones patrum, *an.*), 1 f. (instituta patrum, *an.*). Cronice 591 2. Corpus iuris can. et civ. 591 2, 4 (in iure). Gregorius 590 40. Wilhelmus 428 40 (de virtutibus). Jeronimus 590 40. Historie 591 2. Hugo 428 39 (de claustro duplici). Humpertus 428 39 f. (circa regulam b. Augustini). Jacobus de Voragine 429 3 (sermones). Isidorus 591 1. Philosophia Marie 428 39. Libri in arte medicine 429 5. Platon 591 3. Quotlibeta 591 3 f. Richardus 591 1. Soltaw 591 1. B. Thomas 428 41 f. (de sacramento altaris), 591 1.

De excitacione devocionis et tollendo mentis torporem *etc.* 415 25, 588 33 f.

De excommunicatis pro violenta manu in clericos 404 20 f., 587 22 f. (execratis).

De participantibus excommunicatis 259 12, 590 12.

De excommunicatis *oder* execratis non vitandis (et distinctio preceptorum) 421 19, 587 21 f., 590 12 f.

Exempla *vgl.* De festis.

An exempti possint ab aliis iudicibus iudicari et an eis subiaceant 592 14 f.
De celebracione festorum 286 21, 585 9.
De festo presentacionis b. Marie 293 21, 294 6 f., 409 4 f. (primo quoad monachos cum XII lectionibus et de aliis horis), 12 ff. (exp. canticorum), 585 19 f., 592 1. De ceteris festis eiusdem et ceterorum sanctorum 401 29 f. Exempla applicabilia ad omnia festa b. virginis 401 30 f.
De fide katholica et armatura eius et variis pugnis hereticorum, paganorum, Judeorum *etc.* (exc. ex fortalicio fidei) 404 15 ff., 587 18 f.
De fide, spe et caritate et tota theologia 415 2, 588 21 f.
De fraudibus hominum et de remediis contra fraudes et dolos 404 18 f., 587 20.
Ad fratrem suum carnalem abbatem in Ilssenburg 268 20 ff.
De gnothosolitos id est cognicione sui ipsius 589 36 f.
Tract. de gradibus humilitatis et mititatis 413 29 f., 419 17 f., 588 2.
De gradibus superbie et humilitatis 400 19, 586 18.
De gracia et libero arbitrio 400 15, 586 13 f.
De graciarum actione 320 4 f. (et pro quibus grates vel graciarum actiones sint agende), 585 35 f., 593 10 f. (et sporte fragmentorum).
Forma graciarum actionis *etc.* 409 16 ff., 587 39 f.
De augmento habituum, differencia, diminucione et cessacione eorum 415 20 f., 588 29 f.
Tract. ad peticionem marchionis Brandeburgensis conscriptus super erroribus hereticorum 401 12 ff., 587 8 f. — Epistola legati super confirmacione tractatus contra hereticos et responsio et declaracio et doctrina 401 10 ff.
Quedam puncta, in quibus communiter doctores non imitantur b. Jeronimum 414 23 ff.
De honestate tenenda et inhonestate vitanda 590 15.
Exp. ympnorum et sequenciarum 510 41.
Aliqua, in quibus nititur aliqua scripta domini Jacobi Carthusiensis emendare 268 19 f.
Igniculus devocionis 418 21, 589 12.
An ignis purgatorius purget eciam habitus viciosos et scorias et reliquias peccatorum 266 38 f., 590 30 f., 592 21 f.
De ignorancia sapienti et appetibili omnibus, id est de docta ignorancia 414 11 f., 588 14 f.
De illuminacione 588 11.
Ymago vite 585 15.
Quare improcessibilitas, que convenit patri et filio, in divinis non ponitur *etc.* 429 6 ff.
De incarnacione verbi 418 19, 589 11.
De indulgenciis 415 31 (contra Turcos), 587 15. De plenissima indulgencia Erffordie data 415 32. Declaracio indulgenciarum Erffordensium 403 37 f. De quibusdam dubiis, que occurrunt de plenariis indulgenciis concessis Erffordie occasione incendii pro restauracione ecclesiarum 414 17 ff.
Si infirmus in quadragesima possit manducare carnes 400 39 f., 586 38 f.
De loco innocencium, qui decedunt in solo originali et de penis et statu eorum 407 35 f., 587 30 f.
De inquisicione summi boni, ut feliciter inveniatur 400 23, 586 22.
De inquisicione vere vite et salutis 587 24.
De instabilitate hominis 415 33.
Instructio eius qui wlt predicare verbum Christi 286 28 f., 585 10 f.
Intellectus religiosorum 407 20, 587 26.
De intencione, merito et premio 403 36, 587 10 f.
De modo tenendi interdictum secundum iura sane intellecta 421 16 f.
De solucionibus dubiorum ex parte interdicti 380 35 f., 592 36 f.
De s. evangelista Johanne 294 8 (sermo). An s. Johannes evangelista sit mortuus 404 25.
Tractatus responsivus ad questiones domini doctoris Johannis de Wesalia 415 15 f., 592 39 f.
De irregularitate 380 38 f. (quomodo contrahitur *etc.*), 586 5 (quomodo contrahibetur *etc.*), 590 27 f. (quam clericus aliquando pugnando non incurrit).
Consideraciones circa Judeos 418 18 f., 589 11.
De iudice, quomodo non possit iudicare contra conscienciam 400 30 f., 407 39 f. (An iudex *etc.*), 586 29 f.
De iurisdictione ecclesiastica 590 11 f.

De paucitate iustorum 418 11, 589 5 f.
An quis possit laudare se ipsum 592 15.
De laude divina 284 23, 585 7 f.
De libris suscipiendis et legendis et de ordine illorum 415 28 f., 588 37 f.
De ligatore librorum 591 15.
De s. Luca evangelista 403 39.
De mandatis superiorum et de moderacionibus eorum 400 17, 586 16.
De b. Maria v.: De beata virgine, incipit 'Liber generacionis' 409 1 f. Compassio -e 585, 16. De concepcione b. -e 401 28. Tractatus de laudibus b. v. -e 409 2 f. ('Qui elucidant'), 587 36 f. Ad b. v. 'O pulcherrima' 593 19 f. De visitacione Marie 401 25 f.
Vgl. auch De festis -e.
De Maria Magdalena, an fuerit meretrix in opere 415 27 f., 588 36 f. (An virgo permanserit in corpore), 593 2 f. (An fuerit corpore corrupta).
De preparacione ad martirium subeundum 414 34, 588 21.
De contrahendo matrimonio si licet *etc.* 319 35 ff.
De medicina spirituali 229 22, 407 19. *Vgl.* De regimine medicorum.
De meditacione devota et qualiter fiat 400 15 f. 586 14.
Supplementum in meditaciones et oraciones super tractatu Bonaventure, qui dicitur Lignum vite 404 14 f.
Memoriale 394 1 f.
De mendicacione religiosorum 404 19, 587 20 f.
De mendicitate corporali et spirituali *etc.* 415 4 f.
De missa:
De audicione -e et tenendis capitulis sub -a *etc.* 400 35, 586 34. Super letaniis dicendis in -a post 'Agnus Dei' 401 19 ff. De negligenciis in -is contingentibus et de remediis earum et de penitencia pro eis 413 34 f., 588 4 f. Peculiaria officia -e de diversis, de trinitate, de spiritu sancto *etc.* 587 35 f. De officio -e 590 14 f. Exp. 413 34, 588 3. De preparacione ad -am 415 18 f.
De beneficiis monachorum et quid iuris habeant 589 20.
An monachi possint recipere precarias, que dantur ultra debitum censuum 592 16.
De moneta temporali 418 15, 589 10 f.
De mortalitate non timenda 414 31, 588 19
De arte moriendi 403 11 f.
De arte preparandi se ad mortem 415 26 f., 588 35. De preparacione et studio mortis 418 13.
De mortuis et de penis eorum et de suffragiis pro eis faciendis et de receptaculis eorum 407 33 f., 587 29 f.
De ornatu mulierum 259 14, 590 17.
De natura et gracia, quomodo simul stant 400 25, 586 24.
De negociacione seu numismate spirituali 418 15 f., 589 8 f.
De nobilitate et in quo consistat vere 421 14, 589 23.
Notabilia 408 37 f.
An liceat aliquid exigere a noviciis 404 21.
De offensa in Deum et de eius remissione 418 21 f., 589 13.
Exp. officii defunctorum 281 8 f. (scil. 'Placebo'), 510 38 f., 585, 2 (scil. lectionum eius).
Officium; De -o abbatis, quomodo regere habet secundum regulam b. Benedicti 258 32 f., 591 6 f. *Vgl.* De regimine. De -o cancellarii 591 8. De -o cantoris 591 11. De -o emendatoris 591 11. De -o infirmarii 591 11. De -o magistri piscium 591 14. De -o predicandi 591 15. De -o prioris in ordine Carthusiensium 591 9. De -o procuratoris 591 10. De -o sacerdotis 591 11. De -o sacriste reali et spirituali 591 10. De -o et modo vivendi suffraganei 591 8. De -o vicarii 591 10.
De opere et elemosina 414 32.
De oracione 319 33 f. (et psalmodia), 404 14, 408 20, 415 6, 585 29 (et psalmodia).
De or. dominica *oder* 'Pater noster' 287 8 f. (et angelica salutacione), 413 39 f. (Exp. multiplex, inc. 'Honorabili'), 414 3 ff. (Exp. multiplex, videl. LIII vicibus), 29 f. (LIII exp.), 32 f., 36 f., 415 11 f. (et angelica salutacione et simbolo), 588 6 ff. (Exp. per LIII modos). — De exp. multiplici 259 11 f. Questiones 414 4, 415 12, 588 7.
Oraciones de misteriis salvacionis humane ad primatem Alimanie 414 37 f.
De ornatu interiori 400 14, 586 13.
De penitencia reorum diiudicatorum et quomodo confessor se habeat ad eos 418 16 f., 589 9 f.
De vera penitencia acquirenda et custodienda 400 22 f., 586 21.

Utrum papa et eius legati suscipiendi sint, ut auctoritative in conciliis presideant 400 32 f., 408 2 ff., 586 31 f.
De parvulis fidelium, qui casu moriuntur ante baptismum, quid sit dicendum 400 29 f., 407 38, 586 28 f.
De bono paciencie 414 33 f., 588 20.
De conversione s. Pauli 404 25.
Quid sentiendum sit de pauperibus censualibus *etc.* 592 17 f.
De paupertate et laude eius ac differencia 401 10, 587 8.
De spirituali paupertate, gracie scilicet et virtutis 414 25 ff.
An liceat propter paupertatem relevandum recipere divites ad monasteria et de usura in reempcione 415 22 f., 588 31 ff., 593 1 f.
De peccatis:
De -is, viciis et temptacionibus 294 10 f., 585 20 f. De cognicione et distinctione -orum 421 12 f. De -i periculo 403 37, 587 12. Quando -a sint mortalia et quando venialia 415 3, 588 23 f. Quibus modis aliorum -a et defectus possint recitari licite 258 6 f., 590 3 f.
De peregrinantibus 590 27.
De perfectione et de modo offerendi filios ad monasterium et de ingressu religionis 413 30 f., 588 2 f.
De perfectione spirituali 407 19 f.
An possit quis esse perfectus sine professione religionis 408 6 f., 587 32 f.
De multis periculis in cura pastorali 320 7 f., 585 38 f.
De multis periculis prelatorum ex peccatis subditorum *etc.* 590 2 f.
De periculis religiosorum in temporalibus 590 5.
De persecucione toleranda 414 31, 588 19.
De causis persecucionum et malorum *etc.* 414 33, 588 20.
De perseverancia quomodo sit servanda *etc.* 400 25 f., 586 25.
De appropriatis personarum 414 13, 588 17 f.
An persone in divinis realiter distinguantur 421 20 f., 588 17.
Contra pestilenciam 593 4 f.
Sec. Petrum Lombardum vgl. Soliloquium.
De studio philosophie 415 10 f.
Planctus super religiosos male viventes 400 18, 586 16 f.
Planctus solitarii super variis peccatis hominum et de insurgentibus variis modis contra sedem apostolicam 401 7 f., 587 5 f.
De iure plebanorum *vgl.* De religiosis.
De pace plebanorum et religiosorum 421 13 f.
Quomodo plebani vel eciam rectores alicuius comitatus se habeant ad publicos peccatores, quoad censuras ecclesiasticas 590 25 f.
Postilla dominicalium evangeliorum per totum annum 407 16 f., 591 22 f.
De potestate ecclesiastica 408 4 f., 590 13.
Distinctio preceptorum 421 19 f.
De predestinacione 414 9, 418 10 (quomodo stet cum libero arbitrio), 588 11, 589 4 f. (quomodo stet cum libero arbitrio. Hec videntur sumpta de Anshelmo).
De modo predicandi 401 27 (regula), 415 14, 418 12 f. (ad populum).
De prelaturis et dignitatibus, et si liceat appetere illas 400 28 f., 586 26 f.
An quis putans se non ydoneum ad prelaturam teneatur, si electus fuerit, consentire 592 12 f.
Utrum prelatus possit dare licenciam intrandi ad moniales 592 11 f.
De primariis precibus an licite sint *etc.* 259 5, 590 21.
De primo principio et eius effectibus ac scrutinio scripturarum 415 12 f., 588 25 f.
De privilegio Frederici imperatoris dato scholaribus 589 39.
De futuris prodigiis et cognicione et causis eorum 401 5 f., 587 3 f.
De prodigiis a. D. 1458 contingentibus in cursu puerorum ad s. Michaelem 413 32 f.
De spirituali profectu 404 14, 407 19, 587 18.
De propheciis 284 22 f.
Contra prophetias prophanas huius temporis 590 17 f.
De proprietate monachorum 421 28, 589 29.
Quid sentiendum sit de pueris antiquorum patrum sine circumcisione et hodie sine baptismo mortuis 404 26 f.
Questiones 407 21 f. (pro religiosis), 587 27, (pro religiosis) 592 9, 25 f. (circa ingredientes religionem). *Vgl. auch* De religiosis -io, an gravius peccatum sit homicidium quam periurium 286 27 f. -io circa stacionem, que fuit tempore Josue et Ezechie, que dies fuerit longior 592 33 f.
De -ionibus, quando suspecti examinen-

tur penis, ut confiteantur 421 14 f., 589 23 f.
De redditis et donatis dubia 319 38, 585 31.
Reformacio:
De -ione ecclesie in capite et membris 415 22, 588 31. De modo -andi moniales 590 8. -io religiosorum per bonum prelatum 407 21, 587 26. De -ione religiosorum et modo practicandi 415 25 f., 588 34 f.
Regimen:
De -ine abbatis ordinis s. Benedicti 591 11 f. De -ine boni advocati 591 14. De -ine civitatis et consulum 593 8. De -ine comitis 403 35 f., 591 12. De -ine exactorum et spirituali milicia 593 14 f. De -ine magistri camere 593 7. De -ine medicorum et spirituali medicina 593 14. De -ine negociatorum 593 7 f. De -ine prelati in religione et de religionibus 418 22 f., 589 13 f., 591 16.
— principum 404 32, 587 23 f.
De -ine principis 408 22 f. (et modo vivendi), 591 12 f. De -ine sanitatis maxime spiritualium virorum 415 13 f., 588 26 f.
Regula vivendi 587 9 f.
De religiosis:
An licitum sit -is concedere currus ad bella 400 37 f., 586 36 f. An liceat -os habere dominia temporalia et iusticiarios, advocatos et iudicium sanguinis 592 18 f. Utrum -i possint emere domos in civitatibus 592 9 f. Questio de -o qui iuravit intrare aliam religionem 287 1, 592 33. De iure plebanorum et -orum, quomodo mutuam habeant concordiam 415 19 f., 588 28 f.
De misticacione et significacione susceptionis, habitus, conversacionis et cerimonialium -orum, precipue Carthusiensium *etc.* 263 36 ff., 590 22 ff.
Quare -i de observancia, precipue campestres, communiter non utuntur organis *etc.* 592 23 ff. An -us possit peccata sua occultare 258 7, 592 14.
De veneracione reliquiarum et quomodo tractentur 421 11, 589 21 f.
Quid sentiendum sit de remissione confitencium mortalia certa ad superiorem pro absolucione *etc.* 590 33 ff.
De causis resignacionis prelature et cure pastoralis 320 6 f., 585 37 f.
De resignacione cure pastoralis ad quendam prelatum (dyalogus) 590 6 f.
Responsio pro defensione doctorum Erffordensium et Lipczensium contra fratrem Johannem Kanneman ordinis minorum 401 14 f.
Responsum ad universitatem Erffordensem tempore neutralitatis episcoporum 401 19 ff.
De restitucionibus 259 13, 590 8 f. (censuris, iurisdictione ecclesie).
Retractacio et dictorum declaracio 268 18 f.
De spirituali sacerdote 590 18 (et de spirituali celebracione), 591 15 f.
De sacramento altaris 403 35, 587 10, 588 39.
De sacramento eukaristie 415 30.
De salario 593 13. De sal. medicorum et aliorum operariorum, quomodo meritorie accipiant 415 5 f., 588 22 f.
Exp. super salutacione angelica 413 41 f., (inc. 'O benedicta') 588 6. *Vgl.* De oratione dominica.
De gaudio sanctorum in celo 407 32 f., 587 28 f.
De sanctificacione sabbati et qualiter festa sint tenenda 320 2.
De vitando scandalo 590 4.
De ortu seu origine scientiae 229 29 f. De ortu et origine scienciarum et de modo studendi 294 11 ff. (et videtur excerptus de libro qui dicitur Rudimentum doctrine), 327 29 ff., 404 28 f., 585 21 f.
Qualiter se habeat homo tempore scismatis adherendo vel non 401 4 f., 587 1 f.
Duo scripta ad quosdam officiales lantgravii Thuringie, unum ad cancellarium, alterum ad magistrum piscium 414 20 ff.
De scrupulosis et pusillanimis et causis et remediis eorum 404 31 f.
De sepulturis 319 32, 585 28.
Sermones 421 24, 591 17, 23.
Sermones singuli: De animabus 418 11, 591 24, 25. De ascensione 421 17. Pro bona consciencia 404 20, 591 19. De dedicacione (V) 401 3, 26 f. (V), 591 17 (V). De sanctissimo Dyonisio et sociis eius 372 18 ff. (VII), 591 32 f. (VII). In electionibus prelatorum 288 39 (III), 408 39 (III), 591 31 f. (III, prioris). De invocacione divini auxilii 404 28, 591 20. *De b. Maria virgine:* 591 39. De annunciacione 591 42. De assumpcione 592 4. De concepcione 285 2 f., 7 f. (vel nativitate), 288 13 f. (II), 404 30 f., 407 36 f., 592 1 f., 2 f. (vel nativitate), 3 (II). De omnibus festis 592 4 ff. De festivitatibus 505 15 f. De nativitate 287 1 f., 592 3 f. *Vgl.* De con-

cepcione. De presentacione in templo 286 21 f., 505 16 f., 591 42. De officio illius festi 591 42 f. De purificacione 592 1. De visitacione in montana 591 39 f., 41 (II). De festo visitacionis 408 34. De s. Martino II 591 28 f. Ad monachos tam de dominicis quam de sanctis 591 23 ff. De variis nupciis 281 23 f., 591 28. Sermo de festo pasche 408 39 f. (cum quibusdam notabilibus). In tercia feria post pasche 294 9. In penthecoste 294 9, 421 17 f. IX, quorum thema est 'Qui intrat per ostium, pastor est' 415 7 f., 591 35 f. Pro reformatorum commendacione 591 33 f. Ad religiosos II 288 38 f., 408 38, 591 31. De novo sacerdote 320 12 (VII), 591 25, 25 f. (VII). Salutatorius in recepcione vel accepcione regiminis 591 34 f. De sanctis 401 24 f. (per circ. anni), 408 8 f. (II), 36 f. (festive celebrandis per annum), 504 1, 591 18 f. (per totum annum). Prologus 504 2 f. (et de intellectu passionalis). De spiritu sancto 591 39, 592 8 (non est Ind.). In stacione et processione 'Da pacem Domini' 294 8 f. De *oder* in sinodo, sinodales 288 37 f. (VII), 408 37 f. (VII), 591 29 (VII). In visitacionibus 288 38 (VIII), 401 27 f. (VI), 408 38 (VIII), 591 30 f. (VIII). *Vgl.* De Christo, de Deo, de s. Johanne.

De similitudinibus 418 19, 589 12.

De simonia in beneficio et de beneficio et de promissione futuri beneficii 421 21 f., 589 26 f.

De symonia et de concilio generali 589 16.

Soliloquium:

— anime devote ad Deum 409 16, 587 39.

— ad Deum trinum et unum 418 8, 589 1.

— de essencia divinitatis, quomodo Deus habere dicitur caput, manus, membra, iram et huiusmodi 320 2 ff., 585 34 f.

— hominis deflentis suos defectus 319 38 f., 585 32.

— ad b. virginem de biblia tota 418 10 f., 589 2 f.

— secundum IV libros sentenciarum 593 11 f.

— de sanctissima trinitate 319 39, 585 32 f.

Speculum:

— episcoporum 590 16, 591 6.

— monialium 590 20.

— noviciorum 381 10 ff. (et monachorum *etc.*), 413 36 ff. (et monachorum, inc. 'Renovamini'), 586 7 f.

— spiritualis vite 346 30 f., 589 35.

De spiritu et corpore quomodo serviant Deo 400 23 f., 586 22 f.

De discrecione spirituum 593 20.

De spiritu sancto 590 33.

An sponsus ecclesie possit illi auferri 401 3 f., 586 39 f.

De statu religiosorum et maxime quoad vicium proprietatis et de exposicione professionis 291 27 f., 585 17 ff.

De omnibus statibus spiritualium, scilicet pape, cardinalium, episcoporum *etc.* 418 24 ff., 589 14 f.

De statutis civitatum et universitatum 593 21.

Tractatus quomodo prescribitur contra statuta religiosorum 593 12 f.

De modo studendi 291 21 ff. (et perveniendi ad spiritualem ac veram sapienciam, que datur divinitus), 510 36 f. *Vgl.* De sciencia.

Summarius theologie 282 3 f., 408 20 f., 585 1.

Exp. simboli apostolorum 408 20, 587 34.

De tempore 414 35.

De temptacione 415 6 f.

De temptacionibus et consolacionibus et remediis contra easdem 414 5 f., 588 8 f.

De mistica theologia 319 27, 29 f. (II tract.), 418 21, 427 8 f., 585 25 f. (II tract.), 589 12.

Defensorium parvulum pro s. Thoma contra eos, qui plura eius scripta minus vera reputant *etc.* 294 2 ff. (Sexternus), 590 37 f.

Declaracio titulorum positorum ante cellas domus maioris Carthusie secundum ordinem alphabeti 404 33 f.

De transitu de una religione ad aliam *etc.* 319 34 f., 585 29 f.

De b. trinitate 589 31.

Exp. horum versuum 'Tu mandasti mandata tua custodiri nimis', 'increpasti superbos' *etc.* 414 28 f.

De tiranno et rectore bono 259 11, 590 21 f.

An quis teneatur vendere rem suam et qualiter 404 27 f.

De vendicione frumentorum 404 1, 418 16, 587 12 f.

De veritate 418 9, 589 3.

De veritate dicenda 291 26, 585 17.

Versus in vigiliis defunctorum 'Qui in cruce positus' *etc.* 418 23.

De via perfectionis 291 27, 585 17.

De via securiori ad salutem 404 19, 587 21.

De virtututibus 415 8.
De laude virtutum 294 11.
De visionibus 264 22, 585 19, 590 24 f.
De visione Tundali et de aliis visionibus quomodo fiant 400 35 f., 586 35.
De visitacionibus faciendis 267 2, 590 31.
De vita:
De — adolescentulorum, ut proficiant in melius 400 18 f., 586 17 f. De — Christiana, qualiter quis vivere debeat *etc.* 319 39 ff., 585 33 f. De — Christiana et modo vivendi Christianorum 589 35 f. De perfectione -e Christiane 418 14, 589 7.
De — et regimine clericorum 320 8 ff. (et pastorum), 382 10, 585 39 ff. (et pastorum), 586 11 f., 591 13. De — ecclesiasticorum virorum 421 22 f., 589 27. De — episcoporum 407 37, 587 32, 590 16, 591 5 f. De inquisicione vere -e et salutis 404 29 f. De — religiosa, quomodo debeat esse et dirigi 400 21 f., 586 20 f. De — spirituali et de multis questionibus 400 34 f., 586 33 f. De — spirituali et reparacione heresum et errorum 421 12, 589 22 f.
Declaraciones super vitas patrum 383 20 f., 586 12.
Modus vivendi sancte et religiose in fide Christi 589 34.
Tractatus recte vivendi 590 16 f.
De unitate ecclesie et societatis servanda 414 22.
Vocabularius duplex terminorum in sacra theologia 585 8.
De bona voluntate 401 23 f., 408 7 f., 415 7 (et meritoria), 17 f., 587 33 f.
De voto abstinendi a piscibus, a carnibus *etc.* 400 36 f., 586 36.
Contra illos qui se ipsos vulnerant et contra flagellatores 400 33 f., 586 32 f. De his, qui se wlnerant sanguinem effundendo zelo Christi 408 5 f.
De zelo et invidia 414 34, 588 20 f.
Vgl. auch Everhardus, Victorinus.
—; de Langnaulbe, Scriptum quoddam de usuris 146 8 f.
—; de Laquiolo, de Laquelo, 'Circa instans' 156 1, 205 14. *Vgl. auch* Platearius.
〈—; Lemovicensis〉, Somnium morale Pharaonis 80 36 f. *(an.)*, 85 24 *(an.)*, 145 11 *(an.)*, 188 20 *(an.)*. Epistole morales de sompnio Pharaonis translate de Joseph 20 2 ff.
—; Leser, Contra falsos fratres et ad haeresiarchas 229 15 f.
—; Lichtenberger, Pronosticacio astrologica (que incepit a. 1488 et durabit usque ad a. 1576) 235 1 f., 477 19 f.
—; de Lignano.
De censura ecclesiastica 199 1 f.
De contractibus 146 13.
—; de Lineriis, Lyneriis, mag.
Lib. demonstrativus cum comm. continens canones primi mobilis 24 13 f.
Tabule 27 14, 115 10 (cum canonibus), 168 1, 216 11 f., 24. Canones tabularum 29 26. Declaraciones canonum super tabulis 28 8. Exp. canonum 29 26 f. *Vgl. auch* Joh. Danko.
De mensuracionibus 24 4.
Saphea de composicione et utilitate quadrantis 29 27 f.
—; Lutree, Scripta circa Donatum per figuras 486 15 f.
—; de Mandevilla, Mandevelt, mag., vir doctus, miles.
Itinerarium, -ius 46 1, 246 9, 368 42, 503 32 f. — Exc. 373 24. Registrum 351 9 f.
—; Marienwerder, dominus, professor sacre scripture, Exp. simboli apostolorum 278 28 ff.
—; Minczinger, Munsigher, mag.
Posicio articulorum 81 5 f. — Deferminacio studii Wienensis super articulis 81 3 f., studii Pragensis 81 4 f.
Questiones de autenticacione biblie 140 38 f.
—; Monachus, cardinalis.
Apparatus super constitucionem 'Inter cunctas' 334 4 f.
Apparatus super VI. decretal. 210 30, 597 31 f. Prohemium super VI. decretal. 260 23 f.
—; Monachus, magister.
Scripta super minore edicione Donati 10 33 f.
Questiones de regulis gramatice 10 34.
—; de Monte Regio, wlgariter Konnigesbercken, Koningsberck, Kalendarium, -ius 477 38, 480 14 f. *(Druck)*.
—; Munsigher *vgl. Joh.* Minczinger.
—; de Muris, mag.
Arismetica, Arismetria 21 1, 30 25, 176 29, 33, 216 22. — Glosa 30 25.
Kalendarium 22 14 (cum tabulis), 29 1, 30 18.
Canones tabularum Alfoncii 29 28 f., Canones de coniunctionibus et eclipsibus 29 34.
Musica 30 21, 112 33, 124 1, 9, 176 29, 33, 216 22.

De Patefit 29 1 (tabule), 2 f., 8 (canones), 30 18 f.
Pronosticatio super eadem (*sc.* magna coniunctione Saturni et Jovis) 27 9 f.
Sermo de regulis compotistarum 29 3.
Tabule de veris motibus planetarum 30 19 f.
—; Nider, Nyder, frater, mag., qui dicitur doctor universalis *etc.* o. s. Dominici (468 31 ff.).
De abstinencia esus carnium tractatus 389 19.
De erronea et scrupulosa consciencia 389 1 ff., 18.
De instinctibus et inc. 'Nota, quod quadruplex est instinctus' 389 13 f.
De iure consuetudinis et dispensacione canonica 468 31 ff.
Manuale confessorum 389 10 ff.
De X preceptis 388 34 ff.
De reformatione status coenobitici 229 11 f.
Sermones XLVI de virtutibus misse 326 17.
Aurei sermones de tempore et sanctis tocius anni 599 31 f.
Tract. de VII viciis capitalibus et modis, quibus diligenter inspectis confessuri se poterunt iuvare 389 14 ff.
—; de Monte Nigro, Nigromonte, provincialis Lombardie o. pred., Contra impugnantes privilegia fratrum mendicantium 105 39, 264 1 ff.
—; Noet, decretorum doctor, Principium quoddam in lecturam decretalium 419 31 ff.
—; papa, Liber anime 77 36.
—; papa XXII. — *Erwähnung* 560 32, 36 ff.
Constituciones 150 21, 261 17 f. (quedam extravagantes id est const.). Extravagans quedam de pluritate beneficiorum, que inc. 'Execrabilis quorundam' 255 19 f.
—; Parisiensis, De complexionibus 40 1 f.
—; —, o. pred., magister in theologia (564 33 ff. *mit Schriftenverzeichnis*).
De adventu Christi 564 37.
Contra corruptorium b. Thome 69 1 f. exc., 564 35.
Lectura super omnes libros sentenciarum 564 34. Super III primos lib. 189 15 f. Super I. lib. 564 34.
Libellus de transsubstanciacione panis et vini in sacramento 564 35 f.
De unitate esse et essencie in creaturis 564 36 f.
—; De Parma, mag., de o. minorum.
De digestivis 50 36 f. (evacuativis et earum dosibus exc. ex dictis Mesue), 54 8 f. (medicinis ex dictis Mesue),
De laxativis 41 19 f. (medicinis abbreviatura ex Mesue).
De simplicibus medicinis 53 17 f., (ex dictis Mesue) 33, 56 11 (et compositis).
Practica collecta ex libro Mesue 437 30.
Rosarium 139 2 ff. (cum tabula capitulorum), 206 35.
—; de Sancto Paulo.
Practica 51 30 f.
De simplicibus medicinis 56 12, 437 40 f (lib. virtutum).
—; de Pecher *vgl.* Joh. Becher.
—; Peckham, Pethzanus (167 19), Petzanus (24 23 f.), Betzanus (215 39.)
Comm. almagesti Geberi 24 23 f.
Liber perspectivarum 29 39 f. — Comm. 29 39 f. Figurae 29 39 f. Questiones 167 18 f., 215 38 f.
De spera 27 13.
—; de Pisa, mag., Spera 23 29.
—; de Platea, Super instituciones 151 6 (Lectura), 30, 200 36 (Lectura super IV lib.), 201 23 (Lectura super IV lib.), 264 36 ff. (Casus summarii, notabilia et dubia super IV lib.).
—; de Pulchrorivo, Compotus manualis 26 33 f., 30 5 f. — Practica circa hunc 26 34.
—; *de Ridevall*, Ridebans (138 31), Reydenbatz (182 7), mag. Comm. super mithologias Fulgencii 138 31 f., 182 7.
—; de Ripa, Circa lib. IV sentenciarum 191 4 ff. Super I. sent. 143 21.
—; Ruckenzan, Bohemus hereticus *vgl.* Franciscus de Toleto.
—; Runtzenberg, Runtzenberger, Collecta 597 41, 599 6 f.
Quadragesimale 598 10.
Rappularium 599 2 f.
Sermones 598 5, 27, 41 f., 599 7 (rusticales).
—; de Rupecissa, Rupescissa, frater.
Fantasia 28 20 f.
Revelaciones 430 26 f.
Lib. qui dicitur Vademecum in tribulacione 430 27 f.
—; Rupellus, Sermones de sanctis et tempore per totum circulum anni 75 3 f.
—; Ruysbroeck, Ruysbroch, pater qui quondam fuit prior in uno monasterio canonicorum regularium in Brabancie provincia situato Cameracensis diocesis, *etc.*

(312 6 ff.), vir admodum devotus et illuminatus (571 13 f.) Scripta in Theutunico 571 13 f. — Extracta 308 26 f.
Liber spiritualis in vulgari sec. ydeoma prov. Brabancie *etc.* I. pars tractat de vita incipiencium, II. de vita proficiencium, III. de sacramento altaris, IV. de perfectis *etc.* 312 5 ff.
Lib. in vulgari lingua de spiritualibus nupciis 322 18 f. *(an.)*
De ornatu spiritualis desponsacionis 308 13 f., 25 f., 313 34 ff.
De perfectione filiorum Dei (opus imperfectum), alio nomine De calculo, 343 2 ff.
Tract. de mistica theologia, ubi pertractantur tria que faciunt hominem perfectum 322 12 ff.
Vgl. auch Joh. Gerson, Joh. de Schoenhavia, Speculum perfectionis.
—; de Sacro Busco, mag.
Comm. proprium super algorismum de integris 41 15 f.
Kalendarium 30 7.
Compotus ecclesiasticus 22 11 f. — Comm. propr. 22 11 f.
Compotus philosophicus 27 16, 30 5.
Tract. CL conclusionum geometrice demonstratarum deserviens theoricis planetarum 28 24 ff.
Spera *oder* Spera materialis 22 10, 27 15 *(an.)*, 28 5 (cum figuris, *an.*), 30 9 *(an.)*, 31 11 f. *(an.)*, 25 *(an.)*, 37 9 (?, *an.)*, 487 10 (opusculum spericum cum figuris, *Druck*). Comm. proprii autoris 35 8 f., 41 16 f. — Comm. 27 28, 176 35. Notula 31 1 f. Quedam super 37 2. Questiones 22 29 f., 35 6 ff. Scriptum super 29 31. *Vgl. auch* Themo.
—; Sartor Chronik 225 34 f.
—; de Schoenhavia, Libellus defendentis contra cancellarium dicta Ruyssbroeck 470 30 f., 574 3 ff. *Vgl. auch* Joh. Gerson.
—; Scotus, Schotus, doctissimus in scripturis *etc.* iherarchiam b. Dyonisii de Greco transtulit in Latinum *etc.* 550 12 ff. *Erwähnung* 549 14.
—; —, doctor subtilis (39 5 f., 42 21, 66 7, 67 10, 76 39, 330 23 f., 560 7, 566 15), Parisiensis (330 23 f.), o. ff. minorum (550 12 f.), frater o. s. Francisci (566 14). *Schriftenverzeichnis* 566 14 ff.
Comm. *etc.* cum questionibus insertis super totam methaphisicam Aristotilis 42 20 f.
Questiones super libros veteris artis 160 6.
Questiones circa Purphirium, predicamenta et perihermenias 217 32 f.
De paradiso et eius situ et qualitatibus 39 5 ff., 67 9 f.
In Petrum Lombardum: Super I. sentenciarum 142 12, 27, 192 3, 193 10, 209 19, 329 12 f., 566 15 f.; Super II. 142 14, 192 4, 209 19, 566 16; Super III. 142 15, 192 5, 566 16; Super IV. 142 15, 144 8, 192 5, 7, 329 16, 193 16, 566 16 f.
De distinctione predicamentorum cum VII questionibus 76 38 ff.
De predicacionibus logicalibus 67 10 f.
De primo principio 67 12 f. (omnium rerum). — Tract. abbrev. 416 24 f.
Questiones 67 11 (per modum collacionum Parisius disputate), 162 31 (varie).
Quotlibetum, -a 66 7, 162 30, 192 3, 40, 193 11, 310 9. *Vgl. auch* Gualterus Burlaeus.
—; filius Serapionis, medicus. Liber brevarii de causis egritudinum et significacionibus earum et ipsarum curacionibus 436 33 ff.
Liber de calculo 156 15 f.
Practica cum suis simplicibus 153 5 f.
—; abbas montis Synai, quidam doctor Grecus, factus monachus et abbas (406 41). — Commendacio facta ab altero 407 14 f.
Liber climacus *etc.* 406 35 ff.
Sermo ad pastores 407 14.
Vgl. auch Daniel abbas.
—; Sinthis, Synthen.
In doctrinale Alexandri: Comm. et dicta 483 14 f. *(Druck)*. Dicta I. partis 486 34 ff. *(Druck)*. Glosa super II. parte 486 38.
—; Stephanus De dosibus 205 15.
—; Stouffmel, frater baccalaureus theologie, monachus huius (*sc.* Erffordensis) domus.
Collaciones capitulares de omnibus sanctis, Maria Magdalena, nativitate Christi, annunciacione, assumpcione, apparicione, ascensione, resurrectione, angelis 492 24 ff.
—; Sueverding, mag.
In Aristotelem:
Disputata de anima 178 7 f. De celo 175 29 f. Comm. ethicorum 174 31. De generacione 175 29 f. Disputata parvorum naturalium 175 29 f.
Disputata veteris artis 177 30.
—; de Tambaco, frater o. pred., nacione

Theutonicus, o. b. Dominici, mag. in theologia. — *Schriftenverzeichnis* 563 8 ff.
Consolacio theologie 245 2 f. (et dicitur Liber puellarum), 246 1 (alias Liber puellarum), 247 10 (Liber puellarum), 420 13 ff. (XV lib.), Consolatorium theologicum 461 36 *(an., Druck)*, Liber puellarum 563 13. — Exc. 246 1 f., 340 29 ff.
De ingrato comodo sacerdotum, inc. 'Ostendite vos sacerdotibus' 563 11 f.
De sensibilibus deliciis paradisi sive regni celorum 563 12 f.
Liber solempnium questionum de gracia 563 10 f.
—; Tauler, Teuler (301 7), frater, doctor egregius de o. ff. pred. *Werke* 226 39.
De perfectissima paupertate et de V gradibus paupertatis 307 27 ff., 310 9 f.
Sermones in vulgari ad agnicionem Dei unitivam ducentes *etc.* 302 11—307 27. — Exc. 325 41 f. Tract. de spirituali parturicione Christi in anima extractus ex sermonibus 308 8 f.
Soliloquium cuiusdam religiosi concordat in sentenciis multum cum sermonibus fratris Johannis Tauler *etc.*, ita quod vel ab eodem ambo composita videntur vel alterum ex altero sumptum 318 18 ff.
Tract, in sermone vulgari compositus a quodam divinitus inspirato laico, qui cuidam doctori egregio viro religioso nomine Johanni Teuler extitit sinagogus et instructor, in se vir perfecte vite, et eidem doctori ordinis fratrum predicatorum regulas, que regule hic habentur, tradidit 301 6 ff.
—; Tekeneborgh, Tekeneborch, mag.
Scripta super minore edicione Donati cum questionibus 10 32 f.
Comm. circa Petrum Hispanum exponens V tractatus *etc.* 489 12 ff.
—; Theutonicus.
Apparatus circa textum decreti 249 12 ff.
Glosa decreti 59 25.
Vgl. auch Joh. de Friburgia.
—; Tinctor, mag., Tract. de auctoritate et decretis concilii Basiliensis 172 17 f., 197 1 f.
—; de Toleto, Dietarium medicine 50 5 f.
—; de Tornamira, mag.
Clarificatorium procedens sec. Rasim in nono Almansoris 58 18 ff. — Exc. 156 24 f.
De epidimia 55 21.
—; Trithemius, abbas Spanhemensis, o. s. Benedicti, dominus. — Auszüge 233 15 f., 35 f., 235 3 f.
—; Tucher, civis Nurnbergensis, Peregrinacio ad terram sanctam et montem Synay in vulgari Theuthunico 368 22 ff., 369 14 ff.
—; de Turre Cremata, cardinalis, dominus, mag., reverendissimus.
De aqua benedicta 196 33 f.
Aurea turris decretorum 244 28 f., 268 35 f., 408 27 f.
Contemplaciones devotissime Rome apud predicatores in parietibus depicte 277 38 f., Scriptura valens pro devocione et habetur Rome in monasterio predicatorum depicta circa quandam picturam de omnibus festis principalioribus tocius anni 355 8 ff.
Glosa psalterii 283 31, 41 f.
Materia aurea sive flos theologie 599 27 f.
De tempore et de sanctis 188 23 f.
—; abbas de Villa. Postille super epistolis et evangeliis dominicalibus tocius anni 290 32 f., 510 2 f., 596 24 f.
—; Wallensis, Walensis, Gallensis, Galensis, Golensis, de o. s. Francisci, de o. minorum.
Breviloquium de virtutibus antiquorum principum atque philosophorum 139 5 ff.
Communiloquium *oder* Summa 95 12 ff., 148 11 (Summa), 197 15 (Summa), 210 20 f. (Summa), 396 11 ff. (sive collectio), 16 ff. (nominatur Summa collacionum), 455 1 ff. (nominatur Summa collacionum).
Legiloquium de IV virtutibus cardinalibus 45 32.
Materia sermonum sec. diversos status sec. varias personas, sec. multiplicem eventum, sec. certa festa et tempora et sec. condiciones hominum dispares *etc.* 396 22 ff.
Soliloquium 145 38.
Summa *vgl.* Communiloquium.
—; de Wasia, mag.
Scriptum super evangelio Johannis et questiones certe desuper determinate 74 32 f.
In Petrum Lombardum: Lectura cum questionibus determinatis super sentenciis 65 40 f.
De proporcionibus 36 12 f.
Questiones de spera naturales et astronomice 35 34 f.

—; de Wesalia, Rucherach (169 13), sacre theologie professor, doctor, dominus. Scriptum 99 24.
In Aristotelem: Comm. priorum 169 12 ff., 218 1.
Exercicia 99 4. Exercicium veteris artis 486 3 f.
In Petrum Lombardum: Lectura et questiones super primis III lib. sent. 189 27 f. Lectura super I. lib. sent. 281 22 f., 330 39.
Vgl. auch Joh. Indaginis.
—; Wicleff, Wikleff, Bicleff (217 13). — *Erwähnung* 572 4, 576 22.
Articuli 229 14, 426 11, 491 14.
Loyca, Logica 169 30 f., 217 13.
—; de Xanctis, mag., Collectum medicinale 106 51 f., 173 26, 29.
—; Zacharie, egregius doctor, o. ff. heremitarum b. Augustini, residens Erffordie 1391 (319 8 ff.), doctor Zacharie (596 37), mag.
Lectura super apocalipsim 140 1, 184 16 ff., 596 36 f., 40.
—; de Zegobia, mag.
Tract. de auctoritate ecclesie 149 2, 197 6.
Avisamenta VII de conceptione virginali 130 1 f., 172 25 f.
Tract. exponentes bullam Eugenii 197 2 f.
Johannicius, Alexander (54 23, 115 20, 116 37, 154 11, 438 16), Alexandrinus (34 33), 173 32. — Circa -ium 48 13, 155 30. Comm. super -ium 203 37 f., 205 16.
Ars medicine tota *etc.* 436 4 ff.
De curis morborum 54 23 f.
Comm. super librum epidimiarum 204 29.
Comm. super de febribus 205 16 (?). *Vgl. auch* Petrus Hispanus.
Ysagoge 47 3 f., 49 9, 56 35 f. (cum notulis commentatorum Johannis de Sancto Amando et Bartholomei de Brugis), 204 1. — Divisiones 48 40 f. Glose 34 32 f. Glosule 51 3. Super 202 7.
Medicinalia 438 16 f.
Practica 115 20, 116 37, 154 11.
Jordanus; ⟨Nemorarius⟩.
Arismetica demonstrata lib. X 31 4.
De canonio 22 37.
De planisperio 28 10 f.
De ponderibus 21 11 f., 22 37, 24 17 f., 29 41 f. — Comm. 21 11 f., 24 17 f., 29 41 f.
Tract. demonstrativus de proporcionibus 24 15 f.
De naturis speculorum cum comm. 21 13 f.
—, Jordanes; mag. sanctus et doctor mirabilis, o. praed., frater Raymundi. De passione Christi *oder* Domini 333 17 ff., 361 31, 424 6 f. (per meditaciones, oraciones et doctrinas morales), 506 37, 559 34 f. Sermones de sancti 223 38, 559 35. Sermones de tempore 98 32, 559 35 f., Pars estivalis super evangelia dominicalia 147 3 f., 194 27, Pars hyemalis 194 26; I. pars 596 2, II. pars 596 1. — Registrum 143 5, 361 6 f. Tabula thematum 147 4 f.
Josephus, Flavius (91 13, 17), Hebreus (370 27), Judeus (277 19, 523 29), Mathathie filius, genere sacerdos ex Jherosolimis (370 28, 516 37), historiographorum nominatissimus (523 29 f.). — *Schriftenverzeichnis* 516 34 ff. — Exc. 277 19, 295 20, 555 14.
Libri antiquitatum *oder* De antiquitatibus *etc.* 91 13 ff. (XX), 186 17, 370 29 ff. (XX, de Greco in Lat. translati per ven. presb. Ruffinum Aquil.), 517 1 f. (XX).
II lib. adversus Apionem, gramaticum Allexandrinum 370 31 f., 517 2 f.
De bello Judaico 91 16 f. (VII lib., seu de excidio Jherosolimitano), 140 8 (super excidio Hierus.), 186 17, 370 30 f. (VII lib., translati per Ruffinum Aquil.), VII lib. Judaice captivitatis 516 38 f.
Lib. in quo martiria Machabeorum sunt digesta 517 4 f.
Contra Philonem lib. continens vituperacionem gentis Judaice 517 3 f.
De yride, rore, pruina et ceteris 36 30 f.
De irregularitate 255 9 ff. (in genere propter infamiam, propter scandalum *etc.*), 266 36 f. (quam eciam clericus pugnando aliquando non contrahit).
⟨Isaac⟩, Ysaac.
Libri 117 29.
De dietis particularibus 49 12 f. (II lib.), 204 3; lib. II. 52 34, lib. III. 52 34, lib. IV. 52 29. — Questiones super 54 6.
De dietis universalibus 49 12, 16 f., 52 28 f., 204 3 f. — Comm. 54 37 f. Glose 51 4.
De diffinicionibus 32 3.
De elementis 34 26. 154 36.
De febribus 49 13 (lib. V), 31, 50 17 (lib. V), 51 13, 52 28, 35. De omnibus generibus et speciebus febrium cum causa et cura 204 32 f. — Glose 51 4 f. Scriptum super 54 39 f.

De simplicibus medicinis 56 9 f.
VII tract. super totam practicam ordinariam a capite usque ad pedes 204 31 f.
Probleumata et questiones circa viaticum 203 5.
De urinis 49 17, 50 17, 51 29, 52 28, 156 6 f., 204 4. — Collecta 55 10. Quedam super 51 3 f.
Vgl. auch Aegidius Romanus *und* Petrus Hispanus.
—; abbas Sirie, de monte Syna (424 5), venerabilis. *Vgl. auch* Gregorius M.
Collaciones (339 13 f., 28 f.,) 424 5 f. (pro solitariis et religiosis), 13. — Abbreviate quas collector vocat Speculum solitariorum 424 19 ff. Viaticum anime peregrinantis 346 29 *(an.)*, 347 3 ff. (De fuga mundi et disposicione anime volentis accedere ad Deum ex sermonibus *etc.*), 347 41 *(an.)*.
Lib. doctrinarum contemplacionis 71 24 f.
Quedam exhortacio ad suam animam 311 25 f.
Ysagoge in kathegorias, comm. circa textum Porphiri 489 38 f.
— in moralem philosophiam 178 28.
Ischynes *vgl.* Aeschynes.
Isenacensis, et docet vocabula rerum et alias vocatur Vocabularius rerum *etc.* metrice 478 12 ff.
Collecta patris Ysenachs 598 22.
Isidorus, Ysidorus, Hispalensis, Hispanensis, Hispaniensis, Spalensis, episc., b., sanctus, venerabilis, iunior (337 11, 458 36 f.), inter doctores notabilissimus (548 22 f.). — *Erwähnung* 515 21 f. *Schriftenverzeichnis* 548 22 ff.
In bibliam: Prohemiorum 65 11 (veteris et novi test.); quedam de lib. proh. 77 37. Ad Orosium episcopum de significacione veteris et novi testamenti lib. II 548 28 f. Super vetus test., gen. — Machabeorum 63 35 ff. Exc. de misticacione (-ibus) sacre scripture a gen. usque ad Esdram 295 5 f., 508 9 f. Super *oder* In gen. 63 35, 548 29 (allegoriarum lib.). Super exodum 63 35, 548 29 f. (alleg.). Super lev. 63 35, 548 29 f. (alleg.). Super num. 63 35 f., 548 30 f. (alleg.). Super deuter. 63 35 f., 548 30 f. (alleg.) Super Josue 63 35 f., 548 31 (alleg.). Super iudic. 63 35 f., 548 31 (alleg.). Super Ruth 63 35 f. Super regum 63 35 f., 548 31 f. (alleg.). Super Esdra 63 35 f. Super Machabeorum 63 35 ff. De plana nominum legis et ewangelii explanacione 65 13.
De summo bono 70 8 f. (lib. III), 34, 459 18 f., 548 36 (lib. III).
De corpore et sanguine Domini tract. I 548 32.
Lib. decretorum apostolicorum 548 32 ff.
Dictionarium glosarum de vocabulorum expositione sec. ordinem alph. 7 33 f.
De differenciis 63 37.
Libri ethimologiarum 8 8 f. (XX), 153 39, 207 9, 458 36 ff. (XX), 548 26 f. (XX); Lib. XX. 70 12 f. — Abbrev. de aquis et aliis 15 37 f. Exc. fere omnium vocabulorum 8 24 f. Sentencia de arte poetica 11 23 f. *Erwähnungen* 19 13 f., 459 32 f., 570 1.
Liber ad Florentiam sororem suam, quem contra Judeos composuit de miraculis et firmitate fidei Christiane 377 36 ff., 40 ff., 548 27 f. (lib. II).
De responsione mundi et astrorum ordinacione 408 23 f., 548 24.
De norma vivendi 311 32 f. (inc. 'Age fili'), 357 30 f. (seu regula), 411 19 f., 548 36 (seu regula).
De numero 63 37.
De origine officiorum lib. II 548 27.
Oracio pro correctione vite ad deflenda semper peccata 337 16 ff.
De ortu et obitu sanctorum patrum, qui dicitur De viris illustribus 65 12.
Exhortacio penitentis 337 13 ff.
Lamentacio penitentis 337 15 f.
Sententiarum lib. III 548 26.
Lib. synonymorum 70 7 f., 35 f. (qui dicuntur De consolacione hominis miseri), 188 20, 337 11 ff., 429 27, 548 24 f., Lib. soliloquiorum 70 7 f. (vel de consolacione hominis in miseria constituti), 337 42, 548 24 f. — Exc. 548 24 f.
Cap. de viris illustribus 82 27. *Vgl. auch* De ortu et obitu patrum.
Vgl. auch Bartholomaeus Anglicus, Bonaventura, Guilelmus Brito *u. a.*
—; ⟨medicus⟩, Comm. amphorismorum Damasceni 47 10, 56 39.
Itinerarius cuiusdam fratris s. Francisci 368 41 f., 503 17 ff.
— eternitatis (281 40), 315 7 ff., 425 27 f. (principium). — Registrum 315 32 f.
De anno iubileo 259 2. *Vgl. auch* Boni-

facius VIII., Clemens papa, Jacobus Carthusiensis.
Jubilus Domini Jhesu, inc. 'Ave, Jhesu Nazarene' 350 36.
— b. virginis aureus 365 14 f.
Judei: Contra -os 195 8 (tract.), 377 31 f. (Opus contra perfidiam -orum et hereticorum), 403 31 (disputatio), 503 2 f. (liber). *Vgl. auch* Alanus, De fide catholica, Fortalitium fidei, Isidorus Hispal.
⟨Omelia⟩ de iusto Dei iudicio expulsionis -orum 93 43, 194 1.
De -is *vgl.* Alphonsus, Joh. Indaginis, Sacerdotes, Stella Messiae, Thomas de Aquino.
De iudiciis astrorum *und dergl.* 22 32 f., 23 23 (in quantum pertinet ad medicinam), 30, 24 21 f. (summa *etc.* Anglicana compro-porcionata astrologie Haly Benragel), 28 16 f. (in revolucionibus et eclipsibus), 115 13, 123 24 f. (dictus Liber electionum et inc. 'Aries est'), 167 37 f., 176 39. *Vgl. auch* Abraham, Aristoteles, Thomas de Aquino.
De — divinis et humanis 501 5.
Liber de ordine -orum 120 19.
De — equorum 29 37.
-um cum exposicione 172 35.
De -o quid sit *etc.* 332 11.
-um inter genus humanum et dyabolum 66 23 f.
Tract. de extremo -o et de multiplici domo Dei 467 21 f. Versus de die -ii 4 31.
Julianus Pomerius *vgl.* Prosper.
Julius Affricanus 524 8, 525 23.
Jupiter (Jovis?), Monoculus.
Conpendium metricum de arte dictandi cum glosa correspondente 10 4 ff.
Copia iuramenti regis (*sc.* Bohemie) 406 21 f.
De iuramentis *vgl.* De votis.
Aliqua iuridica 412 8.
De iurisdiccione ecclesiastica 258 24.
Quidam iurisperitus doctor Coloniensis, frater (ord. Carth.). De absolucionibus et dispensacionibus in ordine Carth. 372 14 f.
Jus.
Aliqua in -re 178 37. Collecta in -re 211 19, 28. Liber -ris 597 36. Sentencia de punctis -is *etc.* 95 31 f. Summa -is 110 30. Summula -is 247 28, 257 40, 256 16. *Vgl. auch* Remissorium *und* Repetitiones.
— canonicum. Breviarium ad omnes materias in -re can. inveniendas 199 33 f. *Vgl. auch* Corpus iuris canonici. Summa -is -i 211 3. Summula in -re -co 428 15 f.
— civile. De -re -i 77 12, 224 39. Rubrice -is -i 250 11. *Vgl. auch* Corpus iuris civilis.
Justinus, Historie tocius orbis a tempore Assiriorum usque ad monarchiam Cesaris per XX libros Trogi Pompey epitoma 525 17 f.
Juvenalis, poeta satyricus.
Liber satyrarum 13 8 f., 26. — Flores 12 13, 95 35.
Juvinianus, Vocabularius de proprietate vocabulorum priscorum 187 27.
Ivo, Yvo, Carnotensis episc.
Epistolae 86 40 ff.
Novum opus decretorum 548 35, 578 17.
De conveniencia veteris et novi sacerdocii 69 29 f.

K *vgl.* C.

Laborintus *etc. vgl.* Eberhardus.
Lacrime naturales, X habentur proprietates et sec. has *etc.* totidem effectus spiritualis gracie 245 38 f., De X naturis sive proprietatibus principal. natural. -arum 492 35 ff.
Lactancius, Firmianus, discipulus Arnobii *etc.* Opera 206 18, 218 35, 410 21 ff. — *Erwähnung* 512 22.
Descripcio avis fenicis et proprietatum et loci habitacionis sue metrica 411 6 f.
Institutionum divinarum lib. VII 94 9 f. (adversus gentiles), 410 34 ff. (contra gentes, ad Constantinum imp.).
De ira Dei 94 10, 106 3 f., 411 4 f.
De opificio Dei 94 10 f. (sive de formacione hominis), 106 4, 411 5 f. (et de formacione hominis).
De resurrectione Christi 106 4 f.
Vgl. auch Antonius Raudensis.
Liber qui vocatur Leticia 359 27 ff.
Laercius *vgl. auch* Gualterus Burlaeus.
Exp. huius auctoritatis 'Leva eius sub capite meo' 492 37 f.
Lambertus, Ep. de concordia, pace et unitate fratrum, praedicatorum et minorum 105 38.
Lamentacio *vgl.* Cor *u.* Planctus.
Lanfrancus, Lantfrancus; ⟨Beccensis⟩, venerabilis.
Altercacio cum Berengario de corpore et sanguine *etc.* 72 1 ff.

—; ⟨medicus⟩, 118 4.
Antidotarium 50 9.
Maior ⟨cirurgia⟩ 53 17, 28.
Minor ⟨cirurgia⟩ 48 30 f., 53 17, 28. — Compendium cyrurgie 39 35.
De curis oculorum 50 9.
Lapidarius 202 21, 349 36 (in vulgari), 440 3. *Vgl. auch* Albertus Magnus, Aristoteles, Arnoldus Lucas.
De lapidibus 36 23 f. (preciosis), 56 16 (preciosis), 156 12, 335 31 (De XII preciosis, de quibus habetur in exodo et apocal.). Assignaciones -dum prec. morales 70 19.
Lapus, magister, Questiones veteris artis 169 23.
Latina puerorum 484 2.
Copia latinitatis 476 9 f., 479 41 ff., 485 19.
Examinacio puerorum super -tate 486 41.
Precepta -tatis scil. rethoricalis, non tantum gramaticalis, tracta ex diversis codicibus oratorum et poetarum 475 27 ff.
De latitudinibus formarum 112 30 f., 123 40.
De — motuum 485 42.
Lavacrum consciencie 196 16 f. (sacerdotum), 19.
An aliquis possit laudare se ipsum 258 11 f.
Laus.
Tract. de divina -de 356 3 f. (inc. 'Cum nichil', et est prologus quidam super psalmum), 357 4, 403 25.
(Wasmodus super psalterium cum) exp. in -dibus ferialibus 181 35.
De -de sacerdotum et pastorum 506 13.
Vgl. auch Christus, Creator, Humilitas, Maria, Paupertas, Quercus, Terra, Vita solitaria.
Laurea sanctorum 488 12 f.
Laurencius. Tract. super diversis formis electionum 60 24.
—; Summa dictaminis 20 31, 97 33, 98 24 (et questiones I. partis).
—; de Landave, mag., Questiones circa III lib. de anima 490 1.
—; Vallensis, orator preclarissimus (410 6).
De li⟨n⟩gwa Latina et de eius elegancia 187 35.
De Dei predestinacione, presciencia et de libero arbitrio 410 5 f.
Vgl. auch Thucidides.
De oleis et laxativis 48 17 f. De urinis et medicinis — 48 14.
De lazurio 423 31 f.
Leander, episc. Hispalensis. *Schriftenverz.* 567 20 ff.
De baptismo ad s. Gregorium papam 567 23 f.
De contemptu mortis ad fratrem 567 24.
Adversus hereticos 567 22.
Adversus instituta Arrianorum 567 22 f.
De virginitate ad Florenciam 567 23.
Lectiones.
— IX 98 35.
De -ibus defunctorum 276 14 f. Exp. -onum et responsoriorum pro defunctis 262 20 f. Exp. super -nes et registra (=responsoria?) defunctorum 431 37 f. Exp. -onum que leguntur in officio defunctorum 506 37 f.
Vgl. auch Biblia, Brigitta, Christus *etc.*
De lecturis formandis 178 37 f.
Legenda 148 4 (vel passionale sanctorum), 413 20 f. (brevis de sanctis per totum annum), 493 31 ff. (Pragensis de tempore et de sanctis).
—e sanctorum 242 35, 366 28, 457 9. *Vgl. auch* Mammotrectus, Passionale, Vitae sanctorum.
Doctrina de modo legendi in iure canonico per breviaturas 254 19 f.
Annotatio cuiusdam de legendis libris *etc.* 233 34 f.
Legenitz *vgl.* Matthaeus de L.
Leges *vgl.* Corpus iuris civilis, Differentia, Guilelmus Parisiensis. Questio de -ibus 65 19 f.
Tractatus Legicester 23 19.
Leo; papa, Romanae ecclesie XLIII. presedit *etc.* (543 41 ff. *mit Schriftenverzeichnis). Erwähnung* 544 25.
Epistole 543 42 (decretales LXX), 544 39 f. (adversus Euticen de vera Christi incarnacione ad diversos date).
Omelie 543 41 f.
Sermones 81 21 (de quadragesima XVII), 457 5 (IX), 493 33, 543 43 (ad populum LXXIX).
Sermones singuli: In epiphania Domini 81 27, in octava eiusdem 81 28, de cathedra Petri 83 2, de passione Domini XXII 81 20 f., de circumscisione 83 12 f., de pascha II 81 21 f., de ascencione II 81 22, de pentheconte III 81 22 f., de adventu Domini IV 81 23, de nativitate Domini II 81 24.
Leonardus; ⟨Aretinus⟩, Contra delatores et detractores 394 26 f.

—; de Utino. Quadragesimale 194 18. Sermones aurei de sanctis 498 14.
Lepra. De curatione -e 157 11 f. Contra -am apparentem in certis locis 440 17.
Letania 347 29 f. (ad modum secularium), 348 28, 359 31 (cum multis collectis), 363 6 f. *Vgl. auch* Maria.
De -iis 71 36.
Libertas *vgl.* Voluntas.
Questiones de libro vite 143 11. *Vgl.* Thomas de Aqu.
De libris sacris et gentilibus *vgl.* Exhortacio.
Licencia.
Vgl. Episcopus Bambergensis, Pileus.
De ligatore librorum 257 19 f. *vgl.* Joh. Indaginis.
Liginius *vgl.* Hyginus.
Linconiensis, Lync., Lincolniensis *vgl.* Robertus.
Tract. metricus moralia pertractans et inc. 'Lingua paterna sonat' 506 8 f.
Liber qui dicitur Linea salutis 419 19.
Quidam doctor Lipczensis, Declaracio officii misse sub III libris 433 30 ff. Modus studendi et exponendi sacram scripturam et receptum ex hoc scriptum ex quadam exp. misse 335 23 f.
Tract. de litteris et orthographia 10 30.
Formule ad formandum et conficiendum -as pro participacionibus, electionibus priorum *etc.* 381 16 f.
Liturgisches 231 28.
T. Livius 522 22.
Locationes infantis in matrice 154 20 f.
Descripcio ipsius loci et de differenciis loci 417 13 f.
De locis sacris in et circa Jherusalem 368 27 f. *Vgl. auch* Hieronymus.
Locuciones gramatic. *vgl. auch* De viciis.
Logica, Loyca 168 3, 224 33 f. — Comm. 168 23. Dubia circa VII tract. parvuli -e 487 37 f. Exercicium 96 10 f. Introductorium in totam -am fere de singulis oportunis 19 2 f. Puncta 381 32. Questiones 55 41, 111 18, 127 27. *Vgl. auch* Petrus Hispanus.
Antiqua *oder* vetus — 5 16, 125 1 f. (princ. 'Longum'), 168 26, 217 21.
Nova — 159 28, 217 21, 38, 218 3. — Comm. 122 34. Disputata 177 31, 178 21. Exercicium 171 8, 485 30. Questiones 217 24. *Vgl. auch* Henricus Oyta.
Logicale 485 37 f. (in quo agitur de proposicionibus kategoricis et ypoteticis et de modis), 487 37.
Logicalia, Loycalia 122 29.
— parva 96 30, 170 39, 177 11, 219 37, 485 13, 486 7, 490 7, 595 9. — Dicta 96 30. Collecta et puncta circa supposiciones Marsilii, confusiones, lib. consequenciarum, Biligam, appellaciones 485 26 ff. Disputata 178 7. Dubia circa VI tract. *etc.* 487 40 ff. Exc. certis prelectis questionibus insertis 96 28. Questiones 217 24. Confusiones 483 17; Collecta et puncta 485 26 f. Liber consequenciarum 483 17 f. (incompl.); Commentum et dubia 485 28 f. *Vgl. auch* Helmoldus, Hugo, Marsilius ab Ingen, Petrus Hispanus.
Liber logicalis de universalibus 155 38 f.
De silencio et solitudine et de loquacitate 344 1.
Loquagium rhethoricum 341 24.
Loqui.
De disciplina -endi 357 31. Explan. modorum -endi diversorum doctorum 191 24 ff. An male — de aliis in eorum absencia sit semper peccatum 346 11 f. (Joh. Gerson).
Lotharius *vgl.* Innocencius papa.
Lucanus, poeta 97 26. *Erwähnung* 516 25. De bellis Punicis 12 42, 151 f. — Flores 12 12 f. Glosule 12 34 f.
Luchtenberg per quadragesimam 595 10.
Lucidarius 282 30, 373 33 f., 600 18 f. (in vulgari). *Vgl. auch* Elucidarius *und* Vocabularius.
Epistola Luciferi, principis tenebrarum, ad principes et prelatos ecclesie moderne 253 31 ff., Tract. -i 3 33. *Vgl. auch* Henricus de Hassia.
Lucius, mag. Winensis, Sermones nativitatis Domini, epiphanie, resurrectionis, ascensionis, penthecostes 503 8 f.
Ludewicus, Augustinensis, De XLII mansionibus filiorum Israel 596 7 f.
Ludolfus, Ludolffus. Sermones 'Dormi secure' alias dicti Ludolffi (et sunt dominicales cum exposicione evangeliorum collecti ex variis aliis sermonibus) 501 32 ff.
—; Carthus. prope Argentinam prior (561 5), quidam religiosus o. Carth., professus in domo Arg., expertus theologus, arcium mag. (289 20 ff.).

Super psalterium 561 6.
Vita Christi 289 5 ff., 561 6. — Exc. passionis Christi 427 2 f. *Erwähnung* 339 10.
〈—; de Hildesheim.〉 Florista 11 10 f. (cum glosa de dyasinthetica), 219 36, 38, 489 34, 600 18, 20. — Comm. 179 7, 600 20. Glosa 489 34.
—; *de Suchem*, De partibus transmarinis 462 f.
Lugdunensis episcopus *vgl.* Guilelmus.
Lumen animae *vgl.* Mathias Farinator. — grammatice 10 12 f.
Luna, Tract. de cursu -e (et VII planetarum) 27 33. Tract. de effectibus -e 27 7. Tract. de XXVIII mansionibus -e sive de constellacionibus 25 32 f. Tabule et canon ad habendum medium motum ipsius -e 484 4.
Vgl. auch Haly, Petrus de Dacia, Planetae, Tabulae.
Lundorius, Londorius, Lundocius (158 3). Questiones super de anima 215 4, 41. — Exc. 96 37 f.
Questiones super phisicorum 215 21.
Lupoldus, Leupoldus, de ducatu Austrie, mag. De astrologia 21 28 (X lib.), 23 37 (IX lib.), Astronomia 115 12.
Tract. Lurczonis de squaloribus curie papalis 83 36 f.
Tract. de umbra et luce 25 1.
Lynconiensis *vgl.* Robertus Lincoln.

Macedonius, hereticus 527 1 f.
Macer, phisicus (12 21), 110 11, 154 41, 205 12 (metricus).
De viribus *oder* virtutibus herbarum 12 21, 54 22, 37, 55 4, 438 20, Herbarius. 440 4 f.
Machabei, septem fratres 522 12.
Machametus, Machometus 548 37. De -o 246 8, 276 33 f. (propheta Sarrazenorum), 368 32 f., 491 14. *Vgl. auch* Fortalitium fidei. De seductione, interitu -i 195 34 f.
Macrobius, Ambrosius Theodosius (38 1), philos. Romanus (37 20, 25), 123 28, 159 19. — Comm. 123 28.
Saturnalium lib. III 37 25 f., 38 1 f.
Super *oder* In somnium Scipionis 37 20 f. (comm.), 38 18 f., 40 33 f. (comm.), 159 15 f., 206 31, 210 2, 514 14. — Tabula 38 20.
Maffeus Vegius, Laudunensis, theologus et poeta curialis XII annis visitans, poeta magnus et theologus (247 6 f.), 285 40 f.
Dialogus arguens statum et vitam hominum *etc.* 246 5 f., 496 3 ff.
De perseverancia in religione VII libri 246 6 f., 247 6 f., 285 20 ff. (ad sorores Elizabet et Monicam). — Extractio 286 33 f.
Articuli, in quibus magister non tenetur 72 32. *Vgl.* Petrus Lombardus.
Puncta pro gradu magisterii cum exc. ethicorum et comm. 97 7 f.
De magnete 25 1 f. (peregrini), 31 f., 30 1 (cum figuris), 36 20 f. (et speculo), 21.
Exp. cantici 'Magnificat' *vgl.* Albertus Magnus, Joh. Gerson.
Mala *vgl.* Multiloquium.
Malogranatum 187 4 (III lib.), 383 40 (I. pars), 384 6 ff., 23 (I. pars, tractat de statu incipiencium), 24 f. (II. pars, tractat de his que pertinent ad statum proficiencium), 26 f. (III. pars, tractat de his que pertinent ad statum perfectorum), 425 6 *(Druck)*. — Exc. 383 22. Extracta 497 39. Multa de 506 35 f. Recepta de 498 6.
De malo 69 3 f. (questiones III), 184 6.
Mammetractus, Mammetrectus, Mammotrectus 62 26 f. (de accentuacionibus dictionum biblie et de interpretacionibus vocabulorum), 182 20 (super terminos biblie), 274 15, 459 16, 477 38, 478 1 f., 39 f., 480 21 *(Druck)*, 595 2, 600 12 (super totam bibliam).
Mandagotus *vgl.* Guilelmus M.
Mandefelt *vgl.* Joh. de Mandevilla.
Manicheorum heresis 524 19 f., 526 20 f.
Manipulus florum *vgl.* Thomas de Hibernia.
Mansfeld, Commune cum comm. 171 8.
XLII mansiones morales et mistice 341 13 ff.
Manuale scolarium qui studencium universitates agredi et postea in eis proficere instituunt 489 20 f.
Declaratio mappe mundi 15 33.
Marchipolo, de Sarracenia et Tartaria 46 3.
Marcialis, poeta 117 2.
Marcialis *vgl.* Marcianus Capella.
Marcianus, Marcialis (16 4), Felix Cappella, Astronomia 25 26 (cum figuris), 38 19 f.
De nupciis *oder* de connubio Mercurii et Philologie lib. II 13 41 f., 15 23 f., 38 21 *(an.)*. *Vgl. auch* Fulgencius, Hugo de S. Victore.
Philosophia 40 8.
Poetria 38 20 f.
Liber ignium Marci 23 11.
Mardocheus 519 30.

Mare magnum 499 26 f. Lib. de fluxu et refluxu -is 25 5.

Margareta; *Ebner*, virgo, sancta, Revelaciones et vita 432 32 f. — Exc. 430 35, 431 6.

Margarita *vgl.* Biblia, Medicina.

Margaritus, pyrata, Liber de eisdem (*sc.* nauticis operibus ab Anglia in partes Jherosolomitanas) 15 37.

Maria, b., beatissima, virgo, Dei genitrix id est theotokos (246 11). De b. -ine 84 42, 106 34, 350 38 ('Gaude et recordare, virgo Maria'). Tract. angelicus b. -inis 598 36. Quare b. v. advocata nostra 209 38.

De *oder* In annunciacione 192 34 f. (sermo), 289 2 f. (sermo), 347 32 f. (oracio), 422 20 (sermo), 467 18 (sermo), 499 19 f. (collacio), 502 13 f. (sermo), 37 f. *Vgl. auch* Augustinus, Candor Mariae, Henricus de Hassia, Joh. Chrysostomus.

De assumpcione 75 25 f. (Sermo), 84 29 (sermo), 85 10 (sermo), 138 36 f. (sermones), 147 26, 207 26 (cursus), 333 19 f. (sermones), 334 3 (sermones), 347 32 f. (oracio), 350 22 (collacio), 387 12 f. (Tract. super prosa sive sequencia 'Congaudent'), 422 4, 5 f. (questiones et sermones), 426 14 f. (sermo), 428 34 (sermones et collaciones), 434 1 f., 467 18 (sermones), 469 6 f. (collacio), 490 39 f., 491 18 (sermones), 497 30 (sermo), 499 24 (sermo), 502 37 f., 506 12 (Historia apocrifa). *Vgl. auch* Bernhardus Claraevall., Candor Mariae.

Biblia 244 33, 246 24, 310 31 f.

Candor et sunt sermones de quibusdam festis b. virginis *etc.* 264 5 ff.

Clamis 350 39 f. (regia 'Ave Maria mater conditoris'), 365 18 ff. (et est materia rigmatica).

Collacio 504 37 f. *Vgl. auch* De annunciacione, assumpcione, presentacione, purificacione.

Collecta 85 13.

De compassione 184 3 f. (tract. qui dicitur De IX gladiis), 289 4 (*es folgt* alloquium de IX gladiis et de VII gaudiis), 325 16 f. (exercicium), 345 9, 347 37 (cursus), 350 16 f. (oracio), 354 20 (oracio), 359 6 f. (inc. 'Stabat'), 360 19 ff. (Planctus, unde homo incitatur ad devotam compassionem), 363 2 (cursus proprius *etc.* et de filio eius), 16 f. (cursus), 39 f. (cursus), 364 3 f. (cursus), 14 f. (oracio), 15 f. (oracio), 25 (cursus), 365 15 f. (oracio cum quadam letania), 21 (cursus), 24 (cursus). *Vgl. auch* Bernhardus Clar., Bertholdus Kule.

Questio an sit concepta in originali 8 31 f.

De concepcione 83 6 f. (sermo Anglicanus), 115 19, 116 36, 188 33 (avisamenta VII), 210 1 (conscriptum), 246 23, 258 19 (sermo), 299 8 ff. (verbi divini in anima devota, divisus in X sermones super angelica salutacione *etc.*), 326 7 f. (collacio capitularis), 355 17 (historia et officium), 375 6 (de institucione festi), 383 28 f. (decretum Basiliense), 403 38 f. (decr. Basil., quod b. v. concepta sit sine originali), 411 14 f. (sine originali), 422 21 (sermo), 423 19, 426 4 (sermo), 433 41 f., 457 4 (bulla concilii Basil. de conc. sine originali), 467 18 (sermo), 490 39, 494 13 (sermo), 499 31 f., 504 38, 599 33 f. *Vgl. auch* Bernhardus Claraev., Henricus Hervordianus, Joh. Indaginis, Petrus Aureolus, Richardus de Anglia, Sebastianus Weinmann.

Cursus 351 40 (cum VII psalmis et letania), 354 8 f. (sec. usum Romane curie), 362 38 f., 363 8 (specialis), 8 f., 14, 364 7, 23, 366 12 f. (cum magnis gaudiis), 18.

Descriptio *vgl.* Johannes Damascenus.

Devocionale 352 27, 359 12 (sec. singulos dies septimane), 361 38.

Exempla de devocione 71 19 f.

Diadema inc. 'Ave mater conditoris' 365 17.

Dolores V precipui b. virginis 316 16. De -ibus 326 18 f. De -re, quem habuit beata virgo in passione filii sui 357 19 f.

Epistola ad b. Ignacium 349 10.

Epithalamium *vgl.* Joh. de Garlandia.

Exempla 246 13. *Vgl. auch* De devocione.

Exercicium ad b. virginem tempore tribulacionis vel pro aliqua certa re petenda 348 36 ff.

De festis b. virginis 195 2 f. (sermones), 350 17.

Gaudia *oder* De gaudiis 316 16, 325 14 f. (XV), 326 18 f., 341 29 f. (Cursus de *etc.* dicendus ad VII horas can. sive alias), 344 35 (XV gradus), 348 38 f. (VII), 358 36 (VII), 359 1 f. (XV gradus), 39 f. (XV gradus), 360 26 f. (XV), 363 23 f. (et salutaciones), 366 8 f. (per modum oracionum).

Horae 351 19 (in vulgari sermone), 354 31 f.

(dicende de dolore, cum indulgenciis). Oraciones per singulos dies ebdomade pro singulis -is canonicis 364 4 f., Oraciones ad singulas horas per omnes dies septimane 366 10 f. *Vgl. auch* Oraciones.
Ortus deliciarum 350 11, 358 28 f. (inc. 'Domine, labia resera').
Hymnarius 230 3.
Ympnus 'Te matrem Dei laudamus' 348 34.
De infantia *vgl.* Ephiphanius.
Prologus provocans ad laudandum 359 13.
De laude *oder* Ad laudem 70 32 (multa scripta), 314 6 f. (VII psalmi), 342 18 f. (oracio), 350 15 f. (oracio), De laudibus 417 7 f.
Laudes 246 13.
Letania 360 26 (specialis), 365 15 f.
Tractatulus defendens b. v. a macula originalis peccati 498 19 f.
Meditaciones in versibus comprehense ad beatissimam v. 285 23 f.
Miracula *oder* De miraculis 106 31, 137 25 (collecta), 182 12 f., 276 18, 24 f., 295 3, 423 26, 451 40, 599 3.
De nativitate 289 2 f. (sermo), 334 3 (sermo), 347 32 f. (oracio), 428 36 (collacio), 467 18 (sermo), 491 1, 494 13 (sermo), 31, 502 13 f. (sermo), 37 f. *Vgl. auch* Candor Mariae, Petrus Blesensis.
Nomina 342 32 f. (multipharia), 364 5 (LXX).
De nomine 147 37, 209 33, 462 23 f. (sermones III).
Officium beate virginis cum sequencia 'Ave preclara' 350 21.
Oraciones 84 37, 94 41 f. (per rithmos), 246 13, 316 24 f. (cum indulgenciis), 325 32 f., 341 31, 345 18, 346 35, 348 30, 359 26, 360 27, 362 15 f. (II), 30, 363 11, 19, 19 f. (sec. singulos dies septimane), 25 f. (VI et exhortaciones, quando quis voluerit pro certa re sive negocio petere), 364 16 f. (que dici possunt post vel ante horas ad honorem b. v.), 31, 33 (per singulos dies septimane), 365 1 (per singulos dies septimane).
Orationes singulae: ad *oder* de b. v. 311 11, ('Domina mea sancta Maria'), 316 32 f. (ut anima de purgatorio liberetur), 326 17 f. (inc. Recordare virgo Christi'), 345 18 f. (anime timentis pro peccatis), 348 1, 350 11 f. ('Salve Maria'), 354 30 ('Domina mea sancta Maria perpetua'), 36 ('O intemerata et in eternum benedicta'), 355 4 ('Ave lucis speculum'), 358 29 f. (pro peccatorum reconciliacione, inc. 'Gloriosissima et precellentissima'), 360 41 ('Domina mea sancta'), 362 15 f., (II) 30, 37 f. (scil. 'Domina mea et sanctissima'), 364 1 (sec. ordinem alphab.), 33 f. ('O gloriosissima'), 34 ('Domina mea sanctissima'), 365 21 f. ('Stabat mater dolorosa'), 462 20.
De b. v. quomodo dicitur Paradisus 498 4 f.
Historie Anne et Joachim parentum b. v. et de presentacione b. v. in templum 388 17 ff., Historia de parentibus b. v. 505 6.
Philosophia 222 19, 246 18 (XXIII lib.), 399 1 ff. *Vgl. auch* Joh. Indaginis.
Planctus b. v., unde homo incitatur ad devotam compassionem, inc. 'Quis dabit capiti meo' 360 19 ff. Tract. de planctu b. Marie 409 23.
Versus de his, per que b. v. fuit praefigurata 136 25.
De presentacione b. v.: Bulla pape sive de festo pres. 293 20 f., De repres. in templo 372 30. *Vgl. auch* Joh. Indaginis. Collaciones 499 19 f., Bulla et tract. 505 17, 591 43 f.
Prosa de b. v. 411 16 f.
Psalterium 316 14 f., 350 10 f., 352 21 f. (inc. 'Ave beatissima origo' *etc.* cum letania), 358 26 f. (inc. 'O Maria, mater pia'), 360 22 f. (I. per salutaciones 'ave et ave', II. cum deprecacionibus et oracionibus), 365 22 f. (per quendam monachum sec. numerum et inicia psalterii tocius David compositum, cum letania), 366 1, 6 (triplex).
De *oder* In purificacione 84 18 f. (sermo), 25 (sermo), 85 2 (sermo novellus Parisiensis), 192 34 (sermo), 293 17 f. (sermo), 347 32 f. (oracio), 375 11, 381 12 (sermo), 417 19 (sermo), 422 21 (sermones), 467 17 f. (sermones), 491 1, 494 13, 495 38 (sermones breves), 499 19 f. (collaciones).
Querimonia *vgl.* Anselmus.
Ad b. v. pro peccatoris reconciliacione gloriosissima 350 13.
Rosarius 326 14 f. (in vulgari ad b. virginem articulariter, commemorans totam vitam Christi). — De bullis confirmacionis eius et indulgenciis maximis 352 32 f. De invencione et forma eius servanda, de fructu eius et variis exemplis 352 33 f. Quedam exempla et miracula de 326 15.

Tractatulus de 489 25. *Vgl. auch* Alanus de Rupe, Hadrianus, Ulricus.
Salutaciones 363 22.
Wlgariter sequencia 'O beata beator.' 316 40.
Sermo *und* Sermones 75 31, 78 11 f., 81 38 f. (per modum tract.), 83 33, 33 f., 246 13, 21 ('Signum magnum'), 22, 316 6, 336 11 (de b. sanctificacione), 388 36 f. (VI super antiphona 'Salve regina misericordie'), 411 19, 413 4 f. ('Quo abiit dilectus tuus') 435 26 f., 463 1, 494 39, 598 42.
Sertum 'Ave salve vale' 350 39.
Speculum 308 4, 348 23 f., 429 9 ff., 503 14 f. (et est exp. angelice salutacionis per sermones), 21 ff., 598 32.
Principaliora V, ex quibus magis b. M. in hoc mundo fuit turbata 352 22 f.
De visitacione 347 32, (oracio), 359 25 (officium), 372 25 f. (sermones), 375 14, 423 21 (historia), 428 36 (collaciones), 457 3 (bulla apostolica), 502 7 (sermo). *Vgl. auch* Sixtus.
Vita 350 16 (oracio de totali statu et vita), 356 28 (post ascensionem, metrice conscripta), 363 21 f. (post ascensionem Domini), 504 11 (rigmatice posita).
Vgl. auch Albertus Magnus, Christus, Henricus de Hassia, Henr. Oyta, Hieronymus, Hugo, Ignacius, Joh. Damascenus, Joh. Indaginis, Meditationes, Obitus, Officia.
Maria Magdalena. Ave L de 354 31.
Oracio 362 4.
Vgl. auch Vitae sanctorum.
Mariale 246 14 (maius), 399 30 ff. (maius et minus). *Vgl. auch* Jacobus de Voragine.
Marquardus, mag., 203 34. Practica.
Conclusiones librorum sentenciarum sive veritates questionum super IV lib. sent. 334 14 f.
—; von Lindau, De XII tribubus Israel et de X praeceptis 230 7 f.
Marsiliensis *vgl.* Guilelmus Anglus *und* Profatius Massiliensis.
Marsilius; *ab Inghen*, mag.
De ampliacionibus 10 37 f. Circa 484 6 f.
De appellacionibus 10 38, 484 5 ff., 485 26 f. Circa 484 7.
In Aristotelem: Comm. super lib. priorum 19 3. Questiones 18 21 f. — Abbreviata 17 16 f. Abbrev. super lib. posteriorum 17 16 f. Questiones circa de celo et mundo 215 41 f. Abbrev. super lib. elenchorum 17 16 f. Questiones super de generacione et corrupcione 176 8 f., 215 21 f. Questiones super methaphisicam 212 32. Questiones circa parva naturalia 215 6, 41 f. Abbrev. super peryermenias 17 15 ff.; Comm. 18 19 f. Abbrev. super lib. phisicorum 35 28. Abbrev. super predicamentis 17 15 f.; Comm. 18 19. Abbrev. super lib. topicorum 17 15 ff.
Questiones veteris artis 177 32 f.
Tabula pro divisione artis 486 4, habitus 4 f.
Logica compendiosa 169 31 (et subtilis), 217 13.
Logicale et rethoricale commenta parvorum logicalium cum questionibus et sophismatibus, scil. circa supposiciones, ampliciaciones, restrictiones, alienaciones, appellaciones, lib. consequenciarum 484 5 ff. *Vgl. auch* Logicalia parva.
Obligatoria 178 23.
Questiones lib. sentenciarum 143 6, 189 31 ff.
Comm. super Porphirium 18 19 f. — Abbrev. 17 15.
De supposicionibus 10 37. — Circa 484 6. Collecta et puncta 485 26 f.
—; Paduanus. Defensorium pacis 193 6 *(an.)*.
De translacione imperii 78 34.
—; *de S. Sophia*, Lectura super I. canonis Avicenne fen prima 47 37, super fen II. 37 f., super IV. can. 40 f.
Martinus; papa, V. Copia bulle, quomodo census annuus unius floreni potest comparari 260 3 f.
Bulla, quod professores Cistercienses ad nullum ordinem preterquam Carthusiensem se possint transferre 266 17 ff.
Bulla super contractu reempcionis, an licitus sit 267 32 f.
Declaracio 261 31.
—; frater o. pred., nacione Polonus, archiepisc. Gneznensis, penitenciarius in curia Romana (562 27 ff.).
Cronica 370 16, 21, 562 30 (pontificum Romanorum et imperatorum).
Summa iuris canonici secundum ordinem alphabeti, quae appellatur Martiniana 562 28 f.
Tabula Martiniana super decreto, decretalibus, sexto et Clementinis cum addicionibus multis 95 17 f., 210 20.
Martirologium 349 30, 599 39 (in vulgari, per totum annum). — Vocabula -ii *vgl.* Valde bonum.

Massa regiminis 98 15 f.
Materia, -ae 19 5 f., 156 4, 178 17 (collecta cum dubiis), 342 4 f. (notabilia de diversis -iis, valencia precipue pro monachis).
Liber diversarum questionum et -iarum 124 17.
De — et forma 40 20 f., 216 33.
Super de — prima 97 33, 175 37 (comm.),
Questiones in *oder* de mathematica 26 3 (II), 192 41 f. *Vgl. auch* Joh. de Ganduno.
Questiones (tam philosophice quam) mathematice 19 6, 215 19.
Mathematicalia 167 25.
Matheolus *vgl.* Nasardus.
Matthias, Mathias; Doryngk, o. ff. min. dr., Addiciones Pauli Burgensis ad postillas Nicolai de Lira cum replicis 183 16.
—; *Farinatoris*, Lumen anime *(immer an.)* 187 13, 246 3, 253 2 *(abbrev.)*, 255 25 f., 285 27 *(abbrev.)*, 390 1 ff., 435 26, 462 22 f., 503 1, 598 39. — Registrum 255 26.
—; Legenitz, Legnitz, mag., dominus.
Super epistolas dominicales 116 5 f. (per totum annum), 120 10, 147 19 f. (per circulum anni), 162 4 (postilla per circulum anni), 183 34 (postille), 194 33 (postille), 246 10 (postille), 492 12 ff. (postille per totum annum), Super epistolas Pauli 126 40 f., 127 8.
De mola matricis 157 11.
Matricula universitatis Erffordiensis 563 9.
De bono matrimoniali 331 30 f.
De sponsalibus et matrimonio tractatus 454 39.
Matheus; Bononiensis, mag. Questiones de febribus 202 33 f.
—; Brixensis, aggregator (203 20, 22), Pandecte 203 22.
—; de Cracovia, episc. Wormacensis (333 15, 348 17 f., 391 32 f., 411 21 f., 577 1), mag., doctor Pragensis (391 33), reverendissimus, doctor sacre theologie eximius, quondam pastor et plebanus ecclesie sancte Marie que dicitur ante Letam Curiam in civitate Pragensi, qui ibidem fuit lumen tocius universitatis (348 17 ff.).
De frequenti communione 195 13 f., 209 24 f.
De puritate consciencie 195 14 f., 208 21, 262 5 ff. (De confessione et modo confitendi et puritate consciencie), 283 5 f. (de confessione, qui alias dicitur De puritate consciencie), 343 21 f. (seu de confessionibus faciendis), 352 16 f. (et puritate cordis), 355 13 f., 356 15 f., 391 32 f. (et mundicia cordis, et est confessionale), 424 16 (et de confessione facienda), 428 7 f., 433 37 ff. (et mundicia cordis et est quoddam directorium pro confessione), 467 33 f. (et confessione), 468 5 ff. (et confessione), 504 6, 577 3 f. (seu de confessionibus faciendis).
Dyalogus consciencie et racionis 114 15, 120 1 *(an.)*, 162 23 *(an.)*, 195 13 *(an.)*, 209 24 *(an.)*, 348 16 ff. (Altercacio super missam *etc.*), 352 14 ff. (De altercacione rac. et consc. super celebracione misse), 468 5 f. (De altercacione inter rac. et consc.), 504 9 f. (De alterc. rac. et consc. super celebr. misse), 577 4 (alterc. super celebr.).
De empcione et vendicione rerum 259 34 f.
Epistola defensoria 420 12, 577 8 f.
De malis et viciis Romane curie, dictus a vocabulo sui exordii Moyses, 420 11 f., 577 8.
Devota oracio 148 9 f.
De dominica passione 147 22 f.
Racionale operum divinorum 247 15, 411 21 ff. (quod alio nomine dicitur Quod Deus omnia bene fecit, VII tract.), 420 10, 577 5 ff. (dicitur alias sic Quod Deus omnia bene fecit, de permissione malorum).
Sermo in exequiis funeris 294 22, 497 22.
De sqwaloribus curie papalis 333 14 f.
Oracio de omni statu et miseria ecclesie 396 30 f., 577 5.
—; Grabovius, frater.
Conclusiones de vera religione 470 39 f.
Revocacio et abiuracio predictorum articulorum (*sc.* de vera religione) 471 1 f.
—; Vindoniensis (20 17).
Opus super metro (Boethii) 'O qui perpetua mundum racione gubernas' 20 16 f.
Tobias, Thobias 13 14 (de moribus, *an.*), 14 33 (lib. doctrinales, *an.*), 97 22 *(an.)*, 170 6 (poeta, *an.)*, 219 4 *(an.)*, 437 19 (metrificatus, *an.)*. — Flores 12 2.
Maulefeld *vgl.* Thomas M.
Maurus, De urinis 22 20, 54 35 (versus).
Maxime theologicales sive dignitates, excellencie vel eciam regule theologice cum commento Alani 494 34.
Maximianus, poeta, de quo Alexander facit mentionem (170 10), 219 6. — Flores 12 16.
Glosule de conquestu senectutis 13 30 f.

Maximinus; episcopus, Sermo in ascensione Domini 82 35; de cena Domini 81 37; de festo omnium sanctorum 83 6; de quadragesima 83 17; ad vincula Petri 83 3.
Questiones de maximo et minimo 217 15.
Maximus; Taurinensis episc., vir sanctus.
De avaricia et hospitalitate 542 36.
De s. Cipriano 542 36.
De defectu lune 542 37.
De elemosinis 542 37.
De gracia baptismi 542 36.
Omelie (V), 457 6, 542 34 f.
De ieiunio 542 37.
De Juda traditore 542 38.
De passione Domini 542 37.
Sermones 493 33.
Mechtildis, Mechildis, b., s., virgo, antiqua quedam begina que sancta fuit (432 16 f.) 430 34. — Aliqua de scriptis 431 35 f.
Lux divinitatis (sunt revelaciones in vulg. serm.) 432 16 ff., 28 ff. (fluens semper in corda veritatis). — Registrum 431 5 f.
Lib. spiritualis gracie (revelaciones, V lib.) 432 5 ff. — Oraciones 431 4 f. Registrum 431 4 f.
Revelaciones 432 25 ff. (abbrev.).
Medela *vgl.* Anima.
Modus medendi unius moderni in Monte Pessilvano 154 33.
De medicamentis membrorum (IX lib. princ.) 153 20 f. — *Vgl.* Poncius de s. Egidio.
Medicamina de passionibus a capite usque ad pectus 438 14 f.
Medicina.
Libri artis -e 243 3, 435 30. *Vgl.* Joh. Indaginis.
De theorica arte -ae 106 13.
Comm. -e 156 31.
Libri in -a 222 35 f. Liber 368 8 f.
Margarita -e 439 24. *(Druck?)*
Opus theoricum in -a simul et practicum 54 35 f.
Questiones determinate in -a 47 40.
Recommendacio -e 52 38.
In -a termini declarantur facultatis -e 301 14 ff.
Textualia -e 153 1.
Tract. metricus in -a cum prosa 381 25 f.
Tract. utilis ad -am 23 12.
Interpretaciones difficilium vocabulorum Grecorum, Arabicorum et Latinorum -e 51 21 f.
Volumen parvum in -a 117 15.
Vgl. Henricus Arnstet, Rapularius, Versus.
Medicinae.
Areole parve -arum 51 14.
De composicione -arum 440 12 f.
De -is compositis 48 23, 33, 56 7 f. -e -e *etc.* 441 15 ff. — Tabula 48 39 f., 49 3.
De -is contra varias discrasias 437 28 f. (et herbis).
De -is evacuativis et digestivis 27 35.
De gradibus -arum 204 15.
Ingenia -arum 438 2.
De -is laxativis 48 14 (et urinis).
De ponderibus -arum 51 15.
Practice in -is 155 10.
Questiones diverse in -is 157 15 f.
Summula de reductione -arum 157 3 f. (et ipsarum gradibus), 201 37, 204 15 f.
-e simplices 51 2 (quedam). De -is -ibus 52 12 (et compositis et earum dosibus), 53 12, 15 (sec. ord. alph.), 57 28 f. (sec. ord. alph.), 153 21 (VI lib.), 154 37 f., 437 6. De dosibus -arum tam simplicium quam compositarum 57 40 f. De dosibus et proprietatibus -arum -ium 53 11. Exposicio nominum -arum -ium in wulgo 48 11. Quomodo -e -es ponuntur in compositis et quibus de causis 441 17 f. Tabula -arum -ium 51 23. Versus de cognicione -e -is 52 6. De virtutibus -arum -ium 155 30 f.
Vgl. Alanus *etc.*
Medicinalis.
-e 505 40 f., 598 27 f. -ia 14 39 (de herbis et curis), 165 7, 173 31, 370 21 (in vulgari), 598 28. Lib. -is 110 9 f., 111 25 f. (in quo continentur questiones diverse et -es), 122 4 (antiquus), 5, 205 11 (antiquus omnium egritudinum). Questiones -es 117 9. 205 20. Tract. -is 157 29, 203 27, 216 21. *Vgl.* Antidotarium.
Medicus.
De directione -i circa infirmum 203 10 f.
Horoscopus -orum 48 32.
De subtilitatibus -orum 27 35 f.
Meditaciones 115 34 f., 271 24, 285 23 ff. (in versibus comprehense ad b. Jeronimum), 316 11 ff. (quasi per circ. anni de festis princip.), 325 13 f. (in sollempnitatibus precipuis anni prout in urbe Romana apud predicatores depinguntur), 354 25 f. *(desgl.)*, 538 13 ff. *(desgl.)*, 431 9 (festorum

per circ. anni), 433 22 f. — Compendiosum exercicium pro -ione 318 28 f. De signis -ionis 52 30 f.
Vgl. auch Augustinus, Christus, Mensa, De novissimis, Sacramentum, Solempnitas, Udalricus, De vita spirituali.
Medizinische Texte 106 35.
Der meyster unde der man, tract., qui intitulatur in vulgari 308 3 f.
De melancolia et eius proprietatibus 504 20 f.
S. Melanius 546 1 f.
De Melchisedech 463 3.
Meldes, Kalendarium cum canone et tabulis 25 40.
Mellicreatum *vgl.* Corpus iur. can., Decretum.
Tract. omnium membrorum distemperatorum in caliditate et frigiditate 439 12 f. De his, que conferunt membris corporis etc. 438 35 f.
Modi memorandi 504 17 f. *Vgl. auch* Ars *und* Raymundus.
Memoria. De -a 381 35 (et arte memorandi). Tabula pro -a figenda 74 5. *Vgl.* Anima *u.* Christus.
Memoriale utriusque iuris concordanciarum metrice 254 35 f.
Menander poeta 521 34 f., 38.
De mendacio 364 27 f.
Ad detestandum -ium 498 21.
Menodemmus 520 37 f.
Meditacio circa mensam 359 7 f.
De mensibus anni 421 32 f. (XII, et proprietatibus signorum), 438 34.
De mensuris et ponderibus 23 20. Practica de figuris m. 21 33 f. *Vgl.* Geometria *u.* Vocabula.
De mensuracionibus 26 11, 27 15, 176 29. De -ione rerum 393 1.
Mercurius 518 25 f. *Vgl.* Hermes.
—; Colotis (?), liber prestigiorum 21 38.
Varia merita personarum 485 23.
Merlinus, visio 20 15.
Messehalach, Lib. cum figuris in motibus 28 3 f.
Astrolabium 27 16 f. De composicione et utilitate a. 23 38 f. (sec. Messeh.), 26 15.
De coniunctionibus 23 14.
De intencionibus et cogitacionibus anime querentis 27 31 f.
De revolucionibus 24 4 f.
De Messia 195 8 f. De incarnatione et adventu M. 162 13. *Vgl.* Christus.
Mesue *vgl.* Joh. Mesue.
Questiones metaphisice 113 33 f., 130 16, 173 37. — Comm. 130 16 f.
Questiones methaphisicales sub subtilibus derivationibus earundem 174 3.
De impressionibus metheoricis 36 31.
Methodius, Methosius, s., martir, episc. Parisiensis, 597 17. — Exc. 69 43.
Liber, quem transtulit de Hebreo, de principio mundi et de regnis terre et de fine seculi 246 28 f., 388 19 ff.
Epistola de regnis gencium et de novissimus diebus *etc.* 409 34 ff.
Metra 8 35 (proverbialia), 9 30, 83 27, 114 4 (de naturis). De m. 43 39.
Vgl. De artibus, Ordo Carthus., De Erffordia, De fallaciis, Figurae, De scienciis, Stephanus Italus.
Meynhardus, rev. pater et dominus, ord. Carthus., De laude Marie virginis 196 3 f.
Michael, De febribus 202 24.
—; Ephesius, magnus philosophus, commentum in V. ethicorum Aristotelis 44 27 f.
—; Scotus, Schotus.
Comm. in Boethium de ebdomadibus 73 3 f.
Theologia translativa de decem kathegoriis 72 29 f., 319 13 f.
Micrologus *vgl.* Petrus Aureolus.
'Milicia est vita hominis super terram' (sermo) 493 20 ff.
Liber pro novellis militibus Christi 343 17 f.
Milicius, Pragensis magister, Postille 246 30 (de tempore et de sanctis), 490 24 f. (de tempore, videntur extracte ex glosa continua b. Thome super ev. et ex moral. b. Gregorii), 26 (de sanctis).
Milleloquium 187 10 ff. *Vgl.* Bartholomaeus.
— philosophie moralis 44 31 ff.
De mineralibus 166 4. — Materia abbrev. seu exc. 174 36 f. *Vgl.* Albertus Magnus, Avicenna, Venena.
De minimo 12 28 (metrice *etc.*) — Questiones 217 15 (et maximo).
De ministeriis ecclesie 141 22, 185 22.
De minuciis 22 5 f. (tr. algoristicus), 26 13 f. (tam phisicis quam wlgaribus), 28 9 f. (phisicis et wlgaribus). — Algorismus 36 22. Demonstrationes 22 5 f. Elucidacio 23 29 f.
De minucione 440 2 f.

De minucionibus cum pictura 438 40.
De mirabilibus nature 393 1 f. *Vgl.* Roma.
Miracula, Miraculum, De miraculis 72 19, 194 40, 368 19, 378 6, 433 40, 478 33 f., 495 17 ff. (de spiritu civis civitatis Allecti nomine Gwidonis), 500 33, 502 41.
Vgl. Aristoteles, Augustinus, Christus, Eukaristia, Exempla, Gregorius M., Henricus de Gandavo, H. de Hassia, Hugo, Johannes Chrysostomus, Joh. Tauler, Maria, Thomas de Aquino, Vincencius Bellovacensis.
De miscibilibus et mixtis (Aristotelis?) 24 26.
De miseria vite 462 38 (sermones).
De misericordia 462 38 (sermones).
Missa. Peculiares misse de trinitate, de spiritu sancto, de sancta cruce, de b. virgine, pro peccatis *etc.*, pro defunctis *etc.* 409 7 ff. M. wlgarizata 423 20. De -a 356 9 f. (puncta), 412 30, 413 14 ff. (cuiusdam fr. ord. predic.), 467 20. Collecta ex diversis auctoribus *etc.* 383 25 ff. — Declaracio canonis 383 23. Exp. -e presertim quoad canonem 269 8 ff. (cum mistica representacione, indumentorum sacerdotalium, signorum, motuum et ceterarum cerimonialium), 227 34 f., 430 23 f., 497 31. Notabilia et puncta circa canonem -e et de virtutibus signorum eius *etc.* 381 20. De duodecim signis canonis -e 195 3. *Vgl.* Richardus. — De celebracione -e 346 20 f., 352 13 (expl.). Registrum pro -is celebr. 106 40, 207 21 f. Cerimonialia -e *vgl.* Cave. Dubia circa -am 428 7 f. Exp. -e *oder* officii -e 141 21 f., 185 21, 188 9, 293 15 f. (officiorum per circ. anni), 295 2, 340 35, 356 35 f. (et de negligenciis quandoque occurrentibus in eadem), 388 5 f., 413 17, 18, 467 22, 491 27 f., 503 26. *Vgl.* Gabriel Biel. — De frequentacione -e 345 35 f. (et utilitate et effectibus *etc.*), 424 21 f. (et abstinencia). — Quales homines percipiunt fructum -e 334 22 f. De fructibus -e *etc.* 352 34 f. Fructus et utilitates -e et de preparatoriis ad eandem 356 35. — Brevis declaracio misteriorum et eorum que ordinanda sunt in -a 264 23 f. Officia -e peculiaria de festis quibusdam 366 21. De *oder* super off. -e 72 41 f. (lib. abbrev.), 74 30, 145 25, 161 18, 184 2 f., 192 25, 258 28, 412 37, 502 36 (et eius misteriis). Divisio eorum, que fiunt in off. -e 413 18 f. Qualibus exerciciis devocionis quis poterit assistere officio -e 341 32 f. *Vgl.* Berchtung, Innocentius III. — De periculis et negligenciis sacerdotum circa sacramentum altaris in missa 462 5 f. De per. et defectibus contingentibus circa missam 455 4. Preparacio, De preparacione, *oder* Preparatoria ad -am (celebrandam) 341 31 f., 342 33 (modo secularium), 346 6 f., 351 11 (sacerdotis), 355 5, 356 7 f. (puncta), 362 8 (more secularium). — Virtutes -e 343 32. *Vgl.* Bernhardus de Parentinis, Henricus de Frimaria, De indumentis sacerdotalibus, Johannes Nider, Sequentiae, Vincencius Gruner.
Missale *oder* Missalis 221 17, 19, 222 25 (sec. ordinem), 224 4, 229 23, 366 22, 594 29, 29 (VI), 30 *(Druck)*, 601 5, 14, 24, 31. — Ympni, collecte, secrete, complende sumpte ex -li de multis festis et sanctis 344 28 f.
Missenensis, dominus episc., dr. egregius s. theol., quadripartitum opus de oracione 255 37 ff.
Missive *vgl.* Epistolae.
Super 'Missus est' 316 6, 496 34.
De mixtione *vgl.* Elementa.
Figura de modalibus 178 12.
Modus.
—; epistolandi 600 23.
De -o peragendi in parascheve Domini 261 24 f. Aliqui -i quomodo applicari debent materie convenientes ad sermones 492 1 f. De -is significandi ymaginaciones 9 38 ff. De ortu et determinacione -orum -di 11 11 f. Contra -os -di gramatellorum, 18 37. Super -os -di antiquos 97 36 f. (et textus). -i -di novi 98 7 f. De approbatione -orum -di 114 26 f. -i -di parcium oracionum 171 5. Exercicium -orum -di VIII parcium oracionis 489 27, 33 f.
Vgl. M. abbreviandi, M. calculandi, M. componendi, M. confitendi, M. contemplandi, Gratia, M. intellegendi, M. legendi, Mors, M. prolongandi, M. regendi, M. vivendi.
Monachus. In quo cognoscitur verus — et quomodo debet religiose vivere, incipit ‚Verus monachus'. 357 38 f. Forma -orum et sunt rigmi 311 21 f. Sermo de -o 71 32. Speculum -orum ad vite correctionem 71 31.
Moneta, Summa contra machinaciones hereticorum 565 8 f. (Joh. Indaginis).

De modo reformandi moniales 258 18. *Vgl.* Form. absolvendi et confitendi.
De monochordo *vgl.* Cantilogium.
Monologion 292 35 (sive soliloquium).
De montibus Gelboe 501 2 f. De montibus Israel in genere 368 30 f.
Montispessulanense scriptum super III lib. de problematibus Aristotelis 38 38 ff.
Compendium moralium *(Jeremiae de Montagnone?)* 597 39. Primus liber tripartiti moralium 393 1. *Vgl.* Henricus Arimineusis.
Moralitates 427 22 ff. (per metra sec. ord. alph.), 429 13 ff., 450 5 ff. (sec. ord. alph.). De multis -ibus 427 21. — poesis 182 7. — ludi scaccorum 139 13 f., 206 15. Registrum 139 13 f. — *Vgl.* Nicolaus de Lyra.
De morbis 439 9 f. (singulis *etc.*), 39 f. (diversis et defectibus diversorum membrorum humani corporis). Cause -orum 301 15. Descripciones et exp. V (vulgariter) morborum et infirmitatum in humano corpore incip. a capite per singula membra 441 7 f. De minoritate morbi, in quo tempore sit maior 204 11 f.
De moribus 40 3 f. (naturalibus hominum), 197 15 (lib. aureus). Equiparaciones morum ex diversis collecte 74 2. *Vgl.* Facecia, Filius, Vita monastica.
Mori *und* Mors.
Quid dicatur actu -enti et quomodo pro eo in -e et post -em oretur 344 16 f.
Ars -iendi *oder* de a. m. 342 1, 37, 343 33 (bene), 346 31 ff. (alia dicitur Speculum -is et inc. 'Vigilate'), 349 31 f. (inc. 'Cum de presentis exilii miseria'), 360 5 f. (inc. 'Cum *etc.*'), 403 30 f., 405 29 f. (bene, inc. 'Si veraces fidelesque amici'), 477 12 f. (inc. 'Cum de presentis exilii erumpna'), 22 f., 599 11, 29 (cum figuris suis). *Vgl.* Jacobus Carthusiensis, Johannes Gerson.
Benedictio impendenda -ituro et qualiter sit exhortandus 344 19 f.
De desiderio -iendi et de preparacione ad -em 501 4 f.
Epistola de discrecione -is 22 34 f.
Exercicium et oraciones in hora -is 362 18.
Exhortacio in articulo -is 360 10. Exhortacio et oracio hominis -ientis sive ad -em appropinquantis 360 15 f.
Interrogaciones faciende ipsi -ituro 344 14 f., 459 11 f.
Practica circa modum -iendi quam servat quidam Carthusiensis adhuc corpore sanus 344 18 f.
Modi disponendi se ad -em et quid et quo agatur circa -ituros 360 13 f.
Occupaciones observande circa -iturum in wlgari 435 12 f.
Quas oraciones dicat -iturus per se vel per alium 344 15.
Sollicitudo et officium circa -iturum *etc.* 459 11 f.
Vgl. Exempla.
Morienus, Exc. de libro ad Karolum 41 32. De transmutacionibus metallorum, de eorum tincturis et coloribus 41 23 f.
De vera mortificacione 308 6 f.
Mortuale 602 23.
De intencionibus et remissionibus motuum et mutacionum 22 38 f. Determinacio de proporcionibus motuum 19 3 ff. *Vgl.* De speris.
Moyses 518 28 f.
—; Rabi, Raby, 117 28. De Deo uno, quod nec corpus sit nec virtus in corpore 34 29 f.
De mulieribus claris 99 12. *Vgl. auch* Joh. Boccacius. De m., si sit zelotipa 25 20 f. De ornatu m. 25 7. *Vgl.* Anthoninus Flor. De probris m. 13 15 f. Questiones 154 15. Abbreviatio de secretis mulierum 36 2.
De multiloquio 195 22. Decem mala que proveniunt de m. 357 39.
Mundaville *vgl.* Henricus M.
De mundificatis faciei 156 11.
Mundinus 153 28.
Anathomia 47 38, 49 14, 53 11, 155 26, 203 34 f., 205 30 (cum multis aliis materiis).
Exp. nominum medicinalium 203 40.
Practica 153 11, 203 6.
Synonima 52 37, 114 37.
Mundus quare sit fugiendus 343 27. De -i statu huius temporis doloso et miserabili sermo 246 34. *Vgl. auch* Mappa.
De murmure claustralium 340 7.
De novem musis 476 32.
Musica 31 14 (de discantu cum practica), 14 f. (de tonis artificialis), 15 (de perfecto cantu), 16 (de tonis et cantu, notis et melodiis), 111 11, 17 (vetus), 120 35 (vetus), 126 12, 18, 167 40 (vetus), 207 14 f. (contrapunctata valens pro organistarum exercicio), 440 7 (tractatulus in —). De musica 25 35, 31 13, 356 5 f.,

477 2, 481 12 ff. *Vgl.* Aristoteles, Boecius, Fulgencius, Guido, Johannes de Muris, Puncta de gradu magisterii.
Musicale disponens ad organa 160 23.
De misteriis signatis per tres dies ante pasche 262 22 f., 479 5.

Nasardus, ⟨Matheolus⟩. De execratione bigamie et aliis diversis mundi statibus execrandis 14 17 f.
Nathan propheta 519 6.
De nativitatibus 25 35 (in signis), 115 11, 14. *Vgl.* Abraham, Albumazar, Haomar, Johannes Hispalensis.
De natura *oder* De naturis 156 14 f. (volabilium, gressibilium et herbarum et vinorum), 438 41 (ordei, tritici, lactis *etc.*), 439 3 ff., 7 (et proprietate omnium parcium corporis). Diverse questiones de signis nature 190 1 f.
Liber nautarum 15 34.
Liber nauticorum operum ab Anglia in partes Iherosolomitanas 15 36 f.
De negacionibus 52 10.
De neglegenciis et casibus, que accidunt in celebracionibus 368 12 f.
Nemausensis, episcopus, liber sinodalis purum ius continens 264 23, 25.
De Nerone et obitu Pilati et Domitiano imperatore 451 41 f.
Nestorius, episcopus Constantinopolitanus 544 13, 17 f. *Vgl.* Gelasius.
Nicodemus, Nichodemus, Evangelium 172 5, 246 36, 371 9, 451 40 f.
Nicolaus, Nycolaus.
Articuli Parisius condempnati 72 33 f.
—; de Amstradam, mag., Exercicium de anima 427 39 f.
—; ⟨de Bibera⟩, Ocultus de diversis mundi statibus 13 38.
—; de Clamengiis, cantor Bosacensis, de viciis ministrorum ecclesie 471 33 f., 574 37 f.
—; de Colle Corvino, fr. o. fr. predic., compilacio Corvina, et est remissorium decreti sec. ord. alph. 255 1 ff.
—; de Cusa, Cusa, cardinalis s. Petri ad vincula, dominus. — Commendacio quedam, quis et qualis fuit ille excellentissimus doctorum et de scriptis et libris suis 309 5 f.
Materia extracta ex libris 308 33.
De coniecturis 320 31 ff. Coniectura de ultimis diebus mundi 408 26 f.
Tract. de querendo Deum sive abbreviacio praxis mistice theologie 320 22 ff.
De visione Dei et docta ignorancia, qui et dicitur Tractatus de praxi et manuductione in misticam theologiam 320 16 ff.
Epistola, in qua plura comoda pro ordine Carthusiensium continentur, que ipse ei impetravit a domino papa Pio 425 10 ff.
De docta ignorancia 320 24 ff.
Statuta publicata per provisorem domini Maguntinensis 1451 265 23 f.
Summa dictorum Franckfordie 1442 contra olim Panormitanum et defensores scismatis Basilee facti 259 21 ff.
—; Dinckelspuel, Dinckelspul, Dunckelspuel, Dunckelspul, magister. — Exc., scil. de caritate, fide *etc.* 485 2 f.
De adventu Domini usque ad epiphaniam tract. cum questionibus 388 26 f.
De contractu empcionis et vendicionis circa avariciam 186 2 f.
De penitencia 284 9 f. (et est scriptum super X. dist. IV. sent.), 388 25 f.
De decem preceptis 186 3 f. Preceptorium 388 24 f.
Diversa collecta circa IV. sententiarum 479 24 f.
—; Donis, religiosus, qui fuit o. s. B. nacione Theutonicus, orator et philosophus validus atque cosmographus, ipsius Ptholomei restaurator insignis 482 25 ff.
Opus geometricum cum picturis super tabulis Ptholomei 482 24 ff.
De ipsis tribus partibus orbis, scilicet de Asia, Affrica et Europa *etc.* 482 34 ff.
—; Engelhuß, magister, Huwilogus 478 16.
—; de Florencia, Summa medicinalis 5 15.
—; Gawer, s. theol. professor. Questio, an liceat uti ministerio daemonum, lecta in studio Heidelbergensi 147 27 ff.
—; Gorram, Gorran, de Gorram, de Gorrham 562 10 ff. *(mit Schriftenverzeichnis). In bibliam:* Postille cum brevibus dubiis et solucionibus 562 11 f.
Super parabolas Salomonis postille 161 2, 183 33.
Super ecclesiasten postille 161 2 f., 183 33.
Quotaciones et tytuli psalmorum 77 41 f.
Super evang. Matthaei 5 7 f., 106 27, 183 23, 289 36, 562 13 (postille).
Super Marcum postille 562 13.

Super Lucam 183 26, 290 23, 562 14 (postille).
Super ev. Johannis 106 27 f., 183 27, 289 36, 562 14 (postille).
Super epistolas Pauli 185 43, 229 52 (lectura), 562 12 f. (postille), 596 30. — Exc. 509 40 f. Extr. et collecta 312 1 ff. Super ep. ad Romanos et Chorinteos 183 28. Super ep. ad Gallathas, Colosenses, Thessalonicenses, Epheseos, ad Philemonem, Thimotheum, Thitum, Hebreos 183 30 f. Super ep. ad Philippenses 139 33.
Super apocalypsin 137 35 f., 184 24 (postille).
—; Hanapis, patriarcha Iherusolimitanus de o. pred., extracta ex biblia 479 13 ff.
—; de Lyra, de Lira, *auch allein* Lyra *oder* Lira, dominus, doctor, magister, ven., famosissimus, ord. minorum, ord. s. Francisci, ex Judeis natus et conversus ad cristianitatem (294 29 f.), 272 15, 284 36, 379 29, 559 37 ff., 565 29 ff. *(mit Schriftenverzeichnis).*
De iusto bello 197 19 ff.
Super bibliam totam *oder* Super Vetus et Novum testamentum 136 32 f. (postille), 34 ff. (I. pars), 37 ff. (II. pars.), 182 18 (moralitates), 34 (lectura, I. pars), 35 (II. pars), 183 14, 17 f., 295 1 (moralizacio), 296 7 f. (postilla, I. pars, *Druck*), 9 ff. (II. pars, *Dr.*), 12 ff. (III. pars, *Dr.*), 15 ff. (IV. pars, *Dr.*), 18 ff. (mistica sive moralis postilla), 21 ff. (exp. sive postilla, I. pars, *Dr.*), 28 f. (II. pars, *Dr.*), 34 (postilla, I. pars), 35 f. (II. pars), 36 f. (III. pars), 37 (IV. pars), 560 4, 565 30 f. (quoad sensum litteralem), 33, 566 10 (mistica glosa), 599 15 f., 19 (moralia). — Addiciones ⟨Pauli⟩ Burgensis 296 7 ff., 18 ff., 21 ff., 34 ff., 565 33, 599 15 f. (multorum magistrorum). Replicae 296 7 ff., 18 ff., 21 ff., 34 ff., 599 15 f. (multorum magistrorum). — Tabula historiarum per figuras 66 38 f., 68 17, 35 f., 137 41 f. (directiva), 182 19.
De differentia translationis biblie nostre ad Hebraicam veritatem Lire 135 31 f., 162 12 f., 207 11 *(an.)*, 209 25 f.
Expositiones super prologus beati Hieronymi librorum biblie 137 10 ff.
Super Vetus Testamentum exceptis libris Ruth, psalmorum *etc.* mistica glosa 293 1 ff., 295 24 f., 510 31 f. Super libris hystorialibus postilla litteralis 62 40. Tabula historiarum 93 23 f.
Supra hebdaticon 181 3.
Super penthateucum 62 32 ff. (postille litterales seu historice), 106 26, 208 27 (postille), 597 16. — Exc. 506 39 f.
Super gen. 63 22 f. (postilla moralis seu mistica), 279 33, 508 12 f., 565 31.
Super exodo 63 22 f. (postilla moralis seu mistica), 280 6, 565 32. Exp. sec. Liram cap. XVIII. in exodo, quod inc. 'Applica quoque ad te' 197 17 ff.
Super Lev. 63 22 f., 280 6, 565 32.
Super num. 63 22 f. (postilla moralis seu mistica), 280 6, 565 32.
Super deuteron. 63 22 f. (postilla moralis seu mistica), 280 6, 565 32.
Super Josue 62 35 f. (postilla litteralis), 63 24 (postilla moralis seu mistica), 182 36, 280 9 f., 565 33 f.
Super iudicum 62 35 f. (postilla litteralis), 63 24 (postilla moralis seu mistica), 182 36, 280 9 f., 565 34.
Super Ruth 62 35 f. (postilla litteralis), 63 24 (postilla moralis seu mistica), 181 3, 182 36, 280 9 f., 565 34.
Super regum libris IV 62 35 f. (postilla litteralis), 63 24 (postilla moralis seu mistica), 138 17 (postilla), 181 3, 182 36, 208 29, 281 6, 565 34.
Super paralipomenon lib. II 62 37 (postilla litteralis), 63 24 (postilla moralis seu mistica), 181 3, 182 36, 208 29, 281 6, 565 34.
Super Esdre (I.) 62 37 (postilla litteralis), 63 24 (postilla moralis seu mistica), 181 3, 183 1, 208 29, 288 28, 508 35 f., 565 40.
Super Neemiam *oder* Esdre II. 62 37 f. (postilla litteralis), 63 24 (postilla moralis seu mistica), 181 3 f., 288 28, 508 35 f., 565 40.
Super Tobiam 62 38 (postilla litteralis), 63 27 (postilla moralis seu mistica), 138 17 (postilla), 181 3 f., 208 29, 31, 282 5, 565 35.
Super Judith 62 38 (postilla litteralis), 63 27 (postilla moralis seu mistica), 181 3 f., 208 31, 282 5, 565 35.
Super Hester 62 38 (postilla litteralis), 63 25 (postilla moralis seu mistica), 181 3 f., 208 31, 282 5, 521 22, 565 35.
Super Job 62 43 (postilla litteralis), 63 25 (postilla moralis seu mistica), 106 28 f., 138 17 (postilla), 181 3 f., 182 9, 208 29, 274 29, 275 28 f., 282 5, 565 34 f.
Super lib. psalmorum 62 41 (postille litterales), 63 25 (postilla moralis seu mistica), 137 9 (postille), 181 5, 182 37, 186 5 f. (postille ac exp.), 225 12 f., 284 11, 13, 15 f.

(postilla magis litteralis), 565 36, 37 (postilla magis litteralis), 598 3. — Prol. 284 15, 565 36.

Super libros sapienciales *oder* Salomonis 63 1 f. (postille litterales), 137 26 (postille), 181 5, 183 11, 198 4 (postille), 286 24 (cum tab. remissor.), 565 37.

Super proverbia *oder* parabolas 63 1 (postilla litteralis), 137 15 (postille), 138 25 (postille), 182 4.

Super ecclesiasten 63 1 (postilla litteralis), 137 15 (postilla).

Super cantica canticorum 63 1 (postilla litteralis), 208 31, 284 1.

Super librum sapiencie 63 1 (postilla litteralis), 208 31, 286 24, 565 37 f.

Super lib. ecclesiasticum 63 1 (postilla litteralis), 137 15 (postille), 286 24, 565 38.

Super (omnes) prophetas 181 6, 281 35. — Prol. 137 5.

Super Isayam 63 3 (postilla litteralis), 25 (postilla moralis seu mistica), 183 1 (lectura), 287 13, 565 38.

Super Jeremiam 63 3 f. (postilla litteralis), 25 (postilla moralis seu mistica), 183 1 (lectura), 287 35, 565 39, 595 41.

Super trenis seu lamentacionibus 63 3 f. (postilla litteralis), 15 (postilla moralis seu mistica).

Super Baruch 63 3 f. (postilla litteralis), 287 35, 565 39.

Super Ezechiele 63 3 f. (postilla litteralis), 26 (postilla moralis seu mistica), 208 31 f.

Super Danielem 63 3 f. (postilla litteralis), 26 (postilla moralis seu mistica), 137 6 f. (exp., et super prologum b. Hieronymi), 208 31 f., 288 7 f., 521 22 f., 565 39. Super hist. Susanne postilla litt. 62 38. Super XII prophetas minores 63 3 ff. (postille litterales), 137 26 (postille), 183 1 f. (lectura), 11, 288 7 f., 509 18, 565 39.

Postilla moralis seu mistica super Osee 63 26, super Johele 63 26, super Amos 63 26, super Abdia 63 26, super Jona 63 26, super Michea 63 26, super Naum 63 26, super Abacuc 63 27, super Sophonia 63 27, super Aggeo 63 27, super Sacharia 63 27, super Malachia 63 27.

Super historia Belis et draconis (postilla litt.) 62 39.

Super Machabeorum libris II 62 39 (postilla litt.), 63 27 (postilla moralis seu mistica), 106 29, 181 6, 182 9, 281 35, 288 28, 565 40.

Super oracione Manasses postilla litt. 62 37 f.

Super IV evangelia 63 7 f. (postille litterales), 137 28 (postille), 181 7, 183 3, 208 34, 290 34 ff., 565 40 ff., 596 28. Tabula 290 34 ff., 566 1.

Super evangeliis dominicalibus toc. anni 316 2 (postillaciones), 501 12 f. (postillacio), 566 11 (postille).

Super Matheo 63 28 (postilla moralis seu mistica), 68 34 (postille litterales), 162 13 f. (super verbis).

Super Marco postilla moralis seu mistica 63 28.

Super Luca postilla moralis seu mistica 63 28.

Super Johanne postilla moralis seu mistica 63 28.

Super actibus apostolorum 63 16 f. (postilla litteralis), 28 (postilla moralis seu mistica), 137 35, 181 7, 184 23, 279 35, 291 29, 565 31, 566 9.

Super epistolas 225 18.

Super epistolis Pauli 63 9 ff. (postille litterales), 139 36 (postille), 181 7, 183 4, 291 29, 566 8.

Super epistola ad Hebreos postilla litteralis 63 16, 68 34 f.

Super epistolis canonicis 63 9 f. (postille litterales), 137 35, 181 7 f., 184 23 f., 291 29, 566 8 f.

Super apokalipsim 63 19 (postilla litteralis), 28 (postilla litteralis seu mistica), 137 28 (postilla), 181 7 f., 183 3, 291 29 f., 566 9. *Vgl.* Paulus Burgensis.

Condiciones XIV necessario requisite ad digne percipiendum eukaristiam 455 9 f.

Confutacio Judei ex evangelio 77 43 f. Contra Judeos super Matheum 195 11, 197 29 (disputacio). Responsio ad quendam Judeum ex verbis secundum Matheum contra ipsum nequiter arguentem 291 6 ff., 566 6 f.

Determinacio contra Judeos, quod Messias in lege eis promissus fuit Jhesus 70 17 f., 77 42 f. Questio utrum per scripturas a Judeis receptas possit probari misterium Christi in lege et prophetis promissi *etc.* 291 4 f., 566 3 ff.

Discrepancie fidei Christiane et Judeorum de adventu Messie 137 36 f., 184 24 f.

De interpretacionibus vocabulorum difficilium Latinorum, Grecorum, Hebreorum (nuncupatur Triglossum) 8 13 ff., 62 29 ff.

Pharetra Christianorum contra Judeos 70 18 f.
Vgl. Quidam ordinis b. Francisci, Postille.
—; Orem, (Oran), *häufig ohne* Nicolaus, magister. 158 34.
In Aristotelem: Questiones super de celo 36 6, 175 27. Questiones super de celo et mundo 112 34, 124 2. Questiones circa metheororum 36 6 f., 176 8, 13, 215 7, 22. Questiones parvorum naturalium 36 7 f. Comm. super phisonomiam 36 8. Questiones de secretis mulierum 36 8 f.
Contra astrologos 38 29 f., 52 43.
De communicacione ydiomatum 78 1 f., 171 37 f., 191 13.
De configuracionibus 77 40.
De latitudinibus formarum 16 35 f.
In Johannem Peckham (?): Questiones super perspectiva 27 23 f.
In Johannem de Sacrobosco: Questiones super speram 36 7.
De proporcione proporcionum 16 34 f.
Sermo 82 33.
De terminis confundentibus 16 36 f.
—; Ostiensis *vgl.* Benedictus XI.
—; de Tudeschis Panormitanus, *meist ohne* Nicolaus, archiepiscopus, cardinalis, rev. dominus. 579 1 ff. *(mit Schriftenverzeichnis).* Qui et quales fuerint Pan. et Johannes de Immola 260 43 f.
De auctoritate, veritate et iusticia sacrorum conciliorum presertim Basiliensis cum annexione quorundam dubiorum et casuum 259 17 ff., Auctoritates sive sentencie ad pretactum tractatum deservientes 259 19 f.
Tract. de concilio Basiliensi 197 2, 420 1 f., 579 9 f.
Tract. pro iustificacione actorum concilii Basiliensis contra Eugenium IV. et de potestate conciliorum 198 4 ff.
Consilia CIV 579 7 f.
In corp. iur. can.: Apparatum super decreto inchoavit 579 7. Super decretales lib. V 579 5 f., super I., II., III., IV., V. decretal. 198 28 ff. Extracta de lectura super I. decretalium 260 31 f. In sexto decretalium lib. I 579 6 f.
Super Clementinas lib. I 579 6.
De ordine et processu iudiciario lib. I
Vgl. Nicolaus de Cusa.
—; papa III. 259 10. Bulla 266 19, 19 f. (anni iubilei concessi Carthusiensibus patribus per). *Vgl.* Extravagans.
—; papa XXII. (!), oracio 'Precor te amantissime' *etc.* 362 3 ff.
—; *Salernitanus, oft* Salernus, magister. — Liber 438 8.
Anthidotarium *oder* Antidotarius 47 18 f., 29, 48 3, 49 31 f., 51 20 f., 52 30, 54 37, 115 7 f. (magnus), 204 34 f. (cum dosibus et ponderibus et equiparantiis eorundem et correctionibus), 205 4 f. (magnus), 14, 212 11 (parvus), 437 34 f., 438 5 f. (metricus). — Addiciones 437 38 f. Commentacio 438 5 f. Tabula 48 18. Versus 48 23 f. — *Vgl.* Johannes de Sancto Amando, Platearius, Stephanus Arlandus.
De cibis et potibus 52 33.
Compendium 49 37.
De virtutibus et operacionibus medicinarum 202 39.
Synonima 51 21.
Tabula 51 20 f., 115 15 (cum duabus recitacionibus), 154 18 f., 205 7, 437 39 f. — Commentum 203 8 f. (super XII tab.).
—; de Senis, frater ord. fratrum servorum. Sermones dominicales super evangelia tocius anni 600 2 f.
—; de Swidnitz, magister. Correctoria 485 22 f.
—; Treveth, Trevet, magister, ven., maximus poeta.
Super omnibus libris b. Augustini de civitate 74 24 ff. (cum tabula).
Comm. super V libris de consolatu philosophico Boecii 45 9 f., 74 24 ff. Super parte 32 29 ff.
De carminibus et metris 15 22 f., 32 29 ff. De utilitate et conveniencia carminum 32 31 f.
De picturis deorum 138 28 f., 139 14, 182 6, 206 15.
Super XV lib. methamorphoseos Ovidii 138 29 f. (elucidacio fabularum), 139 14 f., 182 6, 206 15 f. — Registrum 138 30, 139 14 f.
Super X lib. declamacionum ven. Senece cum textu 74 24 ff.
Glosa super epistola Valerii Maximi de non ducenda uxore ad Rufinum cum textu 85 24 ff.
Vgl. Augustinus.
Niconicius in sermonibus 596 5 f.
Nigromancia. Experimenta multa 29 17, 18

(Gallice). Tractatus 29 19 f., 21 f. (-icus), 22 23 f. — *Vgl.* Job Arabs.
Nichil dulcius, nichil gloriosius quam inherere summo bono *etc.* 300 17 ff.
De nobilitate corporis humani lib. II 454 17 ff. Ex 330 2 f.
Nomen.
— a omnium egritudinum 155 31 f.
Exp. quorundam -inum Arabicorum et Latinorum 48 11 f. *Vgl. auch* Rasis.
De -ibus corporalium rerum, que Deo attribuuntur *vgl.* Hieronymus.
— a LXXII discipulorum 417 26 f.
— a omnium episcopatuum tocius Christianitatis 374 22.
De perigrinis -ibus *vgl.* Hieronymus.
De variis speciebus -inum, primitivorum *etc.* 480 18 ff.
Vgl. Christus, Maria.
Nominarius 486 18 ff.
Nonius Marcellus, de proprietate sermonum ad filium cum variis aliis 187 29 f.
Norbertus 552 38.
Notabilia 26 43, 75 22, 30, 276 20 (de diversis materiis), 301 24 ff. (deserviencia pro triplici ascensu mentis in Deum), 365 29 (et puncta et diverse doctrine ex diversis collecta).
Notariis publicis, De his que deserviunt 485 23 f.
Notata ex diversis dictis doctorum 479 27.
Notificacio librorum, quis, a quo sit confectus, secundum inicium et finem eorum 417 24 f.
Notker, notacio de viris illustribus 78 32.
Novicius.
An — sine sua culpa dimissus bona consciencia possit in seculo remanere *etc.* 263 4 ff.
De -is multe doctrine 246 37.
Epistola ad -os 79 19.
De forma -orum 262 2.
Informacio -orum 257 28.
De institucione -orum *u. ä.* 314 2 f. (perfecta), 432 34 ff. (liber simplicibus verbis editus), 443 31 ff. (inc. 'Primo considerare debes semper, quare veneris'), 33 f. (inc. 'Si quis igitur emendacioris vite desiderio tactus').
Vgl. auch Rucherus.
Instructio -orum 349 37.
Forma recipiendi -os 505 1.
Quomodo suscipiatur — 'Sequere me' 498 23.
De novissimis brevis meditacio 365 34. *Vgl.* Cordiale.
Nucleus totius iuris civilis 264 35 (et extracta).
Domus Nurnbergensis Carthus., Disposicio capituli generalis o. Carth. super fundacione 263 17 f. — *Vgl.* Episc. Bambergensis, Pileus cardinalis.

Oamar *vgl.* Haomar.
De obediencia 308 15, 343 38 ff. (puncta et collacio), 462 40 (sermones), 483 19 (et humilitate *etc.*). Capitulum recommendans sanctam -am 349 20 f. *Vgl.* Exercicia, Hugo.
Oraciones pro felici obitu ad b. virginem 348 38.
Obiurgacio sive invectio contra rectores ecclesie 393 20 f.
Oblacio sui ipsius et suorum 362 13 f.
De decimis, oblacionibus et primiciis 255 28 f.
Obligaciones 485 40, 490 3 f. (sive obligatorium). Tractatus -onum dyalecticarum 485 40 f. — Glosa 490 3 f.
Obligatoria et insolubilia 170 39 f. — Comm. 218 28. *Vgl.* Hollandrinus.
Obsecraciones per merita Christi pro omnibus necessitatibus sancte matris ecclesie 315 3 f.
De obsidione *vgl.* Rhodus.
Occultus *vgl.* Nicolaus de Bibera.
Occupacio sive oracio ad Deum patrem 342 25.
— devotorum 311 28, 365 26 ff. (videtur exc. principaliter ex libro Bonaventure, qui dicitur Ymago vite), 36, 40, 421 37, 450 14. *Vgl. auch* Bonaventura *u.* Hugo.
Vgl. Christus, Mori, De spiritu sancto.
Octavianus de Martinis, Suessanus, insignis iuris utr. dr. disertissimus, sacri palacii apostolici clarus advocatus consistorialis. Oracio in vitam et merita divi Bonaventure 474 22 ff.
De oculo 53 4, 5 (et visu), 12. Consilium pro appariciones fantasmatis oculorum 53 5 f. — *Vgl.* Ihesus, Petrus Hispanus, Pulvis.
De — morali 119 14, 140 29, 185 35, 194 39 *Vgl.* Petrus de Cypria.

Odelricus, De mirabilibus mundi 45 34.
Odire propriam vanitatem et non velle dici sanctum 349 28 f.
Odo, Distinctiones, opposiciones et soluciones super glosam ordinariam Petri Lombardi tocius libri psalmorum 69 21 f.
Glosule et opposiciones cum solucionibus super glosa ordinaria omnium epistolarum Pauli 64 43 ff.
An officiales monasterii ementes bona omnino libera possint trahi ad iudicium seculare 262 38 ff.
Officium *oder* De officio: abbatis 258 34 (recapitulacio, cancellarii 258 31, cantoris 257 26, clericorum 335 28, emendatoris 257 26, exhortancium ad aliquod exequendum 82 1 f., infirmarii 257 26 f., legati, recapitulacio cap. I. 201 10, notariatus 262 9 f., pastoris 84 12 f., contra pestilenciam 262 25, predicandi 258 15, procuratoris 257 24 f., sacerdotis 257 27, suffraganorum 267 5 f. (et modo vivendi), vicarii 257 24. *Vgl. auch* Joh. Indaginis.
Liber officiorum missalium 344 28. -ia missalia, scilicet de s. Brigitta, passione Domini, visitacione b. virginis, compassione eiusdem 344 36 f. Libellus de -io trium dierum ante festum pasche 422 33. De persolucione divini -ii 263 19. *Vgl.* De b. Brigitta, Christus, Maria, Missa, Sapiencia.
Olda prophetissa 519 27.
Oldradus, consilia 201 1.
De oleis 48 17 f. (et laxativis), 51 28 (benedicto et balsamo), 156 13 (calidis). De oleo diversimode conficiendo ex rosis, ex iuniperis, ex ovis, de aneto, amigdali *etc.* 441 20 f.
Scriptum circa capitulum 'Omnis utriusque sexus' 147 31 f.
Opus saxonicum 502 6, 8 (sermones sunt per annum), 13.
Opuscula varia 218 37.
Registrum orandi secundum chorum Maguntinum 106 39, 207 21.
Oraciones 152 10 f., 201 16, 207 26, 209 36, 232 5, 271 24, 350 20 f., 351 11 f., 362 6, 363 30 (in wlgari), 364 2, 37 f. (vulgares), 394 32 f., 431 7, 17 f. (vulgares), 432 1 (in Latino et wlgari sermone), 433 22. *Singulae:* Oracio *oder* Oraciones. Pro afflictis et captivis 354 37. Pro amicis et inimicis 345 15 f., 348 5. Ad angelos 347 32. De angelo proprio *oder* ad a. pr. 347 32, 364 11. De animabus 359 25. — per quam, ut scribitur, anima a purgatorio liberatur 316 31, 359 32 ff. — anime peccatricis 317 36 ff., 318 11, 356 36 f., 362 14 f. *(etc.)*. Ad singulos apostolos 346 33 f., 359 26. De armis Domini 363 41. Ad collaudacionem peccatoris 394 26. Ante et post sacram communionem, distincte per ferias ebdomade 325 29 f. Pro peccatorum confessione, quando peccator ex se diffidit et in Deo confidit 365 7 f. De contricione cordis 316 36 f. 'Culter qui circumcidisti' 347 35, 355 3 f. Ad Deum 347 39 (et aliquos sanctos), 39 f. (penitentis anime). De domina nostra 341 33 f. De s. Dorothea 506 27 f. De s. Erasmo 348 33. De festis, circa festa *oder* festorum 316 11 ff. (principalibus, quasi per circ. anni), 33 (princ., quasi tocius anni), 341 34 ff. (aliqua precipua, scil. circa pascha), 358 16 f. (princ. tocius anni), 23 f. (que occurrunt communiter in anno), 359 23 (tocius anni), 361 3 (tocius anni), 431 9 (per circ. anni). De s. Francisco 344 29 f. — rethoricalis habita in funere illustris ducis regni Cecilie 484 39 f. Ad horas canonicas 341 34. Ad omnes horas secundum singulos dies septimane 363 43 f. Contra hostes visibiles et invisibiles 348 31 f. Ante ingressum et in ingressu lecti 361 5 f. Ad s. Johannem Baptistam 348 1 f. Ad s. Johannem ew. *oder* ap. *oder* De s. Joh. 345 19 f., 346 35, 348 2 f. (II), 354 37, 366 4. De sanctissima virgine Katherina 364 5 f. De mane et de sero dicende 316 23 f. (circa lectum), 359 23 f. Mane et vespere dicenda 341 33 f. Ad b. Mariam Magdalenam 348 4. — conversorum Carthusiensium quas dicunt post matutinas 359 40 f. Ante missam 359 13 f. (et preparaciones), 361 33 (nove), 362 6, 24 f. (IX sec. IX literas huius dictionis 'Carthusia'), 363 11, 42 f. (IX sec. IX litt. *etc.*). Post missam 362 10. Ante et post missam dicende 341 39, 347 26 f. (vel valentes ad perceptionem sacramenti eukaristie), 352 1 f., 354 27, 358 35, 359 16, 360 40, 361 32 (sing. diebus septim.), 38 f., 362 20, 27 f., 32 f., 34 f. (per literas huius dictionis 'Carthusia'), 363 7, 24 f. (et sec. dies septim.), 31, 364 35 f. (per sing. dies), 473 30 f. (percepcionemque sacramenti iuxta numerum dierum septim.). — et exercicia celebraturi missam 365 20 f. Ad s. Nicolaum 348 3. De patrono ecclesie 348 4. De patrono ordinis 316 21. Ad s. Paulum 348 2. Pro reconciliacione peccatoris *oder* peccatorum 317 38 f., 358 32 f. (ad Deum patrem, inc.

'Flecto genua'), 33 f. (inc. 'Domine sancte pater omnipotens'). — peculiares 347 30 ff. (ad Otiliam virg., Sebastianum, Symonem et Judam, Gregorium papam, Arsenium, Barbaram, Katharinam), 354 11 f. De pentecoste 341 31. Ad s. Petrum 348. — dicende cum VII psalmis penitencialibus 163 5 f. Rethoricales 394 22 f. — revelata per angelum 366 9. Ad sanctos 342 34 (diversos), 352 25 f. (peculiares, maxime dominum Ihesum et matrem eius), 361 6 ff. (sicut ad proprium angelum, S. Michaelem *etc.*). Spirituales 365 35. Ad s. Stepphanum 348 3. Super desolacione terre sancte 369 4 f.

Vgl. Ambrosius, Angeli, De angelo proprio, Benedictus, s. Bernhardus, Bonaventura, s. Brandanus, Caritas, s. Katherina de Senis, Chorea, Christus, Crux, Defuncti, Eukaristia, Hieronymus, Maria, Matthaeus de Cracovia, s. Mechildis, Mori, Obitus, De patriarchis, Peccata, Redemptio humana, De III regibus, Salustius, Sancti, Sepulti, Spiritus sanctus, Thomas de Aquino, Trinitas, b. Truta, Vitae sanctorum, Urbanus papa V.

De oracione 307 40 f. De oracionibus 317 4. — Prologus 435 11 f. — De -onis asuefactione et de specialibus -onibus 195 22 f. Gradus -onis 323 21 (XII), 339 11 (VII). Recommendacio, qualitas, quantitas -onis 358 22 f.

Vgl. Johannes Gerson, episcopus Missenensis.

Oracio dominica *oder* 'Pater noster' 467 21, 479 3. De *oder* super -ne -ca *oder* 'Pater noster' (Exp. *etc.*) 70 15, 106 44 f., 140 3, 141 22, 147 24 f., 181 31 f., 35 f., 184 19, 185 22, 193 4 f., 246 41, 260 33, 335 25, 341 23, 342 5, 343 37 f. (brevis), 348 35 f. (prosa super — — et angelica salutacione), 350 1, 356 10 f., 357 4 f., 361 16 f. (sec. auctoritates sanctorum), 362 11 (meditacio), 364 26, 381 24 (figura cont. VII peticiones), 28 f., 40, 393 38, 403 25 (brevis), 412 22 f., 422 13 f., 424 8, 435 19 f., 454 34 ff. (et angelice salutacionis *etc.* et est eiusdem auctoris, cuius est speculum sapiencie), 455 10 f. (intellectus), 479 3, 485 14 f. 490 21, 492 21 f., 496 28, 498 23 f. (dupliciter), 501 22 f. (de exp.), 595 28. — De virtute XV 'Pater noster' secundum revelacionem Domini 317 2.

Vgl. Augustinus, Bonaventura, Cyprianus, Henricus de Hassia, H. de Wymaria, Hermannus de Petra, Hugo de S. Victore, Johannes Gerson, J. Indaginis, Petrus Blesensis.

Dubia circa oraciones gramaticas per modum sophismatum canc. Parisiensis 9 11 f. — Dubia et dicta circa VIII partes oracionis 486 16 f. Questiones 9 40. *Vgl.* Puncta pro gradu baccalaureatus.

Oracionale 341 39.

De ordinandis 503 2.

Ordinacio ecclesie tempore imperatoris 144 39.

Ordinationes *vgl.* Carthusiensium ordo.

Ordo, ordines.

— alphabeti (?) 119 13.

Avisamentum in -nibus suscipiendis 266 40 f.

Inchoaciones -num et distinctiones temporum 343 32 f.

De institucione -num 195 33 f.

— iudiciarius 597 32. De 111 32, 163 35.

— librorum et numerus in libraria nostra *(sc. Carthusiae Erfordiensis)* 373 1.

— *monastici:* S. Ambrosii 546 29 f. Augustinensium mend. 555 39 f. De s. Brigida vidua 546 31. Carmelitarum 556 1 f. Carthusiensium 429 31 (de rigore), 546 25, 551 13 ff. *Vgl.* Carthus. ordo. Celestinorum 546 27, 560 22 ff. Cisterciensium 546 25 f., 551 25 ff. Cluniacensium 546 25. Fontis Ebrandi 546 28. Gamaldulensium sub albo habitu 546 30. Grandimontensium 546 29. Humiliatorum sub albo habitu 546 28 f. S. Johannis Baptiste Jerosolomitani 554 40, 555 23. Privilegia fratrum minorum 334 3 f. Montis Oliveti, album portans habitum 546 26 f. Pauli primi heremite 546 31. *Praedicatorum -nis scriptores* 556 ff., 561 ff. Premonstratensium 552 38. Sclavorum 546 27. Scotorum 546 26. In Specu 546 25. Dominorum Theuthonicorum 555 22 f.; Privilegia et indulgencie in summa 342 22 f. Vallis Scholarium 546 30. Vallis Umbrose 546 27 f. Wilhelmitarum 546 26.

Quidam ordinis b. Francisci, tabula sive registrum super exposicione sive postilla Nicolai de Lira in bibliam 296 30 ff.

Oribasius, Orisbasius. Liber balneorum Terre Laboris a Virgilio et -o 25 4 f.

Origenes, Origines, qui et Adamancius,

280 25 f., 287 29, 410 28, 411 2, 445 23 f., 517 18 ff. *(mit Schriftenverzeichnis)*, 32 f., 36, 42, 524 5, 18, 525 28, 30, 32, 526 6 f., 582 30 f. Opuscula non omnia 534 7.

In bibliam: Commentarii in sacras scripturas 517 21. Super gen. omelie XVII 525 37. Super exodum om. XIII 525 37 f. Super levit. om. XVI 525 38. Super numeros om. XXVIII 525 37. Super Josue om. XXVI 525 38 f. Super Jud. om. IX 525 39. Super princ. Job lib. III 525 40. Super psalm. XXXVII. om. II 525 40. Super ps. XXXVIII om. II 525 40 f. In *oder* Super cant. cant. 94 28 ff. (comm. IV lib. a Jheron. transl.), 106 28 (hom.), 445 18 ff. (tract. II), 517 23 (XV lib.), 525 32. Super princ. cant. 525 41 (lib. III), 41 f. (om. II). Metra 275 20 f. (formata ex scriptis Or.), 517 23 f. — Super Isayam om. IX 526 1; in partem quandam lib. XXX 517 22. Super Jerem. om. XIV 526 1 f. In Ezech. 517 23 (lib. XV), 526 2 (om. XIV). Super Matheum lib. XXVI 526 2 f. Super Lucam om. XXXVIII 526 3. Super princ. Johannis 526 3 f. Super ep. ad Rom. lib. X 526 4. Circa ep. can. 517 24.

De Helchana 525 39.

Omelia, omelie, sermo 493 35, 530 26 f. (XXXVIII, quas Jeron. transt.). Super illo 'Attendite a falsis prophetis' 78 23. De circumcisione Domini 82 39 f. Super ev. 'Cum erat desponsata mater Jhesu' 74 29 f. Super illo ev. 'Stabat Maria ad monumentum foras' *(etc.)* 74 30 f., 145 24, 184 2, 195 18 (de Maria Magdalena), 311 3 f., 394 6 f., 443 34 f., 461 34 f. (omelie). In vigilia nativ. Domini 81 27.

Interpretacio 81 11 f., 13.

De martiribus 517 25 f.

Peryarchon 445 33 f., 526 4 f., 534 13 f. (a Ruffino transl.). *Vgl.* Rufinus.

Planctus 526 7 (Hunc librum transtulisse scribitur).

De singularitate clericorum 526 8 f.

Vgl. Eusebius Pamphili, Hieronymus.

Von Origenes dem Arzt 230 9.

Tabula originalium sec. ord. alph. 596 15 f.

Orisbasius *vgl.* Oribasius.

Orosius, Horosius, Paulus, Hispanus, s. doctor, 366 30, 371 6, 521 26, 541 28 *(mit Schriftenverzeichnis)*.

Apologeticum 541 34.

Super cantica canticorum 183 27, 285 26 (sec. quadrupl. sensum), 398 36 f. (glosa), 541 34.

Cronica *oder* historia (de hormesta mundi) 45 30 f. (lib. VII), 152 38, 186 31, 541 29 f., 35. — Ex 295 20 f.

Vgl. Augustinus.

De orthographia 10 17 f., 30 (et litteris), 233 18 f. (et modo scribendi). *Vgl. auch* Phocas.

Ortus *vgl.* Hortus, Scientiae *u.* Virtutes.

Ostensio *vgl.* Karolus imp.

⟨Oswaldus⟩ *(immer anonym)*. Opus pacis 276 13, 478 17 ff., 42, 503 29. — De accentibus aliquid cum cautelis servandis, et videtur sumptum ex -re p. 373 5 f. De emendacione, quomodo in biblia et in libris sanctorum doctorum cavenda sit *etc.* et videtur sumptum ex -re p. 294 36 ff.

Otto von Passau, von den XXIV Alten 231 32.

Ovidius, Naso, Nazo, poeta, 4 9, 17 f., 515 38 *(Schriftenverzeichnis)*, 522 23. — Flores 516 3.

De agricultura 170 12 f. (metr.).

De anulo 12 23 f.

De arte amandi 15 20, 516 1 (lib. III). — Exc. 14 34. Flores 12 1, 8, 95 34 *(an.)*. Glosule 15 8, 10.

Epistolarum lib. 13 23 (seu heroum), 40 (seu heroum), 97 23. — Flores 12 1 f., 8, (heroum), 95 34. Glosule 15 6, 9 f., 13 (pars).

Fastorum *oder* de fastis 4 41, 13 34, 516 1 (lib. VI). — Flores 12 3, 6 f. Glosule 15 6 f., 11 f.

Heroides vgl. Epistolae.

In Ybim. Flores 12 9 f.

Invectivarum liber 515 39.

De medicamine faciei. Flores 12 10 f.

Methamorphoseos 13 3 f. (lib. XV), 122 28, 159 23 (lib. XV), 219 12 (lib. XV.), 516 1 (lib. XV). — Flores 12 3 f., 6, 95 34. Glosule 13 24 f., 15 5, 12 f. Super 14 8 f. — Poetrie et fabule ex lib. metam. et aliis 434 28 f. De fabulis 14 9. Integumenta super fabulis 13 42 f.

De nuce 4 41, 12 22, 515 39 (lib. IV). — Flores 12 10.

De Ponto 13 14 f. — Flores 12 7, 95 35. Glosule 13 31 f., 15 8 f.

'Principiis obsta'. Hoc Nazo per aliquos versus declarat 311 29.
De pulice 12 24. — Flores 12 10.
De remedio *oder* remediis amoris *(auch ohne* amoris*)* 13 28, 14 32 f., 98 3 f., 6, 516 2, 4. — Flores 12 1, 8 f., 95 34. Glosa 13 28. Glosule 12 34, 15 7, 10 f.
Sine titulo *oder* tytulo 13 15, 98 3 f., 125 39 f., 170 16 f., 515 39 f. (lib. III). — Flores 12 1, 9. Glosule 15 6.
De sompno 12 24.
Tristia 4 44, 13 23, 516 2 (lib. V). — Flores 12 3, 7, 95 35. Glosule 15 7 f.
De ventre 14 6 f.
De vetula 14 12 (lib. III), 15. — Flores 12 18. Glosa 14 12. *Vgl. auch* Bragwerdin.
Super georgicis Virgilii versus 12 23.
Vgl. auch Hugo de S. Victore.
De oximel et oxizatria 438 11.
Oyta *vgl.* Henricus O.

Pachomius, vita 542 33. Regula 526 36 f.
De pactis sec. astrologiam 21 10 f.
Paduanus *vgl.* Marsilius, Petrus de Ebano.
'Peniteas cito' 182 1 f. (penitencionarius), 423 13, 428 30 f. (penitenciarius, incompl.) — Comm. 182 1 f. Exp. 381 28.
Oraciones penitentis 365 6. De or. p. 141 26. De ordine pen. laycorum 185 25 f.
De penitencia 73 40, 85 12 f. (quadragesimali, sermo), 192 25, 231 25 (per modum paradisi quadragesimale), 262 19 f. (confessione *etc.*), 286 17 (libellus theologicalis metricus) 17 f., 340 1 f. (vera, qualiter emendanda sit consciencia, et de bona consciencia), 393 39 (sermo), 406 6, 424 12 (questiones), 429 28 f., 432 23 f. (sponsi), 462 37 (sermones), 468 9 f. (et eius partibus et dubiis circa hec), 499 29. De recommendacione -e 456 32 f. Summa de -a *oder* -e 264 27 f. (de modo confitendi), 28 f. (valde instruens confessorem et confitentem), 406 17 f., 423 23 f. (quomodo confessor se habeat); *vgl.* mag. Hugo. De -e utilitate 141 24.
Vgl. Johannes Chrysostomus, Nicolaus de Dinckelspuel, De peccatis.
Penitencie iniungende cuilibet peccato secundum rigorem iuris 506 6 f.
Penitenciale sive directorium confessionis, lib. V 269 43 f. *Vgl. auch* Johannes de Deo.
Penitenciarius 412 22, 422 26, 597 35. 600 13. — Dubia 422 26. Glosa 422 26. *Vgl.* 'Paeniteas cito'.
Circa penitencionarium 208 20. *Vgl.* 'Paeniteas cito'.
Paganus, Postille pene super totam bibliam 563 37 f.
Palladius 4 27. De agricultura 40 4 f. — Exc. 40 9.
Paltz, Phaltz, dominus doctor. Questio determinata in quotlibeto Erffordie contra triplicem errorem 487 13 f. Reprobatio huius tituli (*scil.* De agnicione vere vite) 539 30.
Pammachius et Occeanus, epistola ad Iheronimum de transferendo libro Origenis 89 3. *Vgl.* Hieronymus.
—; martyr, Sentencie contra mathematicos 534 6 f.
Pamphilus, Panphilus, Phamphilus 14 32, 97 38, 426 32 f. (de amore). — Flores 12 2.
Pamphilus, Apologia pro Origine 445 32 f.
Panormitanus *vgl.* Nicolaus Pan.
Pantheologia *vgl.* Raynerius.
Pantheon, liber de VII donis spiritus sancti 247 5, 494 28 f.
Pantherius *vgl.* Paterius.
Papa. Epistola -e ad universitatem Parisiensem 80 21. *Vgl. auch die einzelnen Papstnamen*, Casus, Guilelmus Occam.
Paphnutius, Paffnucius, abbas, 526 28. III abbreviationes 229 43 f.
Papias 11 15, 223 41. Vocabularius 475 33 f. — Vocabularium sec. ord. alph. sequens P., latine et vulgariter 7 19 f. — *Vgl.* Bonaventura.
—; *episc.* 526 23.
Parabola, per quam devotus homo edoceri poterit, quomodo pertingere valeat ad perfectam conversacionem *etc.* 300 30 ff.
Parabolarius 114 1 f., 124 36.
De paradiso *vgl.* Aegidius Romanus, Ambrosius, Johannes Scotus.
Paradisus anime 262 18 f., 309 27, 320 13 ff. (in vulgari), 333 17, 347 11, 351 24 (virtutum), 355 38 (de virtutibus), 417 28, 497 32. — Extr. 336 15 f. (in vulgari).
Vgl. Heraclides, De paenitentia.
De paralogismis in divinis 191 6, 329 21, 468 4 f. (et solucionibus in materia theologica). — Materia ex tractatu et circa tract. 197 39 f.
De die parasceves sermo 85 7.

Paratus 598 36.

Quid parentes teneantur pueris, aliqua comportata 489 27 f.

Parisiensis, doctor quidam egregius, Epistola ad quendam canonicum regularem 336 10 f.

—, universitas, Epistola ad regem Francie 78 37, ad -tem Par. 78 39. *Vgl.* Papa, Universitas Wyenensis.

Vgl. Cancellarius, Computus, Guielmus Par., Johannes Par.

Parmenides, Parmenydes 512 17, 37, 520 5.

Super secundam partem 98 1, 23. *Vgl. auch* Laurentius, Alexander de Villa Dei.

Pars estivalis *und* hiemalis *vgl.* Jordanus, Mare magnum, Passionale.

Quomodo acquiratur parvitas perfecta, 403 26 f.

Parvulus loice 265 1, 485 39, 595 8. Exp. 490 3. *Vgl.* Logica, Petrus Dresdensis.

—a naturalia cum glosa 489 35. *Vgl.* Aristoteles, parva nat.

— philosophie 489 34 f. Glosa marg. 489 34 f. Notabilia circa 487 42 f. *Vgl. auch* Petrus de Dressen.

— rethorice 485 16.

De pascha sermo 70 33. De V., VI. feriis et sabbato p. *etc.* 94 3.

Paschalis, Romanus. De disputacione Judeorum 84 41. De obiectione Judei articulos fidei inpugnantis 81 18 f.

Paschasius Radbertus, De corp. et sang. Domini *vgl.* Isidorus.

Passio *vgl.* Christus, Vitae sanctorum.

—nes 457 9.

— Pragensium moderna in vulgari 484 41.

Passionale 114 2 (sanctorum, parciale), 194 35 (sanctorum), 223 18 *(deutsches)*, 225 13 (sanctorum), 226 18 f. *(lateinisches)*, 284 11 f. (sanctorum, usq. ad fest. Petri et Pauli ap.), 295 3 (abbr.), 367 24 (universale), 368 14 (abbr.), 15 (univ.), 16 f., 18 (usq. ad penthec.), 19 (usq. ad fest. s. Dominici), 39, 369 20 (abbrev.), 21 (novum), 372 33 f. (in theutunico, abbr.), 375 8, 601 32 (novum), 602 23. Passionalia 221 17, 18, 242 35, 366 27. — Ex -ali quorundam sanctorum commendacio 426 10. — estivale *oder* Pars est. 223 39, 368 10, 11 (inc. a festo Pauli ap.), 12. — (h)iemale *oder* Pars hyem. (*Winterteil*) 221 20, 223 40, 368 1, 6 f., 21, 370 40 f. (usq. ad fest. Petri et Pauli ap.), 371 14 (usq. ad fest. Petri et Pauli ap.), 494 38. *Vgl. auch* Joh. Indaginis.

De pastoribus et prelatis et sacerdotibus sermones 247 2. De periculis et officiis -orum 258 25. *Vgl. auch* De sacerdotibus.

'Pater noster' *vgl.* Oracio dominica.

Paterius, Pantherius. De dictis b. Gregorii 73 13 ff. (II. pars), 92 12 ff. (I. pars), 547 18 ff. (super bibliam).

De paciencia 317 35 f. (habenda), 343 30 f. (et temptacionibus, quibus est resistendum), 351 36 (et utilitate tribulacionum), 479 3 f. (in vulgari sermone). *Vgl. auch* Cyprianus, Exercicia, Petrus Ravennas. Pro — assumenda contra quosdam improbos molestatores 267 6 ff. Exemplar -e cum paratu religiosorum et sunt rigmi 311 21 f.

De patriarchis oraciones 316 21 f. De testamentis XII -arum 95 6 f. *Vgl. auch* Joh. Chrysostomus.

Contra continuos cultores patrie 394 23.

'Patris sapiencia *etc.*', quod consuevit dici ad horas canonicas 363 34.

De gestis et monitis et exemplis sanctorum patrum liber III. 368 7 f. — 99 18 (?). Collaciones XII — ad invicem 71 30. De verbis seniorum (et sanctorum) — 72 13 f. (lib. XVIII, quos de Greco in Lat. transtulit Pelagius), 383 6 ff. (primam partem transtulit de Gr. in L. Pelagius, diac. Rom. eccl., ultimam vero partem Johannes subdiaconus et cont. XIX lib.).

Paucitas salvandorum 434 20 f.

Paulinus, s., episc. Vita b. Ambrosii 457 1, 42.

Paulus. Pars lecture super Johannem 65 17 f. Lectura super epistolam ad Thymotheum 65 16.

—; apostolus, b. 271 30, 302 8, 516 25. De conversione sermo 84 29 f. *Vgl.* Henricus de Hassia, Innocencius.

Epistole ad Senecam 418 32 f. (et Senece ad ap.), 424 10, 510 2.

Vgl. auch Augustinus, De Johanne, Joh. Chrysostomus, Oracio, Petrus, Revelationes, Seneca.

—; Burgensis *(auch ohne Vornamen)*, de S. Maria, episc., doctor egregius, rev. pater, dominus, ex Judeo natus (294 28 ff., 379 23 ff.) *etc.* (379 23 ff.).

Addiciones ad postillas Nicolai de Lira *oder* super glosam biblie 183 15 f. (cum replicis d. Doryngk o. min.), 294 23 *(an.)*,

35 f. (super gl. Ysaie, Jeremie et aliorum proph.), 296 7, 10 f., 13, 16, 20, 27, 29, 36, 379 28 f., 565 30 ff.
Correctorium dom. Nicolai de Lira ex scriptis P. 294 25 ff.
Scrutinium scripturarum 106 34, 196 5 f., 379 23 ff., 501 34 f.
Vgl. Joh. Indaginis, Nic. de Lira.
—; heremita primus *vgl.* Hieronymus.
—; Niavis, Latinum ydeoma 489 22.
—; papa II., dominus.
Bulla missa domino Rudolffo, episcopo Laventino, ad predicandum crucem contra hereticos Bohemorum 267 25 ff.
Casus reservati sedi apostolice 259 14 f.
—; Tulmeus Bergomensis. De preconiis et laudibus Augustini de Anchona 570 36 ff. (in prol. epistolari in summam de ecclesiastica potestate).
De laude paupertatis et humilitatis 349 22, 41.
De perfectione et gradibus spiritualis et corporalis -tis 307 27 f. (cap. II).
De triplici -te 314 11. De quintuplici -te 314 11 f.
Utrum salvo -tis voto in religionibus propria in communi habentibus fratres licite possint habere annuos census ad certum usum eorundem 263 21 ff.
Appologia pauperum 188 28.
Tract. -eris contra insipientem novellarum heresium convictorem circa evangelicam perfectionem 196 32 f.
Quid senciendum de -ibus censualibus, qui non sunt in solvendo sine sua culpa an debeant gravari 258 2 f.
Thesaurus *oder* Thezaurus -erum 53 22, 56 23 f., 205 8, 215 29 f., 438 6 f. *Vgl. auch* Petrus Hispanus.
An religiosus peccet 332 9 f. (semper, transgrediendo ea, que sunt in regula), 343 27 f. (eodem genere peccati gravius quam secularis).
Quomodo plebanus vel rectores alicuius communitatis habeant se ad publicos peccatores quoad ecclesiasticas censuras 266 23 f.
Peccatum.
Quid sit 428 8. De -is 72 20 f. (VII mortalibus), 209 38 (VII mort.), 278 19 (VII criminalibus), 340 6 f. (mort. et venialibus), 343 11 (mort.), 422 14 f. (spiritualibus), 424 15 (VII capitalibus), 435 25 (IX alienis). De differencia -orum 263 20 (ven. et de eorundem penitencia), 467 32 (ven. et mort.). De diffinicione et divisione, et quando sint mort. vel ven. 311 8 f. Regule super distrectione mort. et ven. 343 22 f. Quomodo mortale discernatur a veniali 276 2 f. Exponens se discrimini mort. -i mortaliter peccat 434 20. Tr. ad habendam noticiam 356 25, Officium misse pro -is 362 7 f. Oracio pro -is 362 26 f. Originale quid sit 278 20; *vgl.* De predestinacione. De -is, quomodo fit progressus in eis 351 37 ff. (de distinctione et de VII viciis *etc.*, inc. 'Queritur utrum pecc. sit in rerum natura'), 428 2. Quomodo quis doleat pro -is et purgetur ab eis *u. ä.* 355 28, 356 38 f. (formula), 358 1 f., 361 10 f., 429 30; *vgl.* Henricus Calcar. Questiones de dilectione, charitate et -o trium doctorum 194 34. Rememoracio -orum ad excitandum timorem 345 16. Quid et qualiter agendum sit pro obtinenda remissione -orum coram sanctissima trinitate 353 30 f. Reservacio -orum 374 20 f.
Vgl. auch Ordo Carthusiensium, Celebrare, Franciscus, Loqui, Regulae, De VII spiritibus malignis.
De pectore *vgl.* De voce.
De s. Pelagia *vgl.* Hieronymus.
Pelagius, diaconus Romane ecclesie (383 8) *vgl.* De verbis seniorum patrum.
—; hereticus 541 41, 542 22, 543 25.
De pena eterna et cruciatibus inferni 357 22. De penis infernalibus *oder* inferni 343 10, 499 29 f. *Vgl. auch* Henricus Suso, Revelationes.
De penthecoste sermones 493 12.
De peregrinantibus 266 28.
Peregrinaciones II 368 40. *Vgl.* Bernhardus Breitenbach, Joh. Tucher, Terra sancta.
Peregrinus. De sanctis et tempore 596 10, 598 24. De sanctis 307 34 f. (sermones), 495 36 (sermones), 501 18, 22, 26, 598 30. De tempore 495 36 (sermones), 501 6, 10, 12, 505 14.
Formula perfectionis 357 1 (spiritualis), 383 33 f. (inc. 'Ut igitur homo'), 403 20 f. (spiritualis, inc. 'Ut igitur homo'). De modo perveniendi ad -em *vgl. auch* Ordo Carthusiensis. De -e monachorum 355 41 f. De -e specifica 168 31. De -e spirituali 110 3 f.

(hominis), 191 29 f. *Vgl. auch* Henricus de Frimaria.
Liber, qui dicitur Perscrutator 439 31 ff.
De perseverancia sermones 462 40.
Persius, Flacius (159 17), 4 34, 13 27, 97 25 f., 219 10. Saturarum 159 17. Flores 12 13. Glosa 13 27. Glosule autentice 14 6. *Vgl. auch* Maulevelt.
Perspectiva 97 9; communis 113 38, 122 31, 124 35, 131 42, 176 28, 31, 216 9, 13 f., 23, 485 14. Comm. 97 9. De 25 40, 41 14 f., de -is 28 4 f. *Vgl. auch* Aristoteles, Joh. Peckham, Nicolaus Orem, Puncta pro gradu magisterii, Roger Bacho, Wytzeleno.
Peryander 519 21.
De pessariis 50 37 f. *(etc.)*, 156 13.
De pestilencia IV tractatus 204 21. Contra -am 349 34 f. (remedia), 394 31 f. (de remediis), 434 22 f. (et colicam *etc.*), 437 24 f. (regimen), 438 32 f., 439 13 f., 24 f. (de regimine, in vulg., *Druck*), 440 16 f., 478 36 f. Regimen tempore -e 266 22. *Vgl.* Officium, Questiones.
Pethzanus *vgl.* Johannes Peckham.
Petronius, Bononiensis Ytalie episc. 543 31 ff.
De ordinacione episcopi 543 34 f.
Vitas patrum monachorum Egipti 543 32 ff.
Petrucius, Practica de singulis morbis a vertice usque ad plantam pedis 203 24 f. Secundus liber de febribus 203 25 f.
Petrus. Exp. simboli apostolici et intitulatur Breviolus P. de simbolo 314 8 f.
—; Abelardus *vgl.* Bernhardus Claraev.
—; Abenhem, Abenaulbe, Brixensis mag. Liber aggregatoris 155 11, 204 19.
—; Albus, mag., De terciana vera et non vera 203 30 f.
—; ⟨Alfonsi⟩, Alfonsus, Alfonsius, Alfoncius, Alphunsus, Aldefonsus *(auch ohne Vornamen)* 551 28 ff.
De disciplina clericali 25 28, 38 16, 84 32 f. De exemplis vivendi 70 16. Ludibria et iocosa ex 505 5 f.
De dracone 25 26.
Libellus contra Judeos et Sarracenos 551 29 f.
—; ⟨Alliacus⟩, de Alyaco, de Eliaco, de Yliaco (?, 38 29, 52 42), rev. pater dominus, Cameracensis episc., cardinalis, quondam cancellarius, (studii) Parisiensis, qui fuit preceptor Gersonis (309 1 f.), 572 6 f., 8. — De anima et eius potenciis 38 29, 52 42.
Plura, que ad cosmographiam et astronomiam deserviunt, item que ad astrologicam scienciam ex libris 308 41 ff.
Principium in cursum biblie et pres. in ev. Marci 270 15 ff. Recommendacio sacre scripture 270 14 f., 475 12 f.
De corpore Christi 396 28 ff. Exc. 345 33 ff.
Meditaciones super VII psalmos penitenciales 462 3 f., super ps. 'Judica me Deus' 462 4 f., super ps. 'In te Domine speravi' 462 5.
De ecclesiastica potestate 416 30 f. (tempore conc. Constanciensis a. D. 1416), 471 26 f., 574 32 f.
Questio de resumpta 270 18 f., in suis vesperiis 270 18.
Responsio ad idem *(scil.* Gersonis proposiciones in causa fidei de vera religione et perfeccione) 470 38 f.
Scripta super libris sentenciarum 475 9 ff.
—; de Alvernia, de Avernia (67 1), magister. *In Aristotelem:* Comm. (b. Thome et P.) super IV libros de celo 214 39 f. (sec. nov. transl.). Scriptum super libro de inundacione Nili 166 37. Comm. super metheororum 214 31 f., 215 1. Scriptum super librum de morte 166 25. Questiones et sentencie super II libris de sompno et vigilia 33 2 f.
Questiones de quolibet 67 1.
—; de Amore. Super posteriorum ⟨Aristotelis⟩ 98 14 f.
—: de Anchorano, dominus. Scripta extracta de lectura super V. decretalium 260 24. Repeticio super c. canonum 199 39.
—; Aponensis, de Ebano, Paduanus, conciliator, consiliator *(letztere auch ohne Namen)* 118 3, 205 1. *Vgl.* Conciliator.
Comm. super libris de problematibus Aristotelis 33 41 ff. (XXXVII), 48 19 f. (I.), 115 7 (XXII), 116 29, 205 4 (XXII).
Conciliator differentiarum (*oder* in differenciis) philosophorum et precipue medicorum 156 29, 205 3, 32. C. litium 156 32.
De phisonomia 25 6 f.
—; apostolus, s. Sermo in kathedra P. 84 18. *Vgl. auch* Henricus de Hassia, Leo papa. — Tract. per modum dyalogi P. et Pauli 184 5. — *Vgl. auch* Oracio.
—; de Aquila. Super IV lib. sentenciarum *etc.* 192 13, 193 28, 566 19. Questiones circa III primos lib. sentenciarum 330 18 f., 566 19 f.

—; Aureoli, o. min. Compendium litteralis sensus tocius biblie 371 18 ff., 511 6 ff.
Micrologus divinorum officiorum et aliorum annexorum quam plurium materiarum de conceptu virginis 92 15 ff.
—; de Bellapartica, lectura de accionibus 59 18 f.
—; Berchorii, ven. frater. Moralizacio biblie et dicitur Reductorius moralis biblie XVI lib. 295 28 ff.
—; Blesensis, mag. (219 2), ven.
De amicicia Christianorum 73 8 f.
De conciliis et synodiis 86 35 f.
Conquestiones de diversitate sectarum 86 1 f.
Epistole 20 4 f. (CLIII), 23 ff. (CLIII), 85 26 ff. (epistolare cont. CLIII), 118 8, 139 35, 206 40, 219 2, 247 8, 394 30 (alique), 413 9 f. *Epistolae singulae:* De accusacione sui *etc.* 86. An abstinere a malo sit benefacere 86 7. An Deus hominem an homo plus Dominum diligat 86 13 f. An dormiendo quivis mereatur 86 9. An liceat hesitare volenti ingredi religionem ad quam *etc.* 86 11 f. An maius peccatum sit in mente vel ore 86 2 f. An vim vi liceat repellere 86 22. De libero arbitrio *etc.* 86 32 f. Contra canonicos 86 35. Quod Christus in triduo sepulture homo non fuit 86 30 f. Quod opus fuit genus humanum redimi Christo homine et Deo 86 31 f. De duabus nativitatibus Christi 86 33 f. Consolatoria de rebus amissis 86 27. De modis diligendi 86 6. De diversitate votorum, promissionum et iuramentorum 86 18 f. De elemosinis dandis 86 15 f. De non eligendo insufficienti 86 11. De variis modis excommunicacionum 86 7 ff. De diversis modis ignorancie 86 3 f. De impenitencia finali 86 23. Contra incontinencie malos 86 14 f. De malo inobediencie 86 29. Ad vacandum lectioni divine et contemplacioni 85 40 f. De diverso genere mendaciorum 86 19 f. Instanter deprecandi in periculis mortis imminendis 86 12 f. De mutacione legis Mosayce 86 25 f. De observancia legalium 86 26 f. De oracione dominica 85 30 f. De non desperando de pace ecclesie 86 34 f. Ad penitenciam hortacionis 86 25. In qua petit papam *etc.* 85 32 f. Ad papam, ut liberet eum a nequissimis pressuris 85 38 f. De origine peccati 86 20 f. De originali peccato 86 15. An peccata originale et actuale redeant et qualiter 86 29 f. III personales 85 39, VIII personales *etc.* 85 41 f. De planctu et precibus 86 4. Quare non predicet 86 10. De prophecia hac 'Ecce virgo concipiet' 86 27 f. De intelligencia principii psalmi XXI. 86 16. De solucione variarum questionum 86 23 f., solvens multas questiones 86 28 f. Quomodo Deus retribuat hic et in futuro 86 9 f. De resurrectione Lazari 86 8. De sacerdocio, de eorum potestate et excommunicacione 86 24 f. De scribendo in singulari numero 86 17. De turpi vita quorundam 86 19. De vita Guthlaci 85 40. De vita s. Trophimi 85 42 f.
Liber de fide C et IX cap. 85 31.
Invectiva in rebellionem clericorum et canonicorum 85 33 f.
Glosula (glosa) super Job 74 1, 85 23 f.
Conquestus super nimia dilacione itineris Iherosolimitani 86 36 f.
De opposicionibus contra perfidiam Judeorum 85 29 f.
De longitudine et latitudine sec. Iheronimum 86 37 f.
De nativitate b. Marie 86 17 f.
Liber IV tractatuum, quales sunt, de prelatis 85 28 f.
Querela de mendacio et falsitate 85 37. Contra officialem 85 36. Contra prelatum 85 35 f.
Raciones de institucione clericorum 85 37 f.
Reprehensio nepotum super ingratitudine et malicia 85 34 f.
Soluciones questionum 86 21 (de matrimonio), 21 f. (de Jacob et Esau). — ad varias et graves questiones theologicas 86 2.
De translacione s. Stephani 85 43 f.
Exhortacio ad transitum terre sancte 86 38 f.
—; de Brugis, mag., Aggregaciones de crisi et de creticis diebus et de pronosticacionibus 203 31 ff.
—; de Candia. Super IV libros sentenciarum 141 38, 190 4. Principia 143 24 f. (circa III primos lib.) 26, 190 19, 26 f. (IV). Questiones 119 30, 143 9 (I circa I. lib.), 24 f. (circa III lib.), 190 19, 26, Tabula qu. 143 26, 190 6 (et qu. Oyta).
—; Cantor, Parisiensis, mag. (119 11 f., 136 24).
In bibliam: Exp. super XII proph. min. 182 16. Glosa super unum ex quatuor evangelistis 138 39 ff., 181 9 f.

Discursus sec. ord. alph. 111 1 f., 119 11 f. (de omni materia s. scripture), 188 35 f. (de omni materia theologie).
—; Cardinalis, mag. Questiones circa tractatum Theophili de urinis 157 13 f.
—; o. Coel., inquisitor haereticorum, processus 229 14 f.
—; Comestor, sive Manducator, dominus, magister, m. hystoriarum (64 26 f.), floruit circa ann. inc. dom. 1153 *etc.* (277 15 ff.), 282 24, 555 11 ff., 41.
Hystoria scholastica (scolastica) 64 26 f. (toti canoni biblie corresp.), 109 35 f. *(an.)*, 119 3 *(an.)*, 125 33 f. *(an.)*, 128 29 f. *(?, an.)*, 161 38, 181 21 *(an.)*, 208 22 *(an.)*, 242 15 *(an.)*, 277 15, 23 *(an.)*, 278 24 *(an.)*, 28 *(an.)*, 327 19 f., 555 12, 597 13 *(an.)*. De 74 37 f. Abbreviatura 69 37. Addiciones 64 26 f. Exc. 276 36. Rubricae 82 23. Biblia formata sec. scol. hist. 278 11. Evangelia sec. scol. hist. 293 8 f.
Verbum abbreviatum 412 15 ff. (liber corrigens et obiurgans vicia et div. status ecclesie *etc.*), 555 16 f.
—; de Crescenciis, Crescencius (41 18 f. *ohne* P.). 206 25 f., 481 18 ff. (cont. XI lib.). De commodis ruralibus, liber rural. comm. 41 18 f., 156 21 f. (medicinalis), 206 30. Extr. de plantacione arborum *etc.* 328 26 f.
—; de Cipria, mag. Oculus moralis 333 31 ff.
—; de Dacia, Kalendarium et canon circa ipsum cum multis notabilibus 30 11 f.
Tabula de loco lune 29 36.
—; Damiani, Damianus, humilis monachus (386 21 f.), 382 17, 386 42, 550 18 ff., 577 12 ff. *(mit Schriftenverzeichnis)*. A tribus Romanis pontificibus amicabilibus scriptis arguitur 577 17 f.
Antilogium contra Judeos 577 21 f.
Appologeticus ad Nicolaum II. papam 577 20, ad Alexandrum II. et Gregorium VII., lib. II 577 20 f.
De avaricia prelatorum 577 22.
Declamaciones rethorice 577 30 f.
De die mortis 197 23 f.
Contra episcopos symoniacos 577 22 f.
Ad quendam episcopum eum corripiendo, eo quod monachos ad seculum revocavit 577 28 ff.
Epistole 386 31 ff. (ad div. personas), 550 21 (ad div.), 577 33.
Exhortatorium ad fratres 577 26 f.
Liber qui vocatur Gratissimus sive Probatissimus 577 28.
De incontinencia sacerdotum 577 23.
De insolencia malignorum hominum 577 30.
Libellus de laudibus solitarie vite (quidam asscribunt b. Gregorio), inc. 'Sed inter hec libet' 383 34 ff.
Ad Leonem solitarium, utrum orans horas canonicas debeat eciam 'Dominus vobiscum' dicere, cum non habeat respondentem 577 24 ff.
De meditacione mortis 577 27.
De moribus et vita monachorum 386 21 ff.
De natura quorundam animalium 577 31.
De profectu monachorum 577 21.
Regula heremitarum et inclusorum 577 26.
De bono statu celle 71 30 f.
Sermones et omelie 577 32 (quasi innumerabiles). -o de virginibus 386 33. *Vgl. auch* Bernhardus Claraev.
De terrore mortis 577 27.
Summa de virtutibus et viciis 91 35. Tr. de virtutibus religiosorum 550 20 f.
De uxoribus clericorum 577 23 f.
—; (Gerit) de Dresden (Dressen), magister *etc.* (485 33 f.). Tabule et figure correspondentes parvulo logice 485 31.
Circa parvulum philosophie glosa 489 30 f.
—; de Dya. Recepte in cyrurgia 48 29 f.
—; de Eliaco *vgl.* Petrus Alliacus.
—; Eliae, Helie, Helye, commentator Prisciani (9 8 f.), 4 11, 219 36, 595 4.
De accentibus 10 13.
In bibliam: Aurora metrica de toto canone biblie 62 21, 22, 91 28. Metra de libro genesis 13 20. Metra super canticis canticorum 15 19 f. *Vgl.* Petrus Riga.
De constructionibus 10 13.
Florista 170 38, 171 6 *(an.)*, 484 1 *(an.)*.
Opus super gramaticam Foce 10 27.
Novella de VIII partibus oracionis 8 33.
De X predicamentis gramatice inquisicionis 9 28 f.
In Priscianum: Comm. super aliquot libris maioris voluminis 9 31 ff. Comm. super institucione 10 25 f. Summa metrica correspondens maiori volumini 10 35 f. Lib. metrice conscriptus et extractus ex XVI lib. mai. vol. et cont. XIV tractatus 478 7 f.
De quantitate sillabarum 12 26 f.
De vocabulorum exposicionibus 16 1.
Vgl. auch Cancellarius Parisiensis.

—; Gerit *vgl.* Petrus Dresdensis.
—; Gruningen, mag., Dinstinctiones 423 33 ff., 424 38. *Vgl. auch* Grüningen.
—; Helie *vgl.* P. Eliae.
—; Hispanus, 17 7, 157 8, 485 36, 43. Textus 595 8. Tractatus *oder* libri 170 39 (IV), 422 36 (II primi), 483 16 f. (IV primi), 485 36 f. (V), 43 f. (V). Abbr. 55 39. — Comm. V tract. 178 11, 13 f. (cum argumentis contra textum insertis), 485 36 f. Dubia 487 37 f. (circa I.), 37 ff. (circa VI.). Glosa 422 36 (*zu* I *und* II), 466 9. Glosule 19 1. Inicium circa IV. 484 8 f. Lectura I. tr. collecta Wienne 484 8. Questiones 177 40 (I.), 178 11 f. (III circa inicium), 486 31 f. (circa I. et II. disp. in studio Heidelb.), 487 37 f. (circa I.), 37 ff. (circa VI). *Vorlesungen über* 106 15.
Glose et questiones super libro viatici Constantini 51 6 f.
Super lib. tegni Galieni 51 32.
In Hippocratem: Comm. super libris amphorismorum 54 21, 157 8 f. Comm. super pronosticorum 157 8 f.
In Isaac: Scriptum super dietis universalibus 54 3 f. (cum aliis multis questionibus). Scriptum super dietis particularibus 54 5, 205 21. Glose super libris de febribus 51 7.
Comm. super Johannicium de febribus 157 8.
Logica 177 15 (summularum, tota), 17 (a tractatu de fallaciis ad finem), 218 26 (cum omnibus suis). *Vgl. auch* Logicalia parva.
De oculis 49 32, 115 26, 117 4 f., 156 16 f. (et passionibus eorundem), 205 27.
Comm. super de pulsibus ⟨Philareti⟩ 157 8 f.
Questiones super summulis 37 8.
Thesaurus pauperum 54 24.
Vgl. auch Henricus de Coesfeldia, Joh. Hokelim.
—; Lombardus, Lumbardus (55 40 *ohne Vornamen*), mag., qui composuit sentencias super lib. decretorum a princ. usque in finem (60 15 f.), frater (143 33), frater Graciani (555 5, 11, 41), episc. Parisiensis (277 20 f., 282 17 f., 327 14, 555 5), inter Francie magistros opinatissimus (282 17 f.), mag. sentenciarum (327 28, 330 20, 469 13).
In bibliam: Glosa ordinaria psalterii 93 13 ff., (super I. partem), 282 17, 327 16 f., 555 8 f. Glosa ordinaria epistolarum Pauli 282 19 f., 327 16 ff., 555 9 f.
Summa de gramatica 55 40.
Sententiarum lib. IV, Textus sentenciarum *und ähnlich* (*oft an.*) 3 22, 65 21 f. (bene distinctus et correctus), 23 f. (parum minor *etc.*), 99 23, 107 5, 110 14 f., 112 20, 119 4, 33, 125 35, 128 31, 141 33 f., 36, 161 12 f., 39, 173 4 ff., 189 14, 190 10 f., 196 20, 209 11 f., 13, 14, 16 f., 297 29 f., 327 11, 25, 29, 32, 555 5 ff. Textus I. lib. 597 12 f. Textus III. lib. 406 15. Textus IV. 129 29, 182 20 f., 209 18, 327 33 f.; quedam porcio IV. lib. cum certis erroribus Parisius condempnatis 16 29 f. — Textus IV. lib. abbrev. 328 4 f. (cum quibusdam notabilibus intersertis), 8, 337 36 f. (cum aliquibus notabilibus interpositis). Articuli in quibus non sustinetur magister sentenciarum a modernis doctoribus 327 27 f., 330 19 ff., 469 13 ff. (et habetur ibidem declaracio eorundem articulorum facta per quendam doctorem Lipcensem). Circa lib. sent. 334 6 f. (aliquid imperfectum), circa III. lib. 276 31 f., 327 39 f. (aliquod modicum). Collecta diversa super lib. sent. 337 3, circa III. 189 22, 332 2 f. Conclusiones 208 9, 338 1 (in vulgari), 443 30 f. Determinaciones et sencentice 74 20 f. Distinctiones I. lib. 327 37, 405 2 f. Divisio summaria tocius textus atque eciam sentencia summaria per distinctiones 65 29 f., Divisiones 143 33. Dubia circa IV. 334 8, 422 32. Exc. 71 11 f. Glose *etc.* 60 15 ff. Lectura super IV. lib. 142 4, 161 26, 189 18, 21, 297 29 ff., 330 19, 24 f. (seu reportata), 334 19 f. (collecta ex doctoribus et magistro), 597 12 (antiqua); circa I., II. et IV. 172 27, 190 9; circa primos II lib. 191 33 f., 597 9; circa III. 172 24, 188 33 f., 332 15; super I. et IV 596 38; super IV. 135 30, 332 30. Materia ad planiorem et faciliorem stilum reducta 398 40 f. Textus metrificatus sec. distinctiones 68 18 f. Principium in III. et in IV. 152 31 f.; in III. 428 17 f.; diversa principia 466 11 ff. Prohemium 422 22. Questiones 65 27 f. (breves cum earum solucionibus *etc.*), 66 11 (subtiles Anglicane), 13 (subtiles Anglicane), 13, 35 f., 70 28 f. (XX subtilissime), 93 28 ff. (subtilissime Anglicane *etc.*), 97 35 (parve) 35 (magne cum questionibus naturalibus), 106 47 (circa singulas distinctiones), 142 19, 143 33, 145 22 (circa prologum), 161 12, 24 (circa singula dist.), 172 29, 191 27, 192 15, 466 4 ff.; super primos II lib. 191 24 ff.; super

I. 111 6 f., 119 15, 22, 142 18, 143 39 (contra scriptum Egidii), 162 10, 190 36 (contra scriptum Egidii), 191 7, 208 37, 210 8 f.; super II 144 3, 161 31 f. (pro utraque parte disputate), 173 1, 191 8, 208 36, 428 25 ff., 598 31 f.; Quomodo circa princ. sentenciarum 'Divinitatis super omnes substancia — — — inspirata' obiectivaliter terminare sufficiat actum generacionis secundum relaciones originis 428 18 ff. Quomodo d. ab eterno dictum verbum Dei splendor patris et claritas speculativa theologia teste appropriate circumscriptis per intellectum aliis personis fruicionem beatificam terminare valeat adequate; 428 25 ff. Utrum Deus ex necessitate nature et iusticie creaturam ydealiter producens sua efficiencia infinitum aut magnitudine aut multitudine producere sufficiat sua infinita virtute, claritate et omnipotencia 428 25 ff.; super III. et IV. 191 10; super III. 144 5, 162 30 f., 191 9, 192 40 f., 332 27 f., 333 4 ff. (utrum humana natura per peccatum viciata per passionem Christi voluntariam assumptam a pena eterna sit liberata); super IV. 66, 43 f., 161 18 f., 182 20 f., 191 31, 333 6 ff. (utrum in adventu Domini ad iudicium totum, quod est in homine de veritate humane nature, sit resurrecturum in eodem), 477 33 f., 596 14. Registrum 210 20, 327 21 ff. (quasi tocius materie, sec. ord. alphabeti), 329 26 f. (ad inveniendum materias, sec. ord. alphabeti). Remissorium sec. ord. alphabeti 148 8 f. Reportata 350 5 f. Rubrice capitulorum omnium 330 5. Scriptura super III. 599 37 f. Tabula 67 21, 71 5 f. (dictorum et materiarum), 72 30 f. (ad prompte inveniendum proposita), 81 9 f., 95 19.

Vgl. auch Adam, Aegidius, Albertus Magnus, Alexander de Halis, Andreas, Augustinus de Ancona, Biceps, Buckingham, Bonaventura, Canandus, Concilium Lateranense, Clencko, Bernhardi Claraev. flores (462 16 f.), Kilianus, Conradus de Ebraco, Conr. de Soltau, Erffordensis, Franciscus de Marchia, Franc. Maronis, Gregorius de Arimino, Guilelmus Altissiodor., Guil. Anglicus, Guil. Durandus, Guil. Occam, Henricus de Gandavo, Henr. de Hassia, Henr. Oyta, Herveus, Hugelinus, Hugo cardinalis, Humbertus, Jacobus Carthus., Innocentius papa, Joachim, Joh. de Erdenberg, Joh. de Fonte, Joh. Harrer, Joh. Paris., Joh. de Ripa, Joh. Duns Scotus, Joh. de Wasia, Joh. de Wesalia, Marquardus, Marsilius, Nicolaus de Dinkelsbuehl, Odo, Pandolfus, Petrus de Alliaco, P. de Aquila, P. de Candia, P. de Palude, P. de Tharentasia, Richardus de Media Villa, R. de S. Victore (333 30 f.), Robertus Cantuar., Rob. Holkoth, Scotellus, Thomas Aquin., Th. de Argentina, Thomasinus, Wynt.

Sermones multi 555 10.

—; archidyac. eccl. Londensis. Gregorianus (est exc. lib. moralium b. Gregorii) 444 11 ff.

—; de Luna. Articuli contra P. d. L. ad convincendum eum fuisse et esse notorie hereticum et pertinacem 473 28 ff.

—; archiepisc. Maguntinus, dominus. Statuta provincialia 268 32 f. (concilii Mag.), 392 15 f.

—; Manducator *vgl.* P. Comestor.

—; Paduanus *vgl.* P. Aponensis.

—; de Palude. 562 31 ff. *(mit Schriftenverzeichnis).*

Super totam bibliam 562 32 f.

De ecclesiastica potestate 562 33.

Super IV libros sentenciarum 562 33.

—; Quesnel, Quesnell, de o. s. Franc. Summa 247 29, 251 8 f. (directoria iuris in foro consciencie et iudiciali).

—; Ravennas, Ravanensis (78 33 f., 83 17).

Sermones singuli: De laude Adolphi episcopi 83 16 f. De s. Felicitate 83 24 f. De ieiunio 83 20, 21 (II.). De IV feria ante Invocavit 83 17 f. De Johanne Baptista 82 41 f. De Matheo theloneario 83 22 f., 23 (II.), 23 f. (III.) De paciencia 83 25, 25 f., 26 (III.). De prandio pharisei 83 21, 22 (II.), 22 (III). De quadragesima 83 19, 19 f. (II.), 20 (III.). De quinquagesima 83 18 f. De symbolo 78 33 f. De Zacheo publicano 83 24.

—; de Sampsona. Super libris decretalium 199 6.

—; Senonensis episc.

Florigerus Augustini 452 17 ff., 462 18 f. (sive

lib. florum), 28 f. (sive lib. florum), 539 17 f. (i. e. lib. florum). — Ex 317 29, 318 8 (I. cap.).
—; Storch, Pragensis prof. s. theol. Summa moralis 392 18 ff. (colligit flores et auctoritates ex lib. moral. Aristotilis *etc.*).
—; de Tharantasia *vgl.* Innocentius V.
—; de Vinea, ven., egregius ille rethor, cancellarius dom. Friderici imp. Diverse epistole 19 40 ff. VI lib. epistolarum 20 26 f. (rethoricas numero totali CCCXXXV vel plures contin. epistolas). — *Vgl. auch* Dictamina.
—; de Yliaco *vgl.* P. Alliacus.
Petzanus *vgl.* Joh. Peckham.
Phagifacetus, Fayfacetus 12 33 (de facecia comedendi), 13 15 (novus), 37 (de facecia mense), 14 40 (de facecia mense), 55 4 f. (novus), 97 27 (antiquus et novus). — Glosule 15 5.
Phaltz *vgl.* Paltz.
Somnium morale Pharaonis *vgl.* Joh. Lemovicensis.
Pharetra 391 1, 12, 19 ff., 447 19 f. Ph. Judeorum *oder* contra Judeos 197 30, 378 6 f. (fidei c. J. et hereticos), 423 36 ff., 497 30, 598 35.
Phasianus, Recepte circa primam quarti canonis 48 30. *Vgl. auch* Avicenna.
Philaretus, De pulsibus 49 9 f., 52 32 f. *(an.)*, 173 33, 204 3. Com. 205 16. De 51 5. Glose 54 14 f. Glosule 157 14 f. Questiones 157 14 f. *Vgl. auch* Ars, Petrus Hispanus, Pulsus.
Phylemon poeta 521 37 f.
Philippus; de Calirio. Concordancia passionis Domini sec. IV evang. cum quibusdam insertis 450 18 f.
—; o. s. Francisci, frater. Sermo de vita s. Brigitte et miraculis eius 355 2 f.
—; *de Grevia*, cancellarius Parisiensis. Carmen inter corpus et animam 79 21 f. Sermones per totum circ. anni 73 2 f.
—; prior Paduensis, ven. vir frater, peritus in theologicalibus, iuridicis et philosophicalibus, o. s. Ben., nacione de Pergamo. Speculum regiminis 376 17 ff. (materia eius est lib. Cathonis, *etc.* placet quibusdam, quod dicatur Catho moralis).
Phylo 523 28.
Philomena spiritualis 365 12.
Philosophi, Philozophi.
De dictis -orum 22 10 f. De erroribus -orum 50 5. Gesta -orum 242 35, 366 28 (et doctrine), 370 15 (et doctrine). Secreta -orum 22 11, 23 11. Sentencie multe -orum 38 15 f.
Vgl. auch Fides katholica, Gualterus Burlaeus, Quodlibet, De sanctis.
Philosophia, Philozophia.
Auctoritates -e 98 21, 111 4. Descripciones -e 10 14. Div. sexterni disputatorum naturalis et moralis -e 110 23 f. Divisiones -e in quibusdam tabulis sive arboribus 240 3 f. Divisio -e 476 30; Prol. 55 39. Liber excerptorum -e 125 7. Principium in -am moralem 81 10 f. Distinctiones duplices multiplicium terminorum -e nat. 40 16 f. Quedam materia in — nat. 161 19. Summa -e nat., inc. 'Diversitatem' 175 3 f. Spiritualis — 343 2 (de cognicione sui), 424 31 f. *Vgl. auch* Maria.
Philosophus *vgl.* Aristoteles.
Phisicale et logicale parvule philosophie 486 7. Multa varia phisicalia 489 1 f.
Phisiologus, Phisologus 70 9 (moralizatus), 170 20 f. (moral.), 247 9 (de naturalibus proprietatibus XII animalium), 394 33, 432 3 f., 491 25 f. (de nat. propr. XII an.), 500 13 (similitudinarius). — Comm. 178 26. Glosa 394 33, 432 3 f., 483 41 f. Glosule 13 19.
De phisonomia 202 22 f., 503 4 f. (et significacionibus membrorum hominis). *Vgl. auch* Petrus Paduanus.
Picturae *vgl.* Anthidotarius anime, Hippocrates, De minucionibus *u. a.*
De pigmento *etc.* 50 37 f.
Pilatus, Liber qui dicitur. 427 29 ff. Vita Pylati metrice descripta 14 30. *Vgl.* De Nerone.
Pileus, dom. cardinalis. Licencia super erectione domus Nurnbergensis Carthusiensium 263 16 f.
Pyndarus poeta 520 1.
Pisanus *vgl.* Bartholomeus de S. Concordio.
De piscibus 156 11 f.
Pythacus 519 24.
Pius papa II., dominus, cassavit compactata Bohemorum anno 1462 *etc.* (421 9 f.).
Bulla plenarie remissionis contribuentibus in Nuhusen prope Wormatiam 137 18. — retractionum quorundam ab ipso quondam scriptorum 396 4 f. — data contra Turcos 421 8. — in qua concedit,

quod quelibet privilegia cuicumque domui Carthusiensium singulariter vel diversim concessa extendantur ad omnes domos presentes et futuras 425 12 ff. —, in qua deplorat devastacionem et crudelitatem, quam Turci contra Christianos perpetraverunt, et hortatur ad crucem suscipiendam 425 15 ff.

Dyalogus contra Bohemos et Thaboritas super communione sacra corporis Christi 396 7 ff.

Quedam epistole P. et Calisti paparum 394 17 f. Ep. persuasoria et exhortatoria ad renunciandum curiis regum et principum 396 5 f. Ep. ad Thurcum 248 5 f., ad illustrem principem Turcorum 396 6 f.

Ploracio, quam fecit contra Thurcum a. D. 1459 in conventu Mantuano 425 9 f.

Vgl. Ordo Carthus., Nicolaus Cusanus.

Placentinus *vgl.* Guilelmus Pl.

Plage in Egipto *oder* Egipciarum 449 13 (X), 598 5 f.

Planctus.

— crucifixi 'Salve mundi salutare' 350 36 f.

— ecclesie *oder* mundi sec. statum modernorum filiorum *etc.* 341 7 f., 350 5, 24 f., 356 12 f., 360 2 f., 381 30 f.

— et lamentacio *etc.*, inc. 'Ve michi sapientissime' 311 26 ff.

— super misero statu, qui inpresenciarum cernitur in ecclesia occidentali, cum matura exhortacione ad principes imperii 369 6 ff.

Vgl. auch Alvarus Pelagius, Maria.

Planetae.

De -is 21 36 f. (et tabulis eorum), 23 40 f., 36 29 (et constellacionibus), 31, 40 6 (et astris, quedam), 46 13. *Planetenhandschrift* 106 17. De . . . domorum -arum Abraha . . . 157 10 f. De aspectibus -arum 24 38. De magnis coniunctionibus -arum 23 8. De cursu lune et VII -arum 27 33. De effectibus solis et maiorum -arum 24 37 f. De esse cuiuslibet -e 25 33. De VII figuris (VII) -arum 23 16, 29 20 f. (et earum oracionibus necnon subfumigacionibus). De habitu -arum 23 41. De ymaginibus et caracteribus -arum sec. Egipcios 21 42 f. De influenciis -arum 106 11. De latitudinibus -arum 28 9. De locis -arum 21 26 f., 25 34. De mansionibus -arum 23 41. De motu -arum 27 24 (uniformi et difformi, questio), 30 37 (cum circulis et figuris). Registrum motuum -arum 23 19 f. Tabule de motibus -arum 28 22. De naturis -arum 27 7. De proprietatibus et complexionibus -arum 26 37 f. Proprietates -arum 167 38. Pr. et nature signorum et -arum, eciam in Theutonico 483 33. Theorica -arum 24 1 f. (cum figuris), 25 28 f. (cum tabulis er figuris), 32, 112 27 f., Comm. 126 11; *vgl. auch* Campanus, Gerhardus Cremonensis. De virtutibus -arum 21 35, 22 25 f. (cum kalendario).

Vgl. auch Alfoncius, Astrologia, Avenzera, Beda, Figurae, Fungo, Haly, Joh. Danko, J. de Muris, J. de Sacro Busco, Kalendarium, Profacius, Sphaera, Stellae, Tabulae, Thadeus de Parma, Toz Grecus.

De plantacione arborum 429 34. *Vgl.* Petrus de Crescentiis.

De plantis *vgl.* Aristoteles, Sermo.

Platearius, Joh. *u.* Matthaeus *(Die Zuweisung der Werke an die beiden Pl. nicht ganz sicher.)*. 115 30, 117 10, 118 2, 202 23. De libro 56 16 f.

Super antidotario Nycolai 50 8.

Circa instans (= De medicinis simplicibus) 5 13 *(an.)*, 438 8 ff. *(an.)*, 601 6 *(an.)*; de medicinis simplicibus 33 11 f., 50 8, 51 29, 52 33, 54 22 f., 57 38 f., 58 32 f., 438 42 f. *Vgl. auch* Joh. de Laquiolo.

De febribus 156 7.

Practica 50 6, 52 32, 54 34 (de curis).

Vgl. auch Nicolaus Salern.

⟨Platina⟩, Platana, historicus. In vitas pontificum 187 32.

Plato. *Erwähnungen* 37 14, 512 23, 25 ff., 33, 35, 514 3, 7, 520 6, 25, 31 f., 34.

Liber, qui intytulatur in Fedrone 42 32, 512 27.

Gorgias 512 27.

Liber intyt. in Memnone 42 32 f. Summa intencio 42 37.

Pitagoras 512 27.

Lib. II in Thymeum (Thymeo, de Thymeo, Thymeus) 38 19, 42 30 f. (cum prol. Calcidii), 124 19 *(an.)*, 512 27. — Auctoritates rariores 423 6 f. Exc. 43 13 f., 55 35 f. Glosa 42 30 f.

Vgl. auch Apuleius, Chalcidius.

Plautus. 515 1, 522 29. Quedam de Pl. et aliis poetis 74 36 f.

Plinius Secundus (517 7) ⟨maior⟩. 128 13. *Erwähnung* 40 32. Sec. ord. alph. 114 36.
In (*oder* De) historia naturali 135 25, 186 15, 517 8 ff. (mundi lib. XXXVII).
Simplicia 116 26, 153 27, 203 40.
— — ⟨minor⟩. *Erw.* 524 1. Epistole, quas scripsit ad diversos circ. C 517 10 ff.
Plotinus, Dicta de IV virtutibus 514 16 f.
De pluralitate beneficiorum 483 21.
Plutarcus. Addiciones ad Valerium 186 28.
De disposicione pluvie et aeris 23 28.
Concordancia poetarum 126 22. Div. epistole et carmina div. p. 159 39. Quedam exc. de libris p. 14 33 f.
Poetarius *vgl.* Albricus.
Poetica *(similia poetrie Alberici)* 15 39.
Poetria. P. moralizata 170 19, 219 14 (cum multis aliis). P. nova *vgl.* Galfredus Anglicus. Contra reprehensorem -e 394 24. P. Saxonie 170 12. P. vetus 97 30. *Vgl. auch* Horatius.
Pogius in faceciis 187 32.
Questio de perpetuanda policia 81 42.
Pollucio nocturna.
An ipsa impediat a celebrando 331 29 f. Questio utrum sit peccatum 331 29. Queritur, utrum n. p. impediat a percepcione eukaristie 346 7 f. An n. p. a communione retrahat 347 18 f. Notabilia et puncta de -is -ibus in vigiliis et in sompno 412 27 f. De n. p. 423 10 f. *Vgl. auch* Joh. Gerson.
Pomum ambre anthidotorum 154 19. *Vgl. auch* Stephanus Arlandus
Poncius de S. Egidio, mag. Cure 50 4, 466 8 f. (sive medicamenta per totum corpus humanum).
Practica a capite usque ad pedes 57 32.
De ponderibus 27 25 f. (et de equilibri), 36 22, 168 20, 441 9 f. (in medicinis *etc.*), 481 37 (in medicina). — Questiones 28 23. Versus 57 9. — Quedam de sciencia -erum 36 11 f.
Vgl. auch Euclides, Jordanus, De scrupulo, Vocabula.
Pontifices.
Constituciones quedam summorum -cum 60 19. Gesta summorum -cum et imperatorum 403 13 f. De reprehensione morum Romanorum -cum 259 20 f. Series et ordo et numerus Romanorum -cum 499 15 f. *Vgl. auch* Platina.
Porphirius, Purphirius. 96 9 f. (et sibi annexa), 132 25, 169 21, 25, 205 36, 490 8, 524 9, 525 25. Translatio P. a Boecio 122 38, 177 6, 213 14; Comm. 122 38, 177 6. Comm. 122 35, 217 16. Questiones 39 31, 56 1 f., 132 26, 177 38, 427 13. Reportata 177 37.
Perihermenias (?) 168 37. Comm. 169 21, 23 f. *Vgl. auch* Aristoteles, Boethius.
Liber predicabilium 205 36 (cum comm. Averrois), 525 25.
V universalia 484 26 f., 489 16. Aliquid de 484 9. Glosa 487 32 f. Lectura 496 31 f. Notule 18 12 f.
Ysagoge 16 11, 17 40. Comm. 489 39. De 55 36. Questiones 17 26. *Vgl. auch* Aegidius Rom., Guilelmus Altisiodorensis, Joh. Buridanus, Marsilius ab Inghen, Thomas de Aquino, Th. Maulevelt.
Vgl. auch Averroes, Gualterus Burlaeus, Joh. Scotus, Robertus Cantuariensis.
Posiciones 172 33, 178 23 (diverse, et disputaciones). *Vgl. auch* Joh. Minczinger.
Posidonius, Possodonius. *Erwähnungen* 515 2, 522 20.
Possidius, Possidonius, Calamensis episcopus. De vita et moribus b. Augustini 455 32 f.
Postillae 490 27 (de sanctis), 491 8 ff. (de tempore), 19 f. (de evang. dominicalibus et de sanctis tocius anni), 29 ff. (de temp. et de sanctis), 492 7 f. (de temp. et de sanctis et ep. dominic.), 12 (epistolarum et lectionum dominicalium *etc.*), 17 (ep. dominic.), 509 36 f. (super omnes evangelistas), 595 35 (ep. dominic), 36 f. (ep. et ev. de sanctis), 596 27 (super ev.), 600 5 f. (super ep. et ev. dominic. et de temp. et sanctis).
Vgl. auch Anselmus, Anthonius Paduensis, Conradus Pragensis, Corp. iur. can., Gregorius papa, Guilelmus Paris., Hortator, Hugo Cardinalis, Milicius, Nicolaus Gorram, Remigius, Sequentiae, Thomas Anglicus, Th. de Pusilia, Wasmodus.
Postillacio 373 17 f. (omnium evangeliorum, que singulis diebus leguntur in quadragesima), 459 12 f. (sive exp. terminorum in prologis tocius biblie contentorum). *Vgl. auch* Biblia, Corpus iur. can., Hymni.
Quedam de maximo et minimo potenciarum 36 20. De terminis (*oder* terminacione) p. 35 33 f. (activarum et passivarum),

36 22 f. (act. et pass.), 192 41. *Vgl. auch* Clymito.

De potestate 258 26 (ecclesiastica), 405 38 (ecclesie universalis). Disputacio per modum dyalogi inter clericum et militem de potestate prelatis ecclesie et principibus terrarum commissa 455 6 ff.

Potheye. De omnibus terminis vim confundendi habentibus 17 10 f.

Practica iuris 152 40. Pr. medicine 439 22, 23. Pr. ordinaria (?) 165 18. Practice 154 26.

X precepta 188 17, 598 12. In vulgari 254 41 f., 256 18, 317 1. — De 71 35 f., 72 18, 73 5, 405 8, 428 8 f. (breviter), 468 10, 492 21 f., 501 23. De II preceptis decalogi, scil. diligendo Deum et proximum 84 31 f. II dubia decisa 332 24 f. Exc. de exp. 73 26, 417 25 f. Glosa 479 3. Intenciones singulorum X preceptorum per adaptaciones ad certas vires et passiones anime 412 25 f. Sermo de 76 28 ff. Super 193 4 f.

Vgl. auch Henricus de Vrmaria, Joh. Gerson, Marquardus Lindav.

De duobus -is caritatis 279 25 f. (Aliqui asscribunt b. Thome de Aqu., eciam habetur circa libros b. Dyonisii). -a legis naturalis que sunt 357 1 f. De -is legis *etc.* 195 9. De triplici -o veteris legis allegorice ad religiosos tropoloyce interpretato 137 21 f. Questiones quedam determinate de -is legalibus, scil. moralibus, ceremonialibus 69 39 f.

Precordiale devotorum 325 3 f., 5, 6 f.

Praedestinatio.

De -one 119 27 f. (et de peccato originali), 230 16, 350 1. Notabilia de pr., presciencia Dei, obduracione, de voluntate *etc.* 332 1 f. Questio 32 41. Questiones 119 6, 143 11, 168 19 f. (et presciencia *etc.*). De signis -onis ex malogranato *etc.* 383 29 f.

Vgl. De praesciencia.

Questio, utrum numerus predestinatorum possit augeri vel minui 454 12.

Divisiones formales materie predicabilis cum suis subdivisionibus 495 9 f.

De arte et officio (*oder* modo) predicandi 37 9 f., 504 14 f. (populo).

Regule de predicacionibus in divinis 191 19 f.

Novellus predicator, quomodo incipere debeat sermonem ad fratres 491 37 f.

Brevis exp. circa prefacionem cum quibusdam dubiis 429 11 f.

Prelati.

De -is 67 2 (subditos nequam non corrigentes), 462 36 f. (ad sacerdotes). Avisamentum -orum quoad regimen subditorum *etc.* 258 21 ff. De modo -orum preessendi 75 29. De multis periculis -orum ex peccatis subditorum et aliis 258 5 f. De pastoribus et -is et sacerdotibus sermones 247 2. Sermo de eligendo -o 82 2. Notula quedam pro sermone de -is 82 31. *Vgl.* De sacerdotibus.

De preparacione cordis 84 31, 500 9.

Praeparatio, Praeparatoria *vgl.* Missa.

De preposicionibus quibusdam equivocis 7 21 f. De pr. Grecis *etc.* 10 30 f.

De presciencia (Dei) et predestinacione *etc.* 168 19 f. (questiones), 172 7 f., 340 11 f., 412 5 f., 477 38 f.

Praesentatio *vgl.* Maria.

Aliqua notabilia de presencialitate Dei 323 1.

De prestigiis 29 21. *Vgl. auch* Mercurius Colotis.

Pragensis.

—; Super de anima 98 16.

Lamentacio super civitate -si 265 29.

-es magistri. Denunciaciones de articulis 140 38. Sermones div. 140 37, 185 34.

Determinacio studii -is super articulos mag. Joh. Minczinger 81 5 f.

An monachi possint recipere precarias que dantur ultra debitum censum 258 3 f.

Preces ad omnes horas canonicas 364 23 f. (sec. modum Carthus.), 366 19 f. (cum capitulis et collectis ad minores horas).

Primas, egregius poeta (11 35 f.). Metra seu carmina de excidio et hystoria Troye 11 35 f. Versus differenciales 9 13 f.

De decimis, oblacionibus et primiciis 255 28 f.

Principium.

Pr. in libris theologicalibus 81 40 f., in quosdam libros biblie vel tocius theologie 496 22 f. II -ia 496 25. De primo -io 161 29. De -iis actionum tam humanarum quam brutalium 332 25 f. De -iis nature 166 2.

Vgl. auch Biblia, Leges, Philosophia moralis, Theologia.

Priscianus, gramaticus 219 21. *Erwähnungen.* 517 30, 525 19 *(mit Schriftenverz.)*, 546 34.

Pr. maior *oder* maius volumen 9 3 f. (cont. XVI lib. *etc.*), 31 (XVI lib.), 115 39 f.,

116 12 (?), 13 *(an.)*, 219 19, 23 ff., 525 20 (de partibus oracionis), 594 38. — Modicum circa I. 9 35. Multa de I. lib. de mutacionibus litterarum 10 18 f.

Pr. minor *oder* minus volumen 9 10 (II lib. *etc.*), 97 22, 122 32, 133 2, 170 38, 179 4, 219 26, 36, 525 20 f. (de constructione), 595 1. I. metricus 478 4 f. II. 478 4 (prosaicus), 479 8 f. Comm. 170 31, 33 f., 179 7, 219 29, 31 (questionatim procedens), 33, 34. Comm. I. 219 26 f., 34. Comm. II. 179 9, 479 8 f. De 55 38. Disputata Anglicana super I. 8 42 f. Glosa 97 22. Questiones super II. 9 37 f. Scripta super II. 41 8 f. *Vgl. auch* Cancellarius, Herzo, Hyldensemensis, Symon Dacus.

De accentibus 8 23, 29 38 f., 525 21 (vol. minimum de accidentibus).

De barbarismo 8 22, 9 13.

Liber institucionum de nomine, pronomine et verbo 10 24 f.

De numero et pondere 11 28 f.

Liber preexercitative 11 30.

De naturalibus questionibus ad regem Persarum 525 21 f.

De metris Terencii 11 29.

Partitiones versuum 170 6.

In XII versibus Virgilii 219 4.

Vgl. auch Gualterus Burlaeus, Petrus Heliae.

Privilegia. XXV — clericorum 255 22 f. — diei dominice 381 13. — fratrum mendicancium *vgl.* Joh. de Nigromonte. De -iis 480 10 (prout spectant ad dictatorem epistolarum), 485 18 f. (perpetuis et temporalibus), 24 f. De intellectu -iorum 261 21. *Vgl. auch* Ordo Carthus., Fredericus imp., Ordo fratrum minorum, Ordo dominorum Theuthonicorum.

Problemata, probleumata 156 26 (omnia, naturalia et medicinalia), 214 24 (varia sec. singula membra corporis), 331 36 (aliqua), 426 29 f. (div. natur.), 477 2 (aliqua natur.), 488 13 f. (aliqua natur.). *Vgl. auch* Questiones.

Probus, Caius Titus. Epythoma de prenomine 410 15. *Vgl.* Valerius Max.

Pauca de processione in die palmarum 491 33.

De processu iudicii *oder* Processus iud. (*oder* iudiciarius) 59 32 f., 211 25, 255 17, 28, 380 7 ff. (realis, temporalis sive forensis), 503 15 f. (et ordine). *Vgl. auch* Alexander, Jacobus de Theramo.

Proclus, philosophus, phil. Platonicus (43 9), autor causarum (185 4).

De causis *(immer anonym)* 55 29, 115 2, 124 15, 130 24, 153 33, 158 5, 165 25, 174 5, 212 23, 213 1, 216 3, 32, 482 5, 40. Pars 112 21. — Comm. 124 14, 15, 158 5, 174 5, 216 3, 482 5 (Averrois), 40 (Averroys). Questiones 38 7 f. (cum II questionibus naturalibus).

Liber elementacionum philosophicarum 43 8 f. — Comm. 43 8 f.

Liber elementacionum theologicarum cum comm. suo proprio 40 37 f., 43 7 f.

De fato et providencia 43 10.

De malorum subsistencia 43 11.

De dubiis circa providenciam contingentibus 43 9 f.

Vgl. auch Aegidius Romanus.

Prodigium, quod refertur contigisse in Magdeburg de quodam episcopo dissoluto Udone nomine 433 26 f.

Prodoximus; Paduanus. Tabule 216 24.

Profacius; Hebreus (24 3), Marsiliensis (*ohne Vornamen* 23 43).

Almanach perpetuum super revolucionibus planetarum 27 36 f. Canones super eodem 27 37 f.

Scripta super canones Archazelis 23 43.

Textus quadrantis *oder* De quadrante 23 14 f., 24 2 f. Canones super quadrantem novum 28 36.

Vgl. auch Quadrans.

Profectus religiosorum 347 12 (inc. 'Ipse semper cogitare'), 403 23; *vgl. auch* David. Quedam de profectu spirituali 356 39.

An aliquis infra aetatem legitimam et coactus in aliqua religione professionem faciens obligetur ad eandem 266 26 f.

Proficere volens in virtutibus que observet, inc. 'Volens proficere' 347 19 f. Tract. optimus — volentibus in servicio Dei, inc. 'Si vis in spiritu proficere' 355 35 f.

Profiteri.

An monitus professurus super debitis solvendis nec faciens solucionem possit pretendere iustam causam ignorancie debiti *etc.* 267 16 ff. Quid satisfaciat creditoribus professi 267 15. Quid sit sentiendum, si professus ante professionem deposuit aliquid *etc.* 267 13 f. Si profitens taceat debita 267 15.

Prohemium in evangelia 422 22 f.

De modo prolongandi et abbreviandi 485 19 f. VIII modi — 485 22.

De promissis, quare oportuit ea cessare 195 9 f.

Promptuarium 254 17 (iuris canonici), 599 26.

Quedam pronosticaciones 202 31 f. *Vgl. auch* Aer, Cometae, Firminius, Gamfredus, Joh. Lichtenberger, J. de Muris.

Prophetae.

De IV -is maioribus, unde erant 413 25. De nominibus, origine, patria, morte et sepultura -arum 197 30 f. De vita et obitu -arum 452 3. Remissiones de -is 91 39. Testimonia -arum 197 30.

Contra prophetias prophanas huius temporis 258 30 f. *Vgl. auch* Bertrandus, Biblia, epistole.

De proporcionibus 19 7 (et proporcionalitatibus), 22 28, 38, 39 f., 28 12, 30 24, 123 38 (textus). Quedam de pr. 25 39, 28 14 f. (et circulis). Questio de pr. 27 26 f., 27 (velocitatum in motibus). Questiones de pr. 28 24. Scripta super libello de pr. 19 5. — Proporciones metaphisice 39 27.

Vgl. auch Joh. de Wasia, Jordanus, Motus.

Proposiciones 81 2 f. (quedam, Parisius condempnate), 364 10 (alique, rerum), 459 19 ff. (sive pronunciaciones *etc.* sec. ord. alph.) De kathegoricis et ypotheticis -ibus 52 11.

Proprietarii.

De monachis -iis, presertim Cisterciensibus tract., qui fuit promulgatus in conc. Constanciensi 333 13 f. Tractatus contra -ios editus tempore conc. Const. a. D. 1415 478 34 f.

De proprietate religiosorum 146 13. Compendium de vicio -atis promulgatum in conc. Constanciensi 419 40 f.

De proprietatibus 175 27 f. De pr. elementorum 131 1 (textus), 216 33. De pr. XII mensium anni 497 16 f. De pr. VII metallorum 439 6 f. De pr. motuum 112 35 f. De pr. signorum *etc.* 364 21 f.

Vgl. auch Bartholomaeus Anglicus.

Proprium sanctorum 359 34 f.

Prosa *vgl.* De oracione dominica *und* Salutacio angelica.

Prosper, doctor antiquus (71 16), d. a. et famosus (15 28), episcopus *etc.* de Aquitania *etc.* (544 24 f.). *Erwähnungen* 544 5, 24 ff. *(mit Schriftenverzeichnis).*

De auditu verbi Dei 544 31.

Adversus opuscula Cassiani 544 36 f.

De suavi iugo Christi 544 32.

Cronica 544 34 ff.

De vana gloria 544 33.

De ypocrisi et invidia 544 32.

De modo corripiendi et contemptu seculi 544 31 f.

De officio predicacionis 544 30 f.

De pudicicia et superbia 544 32 f.

Sentencie 15 28, 71 15 f. (lib. metricus et prosaicus), 544 26 (lib. s. sive epygramatum). — Flores 544 29.

De temperancia et iusticia 544 33 f.

De timore supplicii et amore Dei 544 33.

De vita eterna 544 30.

De vita contemplativa 544 30. Ad Julianum Pomerium de v. c., cont. III lib. 544 27 f. — Exc. de v. activa et c. 77 5.

Protestacio quedam et appellacio cleri forte Moguntinensis diœcesis tempore neutralitatis, que fuit temp. conc. Basiliensis 266 14 ff. Pr. cuiusdam devoti in sancto proposito 318 27 f. De -one circa materiam fidei contra hereses diversas 473 26 f.

Prothema in sermonem 84 23 f. Quedam -ata in verba Dei 79 8.

Aliqua proverbia in Latino et in vulgari 262 12. Libellus metricus de -iis puerorum 11 9 f.

Proverbialia metra *etc.* 8 35.

Questiones de providentia 119 6.

De numero generalium provinciarum et quot parciales quelibet habet sub se 439 7 f.

Prudencius, ven., poeta divinus (13 13). 541 7 f. *(Schriftenverzeichnis).* Liber 13 13 f., 14 18 f. Flores 95 33. Glosa 13 13 f.

In bibliam: De toto veteri et novo testamento commentatus est 541 9 f.

De compugnancia animi 541 12.

De conflictu virtutum et viciorum *vgl.* Psychomachia.

De divinitate 541 11 f.

'Eva columba' 97 24 *(an.).*

Exameron de mundi fabrica usque ad condicionem primi hominis et prevaricacione eius 541 10 f.

Liber ympnorum 541 13.

Invitatorium ad martirium 541 12 f.
De origine peccatorum 541 12.
De sicomachia, sichomachia *oder* De conflictu viciorum et virtutum 15 18, 152 29 f., 541 8 f. — Flores 12 16 f.
De yride, rore, pruina *etc.* 36 30 f.
De punctis psalmodie *etc.* 276 14 f.
Notabile quoddam de psalmo 'Exaltabo te, Domine' 316 27 f.
Psalterium 222 26 (scriptum ad modum ordinis), 223 10, 316 28 ff. (de passione Domini, quod a quibusdam nominatur Planctus Bernhardi super salutacione passionis Domini, alii nominant Salutacionem Bonaventure ad crucem Domini), 366 1 f. (ad Dominum, Deum patrem *etc.*). *Vgl. auch* Biblia, Maria.
De seductoribus et pseudopraedicatoribus 229 15.
Pseusippus philosophus 521 37. *Vgl. auch* Aristoteles.
Ptolomeus, Ptholomeus, Phtolomeus. *Erwähnungen* 482 27, 29, 32, 41, 524 14 ff.
Omnes libri cum singulis dictionibus Almagesti 23 32 f. — Textus II dictionum A. 23 5 f. Commenta super eisdem 23 6. Canones cum commento super II primis distinctionibus A. 21 20 f. Figurae 23 32 f. Quedam circa 29 29. Tabulae 23 32 f.
Centiloquium (cum comm. Haly) 21 25 f. (sec. ant. et nov. transl.), 23 35 f. (de nova transl.), 24 12 f. (de transl. ant.), 20 f. (sec. utramque transl.), 27 29, 156 25 f.
De cometis, 27 29 f.
Cosmographie lib. VIII 482 30 ff., 41 f. *Vgl. auch* Nicolaus Donis.
Descriptio figure de cognicionibus morborum per horoschopum commentate per Hali 57 22 ff.
Quadripartitum (cum comm. Haly) 21 16, 23 34 f., 38, 24 19. *Vgl. auch* Alkubicius.
De speculis 30 1.
De visibus (cum comm. Alacen) 24 16.
De pueris noviter genitis 438 11.
Puericius 7 23 ff. (Liber de derivacionibus *etc.* vocabulorum Latinorum), 477 37.
Metra rithmica de pugna spiritus excommunicati cum corpore suo 66 24 f.
De pulsibus 49 3, 52 25, 56 7, 155 23 (tr. partim metricus), 205 22. De urinis et p. 52 22, 130 12 f., 203 7; Questiones 122 3. Arbor de -u 57 41. Questiones 205 8 f. Versus 106 50 (cum comm. Aegidii). *Vgl. auch* Aegidus, Urinae.
Pulvis.
Contra reuma capitis 440 21. Expellens flecma 440 20. Laxativus 440 20; De 440 38. Probatissimus ad oculos 441 6. Confortativus stomachi 440 21 f. Contra tercianam et quartanam 440 22. Scindens ventositatem et omnem opilacionem 440 20 f. Ad visum conservandum et deperditum recuperandum 439 14 f. Varia genera unguentorum et -erum in medicinis 440 36.
Puncta 259 8 (collecta ex div. locis), 265 20 (Karoline et notabilia), 24 (quedam, iuris), 344 3 f. (parvula), 350 1 f. (quedam, et notab.), 28 f. (et notab.), 351 34 f. (concernencia religiosos), 356 16, 387 39 ff. (quedam, ex div. coll.), 409 22 f. (VIII, quibus mediantibus pervenitur ad perfectionem vite spiritualis), 417 19 ff. (theologicalia, moralia et rethoricalia), 422 15 f. (et notab. ex div. coll. per modum rapularii), 504 21.
P. in artibus liberalibus tam pro gradu baccalaureatus quam magisterii 488 33 f. P. pro gradu baccalaureatus: Circa V antepredicamenta 488 27 f. *Circa libros Aristoteles:* Posteriorum 488 25 (II lib.), 28 f. Priorum 488 28. De anima 488 29. IV lib. de celo et mundo 488 25. II lib. de generacione et corrupcione 488 25 f. Metheororum 488 29. Parva naturalia 488 29 Phisicorum 488 24 (VIII lib.), 29. Predicamenta 488 28. — Circa VIII partes oracionis *etc.* 488 26 f. Circa postpredicamenta 488 28. Circa universalia 488 27.
P. pro gradu magisterii 488 15, 595 23: In arismetrica 488 32 f. *Circa libros Aristotelis:* X lib. ethicorum 488 31. De memoria et reminiscencia 488 32. Metheororum 488 32. XII lib. metafisice 488 29 f. XIII lib. politicorum 488 30 f. De sensu et sensato 488 31. De somno et vigilia 488 32. Librum yconomicorum 488 31. — In astronomia 488 33. In musica 488 33. In perspectiva 488 33. In theorica planetarum 488 33.
Compendiosus dyalogus punctandi 599 43.
Ad purgandum caput de humoribus superfluis gargarismus 360 12 f.
De purgacione capitis 262 29 f. -es flecmatis, colere, melancolie 440 32 f. De -onibus et evacuacionibus *etc.* 441 10 ff.

De purgatorio 267 21, 343 10, 499 30. Quomodo anime — — possunt honorari 345 22 f. *Vgl. auch* Exempla.
De purificacione *vgl.* Maria.
Puritas mentis, quomodo acquiratur 374 12 ff.
De pusillanimitate cordis 339 36.
Quedam de pyromancia 31 18.
Pythagoras, Pitagoras, philosophus 512 6 ff., 519 38, 520 11. *Vgl. auch* Aristoteles.

Quadragesima. Sermones in *oder* de 84 23, 85 16 f. (de dominica I.), 20 (de dom. III.), 20 f. (de dom. IV.), 21 (de dom. V.), 334 1 (de dom. II.), 342 23 f. (aliqui precipue in dom. 'Reminiscere'), 393 39 f., 491 6 f. (de dominicis), 496 29 (quadragesimales). *Vgl. auch* Augustinus, Bertrandus, Leo, Maximinus, Petrus Ravennas.
Quadragesimale 344 40, 491 22 f. (perbreve), 494 8, 27 f., 30 (cum questionibus), 496 17 (sec. singulos dies cuiuslibet septimane), 30 (planum), 31 (artificiosum), 497 29 f., 595 28 f. (cum III sermonibus per septimanam), 596 29, 597 41, 598 6, 21 (parvum), 600 10 (viatoris). *Vgl. auch* Albertus de Padua, Jacobus Carth., Joh. Gritsch, Joh. Runtzenberg, Leonhardus de Utino.
De tempore quadragesimali 493 17. De penitencia — 85 12 f.
Tract. quadragesimalis, hoc thema 'Convertimini ad me' 388 30 ff.
Quadrans. Quedam de -te 30 41. Textus -tis 22 40 (sec. Lynconiensem), 23 28 f. Liber novi -tis et operacio eius sec. Profacium 25 30.
De artificio et opere -tis 29 14.
De composicione *oder* Composicio -tis 26 10 (canon de comp. et utilitatibus -tis antiqui), 28 35 f., 30 12 f. (et astrolabii et practica eorundem), 113 28 f. (cum utilitatibus).
De composicione *oder* Composicio -tis novi 26 9 f. (canon), 155 21, 167 35 f. (cum utilitatibus), 216 20 (cum utilitatibus), 381 27 f.
De demonstracione op⟨er⟩is -tis 24 5.
De arte faciendi -tem 334 27, 483 32.
Ars formandi -es 364 26 f.
Canon de formacione novi -tis 26 11.
Practica novi -tis 38 6.
Utilitates *oder* De utilitatibus -tis 25 22, 26 10 (canon), 12 (canon), 113 28 f., 165 9 f. (novi cum variis in superscriptione signatis), 167 35 f., 216 20.
Vgl. auch Hermannus Contractus.
III spirituales -es, in quibus homo cognoscat et se examinare poterit, in quo statu sit, an proficiat *etc.* 300 32 ff.
Questiones 53 8 f., 56 4 (XII, diversarum materiarum), 65 18 f., 97 26 f. (glosa Donati cum -ibus tractatuum), 110 21 f., 143 19 (sentenciarum diversarum doctorum), 146 26, 161 28 (de diversis materiis), 170 22 f., 193 1 f., 201 36 f., 260 32 f. (et soluciones ex variis doctoribus collecte), 335 4, 381 40 f. (posiciones III -onum cum quibusdam probleumatibus).
— de diversis egritudinibus 155 25 f. De eternitate mundi 98 10. De cognicione angelorum (Aegidii Roman.) 194 12 f. Anglicanae 66 11. De anima 176 6, 486 14. De potenciis anime 486 12. Utrum anima secundum suum affectum possit aspirando vel desiderando moveri in Deum sine aliqua cogitacione intellectus previa vel concomitante 302 8 ff., 322 30 ff. Utrum per conceptum alicuius eterni in mente hominis anima dicatur esse extra mundum 322 34 ff. De difficilioribus artium 217 28. Disputate de celo et mundo 112 40. *Super bibliam:* XL de lib. veteris et novi test. in generali 507 18 ff. Super genesim 508 15. Continens in se quasi totam materiam canonice epistole b. Johannis 330 34 ff. Utrum complexio humana magis a .... complexioni equali ad pondus cum aliis questionibus quotlibetariis 157 1 ff. Utrum conceptus speciei sit simplex 159 31 ff. Utrum conclusiones naturales ab Aristotile demonstrate sacre scripture et fidei punctis videantur repugnare 505 34 ff. De visione Dei et felicitate et de libertate voluntatis 145 12. De Deo et beata virgine, an sit concepta in originali 8 31 f. Utrum doctorum diligencia erga discipulos obedientes habita sit in doctrina sive disciplina proficua 423 7 ff. Utrum in preceptis Dei ab homine possit fieri dispensacio 328 14 f. Utrum divinorum preceptorum et humanorum votorum in aliquem purum hominem cadere possit dispensacio 456 21 ff. Utrum circa viros religiosos in voto obediencie, paupertatis et continencie possit dispensacio intervenire *etc.* 505 30 ff. Erffordienses 596 27. Utrum genus humanum

propter peccatum originale perpetue dampnatum sit per meritum patiencie Christi eternaliter reparatum 331 39 f. Gramaticales 9 42. Utrum homo possit Deum in ista vita cognoscere facie ad faciem, sicud cognoscitur in celo 323 1 ff. Utrum incontinencia sit peyor 111 38 f. De insolubilibus 169 37 f. De intellectu possibili et agente, antique 40 18 f. De intelligenciis 162 33. De intencione, rege et aliis 23 21. Decisio, utrum propter delictum unius persone vel plurium in aliqua comunitate iustum sit punire totam comunitatem 191 35 f. Utrum principi pro defensione sui status liceat uti favore hereticorum et eos secum in bello habere ad offensam Christianorum, ad defensionem tamen suam, ut premittitur 505 36 ff. Loycales 19 1. De extremo iudicio et resurrectione corporum 424 11 f. De locacione cure pastoralis 184 5 f. Macerate 162 31 f. Magistrorum aliquorum 163 6. Utrum Maria Magdalena carnaliter unquam peccaverit actu luxurioso cum viro aliquo 332 15 f. Utrum Maria Magdalena carnaliter cognita fuerit a viro aliquo 373 8 f. Morales 162 32 f., 168 21, 193 1. Naturales 26 20, 97 36, 595 22 de quolibet. An negligencie subditorum prelato imputentur 504 16. Utrum expediat alicui certis votis solemniter se obligare 505 34. Determinacio an paternitas in divinis sit perfectionis 191 38 f. Naturalis philosophie 166 33. De pluralitate formarum 176 3. Princ. 'Primum' 124 25 ff. De proporcione velocitatum in motibus 216 16. Utrum sicut quis non potest mala licite permittere, que possunt bona impedire, sic licite possit bona prohibere, de quibus sibi constat mala evenire 350 22 ff. De providencia 143 11. De graduali intencione qualitatum indivisibilium 36 13 f. De speciebus quantitatis continue 32 40 f. De quantitate et puncto 34 16 f. De quolibet 70 29, 174 25, 30, 176 3, 212 39, 595 22 (naturales). In quodlibeto determinate 213 36. Ex diversis quodlibetis 261 22 f. Quotlibetarie cum suis probleumatibus. 1. De sacramento altaris et variis de eodem. 2. De pestilencia et circa ea, que ad eam concurrunt. 3. De indulgenciis. 4. De horis canonicis dicendis 286 13 ff. Quotlibetaria determinata in quotlibeto Erffordie a. D. 1483 per quendam doctorem ordinis predicatorum, utrum oculi bene lumine increato confortati Christum in patria caritatis mensura supernaturaliter intuentes sint in ipso beatificandi ac sensibiliter oblectandi glorificatorumque corporum claritate delectabiliter reficientes 468 38 ff. Circa stacionem, que fuit tempore Josue et que fuit tempore Ezechie, que dies fuerit longior 287 13 f. Utrum tocius mundi status, quem Joachim abbas ymaginatur et hereticorum conventiculum comminatur, katholice venturus construatur, priusquam annus Domini 1471 compleatur 330 13 ff. De supposicionibus terminorum 8 39. Suppositionum 169 20. Theologie *oder* theologicales 111 32 f., 120 19 f., 210 8. Utrum verbum verborum Teutunice predicetur 159 31 ff. De veritate 143 11.

Vgl. auch Adam Anglicus, Albertus de Saxonia, Alexander de Villa Dei, Angeli, Aristotiles, Astronomia, Augustinus, Avicenna, Boethius, Bonaventura, Christus, Decisiones, Deus, Dialogus, Exposicio, Fides, Formae, Grammatica, Guilelmus Anglicus, G. Brito, G. Durandus, Henricus de Gandavo, Henr. de Hassia, Hieronymus, Humbardus, Indulgentia, Innocentius, Intellectio, Joh. Buridanus, Joh. Gerson, Joh. Monachus, Joh. Duns Scotus, Joh. Tekeneborgh, Joh. de Wasia, Leges, Logica, Logicalia, Malum, Mathematica, Medicina, Metaphisica, Mulieres, Nicolaus de Dinkelsbühl, Nic. Orem, Oracio, Paenitentia, Pandolfus, Petrus de Alvernia, P. Lombardus, Planetae, Praecepta, Praedestinatio, Priscianus, Proporciones, Rapiarius, Resurrectio, Ringlton, Richardus Ardmachanus, Robertus Holkot, Sacramentum, Servandus, Simon Dacus, Sphaera, Theologia, Thomas Anglicus, Thomas Aquin., Vita, Universalia, Usurarius *u. a.*

De collacionibus et -ibus 65 18 f. De -ibus 115 14.

Questiuncule morales 19 18, naturales 35 28 f.

De intencione et remissione qualitatum tam activarum quam passivarum 35 35 f.

Qualiter aliqui devoti decipiuntur per sensibiles consolaciones 278 16 f.
Qualiter devotus homo poterit peragere exequias anime sue per se ipsum adhuc vivens 316 13 f.
Qualiter probet quis se habere spiritum sanctum 340 3.
Qualiter homo studeat melius proficere 340 10 f.
Qualiter homo ad perfectionem vite poterit pervenire, inc. 'Hec est via' 357 16 f.
Qualiter anima, que Deum per peccatum amisit, iterum poterit eum invenire Christi passione adiuta, inc. 'Effundite lacrimas' 357 17 ff.
Qualiter homo debeat se passionibus conformare 357 19.
Qualiter homo compati debeat Domino passo et crucifixo, inc. 'Ad conpaciendum Domino' 360 39 f.
De quantitate sillabarum 10 16 (regule), 484 33. *Vgl. auch* Alexander, Joh. de Janua.
Quare multitudo et diversitas in rebus creatis a Deo est instituta 353 32. IV que miramur: 1. Quare Deus permittit mala fieri. 2. Quare stulti et mali prosperantur. 3. Quare boni et virtuosi tribulantur. 4. Quare reprobi eternaliter dampnantur 348 24 ff.
Tract. 'Quasi stella' de sacerdotibus 478 37.
Quaternitates morales 255 22.
De laude quercus 342 30.
Quid pro quo *etc.* 51 15, 426 9, 438 10 f., 440 6, 18 f.
De quidditate *vgl.* Ignorantia.
Quid sit constituere finem ultimum in aliquo *etc.* 357 41.
Quintilianus, orator. 206 17.
Liber causarum 524 12 f. — Exc. 77 23.
Declamaciones 187 20.
De institucione *oder* arte oratoria 187 19, 524 12 (lib. VIII).
De quolibet 38 27 f. (tract. bene collecti ex philosophia nat. et medicina), 52 7 f. (ex lib. philosophorum et maxime Avicenne extr. sec. ord. alph.), 8. *Vgl. auch* Quaestiones *und* Tacuinus.
Quotlibeta, -um, Quodlibeta, -um, Quodlibet 190 12, 488 7.
— Bononiense medicinale 201 33.
— contra -um Hinrici de Gandavo 143 39.
— statuum humanorum 99 14, 192 37. *Vgl. auch* Jacobus Carthusiensis.
— theologicale parvum 335 1.
Vgl. auch Aegidius Rom., Guilelmus Altisb., Henricus de Gandavo, Henr. Hercle, Henr. de Lubeck, Hervaeus, Jacobus de Esculo, Joh. Becher, Joh. Duns Scotus, Petrus de Alvernia, Quaestiones, Rebnitz, Richardus de Media Villa, Thomas Anglicus.
Quomodo aliqui in devocione sua decipiuntur 347 15, dyabolus spirituales vires provocat ad iudicia temeraria 347 22, et an liceat in causis fidei a summo pontifice appellare seu eius iudicium declinare 473 27 f., et quotiens una dosis potest ducere et quando amorem 155 32 f., famulus Christi proficiat in cognicione Dei et bona vita 349 23, homo cognicionem accipiat, an amore vel odio dignus sit, an penitenciam veram agat 412 28 f., homo debeat se habere ad proximum 351 32, homo Deo fidem suam recommandet et quando in aliquo gravatur quid agat. 316 19 f., homo doleat, ut purgetur a peccatis 342 3, possit homo amplius proficere et Deo placere 276 2, homo possit perfectus fieri in statu contemplacionis 351 31 f., intelligitur ad ymaginem Dei creatus 308 29 f. (in vulgari), perfecte ymitemur Christum 347 17 f., quis doleat pro peccatis et ab eis purgetur 365 36 f., se ipsum perficere abneget et resignet 322 19 ff. (multa materia in Theutonico, que docet hominem in noticiam), se munire debeat quis ad pacienciam servandam in accusacionibus 346 5 f., unitivi extendunt caritatem orando pro omnibus et omnia in graciarum accione referunt in Deum, unde efluxerunt 314 21 f.

Rabanus *vgl.* Hrabanus.
Rabi *vgl.* R. Samuel.
De radicum extractione 31 10 f. (cum multis exemplis), 426 7 f.
Rapiarius (in theologia de diversis questionibus circa materiam indulgenciarum et de unione ypostatica *etc.*), 172 30 f., 366 40
De raptu *vgl.* De amore.
Rapularius 412 9 (de diversis), 10, 422 16 (puncta et notabilia ex diversis collecta per modum -ii), 434 15 (parvulus continens diversa collecta et notabilia), 469 33 f. (alphabetum continens diversa notabilia *etc.*, que omnia collecta sunt ad modum -ii), 500 2 f.

(Sermones sunt de tempore et sanctis). *Vgl. auch* Joh. Runtzenberg *u.* Fama fuisse'.
— medicine 439 1 f., 3, 21, 36.
Rases, Rasis, Rasi, Rasy, medicus (436 16).
Libri 115 3 (parvi), 117 25 (XII lib.), 155 28 (omnes parvi), 202 33 (omnes parvi), 436 16.
Almansoris X lib. 50 23, 51 43, 52 18, 57 4 (abbrev.), 203 36, 436 16 ff. (Almasorius), IX. lib. cum glosa 53 4, nona particula ad Almansoris, que inc. 'Post mundi fabricam' 156 4 f. Breviloquium Almanzoris in astrologia 22 30 f. Capitula Almanzoris 23 40. Centiloquium 27 6.
Lib. sec. ordinem de alchymia 41 37 f.
Alhagraik (= *al-hâwi, Latine 'Continens' dictus*) 117 26.
Antidotarius, -ium 50 23, 436 28 ff.
Cura puerorum 48 17.
Divisiones 50 23, 436 25 ff.
De cura dolorum iuncturarum 50 25, De doloribus iuncturarum 436 16.
Lib. experimentorum 50 24, 436 32.
Exposiciones nominum Arabicorum 50 24, 436 31 f. (que sunt in divisionibus et antidotario).
Practica puerorum *oder* De natura puer. 50 24 f., 51 24, 114 38 *(?)*, 128 13 f. *(?)*, 438 1.
Sinonima 50 25, 51 43, 113 29, 155 22, 436 32.
Vgl. auch Aegidius, Geraldus de Solo, Joh. de Tornamira, Marquardus.
De ente racionis, quale sit 18 37 f.
Rationale divinorum officiorum *vgl.* Gregorius Magnus, Guil. Durandus.
IV raciones, que promovent ad continuum profectum 349 26 f. XIII —, que faciunt vigilanter eas meditantem conari iugiter ad proficiendum et ad perfectionem attingendam 424 24 ff.
Raudensis *vgl.* Antonius R. *und* Lactantius.
Raymundus, Reymundus; *Lullus*, de o. pred. (487 28 f.). Ars memorandi minor 487 27 ff., 504 16 f.
Vgl. auch Joh. Gerson.
—; *de Moleriis.*
De concepcione 58 29.
De causa sterilitatis 48 25.
—; *de Pennaforti*, o. S. Dominici (269 4), o. ff. pred., Cathalanus nacione, dr. in decretis capellanus et penitenciarius Gregorii IX. *etc.* (556 10 ff.). — *Erwähnung* 559 33.
Decretales, lib., quem compilavit de mandato Gregorii pape IX. 556 14 f.
Summa 59 38 f., 60 2 f., 97 38, 106 46, 110 7 f., 36 *(an.)*, 111 33 f. (qui liber est de iudicio animarum in foro penitenciali), 120 12 f. (maior), 15 (correcta), 21 (circa iud. animarum in foro penit.), 173 17, 209 6 (circa iudicium animarum in foro penit.), 210 3 (circa iud. animarum in foro penit.), 247 25, 250 19 f., 23, 269 4 (prosaica), 352 4, 556 15 (iuris), 597 29. — Apparatus 59 38 f., 60 2 f. Glosa 59 38 f., 60 2 f., 250 19, 23, 262 21 f. (metrice). Questiones 98 23, 422 32. Registrum 110 7, 120 12 f., 250 20. Summula *oder* Summa metrice *oder* in metra reducta 230 17, 262 16 (textus metricus cum comm.), 335 29 (et prosaice apponitur sentencia), 36, 369 18 f., 422 31, 426 33, 491 24 f. (glosata et cum dubiis), 599 3; circa summulam cum questionibus et exp. textus 254 9 f. Tabula 59 39, 250 20, 23. *Vgl. auch* Adam *und* Joh. Teutonicus.
Raynerius, Ragnerius, Reinherus; frater (256 36).
Pantheologia 99 7 *(an.)*, 187 2 f, *(an.)*, 247 36 (summa), 256 35 f. (summa), 257 33 (II. pars, *an.*), 260 38 (III. pars, *an.*), 425 2 ff. *(an.)*, 597 4 ff. *(an.)*
—; *Placentinus*, De haereticis 229 14.
Rebnitz, Quodlibetum 145 20, 192 22.
De rebus naturalibus et multis aliis 202 16.
Recepte *oder* Recepta 48 33 f. (contra diversas egritudines, 49 2 (de clisteribus), 3 f. (notabiles), 53 23, 54 9, 12, 55 6 (de curis morborum), 7 ff. (de curis variarum egritudinum et de oculis et de pestilencia), 56 15 f., 16, 58 29 f. (cum notabilibus), 106 50, 202 13 f. (extravagantes), 497 17 f. (medicinalia). *Vgl. auch* Avicenna, Febres, Gentilis, Geraldus de Solo, De urinis.
Recommendacio *oder* Recommendaciones 81 42 (magistrorum), 85 17 (sciencie moralis), 466 12 (sacre scripture). *Vgl. auch* Henricus Oyta *und* Thema. Pro-nibus 112 1 f. (Liber poematicalis), 125 39 (collecta diversa).
Compositio rectanguli 167 38.
De redempcione humana 347 50 (oracio), 426 16 f. (rigmi de IV sororibus, que mutuo concertarunt super red. gentis humane), 430 14 (contemplacio de opere nostre red.).
De redempcionibus, De reempcionibus

146 14 (exc.), 192 27 (tract.), 192 28 f. (et proventibus monialium et religiosorum), 263 27.
Redmer, de Hispania, mag., ff. predicatorum. Obligaciones 486 9 f.
Summule logicales 486 8 f.
Liber refectorii 456 37 ff. (estivalis sermones doctorum, legende, vita, passiones sanctorum, de tempore a septuagesima usque ad festum b. Clementis pape), 8 ff. (iemalis *etc.* a festo s. Andree usque ad dominicam Letare).
Reformacio. Pro -ne ecclesie 137 16 f. (oracio ad papam), 419 27 f. (avisamentum ad papam). De exordio nostre -nis 195 7 f. De -ne virium anime 342 36, 343 1 f., 7, 343 15 f.
De modo regendi et construendi 478 6 f.
Regimen.
De -ine activo et passivo 484 33.
— animarum 411 13.
— contra calculum 439 11.
— consequenciarum summarie 489 19.
Tract. de -ine equorum (acutorum?) 127 6.
De -ine itinerancium contra pediculos, pulices et muscas in mari 369 12 f.
— contra pestilenciam 361 29.
— preservativum et curativum a vertigine 204 38 f.
De -ine principum 426 28 (comm.).
Vgl. auch Aegidius, Aristoteles.
— sanitatis 37 9 (preservande cum comm.), 58 24, 203 33 f. (pro quodam antiquo episcopo), 204 29 f., 295 5 (universale brevissimum et contra pestilenciam), 361 27 (cuiusdam fratris s. Dominici), 426 38 f. (Universale brevissimum et metricum), 431 20, 437 26 f., 438 27, 38, 440 3 f. (inc. 'Ad habendum regimen'), 438.
Vgl. auch Arnoldus de Villa Nova, Brigitta, Gemma, Massa.
Regimina (et constructiones) 595 2 ff.
De triplici regione, que triplicem hominum statum constituit, cum quadam figura depicta 323 5 f.
De regionibus *vgl.* De aere.
Registrum, -a 262 26 (III., nescitur super quibus materiis), 351 4 f. (alphabetica plura et tabule, de quorum quibusdam nescitur ad quos libros pertineant), 357 11 f., 440 33 ff.
— extravagancium que non habentur hic 440 13 f.
— super evangelia dominicalia per anni circulum cum quotacione capitulorum 139 25 f.
— iuris 597 24 f.
— librarie Carthus. Erford. 266 10, 584 30, 586 2, 587 25, 588 25, 589 1.
— sec. o. alph. remittens sec. numerum ibidem positum, qualis medicina contra quamlibet infirmitatem haberi poterit 440 14 ff.
— pro missis celebrandis eiusdem ecclesie (*sc.* Moguntinensis) 160 24 f., 207 21 f.
— orandi sec. chorum ecclesie Moguntinensis 160 24, 207 21.
— de ordinacionibus missarum et collectarum earundem 347 1.
— de quibusdam sanctis, quomodo eorum festa celebrentur 342 31 f.
Vgl. auch unter den Erläuterungsschriften zu vielen Schriften s. v. Tabula *oder* Registrum.
Regula, -ae.
— exponendi sacram scripturam 335 29 f., 38 f. (de modo), 364 28 f. (VII).
— omnium clericorum, que in concilio Aquisgrani per Lodewicum imp. approbata est 443 11 ff.
— grammaticales 484 3 (sive congruitatis), 486 21 ff., 40 (VIII). *Vgl. auch* Guarinus.
— iuris *vgl.* Corpus iuris, Dynus.
— de matrice 154 38.
— de ministris ecclesie 119 17 f.
— fratrum minorum 229 14, 343 11 f. Constitucio III. regule 60 5 f. *Vgl. auch* Bonaventura, Franciscus de Assisis.
— opis mon 602 24.
— parcium 8 40 (oracionis), 98 8.
— ad discernendum mortale peccatum a veniali 364 25 f., quibus cognoscitur, quando peccatum sit mortale 373 16.
— prioristice 56 4 f.
— solitariorum 395 6 ff. — Preparacio ad contemplacionem et formula, et est cap. XII de -is sol. 359 20 f.
— theologicales 329 35 ff., 494 41, 510 37 f. sive maxime sive dignitates). *Vgl. auch* Alanus.
Vgl. auch Augustinus, Basilius, Benedictus, Constructiones, Exercicium, Hieronymus, Hussitae, Joh. Indaginis, Pachomius, De quantitate.
De regulis christiane religionis 195 23 f.
Tract. contra XX regulas, compilatus per quendam hereticum 265 38 ff.
Reinherus *vgl.* Raynerius.

Questiones de distinctionibus et relacionibus *etc.* 190 1 f.
Religio. Distinctiones -num 259 9. De -nis perfectione et moderamine 346 20.
Vgl. auch Augustinus, Joh. Gerson, Matheus Grabovius, Regule *u. a.*
Religiosus, -i. De -is 260 7 f. (dubia et eorum soluciones de -is viventibus non de communi), 262 3 (multiplicibus).
An liceat -us habere dominia temporalia et iusticiarios, advocatos et iudicium sanguinis 258 8 f.
De periculis -orum in temporalibus 258 9 f.
De proprietate -orum 261 29.
Quare -si observanciales communiter non utuntur organis, precipue campestres 267 2 f.
Status et vita cuiuslibet -si volentis proficere et Deo placere 339 35. Multa valencia -so volenti proficere de diversis materiis 424 36 f.
De vita -i 275 36 f.
Utrum -si possint emere domos in civitatibus 257 17.
Vgl. auch Augustinus, Concilium, Joh. Indaginis, Peccata.
De reliquiis *vgl.* Roma.
Remedia, -ium.
contra dolorem 396 27 f. (dencium), 439 37 f. (capitis vehementem), 440 22 f. (oculorum et aurium).
— contra gulam 355 5.
— contra pestilenciam 349 34 f.
— 355 43 (Aliqua generalia contra vicia expurganda).
Remigius, optimus gramaticus (9 26).
In bibliam: Postille super epistolas Pauli 596 19. Exp. in apocalypsin 139 38.
Super Donato 8 21 (glosule), 9 26 ff. (comm. de barbarismo *etc.*), 10 22, 23 f. (comm., super minore edicione), 26 (de pedibus metrorum), 26 f. (de partibus oracionis), 11 26 f. (super libello de arte metrica), 486 38 f. (de VIII partibus oracionis, et est regula puerorum).
Remissiones *vgl.* Biblia.
Remissorium iuris 173 14, 211 27. *Vgl. auch* Speculum Saxonicum.
Repertorium *vgl.* Bartholomeus Brixensis, Guilelmus Durantus, Joh. Bertachinus, Joh. Calderinus.
De sui repetendo an liceat violenter 331 32 f.
Repeticio *und* Repeticiones capituli 'Cum non -ab homine' 201 10 f.; cap. 'Cum nobis olim' de maioritate et obediencia 13 f.; cap. 'Ab excommunicato' de rescriptis 14; cap. 'Omnis utriusque sexus' de penitenciis et remissionibus 270 21 ff.; de decimis 145 21 f.; cap. 'Presbiter situati' sub tytulo de celebrandis missis 419 29 f. (sive resumptio); De permutationibus beneficiorum cum aliis pluribus tractatibus 148 23 f.
Vgl. auch Beneficium, Corpus iur. can., Joh. de Imola, De officio legati.
— iuris 173 15, 19.
Replica contra ponentes complexe significabilia 191 39 f.
Reportata *vgl.* Logica, ars vetus, Petrus Lombardus.
Reprehenditur quidam obscure scribens 394 25.
De reprobacione 129 34, 172 10 f. *Vgl. auch* Articuli VIII.
De reptilibus et planctis 156 12.
De libello repudii, et de impedimentis matrimonii 331 31.
Reservacio *vgl.* Peccata.
Resignacio sui, quomodo fiat, et est in wlgari 424 28.
Responsio data per dominum papam oratoribus regis Bohemie 406 20 f.
Exp. lectionum et responsoriorum pro defunctis 262 20 f.
De restitucione rerum alienarum 266 27 f.
De restitucionibus 258 21, 42. *Vgl. auch* Franciscus de Platea.
Restrictiones 486 6, 490 8. *Vgl. auch* Logicalia parva.
De resurrectione 119 27 (questiones), 493 11 (vel ascensione, sermones). *Vgl. auch* Christus, Joh. Stouffmel *u. a.*
Rethorica. Quedam de -a 20 14. Tract. -e 20 28. Tractatulus in -a *oder* -e 224 35, 595 3. Vetus et nova -a 187 24. *Vgl. auch* Basilius, Kallaranus, Exercicium, Guido, Tibinus.
De arte dictandi — 19 31.
Auctoritates (fere omnes) ad -am vergentes 20 9 f.
Compendium in -a ponens correctoria sive dictamina diversa ad diversorum statuum personas, vulgariter et latine 480 12 ff.
Introductiones per sentencias philoso-

phorum rethorum et poetarum in -am 20 6 ff.
Tract. -e de prolongacione et transmutacione materiarum 20 30 f.
Sertum -e 19 20, 178 27, 595 18,
De viciis cavendis in -a 485 20.
Vgl. auch De coloribus.
Rethoricale quoddam, in quo agitur de partibus epistole 484 10.
Rethoricalia 352 23 ff. (*scil.* figure parcium epistole cum quibusdam coloribus), 394 21, 479 41, 481 38, 503 16 (*scil.* figure). *Vgl. auch* Stephanus Fliscus.
Rethorici colores cum exemplis 8 33 f. *Vgl. auch* De coloribus.
Revelaciones. Libri de -ibus factis quibusdam personis 243 1 f. Quomodo dinoscantur deceptorie -es dyabolice et fallaces devociones et lacrimaciones *etc.* 248 12 f. Quedam -es facte cuidam fratri o. ff. minorum 426 30 f. Quedam -es que dicuntur facte b. ap. Paulo de penis infernalibus, apocrifum est 264 32 f.
Vgl. auch Brandanus, Brigitta, Katharina, Dorothea, Elisabeth, Henricus de Hassia, Joh. de Rupecissa, Richalinus, Truta.
De revolutionibus 115 11 (annorum), 13.
De reumate et tussi 504 18. De catarro et — 438 33.
De rege novi seculi 195 30.
Reydenbatz *vgl.* Joh. de Ridewall.
Passio Reynaldi, principis Anthiochani 86 37.
De obsidione Rodi per Turcos 369 12.
Richalinus; abbas. Revelaciones sibi et aliis facte *etc.* 433 13 f.
Richardus; de Anglia. Opinio de concepcione Marie virginis 195 26 f.
—; archiepiscopus *vgl.* R. Ardmachanus.
—; Ardmachanus *(meist ohne* Richardus), arch. episc. (411 17), episc. (94 34), primas Hybernie (94 34 f.).
Contra mendicantes 66 18 f., 411 17 f. (et privilegia eorum, collacio facta coram papa). De non mendicaturis publice clericis 77 1 f. Proposicio adversus o. ff. mendicancium 94 34 ff.
Lib. VII de paupertate Christi 77 2.
De pseudoprophetis 68 16.
XIX lib. de questionibus Armenorum 76 43 f.
—; Biligam, Biligamus. 18 10. — Circa lib. 485 26 f. (collecta et puncta).
De exp. proposicionum 10 40, 490 5 ff.
Comm. quod inc. ‹'Vade› contra virum stultum' 111 3, 124 10.
Vgl. auch Henricus de Coesfeldia.
—; *de Bury*. Philobiblon 78 27 f. (de dignitate librorum), 145 11 *(an.)*. — *Auszüge* 233 35 f.
—; de Media Villa (261 33, 334 33, 566 27), o. minorum et doctor egregius (334 33 f.), doctor egregius ante ingressum religionis in utroque iure 566 27 f.).
Circa IV sententiarum 566 29. Scriptum cum lectura et exp. textus ac egregius questionibus super lib. II sent. 93 7 f.
Quodlibetum 145 12 f., 192 21, 334 33 ff. (et continet IV parcialia *etc.*), 566 28 (subtile, divisum in IV). Utrum fascinacia sit possibilis 261 35. Utrum herbe vel armonie possint impedire demonem in vexando homines 261 33 f. De vitaliciis 261 33.
—; *medicus*, mag. (154 39).
Signa de diebus creticis et de regimine acutorum 154 32.
De febribus 56 10, 203 6. De signis febrium 56 11.
De fleubothomia 50 5.
De repressivis 57 39 f.
De signis pronosticis 50 4 f., 51 19 f., 154 38 f., 203 6.
—; de S. Victore (*oft nur* Richardus), canonicus S. Victoris Parisiensis *etc.* (554 12 ff. *mit Schriftenverzeichnis)*. Opuscula 468 18. — Exc. 554 39.
Tract. contra Andream et alios in exp. sacre scripture iudaizantes 'Ecce virgo concipiet' *etc.* 554 34 f.
De tribus appropriatis, princ. 'Queris a me mirificum de' 554 24 f.
Super archam sive tabernaculum federis 323 29 f., 554 32 f. — *Erwähnungen* 272 31 f., 321 22 f.
De attributis in divinis, cur aliqua dicuntur immunda, cum omnia sint bona creata, cur apostolus illos appellet azimos, quos tamen iubet, ut expurgent vetus fermentum 468 27 ff.
Beniamin maior: De contemplacione lib. V 74 18. De archa mistica lib. V 447 23 ff., 554 38. — Exc. de lib. de contemplacione et presertim de VI gradibus contemplacionis 323 28 f.

Beniamin minor: De XII patriarchis 307 30 ff. (intitulatur communiter Benyamin sive de contemplacione), 423 14 f., 447 24 f. (intitulatur communiter Lib. Benyamin sive lib. de contempl.), 554 18 f. (vel de contempl., princ. 'Benyamyn'). — Exc. 77 15. Tituli 307 35.
De contemplacione *vgl.* Benjamin.
In bibliam: De exp. psalmi L. exc. 77 15. Super Isaiam exponens illud 'Ad, me clamavit ex Seyr', 'Ad me clamavit' 554 26 f. Super Danielem 77 11 (exc.), 554 20 f. (De IV ventis). Tract. de illo 'In die illa nutriet homo vaccam' 554 33.
Super canonem misse 70 37 f., 74 42 f.
De clamore interiori 468 22.
De differencia mortalis peccati et venialis, princ. 'Quoniam questioni tue' 554 27 f.
De discrecione arcium, rerum, parcium mundi et regnorum IV lib. 77 33 ff.
Liber exerpcionum *etc.* 554 36 ff.
De exterminacione *oder* exterminio mali 468 30 f. (et promocione boni, ubi habentur capitula XLVIII), 554 22 (princ. 'Quid est tibi mare').
De gradibus formarum 194 8.
De ierarchia ecclesiastica 423 14.
De statu interioris hominis 468 29 f. (cap. LII), 554 29 f. (princ. 'Omne caput languidum') — Exc. 77 15 f.
Ad novicios de verbo illo psalmi 'Afferte domino filii Dei' 554 35 f.
De officio ecclesie 554 31.
De XII patriarchis *vgl.* Beniamin minor.
De potestate iudiciaria 468 24 f. (apostolicis viris concessa), 554 29 (princ. 'In regione').
De potestate ligandi et solvendi 468 23 f., 554 22 f. (princ. 'Quodcumque li‹ ›').
De reatu venialis peccati et mortalis 468 22 f.
De sacrificio Abrahe 554 31.
Sermones 75 38, 493 29.
Soliloquium 345 24 ff. (ad animam propriam, inc. 'Loquar secrete anime mee'), 350 8 f. (de amore Christi, inc. 'Verbum mihi est ad te'), 358 37 f. (ad Dominum Jhesum Christum, inc. 'Verbum mihi ad te'), 359 16 ff. (de tota celesti curia, inc. 'Verbum' *etc.*), 362 16 f. (ad Dominum nostrum), 363 27 (ad Dominum nostrum, inc. 'Verbum' *etc.*), 415 34 f. (inc. 'Verbum' *etc.*), 554 31 f. (inc. 'Verbum' *etc.*).
De mistico sompno Nabuchodonosor lib. I 554 19 f.
De spiritu blasphemie, princ. 'Quod in evangelio legitur' 554 23 f.
De trinitate 333 30 f. (VI libelli *etc.*), 468 25 f. (solvendo quasdam dubitaciones videlicet de unitate, equalitate, concordia in trinitate), 554 15 ff. (lib. VI, prol. inc. 'Justus meus', princ. libri 'Ad sublimium').
De verbis apostoli 554 25 f. (princ. 'Quis quomodo ab apostolo'), 28 f. (princ. 'Si ea que de lege').
De visione Danielis 416 33 f., 554 21 f.
Ridebans *vgl.* Joh. de Ridewall.
Ringlton *vgl.* Thomas Ringstonensis.
Rigmi, -us
De 4 sororibus, que mutuo concertarunt super redempcione gentis humane 426 16 f.
De succubitu Karoli, ducis Burgundie 499 16 f.
Metra moralitatum wlgariter in -os transsumpta 427 25.
De rithmis et dictaminibus 55 40.
Robertus, Rupertus.
—, Summa 601 31.
—; Anglicus.
Exp. lib. priorum Aristotelis 159 29, 218 7.
Comm. topicorum 169 4.
Vgl. auch Rob. Cantuariensis *und* Rob. Lincolniensis.
—; Cantuariensis, nacione Anglicus, de o. s. Dominici, magister in theologia *etc.* (562 34 ff. *mit Schriftenverzeichnis*), cardinalis (69 17).
In Aristotelem: Super lib. quasi omnes 563 3.
Super lib. priorum, posteriorum 562 38.
Super lib. elencorum 562 38. Super predicamenta 562 36. Super peryarmenias 562 37. Super lib. topicorum 563 1.
Super lib. divisionum 562 36.
Super lib. topicorum Boecii 562 37.
Tract. cum tabulis et figuris de dignitate sacre scripture eiusque comparacione ad alias sciencias 69 17 f.
Super lib. de natura relacionis 563 1. De relacionibus 69 20.
Super lib. de ortu scienciarum 563 1 f. De origine et divisione scienciarum humanitus adinventarum 69 18 f.
Super omnes lib. sentenciarum 562 36.
Super Porphirium 562 36.
Lib. de rebus predicamentabilibus 563 2.

Super sex principia 562 37.
De unitate formarum 563 2 f.
—; Holkot, Holkoth, Holckot, Holgot, mag., frater de o. pred. nacione Anglicus et mag. in theologia (286 1 ff., *ähnlich* 503 11 ff., 563 27 f.).
De enigmatibus Aristotilis moralizatis 77 31.
De bello sive milicia spirituali 286 9 f., 563 29 f.
In bibliam: Super lib. sapiencie 77 23 (exc.), 138 34 (cum registro sec. o. alph.), 182 15, 285 31 (Lectura, *Druck*), 286 1 ff. (cum multis questionibus et dubiis et habet lectiones CCXII et subiungitur in fine tabula), 286 11 (exc.), 329 25 f. (doctrine ex lectionibus), 405 3 f. (questiones, exc.), 563 28, 599 24 (cum registro). Lectura super parabolis Salomonis 70 25 f. Super ecclesiasten 286 8 f., 563 29. Super ecclesiasticum VII cap. 286 9, 563 29.
Super lib. sentenciarum 65 33 (questiones), 161 21 (questiones), 190 3, 18 (questiones), 286 7 (lectura sive questiones *etc.*), 563 30 f. (questiones cum argumentis). Lectura super I. lib. 66 27.
Questiones philosophice deservientes theologice facultati 66 15 f.
Sermones dominicales 503 11 ff.
—; Lincolniensis, Lincon., Lyncon., venerabilis (18 26), loycus (18 27, 31), mathematicus (18 28), quidam utique angelicus et egregius doctor *etc.* (319 4 ff.), dominus.
In Aristotelem: Comm. super II lib. priorum analeticorum 18 30 ff., 169 3.; super lib. posteriorum 17 24 f. *Vgl. auch* Rob. Anglicus *und* Rob. Cantuariensis.
Kalendarium 24 33 f.
De cometis 23 25, 25 2 f.
Dionysii Areop. commentator et translator 319 4 ff. Mistica theologia b. Dyonisi Areop., textus cum glosa 322 38 f. *Vgl. auch* Joh. Zacharie.
Textus quadrantis sec. Lyncon. 22 40.
Sermones 468 8 (II de commendacione paupertatis). — Quedam de sermonibus 85 14 f.
Sophismata cum sophistria 18 26 ff.
De spera 25 29 f.
De omnibus synkathegreumatibus tam declinabilibus quam indeclinabilibus 18 28 ff.
—; *medicus*, Comm. lib. de urinis Egidii 56 23.
Rodericus, Sancius, episc. Palentinus, Hispanus, dominus.
Epistola lugubris et consolatoria de expugnacione Nigropontis per Thurcos 281 20 ff.
—; Zamorensis episcopus.
Speculum vite humane *etc.* 378 29 ff.
Rodgerus *vgl.* Rutgerus.
Roger, Rogerius, Bacho, Anglicus.
De compoto 24 5 f.
De crisi morborum 57 20 f.
De creticis diebus sec. motum lune et aspectum planetarum 57 19 f.
Perspectiva 21 18 (III lib.), 216 14 f.
—; *Salernitanus*.
Cyrurgia cum addicionibus Rolandi 51 25.
Practica maior 49 33 f. (de curis morborum), 51 23, 54 28, 57 38.
— minor 49 34 (de medicinis), 51 23 f., 54 28 f., 57 38.
Questiones medicinales 154 36 f.
Summa de exhibitione medicinarum 153 29.
—; Swynshede.
Tract. Anglicanus de motibus naturalibus 16 42 f.
Rolandus. De cyclo -i 26 29 f.
—; Placentinus, Summa (in iure) 110 8 f., 120 17.
—; *Salernitanus*, Addiciones chirurgie Rogerii 51 25.
Roma.
De ceremoniis urbis -ane 15 34 f.
Descripcio terre sancte et -ane civitatis 255 31 f.
Libellus de mirabilibus -e 77 35 f.
De reliquiis reconditis in — et stacionibus et indulgenciis ibidem 498 41 f.
Gesta Romanorum 206 19, 369 41 f., 370 6 ff., 502 8 ff., 598 16, 600 16 (in vulgari). *Vgl. auch* Exempla.
Compendium de dignitatibus, magistratibus et officiis Romanorum 410 16 f.
Romulus, Fabule Hesopi, quas de Greco in Latinum transtulit *etc.* 511 38 f.
De rore 36 30 f.
Rosarius 4 31, 48 37 (IV lib.), 51 36 (IV lib.). Liber I. de febribus 54 18 f. — Scripta super -o in Theutonico 353 16. *Vgl. auch* Joh. de Parma *und* Maria.
De rubrica et lazurio 423 31 f.
Rubrica *vgl.* Jus civile.
Rudcherus, Rucherus, Rodgerus, Carthus. domus Erford.
Formula spiritualium exercicioruum 324 35, 358 11 ff. (inc. 'Meditatus sum nocte'). De

institucione noviciorum ad quodlibet 358 4 f.
Quibus rudes et simplices insistant et quibus profecti 349 24 f.
Rudimentum, -a doctrine *vgl.* Gilbertus Hugo de S. Laurencio, Joh. Indaginis.
— fidei 295 1 f..
— iuris 245 13.
— noviciorum 186 23 f.
— et informaciones pro novello predicatore 498 18 f.
— ad theologiam misticum 485 4 f.
Rufinus, Ruffinus.
—; *Antiochenus*, Comm. in metra Terenciana 11 30.
— Aquilegensis, presbiter, venerabilis. — *Schriftenverzeichnis* 533 42 ff. *Erwähnung* 445 8.
Apologia, quam pro fide sua defendenda misit Anastasio pape 89 16 f., 534 12 f.
In bibliam: Expl. super prophetas, scil. Osee, Johel et Amos 534 11 f.
Epistole multe ad Dei timorem exhortatorie 534 9 f.
Invectivarum contra Jeronimum II libri 445 34 f.
Obtrectatori opusculorum suorum II voluminibus respondit Ruffinus 534 10 f.
Prefacio ad Macharium librorum periarchon, quos de Greco transtulit *(an.)* in Latinum 89 14 ff.
Simbolum disseruit 534 8 f.
Vgl. auch Basilius, Clemens, Evagrius, Eusebius, Gregorius Naz., Origenes, Pamphilus.
Rupellus *vgl.* Joh. Rupellus.
Tract., qui intitulatur De novem rupibus 308 2 f.

Sacerdotes.
An corpore viciati possint fieri — 266 40. An — possint a Judeis recipere pro parochia sua 261 25 f. De -ibus 247 2 (de pastoribus et prelatis et -ibus sermones), 490 22 (pastoribus, prelatis), 497 27 f. De -tum dignitate 343 38. Increpacio contra — 197 27. Quis sit proprius -dos 267 30. De spirituali -e et de spirituali celebracione 258 31 f. *Vgl. auch* Speculum.
Sacramentale declarans efficaciam sacramentorum 388 9 f.
Sacramentum.
De quodam -o, quod latet in spiritu hominis, sec. Augustinum 314 20 f. De -is 412 7 f., 506 18 f. (VII, sermones II), 600 14. De articulis fidei et de -is, inc. 'Occurrit discutere, utrum sit ponere Deum esse' 255 29 ff. Obiectiones et dubia circa -a cum brevibus decisionibus et responsionibus 256 15 f. Questiones circa VII -a 426 8 f. XII que pertinent ad sumendum — 195 18 f. *Vgl.* Joh. Auerbach *u. a.*
De -o altaris 222 29 f., 388 27 f., 403 31 (et miraculis eius). XII effectus -i alt. 263 19 f. Meditacio de institucione -i alt. 362 9. De mirabilibus -i alt. 334 9 f. Negligenciae circa alt. — 231 51 f. Oraciones de -o alt. 344 30. De preparacione ad — alt. 343 5 f. Puncta de -o alt. 345 35. Notabilia et p. circa — alt. 361 20 f. *Vgl. auch* Concilium Constanciense, Questiones.
De -o eukaristie 276 1. De effectibus communionis -i euk. 70 29 ff. Sermones de -is euk. corporis et sanguinis 73 10 f. Constitucio pape de festo -i 83 40. De -is veteris et nove legis 72 39 f. De -o misse 340 10. De -o penitencie 361 22.
Salernus *vgl.* Nicolaus S., Tabulae Sal.
Salicetus *vgl.* Bartholomeus de Saliceto.
Salustius, Crispus. *Erwähnungen* 515 6 *(mit Schriftenverzeichnis)*, 522 20 f. Excerpta 77 24. Fragmente 229 41, 231 27.
In Catilinario *etc.* 45 21, 46 11, 186 31, 187 24, 515 8 f. *Vgl. auch* Pompeius.
S. (et Cicero), invective epistole ad invicem 515 7 f. — Excerpta 45 40.
Jugurthinum *etc.* 44 22 f., 45 21, 46 11 f., 515 9.
Div. oraciones 186 34.
Salomon 511 27, 519 8.
De arte notoria Salomonis 22 35. *Vgl. auch* Ars notoria.
De salsamentis *etc.* 50 37 f.
Super (*oder* De) salutacione angelica 193 4 f., 426 27 f., 429 9, 503 14, 24 f. Contemplacio circa 361 18. Exp. 335 25. Prosa super 365 16 f. 366 3, 7. *Vgl. auch* Augustinus de Anchona, 'Ave Maria', Henricus de Wymaria, Joh. Indaginis.
Salutaciones ad Dominum Jhesum Christum 350 35, 351 1 f., 359 37 f., 366 22 ff. (cum adoracionibus, pro tota vita sua 'Ave Do-

mine Jhesu, adoro te a patre' *etc.*). *Vgl. auch* Maria.
Salvator *vgl.* Christus.
'Salve parens beatissima' (oracio de b. virgine) 350 12.
Contemplacio circa antiphonam 'Salve regina' 361 17 f. Expl. 310 21 f. Quomodo antiphona 'S. r.' instituta sit 435 12. *Vgl. auch* Augustinus.
Samariensis episcopus, Exposicio canticorum de b. virgine 336 2.
Samuel propheta 519 4.
—; Rabbi (Raby), Israelita. Epistola, quam scripsit ad Rabbi Isaac, mag. synagoge 378 4 ff., 413 2 f. — Exc. 401 1.
Sancti.
De adoracione -orum 267 25. De -is in communi 359 9. Nomina et tempora quorundam -orum, sibillarum et prophetarum cum quibusdam dictis eorundem 374 7 f. Oraciones: de quibusdam -orum 316 21 f., de omnibus -is 348 32 f., peculiares ad certos -os et pro benefactoribus, amicis et inimicis *etc.* 354 34 f., longiores de -is 359 24. Quam graciam, efficaciam et virtutem aliqui —, quorum festa aguntur per annum, suis devotis dicuntur conferre 488 11 f. *Vgl. auch* Calendarium, Exempla, Joh. Stouffmel, Laurea, Versus.
Pragmatica sanctio 172 17 (regia), 197 3 (regis Francie).
Sanctorale 230 45.
De inspectione sanguinis 56 5. De iudicio — minuati 364 20 f.
Hortus sanitatis *vgl.* Herbarius.
Questio de sanitate 'Utrum sit bona complexio sanitas morbi consimilis' 204 13 f.
De VII sapientibus 12 25 f., 511 35 f., 519 20 ff.
Tractatus quo datur sapienti occasio proponendi cum gracia oportuna negocia cum responsis dignis 301 19 f.
Sapientia.
Ad laudabilem amatorem -e quomodo quatuor requiruntur 241 7.
Cursus de eterna — 363 15 f.
Gradus VII perveniendi ad veram -am et noticiam s. scripture 240 36 f.
Officium de eterna — 362 41 f.
Vgl. auch Henricus Suso.
De saporibus et differenciis earum 56 7.
Sarraceni. De -is 368 32 f.
Exc. ex libro autentico apud -os 294 31 f.
De causa, quare multitudo tanta gencium ad tales tantosque errores *(sc. Machometi)* confluxerit 368 34 f.
De duracione et diuturnitate istius pessime secte 368 36.
Vgl. auch De Gog et Magog.
Dubia de satisfactione 267 24 f.
Scala et modus ascendendi in Deum 374 18. Ascensus divinae -ae 106 34.
De scandalo 258 9 (vitando), 332 10.
Quedam scarteca 173 35.
De schismate (scismate) 105 40 (epistolae III), 210 1 f. (epistole), 263 23 f. (sub Urbano VI. et Bonifacio IX. et de divisione ord. Carthusiensium sub eodem), 394 18 (puncta). De -ibus *etc.* sive epistola pacis 197 41 f. De modo se habendi tempore -is 421 1 f. De numero -um usque ad a. D. 1450 198 6 f.
Scola celestis discipline 357 33 f. Sc. c. exercicii 342 2, 350 27, 351 27 f. (inc. 'Quicumque es'), 355 41, 357 3, 383 36 f. (inc. 'Quicunque es, qui cupis'), 403 23.
⟨Sco⟩lasticalia 99 4. Libri -les *etc.* 220 7 f.
Sciencia.
De amore -e *etc.* 240 25 ff. Distinctiones omnium -arum cum auctoritatibus librorum quasi tocius philosophie 426 13 f. Divisiones -arum 488 6. De habitibus -arum 176 4. Metra de artibus et -iis 81 2. Questio de subiecto -e naturalis 36 34. De ortu -arum 370 16. *Vgl. auch* Robertus Cantuariensis. Libri aliqui -arum speculativarum et naturalium 243 8 f. Studium alicuius -e, quibus causis sit illicitum vel licitum sive laudabile 240 34 f. De — utilissima, que est hominem scire bene mori, inc. 'O eterna sapiencia' 357 15 f. *Vgl. auch* Recommendaciones.
Epistola de natura scintillarum 29 11. Lib. — *vgl.* Beda. -e scripturarum 391 40.
Scipio Affricanus 522 28.
De scire et dubitare, de sensu composito et diviso 17 31.
Scotellus. Circa I. sentenciarum 191 32. Questiones II. sentenciarum 191 29.
Scotus *vgl.* Joh. Scotus.
De orthographia et modo scribendi 233 18 f. *Vgl. auch* De coloribus.
Scripta 18 24 f. (diversarum materiarum), 143 39 (numero XIV), 173 8 (precipua).

Quid sit scrupulus, dragma *etc.* et quomodo figuratur in arte medicine 439 16.

Scrutinium scripturarum 193 3, 599 22 f. *Vgl. auch* Paulus Burgensis.

Sebastianus, ⟨s.⟩ *vgl.* Oraciones.

—; Weinmann, Weynmann, egregius dominus doctor, quondam plebanus ad b. Mariam Erffordie. *Erwähnung* 235 5. *Werke* 229 44 f.

Epistola de conceptione gloriosae virginis 229 40.

Speculum paciencie Marie 246 20, 253 12 ff.

Secreta mulierum 156 26 f. -um philosophorum 28 1 f.

Secte diverse hominum 247 20. De variis (*oder* diversis) -is hominum 369 3 f. (qui morantur in Iherusalem), 491 10 f. (scil. malis Christianis, de Grecis, Armenis, Surianis, Georgianis, Maronitis, Jacobitis, Nestorianis, Samaritanis *etc.* huiusmodi scismaticis).

Secundus philosophus. De -o et de eius curialibus et pulcherrimis responsis 517 12 f. Vita et sentencie 36 36, 38 13 f.

De seductoribus et pseudopraedicatoribus 229 15.

Sedulius, divinus poeta (15 17). De carmine paschali 14 1 (II lib.), 15 17 f. — Flores 12 17 f.

Von dem grunde der selen *etc.*, materia in vulgari 308 36 f.

Segerus Salernitanus, Cyrurgia 54 38.

De disposicione segetum in omni tempore anni 23 15 f.

Semeyas propheta 519 9.

Tractatus semisse 29 29.

Seneca ⟨maior⟩.

De sentenciis diversorum oratorum 516 16. — Exc. 77 24 f.

—; ⟨minor⟩, ven. 4 9, 17 f., 516 12 ff. (*mit Schriftenverzeichnis*). Omnia opera 187 22. Quidam libri 213 1 f. — Auctoritates 391 18, 394 14. Exc. 197 16. Flores 37 23 f., 516 23. Milleloquium florum sec. ord. alph. *etc.* 44 39 ff. Puncta 394 14.

De artibus liberalibus 44 17, 516 21.

De beneficiis 44 18 (lib. VII), 55 34, 516 17 (ad Ebuchium liberalem lib. III). — Exc. 45 14, 46 35 f., 77 17, 396 32 f. Flores 95 35 f.

Liber metricus, qui dicitur Ludus de morte Claudii 516 13 f.

De clemencia 44 18 (lib. II), 516 14 f. (ad Neronem lib. II). — Exc. 46 35 f. Flores 95 35 f. — Exc. 396 32 f., 516 22.

De constancia sapientis 516 19.

Declamaciones (libri declamacionum) 45 8 (X), 516 20 f. (V), 595 15 f. *Vgl. auch* Nicolaus Treveth.

Epistole 218 36. — Exc. 45 14, 77 17 f.

Epistole (Epistolare) ad Lucilium (Lucillum, L. Balbum) 44 16 f., 55 33, 124 23, 291 8 f. (alique precipue), 418 27 ff. (CXXIV), 516 16 f. (LXXX). Auctoritates 392 34. Flores 95 35.

Epistole ad Paulum 37 42, 44 16, 46 12 (et e converso), 124 23, 187 22 f. (et econtra), 418 27 (Epistolare), 516 15 (VIII). Flores 95 35 f.

Forma (*oder* Formula) vitae *vgl.* De virtutibus.

De legalibus institutis 516 22. Exc. 396 32 f.

De matrimonio 516 21.

De moribus 55 33. Exc. 45 14.

De matura morte 516 18.

De terre motu 516 22.

Proverbia 44 20 (sec. ord.), 187 22, 197 16. Quedam de 44 14 f.

De questionibus naturalibus 37 41 f. (VIII lib.), 516 19 f. (sive de causis, lib. VIII). Pars 77 25 f.

De remediis fortuitorum 38 14 f., 55 34 f., 209 37, 516 18 (malorum). Exc. 45 14 f.

Contra supersticiones 516 19.

Tragedie (Traiedie) X 13 5 f., 516 19. *Vgl.* Declamationes.

De quatuor virtutibus cardinalibus *oder* De forma (formula) vite (honeste) 16 6, 37 41, 40 5 f., 44 18 f., 55 34, 75 8 f., 81 16 f., 197 15 f., 396 31, 427 27 f., 438 15 f., 485 15 f., 516 15. Addicio et recapitulacio 396 31 f. Exc. 45 14, 401 31 f.

De beata vita 516 21.

Senensis, Sermones dominicales epistolares 595 37 f. *Vgl.* Nic. de Senis.

Sensatus 598 42.

Super epistolas dominicales 491 24.

Sermones 595 29.

De sensu composito et diviso 17 31, 217 14.

Sentencie V 77 2 f. *Vgl. auch* Alcuinus, Hugo de S. Victore, Joh. Damascenus, Jus, Petrus de Alvernia, P. Lombardus *und seine Erklärer.*

Plura sentenciosa 412 8.

Oraciones pro sepultis in cimiterio vel alibi 348 33 f.

Sequentiae.

— in missis 502 37. -a de spiritu sancto 363 20. Textus (ympnorum et) -arum 262 25 f., 422 30 f.

Dictionarium -arum (?) 96 24. Exp. -arum 269 11 (que canuntur in missis), 600 19. Postilla -arum 370 21 f.; *vgl.* Henricus Monachus.
Vgl. auch Hymni, Maria.
Exp. sex alarum Seraphin 503 26 f.
Serapion. 114 34, 116 24, 117 37, 211 36 (totus).
Interpretaciones vocabulorum Arabicorum 50 20 f. Tabula 56 27 (cum quibusdam aliis).
Libri aggregacionum 47 11 (III de simplicibus medicinis), 57 36 f. (simplicium medicinarum), 202 38.
Antidotarium 49 18, 50 20.
Libri de curis morborum 47 12 f. (VII cum synonimis seu exposicionibus vocabulorum Arabicorum), 49 17 f. (VII, seu practici), 50 20.
De praeparatione medicinarum 154 4.
Servitor 50 15 f., 52 2, 21 f., 204 28 f. Tabula 50 15 f.
Simplicia *oder* De simplicibus medicinis 117 37, 211 36, 437 10 f.
Synonima 114 34.
Vgl. auch Avicenna.
—. 527 3. *Vgl.* Vitas patrum.
Sergius Arrianus 548 40.
Sermocionator 598 31.
Sermones.
— 66 20 f. (V), 70 7 (II), 12 (XV de diversis), 75 23 f. (cum notabilibus *etc.*), 28, 29 f., 85 15 (III), 119 38, 146 18 f. (div., XXII), 147 15 f. (per circ. anni), 37 (de div.), 162 26, 172 20, 182 16 f., 183 24 f., 195 37 (varii), 198 1, 209 33 (varii, de div.), 35, 210 5, 7 (per annum), 243 10, 294 20 (usque ad septuagesimam), 300 8 f. (mistici), 310 8 (vulgariter scripti), 320 13 f. (mistici, in vulg.), 323 36, 335 1 f., 4, 391 10, 422 9 f., 431 40, 457 8 f. (multorum sanctorum doctorum), 461 13, 467 16 f., 478 40, 483 20, 490 11 f., 38, 492 8, 494 8 f. (de variis materiis), 497 20 (V), 500 8 (de div.), 42, 501 10 (div.), 503 22, 596 25 (varii), 598 2, 25, 599 6, 8 (antiqui), 600 26, 602 28. *Sermones singuli:* 'Edificate domum et erit acceptabilis michi' 496 27 f. De XII gradibus amoris extatici 429 24. De anathemate 494 11. De s. Andrea 499 24. De angelis 85 18. De animabus 372 29, 30, 411 19, 500 39, 501 23, 506 11 f. De a. defunctorum 316 1. De apostolis 449 12. De b. Augustino vel consimili 299 14 f. De s. Barbara vel consimili 426 3 f. De Bartholomeo 372 28. De s. Bernhardo 264 8 f. De capite ieiunii 452 6, 494 11 f. In capitulo generali predicatorum 195 19 f. De quibus solet fieri collacio in capitulo Carthusiensium 336 3 ff. (et collaciones). In cap. gen. 504 38. Super 'Caritas numquam excidit' 417 16 f. De s. Katharina 299 9 f., 494 10. In die cinerum 84 22 f., 25 f., 493 17. Super 'Clausum est celum nec pluit' *etc.* 417 18. Ad clerum 65 18, 360 4, 501 38; *vgl. auch* Benedictus Prandi. De bona cogitacione 462 39. — in Lat. ad unitivam Dei cognicionem trahentes 298 35 f. De commendacione alicuius 85 11 f. De c. bonorum et vituperacione malorum sacerdotum 197 22 f. De concepcione verbi eterni 299 8. De confessore 493 15. De XII consiliis evangelicis 357 5 f., 403 26. De cruce spirituali et corporali 503 35 f. 'Cum videritis abhominaciones' *etc.* 507 9 f. De *oder* In dedicacione 72 17 f. (templi, III), 264 8 ff., 328 6 f. (templi), 337 38, 372 28, 375 6 f. (ecclesie), 393 39 f. 467 17, 479 6 (templi), 494 12, 17, 497 26 f., 500 16, 505 12 f. De defunctis 467 17. Pro defuncto vel recenter defuncto 505 13. Super 'Dum medium silencium tenerent omnia' 417 15 f. Liber cont. —, inc. 'Deus caritas est' 111 30 f. (fin. 'ita per prudenciam deciperentur'), 119 29. De dilectione amicorum et inimicorum 333 39. 'Dilectione wlnerasti cor meum' 395 18. De s. Dyonisio 84 25. 'Discipuli' 194 25. 'Discite a me, quia mitis sum et humilis' 442 22 f. Dominicales 99 11, 210 6 (hyemales), 373 15 f., 20 f., 426 17 f. (in Theutonico), 427 17 f. (quasi per postillaciones), 492 27 f. (ab asc. Dom. quasi per totam estatem), 501 26, 502 34 ('Ecce venit'), 503 6 f. ('Vere domine Jhesu' super epistolis et evangelis tocius anni), 8 ('Veni domine Jhesu'), 506 25 f. (a festo pasche usque ad dominicam, quando legitur 'Ibat Jhesus ad civitatem Nayn'), 595 29 f. (per totum annum), 598 2, 14. Ab adventu Domini usque ad domin. 'Ecce hic positus est in ruinam' 491 4 f. ⟨A nativitate Domini⟩ usque ad domin. 'Lectare' incl. de tempore 493 10 f. Dominica XXII. 373 25 ff. In domin. infra octavam epiphanie 333 38 f. De quibusdam dominicis post penthecosten 491 5 f., 503 22. De domin. I. post Trinitatis 316 4 f. (II). De quadruplici domo scil. virginali, materiali, spirituali, eternali 251 28 f., 269 16 f., 503 13 f. (in qua Dominus venit). De s. Dorothea 467 20. 'Ecce draco magnus' 506 18. 'Ecce

nos relinquimus omnia' 395 16 f. 'Ego ex ore altissimi prodii' *etc.* 300 1. Super 'Egredimini et videte filie Syon' 417 15. De electione prelati 245 24 (III), 494 17. De el. prioris 422 9 f. De elimosina 494 11. De s. Elizabeth 191 21 f. (*etc.* super evangelio 'Simile est regnum celorum homini negociatori'), 494 10. De epiphania 333 19, 452 5 f., 495 38; *vgl. auch* Lucius. Dominice post epiphaniam 84 26. Super epistolas et evangelia 499 28 (dominicalia), 598 34. Ad clerum et ad universitatem studencium Erffordensem *etc.* 290 3 ff. 'Estote fortes in bello' 442 21. Super evangelia per totum annum 500 8 f. Exhortatorius, ut caute ambulemus 360 1. 'Expedit vobis, ut ego vadam' 323 9 f. 'Exurgens Maria abiit' *etc.* 507 11. De festis 251 27 f. (precipuis quibusdam), 269 15 (quibusd. prec.), 434 41 f. (principalioribus anni), 503 39. De festivitatibus 494 15 f. (precipuis, non sec. ord. fest.), 503 28 f. (compositi per quendam ord. fr. min.). Festivales 598 38 f. De gaudio sanctorum 449 12. Super 'Hec est dies, quam fecit Deus' 417 18 f. De s. Hugone Linconiensi 429 21. De humilitate 395 17. De ieiunio 422 21. Per ieiunium 140 3 f. De incarnacione verbi 299 26 f. De Innocentibus 452 5. 'In novitate vite ambulemus' 504 33 f. De (In) dominica 'Invocavit' 316 5, 493 17 f. (IV). De Johanne Baptista 334 3, 336 11 f., 372 29. De decollacione J. B. 264 8 f. De nativitate J. B. 428 33. De Johanne evangelista 372 30, 442 16, 21 f., 452 5, 494 10. De die iudicii 442 18. De timore futuri iud. 195 1. De dominica 'Letare' 316 4 (II), 413 6, 493 18 f. 'Lauda et letare, filia Syon, quia ecce ego venio et habitabo in medio tuo.' 299 27 f. De Maria Magdalena 308 21 f. *(etc.)*, 22 f. *(etc.)*, 322 36 ff. (inc. 'Num, quem diligit anima mea, vidistis' Canticorum III.), 334 23, 341 17 f. (II), 428 33, 462 24. De s. Martino 281 24 f. (II). De martiribus 442 17, 500 25. De martirio 428 14. De misericordia 393 39. 'Missus est angelus Gabriel' 507 10. De modo dicendi horas canonicas 361 22. De modo vivendi 310 12, 452 32. Ad monachos 506 29 ff. De naturis 114 4 (et metra?). 'Non apparebit vacuus' 422 21 f. In dominica 'Oculi' 493 18. 'Omne datum optimum' *etc.* 323 11 ff. De oracione 494 11. De efficacitate oracionis 84 28. De convenientissimo ordine vivendi sec. VI modos contemplandi 322 10 f. De penitencia 449 12 f., 494 11, 500 39 f. In dominica in palmis 85 22, 333 39, 417 14 f., 493 16 f., 505 14 (pro excommunicacione proprietariorum). In septimana palmarum 307 35 f. Factus coram papa 82 33. 'Parvulus datus est nobis' 442 21. De die pasche 264 8 ff., 422 4, 450 20. De dominica II. post pascha (pasche) 81 39 f., 333 37, 493 12 ('Ego sum pastor'). Ferie III. post pascha (pasche) 84 27, 334 2. Ferie IV. post pascha 84 26. Paschales 506 24. De pastoribus 496 27. De s. Paulo ap. 388 21 f., 499 24. Contra peccata 'Quasi a facie colubri' 506 17 f. De peccatoribus 467 17. De peccatore et penitencia 467 20. De festo penthecostes 85 3 f. (novelli Parisienses, II), 11, 138 36 ff., 341 17 f., 413 5 f. ('Ignem veni mittere'), 417 19, 422 20 f., 428 33 f. De dominica VII. post penthecosten 334 2, de dom. IX. 493 13; *vgl. auch* Lucius. De periculis in fine seculi 507 10. De festo Petri et Pauli 85 9 f., 16. De X plagis in Egipto 423 25. De plantis sec. proprietatem manus et digitorum 492 38 f. 'Populus quem non cog. servi. michi' 395 17. De professione religiosarum personarum 343 9. In quadragesima *vgl.* Quadragesima, Quadragesimale. Quomodo debeamus respicere in faciem Christi 467 19. De recommendacione 85 10 f. (sacre scripture), 12 (alicuius). Pro reformatorum recomm. 372 32. Ad religiosos 500 6, 503 34 (IV). De religiosis 494 17. In dominica 'Reminiscere' 493 18. 'Resistite dyabolo et fugiet a vobis' 442 22. De rogacionibus 85 9. In die rogacionum 84 20. Ad sacerdotes 492 28 f. De sacerdote 501 19. De novo s. 259 4 f., 293 18 (VII), 429 13, 494 10. De dignitate sacerdotum 467 19. De sacramento altaris 308 10. Salutatorius in accepcione regiminis 372 31 f. De sanctis 373 15 f., 20 f., 426 12, 493 13, 494 6 f., 9 (certis, et festivitatibus), 499 23, 39 (thezauri novi), 500 4 f. ('Venite post me', per totum annum), 503 21, 23 (a penthecoste usque ad festum Mathei apostoli excl.), 34, 37 f. (usque ad festum Mathei apostoli, inc. 'Ore confessio'), 506 24 f. (per annum), 595 29 f. (per totum annum), 596 6 f., 20 f., 598 9, 25, 35, 38, 599 10 (et aliis). *Vgl. auch* De tempore, Bernhardus Claraev. Henricus Holtingel, Jacobus de Voragine, Joh. Indaginis, J. de Turre Cremata, Leonardus de Utino, Peregrinus, Soc-

cus. De omnibus sanctis 81 41, 82 3, 84 15, 351 22 f., 491 3, 499 24 f., 598 13; Disposicio 78 42 f.; *vgl. auch* Bernhardus Claraev., Henricus de Hassia, H. Oyta, Maximinus. Commune sanctorum (De comm. s.) 467 16 f., 500 29, 595 41 f. In die sepulture 457 7. De sepultura malorum 499 30. 'Sequere me' 507 11. De solucionibus debitorum 389 30, 501 2. Super 'Stabat iuxta' 145 24. Ad status 147 1 f. (orbis), 30 f. (div.), 184 18 f. (div. hominum), 198 16 f. (div. hominum). De statu cuiuslibet viri sancti 'Sapiencia edificavit sibi domum' 506 19 f. De s. Steppano 259 6 f., 264 8 ff., 333 20, 372 30, 442 20, 452 5; *vgl. auch* Augustinus. De simbolo apostolico 403 26. Synodalis *etc.* 81 28, 29, 40, 82 31 f., 84 18 (coram clero), 85 5 f., 373 11 f. ('Hoc fac et vives'), 417 14, 456 5, 494 11, 502 7. De tempore 72 21, 85 18 f. (ab adventu Domini), 225 15, 276 19 (ternarii), 344 39, 411 18, 428 12 ff. (inc. 'Mitte manum tuam'), 434 32 (per totum annum, scil. 'Hora est'), 449 11 f. (per totum annum), 493 41 ff. (mistici), 494 4 ff. (mistici), 497 15 ('Dicite, filie Syon'), 499 21 ('Obsecro, Domine'), 37 f. (thezauri novi), 500 29, 501 18 f. ('Hora est', usque ad dominicam VII. post penthecostes), 24 f. (exceptis dominicis a domin. 'Letare' usque ad VIII. domin. post penthecosten), 502 23 f., 27, 503 1 f. (inc. 'Sicut in die'), 20 (estivales), 598 9 f. 24. De t. et sanctis *(etc.)* 75 7, 9 f., 139 28 (ad clerum), 368 16 f. (abbreviati), 405 1, 429 3 ff. (ex diversis), 434 2, 442 14 ff., 493 6 ff., 494 27, 499 33 (melliflui), 500 1, 4 ('Erunt signa'), 7 f. (inc. 'Est civitas parva'), 11 (in vulg.), 12 (in Latino), 14 f. (circa epistolas et evangelia, inc. 'Veniet desideratus'), 501 28, 504 5 f., 506 4, 21, 595 40, 597 35; *vgl. auch* Conradinus, Crispus, Gilbertus, Joh. de Turre Cremata. De certis temporibus 494 9. De b. Thoma ap. 316 7. Contra fratrem Thomam qui fuit degradatus Rome et suspensus 201 15 f. Tempore tribulacionis 'Libenter gloriabor in infirmitatibus meis' 498 28. Super 'Tribus diebus et tribus noctibus fuit filius hominis in corpore terre' 417 17 f. De s. trinitate 293 4, 316 5 f. (VIII), 321 12, 422 19. 'Veniat delectus meus in ortum suum, ut comedat fructus ponorum suorum' 299 33 f. 'Venite ambulemus in lumine Dei' 323 18 f. De verbis apostoli Pauli 450 3 f. (IV). 'Verbum caro factum' 442 18 f. 'Videte quomodo caute ambuletis' 462 14. In vigilia nativitatis vel in vigilia pasche 84 14 f. De virtutibus et earum distinctione et sufficiencia 334 1. De visitacione 85 6, 14, 16, 248 18 (VIII), 422 9 (conventuum), 505 1 (visitatorum). De visu corporali et spirituali 442 20 f. 'Vos estis sal terre' 507 8 f.

Vgl. auch Andreas Civitatensis, Angeli, Antichristus, Basilius, De s. Benedicto, Bercolfus, Bernhardus Claraev., Bertoldus, Biblia, cantica cant., Bonaventura, Cancellarius Parisiensis, Caritas, Christus, Collacio, Concilia, Conradus Ubelyn, Crux, Cyprianus, Dionysius Areopagita, Extractum, Guilelmus de s. Amando, G. Parisiensis, Henricus de Arnstet, H. de Frimaria, H. de Hassia, H. Sckholen, Hieronymus, Homiliae, Hrabanus, De Hussitis, Jacobus Carthusiensis, J. de Voragine, J. Wernherus, Joh. abbas Sinai, J. Chrysostomus, J. Gerson, J. Runtzenberg, Maria, De monacho, Nicolaus Orem, Niconicius, Passionale, Petrus Ravennas, De praelatis, Prothema, Richardus de s. Victore, Robertus Linconiensis, De rogacionibus, Rupellus, Sacramenta, Soccus, De spiritu sancto, Stanislaus de Scarbimiria, Thomas de Aquino, Villanus, Wasmodus *und zahlreiche andere Autoren und Schlagwörter.*

De arte -em et collacionem conficiendi et de partibus sermonis breviter 381 35 ff. Aptacio -um 66 18. Liber arengarum -um 111 20 f. (per circ. anni), 119 24, 195 37, 210 11 (per circ. anni). Exempla poetice posita et eciam alia multa valencia pro -ibus 255 32 f. Brevis materia -um 170 20, pro -ibus 170 20. De modo faciendi collaciones et -es 208 9 f.; *vgl. auch* De virtutibus. Registra -um 431 38 (de contractu), 38 f. (de tempore et sanctis). Varia themata -um 598 6.; *vgl. auch* Flos theologie.

Experimenta de virtutibus serpentum 439 38.

Sertum *vgl.* Maria.

Servandus *vgl.* Averroes.
Tractatus valens his qui in Dei servicio volunt proficere 340$_{28}$f.
Servius, grammaticus, poeta, optimus gr. et p. apud Latinos (12$_{38}$ff.).
Serviolus de arte metrica 11$_{27}$f.
Centimetrum de variis generibus metrorum 11$_{22}$.
Dydascalicon circa Donatum de octo partibus oracionis et aliis de gramatica ut puta litteris, sillabis, figuris, tropis et posituris 9$_{15}$ff.
Exp. sive lectio de VIII partibus oracionis 9$_{22}$f.
Glosa super XII libris Eneidis Virgilii 12$_{38}$ff. Pars 15$_{3}$f.
Severianus. Sermo, dum esset susceptus 79$_{38}$.
Sibyllae.
De X -is et carminibus earum 511$_{34}$f. *Vgl. auch* De sanctis.
— a 518$_{40}$ff. Prophetica dicta in vulgari 600$_{16}$.
— Babilonica. Basilographus 69$_{41}$.
— Erictea (Erictera). Dicta de 70$_{1}$, Dicta 69$_{41}$f.
— Tiburtina. Dicta de 70$_{1}$.
Sidonius Appollinaris 546$_{3}$ *(mit Schriftenverzeichnis)*.
Epistolae 546$_{4}$f.
De presenti iudicio lib. V 546$_{4}$.
De virginitatis bono lib. IV 546$_{3}$f.
De sigillis gemmarum 156$_{9}$.
Signa.
Circa — 122$_{29}$. De -is XII 20$_{31}$, 231$_{25}$.
De -is celestibus 52$_{23}$.
— crisis future 438$_{13}$.
De figuris -orum 22$_{18}$.
De XV -is ante diem iudicii *etc.* 251$_{30}$, 269$_{17}$, 365$_{32}$f., 417$_{8}$f., 503$_{4}$.
De XII -is ad membra hominis 25$_{40}$f.
— mortis 153$_{31}$f. (pronostica), 440$_{23}$f. (per versus aliquos).
De -is nature 161$_{29}$.
De -is paralisis 157$_{12}$.
Proprietates et nature -orum et planetarum, eciam in Theutonico 483$_{33}$.
— mortalium passionum 438$_{12}$f.
De racione et nominibus -orum et ymaginibus celi figuratis 24$_{39}$f.
De XII -is zodiaci 26$_{37}$.
Vgl. auch Abraham, Corpus humanum, Figurae, De mensibus, De nativitate, Sol.
Signatura.
— librorum canonicorum biblie 423$_{23}$.
-e librorum doctorum quoad eorum inicia et fines (*etc.*) 286$_{12}$, 290$_{14}$f., 372$_{34}$ff., 391$_{14}$ff.
-e pro virtutibus et vite religiose perfectione acquirendis valde valentes 351$_{3}$f.
De significacionibus 252$_{28}$f. (modorum iuris, *Druck*), 278$_{14}$ (div.).
De silencio et solitudine et de loquacitate 344$_{1}$. *Vgl. auch* Doctrina.
De Symeone monacho *vgl.* Hieronymus.
Similitudines.
De -ibus sumptis ex naturis rerum 73$_{5}$f. — rerum 434$_{24}$. Liber -um et naturalium exemplorum ad persuadendum de virtutibus et viciis 435$_{8}$f. De exemplis et rerum -ibus, X lib., inc. 'Omnia facito secundum exemplum, quod tibi monstratum est' 565$_{20}$ff. (cuiusdam fratris o. pred.). *Vgl. auch* Gesta Romanorum.
Symon et Juda *vgl.* Oraciones.
—; de Cassia 570$_{11}$.
—; Dacus.
Commentum super compotum ecclesiasticum 21$_{31}$f.
De gramatica 8$_{21}$f.
Questiones super II. minoris voluminis Prisciani 9$_{12}$f.
—; mag., Comm. topicorum 169$_{3}$f.
—; Tornacensis, Exp. super simbolum Athanasii 459$_{15}$f.
—; de Tremonia, frater, Scripta super epistolas per circulum anni 406$_{10}$f.
De symonia 261$_{18}$f. (questiones et distinctiones), 332$_{11}$ (et usura), $_{40}$, 421$_{1}$. Intencio, quomodo degenda sit ad cavendum -am et usuram 266$_{25}$f. Scripta pro notificacione -e 456$_{20}$f.
Versus de simplicibus aromaticis 57$_{8}$f.
Declaracio quorundam -ium 203$_{4}$. *Vgl. auch* Plinius, Serapion.
Simplicius *vgl.* Graecus.
De sinibus aliquod 29$_{30}$.
Sixtus, papa, b. Liber 363$_{34}$f.
—; papa IV., dominus. 499$_{14}$.
Copia bulle 498$_{32}$ff.
Quedam constitucio papalis extravagans de moderandis suspensis vel eciam derogatis indulgenciis 270$_{19}$ff.
Historia de visitacione Marie 484$_{39}$.

Smaragdus, abbas Cassinensis o. s. Ben. Diadema monachorum 407 26 ff.

Soccus, Succus, Sucus. Sermones de sanctis 147 9 (per circ. anni), 194 22, 494 22 f.

Sermones de tempore 194 20, 494 18 (iemali), 19 (iemali), 20 (estivali), 21 (estivali). Tractatus, quem premisit ante sermones de tempore in adventu per XXX sermones 315 36 ff.

Socrates 512 15, 20 ff., 519 41, 520 3, 5 ff., 11, 14 ff., 27, 30.

—; disertissimus vir 277 27 f. (Historia tripertita).

Sol.

De -e et eius methaforis 84 9.

Quedam astronomica de eclipsi -is 35 40.

Tabule de cordis et declinacionibus -is 26 38 f.

De effectibus -is et maiorum planetarum 24 37 f.

Vgl. auch Planetae, Tabulae Tholetanae.

Soldanus. Epistola ad Clementem VI. 80 23.

Epistole S. et Clementis pape 82 5 f.

Soliloquium 318 15. -a 350 8.

— amorose anime ad b. virginem, compositum ex dictis sanctorum virorum, inc. 'Mentem et oculos' 349 12 f., ad b. virginem cum oracionibus de eadem 356 26 f., de b. virgine, inc. 'Mentem et oculos' 363 22 f.

— pro cordis simplificacione 318 24.

— ad Dominum cum graciarum actione de sua tota passione 365 3 f.

— peccatorum ad Dominum pro reconciliacione (et venia obtinenda) 354 28 ff. (inc. 'Miserator et misericors'), 361 39 f. (inc. 'Miserator'), 362 11 f.

— cuiusdam regularis 311 33 f. (a cordis multiplicitate ad unum summum bonum se continue colligentis), 314 27 f. (scil. in spiritu humilitatis). — Exc. 424 33 ff.

Vgl. auch Adam monachus, Augustinus, Egbertus Bunnensis, Jacobus Parisiensis, Johannes Indaginis, Isidorus, Truta.

Solinus. *Erwähnung* 40 32. De mirabilibus mundi 25 3 f. — Exc. 77 22.

De silencio et solitudine et de loquacitate 344 1.

Vgl. auch Doctrina.

Soltaw *vgl.* Conradus S.

Soluciones, Ex variis doctoribus collecte 260 32 f.

-o quorundam, que occurrunt circa sacramentum eukaristie 454 38 f.

— quarundam difficultatum et apparencium contrarietatum sacre scripture 282 32 f.

-o quarundam difficultatum, ubi sacra scriptura sibi videtur repugnare sive opponi, et dicuntur apparencie contrarie in sacra scriptura 373 18 ff.

Vgl. auch Annus iubileus, Petrus Blesensis.

Solon 519 19, 520 27.

Sompnia *vgl.* Arrogonius.

Sophismata, Zophismata 17 37 f., 18 33 (antiqua), 43 f., 169 8 (grammaticalia et loycalia), 212 18 f. (Anglicana), 218 16 f. (gram. et l.), 31 (gr. et l.), 486 27 f. (seu questiones). Disputata -um 169 36. *Vgl. auch* Aristoteles, elenchi, Gualterus Burley.

De sophistria 56 4.

Sophocles 520 1.

Soranus, philosophus. Liber ad Cleopatram reginam de mulieribus 154 16 f.

De sortilegiis *vgl.* Albedatus.

Sozomenus, disertissimus vir 277 27.

Species.

De -ebus intelligibilibus 176 4.

De perfectione -erum 30 2 f.

Speculator *vgl.* Guilelmus Duranti.

Speculum.

— amatorum mundi 328 20 f., 343 26 f., 350 25 f., 356 41 f., 403 21, 421 33, 452 35, 483 21 f.

— anime *vgl.* Henricus de Hassia, Hugo de S. Victore.

— capitulare *vgl.* Gulpen.

— clericorum 'Quasi stella' 443 25 f. *Vgl. auch* Jacobus Carth., Joh. de Capistrano.

— ecclesie 113 38 f., 403 15, 422 17 f. (De predicacione).

— novum evangeliorum dominicalium 504 22 ff.

— grammatice de dirivacionibus et significacionibus dictionum 477 32 f. *Vgl. auch* Hugo de Reutlinga.

— iuris 222 9.

— monachorum 342 2, 343 13 f., 350 27, 356 41, 434 35 f.

— monialium 258 35 f.

— morale 429 36 ff. (I. pars), 430 8 ff. (II. pars).

— mortis 344 5 ff. (et dicitur alio nomine Dieta vite sive mortis). — Tabula 344 21 f. *Vgl. auch* De arte moriendi.

— mundicie atque forma monachorum nec

non exemplar paciencie cum paratu religiosorum 311 21 f. (et sunt rigmi), 318 9 ff.
— noviciorum et monachorum *vgl.* Joh. Indaginis.
— parvulorum *vgl.* Alcuinus.
— passionis *vgl.* Jordanus.
— peccatoris *oder* peccatorum 310 10, 350 26 (minus), 352 6 f. (maius, inc. 'Videte quomodo caute ambuletis'), 7 f. (minus, inc. 'Quoniam karissimi in via huiusmodi'), 353 35 f. (maius, inc. 'Quoniam karissimi in via'), 356 11 (maius, inc. 'Videte'), 13 f. (minus, inc. 'Quoniam karissimi'), 41 (minus), 405 29, 413 24 f. (inc. 'Quoniam fratres karissimi'), 428 17, 452 34 f. (maius). *Vgl. auch* Augustinus, Bernhardus Claraev.
— perfeccionis 308 7, 312 4 (in vulgari sermone), 17 ff.
— puerorum 342 24.
— rectoris 598 12.
— restitucionis 184 7 f.
— sacerdotum 247 23, 328 18 f. (et est de sacramentis), 412 39 f. (manuale), 413 23 f. (et pastorum, qui habent curam animarum, collectum ex dictis sanctorum patrum), 443 29 f. (manuale), 490 37.
— humane salvacionis 84 35 f. (correspondens figuris et enigmatibus tocius canonis biblie), 114 8 f., 120 3, 208 35, 416 37 f. (per ricmos), 422 24, 600 7 f. (cum figuris in vulgari), 17 (in Latino).
— sapiencie 454 23 ff. (habens II tract.), 36. *Vgl. auch* Cyrillus.
— Saxonicum 151 18 (vulgare), 201 2. Articuli 261 5. Glosa 201 2. Remissorium 201 3. *Vgl. auch* Eugenius II., Gregorius papa.
— solitariorum *vgl.* Isaac abbas Syrie.
Vgl. auch Albertus, Bernhardus Claraev., Episcopi, Guilelmus Durandus, Innocencius, Joh. de Garlandia, Maria, Sebastianus Weinmann.
De -is 4 36, 124 35, 156 12. Quedam de magnete et -o 36 20 f.
Sphaera, Sphera, Spera.
Comm. 176 34, 216 13. Questiones 27 28 f., 36 3 f., 37 7, 175 32, 176 35, 215 18 f. (circa tract. de —), 216 13.
De -is 24 3 f. (tam planetarum quam ceterorum orbium), 115 12 f. (et motibus).
— materialis 155 33 f. (de), 176 29 f., 37 (Textus), 216 32, 483 28, 485 13 f., 486 13. In vulg. sermone 437 24. Circa 426 8 *(etc.)*. Quedam de 36 11. Exp. 334 27. Lectura 176 18 f. Questiones 27 12 f. Scripta super 27 12. *Vgl. auch* Joh. Buridanus.
De proiectione -e in planum 27 17.
De — solida 28 15 f.
Tract. -e universalis cum composicione eiusdem 21 40 f.
Vgl. auch Joh. Peckham, J. de Pisa, J. de Sacrobusco, J. de Wasia, Nicolaus Orem, Robertus Linconiensis, Thebith.
Spiritus.
De cognicione et probacione -uum 374 19 f.
De actuali et habituali — dulcedine 424 29 f.
Historia de quodam -u coniurato per quendam priorem ordinis Dominici 452 37 ff.
Historia sive miraculum de quodam -u, scil. Hugonis 422 27 f.
Mistice de septem malignis -ibus, qui sunt 7 peccata mortalia 307 36 f.
Spiritus sanctus.
De -u -o 267 32, 290 1 f. (ex scriptis Didimi et Jeronimi). Occupacio 363 15. Oraciones 348 31. Sermo, sermones 85 17 f, 264 8 f., 372 27 (II), 29, 381 12, 39, 495 38 f., 503 35, 592 8.
De VII donis — -i 247 5, 333 36 f. (per modum itineris), 387 15 ff., 396 34 ff. (summa, I. pars), 397 1 ff. (II. pars), 7 ff. (III. pars). *Vgl. auch* Pantheon.
Quomodo sponsa extollere debet sponsum suum per verba affectiva 314 16 f.
De sponsalibus et matrimonio 454 39.
Tabula sec. alph. ponens perfecciones sponsi, quomodo ruminari debeant in via unitiva 314 17 f.
De squaloribus curie papalis 197 40.
'Stabat mater dolorosa' 350 18.
Stanislaus; — de Scarbimiria, mag., decretorum doctor.
De contractu reempcionis 261 31 f.
Sermones 279 22 f.
De stacionibus, que in Roma sunt 314 25 f.
Tituli -onum et ecclesiarum 499 3. *Vgl. auch* Roma.
Stacius. Achilleis 13 10, 42, 97 22, 31. — Flores 12 15. Glosa 13 10, 42. Glosule 13 29 f.
Flores St. de raptu Proserpine. 95 33 f.
Thebais 19 33. — Flores 12 14 f. Glossae 4 33. Glosule 14 29 f.

Status.
De XII -ibus in ecclesia 497 13 f.
De -u et officio ecclesiasticarum personarum 184 4 f.
De -ibus mundi 139 42 (diversis), 184 6 f. (VII). Dyalogus de -u mundi 498 24 f.
De -u perfectionis 365 33 f.
De -u religionis christianae 147 23 f.
Statuta.
— 222 27, (ordinis, *scil. Carthus.*) 223 10, 229 19, 380 27 ff. (et ordinaciones capituli generalis ord. Carth. per modum alph.). *Vgl. auch* Joh. Indaginis.
An -um novum et antiquum faciens mencionem de peccatis mortalibus iterum confitendis sit licitum 263 32 f.
De canonicis -is 140 21.
— provincialia 597 22. Prepositure Erffordiensis 262 32 f. Diocesis Magdeburgensis 259 30. Episcopatus (Dioc.) Maguntinensis 252 17 f., 40, 431 20. *Vgl. auch* Gerlacus Magunt., Petrus Magunt.
Vgl. auch Jacobus de Ravenna, Nicolaus Cusanus.
Stella.
— clericorum 94 38, 97 27 172 7, 182 2, 375 1 f., 392 16, 417 32, 422 29. — Comm. 375 1 f. Dicta 422 29. Glosa interl. 375 1 f.
— Messie contra Judeos 378 8 ff.
— sacerdotum, inc. 'Quasi stella' 426 12.
Stellae.
De -is 21 41 f. (et habitudinibus earum), 22 9 (XV), 25 34 (planetis et signis), 155 21, 165 9.
De composicione -arum 26 16 f.
Tabule de -is 216 20.
Stephanus, Stepphanus, Steffanus, Sthephanus.
—; Arlandus, cancellarius medicorum Montis pessulani (155 7 f.).
Antidota que dicuntur Pomum ambre 49 36.
De medicinis simplicibus et compositis 51 18 f.
De modo conficiendi 49 35 f.
De modo medendi 49 35.
Viridarium super antidotarium Nicolai 202 31.
Quedam nova explicatio, que Vite hominis defensorium nominatur 155 7 ff.
—; de Bisontun. 563 4 ff, *(Schriftenverzeichnis).*
De auctoritatibus sanctorum et philosophorum 563 6 f.
In bibliam: Postilla super ecclesiasten 563 5.
Super apokalipsin 563 6.
—; Cantuariensis archiepiscopus, dominus, primas tocius Anglie et cardinalis Romane ecclesie. Sermones CII 492 30 ff.
—; Fliscus, de Sontino. 600 29. Quomodo partes VI parcium rethoricalium possint exornari 476 4 ff.
—; Italus, poeta laureatus, mag. Metra 488 1 f.
—; Parisiensis. Exposicio super regulam b. Benedicti 394 9 f.
De sterilitate 48 34. De causa -tis 50 6 f., 54 40 f.
Stimulus amoris 310 17 ff. (Hunc librum diversi diversis asscribunt, aliqui Bonaventure, alii Hugoni de S. Victore *etc.*), 38 f. Collecta ex 424 32 f. Exc. 311 6, 361 15 f. Extr. 283 16, 433 7 f. *Vgl. auch* Anselmus, Dogmata.
Consilium pro debilitate stomachi 53 6.
Strabus *vgl.* Walahfridus.
De qualitate studentis 38 24.
De studio religiosi cotidiano et profectu 479 30 f.
Studium *vgl.* Universitas.
De quinque substanciis 158 9, 216 32.
De substancia orbis *vgl.* Averroes.
De tribus substancialibus religiosorum 343 8 f., 12 f.
Doctor subtilis *vgl.* Joh. Duns Scotus.
Succus, Sucus *vgl.* Soccus.
Sufficiencia librorum sacri canonis 466 12 f.
Sulpicius. Grammatica 600 24.
〈—〉, Supplicius; Severus (542 16 ff. *mit Schriftenverzeichnis*).
Dyalogus de Postumiano amico suo, lib. III 542 19 ff.
Vita b. Martini 542 17 f.
Summa. 120 14, 162 25, 169 15.
— super officio advocatorum (?) 151 24 f.
— Angelica *vgl.* Angelus de Clavasio.
— pro salute animarum *vgl.* Formula confessionis.
— causarum tam de facto quam de iure 151 24.
— collacionum *vgl.* Joh. Gualensis.
— de conferentibus et nocentibus 201 34.
— confessionis *vgl.* Antoninus, Henricus de Frimaria.
— confessorum 597 26. *Vgl. auch* Joh. Erdfordensis, J. ord. praed.

— de credendis 596 23 f.
— in iure *vgl.* Henricus de Merseburg, Rulandus.
— Lombardica *vgl.* Jacobus de Voragine.
— matrimonii 470 7 (Quedam —, que s. m. nuncupatur).
— misteriorum 433 27 ff.
— de officiis ecclesiasticis *vgl.* Joh. Beleth.
— (quedam) philosophica, que dicitur secunda philosophia 36 40 f.
— de arte predicandi *vgl.* Alanus.
— predicancium *vgl.* Joh. de Bromyardt.
— theologica abbr. per XIX tract. 257 15 f. — quedam brevis theologie facta per quendam ord. pred. et dicitur Oculum manuale 294 16 ff. *Vgl. auch* Alexander de Halis, Thomas Anglicus.
— virtutum 222 19. — viciorum 110 16, 119 21, 596 32 f.; Super 470 2. — v. et v. 144 35, 596 23. *Vgl. auch* Guilelmus Peraldus, Petrus Damiani.
Vgl. außer den bereits genannten auch: Aegidius Rom., Albertus Magnus, Aristoteles, Ars vetus, Astexanus, Auctoritates, Avicenna, Azo, Baptista, Beneventanus, Berengarius Tuscul., Burchardus, Corpusiuris can. u. civ., Corrector, Damasus, Dictamen, Epistolae, Gaufredus, Geraldus de Solo, Gerardus Cremonensis, Goffredus de Torno, Grammatica, Guilelmus Autisiod., Henricus Bohic, H. Ostiensis, Herveus, Hildesheimensis, Hrabanus, Joh. Andree, J. Bononiensis, J. Buridanus, J. de Fanno, J. de Tornamira, Judicia astrorum, Jus, Moneta, Paenitentia, Paulus Tulmeus, Petrus Helie, P. Hispanus, P. Lombardus, P. Quesnell, Philosophia naturalis, Raymundus, Raynerius, Rupertus, Spiritus sanctus, Tancredus, Thomas de Aquino, Tymmo, Victorinus.
Summarius tocius theologie 507 16 f., 511 8 f.
Summula rudium auctentica *etc.* 411 36 f. II-e, prima de illis, que inhibentur a sacramento eukaristie, secunda de illis, que tempore interdicti conceduntur vel prohibentur 284 6 ff. *Vgl. auch* Albertus Magnus, Articuli fidei, Jus canon., Medicinae.
Gradus superbie 357 40 f. (XII), 435 10 f. (et humilitatis depicte in figura crucis), 463 4 f. (XII et XII humilitatis). De III speciebus -e 340 9.
De supersticionibus 294 35, 435 15.
Supplicationes 171 7.
Supplicius *vgl.* Sulpicius.
Supposiciones 483 17, 485 39, 486 5, 490 7. De 17 32. Glosa circa 486 5 f. Questiones 8 39 (de supp. terminorum), 177 14. Super 98 8 f. *Vgl. auch* Logicalia parva.
De suppositoriis 50 37 f. *(etc.)*, 156 13, 440 33 (quomodo fiant clisteriis).
Suscepcio episcopi 504 36.
Suspensio *vgl.* Casus.
De suspiriis peccatoris ad Christum 349 38 f.
De potestatibus (potestate) syllogismorum 485 28, 39.
De symbolo 93 32. *Vgl. auch* Hieronymus, Rufinus.
Simbolum (Simbolus) apostolorum 311 9 ff. (ubi unicuique ap. suus articulus quem posuit asscribitur), 372 36 (in quadam figura contractum per articulos aptatos ad sing. ap. cum correspondencia prophetarum). Declaracio 342 5 f. Exp. 181 31 f., 35 f., 335 25 f., 412 22 f., 504 30. *Vgl. auch* Augustinus, Joh. Marienwerder, Petrus, Thomas de Aqu.
De -o Athanasii 141 22 f. Exp. 181 31 ff., 35 ff., 185 22 f. (de baptismo). *Vgl. auch* Alanus, Symon Tornac.
— conc. Lateranensis; quod compositum fuit sub Innocencio III, cont. *etc.* materiam IV lib. sentenciarum et sic eciam quasi tocius s. scripture *etc.* 268 26.
Symachus, Simachus, prefectus (90 24 f.). 545 23 f., 27. Epistolarum lib. I 545 24. *Vgl. auch* Ambrosius.
De sinkathegreumatibus 17 2 f., 18 43 f. *Vgl. auch* Logicalia parva.
Synodale pastorum ecclesias parrochiales regere debencium 69 30 f.
Sinodus Constantinopolitana 541 39. S. Nicena 526 33 ff.
Synonyma, synonima, sinonima 98 1, 436 37 f. (communia sec. novam transl.), 437 37 f. (vocabulorum), 440 30 ff. (nominum herbarum sec. ord. alph. et ponuntur virtutes earundem cum theutonizacione), 478 4 (diversimode coll.), 10 f. (contr. ad figuras), 12 (verbalia succinctim posita), 487 25 (vulgarizata), 488 40, 595 5. Super 98 23. *Vgl. auch*

Almansor, Cicero, Divisiones, Joh. de Garlandia, Isidorus, Mundinus, Rasis, Serapion.
De sirupis et electuariis 56 24.

Tabulae 18 4, 22 6 f. (cum canonibus), 26 (c. can.), 29 4, 177 3. Libellus -arum 350 19 f. (Hic multe —, que communiter in domibus Carthusiensium in ecclesiis appendentur, conscripte sunt). *Singulae:* De adequacionibus 22 14 f. Per modum almanach correspondentes -is Alfoncii cum can. 30 15 f. Diversitatis aspectus in IV. climate 26 8. Astronomice 483 34 f. Astronomicalis 155 21 f. Pro quibusdam conferentibus et nocentibus 153 28 f. Instruens tam confitentem quam confessorem pro fructuosa confessione facienda 459 9 ff. Coniunctionis et oppositionis 29 9, 30 4. De coniunctionibus 26 4 (et prevencionibus), 28 38 f. (et eclipsibus solis et lune), 30 1 f. De cyclis primacionum 29 34 f. Equacionis dierum cum noctibus 26 39 f. De invencione dierum et multis infinitis 26 2. Doctorum originalium 95 15 f. (omnium, sec. ord. alph.), 110 9, 119 13, 127 26, 140 28 (sec. ord. alph.). Duth solis et lune 26 5 f. De VII principalibus ecclesiis et de aliis ecclesiis et locis mixtim in Latino et Theutonico 499 9 ff. Deserviens tantum postillacioni epistolarum dominicalium 405 27 f. (sec. ord. alph.). De fleubotomia 26 40. De gradibus, puteis, terminis *etc.* 23 24 f. Pro divisione habitus 486 4 f. Herbarum agrestium et ceterarum in Latino et Teutonico 154 28. De indulgenciis (*scil.* ecclesiarum Romanarum) 499 13 f. Intervalli 350 28. De luna, in quo signo et gradu sit 364 18. Aparicionis lune in crepusculo *etc.* 26 6 f. De vero motu lune 22 15. Martiniana *vgl.* Corpus iur. can. Minutorum proporcionalium 26 4 f., 5., Equacionis m. pr. ad omnes articulos et digitos 26 17 f. De veris et mediis motibus et de eclipsibus tam solis quam lune sec. cyclos 26 41 f. De radicibus motuum 21 37. Novarienses de mediis motibus 26 20 f. De coniunctionibus *etc.* ad meridiem Novarie 26 18 f. Originalium 185 35. Ad sciendum festum pasche 364 11. VII planetarum maxime solis et lune 27 13 f., De equacionibus pl. 29 7 f., Latitudinis pl. 26 6, De latitudinibus pl. 29 9 f., De motibus pl. 21 36. De ponderibus et mensuris in medicina 154 29. Longitudinum et latitudinum regionum 167 34 f. Regionum quoad longitudinem et latitudinem *etc.* 439 17. Salernitane 51 20, 56 27 f. (cum comm. Bernh.); *vgl. auch* Bernh. Provincialis. Signorum 363 21, Ascensionis s. 26 1. Solis quoad annos tam bissextiles quam non 28 35. De introitu solis 26 7 (in signa IV cardinalia), 40 f. De loco solis 26 41. De sompniis algoristica 29 37, Stellarum fixarum 25 23, 43 f. (et de declinacione solis), 26 16, 19 f. (de revolucionibus annorum *etc.*). Tholetane de mediis motibus 25 43, 26 2 f. (solis et lune); Th. correcte 26 22 f.; *vgl. auch* Archazel. Tholosone de mediis motibus 25 42 f.
Vgl. auch Abdana, Alcubicius, Alfoncius, Alphabetum, Archazel, Bernh. de Verduno, Christus, Corpus iur. can., Donatus, Fallaciae, Festa, Figurae, Gualterus Burlaeus, Guido Bonatus, Joh. Danko, J. de Muris, Martianus Cap., Meldes, Philosophia, Prodoximus Pad., Ptolemaeus *u. a.*
Conposicio -arum pro climatibus mundi 29 30 f.
De regulis -arum 28 41.
De taciturnitate 341 11, 363 3.
Tacuinus (Tacuim?).
De curis (omnium) morborum cum add. Joh. de S. Amando 47 16 f., 53 43 f.
De quolibet 52 8 f.
De regimine sanitatis cum add. Joh. de S. Amando 51 33 f. — Tabula 51 34.
Talmud, Talmut, Thalmud 377 34 f. (Judeorum), 497 31, 542 26 (Jud., comp. a II Rabi). — Pars, transl. a fr. Theobaldo Parisiensi 377 40. Quedam de 84 41. Scripta ex 69 42. — Exc. cuiusdam Christiani contra 438 18 f.
Tancredus, Tancretus 110 31, 120 14. De ordine iudiciario *oder* Ordo iud. 60 28 f., 211 20, 21, 22.
De sponsa et matrimonio 60 27 f.
Summa 151 23, 201 6 (de iudiciis).
De Tartaris *vgl.* De Gog et Magog.
'Te Deum'. Exp. 181 31 f., 35 f.
'— — laudamus, te Jhesum crucifixum' 350 37.
'— —' de b. virgine 350 18.
'Te matrem Dei laudamus' 350 38 f.
De temptacionibus et remediis 262 2. Ad reprimendum -em 340 11. *Vgl. auch* De vitiis.

De tempore *vgl.* Sermones de t.
Terencianus 515 18.
Terencius, Publius (523 1 f.), poeta (12 43, 74 36). 187 26. Quedam 74 36.
Comedie 13 17, 522 43 ff. VI comediarum et tragediarum libri 12 43.
Vgl. auch Priscianus, Rufinus.
Termini.
Dictamen de -is astrologicis 23 22 f.
Descripciones -orum 251 18 f. (quorundam iuridicorum), 254 40 f. (quorundam theologicalium), 256 17 f. (quor. theol.), 477 25 ff. (quor. theol. et iuridicorum sec. ord. alph.), 486 11 (naturalium, declaraciones et diffiniciones), 488 21 (moralium).
De supposicionibus -orum 52 9. Questiones 8 39.
Ternarius super evangelia dominicalia tocius anni 248 4. *Vgl. auch* Bonaventura, Henr. de Frimaria.
Horribilia que contigerunt ex terre motu in comitatu Cathalonie 342 29 f.
Laudes et preconia et fructus terre promissionis 368 24 f.
Terra sancta.
Descripcio 77 38 f., 247 42, 255 31 f. (et Romane civitatis), 368 28 f. (compendiosa, et singulorum locorum Jherusalem adiacencium cum pictura), 369 17 f. (*etc.*), 452 1 f., 491 37.
Divisio -e -e 368 29 f.
De moribus et erroribus atque sectis variis eorum, qui -am -am inhabitant *etc.* 368 31 ff.
Quedam peregrinacio in vulg. ad -am -am et ad montem Synai et de locis sanctis ei indulgenciis -e -e 326 19 ff. Peregrinaciones *oder* De peregrinacio in — — et cur eandem Deus diversis flagellis exposuit 247 41 f., 491 13 f.
De statu -e -e et de mirabilibus, que conspicuuntur in itinere ad eam 278 4 f.
Vgl. auch Burchardus, Israel.
Tertullianus, Affer (517 14 f.). Apologeticum 94 11 f. (de ignorancia Jhesu Christi), 517 16 f.
Testamentum sive pactum devoti hominis et obsecraciones per merita Christi pro omnibus necessitatibus sancte matris ecclesie 315 2 ff.
— XII prophetarum 172 5. Aliqua extracta 422 7 f. *Vgl. auch* Joh. Chrysostomus.
Theutonizacio vocabulorum herbarum et ceterorum medicinalium 438 20 f.
Thadeus, Tadeus, commentator Galieni (56 37), 435 41.
Consilia 117 30 (cum pluribus).
Questiones circa curam febrium 157 19 f.
Notule in tegni Galieni 56 36 f.
In Hippocratem: Comm. super libris amphorismorum 54 20, 436 1 (marg.). Comm. super libris de regimentis acutorum (vel Joh. de S. Amando) 47 21 f. Notule in pronosticorum 56 42.
Comm. super theorica planetarum 27 23.
Thales 517 30, 519 18.
Thebith, Benchorath (26 14, 41 24). De equacionibus 22 43 f.
De alchimia fere de LXX intencionibus librorum 41 24 f. Notule contra alchimiam 37 29.
De circulis sperarum 22 42.
De ymaginacione spere 26 14, 30 36.
De ymaginibus 27 30.
De naturis metallorum et transmutacionibus eorum 41 22.
De motu accessionis et recessionis 22 42 f. (octave spere), 30 38. De motu octave spere 27 17 f.
Theloforus heremita, epistola de devocione religionis et ecclesie militantis 381 37 f.
Thema, Themata. De festis *etc.* 503 39 f.
Pro recommendacione magistrorum 81 42 f.
Sermonum 147 13 f. *(etc.)*, 282 31 f. (de sanctis per circ. anni), 373 2 ff. (de sanctis et eciam pro quibus statibus hominum et condicionibus). *Vgl. auch* Flos theologie. In theologiam 81 12 f., 13 f.
Vgl. auch Auctoritates, In bibliam.
Themistius. Comm. super III lib. de anima excerptum *etc.* ex dictis Th. et commentatoris 41 7 ff.
Themon, questiones de spera materiali 28 22 f.
Theobaldus, Parisiensis, frater (377 40). Libellus de erroribus Judeorum 31 2 f. *Vgl. auch* Talmud.
Theodericus. Opus super metro 'O qui perpetua mundum racione gubernas' 20 15 f.
—; Engelhus, Engelhusen, Engelhussen, Ingelhusensis *(auch ohne Vornamen)*, magister.
Cronica 152 37, 186 25, 372 7, 373 31 f. (cronicarum durans ad a. D. 1410), 502 6 (cronicorum).
Vocabularius 215 25.

—; episcopus 277 27 (Historia tripertita).
—; frater. Cirurgia et appellatur iste liber Filia principis 437 12 (IV lib., et domini Hugonis de Luca).
—; *de Friberga*, Theutonicus (564 18 ff. *mit Schriftenverzeichnis*).
De accidentibus 39 7 ff. *Vgl. auch* De naturis rerum.
De animacione celi 39 7 ff., 67 16 f.
De coloribus 39 7 ff., 67 19 f.
De corporibus gloriosis 67 20 f.
De tribus difficilibus 564 21.
De intellectu 39 7 ff., 67 17.
De intellectu et intellegibili 39 7 ff., 67 20.
De yride 564 21.
De generacione lucis 564 20.
De natura luminis in dyaphano 67 18 f.
De mensuris 67 18, 564 20 (rerum).
De natura encium 39 7 ff., 67 17 f. (scil. de accidentibus).
De orgine predicamentorum (rerum predicamentabilium) 68 38, 564 19.
De quidditatibus 67 18. De quidditate encium 564 19 f.
De tempore 564 20.
—; Vrye, ord. herem. s. Aug. Liber de consolacione ecclesie compendiose narrans acta concilii Constanciensis 473 24 ff.
Theodocius, Epistola sacre sentencie 73 1 f. *Vgl. auch* Hieronymus, Epistolae.
Theodorus, De disposicionibus et infirmitatibus mulierum 154 17.
—; episc. civitatis Cirie. Ecclesiastica historia 545 2.
Codex Theodosianus 544 10.
Theodulus, Theodolus, poeta (170 6), 4 31, 13 11 f., 27, 97 34, 170 6, 12, 219 4. Eglogarum 14 3, 10 f. — Glosa 13 11 f., 27, 14 10 f. *Vgl. auch* Bernhardus Silvestris.
Sentencie quedam theologorum 38 15.
Theologia. Libri -e 601 16. Comm. -e 111 11. Principium in -am 81 10. Principia in -a 189 1. Questio de principio -e 67 22. Prologus in -am *vgl.* Henr. de Hassia.
— mystica. Div. tractatus in vulg. de — — 307 38. De commendacione -e -e 308 18. Descriptio -e -e sec. doctores 314 19. *Vgl. auch* Rudimenta.
Quedam theologica 68 18. Libri -i 221 23 f.
Theologicalia 114 14 (div.), 489 1 (varia). Liber -is 116 35, 224 35. -e quoddam non completum, ubi continentur alique regule, que alias maxime vel principia dicuntur 438 27 ff.
Theophilus. De pulsibus 49 37.
De urinis 49 9, 157 9, 173 33, 204 2, 205 17. Comm. 157 13, 203 36 f., 205 20. *Vgl. auch* Petrus Cardinalis.
Vgl. auch Aegidius, Ars.
—; episc. Alexandrie 541 40.
—; episc. Antiochie 524 4.
De Theophilo 342 24 f.
Theophrastus, Theofrastus 514 22, 520 37.
Tract. Anglicanus de theoreumatibus theologicis demonstratis 74 35 f. *Vgl. auch* Causae, Gradinus.
Theorica 23 14 (brevis). -e 122 24. Comm. 124 8 f.
— panthegni 202 37.
— planetarum 27 17, 123 38, 131 42, 167 33, 176 31, 216 11, 16 f., 22, 24 f., 28, 483 31 f., 485 14. Comm. 176 33 f., 35, 216 17, 24 f. Conclusiones 28 26 f. Figure 176 36. *Vgl.* Gerhardus Cremon., Puncta, Thadeus.
De ⟨theriaca⟩, tyriaca 154 3.
Thesaurus pauperum *vgl.* Pauperum thes. *u.* Petrus Hispanus.
Thomas, Anglicanus secularis. Alique questiones 337 28 f. Utrum Christanus in theologicis sufficienter instructus possit articulum trinitatis defendere vel evangelium veritatis 337 33 ff. Utrum omnes raciones, que dicuntur de Deo, secundum substanciam sint eedem divine essencie et inter se omnibus modis ex parte rei 337 32 f. Utrum possit evidenti racione convinci animam intellectivam esse formam humanam sive formam corporis humani 337 29 ff.
—; Anglicus. Exposicio super libros b. Augustini de civitate Dei 565 16 ff.
—; Anglicus. 564 28 ff. *(mit Schriftenverzeichnis).*
Contra Durandum 66 12.
Phisonomia 483 29.
Super psalterium 564 29 f.
II quotlibeta cum multis argumentis 564 30.
De relacione 564 32.
Summa theologie 564 29.
De concordia librorum b. Thome 564 30 f.
Complevit b. Thomam super peryarmenias 564 31, super priorum 564 31.
De unitate formarum 564 32.
—; —, o. f. p. *vgl.* Th. Custedt.
—; de Aquino, Aquensis (559 1 f.), b., s.,

doctor, d. sanctus (93 25 f. *ohne* Thomas), acutissimus et eximius d. (464 12), ord. pred. (193 18), qui nacione fuit Siculus, magister in theologia et in artibus acutissimus et eximius; obiit anno vite 1274, canonizatus a. D. 1323 a Joh. papa XXII. (463 8 ff.), 65 28, 99 21, 142 29, 144 13, 15, 163 1, 281 23, 294 4, 319 26, 330 22, 376 33, 413 15 f., 429 39, 434 12, 451 4, 452 24, 459 6, 463 8 ff., 464 12, 465 5, 30, 32, 470 13, 502 17, 537 34, 539 31, 557 16 ff. *(mit Schriftenverzeichnis)*, 559 1 f., 6, 560 17, 563 23, 25, 564 40. Quedam de 84 39. Legenda 557 19 f.; Pauca ex 429 26. Sermo de 81 30. — Registrum librorum 194 11. Tabula sec. ord. alph. super omnibus scriptis, dictis et partibus 371 9 ff. Tabula sive reg. continens sec. ord. alph. conclusiones librorum 463 40 ff. Signatura quorundam titulorum super quibusdam libris 469 42 ff. *Kleine Schriften* 3 23. Confirmaciones doctrine per papam et doctores Parisienses 464 3 f. Exempla et miracula ex 434 9 ff.

De forma absolucionis 558 16.

De eternitate mundi 557 31 f.

De angelis 558 23. *Vgl. auch* Sermones.

De anima et virtutibus 558 14. De potencia anime, quid sit 36 35. Questiones de anima humana seu intellectu humano sec. sententiam Th. 36 33 f.

In Aristotelem: Super ⟨analyticorum⟩ priorum 124 37; *vgl. auch* Thomas Anglicus. Comm. super II lib. posteriorum 16 38 f., 34 20 f., 113 39 f., 168 25 f., 178 3, 15, 217 22 f., 35 f., 218 18, 557 23. Comm. super III lib. de anima 34 21 f., 35 3 f., 215 8, 557 28. Comm. (b. Th. et Petri de Alvernia) super IV libros de celo sec. novam transl. 214 39 f. Comm. super IV lib. de celo et mundo 33 2 f., 557 33 f. Comm. super X lib. ethicorum 44 10 f., 42 f., 45 18 f., 121 27, 159 4, 164 29, 213 18, 20, 557 35. Comm. (s. Th. vel Egidii) super lib. de bona fortuna 35 14 f. Comm. super II lib. de generacione et corrupcione 34 39 f., 557 27 f. Comm. super lib. de memorabilibus 34 41 f. Super de memoria et reminiscencia 557 29, Comm. super XII lib. metaphisice 42 13 f., 43 24 f., 212 26, 466 4 (XII lib.), 557 34. Comm. super IV lib. metheororum 34 40 f., 557 27. Comm. super de morte et vita 35 2 f. Comm. super libris peryermenias 17 4 ff., 557 22; *vgl. auch* Thomas Anglicus. Comm. super VIII lib. phisicorum 33 1, 121 3, 214 7, 13, 466 15 f., 557 33. Scriptum super de phisionomia 42 28 f. Sentencie breves et summarie super lib. politicorum 41 12 f., 46 21 f. (summarie glosule et sentencie conformes), 557 35. Comm. super predicamentis 17 4 f., 98 19 f. Comm. super de sensu et sensato 35 1, 557 28. Comm. super de sompno et vigilia 35 2, 557 34. Scriptum super theoreumata de causis Ar. et commento Alphorabii 42 26 f. Comm. super de causis longitudinis et brevitatis vite 35 14.

Flores de auctoritate summi pontificis 106 29 f., 182 10.

In bibliam: Tabula auctoritatum veteris et novi testamenti, quas exponit in summis suis 371 12 f. Postilla super Job 324 3 f., 558 3. Glosa super ecclesiasten 64 34 f. Super cantica 558 5; Pauca exc. 503 31 f. Postilla super ecclesiasticum 557 21 f. Super Isayam 558 3. Super Jeremiam 558 4. Glosa continua super IV evangelistas, que alias dicitur Cathena aurea 222 32 f., 295 22 f., 490 24 f. 558 5 f.; super Matheum et Marcum 463 11, super Lucam et Johannem 463 13. Exc. 294 19 f. Postilla super Johannem et super XV cap. Mathei 558 7. Super omnes epistolas Pauli 558 26 f.

In Boethium: Comm. super de consolacione philosophie 557 21. Super de ebdomadibus 558 20 f. Questiones super de trinitate 558 20.

Breviloquium *vgl.* De fide.

Tract. sive sermones de corpore Christi 137 37 ff. (et quomodo homo se digne debet praeparare ad sumendum corpus Christi), 184 25 f., 455 8 f.

De humanitate Christi 558 25.

De vita Christi 83 41 f. (per totum decursum evangeliorum), 412 2 f., 41, 502 14, 558 28 f. (sec. aliquos).

De infancia et puericia salvatoris sec. b. Th. 451 39 f.

Compendium 69 2 f., 97 30 f. (cum duplici glosa). Comp. theologice veritatis 73 11 f. (lib. VII), 92 18 f., 119 25 *(an.)*, 123 33 f. *(an.)*, 172 37 *(an.)*, 208 23 *(an.)*, 406 18 ff. (sive brevis compilacio), 558 27 f. (sive br. c.).

De concordia dictorum suorum, inc. 'Pertransibunt plurimi' 558 2 f.

De contradictionibus 68 40.

De correctione fraterna 558 32.

De spiritualibus creaturis 69 6 f. (questiones XI), 558 13 f.
Super I. decretalem determinaciones 558 21 f.
Scriptum super libro de differencia spiritus et anime 42 27 f.
De dilectione Dei et proximi 558 25 f.
De dimensionibus interminatis 557 24.
Super Dyonisium de divinis nominibus 558 4; De celesti ierarchia 558 4 f.
Dubiorum soluciones ad quandam illustrem dominam 261 39 f.
De elementis in mixto 557 23 f.
De ente (esse) et essencia 34 4 f., 36 35 f., 213 1 (essenciis, *an.*), 216 32 *(an.)*, 557 23. — Comm. 212 20, 42 f. Dicta 130 22. Super 97 31, 98 16 f.
De eo, quod est et quomodo est 557 30 f.
Epistola de modo studendi 332 13 f., 557 29, Modus et forma studendi 241 25.
Epistola de norma vivendi 412 4 f.
De essenciis lib. II 481 38 ff.
Fallacie 17 37, 486 10, 557 22 (minores).
De fato 558 26.
Raciones, per quas in concilio impetravit generali institui festum corporis Christi 557 27 f. *Vgl. auch* Officium.
De articulis fidei et sacramentis ecclesie, *etc.* 370 17 f., 405 17 (summa), 416 33, 501 16, 558 17, 600 14 (summa).
Breviloquium de fide 75 35 f.
De racionibus fidei 197 33, 203 1 f., 388 13 f. (ad cantorem Antiochenum), 464 38 f. (Christiane), 558 18 (ad cant. Ant.).
De fide, spe et caritate 558 14. Aliqua capitula de s. trinitate et de verbo patris sumpta ex libro 388 14 ff.
De gradibus formarum 39 10 f., 68 37 f.
De unitate forme 557 26.
De genealogia b. virginis 558 34.
Contra errores Grecorum 558 31.
De instantibus 557 32 f.
De intellectibus 39 41 f. Contra unitatem intellectus 557 25 f.
Jubilus et planctus inc. 'Dulcis Jhesu' 363 17 f.
De iudiciis astrorum 192 35 f., 328 21, 557 32.
Super 'Magnificat' 558 33 f.
De malo 332 27. *Vgl. auch* Quaestiones.
De materia 39 12, 68 40, 557 24 (prima).
Meditacio (Meditaciones) de sacramento altaris 345 11 f., 356 24 f., ad corpus et sanguinem Christi 'Adoro te devote latens vita' 557 40 f.
De miscibilibus et mixtis 39 40 f.
De morte et vita 557 35.
De motu cordis 33 16, 34 13 f., 192 35, 328 21 f., 557 31. *Vgl. auch* Alfredus Anglicus.
De natura accidentis 557 26.
De motu progressivo 557 31.
De natura generalis 557 26.
De duabus naturis in una essencia 558 16 f.
Super primum, 2. et 3. nocturnos 558 31.
Officium diurnum et nocturnum de festo corporis Christi 557 38 f.
De occultis operibus nature 557 30.
Oracio 284 31, 309 35 (postulans a Domino vite directionem), 358 24 (de sacramento eukaristie), 361 4 (inc. 'Concede mihi, misericors Deus'), 362 16, 363 29, 492 2 f. (que predicatori est premittenda), 497 21 (premittenda ante sermonem), 557 40 f. (ad corpus et sanguinem Christi 'Adoro te devote latens vita'), 558 1 f. ('Concede michi, misericors Deus, que tibi placita sunt'). V -es de sacramento 325 30. *Vgl. auch* Meditacio.
Super 'Pater Noster' et 'Ave Maria' 558 19.
De perfectione vite spiritualis 463 31 ff., 558 32 f.
In Petri Lombardi libros sententiarum: I. pars circa I. et II. 597 7. Scriptum super I. 65 34 f., 142 31, 193 38; Questiones 65 34 f. Scriptum super II. 65 36 f., 142 32, 193 39; Questiones 65 36 f. Super III. 142 34, 194 1. Super IV. 65 38 f. 73 41 ff., (abbrev.), 102 37 f., 142 36, 194 2, 465 33, 42 f. *(Druck):* Questiones 73 41 ff.; Tabula 65 38 f. Exc. scripti circa omnes lib. 597 13 f.
Comm. super ysagogis Porphirii 17 4 f.
De X preceptis 558 32.
De duobus preceptis caritatis (eciam circa libros Dyonisii) 435 1 ff.
De divina predestinacione ad cantorem Antiochenum 464 39 f.
De principio individuacionis 557 24 f.
De principiis nature 39 39 f., 557 25.
Super de causis ⟨*scil.* Procli⟩ 557 28 f.
Questiones: LII ad mag. o. pred. 558 22 f. De accidia 68 31. De anima 69 7, 295 11 (exc.). De passionibus anime 68 5 f. De virtutibus anime 143 16, 194 3 f.; Comm. 143 16. De appetitu boni et voluntate 68 3 f. De libero arbitrio 68 4 f. De avaricia 68 31 f. De bono 68 3. De cognicione angelorum 67 36 f., 194 6 f. De cogn. sciencie an-

gelice 67 37. De cogn. anime post mortem 68 2 f. De cogn. primi hominis in statu innocencie 68 1 f. De consciencia 67 41 f. De correpcione fraterna 69 9. De creacione 68 21, 295 10 (exc.) De cr. materie in formis 68 21 f. De demonibus 68 33 (cum suis annexis), 143 14 f., 194 3 f., 295 9 (exc.). De potencia Dei 68 20, 143 15 f., 194 3 f., 10, 295 9 (exc.), 466 24 ff. (disputate), 558 12 f. De potencia generativa Dei 68 20 f. De relacionibus in Deo 68 23 f. De sciencia Dei 67 33 f. De simplicitate Dei 68 23. De voluntate Dei 68 4. De fide 67 40. De veritate fidei 599 20 f. De electione hominis 68 28 f. De inani gloria 68 30. De gracia 68 6. De gr. Cristi 68 7. De gula 68 32. De his, que relative dicuntur 295 10 (exc.). De ydeis 67 34. De invidia 68 30 f. De libro vite 67 36, 194 6. De luxuria 68 32. De magistro 67 38 f. De malo 68 25 f., 194 3, 295 11 (exc.), 558 13 De mente humana 194 6 f. De mente in qua est ymago trinitatis 67 38. De miraculis 68 22 f. (contra naturam factis), 295 9 (exc.). De observancia regule et statutorum 350 2 f. De peccato 68 26. De causa peccati 68 26 f. De p. originali 68 27. De pena peccati orig. 68 27 f. De peccato veniali 68 29. De personis divinis 68 24. De processione divinarum personarum 68 25, 295 10 f. (exc.). De predestinacione 67 35, 194 6. De prophecia 67 39. De providencia 67 35, 194 6. De raptu 67 39 f. De racione superiori et inferiori 67 40 f. De sanctificacione impii 68 6 f. De sensualitate 68 5. De spe 69 9 f. De synderisi 67 41. De verbo 67 34, 194 6 f. (et pluribus aliis). De unione verbi incarnati 69 10 f. De veritate 67 33, 69 5 (cum quest. aliis), 194 6, 9, 310 41 f., 466 31 ff. (disputate), 558 12. De virtutibus in communi 69 7 f. De v. cardinalibus 69 10. De v. theologicis 69 8 f. De viciis capitalibus 68 29 f. *Vgl. auch* De creaturis.

Declaraciones quarundam questionum ad ducissam Brabancie 558 24 f. Determinaciones XXVI questionum 558 23, VI quest. ad Gewuldum Bisentinum 558 23 f.

Quotlibeta 67 3, 193 31, 261 37 (XII), 558 29 f. (XII). Quodlibetum 144 28, 466 1 ff. (cont. XII parcialia quotl., *Druck*). — Exc. 295 8. Questiones 69 3, 261 36 f. (de qu.), 558 30 (sumpte ex qu.). De questionibus qu. 258 27 f. De pluralitate prebendarum in qu. 333 1 f.

Quomodo ex infirmitate scienter mortaliter peccatur 331 5 f.

De regno ad regem Ciprianum 557 36.

De relacione 558 26.

Contra doctrinam retrahencium a religione 463 33 f., 558 15 f.

Contra impugnantes religionem 558 14 f.

Dicta de statu religionis 182 10 f.

Diversi libri (tract.) pro defensione religiosorum 223 36 f., 463 30 f. Pro religiosis contra seculares eos infestantes *etc.* contra errores sive libellum mag. Wilhelmi de s. Amore et dicitur alio titulo Pro defensione religiosorum 279 29 ff. Contra impugnatores et detractores religiosorum pro defensione eorum, id est religiosorum 463 34 ff.

De sacramentis 558 33.

De sacramento eukaristie 284 29 f. (XXXII sermones), altaris 557 39 f. Exc. 413 4. *Vgl. auch* Meditatio, Oratio, Sermones, Joh. Indaginis.

De sensu communi 33 17.

Sermones: De angelis 558 21. De quadragesima 558 34. De sacramento altaris 557 39. De tempore per totum annum 557 36 f. *Vgl. auch* De Christo.

Soliloquium 558 27.

De sortibus 557 32.

Summae: Partes ac s. 193 18. Flores summarum 137 21, 469 32 (prec. ex secunda secunde), 37 ff. (cont. materias contentas in summis et in scripto super sentenciarum, scil. IV sec. ord. alph.). *Vgl. auch* De fide, De virtutibus.

Summa contra gentiles 67 32, 91 24 f., 112 22, 119 34, 144 30, 193 14, 31, 209 5, 222 33 f., 463 15 ff. (IV lib.), 465 33, 558 12. Exc. 161 31 *(an.)*, 196 2.

Summa 221 35, 464 9 ff., 558 9 ff. (theologie *etc.*). Quedam notabilia circa eandem materiam (*sc.* ad habendum noticiam peccatorum) ex s. 356 26. — I. pars 67 27 (questionum de Deo et creaturis), 190 21, 193 13, 20, 32, 208 40, 464 15 f., 596 40. Questiones 73 31 f. Registrum 190 21. — Prima II. partis 67 28 f. (de virtutibus in genere per questiones), 93 25 ff. (de virtutibus et viciis in communi), 190 25,

193 15, 33, 209 1, 464 19 ff., 465 2. Exc. 69 1. Tabula cont. sec. ord. alph. materiam predicabilem 469 34 ff. — Secunda II. partis 67 30 f. (de virtutibus in specie per questiones), 99 7, 193 34, 209 2, 3, 465 3 ff., 18, 597 6. Attinencia 597 6. Collecta 311 1 ff. (de raptu et de actibus interioribus religionis, scil. de devocione et oracione et videtur, quod sumpta sit ex sec. II.), 332 11 f. Exc. 465 1. Extr. 330 4 f., 469 40 f. Principium 506 21 f. — III. pars 193 20, 35, 209 4, 465 19 ff. (*etc.*, Thomas de Argentina in suo supplemento hunc defectum supplevit). — Articuli, in quibus, ut quidam estimant et volunt in partibus summe sue communiter non tenetur *etc.* 463 27 ff., 464 16 f., 37 f. (contenti in prima II.), 465 39 ff. (scil. in I. parte, item in prima p. II. et in secunda p. II), 558 7 ff. *Vgl. auch* Thomas de Argentina, Thomicianus.

Super simbolum 311 1 (apostolorum), 558 19 f. Exc. 413 7.

De verbo 557 33. *Vgl. auch* Quaestiones.

De virtutibus 33 17 (interioribus), 69 33 (summa), 558 31 f. *Vgl. auch* Quaestiones De vitiis.

De IV virtutibus cardinalibus 45 16 f., 81 15 f.

De vita contemplativa 332 9.

De viciis et virtutibus *etc.* 453 1 ff. (forte tamen non est eius).

Universalia 599 40.

De usuris Judeorum 262 1, 558 29.

Vgl. auch Bernhardus Claraev., Collectorium, Durandellus, Guilelmus de Masfelt, Herveus, Joh. Indaginis, J. Parisiensis, J. de Wesalia, Petrus Lombardus, Thomas Anglicus.

—; de Argentina ord. b. Aug. (330 29 f.). *In Petri Lombardi lib. sententiarum:* Circa I., II. et III. 597 1 f. Circa I. 190 38. Super II. et III. 143 1, 191 1. Super IV. 191 2, 333 10, 468 13 f.

Supplementum summe b. Thome 465 30 ff., 37 ff. (vel complementum III. partis).

—; Bragwardinus, Bracwerdin, profundus mathematicus (21 3), profundissimus math. (14 14).

In Aristotelem: De fallaciis elencorum 39 26, Volumen questionum super XII lib. methaphisice Ar. 43 16 ff.

Geometria 23 4, 216 13.

Insolubilia 16 41, 17 9. De ins. 18 41 f.

Proporciones *oder* De prop. 16 33 f., 41 f., 27 25, 29 36 f., 36 19 (motuum), 112 28 (textus).

Lib. metricus rithmimachie (rigmamachia) 14 12 ff. (deserviens lib. Ovidii de vetula et arismetrice), 21 3 f. (id est de pugna numerorum), 160 3 f., 216 18 *(an.)*. Comm. 22 27.

De supposicionibus, appellacionibus et copulacionibus 18 39 f.

De sylogismis ypoteticis 18 40.

—; *Buckingham*, Backingham (17 1), Bokkincam (66 15), Bockenkam.

De infinito 17 1 f.

Questiones super sentenciis 66 14 f., 161 21, 190 18.

—; ⟨Cantipratensis⟩, Brabantinus. De apibus 565 14.

De naturis 565 15.

—; de Capua, cardinalis, mag. Summa dictaminis 600 11.

—; *a Kempis.* Werke 229 44 f.

De imitacione Christi *(stets anonym)* 325 22 (IV. lib.), 342 36 f. (I. pars), 345 5 f. (IV. l.), 349 14 ff. (III partes), 19 (IV partes in Lat.), 19 (IV partes in vulg.), 40 (III p.), 351 24 f. (IV p.), 352 3 (IV. l.), 9, 16 (IV l.), 353 4 (IV lib.), 354 38 f. (I. l., non finitus), 355 27 f. (I. l.), 356 6 (III., II., IV. p.), 405 27, 33 (III primi l.), 427 3 (II. l.), 429 24 (I. l.), 467 32 f. (omnes partes).

—; Custedt (138 23 f.), Anglicus, frater o. f. pred. (138 23 f.).

Super proverbia (parabolas) Salomonis 138 23 f. (Postille), 25 f. (Lectura), 182 8 (Postille).

Super psalterium 564 29 f.

⟨—; de Hibernia⟩. Manipulus florum 390 38 ff., 391 28 f.

—; Maulevelt, Maulfeld (177 13), Mansfeld (171 8), egregius poeta (13 28).

Questiones super veteri arte videl. super ysagogis Porphirii, predicamentis Aristotilis et libris peryermenias Ar. 17 19 f.

De confusionibus 10 39, 171 7 f. (?). Comm. 171 7 f.

De fallaciis 17 29 f.

Insolubilia 17 9.

Glosa super Persium 13 27 f. (cum textu).

De supposicionibus 10 38 f., 177 13.

—; de Pusilia (Prage), mag. Postille evangeliorum per circ. anni ad populum 64 36 f.

—; *Ringstonensis*, Ringlton *(ohne Vornamen)*, Lectura cum questionibus 66 14.
—; de Tuderto. Ars sermocinandi 505 8 f.
—; Vercellensis, Verzellensis, Verczellensis, abbas *(häufig ohne Th.)*. Ex abb. Verc. 295 13.
Super cantica canticorum sec. VIII capitula 324 8 f.
In Dionysium Areopagitam: Translacio 523 36 f. Super libros IV Dion. *etc.* et sunt isti IV: de angelica ierarchia, de ecclesiastica ierarchia, de divinis, de mistica theologia 319 17 ff. Super libros de anglica celesti gerarchia et de divinis nominibus 195 27 f. De mistica theologia 195 29 f.; *vgl. auch* Dionysius Areop. In epistolam Dion. de symbolica theol. 195 28 f.
Thomasinus *vgl.* Jacobus Lausanensis.
Thomicianus 465 35 ff. (Est abbreviatio seu exc. tocius summe b. Thome *etc.*, habetur eciam supplementum *etc.* III. partis similiter abbreviatum, et est hec abbr. facta per quendam doctorem Lipczensem).
Thucidides, Translacio historie Atheniensis per Laurencium Vallensem ad papam Nicolaum V. in VIII libris 187 20 f.
Tibinus, magister (485 17). Circa II. partem Allexandri 488 13.
Comm. super poetria nova Gaufredi 20 20.
Rethorica 19 31. De partibus epistole et est extr. de tota reth. 480 3 ff. Rethoricalia varia et dicitur Viaticus dictandi et est de epistolis *etc.* 485 17 f.
Thimeus prela ... (?) 170 13 ⟨Chalcidii?⟩.
Timor.
Exhortacio ad excitandum -em 348 5, 360 10 f. (inc. 'Terret me vita mea').
De -e Domini sermones 462 39.
Tituli librorum originalium sanctorum et doctorum 229 16 f.
Tondalus *vgl.* Tundalus.
Contra tonitrua 355 4.
Topographia *vgl.* Abbo.
Tornamira *vgl.* Joh. de T.
Torquetum *vgl.* Turchetum.
Toz Grecus, De stacionibus planetarum 21 27 f. (L cap.).
Tractatuli 229 47 (II), 462 8 f.
Tractatus 97 32 (metrici), 98 5 f. (antiqui), 99 14, 141 27 (div., theologie utiles num. XXVII), 145 25 f. (XIII), 148 30, 161 9, 162 24 (div., XXIV), 186 4 (varii), 188 30 (div. doct. forte XXVII), 308 5 (valde profundissimus), 5 f. (cuidam laico divinitus inspiratus), 363 37 (devoti), 403 8 (div.), 469 2 ff. (pro viro religioso solitario *etc.*).
De tranquillitate affectus et cordis 322 6.
Translacio *vgl.* Biblia, Porphyrius, Thucydides, Vitae sanctorum *u. a.*
Transmundus, De arte dictandi 19 36.
Gesta regum et ducum Treberorum 46 15.
Tria petenda sunt a Domino et exercenda religiosis devotis Deum timentibus 351 33 f.
De triangulis orthogonis 23 8 f.
Quam bonum (utile) sit servo Dei multas tribulaciones sustinere 357 21 f., 506 39. De utilitate -nis 340 7.
De tribulatis sermones 462 40.
Trilla *vgl.* Trylla.
Trinitas.
De beata (sancta) -e 84 19 (sermo), 257 7 f., 355 12 f. (puncta), 361 34, 491 4.
Distinctio personarum divinarum in beatissima -e 353 29 f.
Oraciones de s. -e (ad s. -em) 344 37 f., 345 14, 348 31 (sanctissimam).
Trismegistus *vgl.* Hermes.
Trogus, Pompeius, Pompeyus, hystoriographus (20 13). Historie tocius orbis 524 22 f. (a Nino usque ad Octavianum), 525 15 ff. (a temp. Assiriorum usque ad monarchiam Cesaris, XX lib.). Exc. de XLIIII lib. 20 13. *Vgl. auch* Justinus.
Troianus, Troyanus.
Declinaciones excidii -i 13 32 f.
Gesta -orum 206 19.
Historia -a 115 27, 369 23, 40.
Trotula, Trocula (439 11).
Exceptiones artis phisice *etc.* de omnibus partibus corporis 439 11 f.
De passionibus *oder* morbis mulierum 38 16 f., 40 2 f., 49 34 f., 54 7 f. (maior et minor).
Trusianus *vgl.* De corde.
Truta, b., s., virgo. Exc. de libro 431 6 ff.
Confessio 361 35, 363 1.
Oracio 317 3, 361 35, 363 1,
Revelaciones 276 1 (alique), 433 18 ff. (videntur esse nisi quedam extracta). Exc. 433 5.
Soliloquium 433 20 ff.
Trylla, Trilla *vgl.* Bernhardus de Trylia.
Tulius *vgl.* Cicero.
Tundalus, Tondalus, miles Hibernensis

(248 15, 495 13). 285 15. Visio 248 15, 495 13.
De purgatorio ex T. 429 12 f. *Vgl. auch* Joh. Indaginis.
Turchetum, Torquetum. De -o 26 11 f. (et eius utilitatibus, canon), 28 17 f. (cum figuris).
De singulis partibus -i et de practica eiusdem 25 23 f.
Practica circa — 28 18.
Utilitates -i, quod apud Latinos torquetum appellatur 25 22 f.
De Thurcis 469 15 ff., 484 40 f. (gestum quoddam in vulg.). *Vgl. auch* Bulla.
Thurcus. Epistola ad papam 248 5, 373 25. *Vgl. auch* Pius II., Soldanus.
Turris sapiencie 330 6 ff. (et est figura moralis docens *etc.*).
De reumate et tussi 504 18.
Tychonius, Tyconius (542 3, 9 f.), Ticonius.
Apokalipsim Johannis exposuit 542 9.
De bello intestino III lib. 542 5 f.
Exposiciones diversarum causarum 542 6 f.
De quibusdam proprietatibus s. scripture et de VII regulis in eadem s. scriptura 241 39 f. Regulae ad inveniendum intelligenciam scripturarum 542 7 ff.
Liber regularis 542 13.
Tymon, Tymmo, mag. (485 24). Correctoria 485 24.
Summa 98 19.
De tyriaca *vgl.* De theriaca.

Vacce liber seu liber aggregacionum diversorum philosophorum 35 16 f. Adhuc alius fere similis isti *etc.* 35 17 f.
Liber qui vocatur Vade mecum in tribulacione 381 31 f.
Valascus, Practica, que alias Philonium dicitur 204 7.
Valde bonum 478 23 ff. (martirologii et biblie tantum vocabula continet; tempore scismatis sub domino Gwilhelmo est collectum), 32 f.
Valerius, o. s. Aug. Epistola 106 5.
—; Maximus, Marcus (12 26), Romane urbis iurisperitissimus (410 19). 186 26, 218 34, 516 5 ff. *(mit Schriftenverzeichnis)*, 523 5 f. — Exc. 77 23. Flores 516 9.
Liber V bucolicorum 12 26.
X libri 410 14 f. (sed X. l. deperiit et loco illius X. l. ponitur epythoma de prenomine Caii Titi Probi *etc.* inc. *etc.* in titulo 'Prefacio Valerii Maximi *etc.* in libris factorum et dictorum memorabilium ad Tiberium Cesarem'). Liber in IX divisus de factis et dictis memorabilibus *etc.* 516 6 ff. — Quedam puncta de Romanis ex V. M. exerpta 418 24. Comm. 186 27.
De non ducenda uxore 45 31 (epistola), 67 16 (tract. metricus, *an.*), 427 35 f. (ep. ad Ruphinum, amicum suum). Dissuasio *etc.* ad Ruffinum, ne duceret uxorem, inc. 'Loqui prohibeor' 516 10 f.
Vgl. auch Nicolaus Treveth, Plutarcus.
Varro, Marcus Terencius (515 16, 523 4). *Erwähnungen* 515 19 f., 522 24, 523 3 f.
Antiquitatum lib. XLI 515 22 f.
De lingua latina lib. III 187 30 f. (et VII libri eiusdem et plura alia).
Sentencie morales 515 20 f.
Vaterunser 106 45 (Deutsches). — Auslegung 230 9. *Vgl. auch* Oratio dominica.
De doctrina Ubertini *vgl.* Joh. Gerson.
Ubertus de Lumbardia, frater, De nomine et amore Jhesu 349 1 ff. (lib. cont. II tract.).
Udalricus, quidam canonicus Herbipolensis in Hoiis, Meditaciones in vulgari circa rosarium b. virginis 326 12 f.
Vegecius. De re militari 45 28 f., 33, 46 31 (lib. IV).
Venena.
Quedam de -is 51 35. De cautelis a -o 47 31, 54 7 (epistola regi Bohemie missa). Regimen contra -um 51 20.
De -is spiritualibus 73 43 f.
Venenosa videl. mineralium, herbarum, animalium, fellium, lactis corrupti *etc.* 440 26 ff.
〈?〉us de Veneciis 99 23 (?).
Ventorinus, o. pred., Omelie VI super ev. 'Stabat iuxta crucem mater Jesu', inc. 'Sicut Christiane religionis defectus' 563 40 ff.
Sermones de b. virgine 563 39 f.
De fleubotomia et ventosis 202 39 f.
Verbarius, Verbarium 8 40 f. (sec. ord. alph.), 477 22.
Verbum, Verba.
De -o 143 12 (questiones Thome vel Egidii).
Commenta -orum 600 22.
Composita -orum 478 16, 482 18 f. (nova, *Druck*), 488 40. — Glosa de composicionibus -orum 8 38 f.

De -is defectivis 479 41.
Textus -orum deponencialium (-a deponentalia) 8 27 f., 10 1, 484 1, 488 40. Glosa 8 27 f., 37 f., 10 1. *Vgl. auch* Joh. de Garlandia.
Divisio -orum triplex 486 40.
De -is inpersonalibus, participalibus, infinitivis, gerundiis, supinis 489 9 f.
De -o ocioso, de oracionis asuefactione et de specialibus oracionibus 195 22 f.
Quomodo -a per suos modos, tempora et numeros debent wlgariter exprimi 479 7 f.
De -o rei 599 40 f.
Verbum abbreviatum 256 7 f. (summula iuris, que poterit appellari ex intencione compilatoris et ab exordio V. a.). *Vgl. auch* Innocentius III.
Vercellensis *vgl.* Thomas V.
⟨Vergilius⟩, Virgilius, Maro, Publius (14 24 f.). 115 29, 117 8, 515 24 ff. *(mit Schriftenverzeichnis)*, 29, 522 19. — Flores 95 35. De XVIII versibus et XII versibus Virgilii 11 31. *Aeneis*, Eneidorum *etc.* 12 36 f. (XII lib.), 219 11 (XII lib.), 394 29 f. (I., *an.*), 515 29. — Flores 12 12. Exp. 15 31 f. Quedam super 15 40.
De prohemiis Eneidos 15 32.
De bono et prudenti 15 25 f., 38 22 f.
Bucolica *etc.* 12 21 f. (X lib. eglogarum), 14 24 f., 159 16, 219 10, 515 29. — Flores 12 11 f.
De est et non 15 25, 38 22.
Georgica *etc.* 12 22 f. (lib. IV), 13 26, 515 29. — Flores 12 11. *Vgl. auch* Ovidius.
De moreto vel symulo 15 26 f., 38 23 f.
De scopa 15 24 f., 38 21 f.
De flore virginitatis 15 26, 38 23.
Vgl. auch Bernh. Silvestris, Fulgencius, Guilelmus de Conchis, Priscianus, Servius.
De veritate 119 6 (questiones), 292 34. *Vgl. auch* Thomas Aquin.
Frater de Verona ord. pred., s. scripture professor, De arte memorativa II tract. 486 28 ff.
Versiculi proverbiales sec. ord. alph. 10 6 f.
Versus. 14 43, 96 21, 22. Adulatorii 14 19, de Deo, angelis, sanctis, artibus *etc.* 12 27 f., differenciales 26 33; De -ibus diff. 11 8 f., 12 32 f., 14 41, de interpretatione mistica nominum eorum, qui in veteri fuerunt testamento 136 26 f., de die iudicii 4 31, Latinales sec. ord. alph. 8 28, in medicina 22 23. *Vgl. auch* De aromaticis, Biblia, ordo Carthus., Constantinus, Corpus iur. can., De horis canonicis, Joh. Indaginis, Maria, Pondera.
De arta via 434 17.
Tabula de via illuminativa sec. ord. alph. pro graciarum accione 314 15 f. *Vgl. auch* Bernhardus Claraev.
De viaticis equorum 167 3.
Viator de tempore 499 23.
Victorinus, ⟨Marius⟩, Excerpta rethorica de totali summa V. ex rethoricis Tulii 19 31 f. *Vgl. auch* Herzo.
—; martyr (292 18). Super apokalipsin exp., quam Jeronimus transtulit aliquid addendo *etc.* 292 18, 447 3 f., 530 22 f., 531 20 f. *Vgl. auch* Beda, Gilbertus, Haymo, Hieronymus, Joh. Indaginis.
Victorius, Calculus de arismetrica 21 4.
Vigilie mortuorum 207 25, 325 27 f. (ad modum secularium).
Villanus. De tempore *etc.* 248 19 f., 507 12 f.
Vincencius, Innocencius (480 33 f.), Belvacensis, dominus, nacione Burgundus, o. fr. pred. *etc.* (367 1 ff.), speculator 538 2, 543 22, 554 15, 559 27 ff. *(mit Schriftenverzeichnis)*.
Liber gracie 559 32.
De laudibus b. virginis 559 31 f.
Speculum doctrinale 186 36, 188 1, 559 30. I. pars cont. IX lib. 482 21 f. II. pars cont. IX lib. ultimos 482 23.
Speculum historiale 188 2, 242 36 (*an.*), 559 30. I. pars 186 18, 366 32 ff. (cont. IX lib. *etc.*). II. pars 186 19, 367 15 ff. (cont. VII lib. *etc.*). III. pars 186 20, 367 27 ff. (cont. VIII lib. *etc.*). IV. pars 186 21, 367 32 ff. (cont. VIII lib. *etc.*). *Cassianexcerpte* im Sp. h. 382 41. Miracula b. virginis in I. parte sp. h. libro VIII. 434 31. Registrum 186 22. *Erwähnungen* 279 26 f., 327 11 ff., 383 18, 433 25, 511 35 f., 512 5, 7, 16, 19, 24, 40, 513 37, 514 1 f., 20, 34, 515 14, 21, 28, 37 f., 516 3, 9, 23, 517 6, 10, 12, 16, 20, 518 41 f., 519 25, 43, 521 29, 525 36, 526 7 ff., 19, 527 12, 18 ff., 27, 29 f., 33, 39, 528 37, 529 5, 532 12, 534 34, 537 37, 538 42, 541 6, 542 21, 543 3, 6, 11, 39 f., 544 29, 545 17, 24 f., 39, 546 5, 547 37, 548 26, 549 3, 28, 551 8, 30, 552 32, 554 7, 10, 39, 555 35, 561 15.
Speculum morale 559 30, *vgl.* 429 37 ff.
Speculum naturale 481 11, 559 30. I. pars 186 38, 480 33 ff. (cont. lib. XXXI), II. pars 186 39.

—; Gruner. Super missam 413 11.
—; ord. pred. Opusculum de fine mundi 469 19 ff. *Vgl. auch* Joh. Gerson.
—; de Roma. Grammatica 595 5, 600 22 f.
De vinea spirituali sive de profectu religionis 314 1 f.
Vinum.
Ars de confectione -orum 40 9 f.
De conservacione -i 481 37 f.
De -o distillato, quod dicitur aqua vite 440 5 f.
De terminacio de propinacione -i propter Karthusienses 260 4 f.
De -o et eius reformacione et conservacione 440 1 f.
Vgl. auch De naturis.
De coloribus variis et de bona viredine 342 26 f.
Ars faciendi virgam visorie 483 32.
Virgilius *vgl.* Vergilius.
Liber balneorum Terre Laboris a Virgilio et Orisbasio 25 4 f.
Quomodo sacre virgines sive moniales per episcopum consecrantur 295 4.
Deploracio virginitatis 345 16 f. (seu innocencie baptismalis amisse), 348 5 f. (et innocencie), 360 11 f. (male amisse).
Lilium virginitatis 343 37, 383 40.
De viris illustribus ordinis b. (s.) Benedicti 546 16 f., 577 10 (?). *Vgl. auch* Gennadius, Hieronymus, Notker.
Viridarius consolationis 230 17 f.
Virtutes.
De -ibus 139 5 (cont. VII partes), 206 35 f., 264 29 f. (variis), 335 30 ff. (Abcdarium quoddam), 431 36 f., 438 36 f. (theologie in vulg. *etc.*), 483 19 f. (div.).
De acquisicione -um, que necessarie sunt post confessionem 257 23 f.
De XVI -ibus sive viribus, quibus anima se sanctificat vel maculat 412 23 f.
De -ibus antiquorum 209 23.
Breviloquium de -ibus 159 14, 195 32 f. (principum et antiquorum philosophorum), 219 8 (IV cardinalibus).
De IV -ibus cardinalibus 70 5 f., 152 29 (et earum speciebus), 188 19, 226 32. De partibus IV -um cardinalium et theologicalium per figuras 330 12 f. *Vgl. auch* Breviloquium *u.* De virt. theol.
Collecta de -ibus pro sermonibus faciendis conducencia 210 14 f.
De diffinicionibus et proprietatibus -um in generali et speciali 349 27 f.
Registrum de donis -is, viciis et penis 91 38 f.
XII gradus -um 148 10 f., 197 27. De gradibus -um 468 9.
⟨H⟩ ortus -um 348 8 ff. (IV lib.), 374 18 f. (de origine et differencia earum).
Utrum -us ymaginativa possit transmutare corpus 261 35 f.
De -ibus rerum medicinalium 438 17 f.
Paradisus anime alias -um, videtur exc. de tractatu -um 351 35 f.
De -ibus religiosorum 386 21, 39 f. (tract. per modum dyalogi).
De -ibus sermones 462 39 f.
Summa -um 474 38.
De -ibus theologicalibus 141 25 f. (de cardinalibus), 185 25 (et cardinalibus), 426 23 f. (et de viciis capitalibus). De -ibus theologicis et cardinalibus 350 5.
De -e universali 156 10.
Vgl. auch Arbor, Vitia et virtutes.
Quedam visio facta cuiusdam devoto *etc.* 323 38 f. *Vgl. auch* Beda, Benedictus papa, Carthusiensis quidam, Georgius de Ungaria, Joh. Indaginis, Merlinus, Tundalus.
Visitatio. —, que fit a prelatis, eius forma et omnia que requirit 248 17. Libellus pro -one et electione novi prioris 429 16. *Vgl. auch* Bonifacius VIII., Carthus. ordo, Joh. Indaginis *u. a.*
De visu et oculo 53 5.
Vita.
De — et duracione actionum 260 29.
De activa — 429 31 f.
De — activa et contemplativa 141 25, 185 24 f. 361 24 (et de differencia earum), 500 27 f. (questiones, que nobilior sit). Tract. introductorius ad noticiam -e active et contemplative et de differenciis ambarum 283 14 f. Doctrina ad consequendum -am activam, intellectualem et contemplativam sec. revelacionem factam cuidam devotissime persone *etc.* 300 19 ff.
De — eterna sermones 463 1. Que necessaria sunt ad promerendum -am eternam 343 7 f.
Ammonicio regularis -e 339 34 f.
De — Christiana 187 5 (sec. singulos status hominum), 257 12 f. (et modo vivendi Christianorum). Inicium cuiusdam libri

De — Chr. dicti 425 23 ff. De — Christianorum 195 23.
De materia -e contemplative et de cognicione hominis atque distinctionibus angelorum 322 11 f. Quomodo — cont. continet ordine quodam tria, scil. stuporem cognicionis, fervorem devocionis, dulcorem refectionis 323 32 f.
Discussio -e proprie 424 23 f.
Exercicium pro religiosa — obtinenda 309 21 f.
Notabilia valencia pro forma -e religiose 322 15 f.
Formula (Forma) vite 342 13, 343 24 (compendiosa), 347 14 f. (spiritualis, comp., inc. 'Memini me in diebus'), 352 11 f. (alias Passus bonorum religiosorum, inc. 'Si vis in spiritu proficere'), 356 12 (spiritualis, comp., inc. 'Memini me'), 22 f. (spiritualis, comp.), 416 23 f. (contemplative, comp.), 422 11 f. (religiose), 424 15. *Vgl. auch* Henricus Suso.
De — heremitica et ipsius commendacione 308 24 f. De commendacione -e herem. sec. propositum ord. Carthusiensium 308 14 f.
Questiones de libro -e 119 6.
Meditacio de acquisicione -e spiritualis 364 9 f. Meditaciones ad acquirendam -am virtuosam 359 38 f.
De — monachorum 497 16. De moribus -e monastice 66 28.
— (*oder* Vitas) philosophorum 115 28, 117 7, 209 36. *Vgl. auch* Gualterus Burlaeus. -e pontificum *vgl.* Platina.
De — solitaria 95 30. De laudibus (laude) solitarie -e 350 27 f., 356 5, 357 2, 12 f., 403 21 f., 433 9.
De spirituali et viciis capitalibus 260 10.
Vgl. auch Antichristus, Imago v., Pilatus.
Vita sanctorum 457 9 (aliquorum), 595 32 (omnium), 598 16 (multorum), 30 f.
Vitae et passiones sanctorum singulorum: V. b. Abrahe monachi 383 12; *vgl. auch* Hieronymus. De Adaucto *vgl* De Felice. P. s. Agapiti *vgl.* Beda. P. s. Agnetis metrice descripta 14 9. V. s. Allexii metrice 427 32. De Ambrosio 375 12 f. De s. Andrea sermo 84 30, 256 16 (s. II), 499 24. De s. Anna 344 36, 375 14 f. (matre Marie), 434 1 (matre b. virg.), 463 1 (sermones); *vgl. auch* Maria. De vita et origine et gestis s. Annonis archiepiscopi Coloniensis 72 38 f. De s. Anthonio 71 36; *vgl. auch* Euagrius. De s. Apollonia 369 22, 375 12, 16, 597 36 f. De s. Astyone *vgl.* De s. Epictito. De b. Augustino vel consimili sermo 299 14 ff. De s. Barbara 71 36, 354 35 f. (legenda), 426 3 f. (sermo). V. et p. 433 41, 503 3. Historia (de) Barlaam 276 37, 375 7 f. De s. Barnaba 84 28 f. (sermo), 375 13. De Bartholomeo sermo 372 28. De s. Benedicto sermo 85 13 f. V. 403 29; *vgl. auch* Bernhardus Claraev. De s. Bernhardo sermo 264 8 f.; *vgl.* Henricus Oyta. De Briccio 375 16. De s. Brigitta *vgl.* Brigitta, Philippus o. s. Franc. De s. Katherina (Katharina) 170 22, 299 19 (sermo), 360 1, 375 10 (apocrifa), 491 3 (sermo), 494 10 (sermo). De eius concepcione et v. 245 35. De conversione 429 12. Historia 428 7. Legenda 406 15 f. (sive historia), 598 13. Oracio 358 40, 428 7. P. 352 4 f. V. metrice descripta 14 30 f.; *vgl. auch* Orationes. De Kiliano 375 14. De Cunone 375 16. Liber de v. et sanctitate Cyriaci metricus et prosaycus 87 34 f. De s. Dyonisio 84 25 (sermo), 423 19. Dominicus, V. 543 16. De Dorothea (vidua 434 6) 375 12, 467 20 (sermo). P. et v. 433 41. Revelaciones et v. 434 6 f. P. Edmundi regis et martiris *vgl.* Abbo Floriacensis. De Elizabet ⟨matre s. Joh. Bapt.⟩ 491 3. De b. (s.) Elizabeth vidua 375 11. Historia 427 5. Legenda 370 26. Omelia de translacione ipsius 78 17. V. 463 6 f. (VIII lib.); Exc. 336 5 f.; *vgl. auch* Chronica, Henricus de Hassia. Legenda de s. Erasmo 372 28, V. 262 25; *vgl.* Orationes. V. s. (b.) Ethmundi, archiepisc. Cantuariensis (episc. Cant.) 279 26 f., 383 17. V. s. Eufrosine virginis 383 11; *vgl. auch* Hieronymus. P. s. Felicissimi *vgl.* Beda. De Felice et Adaucto 375 15. P. Felicis *vgl. auch* P. Naboris. De s. Frontonio *vgl.* Hieronymus. De Gangulffo 375 13. De Gallo 375 16. Leg. de s. Georgio martire 370 26, V. 502 24 f. De Gertrude 375 12. De s. Gervasio *vgl.* Ambrosius. V. b. Gregorii pape 197 39. De v. Guthlaci *vgl.* Petrus Blesensis. De Hedwige 375 15 f. V. s. Jeronimi 403 29, 447 21 f. V. s. Hilarionis *vgl.* Hieronymus. P. s. Ypoliti *vgl.* Beda. Historia Hugonis 422 27 f. V. b. Hugonis, Gracianopolitani episcopi,

Carthusiensis 370 23 f., 456 40 f., Exc. 336 5 f. V. b. Hugonis, Linconiensis episcopi 370 23, 429 21 (sermo). Leg. de s. Jodoco 422 14. De Johanne 375 13. De b. Johanne baptista 84 20 f. (sermo), 85 4 (collacio), 334 3, 336 11 f., 372 39 (sermo), 493 15 f. (IV sermones), 523 23. Sermo in decollacione 84 16 f. De festo decollacionis 264 8 f. (sermo), 372 27. De nativitate 428 33; *vgl. auch* Bernhardus Claraev., Joh. Chrysostomus, Orationes, Petrus Ravennas. — Gesta et v. Johannis Eleymonis 64 12 f. De s. Johanne evangelista (sub forma sermonis) 372 30, 442 16, 21 f., 442 24 ff., 452 5, 494 19. De s. Juliana 345 20. De s. Laurencio 75 25 (sermo), 492 16 (theutonicum); *vgl. auch* Beda. V. s. Malachie Hybernensis *vgl.* Bernhardus Claraev. De s. Margaretha 71 36. V. s. Marie Egiptiace, quondam meretricis 383 11 f.; *vgl. auch* Hieronymus, Zozimas. De Maria Magdalena 308 21 f. (sermo), 22 f. (sermo), 322 36 ff. (sermo), 334 23 (sermo), 341 17 f. (sermo), 428 33 (sermo), 462 24 (sermo), 491 3 f., 493 16. V. 72 21; *vgl. auch* Bernhardus Claraev., Joh. Indaginis, J. Stouffmel, Origines. De s. Marina et de eius paciencia stupenda 383 9 f. De Martha 375 15. De (s.) Martino 84 15 f. (sermo), 281 24 f. (sermo), 375 11 (episcopo). V. 457 3; *vgl. auch* S. Nicolaus, Sulpicius Severus. De b. Mathia apostolo 388 19. P. X milium martirum 467 28. P. Naboris et Felicis 95 28. De b. Nycolao 84 19, 21 f. (sermo). V. s. Nicolai episcopi 457 13. De Otilia 375 16, V. b. Pachumii, patris omnium monachorum 448 13 ff. De Pancracio 375 13. De Braxede 375 14. De Paulo 375 13, 388 21 f. (sermo), 499 24 (sermo); v*gl. auch* Bernhardus Claraev., Damasus, Dionysius Areop., Hieronymus, Joh. Chrysostomus. V. s. Pelagie, quondam meretricis monstruose 383 10 f. Hist. de Pelagio papa 375 7 f. De b. Petro *vgl.* Dionysius Areop. De festo Petri et Pauli sermo 85 9 f., 16. De tribus regibus 170 22. Historia 248 14 (apocrifa), 278 31 (longa habens XLVI cap.), 388 33 (abbrev.), 403 16, 451 34 ff. (de gestis et translacionibus, XLV cap.), 506 15 f. Oracio 348 33. Registrum super gesta 351 8. De Scolastica 375 12. De s. Sebastiano *vgl.* Orationes. Leg. de s. Servacio 413 21. De Severino 375 16. De Severo 375 16. Hist. de b. Silvestro *vgl.* 368 4. V. 368 1 ff., 457 18 (pape). P. s. Sixti *vgl.* Beda. De s. Stephano *vgl.* Petrus Blesensis. V. Susanne metrice 427 33 f. *Vgl. auch* Joh. Chrisostomus. De Thoma apostolo 170 22, 316 7 (sermo). V. s. Trophini *vgl.* Petrus Blesensis. De (s.) Valentino 375 12, 597 37. V. 502 24 f. De Udalrico 375 14. De s. Victorino *vgl.* Hieronymus. De Vincentio 375 11. Leg. de XI M virginum 78 30. De Urbano 375 18. De Wentzeslavo 375 15. V. s. Wigberti cum officio festi eius 369 21 f.

Vitas patrum 383 1, 2 ff., 430 17 *(Druck)*, 596 4 f. (in III partibus), 599 40. Exc. 434 35, 499 22. Extr. 395 15 f. Registrum 599 40. *Vgl. auch* Joh. Indaginis, Petronius.

Vitia, Vicia.

De -iis 443 35 f. (VIII et eorum remediis, inc. 'Et quia ex abundancia'), 474 31.

De -is capitalibus 71 12 (VII, quedam), 84 30 (quedam), 141 25, 185 23 (et de remediis eorundem), 186 1 f. (VII et de eorum virtutibus sibi oppositis *etc.*), 195 12 f. (XII, et eorum filiabus), 260 10 (et vita spirituali), 341 9 f. (VII), 383 32 f. (VII carnalibus et spiritualibus, inc. 'In nomine Domini'), 393 37 f. (VIII), 403 16 f. (VII et virtutibus oppositis, inc. 'Legalibus interea institutis'), 434 2 f. (VII et de ceteris multis), 462 39 (VIII, sermones), 491 28 (VII et filiabus et speciebus eorum), 496 19 f. (et quandoque de virtutibus oppositis). Descripciones breves -orum capitalium et specierum et filiarum eorundem 335 19 f. De noticia VII -orum capit. et filiarum eorum 419 28 f. De occultacione -orum cap. VII sub specie virtutum et de remediis 345 6 f. De ramis cap. -orum 412 24.

De -iis carnalibus 309 3 f. (et temptacionibus) 421 39 f. (et spiritualibus).

De cognicione -orum 356 4 f. *(etc.)*.

Aliqua generalia dogmata contra — extirpanda, sumpta ex stimulo amoris *etc.* 357 31 f.

De -iis locucionum gramaticalium ut puta acyrologia, methaplasmo et tropo 9 18 f.

De -iis mortalibus et virtutibus sibi oppositis 73 39.

Contra -ium proprietatis 336 7, 9 f. *(etc.)*.

De remediis -orum 262 2 f.

De -iis spiritualibus 351 36 f. (VIII, inc. 'In nomine Domini'), 503 31.
Venenum -orum 140 28 f., 185 35.
Vgl. auch Arbor, Exempla, Franciscus, Summa *u. a.*
Vitia et virtutes, Virtutes et vitia.
De -is et -ibus *etc.* 338 4 f. (II tract.), 397 26, 412 38 f. (quomodo describuntur), 422 25 f., 435 4 f. (de statibus et gradibus *etc.* eorundem), 443 28, 474 32 ff. (collecta materia, comportata ex s. libris vet. test. et prec. prophetarum), 492 19 (et VII donis spiritus sancti).
De conflictu -orum et -tum 141 1, 335 21 f. (et an b. Gregorio aut b. Augustino asscribendus sit), 539 20 ff. (princ. 'Apostolica vox'). Exc. 317 29 ff., 318 8 f., 354 22 f. *Vgl. auch* Augustinus.
Descriptiones -um et -orum 349 33 f.
De diversitate -orum et -um 405 7.
Doctrine de quibusdam -ibus et -iis et commendaciones 328 5 f., 337 38 f.
II figure cont. divisiones et distinctiones -um et -orum 428 4 f.
De pungna -um et -orum 192 26.
Summa -tum et -orum 188 32
Vgl. auch Liber abstinencie, Cancellarius Parisiensis, Deus, Guilelmus Parisiensis, Thomas de Aquino.
Vivere.
Formula quedam -endi, inc. 'Quoniam ut ait apostolus' 344 22 f.
Modus -endi 257 11 f. (sancte et religiose in fide Christi), 350 31. De modo -endi 322 7, 32 f. (perfectissimo), 365 31 f. (perfectissimo intellectualiter), 421 38 f. (perfectissimo, hominis spiritualis).
Tractatus recte -endi 258 30.
Ulricus, doctor, discipulus Alberti Magni, 560 5.
—; de Un ⟨?⟩, magister 98 11 f.
De umbra et luce 25 1.
Varia genera unguentorum et pulverum in medicinis 440 36. De -to albo 440 37 f.
De uniformi et difformi 36 12.
De intimitate et unione 308 32.
De unitate 164 10. — De u. et uno 166 6, 216 33. Comm. 35 15. Exp. (?) 98 12 f.
Questiones de ipso universali 486 13, de universalibus 18 40 f.
Universitas.
De institucione -tis 15 34.
— Coloniensis *vgl.* Concilia.
— Cracoviensis *vgl.* Concilia.
— Erffordensis. Determinaciones seu consilia un. Erf. et Wienensis super concilio Basil. seu super neutralitate electorum imperii 262 13 ff. *Vgl. auch* Joh. Indaginis.
— Lipsensis, De auctoritate generalium conciliorum 148 29. *Vgl. auch* Concilia.
—; Wiennensis, Wyenensis, *auch* studium W. Determinacio super articulis mag. Johannis Minczinger 81 3 f. Determinaciones seu consilia un. Wienensis et Erfford. super concilio Basil. seu super neutralitate electorum imperii 262 13 ff.
Epistola ad ⟨-tem⟩ Parisiensem 78 39.
De XXIV senioribus *etc.* 301 28 f.
Vgl. auch Concilia, Henricus de Hassia, Hussitae.
Vocabula 276 25 (alique).
Super declaracione -orum et nominum *etc.* 328 8 ff.
Derivaciones et significaciones quorundam -orum 334 17 f. Dirivacio aliquorum -orum ex Grecis -is 477 4.
Descripciones -orum, que signant morbos in corpore humano 438 13 f.
Exposiciones -orum 11 4 (quorundam), 6 f. (rariorum, quibus in officio ecclesiastico chori utuntur).
De Grecorum -orum interpretacionibus sec. ord. alph. et officiis 9 23 ff.
Aliqua grammaticalia de proprietatibus -orum 243 6 f.
Interpretaciones rarorum -orum 51 26 f.
Tract. exponens -a legum 47 15 f.
Exp. quorundam -orum medicine 439 10 f.
— parcium indeclinabilium sec. ord. alph. 478 11 f.
— de ponderibus, de mensuris, de spaciis 276 15.
— theologica vulgarizata 276 9. Wlgarizacio aliquorum -orum 491 33 f. (pro novellis predicatoribus), 497 22 f. (difficilium.)
Vgl. auch Avicenna, Biblia, Hugutio, Medicina, Serapion, Ysnacensis.
Vocabularius, Vocabularium 135 31, 207 10 (cont. vocabula rara), 231 6, 248 21, 276 25 f., 294 43, 476 15, 477 7 (duplex), 14, 30 (usque ad G agens de raris vocabulis), 479 12 f. (sec. ord. alph.), 24 (cum diversis), 489 23 f. (cum glosa Almanica), 490 37, 595 6, 10, 597 36. Vocabularii 243 6, 475 21. Voca-

bularius: qui intitulatur Abditus *etc.* 477 35 f., de composicione vocabulorum Latinorum, Grecorum et quorundam barbaricorum, sec. ord. alph. 84 ff., 'Ex quo' nominatus 219 39, 475 26, 595 4 f., 600 12, iuris 249 36, 254 1 f. (collectus quoad I. partem, videl. iuris civilis ex libris codicis et digestorum), 20 f. (canonici), 27 f. (utriusque cum aliquibus allegacionibus), 334 18, terminorum iuris utriusque 254 34; Exc. 231 7, Lat. - Teutonicum 230 36, dupliciter: Latine, qui preponit Latinum *etc.*, vulgariter, qui preponit Theutonicum *etc.* 476 22 ff., Luciarius (Lucianus, Lucidarius) 477 9 ff., medicine 438 41 f., 439 40, difficilium dictionum artis medicine 54 32 f., de ordine rerum 600 30, sec. ord. alph. sequens Papiam Latine et vulgariter 7 19 f., predicatorum 600 13, rerum 476 34 ff. (tripliciter Latine, Grece, vulgariter seu Theutonice), 477 7 f., 489 22 f. (minor); Pars 478 41 ff., s. scripture 285 5 f., 507 20, in quo Theutonicum ostendit Latinum 476 11, ubi Theut. preponitur Latino *etc.* 476 43 f. (sec. ord. alph.), 600 15, in Theutonico Saxonico 477 18, 22, theutonizatus 392 16 f., 477 24, quidam exponens vocabula lingua materna 171 1, cum wlgari et Latina exposicione seu interpretacione 477 3 f., ubi vulgare precedit 207 12. *Vgl. auch* Biblia, Conradus Obelyn, Guilelmus Brito, Isenacensis, Juvinianus, Leges, Theodericus Engelhus.

Tract. utilis pro volentibus incipere et proficere in spirituali vita et sui resignacione 309 33 f.

Volumina 113 8 (V), 125 26 (V), 225 21 (notabilia).

Voluntas.
- Questiones de libertate -tis 145 12.
- De -te triplici naturali 374 11 f.
- De propria -te 504 34. De mortificacione pr. -tis 190 29.
- *Vgl. auch* Figura.

De vomitu, quomodo proficit et quomodo procuretur 261 23.

De votivis 403 33.

Votum.
- De -is 501 4.
- An intrans religionem ex -o possit ante professionem exire 263 13 f.
- -a religiosorum, iuramenta universitatum, capitulorum et ecclesiarum, quomodo admittunt interpretacionem 434 18 f.
- *Vgl. auch* Carthusiensis ordo, Castitas, Paupertas.

Ea, que mirabiliter clarificant vocem et porrigant pectus 440 28 f.

Urbanina 266 42. *Vgl. auch* Urbanus VI.

Urbanus, IV. Bulla contra simoniacos 332 27.

—; V. papa. Oracio de b. virgine sec. ord. alph. 316 16 f. *Vgl. auch* Corpus iur. can., Decretales.

—; VI. papa. Bulla de anno iubileo anni 1390 462 21 f.
- Decretum (Extravagans) 'Ne in vinea' 336 8, 483 20. Bulla Gregorii pape de Urbanina 'Ne in vinea Domini' et ponitur ibi ipsa Urbanina vel U. VI. cum confirmacione Martini pape 266 30 ff.

Vrimaria, Vrymaria *vgl.* Henricus de Frimaria.

Urina.
- De -is 53 1, 10, 55 9 (collecta), 56 5, 7, 9 (cum multis receptis).
- Cautele, quas possunt medici servare, ne decipiantur per presentacionem fraudulentam -arum peregrinarum 438 24 ff.
- De colore -arum 438 17.
- Judicia -e 262 27. De iudicio -e *oder* -arum 364 19, 438 3, 11 f., 36 (metrice), 39.
- De -is et medicinis laxativis 48 14.
- De -is et pulsibus 52 22, 203 7, 437 31. Questiones 122 3.
- De — non visa 23 20 f., 50 18.
- *Vgl. auch* Aegidius Corboliensis, Marsiliensis *u.* Maurus.

Urso; de Calabria (53 8). Liber cum comm. 54 27 f.
- Amphorismi 53 7 f., 54 27. Comm. proprium 54 27.
- De anima 34 27.
- De effectibus medicinarum, que per qualitates operantur 57 26 f.
- De effectibus qualitatum 57 25 f.
- De phisonomia 36 25 (?).

Uswardus. 533 38 f. *(Schriftenverzeichnis).*
- Canones apostolorum 533 39.
- Itinerarium Clementis 533 39.
- Martirilogium 533 39.

De usura 332 11 (et symonia), 467 20 f. De -is 191 29, 261 28 f. (et earum restitucione). Intencio, quomodo degenda sit ad cavendum symoniam et -am 266 25 f. *Vgl. auch*

Franciscus de Platea, Joh. de Langnaulbe.
Questio de usurario 67 1 f.
Utilitas.
-tes provenientes ex meditacione passionis Christi 356 34.
-tes ex memoria passionis Christi 353 6 f., 360 9 (XII, inc. 'Hoc sentite').
Utrum comparare redditus ad vitam vel perpetue ad tempus solvendos sub pactu recuperacionis vel reempcionis sit actus illiberalis, qui usura nuncupatur 405 38 ff.
Utrum exempti gaudere possint indulgenciis ordinariorum per dioceses suas 332 38 f.
Utrum licitum sit emere vel vendere redditus pecuniarum vel aliarum rerum usui humano conveniencium hereditarios 406 2 f.
Utrum missa celebrata principaliter pro multis tantum valeat unicuique illorum *etc.* 345 36 ff. Utrum una missa sit efficacior et alia *etc.* 346 25 f.
Utrum passio Christi omnium passionum acerrima necessaria fuerit ad redempcionem hominum 456 23 f.
Utrum pro peccato mortali transitorio iuste infligatur pena eterna a Deo 456 28 ff.
Utrum prelatis ecclesie liceat conferre beneficia suis consanguineis *etc.* 332 6 f. Utrum prelatis liceat habere propria et pauperibus non erogare bona ecclesiastica 332 7 f. Utrum prelatus possit dare licenciam intrandi ad moniales *etc.* 257 30 f.
Utrum quilibet sciens aliquam veritatem vel aliquod esse verum *etc.* obligetur *etc.* eandem veritatem *etc.* confiteri 345 38 ff.
Utrum redditus pecuniarum *etc.* constitui in re aliqua sit licitum et expediens pro re publica 405 40 ff.
Utrum religio Christiana sit religionum perfectissima 468 14 f.
Utrum religiosi absque sui detrimento licite possint aliquid in communi possidere 456 24 f. Utrum religiosus eodem genere peccati gravius peccet quam secularis 311 31 f.
Utrum sanctorum ymagines et eorum reliquie sint adorande 456 27.
Utrum sciencia viatorum viatori necessaria theologie beatorum subalternata sit *etc.* 456 25 ff.
Utrum transgressio cuiuslibet statuti religiosi sit mortalis 456 28. Utrum transgressio cuiuslibet voti sit mortale peccatum 456 30 f.
Libri in wlgari sermone conscripti 243 41. Aliqua wulgariter 341 12.

Walahfridus Strabus. 280 26, 550 1, 582 31. Glosa ordinaria super totam bibliam 550 4 ff.
Tract. contra sectam Vualdensium 473 21 f. *Vgl. auch* Articuli.
Wasmodus, fuit mag. arcium et baccalaureus s. scripture studii Erffordensis (490 19 ff.). 138 19.
Super psalterium 181 34 f. (in cuius fine sequitur brevis epilogus divisionis tocius *etc.*), 248 23. Super I. partem ps., incl. usque ad ps. 'Deus deorum dominus' 283 26 f. Super II. partem ps. et inc. a ps. 'Quam bonus Israel Deus' usque ad finem *etc.* 283 27 ff.
Sermones super dominicalibus evangeliis et epistolis 248 22. Postille et sermones mixtim super ev. dom. et de sanctis 490 19 ff.
Wernerus Rolevinck, Carthusiensis (254 35), C. in Colonia (243 25). Fasciculus temporum *(immer anonym)* 233 2 f. (omnium antiquorum cronicas complectens usque ad a. D. 1474, *Druck*), 31 *(Druck)*, 243 25 *(Druck)*, 254 34 f. (*Druck:* in Spira impressus), 370 36 ff., 371 15 ff. *Erwähnungen:* 464 5 ff., 512 40 f., 518 1 f.
Quidam doctor Wiennensis, Exp. super 'Missus est' 192 36 f.
Wigandus Durnheimer, Liber perspectivae 4 36 f.
Witelo, Wytzeleno. Liber perspectivarum 23 3.
Woda *vgl.* Adam W.
Wrimaria *vgl.* Henricus de Frimaria.
Wymaria *vgl.* Henricus de Frimaria.
Wynt, Alique conclusiones in lectura super sentencias 337 27 f.
Wytzeleno *vgl.* Witelo.

Xenophon, Zenophon (512 24). 520 11 ff. *(mit Schriftenverzeichnis).*
De arte militari 520 12.
De regimine equorum 520 12 f.
Historie 520 13.

De universis naturis rerum, lib. circiter CCCC 520 12.

Ysagoge in kathegorias et est comm. circa textum Porphirii 489 38 f.
Declaracio de yli, i. e. materia prima 15 32 f.
Ysengrimus, (Ysengrinus) de statu principum et sequencium curias eorum 14 2. Y. abbreviatus 4 30.
Ysnacensis *vgl.* Vocabularium.

Zacharie *vgl.* Johannes Z.
De zelo fraterne correctionis habendo 346 5.
Zeno. 512 17, 37, 520 11. *Vgl. auch* Aristoteles.
Zenocrates. 514 21, 521 27. *Vgl. auch* Aristoteles.
Zenophon *vgl.* Xenophon.
Liber dictus circa . . . zononus (?) 155 22.
Zozimas metricus de vita Marie Egipciace quam Jheronimus describit 14 41 f.

BERICHTIGUNGEN UND NACHTRAGE

19 33 Thebaidos *statt* Theabaidos. 21 9 urina *st.* Urina. 22 21 Nova *st.* nova. 24 5 operis *st. des handschriftlichen* opis. 24 14 continens *st.* contincens. 29 34 coniunctionibus *st.* coinunctionibus. 30 16 *trenne* astrologi *und* cum. 31 30 *wohl* quidem *st.* quidam. 39 23 *Komma hinter* Aristotilis. 40 10 *wohl Semikolon hinter* eiusdem. 41 3 *Komma hinter* bone. 42 22 *Komma vor* secundum. 43 9 *Komma vor* cum. 47 34, 37 fen *st.* seu. 48 4 medicinis *st.* medicine. 48 25 Arnoldi *st.* Arnoldis. 51 30 medicinis *st.* medicine. 53 2 lecture *st.* lectura. 57 13 *Semikolon hinter* embrionis. 59 37 dominicales *st.* dominicalas. 60 14 facte *st.* facta. 61 apocalipsi *in der Hs.!* 64 3 *wohl* primum *st.* primam. 67 18 accentibus *Hs., verb.* acc⟨id⟩entibus. 70 35 eiusdem *st.* eiudem. Ysidori *st.* Ysidorii. 77 30 Jheronimi *st.* Jheromini. 78 39 Wyenensis *st.* Wyenensi. 83 13 annunciacione *st.* annuncione. 83 28 Jhesus *st.* Jhesum. 84 21 4. quarta *Hs.,* quarta *zu streichen.* 87 7 *wohl* consecrandi *st.* consecrande. 89 33 *die Nummer* 33 *fehlt in der Hs. tatsächlich.* 91 40 intytulaciones *st.* in tytulaciones. 92 5 liber duo *Hs., verb. jedoch* libri duo. 92 35 Pauli *st.* Paulo. 93 2 litterarum *st.* litteratum. 93 33 scripturarum *st.* scriptarum. 93 35 novo *st.* novi. 94 24 *tilge Komma hinter* oracionis. 94 41 epithalamium *st.* epithalaium. 95 28 passio *st.* passis. 97 23 'Fama fuisse' *Anfang des mittellat. Rapularius.* 98 16 *wohl Semikolon hinter* Hinricus *zu setzen.* 115 40 *vielleicht zu verbessern* ordinavi ligari. 119 19 *verändere das handschriftliche* summarum *zu* sentenciarum. 122 3 *vielleicht Semikolon hinter* pulsium. 122 12 Nicolao *st.* Nicolav. 123 9 *tilge das Komma hinter* loyce. 123 36 *vielleicht* aliquorum *st. des handschriftlichen* aliorum. 127 6 *wohl* acutorum *st. des handschriftlichen* equorum. 137 39 *wohl* diversos *st. des handschriftlichen* divisos. 137 43 *wohl* Exposiciones *st. des handschriftlichen* Epistole. 145 12 *anscheinend* visione, *nicht* cisione. 145 22 EE11 *st.* E11. 146 38 *Komma hinter* dedicacione. 146 40 erudimentum *st.* crudimentum. 154 32 acutorum *st.* auctorum. 155 27 f. diversarum *st.* diversorum. 156 3 incompleta *st.* in completa. 156 9 f. coloribus *st.* coleribus. 157 17 *wohl* eorundem *st. des handschriftlichen* earundem. 159 39 *Punkt hinter* diversorum. 160 4 rithmimachia *st.* rithimmachia. 161 12 sentenciarum *st.* sencentiarum. 163 3 Cirilli *st.* Civilli. 163 26 sexti *st.* sesti. 166 26 commentum *st.* oummentum. 167 33 tabularum *tatsächlich zweimal in der Hs.* 167 38 iudiciis *st. des handschriftlichen* indiciis. 172 27 *Punkt hinter* 4. 173 20 *vielleicht* bitunicatum *st. des handschriftlichen* bitunatum. 173 72 Galieni *st.* Galilei. 174 9 morali philosophia *st. des handschriftlichen* morali phisica. 176 6 *wohl* Ganduno *st. des handschriftlichen Gandano.* 181 32 *tilge den Doppelpunkt.* 183 36 *Semikolon hinter* pape. 186 29 Petrarche *st.* Petrarchi. 191 26 in complete *st. des handschriftlichen* incompleti. 193 24 M *st.* X. 195 9 *wohl* ea *st. des handschriftlichen* eos. 199 26 Clementine *st.* Chementine. 203 28 Unbehauwen *st.* Unbehanwen. 203 39 nonum *st.* novum. 211 19 *Komma hinter* decretalium. 212 31 Questiones *st.* Questionis. 214 26, 28 *Komma hinter* anima. 216 11 easdem *st.* easdam. 231 Rom, *Bibl. Vat., Rossian. 114 (VIII. 56) saec. XV. Horae canonicae et preces, cum kalendario.* 255 19 decretali *st.* decretalis. 255 32 *vielleicht* alia *st. des handschriftlichen* alias. 267 4 quando *st.* qunado. 294 19 de glosa *st.* de gloria. 294 34 *Komma hinter* litteralis. 295 9 *Komma hinter* demonibus. 295 10 *vielleicht* divinarum *st. des handschriftlichen* divinorum. 314 36 amorose *st. des handschriftlichen* amarose. 315 7 *ergänze am Rande f. 72R.* 321 33 dietis *st.* dictis. 347 19 pollucio *st.* pollucione. 348 15 beatissimi *st.* beatissime. 351 38 *Komma zwischen* eis *und* de. 348 14 35 *st.* 37. 353 34 *ergänze hinter* omni creatura *das nur beim Druck ausgefallene* et creatura. 355 40 vite' *st.* vite.

356$_{36}$ occurrentibus *st.* occurentibus. 377$_{36}$ *tilge Punkt hinter* superadditus. 380$_{38}$ contrahibetur *st.* contrahitur. 388$_{14}$ racionibus *st.* oracionibus. 414$_{4}$ Carthusiensem *st.* Carthusiensis. 414$_{10}$ *Komma hinter* sancto. 415$_{9}$ religiosorum et plebanorum. 423$_{20}$ *Komma hinter* principium. 425$_{12}$ a domino *st.* ad domino. 431$_{37}$ *wohl* responsoria *st.* registra. 431$_{38}$ dubia *st.* divina. 435$_{2}$ *Komma hinter* scribitur. 456$_{14}$f. de civitate *st.* de caritate. 460$_{18}$ *Doppelpunkt hinter* ponuntur. 470$_{21}$ *Komma hinter* tractatuum. 472$_{21}$ *Komma hinter* habeant. 472$_{30}$ gravatus *st.* cognatus. 479$_{35}$ *Komma hinter* assumpcionis. 485$_{5}$ occasione *st.* occassione. 489$_{9}$ *Komma vor* participalibus. 496$_{3}$ Vegii *st.* Vergii. 532$_{35}$ lapso *st. des handschriftlichen* lapsu. 533$_{2}$ debeat. De *etc. st.* debeat de *etc.* 558$_{20}$ *tilge Komma hinter* Boecium. 573$_{39}$ conceptibus *Hs., vgl. aber* contemptibus 470$_{26}$. 594$_{8}$ *vor* Standortsregister *ist* 15. *zu ergänzen.* 615 *bei* Anselmus, Monologion *ergänze* 292$_{35}$, *bei* Prosologion 292$_{35}$f. 621 bei Aristoteles, Methaphisica 43$_{13}$f. (exc.) 634 *bei* Augustinus, Regula 502$_{17}$f. (extracta). 637 *bei* Basilius, Regula 502$_{17}$f. (extracta). 638 *bei* Benedictus, Regula 502$_{17}$f. (extracta). 636 *bei* Avisamenta *lies* quedam *st.* quedum. 666 *bei* Consolacio: Doctrina docens quomodo quidam devoti decipiuntur per sensibiles -nes 362$_{32}$f.